

བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱ་གྲི་
འགྲེལ་བ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྲི་
ཐེང་བ་བཞུགས་སོ།།

སྟོད་ཆ།

མཛད་པ་པོ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ།

འབྲས་སྤངས་སློ་གསལ་སྤྱིང་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

DREPUNG LOSELING LIBRARY SOCIETY

2021

བསྟན་བཅས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་
ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཕྱིང་བ་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ། །

སྟོན་ཆ།

མཛད་པ་པོ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ།
འབྲས་སྤྲེལ་སློ་གསལ་གླིང་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

DREPUNG LOSELING LIBRARY SOCIETY

2013

PAN-CHEN BSOD-NAMS GRAGS-PA
LITERATURE SERIES

Volume: 67

བསོད་ནམས་བོད་མེད་། རྒྱ་མཚན་ ༦༧ ་།

First Edition:	1997 (1000 Copies)
Second Edition:	1999 (1000 Copies)
Third Edition:	2001 (1000 Copies)
Forth Edition:	2005 (1000 Copies)
Fifth Edition:	2013 (1000 Copies)

Copyright © D.L.L. Society 1997

Published by:

Drepung Loseling Library Society
P.O. Tibetan Colony-581411
Mundgod (N.K.) Karnataka
India

Phone: (08301) 245657
E-mail:- dllsociety@yahoo.co.in

Data Composed By:
D. L. L. Society Computer Section

དཔེ་བསྐྱུན་གསལ་བཤད།

༥ ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྐྱུན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དང་འགྲེལ་བཤད་དུ་མ་ཞིག་བཞུགས་ཀྱང་། རང་དེའི་ཁ་བའི་ལྗོངས་ཀྱི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་བ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས་མཛད་པའི་ལེགས་པར་བཤད་པ་གསེར་གྱི་སྒྲིང་བ་འདི་ཉིད་ནི་བརྗོད་བྱ་གཏིང་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ། ཚད་མར་གྱུར་པའི་ལུང་དང་བྲི་མ་མེད་པའི་རིགས་ལས་ཀྱི་རྒྱབ་བརྟེན་རྒྱུ་བ། གཞན་གྱི་ལོག་བཤད་དང་རང་ལུགས་ཀྱི་གཏད་སོ་བཅས་དགག་སྟུབ་གྱིས་སྟུག་པས། འགྲེལ་བཤད་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་ཤིང་། ལྷག་པར་དུ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེའི་ལེགས་བཤད་འདི་ཉིད་ལ་གཟེགས་ནས་ང་རྒྱལ་གྱི་རི་བོ་ཉིལ་ཞིང་། ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པའི་སྟག་ཚང་ལོ་རྒྱ་བ་ཆེན་པོས།

ཁྱེད་སྟོ་ཉི་མ་གཞོན་ནུའི་དུས་ཀྱི་ཆོ། །

མདོ་དང་རྒྱན་གྱི་བད་ཚལ་རྒྱས་མཐོང་ནས། །

བདག་སྟོ་ཁེངས་པའི་ཀུན་སྲུང་ལྷག་པར་ཟུམ། །

ཟབ་ཡངས་མཁྱེན་པའི་གཏེར་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

ཞེས་གསུ་བོར་གནས་པའི་བསྐྱུགས་བརྗོད་ཀྱང་གནང་ཞིང་། མདོ་དབྱུས་ཁམས་གསུམ་དུ་གནས་བཅས་པའི་ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་དགོན་སྡེ་ཁག་ཏུ་ལེགས་བཤད་འདི་ཉིད་ལ་འཆད་ཉན་གནང་བའི་སྐལ་ལྷན་གྱི་སྤྱི་བོ་བཟང་ལས་འདས་པ་སྤྲིན་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་གཤེགས་ཡོད་པར་མ་ཟད། རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ། རྒྱ་ནག་དང་སོག་ཡུལ་སོགས་ལ་ཡང་ལེགས་བཤད་འདི་ཉིད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འོད་དཀར་སྟུང་པོས་བྱ་བལ་གྱུབ་པའི་གོ་འཕང་བརྟེན་པ་བརྗོད་ལས་འདས།

ས་པག་བཙན་འཛུལ་བྱུང་བའི་རྗེས་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་ཐུགས་བསྐྱེད་དང་སློན་ལམ་གྱི་བྱིན་
 མཐུ་ལས་བྱེས་བྱོལ་ཆོས་སྡེ་ཁག་ཏུ་ནང་བསྟན་གཞུང་ལུགས་སྤྱི་དང་དམིགས་བསལ་བཤད་བྲུ་ཁག་
 ཏུ་ཆོས་ལུགས་རང་རང་གི་ལྟ་བུ་ལ་སྤྱོད་བཙོན་གྱི་ལེན་གསར་བ་ཞིག་འགོ་འཁུལ་ཏེ་ཆར་རྗེས་གྱི་
 གཞུ་མོ་བརྟོག་བ་བཞེན་སྤྱོད་གང་སར་དགོན་སྡེ་ཁག་ཏུ་གསར་བུ་སློབ་གཉེར་བ་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་བ་
 དང་བསྟུན། དཔེ་མཛོད་ཁང་འདི་ནས་འཕགས་པོད་གྱི་གསུང་རབ་བརྒྱ་པམ་མང་པོ་དཔར་རྩ་གསར་
 བསྐྱིགས་དང་དཔར་བསྟར་འགྲེམས་སྡེལ་བྱས་དང་བྱེད་ཐུས་སུ་མཆིས། སྤྱི་ལོ་ནས་རང་གི་ཉམས་སྤྱོད་
 དང་བསྟུན་ནས་སློབ་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་གཞིགས་བདེའི་སྤྱད་རྗེའི་ལེགས་བཤད་འདི་ཉིད་དང་རྒྱ་རྩ་
 འགྲེལ་སྤྱར་བ་དང་། ས་བཙན་མོ་མོའི་མཆོག་བྱང་དག་ཡིག་རྒྱུང་བཅོས་ཏེ་ཤད་ཀྱག་ཏུ་བཅུགས་པ། མ་
 དཔེ་གཞན་དང་གཞན་བསྟར་བའི་མཆོག་རྣམས་ཀྱང་(བྱི་ལོ་༢༠༠༥ ལོར་འདི་གའི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གིས་དཔར་བསྟར་
 གནང་བའི་ལེགས་བཤད་གསེར་མེད་གི་བསྟར་མཆོག་གཞིར་བཟུང་ཐོག)སྟབས་གཅིག་ཏུ་དེབ་འདིའི་མཇུག་ཏུ་བཀོད་
 པ་དང་ཞུ་དག་སོགས་ཐོན་གྱིས་འབད་བཙོན་ཅི་རུས་བཀྱིས་ཐོག་མཁེན་དཔྱོད་མཆོག་ཏུ་ཡངས་པ་
 ལྟ་རམས་པ་དགེ་བཤེས་མཁེན་རབ་དཔལ་འབར་སོགས་མཁས་དཔལ་དུ་མས་ཞུ་དག་གནང་སྟེ་རྒྱ་
 ཆེན་སློབ་གཉེར་བ་ཆོའི་སྤྱན་ལམ་དུ་ཕུལ་བྱུང་བ་བཅས་ལ་གྲུས་པར་དགའ་སྟོ་ཆེ་ཞིང་། རང་
 གིས་དགེ་བའི་བྱ་བ་མི་དམན་པ་ཞིག་བསྐྱབས་སྐྱབ་པའི་སྤྱང་བ་ཡང་ཤར། མཐའ་དོན་སྤྱི་ནོར་ཡགོང་ས་
 སྐུ་བས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་སྤྱི་ཆེ་བསྐྱལ་བརྒྱར་བརྟན་ཅིང་། ཐུགས་གྱི་བཞེད་དགོངས་མཐའ་དག་
 ལྟོན་གྱིས་འགྲུབ་པ་དང་། གཞུང་འདིར་ཐོས་བསམ་སློམ་པའི་བྱ་བ་མི་རུབ་གཡར་མཆོ་ལྟར་འཕེལ་བའི་
 སློན་འདུད་བཅས་འབྲས་སྟོ་སྤྱིང་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་པར་རྩ་སྤྱིག་པ་པོ་ལྷ་རྒྱན་སྐུ་བས་སམ་དགེ་ལེགས་
 སུ་འཁོད་པས་བྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལྷ་ ༡ ཆོས་ ༤ ཉིན།

དཀར་ཆག

མཆོད་བཅོམ།	1
ཤིང་རྩེ་སྒོལ་འབྲེད་སོགས་གཞུང་བཤད་པའི་སྡོན་འགྲོ།	4
རྫོང་བྱེད་དོན་ལྡན་གྱི་མཆོན་བཤད་པ།	12
འགྲེལ་བ་ཚུམ་བཤུག་པ་ལས་དགོས་པ་དོན་ལྡན་གྱི་བྲག་འཆལ་བ།	18
སྒོ་བ་དཔོན་སྡེ་མས་གཞུང་ཇི་ལྟར་བྱེ་ཚུལ་སོགས།	22

མཆོད་བཅོམ་བཤད་པ།

རྩ་བ་ཚུམ་བཤུག་པ་ལས་མཆོད་བཅོམ་མཆམས་སྦྱར་བ།	31
རྩ་བས་བསྟན་བཤུག་པ་ལས་ཡུམ་གྱི་མཐའ་དབྱེད་པ།	36
སྡེ་འགྲེལ་གྱི་འཕྲོས་དགོས་དོན་སོགས་བཤད་པ།	39
རྩ་བའི་ཆེག་དོན་དངོས་དང་ཡུམ་སྦྱར་སྦྱུང་ཚུལ།	51
དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་མུང་འདས་གྱི་སྒྲིབ།	54
ནམ་མཁུན་གྱིས་བཞེད་བསྐྱབ་ཚུལ་ལས་ཆོས་འཁོར།	59
མཆོད་བཅོམ་ལ་རྩོད་བསྐྱོང་བའི་སྤྱི་དོན།	64
ཡན་ལག་གི་དོན་ལས་རྩོད་པ།	67
ཡན་ལག་གི་དོན་ལས་ལན་དངོས།	70
ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་ཁུངས་སྦྱུང་གོད་པ།	70
དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་ཤེས་བསྐྱེད་ཀྱི་ལམ་སོགས་བཤད་པ།	74

འབྲུག་པའི་ཡན་ལག་དགོས་འབྲེལ་ངག།

དགོས་པ་སྤྱི་དང་གྲེ་བྲག་བཤད་པ།	84
དགོས་འབྲེལ་ངག་གི་མཆམས་སྦྱར།	87
བཀའ་བསྟན་བཙུག་གི་རང་བཞིན་སོགས།	89
དགོས་འབྲེལ་ངག་ཙུ་བས་བསྟན་པ།	92
དགོས་འབྲེལ་ངག་འབྲེལ་པས་བཤད་པ།	95

ལུས་མདོར་བསྟན་པ།

ལུས་ནམ་གཞག་གི་མཆམས་སྦྱར།	101
ལུས་མདོར་བསྟན་ལས་བྱངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལུས་ཀྱི་དབྱེ་བ།	102
དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་ཤེར་བྱིན་དངོས་བཀྲགས་དབྱེད་པ།	104
དངོས་སོ་བརྒྱད་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་སོགས་བཤད་པ།	112

ལུས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

མཁྱེན་གསུམ་མཆོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཅུའི་སྒོར།	124
སྦྱོར་བཞིའི་མཆོད་བྱེད་ཆོས་སོ་དྲུག་གི་སྒོར།	138
ཆོས་སྦྱུའི་མཆོད་བྱེད་ཆོས་བཞིའི་སྒོར།	144
རྒྱོས་པ་སྦྱོར་བ།	146

ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ལས་སེམས་བསྐྱེད་སྒོར།

ཐོབ་བྱ་ནམ་མཁྱེན་བཤད་པའི་མཆམས་སྦྱར།	153
རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་སྦྱོར་བསྟན་པ།	154
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་བཤད་པ།	163
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་ལ་ཅོད་སྒོར།	165

སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་མདོ་དང་སྒྲུབ་ཚུལ།	168
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བསྟན་བཤད་གཉིས།	176
སེམས་བསྐྱེད་ཉིད་གཉིས་ཀྱི་ས་མཆམས།	186

གདམས་ངག་གི་སྒྲོང་།

གདམས་ངག་གི་སྒྲི་དོན།	188
ཡན་ལག་གི་དོན་གྱི་མཆམས་སྒྲུབ།	190
སྒྲུབ་པ་རང་གི་ངོ་མོ་ལ་གདམས་བ།	191
དམིགས་ཡུལ་བདེན་བཞིའི་སྒྲི་དོན།	196
བདེན་བཞིའི་ཡན་ལག་གི་དོན།	203
སྒྲུབ་པའི་ཉེན་སྒྲུབས་གསུམ་སྒྲིར་བསྟན་བ།	210
སྒྲུབས་གསུམ་གྱི་ཡན་ལག་གི་དོན།	216
སྒྲུབ་པའི་མི་མཐུན་སྤྱོདས་སྤོང་པའི་རྒྱ་བཙོན་འབྲས་ལ་གདམས་བ།	220
སྒྲུབ་པ་ལ་གཞན་རྒྱུ་མི་འདོག་པའི་རྒྱ་སྒྲིན་ལྷ་ལ་གདམས་བ།	222
སྒྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པའི་རྒྱ་མདོན་ཤེས་ལ་གདམས་བ།	227
སྒྲུབ་པ་མཐར་ཐུག་གི་རྒྱ་མཐོང་ལས་ལ་གདམས་བ།	232
སྒྲུབ་པ་མཐར་ཐུག་གི་རྒྱ་སྒྲོམ་ལས་ལ་གདམས་བ།	233
མཆོན་བྱེད་དཔེའི་དགེ་འདུན་ལས་སྤྱིའི་རྣམ་པར་གཞག་བ།	236
མཆོན་བྱེད་དཔེའི་དགེ་འདུན་ལས་སོ་སོའི་རང་བཞིན།	241
འབྲས་བུ་བཞིར་འདོག་པའི་རྒྱ་མཆོན།	255
མཆོན་བྱ་དོན་གྱི་དགེ་འདུན་ལས་གང་ལས་དབྱེ་བའི་གཞི།	256
མཆོན་བྱ་དོན་གྱི་དགེ་འདུན་ལས་ཇི་ལྟར་བྱེ་བའི་གངས།	258

ཇི་ལྟར་བྱེ་བའི་གངས་ལས་མདོ་རྒྱན་སྤྱར་བའི་ལུགས།	259
བྱེ་བ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ལས་འཕགས་པ་བརྒྱད་པ།	261
ཆགས་བྲལ་སྟོན་སྟོང་།	265
མཐར་གྱིས་པའི་མིང་ཅན།	266
རང་རྒྱལ་གྱི་མིང་ཅན།	271
མཆོན་བྱ་དོན་གྱི་དགེ་འདུན་ལས་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་གཞན་བསྟན་པ།	272
སྟོར་ལམ་གྱི་སྒོར།	
སྟོར་ལམ་གྱི་སྤྱིའི་དོན།	283
ཡན་ལག་གི་དོན་ལས་སྤྱིའི་མཆོམས་སྤྱར་དང་མདོར་བསྟན་པ།	293
དམིགས་རྣམ་རྒྱ་གསུམ་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་མཆོམས་སྤྱར།	298
ཤོད་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་བཤད་པ།	298
ཅེ་མོའི་དམིགས་རྣམ་བཤད་པ།	304
བཟོད་པའི་དམིགས་རྣམ་བཤད་པ།	310
ཆོས་མཆོག་གི་དམིགས་རྣམ་བཤད་པ།	315
དམིགས་རྣམ་བཟོད་ཚུལ་ལ་ཅོད་སྟོང་།	319
མཚུངས་ལྡན་རྟོག་པའི་སྤྱི་དོན།	325
ཡན་ལག་གི་དོན་ལས་གཟུང་འཛིན་རྟོག་པ་མདོར་བསྟན།	335
གཟུང་རྟོག་རྒྱས་བཤད།	337
འཛིན་རྟོག་རྒྱས་བཤད།	339
ཡོངས་འཛིན་རྒྱས་བཤད།	342
སྤྱབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་སྒོར།	

ལྷུ་བ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་དོན།	345
རིགས་ཀྱི་རབ་དབྱེའི་མཆོམས་སྒྲུབ།	354
རིགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ཙུ་བས་བསྟན་པ།	355
རིགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་འབྲེལ་པས་བཤད་པ།	358
དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་ཐྲེམ་དགོངས་ཀྱི་སྒྲོམ།	360
རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་ཚེད་སྒྲོམ།	369

ལྷུ་བ་པའི་དམིགས་པའི་སྒྲོམ།

ལྷུ་བ་པའི་དམིགས་པའི་མཆོམས་སྒྲུབ་དང་ཙུ་བས་བསྟན་པ།	374
ལྷུ་བ་པའི་དམིགས་པ་འབྲེལ་པས་བཤད་པ།	375

ལྷུ་བ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་སྒྲོམ།

ལྷུ་བ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་མཆོམས་སྒྲུབ་དང་ཙུ་བས་བསྟན་པ།	375
ལྷུ་བ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་འབྲེལ་པས་བཤད་པ།	380

ལྷུ་བ་པ་བཞི་ལས་གོ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲོམ།

ལྷུ་བ་པ་སྤྱིའི་རོ་གོ།	384
གོ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྤྱིའི་དོན།	388
གོ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཆོམས་སྒྲུབ།	390
གོ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་བཤད།	392

འདུག་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲོམ།

འདུག་སྒྲུབ་ཀྱི་མཆོམས་སྒྲུབ་དང་ཙུ་བས་བསྟན་པ།	395
འདུག་སྒྲུབ་བཤད་པ་ལས་ཡུལ་ཅན་ཀྱི་སྒྲུབ་པ།	399
ཡུལ་ཀྱི་རྟོགས་དཀའ་བ་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད།	401

ཐོབ་བྱེད་ཉེར་བསྟོགས་བཤད་པ།	401
ཐོབ་བྱེད་ངོ་བོ་དངོས་གཞི་བཤད་པ།	406
ཐོབ་པའི་རྟགས་སོགས་བཤད་པ།	415
ཆད་མེད་བཞི་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ།	416
ཆོགས་སྐྱབ་ཀྱི་སྒོར།	
ཆོགས་སྐྱབ་ཀྱི་མཆམས་སྐྱར་པ།	418
ཆོགས་སྐྱབ་སྒྱིར་རྩ་བས་བསྟན་པ།	419
ཆོགས་སྐྱབ་འབྲེལ་བས་བཤད་པ།	423
གཟུངས་ཀྱི་ཆོགས་སྐྱབ་བཤད་པ།	424
རྟོགས་དཀའ་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་བསྟན་པ།	429
ཡུལ་སྟོང་ཉིད་སྒྱིར་བཤད་པ།	432
ཡུལ་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ།	438
སའི་ཆོགས་ཀྱི་སྒྱེ་དོན།	445
ཁྱད་ཆོས་སའི་གཉེན་པོ་རྟོགས་པ་བཤད་པ།	449
ཁྱད་ཆོས་སའི་སྤང་བྱ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བཤད་པ།	455
མཐོང་སྤང་ལོག་ཞུགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ།	456
སྒྲོ་སྤང་སའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ།	459
དེ་ལྟར་བྱེ་བའི་ནས་གཞག་.....	460
རི་ལྟར་སྤྱོད་བའི་ཚུལ།	461
སའི་ཆོགས་ལས་ཡན་ལག་གི་དོན་མཆམས་སྐྱར་པ།	472
ས་དང་པོའི་ཡོངས་སྤྱོད་བཤད་པ།	473

ས་གཉིས་པའི་ཡོངས་སྒྲིང་བཤད་པ།	478
ས་གསུམ་པའི་ཡོངས་སྒྲིང་བཤད་པ།	480
ས་བཞི་པའི་ཡོངས་སྒྲིང་བཤད་པ།	482
ས་ལྔ་པའི་ཡོངས་སྒྲིང་བཤད་པ།	486
ས་དྲུག་པའི་ཡོངས་སྒྲིང་བཤད་པ།	490
ས་བདུན་པའི་ཡོངས་སྒྲིང་ལས་སྤང་བྱ་ཉི་ཤུ་བཤད་པ།	493
ས་བདུན་པའི་ཡོངས་སྒྲིང་ལས་གཉེན་པོ་ཉི་ཤུ་སྤྱིར་བཤད་པ།	495
ས་བརྒྱད་པའི་ཡོངས་སྒྲིང་བཤད་པ།	499
ས་དགུ་པའི་ཡོངས་སྒྲིང་བཤད་པ།	502
ས་བརྒྱ་པ་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོན་ས་མཆམས་སྤྱར་བ་དང་བསྟན་པ།	506
ས་བརྒྱ་པ་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོན་ས་འགྲེལ་བས་བཤད་པ།	508
གཉེན་པོའི་ཆོགས་མཆམས་སྤྱར་བ་དང་བསྟན་པ།	514
གཉེན་པོའི་ཆོགས་འགྲེལ་བས་བཤད་པ།	516
ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་པའི་སྒྲོར།	
ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ་སྤྱར་བ་དང་བསྟན་པ།	517
ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ་འགྲེལ་བས་བཤད་པ།	520
བསྐྱར་མཆན།	523
སྤར་བྱང་སྒྲོན་ཆེག་.....	536

ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་
 ཉོགས་པའི་རྒྱན་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་
 ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་སྤེང་བ་ཞེས་བྲ་བ།

༡༡། །རྒྱལ་བ་མ་པམ་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་ལ་གྲུས་པས་ཐུག་འཆལ་ལོ། །
 བད་དཀར་མིག་དང་རི་འཛོམས་གསེར་གྱི་མངལ། །
 ཉ་ཡི་ཉོག་དང་གརྒྱ་འཛིན་པ་སོགས། །
 ཆེར་ཆོམ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ལས་ཆེར་འབགས་པ། །
 རྒྱལ་བའི་ཐུགས་བཟང་རིང་དུ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །
 རབ་དཀར་ལྷག་བསམ་དག་པའི་གསེར་གཞི་ཞེ་སྤང་རྒྱལ་གྱིས་དབེན་པའི་སྤྲོང་། །
 གཏིང་མཐའ་བྲལ་བའི་སྟོང་ཉིད་རྒྱ་མཆོ་བཅོན་པའི་མགྲོགས་འགྲོས་བསྐྱབས་ལས་བསྐྱུན། །
 རྒྱ་ཆེན་སྟོད་པའི་རྒྱབས་ཆེན་ལེགས་འབྲིགས་བསྐྱབ་བཞིའི་ཚུ་གཏིར་སྐར་གས་ཅན། །
 ཐུན་ཆོགས་དཔལ་གྱིས་མངོན་པར་མཐོ་བའི་སྐྱབས་གསུམ་ལྷན་པོ་གཙུག་གིས་མཆོད། །
 དབག་ཡས་ཡོན་ཏན་ཞོར་བྱས་བལྟམས། །
 སྐལ་ལྷན་སྐྱུ་དབང་རྣམས་ཀྱིས་བསྟེན། །
 སྲས་བཞིའི་ཚུ་གཏིར་བཞི་བསྐྱུན་པ། །
 རྒྱལ་ཡུམ་མ་རྩོས་མཆོ་ཆེན་གྱིས། །
 གཞུང་ཐུགས་འདབ་བརྒྱའི་སྤེང་བ་ཆར་དུ་དངར། །

རྣམ་དཔྱད་ལོ་འདབ་ཆུགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས། །
ལེགས་བཤད་འོད་སྟོང་ཟེར་གྱིས་ཁ་ཕྱེ་བའི། །
བདག་སྒྲོ་བད་དཀར་ཆུང་དེ་རིང་དུ་སྒྱུངས། །
རྣམ་དག་ལེགས་ལམ་ལམ་གྱི་མཆོག་གྱུར་རྒྱལ་དང་དེ་སྤྱི་སྒྲོ་བ་མའི་ཡུམ། །
ཡུམ་དོན་ཆེས་ཟབ་ཟབ་མའི་མདོ་སྤར་སྤྱོད་པའི་རྒྱལ་གྱིས་གསུངས་བ་གང་། །
གང་གི་ཆོག་དོན་དོན་བཞེན་གསལ་བར་ཉིད་གྱིས་རི་བཞེན་རྟོགས་བ་དེ། །
དེ་ལྟར་ལེགས་སྟོན་སྟོན་པའི་རྒྱལ་ཆུང་རྒྱལ་སྤྱི་མི་པམ་མགོན་དེ་རྒྱལ། །
གང་ལ་བརྟེན་ན་ཡུམ་དོན་རྒྱ་མཆོ་ཡི། །
འབྲུག་དོགས་ཆེ་དེར་བདེ་སྐྱབས་སྒྲོལ་བའི་གྲ། །
རྒྱལ་ཡུམ་རྒྱལ་འདི་གང་གི་སྤྱུགས་རྩེ་ཡིས། །
འགྲོ་ལ་སྤྱང་མཛད་ཐོགས་མེད་དེ་ལ་འདུད། །
རབ་གསལ་ཆེས་སྤྱར་སྒྲོ་བས་བས་བསྐྱབས་པའི་རིགས་པའི་སྒྲོག་ཐེང་བཀ་ཏུ་འབྲུག། །
མི་ཤེས་ཆ་གདུང་ཀུན་ནས་བསེལ་བྱེད་ལེགས་བཤད་རྒྱ་ཡི་ལྷིད་གྱིས་ནོན། །
སྟོང་ཉིད་ར་རོ་རབ་ཏུ་བརྩེད་པའི་འབྲུག་སྤྱི་དཔལ་གྱིས་ཉེར་མཛེས་བ། །
སེང་བཟང་ཞེས་གྲགས་རྒྱ་འཛིན་གང་དེ་སྤྱོད་བསྐྱར་ནས་མཁའ་རྒྱལ་དུ་གྱུར། །
ཀྱི་ལ་ཤ་ཡི་མདངས་འཕྲོག་པའི། །
ས་འཛིན་དཀར་པོས་སྤྱོགས་རྣམས་ཀུན། །
བར་མཆོམས་མེད་བར་དཀྱིགས་ན་ཡང་། །
མི་ཤེས་སྤྱུག་རུམ་འཐེབས་པ་འདིར། །
རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་དེ་དོན་འབྱེད་ལ་དབང་དུ་གྱུར་བའི་མཁས་པའི་གསུང་། །
སྤྱི་དོན་རི་བཞེན་ལེགས་པར་བསྐྱར་ནས་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ཐར་པའི་ལམ། །

གསལ་བར་མཛད་པས་གངས་རིའི་ཁྲོད་འདི་ལྷ་དང་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི།

ཅོད་པན་ཐོད་གྱིས་བཀྱར་བའི་ཞིང་དུ་བཙོན་པ་དུ་མས་བསྐྱབས་པ་གང་།

སྤུལ་པའི་ལོ་བཅ་ནམས་དང་ནི།

ས་སྐྱོང་སྒོན་པོར་བཅས་པ་ལ།

དུས་ནམས་ཀྱན་ཏུ་བདག་གི་ཡིད།

རབ་དང་སྒོ་ནས་སྐྱབས་སུ་མཆི།

དོན་ཟབ་རྒྱལ་བའི་གསུང་གི་གྲུར་ཞུགས་ཏེ།

གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་སོན་གྱར་ཅིང་།

ནམ་གྲོལ་རིན་ཆེན་གླིང་དུ་ལུས་ཅན་ནམས།

ཀྱན་ནས་བཀྱི་མཛད་ཆོས་རྗེའི་ཞབས་ལ་འདུད།

སྒོ་གསལ་རྒྱ་སྐར་གྱི་བའི་དབུས་ན་བརྗོད།

འཕྲིན་ལས་འོད་དཀར་ཕྱོགས་བཅུ་ཀྱན་ཏུ་གསལ།

ལེགས་བཤད་བདུན་ཅིའི་ཟེར་གྱིས་བདག་སྒོའི་མཚོ།

མཛེས་པ་སྐྱེད་མཛད་ཡོངས་འཛིན་ནམ་བཞི་རྒྱལ།

ངེས་དོན་སྤང་ཅིའི་བཅུད་གྱིས་སྟོབས་རྒྱས་ཤིང་།

གསུང་རབ་པད་མོའི་མཚོ་ཆེན་ནང་ཞུགས་ནས།

གཞུང་དོན་དར་དེར་སྒྲོགས་པའི་བྱང་བ་སུ།

ཡོངས་འདུའི་ཤིང་བཞིན་འདི་ན་ཆེ་ཡིས་དབེན།

དེ་སྐད་རྗོད་བྱེད་སྤྲིག་དང་བརྗོད་བྲལ།

རང་ལ་ཡིད་བརྟན་ཅུང་ཟད་མེད་གྱར་གྱང་།

གཞན་གྱི་ཟེར་སྒྲོས་འབའ་ཞིག་རྗེས་འབྲངས་པའི།

གཞུང་ཚོམ་སྐྱ་བརྟན་དེ་དག་ངལ་མོས་དང་། །
ཟབ་བརྒྱེད་དོན་བཟང་བདུན་ཅུའི་རིན་ཆེན་སྒྲིབ་། །
སྒྲེབ་ལེགས་ཆོག་གི་སྤྲ་བུ་ལ་བརྟུན་ཤིང་། །
ལུང་རིགས་གཟེ་འོད་བརྒྱ་ཡིས་བསྟར་བ་ཡི། །
སྒོ་གསལ་མགྲིན་པའི་རྒྱན་ཅིག་བདག་གིས་སྟེལ། །
ངོ་མཆར་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་སྒྲིབ་བ་འདིས། །
སྤག་དོག་ཆོར་མས་སྒོ་མིག་དཀྲུགས་བ་ཡི། །
ལྷན་པོ་རྣམས་ལ་དགའ་བ་མི་སྦྱེད་མོད། །
རྣམ་དགྱོད་ལུས་མཛེས་བཅོན་པའི་གོས་ཀྱིས་སྦྱད། །
རྒྱལ་ཡུམ་རྒྱན་གྱིས་མཛེས་བ་སྦྱེད་འདོད་པའི། །
སྒོ་གསལ་གཟུར་གནས་གང་གིས་འདི་མཐོང་ན། །
དེ་ཡི་མོད་ལ་བཞིན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི། །
འཇུག་པའི་མདངས་ཀྱིས་ལྷན་མེར་འགྱུར་བར་ངེས། །

འདིར་འདིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་རི་བོ་ཉི་ཤུ་མཐོ་ལ་བརྒྱེད་བས་ངོས་ཀྱན་ནས་བསྐྱོར་
ཅིང་། མ་རིག་པའི་སྤྱན་བ་སྦྱག་པོ་ཅན་ལྟ་བ་ངན་བ་སྐྱ་ཆོགས་པའི་འཁྲི་ཤིང་གིས་ཐར་པའི་
ལམ་བསྐྱེབས་ལ། སྤ་རྒྱས་ཀྱི་དུག་གི་སྒྲོན་ཤིང་སྦྱག་བསྟེན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་སྟེར་
བས་དཀྱིགས་པ། སྟེད་པའི་ཚུ་སྦྱང་གི་འོབས་ཆེན་པོས་ཡོངས་སུ་འཁྱུད་པའི་འཁོར་བའི་འགྲོག་
དགོན་བ་ཆེན་པོ་ལས་ལུས་ཅན་མཐའ་དག་བསྐྱལ་ཏེ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་ཉམས་སུ་བསྟར་བའི་འབྲས་
བུ་མཆོག་ལ་འགོད་པར་བཞེད་པའི་བྱགས་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ། འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབས་
དང་མགོན་དང་དབྱང་གཉིན་གྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་བ་དེས་སྟེད་པའི་སྦྱག་
བསྟེན་བརྒྱ་ལྷག་གཞོན་པའི་ཐབས་སུ་སྐྱལ་བ་དང་ལྷན་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་དམ་པའི་ཆོས་

ཀྱི་བདུད་ཅི་ཇི་སྟེད་ཅིག་སྐྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་རྒྱལ་བ་
ཀྱན་ཀྱི་བཟོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོ་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཡིན་
ལ། འདིའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཡང་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་གཙོ་བོར་གྱུར་བ་
ནི་ཤིང་རྟེན་སྒྲིལ་འབྲེད་ཆེན་པོ་བཞི་ཞེས་སྡེ་མ་རྣམས་ལ་གྲགས་སོ། །

དེ་ཡང་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་བ་དེན་དངོས་དང་སྐྱབ་བྱེད་རྟོག་གའི་
རིགས་པ་འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས། དང་པོ་ལ་རང་གཞན་གྱི་སྟེ་པ་སྐྱབ་མོང་དུ་
འགོག་པ་དབུ་མའི་རྩ་བ། དེའི་རབ་བྱེད་དང་པོ་རྒྱན་བརྟག་པ་ལས་འཕྲོས་པ་ཚོད་པ་སྒྲོག་པ།
རབ་བྱེད་བདུན་པ་སྟེ་གནས་འཛིག་པ་བརྟག་པ་ལས་འཕྲོས་པ་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་བ། རང་སྟེ་
བྱེ་བྲག་ཏུ་འགོག་པ་རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་སྟེ་བཞི། སྐྱབ་བྱེད་རྟོག་གའི་ཆོག་དོན་བཅུ་དྲུག་འགོག་
པ་ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་སྟེ་ལྟོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་མ་སྟོད་གྲུབ་བའང་རིན་ཆེན་སྟེང་བའམ་ག་ལས་
འཛིགས་མེད་བསྟན་ནས་རིགས་ཆོགས་དུག་གི་གངས་ངེས་འདོད་པ་དང་། གཞན་དག་སྟོང་ཉིད་
བདུན་ཅུ་པ་ལུས་སུ་བྱས་ནས་རྩ་ཤི་འཕྲོས་སུ་བྱེད་པ་ནི་འཁྲལ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །

སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲང་བོས་མཛད་པ་ཡུམ་བསྐྱས་པའི་གཙོ་བོའི་དོན་སོ་གཉིས་
སུ་བསྐྱས་ནས་སྟོན་པ་བརྒྱད་སྟོང་པའི་དོན་བསྐྱས་ཏེ་སོ་གཉིས་ནི། དེ་ཉིད་ལས། རྟེན་དང་དབང་
དུ་བྱ་བ་དང་། །ལས་ནི་སྟོམ་པ་དང་བཅས་དང་། །རབ་དབྱེ་རྟགས་དང་ལྷུང་བ་དང་། །པན་ཡོན་
བཅས་པར་ཡང་དག་བརྟོད། །ཅེས་པ་ལྟར་རབ་དབྱེ་ལ་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་སྟོམ་པ་ལ་རྣམ་གཡེང་
གི་རྟོག་པ་བཅུའི་གཉེན་པོར་བཅུ། རྟེན། དབང་དུ་བྱ་བ། ལས། རྟགས། ལྷུང་བ། པན་ཡོན་དང་
དུག་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་རྟེན་ནི་སྟོན་པའོ། །དབང་དུ་བྱ་བ་ནི་བྱང་སེམས་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་འཁོར་
རོ། །ལས་ནི་ཡུམ་ལ་ཇི་ལྟར་སྟོད་པའོ། །རྟགས་ནི་བདུད་ལས་དང་བྱིར་མི་སྟོག་གི་རྟགས་
སོ། །ལྷུང་བ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་སྒྲངས་ནས་ངན་སོང་དུ་སྟེ་བའོ། །པན་ཡོན་ནི་སྟོང་གསུམ་རིན་པོ་ཆེ་
སྐྱ་བདུན་གྱིས་བཀང་ནས་བྱིན་པ་བས་ཤེར་ཕྱིན་འདི་བ་སོགས་བསོད་ནམས་ཆེ་བའོ། །མན་

ངག་རྗེས་འབྲང་དུ་འབྱུ་མཁན་པ་གཞན་རྣམས་འདྲ་བ་ལ་ལྷུང་བའི་དོན་བདུན་ལས་ལ་བཤད་པ་
ནི་ལྷ་མ་དང་མི་མཐུན་ཞིང་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་དུ་དངོས་
པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་བགྲང་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ་དང་པོ་
དོར་ནས་མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་བགྲངས་པ་ནི་ཅ་བ་དང་འགལ་ལོ། །

ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་གཉིས་དང་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་གཞུང་འགྲེལ་གཞོན་
འཛམས་ཀྱིས་ནི་སློ་གསུམ་དང་རྣམ་གྲངས་བཅུ་གཅིག་གི་སློ་ནས་ཡུམ་འགྲེལ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་
ལ་སློ་གསུམ་ནི་སློང་གཞིས་སྐབས་བྱེ་བའི་རྗེས་ལ་ཤུ་རིའི་བྱ་འདི་ལ་ཞེས་པ་ནས་བརྩོན་པར་
བྱའི་བར་ཀྱིས་མགོ་སློས་པས་གོ་བ་རྣམས་ལ། གང་གིས་གང་གི་ཕྱིར་གང་ལ་རི་ལྷར་བསྐྱབ་
ཚུལ་བཞི་སྟོན་པ་བསྐྱབ་ཏེ་བསྐྱབ་པའི་སློ། དེ་ནས་རྣམ་མཁྱེན་རྫོགས་ཀྱི་བར་ཀྱིས་རྣམ་པར་
སློས་ན་གོ་བ་རྣམས་ལ་རྣམ་མཁྱེན་ལས་བརྩམས་ཏེ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཤེར་ཕྱིན་བརྒྱུད་ནས་
དོན་དམ་པའི་ཚུལ་དུ་སྟོན་པ་འབྲིང་དུ་བསྐྱབ་པའི་སློ། དེ་ནས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཀྱི་བར་ཀྱིས་བྲང་
དགོས་པའམ་ཆོག་ལ་འཆེལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་ལམ་ཤེས་ལས་བརྩམས་ཏེ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
དང་བཅས་པ་དང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཤེར་ཕྱིན་བརྒྱུད་ནས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་ཚུལ་
དུ་བསྐྱབ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་སློའོ། །

རྣམ་གྲངས་བཅུ་གཅིག་ནི་དང་པོ་ཤུ་རིའི་བྱ་ལ་བཀའ་སྐྱེལ་ནས་བཤད་པའི་རྣམ་གྲངས་
གཅིག་གོ། དེ་ནས་རབ་འབྱོར་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་གཉིས་པའོ། དེ་ནས་བརྒྱ་བྱིན་དང་།
རབ་འབྱོར་དང་། བྱམས་པ་དང་། རབ་འབྱོར་དང་། བརྒྱ་བྱིན་དང་། རབ་འབྱོར་དང་། བྱམས་པ་
དང་། རབ་འབྱོར་དང་། དེ་ནས་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་བཀའ་སྐྱེལ་ནས་ཡོངས་སུ་གཏད་པའོ། དེ་ལྷར་
གཞོན་འཛམས་འདི་སྟོན་ཀྱི་ཡི་གེ་རྣམས་ལས་ཁ་ཆེ་མཆེ་བའི་སྟེས་མཛད་པར་གྲགས་ལ།
ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་དབྱིག་གཉེན་ཀྱི་གཞུང་འགྲེལ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནས་གཞན་དུ་ལུང་བྲངས་
པ་རྣམས་དེར་སྦྱང་བ་དང་། འདི་ཡི་སྦྱང་དུ་ཡང་། འདི་ཡི་གཞུང་འགྲེལ་གཞོན་འཛམས་བྱ་བར་

འདོད། །ཅེས་འབྱུང་བའི་བྱིར་ཞེས་བཞེད་ཅིང་། མཁས་པ་གཞན་དག་འདིར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐྱེས་
བྱ་ཆེན་པོའི་རྣམ་རྟོག་བརྒྱན་རྣམ་འགྲེལ་དུ་ཁ་འཕངས་ལ་དེ་བཅུན་པའི་རྣམ་འགྲེལ་ན་ཡོད་པས་
དབྱིག་གཉེན་གྱི་མ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོན་ཀྱང་ད་ལྟ་ཡུམ་གསུམ་གཞུང་འགྲེལ་གཞོད་འཛུམས་
ཞེས་པ་བཅ་པོ་ཉེར་དགུར་བྱས་པ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་ཡི་ཤེས་སྡེས་བསྐྱར་བ་དང་། འབུམ་རྒྱུང་བའི་
གཞུང་འགྲེལ་གཞོད་འཛུམས་ཞེས་པ་འགྱུར་བྱང་མེད་པ་སྔ་མ་ལས་ཉིས་འགྱུར་གྱིས་སྒྲེགས་བཅ་
རྒྱས་པ་གཅིག་དང་གཉིས་སྒྲུབ་ཞིང་སྔ་མ་ལ་དཀར་ཆག་འཕང་ཐང་མར་བཅ་པོ་ཉེར་བདུན་ཞེས་
འབྱུང་ཡང་ཉེར་དགུར་ཁོ་རང་ལས་འབྱུང་རོ། །ཕྱི་མ་འདི་འཕང་ཐང་གི་དཀར་ཆག་ཏུ་བཅོན་པོ་
ཁྱི་སྒོང་ལྷེ་བཅོན་གྱིས་མཛད་པ་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འབུམ་གྱི་རྒྱ་ཆར་
འགྲེལ་ཞེས་འབྱུང་བས་རྒྱལ་པོས་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཡང་མན་ངག་རྗེས་འབྱང་དུ་གཞུང་
འགྲེལ་ལས་ལོག་པའི་གཞན་རྣམས་ཀྱི་བཤད་པ་གཟུང་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། །གང་གི་བྱིར་སློབ་
དཔོན་ནི་མདོ་སྡེ་ལྷ་བརྒྱ་བཤད་པའི་བྱིར་འཕགས་པ་མགོན་པོ་བྱམས་པས་བཀའ་སྩལ་པ་དེ་
བས་ན་རི་ལྷར་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཤད་པ་མཛད། རྒྱ་མའི་མན་ངག་ལས། གཞུང་འགྲེལ་གཞོད་
འཛུམས་གསལ་པོར་བྱ་བར་འདོད། །ཅེས་བྱ་བ་བཤད་པའི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ཞལ་སྔ་
ནས་ཉིད་ཀྱི་མན་ངག་ལ་སྐྱབས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། འདིའི་སྒྲུང་'དུ། རྒྱ་མའི་ལུང་གིས་
བདག་ལ་པན་པའི་བྱིར། །འདི་ཡི་གཞུང་འགྲེལ་གཞོད་འཛུམས་བྱ་བར་འདོད། །ཅེས་པ་རྣམས་
པལ་ཆེར་སྒྲིག་པར་རྣམས་ན་ཡང་བཅུམ་པར་དམ་བཅའི་རྒྱུ་བ་འདི་གཉིས་གཞོད་འཛུམས་གཉིས་
ཀ་ལ་ཁུད་མེད་པ་དང་། མན་ངག་རྗེས་འབྱང་དུ་ཡང་ཉི་ཁྱིའི་གཞུང་འགྲེལ་ཞེས་གྲགས་ཀྱི་ཡུམ་
གསུམ་གཞུང་འགྲེལ་ཞེས་པ་མི་སྣང་བ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་རྣམ་རྟོག་བརྒྱན་རྣམ་
འགྲེལ་དུ་ཁ་འཕངས་པ་དང་། ལྷ་བརྒྱ་བ་ཐ་མའི་འགྲེལ་བར་བསྟན་པའི་གནས་ཆད་ལ་རང་ཉིད་
ཀྱི་འདོད་པ་བཀོད་ནས། ལྷ་རྟེན་ལྷེ་ཉའི་བསམ་པ་ནི་ཞེས་ཞི་བ་འཆོའི་བཤད་ཡམས་མཛད་པའི་
བྱིར་མཆེ་བའི་སྡེས་བཅུམས་པ་ཡིན་ནས་སྟུམ་སྟེ། རྫོགས་ལ་ཞིང་ཡིད་གཞུངས་པ་དག་གིས་

དབྱུང་པར་བྱའོ། །གང་ལྟར་ཡང་འདིས་སེམས་ཅན་དུ་བགྲལ་ཞེས་གསུང་བ་ནི་ཆེས་མི་འཐད་
པར་གོ་སྟེ། རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་བསྟན་པར་བྱའོ། །

རྒྱལ་བ་མ་པམ་པས་ཡུམ་གྱི་ལུས་དངོས་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུར་བྲིལ་ཏེ་རྣལ་འབྱོར་པས་
ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པ་དང་སྤྱར་ནས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་དོ། །དེ་ལྟར་ན་བཞི་
པོ་འདིས་དགོངས་འགྲེལ་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཡུམ་གྱི་དགོངས་པ་རེ་འགྲེལ་བས་ཤིང་རྟེན་
སྒོལ་འབྲེད་དོ་ཞེས་འཆད་དོ། །དེ་ལྟར་གྲགས་ཀྱང་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུན་གྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙུག་པོ་
སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་རྣམ་གཤམ་གྱི་རྟོག་པ་བཅུ་ལྔ་གཉིན་པོར་སྤྱད་པ་ལ་གདམས་པའི་མདོའི་འགྲེལ་
ཚུལ་དང་། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པར་ནི། །བསྟན་པ་གསུམ་ལ་ཡང་དག་བརྟེན། །བརྟགས་པ་དང་
ནི་གཞན་དབང་དང་། །ཡོངས་སུ་བྱུང་བ་ཁོ་ན་འོ། །མེད་ཅེས་བྱ་ལ་སོགས་ཆོག་གིས། །བརྟགས་
པ་ཐམས་ཅད་འགོག་པ་སྟེ། །སྤྱི་མ་ལ་སོགས་དཔེ་རྣམས་གྱིས། །གཞན་གྱི་དབང་ནི་ཡང་དག་
བསྟན། །རྣམ་པར་བྱང་བ་བཞི་ཡིས་ནི། །ཡོངས་སུ་བྱུང་བ་རབ་ཏུ་བསྒྲགས། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་
ཕྱིན་པར་ནི། །སངས་རྒྱས་གྱིས་ནི་གཞན་བསྟན་མེད། །ཅེས་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་མདོ་འགྲེལ་
ཚུལ་རྣམས་རིམ་པ་ལྟར་དབྱས་མཐའ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟུས་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་སྤང་བས།
བྱམས་ཆོས་ལས་ལོགས་སུ་སྒོལ་བཏོད་པ་མིན་ཞིང་། གཞུང་འགྲེལ་ནི་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་དང་
སྟེ་འགག་ཀྱན་བྱང་མེད་པའི་སྐབས་སུ་ཅ་ཤེད་ལུང་བྱངས་ནས་སྤྱི་བུ་ཞབས་གྱི་རིགས་པ་རི་
ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་འཆད་འདོད་པར་འདུག་པས། སྤྱི་སྤྱི་གྱི་རིགས་ཆོགས་ལས་བཤད་སྒོལ་བྱུང་
དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

དེའི་ཕྱིར་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་གྱི་བཤེས་གཉེན་བཞེད་པ་ལྟར་ཡུམ་གྱི་བརྗོད་བྱ་ལ་སྟོང་པོའི་
དོན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བ་མངོན་རྟོགས་གྱི་རིམ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རིགས་
ཆོགས་དང་། གཉིས་པ་རྒྱ་གྱིས་བགྲལ་བ་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟར་རམ། ཡང་ན་དངོས་བསྟན་སྟོང་
ཉིད་གྱི་དོན་རིགས་ཆོགས་དང་། རྟགས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་བཤད་པ་ན་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་མངོན་

རྟོགས་སྦྱེས་པའི་རིམ་པ་རྣམས་རྒྱན་གྱིས་བཀྲལ་བས། རྗེ་བཙུན་དང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཞབས་གཉིས་ཀྱི་
ཤེར་ཕྱིན་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་སུ་བྱུང་ངོ་། །ཞེས་བྱ་བར་ཡང་གནས་སོ། །དེ་དག་ལས་མངོན་
པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ནི་འདྲིར་གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་ཚོས་སོ། །

འོ་ན་འདྲིའི་རྩ་བའི་མདོ་རྣམས་གང་ཞེ་ན། དེ་ལ་སྤྱིར་ཤེར་སྤྱོད་གས་ལ་ཡུམ་དྲུག་སྐྱེས་བཙུ་
གཅིག་སྟེ་སྐྱེས་ཡུམ་པ་བཙུ་བདུན་ཞེས་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱིས་བདེ་བྱས་པ་ལ་འབྱུལ། ཉི་མེད་ཁྱི་ཁྱི་བརྒྱད་
སྟོང་པ། ཤེས་རབ་ཁྱི་བ། བརྒྱད་སྟོང་པ། སྤྱད་པ་རྣམས་ཡུམ་ཡིན་ཞིང་། ཤེར་ཕྱིན་བདུན་བརྒྱ་
པ། ལྷ་བརྒྱ་པ། སུམ་བརྒྱ་པ། ཚུལ་བརྒྱ་ལྷ་བཙུ་པ། ལྷ་བཙུ་པ། སྒོ་ཉིར་ལྷ་པ། རབ་རྩལ་རྣམ་
གཞོན་གྱིས་ཁྱེས་པ། ཀློག་ཀྱི་ཡི་གེ་གཅིག་ལ། ཡི་གེ་ཉུང་དུ་། ཤེར་སྤྱོད་སྟེ་བཙུ་གཅིག་ནི་སྐྱེས་
སོ། །སྐྱེས་ཡུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་བརྗོད་བྱ་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་དུ་མ་སྟེ་བར་དེའི་དོན་ཅུམ་སྟོན་པ་
དང་སྟེ་ནས་སྟོན་པའོ་ཞེས་ཟེར་ངོ་། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ཉི་མའི་སྟོང་པོ། རྒྱ་བའི་སྟོང་པོ། ཀྱན་ཏུ་བཟང་
པོ། ལག་ན་དོ་རྗེ། དོ་རྗེ་རྒྱལ་མཆོན་རྣམས་ཀྱང་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པས་སྐྱེས་ཡུམ་གྱི་དོན་དང་།
གངས་གཉིས་ཀ་ལོར་ཞེས་སྤྱོད་བཞི་ལེགས་པར་སྤྱོད་པ་ཡིན་ལ། ཁྱད་པར་དུ་སྤྱད་པ་ཁྱི་བརྒྱད་
སྟོང་པ་དང་སོ་སོར་བཟང་བཞི་སྟེ་གས་བཅུ་ཅུམ་ཡང་མ་མཐོང་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱི་བརྒྱད་
སྟོང་པ་ལ་ལེའུ་གྱ་བདུན་ཡོད་པའི་གྱ་བཞི་པ་ནི་སྤྱད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཁྱི་བརྒྱད་
སྟོང་པ་འབྲིང་གི་འབྲིང་དུ་བྱས་ནས་སྤྱད་པ་བསྐྱེས་པའི་བསྐྱེས་པར་བྱས་པ་ཡང་ཅོར་རོ། །

དེས་ན་རྒྱན་འདིས་བསྐྱེས་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་རྣམས་དང་སྤྱོད་རྩལ་ཡོད་པའི་མདོ་
རྣམས་ནི་འདྲིའི་རྩ་བའི་མདོ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དང་པོར་མདོ་དང་བསྐྱེས་བཅས་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་
འཕགས་པས་བཏོད་པར་མངོན་པས་དེས་ནི་ཉི་མེད་ལ་ལེའུ་བརྒྱད་དུ་བྱས་ཤིང་དེ་སྐབས་བརྒྱད་
དང་བསྐྱེས་ནས་སྤྱོད་རོ། །དེ་ནས་བཙུན་པས་ཉི་མེད་དང་སྤྱོད་རོ། །ད་ལྟ་འདིས་མཛད་པར་
གསུམ་པའི་ཉི་མེད་རྣམས་འགྲེལ་ཞེས་པ་གཅིག་སྤྱོད་སྟེ་འོག་ཏུ་བཏགས་པར་བྱའོ། །དེ་རྗེས་སྤྱོད་དཔོན་
གྱིས་བསྐྱེས་དོན་འགྲེལ་པ་ཉི་མེད་ལེའུ་བརྒྱད་མ་མཛད་ནས་སྤྱོད་རོ། །དེ་ནས་ཤུའི་པས་ཉི་མེད་

འགྲེལ་བ་དག་ལྟ་མཛད་ནས་སྒྱུར་བ་སྟེ་ཉི་མི་དང་སྒྱུར་བ་བཞི་དང་། ཁ་ཆེ་རྩྭ་ལྷིས་མཛད་
བར་གྲགས་པའི་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་པའི་བཤད་པས་འབྲུམ་དང་སྒྱུར་རོ། །ཡུམ་བསྐྱུས་བ་དང་སྒྱུར་
བ་རྒྱ་གྱི་སྒྱུར་བ། སྟེང་པོ་མཆོག་གནད་ཀྱི་ཆེ་འོད་དེ་གསུམ་དང་། སྒྱུད་པ་དང་སྒྱུར་བ་ལ་དཀའ་
འགྲེལ་རྟོགས་སྒྲ་དང་། སྒྱུད་པའི་དཀའ་འགྲེལ། ཤེར་ཕྱིན་མཛོད་ཀྱི་ལྡེ་མིག་སྟེ་གསུམ་དང་། སྟེ་
ཉིས་མཛད་པར་གྲགས་པ་འབྲུམ་ཉི་མི་མི་བརྒྱད་སྟོང་བ་སྟེ་ཡུམ་གསུམ་དོན་བརྒྱད་ཀྱིས་མཐུན་
བར་བསྐྱུས་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་མཛོད་དང་སྒྱུར་པའི་འགྲེལ་བ་བཅུ་གཉིས་དང་བསྐྱུས་ན་འདིའི་རྩ་བའི་
མཛོད་བཞི་ལྟ་བུ་གསལ་ལོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཡུམ་གྱི་རྒྱ་འདིའི་རྩེས་སྤྱང་བའི་འགྲེལ་བ་ལ་
ཡང་མཛོད་དང་སྒྱུར་བ་བཅུ་གཉིས་མ་སྒྱུར་བ་དགུ་སྟེ་ཉེར་གཅིག་གོ། །དང་པོ་ནི་བཤད་ཐེན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ནི་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། དེའི་འགྲེལ་བཤད་ཆོག་གསལ་དང་། རྟོགས་དཀའི་
སྒྱུར་བ་དང་གཉིས། བསྐྱུས་དོན་གསུམ་ལས། ཤེར་འབྲུང་གིས་མཛད་པ་ནི་དོན་གསལ་གྱི་ཡིན་
ཞིང་། རོ་བོ་དང་གཞོན་ཏུ་དཔལ་གྱིས་མཛད་པ་ནི་རྩ་བ་རང་གི་བསྐྱུས་དོན་ནོ། །གྲགས་པའི་ཆ་
དང་། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའི་ཐོང་བ་གཉིས། ཐུབ་པའི་དགོངས་རྒྱུ་རྣམས་སོ། །ཕྱི་མ་འདི་ཐུབ་
པའི་གསུང་རབ་སྟེང་དགོངས་འགྲེལ་དུ་བརྒྱུས་པའི་བསྐྱུས་བཅོས་རང་དགའ་བ་ཡིན་གྱི། རྒྱ་
གྱི་གཞན་འགྲེལ་དུ་བརྒྱུས་པ་རུ་མི་སྒྱུར་ཡང་། ལེའུ་ཕྱི་མ་གསུམ་ལས་གཙོ་ཆེར་མཛོད་རྟོགས་
རྒྱུ་གྱི་དོན་རྣམས་སྟོན་པས་བཟངས་སོ། །འདིར་ཡང་གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཟུང་མཛོད་
དང་སྒྱུར་ཡང་། པལ་མི་ཆེ་བས། མཛོད་སྟེང་གྱི་ནང་དུ་མ་བཟངས་ཤིང་། སྒྱུར་བཤད་པའི་མཛོད་
ཀྱི་ལྡེ་མིག་ལ་མཛོད་ཆོག་དངོས་སྤྱངས་པ་མི་སྒྱུར་ཡང་སྒྱུད་པའི་དོན་ཆོན་རྣམས་སོ་སོར་བཅད་
ནས་མཛོད་རྟོགས་དང་སྒྱུར་བས་མཛོད་སྟེང་ལ་བཟངས་སོ། །

འགྲེལ་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ད་ལྟ་རྒྱ་གར་མར་གྲགས་མོད། འོན་ཀྱང་ཁ་ཆེའི་སྟོན་
དཔོན་རྩྭ་ལྷིས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་འབྲུམ་འགྲེལ་འདི། རྒྱ་གར་མ་མ་ཡིན་པར་མཛོད་ཉི།
འདིས་སྟེང་གཞི་དང་མཆོད་བཛོད་སྒྱུར་ནས་དེ་ཡང་། སྟེང་གཞི་རྒྱས་པར་བཀའ་སྐུལ་སྒྱུད་པར་

བྱེད་པ་མཆོད་བཞེད་ཆོག་ལེར་བྱས་པ་མཛད་ཅེས་པའོ། །ཞེས་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་པ་འདི་བསྟན་
བཅོས་རིན་ཆེན་སྟོན་མེ་ལས་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ཡང་མཁས་པ་རྣམས་ལ་བ་རེག་ཐོས་པ་དགས་
བརྩམས་པར་གྲགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཡུམ་ཆེན་མོ་ལ་བཅ་པོ་སྟུང་བརྒྱ་ཞེས་བཅ་
གངས་ཀྱི་བཤད་པ་དང་གདམས་ངག་གི་སྐབས་སུ་ཡང་། མཁས་པ་བརྟེན་ཏེ་ལུགས་ཀྱིས་སྟོ་
འདོགས་ཕྱི་རུ་གཅོད། ལྷ་རྟོག་ཕྱི་རུ་བྱེད་དེ། ཡུལ་དབྱེད་པས་དེ་འཛིན་གྱི་འབྲུལ་པ་སྟོག་པར་
འདོད། ཀྱ་སྟུ་ལུ་པའི་ལུགས་ཀྱིས་སྟོ་འདོགས་ནང་དུ་གཅོད། ལྷ་རྟོག་ནང་དུ་བྱེད་དེ། རང་ངོ་
རང་གིས་ཤེས་ཏེ་ག་པ་གཅིག་རང་ལ་སྐྱེ་དགོས་ཞེས་པ་དང་། སྟོར་ལམ་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ངེས་འབྱེད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་རྣམ་རྟོག་སྟོང་བ་དེ་མི་འཐད་དེ། མེད་ན་སྤང་མི་དགོས།
ཡོད་ན་སྤང་མི་རུས་རྣམ་རྟོག་གི་རང་བཞིན་ཤེས་ནས་རྣམ་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སུ་འཆར་བ་ཞིག་དགོས་
ཞེས། རྒྱ་གར་མཁས་པའི་གསུང་ལ་མི་འབྱུང་བའི་བོད་ཆོག་དུ་མ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་འདི་དང་སྤྱད་པའི་ཐེ་མིག་གཉིས་རྣམས་མཛད་པར་གྲགས་ཀྱང་། ལོ་རྒྱུ་བའམ་
བོད་གཞན་ཞིག་གིས་བྱས་སྟུང་མོ། །ཡུམ་གསུམ་དོན་བརྒྱད་ཀྱིས་མཐུན་པར་བསྟན་པ་འདི་ཡང་
རུས་པ་རྒྱུང་ཞིང་། མདོ་དང་སྟོར་རྩལ་ལ་སྟོན་ཆགས་པ་འགའ་ཟུང་འདུག་པས་མཁས་པ་ཆེན་
པོ་སྤྱི་ཉི་རྒྱུན་གྱི་ཉིང་ཡིན་མིན་དབྱེད་དགོས་མོ། །སྤྱད་འགྲེལ་རྟོགས་སྦྲེལ། སུ་བྱ་བྱི་ནི་འགྲེལ་
ཆེན་དང་སྤྱ་འགྲོས་མཐུན་པས་སྟོབ་དཔོན་ཀྱིས་མཛད་ཟེར་ལ། འབྲུམ་ཐུག་གསུམ་པ་དང་བདག་
ཉིད་ཆེན་པོ་ནི། འདི་མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་བར་འདོད་པས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པར་གྲགས་ཀྱང་།
ཟླ་འོད་དུ་སེང་གི་བཟང་པོའི་སྤྱད་འགྲེལ་ལས་ཞེས་འདི་ལ་དགག་པ་འབྱུང་བས་ཡིན་ནམ་སྟུང་
མོ། །དོན་བསྟུས་སྟོན་མེ་ཡང་རུས་པ་རྒྱུང་ཞིང་བོད་ཆོག་དུ་མ་སྤང་བས་ངོ་བོའི་སྟོབ་མ་གཅིག་
གིས་སམ་གཞན་བོད་གཅིག་གིས་བྱས་པར་སེམས་མོ། །ཤིང་རྟེན་སྟོབ་འབྱེད་བཞི་དང་མདོ་
ཡི་གངས། །རྒྱ་ཀྱི་ཅ་པའི་མདོ་རྣམས་གང་ཡིན་དང་། །རྒྱ་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱི་དག་དང་མ་དག་
རྣམས། །ལེགས་པར་དབྱེད་པའི་རྩལ་འདི་ཐོག་མར་བཞོད། །ཤེར་བྱིན་གྱི་མན་ངག་གི་བསྟན་

བཙུག་མཛོད་རྟོགས་རྒྱུ་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་
མེད་བ་ཞེས་བྱ་བ་མང་དུ་སོས་པ་སྒོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས་སྦྱར་བ་ལས་གཞུང་བཤད་
ཐབས་ཀྱི་སྒྲིབ་དུ་འགྲོ་བའི་སྐབས་སོ། །

འོ་ན་རྒྱལ་ལ་འགྲེལ་བ་དུ་མ་ཞིག་སྤང་ན་འདིར་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འཆད་ཅེ་ན། འདིར་ནི་
སྒོ་བ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་བའི་སྤང་ནས་འཆད་དེ། དེ་ནི་ཆོག་
ཉུང་ལ་དོན་འདྲིལ་ཞིང་གསལ་བས་འགྲེལ་བ་གཞན་ལས་ཁྱད་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་འཆད་
བ་ལ་ཡང་སྤྱིའི་དོན་ལ་གསུམ་སྟེ། རྫོང་བྱེད་དོན་ལྡན་གྱི་མཆན་དང་། བརྫོང་བྱ་དེ་ལྡན་གྱི་གཞུང་
དང་། གང་གིས་བསྐྱར་བའི་འགྱུར་བྱང་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཞར་ལ་བྱང་
བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཆན་བསྐྱར། མཆན་བཤད། མཆན་གྱི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཨ་ཟླ་ས་མ་ཡ་ཨ་ལི་ཀ་ར་རྩ་མ་བརྩ་བ་ར་མི་རྩ་ལྷ་བ་དེ་ལ་ལྷ་སྤྱི་བྱིད་ཏེ།

གསེར་མེད་། རྒྱ་གར་ཞེས་པ་འདུལ་བ་ཆོག་ལེ་ལས། མཉམ་ཡོད་གནས་བཅས་ཙམ་བ་
ཀ། །མ་ར་རྩ་སི་ཡངས་བ་ཙན། །རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ནི་དུག་བ་སྟེ། །འདི་དག་གོང་ཁྱེར་ཆེན་པོར་
ཤེས། །ཞེས་པ་ལྟར་གོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་དུག་གནས་པའི་ཕྱོགས་ལ་འདོད་རྒྱལ་དུ་བརྟེན་བྱས་བ་
སྟེ། ལུམ་དེ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐད་དུ་འཇ་སྐད་ལ། བསྟན་བཙུག་འདིའི་མིང་ལ་ཨ་ཟླ་ནས་ཟླེ་ཏིའི་བར་
རོ། །དེ་བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་བསྐྱར་ན།

འགྲེལ་བ། བོད་སྐད་དུ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཙུག་པོས་མཛོད་
པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བའི་འགྲེལ་བ།

གསེར་མེད་། ཤེས་ནས་འགྲེལ་བ་ཞེས་པའི་བར་ཏེ། དེ་ཡང་ཨ་ཟླ་ས་མ་ཡ་ནི་མཛོད་པར་
རྟོགས་པ། ཨ་ལི་ཀ་ར་ནི་རྒྱལ། རྩ་མ་ནི་ཞེས་བྱ་བ། བརྩ་བ་ར་མི་ཏ་ནི་ཤེས་བྱིན། ལྷ་བ་དེ་ལ་ནི་
མན་ངག་ལྷ་སྤྱི་ནི་བསྟན་བཙུག་པོས། ཟླེ་ཏི་ནི་འགྲེལ་བའོ། །

གཉིས་པ་(མཆན་བཤད་པ་)ནི། ཤེས་བྱིན་ནི་འདིའི་ཅ་བའི་མདོའོ། །མན་ངག་ནི་མདོའི་དོན་

བདེ་སྐྱབས་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའོ། །བསྟན་བཅོས་དང་མངོན་རྟོགས་དང་རྒྱན་གསུམ་ནི་འཆད་
པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་མིང་སྒྲོགས་པའོ། །འགྲེལ་བ་ནི་ཆོག་དང་དོན་གཉིས་ལས་བྱི་མ་
གཙུག་པོར་འགྲེལ་པའོ། །

གསུམ་པ་(མཆོད་གྱི་དགོས་པ་)ནི། ཆོས་ལ་ཡིད་ཆེས་སྟེ། སྐད་ལ་བག་ཆགས་འཛིན་རྒྱུ་ལ་བྱིན་
རྒྱལ་པ་འབྱུང་ཞེས་སྟེ་མ་རྣམས་འཆད་ཅིང་། བྱི་མ་རྣམས་དེ་འགོག་མོད། འོན་ཀྱང་དང་པོ་སྦྱོར་ནས་
བཀའ་སླུལ་པ་མ་གཏོགས་བསྐྱར་ཏུ་མེད་པ་དང་། བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མགོར་ཡང་རང་གང་
འདོད་ཀྱི་རྒྱ་གར་སྐད་བྱ་ས་མེད་པའི་དུས་སྟེ། ཆོས་ཁུངས་མར་མཆོད་བྱེད་དུ་མཛད་པ་འབྲེལ། །

གཉིས་པ་(ཞར་ལ་བྱུང་བ་)ལ་གཉིས། གཞུང་ཆད་རྟོགས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བཅ་པོའི་གྲངས་
དང་། འགྱུར་མཐར་བྱིན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱུག་འཆའ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

འགྲེལ་བ། བཅ་པོ་དང་པོ།

གསེར་བྱེད་། བཅ་པོ་ཞེས་པ་གཞུང་གི་ཆ་མང་པོ་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་བསྟོམས་པའི་མིང་སྟེ།
དཔེར་ན་རྩ་ལྷན་གྱི་ཆ་མང་པོ་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་བསྟོམས་པ་ལ་པོན་པོའམ་བཅ་པོའི་སྐྱུས་
བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །དང་པོ་ནི་ལྷ་ཡོད་པའི་ཐོག་མ་སྟེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །བཅ་པོ་རེ་ལ་བྱ་
ལོག་གི་གྲངས་མི་མཐུན་ཡང་འདྲིར་ནི་སྟུམ་བརྒྱ་རེ་ལ་བྱས་པ་སྟེ། རྒྱ་དཔེ་ལ་བྱ་ལོག་སྟོང་ལྷ་
བརྒྱ་ཞེས་འབྱུང་ཞིང་བཅ་པོ་ལྷ་རྒྱས་པས་སོ། །འདི་ཡང་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གཞུང་
ཆད་ལ་སྟོན་སྐྱར་སྤང་བའི་བྱིར་བྱས་ཀྱི་རྒྱ་དཔེ་ལ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་(འགྱུར་མཐར་བྱིན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱུག་འཆའ་བ་)ནི།

རྩ་བ། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུག་འཆའ་ལོ། །

གསེར་བྱེད་། བྱུག་འཆའ་ལོ་ཞེས་བྱང་དོ། །གང་ལ་ན། མ་རིག་པའི་གཉིད་རྒྱན་ཆད་པས་
སངས་པ་སྟེ་གཉིད་སད་པ་བཞིན། ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་བཅོམ་ཞིང་
ཤེས་བྱ་ལ་སྟོན་རྒྱས་པས་པད་འདབ་རྒྱས་པ་བཞིན་ཏེ། དེ་འབྲེལ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། སྐབས་འགྲོ་བདུན་ཅུ་པ་ལས། ཤེས་བྱ་ལ་ནི་སྒོ་
ནམ་རྒྱས། །སྒོངས་པའི་བྱམ་པ་བཅོམ་པས་ན། །སངས་རྒྱས་པད་མ་ལྟར་ནམ་རྒྱས། །ཞེས་དང་།
མ་རིག་གཉིད་ནི་རྒྱན་བཅད་ཅིང་། །ཡང་དག་ཡེ་ཤེས་ངེས་འབྱུང་བའི། །གང་ཞིག་ནམ་སད་དེ་
སངས་རྒྱས། །སྤྲེས་བྱ་གཉིད་སངས་ཇི་བཞེན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་བྱད་རྟེན་སྤྲེས་གཉིད་སད་པ་
དང་པད་འདབ་རྒྱས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་འདུག་པ་སྟོན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བས་སྤྲེས་བམ་གཉིས་སུ་བཤད་པ་
ལྟར། སངས་རྒྱས་ལ་དེ་གཉིས་ཀའི་སྤྲོད་བཤད་རྒྱ་ཡོད་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་
ཞེས་བསྟོམས་ནས་བསྐྱར་རྟོ། །དེའི་ཕྱིར་གང་དག །མ་རིག་གཉིད་ལས་སངས་ཕྱིར་དང་། །ཤེས་
བྱ་ལ་ཡང་སྒོ་རྒྱས་ཕྱིར། །སངས་རྒྱས་པད་མ་ལྟར་སངས་རྒྱས། །དེ་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་མཚན་
གསོལ་རྟོ། །ཞེས་འདེན་པ་ནི་ཆོག་མ་དག་ཅིང་རྒྱུ་ལ་གསུམ་པའི་དོན་ལ་ཡང་སྟོན་ཞུགས་
སོ། །གང་གིས་ན། དང་པོར་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་ཕྱིས་བཤད་པ་དང་ཉན་པ་ལ་སོགས་པས་སོ། །དགོས་
པ་དང་། ཚུལ་དང་། དུས་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ། །འདིར་ལྷ་མ་རྣམས་འདུལ་བའི་གྲང་དུ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་དང་། མདོ་སྡེ་ལ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་དང་། མདོན་པ་ལ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ཅུར་
གྱུར་པ་ལ་བྱག་འཆལ་སྟོས་ཤིག་ཅེས་ལོ་བཅ་གྱིས་བཀའ་བཅད་པས་སྡེ་སྟོན་གསུམ་ངོས་འཛིན་
གྱི་བྱག་ཡིན་ཞེས་སྟོས་ནས་འཆད་ཅིང་། དེ་ལ་ཕྱི་རབས་པ་རྣམས་གྱིས་མ་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་
དུ་མ་བཤད་ནས། ལོ་རྒྱུ་བ་རང་དད་པའི་ལྷ་ལ་བྱག་བྱས་པར་འཆད་མོད། འོན་ཀྱང་སྟོན་བསྐྱར་
བའི་འདུལ་བ་དང་། མདོན་པ་དང་། མདོ་སྡེ་པལ་མོ་ཆེ་ལ་ངེས་པ་ཅན་དུ་སྟོས་འདུག་པས། ཕྱིས་
མ་ངེས་ཀྱང་དང་པོའི་ཆོས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་དུས་སུ་བཀའ་བཅད་པ་འདྲའོ། །

གཉིས་པ་(བཛྲ་བྱ་དེ་ལྟར་གྱི་གཞུང་)ལ་གཉིས། སྤྱིའི་ཆིངས་དང་། གཞུང་དངོས་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞུང་འཆད་པའི་ཐོག་མར་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་གཞུང་གི་མཚན་སོ་
སོར་བཅད་པ་དང་། གཞུང་དེས་རང་གི་རྩ་བ་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་རྣམས་བསྟན་ན། དགྲུ་ས་'བསྟན་
པའི་རྟ་བཞེན་དུ་འཆད་པ་དང་ཉན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོ་མི་འཁྲུག་ཅིང་། དོན་ཚན་རྣམས་སོ་སོར་བྱེད་

པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་འདིར་ཡང་། ཅ་བས་དོན་དུ་ཞིག་གིས་མདོ་བཀའ་བ་དང་། འབྲེལ་བས་
 ཅ་བ་ཇི་སྟར་བཀའ་བའི་རིམ་བ་ནམས་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ནམ་བཤད་རིགས་པར། མདོ་
 དོན་སྒྲ་བ་དག་གིས་ནི། །དགོས་པ་བསྐྱས་པའི་དོན་བཅས་དང་། །ཆོག་དོན་བཅས་དང་མཆོམས་
 སྒྲ་བཅས། །བཀའ་ལན་བཅས་པར་བསྟན་པར་བྱ། །ཞེས་བཤད་ཐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལྔས་མདོ་
 བཤད་དོ་ཞེས་འབྱུང་སྟེ། འདི་ཡང་བྱམས་བ་ཉིད་ཀྱི་མན་ངག་བརྒྱད་པའོ། །

དེ་ལྟར་རྒྱལ་བ་བྱམས་པས་ཀྱང་མདོ་འཆད་པ་ན་བཤད་ཐབས་ལྟ་ཡིས་འཆད་པར་མཛད་
དེ། དེ་ཡང་དགོས་དོན། བསྐྱེད་དོན། ཆོག་དོན་གསུམ་དངོས་སྤྱད་། མཚམས་སྤྱར་ཤུགས་ལ་
བསྟན་ཅིང་། བཀལ་བ་དང་ལན་ནི་པལ་ཆེར་ཤུགས་ལ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ་དགོས་དོན་ནི། དགོས་
འབྲེལ་དང་། བསྐྱེད་དོན་ནི། ལུས་རྒྱལ་གཞག་དང་། ཆོག་དོན་ནི་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་གྱིས་
སོ། །འདིར་དགོས་དོན་དགོས་འབྲེལ་གྱིས་བསྟན་པར་མཁས་པ་དག་བཞེད་པ་ལ་དེ་ནི་མ་འབྲེལ་
ཏེ། དགོས་འབྲེལ་གྱིས་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོས་དོན་བསྟན་ལ། བཤད་ཐབས་ལྟ་ཡི་དགོས་དོན་
ནི་མདོའི་ཡིན་པས་སོ། །དེས་ན་མཆོད་བཟོད་གྱིས་དགོས་དོན་བསྟན་ཏེ། མདོའི་བཟོད་བྱ་ལུས་
ཀྱི་སྤུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྒྲ་མ་དག་གསུང་བ་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འདྲ་
མ་འབྲེལ་ཏེ། བསྟན་བཅོས་མདོ་འཆད་བྱེད་ཡིན་ཞིང་ཡན་ལག་ལྡན་དེས་”མདོ་བཤད་པའི་ཐབས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགོས་དོན་ནི་མདོའི་དོན་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་ཡིན་ཞིང་། དགོས་འབྲེལ་གྱིས་
ཀྱང་མདོ་ཡི་བཟོད་བྱ་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་གཉིས་སྟོན་པ་དང་། གཞན་གྱིས་སྟོང་བ་མ་ཡིན་
ཏེ། ཞེས་པས་མདོ་ཡི་བཟོད་བྱ་སྤུལ་བྱུང་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དགོས་དོན་བསྟན་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་དགོས་འབྲེལ་གྱིས་མདོའི་དགོས་པ་མ་བསྟན་ན། ལུས་རྒྱུ་གཞག་གིས་ཀྱང་
ལུས་ཀྱི་བསྐྱས་དོན་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བྱུང་སྣང་དང་རྟོགས་དཀར་འབྱུང་བ་
སྣང་དགོས་འབྲེལ་གྱིས་དགོས་དོན་བསྟན་པར་གསུང་རོ། །ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་མཆོམས་
སྒྲིང་གི་དང་པོ་ནི། འཕགས་པ་བྱམས་པ་ཞེས་སོགས་འདི་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྒྱབས་དང་པོ་ལ་སོ་

དུག་གཉིས་པ་ལ་ཉི་ཤུ། གསུམ་པ་ལ་བརྒྱ་བཞི། བཞི་པ་ལ་སོ་ལྔ། ལྔ་པ་ལ་ཉེར་བདུན། དུག་པ་
ལ་གཅིག་བདུན་པ་ལ་ལྔ། བརྒྱད་པ་ལ་བརྒྱ་གསུམ། བར་པ་ལ་གཅིག་བསྐྱུས་པ་ལ་གཅིག་སྟེ་
སྦྱིར་ན་བརྒྱ་དྲ་གསུམ་སོ། །དེ་ལ་སྐབས་ཀྱི་དང་པོར་བསྟན་པ་བརྒྱད་ནི། སྐབས་ཀྱི་གོ་རིམས་
’ངེས་པར་བྱེད་པའི་མཆམས་སྦྱོར་ཡིན་ལ། གཞན་རྣམས་ནི་ཅི་རིགས་པའོ་ཞེས་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་
གཉེན་འཆད་དོ། །

འདི་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། མཆམས་སྦྱོར་ཀྱི་རིམ་པ་འདི་སྟོབ་དཔོན་ཀྱི་ཆོག་གིས་ཟིན་པ་
འབྲེན་ནམ། རོན་ཐོབ་ཡིན་གང་། དང་པོ་ལྟར་ན་སྐབས་དང་པོ་ལ་ཉེར་ལྔ་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་
གངས་མངས་ལ། སྐབས་བཞི་པ་དང་བརྒྱད་པ་ལ་རིམ་པ་ལྟར་སོ་དུག་དང་བརྒྱ་བཞི་ཡོད་པས་
གངས་ཉུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་དང་པོའི་སོ་དུག་གི་རོན་ཐོབ་གང་ཡིན། གལ་ཏེ་དམིགས་
རྣམ་རྒྱས་བཤད་ལ་མཆམས་སྦྱར་གཅིག་ལས་མེད་ཀྱང་། དེས་འབྱེད་བཞི་ཡོད་པས་མཆམས་
སྦྱོར་བཞི་འཛོལ་ཅིང་། སའི་ཡོངས་སྦྱང་ལ་ཡང་ས་བདུན་པའི་ཡོངས་སྦྱང་དང་པོ་དང་བཅས་པ་
ལ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡོངས་སྦྱང་བརྒྱད་འཛོལ་པས་སོ་དུག་ཡིན་ཞེ་ན། འོ་ན་གཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་
གཉིས་ལ་ཡང་མཆམས་སྦྱོར་གཉིས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འཛོལ། གཞན་ཡང་སྐབས་གཉིས་པའི་ཉན་རང་
གི་ངེས་འབྱེད་བཞི་ཆོན་གཉིས་དང་། སྐབས་བཞི་པའི་ངེས་འབྱེད་བཞི་ལ་ཡང་མཆམས་སྦྱོར་
བཞི་བཞིར་འགྱུར་བས། གཉིས་པ་ལ་ཉི་ཤུ། བཞི་པ་ལ་སོ་ལྔ་ཞེས་པ་དོར་ཅིག་དེས་ན་བརྗོད་ཏེ་
མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ཆོག་འདི་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་། དཔྱོད་པ་མེད་པར་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་
རང་གི་རྟེན་དང་པོ་ལ་ནི་སོ་དུག་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་བྲག་ཆ་ལྟར་བརྗོད་པ་མཐོང་བས་འདི་ལ་
འབད་ཀྱི། དེ་ལྟ་མིན་ན་འདི་ལ་བརྟེན་ཞིང་བརྟག་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱན་གྱིས་
མདོ་འཆད་པའི་མཆམས་སྦྱོར་དངོས་སུ་མེད་ཅིང་ཤུགས་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཅི་
རིགས་པར་གསལ་བར་བཀོད་པ་འདི་རྣམས་ཡིན་ལ། མ་བཀོད་ཀྱང་དོན་གྱིས་ཐོབ་པ་རྣམས་
ནི་རང་རང་གིས་བརྟགས་པས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་དོ། །

བཀལ་ལན་ནི། ཆོས་ཀྱི་དབྱེངས་ལ་དབྱེར་མེད་མྱེད། །ཞེས་དང་། དངོས་སོ་བརྗོད་དུ་མེད་
པ་ལ། །ཞེས་དང་། གཞན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འགའ་ཞིག་དངོས་
སུ་བསྟན་ཅིང་པལ་ཆེར་བྲགས་ལ་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱང་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་གསལ་བར་མཛད་
དོ། །བཀལ་བ་དང་ལན་ནི་གཉིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བཤད་ཐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་དྲུག་ཏུ་ཡང་ཐལ་
བར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་བཤད་རིགས་པར། བཀལ་བ་དང་ལན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱ་བ་ནི། བཀལ་
པའི་ལན་གདབ་པའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་མདོ་བཤད་པ་ལ་ཡན་ལག་ལྔ་ཅི་
དགོས་ཤེ་ན། རྣམ་བཤད་རིགས་པར། མདོ་དོན་ཆེ་བ་ཉིད་སོས་ནས། །ཉན་པ་དང་ནི་འཛིན་པ་
ལ། །ཉན་པ་སོ་ནི་གུས་བྱེད་པས། །ཐོག་མར་དགོས་པ་བརྗོད་པར་བྱ། །དེ་འགྲུབ་དེ་ནི་བསྐྱུས་
དོན་ལས། །བསྐྱུས་པའི་དོན་ནི་ཆོག་དོན་ལས། །གོ་རིམས་རིགས་པ་སྔ་ཕྱི་དག །མི་འགལ་བ་
ནི་གཉིས་ལས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་མཆོམས་སྦྱར་བརྗོད་པས་ཆོག་གི་གོ་རིམས་
རྣམས་འབྲེལ་ལོ། །བཀལ་ལན་བརྗོད་པས་ནི་རིགས་པ་དང་སྔ་ཕྱི་མི་འགལ་ལོ། །དེ་དག་གིས་
ནི་རྒྱན་གྱིས་དོན་དུ་ཞིག་གིས་མདོ་བཀལ་བ་བཤད་ཟེན་ཏོ། །

དཀྱིལ་འགྲེལ་པས་རྒྱན་བཀྲལ་པའི་རིམ་པ་རྣམས་བཤད་པར་བྱཏོ། །དེ་ལ་དང་པོར་འགྲེལ་
པ་རྩྭ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེགས་བཅད་བརྒྱད་ལས། གཅིག་དང་བཞི་དང་གཅིག་དང་གཅིག་དང་
གཅིག་གིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འགྲེལ་པ་རྩྭ་པའི་དགོས་པ་ལྷན་འཛུགས་པ་དང་བཅས་པ་དང་།
སྟོན་གྱིས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་གཞུང་རི་ལྟར་བྱེ་བ་དང་། ཤེར་སྟོན་རྟེན་པ་རོ་མཆར་བར་བསྟན་ནས་
གཞེངས་བསྟོད་པ་དང་། ཡུམ་སྟོན་པའི་མཐུས་རྟེན་པ་ལ་བྱིན་དུ་གཟོ་བའི་སྐྱབ་པའི་མཆོད་པའི་
རོ་པོར་ཡུམ་དབྱེ་རིགས་པའམ། རང་གིས་ཡུམ་དོན་ཆང་བར་རྟེན་ནས་བརྩམས་པ་ལ་གཞན་
འཇུག་རིགས་པ་དང་། རང་ལ་སྦྱང་ནས་འཇུག་པའི་བྱེ་བྲག་རྣམས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ནས་བཤད་
ཐབས་ལྟའི་སྟོན་མཆོད་བརྟེན་གྱི་ཆེགས་བཅད་དང་། དགོས་འགྲེལ་སྟོན་པའི་ཆེགས་བཅད་
གཉིས་བཀོལ་ལོ། །དེ་ནས་བསྐྱུས་དོན་མདོ་རྒྱས་གཉིས་གྱི་ཆེགས་བཅད་བཅོ་ལྔའི་མཆོམས་

ཡུལ་གྱི་མཚན་བསྟན་ཅིང་། དེ་ཡང་མདོར་བསྟན་པ་དང་དེ་ལས་སྤེལ་བ་མཚན་ཏུ་བསྟན་ནས། དེ་དག་གི་དོན་མི་དོག་ནས་འཆད་པ་ལ་སྟོས་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ནས་སྐབས་བརྒྱད་ཇིམ་པར་བསྟན་པ་ཞུས་པ་དང་། དེ་ནས་སྐབས་བྲལ་དང་། དེ་ནས་སྐབས་གསུམ་ཏུ་བཞག་པ་ཞུས་པ་ལོ། །

དེ་ལྟར་ཅ་བ་བཤད་ཟིན་ནས་དེ་ནས་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པ་བརྒྱད་པས། གཉིས་དང་། གཉིས་
དང་། གཉིས་དང་། གཉིས་དང་། གཉིས་གིས་གོ་རིམ་ས་བཞིན་དུ། མདོའི་དོན་བསྐྱུས་ནས་དང་།
རང་མིང་སྒྲོས་ནས་རི་ལྟར་བརྒྱུ་ས་ཆུལ་དང་། དགེ་བ་བསྡོམ་བ་དང་། དུམ་ཟུང་པས་བདག་གི་
དུམ་མིན་ཞིང་སྒྲེས་བྱ་དམ་བ་རྣམས་ཀྱི་དུམ་དུ་དང་། ཉེས་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་བཟོད་པ་གསོལ་
བ་རྣམས་བསྐྱབ་ཏེ་ཞེས་ཆོག་གསལ་དུ་འོ། །དེར་ནི་ཆོག་ས་བཅད་ཐ་མ་ལ་བཤད་པ་མི་སྣ་
དོ་། །ཁུབ་སྒྲོ་བ་ནི་དང་པོ་གཉིས་ནི་ཀུན་གྱི་རྒྱུ་དུ་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ནས་གཉིས་དགོས་པ་
དང་། དེ་ནས་གཉིས་བརྒྱུས་པར་དམ་བཅའི་གཞུང་གཟུགས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནས་གཉིས་བསྡོམ་
བ་དང་། དེ་ནས་གཉིས་ཁེངས་བསྐྱུང་དང་། ཐ་མ་རྟོགས་པའི་བྱུང་པར་བཟོད་པ་རུ་མཛད་པ་ནི་
ཆེས་ལེགས་སོ། །

གཉིས་པ་(གཞུང་དོན་མཁན་པ་)པ་གསུམ། ཚཱ་པ་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ། བཙམ་བྱ་གཞུང་གི་
 རང་བཞིན། བཙམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འགྲེལ་བ་ཚཱ་པ་དང་། ཙ་
 བ་ཚཱ་པ་ལ་འཇུག་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ། དགོས་པ་དང་ལྷན་པའི་སྤྲུག་འཆའ་བ། སློབ་དཔོན་ལྷ་
 མས་གཞུང་ཇི་ལྟར་བྱེ་ཚུལ། རང་གི་སློབ་ཆེ་བ་བསྟན་བ། བཙམས་པ་ལ་གཞན་འཇུག་རིགས་
 བར་གདམས་བ། ཁེངས་བསྐྱུང་ཉེ་ཚཱ་པའི་རྒྱ་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

འགྲེལ་བཤུ་གཤམ་པ་རྒྱུ་ལ་ལ། །དེའི་སྒྲུབ་ཆེན་ལེའུར་བྱས་པ་དག། །ཀུན་གྱི་སྒྲུབ་
དུ་འགྱུར་པར་ནི། །རྣམ་པར་དབྱེ་ཕྱིར་གྲུས་བྱས་འཆམ་། །

གསེར་མེད། ལྷག་འཆའ་ཁེས་དང་སྟེ་དོན་ནི་མཆོག་ཏུ་འདུད་པའོ། །ཁ་ཅིག་ལྷག་ཐམ་
མོ་སྟེར་བ་དང་འཆའ་བ་འབྱུང་བ་རུ་བྱས་ནས་ཐ་དད་དུ་འཆད་པ་ཞོར་བ་སྟེ། དེ་ལྟ་ན་ལག་དང་

ཡིད་ཀྱི་བྱག་མེད་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །གང་ལ་ན་ཤེར་བྱིན་ལ་འོ། །དེ་ལ་ཤེར་བྱིན་ནི་འཆད་
པར་འགྱུར་ཞིང་། ལ་ནི་ཤིང་གི་ཆེད་དུ་ཚུ་འཛེན་པ་ལ་ཤིང་ལ་ཚུ་འཛེན་ཞེས་པ་ལྟར། ཤེར་བྱིན་
ཀྱི་བྱིར་དུ་བྱག་འཆའ་བ་ལ་དེ་ལ་བྱག་འཆའ་ཞེས་དགོས་ཆེད་ཀྱི་བཞི་བའོ། །རི་ལྷ་བྱས་ན། སྒོ་
གསུམ་ག་གྲུས་པས་སམ་ཡང་ན་ཡིད་རབ་ཏུ་དང་བས་སོ། །

ཅེ་ཞིག་གི་དོན་དུ་ན། འདི་ལ་གཉིས་ལས་རང་དོན་ཀྱི་དགོས་པ་ནི། རྒྱ་རོལ་ལས། བསོད་
ནམས་རྣམས་སྒྲིན་བདེ་སྟེར་སྟུག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་སེལ། །བསོད་ནམས་ལྡན་པའི་མི་ཡི་བསམ་
པ་རྣམས་ཀྱང་འགྲུབ། །བདུད་བཙུག་ནས་ནི་བྱང་ཚུབ་སྦྱར་དུ་རེག་པར་འགྱུར། །མྱ་ངན་ལས་
འདས་ཞི་བ་བསིལ་བའི་དངོས་པོ་འཛོལ། །ཅེས་པ་ལྟར་ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ཤེར་བྱིན་ལ་བྱག་
འཆའ་བས་བསོད་ནམས་དབག་མེད་རྒྱུད་ལ་སྦྱེད་ལ། དེའི་མཐུས་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་ལོག་
ནས་བར་ཆད་ཞི་སྟེ་རྩོམ་པ་མཐར་བྱིན་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །

གཞན་དོན་ཀྱི་དགོས་པ་ནི། འདིག་རྟེན་ན་དམ་པ་རྣམས་བྱ་བ་ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་པའི་ཐོག་
མར་ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་བྱག་མཆོད་བྱེད་ལ། འདིར་ཡང་ཡུམ་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད་པས་
གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ནི་དམ་པའོ་ཞེས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །དེའི་ཡང་དགོས་
པ་ནི། རྩོམ་པ་སོ་དམ་པར་རྟོགས་པ་ན་འདི་སྦྱུང་དུ་འདིས་བྱག་བཙུག་པའི་ཤེར་བྱིན་ཡང་དམ་
པས་འདོད་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་དམ་པའོ་ཞེས་ཡུམ་བརྗོད་བྱེད་པའི་བསྟན་བཙུག་པའི་དད་འབྲང་
རྣམས་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བྱག་འཆའ་ནས་རི་ཞིག་འདོད་ན། ཤེར་བྱིན་
དེའི་རྒྱན་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་དག་རྣམས་པར་དབྱེ་བའི་བྱིར་རམ་དབྱེ་བར་འདོད་ནས་སོ། །དེ་ལ་
རྒྱན་ཅེས་པ་ནི་དཔའི་མིང་སྟེ། དཔའ་ན་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱན་གཟུགས་བཟང་པོ་ལ་མཛེས་བྱེད་
ཀྱི་རྒྱན་གདུ་བྱ་ལ་སོགས་པས་སྦྱས་པ་གསལ་བྱེད་མེ་ལོང་ལ་སོགས་པའི་ནང་དུ་ཤར་བ་མཛོང་
ན། སྟེ་སོ་རྣམས་དགའ་བ་སྦྱེད་པ་ལྟར། འདིར་ཡང་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱན་ཡུམ་གྱི་ལུས་བཟང་པོ་ལ་
མཛེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་དོན་བདུན་ཅུས་བཟླ་བ་གསལ་བྱེད་བསྟན་བཙུག་པའི་དེར་སྦྱང་བ་ན་མཁས་

བ་རྒྱལ་ས་དགའ་བ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་རྒྱལ་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱལ་ལས། གཞུགས་རྒྱལ་རང་བཞིན་ཡོན་
ཏན་ལྡན་པ་མེ་ལོང་ནང་སོང་བ། །མཐོང་བའི་དབང་གིས་མི་རྒྱལ་ས་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་མཆོག་
སྐྱེད་པ། །དེ་བཞིན་ལེགས་གསུངས་ཏྲག་ཏུ་རང་བཞིན་ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་ཡི། །ཆོས་ཀྱང་དོན་
རྒྱལ་ས་སྤེལ་ས་མཁས་རྒྱལ་ས་འདི་ན་དགའ་མཆོག་སྐྱེད། །ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །ཆོག་ལེའུར་བྲས་
པ་ནི། འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀར། རྗེས་སུ་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྲ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་སྤེབ་
སྦྱར་དུ་བྲས་ཞེས་དང་། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་རྩ་བ་བཞི་པ་ཡི་གོ་བརྒྱད་པར་བྲས་པའི་མིང་སྟེ།
ཞེས་མཐུན་པར་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །རྒྱལ་ས་དབྱེ་བ་ནི་དོན་ཅུ་ཞེས་ཞིག་དབྱེ་ཞེས་པ་སྟེ་འདི་ནི་
བརྩམས་པར་དམ་བཅའ་བའོ། །དེ་བྲས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཞེ་ན། ཤེས་རབ་སྤྱོད་བྲ་ལས། དམ་པ་
མང་པོ་ཁས་འཆེ་མི་བྱེད་ལ། །གལ་ཏེ་དགའ་བས་ཁས་ནི་སྤངས་གྱུར་ན། །རྩོལ་རི་མོ་བྲིས་པ་
ལྟ་བུར་ནི། །ཤི་ཡང་གཞན་དུ་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ལྟར་བརྩམས་པ་མཐར་དབྱུང་བའི་
ཆེད་དུའོ། །རྒྱལ་ས་སྤེལ་བ་ཉིད་ལ་ཡང་དགོས་པ་ཅི་ཞེ་ག་ཡོད་ན། གཞུང་ལམ་འབྲས་བྲ་རང་
བཞིན་གྱི་ཤེར་ཕྱིན་ནི་ཀུན་གྱི་ཞེས་པའམ། རྒྱལ་འབྲིང་བསྐྱེད་པ་ཀུན་གྱི་རྒྱལ་དུ་རྟོགས་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དུའོ། །

གལ་ཏེ་འདི་བརྩམས་པ་ཉིད་ནས་རྒྱལ་དུ་བྲུབ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རྒྱལ་དུ་བྱེད་མི་དགོས་ཤིང་།
ཉེས་པ་མེད་དེ། སྤྲེས་པ་དང་བྱད་མེད་རྒྱལ་ས་གྱི་གདུ་བྲ་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་དུ་བྲུབ་ཐོབ་ཀྱང་ངི་
མ་དང་བཅས་པར་གྱུར་ན་རྒྱལ་གྱི་དགོས་པ་དགའ་བ་སྐྱེད་མི་རུས་པས། རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་ནི་ངི་མ་
སེལ་བ་ཡིན་པ་ལྟར། མཁས་པ་དགའ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱལ་ནི་ཆོག་ལེའུར་བྲས་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་
བསྐྱེད་དུ་བྲིས་ཀྱང་མ་རྟོགས་པའམ་ལོག་རྟོག་གི་དབང་གིས་འདིས་ཡུམ་དོན་གསལ་བར་བྱེད་
པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱལ་མ་ཡིན་ཞོ་སྤྲེས་དུ་ཁྲམ་ཀའི་ངི་མ་སྐྱེ་སྤྱིད་དོ། །དེ་ལ་སློབ་དཔོན་གྱིས་
སྤྱོད་ཐང་ཐད་དུ་བསྐྱེད་ཅིང་དོན་གསལ་ལ་ཆོག་བདེ་བའི་འགྲེལ་བ་འདི་མཛད་པས་ངི་མ་དེ་དག་
སེལ་བའི་སློན་ནས་རྒྱལ་དུ་བྱེད་པས་འདི་ནི་རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་ཏེ། རི་སྐད་དུ་སློབ་དཔོན་ཀ་ཤེས། ཁྲམ་

ཀ་ངན་པའི་རྩི་མ་སེལ་བས་ན་འདི་ནི་དབྱ་མའི་རྒྱན་ནོ་ཞེས་པ་དང་མཐུན་ནོ། །གང་དག་མངོན་
མཐོ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་ནི་ཡུམ་དེའི་རྒྱན་ཅེས་དང་། མངོན་པའི་སྡེ་
སྟོད་ལ་སོགས་པ་ཀུན་གྱི་རྒྱན་ཞེས་འཆད་པ་སྡེ་མ་ལྟར་ན། དེའི་རྒྱན་ཆེག་ལེའུར་བྱས་པ་ཞེས་
པའི་ཆེག་ཅམ་ཡང་མ་མཐོང་བར་གསལ་ལ་བྱི་མ་ཡང་རྩིས་པ་པོའི་དགོངས་པ་དང་འགལ་ལ།
དེ་ལྟར་ཆེགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་ནི། འགྲེལ་བ་བརྒྱམས་པའི་བརྗོད་བྱ་དང་། དགོས་པ་དང་།
ཉིང་དགོས་དང་། འགྲེལ་བ་རྒྱམས་ཀྱང་བསྟན་ཏོ། །

དེ་ཡང་དང་པོ་ནི་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཏེ་བཤད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི་ཡུམ་
གསུམ་གའི་རྒྱན་དུ་རྟོགས་པ་སྟེ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་
ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཡིན་པ་མིང་གཞན་
ཤེར་ཕྱིན་ཞེས་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཐོབ་པ་ན་སྦྱིས་བྱའི་འདོད་པ་རྫོགས་པས་དགོས་པ་གཞན་
བཅའ་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གསུམ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་དམ་བཅའ་དང་རྐང་པ་གསུམ་པ་དང་
དང་པོས་བསྟན་ཏོ། །བཞི་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་དང་དགོས་པ་འཕམ། དགོས་པ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་
འགྲེལ་བ་སྟེ་དེ་ནི་བྲགས་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་པ་ནི་ཤེར་འབྱུང་གི་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། ཆེག་གསལ་
དུ་སྤྱི་བརྗོད་བྱ་ཆེག་ལེའུར་བྱས་པ། རོན་གྱི་བརྗོད་བྱ་རྒྱལ་བ་སྦྱེད་མ་ཅ་བའི་དོན་ལེགས་པར་
བསྟན་པ་དགོས་པ། གདུལ་བྱ་གཞན་ལ་རྒྱན་དུ་བྱལ་བ་ཉིང་དགོས་སོ་ཞེས་རང་ལུགས་བཞོད་
ནས། གཞན་དག་ནི་ཆེག་ལེའུར་བྱས་པའི་དོན་ལེགས་པར་བསྟན་པས་དེ་རྒྱན་ཉིད་དུ་བྱལ་བ་
ནི་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེས་རྒྱལ་བ་སྦྱེད་མའི་དོན་མ་ལུས་པ་ཤེས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་མི་གནས་
པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་བར་དུ་ནི་དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པའོ་ཞེས་རྟོག་སྟེ། དེ་ནི་དེ་ལྟར་
བྱལ་བ་ཉིད་འགྲེལ་པ་འབའ་ཞིག་གིས་མི་སྤིད་ལ། ཅ་བའི་གཞུང་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡང་
འོག་ནས་འཆད་པས་མི་འཐད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི། དེ་ལས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། འགྲེལ་བ་
ཁོ་ནས་དེ་སྐབས་མི་བྱས་པས་དེའི་ཉིང་དགོས་མིན་ན། མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་འདས་དེ་ཅ་བའི་ཡང་

མིན་པར་ཐལ་བ་དང་། ཅ་འབྲེལ་ཉིང་དགོས་གཅིག་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་ནི་གཞན་
ལུགས་བཀག་པའི་སྒྲིན་ནོ། །རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ་ཡང་སྒྲིན་ཡོད་དེ། ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་
ལེགས་པར་བསྟན་པ་ནི་འབྲེལ་བ་ལེགས་པར་བརྩམས་པ་ཡིན་ལ། འབྲེལ་བ་བརྩམས་པ་འབྲེལ་
བ་བརྩམས་པའི་དགོས་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བས་བསྟན་པ་ལྟར་གཞན་གྱིས་རྒྱ་དུ་
རྟོགས་པ་ནི་འབྲེལ་བ་བརྩམས་པའི་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་དུ་བྱུང་བ་ནི་འབྲེལ་བ་
བརྩམས་པ་ལ་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་ནས་དགོས་པ་མིན་པར་ཉིང་དགོས་ཁོ་
ནས་འཆད་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བཤད་པ་སྤྲུལ་ཉིད་མཛེས་སོ། །

གཉིས་པ་(སློབ་དཔོན་སྤྲུལ་མས་གཞུང་ཇི་ལྟར་བྱེ་ཚུལ་)ནི། གལ་ཏེ་ཀུན་གྱི་རྒྱ་དུ་འགྱུར་བའི་འབྲེལ་
བ་ཅོམ་ན། ཀུན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་གང་ལས་རྟོགས་ཤེ་ན། ཞེས་པའི་ལན་དུ། མཁས་པ་བཞིའི་
བཤད་པ་ལས་སོ་ཞེས་དང་། རྣམ་པར་དབྱེ་ཞེས་ཅོམ་པར་དམ་བཅས་པ་ལ། ཅི་མངོན་རྟོགས་
རྒྱ་གྱི་འབྲེལ་བ་གཞན་དག་ཀྱང་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཞེས་པའི་ལན་དུ་ཡོད་ཅེས་སྟན་པའི་འབྲེལ་
སྒྲིག་ཚུལ་གཉིས་ལས། འདིར་སྤྲུལ་མའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་བཤད་དོ། །འདི་ལ་བཞི་ལས། དེ་
ཞེག་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བཤད་ཚུལ་ནི།

འབྲེལ་བ། འགྲོ་ལ་ཆགས་པས་ཀུན་ཆགས་མཛད། །འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་སྒྲིབ་ཉིད་
གྱིས། །མི་པམ་མགོན་ལ་གསན་ནས་ནི། །བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོའི་རྣམ་བཤད་མཛད། །

གཤམ་མེད་། རྣམ་བཤད་མཛད་ཅེས་བྲང་དོ། །གང་གི་ན། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དོན་མ་
ལུས་པ་སྤྱད་པས་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོའི་སྟེ་མངོན་རྟོགས་རྒྱ་གྱི་ཞེས་འཆད་ཀྱང་། སྤྲུལ་མཆད་
གཉིས་ཀས་རྒྱ་དང་མ་སྤྱར་བར་མདོ་ཉི་ཆེ་བཟལ་བར་གྲགས་པས་ཆོག་གསལ་དུ་བསྟན་
བཅོས་ནི། ཉོན་མོངས་དབྱུ་རྣམས་མ་ལུས་འཆོས་པ་དང་། །རན་འགྲོ་སྤིད་ལས་སྒྲིབ་པ་གང་
ཡིན་པ། །འཆོས་སྒྲིབ་ཡོན་ཏན་ཕྱིར་ན་བསྟན་བཅོས་ཏེ། །གཉིས་པོ་འདི་དག་གཞན་གྱི་ལུགས་
ལ་མེད། །ཅེས་པའི་དེས་ཆོག་གི་ཚུལ་གྱིས་ན་བསྟན་བཅོས་ཏེ། དེ་ཡང་ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱལ་བའི་

ཡུམ་རྣམས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར་མདོའོ། །ཡང་ན་བསྟན་བཅས་དང་མདོ་མ་སྒྲུབ་ཡང་དེ་གཉིས་
བརྗོད་བྱ་གཅིག་པ་ལ་དགོངས་སོ། །གང་གིས་ན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། སྦྱོབ་པ་ཉིད་གཟིགས་
ལམ་གསུང་བ། །ཞེས་རྣམ་འགྲེལ་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རང་གིས་གཟིགས་པའི་ལམ་གཞན་ལ་སྟོན་
བས་སྦྱོབ་པ་སྟེ་དེས་སོ། །རྒྱ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱོབ་ན། འགྲོ་བ་རིགས་ལྔ་ལ་ཆགས་པ་སྟེ་བཙེ་
བ་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་འབྲ་བར་ཀྱན་དུ་ཆགས་པ་སྟེ་ལྷག་པར་ཡང་བཙེ་བར་མཛད་
པའི་སྟོང་རྗེ་ལ་བརྟེན་ནས་སོ། །

སྦྱོབ་དཔོན་འདི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱང་པར་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་དང་ལྷན་ཞེ་ན། འཇམ་དཔལ་ཙ་རྒྱུད་
དུ། ཐོགས་མེད་ཅེས་བྱའི་དགོ་སྟོང་ནི། །བསྟན་བཅས་དེ་ནི་དོན་ལ་མཁས། །མདོ་སྟེ་དེས་དོན་
བྲང་བའི་དོན། །རྣམ་པ་མང་པོ་རབ་དུ་འབྱེད། །འཛིག་རྟེན་རིག་པ་སྟོན་བདག་ཉིད། །གཞུང་
འབྱེད་དང་ཚུལ་ཅན་དུ་འགྱུར། །ཞེས་དང་། །བསྟན་པ་ཡུན་རིངས་ཀྱི་གནས་བྱའི་བྱེད། །མདོ་ཡི་
དེ་ཉིད་དོན་སྤྱད་བྱེད། །ལོ་ནི་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུར་འཇོ། །དེ་ལུས་ཞིག་ནས་སྟོན་ཡུལ་འགྲོ། །ཞེས་
ལུང་བསྟན་པ་དང་། །དབྱ་མ་རྒྱན་གྱི་རང་འགྲེལ་དང་། །དབྱ་མའི་མན་ངག་རིན་པོ་ཆའི་ཟ་མ་རྟོག་
ཁ་བྱེ་བ་དང་། །ཆོག་གསལ་དུ་ས་གསུམ་པ་བརྟེན་པར་བཤད་ཅིང་། །མན་ངག་རྗེས་འབྲང་དུ།
ཐུབ་པའི་རྒྱལ་པོའི་ཡུམ་འདི་མགོན་པོ་བྱམས་པ་ལས། །འཕགས་པའི་ལམ་ནི་ཐོབ་པ་ཐོགས་
མེད་ཅེས་བྱ་འདིར། །དོན་ནི་གང་ཞིག་ཐོབ་འགྱུར་དེ་ནི་བདག་གིས་སྤྱད། །ཞེས་བཤད་ཅིང་།
ཡང་འདི་ཉིད་ལས། །འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་ཀྱང་། །སྟོང་རྗེས་སྟོན་ཆགས་རྣམས་
ལ་འཇོ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལ་སོགས་པ་བཅད་ཅིང་སྦྱོན་
བར་མཛད་པ་ལས། །དགའ་ལྷན་གྱི་གནས་ནས་བྱོན་པའི་མགོན་པོ་བྱམས་པ་མཐོང་ནས། །རི་
ལྟར་སྤྲ་མའི་ལུས་དེ་ཐོབ་སྟེ། །དེའི་གདམས་ངག་གིས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱན་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་བརྟེན་
པར་འགྱུར་ཏི་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

ཐོགས་མེད་རང་གི་སྟོས་དབྱེད་པ་ཁོ་ནས་འཆད་དམ་འོན་ཏེ་སྤྲ་མའི་མན་ངག་ལས་ཀྱང་

ཡིན་ཞེ་ན། སྤྲུལ་མ་ནི་མིན་གྱི་ལྷ་དང་མི་རྒྱལ་སྤྱི་དམ་པ་དང་འཛིན་ཏེན་གྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་
དང་། དབང་ཕྱུག་དང་ཁྲབ་འཇུག་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་མི་སྤྱབ་པའི་ཕྱིར་མི་པམ། སེམས་ཅན་གྱི་
མགོན་ལ་ཉིད་གྱིས་ཏེ་བདག་ཉིད་གྱིས་དང་བོར་གསལ་ན་ནས་དེའི་དོན་ལེགས་པར་བསམས་ཤིང་
བསྐྱོམས་པས་བརྟན་པར་བྱས་ནས་ནིའོ། །དེ་ཡང་གྲགས་པ་ལ། དགའ་ལྡན་དུ་རྒྱལ་ཆབ་ལ་མི་ལོ་
ལྷ་བཅུ་ཆོས་གསལ་ཞེས་འབྱུང་ལ། ས་སྤེའི་གནའ་མཆན་ལས་རྒྱ་བ་དྲུག་ཅེས་འབྱུང་ངོ་། །དེའི་
ཆེ་རྒྱུ་བཅུ་གྱིས་ཐོགས་མེད་ཀྱི་དོན་དུ་མངོན་རྟོགས་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་མཛད་པར་མཁས་
པ་རྒྱལ་ལ་གྲགས་ཏེ། རྒྱལ་སྤང་ལས། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་ཐོས་ཏེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་
གསུང་རབ་མ་ལུས་པའི་དོན་ཕྱགས་སུ་རྒྱུད་ཅིང་རྟོགས་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་དུ་ཟེན་ཀྱང་། རྒྱལ་ཏེ་
གསུངས་པ་མང་བ་དང་རྒྱལ་ཏེ་གསུངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡང་ཆེག་སོ་སོར་བཅད་པ་
མ་གཟེགས་པ་དང་། ཟབ་པ་ཉིད་གྱིས་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་དོན་དཔོག་པར་མ་
དཔྱད་ནས། ཡིད་མི་བདེ་བ་རྗེས་སུ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏེ། དེ་ནས་དེའི་དོན་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་
འཕགས་པ་བྱམས་པ་མཉེས་པར་བྱས་ནས། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མདོའི་བཤད་པ་
མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱལ་གྱི་ཆེག་ལེའུར་བྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་མཛད་དོ། །དེ་གསལ་ན་ནས་
ཡང་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་
བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

རྒྱ་འོད་ལས་ནི། མཆོག་དུ་ཟབ་པའི་ཕྱིར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་མ་ཡིན་པ་རྒྱལ་སྤྱི་
རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་དཀའ་བས་ཕྱགས་རྗེས་དེས་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་འཕགས་པ་བྱམས་པས་
བསྐྱུས་པའི་རྗེས་ལ་དུས་དེར་གནས་པ་ཉིད་ན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱལ་གྱི་ཆེག་ལེའུར་བྱས་
པའི་བསྟན་བཅོས་གྱིས་གསལ་བར་མཛད་ཀྱི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་བསྐྱུབས་ནས་དུས་
ཕྱིས་བྱས་ཞེས་པ་ནི་སང་གེ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་སྤྱི་འཇུག་པ་སྟེ། སྤྲུལ་དུ་བྱས་པ་ལ་
རྗེས་སུ་བཙུང་ཅེས་པ་ནི་གཞན་དག་གིའོ། །ཞེས་འཆད་ཀྱང་མི་འཐད་པར་གོ་སྟེ། ཤེས་བྱེད་

གཞན་མེད་པ་མཉམ་པོ་ལ་མཁས་པ་པལ་མོ་ཆེ་ལ་བརྒྱད་ནས་གྲགས་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ལ་སྤྲུམ་
ཁོ་ན་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་དུ་ན། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཅེས་བྱ་གྲགས་པ་གསལ་ལྡན་ཤེས་
རབ་ལྡན་པའི་མཆོག་གྱུར་བས། །དེ་ཉིད་རྣམ་པར་ངེས་པར་བཤད་པ་རབ་དུ་སྦྱར་མཛད་ཅེས་པ་
ལྟར་རོ། །འདི་ལ་ཉི་མེད་དེ་ཉིད་རྣམ་ངེས་ཟེར་བ་ནི་བརྟག་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་བཀོལ་ཚུལ་ནི།

འགྲེལ་པ། འགྲོ་དོན་རྩ་ལག་དབྱིག་གི་གཉེན། །རང་གི་མོས་པ་གཙོར་བྱེད་པས། །ཤེས་
བྱ་ནང་གི་ཡིན་པ་ལ། །ཡང་དག་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་བཀོལ། །

གསེར་སྒོང་། རྣམ་པར་བཀོལ་ཞེས་དང་ངོ་། །གང་ན་སྤར་ལྟར་རོ། །གང་གིས་ན། འགྲོ་
བ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་བྱའི་དོན་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་ལམ་བསྟན་
ནས་འདོད་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པས་རྩ་ལག་མཆོན་དབྱིག་གཉེན་ཞེས་པ་ངེས་སོ། །གང་དུ་
ན། དངོས་དང་དངོས་མེད་རྣམ་དབྱེད་ཤོགས་ལ་མཁས་པར་ཤེས་པའི་མངོན་སྟོན་གྱིས་མཐོ་
བ། །སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ནི་གཞུང་གི་འགྲེལ་པར་དོན་བཤད་པ་ལ་གནས་ཐོབ་
གྱུར། །ཞེས་པ་ལྟར་ཉི་མེད་གཞུང་འགྲེལ་དུ་ཤོ། །ཚུལ་རི་ལྟ་བུས་ན། ཕྱི་རོལ་མེད་ཅིང་ཤེས་བྱ་
ཡུལ་དུ་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་ནང་སེམས་ཀྱི་སྤང་བ་ཙམ་ཡིན་ཞིང་སེམས་དེ་ཉིད་གཤེས་ལ་གྲུབ་
པར་འདོད་པ་རྣམ་རིག་པའི་ཚུལ་ལ་ཡང་དག་པར་བརྟེན་ནས་སོ། །དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་སྟོབ་
དཔོན་རང་ཉིད་སེམས་ཙམ་གྱི་ཡུགས་ལ་མོས་པ་གཙོར་བྱེད་པ་སྟེ་ལྟར་ལེན་པས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཆོག་གསལ་དུ་ཡང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་དང་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་
དག་གིས་སྐབས་བརྒྱུད་དུ་བྱེ་བ་མེད་ཀྱི་དོན་གཞན་དུ་རྣམ་པར་རིག་པའི་གྲུབ་པའི་མཐར་ཁྱལ་
བའི་ཡུམ་བཀོལ་ཏེ། ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དབྱུ་མའི་ལྟ་བ་འདི་ནི་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་
གཉེན་དེའི་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པས་ཀྱི་ན། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ས་འོད་བྱེད་པ་བརྟེས་པས་ཀྱང་
དེ་འདུལ་བ་དང་འཆོམ་པར་བཀོལ་ཏེ། །སེམས་ཅན་གཅིག་གི་དོན་གྱི་ཕྱིར། །ཕྱི་མཐའི་བར་དུ་

གནས་པར་བགྱི། །ཞེས་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པས་སོ་ཞེས་འབྲུང་ཞིང་རྟོགས་དཀའི་
སྤང་བ་དང་། ཞེར་འབྲུང་དང་། བྱད་རྩ་ཤྱིས་ཀྱང་སེམས་ཙམ་དུ་བཀྲལ་བར་འཆད་དོ། །

མན་ངག་རྗེས་འབྲང་དུ་ནི་ཉི་མའི་གཞུང་འགྲེལ་དུ། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་ལུང་ཞེས་བྱེད་དུ་བྲངས་ནས་
འཆད་པས་དེའི་ལུགས་དང་འགལ་བ་སྤྲོ་མི་རུས་ལ། རྣམ་རིག་ཙམ་ལ་མ་ཞེན་པར་སྟོང་ཉིད་
ཀྱི་རྒྱ་མཆོ་འཛིན་མི་རུས་པས། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སེམས་ཙམ་དུ་བཟུང་བ་བཞིན་དུ་འཕགས་
པ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཞེས་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ཡང་བྲང་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་
བཤད་ནས། རང་གི་ཞེས་བྱ་ལ་བརྟེན་ནས། །དབྱིག་གཉེན་ཀྱིས་ནི་རྣམ་པར་བཀོལ། །ཞེས་བྱ་
བ་སུན་བྱང་པོ་བཅོ། །ཞེས་དང་། རྟོག་གེ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ངེས་
དོན་དུ་གནས་པ་བསྐྱར་ནས་རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་བཤད་ཅིང་། དེ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་རྩ་བ་གྲགས་པའི་
ཞལ་སྤྱ་ནས་དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས་སུན་བྱང་པོ་དོ། །དེར་ཡང་དོན་དམ་པའི་པར་བྱིན་ཀྱི་ཚུལ་ནི་
སུན་འབྱིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་འདོད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་འཕགས་པ་
རྣམས་ཀྱང་འདོད་པ་ཐ་དད་པར་སྟོན་ན་མ་འབྲེལ་བ་ཆེན་པོ་སྤྲོས་པར་འབྱུང་རོ། །དེ་རྣམས་ལ་
དགོངས་ནས་འཇུག་པའི་འགྲེལ་པར། གནས་བརྟན་ཆོས་སྟོང་ལ་སོགས་པ་བསྐྱར་བཅོས་ཀྱི་
མཛད་པ་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱང་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡོངས་སུ་འདོར་བ་ཡིན་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་
འབྲེན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ཞི་བ་འབྲུང་གནས་རང་ཉིད་ཕྱོགས་སྒྲང་གི་བཤད་པ་ལ་ཆད་མར་བྱེད་
པ་དང་། འཇུག་འགྲེལ་ཀྱི་ལུང་དེ་ཞེས་བྱེད་དུ་འབྲེན་པ་འགལ་བར་མཐོང་སྟེ། ལུང་དེ་ལས་ནི་
ཕྱོགས་སྒྲང་གིས་ཀྱང་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོའི་དོན་མ་བཤད་པར་འདོད་པའི་བྱིར་རོ། །

དེས་ན་སྟོབ་དཔོན་སྐྱ་མཆེད་དང་ཕྱོགས་སྒྲང་ལྟ་བུ་རྣམས་ལྟ་ཞོག གང་ཟག་པལ་པར་
གྲགས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་འདིས་འདི་རྟོགས་འདིས་འདི་ལས་མ་རྟོགས་ཞེས་རང་དབང་དུ་རྒྱད་
ཆོད་གཟུང་བར་ག་ལ་རུས། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་དག་གི་གཞུང་ལུགས་ནས་བཤད་ཆོད་ནི་རྣམ་རིག་
ཙམ་དུ་བཀྲལ་ནས་དེ་ཉིད་དབུ་མའི་དོན་དུ་འཆད་པར་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་པལ་མོ་ཆེ་ལ་གྲགས་

ཤིང་གྲགས་པ་ལྟར་ཡང་སྤངས་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྲ་མ་ལྟེ་བས་རྣམ་རིག་ཙམ་ཉིད་དབྱ་མར་བཤད་
བའི་སྟེང་ནས། ལྷ་སྤྱབ་དང་ཐོགས་མེད་དགོངས་པ་གཅིག་པར་བཤད་པ་དབྱ་མ་རྒྱ་ཚ་འགྲེལ་
དང་། སེམས་གསལ་སྟོང་འདི་ཉིད་གཤེས་ལ་བྱུང་ཅིང་དེའི་སྟེང་དུ་གཟུང་འཛིན་མེད་པ་དབྱ་མར་
འཆད་པ་ཤིང་ཕྱིན་མན་ངག་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་དེ་དག་དུ་ལྟོས་ཤིག ཡུམ་གསུམ་གནོད་འཛུམས་
དང་། ཞི་བ་འབྱུང་གནས་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བའི་འགངས་མཐུན་པར་སྤང་བས་དེའི་ཚུལ་དང་སྤྲ་མ་
རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་མདོ་ཙམ་ཡང་སྐབས་རིམ་ལྟར་བཞེན་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་འཕགས་པས་བྱེ་ཚུལ་ནི།

འགྲེལ་བ། འཕགས་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡི། །རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཞེས་བྱས་
ཀྱང་། །དེས་བྱས་བྱས་པ་མིན་མཐོང་ནས། །དབྱ་མར་གནས་པའི་སྒྲོས་རྣམས་བྱེ། །

གསེར་བྱེང་། རྣམ་པར་བྱེའོ། །གང་ན་མདོ་དང་རྒྱ་གཉིས་ཉེ་ལོག་མ་ལ་ཡང་ཤེས་པར་
བྱེའོ། །གང་གིས་ན། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་པས་འཕགས་པའི་ཁོངས་སུ་
གཏོགས་པ་ཡི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྤེ་ཞེས་བྱ་བ་དེས་སོ། །ཀྱང་ནི་སྤྲ་མ་གཉིས་སུ་མ་བཟང་
བའོ། །གང་དུ་ན། རྣམ་འབྱོར་གོམས་པས་དོན་ཀྱི་དེ་ཉིད་བསྐྱབས་པས་འཛིག་རྟེན་འདས་པའི་
ཤེས་ལྡན་བར། །སྐྱེས་སྐྱུར་སྒོ་བཟང་འཕགས་པ་རྣམ་གྲོལ་སྤེ་ཡིས་འགྲེལ་བ་ལ་ནི་ཆེར་འབད་
ལ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཉི་མའི་འགྲེལ་བར་རོ། །སྒོ་གང་གིས་ན། ཡུམ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ཡོད་
མེད་ཉག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་དབྱ་མར་གནས་པ་ལ་དེ་ལྟར་ཉོགས་པས་སྒྲོས་སོ། །འདིར་
སྤྲ་མ་རྣམས་འགྱུར་འདི་ལྟར་ན་ཤེས་བྱ་ནང་གི་ཡིན་པ་ལ་བྱུར་བ་ལ། གཟུ་བོར་གནས་པའི་སྒྲོས་
ཞེས་པ་ལྟར་ན་རང་མོས་གཙོར་བྱེད་ལ་བྱུར་བ་ཞེས་འཆད་དོ། །ཅི་སྟེ་སྤྲ་མ་གཉིས་ཀྱིས་བྱེ་བྱིན་
པས་འདིས་འབྱེད་མི་དགོས་ཤིང་། སྤྲ་མ་གཉིས་པོ་དེས་འགྲེལ་བ་བྱས་པ་རྣམ་རིག་ཙམ་ཀྱི་
གཞུང་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རམ། སྐབས་ཀྱི་དོན་མ་བཟོད་ཅིང་རྣམ་རིག་ལ་ཞེན་པ་མ་སྤངས་པའི་
ཕྱིར། ཡུམ་དོན་རིམ་ལྟར་བཞེན་བྱས་པ་མིན་པར་མཐོང་ནས་བྱེ་བས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །

བཞི་བ་བཙུན་པས་རྣམ་བཤད་བྱས་ཚུལ་ནི།

འགྲེལ་བ། དེ་ཡི་འོད་ཏུ་རྣམ་གྲོལ་སྟེ། །དད་པའི་ས་ལ་གནས་པ་ཡིས། །བསྟན་བཅོས་
མཐའ་དག་མ་རྟེན་པར། །རང་དང་རྗེས་མཐུན་རྣམ་བཤད་བྱས། །

གསེར་མེད་། རྣམ་བཤད་བྱས་སོ། །གང་གིས་ན། རྣམ་གྲོལ་སྟེ་དད་པའི་ས་ཆོགས་
ལམ་པལ་བ་ལ་གནས་པ་དེ་ཡིས་སོ། །དུས་ནི་འཕགས་པས་མཛད་པ་དེའི་འོག་ཏུ་འོ། །གང་
དུ་ན། མཐའ་གཅིག་སྐྱེས་གྱུར་མི་མཐུན་ཕྱགས་ལྟ་བུ་བྱེད་བསྟན་བཅོས་ལ་མཁས་རྟོགས་
ལྡན་གང་། །རྣམ་གྲོལ་སྟེ་ཞེས་ཆོག་ཏུ་འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་གཞན་པ་དེས་ནི་རྣམ་འགྲེལ་
མཛད། །ཅེས་པ་ལྟར་ཉི་མེ་རྣམ་འགྲེལ་དུ་འོ། །རི་ལྟར་ན། བསྟན་བཅོས་རྒྱན་གྱི་ཆོག་དོན་མཐའ་
དག་ཆང་བར་མ་རྟེན་པར་རང་གིས་རི་ལྟར་རྟེན་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་རོ། །ཁྱབ་མཐའ་རབ་
འབྱམས་ལ་མ་འདྲིས་པར་རིག་པ་རྩོམ་པ་ནི་ཤེས་རབ་འཕེལ་བའི་རྒྱུ་འོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རང་དང་
རྗེས་སུ་མཐུན་པ་སྟེ་རང་གི་ཤེས་རབ་འཕེལ་བའི་བྱིར་དུ་བརྩམས་ཀྱི་གཞན་ལ་པན་འདོད་པའམ་
མངོན་པའི་ར་རྒྱལ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་འདབ་གཤོག་ཅུང་ཟད་སྐྱེས་པའི་བྱ་འཕྱར་བར་
རྩོམ་པ་དང་འབྲ་བར་བསྟགས་པ་ཡིན་གྱི་སྟངས་པ་མིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ཡུམ་མཐའ་དག་མ་རྟེན་ཟེར་
བས་ནི་ལེགས་པར་མ་སྦྱས་སོ་ཞེས་དང་། ཀུན་མ་རྟེན་ཅེས་པ་ནི་རང་རང་གི་སྒྲོས་མ་རྟོགས་པ་
སྟེ་གཞུང་མ་རྟེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཆོག་གསལ་དུ་འོ། །རྟོགས་དཀར། བསྟན་བཅོས་མ་ལུས་
པ་དེ་མཛད་པ་པོ་ལས་དངོས་སུ་མ་ཐོས་པའམ་མ་ཐོང་བའོ། །ཡང་ན་མངོན་པའི་སྟེ་སྟོད་ལ་
སོགས་པའི་བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་མ་རྟེན་པའོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་སྐབས་དང་མི་མཐུན་ཞིང་ཉ་
ཅང་ཐལ་བའི་བཤད་པའོ། །གཞུང་མ་རྟེན་པ་ལ་སྦྲ་མ་རྣམས་དགོས་འབྲེལ་དང་། མེས་པ་བསྐྱེད་
པའི་རབ་དབྱེ། དག་འདུན་ཉི་ཤུ། དེས་འབྲེད་རྒྱས་བཤད་ལ་སོགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཆོག་
མ་རྟེན་པར་མདོ་ལེ་མང་རང་དང་མཐུན་པར་བཤད་དེ། མ་རྟེན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་རྒྱན་ཞུགས་
འབྲས་གནས་ཅམ་པོ། འཕར་གསུམ་སྤིང་ཅིའི་མཐར་ཐུག་འགོ། གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ། དག་

བཅོམ་འབྲས་ཞུགས། གཉེན་པོ་དང་ཇུས་ལ་བརྟེན་པའི་རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱི་མདོ་ལེ་མང་ན་མེད་
པས། དེ་དང་བསྟན་བཅོས་མ་མཐུན་པས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཆོག་མ་ཡིན་ནམ་སྟམ་དུ་བསམས་
སོ་ཞེས་འཆད་དོ། །

དེ་ལ་རྣམ་འགྲེལ་དེར་ཅ་བ་དེ་དག་མེད་ཀྱང་དམིགས་རྣམ་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་བཤད་པ་རྫོགས་
པ་དང་། མདོར་བསྟན་ཀྱི་རྒྱུ་པ་དང་པོ་གཉིས་དངས་ནས་ལྷག་མ་ལ་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་དང་། དག་
འདུན་ཉི་ལྷུ་ལ་ཡང་དག་འདུན་ཀྱི་མདོ་དང་པོའི་སྟོང་དངས་ནས་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་སྒྲུར་རོ། །སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་མདོ་ངོ་པོ་རྣམས་ཉི་མེ་འགྲེལ་པར་བཤད་པ་ལ་ཁ་འཕངས་ཤིང་རབ་དབྱེ་
རྣམས་སྒོ་བྲོས་མི་ཟད་པ་སོགས་སུ་བལྟ་སྟེ་འདིར་མ་བཞོད་པ་གཞུང་མངས་པ་སྤང་བའི་ཆེད་
དོ་ཞེས་འབྲུང་ལ། རྟོག་པ་བཞི་ལ་ནི་དང་པོ་ལ་བདུན་བརྒྱད་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་བདུན་འོ་ལ་
སྟེ་གཅིག་སྤང་ཞིང་ལྷག་མ་གསུམ་ལ་སྟེ་མིང་ཅམ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་དབྱེ་བ་མ་བྱས་པར་
བཞི་པའི་སྐབས་སུ་འདི་དང་སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་བསྟན་བཅོས་དང་སྒྲུར་བར་བྱ་སྟེ། འདིར་མ་
སྒྲུར་བ་གཞུང་མངས་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཡིན་པར་བཤད་པས་བསྟན་བཅོས་མ་བྲིས་པ་དེ་དག་
ཀྱང་གཏན་མ་རྟེན་པར་མི་སྤང་རོ། །ཉི་མའི་རྣམ་འགྲེལ་འདི་བཙུན་པ་གོ་ལ་སྟེ་དང་མིང་མཐུན་པ་
གཅིག་གས། འཕགས་པའི་སློབ་མར་གྲགས་པའི་བཙུན་པའི་ཡིན་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། རྟོན་སྤང་དུ་
སྤང་གཞི་དང་ཅེ་མོའི་ཀུན་ཏུ་རྒྱ་སྟེ་ཅན་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཙུན་པའི་བཤད་པ་དངས་པ་རྣམས་འདི་
ལ་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་མཁས་པ་འདི་བཞིའི་བྱེ་ཚུལ་བཞོད་ཅེ་ན། རང་ཉིད་སྟོན་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་
ལུགས་ལ་མཁས་པར་བསྟན་པས་རང་གི་གཞུང་ལ་གཞན་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞུང་
དུ་མ་ཆོལ་བ་རྣམས་ལ་པན་གདགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཆོག་གསལ་དུ་འོ། །ཤེར་འབྲུང་
ནི། ཁྱོད་ཀྱིས་ཙུམ་མི་རིགས་ཉེ་སྟོན་ཀྱི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་མདོ་ལ་སྤོངས་པ་བསྒྲིག་བྲིན་ལ།
མ་བསྒྲིག་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་བསྒྲིག་མི་ལུས་ཞེས་པའི་ལན་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་མའི་བཤད་པ་

དང་ཁྱིམ་གྱི་མཛད་པའི་འཕགས་པ་དང་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱིས་ནི་གཞི་ལམ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་
ཀྱང་མངོན་ཉིགས་དང་མ་སྐྱར་ཞིང་། སེམས་ཅམ་དུ་བཀོལ་བས་ན་སྒྲོངས་པ་ཐམས་ཅད་མ་
བསྒྲོག་ལ། འགྲེལ་པ་དང་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པའི་འཕགས་པ་དང་། སྒྲོ་བ་དཔོན་དག་གིས་ཀྱང་
མངོན་ཉིགས་དང་སྐྱར་ཡང་ཀུན་གྱི་རྒྱ་དུ་མ་གྱུར་ཞིང་། མ་ཆང་བས་དོགས་པ་མ་བསྒྲོག་གོ། །ཁོ་
པོ་ནི་བྱམས་པས་བསྐྱར་ཅིང་རྣམ་སྒྲུང་བཟང་པོའི་བྲིན་ལས་གཞི་ལམ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་
ཤིང་མངོན་ཉིགས་དང་སྐྱར་བས་ཀུན་གྱི་རྒྱ་དུ་འགྱུར་བའི་བྲིན་དང་། དབུ་མ་དང་སྐྱར་བས་
དོགས་པ་ཐམས་ཅད་བསྒྲོག་པའོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །

གསུམ་པ་(རང་གི་སྒྲོའི་ཆེ་བ་བསྐྱར་བ་)ནི།

འགྲེལ་བ། དེ་ལྟར་མཁས་པས་སྒྲུང་བྱས་ཤིང་། །འགའ་ཞིག་ཁོ་ནས་མ་རྟོན་པའི། །བསྐྱར་
བཅོས་མཐའ་དག་འདི་དེ་ལྟར། །རྟོན་པ་གང་དེ་ཡ་མཆོན་ནོ། །

གསེར་མེད་། དེ་ལྟར་དབྱིག་གཉེན་དང་བཅུན་པས་མ་རྟོན་པར་བརྩམས་ལ་འཕགས་པས་
རྟོན་ནས་ཡིན་ན་ཁོད་གྱིས་རྟོན་ནས་སམ་མ་རྟོན་ནས་ཚུལ་ཞེ་ན། །བསྐྱར་བཅོས་ཀྱི་དོན་མཐའ་
དག་འདི་རྟོན་དོ་ཞེས་ཆོག་རྣམ་པར་སྐྱར་རོ། །བསྐྱར་བཅོས་ཀྱི་དོན་ཅི་འདྲ་བ་ཞེ་ན། །སྒར་བཤམ་
བ་དེ་ལྟར་མཁས་པ་འཕགས་པ་གྲོལ་གྱིས་ནི་སྒྲུང་བར་བྱས་པ་སྟེ་རྟོན་ཅིང་འགའ་ཞིག་ཁོ་ན་སྟེ་
དབྱིག་གཉེན་དང་བཅུན་པ་དང་གདུལ་བྱའི་དབང་ལས་ཐོགས་མེད་རྣམས་ཀྱིས་མ་རྟོན་པའི་ཡུམ་
དང་རྒྱ་གྱི་དོན་དེའོ། །ཚུལ་ནི་འཕགས་པས་རྟོན་པ་དེ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་རྟོན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ཡ་མཆོན་ཞེས་པ་ནི་སྟོན་བསོད་ནམས་རྒྱབས་པོ་ཆེ་བསགས་པ་འདྲ་ཞེས་དགའ་བ་སྟོན་པའོ། །

བཞི་པ་(བརྩམས་པ་ལ་གཞན་འཕྲུག་རིགས་པར་གདམས་པ་)ནི།

འགྲེལ་བ། དེ་ལྟས་ཤིན་ཏུ་རྟོན་དགའ་བ། །ཐབ་མའི་ལམ་འདི་ཅི་ཞིག་ལྟར། །སངས་རྒྱས་
དབང་གིས་རྟོན་པ་ནི། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱེ་བའི་རིགས། །

གསེར་མེད་། དེ་ལྟར་མཁས་པས་སྒྲུང་བར་བྱས་པ་ཡང་བདག་གིས་ཤེས་ལ། །ལ་ལས་དོན་

ཚང་བར་མ་རྟེན་པ་ལས་བདག་གིས་ཚང་བར་རྟེན་དོ་ཞེས་བསྟན་པ་དེ་ཡང་རང་གི་ལྟས་ཕྱིན་པ་
ལ་སོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟས་ནས། རྟེན་
པ་ནི་ཞེས་པའི་བར་དུ་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟས་ནི་སྤར་བཤའ་པ་དག་གིས་མ་རྟེན་པའོ། །ཤིན་ཏུ་
རྟེན་དགའ་བའི་ཐབ་མའི་ལམ་འདི་ནི་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །ཅི་ཞིག་ལྟར་ནི་སྟེས་
དབང་རོ། །དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་རྟེན་ནས་བཅམས་པའི་ཕྱིར་བདག་གི་གཞུང་འདི་ལ་
ཕྱི་རབས་ཀྱི་མཁས་པ་གཟུང་གནས་རྣམས་ཀྱིས་མཉན་པ་དང་བཤའ་པའི་སློ་ནས་དབྱེ་བ་དང་
འཇུག་པར་རིགས་སོ་ཞེས་པའོ། །

ལྟ་བ་(ཁེངས་བསྐྱར་སྟེ་རྩོམ་པའི་རྒྱ་བརྗོད་པ་)ནི།

འགེལ་པ། རྣམ་པ་ཀུན་དུ་བདག་གི་ནི། སྟོན་ཡུལ་མིན་ཡང་བསོད་ནམས་དག། བསྐྱབ་
དང་མཐུན་ཕྱིར་རང་གཞན་ལ། །པན་གདགས་འདོད་པས་སྟོ་བ་སྦྱེས། །

གསེར་མེད་། ཅི་འགེལ་པ་རྩོམ་ན་མདོའི་དོན་ཐམས་ཅད་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་རམ་ཞེ་
ན། ཤེས་ཕྱིན་གྱི་དོན་རྣམས་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་སྟེ་སོས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པས་ཀྱང་བདག་གི་
ནི་སྟོན་ཡུལ་མིན་ཡང་རྩོམ་པ་ལ་སྟོ་བ་སྦྱེས་སོ། །ཡུལ་མིན་ན་རྩོམ་པར་མི་རིགས་ཤེ་ན། རང་
དང་གཞན་ལ་པན་གདགས་པར་འདོད་པའི་ལྷག་པའི་བསམ་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ཕྱིར་
ཉེས་པ་མེད་དོ། །རང་གཞན་ལ་པན་འདོགས་པའི་ཐབས་སུ་འགེལ་པ་རྩོམ་པ་ཅི་ཞིག་འགེལ་ཞེ་
ན། རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་བསོད་ནམས་དག་སྐྱབ་པ་དང་འགེལ་པ་རྩོམ་པ་དོན་མཐུན་པའི་ཕྱིར་
ཉེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གཞན་གྱི་རྟོགས་པ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དང་སྟེ་མའི་
ཀྱང་པ་ཐ་མ་ལ་འགེལ་བཤའ་གཉིས་འདི་ལས་གཞན་དུ་འཆད་ཀྱང་དགོངས་པ་མིན་ནོ། །འདིས་
རང་ཉིད་བསམ་པ་དག་པར་བསྟན་ཅིང་བསམ་པ་འདི་ལྟ་བུའི་སློ་ནས་རྩོམ་པ་ལ་སྟོ་བ་སྦྱེད་ཅིག་
ཅེས་གཞན་ལ་གདམས་དག་ཏུ་སྒྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་(རྩ་བ་རྩོམ་པ་ལ་འཇུག་པ་)ལ་གཉིས། གདུལ་བྱ་དང་བ་སྦྱེད་པའི་ཡན་ལག་མཆོད་

བརྗོད། རྟོགས་ལྡན་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དགོས་འབྲེལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
མཆོད་བརྗོད་དངོས་དང་། དེ་ལ་ཚྭ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྤྱར། ཅ་བས་
བསྟན། འབྲེལ་བས་བཞད་བའོ། །དང་པོ་ནི།

འབྲེལ་བ། འཕགས་པ་བྱམས་པ་རང་ཉིད་དམ་པའི་སྦྱོད་པ་དང་མཐུན་པར་རབ་རྒྱ་སྟོན་པས།
སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་རྒྱ་སྟོན་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རབ་རྒྱ་དང་
བ་ནི་ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་འཛོལ་པའི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བར་ངས་པར་གསུང་ནས།
གཞན་དག་བཅོས་ལྡན་འདས་མ་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་ཤུལ་དུ་དབྱེད་དུ་མེད་ཅིང་དཔག་རྒྱ་མེད་པའི་
འབྱུང་གནས་ལ་དོན་གྱིས་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རབ་རྒྱ་དང་བ་སྦྱོད་པའི་ཆེད་དུ། རེ་ཞིག་དང་
པོར་ཡུམ་ལ་ཡོན་ཏན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་བྲག་འཆལ་བ།

གསེར་ཐོང་། བྲག་འཆལ་ཞེས་ངང་ངོ། །གང་ལ་ན། སྤམ་བཞིའི་ཡུམ་ལའོ། །གང་གི་སྒོ་
ནས་ན། ཉེར་ཞིར་ཁྱིད་པ་སོགས་གྱི་ཡོན་ཏན་རི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་དུ་སྦྱོར་སྦྱར་དང་བལ་བར་
བརྗོད་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་སོ། །གང་གིས་ན། རེ་བཅུན་གྱིས་སོ། །དུས་ནི། བསྟན་
བཅོས་འདི་ཚུམ་པའི་དང་པོར་རོ། །རེ་ཞིག་ནི་རིམ་པ་སྟོན་པའོ། །ཅི་ཞིག་གི་དོན་དུ་ན། འདི་ལ་
གཉིས་ལས། རང་དོན་གྱི་དགོས་པ་ནི། སོ་སྦྱའི་ས་ལས་རིང་དུ་སོང་བས་འཕགས་པ་སེམས་
ཅན་རྣམས་ལ་བྱ་གཅིག་པ་ལྟར་བཅེ་ཞིང་སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པའི་གནས་སྒྲུབ་སྤམས་ཅད་དུ་
བྱམས་པའི་མཚན་མི་འདོར་བའི་བྱམས་པ་རང་ཉིད་གྱི་སྦྱོད་པ་སྦྱེས་བྱ་དམ་པ་རྣམས་གྱི་སྦྱོད་
པ་དང་མཐུན་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་དམ་པས་བྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་གཞན་འཇུག་
པའི་ཆེད་དུ་འོ། །དེ་ལྟར་ན་འདི་ནི་དང་བ་ལ་བྱང་ཆུབ་གྱི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་རི་ལྟར་
ཡོད་ཅེས་པའི་ལན་དུ། རབ་རྒྱ་དང་བ་ཉིད་གྱི་རང་བཞིན་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པ་ཙམ་གྱིས་རྣམ་གཤེད་
དང་མི་དགེ་བ་ལས་སེམས་ལོག་ནས་ཉིང་ངེ་འཛིན་དམ་པ་དང་། དགེ་བ་བཅུའི་བྱ་བའམ་སྦྱོད་
པ་ལ་འཇུག་པས་སོ་ཞེས་གཞུང་གི་མའི་རྒྱ་མཚན་དུ་འཆད་པ་ནི་དགོངས་པ་མིན་ནོ། །

གཞན་དོན་གྱི་དགོས་པ་ནི། གཏུལ་བྱ་གཞན་དག་རབ་ཏུ་དང་བ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུའོ། །དེའི་
དགོས་པ་ནི་ཐོས་སོགས་གྱིས་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་འཛོལ་པའི་དོན་
གྱིས་ཉེ་ཕྱིར་དུའོ། །གང་ལ་དང་ེན། ཉོན་མོངས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་བཅོམ་པའམ་བདུན་
བཞི་བཅོམ་ཞིང་། ཇི་སྐད་དུ། དབང་ཕྱུག་དང་ནི་གཟུགས་བཟང་དང་། །དཔལ་དང་གྲགས་དང་ཡེ་
ཤེས་དང་། །བཙོན་འགྲུས་སྤྱན་སྲུང་ཆོགས་པ་སྟེ། །དུག་པོ་ནམས་ལ་སྐལ་ཞེས་བྱ། །ཞེས་པ་
ལྟར་དེ་བཞིན་ཉིད་ནམ་རྟོག་གི་བག་ཆགས་མ་ལུས་པས་དབེན་པའི་དབང་ཕྱུག་དང་། མེ་ལོང་ལྟ་
བུའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་གཟུགས་བཟང་དང་། མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་དཔལ་དང་གྲགས་དང་།
སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། བྱ་སྐྱབ་ཡེ་ཤེས་གྱིས་བཙོན་འགྲུས་ཉེ། ལེགས་པ་དུག་དང་ལྷན་
པའི་བཅོམ་ལྷན་འདས་མ་ལའོ། །

དེ་ཡང་ལྟ་ག་ལྟར་ཞེས་པའི་སྐད་དོད་ལ་འདས་པ་མེད་ཀྱང་། མདོ་སྡེ་ལས་སངས་རྒྱས་ལ་
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་བས། འདས་ཞེས་སྒྲ་ཐབས་སུ་བསྟན་ནས་བཅོམ་ལྷན་
འདས་སུ་བསྐྱར་ཅེས་སྒྲ་སྦྱོར་བམ་གཉིས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ཡུམ་འདི་གང་ཟག་གསུམ་དང་
འབྲེལ་བས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་པ་ལྟར་མི་འཇུག་ཀྱང་ཕྱོགས་གཅིག་གི་མིང་གིས་
ཐམས་ཅད་ལ་བཏགས་པའོ། །བཙོན་ལྷན་འདས་མ་དེ་ཡང་ཇི་འདྲ་བ་ཞེ་ན། ཉེར་ཞིར་བྲིད་པ་
སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འདོད་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པས་རིན་པོ་ཆེ་ལམ་སོ་སོ་ལ་སྟོས་ཉེ་མཐར་ཐུག་
པས་ཕུལ་དུ་དབྱུང་དུ་མེད་ཅིང་གངས་མང་བས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྟེ་མདོར་ན་སྲས་བཞིའི་བཞེད་
དོན་མཐར་ཐུག་པའི་འབྱུང་གནས་སམ་རྒྱར་གྱུར་པའོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་དང་བ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་མཆོད་བརྗོད་གསུངས་ཤེ་ན། རང་གིས་སྤྱོད་པ་ལྟར་
གཞན་ལ་བསྟན་མི་ལུས་ཤིང་། གཞན་གྱིས་ཀྱང་བསྟན་པ་ལས་རྟོགས་པར་བྱ་མི་ལུས་ལ། ལྟ་
འགྱོར་པ་རང་རང་གིས་རྟོགས་པར་བྱ་བས་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་
པ་ཅན་གྱི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་རབ་ཏུ་དང་བ་ནི་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལེགས་པ་

ཐམས་ཅད་འཛོལ་བའི་ཐབས་ཀླུ་གཏོང་གཅིག་པོ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་པར་བརྒྱུད་
བའམ་རྟོགས་ནས་དང་བ་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་ཆོག་པ་བཅད་འདི་གསུངས་སོ་ཞེས་ཀླུ་བར་སྐྱར་ཏེ།
གཅིག་པོར་འགྱུར་ཚུལ་ནི་ཕྱི་འབྲེལ་གྱིས་འཆད་དོ། །འདི་ནི་སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པའོ། །

ཆོག་གསལ་དུ་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་དེ་མི་རྟོག་བཞིན་ཤེས་ཕྱིན་གྱི་ཡུམ་གྱི་དང་བར་དེ་ལྟར་
བཞག་དང་བ་ནི་སེམས་བྱུང་དང་བ་ཡིན་ཞེས་པའི་ལན་དུ། མིག་ཤེས་གྱིས་མཐོང་བའི་
གཟུགས་ལ་དེའི་རྗེས་སུ་ཡིད་གྱིས་ཆགས་པ་ལྟར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་གྱིས་ཡུམ་ངེས་པར་བྱས་
ནས་དེའི་རྗེས་སྐོབ་གྱིས་མཉམ་གཞག་གི་དེ་ལྟར་བརྒྱུད་པའི་ཡུམ་ལ་དང་བར་བྱེད་ཅེས་འཆད་
པ་དང་། ཡང་ན་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཡུལ་ཅན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་རབ་དུ་དང་བ་ཞེས་ཀླུ་བ་
གཞན་དུ་སྐྱར་བ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་ལུགས་གཉིས་བྱུང་ཡང་སྔ་མ་མི་འཐད་པ་རྟོགས་
སྒྲིལ་བྱི་མ་འཐད་དེ། དེ་ནི་སྒར་བཤད་དོ། །སྔ་མ་ཀླུ་མ་ནི་དང་བ་དང་བྱང་ཆུབ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་
འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྒྲོས་བཏགས་པ་ཅམ་མམ་ཆད་མས་བྱུབ་སྟུང་ན། མ་པམ་བ་རང་གི་མཉམ་
གཞག་གི་ཡུལ་མིན་པས་དེས་བྱངས་པའི་རྗེས་སྐོབ་གྱིས་ངེས་པར་བརྒྱུད་ནས་སོ་ཞེས་འཆད་
པ་ནི་མ་འབྲེལ་ཏེ། ཀླུ་ཞེས་པ་ལྟག་མ་ཅན་ཡིན་པས་བརྒྱུད་ནས་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ་ཞེས་
སྒྲེལ་དགོས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་(ཅ་བས་བསྟན་པ་)ནི།

ཅ་བ། ཉན་ཐོས་ཞི་བ་འཆོལ་ཀླུ་གཏོང་གཅིག་པོར་ཞེས་ཁྲིད་མཛད་གང་ཡིན་དང་། །
འགྲོ་ལ་པན་པར་བྱེད་ཀླུ་མས་ལམ་ཤེས་ཉིད་གྱིས་འདིག་རྟོན་སྐུ་མཛད་པ་གང་། །
གང་དང་ཡང་དག་ལྟར་པས་བྱུབ་ཀླུ་མས་ཀླུ་མ་གྱི་ཆོག་པ་འདི་གསུང་བ། །
ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོག་པ་བཅས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་ཡུམ་དེ་ལ་བྱུག་འཆལ་ལོ། །

གསེར་ཐོང་། དུག་འཆལ་ལོ། །གང་ལ་ན་ཡུམ་མཁུན་གསུམ་དེ་ལའོ། །སུའི་ཡུམ་ཞེ་ན།
ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོག་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ་དེ་ཀླུ་མ་དང་ལྟན་ཅིག་

པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་ཡུམ་མོ། །དེ་ལྟ་ན་ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡུམ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། བཞི་གའི་ཡུམ་ཡིན་ཀྱང་སྤྱི་ལ་གཅིག་ཆོག་སྤྱར་བ་ཅུ་སྟེ། དག་ལྡན་ལས། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་ས་དང་བཅས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟེ་རིགས་ལ་གཅིག་གི་ཆོག་གོ་ཞེས་དང་། དེའི་ཆོག་ས་དང་བཅས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡུམ་ཞེས་གསུངས་པ་ལས་འདི་ནི་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་ཡུམ་ཡིན་པར་ཉོགས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་ལས། སངས་རྒྱས་ནི་སྤྲ་མ་དམ་པ་ཡིན་ཞིང་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་ཡུམ་འདི་ཡིན་པ་དེས་ན་འདི་ནི་སྤྲ་མ་དམ་པའི་ཡང་སྤྲ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་ཡུམ་འདི་འབྲས་ཡུམ་དུ་འཁྲལ་བར་མི་བྱ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཞེད་པ་སྤྱོད་པའི་རྣམ་མཁུན་ཡུམ་གྱི་བྱུང་བར་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་བཤའ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱི་སོར་བཞག་ན་སངས་རྒྱས་ལས་ལྟག་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཇི་ལྟར་ན་མཁུན་གསུམ་གང་ཟག་དེ་དག་གི་ཡུམ་ཡིན་ཞེ་ན། རེ་ཞིག་གཞི་ཤེས་ནི་ཉན་རང་གི་ཡུམ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་དང་དེས་མཆོན་པའི་རང་རྒྱལ་ཞེ་བ་སྤྱང་འདས་ཆོལ་བ་རྣམས་ཉོན་མོངས་དང་སྤྱུག་བསྐལ་ཉེ་བར་ཞེ་བ་དེར་ཁྲིད་པར་མཛད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡུམ་ཡིན་ལ་གཞི་ཀུན་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེར་ཁྲིད་པས་སོ། །ལམ་ཤེས་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡིན་ཏེ། འགྲོ་བ་ལ་མན་འདོགས་པར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་འདིག་ཉེན་གཏུལ་བྱའི་དོན་སྤྱོད་པར་མཛད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ་དེའི་ཡུམ་ཡིན་ལ་ལམ་གསུམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་མཛད་པས་སོ། །རྣམ་མཁུན་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡིན་ཏེ། ཐུབ་པ་རྣམས་བརྗོད་བྱའི་རྣམ་པ་ཀུན་དང་ལྡན་པའི་རྗོད་བྱེད་སྤྱི་ཆོག་ས་པ་འདི་དག་གསུང་བར་འཇུག་བྱེད་དེ་དེའི་ཡུམ་ཡིན་ལ་ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེད་ཀྱི་རྣམ་མཁུན་གང་དང་ཡང་དག་པར་ལྡན་པས་དེ་གསུངས་པས་སོ། །ཆོག་ས་བཅད་དང་པོ་འདི་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བཤའ་ཐབས་ལྡེ་སྟོན་ནས་བཀལ་ཏེ། རང་ཉིད་ནས་ཆེད་དུའི་བར་གྱིས་དགོས་པ་དང་། ཡུམ་ལ་ནས་བྱུག་འཆལ་གྱི་བར་གྱིས་བསྐྱུས་དོན་དང་། ཆོག་ས་སུ་ནས་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོའི་བར་ནི་དགོས་དོན་དང་། དེ་ལ་ནས་བསྟོད་དོའི་བར་ནི་བསྐྱུས་དོན་ལས་འཕྲོས་ཤིང་། ཉན་ཐོས་

ནས་ཕྱག་འཆའ་གི་བར་གྱིས་ཆིག་དོན་དང་། དེ་ལྟར་ནས་འཐད་པ་ཡིན་ནོའི་བར་གྱིས་བཞག་ལན་བསྟན་ལ། མཆམས་སྦྱར་ནི་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་དོ། །

འདིར་ཡུམ་གྱི་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གསུམ། རང་གི་ལུགས་བཞག་པ། དེ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ། དེ་མཁས་པའི་དགོངས་པར་སྦྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡུམ་དེ་ཡང་ལྷ་གང་ཞེ་ན། མཁུན་པ་གསུམ་ནི་འདིར་ཡུམ་དུ་བསྟན་ལ། དེ་ཡང་སྤྲུལ་ཟེན་ཆོད་དང་བསྟན་ན་གཞི་ཤེས་ནི་ཉན་རང་གི་ཉར་ཞེ་འཛོལ་བྱེད་དུ་བསྟན་པས། སྒོ་བ་ལམ་ལྟ་བུར་མངོན་ཀྱང་ཉན་རང་གི་བཞེད་པ་སྦྱབ་པ་ལ་དེའི་ཡུམ་དུ་བཤད་པར་འདོད་ནས་ཐམས་ཅམ་དུ་བཤད་གྱི། ཉར་ཞེ་ཐོབ་ཟེན་པའི་གཞི་ཤེས་འདིར་བསྟན་གཞི་ཤེས་སུ་མི་འདོད་པ་མིན་ནོ། །མཁུན་པ་གསུམ་པོ་དེས་ཀྱང་ཉན་རང་བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་གྱི་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟུས་པས་མངོན་རྟོགས་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟོད་ཕྱག་གི་ཡུལ་གྱི་ཡུམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྗེ་བཙུན་གྱིས་མཁུན་གསུམ་ཉིད་ལ་བསྟོད་པ་ནི། མངོན་རྟོགས་ཐ་མ་ལྟ་དང་པོ་གསུམ་དུ་འདུས་པར་དགོངས་ནས་སོ། །སྦྱར་ན་མཆོད་བརྗོད་གྱི་ཡུལ་དང་དེ་ལ་བསྟོད་ཚུལ་ལ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་བསྟན་བཅས་གྱི་བརྗོད་བྱ་བསྟོད་ཕྱག་གི་ཡུལ་ཡིན་ཞིང་བསྟོད་ཚུལ་ཡང་ཡུམ་དེས་སྤྲུལ་བཞིའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཞེད་དོན་སྦྱབ་པའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་ལ། དེ་ལྟར་བསྟོད་པ་ན་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་གང་དུ་བསྟོད་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཅ་བ་བསྟན་བཅས་གྱི་བརྗོད་བྱ་དུ་གོ་བ་ན། གོ་ལ་བ་དོན་གཉིས་ནམས་དང་བ་སྦྱེས་ཏེ་ཆིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལ་འཇུག་པར་འཇུར་བས་དེའི་བྱིར་མཛད་དེ། དེ་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །རྒྱ་མཆོན་འདིས་ཀྱང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མངོན་རྟོགས་མ་ལུས་པ་ཡུམ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ་)ནི། གལ་ཏེ་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། འཕགས་པས། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཉེ་བར་དགོད་པ་སྒྲོན་དུ་འགོ་བས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཞེས་པ་དང་། འཕགས་བཞིའི་ཡུམ་ཡིན་པའི་བྱིར་སྦྱར་ལམ་མན་ཆད་

ན་ཡུམ་འདི་ཡོད་པ་མི་རིགས་ཤེ་ན། འདིས་འབྱུང་གཞི་བྱས་ནས། གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་
འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་ཁོ་ནར་འཆད་པ་བྱང་མོད་དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། གཞན་དུ་ན་ཉི་ལྷན་ལས།
འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་
ཀྱི་རྣམ་པ་རྣམས་བསྐྱས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་འབྱུང་བས་སོ་བདུན་སོགས་ཐམས་ཅད་
འཕགས་པའི་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །

དེས་ན་དེ་སྐད་གསུངས་པ་ནི་སྤྲིན་གཙོ་པོ་བརྗོད་པར་འདོད་ནས་ཡིན་གྱི་ཆོགས་སྤྱིར་
བ་སྤྲིན་མིན་ནས་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་འཁོར་དང་བཅས་པ་འགོ་བ་ན་རྒྱལ་པོ་གཤེགས་
སོ་ཞེས་པ་དང་། སྤྲིན་བཞི་གའི་ཡུམ་ཡིན་ཡང་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་
དེ་དག་ལ་ཁྲབ་བྱེད་མཐུན་པ་གཉིས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་བྱ་ཐེག་དམན་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་
མངོན་རྟོགས་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཉེར་ཞིར་ཁྲིད་པ་དང་སྐྱག་བསམ་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་འཇིག་
ཉིན་གྱི་དོན་དངོས་སུ་སྐྱབ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱིད་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་ལྷང་དེ་ནི་
དེ་ཁོ་ན་ལྟར་བཤའ་དེ། འཕགས་པས། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དེ་གང་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་
འདི་ནི་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེ་ན། བཤའ་པ། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ནི། །དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་
ཡང་དག་བཤའ། །ཅེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ཡང་གོང་དུ་ཤེར་བྱིན་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ་ཞེས་
བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ལ་བྱག་འཆལ་བའི་ཤེར་བྱིན་དེ་གང་ཡིན་དེ་རི་ལྟར་བསྟན་བཅོས་
གྱིས་འཆད་ཅེས་པའི་ལན་དུ། ཤེར་བྱིན་དེ་ལ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་ནས་
འཆད་དོ་ཞེས་བཤའ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་། གཞི་དང་ལམ་
དང་རྣམ་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུམ་
ཞེས་དང་། གཞི་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་སོགས་ཆོག་དོན་
ཀྱི་སྐབས་ནས་འབྱུང་བ་རྣམས་ཁྱད་མེད་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅེས་དང་། བསྐྱུས་དོན་དང་། བཀལ་ལན་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་

མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་བསྐྱུས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་(དེ་མཁས་པའི་དགོངས་པར་སྐྱབ་པ་)ནི། དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་བརྒྱད་མ་ཡུམ་པ་ཡུམ་ཡིན་པ་འདི་ཙམ་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་དུ་ཆེན་པོ་གཉིས་གྱིས་ཀྱང་བཀྲལ་ལ། འཕགས་ཡུམ་གྱི་མཁས་པ་གཞན་དུ་མ་ཡང་བཞེད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གང་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སངས་རྒྱས་ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོགས་དང་ལྡན་ཡུམ་དེ་ལ་བྱག་འཇལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ། ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེས་འདྲི་བ་ལ། མངོན་རྟོགས་བདག་ཉིད་བདུན་ཡིན་པར། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་ཅེས་བྱ། །ཞེས་དང་། དག་ལྡན་ལས་ཀྱང་། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་དབྱེ་བ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། གྲགས་པའི་ཆ་ལས་ཀྱང་། གང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་གྱི་ཡུམ་བཙུམ་ལྡན་འདས་མ་སྟེ། འཆད་པར་འགྱུར་བ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་གྱི་རང་བཞིན་ཉིད་གྱིས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་། ཤེས་འབྱུང་གིས་ཀྱང་། མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་གྱི་རང་བཞིན་ཅན། །རང་བཞིན་མེད་ཅིང་རྟོག་ལས་འདས། །དཔག་བསམ་ཤིང་བཞིན་འབྲས་བཟང་ནི། །སྦྱལ་མཛད་རྒྱལ་ཡུམ་དགེ་མ་རྒྱལ། །ཞེས་དང་། རྒྱ་འོད་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་ཀུན་མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གཞན་ལྔ་པོ་རྣམས་བསྐྱུས་པའི་བརྒྱད་ཆར་གྱི་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་ཡང་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེ་ཉིད་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་རྟོགས་པ་པོའི་དབྱེ་བ་ལ་དགོངས་ནས་ཀུན་མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་སྟོན་སྒྲུབ་འཇལ་ནས། ཞེས་སོ། །འོ་ན་སྟོབ་དཔོན་དེ་དག་གིས་ཡུམ་དེ་ཤེས་བྱིན་དུ་ཡང་བཤད་པའི་བྱིར་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཀའི་ཤེས་བྱིན་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། ཤེས་བྱིན་དང་ཡུམ་ཁྱད་མེད་པ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་སྦྱང་བ་དང་གསོ་བའི་སྟོན་སྒྲུབ་བྱེད་ལས་མཚུངས་པ་ཙམ་ལ་དགོངས་པ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་ཡུམ་མཚན་ཉིད་པའི་དོན་སྲས་གྱི་བཞེད་པ་སྐྱབ་པ་ཡིན་པ་དང་། ཤེས་བྱིན་མཚན་ཉིད་པའི་དོན་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་གྱི་སྟོན་པ་ཡིན་པ་གཉིས་ཁྱད་པར་མེད་པའི་སྐབས་ག་

ལ་ཡོད། དེ་ལྟར་འགྲེལ་བ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཡུམ་གྱི་བཤད་པ་ལ་མི་མཐུན་པ་མེད་ཀྱང་ཆོག་གསལ་དུ་དེ་དག་ལས་གཞན་དུ་འཆད་པ་ནི་སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་དགག་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྡེ་འགྲེལ་གྱི་འཕྲོས་དོན། ཅུ་བའི་ཆོག་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དགོས་དོན་དང་། བསྐྱུས་དོན་ལས་འཕྲོས་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གནས་སྐབས་དང་། མཐར་ཐུག་གི་དགོས་པ། དེ་དག་གིས་བྱུང་བའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཐོས་བ་དང་། དང་བ་དང་། བྱས་པའི་དགོས་བའོ། །དང་པོ་ནི།

འགྲེལ་པ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ། །

གསེར་སྒོར། ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྦྱར་དོན་མང་པོ་ལ་འཇུག་ཀྱང་འདྲིར་ནི་དེ་ལྟར་ཞེས་བའི་དོན་ཡིན་པས་འདས་མ་ཐག་པའི་ཅུ་བ་ལ་གཟུང་ངོ། །དེ་ཡང་ཅུ་བའི་གོང་དུ་གསུངས་ཞེས་བའམ་བཤད་ཅེས་པ་ཡོད་ན་སྤྱི་འགྲེལ་གྱི་མགོར་གསུངས་ཏེ་དང་། བཤད་དེ་ཞེས་མི་འབྱུང་བར་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་དང་། ཡིན་ཏེ་དང་། ཞེས་བྱ་བ་ལ་དང་། ནི་ཞེས་འབྱུང་ལ། གསུངས་སོ་ཞེས་རྫོགས་ཆོག་སྦྱར་ན་དེ་མ་ཐག་འབྱུ་མི་གཉེར་བར་དགོས་དོན་སོགས་སྟོན་པ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་གསུང་བའི་སྡེ་མ་རྣམས་འགྲེལ་བ་འདི་ལ་ངེས་ཀྱང་སྤྱི་མ་ལ་མ་ངེས་ཏེ་གདམས་ངག་སྦྱར་བསྟན་གྱི་སྐབས་བཞིན་ནོ། །གང་དག་མཆོམས་སྦྱོར་གང་ཡིན་སྡེ་འགྲེལ་དུ་བཞེད་པ་ནི་སྡེ་འགྲེལ་གྱི་དོན་མ་མཐུན་པར་ཐད་དེ། ཅུ་བ་དེའི་སྡེར་དང་རྗེས་སུ་དེའི་དོན་སྒྲངས་ནས་འགྲེལ་བ་ནི་སྡེ་འགྲེལ་དང་སྤྱི་འགྲེལ་གྱི་དོན་ཡིན་ན་ཅུ་བའི་དོན་སྒྲངས་ནས་མི་འགྲེལ་བའི་མཆོམས་སྦྱོར་དུ་མ་ཡོད་པས་སོ། །དེས་ན་འདི་དང་འགོག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་མཆོམས་སྦྱོར་ལྟ་བུ་ནི་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཡང་གཞན་ལ་མ་ངེས་སོ། །

མཆོད་བརྗོད་བྱས་པས་གཞན་དག་དང་བ་”བསྐྱེད་ཅེས་བསྟན་ན། གཞན་དག་ནི་གང་། མཆོད་བརྗོད་ལས་ནི་ངེ་ལྟར་དང་ཞེ་ན། འདི་ལ་གཉིས། དབང་བརྒྱལ་དང་། དབང་ནོན་གྱི་དང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

འགྲེལ་པ། ཆོག་གས་སུ་བཅད་པ་འདིས་ནི་འདིའི་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཕྱལ་དུ་བྱུང་བ་དང་ལྷན་
པ་བཟོད་དེ། དེ་ཐོས་ནས་རེ་ཞིག་དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་ནི་འདི་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་
སྐྱར་དུ་རབ་ཏུ་དང་བ་སྐྱེའོ། །

གསེར་མེད་། གང་ཟག་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་འཇུག་པའམ་ཆོག་ཅམ་ལས་ཡིད་ཆེས་སྐྱེ་བའི་
དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་ནི་དང་བ་སྐྱེའོ། །རོ་བོ་ནི། རབ་ཏུ་སྟེ་ཆེན་པོ་འོ། །རེ་ཞིག་ནི་
བཤད་པའི་རིམ་པའམ་འདི་དབང་རྣམས་ལས་དང་བ་སྐྱེ་སྐྱར་བའོ། །ཡུལ་ནི་ཡུམ་འདི་ལའོ། །ཚུལ་
ནི་ཡུམ་སྐྱར་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པར་བསྟན་པ་ན་ཡོན་ཏན་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་
ནམ་མེད་སྟམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་ཉེ་བརྟགས་དབྱེད་མ་བྱས་པར་ཆོག་ཐོས་མ་ཐག་ཏུ་སྐྱེ་བས་
ན་སྐྱར་དུའོ། །རྒྱ་ནི་ཉན་ཐོས་ཞེས་སོགས་ཆོག་གས་བཅད་འདིས་ནི་ཡུམ་འདིས་སྐྱས་བཞིའི་བཞེད་
པ་བསྐྱེན་པའི་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གསུམ་པོ་བྱེ་རོལ་པ་དང་ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་
ལས་ཕྱལ་དུ་བྱུང་བ་དང་ལྷན་པར་བཟོད་དེ་བཟོད་པ་དེ་ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སོ། །

གཉིས་པ་(དབང་རྣམས་ཀྱི་དང་ཚུལ་)ནི།

འགྲེལ་པ། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་ཀྱང་གཅིག་དང་དུ་མའི་རོ་བོ་ཉིད་དང་བྲམ་
བའི་བྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆད་མས་གཞི་དང་ལམ་དང་རྣམ་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཡོངས་
སུ་ཤེས་པ་ཆོག་གས་སུ་བཅད་པའི་དོན་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཡུམ་ལ་གཞོད་པ་མ་མཐོང་ནས། ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན།
སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེན་པར་མཇད་པ་ནི་གདོན་མི་བ་བར་སྤྱིད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་ངེས་པར་
གཞུང་སྟེ། དེ་ལ་རབ་ཏུ་དང་བ་བསྐྱེད་བར་བྱེད་པ་ཉིད་དོ། །

གསེར་མེད་། དབང་བརྟུལ་ཁོ་ནར་མ་བཟོ་ཆོས་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་འཇུག་པའམ། དོན་
ལ་བརྟགས་དབྱེད་བྱས་ནས་འཇུག་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་ཀྱང་དང་བ་སྐྱེད་པར་
བྱེད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་རྣམ་པར་སྐྱར་རོ། །དང་བའི་རོ་བོ་རབ་ཏུ་སྟེ་མི་འཕྲོག་པའོ། །གང་ལ་ན་

ཡུམ་དེ་ལ་འོ། །འདིར་དེ་དང་གོང་དུ་འདི་ཞེས་པ་ནི་མཆོད་བཟློན་ལ་ཉེ་རིང་གིས་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་
ནི་ལྷ་ར་ལྷ་ར་རོ། །རྒྱ་ལ་ནི། འོ་ན་ཡུམ་གྱིས་སྤྲས་བཞི་བསྐྱུན་པར་མཛད་དོ་ཞེས་བསྐྱུན་པ་ཙམ་
གྱི་མོད་ལ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྷ་ར་སྤྱིར་དབང་བརྒྱལ་གྱི་འཇུག་ལྟོག་གི་རྒྱ་ཆེག་
ཙམ་ཡིན་ཡང་། དབང་ཚོན་ནི་རིགས་པས་གཞོད་པ་ཡོད་མེད་བརྟགས་པ་ན་གཞོད་པ་མེད་པ་
དང་ཡོད་པར་མཐོང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིར་ཡང་མཆོད་བཟློན་གྱི་ཆེགས་སུ་
བཅད་པའི་བཟློན་བྱའི་དོན་གྱི་མཆོན་ཉིད་དེ་རོ་བོ་ཉིད་གཞི་ལམ་རྣམས་གསུམ་སྦྱེ་མེད་དུ་ཡོངས་
སུ་ཤེས་པའི་མཁུན་གསུམ་གྱི་ཡུམ་གྱིས་སྤྲས་བཞི་བསྐྱུན་པར་བསྐྱུན་པ་ལ་རིགས་པ་ཡང་དག་
གིས་གཞོད་པ་ཡོད་མེད་བརྟག་པ་སྟོན་དུ་བཏང་བ་ན་གཞོད་པ་མ་མཐོང་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་དབྱེ་
གཞི་ཤེར་ཕྱིན་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་གྱི་དབྱེ་བའི་ཚུལ་གསུམ་པ་ཙན་
དེས་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་སྤྲས་བཞི་བསྐྱུན་པར་མཛད་པ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བ་སྟེ་དེས་པར་
སྤྱིད་པ་སྟེ་འཐད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་དེས་པར་བཟུང་སྟེ་དང་བར་བྱེད་གྱི་དབང་བརྒྱལ་ལྷ་ར་བརྟག་
དབྱེད་མེད་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

རིགས་པ་གང་གིས་ཤེ་ན། རོ་བོ་ལ་དབྱེད་ནས་འགོག་པ་གཅིག་དང་དུ་མའི་རོ་བོ་ཉིད་བྲལ་
བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་དང་སོགས་པས་རྒྱ་ལ་དབྱེད་པ་དོ་རྗེ་གཟེགས་མ་འབྲས་བྱ་ལ་དབྱེད་པ་སུ་
བཞི་སྦྱེ་འགོག་ལ་སོགས་པའི་ཆོད་མ་སྟེ་གཏན་ཆེགས་རྣམས་གྱིས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་རིགས་པ་
འདི་རྣམས་ཁོ་ན་འགོད་ཅེ་ན། གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྷ་ར་དེ་ལ་རིགས་པས་གཞོད་ན་
འདི་དག་གིས་གཞོད་དགོས་ཏེ། མཆོད་བཟློན་གྱིས་ནི་ཡུམ་གྱི་སྤྲས་བཞིའི་བཞེད་པ་སྦྱེད་པར་
བསྐྱུན་ལ། རིགས་པ་འདི་དག་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྦྱེ་མེད་དུ་སྦྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འགལ་
བ་ལྷ་ར་སྤྲས་བ་ཡིན་ཏེ། ཡུམ་གྱིས་སྦྱེད་པར་བསྐྱུན་པ་ཀུན་རྫོབ་དང་རིགས་པས་སྦྱེ་མེད་སྦྱབ་པ་
དོན་དམ་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་འདི་རྣམས་ནི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མ་མེད་པའོ། །ཁ་
ཅིག་དང་བའི་རྒྱ་མཆོན་ལ་གཞོད་པ་མ་མཐོང་བ་དང་། སྦྱབ་བྱེད་བཟུང་བའི་གཞུང་ཆོན་པ་གཉིས་

བྱེད་པ་དང་། ལ་ལ་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་སྦྱེ་མེད་དུ་གང་གིས་སྐབ་ན་གཅིག་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་
བས་སོ་ཞེས་འཆད་དོ། །དེ་ལ་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། སྤྱིར་དབང་ཚོན་འཇུག་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་མ་
མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་གི་སྐབ་བྱེད་བཟུང་བ་ཡང་དགོས་མོད། འདིར་ནི་དབང་བརྒྱལ་དང་
བ་ན་གཞོད་མི་གཞོད་མ་མཐོང་བར་ཡུམ་གྱིས་སྤྲས་བསྐྱུན་པར་བསྟན་པ་བདེན་པར་བཟུང་བ་
ལྟ་བུ་མིན་གྱི། གཞོད་པ་ཡོད་མེད་བརྟགས་པ་ན་མི་གཞོད་པར་མཐོང་ནས་སྤྲས་རྣམས་བསྐྱུན་
པར་བཟུང་སྟེ། ཞེས་བཤད་དགོས་པས་གཞུང་དེ་གཉིས་སོ་སོར་གཅོད་པ་མི་འཐད་དོ། །གཞུང་
གཉིས་པ་ནི་བསྐྱབ་བྱ་རུ་སྤང་བའི་བྱིར་སྐྱབ་བྱེད་བཟུང་བ་རུ་མི་འཐད་དོ། །

འོ་ན་སྐབ་བྱེད་བཟུང་བ་གང་ཞེ་ན། སྤྱིར་བཤད་པ་ལྟར་མཆོད་བརྗོད་གྱིས་བསྟན་ཆོད་
དང་དབུ་མའི་རིགས་པ་རྣམས་འགལ་བ་ལྟར་སྤང་ནས་མི་དང་བ་ལ་བརྟགས་པ་ན་དེ་གཉིས་
མི་འགལ་བར་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་དང་བ་སྦྱེ་བའི་བྱིར་གཞན་གྱི་སྐབ་བྱེད་བཟུང་བས་ཅི་ཞིག་
བྱ། གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རིགས་པས་གཞོད་མི་གཞོད་ཆོག་པ་ནི། མཆོད་བརྗོད་གྱི་སྤྲས་
ཟེན་ཆོད་ལ་ཡིན་ལ། དེར་ཡང་ཡུམ་གྱིས་སྤྲས་བསྐྱུན་པ་སྤྲས་ཟེན་ཅིང་། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་
སྦྱེ་མེད་ནི་མ་ཟེན་པའི་བྱིར་རོ། །ཆོག་གསལ་དུ་བྱུང་གཞི་ནི་ཤེར་བྱིན་ལོ། །ཁྱད་པར་ནི་མཁྱེན་
གསུམ་མོ། །གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡང་དབྱེད་མེད་དོ་སྟམ་པ་དགག་པ་དང་།
སྤྲས་གསུམ་ཆར་སྦྱེ་བར་བསྟན་པའི་བྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱལ་རྣམས་དང་རང་སངས་རྒྱལ། །ཉན་
ཐོས་རྣམས་གྱིས་ངས་བསྟེན་པའི། །ཐར་ལམ་ཁྱོད་ཉིད་གཅིག་བྱ་སྟེ། །གཞན་ཞེས་བགྱི་བ་མ་
མཆིས་ངས། །ཞེས་བསྟོད་པའི་བྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ན་ཡུམ་འདི་ལ་ཐེག་པ་རང་རང་གི་རྟོགས་པ་ལས་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་། དེ་རྟོན་
པའི་མདོ་འདི་ལ་ཡང་མདོ་གཞན་ལས་ལྷག་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། འདིས་ཉན་རང་རྣམས་བསྐྱེད་
པའི་ཆ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཅམ་ཞིག་དང་བྱང་སེམས་དང་སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་
པའི་ཆ་ནི་བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རིམ་པ་ལྟར་བྱན་པ་ཉེར་བཞག་དང་སྤོང་

པོ་བཀོད་པ་རྣམས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སྟོན་ན་དེ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་ནི་ཞེས་
སྟོས་ཏེ། འདིར་དོན་ནི་ཡུམ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་དུ་བྱེ་བ་ནི་རང་བཞིན་གསུམ་
དུ་བྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ་དབྱེ་བར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། གདུལ་བྱའི་བསམ་པའི་དབང་
གིས་སྤྲས་གསུམ་གྱི་ཡུམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་གྱི་རྣམ་པར་ངེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆེ་ནི་
སངས་རྒྱས་ཇི་བཅུན་ཁོ་ནའི་ཡུམ་ཡིན་གྱི། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་གཡུང་པོ་ལ་སོགས་
པ་ལྟ་བུ་ནི་བྱད་མེད་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་ཡུམ་འདིས་ག་ལ་སྐྱེད་དེས་ན་འདིའི་མཐུའི་ཆེ་བ་ནི་འགྲོ་
བ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་སུ་སྐྱབ་པས་མཆར་དུ་བྱའོ། །

དེའི་ཕྱིར་འདི་སྟོན་པའི་མདོ་ཡང་གཞུང་གཞན་ལས་མཆོག་སྟེ། སྤར་གྱི་གཞུང་དེ་དག་
ནི་ཕྱོགས་རེ་བ་ཡིན་ལ། ཡུམ་གྱི་མདོར་ནི་རིགས་ཅན་གསུམ་གའི་ལམ་བསྐྱགས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །རང་བཞིན་གཅིག་ཁོ་ན་རྒྱེན་གྱི་དབང་གིས་གདུལ་བྱ་ལ་དུ་མར་སྤར་བ་ནི་ཚུལ་གྱི་སྤྲས་
བསྟན་པས་དུ་མར་སྤར་ཡང་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ནི་ཚུལ་གསུམ་པ་ཡིན་ལ་གཅིག་ཏུ་མར་སྟོན་པའི་
མཐུ་དང་ལྡན་པ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་མཐུ་དེ་སུའི་
སྟོན་པ་ལ། ཤེར་ཕྱིན་ཅེས་སྟོས་པ་དོན་གྱི་རིམ་པའོ་ཞེས་སྟོས་ནས་འཆད་དོ། །ཚུལ་ཞེས་པ་
དོན་དེ་དངོས་མིན་པར་རྣམ་པ་ཅམ་བསྟན་པ་དུ་འཛིན་པ་ཚུལ་གྱི་སྤྲས་འཁྲུལ་གཞི་བྱས་པ་འདི་
ལ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཅི་ཡུམ་འདི་གདུལ་བྱའི་ངོར་སྤྲས་གསུམ་གྱི་ཡུམ་ཡིན་གྱི་ངེས་པའི་དབང་
དུ་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་ཡིན་ཞེས་པ་འདི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའམ་བཏགས་པ་བ་
དང་མཆོན་ཉིད་པ་ལ་བྱེད་བཟླ་གང་། དང་པོ་ནི་མི་འདོད་ཅིང་རིགས་པ་ཡང་མིན་ཏེ། དོན་དམ་
པར་ཡུམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་བསྐྱབ་པ་ལ་སྤར་གྱི་རིགས་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཡུམ་གྱིས་སྤྲས་གསུམ་བསྐྱེད་པ་རང་གི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡུམ་
འདིས་སྤྲས་གསུམ་བསྐྱེད་མི་རྒྱས་སོ་ཞེས་པའི་རིགས་པས་གཞོད་པ་མ་མཐོང་བར་ཁས་སྤངས་
པ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཉན་རང་ལ་ཐར་ལམ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡུམ་མ་གཏོགས་པ་ནི་མེད་

ལ་ཡུམ་ཡང་འདི་དག་གི་ལམ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པར་ནི་མི་རྒྱས་ལ། རྟགས་གཉིས་ནི་
བསྟོད་པའི་ཡུང་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་པ་དང་ཅ་བའི་གྲུབ་མཐའ་གཉིས་ཀྱིས་ཁས་སྒྲངས་སོ། །གཞི་
ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུམ་ཁོ་ནར་འདོད་ན་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་སེམས་སུ་བསྟན་
པའི་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱང་བཏགས་'པ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་འགལ་བ་དུ་མ་འདུས་པ་འདི་
ལྟ་བུའི་བཤད་པ་ནི། བྱམས་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་གཉིས་ཀ་ལ་ཙཱ་འབྲི་བ་ཡིན་ལ། འདི་ཡི་རྗེས་སུ་
འབྲང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ལེགས་པར་མ་བཏགས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་འབྲུལ་གཞི་བྱས་པའི་ཚུལ་གྱི་
དོན་ཡང་ཚུལ་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པར་དགོངས་པས་ཞེས་པ་དང་མཐུན་པར་ཐེག་པའི་ཚུལ་
གསུམ་པ་ཞེས་འབྲུམ་པ་འདོད་པའམ། ཡང་ན་མཐུན་པ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའི་ཚུལ་གསུམ་པ་ཞེས་
པ་ལྟར་བཤད་དོ། །ཅི་སྟེ་སྟོབ་དཔོན་ཡང་གཞུང་ལམ་རྣམས་ཤེར་བྱིན་བཏགས་པ་བར་བཞེད་
པས་མི་མཐུན་པ་མེད་དེ། ཤེར་བྱིན་དང་ཡུམ་གཉིས་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ནི་ཆེས་
མི་འཐད་དེ། ཡུམ་གྱི་དོན་ནི་སྤས་བཞིའི་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཞེད་དོན་སྦྱབ་པ་ཅམ་ཞིག་ཡིན་
ལ་དེ་ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་ལ་མེད་ཅེས་སྟོབ་དཔོན་རྗེ་ལྟར་བཞེད། གཞན་ཡང་དེ་དག་ལ་
ཡུམ་མཆོན་ཉིད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྤས་ཀྱང་བཏགས་པ་བར་འགྱུར་རོ། །མཐུན་གསུམ་དུ་བྱེ་བ་
རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་བྱེ་བ་མིན་ཞེས་དང་དུ་མར་སྤང་ཡང་ངོ་མོ་གཅིག་ཁོ་ནའོ་ཞེས་པ་འདིས་ནི།
ཆོག་གསལ་གྱི་འདོད་པ་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡུམ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ཡང་ཉན་རང་གི་མིན་ཞེས་
བཞེད་པ་བཀག་སྟེ། རྣམ་མཐུན་མཆོན་ཉིད་པ་དང་གཅིག་ཏུ་དང་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་ཡུམ་དུ་
འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོས་པས་ཆོག་གོ། །

གཉིས་པ་(དང་བའི་དགོས་པ་)ནི།

འགྲེལ་ཤ། དེ་ལ་རབ་རྩ་དང་བས་ཀྱང་དེའི་ཡོན་ཏན་མངོན་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་གཉིས་
ཀ་ཡང་དེ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་གསུང་རབ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཞུང་བ་ལ་སོགས་པའི་དོན་
དུ་ཤིན་ཏུ་གྲུས་པར་བྱེད་དོ། །

གསེར་མེད། འོན་ཀྱིས་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་ན། ཇི་ལྟར་འཇུག་ཅེ་ན།
གྲུས་པར་བྱེད་དོ། །གང་ན། ཡུམ་དེའི་ཡོན་ཏྲན་ཉེར་ཞིར་ཁྲིད་པ་སོགས་ཐོབ་པར་མངོན་པར་
འདོད་པའི་གང་ཟག་དབང་སོ་ཚོ་རྩལ་གཉིས་ཀ་ཡང་རོ། །གང་ལ་ན། ཡུམ་དེ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་
པའི་གསུང་རབ་ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་སོ་ལ་སོགས་པའི་ཞེས་འཆད་ཀྱང་ཆེག་དོན་གྱི་རྟེན་ཡིན་
པས་བརྗོད་ན་འགྲིག་པའི་ཕྱིར་མི་རིགས་སོ། །དེས་ན་མཁྲིན་གསུམ་དེ་བཞུང་བྱར་བྱེད་པའི་
གསུང་རབ་ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་། མདོ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་གསུང་རབ་བསྟན་བཅས་ལའོ། །གང་གི་
དོན་དུ་ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཞུང་བ་དང་སོགས་པས་བཅང་བ་དང་བསྐྲག་པ་དང་ཀུན་ཅུབ་
པར་བྱ་བ་དང་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱ་བའི་དོན་དུའོ། །རྒྱ་གང་ལས་ན། ཡུམ་དེ་ལ་རབ་ཏུ་དང་བ་ལས་
སོ། །ཀྱང་ནི་ཐོས་པ་ལས་དང་བར་མ་ཟད། དང་བ་ལས་གྲུས་པའོ། །རོ་སོ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྡེ་གྲུས་པ་
འགྲུག་པའོ། །གང་ལ་དད་པ་དེ་ལ་དེ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དད་པས་འདུན་པའི་
རྟེན་བྱེད་པར་བཤད་པས་འདིར་གྲུས་པ་ཞེས་འབྱུང་ཡང་ཡུམ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པའོ། །

གསུམ་པ་(གྲུས་པའི་དགོས་པ་)ནི།

འགྲེལ་པ། དེ་ནས་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་རིམ་གྱིས་

གསེར་མེད། དེ་ལྟར་དོན་དུ་གཉེར་བའི་རྗེས་དེ་ནས་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་སོགས་པས་
བསམ་པ་དང་སྒྲོམ་པའི་ཤེས་པ་གསུམ་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་ནས་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །ཤེས་རབ་
གསུམ་པོ་དེ་ལ་ཡང་བྱེ་སྤྱོད་རྣམས། ཐོས་སོགས་ལས་བྱུང་སྒྲོ་རྣམས་ནི། །མིང་དང་གཉིས་ཀ་
དོན་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་མིང་རྒྱུད་ལ་དམིགས་པ་ཐོས་བྱུང་། །དོན་རྒྱུད་ལ་དམིགས་པ་སྒྲོམ་བྱུང་།
གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་པ་བསམ་བྱུང་ཞེས་འདོད་པ་ནི་བསམ་བྱུང་གིས་དུས་གཅིག་ཏུ་མིང་དོན་
གཉིས་ཀ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། བསམ་བྱུང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། མིང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ན་ཐོས་བྱུང་
དང་། དོན་འཛིན་པ་ན་སྒྲོམ་བྱུང་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིར་གསུང་རབ་མཉན་པ་ལས་
སྐྱེས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ཐོས་བྱུང་། དེའི་དོན་རིགས་པས་བརྟགས་པ་ལས་ངེས་པ་རྟེན་པའི་ཤེས་

རབ་ནི་བསམ་བློང་། དེས་པ་རྟེན་པ་དེ་ཉིད་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་བསྒྲུབ་པ་ལས་
བློང་བ་ནི་སྒྲོམ་བློང་གི་ཤེས་རབ་ཏུ་འདོད་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་(མཐར་ཐུག་གི་དགོས་པ་)ནི།

འགྲེལ་བ། ལེགས་པའི་མཆོག་འཛོལ་པར་འགྱུར་རོ།

གསེར་ཐོང་། དེ་ལྟར་ཞུགས་པས་ལེགས་པའི་མཆོག་བྱང་ཚུབ་འཛོལ་པར་འགྱུར་རོ། །ཤེས་
སྒྲོམ་ཏུ་ཞུགས་པས་མཐུན་གསུམ་འཛོལ་ཅེས་ཟེར་རོ།

གསུམ་པ་(དེ་དག་གིས་བྱུང་བའི་དོན་)ནི།

འགྲེལ་བ། དེའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ལ་རབ་ཏུ་དང་བ་ནི། ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་
འཛོལ་པའི་རྒྱུ་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ།

གསེར་ཐོང་། དང་བ་ལས་གྲུས། གྲུས་པ་ལས་ཞུགས། ཞུགས་པ་ལས་ལེགས་པའི་མཆོག་
འཛོལ་པ་དེའི་ཕྱིར། བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ལ་རབ་ཏུ་དང་བ་ནི་ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་འཛོལ་པའི་རྒྱ་
རྒྱུ་ལས་ཀྱི་ནང་ནས་རྒྱུ་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤར་སྤྲོས་པ་བྱུང་པོ། །འདིར་རྒྱུ་གཙོ་བོ་དོན་
བྱེད་རྒྱུ་ལ་འཆད་ཀྱང་དང་པོའི་རྒྱ་ཞེས་པ་ལེགས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དང་བ་དེ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་དང་པོའི་
རྒྱ་ཏུ་གཟིགས་ནས་དེ་སྐྱེད་པའི་ཐབས་སུ་མཆོད་བརྗོད་མཛད་དོ།

གཉིས་པ་(བསྐྱུས་དོན་ལས་འཛོལ་པ་)ནི།

འགྲེལ་བ། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་ནི་དོན་བརྒྱུད་བསྐྱུས་ལ་དེ་དག་
ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡིན་ཞིང་། དེས་ཀྱང་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་དོན་
ཐམས་ཅད་ལྷན་སྐྱུམ་ཆོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དེ་ལྟར་ཐུགས་ལ་བཞག་ནས་ཐམས་ཅད་མཐུན་
པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་བསྟོད་དོ།

གསེར་ཐོང་། དུམ་ལ་ཡོན་ཏན་ཞེས་སོགས་དེར་མཐུན་པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་
སྒྲོ་ནས་དུམ་ལ་བསྟོད་དེ་ཞེས་བསྟན་པ་ན། འདི་སྟུང་ཏུ་དུམ་ནི་དངོས་པོ་བརྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་

ཡིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་མཁུན་གསུམ་ཁོ་ནའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟོད་ལ། སྦྱར་བ་དང་ཆོས་སྒྲིའི་སྒོ་
ནས་མིན་ཞེས་དོགས་ན། མཁུན་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟོད་བ་དེ་ལ་གངས་ཉུངས་པའི་ཉེས་བ་མེད་
དེ། མཁུན་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པས་ལྷག་མ་ལྟའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་དོན་གྱིས་བསྟོད་པར་འགྱུར་
ལ། ལྷག་མ་ལྟའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པས་མི་འགྲུབ་ཅིང་། དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པས་འགྲུབ་
པའི་དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་རྒྱ་མཚན་དང་དགོས་པ་གཉིས་སྟགས་
ལ་བཞག་ནས་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒོ་ནས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྟོད་ཀྱི་
ལྷག་མ་ལྟའི་སྒོ་ནས་མ་མཛད་དོ། །དེ་ལ་རྒྱ་མཚན་ནི། ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་
ནི་དོན་བརྒྱད་བསྟུས་ལ་བསྟུ་བྱ་དེ་དག་ཀྱང་ཤེར་ཕྱིན་ཡུམ་མ་ཆང་བ་མེད་པ་ཡིན་ཞིང་ཞེས་
བཤོ། །དགོས་པ་ནི་མཁུན་གསུམ་དེས་ནི་ཆོག་དོན་གྱི་སྐབས་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་
གྱིས་སྤྲས་བཞིའི་བཞེད་དོན་ཐམས་ཅད་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པར་སྦྱབ་ཁུས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གཞན་
ལ་བསྟན་བའི་ཕྱིར་ཉེ། སྦྱར་བ་དང་ཆོས་སྒྲིའི་ཉན་རང་གི་ཡུམ་མིན་པའི་ཕྱིར་དེའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་
པས་སྤྲས་བཞིའི་བཞེད་དོན་སྦྱབ་པར་མི་རྟོགས་སོ། །ཀྱང་སྤྲ་མ་ནི་གསུམ་དུ་བརྒྱད་འདུས་པས་
སྟུང་བྱེད་གསུམ་ཕྱག་གི་ཡུལ་དུ་བཀོད་པར་མ་ཟད་དོན་གྱིས་ན་བསྟུ་བྱ་བརྒྱད་ཀྱང་དེར་བཀོད་
ཅེས་དང་། ཕྱི་མ་ནི་མཁུན་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་དེ་ཡོད་པར་མ་ཟད་དགོས་པ་
ཡང་ཡོད་ཅེས་བཤོ། །གང་དག་དེས་ཀྱང་ཞེས་པ་དོན་བརྒྱད་དང་འཆད་འགྱུར། ཡུལ་ནི་རྣམ་པ་
གསུམ་པོ་རྒྱ། །ཞེས་སོགས་ལ་འཆད་པ་ནི་སྐབས་ཀྱི་དོན་ལས་ཉམས་ཉེ། བསྟོད་ཕྱག་གི་ཡུལ་
དུ་བཀོད་ཆོད་དེས་སྤྲས་བཞིའི་བཞེད་དོན་སྦྱབ་ཁུས་སུ་སྟོན་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་
དེས་པ་མ་ཡིན་ཉེ། ཡུལ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་རྒྱ། །ཞེས་སོགས་ནས་དོན་ཕུན་ཆོགས་སུ་བསྟན་
པ་ནི་སྤྲས་བཞིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མིན་ཞིང་། བསྟོད་པའི་ཡུལ་དུ་དངོས་བརྒྱད་སྤྲས་མ་བེན་པ་
ལ་དོགས་པ་འདི་དག་བྱང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་མཁུན་གསུམ་གྱིས་དངོས་བརྒྱད་བསྟུས་ཚུལ་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཆོག་གསལ་དུ་ནི།

དངོས་སོ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་བ་དེ་དག་དངོས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་དབྱུང་ན་ནམ་མཁུན་གྱི་སྐབས་ཞེས་གཅིག་ཁོ་
ནས་གདགས་རིགས་ཉེ་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་དངོས་དང་། བརྒྱད་པས་སྐབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་
ཀྱང་མཐར་འཁོར་རྒྱ་ཡང་བདག་ནི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་སྣོད་མིན་ནོ་ཞེས་རང་ལ་སྤྲད་ནས་སྤྱོད་
པའི་རིགས་ཅན་དང་། འཁོར་རྒྱ་པའི་ཕྱིར་སྤྱད་པ་སྤྱོད་ཀྱང་འབྲས་བུ་མ་ཐོབ་པས་སློབ་ལམ་
ལ་གནས་པ་གཅིག་དང་། ཡུན་རིང་སོ་ནས་འདོད་པའི་དོན་དེ་བྱུང་པས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་གྱུར་
པའི་གང་ཟག་གཅིག་དང་གསུམ་སོ། །དེ་ལྟར་ཐམས་ཅད་དེ་གསུམ་དུ་འདུས་པའི་སྐབས་བརྒྱད་
དུ་བྱེ་བ་ཡང་སྐབས་གསུམ་དུ་བསྐྱ་བར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གསུམ་
ཀྱིས་དོན་བརྒྱད་བསྐྱས་ཞེས་སོགས་སློབ་སོ། །

དེས་ན་ཉན་རང་དང་བྱང་མེས་དང་སངས་རྒྱས་དང་འབྲེལ་བ་མཁུན་གསུམ་གྱི་སྐབས་
གསུམ་ནི་སྤྱད་བྱེད་རོ། །བསྐྱ་བུ་ནི་སྐབས་བརྒྱད་དུ་བསྟན་པ་ནམས་སོ། །བསྐྱས་ཚུལ་ནི་དབང་
བརྒྱལ་དང་པོར་ཉན་རང་གི་ལམ་སྡོན་དུ་བཏང་ནས་ཕྱིས་སྒྲིབ་ཆེན་དུ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་ཡིན་ལ།
དེ་ལ་ཡང་སྒྲིབ་མར་ཉན་ཐོས་དང་འབྲེལ་བ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱིས་བསྐྱས་ཚུལ་ནི། སྐབས་བཞི་
པའི་ནམ་མཁུན་གྱི་ནམ་པའི་ནང་ནས་བྱང་སྤྱོགས་སོ་བདུན་ལམ་བདུན་དུ་བསྐྱས་པ་འདི་གཞིར་
བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ་ནམ་པ་ཅི་ཅམ་ཞིག་ཡོད་སྟམ་པ་ལ་མཐོང་ལམ་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ་མེད་པ་ནས་
འདུལ་བ་མེད་པའི་བར་བཅུ་དྲུག་གོ། །དེའི་མཚན་ཉིད་གང་སྟམ་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ཉི་ཤུའོ། །དེའི་
སྦྱོར་ལམ་ནི། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ལམ་ཞེས་སོགས་དང་། གཞུགས་སོགས་དེ་མི་རྟག་སོགས་
དང་། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལས་མཐོང་ལམ་འབྱུང་བས་དེ་ནི་སྐབས་གཉིས་
པ་དང་གསུམ་པར་ནམ་པ་དང་བཅས་པར་བསྟན་ཏོ། །འབྲས་བུ་ནི་མ་བསྟན་ཏེ། གོ་སྤྱོད་བའམ་
རང་གི་གཞུང་ལ་སྟོས་པར་བསྟན་ཏོ། །ཡང་ན་དོན་གཞན་ཡིན་ཡང་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་སྐབས་
སུ་བསྟན་དུ་འུང་རོ། །རང་རྒྱལ་དང་འབྲེལ་བས་བསྐྱས་ཚུལ་ནི། སྐབས་གཉིས་པ་ལས་སྦྱོར་
ལམ་དང་མཐོང་ལམ་ཁྱད་པར་དང་བཅས་པར་བསྟན་ཅིང་སྐབས་བཞི་པར་སྟོམ་ལམ་ནམ་པའི་

སྒོ་ནས་བསྟན་ཏོ། །སྒྲིན་དང་ཡོན་ཏན་ནི་འདི་དག་ལ་མི་སྒྲུབ་ཏེ། གཙོ་བོར་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤྱད་བྱེད་དང་པོས་ནི་སྐབས་གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་དག་ལས་
བསྟུས་ཏེ། སྐབས་ལྷག་མ་ལྷ་ལས་ནི་གཞི་ཤེས་དང་འབྲེལ་བ་མ་བསྟན་ཏོ། །

བྱང་སེམས་དང་འབྲེལ་བ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱིས་བསྟུས་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་ཉན་རང་དེ་
དག་ཞི་བའི་དབྱིངས་ན་གནས་པ་ལས་ལངས་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་པ་ན། སེམས་བསྐྱེད་
དང་པོ་གསུམ་ཐོག་མར་བྱས་གདམས་ངག་གིས་ཆོགས་ལམ་པལ་བ་སྤྱངས་ནས་སྐབས་བཞི་
པའི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་བསྐྱེད་དེ། དེ་ནས་སྐབས་དང་པོའི་སྒྲུབ་ལམ་གོ་སྐབས་སྐབས་བཞི་པ་དང་
ལྷ་པ་ལས་བསྟན་པའི་སྒྲུབ་ལམ་རྣམས་སྤྱངས་ཏེ་དེ་དག་གིས་རྟགས་ཐོབ་པར་བྱས་ནས་གཉིས་
པ་དང་ལྷ་པར་བསྟན་པའི་མཐོང་ལམ་ཀྱིས་མཐོང་སྤང་གི་རྣམ་ཏོག་རྣམས་སྤངས་ཤིང་། ཡང་
སྐབས་དྲུག་པ་སྤྱངས་དེ་ནས་སྒྲོམ་ལམ་ཁྱད་པར་ཅན་ལྷ་པ་ལས་བསྟན་པ། བདུན་པར་དངོས་
ཁོ་ནར་བསྟན་པ་རྣམ་པ་དང་བཅས་ཤིང་ངེས་འབྱུང་སྐབས་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་དེ་རྫོགས་པར་བྱེད་
དེ། ལམ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་། སེམས་བསྐྱེད། རིགས། གདམས་ངག་དམིགས་པ། ཆེད་
དུ་བྱ་བ། ཡོན་ཏན་སྒྲིན་རྣམས་ཐུན་མོང་དུ་ཅི་རིགས་པར་སྒྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་སྐབས་གསུམ་པ་
དང་བརྒྱད་པ་ལས་བརྟུས་པ་མ་བཤའ་དོ། །

སངས་རྒྱས་དང་འབྲེལ་བ་རྣམ་མཁྱེན་ཀྱི་སྐབས་ཀྱིས་བསྟུས་ཚུལ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་དང་
པོ་བཅུ་དགུ་ནི་དེའི་རྒྱུ་ལོ། །དེ་ཡང་གདམས་ངག་གིས་སྒྲིན་པར་བྱེད་པས་གདམས་ངག་དང་།
དེས་ཟིན་པ་སྒྲུབ་ལམ་ཡིན་པས་དེ་དང་། དེ་ཐོབ་པ་རིགས་ལ་གནས་པ་ཡིན་པས་དེ་དང་དེ་
ལ་གནས་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་། སྤར་སྒོན་ཚུལ་གཞན་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་དང་།
མཐོང་བ་དང་སྒོམ་པ་ཁྱད་པར་ལམ་ཀྱི་ངོ་བོར་གོ་སྐབས། འཇུག་པ། ཆོགས། ངེས་འབྱུང་སྐབས་
པ་རྣམས་བསྟན་ཏོ། །སྐབས་དྲུག་པ་ནི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ལ་འབྲིས་པར་བྱེད་པས་ལམ་
སྒྲིབ་སྒྱུར་རོ། །དེ་དག་ནི་རྒྱུར་བསྟུས་སོ། །དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཐ་མ་གསུམ་

དང་སྐབས་བརྒྱད་པ་རིལ་གྱིས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཁ་ཅིག་ནི་རྒྱལོ། །ཁ་ཅིག་ནི་བདུན་པ་ལས་
བསྟན་པའི་རྣམ་པ་དང་མཚན་ཉིད་དོ། །ཁ་ཅིག་ནི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་དང་འཕྲིན་ལས་སོ། །དེ་ལྟར་
རྣམ་མཐུན་གྱི་སྐབས་སུ་སྐབས་ཀྱི་དོན་ཐམས་ཅད་འདུས་པར་དགོངས་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཐུན་ཉིད་ལམ། །སྟོན་པས་འདི་ལས་བཤད་པ་གང་། །ཞེས་ལམ་གཅིག་སུ་ཁོ་ན་འབྲས་བུ་དང་
བཅས་པར་བསྟན་ཏེ་ཞེས་སོགས་དང་། གཞན་ཡང་སྐབས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་དུ་མ་ཞིག་བྱས་ནས་
འཆད་དོ། །ཤེས་རབ་སྟོན་མེད་ནི། དེ་ལ་ཡུལ་ཉིད་དང་། སྟུང་བ་ཉིད་དང་། འབྲས་བུ་ཉིད་ལ་
སོགས་པའི་སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་དོན་བརྒྱད་བསྟུས་པར་དགོངས་ནས་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་བསྟོད་དོ་ཞེས་སྐབས་གསུམ་དང་བྱུག་དང་། བརྒྱད་དུ་བཞག་
པའི་དོན་བརྒྱད་མཐུན་གསུམ་དུ་འདུས་པར་འཆད་དོ། །གངས་ཅན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ནི། ཁ་
ཅིག་གསུམ་ནི་སྤྱི་ཡིན་ཞིང་རྒྱ་ཆེ་བས་དེར་རྒྱ་རྒྱུད་པའི་བྱེ་བྲག་ལྷ་འདུས་ཏེ་རྒྱ་མཚོར་རྒྱ་ཐེགས་
བཞིན་ཞེས་དང་། ལ་ལ་གསུམ་རང་བཞིན་ཡིན་པས་དེར་གནས་སྐབས་ལྷ་འདུ་སྟེ་སོར་སོ་'ཁྱ་
རྒྱུར་བཞིན་ཞེས་དང་། གཞན་དག་གསུམ་ནི་དེ་དག་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་སུ་མ་ཕྱིན་པས་དེར་
དོན་བརྒྱད་འདུས་པར་བཞེད་དོ། །དང་པོ་གཉིས་ལྟར་ན་གསུམ་གྱིས་ལྷ་བསྟུས་སོ། །

དེ་ལྟར་ལྷགས་དུ་མ་ཞིག་བྱུང་བ་ལས་ཆོག་གསལ་དུ་ནི། གཞུང་འདི་སྐབས་བརྒྱད་ཡོད་
ཀྱང་། སྐབས་གསུམ་དུ་བསྟན་པའི་བྱིར་དུ་གསུངས་པར་བྱས་ནས། སྐབས་བསྟུ་བ་དུ་བྱས་
འདུག་པས་སྐབས་དོན་སྟོར་པའི་བཤད་པར་སྤང་ཞིང་། སྐབས་བསྟུ་ན་ཡང་སྟུད་ལྷགས་ལ་སྟོན་
ཆགས་ཏེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་ལྷགས་བསྟན་གྱི་སྟུང་ལམ་སྟུད་ན་རྣམ་ཀུན་གྱི་ཉན་རང་གི་ཆོགས་ལམ་
ཡང་སྟུད་དགོས་པ་ལས་མ་བསྟུས་པ་དང་། འབྲས་བུ་མཚོན་བཞིན་གྱིས་བསྟན་པ་དང་། སྐབས་
བརྒྱད་པར་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། ལྷགས་བསྟན་གྱི་སྟོན་གནས་ཤེས་པ་དང་། ས་བརྒྱད་ཀྱི་
བྱས་པ་རྟོགས་པའི་ས་དང་སྟུར་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ་དེ་ལྟར་མ་ཤེས་པ་དང་། གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
བཅུ་བྱུག་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཞི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་མཚན་ཉིད་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལ་

སྒྱུར་བ་དང་། སྒྱུར་ན་ཡང་བྱེད་པ་དང་པོ་གསུམ་དང་། སྒྱུར་བ་གསུམ་ལས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་ཆད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐབས་གཉིས་པའི་ཉན་རང་གི་འཕགས་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་མཐོང་ལམ་ཁོ་ན་དང་སྒྱུར་བ་ལ་ཤེས་བྱེད་མེད་པ་དང་། དེ་ལ་སོགས་པ་གོང་འོག་འགལ་བ་དུ་མ་ཞིག་སྒྲུང་བ་ནི་ཆོ་གསལ་ནམས་ཀྱིས་ཞིབ་དུ་དབྱད་པས་ཤེས་ཏེ། འདིར་ནི་ཡི་གེ་མངས་པས་འཛིགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། ། ལྷ་མ་གོང་མ་ནམས་ནི་སྐབས་བསྐྱུ་བ་དུ་མི་མཛད་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ལྡེའམ་བརྒྱད་གསུམ་དུ་བསྐྱས་ཚུལ་ལ་དབྱད་ནས་བསྟོད་ཡུལ་གྱི་གངས་མང་ཉུང་དཔྱོད་པའི་ཕྱིར་སྐབས་ལ་དཔྱོད་པར་སྒྲུང་ཡང་། མཁུན་གསུམ་དུ་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་འདུས་པར་སྟོན་པའི་སྐབས་ཡིན་ཞིང་བསྟོད་བྲག་གི་ཡུལ་དུ་ཆོས་སུམ་ཅུ་སྐྱས་མ་བཟུང་བའི་ཕྱིར། སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ཅུང་མིན་པར་གོའོ། །

དེ་ལ་རང་གི་ལུགས་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མངོན་རྟོགས་གང་ཡིན་མཁུན་གསུམ་གང་རུང་ཞིག་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་མཁུན་གསུམ་གྱིས་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་བསྐྱས་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པའི་མངོན་རྟོགས་མེད་པས་སོ། ། ཚུལ་དེ་མ་རྟོགས་པར་བསྐྱུ་བྱ་སྐད་བྱེད་ཐ་དད་ཁོ་ནར་བཟུང་ནས་སྐབས་དོན་ལས་ཉམས་པར་མི་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(ཅུ་བའི་ཆོག་དོན་)ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཡུམ་སྐས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། འགྲེལ་བ། སངས་རྒྱུས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བ་དེ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡུམ་དེ་ལ་བྲག་འཆལ་ལོ། །

གསེར་བྲང་། བྲག་འཆལ་ལོ། །འདི་ལ་གཉིས། ཡུལ་གང་ལ་དང་། ཚུལ་རི་ལྟར་རོ། །དང་པོ་ནི། ཡུམ་དེ་ལའོ། །ཡུམ་དེ་ཡང་རི་ལྟ་བུ་ཞི་ན། སངས་རྒྱུས་ཉན་ཐོས་སོགས་པས་རང་རྒྱལ་བྱང་སེམས་ཏེ་སྐས་བཞིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བ་ལྷུང་བཤའ་བ་དེ་ནམས་ཀྱི་བཞེད་དོན་དེ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཞིག་གས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་དག་གི་ཡུམ་དུ་བཞག་པ་ཞིག་གོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་སྟོན་མེད། ཉན་ཐོས་ཉིད་དང་བྲང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཉིད་དང་'སངས་རྒྱུས་ཉིད་ཀྱིས་

ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བ་དེ་ལྟ་བུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་དག་གི་ཡུམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་
བྱིན་པ་ལ་བྱུག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་པ་དང་མཐུན་ནོ། །འབྲེལ་པ་འདི་ནི་རྣམ་འབྲེལ་ལས། སངས་
རྒྱུ་ཉན་ཐོས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ཆོག་ས་དང་ལྡན་ཡུམ་ཞེས་པ་དང་མཐུན་ཞིང་། ཅ་བའི་
བཅས་པའམ་ལྡན་པའི་དོན་འབྲེལ་པས་བསྐྱོར་བ་ལ་བཤད་དེ། ཅ་བར་བཤད་པའི་ཤུཌི་པ་
སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་དང་མི་མཐུན་ནོ། །དེས་ན་བཅས་ས་དང་ལྡན་ས་བསྐྱོར་ས་ནི་འདིར་ཡུམ་
ལ་གོ་དགོས་སོ། །བསྐྱོར་བའི་དོན་ཡང་ཡུམ་སྤྱི་ལ་གཙོ་འཁོར་གྱི་ཐ་སྙད་ཡོད་པས་དེ་ཅམ་
ལ་བསམས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་གཙོ་བོ་སངས་རྒྱུ་འཁོར་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་སེམས་ལ་སོགས་པས་
བསྐྱོར་བ་ཞེས་བཤད་ནས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་འཁོར་དུ་རང་རྒྱལ་འོང་མི་འོང་ལ་ཅོད་པ་ནི། དམ་
བཅའ་ལྟར་སྤང་ལ་ཅོད་པ་ལྟར་སྤང་འགོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(ཚུལ་རི་ལྟར་)ནི། སྤྱི་བཞིའི་བཞེད་དོན་སྒྲུབ་པར་བསྟོད་པའི་སྟོན་སོ། །འདི་ལ་
གསུམ། གཞི་ཤེས་ཀྱིས་ཉན་རང་དང་། ལམ་ཤེས་ཀྱིས་བྱང་སེམས། རྣམ་མཁྱེན་ཀྱིས་སངས་
རྒྱུ་ཀྱི་བཞེད་པ་སྒྲུབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

འབྲེལ་བ། ཉན་ཐོས་དང་དེའི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱུན་པ་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཞིག་
གིས་ལྷག་པ་རིམ་པ་གཅིག་གིས་བསྐྱུན་པ་རང་སངས་རྒྱུ་ཀྱང་སྟེ། ལྷ་ངན་ལས་འདའ་བར་
འདོད་པ་རྣམས་གཞི་ཐམས་ཅད་སྟེ་བ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱང་པོ་དང་བཅས་
པ་དང་ཕྱང་པོ་མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་ངན་ལས་འདས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཐོབ་པར་མཛད་པ་
གང་ཡིན་པ་དང་།

གསེར་ཐོང་། ཐོབ་པར་མཛད་པ་གང་ཡིན་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཡུམ་ཞེས་སྟེལ་ཏེ་དང་ཞེས་པ་
འོག་མ་བསྐྱུ་བའི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོག་མ་གཉིས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །འདི་ལ་ཨ་དུ་ལ་
བཞེད་པ་ལྟར། རྟེན་ཐབས་འབྲས་བུ་གསུམ་དང་། དེའི་འཐད་པ་བསྐྱུན་པ་སྟེ་བཞིའོ། །དང་པོ་ནི།
བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟེ་སྟོད་ལས། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་སྒྲུ་ཕྱིར་འགོ། །རང་རྒྱལ་རྣམས་ནི་

རྒྱུན་གྱི་འདུ་ཤེས་ལྡན། །ཞེས་པ་ལྟར་རང་ཉིད་གྱིས་ཀྱང་སྤྱོད་བཅས་སུ་མཉན་དགོས་ཤིང་གཏུག་
བྱ་ལ་ཡང་སྤྱོད་བཅས་སུ་ཐོས་པར་བྱེད་པའི་ཉན་ཐོས་དང་། ཉན་ཐོས་དེའི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱུན་པ་རྟེན་
འབྲེལ་རྟོགས་པའི་རྒྱུན་ཅུམ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་འཕྲོལ་གྱི་ཆོས་བཤའ་པ་དང་མཉན་པ་སྤྱོད་པ་མི་ལྟོས་
པའི་རང་སངས་རྒྱུ་ཏེ་བསམ་པ་རང་ཉིད་གཅིག་བྱ་ཞི་བ་སྤྱོད་པ་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་འདོད་
པ་རྣམས་གྱིས་སོ། །ཀྱང་ནི་ཉན་ཐོས་སུ་མ་ཟད་པའོ། །འོ་ན་ཅུ་བར་རང་རྒྱལ་མ་བསྐྱུན་པ་ཞེ་ན་
དངོས་སུ་བསྐྱུན་པ་མེད་ཀྱང་ཅུ་བའི་ཆོག་རིམ་པ་གཅིག་གིས་ཏེ་ཅུ་ཆོག་དང་པོའི་རྟེན་རྟོན་པའི་
ཆོག་གིས་འཁྱུགས་ལ་བསྐྱུན་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་སྤྱོད་པས་འདིར་ཐབས་གཞི་ཤེས་གྱིས་
འབྲས་བྱ་ཐེག་དམན་གྱི་ཉར་ཞི་གཉིས་ཐོབ་པར་བསྐྱུན་ལ། རང་རྒྱལ་གྱིས་ཀྱང་ཐབས་དེ་ཁོ་ན་ལ་
བརྟེན་ནས་འབྲས་བྱ་དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཉན་ཐོས་དང་སྤྱོད་པ་ལྟར་
པར་མེད་དམ་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་ལས་ལྷག་པའི་བྱང་པར་ཡོད་དོ། །གང་གིས་ན། གཟུང་རྟོག་སྤངས་
པ་དང་གཟུང་མེད་རྟོགས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཅུང་ཟད་ཅུམ་ཞིག་གིས་སོ། །ཁ་ཅིག་ནི་ཉན་ཐོས་
གྱི་ཕྱོགས་སུ་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་འབྲས་བྱ་དང་འདོད་པ་མཆུངས་པ་ལ་བཤའ་པས་དེ་གཉིས་ལ་
བྱང་མེད་དམ་སྟུམ་པ་ལ་ཐེག་པའི་རིམ་པ་གཅིག་གིས་ལྷག་པར་བསྐྱུན་པ་ཞེས་སྤྱོད་ནས་དེའི་རྒྱ་
མཆོན་དུ་རྣམ་ཐར་ལྷག་པ་སྤྱོད་དོ། །གཞན་དག་ཉན་རང་གཉིས་ཐེག་པའི་རིམ་པ་གཅིག་གིས་
བསྐྱུན་པ་ཞེས་འདོད་པ་ལ་དེ་ལྟར་ཐེག་པ་གཉིས་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཞེས་འཆད་པ་ནི་ལེགས་པར་
སྤྱོད་པ་ཡིན་ལ། གང་ཟག་ཐེག་དམན་རྟོགས་པ་གཞི་ཤེས་བསམ་པ་རང་དོན་དུ་རིམ་པ་གཅིག་
པས་ཉན་ཐོས་གྱི་ཕྱོགས་སུ་སྤྱོད་ཞེས་པ་ནི་ཡེ་གའི་དོན་དུ་མ་ཞུགས་སོ། །

གཉིས་པ་(ཐབས་)ནི། གྱིས་པས་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་དང་། འཕགས་པས་བདག་
མེད་པར་གཏན་ལ་པལ་ནས་བདག་འཛིན་སྤྱོད་པའི་གཞིར་གྱུར་པས་གཞི་སྟེ་སྤང་པོ་ཁམས་དང་
སྟེ་མཆོད་ཐམས་ཅད་སྟེ་བ་མེད་པར་ཏེ་གང་ཟག་གི་བདག་དང་གཟུང་བས་གདོད་མ་ནས་སྤྱོད་
པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་གཞི་ཤེས་པ་ཉིད་གྱིས་སོ། །འདིར་ཉིད་ནི་དངོས་པོ་རྒྱུ་དུ་སྤྱོད་པའི་

ངེས་བཟུང་དུ་མི་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་(འབྲས་བུ)ནི། སྤང་པོ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་དང་སྤང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་མཚན་
ཉིད་དེ་ངོ་པོ་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྤྱག་བསྐལ་ཞི་བའི་ཉེར་
ཞེ་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་འོ། །

འོ་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རིམ་ལྔ་བྱ་ཞེ་ན། འདིའི་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གསུམ། ཉན་ཐོས་
ཀྱི་སྡེ་པ་དང་། སེམས་ཅམ་པ་དང་། དབྱ་མ་པའི་ལྷགས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལྷག་མ་ཡོད་
མེད་ཀྱི་དོན། སྤང་འདས་གང་ལ་འདོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ཀྱན་འབྱུང་མ་ལུས་པར་སྤངས་
ཀྱང་སྤྱག་བསྐལ་མ་སྤངས་པ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་ཡང་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་ཁྱད་པར་ཡིན་ཞེས་
འཆད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དག་བཅོམ་པ་ལ་ཡང་སྲིད་འཕེན་ངེས་ཀྱི་ལས་ཉོན་མ་ལུས་པར་ཟད་
ཀྱང་རྒྱུ་ལྡོག་གསལ་དུ། དག་བཅོམ་པ་དག་ལ་སོ་སོ་སྤྱི་བའི་གནས་སྒྲུབ་ན་བྱས་པ་ཡང་སྲིད་
པའི་ལས་དགེ་བའམ་མི་དགེ་བ་མ་ངེས་པ་དག་ནི་མེད་པ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི་སྤྱ་རྒྱས་མེད་པའི་ཕྱིར་
དེ་དག་གིས་སྲིད་པ་མངོན་པར་འབྱུབ་མི་རུས་སོ་ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་དུ། འདོད་ཆགས་བྲལ་
བའི་གནས་པ་ནི། །བཅེ་བའམ་ཡང་ན་ལས་ཀྱིས་ཡིན། །ཞེས་དང་། སྲིད་པའི་སྲིད་ལས་རྣམ་
བརྒྱལ་བའི། །ལས་གཞན་འཕེན་རུས་མ་ཡིན་ཏེ། །ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ཟད་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པ་གཞུང་གོང་འོག་རྣམས་སུ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཡོད་པར་དུ་མ་ཞིག་བཤད་པའི་ཕྱིར་
དོ། །དེས་ན་ཉོན་མོངས་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་ཀྱང་སྤང་པོའི་རྒྱན་མ་ལོག་པ་དང་། སྤང་པོའི་
རྒྱན་ཆད་པ་གཉིས་ཁྱད་པར་དུ་འདོད་དེ། དེགས་པ་དབྱ་ཅུ་པའི་འགྲེལ་བར། དེ་ལ་སྤང་པོ་ལྷག་
མ་དང་བཅས་པ་ནི་སྤང་པོ་ཅམ་དུ་ཟད་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན། སྤང་པོའི་
ལྷག་མ་མེད་པ་ནི་སྤང་པོའི་རྒྱན་ཆད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་ཞེས་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ལྟར་
དོ། །སྡེ་པ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་དག་བཅོམ་པ་ཆེའི་འདུ་བྱེད་བཏང་ནས་དེག་པ་བྱི་མ་མཚམས་མི་
སྒྱུར་བར་ཞི་བའི་དབྱིངས་འབའ་ཞིག་པར་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་(མུང་འདས་གང་ལ་འདོད་པ་)ནི། མུང་འདས་ཀྱི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་ན་དེ་འདུས་བྱས་མ་
བྱས་གཉིས་ལས་འདུས་མ་བྱས་སོ། །དེ་ལ་ཁ་ཆེ་བྱེ་སྤྱོད་འགོག་པ་གཉིས་དང་ནམ་མཁའ་སྟེ་
འདུས་མ་བྱས་གསུམ་དུ་འདོད་ཅིང་དེའི་སྟེང་དུ་དེ་བཞིན་ཉིད་བསྒྲུབ་ནས་བཞིར་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་
བྱེ་སྤྱོད་ནམས་འདོད་དོ་ཞེས་ཡེ་ཤེས་སྟོང་པོ་ཀྱན་བརྟུས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་བཤད་དོ། །དེས་ན་རྟོག་གི་
འབར་བར་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་བའི་གཞུང་གིས་བཤད་པ། འདུས་མ་བྱས་པ་འགོག་གཉིས་དང་། །ནམ་
མཁའ་དང་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད། །ཅེས་བཀོད་ནས་དེའི་འགྲེལ་པར། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་སྤྱོད་མེད་པ་
དང་། ཞིག་ནས་མེད་པ་དང་། གཅིག་ལ་གཅིག་མེད་པ་དང་། གཏུན་མེད་པ་དག་གིས་མཆོན་པ་
དངོས་པོ་ནམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དོ། །དེ་དག་ནི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ་མི་འགྱུར་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ངོ་ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་འདུས་མ་བྱས་བཞི་ལས། གཉིས་ཀས་ཀྱང་མུང་འདས་གཉིས་ཀ་
སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དུ་འདོད་ཅིང་བྱུང་བར་ནི་བྱེ་སྤྱོད་མ་ཡིན་དགག་གི་ངོ་བོར་དང་། མདོ་
སྟེ་པས་མེད་དགག་དུ་འདོད་པར་མཛོད་འགྲེལ་ལས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །སྤྱོད་རས་གཞིགས་
བརྟུལ་ཞུགས་ལས་ཀྱང་། རྩས་སུ་ཡོད་པར་སྤྱོད་པ་ནི། དངོས་པོ་ཡིན་པར་སྤྱོད་པ་སྟེ། བྱངས་ཅན་
དང་། བྱེ་བྲག་པ་དང་། བྱེ་བྲག་དུ་སྤྱོད་པ་དང་། རྩལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གོ། རྩས་སུ་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་སྤྱོད་པ་ནི། དངོས་པོ་མེད་པ་ཡིན་པར་སྤྱོད་པ་སྟེ། གོས་དམར་སྟེ་དང་། མདོ་སྟེ་
པ་དང་། འཛིག་རྟེན་རྒྱང་འཕེན་པ་ལ་སོགས་དག་གོ་ཞེས་སོ། །དགོངས་རྒྱན་དུ། བྱེ་སྤྱོད་འདུས་
མ་བྱས་གསུམ་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ལྷག་བཅས་ཀྱི་མུང་འདས། བརྟགས་
མིན་ལྷག་མེད་ཀྱི་མུང་འདས་སུ་བཤད་པ་ནི་ཁ་ཆེ་བྱེ་སྤྱོད་འདོད་པ་འཆད་འདོད་ཀྱང་། མཛོད་
འགྲེལ་དུ་སྟེ་པ་གཞན་ཞིག་གི་འདོད་པ་བཀོད་པ་ལ་འཁྱུལ་ཞིང་། ཉོན་མོངས་མེད་ཅམ་བརྟགས་
འགོག་སྤང་པོ་མེད་ཅམ་བརྟགས་མིན་ཀྱི་འགོག་པ་ཞེས་མདོ་སྟེ་པའི་འདོད་པར་འཆད་པ་ནི།
མཛོད་འགྲེལ་དུ་མདོ་སྟེ་པའི་འདོད་པ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །

གཉིས་པ་(སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་)ནི། ལྷག་མ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དོན་སྤྱར་ལྟར་དང་། ངོ་བོ་ནི་བསྟུ་

བར་ཚུལ་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་དག་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཤད་ཅིང་། བྱེ་བཤད་འབྲེལ་བར་ཕྱང་པོ་
ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་དང་། ཕྱང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ནི་སོ་
སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པའི་ཞེས་སོ། ། ལྷགས་འདིས་ཀྱང་ལྷག་མེད་ཀྱི་ཆེ་རིག་པ་རྒྱན་ཆད་
དུ་འདོད་ཅིང་། དེའི་ཕྱིར་ལམ་གྱིས་སྤངས་པའི་སྤྱིབ་གཉིས་ཟད་པ་མེད་ཀྱང་རྟེན་མེད་པས་རང་
གི་རང་གིས་དེ་དག་ལོག་པ་ཡོད་པས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཐུང་འདས་ལ་སྤངས་པའི་བྱེད་མེད་
ཀྱང་གཞན་དོན་བྱེད་མི་བྱེད་ཀྱི་བྱེད་པར་འདོད་དེ། བསྐྱ་བ་ལས། ཕྱང་པོའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་
པའི་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས་པ་ལ་ནི་སྤྱིབ་པ་དང་བཅས་པ་དང་སྤྱིབ་པ་མེད་
པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡོད་ཀྱི་ཕྱང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་
གནས་པ་ལ་ནི་སྤྱིབ་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་མེད་དོ། ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མཚན་མ་དང་གནས་
ངན་ལེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱན་ཆད་ཅིང་འགགས་པའི་ཕྱིར་ཉེ་ཞེས་དང་། གལ་ཏེ་
དེ་ལ་སྤྱིབ་པ་མེད་དེ་རྗེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མི་མངའ་བ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་དག་བཅོམ་
བ་ལ་ཡང་སྤྱིབ་པ་མེད་པ་ཡིན་ན། ཅིའི་ཕྱིར་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཛད་
པ་མི་བྱེད་ཅེ་ན། སྤྱིབ་པ་སྟོན་སྟོན་ལམ་བསྟོམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་ཅན་
ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར། དག་བཅོམ་པ་ནི་ལྡང་བའི་བསམ་པ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཡོངས་སུ་ཕྱ་ངན་ལས་
འདས་པས་ན་དེའི་ཕྱིར་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་(དབྱུ་མ་པའི་ལྷགས་)ནི། སྤྱིར་ཐུང་འདས་བཞིར་གསུང་རབ་ལས་འབྱུང་སྟེ། རང་
བཞིན་དང་། མི་གནས་པ་དང་། ལྷག་བཅས་དང་། ལྷག་མེད་ཀྱི་ཐུང་འདས་སོ། ། དེ་ལ་དང་པོ་
ནི། ཚུལ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོས་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བའོ། ། གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་
དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐུང་འདས་སོ། ། ཐ་མ་གཉིས་ལ་གཉིས་ལས། ཐེག་དམན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
པ་ནི། དག་བཅོམ་པ་ཆེད་འདུ་བྱེད་མ་བཟང་བ་ན་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་ཀྱང་ལས་ཉོན་གྱིས་
འཕངས་པའི་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་ལྷག་མ་ཡོད་པ་ནི་ལྷག་བཅས་ཡིན་ལ། སྤྱི་ཆེད་འདུ་བྱེད་བཟང་བ་

ན་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་རགས་པ་དོར་ཞིང་དག་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྤུ་བསྐྱེད་སྤུ་བས་སྤུ་
ཡིད་གྱི་ལུས་ཀྱིས་གནས་པ་ན་ལྷག་མེད་དུ་བཞེད་པར་མངོན་ནོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་
ནི། སྐྱུ་གསུམ་ལ་འབྱུག་པའི་སྒོར། ཕུང་པོར་བཅས་པའི་ཕྱ་ངན་འདས། །ཐུབ་སྐྱུ་ཉིད་ལ་བཞག་
པ་ཡིན། །ཕུང་པོ་ཀུན་དང་གྲོལ་བའི་ཕྱིར། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་ཕུང་པོ་མེད། །ཅེས་སྐྱུ་གསུམ་ལ་
ལྷག་བཅས་དང་ལྷག་མེད་དུ་འཆད་པ་ནི། གསེར་འོད་ལས། སྐྱུ་དེ་གཉིས་ལ་དགོངས་ཏེ་སངས་
རྒྱུས་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟེ་ཞེས་
བྱའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་དགོངས་ཏེ་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་གསུངས་
སོ། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་སྤང་ཞིང་། དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་དང་སྐྱུ་མོང་བའི་ཕྱང་འདས་ཡིན་ཞེས་ཡེ་
ཤེས་ཆེ་བས་བཤད་དོ། །

བཞི་པ་(དེའི་འཐད་པ་)ནི། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ནི་ཉོན་མོངས་དང་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་
གྱི་ཅུ་བ་ཡིན་ལ་གཞིཤེས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པས་བདག་འཛིན་འཛོམས་ཤིང་དེ་
ལོག་པས་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀུན་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱང་འདས་ཐོབ་སྟེ། ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། གལ་
ཏེ་བདག་མེད་ཆོས་ལ་རབ་རྟོག་ཅིང་། །དེ་དག་བརྟགས་ནས་གང་ཞིག་སྒོམ་བྱེད་པ། །འབྲས་བུ་
ཕྱ་ངན་འདས་ཐོབ་རྒྱ་དེ་ཡིན། །རྒྱ་གཞན་དག་གིས་ཞི་བར་འགྱུར་མི་སྲིད། །ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་(ལམ་ཤེས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་བཞེད་པ་སྐྱབ་རྒྱལ་)ནི།

འགྲེལ་པ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་འཁོར་བ་དེ་སྲིད་བར་འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་པ་རྣམས་ལམ་
ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ངོ་མོ་ཉིད་ཀྱིས་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་གི་དོན་སྐྱབ་པར་མཛད་
པ་གང་ཡིན་པ་དང་།

གསེར་སྲིང་། སྐྱབ་པར་མཛད་དོ། །འདི་ལ་ཡང་སྤར་ལྟར་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། ཉིང་
དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། བདུད་ཅི་ཐོབ་བྱེད་ལམ་ནི་འདི་ཡིན་གྱི། །ལམ་ངན་སྤོངས་ལ་ལམ་ལ་
མཐོས་ཤིག་ཅེས། །ལྟ་ངན་སེམས་ཅན་མཐོང་ན་གོ་བྱེད་དེ། །རྒྱ་དེས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་

ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་གདུལ་བྱའི་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་འགྲོ་བའི་
དོན་བྱེད་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ལམ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་
སྐྱེ་བ་མེད་པར་དང་ཐ་སྙད་དུ་རྒྱ་རོ་བོ་འབྲས་བུ་རྣམས་ཉོགས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །གསུམ་
པ་ནི། འགྲོ་བ་མཐའ་དག་གི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་མངོན་མཐོང་ས་ལེགས་སོ། །བཞི་པ་
ནི། གཞན་ལ་ལམ་མ་ཞོར་བར་སྟོན་པ་ལ་རང་གིས་ལམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཉོགས་པ་སྟོན་དུ་
འགྲོ་དགོས་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། ཐབས་རྒྱུད་དེ་རྒྱ་སྒོག་གྱུར་བས། །དེ་འཆད་པ་ནི་དཀའ་བ་
ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་(རྣམ་མཐེན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཞེད་པ་སྒྲུབ་ཚུལ་)ནི།

འབྲེལ་བ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སྤྲུགས་སུ་རྒྱུད་པ་གང་དང་ལྡན་ན། སངས་རྒྱས་
ཡང་དག་པར་བསྐྱམས་པའི་སྐྱེ་ཅན། རྣམ་འབྱོར་ཅན་གྱི་དབང་སྤྲུག་གི་གཙུག་པོ་རྣམས། སྐྱོད་པའི་
གཉེན་པོར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མ་ལུས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བསྐྱོར་བར་མངོན་པ།

གཤམ་མེད་། བསྐྱོར་བ་མངོན་དོ། །འདི་ལ་བཞི་ལས། ཉེན་གང་གིས་ན། ཐབས་རྣམས་ཏེ་
སྐྱེ་གསུང་སྤྲུགས་ཉེས་སྐྱོད་མཐའ་དག་ལས་ཡང་དག་པར་བསྐྱམས་པའི་སྐྱེ་ཅན་དབང་སྤྲུག་ལ་
སོགས་པ་ལས་རྣམ་འབྱོར་སྤྲུག་པའི་རྣམ་འབྱོར་ཅན་གྱི་དབང་སྤྲུག་སྟེ་ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་
དེ་ལས་ཀྱང་སྤངས་ཉོགས་སྤྲུག་པས་དེ་དག་གི་གཙུག་པོ་སྟེ་གཙུག་གི་ཞོར་བུ་ལྟ་བུའི་སངས་རྒྱས་
རྣམས་ཀྱིས་སོ། །ཐབས་གང་གིས་ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་སྤྲུགས་སུ་རྒྱུད་པའི་
རྣམ་མཐེན་གང་དང་ལྡན་ན་སྟེ་དེ་ཡིས་སོ། །གང་སྐྱེ་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གྱེ་བྲག་རྣམ་མཐེན་ལ་ཇི་
ལྟར་གོ་ཞེ་ན། སྐྱེ་སྐྱེ་ཡིན་ཡང་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོག་སྤྲུབ་རྣམས་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་གོ་ལོ། །གཞན་
ཡང་། མཐེན་པ་གསུམ་ལ་བསྟོད་པ་ལས། གཉིས་ལ་བསྟོད་ཟིན་པའི་སྤྲུག་མར་གྱུར་བས་གོ་
ཅུས་ལ། དོན་གྱི་ཤུགས་ཀྱིས་ཀྱང་རྣམ་མཐེན་ལ་གོ་སྟེ། འོངས་སོ་ཞེས་པས་སྐྱེས་བུ་ཞིག་ལ་
གོ་བ་བཞིན་ནོ། །འབྲས་བུ་གང་ན་ལུང་ཉོགས་ཀྱི་ཆོས་བཤད་པས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་

གཞན་ལ་འཕོ་བར་སྤང་བས་འཁོར་ལོ་མ་ལུས་སྟེ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གིས་བསྐྱས་པའི་གསུང་
རབ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །མ་ལུས་པ་དང་ཐམས་ཅད་གཉིས་སྟོས་པ་ནི། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་
དབང་གིས་སྟོགས་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཐམས་ཅད་ཅེས་འབྲུག་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཉི་ཆེ་བ་མིན་པར་བསྟན་
པའི་ཆེད་དུའོ། །གང་གི་དོན་དུ་ན། དུག་གསུམ་དང་དེ་གསུམ་ཆ་མཉམ་པ་སྟེ་ཅུ་བ་རེ་རེ་ལང་
ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དུ་བྱེ་བས་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ལ་སྟོད་པའི་གཉེན་པོར་རོ། །

འོན་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་པ་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འདི་ལ་བཞི། ཆོས་འཁོར་གྱི་དོ་ཤོ། དེས་
ཆོག་དབྱེ་བ། ཆད་དོ། །དང་པོ་ནི། བྱེ་སྤྲུལ་རྣམས་མཐོང་ལམ་ཁོ་ན་ཆོས་འཁོར་དུ་འདོད་དེ། ལྷ་
སྟེ་ལ་ལྷ་ར་རྩ་སིར་ཆོས་བསྟན་པས་ཀུན་ཤེས་ཀོ་ལུ་དེ་རྒྱ་ལ་མཐོང་ལམ་སྦྱེས་པ་ན་གཞོད་སྤྱོད་
རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་རྟེ་ཞེས་བསྒྲགས་པ་དང་། འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་
མཐུན་པ་མཐོང་ལམ་ལ་ཡོད་པའི་བྱིར་སྤྲུམ་དུ་བསམས་སོ། །རི་ལྟར་ཆོས་མཐུན་ན། མཐོང་ལམ་
ཀྱིས་བདེན་པ་ལྟར་དུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པས་ལྟར་དུ་འགོ་བ་དང་། བདེན་པ་སྤྲུལ་པའི་དཔྱིགས་རྣམ་
འདོར་བ་དང་། བྱི་མ་ལ་འབྲུག་པ་དང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་ཀྱིས་སྤང་བུའི་ཐོབ་པ་གཙོད་པས་མ་
རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཀྱིས་སྤང་བུའི་བའི་བའི་ཐོབ་པ་འབྲེན་
པས་རྒྱལ་བ་རྣམས་དུ་འགོད་པ་དང་། ཁམས་གོང་གི་བདེན་པ་ལ་དཔྱིགས་པས་འཕར་བ་དང་།
འོག་མའི་བདེན་པ་ལ་དཔྱིགས་པས་འབབ་པའི་ཆོས་མཐུན་རྟེ། མཛོད་ལས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
མཐོང་བའི་ལམ། །ལྟར་བར་འགོ་སོགས་ཞེས་སོ། །བཅུན་པ་དབྱངས་སྟོག་ནི། འཕགས་ལམ་
བརྒྱད་ཉིད་ཆོས་འཁོར་ཡིན་རྟེ། འཁོར་ལོ་ལ་ཡོད་པའི་རྟེན་པའི་ལྟེ་བ་དང་། གཙོད་པའི་རྩིབས་
དང་། ལྟར་པའི་སྤྲུལ་སྤྱད་དང་ཆོས་མཐུན་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །རི་ལྟར་ན། དག་ལས་མཐའ། འཆོ་
བ་གསུམ་ལྟེ་བ་དང་མཐུན་རྟེ། དེ་གསུམ་རྩིས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པས་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་
ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །ལྟ་བ། རྟོག་བ། རྩིས་བ་རྣམས་རྩིབས་དང་མཐུན་རྟེ། ཤེས་
རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པས་མི་མཐུན་སྟོགས་གཙོད་པའི་བྱིར་རོ། །ཀྱིང་རེ་འཛིན་ནི་སྤྲུལ་སྤྱད་

དང་མཐུན་ཏེ། ལྷ་བ་སོགས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་དཔྱིག་ས་བ་ལ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་དུ་
བསམས་ཏེ། མཛོད་ལས། ཅིབས་སོགས་ཕྱིར་ཞེས་སོ། །དེ་དག་ནི་སྐྱབ་བྱེད་སྤྱོད་ས་ལ་
འབྱུང་བས་ལུགས་དེ་དག་དོར་ལ་འདིར་ནི་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་འཁོར་དུ་
འདོད་པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་འཁོར་གསུམ་གྱིས་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་བ་དང་། ལམ་ཐམས་
ཅད་ལ་ཡང་ཆོས་འཁོར་གྱི་དོན་དཔྱིག་ས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་བ་(ངས་ཆོག་ནི། གཞི་བསྐྱབ་བར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་ཀུན་ཤེས་ཀོ་ལུ་དེ་ཅུང་
རྒྱད་ལ་ཀུན་ཤེས་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་མཐུན་པར་བསྐྱོར་ལ། དེ་ཡང་གཞན་དག་ལ་མཐུན་པར་སྐྱོར་
བར་འགྱུར་བ་དང་དེ་དག་ཀྱང་གཞན་དག་ལ་མཐུན་པར་སྐྱོར་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་གཅིག་
ནས་གཅིག་དུ་བརྒྱུད་དེ་མཐུན་པར་བསྐྱོར་བའི་དོན་གྱིས་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་དག་པའི་ལྷ་
བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ན་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འོ་ཞེས་བ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་བ་(དཔྱེ་བ་)ནི། རྟོགས་པའི་ཆོས་ལ་དབྱེ་ན་ཆོག་གསལ་དུ། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཁ་
ཅིག་ནི་ཆོགས་ཀྱི་ལམ་སོ། །ཁ་ཅིག་ནི་སྤྱིར་བའི་ལམ་སོ། །ཁ་ཅིག་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་
ཀྱི་བར་རོ་ཞེས་བ་ལྟར་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་འདིར་མི་སྟོབ་ལམ་མ་བཤད་ཀྱང་འདོད་པར་བྱ་སྟེ།
མཛོད་འགྲེལ་གྱི་རང་ལུགས་བཞག་པའི་སྐབས་སུ། ཡང་ན་འཕགས་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་འབྱུག་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་དང་། གཞི་བསྐྱབ་བར་ཡང་།
མི་སྟོབ་ལམ་ཆོས་འཁོར་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུང་གི་ཆོས་ལ་དབྱེ་ན། རི་སྐད་དུ། མདོ་སྡེ་
དབྱངས་བསྟན་ལུང་བསྟན་དང་། ཆོགས་བཅད་ཆེད་བཛོད་རྟོགས་པ་བཛོད། །དེ་ལྟར་བྱུང་དང་
སྤང་གཞི་དང་། །ཤིན་དུ་རྒྱས་བ་སྦྱེས་རབས་བཅས། །གཏན་ལ་ཕབ་ཆད་བྱུང་ཆོས་ཏེ། །དེ་
ལྟར་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་གསུངས། །ཞེས་བ་ལྟར་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སོ། །དེ་
ཡང་བསྐྱུ་ན་སྡེ་སྟོད་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། །འདི་ལྟར་མདོ་སྡེ་དང་། དབྱངས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་།
ལུང་དུ་བསྟན་པ་དང་། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དང་། ཆེད་དུ་བཛོད་པའི་སྡེ་དང་ལྷ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་

མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྡོད་དང་། གཙུག་པོ་གྲོང་གཞིའི་སྡེ་དང་། འཁོར་རྟོགས་བརྗོད། དེ་ལྟར་བྱུང་། སྤྱི་ས་
བ་རབས་ཀྱི་སྡེ་དང་བཞི་ནི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྡོད་དང་། མདོ་དུ་བྱུང་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་
གཉིས་ནི་བྱང་ལེམས་ཀྱི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྡོད་དང་། གཏུན་ལ་པཐ་པར་བསྟན་པའི་སྡེ་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་
ཆུང་གཉིས་ཀའི་མདོན་པའི་སྡེ་སྡོད་དོ། །དེ་ནི་ཀུན་བརྟུས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་ལ། གཞི་བསྟུ་བར་ནི།
ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་དང་། གཞན་རྣམས་ཉན་ཐོས་དང་ལྷན་པའི་སྡེ་སྡོད་དུ་
བྱས་ནས་གཉིས་ཀ་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྡོད་དུ་འཆད་དེ། འདི་དང་བཤའ་གཞི་དང་བཤའ་ཆུལ་མི་མཐུན་
ནོ། །གང་ཡང་མདོ་སྡེ་གང་ཞིག་ལས་གསུངས་རབ་ཡན་ལག་དགུ་ཞེས་པ་ལྟར་ན་སྤྱིང་གཞི་གཙུག་
འཁོར་བཞི་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པར་ལང་ག་ཤེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་བཤའ་དོ། །

བཞི་པ་(ཆད་)ནི། ཆོས་སྤང་རེ་རེ་ལ་ཆད་རིམ་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལྷ་རིའི་བྱས་བྱས་
པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཆད་ཅམ་སྟེ། དེ་ཡང་ཤུ་ལོག་ཐུག་སྟོང་ངོ་ཞེས་
དང་། ལ་ལ་སྤང་པོ་ཁམས་སྟེ་མཆེད། བདེན་པ་ཉེན་འབྲེལ་ལ་སོགས་ལ་བརྩམས་ནས་གཏམ་
རྒྱུད་ཆར་བ་རེ་དང་། གཞན་དག་སྤང་བྱ་རེའི་གཉེན་པོ་རྫོགས་པ་རེ་ལ་འདོད་པ་ཡོད་དེ། མཛོད་
ལས། ཁ་ཅིག་བསྟན་བཅོས་ཆད་ཅམ་ཟེར། །སྤང་པོ་ལ་སོགས་གཏམ་རེའང་ཡིན། །སྟོན་པ་
རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྤང་པོ་མཐུན་པར་གསུངས། །ཞེས་པ་ལྟར་དོ། །འོན་ཀྱང་
འདིར་ནི་ཐེག་པ་སྟན་མོང་བ་དང་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་གཉིས་ལས། དང་པོའི་དབང་དུ་
བྱས་ན་ཆོས་སྤང་རེ་ལ་ཤུ་ལོག་སྟོང་ཐུག་རེ་རེ་སྤྱིར་བསྟོན་ན་ཆོགས་བཅད་ས་ལ་ཐུག་བརྒྱད་
དང་འབྲམ་ཐུག་བཞི་བརྩུར་འགྱུར་དོ། །འདི་ནི་ཀུན་བརྟུས་འགྲེལ་པའི་ལུགས་སོ། །གཉིས་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ན། དབང་པོའི་སྤང་པོ་ཆེ་རབ་བརྟན་གྱིས་བཀྱར་བར་འོས་པའི་སྟག་ཆས་ནི་ཆོས་
ཀྱི་སྤང་པོ་གཅིག་འདི་བར་རུས་སོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་དྲིན་ལན་བསལ་པ་ལས།
འཕགས་པ་ལྟ་སྟེན་གྱིས་སྤང་པོ་ཆེ་ལྟ་སྟོང་གིས་བཀྱར་བར་བྱ་བའི་སྟེག་བམ་རྣམས་ཁ་ཉོན་
དུ་རྫོད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཡང་རིགས་པར་འགྱུར་དོ། །ཆོས་སྤང་དེ་སྟེད་ཡོད་

ན་འཛམ་བུའི་སྤྱིང་ན་དེ་ཅམ་མི་སྤང་བ་ཅི་ཞེ་ན། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཞན་རྣམས་དང་། ལྷ་
རྣམས་ཀྱི་གནས་ན་པལ་ཆེར་ཡོད་དེ། སློབ་སྤྱིངས་ལས། བསྟན་པ་རིན་ཆེན་མཆོག་ལྟར་བཟང་
ལ་འཕན་མེད་པ། །རྣམ་པར་དག་ཚུལ་གང་ཡིན་ལྷ་མགོའི་གདེངས་ཀ་ཅན། །ཆེན་པོ་རྣམས་
ཀྱིས་གཙུག་གི་རྒྱན་བཞིན་གྲུས་མཐོས་ནས། །ས་ཡི་གཏིང་ན་གནས་པའི་རབ་རིབ་སེལ་བར་
མཛད། །ཅེས་ཆོག་གསལ་དུ་འཆད་པ་ལྟར་རོ། །འདིར་ཆོག་གསལ་དུ་ཆོགས་བཅད་རེ་ལ་ཡིག་
འབྲུ་སོ་གསུམ་མོ་ཞེས་པ་མ་དག་པས་སོ་གཉིས་སུ་བསྐྱར་ཏེ་གཞན་དུ་ན་རྒྱུ་པ་མི་སྟོམས་པས་
སོ། །ཉེར་བརྒྱད་རེ་ལ་བྱུ་ལོག་དུ་མཁས་པ་དག་འཆད་པ་ནི་དེ་ཡི་དགོངས་པ་མིན་ནོ། །བཞི་པ་
དེའི་འཐད་པ་ནི། རི་ལྷ་རི་སྟེང་གི་རྣམ་མཁུན་སྟོན་དུ་སོང་ན་གདུལ་བུའི་ཁམས་བསམ་པ་བག་ལ་
ཉལ་རྣམས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བྱས་ལ། དེ་སྟོན་དུ་མ་སོང་ན་འདི་
ལྟོག་པའི་ཕྱིར་ཆོས་འཁོར་མ་ལུས་པ་བསྐྱོར་བ་རྣམ་མཁུན་གྱི་འབྲས་བུར་གྲུབ་པོ། །

གཉིས་པ་(ཡུམ་སྐུ་སུ་འགྱུར་ཚུལ་)ནི། གལ་ཏེ་མཁུན་གསུམ་དང་གང་ཟག་བཞི་ཡུམ་སྐུས་
སུ་འདོད་ན། དེ་དག་དུས་མི་མཉམ་པར་འགྱུར་ཏེ་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན་དེ་གང་
ཟག་དང་མངོན་རྟོགས་མིན་པར་ཐལ་ཞེ་ན། འདི་ལ་གཉིས། རང་ལན་གདལ། གཞན་ལན་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་མངོན་རྟོགས་ཡུམ་དང་གང་ཟག་སྐུས་སུ་འཛོག་པ་ནི། མ་དང་བྱ་ལྟར་ངོ་
མོ་བསྐྱེད་པས་འཛོག་པ་མིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། འཛིག་རྟེན་ན་སྐྱེས་བུ་འགའ་ཞིག་ལ་པན་ཆེན་
པོ་འདོགས་པ་དེ་ལ་འདི་ནི་བདག་གི་མཐོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟར་གང་ཟག་གསུམ་གྱི་མངོན་རྟོགས་
ཀྱིས་ཀྱང་རང་རང་གི་མཐར་ཐུག་གི་བཞེད་དོན་གསུམ་རྫོགས་པར་སྐྱབ་པས་གང་ཟག་དེ་དག་གི་
ཡུམ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཡུམ་འདིས་སྐུས་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་བཞེད་པ་ཟག་
མེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་པ་དང་སྐྱེས་ཟིན་རྒྱུན་གནས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡང་ཡུམ་ཡིན་
ཏི། །མཐར་ཐུག་གི་འདོད་པ་རྫོགས་པར་སྐྱབ་པ་ལ་གནས་སྐབས་སུ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་སྐྱེད་
པ་དང་གསོ་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་དག་ལྡན་ལས། འདི་རི་ལྷ་རི་རྣམས་

ཀྱི་ཡུམ་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། རི་སྐད་བཤད་པའི་དོན་ཆེན་པོ་གསུམ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཡང་སྐྱེ་
བོ་རྣམས་ལ་མན་བ་ཆེན་པོ་འདོགས་བ་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་མ་ཞེས་བྱའོ། །གཞན་ཡང་རི་སྐད་
དུ་དེ་དག་གི་ཟག་བ་མེད་པའི་ཕྱང་པོའི་བདག་ཉིད་མ་སྐྱེད་ཅིང་མ་གསོས་བ་དེ་སྐད་དུ་དེ་དག་
གིས་རི་སྐད་བཤད་པའི་དོན་ཆེན་པོ་རྣམས་ཐོབ་པར་མི་རུས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དོན་གྱིས་ན་སྐྱེད་
བ་དང་གསོ་བ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡང་འདི་ཡུམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཡུམ་
དུ་འཇོག་ཚུལ་སྔ་མས་ནི་མཐར་ཐུག་དང་། ཕྱི་མས་ནི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བཞེད་བ་སྐྱབ་བས་ཡུམ་
དུ་བཞག་པར་སྤང་ཞིང་། ཙུ་འགྲེལ་གཉིས་ལས་ནི་སྔ་མ་ཁོ་ན་སྤང་ངོ་། །འོན་ཀྱང་རྣམ་མཁུན་ནི་
སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ས་ཁོ་ན་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསོ་བའི་ཡུམ་ཙམ་དུ་རུང་ཡང་དེ་མ་
སྐྱེས་བ་སྐྱེད་པའི་ཡུམ་དུ་མི་གཟུང་ངོ་། །

གཉིས་བ་(གཞན་ལན་དགག་བ་)ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། མདོ་ལས་སྐྱེ་འདི་བརྟེན་བས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་གངས་སུ་མི་འགྲོ་ཡི་རྣམ་མཁུན་བརྟེན་བས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གངས་སུ་
འགྲོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཡུམ་དང་སྲས་རྣམ་པར་གཞག་འཇོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཁུན་
གསུམ་ཀྱི་རྟོགས་བ་རྒྱུད་ལ་ལྷན་བས་རིམ་བ་ལྟར་ཉན་རང་། བྱང་སེམས། སངས་རྒྱུས་སུ་འཇོག་
རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཡུམ་སྲས་དུས་མཉམ་ཞེས་འདོད་བ་དང་། གཞན་དག་ན་རེ། ཡུམ་
གྱིས་བཞེད་དོན་གསུམ་སྐྱབ་བ་ནི་པན་འདོགས་བ་དང་གཞི་ཤེས་ལམ་ཤེས་རྒྱན་མཐའ་མན་ཆད་
ཀྱི་རྣམ་མཁུན་རྗེས་མཐུན་བ་གསུམ་ནི། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྐྱེད་བྱེད་དང་རྣམ་མཁུན་མཆོན་ཉིད་བ་
དེའི་གསོ་བའི་ཡུམ་དང་། ཆོས་མཆོག་མན་ཆད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ལམ་ཤེས་གཉིས་ནི་འབགས་བ་
གཉིས་ཀྱི་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་ཡིན་ཞིང་། པན་འདོགས་བ་དང་གསོ་བའི་ཡུམ་སྲས་ནི་དུས་མཉམ་
ལ་སྐྱེད་པའི་ཡུམ་སྲས་ནི་དུས་སྔ་ཕྱི་བར་འདོད་ཅིང་། ཡུམ་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་སྔར་ཀྱི་དག་ལྷན་
ཀྱི་ཕྱང་དོན་དུ་འདོད་དོ། །འདི་དག་ནི་མི་འཐད་དེ། རྣམ་པར་གཞག་འཇོག་ལ་ཡུམ་སྲས་སུ་
འདོད་བ་ནི་རྒྱན་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་བ་ལས་མི་འབྱུང་བ་དང་། རྣམ་མཁུན་བརྟེན་བས་དེ་བཞིན་

གཤམ་གསུམ་པའི་གངས་སུ་འགོ་ཞེས་གསུངས་ཀྱི་ཡུམ་སྲས་སུ་མ་གསུངས་པ་དང་། མཐུན་གསུམ་གང་ཟག་གསུམ་སོ་སོའི་ཡུམ་དུ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་སློབ་ལམ་གྱི་མཐུན་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུམ་དུ་མ་འབྲེལ་བ་དང་། སྲས་གང་ཟག་དང་ཡུམ་དེའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པས་དུས་མི་མཉམ་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆོས་མཆོག་མན་ཆད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་གཉིས་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ཡུམ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་གང་ཟག་དེའི་མཐར་ཐུག་གི་བཞེད་པ་གཉིས་སྟུབ་པའམ་གནས་སྐབས་ཀྱི་བཞེད་པ་ཟད་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྦྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཡུང་དོན་ཡིན་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་འོག་མ་འོག་མའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་གོང་མ་གོང་མའི་ཟག་མེད་སྦྱེད་པ་དང་རང་དུས་ཀྱི་ཟད་མེད་གསོ་བའི་ཡུམ་དུ་ཡང་འདོད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(དེ་ལ་ཅོད་པ་སྤང་བ་)ལ་གཉིས། སྤྱི་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། འདི་དག་འབྲེལ་བ་གང་དུ་བཀོད་པ། གང་ཟག་སྤེལ་འདོད་པ་ཡིན་པ། གཞུང་གང་ལས་འབྲེལ་དབྱེད་པ། འཆད་ཚུལ་གཞན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉི་ལྔ་དང་། རྣམ་འབྲེལ། རྒྱན་གྱི་སྤྲང་བ། འབྲེལ་བ་འདི་དང་བཞེད་བྱུང་ཞིང་དེ་ཡང་དང་པོར་འཕགས་པས་བཀོད་ཅིང་། བཀོད་པའི་སྐབས་ནི་དང་པོ་གསུམ་དུ་དགོས་འབྲེལ་གྱི་ཟད་ཀར་བཀོད་ལ། བཀོད་པའི་ཚུལ་ཡང་ཉི་མེད་འབྲེལ་བ་གཉིས་སུ་ཅོད་ལན་གྱི་གཞུང་གི་མཚམས་དང་འབྲེད་ཚུལ་འདི་དང་མཐུན་ཞིང་། རྒྱན་སྤྲང་དུ་ནི་སྤྱིར་གཞན་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དུ་དགོས་སོགས་བཞེ་བསྟན་དགོས་པ་དང་། མ་བསྟན་ན་འཇུག་པ་ལྟོག་པ་དང་། དེ་ཡང་གཞུང་དེ་ཉིད་དང་འབྲེལ་ཞིང་དམ་པས་འདོད་བྱར་བྱུར་པ་དང་། དེར་བསྟན་པའི་ཐབས་ཀྱིས་དགོས་པ་དེ་སྟུབ་ཀྱས་པ་ཞིག་བསྟན་དགོས་ཞེས་སྤྱིར་བཤད་ནས། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གཞི་དང་། གཞན་དག་གཉིན་སོ་དང་ལ་ལ་རྣམ་པ་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཕྱོགས་སྤྲང་བྱས་ནས་ཕྱོགས་དང་པོ་ལྟར་ན་མན་ཆད་ལན་དུ་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་འདི་དང་རྒྱན་སྤྲང་གཉིས་འགལ་བར་ཡང་མི་བསམ་སྟེ། འདིར་ཡང་བརྟག་པ་བྱས་པ་ལྟར་ཁས་སྤངས་ན་སྦྱོན་འཇུག་པར་འདོད་པས་དེ་མི་འགོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་(གང་ཟག་སྤེལ་འདོད་པ་ཡིན་པ་)ནི། སྤྱི་རབས་པ་ཁ་ཅིག་ཐོགས་མེད་དང་། ཚས་སྦྱང་དང་།
སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་ནི་འབྲང་ལ་དེ་དག་གི་ལུང་ལེགས་པར་མི་ཤེས་པ་འགའ་ཞིག་གོ་ཞེས་འདོད་
ཀྱང་འགྲིག་སྟེང་པ་མི་སྤང་ངོ་། །ཁ་ཅིག་དངོས་སུ་འདོད་མཁན་བྱུང་བ་མིན་གྱི་དོགས་པ་ཁོང་སྦྱང་
ཡིན་ཞེས་འདོད་ཀྱང་རྒྱན་སྤང་དང་བསྟན་ན་དངོས་སུ་བྱུང་བར་གསལ་ལོ། །འོ་ན་མདོ་དང་བསྟན་
བཅོས་གང་ལ་ཡིན་ཞེ་ན་མདོ་ཡིན་པར་མངོན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་བསྟན་བཅོས་ལ་དོགས་པ་འདི་འགོད་
པ་ཅི་འབྲེལ་ཞེ་ན། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བཞུང་བྱེད་མདོའི་བཞུང་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འབྲེལ་ལོ། །

གསུམ་པ་(གཞུང་གང་ལས་འབྲེལ་དབྱེད་པ་)ནི། མཁྱེན་གསུམ་ལ་ཕྱག་འཆའ་སྦྱོས་པས་མདོའི་
བཞུང་བྱེད་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྒྱན་དུ་བྱུར་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་ཚུལ་པར་དམ་བཅས་ཤིང་དེ་ཡང་
དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་སྟེང་པ་ལ་དགོས་འབྲེལ་གྱིས་དགོས་པ་བསྟན་ནོ། །དེ་ནས་ཅི་མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་རྒྱན་འདི་གཞི་བསྟུས་པས་སམ། འོན་ཏེ་གཉེན་པོ་བསྟུས་པས་སམ། དེ་སྟེ་རྣམ་པ་
བསྟུས་པས་རྒྱན་དུ་བྱེད་ཅེས། གང་བཞུང་བྱུར་བསྟུས་ནས་རྒྱན་དུ་བྱེད་ཅེས་འདི་པའི་ཕྱིར་བརྟུན་
པར་དམ་བཅའི་གཞུང་ལ་ཚིག་དོ། །རྒྱན་སྤང་ནི་ཕྱིར་དགོས་སོགས་བཞི་བཀོད་ནས་བརྒྱད་སྟོང་
པའི་བཞུང་བྱེད་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པའི་ཕྱིར་དགོས་འབྲེལ་ལ་བརྟུན་དོ། །དེ་གཉིས་ལྟར་ན་དགོས་
འབྲེལ་གྱི་སྐྱབས་སུ་བཀོད་ནས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བཞུང་བྱེད་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་
གཞུང་དུ་སྤྱད་པར་རིགས་སོ། །འབྲེལ་པ་འདི་ལྟར་ན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་མཆོད་བཞུང་གྱི་
གཞུང་ལ་ཡར་སྦྱར་ལ། འབྲེལ་པ་དང་ཨར་འབྲེལ་ཆེན་གཉིས་སུ་དགོས་འབྲེལ་ལ་སྦྱར་བ་དང་
བཞུང་བྱེད་དངོས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དགོས་འབྲེལ་ལ་ཕྱིར་སྦྱར་བར་རིགས་ཞེས་འཆད་ཀྱང་། མཆོད་
བཞུང་གྱིས་བརྟུན་པར་དམ་བཅས་པ་ལས་འཕྲོས་ཤིང་དགོས་འབྲེལ་གྱི་མཆམས་སྦྱར་གྱི་སྟོན་
དུ་བཀོད་པའི་ཕྱིར་སྤྱི་མ་རིགས་སོ། །

བཞི་པ་(འཆད་ཚུལ་གཞན་དགག་པ་)ལ་གཉིས། དགག་པ་དངོས་དང་། རང་ལུགས་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་རྒྱན་ཚུལ་ན་གཞི་ཕྱང་ཁམས་སྦྱེ་མཆེད་ཅམ་མམ། གཉེན་པོ་ལམ་

ཅམ་མམ། རྣམ་པ་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཅམ་ཞིག་བརྗོད་བྱར་སྤྱད། དང་པོ་ལྟར་ན། མངོན་པ་ནས་
མ་བཤད་པ་བཤད་རྒྱ་མེད་ཅིང་བཤད་པ་སྟོན་ན་རྒྱ་དང་མངོན་པ་སྟོན་སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན།
གཉེན་པོ་འབའ་ཞིག་སྟོན་ན་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་བྱ་གང་གི་གཉེན་པོ་གང་ཡིན་མི་རྟོགས་ལ།
སྤང་བྱ་དང་བཅས་པར་སྟོན་ན་ཉོན་མོངས་སྟེད་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་ཡང་། བདག་རྒྱེན་དབང་པོ་
དྲུག་དམིགས་རྒྱེན་ཡུལ་དྲུག་རྒྱུའི་རྒྱེན་ཀྱན་གཞི། གཙོ་པོ་རྣམ་ཤེས་དྲུག་ཕྱོགས་སེམས་བྱུང་
དང་བཅས་པ་སྟོན་དགོས་ལ་དེ་ལ་གཞི་བསྟན་དགོས་པས་སྟོན་དང་པོ་ལས་མི་འདའོ། །གསུམ་
པ་ལྟར་ན། རྣམ་པ་གཞི་མེད་ཅམ་ཞིག་བསྟུས་ན་སྦྱེས་བྱ་ལ་མཁོ་བའི་དོན་མ་བཤད་པར་འགྱུར་
ལ། གཞི་བཅས་བསྟུས་ན་གཞི་བསྟུས་པ་ལ་བཀོད་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་རོ། །གསུམ་ག་བསྟུས་
ན་བསྟན་བཅོས་ལུས་སུ་བྱུབ་པ་ཞིག་མ་ཡིན་པའམ། སྟོན་གསུམ་གར་ཐལ་ལོ་ཞེས་བཀོད་
ནས། ལན་དུ། བྱ་རམ། ལྷ་ན། ལེ་ཤམ་གསུམ་སོ་སོར་ཟོས་ན་རིམ་པ་ལྟར་བད་ཀན། མཁྲིས་
པ། རྒྱུང་རྣམས་སྦྱེད་ཀྱང་དེ་གསུམ་སྦྱར་བས་ཟོས་ན་ནད་གང་ཡང་མི་སྦྱེ་བ་བཞིན་དུ་གསུམ་
ག་བརྗོད་བྱར་བསྟུས་པས་རེ་རེའི་སྟོན་གང་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །འདི་ལ་སྦྱ་བར་བྱ་
སྟེ། ཅི་ཕྱོགས་སྔ་མར་བརྟག་པ་རི་ལྟར་བྱས་པ་དེ་ལྟར་ཁས་སྦངས་ན་སྟོན་དེ་དག་འོང་ངམ་མི་
འོང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན། རྒྱ་ཀྱི་སྤང་བར་ཕྱོགས་དང་པོ་ལྟར་ན་མན་ཆད་རང་གཞུང་དུ་བྱས་
པ་དང་འགལ་བ་དང་། སྟོན་གསུམ་སོ་སོར་ཟོས་ན་ནད་སྦྱེད་པ་ལྟར་བརྟག་པ་གསུམ་སོ་སོར་
ཁས་སྦངས་ཀྱང་སྟོན་མེད་པའི་ཕྱིར་དཔེ་དོན་མི་འགྲིག་པ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱང་མི་འདོད་པ་དང་
འདོད་ནའང་གསུམ་པོ་གང་རུང་རེ་རེ་བསྟུས་པའི་སྟོན་མེད་དེ། ཞེས་པ་བཞག་ནས་གང་རུང་རེ་
རེ་བསྟུས་ན་ཡང་སྟོན་མེད་ཅེས་བཤད་དགོས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་མི་འཐད་དོ། །དང་པོ་ལྟར་ན་
གཞི་གཉེན་རྣམ་གསུམ་བརྗོད་བྱར་བསྟུས་པར་རང་ཉིད་ཀྱང་འདོད་བཞིན་དུ་གཞི་མངོན་པ་ནས་
བཤད་མ་བཤད་དང་། གཉེན་པོ་སྤང་བྱ་དང་བཅས་མ་བཅས་དང་། རྣམ་པ་གཞི་དང་འབྲེལ་མ་
འབྲེལ་གཉིས་ཀ་བརྗོད་བྱར་བསྟུས་པ་ལ་སྟོན་འགོད་པ་ནི་བཞད་གང་དོ། །

གཉིས་པ་(རང་ལུགས་བསྟན་པ་)ནི། རྒྱལ་སྤང་དུ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆོས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་དོན་
དུ་གཞི་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཞན་དག་ནི། མི་མཐུན་
པའི་ཕྱོགས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་མ་ལུས་པ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
ཟེར་རོ། །ལ་ལ་ནི། ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་བསྟན་
པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཤེས་དགོས་སོ། །དེ་དག་གི་དོན་ཡང་ཁ་ཅིག་
ནི། མདོས་ཆོས་གསུམ་གྱི་རབ་དབྱེ་རྟོགས་པ་ཅམ་གྱི་ཕྱིར་དུ་དེ་གསུམ་གྱི་གངས་མཚན་ཉིད་
ངོ་པོའི་རབ་དབྱེ་ཅམ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤང་བ་ཅམ་གྱི་ཕྱིར་དུ་གཉེན་པོ་མ་ལུས་པ་དང་།
ཤེས་བྱའི་རྣམ་གངས་མ་ལུས་པ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཅམ་གྱི་ཕྱིར་དུ་རྣམ་པ་བཏགས་པ་ལ་སོགས་པའི་
རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་བསྟན་པར་འདོད་དོ། །དེ་དག་གི་འབྲུལ་གཞི་ཡང་། མདོ་ལས། སྤང་ཁམས་
སྐྱེ་མཆོད་དང་། ས་དང་པར་བྱིན་ལ་སོགས་པ་དང་། དགེ་མི་དགེ་ཟག་པ་ཡོད་མེད། ཁ་ན་མ་སྒོ་
བ་དང་བཅས་མ་བཅས་ལ་སོགས་པའི་འགྲེས་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་པ་རྣམས་སོ། །དེས་ན་འདིའི་
རྣམ་པ་ནི་མངོན་པ་ལས་འབྱུང་བའི་ཆོས་གསུམ་གྱི་དགེ་མི་དགེ་ལ་སོགས་པའི་མིང་གི་རྣམ་
གངས་ལ་གཞུང་གི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དང་ཆོས་ཉིད་ལ་མི་བྱའོ། །ཕྱོགས་སྤང་རང་ལུགས་གཉིས་
ཀས་གཞི་གཉེན་རྣམ་པ་བསྐྱུས་པར་འདོད་པར་འདྲ་ཡང་ཁྱད་པར་ནི་སྟོན་ཚུལ་དང་དགོས་པ་ལ་
ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་ཕྱོགས་སྤང་འདོད་པ་ནི། བཤད་ཟེན་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། རང་ལུགས་ནི། མདོ་
དང་དེའི་རྒྱལ་གཉིས་གྱིས་གཞི་གཉེན་རྣམ་པ་གསུམ་བསྐྱུས་པ་དེ་རིམ་པ་ལྟར་ཡུལ་ཅན་མཁྱེན་
པ་གསུམ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གོལ་ས་དང་རྒྱ་དང་ཐོབ་བྱར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་དང་། ཚུལ་རིམ་ལྟར་གཞི་གཉེན་རྣམ་པ་གསུམ་བསྟན་པའི་
ཁྱད་མ་བྱེད་པར་དེ་གསུམ་ལ་ཁོ་ནའི་སྒྲ་སྒྲར་བ་ཅམ་ལ་རེ་བས་ནི་ཚིག་ལན་འདི་དག་བསྐླལ་པའི་
བར་དུ་ཡང་མི་ཤོད་དོ། །

གཉིས་པ་(ཡན་ལག་གི་དོན་)ལ་གཉིས། ཚིག་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རི་བ་དགོད་

བ་དང་། དེ་ལ་སྒྲིན་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

འགྲེལ་བ། དེ་ལྟར་ཕྱག་འཆའ་བ་དང་བསྟོད་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་བསྟན་བཅོས་མངོན་
བར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གཞི་དང་གཉེན་པོ་དང་རྣམ་པ་རྣམས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་བསྟུས་
བ་མཛད་ན།

གསེར་ཐོང་། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཁུན་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་ས་བསྟོད་པས་བརྗོད་བྱ་
དང་མཐུན་པའི་བསྟོད་ཕྱག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བྲགས་ལ་དེ་གསུམ་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་
ཚུལ་པར་ཁས་ལྗངས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་མས་རིམ་གྱིས་བསྟུས་ཏེ་ཕྱག་
འཆའ་བ་དང་བསྟོད་པ་བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་མཛད་པའི་བྲགས་ལ་མདོའི་བརྗོད་
བྱ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཞེས་བ་ཞིག་མཛད་པར་
ཁས་ལེན་ན་ནི། མཁུན་གསུམ་ངོ་བོའི་སྒྲོན་ས་མཆོན་མི་རུས་པས་ཡུལ་གསུམ་པོ་འདི་འདི་
ལྟར་རྟོགས་པ་མཁུན་བ་འདིའི་ཞེས་ཡུལ་དང་འབྲེལ་བར་བསྟན་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཆོས་རབ་ཏུ་
རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྦྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡུམ་གྱི་མདོས་བརྗོད་བྱ་གཞི་ཕྱང་ཁམས་སྦྱེ་མཆེད་ཀྱི་
གངས་མཆོན་ཉིད་ངོ་བོའི་རབ་དབྱེ་ཅམ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྔོང་བ་”ཅམ་གྱི་ཕྱིར་དུ་གཉེན་
པོའི་ཕྱོགས་མ་ལུས་པའོ། །བྱང་ཆུབ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཅམ་དང་། ཤེས་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གངས་
མ་ལུས་པ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་རྣམ་བཏགས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་ཅམ་ཞིག་བརྗོད་
བྱར་བསྟུས་སོ་ཞེས་འདོད་ཚུལ་གསུམ་བྱུང་བ་རྣམས་ལས་འདིར་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་དེ་གསུམ་
གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་སྟེ་གང་བརྗོད་བྱར་བསྟུས་པས་ཡུམ་གྱི་རྒྱན་དུ་མཛད།

གཉིས་པ་(དེ་ལ་སྒྲིན་བརྗོད་པ་)ནི།

འགྲེལ་བ། ཕྱོགས་དང་པོ་ལྟར་ན་ནི་འབད་པ་དོན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་འདི་ལས་ནི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དག་ལས་མ་སྒོས་པའི་གཞི་གང་ཡིན་པ་དེ་འབྱུང་
བ་ནི་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་དངོས་པོ་མ་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་ཀྱན་ནས་

ཉོན་མོངས་པའི་དངོས་པོ་མ་བསྐྱས་པས་འདི་གང་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་མི་གྱུར་
རོ། །གསུམ་པ་ལྟར་ན་ཡང་རྣམ་པ་གཞི་མེད་པ་ཙམ་ཞིག་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། རོན་རྟོགས་པ་མེད་
པས། ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོན་རྟོགས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་སྟམ་དུ་གཞན་དག་སེམས་
པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན།

གསེར་ཕྱོད་། དེ་གསུམ་གང་འཆད་ཀྱང་འདི་ཡུམ་གྱི་རྒྱན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། བརྟག་པའི་
ཕྱོགས་དང་པོ་ལྟར་ན་ནི་ཆོས་མངོན་པ་ལས་རྒྱན་ལོགས་སུ་གསུངས་པའི་འབད་པ་རོན་མེད་
པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་གསུམ་གྱི་གྲངས་མཆན་ཉིད་འོ་བོའི་རབ་དབྱེ་ཙམ་ཞིག་བསྐྱར་པས་
སོ། །ཁྲབ་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་ན་གྲུབ་ཟེན་བསྐྱབ་”པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེར་ཕྱིན་རྒྱན་འདི་
ལས་ནི་རང་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྟོན་པས་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བསྐྱར་བཅོས་ཏེ་མངོན་པའི་སྤེ་
སྟོད་དག་ལས་མི་སྟོས་པའི་གཞི་གང་ཡིན་པ་དེ་འབྱུང་བ་མེད་ཟེར་ཡང་། མངོན་པ་ནས་གཞི་རི་
ལྟར་བསྐྱར་པ་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་མངོན་པ་དང་རྫོས་པའི་སྟོན་ཡང་
ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་གཞི་འཆད་ཚུལ་ལ་སྤྱར་ན་རྫོས་པ་ཡོད་ལ་བཤད་བྱ་ལ་སྤྱར་ན་ཁོ་ན་སྟོས་ཀྱང་
རྫོས་པར་སྐྱབ་མི་རུས་ཏེ། མངོན་པར་བཤད་པའི་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་
པས་སོ། །ཡང་ན་འདིར་ལོག་རྟོག་མདོ་ལ་བྱུང་བ་དང་འདོད་ཚུལ་གསུམ་པོ་དེ་མདོའི་བརྗོད་བྱ་
མིན་པར་བསྐྱར་བ་ཉིད་གྱིས་བསྐྱར་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མིན་པ་ཡང་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་སྤྱར་
པའི་འབད་པ་རོན་མེད་ཅེས་དང་། ཤེར་ཕྱིན་དེ་རྒྱན་ཞེས་རིགས་ཕྱིན་ཀྱི་འཆད་ཀྱང་མདོ་ལ་བརྩུང་
ན་ཡང་སྐབས་སུ་བབ་སྟེ་ཉི་སྤང་དང་རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་མདོ་ལས་ཞེས་པས་སོ། །བརྟག་པ་
གཉིས་པ་ལྟར་ན་ལམ་འདི་བསྟོམ་པར་བྱ་ཞེས་བསྐྱར་ཀྱང་ལམ་འདི་སྤང་བྱ་གང་གི་གཉེན་པོ་
ཡིན་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་དངོས་པོ་གཟུང་འཛིན་དུ་རྟོག་པ་
སོགས་བརྗོད་བྱར་མ་བསྐྱས་པས་ཏེ་གཉེན་པོ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་དངོས་པོ་ལམ་གསུམ་ཙམ་ཞིག་
བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྤང་གཉེན་གང་ཡིན་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་

དང་འོག་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་སྐྱུ་ལ་བདད་པ་དོན་མེད་བསྐྱུ་བ་འཁྱར་ཡང་བརྟག་པ་སྐྱ་མ་སྐྱ་མ་ལ་
སྐྱོན་ཡོད་པར་མ་ཟད་པའོ། །བརྟག་པ་གསུམ་པ་ལྟར་ན་འདིར་མེད་ཀྱང་འགྲེལ་ཆེན་དུ་འབྱུང་
བས་བརྟག་པ་གཉིས་བྱ་སྟེ། རྣམ་པ་གཞི་བཅས་སམ་གཞི་མེད་ཅིག་སྟོན། དང་པོ་ལྟར་ན་རྣམ་པ་
སྟོན་པ་ན་གཞི་ཡང་བསྐྱེད་དགོས་པས་མངོན་པ་དང་སྒྲོམ་སོ། །འོ་ན་རང་ལུགས་ལ་ཡང་རྣམ་པ་
གཞི་བཅས་སུ་བསྐྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་སྒྲོམ་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། རྣམ་པ་གཉིས་མིང་མཚུངས་ཀྱང་
དོན་མི་འདྲ་སྟེ། ཁོའི་ལུགས་ཀྱིས་ཕྱང་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་ལ་འདོད་པས་སྒྲོམ་སྐྱོན་ཡོད་
ལ་རང་ལུགས་ནི་བདེན་བཞི་དང་མཐུན་གསུམ་ཀྱི་ཆོས་ལ་འདོད་པས་སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན།
གཞིའི་དོན་རྟོགས་པ་སྟེ་ཐོབ་པ་མེད་པར་ཐལ། རྣམ་པ་གཞི་མེད་པ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅམ་
ཞིག་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན་སྐྱེས་བུ་ལ་མཁོ་བའི་དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བཤད་པར་ཐལ།
འདོད་པ་དེ་བས་སོ། །དེ་ཡང་འདོད་ན་དེའི་ཕྱིར་ལུས་གསུངས་པ་ལ་དོན་ནམ་དགོས་པ་མེད་པ་
ཡིན་ནོ་སྟུང་དུ་ཟུར་ན་གནས་པའི་རྒྱལ་བ་དཔྱིད་ལྡན་གཞན་དག་སེམས་ཤིང་དོགས་པར་འགྱུར་
བ་མེན་ནམ་སྟེ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་ཞེས་པ་སྟེ། མདོར་ན་དང་པོ་ལྟར་ན་བཤད་མི་དགོས་པ་བཤད་པ་
དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ལྟར་ན་བཤད་དགོས་པ་མ་བཤད་པའི་ཉེས་པ་ཡོད་པར་སྟོན་པའོ། །འདིར་
གཞན་དག་ཅས་པ་དང་ཕྱོགས་གསུམ་རེ་རེ་བསྐྱུས་པར་འདོད་པའི་རྒྱལ་བ་གཉིས་མི་གཅིག་སྟེ་
སྐྱ་མས་ནི་འདོད་པ་དེ་དག་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་པས་སོ། །

གཉིས་པ་(ལན)ལ་བཞི། ལན་དངོས། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་ས་དགོང། སྤྱད་བྱེད་གསུམ་ངོས་
གཟུང། དེ་དག་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

འགྲེལ་བ། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་དང་། ལྷ་ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གོ་ངེས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་ཐམས་ཅད་
མཐེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མཐའ་དག་བསྐྱུས་པས་ན། ཕྱོགས་གསུམ་ཆར་
གྱིས་ཀྱང་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསེར་མེད་། རྒྱ་གྲིས་ནི་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ལ་མཁས་པ་ཅམ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་
གཞི་གཉེན་རྣམ་པ་སྟོགས་རེ་བཟོད་བྱར་བསྐྱས་ནས་ཡུམ་སྟོགས་རེ་བའི་རྒྱ་དུ་བྱེད་པ་དེ་ནི་
མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན། གཞི་གཉེན་རྣམ་པའི་སྟོགས་གསུམ་ཆར་གྱི་དོན་རྣམས་
བཟོད་བྱར་བསྐྱས་པའི་སྟོན་པ་ཀྱང་མཐུན་པ་གསུམ་གའི་རྒྱ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་ནི་
མཐུན་གསུམ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་གསུམ་ཆར་བསྐྱས་ཞེས་པའོ། །ཀྱང་ནི་གཞི་བསྐྱས་པས་གཞི་
ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་དུ་བྱེད་པའམ་དེ་གསལ་བར་བྱེད་པར་མ་ཟད་ཅེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་པན་ཚུན་བསྐྱ་
བའོ། །ཐུབ་པ་ཡོད་དེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མཐུན་གསུམ་གྱིས་ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་དང་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་བསྐྱས་པས་ན་མཐུན་གསུམ་གྱི་རྒྱ་དུ་བྱུབ་ན་ཡུམ་མཐའ་དག་
གི་རྒྱ་དུ་བྱུབ་པོ། །གོ་རིམས་རིམ་ལ་བཞིན་ནི་མངོན་རྟོགས་བཞི་དང་མཐུན་གསུམ་སོ་སོ་
སྦྱར་བའོ། །འདིར་རྒྱ་དེ་ནི་ཞེས་དང་རྒྱ་གྲིས་སྟོགས་གསུམ་ཆར་བསྐྱས་ཤིང་། དེས་མཐུན་
གསུམ་དང་དེས་སྤྱི་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་གང་རུང་རེ་རེ་བསྐྱས་པའི་སྦྱོན་མེད་
ཅེས་སྦྱ་བའི་སྤྱི་མ་མི་འཐད་པ་རྟོགས་སྤྱི་ཞིང་ཕྱི་མ་ལྟར་ན་ཡང་རྟགས་ཆོས་མ་འབྲེལ་ལོ། །གཞུང་
འདི་མཐའ་གཅོད་ལུགས་སྤྱི་དོན་ལྟར་དང་། འབྲུ་གཉེར་ཚུལ་ཆོག་དོན་གྱི་སྐབས་འདི་ལྟར་འཆད་
ཤེས་པ་ཡང་དགོན་པར་སྤང་ངོ་། །

གཉིས་པ་(ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་སྟོང་པ་)ནི། གང་ཟག་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་རྣམས་མཐུན་གསུམ་
གྱིས་བསྐྱས་པར་ཅེས་བྱུབ་ཅེ་ན། འདི་ལ་གསུམ། ཡུམ་བར་མ་དང་། བསྐྱས་པ་དང་། རྒྱས་པ་
ཁྱད་སྟོང་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

འབྲེལ་པ། འདི་ལྟར་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་བར་མ་ལས། རབ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་
ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དབྱ་བཅོམ་པ་
ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །

གསེར་ཐོང་། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་བསྐྱུས་ཚུལ་འདི་ལྟར་རྒྱལ་བའི་
ཡུམ་བར་མ་ཉི་མེ་ལྷ་སྟོང་པ་ལས་ཉན་ཐོས་ཉན་ཐོངས་པ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཛེས་ཤིང་
མཆོག་ཏུ་གྱུར་པས་རབ་སེམས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་སྤུན་སྲུང་ཆོགས་པ་ཡོད་པས་འབྱོར་བ་སྟེ་དེ་ལ་བོས་
ནས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན། ཉན་རང་རྣམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་རྣམ་པར་སྦྱར་ཏེ་གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་འོ། །

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། གཞི་ཤེས། ལམ་ཤེས། རྣམ་མཁྱེན་རྒྱས་པར་བཤད་
བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། ཇི་བ་ནི།

འགྲེལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅིའི་སྤྲད་དུ་ཐམས་ཅད་འཆལ་བ་ཉིད་ཉན་ཐོས་དང་རང་
སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ལགས།

གསེར་ཐོང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་བོས་ནས་ཉན་རང་གི་མངོན་རྟོགས་ནི་རྒྱ་མཆོན་ཅིའི་སྤྲད་
དུ་ཐམས་ཅད་འཆལ་བ་སྟེ་ཤེས་པ་ཉིད་ལགས་ཞེས་པ་སྟེ། འོག་མ་གཉིས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་འོ། །

ལན་ནི།

འགྲེལ་བ། རབ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་ནི་ཕྱི་དང་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་ཇི་སྟེད་པ་འདི་ཙམ་ཡིན་
ལ་དེ་དག་གྲང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གྲང་མ་
ཡིན་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་
ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་བཤད། །

གསེར་ཐོང་། མདོ་ལས་བྲམ་ཟེ་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྲ་བ་ནི་སྦྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་པོ་འདི་
དག་གོ་ཞེས་པ་ལྟར་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ནི་མིག་སོགས་ནང་གི་སྦྱེ་མཆེད་དུག་དང་གཟུགས་སོགས་
ཕྱིའི་སྦྱེ་མཆེད་དུག་གི་ཆོས་རྣམས་ཇི་སྟེད་པ་སྟེ་གངས་འདི་ཙམ་ཡིན་ལ་དེ་དག་གྲང་ཉན་རང་
རྣམས་ཀྱིས་རིམ་པ་ལྟར་གང་གི་བདག་མེད་དང་བདག་མེད་ཕྱིད་དང་གཉིས་ཙམ་དུ་ཤེས་ཀྱི་ལམ་
གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་རྒྱད་ལ་སྦྱེད་པའི་སྟོན་པ་གྲང་ཤེས་པ་མིན་ལ་ཇི་སྟེ་དེ་

སྟོན་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་ཉན་རང་རྣམས་ཀྱི་
མངོན་རྟོགས་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་སྟེ། མཁྱེན་པ་ཡིན་ལ་ལམ་ཤེས་དང་རྣམ་མཁྱེན་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅེས་གྱིས་ནི་ལམ་དང་རྣམ་པ་ཡུམ་ཡིན་པའམ་གང་ཟག་གི་བདག་འཁོག་
ལ། གྲང་སྒྲ་མ་ནི་བསྟན་པ་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་པན་ཚུན་བསྟུ་བའོ། །

གཉིས་པ་(ལམ་ཤེས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས་ལས། རི་བ་ནི།

འགྲེལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅིའི་སྤྲང་དུ་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་འཆའ་བ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ལགས།

གསེར་མེད་། བཅོམ་ནས་ལགས་ཀྱི་བར་རོ། །

ལན་ནི།

འགྲེལ་བ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་
པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པའི་ལམ་
ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་ལམ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་དག་གྲང་ཡོངས་སུ་རྟོགས་
པར་བྱ་ཞིང་དེ་དག་གི་ལམ་གྱི་བྱ་བ་ཡང་བྱ་ལ། སྟོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་མ་བྱས་པ་དང་
སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྟོན་པར་མ་བྱས་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་མ་སྦྱངས་
པར་དེ་དག་གིས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ཀྱི་ནི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །

གསེར་མེད་། ཤེས་བྱའི་ཡུལ་ལམ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་
དང་དེའི་སྟེང་དུ་གཟུང་མེད་རྟོགས་པ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་དང་བདག་མེད་གཉིས་ཀ་རྟོགས་པ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་དོ། །ལམ་དེ་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི་དང་པོར་ལམ་གསུམ་གྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་རང་
རྒྱུད་ལ་སྤར་མ་སྦྱིས་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་དེས་འདུལ་བའི་གདུལ་བྱ་མ་རྟོགས་པ་

རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་ལམ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་གཞན་ལ་སྟོན་པའི་ཚུལ་རྣམས་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །ལམ་གསུམ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་དེ་དག་གྱང་སྐྱེད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་
 རྟོགས་པར་བྱ་ཞིང་ཤེས་པར་བྱས་ནས་གྱང་བྱང་སེམས་དེ་དག་གིས་ལམ་ཀྱི་བྱ་བ་ཡང་བྱ་ལ་སྟེ།
 གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་དེ་དག་གི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྟན་པར་བྱའོ། །ཚུལ་
 དེས་གཞན་དོན་བྱེད་པ་དེ་ཡང་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཡོངས་སུ་ཟེན་པའི་མཐུས་རིམ་སྟོན་ལམ་
 ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་མ་བྱས་པ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་སྟོན་པར་མ་བྱས་
 པ་དང་། བདག་ཉིད་མ་ཡོངས་པ་ན་འཆང་རྒྱ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོང་གི་ཞིང་ཡོངས་སུ་མ་སྦྱངས་
 པར་བྱང་སེམས་དེ་དག་གིས་རང་དོན་དུ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་
 བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ནི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ལ་སྟོན་ལམ་རྟོགས་པ་ནི།
 གཞན་དོན་འབད་མེད་དུ་འགྱུར་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པ་གྲུབ་པའོ། །སེམས་ཅན་སྟོན་པར་བྱས་པ་
 བློ་རྒྱལ་སྟེ། རིམ་ལྡོག་དང་ཟས་ལ་དེ་དག་གི་ཤེས་པ་སྦྱང་བྱེད་ཀྱི་སྟོན་པ་ལྟར་ཤེས་པ་དེ་
 བཞིན་རྟོག་པའི་རྟོགས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་སྦྱང་བ་ཉིད་དུ་སྟོན་པ་བསྟན་པ། ཅེས་མའི་སྟོན་
 པ་བརྟོག་རན་པ་དང་། ཟས་ཤིང་ཐོག་ལྟ་བུའི་སྟོན་པ་སྦྱང་བྱེད་པའི་ལོན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་
 རྟོན་མ་དང་ཁ་ཟས་ལྟ་བུའི་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་སྦྱང་བྱེད་པ་ལྟར་ཤེས་པ་ལྟར་ཤེས་པ་དང་། སྦྱང་བྱེད་
 ལྟ་བུར་གཉེན་པོའི་རྟོགས་སྦྱང་པའི་རྟོན་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་གཞན་
 དོན་ཅེ་ཙམ་ཞིག་ལ་འབད་པས་འཆང་རྒྱ་བའི་གཞན་དོན་དེ་དག་རྟོགས་པར་བྱས་པའོ། །ཞིང་སྦྱང་
 པ་ནི་རང་གི་སེམས་སྦྱང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཞིང་གི་རྒྱུ་ཆོགས་བསགས་ནས་སྟོན་ལམ་འདེབས་
 པའོ། །འདི་སྟོང་གི་ཞིང་ལ་བྱ་སྟེ་བཅུད་ཀྱི་ནི་སེམས་ཅན་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་སོ། །

འདིར་བྱང་ཐད་ཅིག་མཐའ་དབྱེད་ན། ལུལ་ལམ་གསུམ་པོ་དེ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་མིན། དེ་
 དག་གི་སྦྱངས་རྟོགས་གང་དུ་རྟོགས། དམིགས་བསལ་གྱི་དོན་བཟླ་བ། ཡང་དག་མཐའ་ངོས་
 གཟུང་བ་དང་བཞིས་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། བསྐྱེད་བྱར་བཤད་པའི་ལམ་འོག་མ་

གཉིས་བཅུགས་པ་བ་དང་། ཤེས་བྱར་བཤད་པའི་ལམ་གསུམ་གཤང་མཚན་ཉིད་པའོ། །

གཉིས་པ་(དེ་དག་གི་སྤངས་རྟོགས་གང་དུ་རྟོགས་པ་)ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉི་སྤང་ལས། ཉན་ཐོས་དང་
རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་སྤྲོད་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
མི་སྤྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བཟོད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སྤྱག་བསྐལ་ལ་
ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་བྱང་བའི་ཕྱིར། ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ས་དང་པོར་
རྟོགས་པར་འཕགས་པ་བཞེད་ཅེས་སྤྱི་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། ལྷང་དེའི་འཕྲོས་ཉིད་ནས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་མཐོང་བའི་ལམ་ཉིད་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ཡིན་
ནི་ཞེས་དང་། སྤྱི་བ་པ་ལ་གདམས་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་མདོ་དེ་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་ནས་ཉན་རང་
རྣམས་ལས་རྟོགས་པ་བྱུང་པར་ཞུགས་པར་བསྟན་པ་དང་། གཞི་ཤེས་སུ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་བཟོད་པའི་བྱེད་པར་གཞན་རྣམས་ཀྱི་རྟོགས་པའི་བྱེད་པ་མ་ལུས་པ་འདུས་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་དེ་དག་གི་ཤེས་པ་དང་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་བཟོད་པ་ཡིན་ཀྱི་རྟོགས་པའི་ཆ་འདི་ཙམ་
མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པས་མཐོང་ལམ་དུ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་འགྲིག་གི་སྤྲོད་
བའི་དོན་བཤད་པ་མི་སྤང་བས་དེ་གང་དུ་རྟོགས་དེས་མི་ཤེས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ཐེག་དམན་གྱི་
རྟོགས་པ་ས་དང་པོར་རྟོགས་ལ་སྤངས་པ་ས་བརྒྱུད་པར་རྟོགས་ཏེ། ལུས་གསུམ་གཞོད་འཛེམས་
ལས། དད་པས་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་། དག་བཅོམ་པ་དང་རང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་སྤྲོད་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མི་སྤྱེ་བའི་ཆོས་
ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བཟོད་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཤེས་རབ་ནི་དག་བཅོམ་
པར་བསྟན་ཏེ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དག་བཅོམ་པའི་ལམ་ཀྱི་འབྲས་བུའི་
ཤེས་པ་རྣམས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་རྣམས་ནི་ས་བརྒྱུད་པ་ལ་ཞུགས་པ་མི་
སྤྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཙམ་ཉིད་ཀྱིས་མཐར་གཏུགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་གི་ཤེས་པ་དང་
སྤྲོད་བ་ནི་བཟོད་པ་དེ་ལས་ལྷག་པ་མེད་དོ། །དེ་པན་ཆད་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་རྣམ་

བ་ཐམས་ཅད་དུ་ཉོན་མོངས་བ་མེད་པའོ་ཞེས་ཤེས་བྱེད་དུ་འབྲེན་ནོ། །འདི་ནི་མི་འཐད་དེ། ལུང་
དེས་སྤངས་བ་ས་བརྒྱད་པར་མཐར་ཐུག་པར་བཤད་བ་ལྟར་དུ་ཉན་རང་གི་རྟོགས་བ་ཡང་དེར་
རྫོགས་པར་བཤད་པས་སོ། །

དེས་ན་རང་གི་ལུགས་ནི་ཉོན་སྤྱི་བ་སྤངས་བ་ས་བརྒྱད་པར་རྫོགས་ཏེ། དེ་ནས་ཉོན་ཡིད་
གཏན་མི་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་གྲུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་བ་
ས་དང་པོར་རྫོགས་ཏེ། དེར་བདག་མེད་མཐའ་དག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་
ས་ལྟག་མར་དེའི་གོམས་བ་བྱུང་པར་དུ་འགྲོར་ཡོད་ཀྱང་སྤར་མ་རྟོགས་བ་རྟོགས་པར་བྱར་མེད་
དེ། དཔེར་ན་ཤར་རིའི་ཅེར་ཉི་མ་ཤར་མ་ཐག་པའི་ཆེ་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཀྱང་བཟོད་
བ་མ་རྫོགས་བ་བཞིན་ནོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་རི་ལྟ་བུ་རྟོགས་བ་ནི་ས་དང་པོར་རྫོགས་ཏེ། དེར་ཆོས་
དབྱིངས་ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་སོ། །རི་སྟེང་བ་རྟོགས་བ་དང་ཤེས་
སྤྱི་བ་སྤངས་བ་གཉིས་ནི་སངས་རྒྱས་བ་ན་རྫོགས་ཏེ། སྤར་ལོ་ཏུ་དེ་དག་རྫོགས་ན་ཉེས་བ་ཀྱན་
ཟད་ཡོན་ཏན་ཀྱན་ལྡན་ཡང་ཡིན་པའི་སྟོབ་བ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་བ་(དམིགས་བསལ་གྱི་དོན་བརྟག་བ་)ནི། གཞུང་འདི་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་རྣམ་གཞག་
བྱེད་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། སྤྱིར་བཏང་དང་དམིགས་བསལ་ནི། དཔེར་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དགྲ་བཅོམ་
བ་ཞེས་སྤྱིར་བཏང་ནས་གང་ཟག་གཅིག་མ་གཏོགས་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་ཞེས་ཀྱན་དགའ་བོ་དམིགས་
གྱིས་བསལ་བ་ལྟར་ཡོད་བ་དང་ཡིན་བ་སྤྱིར་བཏང་ནས་མེད་བ་དང་མིན་བ་དམིགས་གྱིས་བཀར་
ནས་སྟོན་པས་དེ་གཉིས་སྤྱི་བ་ཟེན་ལ་བྱེད་ཅིང་འགལ་བ་ནི་གཞུང་ལུགས་བ་སྤྱིའི་ལུགས་ཡིན་ན།
འདིར་ནི་མངོན་དུ་མི་བྱེད་བ་སྤྱིར་བཏང་ཡིན་ན་བསྐྱོག་བ་གསུམ་དམིགས་བསལ་ཡིན་དགོས་
པས་དམིགས་བསལ་སྤྱི་བ་མ་ཟེན་ལ། སྤྱི་བ་ཟེན་ཆོད་གསུམ་དམིགས་བསལ་ཡིན་ན་མངོན་དུ་
བྱེད་བ་སྤྱིར་བཏང་ཡིན་དགོས་པས་སྤྱིར་བཏང་སྤྱི་བ་མ་ཟེན་ཞིང་། དངོས་བསྟན་གཉིས་སྤྱིར་
བཏང་དང་དམིགས་བསལ་ཡིན་ན་དམིགས་བསལ་སྤྱིར་བཏང་དུ་སོང་བའི་སྟོན་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་

ན་ཟས་མ་ཞུའི་བར་དུ་སྒྲན་མི་ཟ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་ཤུགས་ཀྱིས་ན་སྒྲན་ཟ་བའི་དུས་ཟས་ཞུ་བའི་
ཆར་གོ་བ་ལྟར། རྫོགས་སྒྲིན་མ་སྦྱངས་བར་དུ་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་ཅེས་བསྒྲན་པ་ན་
ཤུགས་ཀྱིས་མངོན་དུ་བྱ་བའི་དུས་རྫོགས་སྒྲིན་སྦྱངས་བར་གོ་བས་དག་གཅིག་གི་དངོས་ཤུགས་
ལ་སྦྱར་བཅང་དང་དམིགས་བསལ་སྦྱར་བ་བྱེད་ནི་གསུང་རབ་ཀྱི་བཟང་ལ་འདྲིས་པ་ཞིག་གོ།

བཞི་པ་(ཡང་དག་མཐའ་དོས་གཟུང་བ་)ནི། ཡང་དག་མཐའ་འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ངོ་བོ་ཉིད་སྦྱར་དང་།
གཞན་དག་ཆད་པའི་སྤང་འདས་ཡིན་ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་ལ་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། འདིའི་འགྲེལ་
པའི་འབྲས་ཀྱི་གཞོན་འདོམས་ལས། སེམས་ཅན་སྒྲིན་པར་བྱ་བ་དང་། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཞིང་དག་
པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་པ་མཐའ་དག་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་མངོན་
དུ་བྱས་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་ཀྱི། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱུ་ལས་བར་མ་
དོར་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་བར་མ་དོར་མངོན་དུ་བྱས་ན་ཉན་རང་དུ་སྦྱང་
བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱོད་པ་གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྣམ་མཁྱེན་ངོས་བཟུང་བར་ཡང་
དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པར་འཆད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་ལས་ཀྱང་། བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྦྱོད་པ་
ཐབས་མཁས་པས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ཡང་རྗེ་སྤིད་དུ་དགེ་བའི་ཙུ་བ་དེ་དག་ལྷ་ན་མེད་པ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་མ་གྱུར་པ་དེ་སྤིད་དུ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་
དམ་པ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་དོ། །ནམ་དགེ་བའི་ཙུ་བ་དེ་དག་ལྷ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་
པར་གྱུར་པ་དེ་ན་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དམ་པ་མངོན་དུ་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། དབུས་མཐའ་ལས། སྦྱང་བ་ཉིད་དེ་མདོར་བསྟུན། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་
དག་མཐའ། །མཚན་མ་མེད་དང་དོན་དམ་དང་། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་སོ། །ཞེས་དང་།
ཀུན་བཏུས་དང་ཡུམ་ཀྱི་མདོར་ཡང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་དེ་ལྟར་གསུངས་
པ་དང་། རྒྱན་སྒྲུང་ལས་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཡིན་ལ། དེ་སྟོན་པར་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་དང་། རྒྱད་ལྷ་ལས་ཀྱང་། ཡང་

དག་མཐའ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དབེན་པ་སྟེ། ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་སྟོས་པ་དང་
མཆོན་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་བའི་ཞི་བའི་དབྱིངས་མུང་འདས་ཙམ་ལ་བྱའོ། །དེ་མཛོན་དུ་བྱས་
བའི་དོན་ཡང་ཟབ་མོ་བརྒྱད་ཀྱི་གསུམ་པར་བཤད་པ་ལྟར་ཞི་བ་སྟོགས་གཅིག་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཆེད་
'ཆེད་བྱས་ནས་ཉག་ཏུ་དེ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ནས་གནས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པ་ཙམ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སྟོབ་ལམ་དུ་དེ་ལྟར་ཞུགས་ན་ཆད་པའི་མཐར་ལྟར་སྟེ། ཆོགས་ཡོངས་སུ་
མ་རྟོགས་པར་རང་ཉིད་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་ཉག་ཏུ་གནས་པ་ན་རྗེས་ཐོབ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྣང་
ནས་དོན་མཛད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟོགས་སྟོན་སྣང་ན་ནི་ཞི་བའི་དབྱིངས་ལ་ཉག་ཏུ་གནས་
ཀྱང་ལྟན་བྱུང་ཏུ་གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱིས་གཞན་དོན་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཞི་བར་མི་ལྟར་རོ། །དེའི་
ཕྱིར་ས་བརྒྱད་པ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་བསྐྱལ་ན་མུང་ངན་ལས་འདའ་བར་
གསུངས་པ་ཡང་དེ་ལ་དགོངས་སོ། །དེས་ན་མཆོན་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་དེ་ཉིད་མཛོན་དུ་བྱེད་
བའི་དུས་ཀྱིས་མི་གནས་པ་དང་ཆད་པའི་མུང་འདས་གཉིས་སུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་འདི་ནི་ཁོ་ཐོས་
ལེགས་པར་བརྟགས་པའོ། །ཡུམ་གསུམ་ཀྱི་གཞོད་འཛོམས་ལས། ལམ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་
ཉིད་ཀྱི་སྟོད་ཡུལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སའ་བསྐྱུས་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཐམས་
ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོད་ཡུལ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མུང་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་ཡང་
དག་པའི་མཐའ་ཞེས་བྱའོ། །རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་ཀྱི་སྟོད་ཡུལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་གཏོགས་པ་ཆོས་
ཀྱི་སྐྱེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནི་དེ་གསུམ་ལ་ཞེན་པ་མེད་དོ་ཞེས་མདོར་འབྱུང་
བ་མཁྱེན་གསུམ་ཀྱི་ཡུལ་དང་གངས་སྤྲིག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་དེ་དག་ལ་ངེས་ནས་བཞེད་པ་མ་ཡིན་
བར་འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ལས་གསལ་ལོ། །

གསུམ་པ་(རྣམ་མཁྱེན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས་ལས། ཇི་བ་ནི།

འགྲེལ་བ། བཙུམ་ལྟར་འདས་ཅིའི་སྒྲིབ་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དག་བཙུམ་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལགས།

གསེར་སྒོང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་ནས་ལགས་ཀྱི་བར་རོ། །

ལན་ནི།

འགྲེལ་བ། རབ་འབྱོར་རྣམ་པ་གང་དག་དང་རྟགས་གང་དག་དང་མཚན་མ་གང་དག་གིས་
ཆོས་རྣམས་རབ་ཏུ་བཟོད་པའི་རྣམ་པ་དེ་དག་དང་རྟགས་དེ་དག་དང་མཚན་མ་དེ་དག་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་སྤྲུགས་སུ་ཆུད་དེ་དེའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་ཅེས་བྲལ། །

གསེར་སྒོང་། མེ་ལྷེ་ལྷུ་མ་པ་དང་ཁ་དོག་སྤྲུག་པ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་ནི་རྣམ་པ་དང་། འབྲས་
བུ་དུ་བ་ལྟ་བུ་རྟགས་དང་རྒྱ་བུད་ཤིང་ལྟ་བུའི་མཚན་མ་གང་གིས་ཆོས་རྣམས་རབ་ཏུ་བཟོད་
པ་ལྟེ་མཚན་ནས་སྟོན་པའི་རྣམ་པ་ངོ་བོ་རྟགས་འབྲས་བུ་མཚན་མ་རྒྱ་དེ་དག་མ་ལུས་པ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པས་སྤྲུགས་སུ་ཆུད་དེ་དེའི་ཕྱིར་སྟོན་ཀྱི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཇི་ལྟར་གཤེགས་
པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱིན་པ་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཇི་ལྟར་བཞིན་དུ་མཐེན་པས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཉོན་མོངས་པའི་དག་བཅོམ་པས་དག་བཅོམ་པ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ནོར་བར་
སྤྲུགས་སུ་ཆུད་ཅིང་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་
མངོན་རྟགས་ནི་རྣམ་མཐེན་ཞེས་བྲལ། །

གཉིས་པ་(བསྐྱུས་པ་ཁྱདས་སུ་དགོད་པ་)ནི།

འགྲེལ་བ། དེ་བཞིན་དུ་མདོར་བསྐྱུས་པ་ལས་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་སྒྲོབ་པར་འདོད་
པས་ཀྱང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ལ།

གསེར་སྒོང་། མཐེན་གསུམ་གྱིས་མངོན་རྟགས་མཐའ་དག་བསྐྱུས་པར་ཡུམ་བར་མ་ལས་
གསུངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་མདོར་བསྐྱུས་པ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །ཇི་ལྟར་ན་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་སྒྲོབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཤེར་བྱིན་ལ་བསྐྱུས་པར་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་དང་སོགས་པས་དེ་
བཞིན་དུ་རང་རྒྱུ་བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་བསྐྱུས་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཞེས་སོ། །ལུང་

དེ་ཤེས་བྱེད་དུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ནི་ཉེར་ཞི་ལ་སོགས་པ་རང་རང་གི་བཞེད་པ་རྣམས་ནི་སྐབས་འདི་
ཡི་ས་ཡིན་ལ་ཤེར་བྱིན་ནི་མཁུན་གསུམ་སོ། །དེས་ན་གང་ཟག་དེ་དག་གི་མངོན་རྟོགས་མཁུན་
གསུམ་དུ་བྱུང་སྟེ། དེ་དག་གི་བཞེད་པ་སྐྱབ་པའི་ཡུལ་ཡིན་པས་སོ། །

གསུམ་པ་(རྒྱས་པ་ཁྱད་ས་སུ་དགོད་པ་)ནི།

འབྲེལ་བ། རྒྱས་པ་ལས་ཀྱང་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །

གཤམ་མེད་། རྒྱས་པ་སྟོང་ཐག་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །རི་ལྟར་ན་རྒྱན་ཞུགས་
ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་། ས་བཅུ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཐོབ་པར་འདོད་པས་
ཀྱང་ཞེས་བྱེད་ནས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ཏེ་འདིར་ཡང་ལྷ་ལྟར་སྤྱར་རོ། །ཉི་མའི་བཤད་པ་གཉིས་
སུ་བསྐྱས་རྒྱས་ཤེས་བྱེད་དུ་མེད་ཀྱང་འདིར་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བསྒྲུན་ཏེ་བྲངས་པ་ནི་བསྒྲུན་བཅོས་
ཡུལ་གསུམ་གའི་རྒྱན་དུ་འཆད་འདོད་ནས་ཡིན་ལོ། །

འོ་ན་ཡུལ་བསྐྱས་འབྲིང་རྒྱས་པའི་བྱད་པར་རི་འབྲ་བ་ཞེ་ན། བརྗོད་བྱ་ཕྱང་པོ་ལྷ་ལྟར་བསྐྱས་
ཤིང་རྗོད་བྱེད་ཆོག་ཀྱང་བསྐྱས་པ་དང་པོ་དང་། དོན་རྒྱས་ལ་ཆོག་ཅུང་ཞིག་བསྐྱས་པ་བར་མ་
དང་། གཉིས་ཀ་རྒྱས་པ་ཐ་མ་སྟེ་དེ་ཡང་འབྲེལ་ཤང་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་དུ་བྱེད་ནས་སྟོན་པའོ། །དེ་ལ་
ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ལྷ་བཅུ་ཅ་གསུམ་ནི། ཕྱང་པོ་ལྷ། དབང་པོ་བྱུག་ཡུལ་བྱུག་ རྣམ་པར་
ཤེས་པ་བྱུག་ དེག་པ་བྱུག་ ཆོར་བ་བྱུག་ ཁམས་བྱུག་ རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་སོ། །རྣམ་བྱང་གི་
ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷ་བཅུ་ཅ་ལྷ་ནི། སྤྱོད་པའི་ལམ་པར་བྱིན་བྱུག་ ལྟ་བའི་ལམ་སྟོང་ཉིད་བཅོ་བརྒྱད། རྣལ་
འབྱོར་གྱི་ལམ་ཆོས་སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན། ཞི་གནས་ཀྱི་ལམ་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི། བསམ་
གཏན་བཞི། ཚད་མེད་བཞི། གཞུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བཞི། རྣམ་པར་ཐར་པ་
བརྒྱད། མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགའོ། །ལྷག་མཐོང་གི་ལམ་ལ་རྣམ་ཐར་སྟོ་
གསུམ་སོ། །ཡོན་ཏན་བྱད་པར་ཅན་གྱི་ལམ་ལ་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཉིང་དེ་འཛིན། གཞུངས་ཀྱི་སྟོ་
རྣམས་སོ། །འབྲས་བུའི་ལམ་ལ་སྟོབས་བཅུ། མི་འཛིགས་པ་བཞི། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་དེག་པ་

བཞི། བྱམས་པ་ཆེན་པོ། སྤྲོད་རྗེ་ཆེན་པོ། སངས་རྒྱུ་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙེ་བརྒྱད་དོ། །གང་
ཟག་གི་ལམ་ལ་རྒྱུན་ཞུགས། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་། ཕྱིར་མི་འོང་། དགྲ་བཙེམ་པ། རང་སངས་རྒྱུ་
ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དོ། །

གསུམ་པ་(སྤྱད་བྱེད་གསུམ་ངོས་གཟུང་བ་)ལ་གསུམ། གཞི་ཤེས། ལམ་ཤེས། རྣམ་མཁྱེན་ངོས་
གཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

འགྲེལ་པ། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་
སོགས་པའི་རྟེན་ཅན་འབྲས་བྱ་བ་དག་ཏུ་སྤྲོད་པ་སྤངས་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །

གསེར་སྤེང་། མདོ་ནས་མཁྱེན་གསུམ་གསུངས་པ་དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་
དམིགས་པ་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྤང་སོ་ལྷའམ་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་ནས། རྣམ་
པ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་དྲུག་གི་རྟེན་ཅན་ཏེ་ཡུལ་ཅན་དེས་ཡུལ་དེ་རྟོགས་པའི་འབྲས་བྱ་
གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་སྤྲོད་པ་སྤངས་པའམ་སྤྲོད་བར་བྱེད་པ་ཅན་ནོ། །

གཉིས་པ་(ལམ་ཤེས་ངོས་གཟུང་བ་)ནི།

འགྲེལ་པ། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་ཐོག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་པའི་རྟེན་ཅན་འབྲས་བྱ་སེམས་ཅན་མ་བསྐྱས་པ་སྤྱད་པ་ལ་སོགས་
པར་བྱེད་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །

གསེར་སྤེང་། ལམ་ཤེས་པ་ནི་དམིགས་པ་ལམ་གསུམ་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་ཐོག་པ་
སྟེ་ལམ་གསུམ་སོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སྤྱད་ཅིང་ཤེས་པར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་གདུལ་
བྱའི་སྐལ་བ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཞན་དོན་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་ཞིང་རི་སྤྱད་གཞན་དོན་མཐར་མ་
ཕྱིན་པ་དེ་སྤྱད་དུ་རང་དོན་དུ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་རྟེན་ཅན་
ཏེ་ཡུལ་ཅན་རྣམ་པ་དེས་དམིགས་པ་དེ་རྟོགས་པའི་འབྲས་བྱ་སེམས་ཅན་འཁོར་དུ་མ་བསྐྱས་
པ་སྤྱད་པ་དང་སོགས་པས་བསྐྱས་པ་སྤྱིན་པ་དང་སྤྱིན་པ་གྲོལ་བ་དང་གྲོལ་བ་མཐར་ཕྱིན་པར་

བྱེད་པ་ཅན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡན་གྱིས་ལམ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་བསྟན་ཏེ་ཤེས་རབ་སོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པས་ནི་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་
དུ་མི་བྱ་བའི་དོན་བསྟན་ཏེ་སྤྲིང་ཟེའོ། །ཞེས་འབྲོམ་འཆད་དོ། །ཆོག་གསལ་དུ་ཡང་ཐེག་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཞེས་པ་ནི་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་ཀྱིས་ཡོངས་
སྒྲུབ་པ་ལས་འདའ་བ་སྟོན་པ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། དག་སྟོང་དག་དེ་ལྟར་སྟོང་དུ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
སྒྲུབ་པ་ལས་འདའ་བས་སྒྲུབ་པ་ལས་འདའོ། །ལན་སྟོང་དུ་ནི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ལས་
འདའ་བས་ཡོངས་སྒྲུབ་པ་ལས་འདས་སོ་ཞེས་པ་དང་། ཐེག་པ་རྒྱལ་སོ་ཆེས་ནི་སྐྱག་འགྱུར་
ཞིང་། །འདི་ནི་སེམས་ཅན་དམན་ལ་མོས་རིགས་ནས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་དག་ཉན་
ཐོས་འགྱུར། །རང་རྒྱལ་བྱང་ཆུབ་པར་ཡང་རབ་ཏུ་སྟོན། །ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱ་མཚན་དེ་དག་གཙོ་བོར་
བྱས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྟོང་ལས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་བསྟན་པ་
མང་དེ་དེ་ལ་འདྲིས་པ་ཅམ་དུ་བྱ་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །ཡང་དེ་ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་གང་
ཐག་ལ་བདག་མེད་པའི་མཐའ་ཞི་བ་ཉིད་དེ་དེ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་ནི་བསྟོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་
ཉན་ཐོངས་པ་རྣམས་མི་སྟོང་བའི་བྱིར་ཏེ། དེ་མ་སྤངས་ན་སྒྲུབ་པ་ལས་མི་འདའ་སྟེ། དེའི་བྱིར་
སྟོབ་དཔོན་ཀྱི་ཞལ་སྒྲ་ནས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ནི་ཞེས་པ་ནས་མ་བསྟན་ཏིའི་འབར་བྲངས་པ་
དང་། གསེར་མེད་པས་ཀྱང་ཉན་རང་གི་སྤང་འདས་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ།
འདི་དང་སྤང་བཤད་པའི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་(རྣམ་མཁྱེན་ངོས་གཞུང་བ་)ནི།

འགྲེལ་པ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རྟེན་ཅན་འབྲས་བུ་
རྣམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་མཐས་གཏུགས་པར་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་རྒྱུན་མི་ཆད་པ་དང་། ཡང་དག་པ་
ཉིད་ཀྱི་མཐའ་རྫོགས་པ་དང་། བག་ཆགས་ཀྱི་མཚམས་སྟོང་བ་ཉིད་སྤངས་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །

གསེར་མེད་། རྣམ་མཁྱེན་ནི་དཔེགས་པ་རི་ལྟ་རི་སྟེད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དཔེགས་

ནས་རྣམ་པ་གདོད་མ་ནས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྟེན་ཅན་ཏེ་ཡུལ་ཅན་དེའི་འབྲས་བུ་རྣམ་
མཁའི་ཁམས་ཀྱི་མཐས་གཏུགས་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་འབྱུང་
བའི་གཞན་དོན་དང་ཡང་དག་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐའ་རྟོགས་པ་སྟེ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་བག་ཆགས་
ཟད་པ་རྣམས་སྲིད་པར་མཆོམས་སྦྱར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་བག་ཆགས་ཉིང་མཆོམས་སྦྱར་བའམ།
ཡང་ན་བག་ཆགས་ཀྱིས་མཆོམས་སྦྱར་བ་ཞེས་གསུམ་པའི་བསྟུ་བ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་བག་ཆགས་
ཀྱི་མཆོམས་སྦྱར་བ་ཟད་པར་སྤངས་པ་ཅན་ནི་རང་དོན་ནོ། །གསེར་གླིང་པས། རྣམ་རྟོག་གཅིག་
ནས་གཅིག་དུ་བརྒྱད་པ་མཆོམས་སྦྱར་བའི་དོན་དང་། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་ཡང་
དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་དོན་དུ་འཆད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་དམིགས་རྣམ་གཉིས་ནི་སྤར་གྱི་མདོའི་
དོན་ཡིན་ལ། འབྲས་བུ་ནི་མཆོད་བཅོམ་དུ་བཤད་པའི་སྤུས་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པའོ། །གལ་ཏེ་དོན་
གཉིས་གྲུབ་པ་དེ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་འབྲས་བུ་རི་ལྟར་འཐད་ཅེ་ན། རྒྱན་ཆགས་པར་
འབྱུག་པས་སྤུ་མ་སྤུ་མ་སྤྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱར་འཐད་དོ། །

བཞི་པ་(དེ་དག་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་བསྟུ་བ་)ནི།

འགྲེལ་བ། དེ་ལྟ་བུས་ན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ནི་གཞི་དང་གཉེན་པོ་དང་རྣམ་པ་
མཐའ་དག་བསྟུས་པས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རིལ་རྫོགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་
འདི་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསེར་གླིང་། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱིས་ནི་མཁྱེན་གསུམ་བསྟན་ན་ཐེག་གསུམ་
གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རིལ་རྫོགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་ཕྱོགས་རེ་ལས་མི་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་འཐད་པ་སྟེ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། མཁྱེན་གསུམ་དུ་མངོན་རྟོགས་ཐམས་ཅད་འདུས་
པ་དེ་ལྟ་བུས་ནའོ། །རྒྱན་གྱིས་ནི་གཞི་གཉེན་རྣམ་པ་མཐའ་དག་བཅོམ་བྱུང་བསྟུས་པས་ཡུམ་གྱི་
རྒྱན་དུ་བྱེད་གྱི་ཕྱོགས་རེ་ཅམ་བསྟུས་པ་མིན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གྲུབ་སྟེ། རེ་རེ་བ་མདོ་ཡི་བཅོམ་བྱ་
ཡིན་ན་སྟོན་གསུམ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་དེ་ལྟ་བུས་ནའོ། །འདི་སྤར་གྱི་ལན་གཉིས་ཀའི་དོན་བསྟུ་

ཡིན་ལ། རིལ་དང་རྫོགས་པ་གཉིས་སྒྲིམ་པ་ནི་བསྟན་པའི་ཆེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤར་བ་ཤད་པ་
ལྟར་སྒྲིབ་དཔོན་གྱིས་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཆོག་པ་བཅད་འདི་བཤད་ཐབས་ལྟས་བཀའ་བ་ནི་གཞན་
ཡང་དེ་ལྟར་འཆད་པའི་དཔེའོ། །

གཉིས་པ་(རྟོག་ལྟར་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དགོས་འབྲེལ་)ལ་གསུམ། དགོས་པ་དང་།
བསྟན་པ་དང་། ཆོག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤར་བསྟན་པ་དང་། གྲེ་བྲག་ཏུ་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ཀྱ་མ་རིལ་ན་རེ། དགོས་འབྲེལ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དགོས་སོགས་བཞི་ཡོད་
པ་ལ་ཆད་མའི་ངེས་པར་སྐྱེས་ནས་འཇུག་པ་དགོས་པའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཞན་དག་ནི། བསྟན་
བཅོས་འདི་ནི་བརྩམ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དགོས་པ་སོགས་དང་མི་ལྟར་པའི་ཕྱིར་བྱ་རོག་སོ་
རྟོག་གི་བསྟན་བཅོས་བཞིན་ཞེས། ཚུམ་པའི་སྐབས་འགོག་པ་ལ། གང་དགོས་སོགས་བཞི་དང་
ལྟར་བ་ནི་བརྩམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གསོ་དབྱེད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་བཞིན། བསྟན་བཅོས་
འདི་ཡང་དགོས་སོགས་བཞི་དང་ལྟར་ན་ལོ་ཞེས་དོགས་པ་འགོག་པས་ཚུམ་པའི་སྐབས་འགོག་པ་
བསྒྲིག་པ་ནི་དགོས་པའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །བྲམ་ཟེ་ཆེན་སོ་བདེ་བྱེད་དགའ་བ་དང་། བྱང་རྩ་ལྷོ་ནི།
དགོས་འབྲེལ་བཀོད་པས་གཞུང་གི་ཡི་གེ་མངོས་པར་བྱས་པ་དགོས་པའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྒོ་བ་
དཔོན་ཆོས་མཆོག་ནི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་མི་འགྱུར་གྱི་དོགས་པ་བཞི་བསལ་ནས་དོན་འགྱུར་
གྱི་ཐེ་ཆོམ་བཞི་སྐྱེད་པ་དགོས་པར་བཞེད་དོ། །

གཉིས་པ་(གྲེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་)ནི། དེ་ལ་དང་པོ་ནི་མི་འཐད་དེ། སྤྱིས་བྱ་ཅམ་ཞིག་གི་ཆོག་ལ་
འབྲུལ་བ་སྤྱད། སྤྱིས་བྱ་བྱེད་ཅན་ཆད་མས་རྟོགས་མི་རུས། སྤྱིས་བྱས་མ་བྱས་པའི་ཆོག་ལ་ཆད་
མས་གཞོད་པ་དང་། བྱེད་པར་བྱ་ཆོག་དོན་ལ་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དག་
ཅམ་ལས་བརྗོད་བྱ་ལ་ཆད་མའི་ངེས་པ་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་དོ། །གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ཡང་སྤར་
དག་འགོག་མོད། འོན་ཀྱང་དགོས་སོགས་བཞི་དང་ལྟར་བར་བསྟན་པ་ན་ཚུམ་པ་ལ་དོན་མེད་
དམ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་བསྒྲིག་ནས་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་གཉིས་པ་དགག་མི་

རིགས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་མངེས་པ་ཁོ་ན་དགོས་པར་འདོད་ན་དགག་རིགས་ཏེ། དེ་གཙོ་བོའི་
 དགོས་པ་མིན་པས་སོ། །མངེས་པ་པལ་པའི་དགོས་པར་འདོད་ན་མི་རུང་བ་མེད་དེ། དགོས་
 འབྲེལ་བཞོད་པས་ཀྱང་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་ལུས་མངེས་པར་བྱེད་ཀྱས་པས་སོ། །འོན་ཀྱང་མངེས་
 པ་དགོས་པར་འཆད་པ་སྐབས་སུ་མ་བབ་སོ། །དེས་ན་འདི་ཡི་དགོས་པ་ནི་སློབ་དཔོན་ཆོས་
 མཆོག་དང་སློབ་དཔོན་འདིའི་བཞེད་པ་ལྟར་ལེགས་ཏེ། བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་བརྟུན་ཏེ། དགོས་
 པ། ཉིང་དགོས། འབྲེལ་བ་བཞི་པལ་ཆེར་མེད་དམ་སྟུམ་པའི་དོན་མི་འགྱུར་གྱི་དོགས་ཀྱི་བ་བཞི་
 བསལ་ནས། དེ་བཞི་པལ་ཆེར་ཡོད་ལས་ཆེ་སྟུམ་པའི་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ་བཞི་སྟེད་དེ་རྟོག་
 ལྟན་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། གང་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་དོན་གཉེར་ནི། །ཐེ་ཆོམ་
 ལས་ཀྱང་འཇུག་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་དབང་བརྒྱལ་ལ་ངེས་པ་དང་། དབང་ལྡོག་
 ལ་ཐེ་ཆོམ་དུ་སྟེ་ཞིང་ནམ་བཅད་ཀྱང་དེ་དང་འབྲེལ། །ཐེ་ཆོམ་ལས་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་
 ཚུལ་ཡང་རི་ལྟར་ཞེ་ན། བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་སྟོན་དུ་བསྟན་བཅོས་ལ་དགོས་སོགས་བཞི་ཡོད་
 པར་དགོས་འབྲེལ་གྱི་དག་གིས་དམ་བཅས་པ་ན་རྟོག་ལྟན་དག་ཐེ་ཆོམ་སྟེ་ལ། དེ་སྟེས་པ་ན་འདི་
 སྟུམ་དུ་དག་འདིས་རི་ལྟར་དམ་བཅས་པ་ལྟར་བསྟན་བཅོས་ལ་ཞུགས་ཏེ་ཡོད་མེད་བརྟགས་ལ་
 ཡོད་ན་ནི་འཇུག་ཅིང་མེད་ན་ནི་ལྟོག་པར་བྱའོ་སྟུམ་དུ་བསམས་ནས་འཇུག་པར་འགྱུར་བར་ལུས་
 ཀྱི་སྟོན་དུ་དགོས་འབྲེལ་གྱི་དག་དགོད་ཀྱི་བར་དང་མཐར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མཆོད་བརྟུན་
 ཀྱི་སྟོན་དུ་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་མ་བཞོད་ཅེ་ན། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ་སྐྱ་ཤེགས་ནས་ཆེས་གངས་རྟོག་པ་
 ལྟར་ལས་བརྩམས་ནས་བྲག་འཆལ་བ་ནི་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་མཆོད་
 བརྟུན་གྱིས་དང་བ་སྟེད་ལ་དེ་ལས་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྟུན་བྱ་སོགས་ལ་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་པ་
 འཇུག་པས་དགོས་འབྲེལ་གྱི་དག་མཆོད་བརྟུན་གྱི་འོག་ཏུ་བཞོད་དོ། །ཞེས་སློབ་དཔོན་ཆོས་
 བཞེས་འཆད་དེ་གིན་ཏུ་ལེགས་སོ། །

གཉིས་པ་(བསྟན་པའི་དོན་)ལ་གསུམ། དགོས་འབྲེལ་བཞི་ངོས་བཟུང་། དེ་དག་དག་གིས་

བསྟན་པའི་ཚུལ། བསྟན་བྱ་བཞིར་གྱངས་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ངག་ཅམ་དང་། དགོས་
འབྲེལ་ངག་དང་། བསྟན་བཅོས་ལུས་ལ་ཡོད་པའི་དགོས་འབྲེལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བདེན་ཆོག་
ཐམས་ཅད་ལ་དགོས་འབྲེལ་བཞི་ཅིར་རུང་སྟེ། འོན་པའི་ལ་གོས་བསྟན་བྱ་ནི་
བཟོད་བྱ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་དེ་ཆོག་པ་དགོས་པ། དེ་ལས་སྐྱེས་བྱའི་དོན་གྲུབ་པ་ཉིང་དགོས།
དེ་དག་སྔ་བྱ་འབྲེལ་བ་ནི་འབྲེལ་བའོ། །

གཉིས་པ་(དགོས་འབྲེལ་ངག་ལ་ཡོད་པའི་དགོས་འབྲེལ་)ནི། བཟོད་བྱ། དགོས་པ། ཉིང་དགོས། འབྲེལ་
བ་བཞི་ནི་བཟོད་བྱ། ངག་ལས་ཆོག་ལྡན་ལ་ཐེ་ཆོམ་མམ་ངེས་པ་སྐྱེས་པ་དགོས་པ། དེ་ལས་བསྟན་
བཅོས་ལ་འཇུག་པ་ཉིང་དགོས། དེ་དག་སྔ་མ་མེད་ན་བྱི་མ་མི་འབྱུང་བའི་ཆ་ནི་འབྲེལ་བའོ། །

གསུམ་པ་(བསྟན་བཅོས་ལུས་ལ་ཡོད་པའི་དགོས་འབྲེལ་)ནི་གཞུང་དུ་སྟོན་ནོ། །

གཉིས་པ་(དེ་དག་ངག་གིས་བསྟན་པའི་ཚུལ་)ནི། གཙོ་མོ་དང་པལ་པ་ལ་དངོས་བསྟན་དང་ཤུགས་
བསྟན་ཏུ་བྱེད་པ་ལྟར་ན་ཉིང་དགོས་དངོས་དང་གཞན་ནམས་ཤུགས་ལ་བསྟན་ནོ། །སྐྱས་ཟེན་མ་
ཟེན་ལ་བྱེད་ན་འབྲེལ་བ་ཤུགས་ལ་དང་གཞན་གསུམ་དངོས་སུ་བསྟན་ནོ། །

གསུམ་པ་(བསྟན་བྱ་བཞིར་གྱངས་ངེས་པ་)ནི། ཆོག་ལྡན་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་གོགས་བཞི་
སྟེ། འདི་ལྟར་འདི་ལ་དགོས་པ་མེད་པ་དང་། ཡོད་ཀྱང་དེ་སྐྱབ་མི་རུས་པ་དང་། རུས་ཀྱང་དེ་དམ་
པས་འདོད་བྱ་མིན་པའི་བྱིར་དང་། ཡིན་ཀྱང་དེ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་སྐྱབ་པ་གཞན་ཡོད་སྟམ་པའམ་
ཡང་ན་དེ་འདི་ལ་མ་འབྲེལ་ལོ་སྟམ་པའོ། །དེ་ལ་རིམ་པ་ལྟར་བྱ་རྒྱུ་མོ་ཆོག་ལྟ་བུ་མིན་པར་སྦྱར་
དགོས་པ་ཡོད་པ་དང་། དགོས་པ་དེ་ཡང་འཇོག་པའི་གཙུག་རྒྱུ་ལེན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་བུ་
མིན་པར་སྐྱབ་རུས་པ་དང་། སྐྱབ་རུས་ཀྱི་དགོས་པ་དེ་ཡང་མ་བག་མར་ལེན་པ་ལྟ་བུ་མིན་པར་
སྐྱེས་བྱའི་དོན་མཆོག་དང་། དགོས་པ་མཆོག་དེ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་ལ་མ་འབྲེལ་
བ་མཐོང་པའི་ཀྱི་དོན་དུ་ཤུགས་ཀྱི་མཆོད་སྦྱོར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་མིན་པར་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་འབྲེལ་
བར་མཐོང་བ་ཅམ་བྱིས་འཇུག་པས་བཞིར་གྱངས་ངེས་ཏེ། དེ་ལས་མང་མི་དགོས་ལ་ཉུངས་ན་

མི་རྒྱུ་སྐྱེ་བ་ལ་། རི་ལྗང་ཞིག་། སྤྱིར་འབྲས་བྱ་དེའི་ཆེད་དུ་འཇུག་པ་ལ་དོན་དེ་ཐོབ་ན་རང་
གི་དགོས་པ་སྐྱབ་རྒྱུ་ལྟར་བར་ཅན་ཞིག་ཏུ་མཐོང་དགོས་ལ། དེ་ལ་མི་འཇུག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ།
ཡང་ན་སྤྱིར་དོན་དེ་སྐྱབ་མི་རྒྱུ་སྐྱེ་བ་དང་། ཡང་ན་སྐྱབ་རྒྱུ་ཡང་བསྟན་བཅོས་འདི་ལས་སྐྱབ་མི་
རྒྱུ་སྐྱེ་བར་མཐོང་ནས་མི་འཇུག་གོ།

དེ་ལ་སྤྱིར་དགོས་པ་ཡོད་པ་དང་། བྱད་པར་དུ་འདོད་བྱ་མཆོག་གི་ཉིང་དགོས་དང་ལྷན་
པར་བསྟན་པས་དེའི་དོན་དུ་འཇུག་པའི་སྒོ་སྤྱེ་ལ། དེ་ཡང་བརྗོད་བྱ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཆོག་པས་
སྤྱབ་རྩས་སོ་ཞེས་དང་། ཐབས་དེ་ཡང་བསྟན་བཅས་འདི་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་བསྟན་པ་ན་འགལ་
ཆེན་གཉིས་པོ་དེ་ལྟོག་པས་བཞིས་ཆོག་ལ་གང་རུང་གཅིག་མེད་ན་ཡང་རྟོག་ལྷན་གྱི་འཇུག་
པ་ལྟོག་པས་ཉུངས་ན་མི་རྩས་སོ། །དེ་ལྟར་འབྲས་བུ་དེ་ནི་འདོད་ལ་དེའི་ཐབས་ཀྱང་བསྟན་
བཅས་སུ་མཐོང་ཡང་འཇུག་པར་མི་བྱེད་ན། གྲོལ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྤྱིར་དུ་བསྟན་བཅས་
ལ་འཇུག་པ་ལ་དད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ། ད་དུང་ཡི་གེའི་བྱི་མོ་སྒྲོབ་པའི་ཁང་འབྱུང་གཞུག་པར་
རིགས་སོ། །བྱད་ཆུང་སྤྱི་ནི་འདིས་ནི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མེད་པ་དང་། སྤྱབ་པར་མི་རྩས་པ་དང་།
འདོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མཐའ་བཞི་རྣམ་པར་བསལ་བ་
ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བརྗོད་བྱ་དང་དགོས་པ་གཉིས་སྤར་བཤད་པ་ལས་བསྒྲོག་ནས་འཆད་ཀྱང་
འགྲིག་པར་མ་མཐོང་ངོ་། །ཁ་ཅིག་ན་དེ། བདེ་མཆོག་སྟོད་འབྲེལ་དུ་རྫོང་བྱེད་ཕུན་སུམ་ཆོག་པས་
པ་དང་ལྷ་གསུངས་པ་དང་། ཀ་ལྡིས་བརྗོད་བྱ་དགོས་པ་འབྲེལ་འབྲེལ་གསུམ་དུ་བསྟན་པས་མང་
ཉུང་ཁེགས་པའི་གངས་ངེས་མིན་ཞེས་འཆད་ཀྱང་། མི་འཐད་དེ། རྟོག་ལྷན་གྱི་འཇུག་པ་ལ་རྫོང་
བྱེད་སྤྱིག་ལེགས་པ་ཅན་གཙོ་བོ་མིན་པ་དང་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ནི་དགོས་པ་གཉིས་བསྟན་ནས་
བསྟན་པར་འདོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་(ཆིག་གི་དོན་)ལ་གསུམ་ལས། སྒྲུང་བ་ནི།

འཕེལ་བ། རྩེ་པོ་ལྟོ་ལྟོ་ས་དམན་པ་དག བཅོམ་རྒྱུ་འདས་སྐྱུ་ས་པ་དང་འཕྲིང་དང་མདོར་

བསྐྱུས་པ་ལ་དད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་འདོགས་པར་བཞེད་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་
བའི་ཡུམ་དེ་དང་དེ་ལས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རིམ་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པའི་དོན་མཐའ་དག་གསལ་བར་མཛད་པ་མ་ཡིན་ནམ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འཕགས་པ་མ་རྒྱལ་
བ་ལས་རྒྱལ་བས་ཡང་དེ་བསྟན་པ་ལ་དོན་ཅི་ཞིག་ཡོད་སྟུང་དུ་དོགས་པ་བསལ་བའི་བྱིར། དོན་
ལ་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་འདྲུག་པའི་ཡན་ལག་རང་གི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང་།
དགོས་པ་དང་དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཁོང་ན་ཡོད་པ་རྣམས་གསུངས་ཏེ།

གཤམ་མེད་། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་འོག་ཏུ་དགོས་འབྲེལ་ཀྱི་དག་དགོད་པ་ལ་འབྲེལ་ཅི་ཞིག་
ཡོད་ཅེ་ན། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཤུགས་ལ་མཐུན་གསུམ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཅོམ་པར་དམ་
བཅས་པ་ན། མཐུན་གསུམ་ཀྱིས་དངོས་བརྒྱད་བསྐྱུས་པའི་བྱིར་དོན་ཀྱིས་ན་དངོས་བརྒྱད་སྟོན་
པའི་བྱིར་དུ་ཅོམ་པར་དམ་བཅས་སོ། །དེ་ལ་མོས་པ་དང་ཤེས་རབ་དམན་པའི་གང་ཟག་གཉིས་
ལས། སྐྱེ་བོ་སྐྱོ་གོས་དམན་པ་དག་བཅོམ་ལྡན་འདས་འཕགས་པ་མ་རྒྱལ་བ་སྟེ་རྒྱལ་དཀའ་བའི་
སྤང་བྱ་ལས་རྒྱལ་བ་བྱམས་པས་ཀྱང་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་པོ་དེ་བསྟན་པ་ལ་དོན་ནམ་དགོས་པ་
ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་དོ་སྟུང་དུ་དོགས་པ་སྐྱེ་བས་དེ་བསལ་བའི་བྱིར་དང་། དགོས་འབྲེལ་དག་
གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དགོས་སོགས་བཞི་ལ་པལ་ཆེར་ཡོད་དམ་སྟུང་པའི་དོན་འགྱུར་ཀྱི་ཐེ་ཆོམ་
བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉེ་ཆེད་དུ་མ་པམ་པ་རང་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཀྱི་བརྗོད་པར་
བྱ་བ་དངོས་བརྒྱད་དང་། དགོས་པ་དེ་བདེ་སྐྱབ་ཏུ་རྟོགས་པ་དང་། དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པ་
ཆོས་སྐྱེད་དང་། འབྲེལ་བ་སྐྱས་མ་ཐེན་པས་དགོས་པ་ཡོད་པར་དོན་ཀྱི་ཁོངས་ན་ཡོད་པ་རྣམས་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཉེ་ནི་རྩ་བ་འབྲེན་པ་སྟེ་གཞན་དུ་ཡང་དེ་ལྟར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་
དོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱས་པ་དང་འབྲིང་དང་མདོར་བསྐྱུས་པ་ལ་དད་
པའི་སེམས་ཅན་དབང་པོ་རྒྱལ་འབྲིང་ནོ་གསུམ་ལ་ཕན་འདོགས་པར་བཞེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཅན་
དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་དེ་དང་བསྐྱུས་པ་དེ་ལས་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཀྱི་རིམ་པ།

ཤེར་ཕྱིན་གྱི་དོན་མཐའ་དག་གསལ་བར་མཛད་ཟིན་པ་མ་ཡིན་ནས་སྟེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། གདུལ་
བྱ་གསུམ་པོ་གང་གི་དོན་དུ་ཡང་ཚུམ་མི་དགོས་ཏེ། དེ་དག་གི་དོན་མཐའ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟུམ་
དུ་བསམས་ནས་སོ། །ཐེ་ཆོམ་སྐྱེས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཞེ་ན། རྟོག་ལྡན་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་
པའི་ཡན་ལག་གསུ་རྒྱར་འགྱུར་རོ། །

འདིར་དགོས་སོགས་བཞི་དང་ལྡན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། དེའི་སྐྱབ་བཤད་
པ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་ཅིག་དབྱེད་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལུགས་གཞན་བསྟན་
པ་དང་། འཐད་ཕྱོགས་ངོས་གཞུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། མཛོད་ལས། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཟི་
དག །གང་ནམས་ཐུབ་པས་གསུངས་དེ་དག །ཆོག་གསུ་མིང་ཡིན་དེ་དག་ནི། །གཞུགས་དང་
འདུ་བྱེད་དག་ཏུ་འདུས། །ཞེས་པའི་གང་སྟེལ་དུ་མིང་ཆོག་ཀྱང་མཆོན་པ་ཅམ་སྟེ། གཉིས་ཀས་
ཀྱང་མིང་ཆོག་ཡི་གེའི་ཆོགས་གསུམ་ག་བཀའི་རང་བཞིན་དུ་འདོད་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱང་རིམ་
པ་ལྟར་ལྡན་མིན་མེད་པ་དང་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེའི་དོན་ནི་ཆོགས་
གསུམ་གའི་རང་བཞིན་དུ་འདོད་པ་གཉིས་ཀ་མཐུན་ཀྱང་གཅིག་ནི་ཆོགས་གསུམ་སྐྱ་སྐྱེའི་སྟེང་
བར་འདོད་པས་ལྡན་མིན་དང་། གཅིག་ནི་དེ་གསུམ་དག་གི་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱར་རང་མཆོན་ལ་འདོད་
པས་གཞུགས་ཀྱིས་བསྟན་པའོ། །དེས་ན་མིང་ཡིན་ན་འདུ་བྱེད་དང་། ཆོག་ཡིན་ན་གཞུགས་
སུ་འདུས་ཞེས་ངེས་པར་མི་བྱའོ། །རྒྱལ་པོ་སྐས་སུ་ཡང་གང་སྟེལ་དང་མཐུན་པ་ལས་ཁྱད་པར་
དུ་ཆོས་མཛོན་པ་བ་ནམས་བཀའི་ངོ་བོ་གཞུགས་དང་འདུ་བྱེད་གཉིས་ཀར་འདོད་ཅེས་འཆད་
དོ། །དེ་གཉིས་ལས་སྐྱ་མ་བྱེ་སྐྱ་དང་བྱེ་མ་མདོ་སྟེ་པའི་འདོད་པ་དང་མཐུན་ཏེ། སྟེ་པ་འདི་གཉིས་
ཀས་ཀྱང་། བཀའི་ངོ་བོ་ཆོགས་གསུམ་དུ་འདོད་དགོས་ལ། དེ་གསུམ་ཡང་བྱེ་སྐྱ་ལྡན་མིན་རྩས་
ཐུབ་དང་། མདོ་སྟེ་པ་སྐྱར་རང་མཆོན་པ་ལ་འདོད་པར་བཤད་པས་སོ། །ལུགས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་
བསྟན་བཅོས་ལེམ་”པའི་ངོ་བོར་འདོད་ལ། རྟོག་གི་བ་ནམས་ནི་དངོས་ཀྱི་རྫོད་བྱེད་སྐྱ་སྐྱེ་དང་ཞེན་
པའི་རྫོད་བྱེད་སྐྱར་རང་མཆོན་པར་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་(འཐད་ཚུགས་ངོས་གཟུང་བ་)ལ་གཉིས། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚན་གཞིའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་སྟོན་པ་པོར་སྤང་བ་གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་དང་། དེས་བསྟན་པར་སྤང་བ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལྟ་བུ་ནི་གདུལ་བྱའི་གཞན་སྤང་འབའ་ཞིག་ལ་འཛོག་པས་བཀའ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱ་མ་ལྟ་བུས་བདག་རྒྱུན་དང་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་དག་པས་རྒྱུའི་རྒྱུན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱ་དེའི་ཤེས་པ་མེད་ཆོག་ཡི་གེའི་རྣམ་པ་དེ་དང་དེར་སྤང་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉན་པ་པོའི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་གྱི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་དང་མ་འབྲེལ་ཏེ། གཞན་དུ་ན། སངས་རྒྱས་ལ་ནང་གི་ཤེས་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྤྱར་ཞེན་པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་པས་སྤྱི་བ་པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་མི་སྲིད་པས་སོ། །ཉན་པ་པོའི་རྣམ་རིག་དེ་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དེས་བྱས་པར་བཞག་སྟེ། དཔེར་ན་མི་ལམ་ན་སྤྲགས་ལ་སོགས་པ་ལྟའི་མཐུས་རྟེན་པའི་རྣམ་རིག་ཉིད་རང་གི་ཤེས་པ་ཡིན་ཀྱང་ལྷས་བྱས་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ཏེ། བཤད་སྤྱར་ལས། རྒྱུད་པ་དང་ཆོག་ཏུ་སྤྱར་བའི་སྤྱ་སྤང་བ་འདོད་པའི་དོན་གྱི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཉན་པའི་རྣམ་པར་རིག་པའི་ཆོགས་སོ། །

གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་རི་ལྟར་བཤད་དེ་ཉན་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ནི་དེས་མ་བཤད་དོ་ཞེ་ན། དེའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དེ་སྤྲད་ཅེས་བྱ་སྟེ་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་མི་ལམ་ན་བསྟན་བཅོས་དང་སྤྲགས་ལ་སོགས་པ་རྟེན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྒྱུན་སྤང་ལས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བསྟན་པ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་གི་ཕྱིར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རང་གི་རྣམ་པ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་སྤྱོད་བཏགས་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་མ་ཡིན་ལ་དེར་འཛོན་པས་རང་ཉིད་མ་རིག་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན་སྤྱི་བ་པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་མི་སྲིད་པ་དེ་བས་ན་ཏག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཐུས་མོས་པ་རི་ལྟར་བཞིན་དུ་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་མ་འཆོལ་བར་རང་གི་ཤེས་པའི་སྤང་བ་སྟོན་པར་སྤང་བ་ཉེ་བར་སྐྱེ་སྟེ། དེ་བས་ན་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་

བྱེད་ཀྱིས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དེ་རྣམས་ལས་སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བསྟན་
པར་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་དང་། དེ་བས་ན་གདུལ་བྱའི་ཤེས་པ་སྦྲར་སྦྲང་བའི་རང་བཞིན་
ཉིད་ཡིན་པས་བསྟན་པ་ཉན་པ་པོའི་སྐྱེ་བོ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་པོ་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱིར་སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་བྱས་ནས་མཆོད་པར་བྱ་བ་དེ་བཞིན་དུ། ད་ལྟར་བའི་ཆོས་སྦྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་པ་ཡང་
བཅོམ་ལྷན་འདས་ལས་བརྒྱད་ནས་འོངས་པ་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལས་ངེས་པར་
སྐྱེས་པའི་བྱིར་མཆོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏྲི། །ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉི་ཤུ་པའི་
འབྲེལ་བ་ཤད་དང་རྒྱད་གཞན་གྲུབ་པའི་འབྲེལ་བར་ཡང་ཆོག་ས་བཅད་དང་རྒྱང་པའམ་ལྷག་པའི་
རྣམ་པའམ་མིང་ཆོག་ཡི་གེའི་རྣམ་པར་སྦྲང་བའི་ཤེས་པ་ཉིད་ལུང་དུ་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་(བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཆོན་གཞི)ནི། དབུས་མཐའི་འབྲེལ་བ་ཤད་ལས། མིང་དང་ཆོག་དང་
ཡི་གེའི་ཆོག་ས་སུ་སྦྲང་བའི་རྣམ་པར་རིག་པ་རྣམས་ནི་བསྟན་བཅོས་སོ། །ཡང་ན་འཛིག་ཉན་
ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིའི་བྱེད་པར་དུ་སྦྲང་བའི་རྣམ་པར་རིག་པ་རྣམས་
ནི་བསྟན་བཅོས་སོ། །ཞེས་གཉིས་བྱུང་བའི་སྤྱི་མ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཅམ་ཞིག་དང་བྱི་མ་ནི་བྱེད་
པར་ཅན་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ནོ། །དེ་ཡང་སོ་སྐྱེ་དང་ས་བརྩུ་བ་ལ་ཐུག་གི་འཕགས་པ་ལ་ནི་གདུལ་
བྱ་དང་གཉིས་ཀའི་སྦྲང་བ་ལ་བསྟན་བཅོས་བཞག་སྟེ། ས་བརྩུ་བ་བ་ལ་ཡང་རང་གི་ཤེས་པ་
ཉིད་འོངས་སྦྲར་སྦྲང་བ་ལ་བྱི་རོལ་ཀྱི་སངས་རྒྱུ་དང་མིང་ཆོག་སོགས་སུ་སྦྲང་བ་ལ་བྱི་རོལ་
ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་དུ་ཞེན་པ་ཡོད་པས། ཞེན་པ་སྤྱོད་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་ཉན་པ་
པོ་ལ་མིང་ཆོག་རི་ལྟར་སྦྲང་བ་ལྟར་འཆད་པ་པོ་ལ་ཡང་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་འབྱུང་བས་
སོ། །དེས་ན་སྤྱིའི་བྱེད་པ་ལ་འདོད་ན་བསྟན་བཅོས་དངོས་མེད་དུ་འགྱུར་བས་སྐྱེས་བྱས་མ་
བྱས་པར་འགྱུར་བས་རིག་བྱེད་པའི་སྤྱི་བ་ཁས་སྦྱངས་དགོས་སོ། །དག་གི་སྤྱི་རང་མཆོན་པ་ལ་
འདོད་ན་ཡང་དག་ཏུ་མ་ཐོན་ན་བསྟན་བཅོས་མ་བཅུམས་པ་དང་བསེ་བུ་ལྟ་བུས་ཀྱང་གདུལ་བྱ་

ལ་ཆོས་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་(དེའི་སྒྲུབ་པ་)ནི། ཅིའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སློབ་མའི་རྒྱུ་འཆོས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་སློབ་མའི་རྒྱུ་ལ་བསྐབ་པ་གསུམ་བསྐྱེད་ནས་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་
ཆོག་པར་དབྱུང་དུ་མི་རུང་བ་ལས་སྒྲིག་པ་དང་། དབྱུང་དུ་རུང་བའི་ལས་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་
པའོ། །དེ་ལྟར་ན་ངེས་ཆོག་གི་དོན་འདི་དག་ཆང་བ་དང་། ལུང་ནས་འབྱེད་ལས་ཀྱང་། རྒྱལ་བ་
སྟོན་པ་དེ་ཡི་བསྟན་བཅོས་ནི། །མདོ་དང་ཆོས་མདོན་ཡིན་གསུང་འདུལ་བ་ནི། །སྟོན་དང་བསྟན་
པ་ཉིད་ཡིན། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་རིགས་པར་ཡང་། དོན་དམ་པར་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསུང་
ཉིད་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འབྱུང་བས་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ཡང་བསྟན་
བཅོས་སུ་འདོད་པར་བྱའོ། །

བསྟན་པ་ནི།

ཅ་བ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཉིད་ལམ། །སྟོན་པས་འདི་ལས་བཤད་པ་གང་། །

གཞན་གྱིས་སྤྱང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཆོས་སྤྱོད་བཅུ་ཡི་བདག་ཉིད་ཀྱི། །

མདོ་དོན་བྲན་པ་ལ་བཞག་ནས། །སློ་དང་ལྷན་པས་མཐོང་འགྱུར་བྱིར། །

བདེ་སྒྲག་ཏུ་ནི་རྟོགས་པ་ཞེས། །བྱ་བ་ཚུལ་པའི་དགོས་པ་ཡིན། །

གསེར་མེད་། འབྲེལ་པ་འདི་དང་དེའི་འབྲེལ་བཤད་གཉིས་དང་། ཤེར་སློན་ལས་ནི་གཞུང་
འདི་དགོས་སོགས་བཞེ་སྟོན་པ་ལ་སྒྱུར་ལ། འཕགས་པ་དང་། འཁྱེར་དང་ཀིར་ཀུ་ལྷ་ར་སྤྱི་རྣམས་
ཀྱི་འབྲེལ་པ་དང་བསྐྱུས་དོན་དུ་དགོས་པ་སྟོན་པ་ལ་སྒྱུར་རོ། །དེ་ལ་བུད་རྩ་སྤྱི་ནི་རྒྱུ་པ་དང་སོ་
གསུམ་གྱིས་བརྗོད་བྱ་དང་། ཆོས་སྤྱོད་ནས་མཐོང་འགྱུར་གྱི་བར་གྱིས་ཉིད་དགོས་དང་། ཕྱིར་
ཞེས་པ་ནས་དགོས་པ་ཡིན་གྱི་བར་གྱིས་དགོས་པ་བསྟན་ཅིང་འབྲེལ་བ་ནི་བརྗོད་བྱ་བསྟན་པ་
དེ་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ལ་དེ་རྟོགས་པས་ནི་མཐར་ཐུག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དངོས་སུ་བསྟན་
པའི་ཤུགས་ལ་ཐབས་དང་ཐབས་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བར་བཞེད་དོ། །ཆོག་གསལ་དུ་ཡང་མཐའི་

དགོས་པའི་སྐྱེས་དགོས་པ་གཉིས་ཀ་བསྟན་པར་བྱས་ནས་གཙོད་མཆམས་དེ་དང་འབྲེལ་བར་
བཤད་དོ། །རྟོགས་དཀའི་སྤང་བར་དགོས་པ་གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ལ་འབྲེལ་བ་
དང་བརྟེན་བྱ་བསྟན་པར་འཆད་པ་ནི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྟེན་བྱ་དངོས་སུ་
བསྟན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྲུལ་ལ་ཡང་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་བྱ་ལ་སྟེལ་རུང་ཡང་
ཀླང་པའི་གཙོད་མཆམས་རུང་མིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ན་ཀླང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བརྟེན་བྱ་དང་། གཞན་ཅམས་བྱད་ཟླ་གྱི་དང་ཆོག་
གསལ་གྱིས་བཤད་པ་ལྟར་འབྲེལ་པ་འདི་ཡང་བཞེད་དོ། །གཞུང་འདི་གཙོ་བོའི་དོན་དུ་བྱས་ན་
དགོས་པ་འཆད་པ་ལ་འབྲེལ་གྱིང་འདིའི་དག་གི་དོན་རྟོགས་པར་བཤད་ན་བརྟེན་བྱ་དང་འབྲེལ་
བ་བསྟན་པར་ཡང་བཤད་རྒྱས་པས་སྟོབ་དཔོན་འདི་ཡི་བཤད་པ་ནི་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་བཤད་
པ་སྟེ། འདི་ལ་བཞེད་ལས། བརྟེན་བྱ་ནི། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཡུམ་འདི་ལས་བཤད་པའི་
ཅམ་མཁྱེན་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་ལས་གང་ཡིན་པ་དང་དེས་མཆོན་པའི་ལྷག་མ་བདུན་དང་བཅས་
པའོ། །ཉིང་དགོས་ནི། བྱང་སེམས་ལས་གཞན་གྱིས་སྟོང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཅམ་མཁྱེན་དེ་སྟོང་དང་
ལྷན་པ་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཡུམ་གྱི་མདོ་ཡི་དོན་དངོས་བརྒྱད་ཇི་བཞིན་དུ་ངེས་པའི་བདག་ཉིང་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ཆོས་ཏེ་སྟབ་པའི་སྟོད་པ་པར་བྱིན་བཅུ་ཤེས་བཞིན་དང་བཅས་པའི་
བན་པ་ལ་བཞག་ནས་ས་བཅུ་བཅོད་དེ་མཐོང་བ་སྟེ་མདོན་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བའོ། །དགོས་པ་
ནི། ཉིང་དགོས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་མདོ་ཡི་བརྟེན་བྱ་ཅམས་རྒྱན་ལ་བཞེན་ནས་བདེ་ལྷག་ཏུ་སྟེ་ཆོགས་
རུང་དུས་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱན་ཅོམ་པའི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །འབྲེལ་བ་ནི། ཤུགས་ཀྱིས་
ཏེ་དེ་ཡང་ཅོམ་པའི་དགོས་པ་ཞེས་པས་དགོས་པ་དང་བསྟན་བཅོས་འབྲེལ་བར་དང་། ཕྱིར་ཞེས་
པས་དགོས་པ་གཉིས་འབྲེལ་བར་འཕངས་སོ། །དག་ལྷན་དུ་ནི་ཅམ་མཁྱེན་ནི་སངས་རྒྱས་ཏེ་
སྟེས་བུའི་དོན་གྱི་མཆོག་སྟེ། རྒྱན་ལས། སྟོབ་པ་ཀུན་གྱི་དེ་མེད་པ། ཅམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
ཉིད་ཐོབ། །རིན་ཆེན་སྟོད་ནི་བྱེ་བ་ལྟར། །སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་ཡང་དག་བསྟན། །ཞེས་པ་ལྟར་

རོ། །དེ་ཡང་བཅའ་བར་བྱ་བས་ལམ་ཡིན་གྱི་ཆོལ་བར་བྱེད་པས་ནི་མ་ཡིན་པའོ། །དོན་དེ་སྟོན་
བས་མདོ་འདི་ལས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་གཞན་གྱིས་སྤྱོད་བ་མ་
ཡིན་པ་དེ་ནི། སློ་ལྷན་ཀྱང་ཏུ་མངོན་བྱ་བ། །ཞེས་བཏོན་ནས་སློ་ལྷན་ཏེ་བྱང་སེམས་གྱིས་མངོན་
དུ་བྱ་བའི་དོན་ཏེ་བསྟན་བཅོས་འདི་ལས་གསལ་བ་ཉིད་དུ་ཤེས་ནས་ཞེས་བྱ་བར་དགོངས་པ་སྟེ་
དེ་ནི་རྩོམ་པའི་གཙོ་བོ་འདི་དགོས་པའོ། །མདོ་ཡི་དོན་བསྟན་བཅོས་འདི་ལས་ངེས་པར་གྱུར་པ་དེ་
བན་པ་ལ་བཞག་ནས། དེ་སྟག་ཏུ་ནི་རབ་སྦྱབ་པ། །ཞེས་བཏོན་ནས་སྦྱབ་པ་སྟེ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་
ནི་རྩོམ་པའི་གཙོ་བོ་མིན་པའི་དགོས་པའོ། །

ཐབས་གང་གིས་སྦྱབ་ན་དབྱས་མཐའ་ལས། ཡི་གེ་འབྲི་མཆོད་སྦྱིན་པ་དང་། །ཉན་དང་
སྟོག་དང་ལེན་པ་དང་། །འཆད་དང་ཁ་ཏོན་བྱེད་པ་དང་། །དེ་སེམས་བ་དང་སྟོམ་པ་སྟེ། །སྦྱོད་
པ་འདི་བཅུ་འེ་བདག་ཉིད་ནི། །བསོད་ནམས་ཕྱང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད། །ཅེས་པ་ལྷར་ཆོས་ཏེ་མདོ་
ཡི་སྦྱོད་པ་བཅུ་ཡི་བདག་ཉིད་གྱིས་སོ་ཞེས་འཆད་དོ། །འདི་ནི་ཆེན་པོ་དག་གི་གསུང་ཡིན་ཡང་
ཆེས་མི་འཐད་དེ། མངོན་རྟོགས་ཤེས་པའི་དགོས་པ་དང་དེ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པའི་དགོས་པ་གཉིས་
གོ་བསྟོག་པ་དང་གཙོ་བོ་དང་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་དགོས་པ་གཉིས་ཀྱང་འཆོལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་
ལྟར་ཞེ་ན། མདོ་ནས་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་བསྟན་ཟེན་བས་འདི་བརྩམས་པ་དོན་མེད་དོ་ཞེས་
པའི་རྩད་པ་ཁོང་ན་གནས་པའི་ལན་དུ་མདོ་ནས་བདེ་སྟག་ཏུ་རྟོགས་མི་རུས་ལ། བསྟན་བཅོས་
ལས་དེ་ལྟར་རུས་པས་དགོས་པ་ཡོད་ཅེས་པ་གཞུང་གི་དོན་དུ་སྦྱང་བ་ལ། བདེ་སྟག་ཏུ་རྟོགས་
པ་ཉམས་ལེན་ལ་བཤད་ཅིང་སྟོ་དང་ལྷན་པས་མཐོང་བའི་དོན་མངོན་རྟོགས་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པ་ཡིན་
པ་ལ་གོ་བ་ཅམ་གྱི་དགོས་པར་བཤད་པས་སོ། །གཞན་ཡང་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པས་མངོན་
རྟོགས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཅམ་གྱི་ཆེད་མིན་གྱི་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་པ་ལ། མངོན་རྟོགས་
ཤེས་པ་གཙོ་བོ་དང་། མདོ་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་པ་གཙོ་བོ་མིན་པར་བཤད་པ་ཞོར་རོ། །དེས་ན་
མཆོམས་སྦྱོར་གྱི་དོགས་པ་སེལ་བ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཡང་། བརྩམས་པའི་དགོས་པའི་གཙོ་བོ་ནི་

མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་ལ་སྦྱེས་པ་ཡིན་པས་དོགས་པ་སེལ་བ་ཙམ་མིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་ཉིད་
ཆེན་པོ་བཟང་པོའི་ཞབས་ཀྱི་བཞེད་པ་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་དང་། བསྐྱུས་དོན་གཉིས་དང་བུད་ན་
སྦྱིས་བཤད་པ་ལྟར་རྒྱུ་ལ་སྦྱེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་མདོ་དོན་ཤེས་པའི་དགོས་པ་བསྟན་ལ། དེའི་གོང་
དུ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི། རྟོགས་པ་རྒྱུ་ལ་སྦྱེས་པའི་དགོས་པ་དུ་བཤད་ནས་སྦྱེས་པ་ལ་བ་
དང་སྦྱེས་པ་གཙོ་བོའི་དགོས་པར་བྱའོ། །དགོས་པ་དེ་གཉིས་ལ་དངོས་དང་བརྒྱུད་པའི་དགོས་པ་
ཞེས་གཞོན་བྱ་དཔལ་ལོ། །

བཤད་པ་ནི།

འགྲེལ་བ། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

གསེར་ཐོང་། མཚམས་སྦྱོར་དུ་གསུངས་ཞེས་པའི་བསྟན་བྱ་དགོས་སོགས་བཞི་དང་སྟོན་
བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ནི་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་འདས་མ་ཐག་ཏུ་བཀོད་པ་འདི་ཡིན་ནོ། །ལུས་རྒྱུ་གཞག་ལ་ཡང་
དེ་ལྟར་རོ། །འདི་ལ་བཞི། བརྗོད་བྱ། འགྲེལ་བ། ཉིད་དགོས། དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

འགྲེལ་བ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ལམ་སྟེ་མངོན་པར་
རྟོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཉི་བར་མཆོན་པ་ལྟར་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །བཙུན་ལྟར་འདས་ཆོ་འཕྲུལ་རྣམ་
པ་གསུམ་གྱིས་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་རྗེས་སུ་སྟོན་པར་མཛད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམ་
པ་གསུམ་ཅར་ལས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ།

གསེར་ཐོང་། བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་ནི་འདི་ཡི་བརྗོད་བྱའོ། །གང་
ལས་ན། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ལས་སོ། །གང་གིས་ན། མདོ་
ལས་བདུད་བཙུན་འཇིགས་མེད་སྐལ་བ་བཟང་པོ་དང་། །སྤྱིད་པར་འགྲོ་ལས་འདས་དང་ཤེས་
རབ་དང་། །ཁྱུང་དང་བུལ་ཞིང་ཡོན་ཏན་དཔག་མེད་སྟོང་། །ཡོན་ཏན་འདི་དག་རབ་རྒྱས་བཙུན་
ལྟར་འདས། །ཞེས་པ་ལྟར། བཙུན་ལྟར་འདས་དང་པོར་སྦྱ་རྒྱ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་ནམ་མཁའ་ལ་
འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པས་པ་རོལ་ཐེལ་གྱིས་གཞོན་ཞིང་། དེ་ནས་སྤྲུགས་ཀྱན་བརྗོད་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་

གྲིས་ཁམས་དང་བསམ་བ་དང་བག་ལ་ཉལ་མཁྱེན་ནས་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་བསྟན་བས་དད་བར་
བྱེད། དེ་ནས་གསུང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་གདམས་ངག་སྟེན་པའི་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོ་འབྲུལ་
རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་ལམ་རྗེས་སུ་སྟོན་པར་མཛད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །གང་
ན། མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱུགས་སུ་
རྒྱད་པའི་ལམ་ནི་ལོ། །

གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ལ་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཅིའི་བྱིར་རྣམ་
མཁྱེན་ཉིད་བཤད་ཅེ་ན། །ཉེས་པ་མེད་དེ། དང་པོ་འདིས་མངོན་རྟོགས་ལྷག་མ་བདུན་པོ་ཐམས་
ཅད་ཉེ་བར་མཆོན་པ་ཡིན་ལ། མཆོན་བྱེད་འདི་ཉིད་བསྟན་པ་ཡང་ལྷུང་ལེན་པ་སྟེ་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་
བོ་ཡིན་པས་བསྟན་རྟོ། །རྒྱན་སྤང་ལས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་མངོན་
པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རིམ་པ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་ངེས་པར་ལེགས་པའི་
ཆོས་རྣམས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་མ་ལུས་པ་ཞེས་དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་དང་ལམ་གཞི་མཐུན་
པར་གསུངས་པ་ནི་འདི་དང་ཅུང་མི་མཐུན་ལ། ལམ་དང་རྣམ་མཁྱེན་སོ་སོར་འཆད་པ་གཉིས་
ཀའི་དགོངས་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་སྟོ་ལ་དངོས་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྤང་བ་ནི་དངོས་དང་། རྣམ་
འབྱོར་པ་སོ་སོའི་རྒྱད་ལ་སྟེས་པའི་མངོན་རྟོགས་རྣམས་ནི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་ལོ། །

གཉིས་པ་(འབྲེལ་བ་)ནི།

འབྲེལ་བ། རྗོད་པར་བྱེད་པ་དང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དག་ཐབས་དང་ཐབས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པར་
བྱ་བའི་རྒྱལ་གྱིས་འབྲེལ་བར་མཛད་པ་

གསེར་ཐོང་། བྱམས་པས་འབྲེལ་བར་མཛད་པ་ནི་འདི་ཡི་འབྲེལ་བ་ལོ། །གང་འབྲེལ་བར་
མཛད་ན། རྗོད་བྱེད་རྒྱན་དང་བརྗོད་བྱ་ལམ་དང་འབྲས་བུ་མ་ལུས་པ་གཉིས་སོ། །རྒྱལ་རི་ལྟར་
ན་དངོས་བརྒྱད་ཤེས་བྱའི་ཐབས་དང་རྒྱན་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཀྱིས་ཏེ་དེས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་བྱ་
བྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་གྱིས་སོ། །འདི་ནི་མཆོན་པ་ཙམ་སྟེ་ཉིད་དགོས་དགོས་པ་དང་། དེ་བརྗོད་བྱ་དང་དེ་

རྫོང་བྱེད་ལ་རག་ལས་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་དོ། །སྔོན་གྱི་མཁས་པ་དག་མདོ་ཡི་བརྗོད་བྱ་དང་རྫོང་
བྱེད་སངས་རྒྱུ་གིས་འབྲེལ་བར་མཛད་པ་བསྟན་བཅས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཞེས་གཞུང་འདི་བརྗོད་བྱ་
ལ་སྦྱར་ཡང་། འབྲེལ་བས། ཅ་བར་ལྷགས་བསྟན་གྱི་འབྲེལ་བ་འབྲེལ་བས་བཤད་པར་འཆད་པ་
ལེགས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་ནས་ཞེས་པ་མ་འབྲེལ་བར་འགྱུར་རོ། །འབྲེ་
ཆེན་པོའི་བཞེད་པ་འདིས་ཤེས་རབ་སྟོན་མེར་ཡང་འབྲེལ་བ་སྦྱེད་དོ། །

གསུམ་པ་(ཉིང་དགོས་)ནི།

འབྲེལ་བ། ཕྱི་རོལ་བ་དང་། ཅིག་ཤོས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་
ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་ལ་གོམས་པར་མ་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་
པའི་ཤེས་པས་རིམ་གྱིས་མ་སྤངས་པ་དེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་སྤྱོད་
སུམ་ཚོགས་པ་སྦྱབ་པ་ཅི་ལ་ཡང་མ་རེག་པར་ཆས་པ་དག་ཁོ་ནས་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བ་ཤིན་ཏུ་
གསལ་བས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་བྲན་པའི་ཤེས་པ་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
ཏུ་བྱིན་པའི་མདོའི་དོན་མ་ལུས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
དང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་སྦྱབ་པའི་སྦྱོང་བ་ལེགས་པར་བཞག་ནས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་
བ་རྟོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པའི་རིམ་པས་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་

གསེར་མེད་། མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །གང་ན་ཆོས་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་
པའི་སྤྱི་སྟེགས་བྱེད་དང་དེའི་ཅིག་ཤོས་ནང་པའི་ལམ་གྱིས་ཁམས་གསུམ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བ་ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་དང་། སོགས་པས་ཉན་རང་སྟོབ་པ་མཐུན་རྒྱུན་ཆོས་ཐམས་ཅད་
བདག་མེད་པ་སྟེ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་གོམས་པར་མ་བྱས་ཤིང་འགལ་རྒྱུན་དངོས་པོ་
ལ་མཚན་མར་བཟུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱིས་
དང་པོ་དང་བར་པ་དང་ཐ་མར་རིམ་གྱིས་མ་སྤངས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དེའོ། །འདི་མངོན་དུ་བྱ་བར་

བསྟན་པ་ན་འོག་གི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་མངོན་དུ་བྱ་རྒྱུར་མི་བཤད་དེ། རྣོས་པར་འགྲུང་
བས་སོ། །ཆོག་གསལ་དུ་ནི་འདིས་དོན་གྱི་བརྗོད་བྱའི་ཆེ་བ་བསྟན་པར་བྱས་ནས་བརྗོད་བྱ་ལ་
སྦྱར་རོ། །ཀྱན་སྣང་ལས། རི་སྐད་བཤད་པའི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་
ལ་སོགས་པའི་ལམ་སེང་གོ་དང་འཕྲོག་བྱེད་དང་དབྱིག་གི་སྟོང་པོ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་བ་ཐོག་མ་
མེད་པ་ནས་དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་དུག་གིས་བསམ་པའི་རྒྱུད་མ་རྩུངས་པ་བྱས་པ།
དངོས་པོ་མ་ལུས་པ་བདག་མེད་པ་སྟོམ་པ་ལ་གོམས་པར་མ་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་
མ་རྒྱུར་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པ་ཐོས་པ་ལས། ཐོས་པའི་ཤེས་པས་བདེ་སྒྲག་དུ་ངེས་
པར་བརྩུང་སྟེ་ཤིན་དུ་གསལ་བར་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བས་བསྐྱེད་པའི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་བྲན་
པའི་ཤེས་པ་ལ་བཞག་ནས་ཞེས་མ་རྩུངས་པ་དེ་ཐོས་པས་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་དང་སྟེལ་ནས་འཆད་
པ་ནི་འདི་དང་མི་མཐུན་ནོ། །

དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ཡང་ཡུམ་དོན་བྲན་པའི་བྲན་ཤེས་སྐྱེད་བྱེད་ནི་ཡུམ་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་
ཡིན་ལ་ཐོས་བྱུང་གིས་ཀྱང་འདི་ཡི་བརྗོད་བྱ་ཡུལ་དུ་བྱ་དགོས་པ་ལ་དགོངས་སོ། །དེས་ན་རྒྱུན་
སྣང་དུ་བརྗོད་བྱའི་སྐབས་སུ་གང་ཟག་བཞིའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་དངོས་པོ་བརྒྱུད་བཤད་པ་དེ་
ཉིད་མ་རྩུངས་པར་བསྟན་པས་དེའི་ལྟར་ན་ཉན་རང་མི་སྤྱོད་བའི་གང་ཟག་དུ་མི་འདོད་དོ། །གང་
གིས་ན་བདེན་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱོར་སོགས་ཀྱི་དགོ་ཅ་སྦྱབ་པ་དང་ལྟན་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔལ་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་སངས་རྒྱས་སྦྱབ་པ་ཅི་ལ་ཡང་
མ་རག་པ་སྟེ་གཞན་བྱིང་ལ་མི་སྟོས་པར་བྱང་ཆུབ་དུ་ཆས་པ་དག་ཁོ་ནས་སོ། །ཆོག་གསལ་
ནི། བྱང་སེམས་ཞེས་པ་སྦྱར་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ལ་ཁྱད་པར་དུ་རིགས་ལ་གནས་
པའི་བརྩ་གསུམ་པོ་ཡིན་ཏེ། །དེ་དག་ནི་བྱང་ཆུབ་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ། །གང་ལ་
བརྟེན་ནས་ན། གཞུགས་སོགས་རི་སྟེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དབྱིངས་ཆོས་རྣམས་མཐའ་ཡས་པ་
ལྟར་དབྱིངས་ཀྱང་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་དམིགས་པས་ཀྱན་དུ་འགྲོ་བ་དེ་སྤར་མ་མཐོང་བ་མངོན་

སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཆན་ཉིད་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྒྱུར་པའི་ས་དང་པོ་རབ་དུ་དགའ་བ་དང་སོགས་
བས་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་གྱི་བར་བཅུ་རྟོགས་པ་སྟེ་ཐོབ་པའི་རིམ་པས་ཉེ་དེ་ནི་ཉེ་རྒྱུ་ལོ། །ཆོག་གསལ་དུ་
ནི། རྟོགས་པའི་རིམ་པའི་དོན་ནི་ས་རྣམས་རང་གི་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱིས་བཞག་གི་ལྷ་གནས་ལྟར་
མཐོ་དམན་མེད་ཅེས་འདོད་དོ། །ཚུལ་རི་ལྟར་ན། ཉིད་དགོས་ཉེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དེ་ཡོངས་སུ་
རྟོགས་པར་རོ། །ཆོག་གསལ་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཅེས་འཆད་དོ། །

ས་དེ་དག་ཀྱང་ཐབས་གང་གིས་འཕྲོལ་ན། སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས། ཤེས་བཞིན་མེད་པའི་
སེམས་ལྷན་པའི། ཤོས་དང་བསམ་དང་སྒྲོམ་པ་ཡང་། སྒྲོ་དོལ་བྱམ་པའི་ཚུ་བཞིན་དུ། དྲན་པ་
ལ་ནི་དེ་མི་གནས། ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་དྲན་པའི་ཤེས་པ་གྲོགས་
ཤེས་བཞིན་དང་ལྷན་པ་ལ་ལེགས་པར་ཉེ་ཆེ་རབས་གཞན་དུ་ཡང་མི་བརྟེན་པར་བཞག་ནས་
སོ། །བག་ཆགས་དེ་གང་གིས་བཞག་ན། བསྟན་བཅོས་འདི་མཉན་པ་ལས་དེའི་ཆོག་དོན་ཉམས་
སུ་སྤྱོད་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་སྟེ་མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཆོམ་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་སྒྲོ་ནས་ཡུམ་གྱི་
མིང་དོན་སེམས་ལ་གསལ་བར་བྱས་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱིས་བཞག་གོ། གང་བཞག་ན་ཤེར་
ཕྱིན་གྱི་མདོ་ཡི་དོན་མ་ལུས་པའོ། །དེ་ཡང་སྤངས་གཞི་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་དང་སྟོང་པོའི་དོན་
རྣམས་ལས་གང་འཛོག་ན། དང་པོ་ནི་མིན་ཉེ། རྟོགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན་ལུང་ནི་གཟིངས་དང་
འབྲ་བ་དང་རྣམ་གཡིང་ཡིན་པས་དམན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་
པས་དེས་ན་མངོན་རྟོགས་བརྒྱུད་དང་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་དེ་ལས་དང་པོ་པའི་ས་ནས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་དང་མི་འབྲལ་བར་འཇུག་པ་བསམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་བསམ་
པ་དེས་ཟིན་པའི་སྤྱོད་པ་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པའི་སྤྱོད་པ་བཅུ་རྣམས་སོ། །བཅུ་གང་ཞེ་ན། སྤྲིན་པ་
དང་སོགས་པས་པར་ཕྱིན་ལྷག་མ་དགའོ། །དེ་ལྟར་ན་འགྲེལ་བ་ཤད་གཉིས་དང་ཤེར་འབྱུང་གིས་
ཆོས་སྤྱོད་བཅུ་པར་ཕྱིན་བཅུ་ལ་བཤད་པ་ནི་ཅ་འགྲེལ་འདི་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་སྤྱོན་མེད་པ་སྟེ།
བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་མཆོག་ནི་བཅུ་པོ་འདི་ཡིན་པས་སོ། །སྤྲིན་གྱི་མཁས་པ་དག་རྒྱན་སྒྲུང་

ལས། སྟོང་ཐལ་བརྒྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་ཡི་དོན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་གདམས་ངག་ལ་
སོགས་པ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གནས་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་དབྱེ་བས་བྱེ་བ་ཞེས་པས་ཆོས་སྟོན་བཅུ་ལྔ་
མཐུན་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་ལ་བཤད་པར་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། ལུང་དེས་དོན་བདུན་ཅུ་པོ་ཐམས་
ཅད་འཛིན་ཏེ་གནས་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཞེས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་བླ་པ་ལ་བཞག་པའི་
དོན་ནི་ཐོས་པའི་དོན་མི་བརྗེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ཉམས་ལེན་གྱི་དམིགས་ལྷན་མི་བརྗེད་པར་
འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མ་བརྗེད་པར་བཟུང་ནས་བསམ་བློས་གིས་སེམས་པར་བྱེད་ཅིང་སྒྲོམ་
བློས་གིས་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་ས་བཅུ་ཡི་རྟོགས་པ་འགྲུབ་པ་སྟེ་རིང་རྒྱུ་ལོ། །

བཞི་བ་(དགོས་པ་)ནི།

འགྲེལ་བ། དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པའི་ཆེད་དུ་མཛོན་པར་འདོད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྐྱབ་པ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་གདུལ་བྱ་ལྔ་མས་ཀྱིས་
བདེ་ལྷག་ཏུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ནི་བསྟན་བཅོས་རྩལ་པའི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསེར་མེད་། རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ནི་བསྟན་བཅོས་རྩལ་པའི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་
རྟོགས་ན། ཤེས་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ཡི་དོན་བླ་པ་ལ་བཞག་བྱར་མཛོན་པར་འདོད་པའི་སྟོན་པ་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་འཇུག་པའི་སྟོན་པ་ལོ། །འཇུག་པའི་སེམས་པར་ཕྱིན་བཅུ་ནི་རི་ལྟར་སྟོན་པ་
སྐྱབ་པས་སྐྱབ་པའི་སྟོན་པ་ལོ། །སོགས་པས་ཆོས་སྐུ་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་ནི་བྱུབ་པའི་
སྟོན་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོན་པ་གསུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་དོ། །གང་གི་ཕྱིར་འདོད་པ་བསྐྱེད་
ན། དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པའི་ཆེད་དུ་ཞེས་འཆད་མོད། འོན་ཀྱང་བདེ་ལྷག་ཏུ་རྟོགས་པ་དེ་
གང་གི་ཕྱིར་ཡིན་ན། དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པའི་ཆེད་དུ་ཞེས་བྱ་སྟེ་དགོས་པ་ནི་ཉིད་དགོས་
ཀྱི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གིས་ན། རྒྱན་གྱི་གདུལ་བྱ་ལྔ་མས་ཀྱིས་སོ། །རི་ལྟར་ན། བདེ་
ལྷག་ཏུ་སྟེ་ཆེགས་རྒྱུད་ཅུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དོན་འདི་ཡིན་ཏེ། ལུས་གསུམ་ལས་དངོས་བརྒྱད་
གསལ་བར་མཛད་ཟེན་ཀྱང་རྒྱན་བཅུ་མས་པ་དོན་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། མདོ་ལས་ནི་དུས་རིང་མོ་

ཞིག་གིས་གོ་བར་སྐྱེད་ལ་བསྟན་བཅོས་ལས་ནི་དུས་བྱང་དུ་དང་ཆེགས་རྒྱུ་དུས་དངོས་བརྒྱད་
རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟུམ་དུ་དགོངས་སོ། །

གཉིས་པ་(བཅུ་བྱ་གཞུང་གི་རང་བཞིན་)ལ་གསུམ། རྒྱས་པ་ལ་དད་པ་ལ་བརྒྱད། འབྲིང་ལ་
དད་པ་ལ་བྱུག་བསྟུས་པ་ལ་དད་པ་ལ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལུས་རྣམ་པར་
བཞག་པ་དང་། ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། མཆོམས་སྒྱར་ཏེ་ལུས་དགོད།
དགོས་པ་ཅན་གྱི་ལུས་ཉིད་བཤད། ལུས་ཀྱི་བསྟུས་པའི་དོན། ཆེག་དོན་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་
ནོ། །དང་པོ་ནི།

འབྲེལ་པ། དེ་ལྟར་འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་ནས། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་བདེ་སྐྱབས་ཏེ་
རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་བྱས་པ་ཡང་མ་འཛིངས་པ་
ཉིད་ཀྱིས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ་བར་གཟིགས་ནས་ཆེག་ལེའུར་བྱས་པ་བཅོ་ལྔས་མདོ་དང་རྒྱས་པར་
བསྟན་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏེ་ཕྱིན་པའི་ལུས་རྣམ་པར་བཞག་པ་གསུངས་ཏེ།

གསེར་མེད་། སྒྲར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་བསྟན་ནས་དེའི་ལོག་ཏེ་
ཆེག་ལེའུར་བྱས་པ་བཅོ་ལྔས་ཤེས་ཕྱིན་ཡུམ་གྱི་ལུས་རྣམ་པར་བཞག་པ་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་
ན། དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་མདོ་དང་ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ་གྱིས་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ།
དགོས་པ་ནི། འཆད་ཉན་སྟེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་དགྲུས་ཀྱི་བསྟན་པའི་རྟ་ཆོམ་ཆོམ་མེད་པར་རྒྱག་
པ་ལྟར་ཉན་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱས་པའདད་ཀྱི་དོན་ཆོན་རྣམས་མ་འཛིངས་པའི་སྟོན་ནས་
བདེ་སྐྱབས་ཏེ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། དགྲུས་མཐོང་བའི་ཁ་ལོ་པས་རྟ་ལེགས་པར་ཆར་
གཙོད་ལུས་པ་ལྟར་རྒྱས་པའདད་དུ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་བྱས་པ་མ་འཛིངས་
པའམ་མ་འཁྲུགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཆད་པ་པོས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ་བར་བྱམས་པས་གཟིགས་ནས་
སོ། །ཡང་ནི་དགོས་པ་སྟེ་མར་མ་ཟད་པའོ། །

འདིར་ལུས་རྣམ་གཞག་ལ་གསུམ། ལུས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། དེས་ཆེག་གོ། །དང་པོ་

ནི། ཡན་ལག་དུ་མ་ཆོགས་པ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། ཆོགས་དང་ལུས་དང་འདུས་པ་ནི། རྣམ་གངས་
དག་སྟེ། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ་)ནི། རིགས་ཐེགས་ཀྱི་འབྲེལ་བར། རབ་དུ་བྱེད་པའི་ལུས་ནི་གཉིས་ཏེ་སྒྲ་
དང་དོན་ཏེ་ཞེས་པ་ལྟར་ཆོགས་བཅད་བཅོ་ལྔ་ནི་རྫོང་བྱེད་དང་། དངོས་བརྒྱད་དམ་དོན་བདུན་ཅུ་
ནི་བརྫོང་བྱེད་ལུས་སོ། །

གསུམ་པ་(རེས་ཆེག་)ནི། རོ་པོ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་དང་བསགས་པ་དང་། ཡན་ལག་ལ་བྲབ་པ་
དང་། དེའི་རྟེན་བྱེད་པས་ལུས་སོ། །

གཉིས་པ་(དགོས་པ་ཅན་གྱི་ལུས་ཉིད་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ལུས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གངས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ལུས་ཀྱི་དབྱེ་བ། དབྱེ་བ་མིང་གིས་བྲད་པར་
དུ་བྲས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཆེག་གི་དོན་བཤད། བརྒྱད་ཆན་གསུམ་གྱི་བྲད་པར་
དབྱད། ཤེར་བྱིན་གྱི་དངོས་བཏགས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།
རྩ་བ། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ནི། །དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་དག་བཤད། །

གཤམ་ཐེང་། མཆོད་བརྫོང་དུ་བརྫོང་བྲུ་ལ་བསྟོད་པུག་བྲས་པའི་ཤེར་བྱིན་དེ་རི་ལྟར་བྲས་
པས་འཆད་ཅེ་ན། ཤེར་བྱིན་དེ་ནི་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །དེར་བྱེ་ནས་འཆད་
པ་ཅི་ཞེ་ན། ལུས་དོན་རྫོགས་པར་ནི་བཤད་དགོས་ལ་དེ་ལྟར་བཤད་ན་ཡང་དག་པ་སྟེ་མ་ལུས་
པར་བཤད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །མདོ་འདི་ལས་མ་ལུས་པ་རིམ་ཞིག་སྟོན་ཞེ་ན་ཞེས་ཟིན་ནས།
ལན་དུ་ལམ་འབྲས་ཀྱི་ཤེར་བྱིན་ནི་ཡང་དག་པ་སྟེ་མ་ལུས་པར་བཤད་དོ། །མ་ལུས་པ་གང་ན་
དངོས་པོ་བརྒྱད་དོ་ཞེས་ཤུམ་པས་འཆད་དོ། །གང་ན་གཞུང་གཙོ་བོར་བྲས་པའི་ལམ་དང་འབྲས་
བུའི་ཤེར་བྱིན་ནོ། །གང་གིས་ན། དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་སོ། །རི་ལྟར་ན། རི་ལྟར་རི་སྟེང་གི་དོན་
རྣམས་ཡང་དག་པར་བཤད་ཅེས་བྱད་རྩ་གྲིས་སོ། །དེ་ལྟར་གསུམ་ལས་དང་པོའི་མཆོམས་སྦྱར་
ཚུལ་ནི་འབྲེལ་བ་དང་རྣམ་འབྲེལ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པའོ། །གཉིས་པ་ཡང་བསྟན་བཅོས་འདིས་

ལུས་དོན་མ་ལུས་པར་སྟོན་ན། ལུས་ཀྱི་མདོ་ལས་བཤད་པའི་མ་ལུས་པ་ཅི་སྟོན་ཞེས་ངེས་ནས།
ལན་དུ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འདི་སྟོན་ཞེས་སྒྱུར་ན་འབྲེལ་གྱི། གཞན་དུ་ན་མདོས་འདི་ལྟར་བཤད་
ཅེས་པ་སྐབས་དང་འབྲེལ་དགའོ། །

གཉིས་པ་(བརྒྱད་ཚན་གསུམ་གྱི་བྱད་པར་དབྱད་པ་)ནི། འོ་ན་དངོས་པོ། མངོན་རྟོགས། སྐབས་
གསུམ་ལ་བྱད་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བཤད་ཅེས་པས་
འབྲེལ་གཞི་བྱས་ནས་གཞུང་དང་དོན་གཉིས་ཀ་དངོས་བརྒྱད་དུ་འདོད་པ་དང་། དོན་བསྟུས་
སྟོན་མེད། མངོན་རྟོགས་རྣམས་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། །མཁྱེན་པ་གསུམ་དང་ཆོས་སྒྱུ་ལ། །མངོན་སུམ་
རྟོགས་པས་མངོན་རྟོགས་ཏེ། །སྦྱོར་བ་བཞི་ནི་མངོན་སྟོགས་ཡིན། །འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་དེ་
ལྟར་བཞེད། །རྣམ་པར་གྲོལ་སྡེའི་གཞུང་གིས་ནི། །མངོན་རྟོགས་རྣམས་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། །སྦྱོར་བ་
བཞི་པོ་ཁོ་ན་སྟེ། །མཁྱེན་པ་གསུམ་དང་ཆོས་སྒྱུ་ནི། །ལུས་དང་འབྲས་བུ་དག་ཏུ་འདོད། །གསེར་
མིང་ཤུཆིས་རྣམས་གཉིས་ཀྱིས། །མངོན་རྟོགས་བདག་ཉིད་བདུན་ཡང་སྟེ། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་
བདག་འདོད། །འབྲས་བུ་ཆོས་སྒྱུ་མངོན་པ་ཡིན། །བརྒྱད་ཀ་མངོན་རྟོགས་སེང་བཟང་དང་། །བྱད་
ཟླ་ཤི་ནི་རྣམ་པར་བཞེད། །ཅེས་འཆད་པ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་སྦྱོར་འཕགས་
པ་ཁོ་ནའི་རྟོགས་པར་ཅ་བ་ལས་ཆེས་གསལ་ཞིང་གཞན་གསུམ་ལ་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་
ཡོད་པར་ཡང་བཞེད་དགོས་པས་དེ་ལ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་འབྲེལ་པ་ག་ལ་སྟེ། གྲོལ་སྡེའི་
དགོངས་པ་འང་མིན་ཏེ། ཉི་སྒྲུང་ལས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
དང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་རིམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། ལམ་ཤེས་པ་
ཉིད་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མཐའ་དག་བསྟུས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་དང་། མངོན་དུ་སྟོགས་པ་ཞེས་འབྲུང་བས་དོན་སྦྱི་ཅམ་རྟོགས་པ་ལ་ཡང་མི་འདོད་
དེ། སྐད་ཅིག་མ་ལ་ཡང་ཐལ་ཆེས་པས་སོ། །དེས་ན་འདི་ཡི་འབྲེལ་གཞི་ནི། འཕགས་པས་
དངོས་བརྒྱད་བགྲངས་པ་ན་དང་པོ་གསུམ་དང་ཐ་མ་ལ་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་སྦྱོར་སྒྱུར་ཞིང་། བར་

བ་བཞི་ལ་སྦྱར་བ་ཅམ་གྱིས་བྱས་སོ། །དག་ལྟན་དུ། དང་པོ་བདུན་མངོན་རྟོགས་སུ་བཤད་ནས་
བརྒྱད་བ་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་དེ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་བཞེད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་
ལྟ་ན་ནམ་མཁུན་ལ་ཡང་མཚུངས་པ་དང་སངས་རྒྱས་ལ་མངོན་རྟོགས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །དེའི་
ཕྱིར་དོན་བསྐྱུས་སྒྲིན་མེད། མངོན་རྟོགས་ཤེས་རྒྱུ་དེས་པ་སྟེ། །དངོས་སོ་བརྒྱད་ནི་བརྗོད་བྱ་
ལ། །སྐབས་ནི་རྗོད་བྱེད་ལྷནྱེ་གསུང་། །ཞེས་པ་ནི་ལྷནྱེ་པའི་གཞུང་ལ་གསལ་ཁ་མི་སྤང་ཡང་
དེ་བཞིན་དུ་འདོད་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་(ཤར་ཕྱིན་གྱི་དངོས་བཏགས་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། འདོད་པ་དགོད་པ་དང་། དེའི་འཐད་
ཕྱོགས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཞོད་འཛོམས་དང་། ཕྱོགས་སྒྲུང་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་
པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི། ལུས་གསུམ་གཞོད་འཛོམས་ལས། ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་ལ་དོན་དམ་པར་ན་སྟོན་ལམ་དང་། བཙོན་འབྲུས་
བཅམས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་། ལས་དང་། སྦྱག་བསྐལ་དང་། འཁོར་བ་དང་། རྣམ་པར་
རྟོག་པ་དང་། ཡོན་ཏན་དང་། ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་རྣམ་པ་འདི་དགའི་པ་རོལ་ཏུ་སོན་པའི་ཕྱིར།
འཛིག་རྟོན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་བསྐྱུས་
པ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ནས་དེའི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
དང་བཅས་པ་དང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མེ་ལོང་ལྟ་བུ་དང་། མཉམ་པ་ཉིད་དང་སོ་སོར་
རྟོག་པ་དང་། བྱ་བ་སྦྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ཀྱང་དེའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་ལ་རྒྱར་
བཏགས་ཏེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་འབྱུང་ཞིང་གཞན་ཡང་
ཉན་རང་དགྲ་བཙམ་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ཤེས་ཕྱིན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་གཞུང་རྣམས་ཤེས་ཕྱིན་གྱི་རྒྱ་
ཡིན་པས་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་དང་། མོས་སྦྱོད་ནས་འཛོམས་ཀྱི་སྒྲིན་གྱི་བར་
ཀྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཤེས་ཕྱིན་གྱི་མིང་ཅམ་འབྲུག་པའི་བཏགས་པ་བར་
བཤད་ཅིང་། འབུམ་གྱི་གཞོད་འཛོམས་ལས་ཀྱང་དེ་རྗེ་ལྟ་བར་བཤད་ལ། མན་ངག་རྗེས་འབྲང་

དུ་ཡང་གཞོད་འཛུམས་གཉིས་དང་མཐུན་པར་བཤད་དོ། །

འདིར་སྤྲུལ་ཆམས་ཀྱིས་རྫོ་རྩེ་ལྷ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་འབྲུལ་ནས་ཤེར་བྱིན་དངོས་རྒྱུན་
མཐའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བཞེད་པར་འཆད་པ་ནི་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། ཤེར་བྱིན་དངོས་བཏགས་རྣམས་
བཤད་པའི་འཕྲོས་ཉིད་ནས་གཞོད་འཛུམས་གཉིས་དང་མཐུན་པའི་རྩེས་འབྲང་དུ། དེ་ལྷར་ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད་པ་འདི་རྣམས་ལས་འདིར་ནི་སངས་རྒྱས་སར་གཏོགས་
པའི་ཤེས་རབ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་རྣམས་པར་མི་རྟོག་པ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་འབྲུང་ཞིང་། བྱད་པར་དུ་བྱི་མ་ལས། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་རྣམས་པར་མི་
རྟོག་པ་རྫོ་རྩེ་ལྷ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་ཡང་དག་པར་བསྟུས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ་ཞེས་འབྲུང་བ་དང་། གཞོད་འཛུམས་
ཀྱི་སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་རྫོར་ཉིང་རྣམས་མཐུན་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བཤད་པ་དང་། ས་བཅུ་པ་མན་ཆད་
ཀྱི་རྟོགས་པ་བཏགས་པ་བར་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་ཡི་དགོངས་པ་ནི། སྤྲང་ཉིད་ཀྱི་
བཤད་པའི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྫོར་ཉིང་ཡུལ་གང་ལ་ཡང་མི་དམིགས་པར་བཤད་པས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་མཉམ་གཞག་དོར་ཉིང་སྤྲང་མེད་དང་། རྩེས་ཐོབ་སྤྲང་བཅས་གཉིས་ལས་
བྱི་མའི་རྟོག་བཅས་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བཞི་རྣམས་ནི་ཤེར་བྱིན་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ལ་སྤྲ་
མ་མཆོན་ཉིད་པར་བཞེད་དོ། །

གཉིས་པ་(ཚྭགས་སྒྲང་རྩེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་ལུགས་)ནི། རྒྱན་སྤྲང་ལས། སངས་རྒྱས་བཙུམ་
ལྷན་འདས་ཀྱི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྲུལ་ལྷ་བུ་ནི་དངོས་ཡིན་ལ། དེ་ཐོབ་པ་དང་རྩེས་སུ་
མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཆོག་དང་རྒྱ་གི་ཆོགས་ཀྱི་གཞུང་དང་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་
ཅན་གྱི་ལམ་ལ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཏགས་པའོ། །དེ་ཡང་སློབ་
དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲང་པོའི་ཞལ་སྤྲུལ་ནས་ཀྱིས། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་གཉིས་མེད། ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་
དེ་བཞིན་གཤེགས། །བསྟུན་བྱའི་དོན་དེ་དང་ལྷན་པས། །གཞུང་ལམ་དག་ལ་དེ་སྤྲུལ་ཡིན། །ཞེས་

བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །ཆོག་གསལ་དུ་ནི་ངོ་མོ་ཉིད་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་
སྟེ། མདོ་ལས། ཤེར་ཕྱིན་ཡི་གེ་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ལ་སྤྱི་ཡང་སྟོན་པ་དང་ཉན་པ་དང་ཤེས་པར་བྱེད་
པ་མེད་དོ། །ཞེས་སོ། །འདི་མ་རྟོགས་ན་ཤེས་རབ་ཡིན་ཀྱང་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པར་ག་ལ་འགྱུར།
དེའི་ཕྱིར་སེམས་བྱུང་དགེ་བ་ཁྱད་ཅན་གྱི་འདུས་བྱས་ལ་ཤེར་ཕྱིན་དུ་བཞག་པ་ཡང་དེ་རྟོགས་
པའི་མཐུས་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཉན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོང་མེད་ན་བརྟེན་པ་སེམས་མི་གནས་ལ།
དེ་མེད་ན་དབང་སོ་དང་བཅས་པའི་ལྷན་མི་གནས་པས་སྟོང་དེ་རབ་དུ་གཅེས་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་
ཉིད་མེད་ན་ཡང་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དམིགས་པ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་མི་སྟེ། དེ་མེད་ན་དེ་
ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་སྦྱོར་བའི་ལམ་དང་གཞུང་དག་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་དེ་གསུམ་ཡང་
རང་བཞིན་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ལས་ཀྱང་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གཙོ་བོ་སྟེ།
རང་བཞིན་དང་ཐ་མི་དད་པ་དང་ལམ་དང་གཞུང་ཡང་དེའི་ཆེད་དུ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་ངོ་ཞེས་བཤད་
ནས་སྤར་གྱི་ལུང་བྲངས་སོ། །འདིས་ཀྱང་ལུང་དེའི་དོན་གཙོ་པོ་ལ་འདོད་དོ། །

གསུམ་པ་(དེ་ལས་གཞན་པའི་ལུགས་)ནི། དག་ལྷན་ལས། ཤེས་པའི་རབ་ཡིན་པས་ན་ཤེས་
རབ་སྟེ་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་རབ་ཀྱང་དེ་ཡིན་ལ་པ་རོལ་ཡང་ཡིན་པས་
ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ལོ། །ཕྱིན་པ་ནི་འགྲོ་བ་སྟེ་པ་རོལ་དུ་སོན་པའོ། །གང་གི་པ་རོལ་ཞེ་
ན། འཕགས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་
ཀྱི་ནི་དག་པའི་ཡང་རོ། །སྦྱོར་བའི་ལམ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་
ན། དེའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་སྦྱོར་མཛད་པ་དང་བཅས་པ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། དེའི་འབྲས་བྱ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། འདིར་ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། རྣམ་པར་གཡིང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་
པ་བཅུའི་གཉེན་པོའོ་ཞེས་སོ། །འདིས་ནི་ས་བཅུའི་མཉམ་གཞག་རྣམས་ཤེར་ཕྱིན་མཆོན་ཉིད་

བ་དང་སོ་སྟེ་དང་སངས་རྒྱལ་གྱིས་”བཏགས་པ་བར་བཞེད་དོ། །དེ་ལྟར་བཞེད་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ཡང་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ལེའུར། འདི་དང་། འདི་འདོད་པས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཞེས་དུ
 མ་ཞིག་གསུངས་པའོ། །དེ་ནས་ལྷ་རིའི་བྱས། ཤེར་ཕྱིན་ལ་རི་ལྷར་སྟེད་པར་བཟྱི་བྱས་པའི་ལན་
 དུ་སྐྱབ་པ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་བཀའ་སྩལ་ནས་རྣམ་གཤེད་གི་རྣམ་རྟོག་བཅུའི་གཉེན་སོ་བྱེད་པ་
 ཞིག་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བཙོན་པར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཤེར་ཕྱིན་མདོ་ལས་རྟོག་པ་བཅུའི་གཉེན་སོ་
 མཚན་ཉིད་པར་བཤད་ལ། མོས་སྟེད་གྱིས་རྟོག་པ་དེ་དག་གི་གཉེན་སོ་བྱེད་མི་བྱས་ཤིང་སངས་
 རྒྱལ་ལ་ཡང་གཉེན་སོའི་བྱ་བ་དང་བྲལ་པའི་ཤེར་ཕྱིན་བཏགས་པ་བའོ་སྙམ་དུ་བསམས་སོ། །

ཚུལ་འདི་ཡང་ཐེག་བསྐྱེས་ལས། རྣམ་པར་གཡེང་བ་བརྒྱུ་པོ་འདི་དག་གི་གཉེན་པོར་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་དོན་མཐའ་དག་ནི་མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་དང་གཉེན་པོ་དང་བཅས་
པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པར་མངོན་ནོ། །ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས་ཤེས་
རབ་ནི་སྤྱིར་ན་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་པ་རོལ་ནི་མོས་སྦྱོང་པའི་གནས་
སྐབས་ན་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་ཡིད་ཆེས་པ་ཡིན་ནོ། །རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་
པའི་གནས་སྐབས་ན་ནི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དབེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་གང་དག་དེ་
ལྟ་བུའི་པ་རོལ་དེའི་བདག་ཉིད་ཏུ་སྤྱིར་པ་ནི་དེ་དག་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡིན་ནོ།
ཞེས་གསུངས་སོ། །འི་མ་ལ་མི་ཉས་ནི། དོན་དམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི་རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་དག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྦྱ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་ནི། སེམས་
བསྐྱེད་པ་དང་། གོ་ཆ་དང་། འཇུག་པ་དང་། ཆོགས་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བའི་སྦྱབ་པའི་མཆོན་
ཉིད་རྒྱུའི་བདག་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་། དེ་ལ་གང་གི་ཆེ་རྒྱུའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་
བྱ་ན་ནི་ཡུལ་གྱི་བདུན་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཆེ་འབྲས་བྱ་ལ་བྱ་ན་ནི་རྒྱ་མཆོན་གྱི་བདུན་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་དོན་དམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་ནི་འབྲས་བྱ་དང་གཞན་རྣམས་རྒྱུའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཏུ་

མཛད་ནས་ཕྱ་མ་ལ་བྱེད་ན། རྒྱ་མཚན་གྱི་བདུན་པ་ཞེས་པ་ནི་ཤིང་གི་ཆེད་དུ་ཚུ་འབྲེན་པ་ལ་དེ་ལ་
ཚུ་འབྲེན་ཞེས་པ་ལྟར་དགོས་ཆེད་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ལ་བྱེད་ན། ཡུལ་གྱི་བདུན་པ་ཞེས་པ་ནི་ཤིང་ལ་
བྱ་གནས་ཞེས་པ་ལྟར་གནས་གཞི་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཟབ་མོ་སྤྱོད་
པ་ཉིད་ལ་ཞེས་པའི་དོན་འགྲེལ་པའི་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་འདི་དང་ཕྱ་མ་གཉིས་ཀ་ཡང་སློབ་
ལམ་ན་ཤིང་ཕྱིན་མཚན་ཉིད་པ་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(དེའི་འཐད་ཚུགས་བསྟན་པ་)ནི། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ཐ་དད་པ་དེ་དག་ལས་འདིར་གང་
ཞིག་གཟུང་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཚུགས་སྐང་དང་སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་སྟོན་དང་ཕྱིས་ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་ཁ་
ཅིག་གཞུང་ལམ་བཏགས་པ་བ་དང་འབྲས་བྱ་ཤིང་ཕྱིན་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པས་སློབ་ལམ་ན་
ཤིང་ཕྱིན་ཡོད་པར་བཞེད་པ་བཏགས་པ་བ་ལ་དགོངས་ཤིང་མཚན་ཉིད་པ་སངས་རྒྱས་ས་ན་
ཡོད་པར་བཞེད་དོ། །དགོངས་པ་བཅའ་ན་ནི་མཚན་བཏགས་ཀྱི་དོན་དུ་མི་སྤྲང་གི་གཙོ་པལ་ལ་
བཞེད་པར་སྤང་སྟེ། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། འདིས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པའི་སྤྱི་དོན་རྣམས་པ་གཉིས་སུ་བསྟན་ཏེ། གཙོ་བོ་དང་པལ་བཤོ། །དེ་ལ་གཙོ་བོ་ནི་གཉིས་
སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །པལ་པ་ནི་གཞུང་དང་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྒྱན་སྤང་
ལས་ཀྱང་། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་གཉིས་མེད། །ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས། །ཞེས་བྱ་
བའི་ཚུལ་གྱིས་གཙོ་བོར་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་གཞུང་སྟོང་ཐལ་བརྒྱ་བ་ལྟ་བུ་ནི་སྤང་བཞེད་པ་ལྟར་གདུལ་
བྱའི་རྒྱད་ཀྱི་རྣམ་རིག་མིང་ཆོག་ཏུ་སྤང་བ་ཅམ་ཡིན་པས་ཤིང་ཕྱིན་མཚན་ཉིད་པ་མིན་ནོ། །དེས་
ན་ལམ་ནི་པལ་པ་ཡིན་ཀྱང་མཚན་ཉིད་པར་མི་འགལ་ཏེ་མི་པལ་པ་བཞིན་ནོ། །

ཐོ་ན་ལམ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་འདོད་ཅེ་ན། འདི་ལ་གསུམ། ཤིང་ཕྱིན་གྱི་མཚན་ཉིད། ས་
མཚན་ས། དེས་ཆོག་གོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གང་ལ་བརྟེན་པའི་མཚན་གཞི། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་
མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལྟ་གྱི་ཤིང་ཕྱིན་མཚན་ཉིད་པར་

སྤྱི་བའི། ཤེར་བྱིན་ལ་བསྟོད་པ་ལས། སངས་རྒྱལ་རྣམས་དང་རང་སངས་རྒྱལ། ཉན་ཐོས་
རྣམས་ཀྱིས་ངེས་བཞུག་པའི། རམ་ལམ་བྱོད་ཉིད་གཅིག་ལུ་སྟེ། གཞན་ཞེས་བཟྱི་བ་མ་མཆིས་
ངེས། ཞེས་ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་དེ་ལ་ཤེར་བྱིན་ཡོད་
པ་མི་འགལ་ཡང་བྱམས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་ཐེན་ཆོད་དང་། འཕགས་པ་དང་སློབ་དཔོན་གྱིས་
ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོས་བྲལ་དུ་རྟོགས་པར་མ་བཤད་ཅིང་མི་བཞེད་པས་འདིར་ཁས་
མི་སྤང་ངོ་། དེས་ན་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་འཕགས་ལམ་གསུམ་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་
པར་རྟོགས་པའི་ཆ་རྣམས་མཆོན་གཞིར་གཟུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་(དེ་ལ་བརྟེན་པའི་མཆོན་ཉིད་)ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོས་བྲལ་དུ་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་མཁུན་པ་གང་མི་གནས་པའི་སྤང་འདས་སུ་བྱིན་པའམ་བྱིན་བྱེད་ངོ་། དེ་ལྟར་ཡང་ཡུམ་
ལས། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་གྱུར་པ། འདི་ནི་ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་
མཆོག་སྟོད་པ་ཡིན། ཞེས་དང་། གང་ཆེ་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་དང་དཀར་ནག་ཆོས། ཤེས་
རབ་རྣམ་པར་བཤེག་ནས་རྒྱལ་ཅམ་མི་དམིགས་ཆེ། འདི་གཉིད་དག་ན་ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་
གངས་འགོ། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(ས་མཆོམས་)ལ་གཉིས། བཏགས་པའི་མཐའ་དགག་གནས་པའི་དོན་དགོད་
པའོ། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ་སྟོབ་ལམ་རྣམས་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་པར་དུ་འགོར་ཡོད་པས་
ཤེར་བྱིན་ནི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ས་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དེ། དེའི་དོན་ནི་ཤེས་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་བྱིན་ཡིན་པས་
སོ། ཞེས་ཟེར་ངོ་། འདི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་པར་བྱིན་གཅིག་གྲང་སྟོབ་ལམ་ན་མེད་དགོས་
པས། ཤེར་བྱིན་གཅིག་ལུ་འུ་ས་མཆོམས་སུ་མ་ཟད་པར་བྱིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་མཆོམས་གྲང་དེ་
ལྟར་འདོད་པར་གྱིས་ཤིག་དེ་ཡང་འདོད་སྟམ་ན། བྱང་འཕགས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་གཉིས་བསྟུན་པ་
གསུམ་ཆོགས་གཉིས་ཐམས་ཅད་གྲང་བྱིན་བྱུག་ལ་འཛོག་པས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གྲང་སངས་
རྒྱལ་གྱི་ས་ཁོ་ནར་ཁས་ལོངས་ཤིག་ཤེར་བྱིན་མེད་པའི་བྱིར་པར་བྱིན་དང་པོ་ལྷ་ཡང་མེད་དགོས་

ཏེ། དང་པོ་ལྷ་ས་འཕེལ་སྤྱོད་ཀྱི་མིང་འཛུགས་པ་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་ཏེ་གྲགས་ཀྱི་ཤེས་ཀྱིན་གྱིས་ཟེན་
བའི་མཐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཡུམ་ལས། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་རིན་པོ་ཆེ་
སྣ་བདུན་དང་བྲལ་ན་འཁོར་བསྐྱར་གྱི་མིང་མི་འཛུགས་པོ། །དེ་བཞིན་དུ་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལྷ་ཡང་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་བྲལ་ན་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མིང་མི་འཛུགས་པོ། །ཞེས་སོ། །

ཡང་སློབ་ལམ་ན་སྤྱི་མེད་བྱང་ཆུབ་དུ་བཟོད་པ་དང་སྤྱོད་སྤྲུལ་གྱིས་ལྷ་རྣམས་མཐུན་དུ་མ་ཞོར་
བར་འབྲིང་བྱེད་ཀྱི་འཕགས་ལམ་མེད་པ་དང་། བར་ཕྱིན་བཅུ་རྩེ་གསུམ་པས་ས་བཅུ་རྩེ་གསུམ་པ་
མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་ཀྱིན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། སྤྱད་པ་ལས། རྒྱལ་བ་
འདས་དང་མ་གྱོན་སྤྱོད་པ་བཅུར་གང་བཞུགས་པ། །ཀྱན་ལམ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་འདི་ཡིན་གཞན་མ་
ཡིན། །ཞེས་དང་། དཔུས་ལོང་དམིགས་བྱ་མེད་པ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་རྣམས། །ལམ་ཡང་མི་ཤེས་
ཁྱོད་ཁྱོད་འཇུག་པར་གཤམ་འགྱུར། །ཤེས་རབ་མེད་ན་མིག་མེད་པ་རོལ་ཕྱིན་ལྷ་ཡིས། །དམིགས་
བྱ་མེད་པས་བྱང་ཆུབ་རེག་པར་བྱས་མ་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་ལ་ཕྱི་མ་ནི་གཞུང་ཉིད་ལས་གསལ་
ལོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་བཏགས་པ་བ་ལ་དགོངས་སོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུང་གིས་དངོས་བཏགས་སུ་གསུངས་པའི་དོན་ནི་བཤའ་ཟེན་ལ། སློབ་ལམ་རྣམས་
ལ་གོང་དུ་འགྲོར་ཡོད་པས་ཤེས་ཀྱིན་མིན་པའི་རིགས་པས་གཞོད་པ་ཡང་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་པར་
ཕྱིན་དང་པོ་ལྷ་ལ་ཡང་གསུངས་པར་འགྱུར་རོ། །འདོད་པར་ཡང་མི་བྱས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སློབ་
ལམ་ན་སྤྱད་པར་བྱ་བའི་པར་ཕྱིན་མེད་པས་སྤྱོད་པ་པོ་བྱང་འཕགས་མེད་པར་ཏུ་ཅང་ཐལ་ལོ། །དེ་
ལྟར་སློབ་ལམ་ན་ཤེས་ཀྱིན་ཡོད་པར་ཐེག་བསྐྱུས་ལས་ཀྱང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་
རྣམས་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཁྱད་པར་མེད་དེ་རི་རྒྱན་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་གནས་ནས་མི་གནས་པའི་ཆུལ་གྱིས་དེ་ལས་གཞན་པའི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་
པ་རྣམས་སློམ་པ་ཡོངས་སུ་རྩེ་གསུམ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་
སློབ་ལམ་དང་ཤེས་ཀྱིན་འགལ་བར་འདོད་པ་དག་གིས་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཀྱན་གྱི་གཤེགས་

ཤུལ། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཐག་མེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་སྦྱིད་བྱེད། བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཐར་
ལམ་ཆོལ་བའི་མིག་གཅིག་བྱ་དེ་ཉིད་སྤངས་པས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུམ་འཆོ་
བ་དང་སྤལ་ཞིང་རྒྱལ་སྤྲས་རྣམས་ཀྱི་མིག་ཉམས་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(གནས་པའི་དོན་དགོན་པ་)ནི། སྤྱིར་བསྟན་བཅས་རྣམས་ལ་འདོད་པ་དུ་མ་ཡོད་པས་དེ་
དག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྦྱིག་མི་རུས་པས་རང་གང་འཆད་པའི་གཞུང་དེ་ཉིད་ཆད་མར་བྱེད་དགོས་
སོ། །དེ་ལ་རྒྱན་འདིར་ས་དྲུག་པར་བྱིན་དྲུག་ཇོགས་པས་སྤང་བྱ་དྲུག་སྤངས་པ་དང་། ཚུ་རོལ་པ་
རོལ་མཐའ་ལ་མིན། །ཞེས་སོགས་འབྱུང་བས་སློབ་ལམ་ན་ཤེར་བྱིན་མཆན་ཉིད་པ་ཡོད་ལ། ཡུམ་
བར་མ་ལས་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་པར་བྱིན་གཉིས་གསུངས་པ་ལྟར།
དབུ་མ་ལ་འབྲུག་པ་ལས་ཀྱང་བཤད་པའི་བྱིར། ལམ་དང་པོ་གཉིས་ལ་པར་བྱིན་གྱི་སྤྱི་འབྲུག་
ཀྱང་མཆན་ཉིད་པ་མིན་ནོ། །དེས་ན་རྩེ་བཅུན་གྱི་གཞུང་དང་དེ་འགྲེལ་པ་ལ་ཆད་མར་གྱུར་པའི་
ཐོགས་མེད་སྤྱི་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་རྩོད་མེད་རྣམས་སུ་སློབ་ལམ་དུ་ཤེར་བྱིན་ཡོད་པར་བཤད་པ་མ་
གཏོགས་མེད་པར་བཤད་པ་མེད་ལ། འདིའི་རྩ་བའི་མདོ་རྣམས་སུ་ཡང་ཤེར་བྱིན་བྱང་སེམས་ཀྱི་
ཁྱད་ཆོས་སུ་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་པས་དེའི་རྩེས་སུ་འབྲངས་ནས་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་(ངེས་ཆེག་)ནི། མདོ་རྒྱན་ལས། དོན་དམ་ཤེས་པའི་བྱིར་བཤད་དོ། །ཞེས་དང་།
ཤུཌྱི་པས་ཀྱང་། ཤེས་པའི་རབ་ཡིན་པས་ན་ཤེས་རབ་སྟེ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར་
རོ། །ཞེས་དང་། ཤེར་སྟོང་རྒྱ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ཀུན་དགའ་བོ་ཤེས་རབ་གང་གིས་དགེ་བའི་
རྩ་བ་རྣམས་བསྟོ་བ་སྦྱ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་ཇོགས་པའི་བྱང་རྒྱབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྟོས་ན་
དེ་དམ་པ་ཡིན་ནམ། ཀུན་དགའ་བོས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དམ་པ་ལགས་སོ། །བདེ་
བར་གཤེགས་པ་དམ་པ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་བ། དེ་བས་ན་དམ་
པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་འཛོལ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །དེ་ལས་གཞན་ལ་ནི་ངེས་པའི་ཆེག་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་སྤྱི་སྤྱར་བ་ཡང་དགའ་

ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ངེས་པའི་ཆོག་དང་ཡང་འགལ་བར་འགྱུར་རྟེ། །ཞེས་སོ། །ངེས་ན་ཆོས་
རབ་རྒྱ་རྣམ་འབྱེད་ལ་བཞད་གྲང་ཤེར་ཕྱིན་ལ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་བརྗོད་ཀྱི་སེམས་བྱུང་ཤེས་རབ་
ཁོ་ནར་འདོད་པར་མི་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ་མེད་གིས་ཁྱད་བར་དུ་བྱས་བཞི་ཚུལ་)ལ་ལྟ། དངོས་བསྐྱད་ཀྱི་མཆན་ཉིད། གངས་
ངེས་པ། གོ་རིམས་་ངེས་པ། ས་མཆནས། རྒྱས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་བསྐྱད་ཀྱི་དང་པོ་རྣམ་
མཁེན་ནི།

ཅེ་བ། རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་.....། །

གསེར་མེད་། རི་ལྷ་རི་སྟེང་གི་རྣམ་པ་མ་ཕུས་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པ་མངོན་སུམ་དུ་
མཐེན་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་ལས། རྣམ་པ་གང་དག་ཅེས་སོགས་དང་རྣམ་པ་ནི་ཞི་བའོ་ཞེས་
གསུངས་པས་རིམ་པ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་རྣམ་པ་མཐེན་པར་བསྟན་ཏོ། །དབྱེ་ན་རི་
ལྷ་རི་སྟེང་གི་རྣམ་པ་མཐེན་གཉིས་སོ། །

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཉིད་ནི།

ཕྱ་བ། .....ལམ་ཤེས་ནིང། །

གསེར་མེད། ལམ་གསུམ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་ཤིང་རྟོགས་སླིབ་སྒྲུངས་ནས་ཡང་
དག་མཐའ་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་སློབ་ལམ་མོ། །དབྱེ་ན་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་གསུམ་མོ། །

གསུམ་པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི།

ཅུ་བ། དེ་ནས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད། །

གསེར་མེད། གཞི་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་ཉི་མེ་པའི་
མཆེན་པོ། །དེ་ཉམས་ཅད་རང་གི་གཞི་ལེས་གཉིས་སོ། །དེ་ནས་ཞེས་པ་བརྒྱད་པོ་འདིའི་གོ་
རིམས་སྟོན་པའི་ཆོག་གོ།

བཞི་པ་རྣམ་ཀུན་མངོན་རྫོགས་རྟོགས་པ་ནི།

ཅ་བ། རྣམ་ཀུན་མདོན་རྫོགས་རྫོགས་པ་དང་། །

གསེར་ཐང་། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྫོགས་པ་ལ་རང་དབང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱེ་མེད་
གསུམ་བསྐྱུས་ཏེ་སྒྲོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །དབྱེ་ན་སྦྱར་བ་ཉི་ཤེས། །

ལྷ་བ་ཅེ་མོར་ཕྱིན་པ་ནི།

ཅ་བ། ཅེ་མོར་ཕྱིན་དང་.....། །

གསེར་ཐང་། རྣམ་རྫོགས་སྦྱར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་མེད་གསུམ་བསྐྱུས་ཏེ་སྒྲོམ་པ་ལ་དབང་
དུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །དབྱེ་ན་ཅེ་མོ་བདུན་ནོ། །

དུག་པ་མཐར་གྱིས་པ་ནི།

ཅ་བ། .....མཐར་གྱིས་པ། །

གསེར་ཐང་། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཤེས་རྣམ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བའི་རྫོགས་པ་བརྟེན་པོར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྒྲོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །དབྱེ་ན་
མཐར་གྱིས་པ་བརྟེན་གསུམ་མོ། །

བདུན་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་མདོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྦྱར་བ་ནི།

ཅ་བ། སྐད་ཅིག་གཅིག་མདོན་རྫོགས་བྱང་ཆུབ། །

གསེར་ཐང་། མཁྱེན་གསུམ་རིམ་གྱིས་སྒྲོམ་པ་མཐར་ཐུག་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་
རོ། །སྒྲོག་པས་དབྱེ་ན་བཞིའོ། །

བརྒྱད་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི།

ཅ་བ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་དེ་རྣམ་བརྒྱད། །

གསེར་ཐང་། སྦྱར་བ་བསྒྲོམས་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡན་ལག་དུ་མ་དང་
ལྡན་པ་སྟེ། བདེན་གཉིས་ལས། ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་ལུས་ཡིན་ཕྱིར། །ཡོན་ཏན་བསམ་ཡས་
ཀུན་ཉིད་ཕྱིར། །རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །སྦྱོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་སྐུ་ཡིན། །ཞེས་

སོ། །དེའི་དོན་ནི། དེའི་དཀའ་འབྲེལ་དུ་ལུས་ནི་ཚོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་ཚོས་རྣམས་
ཀྱི་ཚོགས་ཞེས་བྱ་སྟེ་རྒྱ་ལ་འབྲས་བུ་ཉི་ལྔ་བར་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་སྟེ་
བ་ལ་བཤད་པ། འཇིག་རྟེན་བ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་དང་། དེ་ལྟ་བུས་ན་འདིས་ནི་ཚོས་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་ནི་རིགས་ཀྱི་བར་བཞུགས་པ་
ཡིན། སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་ནི་རོ་བོ་ཉིད་དུ་བཞུགས་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སོ། །དབྱེ་ན་སྐྱེ་བཞིའོ། །དེ་རྣམ་
བརྒྱད་ནི་ཚོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྟེ་ཐོ་ཅན་ལོ་ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མངོན་ཏོགས་ནི་བརྒྱད་པོ་འདིར་
ངེས་ཀྱི་མ་ཚང་བ་དང་ལྷག་པ་ནི་མིན་ལོ་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་(གངས་ངེས་པ་)ནི། ཅིའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་ངེས་ཤེ་ན། གང་ཟག་གཅིག་འཆང་
རྒྱ་བ་ལ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་དང་། ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ལམ་དང་། འབྲས་བུ་གསུམ་དུ་གངས་
ངེས་ལ། དེ་ཡང་དང་པོ་ལ་མཁྱེན་གསུམ་དང་། གཉིས་པ་ལ་སྦྱར་བཞི་དང་། གསུམ་པ་ལ་ཚོས་
སྦྱར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་བསྐྱུས་སྦྱོན་མེད། ཤེས་བྱའི་ཡུལ་དུ་མཁྱེན་པ་གསུམ། །སྦྱོར་པའི་
དུས་སུ་སྦྱར་བ་བཞི། །འབྲས་བུའི་མཐར་ཐུག་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །འོ་ན་ཤེས་བྱ་ལ་
མཁྱེན་གསུམ་དུ་ངེས་པ་ཅི་ཞེ་ན། དཔེར་ན་ཆོང་བ་ཆོང་གི་ཁེ་ཐོས་ན་དེའི་ཐབས་ལ་འཇུག་པ་
ལྟར། དང་པོར་འབྲས་བུ་ལ་བློད་པ་སྦྱེད་པའི་དོན་དུ་རང་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་དང་ལྷན་པའི་
རྣམ་མཁྱེན་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཐོས་ན་དེའི་ཐབས་ལ་འཇུག་པས་དེའི་ཐབས་ལ་ལམ་ཤེས་དང་། དེའི་
གོ་ལ་ས་ཤེས་པ་ཡང་གཞི་ཤེས་ལ་རག་ལས་པས་དེ་ནས་གཞི་ཤེས་བསྟན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཐོས་
བསམ་དུས་སུ་འབྲས་བུ་དང་། །རྒྱ་དང་མི་མཐུན་སྟོགས་དག་ཏུ། །གཏན་ལ་ཐབ་པ་རྫོགས་པ་
ཡིན། །ཞེས་སོ། །འོ་ན་ཉམས་ལེན་ལ་སྦྱར་བཞིར་ངེས་པ་ཅི་ཞེ་ན། མཁྱེན་གསུམ་གཏན་ལ་ཐབ་
པ་ཅན་གྱིས་མི་ཚོགས་པས་དེ་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ལ་ཡང་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་རང་རྒྱུད་ལ་
མ་སྦྱེས་པ་སྦྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་སྦྱེས་ཟིན་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པས་བཞིར་ངེས་ཏེ།
རྣམ་ཀུན་ནི་མ་ཐོབ་པ་འཐོབ་བྱེད་ཡིན་ལ། ཅེ་མོ་ནི་ཐོབ་པའི་སྐབས་དང་། མཐར་གྱིས་པ་ནི་ཐོབ་

ཟེན་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་སྐྱེད་བྱེད་དང་། སྐད་ཅིག་མ་ནི་དེ་གྲུབ་པའི་སྐབས་ཙམ་ཡིན་པས་སོ། །

འོན་ཀྱང་འབྲས་སྒྲོར་གཅིག་གིས་ཆོག་མོད་གཉིས་ཀྱིས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། དབང་དུ་བྱེད་པ་རྒྱ་
འབྲས་མེད་ན་འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་ཀྱི་ཆོས་སྐྱ་མི་འཐོབ་ལ། བརྟན་པ་རྒྱ་འབྲས་མེད་ན་ཆོས་
གཅིག་མདོན་དུ་བྲས་པ་ན་ཐམས་ཅད་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་རྣམ་མཁུན་མི་འཐོབ་པས་གཉིས་ཀ་
དགོས་སོ་ཞེས་སྟོན་གྱི་མཁས་པ་དག་འཆད་དོ། །འདི་ལྟར་ཡང་བཤད་རུས་ཏེ། རྟོགས་པ་རྒྱད་
ལ་མ་སྐྱེས་ན་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་སྤང་བྱ་འདོམས་མི་རུས་པས་དེ་སྐྱེད་པའི་ཐབས་རྣམ་ཀུན་དང་།
རྒྱད་ལ་སྐྱེས་ནས་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཉིད་ཅེ་མོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །རྒྱད་ལ་སྐྱེས་པ་དེ་ཡང་ཡིད་ལ་
དམིགས་རྣམ་གསལ་པར་གསོས་མ་བཟུང་ན་སྐྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་ལམ་མཐར་ཕྱིན་པར་མི་རུས་
པས་དེ་ལ་ནི་མཐར་སྐྱད་གཉིས་དགོས་ཏེ་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེས་ན་བཞིར་ངེས་སོ་
ཞེས་གྲང་བཤོ། །དེ་ཉིད་ལས། སྒྲོམ་པའི་དུས་སུ་སྒྱུར་བ་དང་། །གནས་སྐབས་འབྲས་བྱ་བརྟན་
བྱེད་དང་། །རྒྱ་ཡི་མཐར་ཐུག་དག་གིས་རྫོགས། །ཞེས་སོ། །མཐར་གྱིས་པས་མཁུན་གསུམ་ངེས་
གྱིས་སྒྲོམ་པའི་དོན་ནི། སྐྱོན་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་གྲང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་དཀར་ཆོས་གཞན་
དང་ངེས་པ་ལྟར་སྐྱེལ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའོ། །སྐད་ཅིག་མ་ནི། དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རིང་དུ་
འབྲས་པས་ཟད་མེད་གཅིག་མདོན་དུ་བྲས་པ་ན་ཐམས་ཅད་མདོན་དུ་བྱེད་རུས་པ་སྟེ་མཐར་ཐུག་
པའི་སྐབས་སོ། །རྣམ་ཀུན་ནི། གཙོ་བོར་མཉམ་གཞག་ན་སྒྲིང་པའི་དོན་ལ་གོམས་པར་བྲས་ནས་
མདོན་རྟོགས་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་ལ། མཐར་གྱིས་པ་ནི། གཙོ་བོར་རྗེས་ཐོབ་ན་སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་
པའི་མདོན་རྟོགས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྒྲོམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཐོས་བསམ་གྱི་གཏན་ལ་པལ་ནས་
སྒྱུར་བས་ཉམས་སུ་སྤངས་པའི་འབྲས་བྱ་ནི་ཆོས་སྐྱ་གཅིག་གྱུར་ཟད་པས་གྲངས་ངེས་སོ། །

གསུམ་པ་(གོ་ངེས་པ་འདི་ལ་)ནི། དོན་བསྐྱུས་སྒྲོན་མེད། གོ་ངེས་སྐྱེ་བའི་ངེས་པ་
སྟེ། །དང་པོ་ཐོས་བསམ་བྱེད་པས་ན། །དེ་ཡི་ཡུལ་ནི་སྟོན་དུ་བཤད། །དེ་ཡང་དང་པོ་འབྲས་
ཤེས་བྱེད། །དེ་ནས་རྒྱ་དང་སྤང་བྱ་དག་། །ངེས་པ་བཞིན་དུ་གཏན་ལ་འབེབས། །སྒྱུར་བ་བཞི་

ཡི་རིམ་པ་ཡང་། །རྣམ་ཀུན་མངོན་ཚྭ་གས་ཆོག་གས་ལམ་ནས། །ཡོད་པས་དང་པོར་བསྟན་པ་
ཡིན། །དེ་ནས་གསུམ་པོ་རིམ་བཞིན་སྟེ། དེ་ལྟར་དེ་ནི་གོ་རིམས་སོ། །ཞེས་འབྲུང་ཡང་སྟོན་གྱི་
མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐུན་གསུམ་བཤད་པ་དང་སྟོར་བཞི་དང་ཆོས་སྟུང་ནི་གྱི་རིམ་པའོ་ཞེས་
གསུངས་པ་ཉིད་འཐད་དོ། །དེ་ལ་བཤད་པའི་རིམ་པ་ནི་རིམ་པ་དེ་ལྟར་བཤད་ན་ཉན་པ་པོ་རྣམས་
ཀྱིས་ཉོག་གས་སྟེ་བ་གཅིག་ཡིན་ལ། དོན་གྱི་རིམ་པ་ནི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རིམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རྣམ་
ཀུན་དང་ཅེ་མོ་ནི་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་ལ། ཅེ་མོ་དང་མཐར་ཀྱིས་པ་ནི་ཅེ་མོ་ཐོབ་པས་མཐར་ཀྱིས་པ་
སྟོམ་པར་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བཤད་ཀྱང་བསམ་པས་འཕངས་པའི་འབྲས་བུ་མིན་ནོ། །

བཞི་པ་(ས་མཆོམས་)ལ་གསུམ། མཐུན་གསུམ། སྟོར་བཞི། ཆོས་སྟུང་ས་མཆོམས་སོ། །དང་
པོ་ནི། བྱང་སེམས་ལ་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་དང་སངས་རྒྱས་ལ་མཐུན་པ་གསུམ་ག་མཆོན་
ཉིད་པ་ཡོད་པར་སྟེ་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། མཆོད་བཟླ་དུ་མཐུན་གསུམ་གྱི་ཉེན་དང་བྱེད་ལས་མི་
འབྲས་པར་གསུངས་ཤིང་། ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ་ཡང་། ཐུབ་པའི་རྣམ་ཀུན་མཐུན་པ་ཉིད། །ཅེས་
དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་མཁས་རྣམས་ཀྱི། །ལམ་ཤེས་ཉིད་ནི་དེ་འབྲས་བཤད། །ཅེས་དང་།
ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་མཐོང་བའི་ལམ། །དེ་འབྲས་ཀུན་ཤེས་ཉིད་དུ་འདོད། །ཅེས་ཉེན་ངེས་པ་ཅན་དུ་
མཛད་པ་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་། ཉེན་སོ་སོའི་རྒྱད་དང་འབྲེལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་
ན་བྱང་སེམས་དང་སངས་རྒྱས་ལ་གཞི་ཤེས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ནི་གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་ལ་
དགོངས་ཤིང་དེ་ནི་སྤང་བྱའི་སྟོན་ས་མིང་བཏགས་པའོ། །བྱང་སེམས་ལ་རྣམ་མཐུན་གྱི་སྟོར་བ་
བཤད་པ་ནི་དེའི་རྒྱ་ལ་དགོངས་ཤིང་། མཐུན་གསུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་སོགས་བཤད་པ་ནི་སྟེ་མེད་
གསུམ་སྟོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ལ། སངས་རྒྱས་ལ་མཐུན་གསུམ་གྱི་མཆོན་
ཉིད་སོགས་བཤད་པ་ནི་གཞི་གཉེན་རྣམ་པ་གསུམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཉོག་གས་པ་ཅམ་ལ་དགོངས་
གྱི་མཆོན་ཉིད་པ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་འབྲུལ་པའི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཉོག་གས་པ་ཡིན་ཀྱང་
འབྲུལ་ཤེས་སུ་མི་འགོ་བ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཉེན་ངེས་ལ་དེ་ཡང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཆོག་གས་

ལམ་ནས་བརྒྱུད་མྱེ་མི་སློབ་ལམ་གྱི་བར་དུ་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་གཉིས་སུ་བཞག་གོ།

གང་དག་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་ལ་འཕགས་པའི་རྟོགས་པས་ཁྲབ་པར་སྒྲ་བའི་ཤེས་བྱེད་
བྲངས་པ་རྣམས་མི་འགྲོ་བ་དང་། དེ་ལ་གཞོན་བྱེད་བསྟན་པ་ནི། དུམ་ངོས་བརྒྱུད་བའི་སྐབས་སུ་
རྒྱས་པར་བརྗོད་ཟིན་ལ། མཁྱེན་པ་དང་པོ་གཉིས་འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་མིན་ན་རྣམ་མཁྱེན་གྱང་
དེ་མིན་པ་མཚུངས་པར་སྒྲ་བས་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱང་མཁྱེན་གྱི་རྟོགས་པར་ཡང་འདོད་དགོས་ཏེ།
རྣམ་མཁྱེན་དེ་ཡིན་པས་སོ། །དུམ་གསུམ་གཞོན་འཛུམས་ལས་གྱང་ལམ་ཤེས་ཆོགས་སྦྱར་ན་
ཡོད་པར་བསྟན་ཏེ། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་
པོ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་མོས་པས་སྦྱོད་པའི་ས་ནས་བརྒྱུད་མྱེ་ས་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་
ཀྱང་དུ་འགྲོ་བའི་དོན་དང་མཆོག་གི་དོན་ལ་སོགས་པ་རབ་དུ་རྟོགས་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་
སྦྱོར་བ་ལ་ཞུགས་པ། གནས་གྱུར་པའི་རྒྱར་གྱུར་པ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པ་དང་
བདེ་བའི་བྱིར་ཞུགས་པའི་ཤེས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་གྲོང་ཁྱིམ་ཆེན་པོར་བྱིན་
པར་བྱེད་པ་སྟེ། ལམ་གྱི་རྣམ་པས་འཇུག་པའི་བྱིར་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་
སོ། །གཞི་ཤེས་མཆོན་ཉིད་པ་མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཡང་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས།
འདི་མན་ཆད་ནི་བྱང་ཆུབ་གཞན་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྤང་བར་བྱ་དགོས་པས་ཐམས་ཅད་ཤེས་
པ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དེ་ཞེས་སོ། །དེས་ན་འཕགས་པ་དང་སློབ་དཔོན་གྱིས་མཁྱེན་གསུམ་དུ་
མདོན་རྟོགས་མཐའ་དག་འདུས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་དུམ་བར་མ་བྲངས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་ཐེག་
པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གསུམ་དུ་ཡིན་པའི་ཆུ་ལ་གྱིས་བསྐྱ་བར་བཞེད་ནས་ཡིན་
ནོ། །ལམ་ཤེས་ལ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པས་དེའི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་ལམ་
ཤེས་འདོད་པར་བྱའོ། །

མདོར་ན་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་ལ་འཕགས་པའི་རྟོགས་པས་ཁྲབ་པར་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་
གང་ནས་གྱང་མ་བཤད་དོ། །འོ་ན་གཞོན་འཛུམས་དེ་ཉིད་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་

གྱི་སྐྱབ་པའི་སར་གཏོགས་པ་ས་བཅུའི་རིམ་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་སྤྱོད་
བ་ལ་སོགས་པ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་གྱི་བདག་ཉིད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་
བ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱིས་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་
པའོ། །ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་སྤྱུག་བསྐལ་པའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་མེད་
པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་འབྱུག་པ་བསྐྱོམས་པའི་རྒྱ་ལས་
བྱུང་བ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་བ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་
བ་བཤད་པ་ཅི་ཞེ་ན། ལུང་དང་པོས་ནི་འཕགས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་མ་བཞེད་ལ། གཉིས་པའི་
དོན་ནི་གཞི་ཤེས་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཤེས་བ་ཉིད་ནི་ཉན་རང་རྣམས་
གྱི་འོ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་ཐམས་ཅད་ཤེས་བ་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཞུགས་ནས་ཆོས་དང་
རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པའི་དབང་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་མཐར་གཏུགས་པའི་ཤེས་པ་ནི་
ཐམས་ཅད་ཤེས་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཤེས་པ་དེ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་པ་
མ་ཡིན་གྱི། མཆོན་ཉིད་གསུམ་དང་བདེན་པ་བཞིའི་སྒོ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲོངས་པ་མེད་
པའི་བྱིར། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱི་ཤེས་པ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་བ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ་
ཞེས་བཤད་པ་བཞིན་ཏེ། དེར་ཡང་དང་པོར་མཐར་ཐུག་པའི་ཤེས་པ་ལ་གཞི་ཤེས་སུ་བཤད་ནས་
བྱིས་སྐྱོན་མོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་(སྤྱོད་བཞིའི་ས་མཆོམས་)ལ་བཞི། རྣམ་ཀུན། ཅེ་མོ། མཐར་གྱིས་པ། སྐད་ཅིག་མའི་
ས་མཆོམས་སོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱོད་གྱི་མཁས་པ་དག་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ལ་སྤྱོད་བ་དང་
པོ་གསུམ་ལ་བྱང་ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས་གཉིས་སུ་བྱས་ནས། རྣམ་ཀུན་བྱང་པར་ཅན་མིན་པ་
ཆོགས་ལམ་ནས་ས་བདུན་པའི་བར་དང་། བྱང་ཅིན་ས་བརྒྱད་པ་ནས་དང་། ཅེ་མོ་ལ་ཡང་དང་
པོ་རྟོད་ནས་ས་བརྒྱད་པའི་བར་དང་། གཉིས་པ་ས་དགུ་པ་ནས་བཅུ་པའི་དཀྱིལ་སྟོད་དང་། མཐར་
གྱིས་པ་དང་པོ་ཡང་རྟོད་ནས་ས་བཅུ་པའི་དཀྱིལ་སྟོད་དང་། གཉིས་པ་འབུ་པའི་སྤྲད་ནས་ཡོད་

དོ། །དེ་དག་གི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་རིམ་བཤུར་སྒྲིབ་བསྐྱོམ་བར་བྱ་བའི་རྣམ་པ་རྣམས་ལས་དང་པོ་བ་
ནས་ས་བརྩ་བའི་བར་ན་ཡོད་པ་དང་། སྒྲིབ་བ་ཉི་ཤུའི་ཐ་མ་ལ་མཆོག་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་མཐར་
ཐུག་པ་ཞེས་འབྱུང་བས་ས་བརྩ་བ་ན་ཡོད་པར་གསལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་ལས་དང་པོ་བ་ཡང་དག་
པ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་བ་བྱེད་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་ཆོགས་ལམ་ན་ཡོད་པར་བཤད་པས་མ་མཐའི་
མཆོམས་བཟུང་བའི་ཕྱིར་བར་སྐབས་རྣམས་ན་ཡོད་པར་གསལ་ལོ། །དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་ཡེ་
ཤེས་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ལ་སྒྲིབ་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ལམ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྟོན་ཀྱང་མཛད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་ཀུན་ལ་ཁྱད་ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས་བྱུབ་པས་དེའི་འབྲས་བུ་ཅེ་མོ་ལ་ཡང་
གཉིས་འབྲུབ་པོ། །

མཐར་གྱིས་བ་ནི་ཅེ་མོ་ཐོབ་ནས་དེ་བརྟན་པའི་དོན་དུ་སྐྱོམ་བ་དང་། མཐར་གྱིས་བྱ་བ་དང་
བསྐྱབ་བ་དང་མཐར་གྱིས་འབྲུག་པ་རིམ་བཤུར་ངེས་འབྱེད་དང་མཐོང་ལམ་སྐྱོམ་ལམ་གསུམ་
ལ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་བཤད་པས་སོ་ཞེས་འཆད་དོ། །དེ་ལ་ཕྱི་མ་འདི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་གསུམ་
ལ་སྒྲིབ་ནས་གསུངས་བ་མེད་ལ། སྒྲིབ་ལམ་གསུམ་བཏགས་པ་བར་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་
སྒྲིབ་བ་དང་པོ་གསུམ་ལ་རྣམ་དབྱེ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་པར་སྒྲུང་སྟེ། འདི་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་
རོ། །ཁྱད་ཅན་གྱི་དོན་ཡང་ཉེན་གྱི་ཁྱད་པར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་དང་། སྒྲིབ་
བའི་ཁྱད་པར་སྒྲོན་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དང་། དུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སྟོབས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་
མ་ལུས་པ་དུལ་དུ་བྱེད་པའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །བྱུང་དགོངས་ནས། ཆོས་སྐུ་རྣམ་ཀུན་མདོན་རྫོགས་
མཆོན་ཉིད་པ་དང་། སྒྲིབ་བ་རྣམ་ཀུན་བཏགས་པ་བར་འཆད་ཀྱང་། འདིར་ནི་གཞི་མཐུན་པའི་བསྐྱ་
བ་བྱས་ལ་ཆོགས་ལམ་ཆུང་དུ་ནས་ས་བརྩ་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད་དེ། བྱད་རྩ་གྲིས། ལས་དང་
པོ་བ་དང་། སྒྲིབ་བ་དང་། མཐོང་བ་དང་། སྐྱོམ་པའི་གནས་སྐབས་ཅན་རྣམ་པ་ཀུན་མདོན་བར་
རྫོགས་པར་རྫོགས་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་དང་། སྒྲིབ་བ་ཉི་ཤུའི་ས་མཆོམས་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །གལ་
ཏེ་ས་བརྩད་པ་ཡན་ཆད་འབད་ཚེ་ལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་སར་བཤད་པ་དང་། རྒྱན་མཐའི་རྗེས་སུ་ཅེ་

སྦྱར་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལ་འབད་ཚེ་ལ་གྱིས་སྒྲིམ་བའི་རྣམ་ཀུན་མེད་དོན་ཞེ་ན། མ་གྲུབ་
སྟེ། མདོ་སྡེ་ས་བཅུ་པའི་ས་བརྒྱད་པར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲོབས་བཅུ་དང་། མི་འཇིགས་
བ་བཞི་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པ་དེ་བྱེད་ལ་མེད་ཀྱི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་
ཆོས་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པ་དེ་ཡོངས་སུ་བཅའ་བའི་ཕྱིར་བཅོམ་འགྲུལ་ཚུམས་ཤིག་ཅེས་བ་དང་།
མི་ལམ་བསྟན་པ་ལས། ས་བརྒྱད་པ་ལ་མདོན་པར་ཤེས་པ་དང་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ལ་
ཚུལ་བ་དང་བཅས་སོ། །དགྲ་པར་སྦྱོང་བ་ལ་ཚུལ་བ་དང་བཅས་སོ། །བཅུ་པར་ཆད་མེད་པ་ལ་
ཚུལ་བ་དང་བཅས་སོ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ཚུལ་བྲལ་གྱི་སར་བཤད་པའི་
དགོངས་པ་ནི། བདག་གིས་སེམས་ཅན་འདི་ཡི་དོན་འདི་ལྟ་བུར་བྱའོ་སྟུང་བྱ་གང་ཟག་ཏུ་རྟོག་
པའི་ཚུལ་བ་ཞི་བ་ཅུང་ཡིན་ཏེ། ཉོན་ཡིད་གནས་ཀྱང་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་ཡོད་པ་ལ་འབྲས་བུ་ཡོད་
པ་མ་དེས་བས་རྒྱན་མཐའི་རྗེས་སུ་ཅེ་སྦྱར་མི་འབྱུང་ཡང་། རྣམ་ཀུན་ཡོད་པ་མི་འགལ་ལོ། །

གཉིས་པ་(ཅེ་མོའི་ས་མཆོམས་)ནི། རྟོན་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད་དོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཆོགས་
ལམ་ནས་ཡོད་ཟེར་རོ། །དེ་མི་འཐད་དེ། ཅེ་མོའི་དོན་ནི་རྣམ་ཀུན་གྱི་རྟོགས་པ་ལ་དབང་དུ་གྱུར་
བ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་ཆོགས་ལམ་ན་ཐོས་བསམ་ཤས་ཆེ་བས་མ་ཐོབ་ཅིང་སྦྱར་ལམ་ནས་སྒྲིམ་བུང་
ཤས་ཆེ་བས་དེ་ནས་ཐོབ་པ་འཐད་པས་སོ། །གཞན་ཡང་རྩ་བ་ལས་ཀྱང་ཅེ་མོ་བདུན་བཤད་
པའི་ཐ་མ་རྟོན་ཡིན་པ་དང་། འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་མ་བཟུལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ཅེ་
སྦྱར་ཐོབ་པ་ལ་དབང་རྟོན་གྱིས་བྱབ་པར་སྤྲོ་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་དབང་བརྒྱལ་གྱིས་
རྣམ་ཀུན་བསྒྲིམས་ནས་རྟོགས་པ་ལ་དབང་དུ་གྱུར་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཅེ་མོ་དང་
ཐོ་ཐོབ་པའི་རྟོགས་དེ་ཕྱིར་མི་སྟོག་གི་རྟོགས་སུ་བཤད་ཀྱང་ཅེ་མོ་ཐོབ་པ་ལ་རྟོགས་དེ་དག་ཐོབ་
པས་བྱབ་པ་མེད་དོ། །

གསུམ་པ་(མཐར་གྱིས་པའི་ས་མཆོམས་)ནི། སྟོབ་དཔོན་ལྟར་ན་ཅེ་མོ་ཐོབ་ནས་སྒྲིམ་པར་མདོན་
ཡང་དེ་སྦྱར་བ་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམ་འཆད་པའི་ཡན་ལག་ཅུང་དུ་དགོངས་པ་བརྟག་བྱས་ཤིང་།

འཕགས་པས་བསྐྱེད་བསྐྱོས་པ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཟུང་བའི་དོན་དུའོ། །བསྐྱབ་པ་སྐྱོས་པ་ནི་
དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཤེས་པའི་དོན་དུའོ། །སྐྱབ་པ་སྐྱོས་པ་ནི་མཐོང་བ་དང་སྐྱོམ་
པའི་ལམ་ཤེས་པའི་དོན་དུའོ། །གསུམ་སྐྱོས་པ་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐར་གྱིས་པ་ཤེས་
པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བས་ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱུ་མཐའི་བར་ན་ཡོད་དོ། །དེ་
ལྟར་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་མངོན་རྟོགས་རིམ་གྱིས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་མཐར་གྱིས་
པ་ནི་ཆོགས་ལམ་ནས་གཙོ་ཆེ་བར་ཡོད་ལ། སྐྱམ་བྱུང་གིས་ཉམས་སྲུབ་བྱུང་བའི་མངོན་རྟོགས་
ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་མཐར་གྱིས་པ་ནི་དོན་ནས་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་(སྐྱད་ཅིག་མའི་ས་མཆོམས་)ནི། ཆེ་བ་གང་དག་སྐྱད་ཅིག་མ་འདི་བཞི་ས་བདུན་པ་ནས་
བཅུ་པའི་བར་ལ་རིམ་པ་བཞིན་གཞག་གོ་། གསུངས་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། འཕགས་པས་སྐྱད་ཅིག་
མ་གཅིག་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་རྒྱབ་པ་ནི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དེ་ནས་
བྱུང་བར་དུ་འགྲོར་མེད་པས་ཞེས་དང་། ཅུ་བ་ལས་ཀྱང་དེ་མཐའ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་
ནས་ཀྱི་བཅུ་པའི་ཐ་མ་ལ་གཞག་གོ། །སྐྱད་ཅིག་མའི་ཆ་དང་འདི་རིམ་ཞེ་ན། ཆོག་གསལ་དུ། དུས་
མཐའི་སྐྱད་ཅིག་རྩལ་ཐུན་གཅིག་གོ་ས་འཕོས་པའི་ཆ་དང་། ཉན་ཐོས་ནམས་ཀྱི་བྱུབ་མཐའ་ལ་
གསལ་པའི་སྐྱད་ཅིག་སེ་གོ་ལ་གཅིག་གཏོགས་པའི་ཡུན་ལ་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་ཅུ་བརྒྱད་དུ་བགོས་
པའི་ཆ་དང་། བྱ་རྟོགས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་དུས་དེ་ལ་བདག་གི་བྱ་བ་རྟོགས་སོ་ཞེས་པ་གསུམ་གང་ལ་
བྱེད། དང་པོ་གཉིས་ལྟར་ན། ཡུན་ཐུངས་པས་སྐྱོམ་པ་རྟོགས་མི་རུས་ལ། བྱི་མ་ལྟར་ན། དུས་
དེས་པ་མེད་དེ། བྱ་བ་རྟོགས་པའི་དུས་མི་ཤེས་པས་སོ་ཞེས་བཞེད་ནས་ལན་དུ་དང་པོ་གཉིས་
ལྟར་ན་ཡང་ཉེས་པ་མེད་དེ། མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་བདེན་པ་དང་། བསམ་པའི་དབང་ལ་རག་ལས་
པ་དང་། དབང་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་བསྐྱེད་པར་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་རུས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །འོན་ཀྱང་འདིར་ཕྱོགས་གསུམ་པ་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ། །

འདི་ཡི་དུས་ལ་ཡང་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་རིམ་སྐྱོམ་གྱི་དེས་པ་མེད་དེ། བདག་ཅག་གི་

སྟོན་པ་སྟོང་པོ་བྱང་ཆུབ་ལ་བཞུགས་པའི་ཐོ་རངས་སངས་རྒྱས་ལ། བད་དཀར་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མངོན་པར་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོས་བཙུན་མོའི་འཁོར་ནས་བྱང་ཞིང་སྤུས་བཙུ་བྱག་སྤངས་ཏེ་བདུད་བཙེམ་ནས་བར་བསྐལ་ལྟ་བུར་སྦྱིལ་གྱུང་མ་བཤིག་པར་བཞུགས་ནས་གདོད་སངས་རྒྱས་སོ། །དེ་ཡང་གདུལ་བྱའི་སྤང་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་ངེས་དོན་ནི། ཁྱོད་བྱང་ཆུབ་པ་དང་དུས་གཅིག་ཁོ་ནར་བདུད་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་བཙེམ་ལགས་སམ་ཞེས་པ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་ཅིག་ཅར་དུ་བདུད་བཙེམ་སོ། །ཞེས་བཤད་ནས་དེ་ལྟར་ཡུན་དེ་ཙམ་དུ་སྐྱད་ཅིག་སྦྱོར་སྒྲིམ་ཡང་མཐར་གྱིས་བར་མི་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་དུ་མ་དང་བཙས་པ་སྤྱོད་བར་བྱེད་དོ། །ལུགས་དེ་ལ་བྱིས་གྱི་ཁྲི་ཀ་དག་ལེགས་ཆར་བྱེད་ཀྱང་ཁོ་བོ་ནི་འཐད་པར་མི་སེམས་ཏེ། ཐུན་མོང་མིན་པའི་ལུགས་གྱིས་འོག་མིན་དུ་སངས་རྒྱས་ནས་འདྲིར་བཙུན་མོའི་འཁོར་ནས་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་ཆུལ་ཙམ་སྟོན་པར་འདོད་པས། ལུང་དེ་སྐྱད་ཅིག་སྦྱོར་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཇི་ཙམ་ན་སངས་རྒྱས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་མི་རུང་བའི་བྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། ཆོས་མངོན་པ་བ་རྣམས་སེ་གོལ་གཅིག་གཏོགས་པའི་ཡུན་ལ་སྐྱད་ཅིག་བྱག་ཅུ་རེ་ལྟ་བུར་བར་འདོད་པར་མཛོད་འགྲེལ་ལས་བཤད་ཅིང་དེའི་ཆ་དང་། གདགས་པར་བཤད་པའི་རྒྱལ་གོ་ས་འཕོ་བ་གཉིས་ཀ་ཡང་དུས་མཐའི་སྐྱད་ཅིག་གི་ངོས་འཛིན་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་དུས་མཐའི་སྐྱད་ཅིག་ཡིན་མིན་སོ་སོར་བགྲང་བ་དང་། ལུས་བརྒྱ་བྱག་ཅུ་ཅ་བརྒྱད་འདའ་ཞེས་བཀོད་པ་ནོར་རོ། །དབང་ཐོབ་པ་རྣམས་གྱིས་སྐྱད་ཅིག་བསྐལ་པར་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་བྱས་པས་འགལ་བ་མེད་པར་ཡང་སྤྱོད་མི་བྱས་ཏེ། དབང་ཐོབ་པའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་ན་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཛིག་པར་འགྱུར་བས་སོ། །དེས་ན་སྐྱད་ཅིག་སྦྱོར་བྱ་རྒྱེགས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་ཡིན་པས་རྒྱུན་དང་ལྡན་ཡང་སྤྱོད་པ་ལས་བྱི་མ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་མི་བྱའོ། །

གསུམ་པ་(ཆོས་སྤྱིའི་ས་མཚམས་)ནི། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པར། ཇི་ལྟར་མར་ངོའི་བཙུ་བཞི་ན། །ཟླ་བ་ཅུང་ཟད་གསལ་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཐེག་མཆོག་མོས་རྣམས་ལ། །ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡང་

ཅུང་ཟད་སྒྲིང་། །རྩི་ལྟར་ཆེས་པའི་རྒྱ་བ་ལ། །སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་འཕེལ་བར་མཐོང་། །དེ་བཞིན་
ས་ལ་བཞུགས་ནམས་ཀྱི། །རིམ་གྱིས་རིམ་གྱིས་འཕེལ་བར་མཐོང་། །རྩི་ལྟར་ཡར་ངོའི་བཙེ་ལྷ་
ན། །རྒྱ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་རྩོགས་པར་གསལ། །དེ་བཞིན་ས་ཡི་མཐར་ཐུག་ན། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་
ཡང་རྩོགས་པར་གསལ། །ཞེས་ལམ་ནམས་སུ་སྒྲིབ་བ་དག་པའི་རིམ་པས་ཆོས་སྐྱུ་ཡང་རྒྱ་བའི་
འཕེལ་ཚུལ་གྱིས་མཆོན་པར་བྱས་ནས་སློབ་ལམ་དུ་ཡང་ཡོད་པར་བཤད་ཀྱང་། དེ་དང་འདྲར་
བཤད་ཆོས་སྐྱུ་དོན་མི་གཅིག་པས་འདི་ཡི་ས་མཆོམས་ནི་སངས་རྒྱུ་གི་ས་ཁོ་ནར་ཁས་སྒྲངས་
ཏེ། སྐྱུར་བཞི་བསྐྱོམས་པའི་འབྲས་བྱ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལྷ་བ་(རྫོས་བ་སྤང་བ་)ལ་བཞི། མཁུན་གསུམ་དང་རྣམ་ཀུན་དང་། རྣམ་མཁུན་དང་ལམ་ཤེས་
དང་། གཞི་ཤེས་དང་། རྣམ་མཁུན་དང་ཆོས་སྐྱུ་ལ་རྫོས་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི་མཁུན་གསུམ་
དང་རྣམ་ཀུན་སྟོན་པའི་གཞུང་རྣམས་རྫོས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་ཀུན་ཏུ་ཡང་རྣམ་བ་སྐྱུར་བ་མཆོན་
ཉིད་ལ་མཁུན་བ་གསུམ་གསུམ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་རྫོས་ཏེ། མཁུན་གསུམ་ནི་རྣམ་བ་སོ་
སོར་ངེས་བ་དང་། རྣམ་ཀུན་ནི་རྣམ་བ་མ་ལུས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་སོ། །དེའི་དོན་ནི་སྐབས་
དང་པོ་གསུམ་དུ་བསྟན་པའི་མཁུན་གསུམ་ནི་གཞི་དང་ལམ་དང་རྣམ་བ་སྐྱུ་མེད་དེ་དེ་གསུམ་སོ་
སོ་བ་དང་། རྣམ་ཀུན་ཏུ་བསྟན་པ་ནི་སྐྱུ་མེད་ཀྱི་རྣམ་བ་གསུམ་པོ་དེ་བསྐྱུས་ནས་བསྐྱོམས་པས་
མ་ལུས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏོ། །རྣམ་གངས་གཅིག་ཏུ་ན་མཁུན་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ནི་མཆོན་
བྱེད་དང་མཆོན་བྱའི་སློ་ནས་ཤེས་བྱར་བསྟན་པས་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་ཀུན་ཏུ་བསྟན་
པ་ནི། ཉམས་ལེན་གྱི་སློ་ནས་བསྟན་པས་སྐྱུར་བའོ། །རྣམ་གངས་གཅིག་ཏུ་ན་མཁུན་གསུམ་
དུ་བསྟན་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཉེ་བར་ཞི་བ་སྐྱུ་མེད་གསུམ་གྱི་རྣམ་བ་ཅམ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་དུ་
བསྟན་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་ཀུན་ཏུ་བསྟན་པ་ནི་བྱི་མ་སློང་བའི་གཉེན་པོའི་ཕྱིར་སྐྱུ་དབ་པ་ཡིན་པས་མི་
རྫོས་སོ་ཞེས་འཕགས་པས་གསུངས་པ་ལྟར་སློབ་དཔོན་གྱིས་བཤད་དོ། །

གཉིས་བ་(རྣམ་མཁུན་དང་ལམ་ཤེས་ལ་རྫོས་བ་སྤང་བ་)ནི། རྣམ་མཁུན་དང་ལམ་ཤེས་རྫོས་པར་

འགྱུར་ཏེ། སའི་ཆོག་གས་ལ་སོགས་པར་མཐོང་སྒྲོམ་གཉིས་བཤད་པ་དེ་ཉིད་ལམ་ཤེས་སུ་ཡང་
བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དགོས་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་མི་སྒྲོམ་ཏེ། རྣམ་མཐུན་དུ་བཤད་པ་ནི། རྒྱ་
དང་འབྲས་བུའི་ཆོས་མ་ལུས་པ་མཐུན་པ་ཞིག་རྣམ་མཐུན་ཡིན་ལོ་ཞེས་དེ་མཆོན་པའི་དོན་དུ་
ཡིན་ལ། ལམ་ཤེས་སུ་བཤད་པ་ནི། རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ནི་རྣམ་མཐུན་དུ་གསུངས་
པ་མ་ཡིན་ལོ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་བསལ་བ་དང་ལམ་གསུམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ལུལ་གྱིས་
མཆོན་ནས་ལོགས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་མཐུན་གྱི་མཆོན་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་རྒྱ་ཙམ་
ཞིག་བྲངས་ཏེ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་(ལམ་ཤེས་དང་གཞི་ཤེས་ལ་སྒྲོམ་པ་སྤང་བ་)ནི། ལམ་ཤེས་དང་གཞི་ཤེས་སྒྲོམ་ཏེ། སྐབས་
གཉིས་པར་ཉན་རང་གི་ལམ་ཡང་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐབས་གཉིས་པར་བཤད་པ་ནི། ལུལ་
ཙན་ལམ་ཤེས་མཆོན་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ལ། གསུམ་པར་བཤད་པ་ནི། མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་
སྒྲོ་འདོགས་དང་བྲལ་བ་གཉེན་སོ་གཞི་ཤེས་སུ་བསྟན་པ་ན་དེས་འབངས་པའི་སྒྲོག་ཕྱོགས་ཀྱི་
ལམ་རྣམས་ཉན་རང་གི་ལམ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དང་། དེའི་ལམ་ལོགས་སུ་རང་དབང་དུ་བསྟན་
པའི་ཕྱིར་ཡིན་པས་མི་སྒྲོམ་སོ། །

བཞི་པ་(རྣམ་མཐུན་དང་ཆོས་སྐྱེ་ལ་སྒྲོམ་པ་སྤང་བ་)ནི། རྣམ་མཐུན་དང་ཆོས་སྐྱེ་སྒྲོམ་ཏེ། གཉིས་ཀར་
གཉིས་ཀ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་སྒྲོམ་ཏེ་དང་པོར་ནི་ལུལ་དང་བརྒྱད་པར་ནི་འབྲས་བུའི་སྒྲོ་ནས་
བཤད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བྲངས་སུ་ན་མཆོན་བྱེད་དང་ངོ་པོའི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་པས་སོ། །

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དོན་དངོས་དང་། སྒྲོམ་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། མཐུན་གསུམ། སྒྱུར་བཞི། ཆོས་སྐྱེའི་ལུས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
རྣམ་མཐུན། ལམ་ཤེས། གཞི་ཤེས་ཀྱི་ལུས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྣམ་
མཐུན་རི་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ་དང་། དེའི་འཆད་བྱེད་གཏན་ལ་དབབ་པ། ཉེན་གྱི་གང་ཟག་
གོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་འདིར་རྣམ་མཐུན་སྟོན་ན་དེ་མི་སྟོན་པར་ཅིའི་ཕྱིར་སེམས་བསྐྱེད་ལ་

སོགས་སྟོན་ཞེ་ན། ཉོན་པ་ཐོ་འདིས་མཆོན་ནས་སྟོན་པས་སྟོན་མེད་དོ། །རྩི་ལྟར་མཆོན་ཞེ་
ན། འདི་ལ་ཆེན་པོ་དག་ན་རེ། བཅུ་པོ་འདི་རྣམས་མཁུན་གྱི་རྩིས་སུ་སྦྱབ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་རྒྱས་
མཆོན་ནས་འབྲས་བུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་རྩི་ལྟར་ཡིན་ན་རྒྱ་ནི་སྦྱབ་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་རྟེན་
དང་དམིགས་པ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་རང་གི་ངོ་བོ་སྟེ་བཞི་ཡིན་ནོ། །རྟེན་ཡང་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་པ་
སྟེ། བསམ་པའི་བྱུང་པར་སེམས་བསྐྱེད་པ། གདམས་ངག་དང་རྩིས་བསྟན་ཐོབ་པ། སྦྱོར་པའི་
བྱུང་པར་ངེས་འབྱེད་ལ་གནས་པ། རིགས་གྱི་བྱུང་པར་ཆོས་དབྱེད་དང་ལྡན་པའོ། །རྟེན་
དེས་དམིགས་པ་བཅུ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གསུམ་གྱི་ཕྱིར་སྦྱབ་པ་བཞི་བྱས་
པས་དེ་འཐོབ་པོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རིན་ཆེན་སྟོན་མེད། རྒྱ་བཅུ་རྩོགས་པས་འབྲས་བུ་ཀུན་མཁུན་
ཉིད། །ཅེས་སོགས་ཞེས་འཆད་དོ། །

དེ་ལ་སྟོན་གྱི་མཁས་པ་དག་ན་རེ། འདི་ནི་རྒྱས་འབྲས་བུ་མཆོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་
ཞེ་ན། ཆེད་དུ་བྱ་བ་གསུམ་གད་དུ་འབྱུང་ས་བདུན་གྱིས་འབྲས་བུ་དང་། ལྷག་མས་རྒྱ་བསྟན་ལ།
གཞན་ཡང་དམིགས་པར་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་འདུས་པས་རྒྱ་འབྲས་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བཤད་
ནས་དེ་མདོར་སུམ་དུ་མཁུན་པ་གཅིག་རྣམས་མཁུན་ཡིན་ནོ་ཞེས། ཡུལ་གྱིས་ཡུལ་ཅན་མཆོན་ནས་
བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་རྒྱ་སྒྲུང་དང་ཡེ་ཤེས་ཞབས་གྱིས་བཤད་ཀྱང་གཉིས་ཀ་
ལྟར་ཡང་མི་འགལ་ལོ། །འདི་ལྟར་ཡང་བཤད་ཀྱས་ཏེ། སྦྱིར་རྣམས་མཁུན་ནི་སའི་རྩལ་ལ་སོགས་
པའི་རྩི་སྟེད་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་ནམ་མི་མཁུན་ཡང་སྤྱེ། འོན་ཀྱང་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་
གྱིས་གྲོལ་བ་འཐོབ་པའི་ཐབས་ཆ་ཆང་ཞིག་མཁུན་ན་དེ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་རྣམས་མཁུན་རྩོགས་པ་
ཡིན་ནོ། །ཐབས་དེ་ཡང་འདིར་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པས་ཆང་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་འདིར་
བཤད་པའི་རྣམས་མཁུན་ནི་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་གཅིག་
ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འདི་ཡིས་སྟོན་བྱའི་གངས་མཁུན་པ། །དེད་ལ་འགར་ཡང་ཉེར་མཁོ་
མེད། །སྒྲུང་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི། །ཐབས་དང་བཅས་པ་རིག་མཛད་པ། །གང་ཆེ་ཆད་མ་ཉིད་

འདོད་ཀྱི། །ཐམས་ཅད་རིག་མཛད་མ་ཡིན་ནོ། །རིང་པོ་མཐོང་ངམ་མིན་ཡང་རུང་། །འདོད་པའི་
དེ་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་(དེའི་འཆད་བྱེད་གཏན་ལ་དབབ་པ་)ལ་བཞི། ལམ་གྱི་རང་བཞིན་སེམས་བསྐྱེད་པ།
སེམས་བསྐྱེད་དག་བྱེད་གདམས་ངག་ནོད་པ། གདམས་པའི་འབྲས་བྱ་ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག
གདམས་པའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྦྱབ་པའོ། །

ཅ་བ། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་.....། །

གསེར་མེད་། དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ས་མཚམས་དང་བཅས་པ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་(སེམས་བསྐྱེད་དག་བྱེད་གདམས་ངག་ནོད་པ་)ལ་གཉིས། སྤྱིར་གདམས་ངག་ཅུ་དང་། བྱེད་
པར་དུ་ཐེག་ཆེན་གདམས་ངག་གོ། དང་པོ་ནི། ཐར་ལམ་མ་ནོར་བར་སྟོན་པའི་རྫོང་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་(བྱེད་པར་དུ་ཐེག་ཆེན་གདམས་ངག་)ནི།

ཅ་བ། .....གདམས་ངག་དང་། །

གསེར་མེད་། ཐེག་ཆེན་གདམས་ངག་ནི། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་
འཐོབ་པའི་ཐབས་མ་ནོར་བར་འདོམས་པའི་རྫོང་བྱེད་དོ། །འདི་ཡི་ས་མཚམས་དང་སྟོན་པ་པོ་
ལ་སངས་རྒྱུ་དགོས་མི་དགོས་ནམས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་(གདམས་པའི་འབྲས་བྱ་ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་)ནི།

ཅ་བ། ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ནམ་བཞི་དང་། །

གསེར་མེད་། མི་རྟོག་པས་རྒྱུད་མཐོང་སྤངས་ལས་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱ་
ཡིན་པས་ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ནི། ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་རྗེས་སུ་སྦྱེས་པའི་མཛོན་རྟོགས་གང་མོས་
སྦྱོང་གྱི་སས་བསྐྱས་པའོ། །བྱེ་བྲག་དུ་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་ནི། ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་གྱི་རྗེས་
སུ་སྦྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་མོས་སྦྱོང་གྱི་སས་བསྐྱས་པའོ། །དབྱེ་ན་བྱེད་པར་ལྷ་ལྷན་གྱི་བོད་ཅེ་
བཟོད་མཆོག་ནམ་པ་བཞིའོ། །

བཞི་པ་(གདམས་པའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་)ལ་བཞི། སྐྱབ་པའི་རྟེན། སྐྱབ་པའི་དམིགས་
པ། སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ། སྐྱབ་པ་རང་གི་ངོ་བོའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་རིགས་ཙམ་ཞིག་
དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་སོ། །དང་པོ་ནི། དབྱིངས་གང་གི་སྤྱངས་ན་བྱང་ཚུབ་ཏུ་
འགྱུར་བྱུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་(ཁྱད་པར་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་)ལ་གཉིས། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་སྤྱི་ཙམ་པ་དང་། བྱེ་བྱག་
འདིར་སློམ་གྱི་གནས་རིགས་སོ། །དང་པོ་ནི། དབྱིངས་གང་སྤྱི་མེད་བྱང་ཚུབ་གྱི་རྒྱར་གྱུར་པའོ། །

གཉིས་པ་(བྱེ་བྱག་འདིར་སློམ་གྱི་གནས་རིགས་)ནི།

ཅ་བ། སྐྱབ་པ་ཡི་ནི་རྟེན་གྱུར་པ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། །

གསེར་ཐེང་། རྟེན་ཆོས་སྐྱབ་པ་ཡི་ནི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་
ནི། དབྱིངས་གང་འདིར་སློམ་སྐྱབ་པའི་རྟེན་གཞི་བྱེད་པའོ། །རྟེན་ཆོས་ཀྱིས་དབྱེ་ན་བཅུ་གསུམ་
སོ། །ས་མཆམས་ནི། ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད་པ་ཉི་ལྔ་དང་རྒྱན་ལྔ་དགེ་
དགོངས་པ་ཡིན་ལ་དངོས་བསྟན་ནི་བོད་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་རོ། །

གཉིས་པ་སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་དག་ནི།

ཅ་བ། དམིགས་པ་དག་དང་.....། །

གསེར་ཐེང་། སྐྱབ་པ་པོའི་ཤེས་བྱར་གྱུར་པའོ། །དབྱེ་ན་བཅུ་གཅིག་གོ། །འདི་དང་ནམ་པ་
ལ་ས་མཆམས་མེད་དེ། ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པས་སོ། །

གསུམ་པ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ནི།

ཅ་བ། .....ཆེད་དང་ནི། །

གསེར་ཐེང་། གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བྱང་སེམས་སྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་
འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་གོ། །དབྱེ་ན་ཆེན་པོ་གསུམ་སོ། །ས་མཆམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའོ། །

བཞི་པ་(སྐྱབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་)ལ་གཉིས། མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་

སེམས་བསྐྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་དོན་གཉིས་བསྐྱབ་པའི་བྱ་བ་སྟེ་རྒྱན་ལས། གནས་ཚུལ་འབྲས་བྱ་འབྱུང་བ་ཆེ་བདག་ཉིད། །རྒྱལ་སྤྱི་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ཡིན་པར་འདོད། །རྟག་ཏུ་ལེན་པ་ཆེ་དང་བཟོད་པ་ཆེ། །དོན་ཆེན་ཡང་དག་སྐྱབ་པའི་བྱ་བ་བྱེད། །ཅེས་སོ། །དེ་ལ་གནས་ཚུལ་བ་འབྲས་བྱ་ཆེ་བ་གསུམ་ནི་རིམ་བུ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་དོན་གཉིས་སྐྱབ་པ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་རྣམས་སོ། །དེ་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་རིམ་བུ་ལྟར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། སྐྱག་བསྐྱེད་དང་དུ་ལེན་པའི་བཟོད་པ་དང་། སེམས་ཅན་མང་པོའི་དོན་སྐྱབ་པའོ། །

གཉིས་པ་(དེ་ལ་)ནི། གོ་འཇུག་ཆོག་མཁེས་ཏེ་བཞིའོ། །དེ་ཡང་སྤྱི་མ་དག་རྒྱན་ལས། ཐོག་མར་གོ་ཆའི་བཙུན་འབྲས་དེ་ནས་ནི། །ཚུལ་བཞིན་རབ་ཞུགས་སྦྱོར་བའི་བཙུན་འབྲས་དང་། །མ་ཞུགས་མི་འཇུགས་ཆོག་མི་ཤེས་བཙུན་འབྲས། །ཞེས་བཤད་པའི་དང་པོ་གོ་སྐྱབ། གཉིས་པ་འཇུག་སྐྱབ། གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ཆོག་མཁེས་སྐྱབ། ལྷ་པ་དེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཞེས་འཆད་དོ། །དེ་ལ་གོ་ཆའི་བྱ་བ་ནི།

རྩ་བ། གོ་ཆ་.....། །

གསེར་ཐོང་། བར་ཕྱིན་རེ་རེའི་ནང་དུ་བྱུག་བྱུག་ཆང་བར་བསྐྱས་ནས་ཉམས་སྲུ་ལེན་པའོ། །སྤར་གྱི་སྦྱིའི་མཆོན་ཉིད་འདི་དང་འོག་མ་གསུམ་ག་ལ་སྤར་དོ། །སྦྱིར་གོ་ཆ་ལ་ཡུམ་གསུམ་གཞོད་འཛམས་ལས། གོ་ཆ་བགོས་པ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བསྟན་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ལ་བཙུན་པའི་ཕྱིར་བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། སྐྱབ་པ་གཅིག་གིས་སྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པས་སྐྱབ་པ་རྒྱ་ཆེ་བའོ། །ཞེས་སེམས་ཅན་མ་ལུས་པའི་དོན་དུ་བཙུན་པའི་བསམ་པ་སྦྱེས་པ་བསམས་པའི་གོ་ཆ་དང་། དེ་ལྟར་བསམས་པ་ལྟར་དུ་བར་ཕྱིན་རེ་རེར་བྱུག་བྱུག་སྤར་པ་སྐྱབ་པའི་གོ་ཆར་བཤད་པ་གཉིས་ལས་གཞུང་འདིར་ནི་ཕྱི་མའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་གོ་ཆ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆོན་གྱིས་མི་ཕྱིགས་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ཕྱིར་ཕྱིན་བྱུག་གི་གོ་ཆ་བྱུག་གོ། །ཐོག་མའི་ས་མཆོམས་ནི་སྤྱད་འགྲེལ་རྟོགས་སྤྱི་ལས། དེ་ལ་གོ་ཆའི་

སྐྱབ་པ་ནི་ཚོགས་ཀྱི་ས་ཡིན་པར་གཟུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ་ཐ་མའི་ས་མཚམས་
རྒྱན་མཐའོ། །འོན་འདི་དང་འཇུག་སྐྱབ་ལ་ཁྱད་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། གཉིས་ཀ་ཡང་ཕྱིན་བྱག་ལ་
དངོས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འཇུག་སྐྱབ་ཏུ་མ་བད་སྐྱབ་པ་ཕྱི་མ་གསུམ་ག་ཡང་གོ་སྐྱབ་ཡིན་
ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཕྱིན་བྱག་ལ་སློབ་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་
ཡང་ཁྱད་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འཇུག་སྐྱབ་ནི་སློམ་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སློན་ནས་ཕྱིན་བྱག་ལ་
འཇུག་ལ། གོ་སྐྱབ་ལ་ཐོས་བསམ་གཙོ་བོར་གྱུར་པས་ཀྱང་སྟོང་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་གོ་
སྐྱབ་བསམ་པས་གོ་གྲོན་པ་རྒྱང་བར་འདོད་པ་ནི་སྤར་གྱི་ལུང་དང་ཅ་བར་བཀག་སྟེ། ཕྱིན་བྱག་
སྐྱབ་པ་ཡང་བཤད་པས་སོ། །དེས་ན་གོ་སྐྱབ་འཇུག་སྐྱབ་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་པ་ནི་འཇུག་པ་
མ་ཐོབ་པའི་སྟོན་དུ་ཡིན་ལ། ཐོབ་ནས་ནི་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཞིང་ཚོགས་ལམ་དུ་ཕྱིན་བྱག་ལ་སློབ་
པ་ཡིན་ཀྱང་འཇུག་སྐྱབ་ཏུ་མ་བཞག་པ་ནི་དེར་སློམ་བྱུང་གས་མི་ཆེ་བས་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་
ཚོགས་སྐྱབ་ངེས་སྐྱབ་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་འཇུག་པའི་བྱ་བ་ནི།

ཅ་བ། .....འཇུག་པའི་བྱ་བ་དང་། །

གསེར་ཐང་། སློམ་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སློན་ནས་ཐེག་ཆེན་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བའོ། །དབྱེ་
ན་འཇུག་སྐྱབ་དགྲའོ། །ས་མཚམས་ཀྱི་ཡ་མཐའ་སྤར་དང་འབྲེལ་མ་མཐའ་ནི་རྟོགས་སྤྲོ་ལས།
འཇུག་པའི་སྐྱབ་པ་ནི་མོས་བསམ་སྟོང་པའི་ས་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་དང་། ཡུམ་གསུམ་
གཞོད་འཛོམས་ལས་ཀྱང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མོས་པ་སྟོང་
པའི་ས་ནས་བཟུང་སྟེ་ས་བདུན་པའི་བར་དུ་རྩ་བ་དང་བཅས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་
སྟོང་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་གནས་པ་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་དོན་དམ་པའི་སྟོང་པ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་ཤིང་
ཞུགས་གནས་ཀྱི་ས་མཚམས་མི་གཅིག་པར་བཤད་དོ། །ཐུབ་དགོངས་སུ། འགྲོ་བར་རྩོམ་པ་མོས་

སྤྱོད་ཞུགས་པ་ས་དང་པོ་བདུན་གནས་ནས་འགྲོ་བ་ས་ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་བྱེད་པ་སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པ་ནི་གཞོན་འཛོམས་འདི་དང་མི་མཐུན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཆོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ནི།

ཅ་བ། ཆོགས་ནི་.....། །

གཤམ་མེད་། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་དངོས་སུ་འབྱེན་པའོ། །དབྱེ་ན་ཆོགས་སྐྱབ་བཅུ་བདུན་ནོ། །ས་མཆོམས་ནི། སྤྱིར་ཆོགས་ཅམ་ཞིག་ལས་དང་པོ་བའི་ས་ནས་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་སྒྲོམ་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པས་སྤྱོད་ཉིད་ཆོགས་པ་དང་རང་འབྲས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་རྒྱ་ཞིག་ལ་ཆོགས་སུ་འདོད་པས་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ན་ཆོགས་སྐྱབ་དང་པོ་བཙུག་ལ། ས་དང་གཉེན་པོའི་ཆོགས་གཉིས་ས་བཅུ་ན་ཡོད་དེ། ཆོགས་སྒྲ་ལས། ཆོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ནི་བཙུག་བ་དང་། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་བྱུག་དང་། ཞེ་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་དང་། ཟུང་དུ་འབྱུག་པའི་ལམ་དང་། ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་། བསོད་ནམས་དང་། ལམ་དང་། གཟུངས་ཀྱི་ཆོགས་རྣམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་གིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནོ། །ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་རང་བཞིན་ཆོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་ནོ། །ས་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡང་ཆོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །གཉེན་པོའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ནི་ལམ་གཉིས་ཀའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་ཅིང་ཐོགས་མེད་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཞེད་དོ། །

བཞི་པ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་པ་ནི།

ཅ་བ། .....ངེས་པར་འབྱུང་བཅས་རྣམས། །

གཤམ་མེད་། འབྱུང་ས་མཐར་ཐུག་ཏུ་གདོན་མི་ཟ་བར་འབྱེན་བྱེད་ས་བཅུ་པའི་བྱང་བར་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའོ། །དབྱེ་ན་འབྱུང་སའི་སྒྲོ་ནས་འབྱེན་བྱེད་ཀྱི་སྐྱབ་པ་བརྒྱད་དོ། །ས་མཆོམས་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཆེ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ལ་ཡང་ཡོད་དེ། རྒྱན་སྒྲང་ལས། དེ་ལྟར་ཆོགས་བསགས་པ་རྣམས་ནི་འཕགས་པ་བྱམས་པས་བརྟེན་པ་ལྟར་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་

པས་བཞི་པ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐབ་པ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ངེས་ན་
 སྤྲིད་པ་ཐ་མ་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་མ་ངེས་སོ་ཞེས་འཆད་པའི་ལུང་ནི་འབྱུང་མ་དག་པ་འདྲ་སྟེ།
 འཕགས་པས་སྐབ་པའི་འབྲེལ་ལ་གོ་དགོས་པ་ནི་འདྲུག་གོ། །ཞུགས་པ་ནི་དཔུང་གི་ཆོགས་
 གསོག་གོ། །དཔུང་གི་ཆོགས་བསགས་པ་ནི་མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བ་ཐོབ་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རྒྱན་སྣང་དུ་ཡང་སྐབ་པའི་འབྲེལ་བཀོད་ལ། འབྲེལ་ཆེན་འབྱུང་
 ཉིང་ལས་ནི། ཆོགས་བསགས་པ་རྣམས་ནི་འདི་ལྟར་མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བས་བརྟེས་པ་ལྟར་
 ཞེས་འབྱུང་རོ། །ངེས་ན་དེའི་དོན་ནི་དཔེར་ན་དཔུང་གི་ཆོགས་བསགས་ནས་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་
 བའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ལྟར་ཆོགས་སྐབ་ཀྱི་དཔུང་བསགས་ནས་ངེས་སྐབ་ཀྱིས་སྤང་བའི་གཡུལ་
 ལས་རྒྱལ་ཏེ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པ་ལ། གཞན་དུ་བྱམས་པའི་མཆོན་གྱི་རྣམ་གངས་ལ་མ་རྒྱལ་བ་
 ལས་རྒྱལ་བ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་བ་དང་འབྲུགས་པ་འདྲའོ། །ཐུབ་དགོངས་སུ། འདིར་མཐོང་བ་དང་
 སློམ་པའི་ལམ་གཉིས་ནས་བརྒྱུད་ནས་སེམས་བསྐྱེད་ཉི་ཤུ་པའི་བར་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐབ་
 པའོ། །ངེས་པར་འབྱུང་བ་འདི་ནི་མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བ་ཐོབ་ནས་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་པ་གཞོན་
 པ་སྟེ། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཡང་མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བ་བྱམས་པར་བསྐྱར་བ་འབྱུང་འབྲུགས་
 སོ། །འོན་ཀྱང་ལུང་འདིས་མཐོང་ལམ་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་སྐབ་པ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། རྒྱན་སྣང་དུ་
 ཐོགས་མེད་ཀྱི་ལུང་བྱངས་པར་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐབ་པ་ནི་སློམ་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་
 བ་ཞེས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ལང་ས་བརྩུ་བ་ན་ཡོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ལུང་
 དེ་དང་རྟོགས་སྒྲ་གཉིས་ཀར་སློམ་ལམ་ལ་བརྟེན་ཞེས་པ་ལས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཉེས་
 པ་མེད་དེ། སློབ་དཔོན་གྱིས་ལུང་དེའི་དོན་བྱད་པར་ལམ་ལ་བཤད་པ་དང་། ཀ་མ་ལ་ཤྲི་ལས་
 ཀྱང་། འདི་ཡང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་གསུངས་ཏེ་འདི་ལྟ་སྟེ་གོ་ཆ་ནི་བ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་
 དུག་གི་མཆོན་ཉིད་དེ་ཆོགས་ཀྱི་ལམ་མོ། །འདྲུག་པའི་བྱ་བ་ནི་མྱོད་དང་ཅེ་མོ་དང་བཟོད་པ་སྟེ་
 སྦྱར་བའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་རོ། །ཆོགས་བརྩུ་བ་དུན་ལས་བཅོ་ལྔ་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་

མཆོག་གིས་བསྐྱུས་ཏེ། སྦྱར་བའི་ལམ་གྱིས་བཟུང་བ་ཡིན་ལ། སའི་ཆོག་གས་དང་། གཉེན་པོའི་
ཆོག་གས་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་དང་སྒྲོམ་བའི་ལམ་མོ། །དེས་བར་འབྱུང་བ་བརྒྱད་ནི་དོ་རྩེ་ལྷ་བྱའི་
ཉིང་དེ་འཛིན་ཏེ་ཞེས་འབྱུང་བས་ས་བརྩ་བའི་བྱད་བར་ལམ་ལ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་(རྟེན་གྱི་གང་ཟག་)ནི།

ཅ་བ། ཐུབ་བའི་རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པ་ཉིད། །

གཤམ་ཐེང་། དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་ངེས་སྒྲུབ་དང་བཅས་པ་རྣམས་གྱིས་ཡུལ་ལམ་
རྒྱུའི་སྒྲོ་ནས་མཆོན་བའི་རྣམ་མཁྱེན་ནི་ཐུབ་བའི་འོ། །

གཉིས་པ་(ལམ་ཤེས་ཀྱི་ལུས་རྒྱས་བར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་དངོས། དེ་རི་ལྟར་
མཆོན་ཚུལ། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གོ། དང་པོ་ལ་གཉིས། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་
ལམ་མོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། མོག་མོག་པོར་བྱེད་ལ་སོགས་དང་། །

གཤམ་ཐེང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་བའི་འོད་གྱིས་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་འོད་མོག་མོག་པོར་ཏེ་གཟི་
མེད་བར་བྱེད་པ་ནི་ང་རྒྱལ་བཅོམ་ནས་ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བྱུང་གི་རྟེན་དུ་བྱས་པ་འོ། །སོགས་གྱིས་
བསྐྱུས་པ་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་གནས་སྐབས་ངེས་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་ལྡན་པ། མཐར་ཐུག་མ་ངེས་པ་
ཀུན་གྱང་ལམ་ཤེས་སྒྲོམ་བས་བྱབ་པ། འཁོར་བ་མི་འདོར་བའི་རང་བཞིན། གཞན་འཁོར་དུ་སྤྱད་
སོགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་རྣམས་མོ། །འདིར་རྒྱུའི་རྟེན་རིགས་གྱིས་བྱབ་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སྒྲོབ་
དཔོན་འདི་ཡི་དགོངས་བར་མ་སོན་ནོ། །

གཉིས་པ་(ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལམ་)ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྤྱིད་པ་ཐ་མ་བའི་ཆེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་
འཐོབ་པ་སྒྲོབ་དཔོན་ལ་ལྟོས་པས་སྒྲོབ་མཐའ་ཐུབ་བའི་གསུང་ལས་སྐྱེས་པས་སྒྲོབ་མ་སྟེ་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ལམ་ནི།

ཅ་བ། སྒྲོབ་མ་.....། །

གསེར་མེད། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཅེས་རྟོགས་པའི་ཉི་ཆེ་བའི་མཁའ་མེད། །དབྱེ་ན་
འཕགས་ལམ་དང་སྦྱོར་ལམ་གཉིས་ལས་རྒྱས་བཤད་དུ་མ་བྱུང་ཡང་དོན་གྱིས་ན་ཆོགས་ལམ་
ཡང་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པས་སོ། །འདི་ནི་རང་རྒྱལ་ལ་ཡང་
སྦྱོར་རོ། །འདིར་ཐར་ཆ་མ་བཤད་པ་ནི་རྣམ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པ་ལ་དགོངས་སོ། །

གཉིས་པ་གཅིག་བྱུང་གནས་པས་བསེ་བྱ་ལྟ་བུའི་ལམ་སྟེ་དེས་མཆོན་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་
ལམ་ནི།

ཙ་བ། .....བསེ་བྱའི་ལམ་གང་དང་། །

གསེར་མེད། བདག་མེད་བྱེད་དང་གཉིས་རྟོགས་པའི་ཉི་ཆེ་བའི་མཁའ་མེད། །དབྱེ་བ་
སྤར་དང་འབྲེལ། །

གསུམ་པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཆེ་འདྲིའི་ཡོན་ཏན་ནད་མེད་པ་
སོགས་དང་། ཆེ་གཞན་པའི་ཡོན་ཏན་སངས་རྒྱས་དང་མི་འབྲལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཕན་ཡོན་ཆེ་
བ་དང་ལྡན་པའི་མཐོང་ལམ་ནི།

ཙ་བ། འདི་དང་གཞན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི། །ཕན་ཡོན་ཆེ་བ་མཐོང་བའི་ལམ། །

གསེར་མེད། ཟག་མེད་སྟོམ་ལམ་མ་སྦྱིས་གོང་གི་བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་པའི་འདྲིག་
ཉན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །དབྱེ་ན་བཙུ་བྱ་གོ། །

གཉིས་པ་སྟོམ་ལམ་ལ་གཉིས་ལས། སྟོམ་ལམ་བྱེད་པ་ནི།

ཙ་བ། བྱེད་པ་དང་ནི་.....། །

གསེར་མེད། སྟོམ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཕན་ཡོན་ཉེ། དབྱེ་ན་བྱ་གོ། །ས་མཆོམས་
ས་གཉིས་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་བར་རོ། །

གཉིས་པ་བྱེད་པ་ཅན་གྱིས་སྟོམ་ལམ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཟག་བཅས་སྟོམ་ལམ་ལ་
གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་དངོས་དང་། ཕན་ཡོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ་

ན་མེད་པ་ནི།

ཙ་བ། .....མོས་པ་དང་། །

གསེར་ཐོང་། ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་གང་ཡུམ་ཡོན་ཏན་ཅན་ཡིན་པ་ལ་དེ་ལྟར་ངེས་པའི་
ཚུལ་གྱིས་འཛིན་པའོ། །དབྱེ་ན་ཉེར་བདུན་ནོ། །

གཉིས་པ་པན་ཡོན་བསྟོད་བཀྱར་བསྐྱགས་པ་གསུམ་ནི།

ཙ་བ། བསྟོད་དང་བཀྱར་དང་བསྐྱགས་པ་དང་། །

གསེར་ཐོང་། རིམ་པ་ལྟར་རང་དོན་གཉིས་དོན་གཞན་དོན་མོས་པ་གསུམ་སྒྲོམ་པའི་བྱང་
སེམས་ལ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་གོང་མ་རྣམས་ཐུགས་དགེས་པའི་ཆ་དང་དེའི་དོན་གནས་ཀྱི་
ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་ཆ་གང་རུང་ངོ་། །དེ་དག་ལ་ཡང་དགྲ་དགྲ་སྟེ་ཉེར་བདུན་ནོ། །

གཉིས་པ་བསྟོད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ནི།

ཙ་བ། བསྟོད་དང་.....། །

གསེར་ཐོང་། ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་གང་གཞན་དོན་དུ་དགེ་བ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
ཡན་ལག་ཏུ་བྱེད་པའོ། །དབྱེ་ན་བཅུ་གཉིས་སོ། །

གསུམ་པ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ནི།

ཙ་བ། .....རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྒྲ་མེད་དག །

གསེར་ཐོང་། ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་གང་རང་གཞན་གྱི་དགེ་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་སྟེ།
དབྱེ་ན་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡི་རང་གཉིས་སོ། །མོས་པ་ནས་འདི་ཡི་བར་གྱི་ས་
མཆམས་ནི་ས་གཉིས་པ་ནས་བཅུ་པའི་བར་རོ། །

གཉིས་པ་ཟག་མེད་སྒྲོམ་ལམ་ལ་གཉིས་ལས། ཡོན་ཏན་མངོན་པར་སྐྱབ་པའི་སྒྲོམ་ལམ་ནི།

ཙ་བ། སྐྱབ་དང་.....། །

གསེར་ཐོང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་སྒྲོམ་ལམ་གང་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་རྒྱར་གྱུར་པ་

ཉྱེ། དབྱེན་ངོ་པོ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལྟོ། །

གཉིས་པ་ཤིན་རྟུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲོམ་ལམ་ནི།

ཙ་བ། .....ཤིན་རྟུ་དག་པ་ཞེས། །བྱ་བ་འདི་ནི་སྒྲོམ་པའི་ལམ། །

གསེར་སྒྲིང་། ཐེག་ཆེན་ཟག་མེད་སྒྲོམ་ལམ་གང་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་རྒྱུར་གྱུར་པ་
ཉྱེ། དབྱེན་སྒྲོམ་སྤངས་དགྲའི་གཉེན་པོ་དགྲའོ། །འདི་གཉིས་རིམ་པ་ལྟར་རྟོགས་པ་དང་སྤངས་
པ་ཐུན་ཆོགས་ལ་བྱས་ནས་བྱི་མ་སྒྲོམ་ལམ་མཆོད་ཉིད་པར་བཞེད་པ་ནི་ནང་འགལ་ཏེ། སྤངས་
རྟོགས་གཉིས་ཀྱི་སྤངས་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །མོས་པ་ནས་དག་པ་ཞེས་བྱ་
བའི་བར་ལྟ་པོ་འདི་ནི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་མོ། །

གཉིས་པ་(དེ་ནི་ལྟར་མཆོད་ཚུལ་)ནི།

ཙ་བ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་མཁས་རྣམས་ཀྱི། །ལམ་ཤེས་ཉིད་ནི་དེ་འབྲར་བཤད། །

གསེར་སྒྲིང་། ལམ་གསུམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་ཡུལ་ལམ་གསུམ་གྱིས་མཆོད་
པ་དེ་འབྲར་བཤད་རོ། །

གསུམ་པ་(རྟོན་གྱི་གང་ཟག་)ནི་ལམ་ཤེས་དེ་གང་གི་ཞེན། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་བདེན་
གཉིས་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིའོ། །

གསུམ་པ་(གཞི་ཤེས་ཀྱི་ལུས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་དངོས། དེ་ནི་ལྟར་
བཤད་ཚུལ། རྟོན་གྱི་གང་ཟག་གོ། །དང་པོ་ལ་ཆོས་དགྲུ་ལས། དང་པོ་དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་
དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པས་སྲིད་པ་ལ་མི་གནས་པ་ནི།

ཙ་བ། ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་ཤིང་། །

གསེར་སྒྲིང་། རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྲིད་པའི་རྒྱད་པ་རྫོགས་པའི་
མཐུན་པའོ། །

གཉིས་པ་སྒྲིང་རྗེས་ཞེ་བ་མྱང་འདས་ལ་མི་གནས་པ་ནི།

ཙ་བ། སྤྱིང་ཇེས་ཞི་ལ་མི་གནས་དང་། །

གཤམ་ཐེང་། སེམས་བསྐྱེད་བྱུང་ཅན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞི་བའི་རྒྱུད་བ་སྒྲིག་པའི་མཁུན་པའོ། །

གསུམ་པ་འབྲས་ཡུམ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་མིན་པས་དེ་ལ་རིང་བ་ནི།

ཙ་བ། ཐབས་མ་ཡིན་པས་རིང་བ་དང་། །

གཤམ་ཐེང་། ཤེས་བྱ་ལམ་འབྲས་གསུམ་ལ་མཆན་མར་འཛིན་པས་བཅིངས་ཤིང་དེའི་
གཉེན་པོ་བྱེད་མི་རྒྱས་པའི་གཞི་ཤེས་སོ། །

བཞི་པ་འབྲས་ཡུམ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་དེ་ལ་རིང་བ་མིན་པ་ནི།

ཙ་བ། ཐབས་ཀྱིས་རིང་བ་མ་ཡིན་ཉིད། །

གཤམ་ཐེང་། ཐབས་ཤེས་བྱུང་ཅན་དང་ལྡན་པའི་མཁུན་པའོ། །

ལྷ་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ནི།

ཙ་བ། མི་མཐུན་.....། །

གཤམ་ཐེང་། གཞིའི་གནས་ལུགས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་འཛིན་པས་བཅིངས་
པས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤང་བྱར་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་སོ། །

རྒྱག་པ་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ནི།

ཙ་བ། .....གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་དག་དང་། །

གཤམ་ཐེང་། གཞི་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པས་དེ་ལ་མཆན་མར་འཛིན་པའི་གཉེན་
པོ་བྱེད་རྒྱས་པའི་མཁུན་པའོ། །

བདུན་པ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྟོར་བ་ནི།

ཙ་བ། སྟོར་དང་.....། །

གཤམ་ཐེང་། གཞི་གཟུགས་སོགས་ལ་ཞེན་པ་བཀག་ནས་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གང་ཉན་རང་
གི་སྟོར་བ་ལུགས་ལ་འཕེན་བྱེད་དེ། དབྱེན་བཅུའོ། །འདི་ཁ་ཅིག་སྟོར་ལམ་དུ་འདོད་ཀྱང་ཚོགས་

ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད་དོ། །

བརྒྱད་པ་སྦྱར་བ་དེའི་མཉམ་ཉིད་ནི།

ཅ་བ། .....དེ་ཡི་མཉམ་ཉིད་དང་། །

གསེར་ཐང་། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱར་བ་སྒྲིམ་པའི་རྣམ་པ་གང་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དུ་རྒྱུ་པ་
འགོག་བྱེད་དེ། དབྱེ་ན་སྦྱར་བ་བཅུ་པོ་རེ་རེ་ལ་རྒྱུ་མེད་བཞི་བཞི་སྟེ་བཞི་བཅུ་ཡོ། །

དགུ་པ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་མཐོང་ལམ་ནི།

ཅ་བ། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་མཐོང་བའི་ལམ། །

གསེར་ཐང་། སྒྲི་འདོགས་སོ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་བདེན་པ་གསར་མཐོང་གང་ཐེག་དམན་
ཀྱི་མཐོང་ལམ་ལྷགས་ལ་འཕེན་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་(དེ་རྗེ་ལྟར་བཤད་ཚུལ་)ནི།

ཅ་བ། དེ་འབྲས་ཀྱན་ཤེས་ཉིད་ཏུ་འདོད། །

གསེར་ཐང་། གཞི་ཀྱན་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱིས་
བཤད་པ་དེ་འབྲས་འདོད་དོ། །

གསུམ་པ་(རྟེན་གྱི་གང་ཟག)ནི། གཞི་ཤེས་དེ་སྤྱིའི་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་དང་སོགས་པས་རང་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཡོ། །དེས་ན་སྦྱོང་ཞོས་བལྟས་པའི་རྒྱ་དཔེ་ལ། མཐོང་ལམ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་ཀྱི་ཞེས་
ཡོད་པར་གྲགས་པས་དེ་ལྟར་བསྟར་ནས་དེའི་རྗེས་སུ། ཀྱན་ཤེས་ཉིད་ནི་དེ་འབྲས་འདོད། །ཅེས་
པ་འདོན་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱན་སྦྱང་ལས། བརྒྱད་སྟོང་པའི་ལེའུ་བརྒྱད་པའི་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་
བ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་ལེའུ་དགུ་པའི་ཆོས་གང་ཡང་བསྒྲོར་བའས་ལྷོག་པ་མེད་དོ། །རབ་འབྱོར་
འདི་ཡང་བྱང་སེམས་ཆེན་པོའི་ཡུམ་ཡིན་ལོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་རྣམས་
ཀྱི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་གསུངས་སོ། །ཞེས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ལུས་རྣམ་གཞག་གི་འབྲེལ་པར་
གསུངས་སོ། །དེས་ན་འདི་ལ་རྣམ་མཁྱེན་ལ་ཐུབ་པའི་ཞེས་དང་། ལམ་ཤེས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་

དཔའ་མཁས་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་འབྱུང་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྡོ་ལོ་མདའ་བྱང་སེམས་ཀྱིས་
སོགས་ཀྱི་སྒྲ་དང་བོའི་བྱེད་ཆོག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཨ་ཉིའི་དོན་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་མཆོག་གི་དོན་
ཡིན་ནོ། །འདི་མཐོང་ལམ་གསུམ་ཀྱི་དམའ་ལོས་ཡིན་ཀྱང་ཉན་རང་གི་རྟོགས་པའི་ཆོས་བྱུག་གི་
མཆོག་ཡིན་བས་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲ་བ་མི་འཐད་ལ། གཞན་ཡང་ཨ་མ་རས་བན་རྩུང་རྣམས་
ལ་སོགས་སྒྲས་གང་སྟེད་ཐེས་པས་རང་རྒྱལ་སྟེད་ཟེར་བ་ན་འོ་ན་རྒྱས་བཤད་དུ་རང་རྒྱལ་མེད་པ་
བྱས་པ་ན་ཉན་ཐོས་བཤད་པས་དེ་ཡང་བཤད་ཟེར་རོ། །འོ་ན་དེ་གཉིས་ལམ་ལ་བྱེད་མེད་པས་
འབྲས་བུ་ཡང་བྱེད་མེད་པར་འབྱུང་ན་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། བྱེད་པར་བཤད་པས་སོ་བྱས་པ་ན་
བན་རྩུང་དག་རྒྱགས་སོ་ཞེས་སྒྲ་བ་ནི་ཨ་མ་ར་དཔོན་སྟོབ་གཉིས་ཀའི་རང་མཆོན་བསྒྲགས་པར་
སྒྲུང་རོ། །དེ་ལྟར་མཁྱེན་གསུམ་ལ་བརྟེན་གསུངས་ནས་ལྷག་མ་ལྷ་ལ་མ་གསུངས་པ་ནི་མཁྱེན་
གསུམ་དུ་ལྷ་འདུས་པ་ལ་དགོངས་ནས་སོ། །

གཉིས་པ་(སྟོར་བཞིའི་ལུས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་བཞི། རྣམ་ཀྱན། ཅེ་མོ། མཐར་གྱིས་པ། སྐད་
ཅིག་མའི་ལུས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་སོ་ལ་གཉིས། རྣམ་ཀྱན་གྱི་ཆོས་དངོས་དང་། དེ་ནི་
ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་སོ་ལ་བཅུ་གཅིག་ལས། དང་སོ་རྣམ་པ་ནི།
ཅ་བ། རྣམ་པ་.....། །

གསེར་ཐོང་། དུལ་ལམ་མཁྱེན་པའི་བྱེད་པར་གང་སྟོར་བའི་བསྟོམ་བྱར་གྱུར་པའོ། །དབྱེ་
ན་བརྒྱ་དང་དོན་གསུམ་མོ། །

གཉིས་པ་སྟོར་བ་ནི།

ཅ་བ། .....སྟོར་བར་བཅས་རྣམས་དང་། །

གསེར་ཐོང་། དབང་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་མཁྱེན་གསུམ་བསྐྱས་ཏེ་སྟོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཏེ། དབྱེ་
ན་ཆོགས་ཆེན་ལུན་རིང་རྟོགས་པ་ནས་རྣམ་དག་སྟོར་བའི་བར་ཉི་ཤེས། །

གསུམ་པ་ཡོན་ཏན་ནི།

ཙ་བ། ཡོན་ཏན་ལྷོ་། །

གསེར་མེད་། སྒྱུར་བ་བསྐྱེད་པ་པས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་ཏུ་ཐོབ་བྱ་སྟེ། དེ་ཁྱེ་ན་
བདུན་གྱི་མཐུ་བཅོམ་པ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་བཞིའོ། །ས་མཆོམས་ཆོགས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་བར་ལ་བཞག་སྟེ་གཞུང་ནས་ཤེས་སོ། །

བཞི་བ་སྟོན་ནི།

ཙ་བ། .....སྟོན་ནི་.....། །

གསེར་མེད་། སྒྱུར་བ་སྐྱེས་པ་དང་བྱད་པར་དུ་འགྲོ་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་བདུན་ལས་
ཉེ། དེ་ཁྱེ་ན་ཞེ་བྱག་གོ། །

ལྷ་པ་མཆོན་ཉིད་ནི།

ཙ་བ། .....མཆོན་ཉིད་བཅས། །

གསེར་མེད་། སྒྱུར་བའི་ངོ་བོ་ལས་རྒྱས་པ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་མཐུན་པ་སྟེ་དེ་ཁྱེ་ན་གོ་གཅིག་གོ། །
བྱག་པ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་དང་བྲལ་བས་ཐར་པ་དེའི་ཆའམ་སྟོགས་གཅིག་ལ་པན་པས་
མཐུན་པ་སྟེ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ནི།

ཙ་བ། ཐར་དང་.....། །

གསེར་མེད་། བྲལ་བའི་བྱད་པར་ལ་པན་འདོགས་བྱེད་གང་རྣམས་བྱང་དབང་པོའི་ངོ་བོར་མ་
གྱུར་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལམ་སོ། །དེ་བྲག་ཏུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ནི་སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱོད་པའི་
གོ་སྐབས་སྟེ་ཤུལ་ཞེས་སྒྱུར་རོ། །

བདུན་པ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ནི།

ཙ་བ། .....ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་། །

གསེར་མེད་། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་རྣམས་པ་བྱད་པར་བ་དང་ལྡན་ཞིང་སྟོམ་བྱུང་
གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མོས་སྦྱོར་གྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །འདི་དང་སྒྱུར་བ་འོག་མ་གཉིས་སུ་ཡང་ལམ་

གསུམ་མཚན་ཉིད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་མཚན་ཉིད་དང་ས་མཚམས་བཞག་པར་བྱའོ། །

བརྒྱད་པ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡོད་པས་སྟོབ་པ་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཚོགས་ནི།

ཙ་བ། སྟོབ་པ་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཚོགས། །

གསེར་མེད། སྲིད་ཞི་གང་དུ་ཡང་མི་ལྟར་བར་ངེས་པའི་རྟགས་དང་ལྡན་པའི་སེམས་དཔའ་
སྟེ། དབྱེ་ན་སྦྱར་མཐོང་སྟོམ་གསུམ་ལ་གནས་པ་གསུམ་མོ། །

དགུ་པ་སྲིད་དང་ཞི་བ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱར་བ་ནི།

ཙ་བ། སྲིད་དང་ཞི་བ་མཉམ་ཉིད་དང་། །

གསེར་མེད། འཁོར་འདས་གཉིས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་ནས་སྟོམ་པའི་སྦྱར་བའོ། །

བརྒྱ་པ་ཞིང་དག་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་སྟེ་མཚོག་གི་སྦྱར་བ་ནི།

ཙ་བ། ཞིང་དག་སྒྲ་ན་མེད་པ་ནི། །

གསེར་མེད། རང་གི་སྦྱོད་བརྒྱད་ཀྱི་ཞིང་གཉིས་ཉེས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་སྦྱར་བ་སྟེ།
དབྱེ་ན་སྦྱོད་བརྒྱད་ཀྱི་ཞིང་དག་སྦྱར་གཉིས་མོ། །

བརྒྱ་གཅིག་པ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྦྱར་བ་ནི།

ཙ་བ། འདི་ནི་ཐབས་མཁས་བཅས་པ་ཡིན། །

གསེར་མེད། ཐབས་མཁས་ཀྱི་ཡུལ་བརྒྱ་མཛོན་དུ་བྱ་བ་ལ་དུས་དང་དུས་མིན་ཤེས་པའི་
སྦྱར་བ་སྟེ། འདི་དང་ལྷ་མ་གཉིས་ཀྱི་ས་མཚམས་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཚིག་གསལ་དུ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དབང་བསྐྱར་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཛད་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ་
ཞེས་འཆད་པ་ནི་དོན་མིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་བྱ་དགོས་པས་ཞེས་ཞིང་དག་དང་གོ་
ངེས་སྟོན་པ་ཅམ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བས་
ཞེས་འབྱུང་བས་ཞིང་དག་སྦྱར་ལ་ཡང་ཐལ་ལོ། །

གཉིས་པ་(དེ་ནི་ལྟར་བཞད་པའི་ཆུལ་)ནི།

ཙ་བ། རྣམ་ཀུན་མངོན་རྫོགས་རྫོགས་པ་སྟེ། །

གསེར་ཐང་། རྣམ་པ་ནས་ཐབས་མཁས་དང་བཅས་པ་བཙུ་གཅིག་པོ་འདི་ནི་མཐུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་ཉེ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་རྫོགས་པར་ཉེ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཡིན་ན་གཉིས་པ་དང་ཐ་མ་གསུམ་ནི་དོ་པོ་ཡིན་ལ། གཞན་རྣམས་ནི་ཡུལ་དང་རྟེན་དང་སྤང་བྱ་ཤེས་བྱ་པན་ཡོན་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་རྣམ་པ་ནས་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་བར་ནི་སྦྱོར་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྦྱོར་བ་དང་ངེས་འབྱེད་ནས་ཐབས་མཁས་ཀྱི་བར་ནི་སྦྱོར་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྦྱེས་པའི་ངེས་པའོ་ཞེས་གྲང་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་(ཅེ་མོའི་ལུས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ཅེ་མོའི་ཆོས་དངོས། དེ་ཇི་ལྟར་མཆོན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་སྤར་བཤད་པའི་ཅེ་མོའི་མངོན་རྫོགས་དེའི་རྟགས་ནི། ཙ་བ། དེ་ཡི་རྟགས་དང་.....། །

གསེར་ཐང་། བསྐྱས་སྒྲིམ་རབ་ཏུ་གྱུར་པར་མཆོན་བྱེད་གང་བློད་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་སྟེ། དབྱེ་ན་བཙུ་གཉིས་སོ། །

གཉིས་པ་རྣམ་འཕེལ་ནི།

ཙ་བ། .....རྣམ་འཕེལ་དང་། །

གསེར་ཐང་། བསྐྱས་སྒྲིམ་རབ་ཏུ་གྱུར་པ་འཕེལ་བའི་ཆ་གང་སྦྱོར་ལམ་ཅེ་མོས་བསྐྱས་པ་སྟེ། དབྱེ་ན་རྣམ་འཕེལ་བཙུ་བྱ་གོ། །

གསུམ་པ་ངེས་པར་བརྟན་པ་ནི།

ཙ་བ། བརྟན་དང་.....། །

གསེར་ཐང་། མཐུན་གསུམ་གྱི་རྫོགས་པ་ཅི་ངེགས་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མི་གཏོང་བ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་ཅེ་མོ་གང་བཟོད་པས་བསྐྱས་པ་སྟེ། དབྱེ་ན་བརྟན་པ་གཉིས་སོ། །

བཞི་པ་ནི་སེམས་ཀུན་ཏུ་གནས་པ་ནི།

ཙ་བ། .....སེམས་ཀྱན་གནས་པ་དང་། །

གསེར་མེད་། བྱང་སེམས་བཞིའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཡི་རང་བའི་དོན་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་
དུ་གནས་པའི་ཅེ་མོ་གང་ཆོས་མཆོག་གིས་བསྐྱུས་པའོ། །

ལྷ་བ་མཐོང་ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་གྱི་ཅེ་མོ་ནི།

ཙ་བ། མཐོང་ཞེས་བྱ་དང་.....། །

གསེར་མེད་། བསྐྱུས་སྒྲོམ་རབ་གྱུར་གང་མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཉེན་
པོ་བྱེད་པའོ། །

དུག་བ་སྒྲོམ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་གྱི་ཅེ་མོ་ནི།

ཙ་བ། .....སྒྲོམ་བ་ཞེས། །བྱ་བའི་ལམ་ནི་སོ་སོ་ལ། །

ནམ་པར་རྟོག་བ་ནམ་བཞི་ཡི། །གཉེན་པོ་ནམ་བ་བཞི་དང་ནི། །

གསེར་མེད་། བསྐྱུས་སྒྲོམ་རབ་གྱུར་གང་སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་པའི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཉེན་
པོ་བྱེད་པའོ། །ལམ་གཉིས་པོ་སོ་སོར་ཉེ་རེ་རེ་ལ་འཇུག་བ་དང་ལྷོག་བ་གཟུང་རྟོག་ཇས་འཛིན་
དང་བཏགས་འཛིན་གྱི་ནམ་བ་རྟོག་བ་སྟེ་སྤང་བྱ་བཞི་བཞི་ཡོད་པས་དེའི་གཉེན་པོ་སྦྱར་བ་དང་
འཇུག་པའི་ལམ་གཉིས་གཉིས་ཉེ་ནམ་བ་བཞིའོ། །

བདུན་བ་བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི།

ཙ་བ། བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན། །

གསེར་མེད་། བསྐྱུས་སྒྲོམ་རབ་གྱུར་གང་ནམ་མཁུན་གྱི་དངོས་གྱུར་གྱུར་པའོ། །

བརྒྱད་བ་བསལ་བྱ་ལོག་པར་སྦྱབ་པ་ནི།

ཙ་བ། ལོག་པར་བསྦྱབ་དང་བཅས་པ་ནི། །

གསེར་མེད་། བདེན་གཉིས་འགལ་བར་འཛིན་པའི་མི་ཤེས་པ་སྟེ། དབྱེ་ན་བཅུ་དྲུག་གོ། །

གཉིས་པ་(དེ་ནི་ལྷ་མཆོན་པའི་ཚུལ་)ནི།

ཙ་བ། ཅེ་མོའི་མངོན་རྟོགས་.....། །

གཤེར་ཕྱེད། ཉགས་ནས་ལས་ལོག་སྐྱབ་དང་བཅས་པའི་དངོས་པོ་བརྒྱད་ནི་ཅེ་མོའི་མངོན་
རྟོགས་སོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་བརྒྱད་ནི་ཅེ་མོའི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ་བརྒྱད་པ་ནི་སྤང་བྱའོ། །

གསུམ་པ་(མཐར་གྱིས་པའི་ལུས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་བཅུ་གསུམ་ལས།

ཙ་བ། .....མཐར་གྱིས་པ། རྣམ་གསུམ་རྣམ་བཅུ་.....། །

གཤེར་ཕྱེད། དང་པོ་སྦྱོན་པའི་མཐར་གྱིས་པ་ནི། མཐར་གྱིས་པ་སྦྱོའི་མཆན་ཉིད་སྦྱར་ནས་
སྦྱོན་པ་རིམ་ལྡན་དུ་སྒྲོམ་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལྔ་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་བླ་
པའི་མཐར་གྱིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོན་ཏན་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་ཤིང་ཀུན་
རྒྱུ་བྱ་བྱེད་ཅི་མ་ལོག་པར་རིམ་ལྡན་དུ་བླ་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོན་ཏན་
ཞེས་པའི་གནས་སུ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཆོས་དང་། སྟོབ་པ་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོགས་
དང་། སྟོམ་པ་གསུམ་དང་། ཆོས་དང་ཐང་ཐིང་གི་སྦྱོན་པ་དང་། ལྷར་སྦྱེས་པའི་འཕགས་པ་ཞེས་
སྦྱར་བས་ཆོས་དང་། དགེ་འདུན་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། གཏོང་བ་དང་། ལྷ་རྗེས་སུ་བླ་པའི་
མཐར་གྱིས་པའོ། །དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཤེས་པའི་མཐར་གྱིས་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་
པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་ནས་རིམ་གྱིས་སྒྲོམ་པའོ། །དེ་ལྟར་དགོན་མཆོག་གསུམ་རྗེས་སུ་
བླ་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་ལྷག་མ་རྣམ་པ་བཅུ་ནི་མཐར་གྱིས་པའོ། །ཚུལ་འདི་ཡང་མཐར་གྱིས་
པས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆང་བར་ལེན་གྱི་རེ་རེ་ཞིང་ཐུལ་ནས་མ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་
དུག་མཐར་གྱིས་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། བླ་པ་དུག་དེའི་གནས་སྐབས་ཡིན་ཞིང་ཐ་
མ་ནི་འཛིན་པ་དག་གྱེད་ཡིན་པས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱུང་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་ཉམས་སུ་ལེན་
པ་ན་དགོན་མཆོག་རྟེན་དུ་དང་ལྷ་དཔང་པོར་དང་སྦྱོན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པན་ཡོན་བླ་པ་སྟེ།
མདོར་ན་ལམ་གྱི་རྟེན་དང་དཔང་པོ་དང་ལམ་གྱི་པན་ཡོན་བླ་པར་གྱེད་ལ། ཉམས་ལེན་དང་བླ་
པ་ཀུན་གྱང་ཐ་མས་ཟིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཐུབ་དགོངས་སུ། གང་ཡང་པ་རོལ་དུ་བྱེད་

པ་དྲུག་དང་། སངས་རྒྱས་དང་། དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་དང་།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དགེ་འདུན་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། གཏོང་བ་དང་། ལྷ་
རྩེས་སུ་བྲན་བ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་རྟོགས་པ་སྟེ་རྣམ་པ་བཅུ་
གསུམ་དུ་གསུངས་པ་དེ་རྣམས་ནི་རིམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རྟོགས་པའི་
རྣམ་པ་རེ་རེ་ལ་ཡང་བཅུ་གསུམ་དུ་འབྱུང་བས་སོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་ལྷ་ནི་འདོད་ལྟར་སྐྱེས་པའི་
རྒྱན་ཞུགས་དང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་བཤད་དོ། །

བཞི་པ་(སྐད་ཅིག་མའི་ལུས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ནི།

ཅ་བ། .....སྐད་ཅིག་མ། །གཅིག་གིས་མངོན་རྟོགས་བྱང་ཆུབ་པ། །

མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ནི་རྣམ་པ་བཞི། །

གསེར་ཐོང་། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་མངོན་པར་ཏེ་མངོན་དུ་རྟོགས་པར་ཏེ་མ་ལུས་པ་
བྱང་ཆུབ་པ་སྟེ་རྟོགས་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱར་དེ་ལ་མཆན་ཉིད་དམ་ལྟོག་པས་སྟེ་ན་རྣམ་པར་སྦྲིན་པ་
མིན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་། རྣམ་སྦྲིན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཆན་ཉིད་
མེད་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་གཉིས་སུ་མེད་པར་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་རྟོགས་པ་བཞི་འོ། །ངོ་
བོ་ཐ་དད་མིན་པར་ལྟོག་པ་ཐ་དད་པ་ཡང་རྒྱན་སྒྲུང་དང་ཆིག་གསལ་ཐུབ་དགོངས་ཤེར་འབྱུང་ལ་
སོགས་པས་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་(ཆོས་སྐྱའི་ལུས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ནི། དབྱེ་གཞི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ཅུམ་མོ། །དབྱེ་བའི་
ངོ་བོ་ནི་རྣམ་པ་བཞིར་ནི་ཡང་དག་པར་བཟླ་དེ། །དེ་ལ་བཞི་ལས་དང་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ནི།

ཅ་བ། ངོ་བོ་ཉིད་.....། །

གསེར་ཐོང་། དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་ལ་སྒོ་བྱར་གྱི་རི་མ་མ་ལུས་པས་ཀྱང་དག་
པའི་སྐྱེ་འོ། །

གཉིས་པ་ལོངས་སྦྱོད་རྟོགས་པའི་སྐྱེ་ནི།

ཙ་བ། .....ལོངས་ཚྭ་གས་བཅས་དང་། །

གསེར་མེད་། གདུལ་བྱའི་ནང་ནས་བྱང་སེམས་འབའ་ཞིག་ལ་སྤང་བའི་གཟུགས་སྐྱ་གང་
སྐྱལ་སྐྱའི་བདག་ཆེན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི།

ཙ་བ། དེ་བཞིན་གཞན་པ་སྐྱལ་པ་ནི། །

གསེར་མེད་། རོ་མོ་ཉིད་སྐྱ་དང་ལོངས་སྐྱ་གཉིས་སྐྱ་གཉིས་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་ལས་
གཞན་པ་སྐྱལ་སྐྱ་ཡང་སྐྱ་གཅིག་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྐྱལ་པའི་སྐྱ་ནི་ལོངས་སྐྱའི་བདག་ཆེན་ལས་བྱང་
བའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱ་གང་དག་པ་དང་མ་དག་པའི་འཁོ་བ་དུ་མའི་འདུལ་བྱེད་དོ། །

བཞི་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་ནི།

ཙ་བ། ཆོས་སྐྱ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ། །རྣམ་པ་བཞིར་ནི་ཡང་དག་བཟྃ། །

གསེར་མེད་། སངས་རྒྱལ་གྱི་གནས་ལོངས་སྐྱ་གྱུར་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཕྱེ་
བའི་ཐ་དད་ནི་དང་པོ་དང་ཕྱེ་མ་གསུམ་དོན་དམ་པར་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བཟྃད་དུ་མེད་ཅིང་ཐ་
སྙད་དུ་ཐ་དད་ལ་ཕྱེ་མ་གསུམ་ཇས་ཐ་དད་དོ། །སྐྱ་འདི་དག་གི་གངས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་བྱང་པར་
རྣམས་འོག་དུ་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞི་ནི་དངོས་ཡིན་ལ་ཞར་བྱང་མཛད་པ་ནི་ཆོས་སྐྱས་
བདག་ཆེན་བྱས་པ་ལས་བྱང་བའི་རྣམ་པར་དཀར་བའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དབྱེ་ན་ཉིར་བདུན་ནོ། །དོན་
འདི་ལ་དག་ལྡན་དུ། རི་ལྟར་མཛད་པ་ཆོས་གྱི་སྐྱ་ཡིན་ཞེ་ན། མཛད་པ་དང་མཛད་པ་པོ་ཐ་དད་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པར་བཤད་པ་སོགས་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་
དོན་བདུན་ཅུའི་དོན་གྱི་ངེས་པ་ནི་དག་ལྡན་དང་། ཆོག་དོན་གཉིས་ཀའི་ངེས་པ་ནི་གྲགས་པའི་ཆ་
ལས་བཤད་དེ། དེ་གཉིས་གྱི་ལྷགས་ནི་མོག་མོག་པོར་བྱེད་སོགས་ལ་གཅིག་དང་བསྟོད་བཀུར་
བསྐྱགས་གསུམ་གཅིག་དུ་བྱས་ནས་ལམ་ཤེས་ལ་བརྩ་གཅིག་དང་། ཆོས་སྐྱ་ལ་སྐྱ་གསུམ་དང་
མཛད་པ་དང་བཞེར་བྱས་ནས་བདུན་ཅུར་བྱེད་དོ། །སྟོབ་དཔོན་འདི་ཡི་བཞེད་པ་ལ་དོན་བདུན་

ཅུའི་གསལ་ཁ་མེད་ལ་དོན་ཐོབ་ཀྱིས་བྱེད་ན། ལོག་སྐྱབ་བར་ཆད་མེད་ཅེའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱས་ནས་བྱུང་དུ་མི་བགྱང་བའོ། ཡང་ན་ཕྱིན་ལས་ཆོས་སྐྱེའི་ཞར་བྱུང་དུ་བྱས་ནས་མི་བགྱང་བར་མངོན་ལ་དེ་གཉིས་ལ་ཡང་རྒྱན་སྒྲུང་ལྟར་ན་བྱི་མར་མངོན་ནོ། །

གཉིས་པ་(ཁྲོས་པ་སྤང་བ་)ལ་དུག་སྐྱབ་པ་དང་སྦྱར་བ་དང་། གང་ཟག་དང་། རྟོག་པ་དང་། སྐྱོམ་ལམ་དང་། མཐོང་ལམ་དང་། སྦྱར་ལམ་ལ་ཁྲོས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གདམས་ངག་ཏུ་སྐྱབ་དང་ཞེས་པ་དང་། སྐྱབ་པ་བཞི་རྣམས་སྟོན་པ་ཁྲོས་པར་ཐལ་ཏེ། སྐྱབ་པ་ཁྱད་མེད་ཡང་ཡང་བསྟན་པས་ཤེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། དང་པོ་ནི་གདམས་ངག་གི་བརྗོད་བྱའི་ཆ་ནས་དང་། གཉིས་པ་ནི་སྐྱབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་དང་། དབྱེ་བ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་འདུག་ཤིང་ཤེས་ཀྱི་སྦྱར་བ་དང་། རྣམ་ཀུན་གྱི་སྦྱར་བ་ཁྲོས་ཤེ་ན། མི་ཁྲོས་ཏེ། དང་པོ་ནི་གཞི་སྤྱི་མེད་དུ་རྟོགས་ནས་སྐྱོམ་པ་ཉན་རང་གི་སྦྱར་བ་ཁྲོག་ནས་འཕེན་བྱེད་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་སྤྱི་མེད་གསུམ་བུ་སྐྱོམ་ནས་སྐྱོམ་པ་ཡིན་པས་སོ། །

གཉིས་པ་(གང་ཟག་ལ་ཁྲོས་པ་སྤང་བ་)ནི། རྣམ་མཁེན་དུ་གང་ཟག་ཉི་ཤུ་བཤད་པ་དང་། ལམ་ཤེས་སུ་མོག་མོག་པོར་བྱེད། ཅས་དང་། རྟོན་གྱི་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་ལམ། །ཞེས་དང་། རྣམ་ཀུན་ཏུ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ལྟག་པར་བྱས། ཞེས་དང་། སྐྱོབ་པ་བྱིར་མི་སྟོག་པའི་ཆོག་ས། །ཞེས་པ་རྣམས་ཁྲོས་ཤེ་ན། མི་ཁྲོས་ཏེ། དང་པོ་དགོན་མཆོག་གསུམ་བཤད་པའི་སྐབས་ཀྱི་དགེ་འདུན་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་ལམ་ཤེས་སྤྱི་བའི་རྟོན་དང་། གསུམ་པ་ནི་རང་རྒྱལ་ནི་ལམ་གྱི་རྟོན་དང་། བཞི་པ་ནི་ཡུམ་ཉན་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་དང་། ལྷ་པ་ནི་བྱིར་མི་སྟོག་པའི་རྟོན་ངོས་གཟུང་བའི་ཆེད་ཡིན་པས་སོ། །འདིར་སྐྱབ་པ་ཡི་ནི་རྟོན་གྱུར་པ་བྱངས་ནས་གང་ཟག་གི་ཁྲོས་སྦྱོང་བྱེད་པ་མི་འཐད་དོ། །དེའི་རྟོན་གང་ཟག་མིན་གྱི་རིགས་ཡིན་པས་སོ། །གལ་ཏེ་རིགས་ཅན་དང་འབྲེལ་བས་སྟོན་མེད་ཅེ་ན། དེ་ལྟར་མངོན་རྟོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གང་ཟག་དང་འབྲེལ་བས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གི་ཁྲོས་སྦྱོང་དུ་སྦྱར་དགོས་པར་ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ། །

གསུམ་པ་(རྟོག་པ་ལ་སྒྲོམ་པ་སྤང་བ་)ནི། རྣམ་མཁུན་གྱི་སྒྲིབ་ལམ་གྱི་རྟོག་པ་དང་། ཅེ་སྒྲིབ་གྱི་
མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་སྤང་བུའི་རྟོག་པ་བཞི་ཚན་རེ་རེ་བཤད་པ་རྣམས་སྒྲོམ་ཤེ་ན། མི་སྒྲོམ་ཏེ་དང་པོ་
ཐེག་ཆེན་སྒྲིབ་ལམ་གྱི་བྱང་ཆོས་སུ་བསྟན་ལ། གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་རྣམས་རིམ་པ་ལྟར་མཐོང་
ལམ་དང་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་སྤང་བུར་བསྟན་པས་སོ། ། གཉེན་ཆོགས་གྱི་རྟོག་པ་བརྒྱད་བསྟན་པ་དང་
ཡང་མི་སྒྲོམ་ཏེ། དེ་ནི་གཉེན་ཆོགས་གྱི་དབྱེ་བ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་པས་སོ། །

བཞི་པ་(སྒྲོམ་ལམ་ལ་སྒྲོམ་པ་སྤང་བ་)ནི། སྐབས་རྣམས་སུ་སྒྲོམ་ལམ་ཡང་ཡང་བསྟན་པ་རྣམས་
སྒྲོམ་ཤེ་ན། ལམ་ཤེས་སུ་བཤད་པ་ནི་ལམ་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་
མདོན་དུ་མི་བྱ་ཞེས་འབྱུང་བས་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་པ་དང་། རྣམ་ཀུན་དུ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་
ནི་ཐབ་ཅེས་པ་ནི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་དང་། ཅེ་སྒྲིབ་དུ་བཤད་པ་ནི་སྒྲོམ་སྤང་གི་གཉེན་པོའི་
ཆ་ནས་བསྟན་པས་མི་སྒྲོམ་སོ། ། དེ་བཞིན་དུ་མིང་ཅམ་ཡོད་པ་གདམས་ངག་ཐ་མ་དང་གཉེན་
ཆོགས་སུ་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱང་རིག་པར་བྱ་ལ། མིང་མ་བཏགས་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་རིགས་
གྱི་སྐབས་དང་སའི་ཆོགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སུ་ཡང་རིག་པར་བྱའོ། ། ཚུལ་དེ་ནི་ལམ་ལོག་མ་
གཉིས་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་སྤྱར་རོ། །

ལྔ་པ་(མཐོང་ལམ་ལ་སྒྲོམ་པ་སྤང་བ་)ནི། སྐབས་རྣམས་སུ་མཐོང་ལམ་ཡང་ཡང་གསུངས་པ་
རྣམས་སྒྲོམ་ཤེ་ན། སྐབས་གཉིས་པར་ནི་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་པའི་མཐོང་ལམ་དང་། གསུམ་
པར་ནི་ཐེག་དམན་གྱི་ས་ལས་འདའ་བ་དང་། བཞི་པར་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་ཅེས་པ་ནི་ཕྱིར་
མི་ལྟོག་གི་སྒྲོ་ནས་དང་། མཚན་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ནི་ཉན་རང་ལས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པ་དང་།
ལྔ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་ཆ་ནས་བསྟན་པས་མི་སྒྲོམ་སོ། །

དྲུག་པ་(སྒྲིབ་ལམ་ལ་སྒྲོམ་པ་སྤང་བ་)ནི། སྐབས་རྣམས་སུ་སྒྲིབ་ལམ་ཡང་ཡང་བསྟན་པ་རྣམས་
ཀྱང་སྒྲོམ་ཤེ་ན། རྣམ་མཁུན་དུ་ནི་དམིགས་རྣམ་རྒྱ་གསུམ་ལྟར་ཆོས་རྟོག་པ་ཡོངས་འཛིན་ཆེ་
འབྲིང་རྒྱུང་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བའི་བྱང་པར་དྲུག་དང་ལྔ་པར་བསྟན་ལ། གཉིས་པར་ཉན་ཐོས་གྱི་

ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ནི་དམིགས་པ་གཞུགས་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་སྟོང་ཉིད་དུ་དབྱེར་
མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ནི་དམིགས་པ་ཆོས་ཐམས་
ཅད་བཏགས་པ་ཅོམ་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་བཏགས་པ་དང་མི་འགལ་བར་ཆོས་ཉིད་སྟོན་པའི་
རྣམ་པ་ཅན་ལ་སོགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོར་ལམ་དེ་གསུམ་སྡེ་མ་སྡེ་མ་ལས་ཕྱི་
མ་ཕྱི་མ་དམིགས་རྣམ་མི་འབྲ་བའི་ཕྱིར་མི་སྒྲོས་ལ། རྣམ་ཀུན་ཏུ་ངོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་སོགས་
སུ་བསྟན་པ་ནི་དམིགས་པ་སེམས་ཅན་དང་རྣམ་པ་སེམས་མཉམ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་
དམིགས་པས་མི་སྒྲོས་ཞེས་སྟེར་གྱི་མཐོང་ལམ་དང་འདི་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོས་སྟོང་འཕགས་པས་མཛད་
ནས་ཚུལ་དེས་སྒྲོམ་ལམ་དང་རྣམ་ཏོག་རྣམས་ཀྱི་བྱད་པར་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་ཞེས་གསུངས་
སོ། །དེ་ལ་སྐབས་ལྔ་པར་སྟོར་ལམ་བཤད་པ་ནི་ཅེ་སྟོར་གྱིས་དབང་ཐོབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡིན་
པས་མི་སྒྲོས་སོ། །འདིར་འཕགས་པས་བྱད་པར་བྱུག་གིས་འཕགས་པར་གསུངས་པས་འབྲུལ་
གཞི་བྱས་ནས་འཕགས་པའི་ལུགས་ཀྱིས་ཚུང་འབྲིང་ཆེན་པོས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་
ལ། དེ་ཡང་ཐེག་དམན་གྱི་ཆོས་མཆོག་ལ་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལས་མེད་པས་ཞེས་འཆད་པ་ནི་དོན་
མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ཉན་རང་གི་ཆོས་མཆོག་གཅིག་སུ་ལས་བྱུག་གིས་འཕགས་པར་འགྱུར་བ་དང་།
འཕགས་པས་སྐབས་གཉིས་པར་བཤད་པའི་སྟོར་ལམ་གཉིས་ཀྱང་སྡེ་མ་སྡེ་མ་ལས་དམིགས་
རྣམ་གྱིས་བྱད་པར་དུ་གྱུར་པར་བཤད་པས་དེ་དག་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བྱད་
པར་དུ་འཕགས་ཞེས་པ་ནི་མི་འབྲ་བའི་བྱད་པར་ལ་བཤད་དེ། སྒྲོས་སྟོང་གི་སྐབས་སུ་བབ་པའི་
ཕྱིར་རོ། །སྒྲོས་སྟོང་འདི་དག་འཕགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བཤད་ལ། སྟོབ་དཔོན་འདིའི་
བཞེད་པ་དང་དེ་དག་གི་དོན་གང་འཐད་པ་ལ་སོགས་ནི་རྣམ་ཀུན་ལས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་(ལུས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་དོན་)ནི།

འགྲེལ་བ། ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་དངོས་
པོ་བརྒྱད་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་མདོར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་བཅུ་གསུམ་གྱིས་ནི་

དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་དོན་བསྐྱུས་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་དེ། དེ་ལྟར་ན་བསྐྱུས་པ་དང་རྒྱས་པར་བཤད་
པའི་ཕྱིར་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསེར་སྒྲིང་། ཆོག་མཆོད་ལ་བཅོ་ལྔ་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྟེ་དེའི་ནང་ནས་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་
དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཡུམ་གྱི་ལུས་མདོར་བསྟན་ཏེ། དེ་དངོས་པོ་བརྒྱད་ཅུ་བསྐྱུས་ནས་བསྟན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ་གྱིས་ནི་དངོས་བརྒྱད་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་དོན་
བསྐྱུས་ནས་སྒྲིང་བསྟན་པ་དེ་དོན་བདུན་ཅུའི་སྟོན་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་དེ། བརྒྱད་དང་བདུན་ཅུར་
ཕྱེ་བ་དེ་ལྟར་ན་ཡུམ་གྱི་ལུས་ལེགས་པར་རམ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་དེ་ལྟར་
གནས་པ་ལ་ཆོག་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མདོར་བསྐྱུས་པ་དང་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་(ཆོག་དོན་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་)ནི།

འགྲེལ་བ། བསྐྱུས་པའི་དོན་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་རྣམས་ནི། བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་ཉིད་
ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་བསྟན་
བཅོས་མཐའ་དག་གིས་འཆད་པས། དེ་དག་རྣམས་པར་བཤད་པས་བཤད་པར་བསམས་ཏེ། རྫོས་
པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་དུ་དོགས་ནས་རྣམས་པར་མ་བཀོལ་ལོ། །

གསེར་སྒྲིང་། འོ་ན་ལུས་རྣམས་གཞག་ལ་དམིགས་འབྱེད་པའི་བསྐྱུས་དོན་ཅུ་ཞིག་བྱས་
ནས་ཆོག་དོན་གྱི་འགྲེལ་པ་མི་བྱེད་པ་ཅི་ཞེ་ན། བསྐྱུས་པའི་དོན་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལུས་
རྣམས་གཞག་རྣམས་ནི་ཆོག་རེ་རེ་ནས་རྣམས་པར་མ་བཀོལ་ལོ། །རྒྱ་མཚན་ནི་རྫོས་པའི་ཉེས་པར་
འགྱུར་དུ་དོགས་ནས་སོ། །དོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ཡན་ལག་རྒྱས་པཤད་དེ་དག་ནི་འཆད་ལ་
དེ་དག་རྣམས་པར་བཤད་པས་ལུས་རྣམས་གཞག་ཀྱང་བཤད་པར་བསམས་ཏེ་ལོ། །དེ་ལྟར་འགྱུར་
བ་ཡང་བསྟན་བཅོས་རྒྱ་མཛད་པ་པོ་རྗེ་བཙུན་ཉིད་ཀྱིས་བཀོད་པ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་
དོན་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་དང་། སོགས་པས་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་བར་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཡན་ལག་
རྒྱས་པཤད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གཞུང་མཐའ་དག་གིས་ལུས་རྣམས་གཞག་དེ་འཆད་པའི་ཕྱིར་

རོ། །དེ་ཡང་འབྲེལ་པ་འདིར་ཆོག་ཆོག་སྒྱུར་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཡིན་གྱི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་
ན་རྒྱན་གྱི་སྒྲུབ་བ་དང་ཁྱིམ་གྱི་དུ་ལྷན་པའི་ཉེས་པས་གོས་པར་འགྱུར་རོ། །གཞུང་འདི་
ལ་བཀོལ་མི་དགོས་ཤིང་བཀོལ་ན་ཉེས་པར་འགྱུར་བ་གཉིས་མི་བཀོལ་བའི་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་
ནས་གཞུང་གི་མ་རྒྱུས་སོ་སོར་སྒྱུར་བ་ཡང་ཡོད་མོད་འོན་ཀྱང་སྤྲ་མ་ཉིད་སྒྲུབ་དང་དོན་གཉིས་
ཀ་ལ་ཞུགས་པར་ངེས་སོ། །

གཉིས་པ་(ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ཆོག་ལེན་བྱས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་
གཞན་བཤད། ཆོག་ལེན་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོ་དང་རི་
ལྟར་སྒྱུར་བ་དང་། སྒྱར་ཚུལ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །ཉིད་པོ་ནི། གལ་ཏེ་རྒྱན་འདིས་མདོ་དོན་
ཀྱན་སྤྱད་ན་ཅིའི་ཕྱིར་འདིར་སྤང་གཞི་དང་། རྗེ་བཙུན་ཉིད་གྱིས་ཞུས་པ་དང་། རྟག་ཏུ་བྱ་དང་ཆོས་
འཕགས་དང་གཞུང་གཏང་བའི་ལེན་རྒྱུས་མ་བསྐྱས་ཤེ་ན། དང་པོ་ནི་ཡུམ་འདི་གསུང་བའི་ཆེ་
འཁོར་འདུས་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་འབྲས་པས་གོ་སྒྲུབ་ལ། དེ་ལྟར་གདུལ་བྱ་རྒྱུས་ཀྱིས་རང་གིས་
རྟོགས་ཀྱས་བཞིན་དུ་ཡང་སྟོན་པ་ནི་དགོས་པ་མེད་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་ཐེག་པ་གཅིག་དང་
རིགས་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་འཇམ་དཔལ་གྱི་མན་ངག་ལ་སོགས་པའི་མདོ་སྡེ་དུ་མ་
དང་། དབུ་མའི་རྩ་བ་ལ་སོགས་པར་གསལ་བར་མཛད་པས་འདིར་བསྟན་མི་དགོས་སོ། །གསུམ་
པ་དང་བཞི་པ་ནི་སྟོབ་མ་དང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་གྱི་རྒྱུ་ཐར་བསྟན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་མ་འོངས་
པ་རྒྱུས་ལ་དེ་ལྟར་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་སྟོན་བྱུང་བ་བསྟན་པས་གོ་སྒྲུབ་ལ། །ལྔ་པ་ནི་གཞུང་ཡོངས་
སུ་གཏང་བ་ཅམ་ཡིན་པས་མ་བསྐྱས་སོ། །གཞན་ཡང་བར་བར་དུ་གང་ཟག་ལུང་བསྟན་པ་དང་
སྟོན་རབས་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་མ་བསྐྱས་སོ། །དེས་ན་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ལེན་ནས་ཆོས་
ཉིད་མི་འགྱུར་བར་བསྟན་པའི་ལེན་འདི་བར་གྱི་མདོ་དོན་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་རྒྱུས་རྒྱུན་དང་
སྒྱུར་རོ། །ཞེས་ཆོག་གསལ་ལས་འཆད་དོ། །དེ་ལ་ལེན་གྱི་མ་གསུམ་ནི་རྒྱན་སྒྲུབ་གནད་ཀྱི་སྒྲ་
འོད་གཉིས་ཀར་གོ་སྒྲུབ་སྒྱུར་གྱིས་མ་བསྐྱས་ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་ལ། བྱམས་པས་ཞུས་

བ་བསྐྱབ་བ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་ལེའུས་ནི། ལེའུ་བརྒྱད་མ་དང་དག་སྟོང་ཟླ་འོད་དང་བཅས་བར་ཕྱིན་
 ཅི་ལོག་སྟོང་བ་ལ་འགོད་བའི་འཕྱིན་ལས་དང་སྒྱར་ལ། ཉི་ལྟ་དུ་ཆོག་གསལ་བར་མི་སྒྲུབ་ཡང་
 ཆོག་ཅུང་ཟད་ཅམ་གྱིས་མཆོམས་བྱེ་བ་དང་ལེའུ་བརྒྱད་མ་ལ་བསྐྱིགས་ན་སྒྲུབ་མ་བཞི་དང་འབྲ་བར་
 མདོན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བྱམས་ཁུས་རྒྱན་གྱིས་མ་བསྐྱུས་བར་འཆད་བ་ཅུང་ཟད་ཅིངས་སོ། །སྒྲིང་
 གཞི་ནི་འབྲེལ་བ་ཁུངས་མ་གང་གིས་ཀྱང་རྒྱན་དང་མ་སྒྱར་རོ། །

འོ་ན་འཕགས་བས་འདི་སྐད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་བ་སྐྱབས་འབྱེད་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ་
 ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བར་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ན་རྣམ་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བ་
 ཉིད་ལ་སོགས་བ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་མཛད་བ་དང་བཅས་པའི་མཐར་ཐུག་བ་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་རོ་
 ཞེས་བ་དང་འགལ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྫོགས་དགའ་བའི་དབུ་ཞབས་ཀྱི་དོན་ཅམ་བསྐྱུས་བ་ལ་དགོངས་
 ཏེ། འཕགས་བས། སྒྲིང་གཞིར་ཕྱོགས་བཅུའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་བས་བསྐྱེད་སྒྲིམ་བསྐྱར་བ་དང་།
 བྱང་སེམས་གཞལ་དུ་མེད་བ་འདུས་བར་གསུངས་བ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་
 བཤད་བ་རྫོགས་ཀྱི་བར་གྱིས་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་བ་དང་། སེམས་ཅན་
 དུ་མ་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་བ་དང་། སངས་རྒྱས་མང་པོར་བསྐྱབ་བ་ལ་སོགས་པའི་
 ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་མཁས་བ་དག་གསུང་བ་ནི་ལེགས་བར་གསུངས་
 པའོ། །རིན་ཆེན་སྟོན་མེ་དང་རྒྱན་དང་སྒྱར་བའི་འབྲུམ་འབྲེལ་དུ་མཆོད་བརྗོད་སྒྲིང་གཞིའི་འབྲེལ་
 བར་སྒྱར་ནས་འཆད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་སྒྲུབ་དག་འཆད་བ་ནི་གཉིས་ཀ་ཡང་མི་འཐད་
 དེ། མཆོད་བརྗོད་དང་དགོས་འབྲེལ་ནི་རྒྱན་གྱིས་མདོ་བཤད་པའི་སྟོན་འགྲོ་ཡིན་གྱི་མདོའི་བཤད་
 བ་དངོས་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་འབྲེལ་བ་འདི་ཡི་ཤེས་རབ་བ་རོལ་ཕྱིན་བ་ལ་ཞེས་སོགས་རྒྱན་གྱི་
 འབྲེལ་བ་མིན་བ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་མདོ་དང་རྒྱན་སྒྱར་ནས་འབྲེལ་ན་མདོའི་སྒྲིང་གཞི་བཤད་
 བར་རིགས་མོད། རྒྱན་ཟུར་དུ་འཆད་བ་ལ་ཡང་སྒྲིང་གཞི་འགོད་བ་ནི་ཏ་ཅང་བཤད་བ་ཞེས་པའི་
 སྟོན་ཡོད་དོ། །གལ་ཏེ་རྒྱན་འདི་ཡི་ཙ་བའི་མདོ་དང་པོ་ཇི་ལྟར་བྱང་ཚུལ་སྟོན་བས་སྟོན་མེད་ཅེ་

ན། དེ་ལྟ་ན་མདོ་རི་ལྟར་གཏད་པ་དང་ཤེར་ཕྱིན་སྟོན་རི་ལྟར་བཅའ་ཚུལ་སྟོན་པའི་ལེན་ཐ་མ་
གསུམ་ཡང་ཤོད་ཅིག་གང་དག་ཡོངས་གཏད་དེའི་རྒྱ་ནི་ཡོངས་གཏོད་དང་། མྱེང་གཞི་ཞིང་དག་
དང་། རྟག་ཚེས་གཉིས་ཡོངས་འཛིན་གྱིས་བསྐྱུས་ཞེས་གསུང་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཡོངས་གཏད་
གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་ནི་དེའི་རྒྱ་ནི་ཡོངས་གཏོད་ཀྱི་དོན་ཡིན་ལ། ཐ་མ་ནི་རྟག་དུས་དཀའ་
བས་བཅའ་བ་དེའི་ཕྱིར་ཡང་བྱངས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་པས་མིན་ནོ། །མྱེང་གཞིར་ཞིང་དག་
པར་བཤད་པ་ཅམ་དང་། ཚེས་འཕགས་སྟོབ་དཔོན་དང་རྟག་ཏུ་དུ་སྟོབ་མ་ཡིན་པ་ཅམ་གྱིས་དེ་
དག་གིས་བསྐྱུས་པར་འདོད་ན། སྟོན་བྱུང་ཅན་ན་བཞུགས་ནས་ཐེག་ཆེན་གསུང་བའི་མྱེང་གཞི་
ཐམས་ཅད་དང་། རྟོར་བཟང་གིས་སྒྲ་མ་བསྟེན་པའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱན་གྱིས་
བསྐྱུས་པར་ཏུ་ཅང་ཐལ་ལོ། །

གཉིས་པ་(སྐར་ཚུལ་ལ་ཅོད་པ་སྤང་བ་)ནི། གལ་ཏེ་རྒྱན་དང་མདོ་སྐར་བ་ན་མདོ་ཁ་ཅིག་སྐྱ་རི་
བཞིན་པ་དང་། ཁ་ཅིག་སྐྱ་རི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་ཡང་རྒྱ་མཚན་སྤང་བས་སྐར་རིགས་མོད། འོན་
ཀྱང་བྱང་རྒྱུ་རྒྱས་བཤད་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་པ་བསྟན་པར་འདོད་པ་ལྟ་བུ་མདོ་དེས་
དོན་དེ་སྟོན་པ་ལ་ངེས་བྱེད་མེད་པ་དང་། རྟོན་གྱི་སྐབས་སུ་བྱུང་མེད་དུ་མི་སྦྱེ་བར་བཞེད་པ་ལྟ་
བུ་ནམས་དང་རྒྱན་དུ་དོན་ཡོད་པ་སྟེགས་བམ་ཁ་ཅིག་ལས་མདོ་མི་སྤང་བ་རི་ལྟར་སྐར་ཞེ་ན།
མདོ་སྐར་བའི་རྒྱ་མཚན་མེད་པ་ལྟར་སྤང་བ་ནམས་ནི་དེ་དག་ཏུ་སྐར་བའི་རྒྱ་མཚན་གཉིས་ཡོད་
པས་སྐར་དུ་བྱུང་སྟེ། དང་པོ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་སྐར་རིགས་པ་ནམས་སྐར་བ་ན་ལྟག་མ་ནམས་དེ་
དང་སྐྱོར་བར་ཤུགས་ལ་གོ་སྟེ་དེ་ཡང་དངོས་སུ་བཞེད་པ་ལ་གཙོ་བོར་མ་གྱུར་པའོ། །གཉིས་པ་
ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རྗེ་བཙུན་ལ་དེ་ལྟར་སྐར་བའི་ལུས་”མངའ་བའི་ཕྱིར་ཡང་ཡིན་ཏེ། རྗེ་
བཙུན་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་དབང་བསྐྱར་བས་དམ་པའི་ཚེས་ཀྱི་མདོད་གཞན་གྱིས་བལྟ་བའི་གནས་མིན་
པ་ལ་པའི་ལུང་གིས་དབང་བསྐྱར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྟོན་དུ་བྱུང་མེད་དུ་མི་སྦྱེ་བར་བསྟན་པ་ལྟ་བུའི་
རྒྱན་གྱི་སྐབས་མ་ཟེན་པ་ནམས་ནི་རྒྱས་བསྐྱུས་ཏེ་དེས་ན་རང་གི་སྐབས་དེར་གཏོགས་པར་ཤེས་

པར་འགྱུར་རོ། །ཁ་ཅིག་ནི་གཙོ་བོ་བརྗོད་པས་འཁོར་ཞར་ལ་བསྐྱུས་ཏེ་དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་འཁོར་
བཅས་གཤེགས་པ་ལ་རྒྱལ་པོ་གཤེགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁ་ཅིག་ནི་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་
བསྟན་ཡང་། གོ་སྤྱོད་པས་མ་བསྐྱུས་ཏེ། དཔེར་ན་གསྐྱའི་ལྷ་མོ་བསྐྱལ་བ་སྐར་མ་ལྟ་བུ་ལ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་གསེར་གྱི་མེ་ཏོག་ཏུ་འཆང་རྒྱ་བ་དང་། དགེ་སྦྱོང་བརྒྱ་ཐག་བྱག་ཏུ་བསྐྱལ་བ་སྐར་
མ་ལྟ་བུ་ལ་མེ་ཏོག་བཟམ་པ་ཞེས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆེ་བསྐྱལ་བ་སྦྱོང་ཐག་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུ་
ཐུབ་པར་ལུང་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །རྒྱན་ན་ཡོད་པ་མདོ་ཡི་སྒྲེགས་བམ་ཁ་ཅིག་ལས་མི་སྣང་བ་
ནི་གཞུང་རབ་ཏུ་རྒྱས་པ་འདི་སྒྲུབ་པར་དཀའ་བ་དང་། ལྷ་བརྒྱ་ཐ་མ་ལ་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་ཡི་
སྒོ་བས་བྲི་བས་ལུང་གིས་ཆོག་ཉམས་པར་ཟད་ཀྱི་འདི་ལ་ལོག་པར་བསྟན་པའི་ངི་མ་མེད་དེ་རྗེ་
བཙུན་གྱིས་ཡུམ་དེ་ལྟར་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྒོ་བ་དཔོན་ཆོས་བཤེས་འཆད་པ་
ནི་ལེགས་པར་བརྟགས་པའོ། །

གཉིས་པ་(ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ཤེས་བྱ་མཐུན་པ་གསུམ། ཉམས་
ལེན་སྦྱོར་བ་བཞི། འབྲས་བྱ་ཆོས་སྒྱའི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རོབ་
བྱ་རྣམ་མཐུན། རོབ་བྱེད་ལམ་ཤེས། སྤང་བྱ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་
པོ་ལ་གསུམ། འབྲེལ་བརྗོད་པས་མཆོམས་སྒྲུབ། རྣམ་མཐུན་གྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད། སྐབས་
བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

འབྲེལ་པ། དེ་ལྟར་བསྐྱུས་པའི་དོན་ཀྱན་བསྟན་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱང་ཆུབ་རྗེས་
སུ་འཛོལ་པར་འདོད་པས་འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་རོབ་པར་བྱ་
དགོས་པས། དང་པོར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དེ་སྤྱད་པའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་རྣམ་པར་
བཤད་པའི་སྒོ་ནས་བཤད་པར་བཞེད་དེ།

གསེར་སྤེང་། བཤད་པར་བཞེད་དོ། །གང་ན། རྣམ་མཐུན་དེ་བརྗོད་བྱར་སྤྱད་པའི་ཆོག་
ལེའུར་བྱས་པ་ལུས་རྣམ་གཞག་རྣམས་ནིའོ། །རྗེ་ལྟར་ན། རྣམ་པར་ཏེ་བྱེ་ཐག་ཏུ་བཤད་པའི་སྒོ་

ནས་སོ། །གང་གི་ཆེ་ན། སྒར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་བསྐྱུས་པའི་དོན་ལུས་རྣམ་གཞག་ཀྱན་བསྟན་ནས་
སོ། །གང་དུ་ན། མཐེན་གསུམ་གྱི་དང་པོར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དང་པོར་འདི་སྟོན་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ལྷ་མེད་བྱང་ཆུབ་སྟོན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤམ་གསེལ་པའི་རྗེས་སུ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་རྣམ་
མཐེན་ཐོབ་པར་བྱ་དགོས་པས་འབྲས་བུ་ལ་བྱོད་པ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་དགོས་སོ། །དེའི་
རྒྱ་མཚན་ཡང་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་འབྱེན་ནི། མཚོད་བརྗོད་ནས་
བཤད་པའི་མཐེན་གསུམ་དང་འདིར་བསྟན་པའི་མཐེན་གསུམ་གོ་རིམ་མི་མཐུན་པར་སྟོན་པ་
ཅི་ཞེས་པའི་ལན་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་དེ་དོན་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་།
བཤད་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། གྲི་བས་ལན་འདེན་པའི་མཚམས་སྟེར་ཡོད་པ་ལས་འདི་ལ་ནི་དང་པོ་
གཉིས་ཆང་ལ། ཕྱི་མ་ནི་རིགས་དང་དམིགས་རྣམ་གྱི་མཚམས་སྟེར་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་(རྣམ་མཐེན་གྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་བཞི། ལམ་གྱི་རང་བཞིན་སེམས་བསྐྱེད་པ།
སེམས་བསྐྱེད་དེ་དག་བྱེད་གདམས་ངག་ནོད་པ། གདམས་པའི་འབྲས་བུ་ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་
གདམས་པའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱི་དང་། ཡན་ལག་གི་
དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སེམས་བསྐྱེད་སྤྱི་བའི་རྟེན། བརྟེན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན།
རང་བཞིན་དེས་བསྐྱེད་ཀྱི་པན་ཡོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། ལུས་རྟེན་ནི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་མདོ་
ལས་ལྟའི་བུ་དུ་མས་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། ལྟའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་མཚོས་ཁྱུས་པ་ལས།
ལྟའི་ཁྱི་ཆེག་སྟོང་གིས་སེམས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་སོ་ཐར་རྟེན་དུ་དང་། མི་
ཁོམ་པ་ཐམས་ཅད་བྲལ་བ་དགོས་པ་མིན་ནོ། །སེམས་རྟེན་ནི། རྒྱལ་བ་ལ་དམིགས་པའི་དད་
པ། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྦྱང་རྩེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་པན་ཡོན་ཐོས་པ་དང་གསུམ་ཡིན་
ཏེ། དགོན་མཆོག་སྟོན་མེད། རྒྱལ་དང་རྒྱལ་བའི་ཆོས་ལ་དད་གྱུར་ཅིང་། །རྒྱལ་སྐས་རྣམས་ཀྱི་
སྟོན་ལ་དད་བྱེད་པ། །བྱང་ཆུབ་ལྷ་ན་མེད་ལ་དད་གྱུར་ནས། །སྤྱེས་བུ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་
སྟེའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་ལས། དེ་ཡི་ཅ་བ་སྦྱང་རྩེར་འདོད། །ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་(བརྟན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་)ལ་གསུམ། མཚན་གཞི། མཚན་ཉིད། རབ་
དབྱེད། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སློབ་དཔོན་གཞན་དང་། བསྟན་བཅོས་འདི་ཡི་འགྲེལ་བྱེད་ཀྱི་ལུགས་
སོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་སར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སློན་ལམ་གྱི་མཚན་གཞི་སེམས་བསྐྱེད་
པའི་ཞེས་འབྱུང་བས་ཐོགས་མེད་ཀྱི་བཞེད་པས་སློན་ལམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་བོར་བཞེད་ཅིང་།
རྒྱན་འགྲེལ་ལས། ཡོན་ཏན་གསུམ་དང་གཉིས་ལ་དམིགས་པ་དང་ལྷན་པའི་སེམས་པ་ནི་སེམས་
བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སེམས་པ་སྟེ། ཞེས་པའི་འགྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར་དབྱིག་གཉེན་ནི་ངོ་བོ་སེམས་པ་ལ་བཞེད་དོ། །རྒྱན་ལས། བརྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་སློན་ལམ་
ནི། །སེམས་པ་འདུན་དང་བཅས་པ་སྟེ། །ཞེས་གྲོགས་འདུན་པ་དང་བཅས་པའི་སེམས་པ་ལ་
སློན་ལམ་དུ་གསུངས་པས་སྟེ་མཆེད་དགོངས་པ་གཅིག་དུ་འདུག་སྟུང་མོ། །

གཉིས་པ་(བསྟན་བཅོས་འདི་ཡི་འགྲེལ་བྱེད་ཀྱི་ལུགས་)ལ་གཉིས། འཕགས་པ་རྗེས་འབྱུང་དང་བཅས་
པ་དང་། དེ་དང་མི་མཐུན་པའི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི་འཕགས་པས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་
བྱ་བ་ལ་སེམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་རྣམ་པར་རིག་པའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་ཞེ་
ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་དཀར་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་ནི་དེ་ལ་སྲིད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །བསྐྱེད་པ་ཞེས་སློབ་པས་ནི་མ་བསྐྱེད་པ་སྐྱེད་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ན་སེམས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་ཆོས་ལ་དང་པོའི་མཚམས་ཀྱི་དངོས་པོ་བསྟན་པའི་དོན་དུའོ་ཞེས་
སེམས་དང་བསྐྱེད་པའི་དོན་བཤད་ནས། སྟོ་ལྟའི་རྣམ་ཤེས་ཁ་ཕྱིར་བཏུས་འབའ་ཞིག་ཡིན་པ་
དང་། ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་དག་ལ་མ་བཞག་པར་
དཀར་ཆོས་ཀུན་གྱི་རྟེན་དུ་བྱུང་བ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་མཚན་གཞིར་བཤད་དོ། །གཞན་ཡང་
བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བཤད་པ་ལ་ཅོད་པ་བཀོད་ནས་འདོད་པས་སེམས་བསྐྱེད་
ལ་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་དངོས་མིན་པར་གསུངས་སོ། །ཉི་མའི་རྣམ་འགྲེལ་དུ་དེ་དང་མཐུན་
པར་མཚན་གཞི་བཟུང་ཞིང་། སློབ་དཔོན་འདིས་ཀྱང་རྒྱན་སྣང་དང་འདི་གཉིས་ཀར་ཉི་མའི་སྣང་

བར་གསུངས་པའི་ཚྭ་ལན་རྣམས་བཞུགས་པ་འདྲི་བ་བཏགས་པ་བ་སེམས་མཆན་ཉིད་པར་
བཤད་ལ། ཨ་ལྷ་ཀ་རས་ཀྱང་ཐུབ་དགོངས་སུ་ཚྭ་ལན་རྣམས་ཀྱང་བཞུགས་ཅིང་། རྒྱུ་ལྷ་ཡིད་
ཤེས་ལ་མཆན་གཞིར་བྱས་སོ། །ཆོག་གསལ་ལས་ནི། སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་འདིར་
ཁ་ཅིག་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དངོས་གཙོ་ཐོར་བསྟན་པ་སྟེ་འདུན་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཁ་ཅིག་ནི་
སེམས་བསྐྱེད་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་གྲོགས་ལ་དེར་གདགས་ཏེ་སྦྱོར་བ་ལ་སོགས་པའོ། །ཁ་
ཅིག་ནི་འབྲས་བུ་ལ་དེར་གདགས་ཏེ་བསྐྱོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་ལ་སོགས་པའོ་ཞེས་འཆད་པ་
ནི་སློབ་དཔོན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་ཡིན་ཀྱང་ཅུང་ཅིངས་སོ། །

གཉིས་པ་(དེ་དང་མི་མཐུན་པའི་ལུགས་)ནི། བྱད་རྟ་ལྷོས། རོན་དུ་གཉེར་བ་ཉིད་རྣམ་པར་རིག་
པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་བརྗེས་ལྷན་པར་ཟད་མོད་གཞན་དུ་ན་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱ་དང་།
གྲོགས་ལ་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པར་བརྗེད་ཀྱང་རང་གི་མཆན་ཉིད་འབྲས་
པར་རི་ལྟར་འབྱར་ཞེས་འཕགས་པ་དང་སློབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་སུ་བྱད་ནས་རོན་གཉེར་གྱི་
འདུན་པ་ཉིད་སེམས་སུ་འདྲི་བས་སེམས་སེམས་བྱུང་རྗེས་གཅིག་ཏུ་འདྲི་དོ། །ལྷོ་པ་ནི་
ཡིད་དང་འདུན་པ་གཉིས་ཆར་ལ་འདྲི་དེ། དག་ལྷན་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཞེས་
བྱ་བ་ལ་སེམས་ནི་ཡིད་དང་འདྲི་བ་སྟེ། ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་ན་དེ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཆེད་དུ་
ཡང་དག་པར་རྗེས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པའི་འདྲི་བ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་མཆན་ཉིད་
དོ་ཞེས་སོ། །འོ་ན་འཕགས་པ་དང་སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་སུ་བཞེད་པ་དོན་གྱི་དབང་
ཅི་ཞེག་གཟིགས་ཤེ་ན། སེམས་བྱུང་ཡིན་ན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒྲུའི་དོན་མི་གནས་པར་དགོངས་
ནས་མཇུག་ཅིང་། བྱད་པར་དུ་སློབ་དཔོན་གྱིས་ནི་མདོ་སྟེའི་རྒྱན་ལས། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་
ཉིད་སྟོན་པ་ན། སློབ་ཆེ་དང་ཚུལ་པ་ཆེ། དོན་ཆེ་བ་དང་འབྱུང་བ་ཆེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
སེམས་པ་སྟེ། དོན་གཉིས་ལྷན་པའི་སེམས་འབྱུང་བ། ཞེས་པའི་རྒྱུ་ལ་ཐ་མས་སེམས་སུ་
བཤད་པར་འདུག་སྟེ་ཡིད་དུ་དགོངས་ཏེ། རྒྱན་སྣང་དུ། ཚྭ་ལན་སྐབས་སུ་འདི་བྲངས་ནས་སེམས་

བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་ལུལ་ཁྱད་ཅན་དུ་སྤང་བར་སྐྱེ་བ་སེམས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་
ནམ་ཞེས་བཤད་པས་ལུང་དེས་སེམས་པ་གྲོགས་སུ་ཡོད་པའི་སེམས་ཤིག་སེམས་བསྐྱེད་དུ་
བསྟན་སྟམ་དུ་དགོངས་སོ། །དེ་ལ་སྟོ་བ་ཆེ་བ་ནི་གོ་ཆའི་བཙུན་འབྲས་ཀྱིས་ཡུན་རིང་པོར་དཀའ་
བ་སྟོད་པ་ལ་མི་སྟོ་བའོ། །ཙུང་བ་ཆེ་བ་ནི་སྟོར་པའི་བཙུན་འབྲས་ཀྱིས་གོ་ཆ་རི་བཞིན་དུ་སྟུབ་
པའོ། །དོན་ཆེ་བ་ནི་བདག་གཞན་ལ་ཕན་པའི་ཆེད་དོ། །འབྲུང་བ་ཆེ་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་འབྲུབ་
པའོ། །དེ་ཡང་ཆོག་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱེས་བྱ་བྱེད་པ་དང་། དེའི་འོག་མ་གཉིས་ཀྱིས་དོན་བྱེད་
པ་དང་། འབྲས་བྱ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་ཏོ། །དེ་གཉིས་ནི་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་
དོན་ལ་དམིགས་པའོ། །

གཉིས་པ་(མཚན་ཉིད་)ནི། གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་
འབྲུང་བའི་སེམས་སོ། །

གསུམ་པ་(རབ་དབྱེ)ལ་བཞི། རོ་པོ། སྐྱེ་ཚུལ། ས་མཚམས། བཞེད་ཚུལ་གྱི་སྟོ་ནས་དབྱེ་
བའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོན་པ་དང་འཇུག་པའི་སེམས་གཉིས་སོ། །འདི་ལ་གཉིས། ལུགས་གཞན་
དགོད་པ་དང་། འཐད་ཕྱོགས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཞབས་ནི། སྟོན་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་ནི་འཛིག་རྟེན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིན་ལ། འཇུག་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་རབ་རྒྱ་དགའ་བ་
ནས་བརྩམས་ཏེའོ། །ཞེས་ས་ཐོབ་མ་ཐོབ་ལ་འདོད་ཅིང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཡང་དེ་ལྟར་བཞེད་
དོ། །ཆོག་གསལ་ལས་ནི། སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྟོན་པ་ཅམ་སྟེ་ཆོགས་བསགས་པ་སེམས་དེ་
བསྐྱེད་པའི་ཆོ་གས་སྒྲུང་བར་ཡང་མ་བྱས་པའོ། །འཇུག་པ་ཞེས་པ་ནི། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
མཉེས་པར་བྱས་ཏེ་ཡང་དག་པར་སྒྲུངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ་བར་
ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་བར་དུ་གཏོགས་པའི་སྟུབ་པའི་སྟོད་པའོ་ཞེས་བཤད་ནས་ཤུག་དེ་བའི་སྟོན་
འཇུག་གི་ལུང་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆོ་གས་སྒྲུངས་མ་སྒྲུངས་དང་། གཞན་ཡང་
ཕྱིར་མི་ལྟོག་ཐོབ་མ་ཐོབ་དང་། འབྲས་བྱ་དང་རྒྱལ་དམ་བཅས་པ་ལ་འདོད་པ་ཡོད་དེ་དེ་དག་

གིས་ནི་ལེགས་པར་མ་རྟོགས་ཏེ། སྤོང་པོ་བཞོད་པའི་མདོ་དང་དེའི་དགོངས་པ་འབྲེལ་པའི་ལྷན་
དེ་བའི་ལུགས་ལས་བྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་(འཐད་སྤྱོགས་བསྟན་པ་)ནི། བསྐྱབ་བརྟུས་སུ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་
ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྒྲོན་པའི་སེམས་དང་། བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཆས་པའི་སེམས་སོ། །སྤོང་པོ་བཞོད་པའི་
མདོ་ལས་གསུངས་པ། དེགས་ཀྱི་བྱ་སེམས་ཅན་གང་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་སྒྲོན་པ་དེ་དག་ཀྱང་དགོན་ནོ། །དེ་བས་ཀྱང་གང་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཆས་པའི་སེམས་ཅན་ཤིན་ཏུ་དགོན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་
དང་། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དེ་མདོར་བསྟུན། རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཤེས་བྱ་སྟེ། བྱང་
ཆུབ་སྒྲོན་པའི་སེམས་དང་ནི། བྱང་ཆུབ་འཇུག་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འགྲོ་བར་འདོད་དང་འགྲོ་བ་
ཡི། །བྱེ་བྲག་རི་ལྟར་ཤེས་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་མཁས་པས་འདི་གཉིས་ཀྱི། །བྱེ་བྲག་རིས་བཞིན་
ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་དགོངས་པ་གཅིག་པས་དེ་ལྟར་ཏུ་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་
ཤེར་འབྱུང་གིས་ལུང་འདི་བྲངས་ནས་གཞན་དོན་ཏུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་
བ་ཉིད་ལས་མི་འདད་ཡང་ལུས་དང་རག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལས་མཆོན་ཉིད་
ཐ་དད་པར་རྟོགས་པར་བྱ་ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་དང་པོར་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིང་རྩེ་
ཆེན་པོ་སྟེ་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་མཐའ་དག་སྤིད་པ་ལས་བསྐྱལ་བའི་བྱིར་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་
པར་བྱའོ་སྟེ་སེམས་པའི་བསམ་པ་རྒྱང་བ་སྟེས་པ་སྒྲོན་པ་དང་། དེ་ནས་སྤྲོམ་པ་བཟུང་བ་ལ་སོགས་
པས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བྱིན་ཐུག་སྟེ་གཅིག་ལ་ཞུགས་ན་ཡང་འཇུག་པའི་གོ་ཆོད་
དོ། །དེས་ན་སྒྲོན་འཇུག་གཉིས་རོ་བོ་གཞན་དོན་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྟེ་སེམས་པའི་བསམ་
པ་ཅན་ཏུ་མཆུངས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སྐྱབ་པའི་བྱ་བས་ཐེན་མ་ཐེན་ཡོད་པས་འདི་གཉིས་འགལ་ཏེ།
དཔེར་ན་ཡུལ་དེར་འགྲོ་འདོད་པའི་སྒྲོ་སྟེས་པ་ཙམ་དང་དེའི་རྩེས་སུ་ལམ་ཏུ་ཞུགས་ནས་འགྲོ་
བའི་བྱ་བས་ཐེན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེའི་བྱིར་སྒྲོན་པ་ནི་དང་པོའི་སེམས་ཁོ་ནའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྒྲོམ་

དེམ་དང་པོ་ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་ཞུགས་པའི་སེམས་དང་སྟོན་པའི་
 སེམས་སོ། །ཞེས་བཤད་ནས་སྤར་གྱི་སྤྱོད་པོ་བཀོད་པའི་ལུང་བྲངས་ཤིང་། ཡང་དེ་ལས་འགྲོ་
 བ་དེ་དག་ལ་པན་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་གང་ཐོག་མར་དོན་དུ་གཉེར་བ་དེ་ནི་
 སྟོན་པའི་སེམས་སོ། །གང་པན་ཆད་སྟོམ་པ་བཟུང་སྟེ་ཆོགས་རྣམས་ལ་ཞུགས་པ་དེ་ནི་ཞུགས་
 སེམས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གང་ཡང་ཡི་ཤེས་གྲགས་པས། འདུན་སོགས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་
 ཡིས། སྟོན་པའི་སེམས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ། །འཇུག་པ་ཞེས་བྱའི་སེམས་རྣམས་ནི། །བཙུ་དགྲུ་
 རྣམས་སུ་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ལ་སྟོན་འཇུག་གི་མཆམས་གཅོད་ཚུལ་
 དེ་ལྟར་བྱས་ནས་སྤར་བྲངས་པའི་སྤྱོད་པོ་བཀོད་པའི་ལུང་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་ནས་འཇུག་སེམས་
 ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ངོས་འཛིན་པ་ནི་མ་བཟགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་
 ཆེན་པོར་ཞུགས་ན་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཆས་པར་བཞག་དགོས་པས་ལུང་བྲངས་པ་ཤེས་བྱེད་དུ་མ་སོང་
 ལ་ཆོགས་ལམ་ན་སྟོམ་པ་མེད་པ་ལ་ཤེས་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་སྟོམ་པ་ཐོབ་ན་
 འཇུག་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་སོ་སྟེ་ལ་འཇུག་པ་མེད་པར་འདོད་པ་རྣམས་མི་རིགས་ཏེ། བསྐྱེད་
 བཅུས་ལས། ཅི་སར་མ་ཚུང་པ་ལ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་པའི་དབང་དུ་བྱ་བ་ཡོད་
 དམ་མེད་ཅེ་ན། ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་
 ཆོགས་ལམ་རྒྱུད་དུར་སྟོན་སེམས་དང་འབྲིང་ནས་འཇུག་སེམས་བཞག་སྟེ་མདོ་ལས་བསམ་ལྟན་
 ནི་གྱི་སྐབས་སུ་ཕྱིན་དུག་ལ་སྟོབ་པར་བཤད་ཅིང་། སྟོབ་དཔོན་ལྟ་དབང་སྟོས་ཀྱང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་
 འགྲེལ་པའི་དོན་སྟོམ་པའི་བཤད་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་སྟོན་པ་བྱང་
 ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་འཇུག་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སོ། །དེ་ལ་སྟོན་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་ས་
 ལྟ་བུའོ། །འཇུག་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་གསེར་ལྟ་བུ་ནས་སྟོན་ལྟ་བུའི་བར་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་
 གོ་ཞེས་སོ། །སྟོབ་དཔོན་འདིས་ཀྱང་རྒྱན་སྤར་དུ་ཤུལ་དེ་པའི་ལུང་བྲངས་ནས་སྟོན་འཇུག་གི་
 བཤད་པ་མཛད་པས་འཕགས་ཡུལ་གྱི་མཁས་པ་དག་ཀྱང་ལུགས་འདི་ལ་འཆེལ་ལོ། །

གཉིས་པ་(སྒྲེལ་གྱི་སྒྲོན་པ་དེ་ལ་)ནི། བརྟེན་ལས་བྱུང་བ་དང་། བསྐྱེད་སྒྲོལ་གྱིས་སྐྱེས་པ་
གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི་རྒྱན་ལས། གྲོགས་སྒྲོལ་སྒྲེལ་ཆ་བའི་སྒྲོལ་ས། །ཐོས་སྒྲོལ་དག་
བ་གོམས་པ་ལས། །མི་བརྟེན་པ་དང་བརྟེན་འབྱུང་བ། །གཞན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
བཤད། །ཅེས་སོ། །དེ་ལ་གཞན་གྱིས་བསྐྱེད་ཅིང་གཞན་གྱི་དག་གི་རིག་བྱེད་ལས་སེམས་བསྐྱེད་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྒྲུབ་པ་བརྟེན་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ལ་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་
མང་སྟེ། གྲོགས་སྒྲོལ་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་དག་བཤེས་ལས་སོ། །རྒྱ་སྒྲོལ་ལས་ནི་རིགས་ཀྱི་མཐུ་
དང་། དག་ཅིའི་སྒྲོལ་ལས་ཉེ་རིགས་རྒྱས་པར་གྱུར་པ་དང་མང་དུ་ཐོས་པའི་སྒྲོལ་དང་། དག་
བ་གོམས་པའི་སྒྲོལ་ལས་ཉེ་ཆེ་འདི་ལ་རྟག་ཏུ་ཉན་འཛིན་འཆང་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་
ཡོད་དོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་མི་བརྟེན་ལ་ལྷག་མ་བཞི་བརྟེན་པའོ། །

གཉིས་པ་(བསྐྱེད་སྒྲོལ་གྱིས་སྐྱེས་པ་)ནི། རྒྱན་ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་རབ་མཉེས་
བྱས། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཆོགས་རབ་བསགས། །ཆོས་ལ་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ནི། །སྐྱེས་
ཕྱིར་དེ་ནི་དམ་པར་འདོད། །ཆོས་དང་སེམས་ཅན་རྣམས་དང་ནི། །དེ་ཡི་བྱ་བས་སངས་རྒྱས་
ཉིད། །མཆོག་ལ་སེམས་མཉམ་རྟེན་པའི་ཕྱིར། །དེ་ཡི་རབ་དགའ་བྱུང་པར་འཕགས། །ཞེས་
སོ། །དེ་ལ་ཆོགས་བཅད་དང་པོའི་རྒྱུ་པ་དང་པོས་ལུང་དམ་པ་མཐོས་པ་དང་། གཉིས་པས་
རྒྱ་དམ་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། གསུམ་པས་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དམ་པ་རྟོགས་པའི་བྱུང་པར་བསྐྱེད་ཉེ།
བྱུང་པར་དེ་གསུམ་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དོན་དམ་པ་ཉིད་དུ་སྒྲོན་ཏེ། །དེ་ཡང་ས་རབ་ཏུ་དགའ་
བར་འཐོབ་པས་དེའི་རབ་དགའ་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་རྒྱ་སྒྲོན་ཉེ། །དེ་ལ་ཆོས་དང་། སེམས་
ཅན་དང་། སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་གྱི་བྱ་བ་ལ་སེམས་མཉམ་པ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ཆོས་
བདག་མེད་པར་དང་། བདག་གཞན་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་དང་། སངས་རྒྱས་དང་རང་གི་ཆོས་དབྱིངས་
དབྱེར་མེད་པར་རྟོགས་པ་དང་། བདག་གི་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་འབྲེལ་བར་གཞན་གྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལ་ཡང་
ཟད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ལོ། །སྒྲོལ་རིམ་བར་བ་ལས་ཀྱང་རྒྱུ་དང་དོན་དམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་དབྱེ་

བ་ཡང་གསུངས་ཏེ། རི་སྐད་དུ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་
པའོ། །དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ནི་སྤྲིང་རྩེས་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་གཤོན་པར་དམ་བཅས་ནས་འགོ་བ་ལ་
པན་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་ཅིག་སྟམ་དུ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་
འདོད་པའི་རྣམ་པའི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའོ། །དེ་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ལུ་ལས་བསྟན་པའི་
ཆོ་ག་བཞིན་དུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་ལ་གནས་པ་མཁས་པ་པ་རོལ་པོ་ལས་བསྐྱེད་
པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་དོན་དམ་པ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་
བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་འབད་པར་བྱའོ། །དོན་དམ་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
པ་སྟོས་པ་མཐའ་དག་དང་བལ་བ། ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་དོན་དམ་པའི་སྟོན་ཡུལ་དེ་མ་མེད་པ་མི་
གཡོ་བ། རྒྱང་མེད་པའི་མར་མའི་རྒྱན་བཞིན་དུ་མི་གཡོ་བའོ། །དེ་བྱུང་བ་ནི་རྟག་ཏུ་གྲུས་པར་
ཡུན་རིང་དུ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་རྣལ་འབྱོར་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་
དང་། བེ་མ་ལ་མི་འདི་སྟོན་རིམ་དུ་ཡང་དེ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་(ས་མཆོམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་)ནི། རྒྱུ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་དེ་ནི་ས་རྣམས་ལ། །མོས་
དང་ལྷག་བསམ་དག་པ་དང་། །རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་གཞན་ཏུ་འདོད། །དེ་བཞིན་སྦྱིབ་པ་སྤངས་
པའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་མོས་སྦྱོང་གི་ས་ལ་མོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ས་དང་པོ་བདུན་ལ་ལྷག་
བསམ་དག་པ་དང་། ས་བརྒྱད་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ལ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ས་ལ་སྦྱིབ་པ་སྤངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །འབྲེལ་ཆེན་ལས་ནི། དང་པོ་ངེས་འབྱེད་ཆ་
མཐུན་'བཞི་ལ་བཞག་ཀྱང་ཆོགས་ལམ་ནས་བཟུང་ན་ལེགས་སོ། །འདིར་ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་
ལ་སེམས་བསྐྱེད་མེད་དེ་ཡོད་ན་སྤྲིན་ལྟ་བུ་ཡོད་དགོས་པ་ལས་དེ་མེད་དེ་རྒྱུ་ལས། རྒྱལ་སྤྲས་
རྣམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ། །སྤྲིན་དང་འབྲ་བར་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་པས་ཤེ་ན། ཉེས་པ་མེད་
དེ། རྒྱལ་སྤྲས་ལ་ཡོད་པས་སངས་རྒྱས་ལ་ཡོད་པ་མི་ཁེགས་ལ། རྒྱལ་སྤྲས་རྣམས་ཀྱིས་ཐོབ་པར་
བྱ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་ཀྱང་དགོངས་པ་བརྟག་ནས་ཉེ་དེ་ལྟ་མིན་ན་སྤང་གི་ས་མཆོམས་དང་

འགལ་ཞིང་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་མེད་པར་ཉ་ཅང་ཐལ་ལོ། །འོ་ན་སངས་རྒྱས་ལ་འདོད་པ་
ཡོད་པར་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟ་ན་དེ་རྟོག་པ་ཡིན་པས་མི་རིགས་ཤེ་ན། དེ་ལ་ཡང་”ཉེས་པ་མེད་དེ། ཟླ་
འོད་ལས་འོ་ན་དོན་དུ་གཉེར་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་ལྟན་ཅིག་རྒྱ་བའི་སེམས་ནི་བཅོམ་ལྷན་
འདས་ལ་རྩི་ལྟར་འབྱུང་ཞེ་ན། བདེན་ཏེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་བྱེད་
པ་པོའི་ཆོས་ཏེ། རྩི་ལྟར་རིགས་པར་སྤྲོན་གྱི་སེམས་སོ་སོ་བ་རྣམས་སོ། །དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱ་
བ་ཉིད་དང་། འདོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་ནི་ལས་གྱི་ཆོས་ཏེ་མཆོག་གི་སེམས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་བཅོམ་
ལྷན་འདས་ལ་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སེམས་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་དོན་དུ་
གཉེར་བྱེད་གྱི་སེམས་རྟོག་བཅས་མེད་ཀྱང་དོན་དུ་གཉེར་བྱའི་སེམས་རྟོག་མེད་ཡོད་པར་བཤད་
དོ། །ཡང་ན་འདུན་པ་སྟོབ་ལམ་དུ་རྟོག་པ་ཡིན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་གྱི་སར་རྟོག་མེད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་
ལས། ཡང་ན་རྩི་ལྟར་སྤྱད་པ་ལྟར་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་སྤྱད་པ་རྩི་ལྟར་མེད་པོ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་
བདག་ཉིད་ཅན་ནི་སྤར་ཡིན་ལ་སྤྱི་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པས་དེ་
ལྟར་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་ཅེས་པས་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་དོ་ཞེས་སོ། །

བཞི་པ་(བཞེད་ཚུལ་གྱི་སྒྲོན་པ་དེ་བཞི་པ་)ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ལ་བཀོད་ནས་
རང་ཉིད་སངས་རྒྱ་བར་འདོད་པ་སྤྱད་པ་རྩི་ལྟར་དང་། བདག་གཞན་ཐམས་ཅད་དུས་མཉམ་དུ་
སངས་རྒྱ་བར་འདོད་པ་མཉམ་པ་ལྟར་དང་། རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་ནས་གཞན་གྲོལ་བར་འདོད་
པ་རྒྱལ་པོ་ལྟར་བྱའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་གསུམ་ཡོད་ཅེས་འཆད་དོ། །དོན་འདི་ལ་བཅོམ་ལྷན་པ་
ནི། སྤར་མ་གཉིས་ལྟར་ན་དེ་དག་གིས་མི་སྲིད་པ་དམ་བཅས་པ་དང་སྟོ་ལོག་ཤེས་སྤྱུ་འགྱུར་ཏེ།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་གི་སྤར་དང་དུས་མཉམ་དུ་སངས་རྒྱ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དོ། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ན་རང་ཉིད་སངས་རྒྱ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་དེ། སྤྱི་བྲེགས་ནས་ཆོས་
གངས་རྟོག་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་རྒྱལ་པོ་ལྟར་བྱའི་སེམས་བསྐྱེད་འདི་ཉིད་གཞུང་ལས་བཤད་
པས་འདི་ཁོ་ནའོ་ཞེས་གསུང་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་སྤྱད་པ་སྟོབ་པ་ལ་མི་སྲིད་པ་དུ་མ་ཡོད་

བ་དང་། སློན་ལམ་འདེབས་བ་ཡང་མི་འགྲུབ་པའི་སློན་ལམ་དུ་མ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དགག་བ་དེ་དག་
མི་རིགས་སོ། །དེས་ན་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་འདི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་སུ་མང་བར་གསུངས་ཀྱང་བྱང་
སེམས་ཀྱི་ཐུགས་སྦྱོང་ཚུལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པས་སྤིང་དོ། །

གསུམ་བ་(རང་བཞིན་དེས་བསྐྱེད་ཀྱི་པན་ཡོན་)ནི། སྦྱོང་འདུག་ལས། གསེར་འགྲུར་ཅི་ཡི་རྣམ་
བ་མཆོག་ལྟ་བུ། །མི་གཙང་ལུས་འདི་སྤངས་ནས་རྒྱལ་བའི་སྒྲ། །རིན་ཆེན་རིན་ཐང་མེད་པར་
བསྐྱར་བས་ན། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་རབ་བརྟན་བཟུང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་སྦྱིས་གྱུར་
ནས་སྒྲིབ་ཅིག་གིས། །འཁོར་བའི་བཙོན་རར་བསྐྱམས་པའི་ཉམ་ཐག་རྣམས། །བདེ་གཤེགས་
རྣམས་ཀྱི་སྤྲས་ཞེས་བརྗོད་བྱ་ཞིང་། །འཛིག་རྟེན་ལྟ་མིར་བཅས་པའི་ཕྱག་བྱར་འགྲུར། །ཞེས་
དང་། སེམས་འབྲེལ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་མ་བསྐྱེད་པར། །སངས་རྒྱས་ནམ་ཡང་མི་འཛོལ་
ཅིང་། །འཁོར་བར་གཞན་དོན་སྦྱུབ་པ་ཡི། །ཐབས་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པའི་
གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་དང་། བདོར་ན་དཔལ་བྱིན་གྱིས་ཞུས་པར། བྱང་ཆུབ་
སེམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་གང་། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་གཟུགས་མཆིས་ན། །ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ཀྱན་
གང་སྟེ། །དེ་ནི་དེ་བས་ལྷག་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་བ་རྣམས་སོ། །དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་
ཀྱི་རབ་དབྱེ་དོ་བོ་ངོས་འཛིན་པན་ཡོན་ས་མཆོམས་དང་བཅས་པ་ཅོམ་ཞིག་སྐབས་སུ་བབ་པས་
བདག་གིས་ཀྱང་བཤད་ལ། སྤྲ་མ་རྣམས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོ་ག་དེ་དག་གི་ཅ་ལྟར་དབྱ་སེམས་
སོ་སོ་ཡིན་པ་དང་མིན་པའི་ལུགས་དུ་མ་བཀོད་ནས་འཆད་མོད། དེ་དག་ནི་ཉ་ཅང་ཡང་སྦྱོས་
བ་ལ་དགའ་བས་འབྲམས་གྲས་པའི་བཤད་པར་སྤང་བས་བདག་གིས་ངལ་བ་མ་བྱས་ཏེ་བརྟན་
བཙོས་གཅིག་ཏུ་བརྟན་བཙོས་འདུག་ཆད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲེལ་བཅའ་ནས་འཆད་ན་ལོ་ལོ་ཀ་
གཅིག་ཀྱང་ངེ་སྤིང་འཆོའི་བར་དུ་ཡང་བཤད་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་བ་(ཡན་ལག་གི་དོན་)ལ་གཉིས། མཆོན་ཉིད་དང་། རབ་དབྱེའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
མཆོན་ཉིད་དངོས་དང་། དེ་མདོ་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས་སྦྱར་བ་ནི།

འགྲེལ་བ། སེམས་བསྐྱེད་པ་རང་གི་ངོ་བོ་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ།
གསེར་མེད་། སེམས་བསྐྱེད་པ་རང་གི་ངོ་བོ་གང་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་དང་བཅས་ཏེ་
གསུངས་པ་ནི་འོ། །

བསྟན་པ་ནི།

ཙ་བ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཡང་དག་ཇོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །
གསེར་མེད་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་རང་ལས་གཞན་པའི་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར་དུ་ཐོབ་བྱ་ཡང་དག་པར་ཇོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་འོ། །འོན་
ཏེ་འདོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞེ་ན། འདི་འདོད་པ་དང་དེ་འདོད་པས་བྱང་སེམས་གྱིས་ཡུམ་ལ་
བརྩོན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་འདོད་པ་དེ་འོ། །དེའི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་མི་ཤེས་པས་གང་ཞེ་
ན། འདི་ནི་ཉི་མེ་ལས་དོན་དུ་གཉེར་བར་གསུངས་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་དུས་དང་པོར་སེམས་
བསྐྱེད་པའི་དུས་ན་རྟེན་བྱང་སེམས་གྱིས་ཚུལ་རང་ཉིད་ངེས་པར་སངས་རྒྱ་བ་དང་། གཞན་གྱི་
དོན་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་དེ་ལྟར་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད་དོ། །

བཤད་པ་ནི།

འགྲེལ་བ། ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ།

གསེར་མེད་། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཞེས་པ་ནི་འདས་མ་ཐག་པའི་རྩ་བ་བཤད་བྱར་འགོད་
བཞེད་ནས་ཡིན་ལ། ཏེ་ནི་འཆད་བྱེད་འཕྲེན་པ་སྟེ། འདི་ནི་དམིགས་བསམ་ལ་མེད་པའི་འོག་གི་
སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་གཉིས། མཆན་ཉིད་དངོས་དང་། ཚུད་པ་སྤང་
བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས།

འགྲེལ་བ། སངས་རྒྱལ་སྤྱབ་ནས་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར་སྐལ་བ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འབད་
པར་བྱའོ་ཞེས་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཞན་གྱི་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་ཇོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པའི་
མཆན་ཉིད་སྟོན་པ་དང་འདུག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །

གསེར་མེད། སྤྱི་ཉིད་སྤྱི་མེད་མེད་པོ་ཅན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ངོ་བོ་ནི། གཞན་རང་
ལས་པ་རོལ་གྱི་དོན་འཁོར་བ་རྒྱ་འབྲས་ལས་བསྐྱལ་བ་དང་ཕྱང་འདས་རྒྱ་འབྲས་ལ་འགོད་པའི་
ཆེད་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དབྱེ་བ་ནི། སློན་
པ་དང་འདུག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་སེམས་ནམ་པ་གཉིས་སོ། །སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་ནི། རང་ཉིད་མ་
འོངས་པ་ན་སངས་རྒྱས་སུ་བྱུང་ནས་གདུལ་བྱ་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཆས་
བསྟན་པ་ལ་སོགས་པས་རང་རང་གི་སྐྱལ་པ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་འབད་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་པོར་
རྒྱུད་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་སློན་པ་དང་། སློན་པ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་བསྐྱུབ་པའི་ཐབས་ཤུན་ཆོགས་
རྫོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་འབྲས་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་འདུག་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་ལོ། །

གཉིས་པ་(ཚོད་པ་སྤང་བ་)ལ་གཉིས། ཚོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

འབྲེལ་བ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ཉིད་ནི་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དགེ་
བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་སེམས་ཡུལ་བྱུང་པར་དུ་
འཕགས་པ་སྤང་བ་ཅན་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནམ། རི་ལྷར་ན་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞེ་ན་

གསེར་མེད། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ཉིད་ནི། རི་ལྷར་ན་དེ་སྟེ་ཁྱོད་
སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྫོགས་བྱང་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་འདུན་
ཡུལ་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པའི་འདུན་པ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ་སྟེ་མདོར་ན་སེམས་བྱུང་
ཡུལ་ངེས་ལཱའི་འདུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །བྱུང་བ་ཡོད་དེ། སློ་བ་ཆེན་མོ་དོན་གཉིས་
ལྡན་པའི་སེམས་བྱུང་བ་ཞེས་བཤད་པས། གྲོགས་སེམས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འབྱུང་བའི་
སེམས་གཞན་དོན་དང་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་བྱུང་ཅན་དུ་སྤང་བར་སྐྱེ་བ་ཞིག་སེམས་
བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས། རྒྱ་མིང་འབྲས་བུ་དང་། གྲོགས་མིང་གྲོགས་ཅན་ལ་བཏགས་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

འབྲེལ་པ། བདེན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་འདིར་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པའི་མཆན་ཉིད་དོན་དུ་
གཉེར་བ་ཡོད་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པས་རྒྱས་འབྲས་བྱ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དོན་
དུ་གཉེར་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཤེས་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །

གཤམ་མེད་། འདོད་པ་སེམས་བྱུང་ཡིན་པས་སེམས་བསྐྱེད་མིན་པར་ཐལ་བ་བདེན་མོད་
ཀྱི་སྟེ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཡང་དག་ཇོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་ཅེས་པ་ཅེ་ཞེ་ན། འདོད་པ་
སེམས་བསྐྱེད་མིན་པ་འོན་ཀྱང་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་འདིར་དེའི་མིང་གིས་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཉེ་
བར་བཏགས་པ་ཅམ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པས་སེམས་བྱུང་སེམས་བསྐྱེད་དུ་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་
དོ། །དངོས་མིན་བཞིན་དུ་འདོགས་པ་ལ་ནི་ཆོས་གསུམ་ཆང་དགོས་པས། ཆོས་གསུམ་གང་ཞེ་
ན། འདི་ལ་གསུམ་ལས་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། འདྲ་བ་རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་པ་མི་སྒྲིན་པོ་ལ་བ་
ལང་དུ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་པ་ལ་གསུམ། ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་
ཅན་དང་། བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བྱར་འབྲེལ་བའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་རས་
ཡུག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོག་པ་ལ་རས་ཡུག་ཆོག་ཅེས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་བརྗོད་
བྱར་སྟོན་པའི་མདོ་ལ་ཤེར་ཕྱིན་ཞེས་པ་དང་། གསུམ་པ་ལ་ཡང་རྒྱ་ལ་འབྲས་བྱ་དང་འབྲས་བྱ་
ལ་རྒྱའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། འོ་མ་ལ་ཆོད་མ་ཞེས་དང་། གཉིས་པ་ནི།
ད་ལྟར་ཀྱི་བདེ་སྤྱད་ལ་སྟོན་ཀྱི་ལས་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ནམས་ལས་འདིར་ནི་ཕྱི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ཡང་འགྲོ་བ་མགོན་མེད་པ་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མཆོར་ལྟུང་པ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་དག་འདོན་པར་
འདོད་པའི་བསམ་པ་དགེ་བའི་ཆོས་གཞན་དོན་ལ་འདུན་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་ཀྱི་དོན་དུ་གཉེར་
བའི་འདུན་པ་ཡོད་ན་དེ་རྒྱར་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དག་གི་ཕྱིར་དུ་འཆང་རྒྱ་བར་འདོད་པའི་
འབྲས་བྱ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་སྐྱེ་བས་ན་རྒྱ་འདོད་པས་འབྲས་བྱ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་
བཏགས་ནས་བསྟན་ནོ། །བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི། འདུན་པ་རྒྱར་ཡོད་ན་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེ་

བ་དེ་ལྟར་གཞན་དོན་དང་བྱང་ཆུབ་ལ་འདུན་ཞིང་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་
བའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཏགས་ཏེ་འདུན་པ་དང་
པོའི་རྒྱུར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ནི། སེམས་བསྐྱེད་ནི་འདོད་པ་དངོས་མ་ཡིན་
ཏེ་སེམས་ཡིན་པས་སོ་ཞེས་སྒྲུར་ཏེ། དེ་ནི་བདེན་མོད་ཀྱིས་བསྟན་པར་ཡང་རུང་རོ། །

གཉིས་པ་(གྲོགས་མིར་གྲོགས་ཅན་ལ་བཏགས་པ་)ནི།

འགྲེལ་བ། རྣམ་པ་གཅིག་དུ་ན་སྟོན་ལམ་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བ་སྟེ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་དང་ལྟན་ཅིག་སྟོད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེའི་སྒྲར་བསྟན་པ་
ནི་དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་སྟོན་ལམ་དང་ལྟན་པའི་སེམས་དེ་སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་
བར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །

གསེར་ཐེང་། ལན་གྱི་རྣམ་པ་གཅིག་དུ་ན་སྟོན་ལམ་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་སྟོད་པའི་སེམས་
བསྐྱེད་པ་ལ་ནི་སྟོན་ལམ་དེའི་སྒྲར་བཏགས་ནས་བསྟན་ནོ། །སྟོན་ལམ་དེ་ཡང་ཅི་འདྲ་བ་ཞེ་
ན། སྟོན་ལམ་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བ་སྟེ་དེ་ཡང་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ཉིད་
དོ། །བཏགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སེམས་བསྐྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ན་གྲོགས་དོན་གཉེར་གྱི་
འདུན་པ་དེ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་པ་དང་སྐྱེས་ཟེན་
འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འཛིག་ཏེན་ན་རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་འགྲོ་བ་ན་གཙོ་བོ་ཡིན་
པས་རྒྱལ་པོ་གཤེགས་སོ་ཞེས་ཟེར་གྱི་འཁོར་མི་སྟོས་པ་བཞིན་ནོ། །རྒྱ་མཚན་འདི་ནི་འགྲེལ་པ་
གཉིས་ཀའི་དགོངས་པའོ། །བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི། སྟོན་ལམ་དང་སེམས་བསྐྱེད་ལྟན་ཅིག་
སྟོད་པ་དེ་ལྟར་ན་བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་སྟོན་ལམ་དང་ལྟན་པའི་སེམས་དེ་སྐྱེའོ་ཞེས་ཤེས་པར་
བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གདགས་ཚོས་གཉིས་ལས་རྒྱར་གྱུར་པའི་འདུན་པ་ནི་གཞན་དོན་
ལ་དམིགས་པ་གཞན་སྟུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་ཅམ་ཡིན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་མི་དམིགས་ཏེ། དེ་
ནི་སེམས་བསྐྱེད་དང་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒྲར་འབྱུང་དགོས་པས་སོ། །གལ་

ཉེ་དེ་གཉིས་མཚུངས་ལྡན་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པས་དུས་མཉམ་མོ་ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་ལན་
འོག་མ་དང་བྲད་མེད་དུ་འབྱུང་བས་སོ། །གལ་ཉེ་འདུན་པ་དེ་གཞན་ཆེད་དུ་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་
བར་གསུངས་པ་ཉིད་ཅོད་གཞི་ཡིན་པས་རྒྱ་འདུན་པས་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་སོ་ཞེ་ན། རྒྱལ་བའི་
བསམ་པ་ནི་འདོད་པར་བཤད་པ་ལ་དེ་ཡིན་ན་སེམས་བྱང་ཡིན་པས་སེམས་བསྐྱེད་དང་འགལ་
སྒྲུབ་པ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་གཞན་དོན་དང་བྱང་ཆུབ་ལ་འདུན་ན་སེམས་བྱང་དང་ཡུལ་གཞན་ལ་འདུན་
ན་སེམས་བྱང་མེན་པར་ཅོད་པ་མིན་ནོ། །བཏགས་ཆོས་གཉིས་པ་ནི་གྲོགས་སྤྱུ་གྱུར་པའི་སློན་
ལམ་སྟེ། དེ་ནི་གཞན་ཆེད་དུ་རྫོགས་བྱང་ལ་དམིགས་པའོ། །དེ་ལྟ་ན་ཅོད་ལན་འདི་གཉིས་ཀས་
སེམས་དང་སེམས་བྱང་རྩིས་ཐ་དད་པར་འདོད་པར་སྤང་ཞིང་ཐོགས་མེད་སྒྱུ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་
འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་དུ་མས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཀལ་ལོ། །ཚུལ་འདི་ལ་ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་
བ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་མོད་ཡི་གེ་མངས་པས་འཛིགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །ཆོག་གསལ་ལས། སེམས་
བསྐྱེད་དེ་འདུན་པ་དང་སྟོང་རྩེ་གཉིས་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་བཞིན་དུ་འདུན་པ་ཉིད་དང་མཚུངས་
ལྡན་དུ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེས་པའི་ལན་དུ་འཆད་པ་ནི་དགོངས་པར་མི་སྤང་”།

གཉིས་པ་(དེ་མདོ་དང་སྤྱར་བ་)ལ་བཞི། བྲི་བས་མཚམས་སྤྱར། མདོ་ཡིས་ལན་བསྟན། བྲིས་
ལན་དེས་བྱུབ་པའི་དོན། མདོ་གཞན་མ་བཏོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

འབྲེལ་བ། ཡང་གང་འདོད་པའི་བདག་ཉིད་དང་། གང་གི་དོན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དེ་ནི་གང་ཡིན། གཞན་གྱི་དོན་ནི་གང་ཡིན་ཞེ་ན།

གསེར་མེད་། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དེ་ནི་གང་འདོད་པར་བྱ་བའི་བདག་
ཉིད་ཐོབ་བྱའི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པར་གང་ལས་ཤེས་པ་ཡིན། གཞན་གྱི་དོན་ནི་དགོས་པ་གང་
གི་དོན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ཡུལ་ཡིན་པར་གང་ལས་ཤེས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཡང་ནི་
མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་ཅན་དུ་མ་ཟད་མདོས་ཀྱང་སྤྱབ་པའོ། །

གཉིས་པ་(མདོ་ཡིས་ལན་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་

ཙ་བ། དེ་དང་དེ་ནི་མདོ་བཞིན་དུ། བསྐྱུས་དང་རྒྱས་པའི་སྒོ་ནས་བརྗོད། །

གསེར་ཐང་། བྱང་ཚུབ་ཐོབ་བྱའི་ཡུལ་ཡིན་པ་དེ་དང་། གཞན་དོན་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ཡུལ་
ཡིན་པ་དེ་ནི་བསྐྱུས་པ་དང་རྒྱས་པ་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡུལ་གྱི་མདོ་ལས་བརྗོད་པས་
སེམས་བསྐྱེད་དེ་གཞན་ཆེད་དུ་རྒྱུགས་བྱང་འདོད་པར་བཤད་པ་དེ་ཡུལ་གྱི་མདོ་བཞིན་དུ་སྟེ་
དང་མཐུན་པར་བྱས་ཀྱི་རང་དགར་”ནི་མིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས། བྱང་ཚུབ་དང་། གཞན་དོན་ལ་དམིགས་པ་མདོ་ནས་བསྐྱར་
ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

འགྲེལ་བ། ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། རྒྱལ་བའི་ཡུལ་རྣམས་པ་གསུམ་ཅར་ལས་ཀྱང་། ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱོད་པར་བྱ་བ་དང་། སྤྱོད་པ་
པོ་དང་ལེན་པ་པོ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་
ཅན་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐལ་བ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཐུང་བ་ལས་འདས་པ་དང་། སེར་
སྐྱ་ཅན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་དགོད་པར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
ཏུ་སྤྱོད་པ་འདི་ཉིད་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་ལྟར་བྱེད་པའི་
དག་གིས་མདོའི་དོན་དང་མ་འགལ་བར་བསྐྱུས་པ་དང་རྒྱས་པའི་སྒོ་ནས་ཡང་དག་པར་རྒྱུགས་
པའི་བྱང་ཚུབ་དང་གཞན་གྱི་དོན་བསྐྱར་ཏེ།

གསེར་ཐང་། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་ཡུལ་གྱི་མདོའི་དོན་དང་མི་འགལ་བར་ཏེ་
མཐུན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རི་ལྟར་ན། བསྐྱར་ཏེའོ། །གང་ན། ཡང་དག་པར་རྒྱུགས་པའི་བྱང་
ཚུབ་འདོད་པ་དེའོ། །གང་གི་སྒོ་ནས་ན། མདོར་བསྐྱུས་པ་དང་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་
སོ། །གང་ལས་ན། རྒྱལ་བའི་ཡུལ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་པ་རྣམས་པ་གསུམ་ཆར་ལས་སོ། །ཀྱང་ནི་
ནང་པན་ཚུན་བསྐྱབ་པའོ། །ཁ་ཅིག་བརྒྱད་སྟོང་པ་ན་མདོ་འདི་དག་མེད་པས་བསྐྱུས་པ་ནི་ཁྱི་བརྒྱད་
སྟོང་པ་ལ་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་ཡང་རྟོགས་དཀའ་བཤད་པ་ལྟར་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལ་བྱ་སྟེ། སྟོབ་དཔོན་

འདིས་ཡུམ་གསུམ་ག་ལ་ཆེག་རྒྱས་བསྐྱུས་ཡོད་ཀྱང་དོན་ལ་ཁྱད་མེད་པས་རྒྱན་འདི་ཡུམ་གསུམ་གའི་རྒྱན་དུ་བཞེད་པས་འདི་དང་མཐུན་གསུམ་གྱིས་སྤྲོས་བཞིའི་རྟོགས་པ་བསྐྱུས་པའི་ཤེས་བྱེད་གྱི་སྐབས་དང་། དགོས་འབྲེལ་དུ་ཡང་ཡུམ་གསུམ་ཆར་ཞེས་འབྱུང་བའི་དོན་དེའོ། །མདོ་ཆེག་གང་གིས་ན། རྒྱ་བུ་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་འདོད་པས་ཤེར་བྱིན་ལ་བསྐྱུབ་པར་རམ་བཅོན་པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་བྱའི་ཡུལ་དུ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཅན་ཏེ་བརྫོད་བྱ་ཅན་གྱི་དག་གིས་བྱང་རྒྱལ་འདོད་པ་མདོར་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་འདི་ལ་ནི་ཐེག་ཆེན་ནམ་ཤེར་བྱིན་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ནི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། འཆང་རྒྱ་བ་ཡན་གྱིས་འབྲས་བྱ་དང་། ཡུམ་གྱིས་རྒྱ་དང་། བཅོན་པར་བྱ་བས་སྦྱོར་བ་བྱུན་ཆོགས་བསྟན་པར་གཞོད་འཛམས་ལས་སོ། །དེ་ལྟར་བཀའ་སྩལ་པ་དང་། རི་ལྟར་བཅོན་པར་བྱ་བ་ཞུས་པའི་ལན་དུ་རྒྱ་བུ་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་གྱིས་གནས་པ་མེད་པའི་རྒྱལ་དུ་ཤེར་བྱིན་ལ་གནས་ཏེ། སྦྱིན་པ་དང་གཏོང་བ་དང་ཡོངས་སུ་ལེན་པ་མི་དམིགས་པའི་བྱིར་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་མེད་པའི་རྒྱལ་གྱིས་སྦྱིན་པ་དང་། ལྟར་བ་དང་མི་ལྟར་བའི་བྱ་བ་མེད་པའི་བྱིར་རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་། འབྲུག་པ་མེད་པའི་བྱིར་བཟོད་པ་དང་། ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་བཅོན་འགྲུས་ཉམས་པ་མེད་པའི་བྱིར་བཅོན་འགྲུས་དང་། རོ་སྤང་བ་མེད་པའི་བྱིར་བསམ་གཏན་དང་། ཤེས་རབ་དང་ཤེས་རབ་འཆལ་པ་མི་དམིགས་པའི་བྱིར་ཤེས་བྱིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སྦྱིན་པ་དང་སོགས་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱིན་པར་བྱ་བའི་རྣམས་དང་དེ་སྦྱིན་པ་སོ་དང་དེ་ལེན་པ་སོ་དང་སོགས་པས་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལྡན་པ་སོ་རྒྱལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་འཆལ་གསུམ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་གང་ཟག་པར་བྱིན་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བྱ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་པ་རྣམས་འཁོར་གསུམ་དུ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་ནས་པར་བྱིན་དེ་དག་བསྐྱུབ་པ་སྟེ་རྫོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱང་རྒྱལ་འདོད་བྱའི་ཡུལ་དུ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་བརྫོད་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་དག་གིས་བྱང་རྒྱལ་འདོད་པ་དེ་རྒྱས་པར་བཤད་དེ། དེ་ལྟར་མདོ་དང་སོས་བྱང་རྒྱལ་འདོད་པས་བཅོན་པར་བྱ་

ཞེས་ཏེ་འདོད་པ་མདོ་ཅམ་དང་། གཉིས་པས་དེ་འདོད་པས་ཕྱིན་དུག་ལ་བསྐྱབ་ཅེས་སྒྲིབ་བ་དེ་
 རྒྱས་པར་བྱེ་ནས་བསམ་བ་ཤུགས་ལ་འཕངས་པས་སོ། །གཞོན་འཛོམས་སུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་
 ལྷང་བ་མི་འབྱུང་བ་དང་། ལྷག་པར་ལྷང་བ་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར་ཞེས་བྲངས་ནས་དེའི་དོན་ནི་བྱང་
 སེམས་ཁྲིམ་བ་དང་རབ་བྱུང་གཉིས་ཀའི་སྒྲོམ་པ་མཛོས་བ་ན་དེའི་ལྷང་བ་མི་འབྱུང་བ་དང་། གལ་
 ཏེ་བྱང་ན་ཡང་དུས་ལས་མི་ཡོལ་བར་མཐོལ་བ་དང་། རོ་མྱང་བ་མེད་པའི་དོན་རང་དོན་དུ་འབྱུག་
 བ་རོ་མྱང་བ་ཡོད་ཀྱང་གཞན་དོན་དུ་འབྱུག་པས་དེ་མེད་དེ། དེས་ན་དག་པ་བ་དང་ཟག་མེད་ལ་
 འབྱུག་གི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་(གཞན་དོན་ལ་དམིགས་པ་མདོ་ནས་བསྐྱབ་ཚུལ་)ནི། བསྐྱབ་ཏེ་འོ། །གང་ན་གཞན་དོན་འདོད་
 པ་དེ་འོ། །གང་གི་སྒྲོ་ནས་དང་གང་ལས་བསྐྱབ་པ་ནི་སྤར་ལྟར་རོ། །ཆོག་གང་གིས་ན། ཐུགས་
 བཅུ་རེ་རེ་ཞིང་གསྐྱའི་སྤང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ཀྱི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྗེ་སྟེད་པ་དེ་དག་
 ཐམས་ཅད་སྐལ་བ་རྗེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བྱང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་སྤང་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་
 སུ་ཡོངས་སུ་སྤང་ལས་བསྐྱེད་པའམ་འདས་པ་ལ་འགོད་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཤེར་ཕྱིན་འདི་
 ཉིད་ལ་བསྐྱབ་ཅིང་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་གཞན་དོན་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ཡུལ་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་
 ལྷར་ལེན་པ་སྟེ་ཆེད་ཆེར་བྱེད་པའི་དག་གིས་གཞན་དོན་འདོད་པ་མདོར་བསྐྱབ་ཏོ། །སེམས་
 ཅན་སེར་སྤྲ་ཅན་ནམས་སྤྱིན་པ་ལ་རབ་ཏུ་འགོད་པར་འདོད་པ་དང་། སོགས་སྤྲ་མས་བསྐྱབ་
 པ་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་གཞོན་སེམས་མང་པོ་ལེ་ཡོ་ཅན་སེམས་ནམ་པར་གཡེངས་པ་ཤེས་
 རབ་འཆལ་བ་ནམས། སོགས་གཉིས་པས་བསྐྱབ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་པ་བརྩོན་འགྲུས་བསམ་
 གཏན་ཤེས་རབ་སྤྲ་སྤྲ་ཆོགས་པ་ལ་འགོད་པར་འདོད་པའི་བྱང་ཆེན་གྱིས། ཤེར་ཕྱིན་འདི་
 ཉིད་ལ་བསྐྱབ་ཅིང་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་གཞན་དོན་ཆེད་དུ་བྱ་བར་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་ལྷར་
 ལེན་པ་སྟེ་ཆེད་ཆེར་བྱེད་པའི་དག་གིས་གཞན་དོན་འདོད་པ་རྒྱས་པར་བཤད་དེ། མདོ་དང་སོས་
 གཞན་སྤང་འདས་ཅམ་དང་། གཉིས་པས་སྤང་འདས་ཀྱི་རྒྱ་ཕྱིན་དུག་སོ་སོ་ལ་འགོད་འདོད་

བར་བྱེན་ས་གསུངས་པས་སོ། །སོགས་གསུམ་པས་ནི་སྒོ་གྲོས་མི་ཟད་པ་སོགས་གཞན་ལས་
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་གཞན་དོན་ལ་དམིགས་པར་གསུངས་པ་བསྟུན། །དེ་ལྟར་ན་མདོ་གཉིས་
ཆོན་གཉིས་ཀྱིས་རིམ་བཤར་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་དོན་འདོད་པ་བསྟུས་རྒྱས་སུ་གསུངས་པ།
རྗེ་བཙུན་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་གཞན་ཆེད་དུ་རྒྱུགས་བྱང་འདོད་པའི་དོན་དུ་བཀའ་ཏེ། ཐེག་
ཆོན་གྱི་སྐབས་ཡིན་པས་བྱང་ཆུབ་དེ་གཞན་ཆེད་དུ་ཐོབ་པར་འདོད་ཀྱི་རང་དོན་དུ་མིན་པས་
སྟམ་དུ་དགོངས་སོ། །

གང་དག་ཡུལ་གཉིས་ཡུམ་ལས་བསྟུས་རྒྱས་སུ་གསུངས་པའི་ཚུལ་ལ། མདོ་ཡི་དོན་དང་
མི་འགལ་བར་ཞེས་འཆད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཡུམ་མདོ་ལ་ཡིན་ན་ཡུམ་མདོ་ལས་དེ་ཉིད་དང་མི་
འགལ་བར་བསྟན་ཅེས་པར་འགྱུར་བས་ཤེས་འདོད་མེད་ལ། དགོན་མཆོག་ནམ་བདུན་དང་སྤོང་
སོ་བཞོད་པ་སོགས་ལ་བྱེད་ན་དེ་ཡང་མདོ་གཞན་དང་མི་འགལ་བར་བརྟག་དགོས་པས་ཐུག་མེད་
དུ་འགྱུར་ཞིང་སྐབས་དང་ཡང་འགལ་ཏེ། མདོ་བཞིན་དུ་ཡིན་མིན་དང་འགལ་མི་འགལ་དབྱེད་པའི་
གཞི་ནི་བསྟན་བཅོས་སུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་པ་ལ་ཡིན་ཞིང་ཡུམ་མདོ་འདི་ཡི་ཙུ་
བའི་མདོ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱུ་སྤང་ལས་ཀྱང་འཕགས་པ་སྟོང་སྒྲག་ཉི་ཤུ་ལྔ་པའི་མདོ་རིམ་བཞིན་
དུ་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དོན་འདི་ལ་ཨ་མ་ར་ཅན་ཏུས། ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་མི་
འགལ་བར་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དག་གིས་ཤུགས་ལ་བསྟུས་རྒྱས་སུ་བརྗོད་པར་བཞེད་པ་ཡང་མི་
འཐད་དེ། ཡུམ་གསུམ་ཆར་ལས་བསྟན་ཏེ་ཞེས་འབྲེལ་བ་དང་། འབྲེལ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་
བསྟུས་རྒྱས་སུ་སྟོན་པའི་ཆོག་མདོ་ཉིད་ལ་མཛད་པས་སོ། །མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྟུས་པ་
དང་། རབ་དབྱེད་སྐབས་སུ་རྒྱས་པར་བརྗོད་ཅེས་པ་ཡང་དོན་མིན་ཏེ། མཆོན་ཉིད་ཀྱི་འོག་དུ་ཡུལ་
གཉིས་ཀྱི་འཆད་འགྱུར་གྱི་བྱི་བ་བྱང་ཞིང་རབ་དབྱེད་སྟོན་དུ་བཤད་ཟེན་གྱི་མཆོམས་སྟོར་བྱང་བ་
དང་། དབྱེ་བ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱས་བཤད་ཡིན་གྱི་ཡུལ་གྱི་མིན་པས་སོ། །མ་དེས་བ་མིན་ཏེ།
ཁྱེད་ལྟར་ན་ཡུལ་ཉི་ཆེ་བསྟུས་རྒྱས་སུ་བཤད་པས་སོ། །ཆོག་གསལ་དུ་འདོད་པའི་བདག་ཉིད་

གང་ཞེས་པའི་ལན་དུ་རྫོགས་བྱང་འདོད་པ་ཡང་སྒྱུ་མའི་དཔེ་བརྒྱད་དང་འབྲ་བར་འདོད་ཀྱི་དངོས་
 བོར་ཞེན་ནས་ནི་མིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི་སྤྱིན་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཞེས་སོགས་སོ། །གང་གི་
 རྟོན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་རྫོགས་བྱང་གང་ཞེས་པའི་ལན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཅེས་སོགས་
 ཏེ། འདིས་ཉན་རང་དང་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་ལས་བསྟན་པས་བྱེད་པ་པོ་བྱང་ཆུབ་གསུངས་
 སོ། །གཞན་གྱི་རྟོན་གང་ཞེས་པའི་ལན་དུ་སེམས་ཅན་སེར་སྣ་ཅན་ཞེས་སོགས་བསྟན་ཅེས་ངེ་བ་
 གསུམ་དུ་བྱས་ནས་ལན་གྱི་མདོ་ཆོན་པ་གསུམ་སྦྱར་བ་ནི་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། མདོ་གཅིག་ཆད་
 ཅིང་། ངེ་བ་དེ་དག་ཤེར་སྦྱོན་དུ་བྱས་པ་ལྟར་སྤྱི་གཉིས་གཉིས་སྦྱར་ནས་གཉིས་བྱེད་པ་སྦྱོབ་
 དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ལན་གྱི་མདོ་བཞི་གས་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་རྟོན་གཉིས་
 སྟོན་པ་ལ་སྦྱར་བས་སོ། །གཞན་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱིས་མདོ་བཞི་ཡུལ་གཉིས་རྒྱས་བསྟུས་སུ་བསྟན་
 པ་ལ་སོ་སོར་སྦྱར་བ་དང་ནང་འགལ་ལོ། །དེའི་བྱིར་ངེ་བ་སྤར་བཞིན་གསུམ་བྱས་ནས་དང་པོའི་
 ལན་དུ་དེ་ལྟར་ན་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་སོགས་མཛད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང་མོར་རོ། །

གསུམ་པ་(ངེས་ལན་དེས་བྱས་པའི་རྟོན་)ནི།

འབྲེལ་པ། དེ་ལྟར་ན་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་གྱི་རྟོན་གྱི་བྱིར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
 བྱང་ཆུབ་འདོད་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསེར་བྱེད་། སེམས་བསྐྱེད་དེ་གཞན་རྟོན་དུ་རྫོགས་བྱང་ལ་དམིགས་པར་མདོ་བཞིས་
 བྱས་པ་དེ་ལྟར་ན་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་གྱི་རྟོན་གྱི་བྱིར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
 འདོད་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པར་སྤར་བསྟན་པ་དེ་ཡུམ་གྱི་མདོའི་རྟོན་དང་མི་འགལ་བར་ཤེས་
 པར་བྱའོ་ཞེས་རྣམ་པར་སྦྱར་ཏེ། གང་ཞིག་གང་དང་འབྲེལ་བ་དེ། །རིང་ན་འདུག་ཀྱང་དེ་དང་
 དེར། །ཞེས་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་འབྲེལ་བས་སོ། །ཆོག་གསལ་ལས་ཀྱང་མི་འགལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་
 བེ་འདི་རྗེ་བཙུན་གྱི་ཞལ་སྤར་ནས་རང་བཟོར་ནི་མ་བསྟན་གྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་དེ་དང་དེ་དག་དེ་ཁོ་ན་
 སྦྱང་གསུངས་སོ། །ཞེས་ཆོག་ཟུར་གྱིས་བསྟན་པ་སྟེ། འདི་ནི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་རིལ་ལ་སྦྱར་

རོ་ཞེས་འབྱུང་ལ་དེའི་དོན་ཡང་མཆོད་ཉིད་བསྟན་པ་རང་བཟོ་མིན་གྱི་མདོ་ཡི་དོན་ཡིན་པས་དེ་
དང་མི་འགལ་ཞེས་བཤད་དགོས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་བྲིས་ལན་དེ་དག་གིས་བྱུང་བའི་དོན་དེ་
ལ་བཤད་པ་དང་། ལེ་བརྒྱད་མར་ཡང་མདོ་དང་པོ་གཉིས་གྱི་མཐར་རིམ་པ་ལྟར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་བསྟན་ཏེ་བསྟན་
བཤོ། །ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་རྒྱས་པར་
བསྟན་བཤོ་ཞེས་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་གྱི་མཐར་གཞན་གྱི་དོན་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་
མདོར་བསྟན་བཤོ། །གཞན་གྱི་དོན་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་རྒྱས་པར་བསྟན་བཤོ་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་སུ་ཡུལ་གཉིས་བསྟན་རྒྱས་སུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་
ཡུལ་ཉི་ཆེ་ལ་མི་བྱ་བར་ཡུལ་དེ་གཉིས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་། ཐོབ་བྱའི་དམིགས་
བ་ཡིན་པར་བསྟན་པར་བྱས་ནས་མཆོད་ཉིད་བཞག་པ་དེ་ཉིད་མདོའི་དོན་ཡིན་པ་ལ་བྱང་བར་
བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་མཁས་པ་གཞན་ཡང་བཞེད་དེ། དག་ལྡན་ལས། མདོ་བཞིན་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
མདོ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་ཉིད་དེ། མཆོད་ཉིད་འདི་ནི་དེ་ལས་མ་འདས་པ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །ཞེས་དང་། དེའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་ནི་མདོ་རི་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་
ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། མདོ་ལས་གཞན་དོན་ཆེད་དུ་བྱ་བར་ཤུགས་ཀྱིས་བསྟན་ལ་བསྟན་
བཅོས་སུ་གཞན་དོན་འདོད་བྱར་ཤུགས་ལ་བསྟན་ཏེ་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་དེ་གཞན་དོན་དུ་ཡིན་པ་
དང་། འདོད་བྱ་མ་ཡིན་ན་ཆེད་དུ་བྱ་བར་མི་འགྱུར་བས་སོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །ཀླགས་ཆ་ལས་
ཀྱང་རི་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མདོར་ཏེ་བསྟན་པ་དང་
རྒྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ལ་བཤད་དེ་དེ་ཡང་གཞན་གྱི་
དོན་དུ་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདག་གིས་ཀྱང་འདིར་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ།
དེ་དང་དེ་ནི་མདོ་བཞིན་དུ། །བསྟན་དང་རྒྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་བརྗོད། །ཅེས་བ་སྟེ། མདོ་དང་རྗེས་
སུ་མཐུན་པར་བྱས་ཀྱི་རང་དགར་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །

བཞི་པ་(མདོ་གཞན་མ་བཞོད་པའི་རྒྱ་མཚན་)ནི།

འགྲེལ་པ། གཙུག་ལག་གི་གཞུང་སྐབས་ཀྱི་དོན་སྟོན་པ་ལྟར་ལེན་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ལས་
ཀྱང་གསུངས་མོད་ཀྱི་ཆོག་མངས་སུ་དོགས་ནས་ཁུངས་ཉིད་དུ་མ་བྲིས་སོ། །

གསེར་མེད་། གློ་བྲོས་མི་ཟད་པ་དང་སྤོང་པོ་བཞོད་པ་སོགས་གཞན་ལས་ཀྱང་སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཅིའི་ཕྱིར་ཡུམ་གྱི་མདོ་ཉིད་བཞོད་ཅེ་ན། གཙུག་
ལག་གི་གཞུང་རྒྱལ་བའི་བཀའ་སྐབས་ཀྱི་དོན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པ་ལྟར་ལེན་པ་
སྟེ་ཆེད་ཆེར་བྱེད་པ་ནི་ཡུམ་མདོ་དང་མདོ་གཞན་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་གསུངས་མོད་ཀྱི་འདིར་
ཡུམ་མདོ་ལས་གཞན་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཁུངས་ཉིད་དུ་མ་བྲིས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཆོག་མངས་སུ་
དོགས་ནས་སོ། །མདོ་གཞན་གྱིས་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཀྱང་ཡུམ་མདོ་ཉིད་བྲངས་པ་ནི་འདིའི་ཅ་
བའི་མདོ་ཡིན་པས་སོ། །ཁ་ཅིག་ཡུམ་གསུམ་ག་ལས་གསུངས་ན་འདིར་བར་མ་ཅམ་བཞོད་ཀྱི་
རྒྱས་བསྐྱུས་གཉིས་མི་འདྲེན་པ་ཅི་ཞེས་པའི་ལན་དུ་སྦྱར་བ་ནི་བྲིས་པ་འདྲིད་པའི་ཆོག་སྟེ་བསྐྱུས་
པ་ན། ཆོག་དགོད་རྒྱ་མེད་ལ། མདོ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་མདོ་དེ་དག་ལ་ཆོག་མང་ཅུང་གི་བྱུང་པར་
མེད་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་རྟེན་པ་གཉིས་པོ་འདི་ཡི་མཚམས་སྦྱར་དང་བྱི་འགྲེལ་རྣམས་ལ་ནི་རྒྱ་
གར་བ་ཁ་ཅིག་དང་པོད་པལ་མོ་ཆེ་ནི་དགོངས་པ་བཞིན་སྦྱ་བ་ལ་མི་སྦྱ་བའི་བརྟལ་ཞུགས་ཐོབ་
པར་རྒྱར་ཏོ། །བསྟན་བཅོས་དང་མདོ་སྦྱར་བའི་དང་པོའི་མཚམས་ནི་ནི་སྦྱང་སྦྱོབ་དཔོན་དག་
ལྡན་གསུམ་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནས་མཛད་ལ། སྦྱང་ཐུག་བརྒྱ་པའི་བཤད་པ་དང་
ཡུམ་གསུམ་དོན་བརྒྱད་ཀྱིས་མཐུན་པར་བསྟན་པ་གཉིས་ཀྱིས་མདོ་དང་པོ་གཉིས་འདུན་ལྡན་དང་
བསམ་ལྡན་ལ་སྦྱར་བ་ལ་དང་པོར་བྱས་སོ། །པོད་ཁ་ཅིག་ནི་སྦྱང་ལས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་འཇི་
'ནས་བདག་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་
བ་དང་། གཞན་གྱི་དོན་བསྐྱུབ་པར་བྱའོ་ཞེས་དེ་ལྟར་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་མཚན་ཉིད་
ཀྱི་མདོ་ལ་འདྲེན་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། འགྲེལ་ཆོག་ཡིན་པས་སོ། །གཞན་དུ་ན་མདོ་ཆོན་པ་བཞི་པོ་

དེའི་གོང་དུ་དམིགས་དགོས་པ་ལས་སྐྱེད་གཞི་རྫོགས་པའི་འོག་ཏུ་མདོ་བཞིའི་དང་པོ་དེ་ལས་མེད་
པ་དང་། འཕགས་པས་ཀྱང་མདོ་བྲངས་པའི་ཚུལ་དུ་མ་མཛད་པས་སོ། ། ཐུབ་དགོངས་སུ་ཡང་ཉི་
ལྔ་པ་གི་ཆོག་དེ་ཉི་མའི་མདོར་འཁྱལ་སྤང་སྟེ། འཁྱལ་གཞི་ནི་ཆོག་དེའི་སྔ་དུ་འདི་ནི་སྟོང་ཐག་ཉི་
ལྷུ་པ་འདི་ཉིད་ལས་དོན་དུ་གཉེར་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་མཛད་པས་ནོངས་སོ། ། འདིར་
མདོ་དང་སྟུར་པའི་མདོ་རྣམས་གང་གིས་”དབང་དུ་བྱེད་ཅེ་ན། བཟང་པོའི་ཞབས་ཀྱིས་ཉི་ལྔ་པ་
བཏེན་ནས་སྟུར་པའི་ཉི་མའི་དག་གཏུགས་དང་སྟུར་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(རབ་དབྱེ་)ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

འགྲེལ་པ། དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པ་དམིགས་པ་དང་རང་གི་ངོ་བོ་དང་བཅས་པ་བརྗོད་ནས།
ད་ནི་དེའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་ཉི་ལྷུ་ཅ་གཉིས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ།

གཤམ་ཐེང་། དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ཐོབ་བྱའི་དམིགས་པ་དང་ཆེད་དུ་བྱ་བ་
དང་བཅས་པ་བརྗོད་ཐོབ་ནས། སྟུར་པའི་སྟོང་ལས། ད་ནི་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཆོག་། འདས་པའི་སྐབས་
ལ་རྣམ་པར་སྤངས། ། ད་ལྟར་བྱུང་ལ་སྟུར་བར་བྱ། ། ཞེས་པ་ལྟར་ད་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དེའི་རབ་ཏུ་
དབྱེ་བ་རྣམ་པ་ཉི་ལྷུ་ཅ་གཉིས་སེམས་བསྐྱེད་མདོར་བསྟུས་ཏེ་གསུངས་པའི་རབ་དབྱེ་བྱ་ཆེན་པོ་
བསྟན་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་གཉིས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ནིའོ། །

གཉིས་པ་(ཅ་བས་བསྟན་པ་)ནི།

ཅ་བ། དེ་ཡང་ས་གསེར་རྒྱ་བ་མེ། ། གཏེར་དང་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་འཛོ། །

རྩ་རྩེ་རི་སྟོན་བཤེས་གཉེན་དང་། ། ཡིད་བཞིན་ལོར་བྱ་ཉི་མ་སྟུ། །

རྒྱལ་པོ་མཛོད་དང་ལམ་པོ་ཆེ། ། བཞོན་པ་བཞོད་མའི་ཚུ་དང་ནི། །

སྒྲ་སྟན་ཚུ་པོ་སྒྲིན་རྣམས་ཀྱིས། ། རྣམ་པ་ཉི་ལྷུ་ཅ་གཉིས་སོ། །

གཤམ་ཐེང་། སེམས་བསྐྱེད་དེ་དབྱེ་གཞི། དབྱེ་ན་རྣམ་པ་ཉི་ལྷུ་ཅ་གཉིས་སོ། ། དེ་ཡང་
ས་ནས་སྒྲིན་གྱི་བར་རྣམས་ཀྱིས་མཆོན་ནས་བསྟན་པའི་དོན་ནོ། ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་

འབྱེད་ཆོག་སྐྱར་ཏེ། འབྱེད་པའི་རྒྱ་ནི་ཐོགས་ཉེར་གཉིས་ཡོད་པས་སོ། །ཕྱེ་བའི་ཐ་དད་ནི་པལ་
ཆེར་ངོ་བོ་ཐ་དད་དེ། སྤྲ་མ་གཉིས་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་སྤྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་
བྱ་དང་། བར་བ་རྣམས་སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་རྒྱ་དང་། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་འབྲས་བྱ་ཡིན་པས་སོ། །སྐྱིར་ནི་ངོ་བོ་
ཐ་དད་པར་མ་ངེས་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཀྱང་འདུན་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གངས་ངེས་བ་
ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འདི་ཙམ་དུ་ངེས་ཤིང་ལྷག་པ་མེད་པས་སོ། །གོ་རིམ་
ངེས་བ་ནི་འདི་དག་སྤྲ་མ་ལས་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བས་དོན་གྱི་གོ་རིམ་སོ། །ཡང་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ངོ་བོས་
བསྐྱན་པར་མ་ཟད་པའོ། །

གསུམ་བ་(འགྲེལ་པས་བཤད་པ་)ནི།

འགྲེལ་བ། ཞེས་བྱ་བ་དག་གིས་བཤད་དེ།

གསེར་ཐོང་། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོགས་བཅད་གཉིས་སམ་ས་སོགས་ཉེར་གཉིས་ཏེ་དེ་དེ་དག་
གིས་དོན་ཉེར་གཉིས་བཤད་ཅེས་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། ངོ་བོ་བཤད། དོན་བསྟུ། ས་མཆོམས་
སོ། །དང་པོ་ནི།

འགྲེལ་བ། འདུན་པ་དང་། བསམ་པ་དང་། ལྷག་པའི་བསམ་པ་དང་། སྐྱོར་བ་དང་། སྐྱིན་
པ་དང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་། བཟོད་པ་དང་། བཙོན་འགྲུས་དང་། བསམ་གཏན་དང་། ཤེས་རབ་
དང་། ཐབས་མཁས་པ་དང་། སྟོན་ལམ་དང་། སྟོབས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྐྱིན་པ་དང་།
མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་དང་། བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་
ཆོས་དང་། སྦྱང་རྗེ་དང་ལྷག་མཐོང་དང་། གཟུངས་དང་སྟོབས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་དང་།
བསྟོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད་ལྡན་པ་ནི། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ས་དང་། གསེར་
བཟང་པོ་དང་། རྩ་བ་ཆོས་པ་དང་། མེ་དང་། གཏེར་ཆེན་པོ་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་
གནས་དང་། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་དང་། རྡོ་རྗེ་དང་། རིའི་རྒྱལ་པོ་དང་། སྤྲོད་དང་། དག་པའི་བཤེས་
གཉེན་དང་། ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བྱ་དང་། ཉི་མ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད་ཁུངས་སྟོན་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་

ཆེན་པོ་དང་། བར་མཛོད་དང་། ལམ་པོ་ཆེ་དང་། བཞོན་པ་དང་། བཀོད་མའི་རྩ་དང་། སྤྲོ་སྒྲོན་
པ་དང་། རྩ་བོའི་རྒྱན་དང་། སྤྲོན་ལྟ་བུ་སྟེ། ཆོས་དཀར་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིའི་དངོས་པོ་དང་།
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། དག་པའི་ཆོས་མཐའ་དག་རྣམས་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་
དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྤྱི་བ་པའི་བྱད་ཤིང་སྟེག་པ་དང་། སེམས་ཅད་ཐམས་
ཅད་ཆོས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆའི་རྟེན་གྱི་དངོས་པོ་དང་། མི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་
ཐོག་ཏུ་བབས་པས་མི་འཁྲུགས་པ་དང་། ཡིད་ཆེས་པ་བརྟན་པས་མི་བྱེད་པ་དང་། དམིགས་པའི་
རྣམས་པར་གཡེང་བས་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པའི་ནད་རབ་ཏུ་ཞི་བ་
དང་། གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བ་དང་། རི་ལྟར་སྟོན་
པའི་འབྲས་བུ་འབྲུབ་པ་དང་། གདུལ་བྱ་ཡོངས་སུ་སྤྲོན་པར་བྱེད་པ་དང་། གདུལ་བྱ་འདུན་པར་
བྱེད་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་དང་། མཐུ་ཐོགས་པ་མེད་པས་གཞན་གྱི་དོན་སྦྱབ་པ་དང་། བསོད་ནམས་
དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་མང་པོའི་མཛོད་ལྟ་བུ་དང་། འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་གཤེགས་ཤིང་རྗེས་
སུ་གཤེགས་པ་དང་། འཁོར་བ་དང་ལྷ་དན་ལས་འདས་པ་གང་དུ་ཡང་མི་ལྟོང་བས་བདེ་བླག་ཏུ་
འགོ་བ་དང་། ཐོས་པ་དང་མ་ཐོས་པའི་ཆོས་འཛིན་པས་མི་ཟད་པ་དང་། ཐར་པ་འདོད་པའི་གདུལ་
བྱ་ལ་སྒྲན་པར་སྟོག་པ་དང་། གཞན་གྱི་དོན་བྱ་བ་ཐ་མི་དད་པ་དང་། དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ན་
བཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པར་བྱང་བ་ཉིད་ཀྱིས་གངས་བཞེན་ནོ། །

གསེར་མེད་། དང་པོ་ཉིར་གཉིས་ཀྱི་མཐར་ལྡན་པ་ནི་ཞེས་སྒྲུར་བ་དོ་པོ་ཡིན་ལ། བར་པ་
ཉིར་གཉིས་ཀྱི་མཐར་ལྟ་བུ་སྟེ་ཞེས་སྒྲུར་བ་དཔེའོ། །ཐ་མ་ཉིར་གཉིས་ཀྱི་མཐར་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་
སྒྲུར་བ་དཔེ་དོན་གྱི་ཆོས་མཐུན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་ལ་འདུན་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་
བསྐྱེད་པ་ནི། ས་ལྟ་བུ་སྟེ། སངས་རྒྱས་དང་དེའི་རྒྱ་ཆོགས་ཀྱི་ཆོས་དཀར་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
གཞིའམ་རྒྱའི་དངོས་པོ་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །གཉིས་པ་རྒྱན་གནས་པའི་བསམ་པ་དང་ལྡན་པ་
ནི། གསེར་ལྟ་བུ་སྟེ། ཆེ་འདི་བྱི་ལ་བྱིན་དུག་གིས་བསྐྱས་པའི་པན་བདེའི་བསམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་

བར་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །འདི་གཉིས་ཀྱི་མདོ་ནི་རིམ་བུ་ལྟར་སྤར་བའི་བྱང་ཆུབ་
འདོར་བ་སྟན་དང་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་མདོ་གཉིས་སོ། །དེ་འདིའི་ཤེས་བྱེད་དུ་རི་ལྟར་འགྲོ་སྟེ་མ་
མདོ་སྤྲ་མ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྤྱིར་སངས་རྒྱས་དང་དེའི་རྒྱུའི་ཆོས་དཀར་པོ་ཙམ་གྱི་རྒྱ་དང་།
བྱི་མས་ནི་བྱིན་དུག་གི་ཐབས་དང་ལྡན་པར་བསྟན་པས་བྱིན་དུག་གི་སྒོ་ནས་ཆེ་འདི་ལ་བདེ་བ་
དང་བྱི་མ་ལ་ཐན་པའི་བསམ་བཤད་ནི་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར་རིམ་བུ་ལྟར་སྤར་བའི་གསེར་ལྟ་
བུའོ། །གསུམ་པ་བསམ་བཤད་ལྟ་བུ་པས་ལྟ་བུ་པའི་བསམ་བཤད་ལྟ་བུ་ནི། རྒྱ་བ་ཆོས་བུ་ལྟ་བུ་སྟེ།
ཕྱོགས་མཐུན་སོ་བདུན་སོགས་ཀྱི་དགེ་བའི་ཆོས་མཐའ་དག་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་
བ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། སྤྱི་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་ཀྱིས་ཡུམ་ལ་གནས་ཏེ་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་བུ་ནས་སྟོབས་བརྩུ་མ་འདྲེས་བཙུང་བཙུང་ཆད་མེད་བཞི་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ་
ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡུམ་ཞེས་པ་ཤེར་བྱིན་ལ་གོ་བར་བྱ་སྟེ་ཆོག་ཆོགས་སྤྱད་བའི་བྱིར་རོ། །བཞི་
པ་སྟེ་མེད་གསུམ་མཐུན་པའི་སྤྱིར་བ་དང་ལྡན་པ་ནི། མེ་ལྟ་བུ་སྟེ། མཐུན་གསུམ་གྱི་ཡུལ་སྟེ་
མེད་གསུམ་ཤེས་པ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་སྤྱི་བའི་བྱད་ཤིང་སྟེག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། ཐམས་ཅད་
ཤེས་པ་ཉིད་ལ་ཤེས་པ་དང་མཐོང་བས་རྣམ་པར་བལྟས་ནས་འདའ་བར་འདོད་པ་དང་། ལམ་ཤེས་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། རྣམ་མཐུན་རྗེས་སུ་ཐོབ་པ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་དང་
སྦྱོད་པ་དང་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་རྫོགས་པར་བྱ་འདོད་པ་དང་། བག་ཆགས་ཀྱི་མཆོམས་
སྦྱོར་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤང་བར་འདོད་པའི་སོགས་སོ། །རྒྱན་ལས། སྦྱོར་བ་དང་
ལྡན་པ་རྒྱ་བ་དང་ལྟ་བུ་བསམ་དང་ལྡན་པ་མེ་ལྟ་བུར་གོ་བསྐྱོག་སྟེ་བཤད་པ་ནི། གཉིས་ཀ་ཡང་
ཆོགས་སྦྱོར་གཉིས་ཀར་འབྱུང་བ་ཤེས་པར་བྱེད་པའོ། །དཔེ་དོན་གྱི་ཆོས་མཐུན་འདི་ནི། གསུམ་
ཆ་ཤེར་སྦོན་སྦོང་སྟེག་བརྒྱ་པའི་བཤད་པ་ལས་ཀྱང་བཤད་ལ། འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་ཤིང་ཨ་མུ་
རྒྱན་འགྲེལ་རྣམས་ལས་བྱད་ཤིང་གི་བྱད་པར་གྱིས་མེ་འཕེལ་བ་ལྟར་སྦྱོར་བ་བྱད་པར་དུ་འགྲོ་
བའོ་ཞེས་འཆད་དོ། །འགྲེལ་པ་འདིར་བཤད་པའི་དགོངས་པ་ནི། མདོ་འདིས་མཐུན་གསུམ་གྱི་

སྒྲོན་པ་ལུ་ལ་སྒྲོན་པ་དང་མི་མཐུན་སྒྲོགས་སྒྲོང་བ་བསྟན་ལ། སྒྲོར་ལམ་དུ་མཁུན་གསུམ་གྱི་
 སྒྲོར་བ་ལ་སྒྲོམ་བྱུང་གིས་དབང་དུ་བྱུར་བས་དེའི་སྒྲིབ་པ་སྒྲེག་པ་ལ་མཐུ་ཕུལ་བྱུང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་
 མེ་དང་ཆོས་མཐུན་ནོ་སྒྲུལ་དུ་དགོངས་སོ། །ལྷ་པ་སྒྲིན་པའི་པར་ཕྱིན་དང་ལྷན་པ་ནི། གཏེར་ཆེན་
 བོ་ལྷ་བུ་སྟེ། ཆོས་དང་ཟང་ཟེང་གི་ལོངས་སྟོང་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆོམ་པར་བྱེད་ཀྱང་
 མི་ཟད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། སེམས་ཅན་སེར་སྒྲ་ཅན་སྒྲིན་པ་ལ་འགོད་པར་འདོད་པ་དང་། ཉན་རང་
 གི་ཐེག་པ་བའི་རིགས་ཀྱི་བྱ་དང་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་སྒྲིན་པ་གཏོང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོ་བའི་རྩ་བ་
 ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་ལྷན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཅིག་གིས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་
 འདོད་པའི་སོགས་སོ། །དུག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་དང་ལྷན་པ་ནི། རིན་པོ་ཆའི་འབྱུང་
 གནས་ལྷ་བུ་སྟེ། སྒྲོབས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་སྟེད་པའི་ཉེན་གྱི་དངོས་པོ་ཉིད་ཀྱིས་
 ཏེ། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་སོགས་སོ། །བདུན་པ་བཟོད་པའི་པར་ཕྱིན་དང་ལྷན་པ་ནི། རྒྱ་མཆོ་
 ཆེན་པོ་ལྷ་བུ་སྟེ། མེ་མཆོན་ལ་སོགས་པའི་མི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཐོག་ཏུ་བབ་པས་ཡིད་མི་
 འཁྲུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། གཞོད་སེམས་ཅན་ཞེས་སོགས་སོ། །བརྒྱད་པ་བཙོན་འབྲུས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་
 དང་ལྷན་པ་ནི། རྫོ་རྗེ་ལྷ་བུ་སྟེ། རྣ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཚུབ་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་བརྟན་པས་བདུད་ཀྱིས་
 མི་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། ལེ་ལོ་ཅན་ཞེས་སོགས་སོ། །དགུ་པ་བསམ་གཏན་གྱི་པར་ཕྱིན་དང་ལྷན་
 པ་ནི། རིའི་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བུ་སྟེ། མཆོན་མར་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་གཡེང་བས་ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་
 མི་བསྐྱོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་སོགས་སོ། །བཅུ་པ་བདག་མེད་གཉིས་
 རྟོགས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་དང་ལྷན་པ་ནི། སྒྲུན་ཆེན་པོ་ལྷ་བུ་སྟེ། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་དང་
 གཟུང་བར་རྟོག་པ་སོགས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་ནད་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། ཤེས་རབ་
 འཆལ་བ་སོགས་སོ། །བཅུ་གཅིག་པ་ཐབས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་དང་ལྷན་པ་ནི། དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་
 ལྷ་བུ་སྟེ། སྤང་རྗེ་དང་ཐབས་མཁས་པས་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་གནས་སྐྱབས་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཅན་
 གྱི་དོན་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། དགོ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཅིག་ཙམ་ཡང་ཐབས་

མཁས་པས་རྣམ་མཁྱེན་དུ་བསྐྱོས་པས་གཞལ་མེད་གངས་མེད་པར་བྱ་བར་འདོད་པ་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་སྤྱོད་པ་རྒྱུ་དུ་གཏོང་། ཚུལ་ཁྱིམས་རྒྱུ་དུ་སྤྱང་། བཟོད་པ་རྒྱུ་དུ་སྒྲོམ། བཙོན་འབྲུས་
རྒྱུ་དུ་ཚོམ། བསམ་གཏན་རྒྱུ་དུ་ལ་མཉམ་པར་འཛོལ། །ཤེས་རབ་རྒྱུ་དུ་ཡང་སྒྲོམ་པ་ན་ཐབས་
མཁས་པས་སྤར་ལྟར་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའོ། །འདིས་རྒྱ་མཚོར་ལྷུང་བའི་རྒྱ་ཐིགས་དང་འབྲེ་
བར་ཕྱིན་དུག་གི་དགོ་ཅ་རྒྱུ་དུ་ཅམ་ཡང་བྱང་རྒྱལ་དུ་བསྐྱོས་པས་དེ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་མི་ཟད་
པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་ངན་སོང་གི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡང་བཟོད་ཀྱས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
བཤེས་གཉེན་ལྟ་བུ་དེ་བསྟན་ཏོ། །བཅུ་གཉིས་པ་སྒྲོན་ལམ་གྱི་པར་ཕྱིན་དང་ལྡན་པ་ནི། ཡིད་
བཞིན་གྱི་ཁོར་བུ་ལྟ་བུ་སྟེ། གནས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཡིད་ལ་རི་ལྷར་སྒྲོན་པའི་འབྲས་བུ་འབྲུབ་
པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། བྱང་ཆེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་སྐྱུབ་པ་དང་། གཞོན་ཀུའི་ས་ལས་འདའ་བ་དང་།
སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་རྣམས་དང་མི་འབྲལ་བ་དང་། དབྱངས་གཅིག་གིས་སྟོགས་བཅུའི་
འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་སུ་གོ་བ་དང་། དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རིགས་རྒྱན་མི་འཆད་པ་དང་།
དགོ་ཅ་གང་གིས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་བཀུར་སྟེ་བྱ་བར་འདོད་པའི་དགོ་ཅ་དེ་དག་ཡང་དག་
པར་འབྲུབ་པར་སྤྱར་ཅིག་སྟེན་པས་སོགས་སོ། །འདིས་རི་ལྷར་སྒྲོན་པ་རྣམས་འབྲུབ་པར་བསྟན་
པའི་ཕྱིར་དེ་བསྟན་ཏོ། །བཅུ་གསུམ་པ་སྒྲོབས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་དང་ལྡན་པ་ནི། ཉི་མ་ལྟ་བུ་སྟེ། གདུལ་
བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགོ་བའི་ལོ་ཏྲོག་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། བྱང་ཆེན་གྱིས་ཐས་སྒྲོམ་
གོས་ལ་སོགས་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིད་ལ་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བ་
དང་། རྣམ་མཁྱེད་མཐས་གཏུགས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཕྱིན་དུག་ལ་འགོད་པ་དང་། དགོ་
བའི་སེམས་གཅིག་ཅམ་ཡང་བྱང་རྒྱལ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་མི་ཟད་པར་བྱེད་འདོད་པས་སོགས་
སོ། །འདིས་གཞན་རྒྱུད་ཆོས་དང་ཐང་ཐིང་གིས་ངང་འི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དགོ་ཅ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་བསྟན་
པའི་ཕྱིར་དེ་བསྟན་ཏོ། །སྐབས་འདིར་གཞན་དོན་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་འཕྱིན་དུག་ལ་འགོད་པ་ཡང་
གསུངས་སོ། །བཅུ་བཞི་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་དང་ལྡན་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྤྱད་བྱངས་སྟན་པ་ནི་

མེད་ལྷ་ལྷ་བྱ་སྟེ། གཤམ་བྱ་ཡིད་འདུན་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། བྱང་ཆེན་སྟོང་
 ཉིད་ཉི་ཤུ་ལ་སྟོབ་པ་དང་། སྟོང་གསུམ་གྱི་འབྱུང་བཞིའི་རྒྱལ་མ་རབ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་འདོད་
 པས་ཞེས་སོགས་སོ། །འདིས་སྟོང་ཉིད་མཐུན་པའི་རི་ལྷ་བ་དང་རྒྱལ་མ་རབ་རྣམས་མཐུན་པའི་
 རི་སྟེང་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་སྟེན་པའི་བསྐྱེད་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེ་བསྟན་ཏོ། །བཙེ་ལྷ་བ་
 མཛོན་པར་ཤེས་པ་དང་ལྷན་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ལྷ་བྱ་སྟེ། མཐུ་ཐོགས་པ་མེད་པས་གཞན་གྱི་
 རོན་སྐྱབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། བྱང་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཅིག་གིས་ཕྱོགས་བཅུའི་འཛིག་ཉེན་ཐམས་
 ཅད་འདའ་བ་དང་། སྟོང་གསུམ་གྱི་ཆུ་ཐམས་ཅད་སྐྱའི་ཅེ་མོ་བརྒྱར་གཤམ་གས་”པའི་ཆས་ཀྱིན་དུ་
 བསྐྱར་བ་དང་། དེ་ན་གནས་པའི་སྟོག་ཆགས་རྣམས་ལ་ཡང་གཞོད་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། བསྐྱེད་
 པ་སྟེག་པའི་མེ་ཁའི་དབྱུགས་གཅིག་གིས་ཞི་བ་དང་། འཛིག་པའི་དུས་ཀྱི་རྒྱར་སོར་མའི་ཅེ་མོ་
 གཅིག་གིས་དག་པ་འི་བ་དང་། སྟོང་གསུམ་གྱི་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཅེ་ཅམ་པར་སྐྱེལ་བྱུང་གཅིག་
 གིས་དག་པ་དང་། སྟོང་གསུམ་གྱི་རི་ཐམས་ཅད་སྐྱ་ཉག་མ་གཅིག་གིས་སྐམས་ཀྱི་ཉེ་གྱིན་དུ་
 བཏེག་ཅོན་པ་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་ཆད་མེད་པར་འཕང་འོ་སྟོན་པ་དང་། ཕྱོགས་བཅུའི་དེ་བཞིན་
 གཤམ་གས་པ་ཐམས་ཅད་ལྷའི་མིག་གིས་བཟླ་ཞིང་དེའི་ཆོས་ལྷའི་རྣ་བས་མཉན་པ་དང་། སེམས་
 ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཤེས་པ་དང་། དེ་དག་གི་སྟོན་གྱི་གནས་ཐན་པ་དང་། ཟག་ཟད་ཀྱི་མཛོན་
 ཤེས་མཛོན་དུ་བྱ་བར་འདོད་ཅིང་ཡང་དག་མཐའ་མཛོན་དུ་མི་བྱ་བར་འདོད་པ་སོགས་སོ། །འདིས་
 མཐུའི་བྱང་པར་བུལ་དུ་བྱུང་བའི་སྟོན་པ་གཞན་གྱི་རོན་སྐྱབ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེ་བསྟན་
 ཏོ། །བཅུ་དྲུག་པ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་དང་ལྷན་པ་ནི། བང་མཛོད་ལྷ་བྱ་སྟེ།
 བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་གཉིས་མང་པོའི་མཛོད་དེ་གནས་ལྷ་བྱ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་
 ཏེ། བྱང་ཆེན་ཕྱོགས་བཅུའི་དེ་བཞིན་གཤམ་གས་པ་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་དགོ་འདུན་དང་
 བཅས་པ་ཐམས་ཅད་བསོད་སྟོན་དང་མེ་ཏྲོག་ལ་སོགས་པ་གཅིག་གིས་དེ་དག་ལ་བཀྱར་སྟེ་
 སོགས་བྱ་བ་དང་། ཕྱོགས་བཅུའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཟག་མེད་ཀྱི་བྱང་པོ་ལྷ་འབྲས་བྱ་བཞི་

རང་རྒྱལ་ཕུང་པོ་མ་ལུས་པའི་ཕྱང་འདས་ཀྱི་བར་ལ་འགོད་པར་འདོད་པས་སོགས་སོ། །དེ་ལ་
 དག་དང་པོས་བསོད་ནམས་དང་གཉིས་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེ་བསྟན་
 ཏོ། །བཅུ་བདུན་པ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སོ་བདུན་དང་ལྔན་པ་ནི། ལམ་པོ་ཆེ་ལྟ་བུ་སྟེ། འཕགས་
 པ་ཐམས་ཅད་གཤེགས་ཤིང་རྗེས་སུ་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། བྱང་ཆེན་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་
 རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པར་འདོད་པས་སོགས་སོ། །འདིས་དུས་གསུམ་
 ཀྱི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་མཆོན་པ་དུས་གསུམ་གྱི་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལམ་བསྟན་
 པའི་ཕྱིར་དེ་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་སྤྲ་མ་དག་གྲོགས་ལ་ནི་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་གཤེགས་ལ་
 གྲོགས་ཅན་ལ་ནི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཁོ་ན་གཤེགས་ཞེས་འཆད་དོ། །བཙེ་བརྒྱད་པ་གཞན་
 དོན་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་སྟོང་རྗེ་དང་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་ཏྱིགས་ཀྱི་ལྷག་མཐོང་དང་ལྔན་
 པ་ནི། བཞོན་པ་བཟང་པོ་ལྟ་བུ་སྟེ། འཁོར་འདས་ཀྱི་མཐའ་གང་དུ་ཡང་མི་ལྟར་བས་མི་གནས་
 པའི་སར་བདེ་ལྷག་ཏུ་འགྲོ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། བྱང་ཆེན་ཉན་རང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་དང་།
 སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་གི་འཁོར་དུ་འགྱུར་བས་འདོད་པས་སོགས་སོ། །འདིས་ཉན་རང་
 དུ་མ་ཞུགས་པའི་སྟོན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་པ་ལ་སྟོབ་ཚུལ་
 རྣམས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་གསུངས་སོ། །བཅུ་དགུ་པ་ཆེག་དོན་མི་བརྗེད་པར་འཛིན་པའི་
 གཟུངས་དང་གཞན་ལ་ཐོགས་མེད་དུ་འཆད་པའི་སྟོབས་པ་དང་ལྔན་པ་ནི། བཀོད་མའི་ཆུ་ལྟ་བུ་
 སྟེ། སྤར་ཐོས་པ་དང་མ་ཐོས་པ་ཐོས་འགྱུར་གྱི་ཆོས་འཛིན་པས་མི་ཟད་པར་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ།
 ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྔན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པ་དང་གསུང་བ་དང་གསུང་
 བར་འགྱུར་བ་གང་རྗེས་སྟོན་པ་འདི་ལྟ་སྟེ་མདོ་དང་དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་པ་དང་ལུང་བསྟན་པ་ནས་
 གཏན་ལ་བབ་པར་བསྟན་པའི་བར་ཉན་རང་རྣམས་ཀྱིས་མ་ཐོས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་
 ཅད་གཟུང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་གཞན་ལ་ཡང་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པར་འདོད་པས་ཞེས་སོ། །ཆུ་མིག་
 དང་བཀོད་མའི་བྱད་པར་ནི་སའི་དངོས་གཞིར། ཆུ་མིག་ནི་སྟོན་ནས་ཆུ་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་

པའོ། །བཞོན་མ་ནི་ཚུ་གེན་དུ་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ་ཞེས་སོ། །ཉི་ཤུ་པ་འདུ་བྱེད་ཟག་བཅས་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་མུང་འདས་བཞི་ལ་མི་རྟག་སྟུག་བསྐྱེད་བདག་མེད་ཞི་བར་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་
 དགའ་སྟོན་དང་ལྡན་པ་ནི། གུན་དགའ་བའི་སྤྱི་སྟན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཐར་པ་འདོད་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་
 འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པའོ། །ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ནི་སྟུག་བསྐྱེད་ལོ། །ཆོས་ཐམས་
 ཅད་ནི་བདག་མེད་པའོ། །སྤྱི་དན་ལས་འདས་པ་ནི་ཞི་བའོ་ཞེས་པའི་སྤྱོད་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་དབྱངས་
 སྟན་པར་སྤྱོད་པ་བཞི་དུ་ཉིས་ཏེ། སྤྱོད་པ་བཅུ་རེ་རེ་ཞིང་འཛིག་རྟེན་གྱི་བར་ཡུན་རིང་པོར་སྟན་
 པ་སྟན་གཞག་ཏུ་གྱུར་པ་ལུས་ཀྱི་འོད་ཀྱིས་སྤྱང་བར་བྱས་ནས་དེར་སྦྱེས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་
 དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་ཐོས་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་དག་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ལ་དགོད་པར་འདོད་
 པའི་ཞེས་སོགས་སོ། །ཉིར་གཅིག་པ་བསྐྱོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་དང་ལྡན་པ་ནི། ཚུ་བོའི་རྒྱན་ལྟ་
 བུ་སྟེ། ཞེས་པ་དང་ཞེས་བྱ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས་སྟོང་རྗེ་དང་ཞེས་རབ་ཀྱིས་རང་གི་རང་
 གིས་འཇུག་ཅིང་རྒྱན་མི་འཆད་པར་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་བྱ་བ་ཐ་མི་དད་པ་སྟེ་རིས་སུ་མ་ཆད་པར་
 འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། སྤྱོད་པ་བཅུ་པོ་རེ་རེ་མཐའ་ལས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་སེམས་ཅན་
 ལོང་བ་དང་འོན་པ་དང་སྤྱོད་པ་དང་། གཅེར་བྱ་དང་། བཤེས་པ་དང་། སྐྱོམ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་།
 ངན་སོང་དུ་ལྷུང་བ་ནམས་སྟུག་བསྐྱེད་དེ་དང་དེ་ལས་ཐར་བར་བྱ་སྟེ་མིའི་ལུས་ཐོབ་པ་དང་། དེ་
 རྣམས་ཀྱང་ཟག་མེད་ཀྱི་བྱང་པོ་ལྟ་བུ་ལ་དགོད་པར་འདོད་པས་སོགས་སོ། །འདིས་སེམས་ཅན་
 ཆེས་སྟུག་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་སྟུག་བསྐྱེད་དེ་ལས་གྲོལ་བར་བྱས་ཏེ་སྤྱོད་པ་མེད་པའི་བྱང་
 ཚུབ་ལ་འགོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེ་གསུངས་སོ། །ཉིར་གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ལྡན་པ་ནི།
 སྤྱོད་པ་བུ་སྟེ། དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ན་བཞུགས་པ་དང་སོགས་པས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀུན་ཏུ་
 སྟོན་པར་བྱང་བ་སྟེ་སེམས་ཅན་གྱི་པན་བདེའི་ལོ་རྟོག་སྤྱོད་པ་དེ་ལ་རག་ལས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། བྱང་
 ཆེན་དེ་བཞེན་གཤེགས་པའི་སྤྱོད་ལམ་སྟོན་པ་དང་། དེ་བཞེན་གཤེགས་པའི་སྤྱོད་པ་དང་ཚུལ་རྣམས་
 པར་དག་པ་དང་དེའི་སྤྱོད་གསུང་བྱགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཞེས་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡོངས་སུ་

དག་པ་དང་སྒྲུང་སྟོ་ཆེའི་ལྷ་སྒྲུངས་ཀྱིས་བལྟ་བར་འདོད་པས་ཡུམ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པ་སྟེ། འདི་དག་གིས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །

མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ནི། རྒྱུད་སྒྲ་ལས། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་འཛིག་རྟེན་མཁྱེན། །འཛིག་
རྟེན་ཀྱན་ལ་གཟེགས་ནས་ནི། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལས་མ་གཡོས་པར། །སྐྱེ་པའི་རང་བཞིན་སྣ་
ཆོགས་ཀྱིས། །སྐྱེ་བ་མངོན་པར་སྐྱེ་བ་དང་། །དགའ་ལྡན་ནས་ནི་འཕྲོ་བ་དང་། །ལྷམས་སུ་འདུག་
དང་བལྟམས་པ་དང་། །བཟོ་ཡི་གནས་ལ་མཁས་པ་དང་། །བཅུན་མོའི་འཁོར་གྱིས་དགྲེས་རོལ་
དང་། །ངེས་འབྱུང་དགའ་བ་སྦྱོད་པ་དང་། །བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོར་གཤེགས་པ་དང་། །བདུད་སྟེ་
འཛོམས་དང་རྫོགས་པར་ནི། །བྱང་ཆུབ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་། །སྤྱ་རན་འདས་པར་གཤེགས་
མཛད་ནམས། །ཡོངས་སུ་མ་དག་ཞིང་ནམས་སུ། །སྲིད་པ་རི་སྲིད་གནས་པར་སྟོན། །ཞེས་
སོགས་ཚུལ་འདི་ལྟར་ན་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་མཛད་པ་སྟེ་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་ལུགས་སོ། །ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བ་ལྟར་ན་ཀྱན་བཅུས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་དང་པོ་དགྲུ་བྱང་
སེམས་དང་ཐ་མ་གསུམ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་མཛད་པའོ། །སྒྲུང་སྟོ་ཆེའི་ལྷ་སྒྲུངས་ཞེས་པའི་དོན་ནི།
ཡུམ་གསུམ་གཞོན་འཛོམས་ལས། །སྟེང་ན་འདུག་པ་ལ་བཞེད་དེ་མི་བལྟ། །འོག་ན་འདུག་པ་ལ་
བཅུད་དེ་མི་བལྟ། །གཡས་གཡོན་ན་འདུག་པ་ལ་མིག་བཟུར་ཏེ་མི་བལྟ། །རྒྱབ་ན་འདུག་པ་ལ་
མཛིང་བ་བསྐྱར་ཏེ་མི་བལྟ། །ཐག་རིང་པོར་འདུག་པ་ལ་བསྐྱེམས་ཏེ་མི་བལྟ། །ཐག་ཉི་ལ་ན་འདུག་
པ་ལ་བསྐྱེམས་པ་མེད་པར་ཡང་མི་བལྟའོ། །རི་ལྟར་འདུག་པའི་སྦྱོད་ལམ་དང་རི་ལྟར་ལྷ་བའི་
མིག་གིས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཅན་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ལྷ་བ་ན་སྒྲུང་
སྟོ་ཆེའི་ལྷ་སྒྲུངས་སོ་ཞེས་འཆད་དོ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(དོན་བསྟུ་)ནི།

འགྲེལ་བ། དེ་ལྟར་ན། དེ་ཡང་ས་གསེར་རྒྱ་བ་མེ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་སེམས་

བསྐྱེད་པ་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཉིས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསེར་མེད་། དཔེ་ཉེར་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་སྟོན་པར་དཔེ་དོན་ཆོས་
མཐུན་ཉེར་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་དེ་ལྟར་ན། དེ་ཡང་ས་གསེར་རྒྱ་བ་མེ། །ཞེས་བྲ་བ་ལ་སོགས་
པའི་ཆོགས་བཅད་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཉིས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ས་
གསེར་རྒྱ་བ་མེ་ཞེས་བྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་དྲུག་པའི་སྒྲར་བཏོན་ནས་འཆད་
པ་ནི་གཞུང་མ་དག་གོ། །

གསུམ་པ་(ས་མཆོམས་)ནི།

འགྲེལ་པ། དེ་ལ་དང་པོ་གསུམ་ནི་ཆུང་དྲ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ལས་དང་པོ་པའི་
སས་བསྐྱེད་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་གཅིག་ནི་ས་དང་པོ་ལ་འཇུག་པའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱེད་སོ། །དེའི་
འོག་ཏུ་བཅུ་ནི་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་ས་བཅུས་བསྐྱེད་ཏེ། མཐོང་བ་དང་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་
གྱི་སྒྲིད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ལྷ་ནི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱེད་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་
སེམས་བསྐྱེད་པ་གསུམ་ནི་སྒྲིར་བ་དང་དངོས་དང་མཇུག་གི་སྒྲོ་ནས་སངས་རྒྱུས་གྱི་སས་བསྐྱེད་
ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་ལས་དང་པོ་པའི་ས་ནས་བཟུང་སྟེ་སངས་རྒྱུས་
གྱི་སའི་བར་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསེར་མེད་། སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་བཤད་པ་དེ་ལ་དང་པོ་འདུན་ལྡན་ལ་སོགས་པ་
གསུམ་ནི་ལས་དང་པོ་པའི་ས་ཆོགས་ལམ་གྱིས་བསྐྱེད་ཏེ་དེ་ཡང་ཆོགས་གྱི་ལམ་ཆུང་དྲ་དང་
འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་རིམ་བཤུ་བ་བཞིན་ནོ། །དེའི་འོག་ཏུ་གཅིག་སྒྲིར་བ་དང་ལྡན་པ་ནི་ས་
དང་པོ་ལ་འཇུག་པ་སྒྲིར་བའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱེད་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་སྒྲིན་པ་དང་ལྡན་པ་ནས་ཡེ་
ཤེས་དང་ལྡན་པའི་བར་བཅུ་ནི་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ས་བཅུས་རིམ་བཤུ་བ་བཞིན་བསྐྱེད་
ཏེ་དང་པོ་མཐོང་བའི་ལམ་དང་། ལྷག་མ་དགུ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་སྒྲིད་ཡུལ་ཅན་ཏེ་སྐབས་དེ་ན་
ཡོད་པའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་མཛོན་ཤེས་དང་ལྡན་པ་སོགས་ལྷ་ནི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱེད་

སོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ས་བཅུ་ཀའི་'ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ལ་འཆད་ཀྱང་། རྒྱལ་སྤང་ལས་འདི་དག་གི་
གོ་རིམ་ས་རྣམས་དོན་གྱི་རིམ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་མི་འཐད་དོ། །དེས་ན་ས་བཅུ་པའི་ཁྱད་པར་
གྱི་ལམ་ལ་བཞག་གོ། །ཁྱེད་དུ་གཞན་དུག་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་
ལམ་སོ། །འདིའི་ཐ་མ་གཅིག་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་སོ། །རྒྱུ་འདིས་ན་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་ཞེས་པའི་སེང་གོ་བཟང་པོའི་འདོད་པ་ནི་ཉེ་བར་བཏགས་པའི་དགོས་པ་མེད་
པས་མི་རིགས་ཞེས་ལཱའི་ས་མཆོམས་མཐུན་ཞིང་། ཉེ་ལུ་པ་ས་བཅུ་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་ཀྱིས་
བསྐྱུས་ལ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དངོས་མིན་ཞིང་། བཏགས་པ་བར་འདོད་ན་ཡང་བཏགས་པའི་
དགོས་པ་མེད་པས་མི་རིགས་ཞེས་སྐོལ་བ་ནི་ཆོག་ལ་ཅོད་པར་སྤང་སྟེ། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་སྦྱོར་བས་བསྐྱུས་པ་ཅམ་དུ་བཞེད་པས་སོ། །དེ་ཡང་རྒྱལ་སྤང་ལས། འདི་
ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་དང་འབྲེལ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་འཇུག་པའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་
སོ། །ཞེས་སོ། །བྱད་རྩ་ལྗེས་ཐ་མ་བརྒྱད་ལ་དང་པོ་བཞི་ས་བརྒྱད་པ་དང་། དེ་ནས་གཉིས་དགུ་
པ་དང་། དེ་ནས་གཉིས་བཅུ་པའོ་ཞེས་འཆད་ཅིང་། རྒྱལ་སྤང་དུ། ཐ་མ་བརྒྱད་བྱང་སེམས་ཀྱི་
སའི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ལུགས་བཀོད་པ་ནི་འཕགས་པའི་དགོངས་པར་འཆད་
དོ། །དེའི་འོག་ཏུ་བཤད་པའི་ཐ་མ་གསུམ་ནི་སྦྱོར་དངོས་མཐུག་གསུམ་གྱི་སློན་ནས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སས་བསྐྱུས་སོ། །དེ་ལ་དངོས་མཐུག་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་རྒྱལ་
སྤང་བཞེད་ལ། གཞན་དག་སྐྱུ་གཉིས་སམ་ཡེ་ཤེས་སྤྲ་མ་བཞི་དངོས་ཡིན་ལ། སྤྱལ་སྤྱའམ་བྱ་སྤྱལ་
ཡེ་ཤེས་མཐུག་ཏུ་འདོད་དོ། །ཆོགས་ལམ་ནས་མི་སློབ་པའི་བར་ན་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ན་སེམས་
བསྐྱེད་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་ལས་དང་པོ་བའི་ས་ནས་བཟུང་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་གྱིས་
བསྐྱུས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀའི་སློན་ནས་བྱེ་ན་དབྱེ་བ་རྗེས་ཀྱི་གཞན་དུ་རྒྱུ་ཅམ་
ཀྱི་དབྱེ་བས་དབྱེ་བ་མི་རྗེས་སོ། །དེ་ལྟར་སློབ་དཔོན་འདིས་ས་མཆོམས་མཛད་པ་ཡང་མདོ་
ལྟེ་རྒྱལ་གྱི་ས་མཆོམས་ཀྱི་ལུང་བྲངས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་སོ། །

གཉིས་པ་(སེམས་བསྐྱེད་དེ་དག་ཕྱིན་གདམས་དག་ནོད་པ་)ལ་གཉིས། སྤྱི་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་
ནོ། །དང་པོ་ལ་ཟུ། རོད་པའི་རྟེན། རྒྱ་གང་ལས་ནོད་པ། ཡུལ་གང་ལ་ནོད་པ། རོད་བྱའི་ངོ་བོ།
ས་མཆོམས་སོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱིར་གདམས་དག་ཉན་པ་ཙམ་ཞིག་ཉན་རང་ལ་ཡང་ཡོད་ལ། བྱེ་
བྲག་རྩ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གདམས་དག་ལ་ཡང་པལ་བ་དང་ཁྱད་ཅན་གཉིས་ལས་འདིར་བསྟན་པ་
ནི་བྱེ་མ་སྟེ། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་དངོས་ལ་ཉན་ན་ཆོག་པ་ལས་ཆེན་པོར་སོན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ།
རྒྱན་ལས། བསམ་གཏན་ལ་ཐོབ་མཐོན་པར་ཤེས། །མཐོན་པར་བསྐྱབས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཏེ། །སངས་
རྒྱས་དཔག་རྩ་མེད་པ་ལ། །མཆོད་པའི་སྤྱིར་དང་མཉན་པའི་སྤྱིར། །འདིག་རྟེན་ཁམས་ནི་རྣམས་
སྤྱ་འགྲོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(རྒྱ་གང་ལས་ནོད་པ་)ནི། རྒྱན་ལས། དེ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱན་ལས་ནི། །སངས་རྒྱས་
རྣམས་ལས་ཞི་གནས་དང་། །ཡེ་ཤེས་ཡངས་པ་ཐོབ་བྱའི་སྤྱིར། །གདམས་དག་རྒྱ་ཆེན་རྟེན་པར་
འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟར་ཆོས་རྒྱན་གྱི་ཉིང་རེ་འདྲིན་ལ་བརྟེན་ནས་སོ། །འདི་ལ་གསུམ་ལས། དང་
པོ་མཆོན་ཉིད་ནི། གང་ལ་མཉན་པར་བཞག་ན་རྒྱལ་བ་རྣམས་ལས་གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོག་དོན་
བགྲང་ལས་འདས་པ་འདྲིན་པར་རྒྱས་པའི་བྲན་ཤེས་དང་ཉིང་རེ་འདྲིན་མཚུངས་ལྟན་ནོ། །གཉིས་
པ་སྤྱ་བཤད་པ་ནི། ཆོས་གསུམ་རབ་ཀྱི་ཆོག་དོན་རྒྱན་ནས་བར་མ་ཆད་དུ་འདྲིན་པར་རྒྱས་
པའོ། །གསུམ་པ་ས་མཆོམས་ནི། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ས་དང་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་འདིག་
རྟེན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་གི་ཉིང་རེ་འདྲིན་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱན་གྱི་ཉིང་རེ་འདྲིན་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་པ་ནི་
ཆོས་སྤྱོད་ན་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་ཅན་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པས། རྒྱན་སྤྱང་ལས། ཆོག་པ་ཀྱི་
ས་འདི་ཉིད་དུ་སེམས་ལས་སྤྱ་རུང་བར་གྱུར་པ་ན་གང་ཞིག་ཐོབ་པས་ཆོག་དང་དོན་འདྲིན་པར་
རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འདྲིན་ཐོབ་ལ་ཞེས་པ་ལྟར་གསུང་ངོ་། །

གསུམ་པ་(ཡུལ་གང་ལ་ནོད་པ་)ནི། སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ཞེས་འཆད་ཀྱང་། ཕྱོགས་བརྩུ་ན་བཞུགས་
པའི་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཞེས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་དང་ཐེག་ཆེན་གདམས་དག་སྟོན་རྒྱས་

གྱི་དག་བཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོག་སྟེ་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལྟ་བུའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་ལ་ཡང་སྟོན་པ་
པོ་ཉན་ཐོས་ཀྱང་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་(འོད་བྱེད་པོ་)ནི། ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དངོས་སུ་འདོམས་པའི་ངག་ཅས་པ་མི་
འཐད་དེ། གདམས་ངག་བྱང་ཅན་ལ་ཡང་སྟོན་པ་པོ་སངས་རྒྱས་སུ་མ་ངེས་པར་སྤར་བསྟན་ལ།
སྤྱིར་བཀའ་ཡིན་ཡང་མ་ངེས་ཏེ། མདོན་ཉོག་ས་རྒྱན་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་གདམས་ངག་བྱང་ཅན་གྱི་དོན་
ལེགས་པར་ཆང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་འཆང་རྒྱ་བའི་ལམ་ཆ་ཆང་
སྟོན་པའི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་བྱང་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཆོག་གསལ་ལས་
ནི། ལམ་ཉིད་གདམས་ངག་ཏུ་འདོད་པའི་གཞན་ལུགས་བཀོད་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་ཡང་ན་འདོམས་
པ་ཡང་དེ་ཡིན་ལ་ངེ་ལྟར་གདམས་པ་ལྟར་སྦྱབ་པ་ཡང་འདྲིར་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གདམས་ངག་
གོ་ཞེས་འདོམས་པའི་ངག་དང་གདམས་པ་ལྟར་སྦྱབ་པ་དང་གཉིས་ཀྱི་ཡང་གདམས་ངག་ཡིན་
ལ། དེ་ཡང་ཕྱི་མ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའོ། །ཞེས་པ་འདིས་ཁོང་རང་གི་རྗེ་བཙུན་གྱི་ལུགས་ཡིན་པར་
འཆད་དོ། །དོན་བསྟུས་སྟོན་མེད། རོ་བོ་ངག་གི་འཁོར་ལོ་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟར། འགྲེལ་པ་དང་རྣམ་
འགྲེལ་གཉིས་ལས། དེ་ལ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་དོན་ཐོབ་པའི་བྱ་བ་ཉེ་བར་སྟོན་པ་ནི་གདམས་པ་
དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོབ་ཐེན་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་དོན་གྱིས་མི་ཉམས་
པར་བྱེད་པ་ནི་གདམས་ངག་ཡིན་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་མ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
ན་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྫོང་བྱེད་ལ་བཤད་ཅིང་། དག་ལྟར་ལས་ཀྱང་། ཁོང་དུ་ཆུད་པར་
བྱ་བའི་ཕྱིར་བརྫོད་པ་ནི་གདམས་ངག་སྟེ། ཞེས་དང་། འདི་ལས་ཀྱང་འདོམས་པ་ནི་གདམས་ངག་
སྟེ་ཞེས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཞལ་འཆམ་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་གདམས་ངག་ནི་རྫོང་བྱེད་མཆན་ཉིད་པ་
ཡིན་ལ། བསྟན་པ་ལྟར་སྦྱབ་པ་ནི་གདམས་ངག་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་པ་(ས་མཆོམས་)ནི། ཤེར་འབྱུང་གིས་ལས་དང་པོ་པའི་ས་ནས་བརྒྱུ་མས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སའི་བར་དུ་གདམས་ངག་གིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱབ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་

བ་ལ། ཆོག་གསལ་ལས་ནི། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལ་ནི་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་མེད་དེ། རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེད་པར་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་ཆོ་གཞན་ལ་མ་སྟོན་པར་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་རྒྱས་པས་གདམས་ངག་ལ་རག་མ་ལས་ཞེས་འཆད་དོ། །གདམས་ངག་ངེས་པར་ཉན་དགོས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ས་མཆམས་འཛིག་ན་ཞིབ་ཆ་འདི་ལེགས་ལ། སྟོན་པ་པོའི་ས་མཆམས་འཛིག་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་རོ་ཞེས་སྟེ་མས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་(ཡན་ལག་གི་དོན་ལ་)གཉིས། མཆམས་སྦྱར། དོན་བཤད་པའོ། དང་པོ་ནི།

འབྲེལ་བ། དབྱེ་བ་ཞར་ལ་བརྗོད་ནས་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དུས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། དེས་འཕངས་པའི་ཆོས་འགྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་ཡོངས་སུ་བསྐྱང་བའི་དོན་གྱིས་མངོན་པར་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདོམས་པ་ནི་གདམས་ངག་སྟེ།

གཤམ་མེད་། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་གཙོ་བོར་བསྟན་ཅིང་དེའི་གནས་སྐབས་ཅམ་ལ་དབྱེ་བར་བཞག་པས་དབྱེ་བ་ཞར་ལ་བརྗོད་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་གདམས་ངག་གསུངས་ཏེ། གོང་གི་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་པོ་འདུན་ལྡན་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་ཡུལ་བཅུ་ལ་བཅམས་ནས་འདོམས་པ་ནི་གདམས་ངག་ཡིན་པས་སོ། །བྱང་སེམས་ཅི་འདྲ་བ་ཞེ་ན། དུས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྟེ་རྒྱུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་དང་མཐུན་པར་གདམས་ངག་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད་པའོ། །དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་སེམས་དེས་བསམ་པས་འཕངས་པའི་དཀར་ཆོས་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པར་བྱ་བའི་རྗེས་བསྟན་དང་། དག་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བརྟེན་པས་ལྷ་གཞན་ལ་སྐྱབས་སུ་མི་འགྲོ་བ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་ཐེན་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་མངོན་པར་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་གདམས་ངག་གི་དགོས་པ་སྟེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱིར་དུའོ། །ཐབས་གང་གིས་ན། ཡོན་ཏན་ཐོབ་ཐེན་མི་ཉམས་པར་ཡོངས་སུ་བསྐྱང་བའི་དོན་ཏེ་ཐབས་ཀྱིས་སོ། །མདོ་འབྲེལ་”ནི། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་འདི་དང་འདི་འདོད་པས་ཡུལ་

ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་པ་ལ། ལྷ་རིའི་བྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རི་ལྟར་བྱང་
 རྩལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ཡུམ་ལ་སྦྱད་པར་བགྱི། ཞེས་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བྱང་
 རྩལ་སེམས་དཔའ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བཤད་པའི་ཆོས་རྣམས་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་རི་ལྟར་
 བསྐྱབ་པར་བྱ་ཞེས་པའི་ལན་དུ། ལྷ་རིའི་བྱ་འདི་ལ་ཞེས་པ་ནས་དེ་ལྟར་སྦྱོད་ན་བྱང་སེམས་ཡུམ་
 ལ་སྦྱོད་པ་ཡིན་ནོའི་བར་གྱིས་སྦྱབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་དང་། དགེ་སློང་ལྷ་རིའི་བྱ་ཞེས་པ་ནས་མ་
 འབྲས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་སྤྱན་པ་པོ་ཡིན་ནོའི་བར་གྱིས་སྦྱབ་པའི་པན་ཡོན་གསུངས་སོ། །མདོ་
 མཆོམས་འབྲེད་རྩལ་འདི་ནི་འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལྟར་དག་ལྡན་ལས་སོ། །དེས་
 ན་སེམས་བསྐྱེད་དུ་ཡུམ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཞེས་པའི་ཡུམ་ནི་ཁ་ཅིག་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་འདོད་
 །ཀྱང་། སྐབས་དེའི་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱས་སེམས་བསྐྱེད་བསྟན་ལ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་
 ཡུལ་སྦྱབ་པའི་ཐབས་ཡུམ་ཡིན་པས་འདིར་བསྟན་པའི་སྦྱབ་པ་ལ་ཡུམ་དུ་འདོད་པར་བྱ་སྟེ་སྦྱ་སྟེ་
 ལེགས་པར་འབྲེལ་བའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། གདམས་ངག་སྦྱིར་བསྟན། རྫོགས་དཀའ་བ་བྱེ་བྲག་དུ་
 བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བསྟན། བཤད། མཐུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། སྦྱབ་དང་བདེན་པ་རྣམས་དང་ནི། །སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་དགོན་མཆོག་གསུམ། །

མ་ཞེན་ཡོངས་སུ་མི་ངལ་དང་། །ལམ་ནི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། །

སྦྱན་མུ་དང་ནི་མངོན་ཤེས་ཀྱི། །ཡོན་ཏན་དུག་དང་མཐོང་ལམ་དང་། །

སྒོམ་ཞེས་བྱ་ལ་གདམས་ངག་ནི། །བརྩ་ཡི་བདག་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ། །

གསེར་སྤེང་། འདིར་བསྟན་གདམས་ངག་ནི་དབྱེ་གཞི། དབྱེ་ན་གངས་བརྩའི་བདག་ཉིད་དུ་
 ཤེས་པར་བྱའོ། །འབྲེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི་སྦྱབ་དང་ཞེས་སོགས་ཡུལ་བརྩར་ཡོད་པས་སོ། །

གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ལ་བཞི། སྦྱབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ། དམིགས་ཡུལ་བདེན་པ་བཞི། རྟན་
 དགོན་མཆོག་གསུམ། སྦྱབ་པ་སྤུན་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱ་ལ་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ངོ་བོ་

དང་། ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི།

འབྲེལ་པ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྗེས་སྐད་བཤད་
བ་བསྐྱབ་པ་ལ། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལས་མི་འདའ་བས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་
བ་དང་སྒྱུ་མོང་མ་ཡིན་པ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སྒྲོབ་པ་སྐྱབ་པ་
ལ་འདོམས་པ་དང་།

གསེར་མེད་། སྐྱབ་པ་ལ་འདོམས་སོ། །དེ་གང་ན། འཇུག་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་བྱ་ལ་སྒྲོབ་
པའོ། །གང་ལ་འཇུག་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཉེར་གཉིས་སྤར་རྗེས་སྐད་བཤད་
པར་བསྐྱབ་པའི་དཀར་ཆོས་མ་ལུས་པ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ལའོ། །དེས་ན་འདི་ནི་སེམས་བསྐྱེད་
ཀྱི་སྐབས་སུ་མདོ་ལས་བཤད་པའི་དཀར་ཆོས་ནམས་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།
འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྤར་བཤད་པའི་མདོ་ཡི་འབྲེལ་ལོ། །ཚུལ་ནི།
སྟོད་པ་པོ་སྟུང་བྱ་སྟུང་འབྲས་སྟོད་པ་རང་གི་ངོ་པོ་བརྒྲེག་ཆུ་དང་བཅས་པ་དེ་ཁོ་ནར་མི་དམིགས་
བ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཉེ་དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་
བདེན་པ་ལས་མི་འདའ་བ་བདེན་གཉིས་བྱང་འབྲེལ་གྱིས་ཉེ། ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེ་བྱང་སེམས་ཉིད་
ཡོད་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་བྱང་སེམས་ཀྱི་མིང་། བྱང་ཆུབ་ལུམ། ལུམ་གྱི་མིང་། སྟོད་ཅེས་མི་སྟོད་
ཅེས། སྟོད་ཀྱང་སྟོད་ལ་མི་སྟོད་ཀྱང་མི་སྟོད། སྟོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་སྟོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་
བྱ་བར་དང་། བྱང་པོ་ལྷ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ཞེས་སོ། །འདི་ཡང་དག་དང་པོས་ཀུན་
རྫོབ་དང་ལྷག་མས་དོན་དམ་ལས་མི་འདའ་བར་བསྐྱབ་ནོ། །ལུམ་གསུམ་གཞི་དང་འཛོམས་ལས་
ནི། ལྷ་རིའི་བྱས་དམིགས་པ་དང་བཅས་པས་བྱང་སེམས་ལུམ་དེ་ལ་སྟོད་པ་གསུམ་ཞུས་པས་
དམིགས་པ་དེ་དག་བསལ་བའི་ཕྱིར་བྱང་སེམས་དེའི་མིང་དང་། བྱང་ཆུབ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་མི་དམིགས་པའི་སྟོད་པ་མི་དམིགས་པར་བསྐྱབ་པས་མི་དམིགས་པ་སྟོད་པ་ཉིད་གསུངས་
བ་དང་། ལུམ་ཡང་མི་དམིགས་པར་བྱངས་ཤིང་། འདི་དག་གིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་བྱང་

པོ་ལྷ་མི་མཐོང་བས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པར་འཆད་དོ། །དེ་ལྟར་བྲངས་པའི་མདོ་འདི་
 ཐེག་བསྟུས་ཀྱི་བརྟན་དང་། མདོ་རྒྱ་གྱི་འགྲེལ་པ། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས། དག་ལྷན་རྣམས་
 སུ་རྣམ་གཡེང་གི་རྟོག་པ་བརྩའི་གཉེན་པོར་བཀའ་ཞིང་དེ་དག་ཏུ་བཤད་པའི་དགག་བྱ་ཡང་།
 བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ལས། དེས་ན་སངས་རྒྱས་དེ་བཞིན་དུ། །བྱང་ཆུབ་མ་མཐོང་བར་བརྗོད་
 པ། །ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བར་གྱིས་འདིར། །བཏགས་རྣམས་སེལ་བར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་
 རོ་མོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཀྱང་བཏགས་ཁོ་ན་དགག་བྱར་བསྟན་གྱི་གཞན་དབང་དགག་བྱར་
 མ་བསྟན་ལ། གཞོད་འཛོམས་འདི་ལས་ནི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བཏགས་སུ་བཤད་ནས་
 དེ་ཐམས་ཅད་རང་སྟོང་དུ་གསུངས་ཤིང་སྐྱེ་མེད་འགག་མེད་རྣམས་ཀྱང་སྐྱེ་མེད་བཞིན་པར་མཛད་
 རས་སྐྱེ་འགག་སེལ་བའི་རིགས་པ་རིགས་ཆོགས་བཞིན་འཆད་པས་སེམས་ཅམ་མིན་ལ། བྱང་
 པར་དུ་མདོ་འདི་རྟོག་པ་བརྩའི་གཉེན་པོར་མི་འཆད་ཅིང་མདོ་རྒྱ་འགྲེལ་བར་བཤད་པ་དང་ཡང་
 བཤད་ཆུལ་མི་མཐུན་པས་འདིས་ཀྱང་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ཡིན་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟེམ། །

གཉིས་པ་(ཁྱད་པར་)ནི། དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱབ་པ་དེ་ཉན་ཐོས་དང་སོགས་པ་རང་རྒྱལ་རྣམས་དང་
 ལྷན་མོང་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་ལས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྦྱར་བ་ཕྱིན་བྱག་གིས་ཆེད་དུ་
 བྱ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་རྟོགས་བྱ་ཆོས་སྐྱོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །ལྷ་རིའི་བྱ་
 གལ་ཏེ་འཇམ་བུའི་གླིང་འདི་དག་སྦྱོང་ལྷ་རིའི་བྱ་དང་མོ་ཁྱུ་འགལ་གྱི་བྱ་ལྟ་བུ་ལ་སྟག་གིས་འདི་ལྟ་
 ལྟེ་དཔེར་ན། འདམ་བྱ། འོད་མ། བྱར་ཤིང་། སྟེག་ཀྱི་མའི་ཆལ་ལམ། འབྲས་ཀྱི་ཞིང་ངམ། ཏིལ་གྱི་
 ཞིང་ལྟར་ཡོངས་སུ་གང་བར་རྒྱར་ཀྱང་དེ་དག་གི་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དེས་ནི་བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་
 སྦྱོད་པའི་ཤེས་རབ་ཉིན་གཅིག་བསྒྲོམས་པའི་བརྒྱའི་ཆར་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགོ། སྟོང་གི་ཆ་དང་།
 བརྒྱ་སྟོང་ནས་བྱེ་བ་བརྒྱ་སྟོང་གི་ཆ་དང་། བྲངས་སུ་དང་། ཆར་ཡང་། བཟང་བར་ཡང་། རྒྱར་
 ཡང་དཔེར་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགོའོ། །ལྷ་རིའི་བྱ་དེ་ལྟར་ཡུམ་ལ་སྦྱོད་པའི་བྱང་ཆེན་གྱི་ཤེས་རབ་
 ཉིན་གཅིག་བསྒྲོམས་པ་གང་ཡིན་པ་དེས་ནི་ཉན་རང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཐེལ་གྱིས་གཞོན་

པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལྷ་རིའི་བྱ་འདི་ལྟར་བྱང་ཆེན་གྱི་ཤེས་རབ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་གྱི་ཤེས་རབ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོ་དང་། སྟོགས་བཅུ་རེ་རིའི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་ལ་བསྐྱེད་ནས་གསུངས་སོ། །དཔེ་དྲུག་པོ་འདིས་ནི་རིམ་བུ་ལྟར་ཐེག་དམན་གྱི་ངེས་འབྱེད་བཞི་དང་། མཐོང་སྟོམ་སྟེ་རྟོགས་པའི་ཆོས་དྲུག་བསྟན་ཏོ་ཞེས་འཕགས་པ་གསུང་ངོ། །

གལ་ཏེ་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དཔེ་དྲུག་པོ་འདིས་ནི་འཇམ་བུའི་སྤྱིང་ལ་སོགས་པ་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གང་བའི་དཔེ་ཡིན་ལ་དེ་དག་གིས་ཆོས་དྲུག་བསྟན་པར་བྱས་ན་ཆོས་དྲུག་པོ་ཉིད་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གང་བའི་དཔེར་འགྱུར་དགོས་ན་དེ་ཡང་མི་རིགས་པ་དང་། ཆོས་དྲུག་ལ་གནས་པས། གང་བའི་དཔེར་བྱེད་ནའང་འཇམ་ཞེས་སྟོས་པ་དོན་མེད་དེ། དེ་ལ་ནི་དཔེ་དོན་སོ་སོར་ངེས་པས་ཤིང་། དཔྱོད་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཁྱོད་ཉོན་ཅིག་དང་ངེ་མ་མེད་པའི་ལན་གྱིས་ཆོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་འདིར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མི་སྟོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཤེས་རབ་དང་རྩ་འབྲུལ་ཅན་གྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་མཆོག་ཟུང་གཅིག་ཡིན་ལ། དེ་དག་ལས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ན་དེ་དག་གི་སྟོབ་པ་རྣམས་ལས་ཀྱང་ཁྱད་ཞུགས་པར་གྲུབ་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དངོས་བསྟན་གྱི་དཔེ་ལ་ནི་དོན་གཅིག་ལ་དཔེ་བྱི་མ་བྱང་བའི་ཕྱིར་འཇམ་སྟོས་ལ་ཤུགས་བསྟན་དྲུག་ལ་ནི་སོ་སོར་གདམ་ཁ་”ཅན་གྱི་འཇམ་ཞེས་སྟུར་རོ། །འོ་ན་བློད་ནས་སྟོམ་ལམ་གྱི་བར་ལ་གནས་པས་གང་བའི་དཔེར་འདམ་བུ་སོགས་རི་ལྟར་ཆོས་མཚུངས་ཤིང་། དེ་ལ་བློད་ནི་འདམ་བུ་དང་འབྲས་སྟེ། ལས་ཉོན་གྱི་གཞོད་པ་ཚུང་དུ་ཡང་མི་བཟོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅེ་མོ་ནི་འོད་མ་དང་འབྲས་སྟེ། དེ་ལ་མེ་མཆོན་གྱིས་མི་ཆོད་པ་བཞིན་དུ་ལས་ཉོན་གྱི་གཞོད་བྱེད་དྲུག་པོ་དང་ཐང་ཀྱང་དགེ་ཅི་འཆད་པས་སོ། །བཟོད་པ་ནི་བྱར་ཤིང་དང་འབྲས་སྟེ། སྟེ་བ་གཞན་ཐོབ་ཀྱང་རན་སོང་ཆད་པའི་ཕྱིར་བདེ་འགྲོར་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་སྟུར་བས་ཆོས་སྟོམ་པའི་མངར་བ་ལས་མི་འདའ་བས་སོ། །ཆོས་

མཆོག་ནི་སྤྲིག་མ་དང་འབྲས་སྟེ། སྤྲུང་བྱ་འཕེགས་པ་དང་འབྲས་བར་མཐོང་ལམ་རྟོགས་པར་བྱེད་པས་
 སོ། །མཐོང་ལམ་ནི་འབྲས་དང་འབྲས་སྟེ། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྟོགས་པའི་འབྲས་བྱ་མཆོག་ཡིན་
 པས་སོ། །དེ་རི་ལྟར་མཆོག་ཏུ་རུང་ཞེ་ན། ཉེས་པ་མེད་དེ། མཐོང་ལམ་ནས་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་
 པ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཅམ་ལ་དེ་ལས་ལྷག་པ་མེད་པས་
 སོ། །སྒྲོམ་ལམ་ནི་ཉིལ་དང་འབྲས་སྟེ། ཉིལ་གྱི་ཡང་མེ་ཉོག་དང་སྤྲོད་བྱ་ལ་སོགས་པ་རིགས་ཐ་དད་
 མེད་ཀྱང་དུས་གཞན་གྱི་ཆེ་འབྲས་བྱ་ལ་ཁུད་པར་ཡོད་པ་ལྟར། སྒྲོམ་ལམ་དང་མཐོང་ལམ་གཉིས་
 རྟོགས་པ་ལ་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་སྒྲོམ་སྤང་སྤོང་བའི་རྒྱས་པ་མི་འབྲས་བས་སོ། །འོ་ན་ཆལ་སྒྲོས་པ་ཅི་
 ཞེ་ན། དབང་པོ་རྣེ་རྒྱལ་འབྲིང་གསུམ་གྱི་བྱོད་སོགས་རྣམས་ནང་ཆན་ཐ་དད་ཀྱང་བྱོད་ལ་སོགས་
 པའི་རིགས་གཅིག་ཡིན་པ་མཆོན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། འདམ་བྱ་ལ་སོགས་པ་ནང་ཆན་མི་གཅིག་པ་དུ་
 མ་ཡོད་ཀྱང་རིགས་གཅིག་པས་སོ། །འོ་ན་འམ་ཞེས་གདམ་ཁ་ཅན་སྒྲོས་པ་ཅི་ཞེ་ན། དཔེ་བྱི་མ་
 བྱི་མ་བྱང་བའི་ཆེད་དེ། དེ་ལྟ་ན་དཔེ་ཐ་མ་ལ་འམ་སྒྲོས་པ་མི་འཐད་དེ། དཔེ་བྱི་མ་བྱང་རྒྱ་མེད་པས་
 ཤེ་ན། མ་གྲུབ་སྟེ། འཕགས་པ་རྣམས་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་དཔེ་བྱང་བའི་ཕྱིར་
 ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དཔེ་གཞན་མ་བརྟེན་པ་ནི་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་སྤྲོ་ཆོགས་ཡོད་པས་དེ་
 དག་གི་རིགས་བསྐྱུས་པའི་ངོ་བོ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཉེ། རེ་རེ་ཞིང་དཔེ་བརྟེན་ན་དཔེ་བརྟེན་
 པས་མི་ལང་ལ་ཉེ་བར་བཞད་པ་ལ་མི་མཁས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །འོན་ཀྱང་ད་ལྟར་འགྱུར་བ་
 འདི་རྣམས་ལ་དཔེ་ཐ་མ་ལ་འམ་སྒྲོས་པ་མི་སྤྲང་ངོ་། །འདིར་འཕགས་པས། དགེ་སྤྲོད་ལྷ་རིའི་
 བྱ་དང་མོ་ལྷ་འགལ་གྱི་བྱ་འབྲས་བཞུགས་གིས་ཞེས་གང་གསུངས་པ་འདིས་ནི་རི་རྒྱུད་གསུངས་
 པའི་རྟོགས་པ་མཐུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞེས་བྱ་བར་ངོ་ཞེས་སྤང་བཞད་པའི་ཆོས་བྲལ་གིས་རྟོགས་
 པ་མཐུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་གང་བར་གྱུར་ཀྱང་ཞེས་སྤྲུང་ཉེ། དེ་ལྟར་ན་མཆོག་ཟུང་གཅིག་དང་འབྲས་
 བཞུགས་ནི་གང་གིས་གང་བའི་རྟོན་ནོ། །འཇམ་གླིང་ནས་ཕྱོགས་བརྒྱའི་འཛིག་རྟོན་གྱི་ཁམས་
 ནི་གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་གང་བའི་གཞིའོ། །འདམ་བྱ་སོགས་བྲལ་ནི་རི་ལྟར་གང་བའི་དཔེའོ། །དེ་

ཡང་དྲུག་པོ་འདིའི་ཆལ་འཐུག་པའི་དཔེས་གང་བའི་དོན་མཆོན་ལ། དཔེ་དྲུག་པོའི་ངོ་བོས་ཆོས་
 དྲུག་ཞར་ལ་མཆོན་པར་བཤད་ན་འཕགས་པའི་བཤད་པ་ལ་འགྲིག་སྟེ། ཚུལ་འདི་དག་གི་དཔེ་
 དོན་རིམ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ཙམ་ལ་ཡང་རྟེན་བྱེད་རྣམས་ཐེ་ཆོས་མ་ཞུགས་སྐར་ངོ་། །ཤེས་རབ་ཉིན་
 གཅིག་བསྐྱེམས་པའི་བྱང་སེམས་ལ་འཕགས་པས། སྟོད་པ་ལ་ཞུགས་པ། བྱིར་མི་ལྟོག་པ། སྟེ་
 བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་རྣམས་ཡིན་པ་བཀག་ནས། དེ་བས་ན་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པའི་ཆོས་
 ཅན་བརྟེན་ལས་བྱང་བའི་སེམས་ཀྱིས་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲུབས་
 དང་པོར་སེམས་བསྐྱེད་པར་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་འདིར་མངོན་པར་བཞེད་པར་མངོན་
 ཞེས་སྟོར་ལམ་པ་མན་ཆད་གཅིག་ལ་གསུངས་ཀྱང་། སྐབས་པ་འདི་བྱང་སེམས་དེ་བཞི་ཀའི་ལམ་
 ཡིན་པས་དེ་དག་ཀྱང་རྟེན་ཡིན་པ་མི་འགལ་བ་དགོངས་པར་སེམས་སོ། །གཞོད་འཛོམས་ལས་
 བློ། འཐུག་པ་དང་མཐོ་བ་ལ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་དུ་བྱས་ནས་དང་པོ་ནི་འདམ་བུ་དང་འོད་མ།
 གཉིས་པ་ནི་བྱར་ཤིང་དང་སྟེག་མ། གསུམ་པ་ནི་འབྲས་དང་ཉིལ། ཞེས་བཤད་ནས་དེ་དག་ལ་
 ཡང་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་འཐུག་ལ་བྱི་མ་བྱི་མ་སྒྲུབ་པར་བཤད་དོ། །མདོ་དང་བསྐྱིགས་ན་སྒྲ་མ་རྣམས་
 སྒྲུབ་ལ་བྱི་མ་རྣམས་འཐུག་ན་འགྲིག་སྟེ་ཉན་ཐོས་མང་པོས་གང་བ་མཆོན་པ་ལ་དཔེ་གདམ་ཀ་
 ཅན་འདི་རྣམས་བྱང་བས་སོ། །

གཉིས་པ་(དམིགས་ཡུལ་བདེན་པ་བཞི་ལ་གདམས་པ་)ལ་གཉིས། སྟེ་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་
 བོ། །དང་པོ་ལ་ལྟ། སྐྱ་བཤད། རང་བཞིན། གཅིག་ཐ་དད། ཁངས་ངས་པ། གོ་རིམས་ངས་
 པལོ། །དང་པོ་ནི། བསྐྱ་བ་ལས། བདེན་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྐས་པ། བསྟན་པ་དང་མི་མཐུན་པ་
 མེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་དོན་དང་། དེ་མཐོང་ན་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱར་འགྱུར་བའི་དོན་ནི་བདེན་
 པའི་དོན་ལོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོའི་དོན་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མི་རྟག་སོགས་སུ་རིམ་རྒྱར་
 བསྟན་པ་དེ་ལྟར་དུ་གནས་པས་བདེན་པ་ཞེས་པ་སྟེ་ཡུལ་དང་། བྱི་མ་ནི་རིམ་རྒྱར་གནས་པ་དེ་ལྟར་
 མཐོང་ན་སྟོ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་སྐྱེད་པ་ཞེས་པ་སྟེ་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྟེང་ནས་ཡིན་ཏེ་འདི་ནི་བདེན་པ་

ཅམ་གྱི་སྒྲ་དོན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་སྤྱད་ཀྱང་དང་འགྲོག་ལམ་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན།
 ཉན་ས་ལས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་པ་དེ་དག་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་པར་བདེན་པའི་སྒྲོམ་པ་
 ཡང་དག་པ་རྩི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་མཐེན་ཅིང་གཟིགས་ཀྱི་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དག་པ་རྩི་ལྟ་བུ་
 བཞེན་དུ་མི་ཤེས་མི་མཐོང་བས་ན་དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པའི་བདེན་པ་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །བྱིས་
 པ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་བདེན་མོད་ཀྱི་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་གྱི་འཕགས་པ་རྣམས་
 ཀྱིས་གཉིས་ཀས་བདེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་པ་རྣམས་རྩི་ལྟར་བདེན་
 པ་དེ་ལྟར་གཟིགས་པས་སྒྲོ་དང་དོན་གཉིས་ཀས་བདེན་པའི་ཕྱིར་འཕགས་པའི་ཡིན་ལ་བྱིས་པ་
 རྣམས་ལ་དོན་ལ་བདེན་ཀྱང་སྒྲོ་དོར་དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་པས་དེའི་བདེན་པར་མ་བཞག་ཅེས་པ་
 ལྟར་རོ། །དོན་དེ་ཡང་མཛོད་འགྲེལ་ལས། འཕགས་པས་བདེ་བར་གང་གསུངས་པ། །དེ་ནི་
 གཞན་གྱིས་སྤྱད་བསྐྱེད་ཅིག །གཞན་གྱིས་བདེ་བར་གང་གསུངས་པ། །དེ་ནི་འཕགས་པས་
 སྤྱད་བསྐྱེད་ཅིག །ཅེས་བྲངས་ཤིང་གཞན་དག་ན་རེ་གཉིས་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བདེན་པ་
 ཡིན་ལ་གཉིས་ནི་འཕགས་པ་ཡང་ཡིན་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བདེན་པ་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ་
 ཞེས་པ་ནི་གཞན་ལུགས་ཀྱི་འཕགས་པའི་བདེན་པར་འཛོག་ཚུལ་བཞོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(རང་བཞིན་)ལ་གཉིས། མཚན་གཞི་དང་། མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཀུན་
 ཉོན་དང་། རྣམ་བུར་གི་བདེན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཀུན་བརྟུས་སུ། སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་གང་
 ཞེ་ན། དེ་ནི་སེམས་ཅན་སྤྱི་བ་དང་སྤྱི་བའི་གནས་ཀྱིས་ཀྱང་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་མ་དག་
 པའི་སྒྲོད་བརྩུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གཉིས་ནི་སྤྱད་བདེན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་
 རྟེན་གང་ཡིན་པ་དང་སྒྲོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གང་ཡིན་པ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་སྤྱིད་པ། ལས་དང་
 ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་འབྱུང་བ་འདི་མཐའ་དག་ནི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པའོ་ཞེས་ཏེ། མདོར་
 བ་ཟག་བཅས་མཚན་ཉིད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་མཐས་ཅད་སྤྱད་བདེན་ཡིན་ནོ། །ཀུན་འབྱུང་གི་མཚན་
 གཞི་ནི། ཀུན་བརྟུས་ལས། ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་

དབང་གིས་བྱང་བའི་ལས་སོ་ཞེས་པ་ལྟར་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཉོན་ཐམས་ཅད་དོ། །

གཉིས་པ་(རྣམ་བུ་གི་བདེན་པ་)ལ་གཉིས། འགོག་བདེན་དང་། ལམ་བདེན་གྱི་མཚན་གཞིའོ། དང་པོ་ནི། ཀུན་བཏུས་ལས་དུ་མ་ཞིག་བཤད་ཀྱང་བསྐྱེད་བན་དང་དོན་དམ་པའི་འགོག་པ་གཉིས་སོ། དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཡང་བན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ས་བོན་ཉམས་སྤང་པས་འགོག་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། དོན་དམ་པས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ས་བོན་ཀུན་ཏུ་བཅོམ་པས་འགོག་པ་གང་ཡིན་པའོ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ་སྟེ་ལ་སྤངས་པ་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་འགོག་བདེན་བཏགས་པ་བ་ལས་མེད་དེ། ས་བོན་བྱངས་མ་བྱང་བས་སོ། །ཁ་ཅིག་འགོག་བདེན་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་གྱིས་བྱུང་བར་འདོད་ཅིང་གཞན་དག་བསྒྲིག་སྟེ་འདོད་པ་ནི་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཞིབ་ཏུ་མ་བཏགས་པ་སྟེ། ཀུན་བཏུས་ལས། མཚན་ཉིད་གྱིས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ལམ་དང་ཉོན་མོངས་པ་མི་འབྱུང་བ་སྟེ་གང་དུ་འགོག་པ་དང་གང་གིས་འགོག་པ་དང་གང་འགོག་པ་ཞེས་དེ་བཞིན་ཉིད་དགག་གཞི་སྤང་བྱ་ལམ་གྱིས་བཅོམ་པའི་ཆ་གང་འགོག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་བཤད་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་གྲངས་འདིས་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་གང་དུ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་དངོས་སོ་འགགས་པ་དེ་འགོག་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། ཞེས་སྤང་བྱ་ལམ་གྱིས་བཀག་ཆ་ལ་ཡང་འགོག་བདེན་དུ་བཤད་པས་མེད་དགག་སོ་སོར་བཏགས་འགོག་གི་རང་བཞིན་ཡང་དེར་བཞག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བྱམ་པས་དཔེན་པའི་ས་ཕྱོགས་དང་དེའི་སྟེང་གི་བྱམ་པ་བཀག་ཆ་གཉིས་ཀ་བྱམ་མེད་ཡིན་པ་ལྟར་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དེའི་སྟེང་དུ་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་བཀག་ཆ་གཉིས་ཀ་འང་འགོག་བདེན་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འདས་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས་སོ། །གཞན་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྤྱག་བསྐྱུལ་འགོག་པ་ཞེས་བཀྱི་བ་ནི་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་མ་བྱས་པ། མ་སྟེས་པ། ཟད་པ་མེད་པ། ཟད་པ་དང་བྲལ་པ། ཉག་པ། བཏུན་པ། ཞི་བ། མི་འཛིག་པ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པ། ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱབས་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བ། རྣམ་པར་

དབྱེར་མེད་པ། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་གསྐྱའི་སྤྱང་གི་བྱེ་མ་ལས་འདས་
 བ་དང་ལྡན་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱར་བསྐྱན་བ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་འདི་ཉིད་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱབས་ལས་མ་གྲོལ་བ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་སྤྱང་པོ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་བ་བཞིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་རྒྱས་པར་ནི་མདོ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་
 སྤྱག་བསྐྱེལ་འགོག་པའི་བདེན་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་རྟོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་རྒྱུད་མྱའི་འགྲེལ་པར་
 བངས་པས། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་བྲལ་དུ་གནས་གྱུར་བའང་འགོག་བདེན་དུ་འདོད་དགོས་
 ལོ། །འགོག་བདེན་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པས་མི་ཆོག་གི་ལམ་བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་
 བཅོམ་པ་དགོས་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ས་པོན་ཉམས་སྤང་བ་ཡང་འགོག་པ་བཏགས་
 བ་བ་བརྟའི་འགོག་པར་བཤད་པས་ཤེས་སོ། །

གཉིས་པ་(ལམ་བདེན་གྱི་མཆོན་གཞི)ནི། ཀུན་བཏུས་ལས། ལམ་གྱི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། ལམ་
 གང་གིས་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་སྤྱོད་པ་དང་། འགོག་པ་མཛོན་དུ་
 བྱེད་པ་དང་། ལམ་སྐྱོམ་པ་སྟེ་འདི་ནི་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་མདོར་བསྐྱེས་པའོ། །ཡང་ལམ་རྣམ་པ་
 ལྟ་སྟེ། ཆོགས་ཀྱི་ལམ་དང་། སྐྱར་བའི་ལམ་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་དང་། སྐྱོམ་པའི་ལམ་དང་།
 མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་མོ་ཞེས་པའི་རྗེས་སུ་འབྱངས་ནས་ལམ་ལྟ་གཤམ་བདེན་དུ་འདོད་ལ། ཁ་
 ཅིག་ན་རེ་ཆོགས་སྐྱར་ནི་ལམ་བདེན་གྱི་འཁོར་ཅམ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་སྤྱད་དུ་གསུངས་
 ཏེ། ཀུན་བཏུས་འགྲེལ་པར། རབ་དུ་དབྱེ་བ་འདི་ཡང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་འཁོར་དང་བཅས་པའི་
 སྐབས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །གཞན་དག་ལམ་གྱི་ཆོས་བཞི་དང་། དག་གསལ་གཉེན་
 པོའི་ཆོས་རྣམས་མ་ཆང་བས་མི་སྟོབ་ལམ་དང་ཆོགས་སྐྱར་ལམ་གྱི་འབྲས་བྱ་དང་རྒྱ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ལམ་མཆོན་ཉིད་པ་མིན་པས་མཐོང་སྐྱོམ་གཉིས་ཁོ་ན་ལམ་མཆོན་ཉིད་པའོ། །ཞེས་སྤྱོད་པ་ཡང་
 ལྟ་དགའ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། རྒྱུད་མྱའི་འགྲེལ་པར། འདིས་ནི་སྤྱར་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་
 བ་དང་། འགག་པ་མེད་པས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་ཐུབ་པ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་

ཉིད་འདོད་ཆགས་དང་བལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ཅན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྟོགས་པ་དེ་དག་ལམ་མིན་ན་བདེན་པ་བཞི་གང་དུ་བཞག་བདེན་པ་བཞི་
གང་ཡང་མིན་པའི་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ཡོད་པ་འདི་ནི་སྣོ་གྲོས་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་
བྲེད་ལས་གཞན་སུ་ཞིག་གིས་རྟེན། གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་སར་སྤང་བུའི་གཉེན་སོ་བྲེད་པའི་རིགས་
'པ་དང་། སྤང་འདས་སུ་འགྲོ་བའི་ངེས་འབྱེན་དང་། སྐབ་པ་རྣམས་མེད་པའི་ཕྱིར་ལམ་བདེན་རི་
ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། སངས་རྒྱས་སར་སྤང་བུ་དངོས་སུ་སྤོང་བ་དང་། དེ་ལས་གོང་དུ་འགྲོར་མེད་ཀྱང་
སྤང་བུ་འདོམས་པའི་མཐུ་ཐོགས་པ་མེད་པ་མངའ་ཞིང་། གདུལ་བུ་ཐར་པར་འབྱེན་པའི་མཐུ་ཕུན་
ཆོགས་ཀྱི་མཐུན་པ་དང་སེམས་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྐབ་པ་ཡོད་ལ། ཟེག་པ་དང་ལམ་གཉིས་
ཀ་ལ་ཆེན་སོ་རྣམས་ཀྱིས་འདིས་འགྲོ་བ་དང་འདིར་འགྲོ་བ་གཉིས་གསུངས་པ་དང་། འདིར་ཡང་
རྣམ་པ་སོ་དགུ་ལམ་བདེན་དུ་གསུངས་པས་དབྱེད་པ་དེ་དག་ནི་ཀྱི་ནམོ།

གཞན་ཡང་ཆོགས་སྤྱིར་ནི་ཐེག་པ་རང་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱོད་པར་བྱེད་པའི་མངོན་
 ཉོགས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པས་ལམ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་
 དག་གིས་སྤང་བའི་ས་བོན་བྱངས་འབྱིན་མི་རྒྱས་ཤིང་བདག་མེད་དོན་སྤྱི་ཙམ་དུ་འཇལ་བའི་
 སྤྱིར་ལམ་མིན་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་མངོན་གྱུར་ཡིན་ན་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་དགོས་ཏེ། གཉེན་པོ་ཡིན་ན་
 ས་བོན་འབའ་ཞིག་འཛེམས་དགོས་པས་སོ། །ལོག་གྱུར་ཡིན་ན་མ་རྟོགས་པས་ཁྲབ་དགོས་ཏེ།
 དོན་སྤྱིའི་ཆུལ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་དེ་མ་རྟོགས་པས་ཁྲབ་པས་སོ། །དེའི་སྤྱིར་རྒྱང་འཕེན་བཞིན་ཡུལ་
 རྟོགས་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་ལ་མངོན་སུམ་གཅིག་བྱ་ལས་མེད་པར་ཁས་ལོངས་ཤིག་གཞན་ཡང་སོ་
 གྱེ་ལ་ལམ་ཁྲགས་དང་། ཐབས་ཤེས་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཉམས་ལེན་དང་། རྟོགས་བྱང་ལས་སྤྱིར་མི་
 ལྷོག་ཀྱང་མེད་པར་ཁས་སྤང་བར་བྱའོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ལམ་གཉིས་འགལ་བར་ཡང་མ་དེས་
 ཏེ། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་གི་སྤྱོགས་གཉིས་བཞིན་ནོ། །ཀྱན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ནི་
 མིན་ཏེ། དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པའམ་ཡང་ན་དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱུང་བའི་ལས་ཡིན་དགོས་པ་ལས་དེ་

གཉིས་གང་ཡང་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ནི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་སྤྱད་ན་
ལས་འདས་པའི་ཐབས་དམ་པ་ཡིན་གྱི་ཡང་སྲིད་ཀྱི་རྒྱུར་མི་རུང་ཞིང་དེ་གཙོན་པར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་བསྐྱབ་པ་ལས། འཛིག་ཏེན་པའི་ཚོས་གང་དག་ཡང་འབྲུང་བའི་སྲིད་པ་སྤྱན་འབྱེན་
ཞིང་དེ་ལ་མི་སྤྱོད་པ་འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ཅིའི་ཕྱིར་ཀྱང་
འབྲུང་བའི་བདེན་པས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དག་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་འབྲུང་བའི་སྲིད་པ་
ལ་མི་སྤྱོད་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་། ཡང་འབྲུང་བ་པའི་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱིས་ཉེས་
པར་སྤྱད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཀྱང་ཀྱང་འབྲུང་བའི་བདེན་པས་
བསྐྱས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན། ཉེས་པ་མེད་དེ། ལུང་དེ་ལས་ནི་
ཡང་སྲིད་འཕེན་པའི་ལས་ཀྱི་ཀྱང་འབྲུང་དགེ་བ་དང་ཐག་བཅས་རྒྱ་ཡིན་པ་ཙམ་དུ་མཐུན་པས་
དེས་བསྐྱས་པར་གསུངས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་(མཚན་ཉིད་)ནི། བདེན་པ་རེ་རེ་ལ་རྣམ་པ་བཞི་བཞི་སྟེ། བཅུ་དྲུག་གོ། །དེ་ཡང་
གང་ཞེ་ན། བདེན་པ་དང་སོ་ལ་མི་རྟག་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་པ་དང་། སྟོང་པ་དང་། བདག་མེད་
པའོ། །གཉིས་པ་ལ་རྒྱ་དང་། ཀྱང་འབྲུང་བ་དང་། རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱུན་ལོ། །གསུམ་པ་ལ།
འགོག་པ་དང་། ཞི་བ་དང་། བྱ་ལོ་མ་པ་དང་། དེས་འབྲུང་ངོ། །བཞི་པ་ལ། ལམ་དང་། རིགས་
པ་དང་། སྐྱབ་པ་དང་། དེས་འབྱེན་ལོ། །བཅུ་དྲུག་སོ་འདི་ཡི་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་ནི་གཞུང་ལས་
འཆད་པས་མི་བརྗོད་དོ། །འོ་ན་བཅུ་དྲུག་ཏུ་འཛོག་པ་ཅི་ཞེ་ན། རྟག་པ་དང་། བདེ་བ་དང་། བདག་
གི་དང་། བདག་ཏུ་ལྟ་བ་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་སྦྲེལ་རིམ་པ་བཞིན་དང་སོ་བཞིའོ། །རྒྱ་མེད་པ་
དང་། རྒྱ་གཅིག་སྤྱད་དང་། འབྲུང་བ་དང་། རྫོང་སྤྱད་པ་ལྟ་བ་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་སྦྲེལ་
གཉིས་པའི་བཞིའོ། །ཐར་པ་མེད་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་ཐར་པ་ཡིན་པ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་
བདེ་བ་བྱ་ལོ་མ་པ་ཡིན་པ་དང་། ཐར་པ་ནི་གཏན་མི་ལྡོག་པ་མིན་ལོ་སྤྱད་པ་ལྟ་བ་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་
གཉེན་སྦྲེལ་གསུམ་པའི་བཞིའོ། །ལམ་མེད་པ་དང་། ལམ་འདི་ངན་པ་དང་། གཞན་ཡང་ལམ་ཡིན་

བ་དང་། ལམ་འདི་ཡང་ཐོག་གོ་སྟམ་དུ་ཉ་བ་སྦྱང་བ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་བཞི་པའི་བཞིའོ། །དེས་
ན་ཉ་བ་སྦྱང་བ་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་དག་གི་ཕྱིར་དུ་རྣམས་བ་བཅུ་དྲུག་དུ་བཞག་གོ། །གཞན་ཡང་བསྟུ་
བར། སྟུག་བསྟུལ་གྱི་བདེན་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྟུམ་པ། ཉོན་མོངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་འདུ་བྱེད་
གྱི་དོན་ནོ། །ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྟུམ་པ། སྟུག་བསྟུལ་གྱི་བདེན་པ་བསྐྱེད་
པའི་དོན་ནོ། །འགོག་པའི་བདེན་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྟུམ་པ། དེ་གཉིས་ཀ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་དོན་
ནོ། །ལམ་གྱི་བདེན་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྟུམ་པ། དོན་གསུམ་པོ་སྟུབ་པའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་འབྱུང་
བས་ཀྱང་འདི་དག་གི་མཚན་ཉིད་གོ་བར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་(གཅིག་ཐ་དང་)ནི། འགོག་བདེན་དང་གཞན་གསུམ་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དང་ཡིན་
ལ། གཞན་གསུམ་ནི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ལམ་བདེན་དང་སྟུག་ཀུན་གཉིས་རྩིས་ཐ་དང་
ལ། རྩིས་ཐོབ་གྱི་ལམ་བདེན་ནི་སྟུག་བདེན་དང་མི་འགལ་ལོ། །སྟུག་ཀུན་གཉིས་ཀྱང་ཀུན་འབྱུང་
ལ་སྟུག་བདེན་གྱིས་བྱུང་ལ་སྟུག་བདེན་ལ་དེས་མ་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་ཀུན་གཞི་དང་སྣོད་གྱི་འཛིག་
རྟེན་དང་དབང་པོ་ལྟ་དང་གཞན་ཡང་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་ཟག་བཅས་རྣམས་ལྟ་བུའོ། །

བཞི་པ་(གངས་པེས་)ནི། ཅིའི་ཕྱིར་བདེན་པ་བཞིར་ངེས་ཤིང་། རྟོགས་ལྡན་གྱི་སྒྲིང་དོར་
བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ལ་ནག་ཕྱོགས་དང་དཀར་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ངེས་ལ་དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་རྒྱ་
འབྲས་གཉིས་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཉན་ས་ལས་དེ་ལ་ནག་པོའི་ཕྱོགས་
དང་དཀར་པོའི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་རྣམས་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར། བདེན་པ་བཞི་
རྣམས་པར་བཞག་སྟེ། དེ་ལ་བདེན་པ་སྟུག་བསྟུལ་ནི་འབྲས་བྱ་ཡིན་བདེན་པ་ཀུན་འབྱུང་ནི་རྒྱ་ཡིན་
ནོ། །བདེན་པ་འགོག་པ་ནི་འབྲས་བྱ་ཡིན་བདེན་པ་ལམ་ནི་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང་རིག་པར་བྱ་བའི་
རྒྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བདེན་བཞིར་འདུས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་
ཉིད་བདེན་བཞིར་མ་འདུས་པར་བཤད་ཅིང་། སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་འདུ་བྱེད་ཉེ་བར་
ཞི་བ་ཡིན་ཀྱང་འགོག་བདེན་མིན་པར་བཤད་ལ། གཞན་དུ་ཡང་མ་འདུས་པས་སོ། །

ལྷ་པ་(གོ་རིམ་ལྷ་པ་)ནི། དང་པོར་ལམ་སྒྲིམ་པ་པོས་རི་ལྷར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིམ་
པ་དང་བསྐྱེད་པ་སྟེ། རྒྱུད་ལྷ་ལས། ཉན་ནི་ཤེས་བྱ་ནད་ཀྱི་རྒྱ་ནི་སྤང་བྱ་ལ། །བདེར་གནས་ཐོབ་
བྱ་སྤོང་ནི་བསྟེན་པར་བྱ་བ་ལྟར། །སྤྱག་བསྐྱེད་རྒྱུ་དང་དེ་འགོག་པ་དང་དེ་བཞིན་ལམ། །ཤེས་བྱ་
སྤང་བྱ་རེག་པར་བྱ་ཞིང་བསྟེན་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། མཛོད་ལས་ཀྱང་། དེ་དག་རི་ལྷར་མངོན་
རྟོགས་རིམ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(ཡན་ལག་གི་དོན་)ལ་གཉིས། སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་
བཞི། འབྲས་བྱ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་། འབྲས་བྱ་འགོག་པ། རྒྱ་ལམ་བདེན་ལ་གདམས་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

འབྲེལ་པ། སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བྱར་གྱུར་པའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་།
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དག་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་གཅིག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།

གསེར་ཕྱེད། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་འདོམས་སོ། །དེ་གང་ན་ཟག་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་
སོགས་སྤང་པོ་ལྷ་འབྲས་བྱར་གྱུར་པའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་། དེ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཤེས་ཕྱིན་
དག་དེ་བཞིན་ཉིད་སྤྱོད་བྲལ་ཀྱི་ངོ་བོར་གཅིག་པ་སྟེ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནིའོ། །དེ་
ལྷར་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དབྱེར་མེད་པར་སྤོང་པ་ཡང་སྤྱག་བདེན་ལ་ཤེས་ཕྱིན་ཤེས་པ་སྐྱེ་བས་
དེ་དག་གི་པའི་ཆེད་དུ་སྟེ། གཟུགས་སྤྱོད་པ་ཉིད་ལ་བཙོན་ན་བཙོན་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤང་
པོ་ཕྱི་མ་བཞི་དང་། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་དང་། ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་དང་། བདེན་པ་བཞི་དང་།
རྟོན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་དང་། སྤྱོད་ཉིད་ཉི་ལྔ་ལ་བཙོན་ན་བཙོན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །འབྲུམ་
དང་ཁྱི་བརྒྱད་སྤྱོད་པར་སྤྱོད་པ་ཉིད་བདུན་པོ་འདི་དག་ལ་བཙོན་ན་བཙོན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པའི་
དོན་ནི། གཞོད་འཛོམས་ལས། སྤང་པོ་ཁམས་བདེན་པ་རྟོན་འབྲེལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདུས་བྱས་
མ་བྱས་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱོད་པ་ཉིད་བདུན་ལ་བཤད་དོ། །དེ་ལྷར་སྤྱོད་ཉིད་བདུན་གྱིས་ཡུམ་ལ་
བཙོན་པར་བྱེད་ཀྱང་བཙོན་པ་དང་མི་བཙོན་པར་མི་བཙོན་དེ། སྤང་པོ་ལྷ་ལ་བཙོན་ཞེས་བྱ་བ་

དང་མི་བཙོན་ཞེས་བྱ་བར་མི་མཐོང་ངོ་”ཞེས་གསུངས་པས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་པ་བཀག་
ནས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་(རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་ལ་གདམས་པ་)ནི།

འབྲེལ་པ། ཀུན་འབྱུང་བ་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྒྱུར་རྒྱུར་བ་དག་ཐ་མི་
དད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་འགོག་པ་དང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་།

གཤམ་མེད་། སྤྱག་བསྐལ་གྱི་ཕུང་པོ་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་ལ་འདོམས་སོ། དེ་གང་ན་
ཟག་བཅས་རྒྱུར་རྒྱུར་གྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་ཀུན་འབྱུང་བ་སྟེ་སྟེ་བ་འདོག་པ་ལ་སྟེ་
འགག་པ་དང་། ཆགས་སོགས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། དད་སོགས་རྣམ་པར་བྱང་བའི་
ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལོ། །དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཟག་བཅས་རྒྱུར་རྒྱུར་གྱི་
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང་དེ་རང་གི་ངོ་སོས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དག་ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ།
གཟུགས་སྟེ་བའི་ཆོས་ཅན་ནས་འགག་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་
ཅན་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་ཕུང་
པོ་སྟེ་མ་བཞི་ལ་གསུངས་ནས་མཐར་ཆུང་ཞེས་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་དང་སྟོང་བ་ཉིད་རྣམ་པར་ཞེས་
བའོ་ཞེས་པ་སྟེ་འདིས་ནི་ཟག་བཅས་རྒྱུར་རྒྱུར་གྱི་ཕུང་པོ་སྟེ་འགག་དང་ཀུན་བྱང་དུ་མ་གྲུབ་པར་
བསྟན་པས་ཀུན་འབྱུང་ལ་སྟངས་བྱུང་ཞེན་པ་སྟོན་པའི་ཆེད་དུ་ལོ། །དེ་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་
སྟེ་འགག་དང་ཀུན་བྱང་མེད་དེ། ཞེས་བྱ་བ་འདི་རི་ལྟར་གྲུབ་ཅི་ན། བརྗོད་པར་བྱ་བ་སྟེ། གཤམ་ཏེ་
གཟུགས་ལ་སྟེ་བ་ཡོད་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞིར་འགྱུར་ཏེ་བདག་ལས་སམ། གཞན་ལས་སམ།
གཉིས་ཀ་ལས་སམ། རྒྱ་མེད་ལས་སྟེ་བརྟག་གང་།^༤ །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། འབྲས་བུ་
བདག་ཉིད་མ་གྲུབ་པ་ན་རྒྱ་ཡང་མ་གྲུབ་པས་མེད་པ་ནི་རྒྱ་མི་རུང་བས་སོ། །གཤམ་ཏེ་འབྲས་བུ་
སྟེ་བའི་སྟོན་པོ་ནས་རྒྱ་ཡོད་ན་འང་མི་རིགས་ཏེ། བདག་སྟེ་ནི་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་གཅིག་ཡིན་

ལ། གྲུབ་ཟིན་སྐྱེ་ན་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེ་དགོས་པས་ནམ་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །འདོད་
ན་སྐྱེ་བ་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། འབྲས་བུར་གྲུབ་ཟིན་ཀྱང་ཡང་སྐྱེ་དགོས་པས་སོ། །གཞན་ལས་
ཀྱང་མི་སྐྱེ་སྟེ། ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་བསྐྱེག་
བར་མི་རུས་ཏེ། གལ་ཏེ་རུས་ན་གཞན་ཙམ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་གྱི་འབྲས་བུ་དེ་སྐྱེད་བའི་
རུས་པ་ཡོད་པའི་གཞན་ལས་སྐྱེ་ཞེས་པས་སྔོང་དགོས་ན་རུས་པ་ཡང་བརྟགས་ན་བསྐྱབ་བྱ་དང་
མཚུངས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་སྟེ། སྐྱོན་གཉིས་ཀར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
རོ། །རྒྱ་མེད་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་སྟེ། དུལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་
ཡང་དབྱ་མའི་རྩ་བ་ལས། བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །གཉིས་ལས་མ་ཡིན་རྒྱ་མེད་
མིན། །དངོས་སོ་གང་དག་གང་ན་ཡང་། །སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་
གཟུགས་སོགས་རྣམས་ལ་འགག་པ་ཡང་མེད་དེ། སྐྱེ་བ་མེད་པས་སོ། །

གཞན་ཡང་འགག་པ་ཞེས་པའི་ཆོས་ཤིག་ཡོད་ན་དེ་ཡོད་པའི་ཆོས་ཞིག་གམ་མེད་པའི་
ཆོས་ཡིན། དང་སོ་ལྟར་ན་ཡོད་པ་ནི་འགག་པར་མི་འཐད་དེ། འགག་པ་ནི་ཞིག་ཆ་མེད་པ་ཡིན་
ལ། དེས་ན་ཡོད་མེད་གཉིས་གཅིག་ལ་མི་རུང་བས་སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡང་མི་འཐད་དེ། མེད་
པས་སོ། །དཔེར་ན་རི་བོང་གི་རྩ་བ་ཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དབྱ་མའི་རྩ་བ་ལས། དངོས་སོ་ཀུན་
གྱི་སྐྱེ་བ་དག །མི་འཐད་པ་ནི་གང་ཡིན་པ། །དེ་ཉིད་དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །འགག་པ་འཐད་
པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡོད་པ་དང་ནི་མེད་པ་གཉིས། གཅིག་ལ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡོད་པ་མིན་པའི་
དངོས་སོ་ལ། །འགག་པ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །རི་ལྟར་མགོ་ལ་ལན་གཉིས་སྟ། །གཅད་ཀྱི་མེད་
པ་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་སྐྱེ་འགག་ནི་སྔོ་བརྟགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་མེད་
དེ། ཞེས་གཞོད་འཛོམས་ལས་ལུང་སྟ་བུ་འདི་རྣམས་དངས་ནས་སྐྱེ་འགག་འགོག་པའི་རིགས་པ་
རྣམས་བརྗོད་པ་ནི། སྔོ་བ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པས་བཞོད་
པའི་རིགས་པ་དང་བྱད་པར་མེད་པར་སྤང་ཞིང་འདིས་སྐྱེ་འགག་མེད་པ་དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་ལ་

མཛད་པ་དང་། སེམས་ཅམ་པ་དངོས་སོ་སྐྱེ་འགག་མེད་པར་བཤད་པ་ཀུན་བཏགས་པ་ལ་འདོད་
ཅིང་གཞན་དབང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་གསུངས་པ་རང་གི་ངོ་བོས་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ་རྒྱན་གཞན་ལས་
སྐྱེའོ་ཞེས་པ་རྣམས་མཚུངས་པའི་སྐབས་གཤམ་པོ་ཡོད།

གཞན་ཡང་ཀུན་བྱང་ཡང་དོན་དམ་པར་མེད་དེ། གཤམ་ཏེ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དངོས་སོ་
རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་ངོ་བོ་ཉིད་བཏང་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ནམ་ཡང་རྣམ་པར་དག་པར་
ནི་འགྱུར་བ་དང་། རྣམ་བྱང་དངོས་སོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་ཡང་ནམ་ཡང་ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ངོ་བོ་ཉིད་བཏང་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཞིག་ཡིན་ན། ཉོན་མོངས་པར་གྱུར་པ་ཞིག་གཤམ་རྣམ་པར་དག་པ་ལས་
ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་འགྱུར་གང་། དང་པོ་ལྟར་ན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དོན་མེད་དེ། དེར་གྱུར་
ཟེན་དེར་སྐྱེད་མི་དགོས་པས་སོ། །ཡང་ན་རྣམ་པར་བྱང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
པར་གྱུར་ཟེན་པ་དེ་ཉིད་ཡང་ནས་ཡང་དུ་དེར་སྐྱེད་གོས་པས་སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡང་མི་
རིགས་ཏེ་འགལ་བས་སོ། །དེ་ཡང་དངོས་སོ་གཅིག་ལ་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་གཉིས་ཅིག་
ཅར་འབྱུང་བར་མི་འཐད་དེ། གཅིག་ལ་ངོ་བོ་འགལ་བ་གཉིས་མི་འཐད་པས་སོ། །རྣམ་བྱང་ལ་
ཡང་རིགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱེའོ། །དེས་ན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་དོན་དམ་པར་
མེད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོ་སྐྱེའི་གནས་སྐབས་ན་ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་ཞེས་བཏགས་ལ་གྲོལ་བའི་གནས་སྐབས་ན་རྣམ་པར་བྱང་བ་ཞེས་སྒྲོས་བཏགས་པ་
ཅམ་མོ་ཞེས་གཞོད་འཛམས་ལས་བཤད་ལ། དེ་ཡང་དབུ་མའི་རྩ་བ་ལས། རང་བཞིན་གཞན་དུ་
འགྱུར་བ་ནི། །རྣམ་ཡང་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དེ་ཞིག་བཅིངས་པ་མི་གྲོལ་ཏེ། །མ་
བཅིངས་པ་ཡང་གྲོལ་མི་འགྱུར། །བཅིངས་པ་གྲོལ་བཞིན་ཡིན་འགྱུར་ན། །བཅིངས་དང་གྲོལ་བ་
དུས་གཅིག་འགྱུར། །ཞེས་དང་། མཚན་ཉིད་མེད་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། །མི་འཇུག་མཚན་ཉིད་བཅས་
ལ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་རིགས་པའི་གནད་གཅིག་དུ་སྒྲུབ་ངོ་། །དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཅམ་པ་

བཅིངས་ཐོལ་གྱི་གཞི་སེམས་འོད་གསལ་བདེན་པར་འདོད་པ་དང་། འདི་ལས་ཉོན་མོངས་དང་
རྣམ་བུར་གཉིས་ཀ་སྒྲོས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་བཤད་པ་ཡང་ག་ལ་མཚུངས།

གསུམ་པ་(འབྲས་བུ་འགོག་པ་ལ་གདམས་པ་)ནི།

འབྲེལ་བ། འགོག་པ་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་སྐྱེ་བ་དང་། འགག་པ་དང་། གུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་
དང་། རྣམ་པར་བུར་བ་དང་ཉམས་པ་དང་འཕེལ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་བུལ་བ་ལ་ནི། གཞུགས་
མེད་པ་ནས་མ་རིག་པ་སྐྱེ་བ་ཡང་མེད། མ་རིག་པ་འགག་པ་ཡང་མེད། སངས་རྒྱས་ཀྱང་མེད།
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།

གསེར་སྒོང་། འགོག་པའི་བདེན་པ་བརྗོད་བྱར་བུས་པ་ལ་འདོམས་སོ། །དེ་གང་ན། ཆོས་
རྣམས་ཀྱི་སྟོང་བ་ཉིད་དེ་ལ་གཞུགས་མེད་ནས་ཀྱི་སྒྲས་ལུང་པོ་བཞི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་ཁམས་བཅོ་
བརྒྱད་མེད་མ་རིག་པ་སྐྱེ་བ་མེད་ཡང་གིས་བསྐྱས་པ་ཆ་ཤིའི་བར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་མ་རིག་པ་འགག་
པ་མེད། ཡང་གིས་བསྐྱས་པ་ཆ་ཤིའི་བར་དུ་འགག་པ་མེད། ཉོགས་པ་སངས་རྒྱས་མེད་ཉོགས་
བྱ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་མེད། ཡང་གིས་བསྐྱས་པ་བདེན་བཞི་འབྲས་བུ་བཞི་རང་རྒྱལ་རྣམས་
ཉེ་དེ་དག་དོན་དམ་པར་བྱུབ་པ་མེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པའོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་སྟོང་ཉིད་དེ་འདུས་
བུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་འགག་སྤང་གཉེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀུན་བྱང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་
དུ་མ་གཅིག་ཏུ་སོང་བའི་ཉམས་པ། གཅིག་དུ་མར་སོང་བའི་འཕེལ་བ་དང་སོགས་པས་བསྐྱས་
པ་དུས་གསུམ་དང་བུལ་བའི་ཕྱིར་ཉེ། སྟོང་བ་ཉིད་ནི་མི་སྐྱེ་མ་”འགག་ཅིང་གུན་ནས་ཉོན་མོངས་
པ་མ་ཡིན། རྣམ་པར་བུར་བ་མ་ཡིན། འབྲེལ་པ་མ་ཡིན། འཕེལ་བ་མ་ཡིན། འདས་པ་མ་ཡིན།
མ་འོངས་པ་མ་ཡིན། ད་ལྟར་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་ཡང་འདི་འབྲ་བ་དེ་ལ་ནི་གཞུགས་མེད་དོ་
ཞེས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་མེད་བྱང་ཆུབ་མེད་དོ། །ཞེས་སོ། །ཟག་བཅས་འགགས་པའི་འགོག་
པ་མཛོན་དུ་བྱར་རྒྱུར་ཞེན་པ་ལ་མཛོད་འདིས་གཞུགས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་གྱི་ཆོས་གང་ཡང་
མ་བྱུབ་པར་བསྟན་པ་ནི་ཐོབ་བྱར་ཞེན་པ་སྒྲོག་པའི་དོན་དུ་འོ། །

བཞི་པ་(རྒྱ་ལམ་བདེན་ལ་གདམས་པ་)ནི།

འབྲེལ་བ། ལམ་ལ་སྦྱོན་པ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་། བདག་ཉིད་དམ་ནང་སྟོང་
པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ནི་བྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་སྟོན་གྱི་མཐའ་དང་བྱི་མའི་མཐའ་དག་པན་
ཚུན་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཏུ་སྦྱབ་པོ་ཞེས་སྟོན་པ་བདེན་པ་ལ་འདོམས་པ་དང་།

གསེར་མེད་། ལམ་གྱི་བདེན་པ་བརྗོད་བྱུང་བྱས་པ་ལ་འདོམས་སོ། །དེ་གང་ན། འདི་ལ་
ལམ་དང་རིགས་སྦྱབ་དང་ངེས་འབྱེན་ལ་འདོམས་པ་གསུམ་ཏུ་བྱེད་ཀྱང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་
ལམ་གྱི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཚུལ་ངེས་འབྱེན་གསུམ་ཏུ་བསྐྱུས་པ་ལྟར་ལེགས་པས། དང་
པོ་ནི། སྟོད་པ་པོ་དང་སྟུང་བྱ་གཉིས་ཀ་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་བྱིར། སྟུང་བྱ་སྦྱོན་པ་ལ་སོགས་པའི་
པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྲག་ལ་སྟོད་པ་པོ་བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་ལྡན་པ་བཙུན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་མི་
བཙུན་པ་མ་ཡིན་པ་”སྟེ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་བ་ཉིད་ཏུ་སྦྱབ་པོ་ཞེས་སྟོན་པའོ། །དམ་
ནི་འོག་མ་རྣམས་སྟུང་པ་སྟེ། བྱང་ཆེ་བདག་ཉིད་ལ་སྦྱོན་པའི་པར་བྱིན་ལ་བཙུན་ཞེས་བྱ་བའམ་
མི་བཙུན་ཞེས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། །དེ་བཞིན་ཏུ་ལྷག་མ་ལྔ་ལ་ཡང་གསུངས་ཏེ།
བྱིན་བྲག་ལ་ལམ་ཏུ་གྲགས་པའི་བྱིར་འདིས་ལམ་ལ་གདམས་པ་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་ནི། སྦྱོར་བ་
པོ་དང་། སྦྱར་ས་གཉིས་ཀ་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་བྱིར་ནང་སྦྱོར་བ་པོ་སྟོང་ཉིད་དང་སོགས་པས་མཆོན་
མེད་སྟོན་མེད་གསུམ་ནི། བྱི་སྦྱར་ས་སྟོང་ཉིད་སོགས་གསུམ་དང་ལྡན་པ་སྦྱོར་བ་དང་མི་ལྡན་པ་
མི་སྦྱོར་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཏུ་རྟོགས་པར་གྱིས་ལ་སྦྱབས་ཤིག་ཅེས་སྟོན་པ་སྟེ། བྱང་ཆེ་སྟོང་པ་ཉིད་
ལ་སྟོང་པ་ཉིད་གྱིས་སྦྱོར་བར་མི་བྱེད་དེ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་
ཞེན་འདི་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་སྦྱོར་བ་མ་ཡིན་མི་སྦྱོར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་གཞན་གཉིས་
ལ་ཡང་གསུངས་སོ། །ཉི་སྒྲུང་ཏུ་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྦྱོར་བར་མི་བྱེད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་
རྣལ་འབྱོར་དང་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གཞན་གཉིས་ལའང་དེ་ལྟར་སྦྱར་བ་བྱངས་སོ། །དེ་ལ་སྦྱར་
པོ་ནི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཅིག་ཏུ་སྟུང་པའོ། །འབྲེལ་བའམ་མི་སྦྱོར་བ་ནི་དེ་གཉིས་སོ་སོར་བྱེད་

བཤོ། །ཡུམ་གསུམ་གཤོད་འཛིན་ལས་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་སྟོན་བ་ནི་གལ་ཉེ་སྟོང་བ་
 ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོས་གཞན་ཡོད་དོ་སྟུམ་དུ་སྟོན་ན་ནི་དེའི་ཆེ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་དང་སྟོང་
 བ་ཉིད་སྟོང་བར་འགྱུར་ན་འདི་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་སུ་མེད་དེ། སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ནམ་བུ་
 ཡང་ནམ་བུ་མེད་བར་སྟོན་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་སྟོང་བ་ཉིད་དང་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་མི་སྦྱར་ཞེས་བྱའོ། །སྟོང་
 བ་ཉིད་ཀྱི་ནལ་འཕྱོར་དང་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ནལ་འཕྱོར་ནི་སྟོང་བ་
 ཉིད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཉེ། སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ནལ་འཕྱོར་དེ་ཡང་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ནལ་འཕྱོར་གྱི་རོ་བོ་
 གཞན་དང་མི་སྦྱར་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། དེ་བཞིན་དུ་མཆོན་མ་མེད་པའི་ཆོས་གཞན་དུ་ནམ་
 བར་རྟོག་པ་མེད་པ་དང་། སྟོན་པ་མེད་པའི་ཆོས་གཞན་དུ་ནམ་བར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 བྱ་བ་དང་ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོང་བ་ཉིད་ནི་ནལ་འཕྱོར་ཡང་མ་ཡིན་ནལ་འཕྱོར་མ་
 ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །དེས་ན་ཉིང་རེ་འཛིན་གསུམ་ཡུལ་གཞན་གསུམ་དང་མི་སྦྱར་
 བར་མ་ཐད་ཡུལ་ཅན་གཞན་གསུམ་དང་ཡང་མི་སྦྱར་ཞེས་པའི་དོན་དུ་འདུག་པས་ཡང་སྒྲ་ཡོད་ན་
 དག་གོ། །འདི་རིགས་སྦྱབ་དང་སྦྱོར་བ་ནི་ཉི་ལྔ་ལས། མདོ་སྡེ་མས་ལམ་དང་བྱི་མས་ངེས་འབྱེན་
 བསྟན་ཉོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཐོབ་དུ་བསམས་སོ། །ཉི་ལྔ་ལས་ནི། མདོ་འདིས་ལམ་བདེན་
 མི་རྟོག་པ་ཡིན་པར་བསྟན་ཞེས་སོ། །

གསུམ་བ་ནི། དུས་གསུམ་གཤོད་མ་ནས་མ་སྟེས་པར་མཉམ་པའི་ཕྱིར་སྟོན་གྱི་མཐའ་
 འདས་པ་དང་། ཕྱི་མའི་མཐའ་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་གསུམ་པན་ཚུན་ལྡན་པ་གཅིག་ལ་
 གཅིག་སྦྱོར་བ་དང་། པན་ཚུན་མི་ལྡན་པ་གཅིག་ལ་གཅིག་མི་སྦྱོར་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་
 པར་གྱིས་ལ་སྦྱབས་ཤིག་ཅེས་སྟོན་པ་སྟེ། བྱང་ཆེ་སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་ཕྱི་མའི་མཐས་སྦྱོར་བར་མི་
 བྱེད། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་སྟོན་གྱི་མཐས་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ལ་སྟོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐས་
 དང་། སྟོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་ད་ལྟར་བྱུང་བས་སྦྱོར་བར་མི་བྱེད་དེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དུས་
 གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །འདིས་ནི་དུས་གསུམ་སོ་སོར་འཛིན་པ་བཀག་ནས་

དུས་གསུམ་མཉམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་བསྟན་ཏོ། །ངེས་པར་འབྱུང་བྱ་ཡང་
གང་ཞེ་ན། དེའི་འོག་དུ་དུས་གསུམ་གྱིས་རྣམ་མཁུན་ལ་མི་སྐྱུར་ཏེ། དུས་གསུམ་མ་དམིགས་
བས་སོ་ཞེས་བས་བཤད་དོ། །གང་དག་སྔོན་མཐའ་འཁོར་བ་ནས་ཕྱི་མཐའ་མུང་འདས་སུ་འབྱེན་
མི་འབྱེན་གྱི་སྒྲིལ་བ་དང་བལ་བ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་དོན་དུ་མི་སྣང་སྟེ། མདའི་དོན་ནི་སྐྱུར་དུས་
གསུམ་མཉམ་ཉིད་དུ་འཆད་པ་ཅམ་དུ་སྣང་ལ། བྱད་པར་དུ་མདོ་སྔ་མའི་མཇུག་དུ་ཉི་སྣང་ལས།
ངེས་པར་འབྱུང་བར་བྱ་བ་ཡང་གང་ཞེ་ན། ཞེས་པའི་ལན་དུ་རྣམ་མཁུན་ལ་དུས་གསུམ་གྱིས་
མི་སྐྱུར་བ་བྱངས་ནས་འབྱུང་ས་དེ་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ལྟར་མདོ་ལས་ནི་སྔ་མ་གཉིས་ལ་
ལྷན་མི་ལྷན་གྱི་དོན་གསུངས་ལ། ཕྱི་མ་འདི་ལ་སྐྱུར་བ་བཀག་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་མི་སྐྱུར་བ་བཀག་
པ་མི་སྣང་ཞིང་། བན་ཚུན་གྱི་དོན་ཡང་ཕྱི་མ་ལ་དུས་གསུམ་གཅིག་ལ་གཅིག་སྐྱུར་བ་བཀག་པ་
སྣང་ཡང་སྔ་མ་གཉིས་ལ་པར་ལ་བཅོཅ་མི་བཅོཅ་དང་སྐྱུར་མི་སྐྱུར་ཅམ་མ་གཏོགས་པ་ཚུར་ལ་
དེ་ལྟ་བུ་མི་སྣང་དོ། །འོན་ཀྱང་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་སྐྱུར་བ་ནི་ཕྱི་མ་ལ་ལྷན་པའི་དོན་བཀག་པ་དང་
དངོས་སུ་གསུངས་པས་མི་ལྷན་པའི་དོན་བཀག་པ་ཤུགས་ལ་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱུད་པ་
པོ་དང་སྐྱུར་བ་པོས་པར་བཅོཅ་མི་བཅོཅ་དང་སྐྱུར་མི་སྐྱུར་དངོས་སུ་བཀག་པས་ཤུགས་ལ་བཅོཅ་
བྱ་དང་སྐྱུར་བྱ་རྣམས་ཀྱང་ཚུར་ལ་བཅོཅ་བྱ་དང་སྐྱུར་བྱ་ཡིན་མིན་བཀག་པ་རྟོགས་རུས་བས་སོ་
སྣམ་དུ་དགོངས་སོ། །དེ་ལྟར་མདོ་ཆེན་པ་གསུམ་པོ་དེས་ལམ་ལ་བཅོཅ་མི་བཅོཅ་ལ་སོགས་པ་
བཀག་པ་ནི་ལམ་བདེན་ལ་རྒྱུད་ལ་བསྟེན་པ་བྱེད་པའི་དོན་དུ་འོ། །

གཉིས་པ་(དོན་བསྟུ་བྱ་)ནི། དེ་ལྟར་སྟོན་ཚུལ་བཞི་ནི་དམིགས་ལུལ་བདེན་པ་བཞི་ལ་འདོམས་པའོ། །

གསུམ་པ་(རྟོན་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གངས་པ་)ལ་གཉིས། སྐྱུ་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་
པོ་ལ་བཞི། སྐབས་གསུམ་སོ་སོའི་ངོ་བོ། གནས་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་གསུམ། མཐར་ཐུག་གི་
སྐབས་གཅིག་དགོན་མཆོག་གི་སྐྱ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཉན་ཐོས་སྟེ་བ་དང་། ཐེག་
ཆེན་པའི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི་མཛོད་ལས། གང་ཞེག་གསུམ་ལ་སྐབས་འབྲེལ་དེ། །སངས་

རྒྱས་དགེ་འདུན་བྱེད་པའི་ཆོས། །མི་སྒྲོབ་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་། །ལྷ་དན་འདས་ལ་སྐྱབས་སུ་
འགྲོ། །ཞེས་པ་ལྟར་བཤད་དོ། །དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་
པའི་ཆོས་མི་སྒྲོབ་པ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་གང་ཞིག་བརྟེན་པས་བརྟེན་པ་པོ་དེ་
ལ་སངས་རྒྱས་ཞེས་བརྗོད་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཞེས་པ་ཡིན་ལ་འཁོར་དང་
བཅས་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྟོ། །རྟེན་གཟུགས་སྐྱེ་བྱང་སེམས་དང་བྱིས་སངས་རྒྱས་པའི་
དུས་གཉིས་ཀར་བྱང་མེད་པས་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་མིན་པས་སྐྱབས་ལུལ་མིན་ནོ། །དགེ་འདུན་ལ་
སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ནི། དགེ་འདུན་དུ་བྱེད་པའི་ཆོས་སྒྲོབ་པ་དང་སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་པའི་མི་
སྒྲོབ་པ་ལ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་གང་ཞིག་ཐོབ་པས་གང་ཟག་བརྒྱད་པོ་ལྟ་དང་བཅས་པས་ཀྱང་ལམ་
ལས་མི་བྱེད་པས་དགེ་འདུན་ཞེས་བརྗོད་པ་སྟེ། གང་ཟག་བརྒྱད་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྤང་
པོ་ལྟོ། །འདི་ཡང་རྟེན་ལུས་ནི་དགེ་འདུན་མིན་པས་སྐྱབས་སུ་མི་འགྲོ་ལོ། །ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་
འགྲོ་བ་ནི། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་སྤང་འདས་ལ་”ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤང་
འདས་གཉིས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན་བྱེ་སྒྲུབ་ལུགས་ཀྱིས་ནི་སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ལུས་ནི་སྤྱག་
བདེན་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་མིན་ལ། འོན་ཀྱང་བརྟེན་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཟག་
མེད་ཀྱི་སྤང་པོ་རྣམས་སངས་རྒྱས་དང་། སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་པའི་ཉན་རང་གི་ཟག་མེད་ཀྱི་
སྤང་པོ་རྣམས་དགེ་འདུན་དང་། སངས་རྒྱས་དང་ཉན་རང་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤང་འདས་ཆོས་
དགོན་མཆོག་ཏུ་འདོད་དོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གཟུགས་སྐྱེ་སངས་རྒྱས་མིན་ན་དེ་ལ་དན་སེམས་ཀྱིས་
ཁྱག་སྤང་བས་མཆོམས་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཞེས་སྒྲ་བ་ལ། བྱེ་སྒྲུབ་རྣམས་རྟེན་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པས་
བརྟེན་པ་ལ་ཡང་”གཞོད་དེ། དཔེར་ན་མིག་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པས་མིག་ཞེས་ལ་གཞོད་པ་བཞིན་
ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་བསྟན་བཅོས་ལས་མི་སྒྲོབ་པ་ཁོ་ན་སངས་རྒྱས་ཞེས་མི་
འབྱུང་གི་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཞེས་འབྱུང་བས་སངས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་སུ་འདོག་

པའི་རྒྱ་དག་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཞེས་པ་དོན་ཡིན་གྱི་རྟེན་སངས་རྒྱས་སུ་མ་བཞག་པས་མཆོམས་
མེད་དུ་མི་འགྱུར་བར་བརྟན་པ་བསྟན་བཅོས་ལ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་རུང་བར་གསུངས་སོ། །བསྟན་
བཅོས་ཀྱི་དགོངས་པ་དེ་ལྟ་མིན་ན། སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་གྱིས་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡིད་མངོན་
དུ་བྱས་པ་ན་སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ། སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པ་ཟག་མེད་
ཡིན་པས་དེ་དག་དང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡིད་གཉིས་མངོན་གྱུར་དུ་སྟོན་ཅིག་དུ་མི་གནས་པས་དེའི་
ཆེ་སྟོབ་མི་སྟོབ་མེད་ལ་རྟེན་ཡང་དེ་དག་མིན་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་དག་ནི་འགྲེལ་
བཤད་གཉིས་ཀྱི་བཤད་པ་དང་བཅས་པའོ། །དེས་ན་འདིར་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་རྟེན་སངས་རྒྱས་སུ་
བཤད་པ་ནི་མདོ་སྡེ་པའི་ཡང་འདོད་པར་མངོན་པས་ཁྱད་དེ་ཅམ་མ་གཏོགས་པ་མདོ་སྡེ་པ་ཡང་
སྐབས་གསུམ་འཇོག་ཚུལ་འདི་དང་མཐུན་ནོ། །

གཉིས་པ་(ཐེག་ཆེན་པའི་ལུགས་)ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སངས་རྒྱས་ནི། ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་
ལྔན་པ་ཞིག་གོ། །བརྒྱད་གང་ཞེ་ན། འདུས་མ་བྱས་པ། ལྟན་གྱིས་བྱུབ་པ། གཞན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་
རྟོགས་པ་མིན་པ། མཁྱེན་པ། བརྟེན་པ། ལུས་པ། རང་དོན། གཞན་དོན་ནོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་སྐྱེ་
འཇིག་གནས་གསུམ་གྱིས་སྟོང་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་འབད་ཚོལ་དང་རྣམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་
ཞི་བའོ། །གསུམ་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་དེ་སྒྲ་དང་རྟགས་ལ་སོགས་པའི་གཞན་རྒྱུན་གྱིས་རྟོགས་པ་མིན་
གྱི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བའོ། །བཞི་པ་ནི། གསུམ་པོ་དེ་
ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཁྱེན་པའོ། །ལྔ་པ་ནི་དེ་ལྟར་རང་གིས་རྟོགས་པ་དེ་གཞན་མ་རྟོགས་པ་རྣམས་
ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་ཐུགས་བརྟེན་པའོ། །དུག་པ་ནི་མཁྱེན་བརྟེན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཆོས་བསྟན་
པས་གདུལ་བྱའི་འབྲས་བྱ་སྒྲུག་བསྐྱེད་དང་རྒྱ་ཉོན་མོངས་གཉིས་སྟོང་བའོ། །བདུན་པ་ནི་དང་པོ་
གསུམ་མོ། །བརྒྱད་པ་ནི་ཕྱི་མ་གསུམ་མོ། །དེ་ཡང་རྒྱད་ཁྲ་ལས། འདུས་མ་བྱས་ཤིང་ལྟན་གྱིས་
བྱུབ། གཞན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་རྟོགས་མིན་པ། མཁྱེན་དང་བརྟེན་དང་ལུས་པར་ལྡན། དོན་གཉིས་
ལྔན་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད། །ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་གྲང་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྔ་པ་ལོ། །དེ་གང་ཞེ་ན། བསམ་
 དུ་མེད་པ། གཉིས་སུ་མེད་པ། རྟོག་པ་མེད་པ། དག་པ། གསལ་བ། གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡོན་
 ཏན་དང་། གང་ཞིག་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། གང་གིས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་
 རོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་རྟོག་པས་སུ་བཞི་གང་དུ་ཡང་བརྟག་མི་རུས་པ་དང་། སྤྱི་བརྟོག་དུ་མེད་
 པ་དང་། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ཡུལ་ཡིན་པ་སྟེ། མདོར་ན་སྤྱི་རྟོག་གི་ཡུལ་མིན་ཞིང་
 འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ཡུལ་ཡིན་པ་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཉོན་ཅི་རིགས་
 བར་སྤངས་པ་ལོ། །གསུམ་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་སོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་
 པའི་སྒྲོ་སྤངས་པ་སྟེ་འདི་གཉིས་ནི་སྒྲོ་བྱར་བྱི་བྲལ་གྱི་ཆ་ཡིན་ལ། སྤྱི་མ་ནི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་
 ཡིན་རོ། །བཞི་པ་ནི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་ཉོན་གྱིས་དག་པ་ལོ། །ལྷ་པ་ནི་ཤེས་བྱའི་དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལོ། །དུག་པ་ནི་དུག་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་ཐུན་པ་རྣམས་རྣམ་བར་
 འཛུམས་པ་ལོ། །དེས་ན་ལམ་བདེན་ནི་ཉི་མ་དང་འབྲེལ། །བདུན་པ་ནི་དང་པོ་གསུམ་སྟེ་འགོག་
 བདེན་དང་། བརྒྱད་པ་ནི་བྱི་མ་གསུམ་སྟེ་ལམ་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན་རོ། །དེ་ཡང་རྒྱད་ལྔ་ལས།
 བསམ་མེད་གཉིས་མེད་རྟོག་མེད་པ། །དག་གསལ་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཉིད་ཀྱིས། །གང་ཞིག་
 གང་གིས་ཆགས་བྲལ་བ། །བདེན་གཉིས་མཆོན་ཉིད་ཅན་དེ་ཆོས། །ཆགས་བྲལ་ཉིད་ནི་འགོག་
 པ་དང་། །ལམ་གྱི་བདེན་པ་དག་གིས་བསྐྱུས། །གོ་རིམས་ཇི་བཞིན་དེ་དག་གྲང་། །ཡོན་ཏན་
 གསུམ་གསུམ་གྱིས་རིག་བྱ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་རྩ་བར་སྤྱིར་འགོག་པ་དང་ལམ་ཅམ་ཞིག་
 ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཏུ་གསུངས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་གྱི་འགོག་ལམ་ལ་གཟུང་དགོས་ལ་ལམ་བདེན་
 ཡང་སྐྱབས་འདིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་སྒོམ་གཉིས་ལ་བྱ་སྟེ། ཆོས་དཀོན་མཆོག་གི་འགྲེལ་པ་
 ལས་སྤྱུག་བསྐྱུས་འགོག་པའི་མིང་ཅན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་འདི་ཐོབ་པའི་རྒྱ་རྣམ་
 བར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་ནི་ཆོས་མཐུན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཉི་
 མ་དང་འབྲེལ་བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ་ཞེས་པས་སོ། །

གསུམ་པ་དག་འདུན་དགོན་མཆོག་ནི། རི་ལྗེ་བ་དང་རི་སྒྲིབ་པ་རིག་པ་དང་། རང་གི་ཡེ་
ཤེས་གཟིགས་པ་དང་། གཟིགས་པ་དེ་དག་པའི་ཡོན་ཏན་ཉེ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་བཞི་
དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་བྱང་སེམས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ཆོས་དང་གང་ཟག་ཅེས་བྱ་བའི་
འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་བདག་གཉིས་ཉེ་བར་ཞི་བའི་བདག་མེད་པའི་མཐའ་ཉོག་པས་པའོ། །གཉིས་པ་
ནི། བདག་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བར་མཐོང་
བའོ། །དེས་ན་དང་པོས་ཆོས་ཉིད་རང་གི་དོ་བོ་དང་ཕྱི་མས་དེ་གནས་པ་ཉོག་པས་པའོ། །གསུམ་
པ་ནི། ཡེ་ཤེས་དེ་གཉིས་རང་རིག་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་ཉོག་པས་པའོ། །བཞི་པ་ནི་ཆགས་པ་ཉོན་སྤྱོད་
དང་ཐོགས་པ་ཤེས་སྤྱོད་གཉིས་ཅི་རིགས་པར་དག་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱུད་སྒྲ་ལས། རི་བཞིན་
རི་སྒྲིབ་ནང་གི་ནི། །ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་དག་པའི་ཕྱིར། །སྒྲོ་ལྷན་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོག་ལ། །སྒྲ་
མེད་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་ཉིད། །ཅེས་སོ། །ཁ་ཅིག་རི་ལྗེ་རི་སྒྲིབ་ནང་རིག་པ་སྟེ་གསུམ། ཆགས་
སྤྱོད་ཐོགས་སྤྱོད་དམན་སྤྱོད་ལས་གྲོལ་བ་གསུམ། དང་པོ་གསུམ་ནི་རིག་པ་དང་ཕྱི་མ་གསུམ་
ནི་གྲོལ་བ་ཕྱན་ཆོག་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དུ་བྱས་ནས་དག་འདུན་ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་ལྷན་དུ་འཆད་པ་ནི་
འོལ་སྤྱི་ཅན་སྤྱར་དུ་བྱང་ཡང་འགྲེལ་བས་མ་བཤད་ཅིང་རྩ་བ་ལ་ཡང་སྤྲ་མ་ལྟ་བུར་མི་གསལ་
བས་བདག་གིས་དོར་དོ། །

གཉིས་པ་(གནས་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་གསུམ་)ནི། རྒྱུད་སྒྲ་ལས། སྟོན་པ་བསྟན་པ་སྟོབ་དོན་
ཀྱིས། །ཐེག་པ་གསུམ་དང་བྱེད་གསུམ་ལ། །མོས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་བྱས་ནས། །སྐབས་གསུམ་
རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་འདིས་ནི་དགོས་པ་གསུམ་ཀྱི་ཕྱིར་གང་ཟག་དུག་གི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་སྐབས་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །དོན་འདི་ལ་རྒྱུད་སྒྲའི་རྟེན་བྱེད་པལ་མོ་ཆེས་གོང་
དུ་བསྟན་པའི་སྐབས་གསུམ་པོ་དེ་དེས་དོན་མིན་པར་བྱང་དོན་དུ་ཤོ་ལོ་ག་འདིས་བསྟན་པར་
འཆད་པ་ནི་འདིའི་དོན་གཏན་མ་ཉོག་པས་པར་མཐོང་སྟེ་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཞུང་འདིའི་མཆོམས་
སྟོར་དུ། དེ་ལ་དོན་གང་གིས་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྐབས་གསུམ་

ནམ་པར་བཞག་པ་མཛད་ཅེ་ན། ཞེས་རྒྱལ་བས་མདོར་སྐྱབས་གསུམ་བཞག་པའི་དགོས་པ་འདི་
བར་སྤང་གི་ཟླ་བཅུན་གྱིས་སྤར་བཞད་པའི་སྐྱབས་གསུམ་ལ་དོགས་གཅོད་དུ་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར་
དང་། ཕྱི་འགྲེལ་དུ་ཡང་དགོན་མཆོག་གསུམ་སྐྱབས་སུ་བཞག་པའི་ཚུལ་ལ་རིམ་བུ་ལྟར་རྒྱུ་
གཉིས་ནམས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནམས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོགས་ནམས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་བསྟན་ཞིང་། ནམ་པར་བཞག་གོ་
ཞེས་གསུངས་ལ། འདོད་ཚུལ་འདིས་ཟླ་བཅུན་གྱིས་སྤར་བཞག་པ་ཡོད་མེད་ལེགས་པར་རྟོགས་
ཤིག་དང་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་འགྱུར་རོ། །

དེས་ན་འདིའི་དོན་འདི་ལྟར་བཞད་དེ། གོང་དུ་ཟླ་བཅུན་གྱིས་སྐྱབས་གསུམ་བཞག་པའི་
ཚུལ་དང་ཐུན་མོང་གི་མདོ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རྒྱུ་གཉིས་ནམས་ཀྱི་མཆོག་ལ་སངས་
རྒྱུས་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་མཆོག་སྤང་འདས་ལ་ཆོས་དང་། ཆོགས་ནམས་ཀྱི་མཆོག་
སྤྲེལ་བྱ་བྱུང་བཞི་ལ་དགོ་འདུན་དུ་བཞག་པ་མ་མཐུན་པས། དེ་ལ་བསམས་ནས་མདོར་སྐྱབས་
གསུམ་བཞག་ཚུལ་འདིའི་དགོས་པ་དང་གང་ཟག་ངེས་སོ། །དེའི་ལན་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་
དུ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་དང་། ལམ་དུ་མ་ཞུགས་ཀྱང་སྐྱབས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་སངས་རྒྱུས་
ཁོ་ན་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པར་འདོད་པ་འཕྲུལ་གང་ཟག་དེ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་དང་། དགོས་པ་སྐྱབས་གསུམ་
གྱི་ནང་ནས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆེ་བ་གཞན་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་སངས་རྒྱུས་སུ་བཞག་
གོ། དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་པ་འདོག་མ་གཉིས་ལ་ཞུགས་པ་དང་མ་ཞུགས་ཀྱང་ཆོས་དང་དགོ་འདུན་ལ་
བྱ་བ་བྱེད་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཉིད་ཀྱི་ངོ་དང་། སྐྱབས་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་
ཕྱིར་དུ་ཆོས་དང་དགོ་འདུན་སྐྱབས་སུ་བཞག་གོ། རིགས་ཅན་གསུམ་པོ་རེ་རེས་ཀྱང་གསུམ་ག་
ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་རེ་རེ་ལ་སྐྱབས་རེ་རེར་བཞག་ཅེ་ན། ཉེས་
པ་མེད་དེ། རྒྱུའི་སྐྱབས་འགྲོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རིགས་ཅན་རེ་རེས་ཀྱང་གསུམ་ག་ལ་སྐྱབས་
སུ་བྱེད་ཀྱང་འདི་ནི་རང་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཐོབ་བྱ་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་འགྲོའི་དབང་

དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཚུལ་འདི་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་གནས་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་ཐེག་
ཆེན་ལ་བྱང་བའི་ཆེད་ཡིན་པས་བྱང་དོན་ནོ། །སྐུ་བས་འགོ་བདུན་ཅུ་པར་ཡང་། ཐུབ་དབང་དག་
གི་སྐུ་གསུམ་དང་། །སྤྱང་ན་འདས་དང་ཞུགས་གནས་བརྒྱད། །ཅེས་གསུངས་པ་ཡང་ཐུན་མོང་
གི་སྐུ་བས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་(མཐར་ཐུག་གི་སྐུ་བས་གཅིག)ནི། སངས་རྒྱས་འབའ་ཞིག་གཏན་གྱི་སྐུ་བས་ཡིན་
ནོ། །འོ་ན་མཐར་ཐུག་གི་སྐུ་བས་ལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་མ་ཆང་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཉེས་པ་
མེད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་ལམ་ཆོས་ཡིན་ལ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཐོབ་པ་ན་ཐེག་པ་
གསུམ་གྱི་ཆོགས་ཀྱང་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཉེ། རྒྱུ་ལྷ་ལས། དམ་པའི་དོན་དུ་འགོ་
བ་ཡི། །སྐུ་བས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་ཡིན། །ཐུབ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཅན་ཕྱིར། །ཆོགས་ཀྱང་
དེ་ཡི་མཐར་ཐུག་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་པར་ཡང་སྤྱད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྐུ་བ་མེད་པ་
དང་འགག་པ་མེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཐུབ་པ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་ཞེས་སོ། །

བཞི་པ་(དཀོན་མཆོག་གི་སྐུ་བཞུགས་པ)ནི། རྒྱུ་ལྷ་ལས། འགྱུར་བ་དཀོན་ཕྱིར་བྱི་མེད་ཕྱིར། །མཐུ་
ལྷན་ཕྱིར་དང་འཛིག་ཉིད་ཀྱི། །རྒྱན་གྱུར་ཕྱིར་དང་མཆོག་ཉིད་ཕྱིར། །འགྱུར་བ་མེད་ཕྱིར་དཀོན་
མཆོག་ཉིད། །ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་(ཡན་ལག་གི་དོན)ལ་གཉིས། སོ་སོར་བཞུགས་པ་དང་། དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། སངས་རྒྱས། ཆོས། དག་འདུན་ལ་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

འགྲེལ་པ། སངས་རྒྱས་ལ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་དག་མཆོན་ཉིད་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་
སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་མི་དམིགས་པ་ལ་
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མི་སྦྱོར་བས། དམིགས་པར་བྱ་བ་དང་དམིགས་པར་བྱེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་
དུ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།

གསེར་མེད་། སངས་རྒྱུ་དཀོན་མཆོག་བཞུགས་པ་ལ་འདོམས་སོ། །དེ་གང་
ན་དམིགས་པར་བྱ་བ་ཡུལ་དང་། དམིགས་པར་བྱེད་པ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་དོན་ལ་སོ་སོར་མ་
གྲུབ་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཕྱིན་པ་ནི་སངས་རྒྱུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་
པའོ། །མཉམ་ཉིད་དེ་རིམ་ལྔར་བསྟན་ན་སངས་རྒྱུ་སྤྱི་འཇོག་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་
རྣམ་མཐུན་དེ་ཁོ་ནར་མི་དམིགས་པ་ལ་སྟེ་མི་དམིགས་པར་བསྟན་པའི་སྟོན་སོ། །མདོ་ཆོག་
གང་གིས་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་རིམ་བཞི་བ་ཞེས་བསྟན་ན། བྱང་ཆེ་གཟུགས་ལ་རྣམ་མཐུན་ཉིད་
ཀྱིས་སྦྱོར་བར་མི་བྱེད་དེ། འདི་ལྟར་གཟུགས་ཉིད་ཡང་དག་པར་རྗེས་སྤྱི་མཐོང་ངོ་། །དེ་བཞིན་
དུ་སྤང་པོ་བྱི་མ་བཞི། རྒྱུ་མཆོད་བཅུ་གཉིས་ཕྱིན་དུག་ལ་སོགས་པ་ལ་སྤྱར་ནས་གསུངས་ཏེ།
འདིས་ནི་གཟུགས་སོགས་དང་རྣམ་མཐུན་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དུ་མི་སྦྱོར་བ་སྟེ་སྦྱོར་བ་བཀག་
པས་སོ། །སངས་རྒྱུ་ལ་རྣམ་མཐུན་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱོར་བར་མི་བྱེད་དེ། འདི་ལྟར་སངས་རྒྱུ་
ཉིད་ཡང་དག་པར་རྗེས་སྤྱི་མཐོང་ངོ་། །རྣམ་མཐུན་ལ་སངས་རྒྱུ་ཀྱིས་སྦྱོར་བར་མི་བྱེད་
དེ། འདི་ལྟར་རྣམ་མཐུན་ཉིད་ཡང་དག་པར་རྗེས་སྤྱི་མཐོང་ངོ་ཞེས་པ་འདིས་སངས་རྒྱུ་དང་
རྣམ་མཐུན་མཆོན་མཆོན་དུ་སྦྱོར་བ་བཀག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་མཐུན་དང་བྱང་ཆུབ་གཉིས་ལ་
ཕན་ཚུན་དུ་མི་སྦྱོར་བར་བསྟན་པས་ནི་བྱང་ཆུབ་དབྱིངས་དང་རྣམ་མཐུན་དེ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
སྤྱི་སྦྱོར་བ་བཀག་གོ། །

དེ་ལྟར་ཆོན་པ་གསུམ་སོ་དེར་སྤྱར་དུ་མེད་པ་ཅི་ཞེས། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས། སངས་རྒྱུ་ཉིད་
རྣམ་མཐུན་ནོ། །རྣམ་མཐུན་ཉིད་སངས་རྒྱུ་སོ། །བྱང་ཆུབ་ཉིད་རྣམ་མཐུན་ནོ། །རྣམ་མཐུན་
ཉིད་བྱང་ཆུབ་སོ་ཞེས་སངས་རྒྱུ་དང་བྱང་ཆུབ་དང་རྣམ་མཐུན་གསུམ་མཆོན་ཉིད་གཅིག་པ་སྟེ་
དེ་ཁོ་ནར་ཐ་དད་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །གཞོན་འདོམས་ཆེ་བ་ལས་གཟུགས་དང་རྣམ་མཐུན་
དུ་མི་སྦྱོར་བའི་དོན་གཟུགས་འདི་རྣམ་མཐུན་གྱི་ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེས། གཟུགས་འདི་ཕྱིན་སོགས་
ཀྱི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་སོར་བསྟོས་ན་འབྲས་བུ་རྣམ་མཐུན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་དམིགས་

པས་མི་སྦྱོར་བཅོ། །སངས་རྒྱས་དང་རྣམ་མཁུན་དུ་མི་སྦྱོར་བའི་དོན་ནི་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱལ་ཞེས་མི་སྦྱོར་བཅོ། །བྱང་ཆུབ་དང་རྣམ་མཁུན་དུ་མི་སྦྱོར་བ་ནི་རྣམ་མཁུན་
གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པས་བྱང་ཆུབ་པོ་ཞེས་དམིགས་པས་མི་སྦྱོར་ཏེ་དེ་གསུམ་མཆོན་
ཉིད་གཅིག་པས་ཆོས་སྤྱི་བདག་ཉིད་དུ་ཐ་དད་མེད་དོ་ཞེས་འཆད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་མདོ་དེ་དག་
གིས་སངས་རྒྱས་དེ་རྟོགས་བྱ་རྟོགས་བྱེད་སོ་སོར་མེད་པ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ་ནི། སངས་རྒྱས་
དགོན་མཆོག་སྐབས་སུ་བསྟན་པ་དང་། བདག་གི་སྐབས་འདི་ཡུལ་མ་ཡུལ་པ་མཁུན་པའི་སྟོན་
པའོ་སྟུང་དུ་ཞེན་པ་ལྡོག་པའི་ཆེད་དུའོ། །

གཉིས་པ་(ཆོས་ལ་གདམས་པ་)ནི།

འགྲེལ་བ། ཆོས་ལ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་གཞི་དང་། གཉེན་
པོ་དང་། རྣམ་པ་མཐའ་དག་བསྟུས་པ་དག་གིས་བསྟུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་
ཞེས་བྱ་བ་དང་།

གཤམ་མེད་། ཆོས་དགོན་མཆོག་བརྗོད་བྱས་བྱས་པ་ལ་འདོམས་སོ། །དེ་གང་ན་མཁུན་
གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པ་སྟེ་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་གཞི་དང་གཉེན་པོ་དང་རྣམ་པ་མཐའ་དག་བསྟུས་
པ་སྟེ་བསྟོམས་པ་དག་གིས་བསྟུས་པ་སྟེ་བྲབ་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
དོ་ཞེས་སྟོན་པ་སྟེ། བྱང་ཆེ་གཟུགས་དངོས་པོ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བར་མི་སྦྱོར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དངོས་
པོ་མེད་པ་དང་། ཉག་མི་ཉག་ བདེ་སྟུག་བདག་ཡོད་མེད། ཞི་མ་ཞི་ཞེས་བྱ་བར་མི་སྦྱོར་བ་ལ་
སོགས་པ་གསུངས་སོ། །ཡུམ་གསུམ་དོན་བརྒྱད་གྱིས་མཐུན་པར་བསྟན་པ་ལས། གཟུགས་
འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་མི་སྦྱོར་ཞེས་པ་མན་གྱིས་གཞི་དང་། སྤྱན་པའི་པར་ཤིན་གྱི་དོན་དུ་མི་སྦྱོད་
དོ་མན་གྱིས་ལམ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་བཅུ་མངོན་པར་སྐབ་པོ་མན་གྱིས་རྣམ་
པ་ལ་གདམས་པར་བསྟན་ཏེ་ཞེས་མཆོམས་འབྱེད་དོ། །མདོ་འདི་དག་གིས་ཆོས་དགོན་མཆོག་
ངེ་ལྟར་བསྟན་ན། འདི་དག་གིས་གཞི་ལམ་རྣམ་པ་རྣམས་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡུལ་ཅན་མཁུན་གསུམ་

བསྟན་པའོ་སྟམ་དུ་སློབ་དཔོན་གྱིས་དགོངས་སོ། །འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ནི། མདོ་འདི་དག་གིས་ཆོས་གང་གི་དོན་དུ་ཡང་ཡུམ་ལ་སློབ་པ་བཀག་པས་ཐམས་ཅད་དུ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་བསྟན་ལ་ཆོས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པས་སོ་སྟམ་དུ་དགོངས་སོ། །མདོ་འདི་དག་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་བ་དང་སྦྱད་པར་བྱ་བ་བཀག་པ་ནི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ལ་འདི་ནི་བདག་གི་ལམ་མོ་སྟམ་པའི་ཞེན་པ་ལྡོག་པའི་ཆེད་དུ་འོ། །

གསུམ་པ་(དགེ་འདུན་ལ་གངམས་པ་)ནི།

འབྲེལ་པ། དགེ་འདུན་ལ་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་དབྱ་བཅོམ་པ་མ་གཏོགས་པ་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་དང་ཞུགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་སྦྱེས་བུ་ཆེན་པོ་བདུན་པོ་རང་སངས་རྒྱས་དང་ལྟན་ཅིག་བརྒྱད་པོ་དབང་པོ་རྩལ་པོ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་གངས་ཉི་ཤར་ཆང་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་སློབ་པ་བྱིར་མི་ལྡོག་པ་ནམས་ལ་སྦྱོར་མེད་པ་ཉིད་དུ་འཇུག་པར་བྱའོ། །

གསེར་ཐང་། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ལ་འདོམས་སོ། །དེ་གང་ན་། །ཤེས་རབ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་ཤིང་སྤྱང་རྗེས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་བྱང་སེམས་སོ་སྦྱེའི་ས་ལས་རིང་དུ་སོང་བས་འཕགས་པ་ཐར་པ་ཐོབ་བྱེད་དུ་བཅོན་པས་སློབ་པ་རྫོགས་བྱང་ལས་བྱིར་མི་ལྡོག་པ་ནམས་ལ་ལམ་སྦྱབ་པའི་གྲོགས་སུ་བཟུང་ནས་ལམ་ལ་འཇུག་པ་ན་དེ་དག་གཤོད་མ་ནས་སྦྱོར་བ་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྫོགས་ནས་འཇུག་པར་བྱའོ་ཞེས་སྟོན་པའོ། །གངས་དུ་ཞིག་ཅེ་ན། རྒྱུན་ཞུགས་བྱིར་འོང་བྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་མིང་ཅན་གསུམ་དང་འབྲས་བུ་བཞི་ལ་ཞུགས་པའི་མིང་ཅན་བཞིའི་བྱེ་བྲག་སྟེ་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་སྦྱེས་བུ་ཆེན་པོ་བདུན་པོ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིང་ཅན་གཅིག་དང་ལྟན་ཅིག་སྟེ་བཅས་པའི་བརྒྱད་དུ་ཡོད་དེ་དེ་ནི་རྩ་བའི་དབྱེ་བའོ། །ཞུགས་པའི་མིང་ཅན་བཞི་འདྲེན་ན་འབྲས་གནས་བཞི་ཡང་བགང་དགོས་པས་དགྲར་འགྲུར་ཞེ་ན། མི་རིགས་ཏེ། དབྱ་བཅོམ་འབྲས་གནས་ཀྱི་མིང་ཅན་འདྲེན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མི་སློབ་

བ་བགྲང་དགོས་པས་དེ་ནི་སངས་རྒྱུ་དགོན་མཆོག་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེག་
ཆེན་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པ་ནི་སློབ་པའི་དགེ་འདུན་དུ་མ་གཏོགས་པས་སོ། །ཉི་ཤུར་མ་ངེས་ཏེ་དགྲ་
བཅོམ་དང་ཉེར་གཅིག་དུ་འགྱུར་ཞེས་སྒྲུར་བ་ལས་སྤྲ་མ་ཉིད་མངེས་ཏེ་སྤྲ་མ་ལ་དོགས་པའི་རྒྱ་
མཆོན་འབྲེལ་བས་སོ། །ཡན་ལག་གིས་བྱེ་ན་ཉི་ཤུར་གྲངས་ཆད་པའམ་ངེས་ཏེ་དེ་ཡང་དབང་
པོ་རྒྱལ་པོ་དང་རྗེས་འབྲང་ནས་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་མིང་ཅན་གྱི་བར་དུ་ཡོད་པའི་བྱེ་བྲག་གམ་རྒྱ་
མཆོན་གྱིས་སོ། །

གཉིས་པ་(དོན་བསྟུ་བ་)ནི།

འབྲེལ་བ། ཞེས་ལུང་འབོགས་པ་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་འདོམས་པ་དང་།

གསེར་ཐོང་། དེ་ལྟར་ལུང་འབོག་པ་གསུམ་ནི་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་འདོམས་པའོ། །

བཞི་པ་(སྐབ་པ་ལུན་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱ་ལ་གདམས་པ་)ལ་བཞི། སྐབ་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་སྤོང་བ་དང་།
སྐབ་པ་ལ་གཞན་ཤིང་མི་འདྲིག་པ་དང་། སྐབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པ་དང་། སྐབ་
པ་མཐར་ཐུག་པའི་རྒྱ་ལ་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ནི་སྐབ་པའི་གཙོ་བོ་བཙུན་འགྲུས་ཡིན་ལ།
དེའི་སྤང་བྱ་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས། ལེ་ལོ་ངན་ལ་ཞེན་པ་དང་། སྦྱིད་ལུག་བདག་ཉིད་བརྟམ་
པའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྦྟམས་ལས་འདྲིན་པ་སྤོང་བྱེད་མ་ཞེན་པའི་བཙུན་
འགྲུས་ལ་གདམས་པ་ནི།

འབྲེལ་བ། བཙུན་འགྲུས་བརྟམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རི་སྐད་བཤད་པའི་དོན་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པ་
ལ། ལུས་ལ་སོགས་པའི་བསོད་ཉམས་ཉིད་ཀྱིས་ལ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པར་འགྱུར་བས་མ་ཞེན་
པ་ལ་ལུས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བསྟན་པའི་འདོམས་པ་དང་།

གསེར་ཐོང་། འདོམས་སོ། །གང་བརྗོད་བྱར་བྱས་པ་ལ་ནི། མ་ཞེན་པའི་བཙུན་འགྲུས་
ལའོ། །ཚུལ་ནི་ལུས་དང་སོགས་པས་དག་ཡིད་རྣམས་ཞེན་བྱའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བསྟན་པའི་
ཚུལ་གྱིས་སོ། །དགོས་པ་ནི་ལུས་དང་སོགས་པས་དག་ཡིད་ཀྱི་བསོད་ཉམས་”ཏེ་བདེ་བ་སྦྱེས་

བཙུན་གྱིས་དེ་ལ་དབང་རྒྱལ་ལ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པར་འགྱུར་བར་དེ་བསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཆེན་བཙུན་འགྲུས་བརྩམས་པ་ཉིད་གྱིས་རྗེ་སྐད་བཤད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་ཐོབ་བྱའི་དོན་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པ་ནའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ཆེན་ལུས་མི་དམིགས་པ་དང་དག་མི་དམིགས་པ་དང་སེམས་མི་དམིགས་པ་དེའི་ཆེ་བྱང་ཆེན་ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་གྱི་གནས་ངན་ལེན་ཡོངས་སུ་སྐྱོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་སྦྱིད་ལུག་པའི་ལེ་ལོ་སྤྱོད་བྱེད་མི་ངལ་བའི་བཙུན་འགྲུས་ལ་གདམས་པ་ནི།

འགྲེལ་པ། དུས་ལུན་རིང་པོ་ཞིག་ཏུ་གོམས་པར་བྱས་ཀྱང་འདོད་པའི་དོན་མ་གྲུབ་ན་དངང་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡོངས་སུ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བས་ཡོངས་སུ་ངལ་བ་མེད་པ་ལ། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ནས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་བར་ལ་རྣོ་མ་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་གདམས་ངག་དང་།

གསེར་ཕྱོང་། གདམས་ངག་གོ། གང་བརྗོད་བྱར་བྱས་པ་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་ངལ་བ་མེད་པའི་བཙུན་འགྲུས་ལའོ། །ཚུལ་ནི། གཞུགས་ནས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་གང་ལ་ཡང་རྣོ་མ་པར་བྱར་མེད་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །དགོས་པ་ནི། དུས་ལུན་རིང་མོ་བསྐྱལ་པ་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་ལམ་ལ་གོམས་པར་བྱས་ཀྱང་འདོད་པའི་དོན་བྱང་ཆུབ་མ་གྲུབ་པའི་ཆེན་དབང་རྒྱལ་དངང་ཞིང་སྐྱག་པའི་རང་བཞིན་ནམ་ངང་ཚུལ་ཅན་ནམས་སྦྱབ་པ་རིང་དུ་བྱས་པ་ལ་རྣོ་མ་པའི་རྒྱལ་བ་བཏེན་ནས་ཡོངས་སུ་སྦྱེ་ལྷག་པར་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བས་དེ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུགས་སུ་མི་རྣོ་མ་པ་དང་ཞེས་པ་ནས་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་རྣོ་མ་པ་མེད་པ་དེ་ལྟར་ན་ཤུ་རེའི་བྱ་བྱང་ཆེན་དེ་ནི་པར་ཕྱིན་དུག་གིས་ནམ་པར་འཕེལ་ཏེ་སུས་ཀྱང་སྦྱབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་བདག་ཉིད་བརྟན་པའི་ལེ་ལོ་སྤྱོད་བྱེད་ལམ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་བཙུན་འགྲུས་ལ་གདམས་པ་ནི།

འགྲེལ་པ། རྩོགས་བརྩུ་ན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་ལས་དོན་རེ་རེའི་ཕྱིར་

ལམ་གྱི་ལུང་ནོད་པར་བྱ་ན་སེམས་ཁུམ་པར་འགྱུར་བས་ལམ་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་ལ་ཆོས་རྣམས་
རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྦྱེས་པ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པའི་གདམས་ངག་དང་།

གསེར་ཐོང་། གདམས་ངག་གོ། གང་བརྗོད་བྱར་བྱས་པ་ལ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཡོངས་
སུ་བཟུང་བའི་བཙུན་འགྲུས་ལའོ། །ཚུལ་ནི། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྦྱེས་པ་ཉིད་དུ་
རྟོགས་ཏེ་བསྐྱབ་པོ་ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །དགོས་པ་ནི། རྟོགས་བཅུ་ན་བཞུགས་པའི་སངས་
རྒྱུ་དང་སོགས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་བརྗོད་བྱའི་དོན་རེ་རེའི་ཕྱིར་ལམ་སྦྱབ་པའི་
ལུང་ནོད་པར་བྱ་དགོས་ན་དེ་འདྲ་བ་བདག་གིས་མི་རྣམས་སོ་ཞེས་སེམས་ཁུམ་པར་འགྱུར་བས་
དེ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་ཆེན་ཡེ་ཤེས་གང་དང་ལྡན་པས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་གཞུང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙུག་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་སངས་རྒྱུ་གཞུང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ཀྱང་མཐོང་ངོ་དེ་དག་གིས་ཆོས་བསྟན་པ་ཡང་ཉན་
ནོ། །དགེ་འདུན་ལ་ཡང་བསྟན་བཀུར་བྱེད་དོ། །སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་པར་དག་པ་དག་ཀྱང་
མཐོང་ངོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྟོགས་ལྷག་མ་དགུ་ལ་ཡང་གསུངས་སོ། །སྦྱེ་མེད་ཀྱི་གདམས་ངག་ལ་
བསྐྱབས་པས་ཁུམ་པ་སེལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དེ་ལ་བསྐྱབས་ན་ཆོས་ཀྱན་གྱི་གནས་ལུགས་ལ་
བསྐྱབས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་(སྦྱབ་པ་ལ་གཞན་ནིང་མི་འཛོག་པ་ལ་གདམས་པ་)ནི།

འགྲེལ་བ། ཤའི་དང་། རྣམ་པར་སྟོན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྟའི་དང་། ཤེས་རབ་དང་། ཆོས་
དང་། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྦྱན་གངས་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་སོ་སོར་ངེས་པ་དང་། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྦྱེ་བ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང་།
འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་
པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ཡུལ་ཅན་རྣམས་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་བསྦྱབ་པོ་ཞེས་
སྟོབ་པ་སྦྱན་ལྡེ་ལ་འདོམས་པ་དང་།

གསེར་ཐོང་། སྒྲིལ་ལ་བརྗོད་བྱར་བྱས་པ་ལ་འདོམས་སོ། །འདི་ལ་གཉིས། གང་ལ་གདམས་
 བའི་ཡུལ། དེ་ལ་འདོམས་པའི་ཚུལ་སོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། མཆོན་ཉིད། ས་མཆོམས། རྒྱ། དགོས་
 བའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲིལ་ལ་མིང་དང་ཕྱི་མ་ལྟ་དོན་ཡིན་པས་མིང་དོན་གངས་བཞིན་དུ་སྤྱར་རོ། །དེ་
 ལ་ཤེད་སྒྲིལ་ནི། དཔག་ཆད་བརྒྱ་ནས་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་སོ་སོར་ངེས་
 བའི་ཡུལ་ཅན་ཏེ། བྱང་ཆེན་གྱི་ཤེད་མིག་གིས་དཔག་ཆད་བརྒྱ་མཐོང་བ་ཡོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་
 དཔག་ཆད་ཉིས་བརྒྱ། སུམ་བརྒྱ། བཞི་བརྒྱ། ལྔ་བརྒྱ། སྟོང་། འཛམ་གླིང་། གླིང་གཉིས། གླིང་
 གསུམ། གླིང་བཞི། སྟོང་དང་པོ། སྟོང་གཉིས་པ་”། སྟོང་གསུམ་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐོང་
 བ་ཡོད་དོ་ཞེས་སོ། །འདི་ཡི་ཡུལ་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་དུ་ངེས་སམ་ཞེ་ན། ཉི་ལྔ་ལས། དེ་ནི་
 རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རམ་ཤེད་མིག་
 ནི་བདག་པོའི་འབྲས་བུའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
 ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཡུལ་ངེས་པར་གསུངས་སོ། །ལྷང་དེས་ཡུལ་ངེས་
 བའི་རྒྱ་མཆོན་གཉིས་བརྒྱན་ཏེ། དང་པོ་ནི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཡིན་
 ལ། གཉིས་པ་ནི་ཤེད་མིག་ནི་བདག་འབྲས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །དེ་ལ་བྲལ་
 བ་འོང་བའི་རྒྱ་མཆོན་ནི། སྤྱིར་ཡུལ་ལྔ་པོ་འདི་དབང་པོ་ལྟའི་བདག་འབྲས་སམ་དབང་འབྲས་
 ཡིན་ཏེ། རང་དུ་དབང་པོ་བྱལ་བའི་དབང་གིས་ཕྱིའི་ཡུལ་འབྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཤེད་མིག་
 གྱང་མིག་དབང་བྲལ་པར་ཅན་ཞེག་ཡིན་པས་རང་གི་བདག་འབྲས་གཟུགས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་
 ལ། དབང་པོས་གྱང་རང་གི་བདག་འབྲས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཁོངས་སྤྱོད་མི་རུས་པས་ཡུལ་ངེས་ཏེ།
 སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་ཁོངས་སྤྱོད་ཀྱི་བྱ་ལ་སྟོང་གསུམ་གཅིག་ལས་མི་འབྲལ་བས་
 སོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོང་གསུམ་གཅིག་ནི་འཛིག་ཆགས་མཉམ་དུ་བྱེད་ལ་གཞན་རྣམས་དང་ངེས་པ་
 མེད་པར་བཤད་དོ། །

དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་ཅམ་ལས་བྱུང་བའི་ལྟའི་སྤྲིན་ནི། རྩོགས་བཅུའི་སེམས་ཅན་

ཐམས་ཅད་ཀྱི་འདི་ནས་གཞན་དུ་འཆི་འཕོ་བ་དང་གཞན་ནས་འདིར་སྐྱེ་བ་མཐོང་བའི་ཡུལ་ཅན་
ཏེ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞིའི་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་མིག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབས་
རབ་རྟུམ་ཤིང་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་འོག་མིན་གྱི་བར་གྱི་ལྷའི་མིག་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཤེས་པ་དང་། ལྷ་
དེ་དག་གི་མིག་གིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་མིག་མི་ཤེས་པ་དང་། ལྷའི་མིག་ཡོངས་སུ་དག་པ་དེ་ཉིད་
ཀྱིས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཕྱེ་མ་སྟེང་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་ཡང་དག་པ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་གཞན་
དགུ་ལ་ཡང་གསུངས་སོ། །

ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་ནི། འདུས་བྱས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཅིར་ཡང་རྣམ་བར་མི་
རྟོག་པའི་ཡུལ་ཅན་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གང་དང་ལྡན་པས་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་དགེ་
མི་དགེ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་མ་བཅས་ཟག་པ་ཡོད་མེད། ཉོན་མོངས་དང་བཅས་མ་བཅས།
འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་ཡང་རུང་སྟེ་ཆོས་གང་
ཡང་རབ་རྟུམ་ཤིང་ཤེས་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གང་གིས་བྱང་སེམས་ཆེན་པོས་ཆོས་གང་ཡང་
མ་མཐོང་མ་ཐོས་མ་བསམས་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པ་འདི་ནི་ཤྱ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་
ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །ཞེས་སོ། །ཉི་ལྔ་ལས་ཀྱང་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཅི་
ཡང་མི་ཤེས་ཏེ་ཞེས་བྲངས་ཤིང་འབྲུམ་དང་ཉི་མེ་བརྒྱུད་སྟོང་བར་སྤར་བྲངས་པའི་ཆོས་དེ་དག་
གང་ཡང་མི་ཤེས་པ་མེད་པ་དང་ཆོས་གང་ཡང་མ་མཐོང་བ་མེད་མ་ཐོས་པ་མེད་མ་བསམས་པ་
མེད་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པ་མེད་པ་འདྲེན་ནོ། །དེ་ལ་འབགས་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ནི་སྤྱན་གསུམ་
པ་འདི་གང་ལ་ཡང་མི་རྟོག་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་ཏེ་ཞེས་བྲངས་ལ་གཞོན་འཛོམས་
གཉིས་སུ་འདི་ཡི་ངོས་འཛིན་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གོ་ཞེས་
བཤད་པ་ནི་ཆོས་གང་ཡང་མི་ཤེས་པ་མེད་པ་ཞེས་པའི་མདོ་ལ་དགོངས་སོ། །

ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ནི། འབགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་པོ་རྣེས་ལ་སོགས་པ་

རྣམས་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཏེ། བྱང་ཆེན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་མིག་གིས་གང་ཟག་འདི་ནི་དང་པའི་རྗེས་
སྤྱ་འབྲང་བའོ། །ཞེས་དེ་དག་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པར་གསུངས་སོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་ནི། ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེད་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་དུ་
ཐོགས་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་སྟེ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཏེ་བྱང་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
ཀྱི་རྗེས་ལ་རྩོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ནས་སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་དང་
ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་རྗེས་སྤྱོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་སྟོབས་བཙུ་དང་ལྡན་པ་ཡིན། མི་འཛིགས་པ་བཞི་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་
དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙུ་བྱེད་དང་། བྱམས་པ་ཆེན་པོ་དང་སྟོང་རྩེ་ཆེན་
པོ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་གང་གིས་བྱང་ཆེན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མ་མཐོང་བའམ་མ་ཐོས་
བའམ་མ་བསམས་བའམ་རྣམ་པར་མ་ཤེས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པ་སྟེ། སྤྱ་རིའི་བྱ་འདི་ནི་བྱང་ཆེན་
ཟླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིག་ཡོངས་སྤྱ་དག་པའོ་ཞེས་
སོ། །དེ་ལ་ཤེས་མིག་གི་སྐྱབས་སྤྱ་དཔག་ཆད་བརྒྱ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་
པ་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སའི་མཐོ་དམའ་དང་ཡོན་ཏན་ཆེ་ཆུང་གི་རིམ་པས་ཡིན་ནོ། །ལྟ་རྣམས་ཀྱི་
མིག་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལྟའི་མིག་གིས་ཤེས་པར་གསུངས་པ་ནི་དེ་དག་གི་མིག་དང་དེའི་ཡུལ་དང་
ལྟ་དེ་དག་གི་བསམ་གཏན་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྣམས་ཤེས་ལ། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་
བྱང་སེམས་ཀྱི་ལྟའི་སྤྱན་རིམ་པ་དང་དེའི་སྟོད་ཡུལ་ཤེས་མི་རྣམས་སོ་ཞེས་འབུམ་གྱི་གཞོད་
འཛོམས་ལས་སོ། །འོན་ཀྱང་གཙང་མའི་རིས་ཀྱི་ལྟ་ནི་འཕགས་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པས་དེ་དག་
གིས་མི་ཤེས་པར་གསུངས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ལ་དགོངས་སོ། །གསུམ་གྱིས་གཞོད་
འཛོམས་ལས། གཟུགས་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཤེས་མིག་གོ། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་
སྟོབས་པར་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ནི་ལྟའི་མིག་གོ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་
ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གོ། །གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པ་མ་གཏོགས་པའི་ཤེས་པ་དགུ་པོ་

འདི་དག་ནི་ཆོས་ཀྱི་མིག་གོ། །རྡོ་རྗེ་ལྷ་བྱའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྤྱན་ཡིན་
 རོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས་རྩལ་ལྷ་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་བསྐྱོམས་པའི་མཐུས་སྟོང་གསུམ་
 ཀྱི་གཟུགས་ཆེ་ཆུང་ཐམས་ཅད་མཐོང་བའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་མིག་གྲུབ་པ་ནི་ཤེས་སྤྱན་དང་། བསམ་
 གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱོམས་པ་ལས་གྲུབ་པ། འབྲུལ་གྱི་སྤྱན་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་
 སོགས་པ་བསྐྱོམས་པ་ལས་གྲུབ་ཅིང་སྤྱན་དང་པོ་ལས་བྱུང་ཞུགས་པས་ཕྱོགས་བཅུ་དུས་གསུམ་
 ཀྱི་གཟུགས་ཆེ་ཆུང་ཐམས་ཅད་མཐོང་བའོ། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་
 རོ། །གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལ་ཐོགས་མེད་དུ་འཇུག་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་རོ། །ཟག་
 བཅས་ཟག་མེད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྤྱན་རོ་ཞེས་
 འཆད་ཅིང་བྱི་མ་མ་གཏོགས་པ་བཤད་སྒྲུང་དང་ཡང་མཐུན་རོ། །གཞན་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས་
 འབྲུལ་གྱི་སྤྱན་ལ་ལས་དང་བསྐྱོམས་པའི་འབྲས་བྱའོ། །དང་པོ་ནི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་ལས་
 ཀྱི་མཐུས་དབང་པོ་དངས་མའི་མིག་ཐོབ་ནས་གཟུགས་ཐོགས་མེད་དུ་མཐོང་བའོ། །གཉིས་པ་
 ནི་རྣམ་འབྱོར་བས་ཉིང་འཛིན་བསྐྱོམས་པའི་མཐུས་ཐོབ་པ་སྟེ་དེས་སེམས་ཅན་རྣམས་གང་ནས་
 འདིར་སྤྱེས་པ་དང་འདི་ནས་གང་དུ་སྤྱེ་བ་དང་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་གཟུགས་མཐོང་ངོ་ཞེས་བཤད་
 རོ། །འདིར་འབྲུལ་གྱི་སྤྱན་ཞེས་པ་ནི་ལྷ་འདི་སྤྱན་རོ། །ཀ་ཤིས་མདོར་བསྟུན་སྤྱན་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ།
 གཟུགས་འཛིན་པ་དང་། རོན་དམ་པའི་བདེན་པ་འཛིན་པ་དང་། ཀྱུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་འཛིན་པ་
 དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་བྱ་འཛིན་པའོ། །གཟུགས་འཛིན་པའང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་ལས་
 ཀྱི་འབྲས་བྱ་དང་བསྐྱོམས་པའི་འབྲས་བྱའོ། །ཞེས་ཤེས་མིག་ལས་དང་ལྷ་འདི་མིག་བསྐྱོམས་འབྲས་
 སུ་གསུངས་པ་ལྟར་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་བཤད་ཡམས་གཅིག་ལས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་གསུངས་སོ། །དེ་
 ལྟར་ན་ངོ་པོ་ཉིད་མེད་པ་འགྲེལ་ཆེན་ཀ་ཤི་རྣམས་ཀྱིས་ལྷ་འདི་སྤྱན་བསམ་གཏན་གྱིས་བསྒྲུབས་པ་
 ལ་བཤད་པ་ནི་འཕགས་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་གཉིས་དང་མི་མཐུན་རོ། །

གཉིས་པ་(ས་མཆོམས་)ནི། དང་པོ་ཆོགས་ལམ་ནས་དང་། གཉིས་པ་སྦྱོར་ལམ། གསུམ་

བ་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག བཞི་བ་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ། ལྷ་བ་ནི་ས་བརྒྱད་བ་ནས་ཡོད་ལ།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དང་བྱད་པར་ནི་དག་མ་དག་གོ་ཞེས་ལྷ་མ་དག་འཆད་དོ། །འོན་ཀྱང་ལྷ་འདི་མིག་
ཆོག་ས་ལམ་ནས་འཐོབ་བ་ལ་སྦྱོན་མེད་ལ། ས་བདུན་པའི་ཡོངས་སྤྱི་གི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སྦྱོན་ཐོབ་པར་གསུངས་པས་རྗེས་མཐུན་བ་དེ་ནས་ཡོད་དོ། །མཆོན་ཉིད་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ས་ཁོ་ན་ལ་འདོད་པར་བྱ་སྟེ་སྤར་བྱངས་པའི་མདོས་བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་པའི་མིག་ལ་བཤད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྱིར་སྦྱོན་ལྷ་ཀ་སངས་རྒྱས་ལ་མངའ་བར་དོར་གཅོད་ལས་བཤད་ཅིང་འབྲུམ་ཀྱི་
གཞོད་འཛེམས་ལས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ལ་སྦྱོན་ལྷ་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤར་འབགས་
པའི་ལྷང་བྱངས་ནས་ཤེས་ཤིང་མིག་ཡུལ་ངེས་པར་བསྟན་བ་ནི་བྱང་སེམས་ལ་དགོངས་སོ། །

གསུམ་བ་(རྩུ་)ནི། བྱང་ཆེན་མིག་ལྷ་ཡོངས་སུ་སྤྱིང་བར་འདོད་བ་དང་ཐོབ་པར་འདོད་པས་
བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་བ་དུག་ལ་བསྐབ་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱིན་དུག་ལ་སྦྱོབ་བ་དང་། རོ་
བོ་ཉིད་མེད་བ་དང་། འབྲེལ་ཆེན་ལས་ཤེས་ཤིང་མིག་ལ་བཤད་བ་ལྟར་རྩུ་འབྲུལ་ཀྱི་རྒྱང་བ་སྦྱོམ་བ་
ཡང་ཡིན་ནོ། །

བཞི་བ་(དགོས་པ་)ནི། མིག་ལྷ་པོ་དེ་དག་ལ་སྦྱོབ་པའི་བྱང་ཆེན་རྣམས་ནི་སྤྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་
རྩུབ་ཏུ་འཆང་རྒྱའོ་ཞེས་བ་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བྱ་དང་། གནས་སྐབས་སུ་ཡང་གཞན་དོན་སྦྱབ་
བ་ན་རང་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་ཐབས་རྣམས་ཤེས་པས་གཞན་ལ་རག་མི་ལས་པའོ། །

གཉིས་བ་(དེ་ལ་འདོམས་པའི་རྩུལ་)ནི། ཡུལ་ལྷ་པོ་དེ་དག་དང་འབྲེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་ལྷ་པོ་དེ་ཐ་
སྟོང་དུ་རྒྱད་ལ་སྦྱིང་ནས་དོན་དམ་པར་སྦྱོས་བྲལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་དུ་གཅིག་པ་སྟེ་ཐ་
དད་བ་མེད་པར་རྟོགས་ཏེ་བསྐབ་པར་བྱའོ་ཞེས་སྦྱོབ་པའོ། །

གསུམ་བ་(སྦྱབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པ་ལ་གདམས་པ་)ནི།

འབྲེལ་བ། རྩུ་འབྲུལ་དང་། ལྷ་འདི་ན་བ་དང་། གཞན་ཀྱི་སེམས་ཤེས་བ་དང་། སྦྱོན་ཀྱི་གནས་
རྗེས་སུ་བན་བ་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་བ་ལས་བྱང་བ་ལྷ་འདི་མིག་དང་། ཟག་པ་ཟད་པ་ཤེས་

པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ས། ས་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པའི་སྤྱ་རྩུང་དུ་དང་ཅིག་ཤོས་ཐོས་པ་དང་། གཞན་གྱི་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། རང་དང་གཞན་གྱི་ཆེ་རབས་ལྷ་མ་དུ་མ་རྩེས་སུ་བྲན་པ་དང་། གཟུགས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་བ་སྤོང་བར་བྱེད་པ་རྣམས་གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སྟོན་པ་མངོན་པར་ཤེས་པ་དུག་ལ་འདོམས་པ་དང་།

གསེར་ཐོང་། མངོན་ཤེས་དུག་བརྗོད་བྱར་བྱས་པ་ལ་འདོམས་སོ། །འདི་ལ་གཉིས། གང་ལ་གདམས་པའི་ཡུལ། དེ་ལ་འདོམས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ། རྟེན་གྱི་ས་། བརྟེན་པའི་མཆོན་ཉིད། བྱད་པར། ས་མཆོམས། དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཀུན་བདུས་སུ། བྱི་རོལ་པའམ། ཉན་ཐོས་སམ། བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་འམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་རུང་སྟེ་དག་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ཆད་མེད་པ་རྣམས་མངོན་པར་སྤྱབ་སོ། །ཆད་མེད་པ་རྣམས་རི་ལྷ་བར་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྷ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར་དང་པོ་ལྷ་བསམ་གཏན་བཞིའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱབ་སོ། །དུག་པའི་རྟེན་ནི་དེ་ཉིད་ལས། ཡོན་ཏན་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ཉན་ཐོས་སམ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་འམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་རུང་སྟེ་རབ་གྱི་མཐར་བྱིན་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྤྱབ་སོ་ཞེས་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། ཀུན་བདུས་པའི་ལུགས་གྱིས་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་བཞིའི་དངོས་གཞི་ཡོན་ཏན་བྱད་པར་ཅན་གྱི་རྟེན་དུ་རུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་དུ་འདོད་དོ། །གཟུགས་མེད་ལ་མི་བརྟེན་ཏེ། ཀུན་བདུས་སུ་མངོན་ཤེས་དུག་ཀ་ལ་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་པས་སོ། །མཛོད་ལས། ཟད་པ་མངོན་ཤེས་སྟོབས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཟག་པ་ཟད་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་འབྲ་བར་ས་ཐམས་ཅད་པར་བཤད་པ་ནི་བྱེ་སྤྱའི་ལུགས་ཡིན་པས་མི་གཞོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་མདོ་སྟེའི་རྒྱན་ལས། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཤིན་

དུ་དག་ཐོབ་ནས། །མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་གཟུང་'པ་དང་། རི་ལྟར་རྣམ་གནས་ཡིད་ལ་བྱེད་
 བ་ལས། །མཐུ་གྲུབ་བ་ཡི་དམ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་རྟོན་བསམ་གཏན་བཞི་བ་དང་གནས་
 ཡེ་ཤེས་མི་རྟོག་པ་དང་ནི་ལྷན། རི་ལྟར་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཆོས་ཡིད་ལ་བྱས་ན་མཐུ་འགྲུབ་
 པར་གསུངས་སོ། །འོ་ན་མངོན་ཤེས་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་གནས་སམ་ཡིད་བྱེད་གང་ཞེ་ན། དང་པོའི་
 རྣམ་གནས་ནི་ལྷུས་ཡང་བ་དང་། གཉིས་པ་ནི་སྒྲུབ་བྱུང་བ་དང་། གསུམ་པ་ནི་བདག་གི་ལྷུས་
 འདི་འབྲ་བ་ལ་སེམས་འདི་ལྟ་བུ་སྒྲུང་བས་གཞན་ལ་ཡང་ལྷུས་འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྷན་པས་སེམས་
 འདི་འབྲ་བ་ཡོད་ཅེས་མོས་པའོ། །བཞི་བ་ནི་ཡིད་ཤེས་འགགས་མ་ཐག་པའི་མཆོན་མ་བཟུང་
 བས་ལུགས་བརྒྱུག་ཏུ་ཉིང་མཆོམས་སྒྲུབ་པའི་བར་རྣམས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །ལྷ་པ་ནི་ཕྱོགས་
 རྣམས་སྒྲུང་བས་བྱུང་བ་དང་། རྒྱག་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ལ་བདག་མེད་དོ་'ཞེས་ཡིད་ལ་བྱེད་
 པའོ། །འོ་ན་རྟོན་དང་བརྟོན་པར་འགྱུར་ཚུལ་རིམ་བཞི་ན། འདི་ནི་འཁར་གཞོང་ལ་རྒྱ་ལྷག་
 བརྟོན་པ་དང་ས་པོན་ལས་སྒྲུབ་བྱ་སྒྲེ་བ་ལ་དེ་ལ་བརྟོན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡང་མིན་ལོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་
 བ། བརྟོན་པར་བཤད་པ་དེ་རྣམས་ས་གང་དང་གང་གི་ངོ་ཐོར་སྒྲེས་པ་ལ་བརྟོན་པའི་ཐ་སྙད་བྱས་
 པ་སྟེ། ཚུལ་འདི་ནི་ལམ་གྱི་སེམས་རྟོན་ཐམས་ཅད་ལ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་མངོན་པ་བའི་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་བརྟོན་པ།

གཉིས་པ་(བརྟོན་པའི་མཆོན་ཉིད་)ནི། ལྷ་མ་རྒྱག་མིང་དང་བྱི་མ་རྒྱག་དོན་ཡིན་པས་དེ་དག་རིམ་
 པ་ལྟར་སྒྲུར་རོ། །དེ་ལ་རྩུ་འབྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་ནི། ས་གཡོ་བ་དང་སོགས་པས་གཅིག་དུ་གྱུར་
 བས་མང་པོ་དང་མང་པོར་གྱུར་ནས་གཅིག་དུ་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡུལ་དང་། དེ་དག་རིམ་
 བ་བཞིན་དུ་རྟོན་པར་བྱེད་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ནི་མངོན་ཤེས་ཏེ། ཡུལ་
 འདི་ལ་སྒྲོད་པའི་བྱང་ཆེན་ནི་མངོན་པར་ཤེས་པའི་པར་བྱིན་རབ་དུ་འཐོབ་སྟེ། རྩུ་འབྲུལ་གྱི་རྣམ་
 པ་དུ་མ་རྣམས་ཉམས་སུ་སྒྱུར་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ནི་ས་ཆེན་པོ་འདི་ཡང་རབ་དུ་གཡོ་བར་བྱེད་
 དོ། །གཅིག་དུ་གྱུར་ནས་མང་པོར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །བསྒྲོམས་བྱུང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་

ཤེས་རབ་ཅེས་ལྷག་མ་ལྟ་ལའང་སྒྱུར་རོ། །

ལྷའི་རྒྱ་བའི་མངོན་ཤེས་ནི། འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པའི་སྒྲ་ཆུང་དུ་དང་
ཅིག་ཤོས་ཆེན་པོ་ཐོས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ལྷའི་རྒྱ་བའི་ཁམས་རྣམས་པར་དག་པ་མི་ལས་འདས་
པས་ལྷ་དང་མི་གཉིས་ཀའི་སྒྲ་ཐོས་ཏེ། ཞེས་སོ། །མི་ལས་འདས་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་བསམ་གཏན་
གྱིས་བསྒྲུབས་པ་ལ་རྒྱ་མཚོ་སྤྱོད་གྱིས་བཤད་དོ། །

གང་ཟག་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ནི། སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་སེམས་འདོད་
ཆགས་དང་བཅས་པ་དང་སོགས་པས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་སོགས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེས་
སེམས་ཅན་པ་རྒྱུ་དང་གང་ཟག་པ་རྒྱུ་གྱི་སེམས་སེམས་གྱིས་ཡང་དག་པ་རྩི་ལྟ་བུ་བཞེན་
དུ་རབ་དུ་ཤེས་སོ། །དེ་བཞེན་དུ་དུག་གསུམ་དང་བྲལ་ལྡན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་གསུངས་
སོ། །མངོན་ཤེས་འདིས་པ་རྒྱུ་གྱི་སེམས་བྱུང་ཡང་ཤེས་ཀྱང་སེམས་ཤེས་སུ་གསུངས་པ་ནི་
དང་པོ་སྒྱུར་བའི་ཆེན་པ་རྒྱུ་གྱི་སེམས་ཤེས་པར་བྱའོ་སྒྲུམ་པའི་འཕེན་པས་ཡིན་ནོ། །

སྒྲོན་གནས་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་མངོན་ཤེས་ནི། རང་གཞན་གྱི་ཆེ་རབས་དཔག་དུ་མེད་པ་
རྗེས་སུ་བྲན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་སྒྲོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པས་སྒྲེ་བ་
གཅིག་ཀྱང་རྗེས་སུ་བྲན་ནོ། །གཉིས་དང་གསུམ་ནས་བརྒྱ་ལྷོད་གི་བར་དུ་ཡང་རྗེས་སུ་བྲན་
ནོ། །ཞེས་སོ། །བྲེ་སྒྲ་རྣམས་སྤར་རང་རང་གིས་མ་སྒྱུང་བ་བྲན་པར་མི་འདོད་དོ། །ཆེ་འདིར་
བསམ་གཏན་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་སྟེ། བསྒྲོམས་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་
ནི། སྒྲོགས་བཅུའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཆི་འཕོ་དང་སྒྲེ་བ་དང་དེ་དག་གི་གཟུགས་མཆོག་
དམན་འབྲིང་ཐམས་ཅད་མཐོང་བར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ལྷའི་མིག་རྣམས་པར་དག་པ་མི་ལས་འདས་པས་
སེམས་ཅན་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྒྲེ་བ་དང་ཁ་དོག་སྒྲུག་པ་དང་མི་སྒྲུག་པ་དང་བཟང་བ་དང་རན་པ་
དང་ལས་རྩི་ལྟ་བུ་བཞེན་བདེ་འཕྲོ་དང་རན་འཕྲོར་ཉི་བར་འཕྲོ་བ་རྣམས་རབ་དུ་ཤེས་ཏེ། ཞེས་
སོ། །འོ་ན་འདི་དང་ལྷའི་མིག་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། འབགས་པས་སྤྱི་བྲེ་གཉིས་རིམ་

བ་ལྟར་སྟོན་གྱི་ལས་དང་། ཆེ་འདིར་བསམ་གཏན་བསྐྱེམས་སྟོབས་ལས་བྱུང་བར་གསུངས་པ་
ལྟར་སྟོབ་དཔོན་འདིས་ཀྱང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་སོ། །འབྲུམ་པས་དེའི་སྟེང་དུ་སྦྱོན་དང་མངོན་
ཤེས་ཀྱི་སྡེ་ཆོན་མི་གཅིག་པ་དང་། སྡེ་མ་སྟོགས་བཅུའི་སེམས་ཅན་གྱི་འཆི་འཕོ་ཅམ་དང་། འདི་
གཟུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐོང་བས་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཏེ་ཁྱད་པར་གསུམ་མོ་ཞེས་པ་ནི་མི་འཐད་
དེ། སྡེ་ཆོན་གཅིག་མི་གཅིག་ཅོད་གཞི་ཡིན་ལ་གཟུགས་མཐོང་བར་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ནི་འཆི་
འཕོ་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་པའི་བྱེད་རོ། །དེས་ན་སྡེ་མ་ཉིད་རིགས་སོ། །

ཟག་པ་ཟད་པའི་མངོན་ཤེས་ནི། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་དང་གཟུང་འཛིན་དུ་རྟོག་
པའི་ཤེས་སྒྲིབ་སོགས་ཀྱི་ས་བོན་སྤངས་པའམ་སྟོང་བར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་མི་སྦྱེ་བ་མངོན་དུ་བྱེད་
པའི་མངོན་པར་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་པར་སྦྱབ་སྟེ་ཉོན་ཐོས་ཀྱི་སའམ། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
'སར་མི་ལྟང་ཞིང་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་བྱའོ་སྙམ་པ་མ་
གཏོགས་པ་ཆོས་གཞན་འགལ་འཕྲང་སྟོན་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་མངོན་ཤེས་ཐུག་
པོ་དེ་ཡང་ས་གང་ལ་བརྟེན་པའི་ས་དེ་དང་འོག་སར་རྩུ་འབྲུལ་སོགས་རྣམས་ཀྱི་གོང་སར་མི་རྣམས་
ཞེས་མཛོད་ལས་གསུངས་ཏེ། རི་སྐད་དུ། རང་དང་འོག་སའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན། །ཞེས་དང་། རོ་བོ་
ཡང་། མངོན་ཤེས་རྣམས་ཐུག་རྣམས་གོ་ལ་སྟོ། །ཞེས་རྣམས་གོ་ལ་ལམ་དང་། མིག་དང་ན་བའི་མངོན་
ཤེས་ནི། །ལུང་དུ་མ་བསྟན་ལྷག་རྣམས་དགེ། །ཞེས་གསུངས་ལ། ཀྱན་བརྟུས་སུ་ཐུག་ཀ་ཡང་
རོ་བོ་ཤེས་རབ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་དུ་བཞག་དོ། །མིག་ན་གཉིས་དབང་པོ་དང་། ལྷག་མ་བཞི་
ཡིད་ལ་བརྟེན་ནོ། །

གསུམ་པ་(ཁྱད་པར་)ནི། འབྲུམ་གྱི་གཞོད་འཛོམས་ལས། འཛིག་རྟེན་པ་དང་ཉོན་ཐོས་དང་
རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ནི་བདག་དང་མཚུངས་པ་དང་། བདག་པས་དམའ་
བ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པ་ཅམ་དུ་ཟད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡོངས་སུ་དག་
པ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་བཙུན་འདས་ལ་སོགས་པ་ས་འགོང་མ་

རྣམས་ཀྱི་མཐུ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་དེ་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

བཞི་བ་(ས་མཚམས་)ནི། མངོན་ཤེས་དང་སོ་ལྷ་ཕྱི་རོལ་པ་དང་ཡང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ནི་འཆོགས་ལམ་ཆེན་སོ་ནས་ཅི་རིགས་པར་ཡོད་དེ། ཐུབ་དགོངས་སུ་ངེ་ལྟར་རིགས་པར་ཆོགས་ཀྱི་ས་དང་གོང་མ་གོང་མའི་གནས་སྐབས་རྣམས་སུ་ཡང་མཚོག་དང་རབ་མཚོག་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་སྤུན་ལྷ་རྣམས་སོ་སོར་ཐོབ་ལ་མངོན་པར་ཤེས་པ་བྱག་རྣམས་ཀྱང་སྟེ་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །སྤྱིར་ཉན་རང་ལ་ཡང་འདི་མཚན་ཉིད་པ་ཡོད་ཀྱང་འདི་ནི་སྤྱིབ་པ་གཉིས་ཀའི་ཟག་པ་ཟད་པར་བྱེད་པ་ལ་འབྲེལ་པས་བཤད་དོ། །འོན་ཀྱང་འདི་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཡོད་པར་དག་ལྷན་ལས་གསུངས་ཀྱི། རི་སྐད་དུ་ངེ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤུན་དང་མངོན་ཤེས་བྱག་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཡོད་ཅེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བརྒྱད་པ་ལ་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་ཡོངས་སུ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་སོ། །

ལྷ་པ་(དགོས་པ་)ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་དགོད་པ་དང་། འཕགས་པའི་སྤྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་བྱམས་པ་དང་། ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཡུལ་དང་འབྲུད་པ་དང་། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་བྱག་བྱ་བར་འོས་པ་དང་། ལུང་བསྟན་པ་འཛོལ་བའི་ཞེས་མདོའི་དོན་འཕགས་པས་གསུངས་པ་རྣམས་སོ། །

གཉིས་པ་(དེ་ལ་འདོམས་པའི་ཆུལ་)ནི། ཡུལ་དེ་བྱག་དང་འབྲེལ་བའི་འཕྲུལ་ཅན་མངོན་ཤེས་བྱག་ཐ་སྟད་དུ་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་ཅིང་དོན་དམ་པར་དེ་དག་རྣམས་གཞོད་མ་ནས་སྟོས་པ་ཉི་བར་ནི་བཙིན་དུ་རྟོགས་ཏེ་བསྐྱབ་སོ་ཞེས་སྟོན་པའོ། །

བཞི་བ་(སྤྱིབ་པ་མཐར་ཐུག་པའི་རྒྱ་ལ་གདམས་པ་)ལ་གཉིས། མཐོང་ལམ་དང་། སྟོམ་ལམ་ལ་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

འབྲེལ་བ། མཐོང་བའི་ལམ་བདེན་པ་བཞིས་བསྐྱས་པ་སྐད་ཅིག་མ་བརྟུ་བྱག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཞོད་པ་དང་། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ལ། རྣམ་འབྱོར་པ་ཆོས་ཐམས་

ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པས་སྐྱེ་མ་མཁན་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་
པའི་ལུས་ཅན་དེས་སྤང་བར་བྱ་བའི་དངོས་པོའི་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་
སྟོན་པ་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་འདོམས་པ་དང་།

གསེར་མེད་། འདོམས་སོ། །གང་བརྗོད་བྱས་བྱས་པ་ལ་ན་མཐོང་ལམ་ལའོ། །ཚུལ་ནི་
མཐོང་ལམ་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དུག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་རྣམ་པར་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་སྟེ་བྱའོ་ཞེས་སྟོན་པའི་
ཚུལ་གྱིས་སོ། །གང་གིས་སྒྲོམ་ན། ཞི་གནས་དང་སྒྲག་མཐོང་གི་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་
རྣལ་འབྱོར་བ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པས་དེ་ལ་མངོན་ཞེན་མེད་
པའི་ལུས་ཅན་གྱིས་སོ། །གང་གི་དོན་དུ་ན་མཐོང་ལམ་དེས་སྤང་བར་བྱ་བ་མཐོང་སྤང་གི་དངོས་
པོའི་གཉེན་པོ་ཉིད་དུའོ། །ཞེན་མེད་གྱི་དཔེ་རིམ་བྱ་ཞེ་ན། སྐྱེ་མ་མཁན་རང་གིས་སྐྱུལ་པའི་སྐྱེ་མ་
ལ་མངོན་ཞེན་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུའོ། །སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དུག་ཏུ་རིམ་ལྔར་འགྱུར་ན། མཐོང་ལམ་དེ་
ལ་བདེན་པ་བཞིས་ལུལ་ཅན་དུ་བསྐྱུས་པའི་བདེན་པ་རེ་རེ་ལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཤེས་དང་རྗེས་
བཟོད་རྗེས་ཤེས་ཏེ་བཞི་བཞིར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རབ་འབྱོར་བྱོད་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ལས་
བརྩམས་ཏེ་རིམ་ལྔར་བྱང་ཆེན་རྣམས་ལ་ལུས་བསྟན་པ་འདི་ནི་ཉན་རང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུལ་
ཅས་པ་ནས། ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་རྣམས་ལ་ལུས་བསྟན་པ་འདི་ནི་ཉན་རང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུལ་
མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རབ་འབྱོར་ལ་སྟོན་ཅིག་པར་བཀའ་སྩལ་པ་དང་། འཁོར་རྣམས་ཐེ་ཆོམ་དུ་གྱུར་
པ་བསལ་བ་ཙམ་འདི་མཐོང་ལམ་གྱི་མདོར་ལེ་བརྒྱད་མ་དང་ཉི་ལྔར་གཉིས་སྟོར་ཚུལ་ལ་བྱེད་
མེད་དོ། །དེ་ནས་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དུག་པོ་རེ་རེ་ལ་མདོ་རེ་སྟུར་རོ། །

གཉིས་པ་(སྒྲོམ་ལམ་ལ་གདམས་པ་)ནི།

འགྲེལ་པ། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་དག་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ཉིད་གྱིས་པན་ཚུན་ཐ་དད་
པར་རྟོགས་པར་མི་རྒྱས་པ་བཞིན་དུ། རི་སྐྱད་བཤད་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་
བྱས་པའི་དངོས་པོ་ལས་ཐ་མི་དད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པ་དག་ཐ་དད་དུ་

གྲུར་པ་མེད་པས་སྒྲོམ་པའི་ལམ་མཚན་ཉིད་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་མེད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དེ་ནི་
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྲུང་བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་དེས་སྤང་བར་བྱ་བའི་དངོས་པོའི་གཉེན་པོ་ཉིད་
དུ་རྣམ་པར་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་འདོམས་པ་སྟེ།

གསེར་ཐོང་། འདོམས་སོ། །གང་བརྗོད་བྱར་བྱས་པ་ལ་ན་སྒྲོམ་ལམ་ལའོ། །ཚུལ་ནི་སྒྲོམ་
ལམ་དེས་སྤང་བར་བྱ་བའི་སྒྲོམ་སྤང་གི་དངོས་པོའི་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་ལམ་དེ་རྣམ་
པར་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་སྟེ་བྱའོ་ཞེས་སྟོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །འོ་ན་མཐོང་སྒྲོམ་གཉིས་སྤང་བྱ་
མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོར་སྒྲོམ་དགོས་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་རྟོགས་པ་
ལ་ཡང་ཁྱད་པར་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། མཐོང་ལམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པའི་སྒྲོམ་
ལམ་མཚན་ཉིད་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་མེད་ཀྱི་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་དང་སྒྲོམ་
ལམ་དག་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་ལ་ཐ་དད་པ་སྟེ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤར་རི་སྐད་བཤད་
པའི་མཐོང་ལམ་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པའི་དངོས་པོ་སྟེ་ཆོས་ཉིད་ལས་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་
ཆོས་ཉིད་གཅིག་བྱ་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་ཀྱང་གོམས་པར་བྱེད་པ་ཅུ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་འདུས་བྱས་ལམ་བདེན་དང་འདུས་མ་བྱས་འགོག་བདེན་དག་ངོ་པོ་
གཅིག་པ་སྟེ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་པན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་མ་ལྟོས་པར་ཐ་དད་པར་
གདགས་པར་མི་རུས་པ་བཞིན་ཞེས་པ་འདི་བྱབ་པ་སྤྱི་མཐོང་མཐུན་དཔེའོ། །ཡང་ན་དཔེ་འདི་མདོ་
ལས་རབ་འབྱོར་འདུས་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་མེད་པར་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་གདགས་པར་
མི་རུས། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་མེད་པར་ཡང་འདུས་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་གདགས་པར་མི་
རུས་སོ་ཞེས་གསུངས་ལ། དེས་སྒྲོམ་ལམ་དཔེའི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་སྤྱར་ཏེ་འདི་
ལྟར་འདུས་བྱས་ལམ་དང་འདུས་མ་བྱས་སྤངས་པ་དག་ངོ་པོ་གཅིག་པ་སྟེ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་
ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་ལ་གཅིག་མ་ལྟོས་པར་སོ་སོར་བཞག་མི་རུས་པ་བཞིན་དུ་སྒྲོམ་ལམ་ཡང་མཐོང་
ལམ་གྱིས་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་གོམས་པ་ལ་བཞག་གི་དེ་ལས་གཞན་ལ་བཞག་ཏུ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་

ཏྲོ། །འོན་སྤངས་པ་ལ་ཡང་བྱད་མེད་དེ། རྟོགས་པ་ལ་བྱད་མེད་པས་ཤེ་ན། ཆོས་ཉིད་རྟོགས་
པ་ལ་བྱད་མེད་པ་ཀྱི་འོན་ཀྱང་མཐོང་ལམ་གྱིས་སྒྲོམ་སྤང་སྤོང་མི་རྒྱས་ལ་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་རྒྱས་པ་
དེ་ནི་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་གྱིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་རྩ་མེད་ཀྱི་བྱད་
མེད་ཀྱང་སྤྱི་མས་དག་པར་བྱེད་མ་རྒྱས་པ་ཕྱི་མས་དག་པར་བྱེད་རྒྱས་པ་ལ་དེ་ལྟར་རྒྱས་པའི་
རྒྱ་མཚན་བྲིས་ན་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་སོ་ཞེས་སྒྲུབ་བཞེན་ནོ། །འདིར་གསེར་
སྒྲིང་པས་འདུས་བྱས་ཐག་བཅས་ཀྱི་གཞུགས་སོགས་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཐག་མེད་ཀྱི་རྩལ་ཁྲིམས་
ལ་སོགས་པ་ལ་འཆད་པ་ནི། འཕགས་པས་འདུས་བྱས་ནི་ལམ་མོ། །འདུས་མ་བྱས་ནི་སྤངས་པའོ་
ཞེས་གསུངས་པ་མ་མཐོང་བ་སྟེ། སྒྲོབ་དཔོན་འདིས་ཉི་མུང་གི་དེ་བཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་
འཕགས་པས་མཐོང་སྒྲོམ་གཉིས་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་བྱད་མེད་པར་བཤད་པ་དེའི་རྗེས་སུ་སྒྲོབ་
དཔོན་གྱིས་འབྲངས་ནས་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ལ་བྱད་མེད་པར་གསུངས་ཏེ། མདོར་ན་སྒྲོབ་དཔོན་
དང་འཕགས་པས་ས་བཅུའི་མཉམ་གཞག་གི་རྟོགས་རྩལ་ལ་བྱད་མེད་པར་བཞེད་དོ། །

གསུམ་པ་(མཉུག་བསྟུ་བ་)ནི།

འབྲེལ་པ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་དང་། དེས་འཕངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་པ་མི་དམིགས་པ་དང་། དེའི་
དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞེད་དང་། རྟོན་གང་ཡིན་པ་སྒྲུབས་གསུམ་
དང་། བྱད་པར་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་མ་ཆགས་པ་དང་། མི་ལྟོག་པར་འགྲོ་བའི་རྒྱ་གང་
ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་མི་ངལ་བ་དང་། ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་མི་འགྲོ་བའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་ལམ་ཡོངས་
སུ་འཛིན་པ་དང་། གཞན་གྱི་བྲིང་མི་འཛོག་པར་འགྲོ་བའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་སྒྲུབ་ལྟ་དང་། རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་མདོར་བར་ཤེས་པ་བྱུག་དང་།
མཐར་བྱུག་པའི་རྒྱ་གང་དག་བདེན་པ་མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་དག་སྟེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་
གདམས་ངག་གི་སྒྲུབས་སུ་བསྟན་ཏེ། འདི་ཙམ་ཁོ་ནས་དོན་ཐམས་ཅད་བྱན་སུམ་ཆོགས་པར་

འགྱུར་བས་གདམས་ངག་ནི་རྣམ་པ་བཅུ་ལོ། །

གཤམ་ཐེང་། ཅིའི་ཕྱིར་གདམས་ངག་གི་བཟོད་བྱ་བཅུར་གངས་ངེས་ཤེ་ན། བཅུ་པོ་འདི་
ཅམ་ཁོ་ནས་གང་ཟག་གཅིག་འཆང་རྒྱ་བའི་བཞེད་དོན་ཐམས་ཅད་སྤྱན་སྤུམ་ཆོགས་པར་འགྱུར་
བས་ན་གདམས་ངག་གི་བཟོད་བྱ་ནི་བཅུར་ངེས་སོ། །དེ་ངི་ལྟར་ཞེ་ན། སྤྱིར་གནས་སྐབས་
དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་སྐྱབ་པ་ལ་སྐྱབ་པ་རང་གི་ངོ་པོ། དམིགས་ལུལ། ཉེན། སྐྱབ་པའི་རྒྱ་སྟེ་
བཞེར་ངེས་ལ་དེ་ཡང་སྤར་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱས་ན་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སེམས་དེས་
འབངས་པ་སྟེ་ལུལ་དུ་བྱས་པའི་དཀར་ཆོས་མཐའ་དག་གི་ངོ་པོ་ཉིད་རྫོགས་པར་འདོད་པས་ཤེར་
ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་སྐྱབ་པ་ལ་དེའི་སྐྱབ་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པ་གང་སྟམ་པ་
ལ། བདག་གཉིས་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་བསྟན་ཏོ། །སྐྱབ་པ་དེའི་དམིགས་
པ་གང་ཡིན་སྟམ་པ་ལ་འབགས་པའི་སོགས་སོ། །སྐྱབ་པའི་ཉེན་གང་ཡིན་སྟམ་པ་ལ་སྐྱབས་
སོགས་སོ། །རྒྱ་ལ་གཉིས་ལས་འགལ་རྒྱུན་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་ལ་གསུམ་ལས། བྱ་བ་རན་ཞེན་གྱི་ལེ་
ལོ་སྤྱོད་བ་ལ་སྐྱབ་པ་བྱུང་བར་སོགས་སོ། །སྤྱིད་ལུག་ནས་ལམ་ལ་ལྟོག་པའི་ལེ་ལོ་སྤྱོད་བ་ལ་
མི་ལྟོག་སོགས་སོ། །ཞུས་པའི་ལེ་ལོ་བདག་ཉིད་བརྟན་ནས་ཐེག་དམན་དུ་འཇུག་པ་སྤྱོད་བ་ལ་
ཐེག་པ་གཞན་དུ་སོགས་སོ། །མཐུན་རྒྱུན་སྐྱབ་པ་ལ་གསུམ་ལས། སྤང་སྤང་རང་གིས་ཤེས་པས་
གཞན་གྱི་སོགས་སོ། །བྱང་ཚུབ་སྐྱབ་པའི་སྐབས་རེ་རེ་ཞིང་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་ཟིན་པས་ཆོགས་
འབད་མེད་དུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་རྣམ་མཁྱེན་སོགས་སོ། །མཛོང་སྤང་མཐར་ཐུག་པ་སྟེ་མ་ལུས་
པར་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་མཛོང་ལམ་དང་སྒྲོམ་སྤང་མཐར་ཐུག་པར་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་ལ་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་གདམས་ངག་གི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་འདིག་ཉེན་ལས་འདས་
མ་འདས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་མཐར་ཐུག་པའི་རྒྱ་ཞེས་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་(རྟོགས་དཀའ་བ་ཤེ་ཟག་ཏུ་བཤད་ས་)ལ་གཉིས། མཆོན་བྱེད་དཔེ་དང་། མཆོན་བྱ་དོན་
གྱི་དགེ་འདུན་རོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྤྱིའི་རྣམ་པར་བཞག་པ། སོ་སོའི་རང་བཞིན་བསྟན་པ།

འབྲས་བུ་བཞེར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། དགེ་འདུན་གྱི་གངས། བརྩ་སྦྱར་བའི་
 རྩལ། རྒྱལ་པོ་གནས་གང་ལ་བཞག་འབྲས་བུ་རྣམས་འཛོལ་བའི་རྩལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྤྲེས་བུ་
 རྒྱུ་བཞེས་པ་གང་ཟག་ལ་བརྒྱད་དེ་འདི་ལྟར་རྒྱུ་དུ་འབྲས་བུ་འཛོལ་བུ་མཛོན་དུ་བུ་བའི་ཕྱིར་
 རྒྱལ་པོ་དང་རྒྱུ་དུ་འབྲས་བུ་དང་། དེ་བཞེན་དུ་ཕྱིར་འོང་ཕྱིར་མི་འོང་དགྲ་བཙེན་པ་རྣམས་ལ་
 སྦྱར་བའོ། །འདི་དག་ནི་ཐེག་དམན་གྱི་དགེ་འདུན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་གྱི་འདི་ཙམ་དུ་གངས་ངེས་པ་ནི་
 མིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོག་པ་ལམ་པ་བཞེན་ནོ། །དེ་ལ་མཛོད་ལྟར་ན་བརྒྱད་ཀ་ལ་འབགས་པས་
 བྲལ་སྟེ། རྒྱལ་པོ་དང་པོ་རྟོགས་པ་དམའ་ལོས་ཡིན་ན་དེ་ཡང་སྤྲལ་བ་སྤལ་ལ་ཆོས་བཙོད་རྒྱུ་
 ལ་གནས་པར་བཤད་པས་སོ། །དེ་དང་ཆགས་བྲལ་སྟེན་སོང་གི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་མཛོང་ལམ་པ་
 དང་། མཐར་གྱིས་པའི་རྒྱལ་པོ་གསུམ་ནི་སྟོན་ལམ་པ་དང་། འབྲས་བུ་གནས་གང་ཡིན་ལ་སྟོན་
 ལམ་ཐོབ་པས་བྲལ་སྟེ། བཅུ་དྲུག་པ་སྟོན་ལམ་ཡིན་པས་སོ། །ཀུན་བཏུས་ལྟར་ན་རྒྱལ་པོ་དང་
 པོ་ལ་སྦྱར་ལམ་པ་འདྲ་ལ་གཞན་རྒྱལ་པོ་རྣམས་མཚུངས་སོ། །འབྲས་བུ་གནས་ལ་ཐོད་ཀླལ་
 བའི་འབྲས་བུ་གཉིས་དང་རྒྱུ་རྒྱལ་ལ་མཛོང་ལམ་པ་འདྲ་ཡོད་དེ། བཅུ་དྲུག་པ་མཛོང་ལམ་
 ཡིན་པས་སོ། །འབྲས་བུ་གནས་གཞན་འབྲའོ། །

གཉིས་པ་(བརྩ་སྦྱར་བའི་རྩལ་)ནི། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླལ་བ་དང་། དེམ་གྱིས་པ་དང་། སྤང་བུ་
 ཅིག་ཅར་བའི་དགེ་འདུན་ནོ། །སྤྲེས་པ་ལ་མཛོན་པ་གོང་འོག་ལས་པལ་ཆེར་ལས་འདོད་ཆགས་
 དང་བྲལ་བ་སྟེན་དུ་སོང་བ་དང་། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་སྟེན་དུ་སོང་བ་ཞེས་བརྟེན་
 མཛོད་པ་ལས་འདིར་ཐོད་ཀླལ་བ་ཞེས་བཏགས་པ་ནི་བརྟེན་དོན་སྦྱར་བ་མེད་ཀྱང་དོན་གྱིས་
 འཛོལ་སྟེ། འདི་དང་དེམ་གྱིས་པ་གཉིས་འབྲས་བུ་མཛོན་དུ་བྱེད་རྩལ་མི་འབྲས་བུ་འབྲེད་ལ།
 དེམ་གྱིས་པ་འབྲས་བུ་དེམ་གྱིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདི་འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླལ་བར་འགྲོའོ། །དེས་ན་
 ཆགས་བྲལ་སྟེན་སོང་ཞེས་བརྟེན་སྦྱར་ན་སྤང་བུ་སྤངས་རྩལ་དང་། མིང་འདོགས་ཕྱི་མ་ནི་འབྲས་
 བུ་ཐོབ་རྩལ་མི་འབྲས་བུ་སྟོན་པ་བཏགས་པའོ། །ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་ལམ་དེམ་གྱིས་པ་དང་ལམ་ཅིག་

ཅར་བ་ཞེས་བད་སྒྱུར་བ་མེད་ཀྱི་མོད། དེ་དག་གིས་ནི་བད་འདི་དག་གི་དོན་གཏན་མ་རྟོགས་པར་
མཐོང་སྟེ། ལམ་ནི་ཚོགས་ལམ་སོགས་ལྟ་ལ་བྱེད་དམ། སྒྱུར་བ་བར་ཆད་མེད་པ་རྣམས་གྲོལ་ལམ་
ཁྱད་པར་ལམ་གང་ལ་བྱེད་ཀྱང་དེ་དག་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲེབ་མ་གཏོགས་པ་ཅིག་ཅར་དུ་སྒྲེབ་ག་ལ་
སྟི། དེས་ན་སྤང་བྱ་ལ་རིམ་གྱིས་པ་དང་ཅིག་ཅར་དུ་སྤང་བ་གཉིས་ཡོད་པས་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་
བ་ཞེས་བད་སྒྱུར་བར་བྱ་སྟེ། འདིའི་རྒྱས་བྱངས་ན་ཐོད་ཀླལ་བ་ཡང་རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤང་
བྱ་རིམ་གྱིས་སྤོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རིམ་གྱིས་པ་ལ་འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླལ་བའི་རྒྱ་བྱངས་པའི་
འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པ་དང་། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱས་བྱངས་པའི་སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པ་གཉིས་
ཞེས་པར་བྱ་ལ་འདིར་ནི་འབྲས་བུ་མཐར་གྱིས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མཐར་གྱིས་འཕྲོལ་བའི་ཕྱིར་དེ་སྤྲད་
ཅེས་བཤད་ཀྱི་ཞེས་པའི་འབྲེལ་བཤད་དོན་གསལ་ལས། འབྲས་བུ་བཞི་མཐར་གྱིས་འཕྲོལ་བའི་
ཕྱིར་དེ་སྤྲད་ཅེས་བཤད་ཅེས་པས་སོ། །

གསུམ་པ་(ཞུགས་གནས་གང་ལ་བཞག་པ་)ལ་གསུམ། ཐོད་ཀླལ་བ་དང་། རིམ་གྱིས་པ་དང་། ཅིག་
ཅར་བ་གང་ལ་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐོད་ཀླལ་བ་ལ་འབྲས་བུ་བར་བ་གཉིས་ཀྱི་ཞུགས་གནས་
བཞི་སྟི་ཀྱི་གཞན་མི་སྟི་དོ། །དེ་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་མི་སྟི་པའི་རྒྱ་མཆན་གཉིས་ལས་འབྲས་བུ་
མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་སྟོན་མི་སྟི་པ་ནི། འདི་ལ་འབྲས་བུ་སྤྲ་མ་དོར་ནས་བྱི་མ་མངོན་དུ་བྱས་
པ་དགོས་ན་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་སྟོན་དུ་འབྲས་བུ་མི་སྟི་པས་སོ། །སྤངས་པའི་སྟོན་མི་སྟི་པ་
ནི་འབྲས་བུ་གང་དང་གང་གི་སྤང་བའི་གཙོ་བོ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྟོན་དུ་སྤངས་པ་གཅིག་དགོས་ན་
རྒྱུན་ཞུགས་ལ་དེ་མི་སྟི་དེ། དེ་ལ་སྟོམ་སྤང་གཅིག་ནས་ལྟེ་བར་སྤངས་པ་ཡོད་ཀྱང་དེའི་སྤང་
བའི་གཙོ་བོ་མཐོང་སྤང་ཡིན་ལ་དེ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྟོན་དུ་རྟོགས་པར་སྤང་མི་རུས་ཏེ། སྟི་ཅེའི་
མཐོང་སྤང་ཡང་ཡོད་པས་སོ། །དེའི་རིགས་པས་དག་བཙུམ་མི་སྟི་པ་ཡང་གོ་བར་བྱའོ། །དེས་
ན་ཐོད་ཀླལ་བའི་དགེ་འདུན་གྱི་བཤད་ཟེན་གྱི་མཆོམས་སྒྱུར་དུ་པལ་ཆེར་ལས་དང་འདོད་པ་ལས་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ངེས་པར་འདུག་པའི་གང་ཟག་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་

ཡིན་ནོ་ཞེས་བར་བ་གཉིས་སྟོས་ཀྱི་རྒྱུན་ཞུགས་མ་སྟོས་པས་དེའི་སྐབས་སུ་རྒྱུན་ཞུགས་བཤད་
བ་ནི་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཞུགས་བ་གཉིས་དང་། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་བ་གཉིས་རྟོགས་བ་
མཚུངས་བ་དང་འབྲས་གནས་གསུམ་ཡང་དང་པོར་ཐོབ་པའི་དུས་བཅུ་དྲུག་པ་ཐོབ་བ་དང་དུས་
མཉམ་དུ་མཚུངས་བ་ལ་དགོངས་ནས་ཞར་བྱུང་དུ་གསུངས་པར་གོ་བར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་
བདུས་སུ། ཐོད་ཀླལ་བའི་སྐབས་སུ་རྒྱུན་ཞུགས་བཤད་བ་ཡང་བཅུ་དྲུག་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་
འབྲས་བྱ་ཐོབ་བ་གང་འོང་བ་དཔྱད་འདོད་ནས་བཤད་ཀྱི་ཐོད་ཀླལ་བ་ཡིན་ནས་ནི་མིན་ནོ། །

གཉིས་བ་(རིམ་གྱིས་བ་གང་ལ་བཞག་པ་)ནི། ཞུགས་གནས་བརྒྱད་ཀ་ལ་བཞག་གོ།

གསུམ་བ་(ཅིག་ཅར་བ་གང་ལ་བཞག་པ་)ནི། རྒྱུན་ཞུགས་དང་དགྲ་བཅོམ་འབྲས་གནས་གཉིས་
ལ་གདགས་པར་ཀུན་བདུས་ཅ་འགྲེལ་ལས་བཤད་ལ་ཞུགས་བ་དང་པོ་དང་དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་
བ་ཡང་བཅེས་ན་སྤྱར་དུ་བྱུང་བ་ཅམ་དུ་སྤྱང་ངོ་། །འབྲས་བྱ་བར་བ་གཉིས་མི་འོང་བའི་རྒྱ་མཚན་
ནི། ཁམས་གོང་མའི་སྟོན་སྤང་སྤངས་པའི་ཕྱིར་འོང་མི་སྲིད་ལ་འདིས་ཁམས་གསུམ་གའི་སྟོན་
སྤང་རྣམས་དུས་ཅིག་ཅར་སྟོང་བའི་ཕྱིར་ངོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཕྱིར་མི་འོང་ཡང་མི་སྲིད་དེ་འདོད་པའི་
དགྲ་བ་སྤངས་ན་སྲིད་ཅེའི་དགྲ་བ་ཡང་སྤངས་ནས་དགྲ་བཅོམ་དུ་འཇུག་བས་སོ། །ཁ་ཅིག་རང་
རྒྱལ་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་ནི་ཅིག་ཅར་བའོ་ཞེས་སྤྱོད་བའི་ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་སོ་སྟེ་ཁམས་
གསུམ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞིག་ཁས་སྤངས་དགོས་ཏེ། བསེ་རུ་ལྟ་བུ་ནི་སྟོར་ལམ་
སྟེད་པ་ན་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེད་ལ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ན་
འདོད་པའི་སྟོན་སྤང་དགྲ་བ་ཡང་སྤང་དགོས་པས་ཁམས་གསུམ་གའི་དགྲ་བ་སྤང་དགོས་པས་
སོ། །དེས་ན་ཅིག་ཅར་བ་ཕྱིས་རང་རྒྱལ་དུ་སོང་བ་གཅིག་སྲིད་ཀྱི་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་”ཡིན་ན་ཅིག་
ཅར་བར་ངེས་པར་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་(འབྲས་བྱ་རྣམས་འཐོབ་པའི་རྩལ་)ལ་གསུམ། འབྲས་བྱ་དེ་དག་ལམ་གང་གིས་དང་། དུས་
ནམ་གྱི་ཆེ་དང་། ས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། འབྲས་བྱ་དང་མཐའ་གཉིས་དངོས་

སུ་ཐོབ་བྱེད་གི་ལམ་ཡིན་ན་འདས་ལམ་གྱིས་བྱུང་སྟེ། རིམ་བུ་ལྟར་ལམ་ལ་རྗེས་བཅོད་དང་སྤྲོད་
 ཅེའི་སྒོམ་སྤང་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་གཉིས་པོ་ཡིན་པས་སོ། །འབྲས་བུ་བར་བ་གཉིས་ལ་ཡང་ཐོད་
 གཤམ་བའི་སྐབས་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་དངོས་སུ་འཐོབ་བྱེད་འདས་ལམ་ཡིན་ཏེ། ལམ་ལ་རྗེས་བཅོད་
 ཡིན་པས་སོ། །རིམ་གྱིས་བ་གཉིས་ཡིན་ན་འཛིག་རྟེན་བ་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་
 གཉིས་ཀས་འཐོབ་བ་སྤྲོད་དེ། བཅུ་དྲུག་བ་ཐོབ་རྗེས་སུ་ལམ་ཟག་མེད་གིས་དྲུག་བ་དང་དགུ་བ་
 སྤངས་ན་དེ་དངོས་སུ་འཐོབ་བྱེད་འདས་ལམ་དང་། ཞི་རགས་གི་རྣམ་བུ་ཅན་གྱིས་དེ་གཉིས་
 སྤངས་ན་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འབྲས་བུ་དེ་གཉིས་དངོས་སུ་འཐོབ་སྟེ། འདོད་པའི་སྒོམ་
 སྤང་ནི་ལམ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་སྤང་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འཐོབ་བ་ཡང་།
 རང་འགྲེལ་ལས། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་མཐར་གྱིས་འཐོབ་ལ། དེ་ཡང་འཛིག་རྟེན་
 པའི་ལམ་གྱིས་འཐོབ་ན་ནི། དེ་དད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་དང་བཏང་སྟོམས་དང་ཡིད་གི་དབང་པོ་
 དང་དབང་པོ་བདུན་དག་གིས་འཐོབ་སོ། །འོན་ཏེ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་འཐོབ་
 ན་ནི་དེ་དབང་པོ་བརྒྱད་དག་གིས་འཐོབ་སྟེ། བརྒྱད་པ་ནི་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 སོ། །དེའི་ཕྱིར་རིམ་གྱིས་བ་ཡིན་ན་ལམ་ཟག་མེད་གིས་སྤང་བྱ་སྤོང་བ་དགོས་ཞེས་པ་ནི་ཞིབ་ཏུ་
 མ་བརྟགས་པའོ། །

གཉིས་བ་(དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་ཐོབ་པ་)ནི། རྒྱུན་ལྷགས་དང་ཐོད་གཤམ་བའི་འབྲས་བུ་གཉིས་ནི་བཅུ་
 དྲུག་བ་ཐོབ་བ་དང་དུས་མཉམ་ཉིད་དུ་ཐོབ་པས་བྱུང་སོ། །དེ་ཡང་མཐོང་ལམ་གྱི་སྔན་དུ་འདོད་
 པའི་སྒོམ་སྤང་དྲུག་པའམ་དགུ་པ་ངེས་པར་སྤངས་པ་གཅིག་གིས་བཅུ་དྲུག་པ་ཐོབ་བ་དང་མཉམ་
 དུ་ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་ལ། དྲུག་པ་མ་སྤངས་ན་ལྟ་མཉམ་ཆད་སྤངས་ཀྱང་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་
 རྒྱུན་ལྷགས་གི་འབྲས་བུ་ཁོ་ན་འཐོབ་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ན་ཐོད་གཤམ་བ་འདིའི་ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་
 འོང་གཉིས་རིམ་བུ་ལྟར་རྒྱུན་ལྷགས་དང་ཕྱིར་འོང་སྔན་དུ་མ་བཏང་བས་སོ་སོར་འབྲས་བུ་དང་
 པོ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཤམ་ཏེ་འབྲས་བུ་དང་པོ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། པལ་ཆེར་ལས་

འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡང་ཡིན་པར་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་སོ། །མཐར་གྱིས་པའི་འབྲས་བྱ་བར་པ་གཉིས་ནི་བཙུ་བྱག་པ་ཐོབ་རྗེས་སུ་མངོན་དུ་
བྱེད་པས་བྲལ་ལ་དེ་ཡང་རིམ་པ་ལྟར་འདོད་པའི་སྒོམ་སྤང་བྱག་པ་དང་། དགྲ་པ་སྤངས་པ་དང་
དུས་མཉམ་དུ་འཛོལ་བོ། །དེ་ལྟར་ན་མཐར་གྱིས་པ་ལ་ནི་གཅིག་ནས་ལྡེའི་བར་མཐོང་ལམ་གྱི་
སྒོན་དུ་སྤངས་པ་སྤིང་ཁྱད་བྱག་པ་དང་དགྲ་པ་ནི་བཙུ་བྱག་པའི་རྗེས་སུ་སྤོང་བས་བྲལ་ལ། ཐོད་
ཀལ་བ་ནི་དེ་གཉིས་མཐོང་ལམ་གྱི་སྒོན་དུ་སྤོང་བས་བྲལ་བོ། །

གསུམ་པ་(ས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་)ནི། རྒྱུན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན་
བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་པས་བྲལ་སྟེ། དེ་གཉིས་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་
མ་བྲལ་བའི་འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་ཡིན་པས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་མཐར་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་
ཐོབ་པའི་ལམ་ཡང་རིག་པར་བྱའོ། །ཐོད་ཀལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་འཛོལ་བའི་ལམ་ནི་བསམ་གཏན་
ས་བྱག་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པ་སྤིང་དེ། ཐོད་ཀལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་འཛོལ་བར་བྱེད་པ་ལ་མཐོང་
ལམ་གྱི་སྒོན་དུ་སྤིང་ཅིའི་ཉེར་བསྟོགས་ཐོབ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་ཆད་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་
བ་སྤིང་པས་དེ་ས་བྱག་གང་ལ་བརྟེན་ཡང་དབང་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་གཟུགས་མེད་
ལ་བརྟེན་པ་མི་སྤིང་དེ། འདིའི་སྐབས་སུ་ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པའི་ལམ་དང་མཐོང་ལམ་གཉིས་ས་
གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བྱ་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་ས་དགྲ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་
མངོན་དུ་བྱེད་པ་སྤིང་དོ། །

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་རང་བཞིན་བསྟན་པ་)ལ་གསུམ། ཐོད་ཀལ་བ། མཐར་གྱིས་པ། ཅིག་ཅར་
བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཞུགས་པ་དང་། གནས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། ཕྱིར་འོང་ཞུགས་
པ་ནི། མཐོང་ལམ་གྱི་སྒོན་དུ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་པའི་སྒོམ་སྤང་བྱག་པ་སྤངས་ལ་
བདུན་བརྒྱད་སྤངས་པའམ་མ་སྤངས་ཀྱང་རུང་དགྲ་པ་མ་སྤངས་པ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་ལ་ཆོས་
བཟོད་ནས་ལམ་ལ་རྗེས་བཟོད་ཀྱི་བར་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་གནས་པ་རྟོགས་པའི་བྱེད་པར་ཉེ་

སྤངས་ཏྟོགས་དེ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ལོ། །ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ནི། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྲོན་དུ་འདོད་
པའི་སྒྲོམ་སྤང་དགུ་པ་སྤངས་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་གོང་མ་ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་ཆད་ལ་
ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའམ་མ་བྲལ་ཡང་རུང་བའི་སྤངས་པ་དང་ཏྟོགས་པའི་བྱད་པར་སྤྲ་མ་ལྟ་བུ་
དང་ལྡན་པ་སྟེ། མཛོད་ལས། གཉིས་པ་ལ། དགུ་པ་ཚུན་ཆད་ཟད་པ་ཡིན། །འདོད་པའམ་ཡང་
ན་གོང་མ་ལ། །ཆགས་བྲལ་གསུམ་པ་ལ་ཞུགས་པ། །ཞེས་སོ། །ཁ་ཅིག་ཀྱན་བརྟུས་སུ་ཞུགས་
པ་དང་པོ་སྦྱོར་ལམ་ནས་གཟུང་བའི་རིགས་པ་འདི་ལ་ཡང་བསྐྱེས་ནས་སྦྱོར་ལམ་ནས་དང་པོའི་
མཆམས་འཛིན་པའང་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་(གནས་པ་)ནི། སྤར་གྱི་རང་རང་གི་ཞུགས་པའི་སྤངས་པ་དེ་དག་དང་ལྡན་པ་ལས་
ཕྱིས་བཅུ་དྲུག་པ་ཐོབ་པ་ན་ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་སུ་འགྱུར་ཞིང་སྤར་གྱི་ཞུགས་
པ་དབང་རྒྱལ་དད་པ་དང་། དབང་རྩོན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གཉིས་ལ་ཕྱིས་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ན་
དད་མོས་དང་མཐོང་ཐོབ་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ཏེ། མཛོད་ལས། བཅུ་དྲུག་པ་
ལ་དེ་འབྲས་གནས། །དེ་ཆེ་དབང་པོ་རྩོད་རྒྱལ་དག །དད་པས་མོས་དང་མཐོང་བས་ཐོབ། །ཅེས་
སོ། །གལ་ཏེ་རྩམ་པ་དྲུག་སྤངས་ཀྱང་སེམས་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་ཕྱིར་འོང་ཞེས་བྱ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཕྱིར་
མི་འོང་ལ་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། བཅུ་དྲུག་པའི་ཆེ་ན་འབྲས་བུ་ཅམ་ལ་གནས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བྱད་
པར་ཅན་དུ་བྱེད་པའི་ལམ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་ཕྱི་མའི་ཞུགས་པ་ཞེས་མི་བྱའོ། །དེ་
བཞིན་དུ་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་ཡང་ཡིན་ཏེ། མཛོད་ལས། འབྲས་ཐོབ་འབྲས་བུ་བྱད་པར་གྱི། །ལམ་
ཐོབ་མེད་པས་དེ་ཡི་ཕྱིར། །འབྲས་གནས་བྱད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །མི་'བཙོན་པ་ནི་ཞུགས་མ་
ཡིན། །ཞེས་སོ། །འོ་ན་འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་ལ་ཞུགས་པ་ན་འབྲས་གནས་དེ་གཉིས་ཐོད་ཀྱལ་བ་
ཡིན་ནམ་མིན་ཞེ་ན། །ཁ་ཅིག་ཐོད་ཀྱལ་བའི་འབྲས་གནས་ལ་བཅུ་དྲུག་པའི་ཏྟོགས་པ་ལ་གནས་
བཞིན་པས་བྱུང་བས་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་བྱད་པར་ཅན་མེད་ཟེར་རོ། །འོ་ན་ཀྱང་
དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་ལུང་ནི་མེད་ལ་ཕྱི་མ་ཐོབ་ཕྱིར་བཙོན་པ་ཐོད་ཀྱལ་བའི་འབྲས་གནས་ཡིན་པ་

ལ་གཞོད་བྱེད་མེད་པས་ཐོད་ཀྱིས་བཏོ། །དེ་ལྟ་ན་ཕྱིར་འོང་དེས་ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པ་ན་ཡང་ཐོད་
 ཀྱིས་བར་ཐལ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་འདོད་དེ། ཐོད་ཀྱིས་བཏོ་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ན་མཐོང་ལམ་གྱི་སྟོན་
 ཏུ་འདོད་ཉོན་དགུ་བ་སྤངས་དགོས་པས་སོ། །དེས་ན་ཐོད་ཀྱིས་བཏོ་ཕྱིར་འོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་
 འོང་ཞུགས་པ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་པའི་དགྲ་བཙུག་ཞུགས་པ་ཡོད་ལ། ཕྱིར་འོང་གིས་ཐོབ་
 པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་གིས་ཐོབ་པའི་དགྲ་བཙུག་ཐོད་ཀྱིས་བར་མི་འདོད་དེ། ཐོད་
 ཀྱིས་བཏོ་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་རྣམས་གཞན་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་འབྲས་བྱ་དང་པོར་འབྲེལ་བ་
 དང་འབྲེལ་བ་ཤད་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དེ་གཉིས་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་
 ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་དང་ཕྱིར་མི་འོང་དང་དགྲ་བཙུག་ཞུགས་པ་གཞི་མཐུན་པ་
 ཡིན་ཀྱང་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཞུགས་པ་ནི་མིན་ཏེ། དེའི་ཞུགས་པ་མཐོང་ལམ་བར་དེས་
 བ་དང་དེས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བྱ་ནས་ཐོད་ཀྱིས་བར་འགལ་བས་སོ། །འོ་ན་དེ་དག་མཐར་གྱིས་བ་
 ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། འབྲས་བྱ་སྤྲ་མ་རྣམས་སྟོན་དུ་བཏང་བ་དང་འདོད་ཉོན་དགུ་བ་དང་དགུ་
 བ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྲ་སྤངས་པ་དང་། འབྲས་བྱ་དེ་གཉིས་བཅུ་དགུ་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་མཛོལ་
 ཏུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཐོད་ཀྱིས་བ་དང་རིམ་གྱིས་བ་གང་ཡང་མིན་པའི་དགེ་འདུན་ནི་དུ་
 མ་ཞིག་འོང་བར་སྒྲུང་ངོ། །

གཉིས་བ་(མཐར་གྱིས་བ་)ལ་བཞེ། རྒྱན་ཞུགས། ཕྱིར་འོང་། ཕྱིར་མི་འོང་། དགྲ་བཙུག་
 མོ། །དང་པོ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། གནས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྟོད་ནས་ལམ་ལ་རྗེས་བཞོད་
 གྱི་བར་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་གང་འདོད་ཉོན་དགུ་བ་མ་སྤངས་པའོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན་མཐོང་ལམ་
 གྱི་སྟོན་དུ་སྒྲོམ་སྤང་གཅིག་ཀྱང་མ་སྤངས་པ་དང་། གཅིག་ནས་ལྷའི་བར་གང་རུང་སྤངས་པ་
 གཉིས་སོ། །དང་པོའི་མཚམས་སྟོར་ལམ་ནས་འཛིན་པར་ཀུན་ལས་བརྟུས་པ་འདོད་དེ། རི་སྐད་
 ཏུ། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བྱ་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། གང་དེས་བར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་
 བ་ལ་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་བཙུག་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གོ། །ཞེས་སོ། །དེ་

ལ་”ཡང་འགྲེལ་བས་སྟན་གཅིག་ལ་མཐོང་ལམ་སྐྱེད་ནུས་པའི་སྒྲིབ་ལམ་ལ་བཞེད་དེ། རི་སྐད་དུ།
ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་སྟན་གཅིག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་དང་པོའི་འབྲས་བྱ་མ་ཐོབ་པའི་
བར་དུའོ། །ཞེས་སོ། །བྲེ་སྤྱ་ནམས་སྟག་བཟུལ་ལ་ཆོས་བཟོད་ནས་དང་པོའི་མཆོམས་འཛིན་ཏེ།
མཛོད་ལས། དེ་ལ་སྐད་ཅིག་བཅོ་ལྔ་ནི། །མ་མཐོང་མཐོང་བྱིར་མཐོང་བའི་ལམ། །དབང་པོ་རྣོ་
རྒྱལ་དེ་དག་ཏུ། །དད་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་བ། །སྒྲོམ་བས་སྤང་བུ་མ་སྤངས་ན། །འབྲས་བྱ་
དང་པོ་ལ་ཞུགས་པ། །རྣམ་ལུང་བར་བཅོམ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(གནས་པ་)ནི། སྤར་གྱི་སྤངས་པ་དེ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་སྟེང་དུ་བཅུ་དྲུག་པ་ཐོབ་པའི་
ཉན་ཐོས་སོ། །དེའི་བྱད་པར་ལ་རེ་ལྟར་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་པ་དང་། རིགས་ནས་རིགས་སྟེ་
གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་འབྲས་གནས་ཅམ་པོའོ། །ཞེས་འདོད་ཀྱང་། འགྲེལ་བ་དང་འགྲེལ་
བཤད་ལས་སྒྲོམ་སྤང་གཅིག་ཀྱང་མ་སྤངས་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་པ་སྤོང་བ་ལ་མི་བཙོན་པར་
བཤད་པ་མེད་དོ། །འདི་ལ་ཡང་བྱད་པར་གསུམ་སྟེ། ཉོགས་པ་དང་། སྤངས་པ་དང་། སྟེ་བའི་བྱད་
པར་རོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བྱ་ལ་གནས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། འདོད་པའི་སྒྲོམ་
སྤང་གཅིག་ཀྱང་མ་སྤངས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། འདོད་པར་སྟེ་བ་བདུན་ལེན་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་།
འབྲས་གནས་སྒྲོམ་སྤང་བུ་མ་ཟད། །རེ་ལྟར་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་པ། །ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས་
འབྲས་བྱ་ལ་གནས་པ་གང་ཞིག་སྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གཅིག་ཀྱང་མ་སྤངས་
པ་དེ་ནི་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ཡིན་ལ་ཆེ་བདུན་གྱི་བར་དུ་སྟེ་བས་ན་ལན་བདུན་པའོ། །ཐམས་ཅད་ནི་
མ་ཡིན་པས་རེ་ལྟར་ཐོགས་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐལ་ལའོ། །ཞེས་དང་། བར་སྐབས་
སྟེ་ཡང་འཕགས་པའི་ལམ་མཛོན་དུ་བྱེད་ཅིང་ཡོངས་སུ་སྟུང་ན་ལས་མི་འདའ་སྟེ། དེ་སྲིད་དུ་སྲིད་
པ་སྤོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ཀྱི་སྒྲོབས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །གལ་ཏེ་དེ་ནི་མི་རིགས་
ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གོང་དུ་འཕོ་བ་དེ་དག་བར་སྐབས་སྟེ་ཡང་ཡོངས་སུ་སྟུང་ན་ལས་འདར་
དུང་བར་བལྟའོ། །འོག་མིན་དང་སྲིད་པའི་ཅེ་མོའི་མཐར་ཐུག་པ་ཉིད་ནི་ཕན་ཆད་དུ་འགོ་བ་མེད་

པའི་ཕྱིར་རྟེ། དཔེར་ན་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་མཆོག་ཏུ་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་པ་ཉིད་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
དང་རེ་ལྟར་ཐོགས་ན་ཞེས་པའི་མིང་ཡང་པ་མཐའི་སྐྱེ་བ་བཟུང་བར་སྤང་གི་ཚུན་ཆད་ལེན་ངེས་
མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤྱིར་རྒྱུན་ཞུགས་རེ་ལྟར་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་པ་ལ་སྐྱེ་བ་གཅིག་སྤངས་
ནས་འདའ་བ་ནས་བདུན་སྤངས་ནས་འདའ་བའི་བར་དུ་ཡོད་པས་བདུན་དུ་མ་ངེས་མོད། འོན་
ཀྱང་འབྲས་གནས་སྒྲོམ་སྤང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་འདིར་བསྟན་པ་ནི་ལན་བདུན་ལེན་ངེས་ཀྱི་
བྱེ་བྲག་པ་དེ་ལ་སྐྱེ་མིང་བཏགས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་བསམས་ནས་རེ་ལྟར་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་
པའི་སྐྱེ་བ་ངེས་པར་བྱས་རྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། མཆོག་ཏུ་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་པ་གཞན་ཡང་
ཡོད་མོད་ཀྱི་མ་ངེས་པས་མི་བརྗོད་ཅེས་ལན་བདུན་པ་གཞན་ཡོད་ཀྱང་མ་བརྗོད་པ་ནི་མ་ངེས་
པས་ཡིན་ལ་འདིར་ནི་བདུན་ལེན་ངེས་བསྟན་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་ཡང་
མིའི་རྟེན་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་ཐོབ་ན་མིར་ལན་དུག་ལྟར་ལན་བདུན་སྤངས་ཤིང་མཐར་མིར་སྐྱེས་ནས་
འདའ་ལ། ལྷའི་རྟེན་ལ་ཐོབ་ན་འདྲ་ལྟར་ལན་དུག་དང་མིར་ལན་བདུན་སྐྱེས་ནས་མཐར་ལྷའི་རྟེན་ལ་
འདའོ། །དེ་ལྟར་ན་ལྷ་མིའི་སྐྱེ་སྤྱི་བཅུ་བཞི་བར་སྤྱི་བཅུ་བཞི་སྟེ་ཉེར་བརྒྱད་ལེན་ཀྱང་བདུན་
ཆོད་དུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ལན་བདུན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གནས་བདུན་ལ་མཁས་པའི་དགེ་སློང་དང་ཤིང་
འདབ་མ་བདུན་པ་བཞིན་ནོ། །

མདོར་ན་སྒྲོམ་སྤང་གཅིག་ཀྱང་མ་སྤངས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་ངེས་ཀྱིས་པ་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་
གཉིས་ལེན་པ་ནི་རེ་ལྟར་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་པ་སྐྱེ་ཡིན་ལ་ཁྱད་པར་ལན་བདུན་པའི་ངེས་པ་ནི་
བརྗོད་ཟེན་རྟོ། །འདི་ཡང་རྩོམ་པ་དང་པོ་ལ་ཡིན་ཀྱི་ཉོན་མོངས་གཅིག་སྤངས་པ་དང་སྐྱེ་བ་གཅིག་
སྤངས་ནས་ནི་མཆོན་ཉིད་འཛིག་གོ། །

གཉིས་པ་(རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་)ནི། ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྷན་པ་སྟེ། འདོད་ཉོན་གསུམ་མཁ་
བཞི་སྤངས་ལ་ལྷ་པ་མ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་ཐོབ་
པའི་རྟོགས་པ་དང་། འདོད་པའི་ལྷ་མི་རིགས་མཐུན་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་གཉིས་སམ་གསུམ་ལེན་

པ་སྐྱེ་བའི་བྱད་པར་ཏེ། མཛོད་ལས། རྣམ་གསུམ་རྣམ་བཞི་ལས་གྲོལ་བ། །ཆེ་གཉིས་གསུམ་དུ་
 རིགས་ནས་རིགས། །ཞེས་སོ། །ལྷ་པ་མ་སྤངས་པ་ཡང་རང་འགྲེལ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ལྷ་
 སྤངས་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་སྤངས་ན་དུག་པའང་གདོན་མི་ཟ་བར་སྤོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་
 དང་། །ཁམས་ལས་མི་འདའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཏེ། དོན་ནི་ལྷ་པ་སྤངས་ན་ཁམས་ལས་འདའ་
 མི་དགོས་པས་དུག་པ་སྤོང་ལ། དེ་ལྷ་ན་ཕྱིར་འོང་དུ་འགྱུར་བས་འདོད་པའི་འགྲོ་བ་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་
 བ་གཉིས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་རིགས་སྐྱེར་མི་རུང་ངོ་སྟུང་དུ་དགོངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་གསུམ་
 ལེན་པ་མ་གཏོགས་པའི་རིགས་སྐྱེ་ནི་ལན་ཅིག་སྐྱེས་ནས་མཚན་ཉིད་འཛིག་གོ། །འདིས་སྤང་བུ་
 སྤངས་པ་རྣམས་བརྩ་དུག་པའི་རྗེས་སྤངས་མཐོང་ལམ་གྱི་སྤང་སྤངས་ཤེ་ན། རང་འགྲེལ་ལས།
 སྤོན་རྣམ་པ་གསུམ་དང་བཞི་པ་སྤངས་པའི་བདུན་དང་བརྒྱད་སྤངས་པ་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ནི་ངེ་
 སྤྱིད་དུ་འབྲས་བུ་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་ལམ་མཛོད་དུ་མ་བྱས་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྐྱེ་
 བའམ་བར་ཆད་གཅིག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཤུགས་ལ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྤང་འདོད་
 ཉོན་གསུམ་དང་བཞི་སྤངས་པའི་རིགས་སྐྱེའང་བཤད་པས་གཉིས་ཀའང་འདོད་པར་བྱའོ། །ལུང་
 འདིས་བར་ཆད་གཅིག་པ་ལའང་ཆགས་བྲལ་སྤོན་སོང་ཡོད་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྷར་རིགས་སྐྱེ་
 དེ་ལ་ལྷ་མའི་རིགས་སྐྱེ་གཉིས་སོ། །

གཉིས་པ་(ཕྱིར་འོང་)ལ་གཉིས་ལས། ལྷགས་པ་ནི་རྒྱན་ལྷགས་འབྲས་གནས་དེས་ཕྱིར་འོང་
 ཐོབ་ཕྱིར་བཙོན་པ་ན་སྒྲོམ་སྤང་ལྷའི་བར་གང་ཡང་མ་སྤངས་པའམ། དུག་པ་སྤོང་བ་ལ་བཙོན་པའི་
 བར་ནི་ཕྱིར་འོང་ལ་ལྷགས་པ་སྟེ། མཛོད་ལས། རྣམ་པ་ལྷ་ཡི་བར་བཙོན་པ། །གཉིས་པ་ལ་ནི་
 ལྷགས་པའང་ཡིན། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(གནས་པ་)ནི། ལྷགས་པ་དེས་འདོད་ཉོན་དུག་པ་སྤངས་
 པ་ན་ཕྱིར་འོང་སྟེ། རྣམ་པ་དུག་པ་ཟད་གྲུབ་པ། །དེ་ནི་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ། །ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་
 དུག་པ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་བཞིན་པ་ན་འབྲས་གནས་ཅམ་སོ་དང་དགུ་པའི་བར་
 སྤོང་བ་ལ་བཙོན་པ་ན་བྱུང་བར་ཅན་ཏོ། །ཕྱི་མའི་བྱུང་བར་ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པ་ནི་ཉོན་

མོངས་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་སྤངས། དེའི་གཉིན་པོ་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་ཐོབ། སྐྱེ་བ་ལྷག་མ་
གཅིག་ལུས་པ་སྟེ། མཛོད་ལས། ཉིས་ཆ་བདུན་དང་བརྒྱད་ཟད་པ། །ཆོ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་
པ་དང་། །གསུམ་པ་ལ་ནི་ཞུགས་པའང་ཡིན། །ཞེས་སོ། །འདིས་ཉོན་མོངས་བདུན་ལས་མ་
སྤངས་ན་ཆོ་གཅིག་པ་ཡིན་ཀྱང་བར་ཆད་གཅིག་པ་མིན་ནོ། །ཀུན་བདུས་སུ་སྐྱེ་བ་གཅིག་ལེན་
པ་ལྷན་ལེན་པ་དང་དེའི་འགྲེལ་བར་བར་ཆད་གཅིག་པའི་དོན་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་བར་ཆད་པ་ལ་
བཞད་དོ། །འདི་ལ་མཐར་གྱིས་པས་མ་ཁྲབ་པ་ནི་བཛོད་ཟེན་ལ། སྒྱིར་སྒྱིར་འོང་དེ་འདོད་པའི་
ལྷ་མི་གཉིས་སུ་རེ་རེ་སྐྱེ་སྤྱད་ལ་དེ་ལྟ་ནའང་ལན་གཅིག་སྒྱིར་འོང་མིན་པར་མི་འགྲུར་ཏེ། སྐྱེ་བ་
རིགས་འབྲུ་གཅིག་ལས་མི་ལེན་པས་སོ། །

གསུམ་པ་(སྒྱིར་མི་འོང་)ལ་གཉིས། ཞུགས་པ་དང་། གནས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྱིར་འོང་དེ་ཉིད་
བདུན་པ་ནས་དགུ་པའི་བར་སྒྲོང་བ་ལ་བཙོན་པའོ། །གཉིས་པ་(གནས་པ་)ནི། ཞུགས་པ་དེས་སྒྲོམ་
སྤང་དགུ་པ་སྤངས་པ་ན་སྒྱིར་མི་འོང་ཡིན་ཏེ། མཛོད་ལས། དེ་དགུ་ཟད་པས་སྒྱིར་མི་འོང་། །ཞེས་
སོ། །དེ་ལ་ཡང་འབྲས་བུ་ཅམ་དང་བྲད་པར་ཅན་ལ་གནས་པ་གཉིས་སོ། །གཞན་ཡང་སྒྱིར་མི་
འོང་ལ་ཁམས་གོང་མར་འགོ་བ་དང་། འདོད་པའི་རྟེན་དེ་ཉིད་ལ་འདའ་བ་གཉིས་ཡོད་ལ། དང་
པོ་ལ་གསུམ། གཞུགས་དང་། གཞུགས་མེད་དུ་ཉི་བར་འགོ་བ་དང་། དེ་དག་གི་རྟེན་བསམ་
པའོ། །དང་པོ་ལ་བར་དོར་དང་། སྐྱེས་ནས་འདའ་བ་དང་། གོང་དུ་འཕོ་བ་སྟེ་གསུམ་མོ། །དང་པོ་
ནི། ཆངས་ཆེན་མ་གཏོགས་པའི་གཞུགས་ཀྱི་བར་དོ་བཅུ་དྲུག་གང་རུང་དུ་སྐྱེས་ནས་རྟེན་དེ་ལ་
འདའ་བའི་སྒྱིར་མི་འོང་སྟེ། འདི་ལ་བར་སྤྱོད་བྱུང་མ་ཐག་དང་། བྱུང་ནས་སྐྱེ་སྤྱད་ཆོལ་བའི་སྤང་
བ་མ་བྱུང་ཅམ་དང་། སྐྱེ་སྤྱད་དུ་འགོ་བར་སེམས་པའི་ཆོ་ལྷག་མེད་དུ་འདའ་བ་གསུམ་མོ། །

གཉིས་པ་(སྐྱེས་ནས་འདའ་བ་)ནི། གཞུགས་ཀྱི་གནས་རིགས་བཅུ་དྲུག་གི་སྐྱེ་སྤྱད་དུ་ཉིང་
མཆོམས་སྒྱུར་ནས་རྟེན་དེ་ལ་ལྷག་བཅས་སུ་འདའ་བའི་སྒྱིར་མི་འོང་སྟེ། འདི་ལ་སྐྱེས་ཅམ་ནས་
དང་། འདུ་བྱེད་དང་བཅས་པ་དང་། དེ་མེད་པར་འདའ་བ་གསུམ་མོ། །དེ་དག་གི་བྲད་པར་ནི་

རིམ་བུ་ལྟར་ལམ་ངང་གིས་འབྱུང་ཞིང་བཙོན་བ་དང་། བཙོན་ལ་ལམ་ངང་གིས་མི་འབྱུང་བ་དང་།
དེ་གཉིས་ཀ་དང་མི་ལྟན་བའོ་ཞེས་བྱེ་སྤྱོད་འདོད་དོ། །སྤྱིས་བྱ་དཔེ་པའི་འགྲོ་བ་བདུན་བཞུག་པའི་
མདོ་ལས་བྱེད་མེད་བྱེད་བཅས་ཀྱི་སྤར་གསུངས་པའི་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་བྱ་དགོས་ལ། དེ་གཉིས་
ཀྱི་བྱེད་པར་ནི་འབད་མི་དགོས་པར་ལམ་ངང་གིས་འབྱུང་བ་དང་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། དང་པོ་
ནི་ལམ་ཆེས་ངང་གིས་འབྱུང་ཞིང་ཕྱ་རྒྱས་ཆེས་ཆུང་བ་ཡིན་པས་གཉིས་བ་དང་བྱེད་པར་ཡོད་
ཅས་སྒྲོལ་དཔོན་བཞེད་དེ། ཀུན་བཅུས་ཀྱང་དེ་ལྟར་རོ། །དེ་གསུམ་ག་སྤྱིས་འདའ་བ་ཡིན་པར་
རང་འགྲུལ་ལས། སྤྱིས་ནས་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ནི་སྤྱིས་ནས་དང་། མདོན་པར་འདྲུ་
བྱེད་བ་དང་། མདོན་པར་འདྲུ་བྱེད་བ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
སོ། །གནས་གཙང་ལྟར་སྤྱི་བའི་སྤྱིས་འདའ་བ་ནི་སྤེལ་མ་རྣམས་སྒྲོལ་དགོས་སོ། །

གསུམ་བུ་(གོང་དུ་འཛོལ་བ་)ནི། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱི་དུ་ལན་གཉིས་བརྒྱད་ནས་འདའ་
བའི་ཕྱིར་མི་འོང་སྟེ། འདི་ལ་རྒྱའི་སྒྲོ་ནས་བསམ་གཏན་སྤེལ་མ་སྤེལ་དང་། འབྲས་བུའི་སྒྲོ་ནས་
འོག་མིན་དང་སྤྱི་ཅེར་འགྲོ་བ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱི་དུ་སྤྱི་བ་གཉིས་བརྒྱད་
ནས་མཐར་འོག་མིན་ཀྱི་རྟེན་ལ་འདའ་བའི་རིགས་ཅན་ཀྱི་ཕྱིར་མི་འོང་སྟེ། འདི་ལ་འཕར་བ་བྱེད་
འཕར་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་གསུམ་ཡོད་པར་མཛོད་ལས། གོང་དུ་འཕོ་བ་རྣམས་དེ་
ནི། །བསམ་གཏན་སྤེལ་ནས་འོག་མིན་འགྲོ། །དེ་འཕར་བྱེད་འཕར་ཐམས་ཅད་དུ། །འཆི་འཕོ་
གཞན་སྤྱི་ཅེ་མོར་འགྲོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་འཕར་བ་ནི་སྤེལ་མ་ཕྱ་བསྒྲོམས་པས་གྲུབ་པའི་ཆེ་
བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྩ་བས་ཏེ་བསམ་གཏན་བྱི་མ་གསུམ་ལས་ཉམས་བ་ཆངས་རིས་སུ་
སྤྱིས་ནས་སྒྲོན་གོམས་པའི་མཐུས་བསམ་གཏན་བཞི་བ་སྤེལ་ནས་བར་བ་རྣམས་དོར་ཏེ། འོག་
མིན་དུ་སྤྱིས་ནས་འདའ་བའོ། །བྱེད་དུ་འཕར་བ་ནི་སྤར་ལྟར་ཆངས་རིས་སུ་སྤྱིས་ནས་བར་བ་
རྣམས་དོར་ཏེ་གནས་གཙང་རྣམས་སུ་སྤྱིས་ནས་གནས་གཞན་འགྲུལ་ཞིག་བོར་ཏེ་འོག་མིན་
དུ་འདའ་བའོ། །གནས་ཐམས་ཅད་འཆི་འཕོ་བ་ནི། སྤར་ལྟར་ཆངས་རིས་སུ་སྤྱིས་ནས་ཆངས་

ཆེན་མ་གཏོགས་པའི་གནས་གཞན་ཐམས་ཅད་དུ་བརྒྱད་ནས་འོག་མིན་དུ་འདའ་བའོ། །གཙུག་པོ་གཅིག་ཏུ་ཟད་པའི་འགྲན་རྒྱ་མེད་པའི་ལས་བསགས་པ་དང་། འོག་མའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཆངས་ཆེན་དུ་འཕགས་པ་མི་སྤྱོད། །ཞེས་མཛོད་འགྲེལ་ལས་བཤད་དོ། །ཐེག་ཆེན་པ་ལྟར་ན་རྒྱ་མཚན་དེ་མ་ངེས་པས་དེར་སྤྱེ་བ་མི་འགལ་ཏེ། ས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ནམ་སྤྲིན་གྱི་སྤྱེ་བ་འཆད་པར་འགྱུར་བས་ཤེས་སོ། །

འདི་དག་གནས་གཅིང་དུ་སྤྱེ་བའི་རྒྱ་སྤེལ་མ་སྒྲོམ་ཚུལ་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འདིའི་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གཉིས། སྒྲོམ་པའི་རྟེན། བརྟེན་པའི་སྒྲོམ་སོ། །དང་པོ་ནི། དབྱ་བཅོམ་དང་ཕྱིར་མི་འོང་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སེམས་ཐོབ་པས་སྒྲོམ་ལ། དེ་ཡང་ས་གང་དུ་སྒྲོམ་ནི་རང་འགྲེལ་ལས། དང་པོར་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་གྲིང་གསུམ་དག་ཏུ་སྤེལ་བར་བྱེད་ལ། ཕྱིས་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྤེལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(བརྟེན་པའི་སྒྲོམ་)ལ་གསུམ། སྤེལ་བའི་སྦྱོར་བ། གྲུབ་པའི་ཆད། སྤེལ་མ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཐག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་རྒྱན་ལྟར་དང་། དེ་ནས་དེ་ཉིད་ཐག་བཅས་རྒྱན་ལྟར་དང་། དེ་ནས་ཐག་མེད་རྒྱན་ལྟར་ལ་འཇུག་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱན་སྤྲི་ནས་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་ཐག་མེད་དང་། སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་ཐག་བཅས་དང་། ཡང་ཐག་མེད་ལ་འཇུག་གོ། །དེ་ལྟར་དང་པོར་བཞི་པ་སྤེལ་བ་ཡང་དེ་སྦྱོན་བརྒྱད་ལས་གྲོལ་བས་ལས་སུ་རུང་ཞིང་ཉིང་ངེ་འཛིན་གསལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། དང་པོར་བཞི་པ་སྤེལ་བར་བྱེད། །ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་(གྲུབ་པའི་ཆད)ནི། བཞི་པ་ཐག་མེད་སྐད་ཅིག་གི་མཇུག་ཏུ་དེ་ཐག་བཅས་དང་། དེའི་མཇུག་ཏུ་དེ་ཐག་མེད་དུ་བསྐྱེད་པ་ན་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་ལས། སྐད་ཅིག་མ་ལ་བསྐྱེད་པས་གྲུབ། །ཅེས་སོ། །འདིར་སྦྱོར་བ་དང་དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་སྐད་ཅིག་བསྐྱེད་པར་བཤད་པ་ནི་བྱེ་སྤྱེའི་ལུགས་ཡིན་ལ། སྤྱོད་དཔོན་རང་གི་བཞེད་པ་ནི་རང་འགྲེལ་ལས། སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་པས་སྐད་ཅིག་སྤེལ་བར་མི་ལུས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱན་ཆགས་གསུམ་ལ་ངེ་སྤྱིད་འདོད་པར་སྦྲོམས་

པར་འབྲུག་པའི་སྒོ་ནས་རྫོགས་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་བྱ་བར་བལྟ་འོ་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དང་
པོར་བཞི་བ་སྟེ་ལ་ནས་ཕྱིས་ནི་བསམ་གཏན་གཞན་དང་ཡང་སྟེ་ལ་ལོ། །

གསུམ་པ་(སྟེ་ལ་མ་དངོས་)ནི། འབྲས་བུ་གནས་གཙང་ལྟར་སྟེ་བའི་རྒྱ་སྟེ་ལ་མ་སྟོམ་པ་ཡང་ལྟ་
ཡོད་དེ། དེ་གང་ན། གསུམ་སྟེ་ལ་ནས་བཙུ་ལྟ་སྟེ་ལ་གྱི་བར་རོ། །སྟེ་ལ་སྟོམ་ལ་འདི་ལྟར་ངེས་པ་
ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་བཞི་བ་ཁོ་ན་སྟེ་ལ་བ་ཡིན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་དང་ཡང་སྟེ་ལ་
བ་བཤད་པས་སོ། །འདི་དག་གི་སྟེ་ལ་རྩལ་གང་ཞེ་ན། རྩལ་དུ་གསུམ་སྟེ་ལ་ནི་རང་འགྲེལ་ལས།
དང་པོ་ལ་ཟག་པ་མེད་པ་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་དང་སེམས་གསུམ་
མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ནས་འབྲིང་བྲུག་སྟེ་ལ། ཆེན་པོ་དགུ་སྟེ་ལ། སྟེ་ལ་རྩལ་
བཅུ་གཉིས་སྟེ་ལ། སྟེ་ལ་རྩལ་ཆེ་བ་བཙུ་ལྟ་སྟེ་ལ་ནས་ལ་འགྲེལ་པ་ལས། གཉིས་པ་ལ་ནི་བྲུག་
གོ། །གསུམ་པ་ལ་ནི་དགུ་ལོ། །བཞི་བ་ལ་ནི་བཅུ་གཉིས་སོ། །ལྟ་བ་ལ་ནི་བཙུ་ལྟ་སྟེ་ལ་མ་ཙམ་
ལས་མ་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་བྲུག་སྟེ་ལ་བའི་རྩལ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཟག་མེད་གཉིས་ཟག་བཅས་
གཉིས་ཟག་མེད་གཉིས་བྱེད་ལ་དེ་བཞིན་དུ་དགུ་སྟེ་ལ་ལ་ཡང་ཟག་མེད་གསུམ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་
དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མཁས་པའི་གཞུང་ལ་མ་འདྲིས་པའི་པོ་ཆོད་དུ་འདུག་སྟེ། དོན་གསལ་
ལས། གཉིས་པ་ལ་ནི་བྲུག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་དང་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་
པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་དང་། ཡང་ཟག་པ་མེད་པ་དང་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་
མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་སྟེ་བྲུག་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ་ནི་དགུ་ལོ། །བཞི་བ་ལ་ནི་བཅུ་གཉིས་
སོ། །ལྟ་བ་ལ་ནི་བཙུ་ལྟ་སྟེ་ལ་བྱ་བ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་སྒྱུར་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
ཤིང་གང་སྟེ་ལ་ལས་ཀྱང་རོ། །

འོ་ན་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་གསུམ་སྟེ་ལ་དང་སྟེ་ལ་ལུགས་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་གསུམ་སྟེ་ལ་
རྒྱས་ན་ཐམས་ཅད་སྟེ་ལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། དོན་གསལ་ལས། དང་པོ་ལ་ནི་སེམས་གསུམ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་ཟག་དེ་ལ་རྒྱས་པ་དེ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པ་སྟེ་དེ་བཞིན་དུ་འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་

བརྗོད་པར་བྱཏོ། །ཞེས་པ་ལྟར་དགྲུས་ཐོག་རེ་རེ་ལ་གསུམ་སྟེལ་ལ་སོགས་པ་ཚན་པ་རེ་རེ་སྟེལ་
 ལུས་ཀྱང་གཞན་སྟེལ་མི་ལུས་པ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །དེ་ལ་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ནི་
 ཟག་བཅས་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་ནི་སྲིད་པ་གཙང་པས་སོ། །ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་དོན་ལ་སྤྱི་བྱེད་
 རྒྱུ་གྱེད་ཐམས་ཅད་མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གཉིས་བར་དུ་རྗེས་ཐོབ་ཟག་
 བཅས་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་སྟེལ་ཞེས་འདོད་པ་ནི་ཆོས་མཛོན་པའི་དོན་དུ་མི་སྣང་སྟེ། བསམ་
 གཏན་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་ལ་རིགས་པས་ཀྱང་
 མི་འཐོབ་སྟེ། ས་གོང་འོག་ལ་ཞི་རགས་སུ་ལྟ་བུ་བཞུགས་པ་ནི་འོག་ས་ལས་རྒྱལ་བའི་ལམ་ཡིན་ལ་དངོས་
 གཞི་ཟག་བཅས་ནི་སྤྱོད་ལམ་ཡིན་པར་འགལ་བའི་བྱེད་ཏེ། འོག་ས་ལས་ནི་ཉེར་སྟོགས་ཀྱིས་
 རྒྱལ་བེན་ལ་བརྟེན་པས་ཅིག་པ་ལས་འབྱུང་མི་ལུས་པ་ལྟར་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་རང་ས་དང་
 གོང་ས་ལས་རྒྱལ་བར་མི་ལུས་སོ། །དེས་ན་འདིའི་ཟག་བཅས་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་དགེ་བ་དག་པ་
 བ་ཡིན་པ་ཅུང་མོ། །གཉིས་པ་སྲིད་ཅེར་འགྲོ་ནི། སྟོམས་འབྲུག་རྣམས་ཀྱི་རོ་ཐུངས་ཏེ་འབྲས་བུ་
 ཆེའི་བར་དུ་སྐྱེ་ཞིང་གནས་གཙང་ཐོར་ཏེ་གཞུགས་མེད་དུ་རིམ་གྱིས་སྐྱེས་ནས་སྲིད་ཅེར་འདལ་
 བཏོ། །འདི་གཞུགས་སུ་ཉེར་འགྲོ་དགྲུང་མི་གཏོགས་ཀྱང་གཞུགས་སུ་ཉེར་འགྲོ་ཡིན་ཏེ། དེའི་
 དོན་ནི་གཞུགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་འདལ་བས་མིན་ཀྱི་འདོད་པ་ནས་དེར་སྐྱེ་བ་ལ་བྱེད་པས་སོ། །འོག་
 མིན་དང་སྲིད་ཅེར་འགྲོ་གཉིས་དེ་གཉིས་སུ་འགྲོ་བར་མ་ངེས་ན་གོང་འཕོ་བཞི་པོ་འདིའི་མཚན་
 ཉིད་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འཕར་གསུམ་ལ་རིམ་པ་ལྟར་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་དུ་སྐྱེ་བ་གཉིས་དང་གསུམ་
 དང་བཞི་སྐྱངས་ནས་གནས་གཙང་དང་། སྲིད་ཅེར་འགྲོ་ནི་སྲིད་ཅེར་མ་ངེས་ཀྱང་གཞུགས་མེད་
 ཀྱི་རྟེན་ལ་འདལ་དགོས་པར་སེམས་སོ། །

གཉིས་པ་(གཞུགས་མེད་དུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་)ནི། གཞུགས་ཀྱི་ཀུན་སྦྱོར་ཟད་པའི་མཐུས་འདི་ནས་
 གཞུགས་སུ་མི་འགྲོ་བར་གཞུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའོ། །འདིར་སྐྱེ་བ་ལ་བར་དོ་མེད་པས་སྐྱེས་
 ཅུང་ནས་འདལ་བ་དང་། བྱེད་བཅས་དང་། བྱེད་མེད་དང་། གོང་འཕོ་བཞི་པོ་ཡོད་དེ། མཛོད་ལས།

གཞན་ནི་གཞུགས་མེད་འགྲོ་རྒྱུ་ལོ། །ཞེས་སོ། །དབྱེ་བ་དེ་དག་གི་ཕྱིར་མི་འོང་འདོད་པར་ཆེ་གྱུར་
ལའང་རུང་ངམ་ཞེ་ན། མེད་དེ་མཛོད་ལས། འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་གྱུར་བའི་འཕགས། །ཁམས་
གཞན་དུ་ནི་འགྲོ་བ་མེད། །ཅེས་པས་སོ། །འདོད་པར་ཆེ་གྱུར་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་དོན་ནི་ཆེ་དང་
པོ་ལ་འབྲས་བུ་དང་པོ་གཉིས་གང་རུང་ཐོབ་ནས་ཆེ་གཉིས་པ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་དུ་གྱུར་བ་ཡིན་པར་
རྒྱལ་པོ་སྤྲུལ་གྱིས་བཤད་དོ། །འདི་ཆེ་དེ་ལ་འདའ་བ་དང་། གཞུགས་ཁམས་སུ་ཆེ་གྱུར་སྤྱིད་ཅེར་
འགྲོ་ལྟ་བུ་ནི་ཁམས་གཞན་གཞུགས་མེད་དུ་འང་འགྲོ་བར་རང་འགྲེལ་ལས་སོ། །དབྱེ་བ་འདི་དག་
མི་རུང་བའི་དམིགས་བསལ་མཛོད་འགྲེལ་ལས། དེ་གཅིག་ཕུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆགས་བྲལ་
སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་མཐོང་ལས་གྱི་སྤྱར་ཅི་ཡང་མན་ཆད་ལ་ཆགས་བྲལ་ལ་དབྱེ་བ་འདི་དག་
མི་རུང་ཡང་དེ་ལས་གཞན་པ་ལ་རུང་བར་སེམས་ཏེ། ཁམས་དང་ས་དེ་དང་དེའི་ཉོན་མོངས་མ་
སྤངས་པའི་ངང་ནས་ཤི་བ་ན་དེ་དང་དེར་སྐྱེ་ཞིང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་
པའི་ཐོད་ཀླུ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དུ་མི་སྤྱིད་ལ་དེ་དག་འདོད་ཉོན་ལ་འདའ་བར་ཡང་མ་དེས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །མཐར་གྱིས་པ་ལ་དབྱེ་བ་འདི་དག་རུང་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་གྲགས་སོ། །

གསུམ་པ་(དེ་དག་གི་ཉེན་བསམ་པ་)ནི་གཞུགས་སུ་ཉེར་འགྲོ་ལྟ་དང་གཞུགས་མེད་ཉེར་འགྲོ་
བཞི་པོ་དེ་འདོད་པ་དང་ཁམས་གོང་མ་གང་གི་ཉོན་ལ་བྱེད་ཅེ་ན། མཛོད་ལས། གཞུགས་སུ་
ཉེ་བར་འགྲོ་བ་དགྲུར་། །བཤད་དོ་དེ་དག་ཁྱད་པར་རྒྱུས། །ལས་དབང་ཉོན་མོངས་བྱེ་བྲག་
ལས། །ཞེས་སོ། །འདིས་བར་དོར་འདའ་བ་གསུམ། སྐྱེས་འདའ་བ་གསུམ། འཕར་བ་གསུམ་
ལ་ལས། དབང་པོ། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཁྱད་པར་འབྱེད་དེ། དེམ་པ་ལྟར་མངོན་པར་འབྱུང་
བ་ཅུ་དང་། སྐྱེས་ནས་སྤྱོད་འགྲུར་དང་། ལན་གངས་གཞན་ལ་སྤྱོད་འགྲུར་གྱིས་ལས་ཅན་ནི་
ཁྱད་པར་དང་པོ་ཡོ། །དབང་པོ་རྣེ་འབྱེད་རྒྱལ་བ་ནི་གཉིས་པའོ། །སྤང་བུ་ཆུང་འབྱེད་ཆེན་པོ་ནི་
གསུམ་པའོ། །གསུམ་ཆེན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ལ་ནི་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་ལ་དབང་པོ་དང་
ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་ཡོད་དོ། །གསུམ་ཆེན་ཐ་མ་ལ་ནི་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡང་ཡོད་དེ། སྐྱེ་

བ་མང་ཅུང་ཡོད་པས་སོ། །འདི་དག་རང་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་གཞུགས་སུ་ཉེར་འགྲོ་ལྟ་
 རྩོམ་པ་དང་པོ་འདོད་རྟེན་ལ་བྱེད་དགོས་ཏེ། གཞུགས་ཁམས་ཀྱི་བར་དོར་སྐྱེས་ཟིན་པ་དེ་ལ་བར་
 དོ་འགྲུབ་པའི་ལས་དང་། གཞུགས་ཁམས་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་གྲུབ་ཟིན་ནས་རྟེན་དེ་ལ་འདའ་བ་ལ་སྐྱེས་
 ནས་སྤྱོད་འགྲུར་གྱི་ལས་དང་། ཆངས་རིས་སུ་སྐྱེས་ཟིན་ནས་བྱི་མ་ལ་འོག་མིན་དུ་འགྲོ་བ་དང་།
 ཆངས་རིས་ནས་གནས་གཙང་དང་པོར་སྐྱེས་ཟིན་དང་། གནས་གཞན་བརྒྱུད་ནས་ཤིན་ཏུ་མཐོང་
 དུ་སྐྱེས་ནས་ཡོད་པ་ལ་ལན་གངས་གཞན་ལ་སྤྱོད་འགྲུར་གྱི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེམ་པ་ལྟར་
 བར་སྲིད་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་ལ་འདའ་བ་དང་། སྐྱེ་བ་གཅིག་ཀྱང་མི་ལེན་པ་དང་། སྐྱེ་བ་གཅིག་ལས་
 མི་ལེན་པས་སོ། །ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། སྐྱེས་ནས་དང་ལན་གངས་གཞན་ལ་སྤྱོད་པའི་ལས་ཀྱི་དོན་
 ཆེ་བྱི་མ་དང་། དེ་པན་ཆད་དུ་ནམ་སྤྱིན་སྤྱོད་པ་ལ་ཀུན་བདུས་ལས་གསུངས་པ་དང་འདི་དག་གི་
 ལས་ནམས་ནམ་སྤྱིན་རིས་པ་ཡིན་པས་སོ། །ཀུན་བདུས་ལས་ཀྱང་། བར་མ་དོར་ཡོངས་སུ་སྤྱ་
 ངན་ལས་འདའ་བ་གང་ཞེ་ན། སྐྱེ་བའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་སྤངས་མཛོན་པར་འགྲུབ་པའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་
 བ་མ་སྤངས་པ། ཞེས་དང་། སྐྱེས་ནས་སྤྱངན་ལས་འདའ་བ་གང་ཞེ་ན། ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་གཉིས་
 ཀ་མ་སྤངས་པ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་འགྲེལ་བར་ཡང་བར་དོར་སྐྱེ་བའི་བག་ལ་ཉལ་ལུས་
 ཤིང་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་རྒྱའི་ཉོན་མོངས་ཟད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། བར་དོ་གྲུབ་ཟིན་ཉེར་འགྲོའི་བར་དོར་
 འདའ་བ་མི་འཐད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་འདའ་བ་བཞི་དང་གོང་འཕོ་སྟེ་ལྟ་ལ་ནི་གོང་མའི་རྟེན་ཅན་ཀྱང་
 ཡོད་ལ་ཉེར་འགྲོ་གཉིས་ལས་བྱེ་བའི་དེ་དག་ནི་འདོད་རྟེན་པའོ། །

གཉིས་པ་(འདོད་པའི་རྟེན་དེ་ཉིད་ལ་འདའ་བ་)ནི། མཛོད་ལས། གཞན་ནི་འདི་ལ་སྤྱ་ངན་
 འདའ། །ཞེས་པའོ། །དེ་ཡང་གཞུགས་དང་གཞུགས་མེད་དུ་ཉེར་འགྲོ་ལས་གཞན་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་
 རྟེ། འདི་ཁམས་གོང་མར་མི་སྐྱེ་ཞིང་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་པས་འདོད་པར་ཡང་མི་སྐྱེ་བས་སོ། །འོ་ན་
 མཛོད་ལས། འགོག་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་། །ལུས་ཀྱིས་མཛོན་སུམ་བྱེད་པར་འདོད། །ཅེས་
 པ་འདི་དེ་དག་གང་དུ་འདུ་ཞེ་ན། སྤྱིར་འགོག་ཐོབ་ཀྱི་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་ནི་འགོག་སྟོངས་ལས་མ་

ཉམས་པར་ཆེ་དེ་དང་། ཉམས་ནས་གཞུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་སྐྱེ་དེར་འདའ་བ་དང་། དེར་སྐྱེས་ནས་
འགོག་སྦྲོམས་བསྐྱེད་དེ་ཤི་འཕོས་ནས་སྤྲིན་ཅེར་འདའ་བ་གཅིག་དང་གསུམ་བཤའ་ལ། དང་པོ་
ནི། མཐོང་ཆོས་ཞིའི་ལུས་མངོན་བྱེད་དང་བྱི་མ་གཉིས་ནི་ཉམས་ནས་སོར་མ་རྒྱུད་པའི་བྱིར་མི་
འོང་ནི་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་གནས་པ་ན་གཞུགས་སུ་ཉིར་འགྲོ་ཡིན་ལ་ལུས་མངོན་བྱེད་མིན་པ་དང་།
གཞུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པའི་རྟེན་ལ་འགོག་སྦྲོམས་བསྐྱེད་ནས་ཆེ་དེ་དང་ཤི་ནས་གཞུགས་མེད་
དུ་འདའ་བ་གཉིས་ནི་ལུས་མངོན་བྱེད་ཡིན་པར་སེམས་སོ། །

བཞི་བ་(དག་བཅོམ་)ལ་གཉིས་ལས། ལྷགས་བ་ནི། བྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཀྱིས་གཞུགས་
ཀྱི་སྒོམ་སྤང་དང་པོ་སྤོང་བ་ལ་བཙོན་བ་ནས་སྤྲིན་ཅེའི་དགུ་པའི་བར་སྤོང་བ་ལ་བཙོན་བ་སྟེ་
མཐོང་ལས། སྤྲིན་ཅེའི་བར་ཆད་བརྒྱུད་ཟད་པ། །དག་བཅོམ་ཉིད་ལ་ལྷགས་བ་ཡིན། །དགུ་པའི་
བར་ཆད་མེད་ལས་ཡང་། །ཞེས་སོ། །གཉིས་བ་(གནས་བ་)ལ། སྤྱི་བ་བ་སྤངས་ཚུལ་གྱིས་བྱི་ན་
མཐོང་ལས། འགོག་ཐོབ་གཉིས་ཀ་ལས་རྣམ་གྲོལ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཅིག་ཤོས་སོ། །ཞེས་
བ་ལྟར་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་གྲོལ་ཏེ་གཉིས་ནི་ཉོན་མོངས་དང་སྦྲོམས་
འཇུག་གིས་སྤྱི་བ་བ་གཉིས་སོ། །དེ་གཉིས་ལ་རྒྱན་ཅན་རྒྱན་མེད་ཅེས་གྲང་བེར་རོ། །དབང་པོས་
བྱི་ན་དང་མོས་དང་མཐོང་ཐོབ་གཉིས་ཏེ། མཐོང་ལས། ལྷ་ནི་དད་བས་མོས་ལས་སྐྱེས། །དེ་དག་
རྣམ་གྲོལ་དུས་དང་སྦྱོར། །མི་གཡོའི་ཆོས་ཅན་མི་གཡོ་བ། །དེ་བྱིར་དེ་དུས་མི་སྦྱོར་གྲོལ། །དེ་
ནི་མཐོང་ཐོབ་རྒྱ་ལས་བྱུང་། །ཞེས་སོ། །ལྷ་ནི། ཉམས་པ་དང་། བདག་གསོད་པ་དང་། རྗེས་སུ་
སྤང་བའི་ཆོས་ཅན་དང་། གནས་པ་ལས་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། རབ་ཏུ་རྟོགས་པའི་འོས་སུ་གྱུར་བ་
སྟེ་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་བསྐྱན་པས་དག་བཅོམ་བ་དུག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །དང་པོ་ལྷ་བྱེ་སྤྱོད་དག་
བཅོམ་ལས་ཉམས་ནས་རྒྱན་ལྷགས་བར་དུ་འགྲོ་བ་ཡོད་པར་འདོད་ལ། མདོ་སྟེ་བས་དག་བཅོམ་
ལས་ཉམས་མི་སྤྲིན་ཅེར་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་ཅམ་ལས་ཉམས་པ་ཡོད་པར་འདོད་དེ་སྒོ་བ་
དཔོན་སྐྱེ་མཆེད་གྲང་དེ་ཉིད་ལེགས་པར་མཛད་དོ། །

གསུམ་པ་(ཅིག་ཅར་བ་)ནི། ཀུན་བདུས་ལས། ཅིག་ཅར་ངེས་པར་འབྱེན་པ་ནི་གང་བདེན་
 བ་རྣམས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱས་ནས་མི་སྟོགས་པ་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་འཛིག་རྟེན་ལས་
 འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་རྣམ་པས་ཅིག་ཅར་སྤོང་
 རྟེ་འདི་ནི་རྒྱ་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་དང་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ལ་
 གདགས་སོ། །པལ་ཆེར་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་སམ། འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་ཆེ་ཀུན་ཤེས་པ་ཐོབ་པར་
 བྱེད་དོ། །གལ་ཏེ་མི་བྱེད་ནའང་སྟོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་འདོད་
 པའི་ཁམས་ཉིད་དུ་སྐྱེ་སྐྱེ་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་མེད་པ་ན་རང་རྒྱལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ལྟར་
 བཤད་དེ། དེ་ཡང་དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་དང་། ས་གང་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་དང་། སྤང་བྱ་གང་ངེ་
 ལྟར་ཅིག་ཅར་སྤོང་བ་དང་། གང་ཟག་གང་ལ་བཞག་པ་དང་། འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་དང་
 ལྷས་རིག་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ནི། བཅུ་དྲུག་པ་རྫོགས་ནས་ཏེ་མཐོང་ལམ་གྱིས་སྟོམ་སྤང་དང་
 བྱིས་ལམ་གྱིས་ཅིག་ཅར་སྤོང་བ་མེད་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཉེར་སྟོགས་དང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་
 འདས་ལམ་སྟེ་དངོས་གཞི་ཐོབ་ན་འོག་སའི་དགྲ་པ་ཟད་པས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཁམས་གསུམ་
 གྱི་སྟོམ་སྤང་རྣམས་དགྲར་བྲིལ་ནས་སྤོང་སྟེ་དེ་དག་གི་ཆོས་རྣམས་བསྟོམས་ནས་མི་རྟག་སོགས་
 སུ་ཡིད་ལ་བྱས་པས་སོ། །བཞི་པ་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ལྔ་པ་ནི། འཆི་སྤྱིད་ཀྱི་སྟོན་ནམ་དེ་ལ་ཉེ་
 བའི་ཆེ་པལ་ཆེར་དག་བཅོམ་དུ་འགྱུར་ལ་དེ་ལ་མ་ཐོབ་ན་འདོད་པར་སྐྱེས་པའི་རྟེན་ལ་འདའ་ཞིང་
 ལུང་གི་བསྟན་པ་ལུབ་པ་དང་འདོམས་ནས་སྤྱིད་པ་ཐ་མའི་ཆེ་སྟོབ་དཔོན་ལ་མ་སྟོས་པར་བྱང་
 ཚུབ་ཐོབ་ན་རང་རྒྱལ་དུ་འགྱུར་ཏེ་སྟོབ་པའི་དུས་ནའང་ཉན་ཐོས་གྱིས་མ་ཁྲབ་པ་འདིས་མཆོན་
 བས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དགེ་འདུན་འདི་དག་ནི་ཆེ་ལོང་ཅན་སྟེ་རྒྱས་པར་ནི་ཡི་གེ་ལོགས་ཤིག་
 དུ་བྲིས་ཡོད་པས་དེར་ལྟོ། །

གསུམ་པ་(འབྲས་བུ་བཞེར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆོན་)ནི། རྒྱ་ཞུགས་སོགས་འབྲས་བུ་བཞེར་ངེས་པ་
 ཅི་ཞེ་ན། སྤྱིར་འབྲས་བུར་འཛོག་པ་ལ་རྒྱ་མཆོན་ལྟ་སྟེ་ཞུགས་ལམ་སྟོན་དུ་བཏང་བ་དང་། འབྲས་

གནས་ཀྱི་ལམ་ཐོབ་པ་དང་། མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་སྤང་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྲལ་ཐོབ་གཅིག་ཉིད་པ་
ལྟ་བུའི་ཟད་པ་བསྐྱེམས་པ་དང་། ཤེས་པ་བརྒྱད་དང་། མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲག་ཐོབ་
པ་ཡིན་ལ། རྒྱ་མཚན་འདི་ཡང་བཞི་པོ་དེར་སྤྲིད་ཀྱི་གཞན་དུ་མེད་པས་བཞིར་བཞག་སྟེ། མཛོད་
ལས། འབྲས་བུ་བཞི་རྣམ་བཞག་པ་ནི། །རྒྱ་ལྗ་དག་ནི་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར། །འབྲས་ལ་སྡོན་ལམ་བཏང་
བ་དང་། །གཞན་ཐོབ་པ་དང་ཟད་བསྐྱེམས་དང་། །ཤེས་པ་བརྒྱད་ཚན་ཐོབ་པ་དང་། །རྣམ་པ་
བཅུ་དྲག་ཐོབ་པ་ལོ། །ཞེས་སོ། །རྣམ་གྲངས་སུ་ན'། མཐོང་སྤང་སྤངས་ཅམ་གྱིས་རྒྱན་ཞུགས་
དང་། སྐྱོམ་སྤང་ལ་གཉིས་ལས་འདོད་པའི་སྐྱོམ་སྤང་དྲག་པ་སྤངས་པས་ཕྱིར་འོང་དང་དགུ་པ་
སྤངས་པས་ཕྱིར་མི་འོང་དུ་བཞག་གོ། །གོང་མའི་སྐྱོམ་སྤང་སྤངས་པས་ནི་དག་བཅོམ་ཡིན་ལ།
འདོད་པ་ལ་གཉིས་བཞག་པ་ནི་དེ་ལས་སྤྱར་དུ་འདབ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་བུ་འདི་དག་
དང་པོར་ཁམས་གང་དུ་འཐོབ་ཚུལ་ཡང་མཛོད་ལས། འདོད་པར་གསུམ་ཐོབ་ཐ་མ་ནི། །གསུམ་
དུ་ལོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་(མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་དགེ་འདུན་)ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

འབྲེལ་པ། དགེ་འདུན་དགོན་མཚོག་གི་སྐབས་སུ་བདེ་ལྷག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
བར་སྐབས་ཀྱི་ཆེགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་པོ།

གསེར་ཐེང་། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་དགོན་མཚོག་གསུམ། །ཞེས་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་བྲག་ཏུ་
བཞག་པའི་ཕྱིར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆེགས་བཅད་གཉིས་གསུངས་སོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དགེ་འདུན་དགོན་
མཚོག་གི་སྐབས་སུ་མདོ་ལས་དེའི་དབྱེ་བ་མང་པོ་ཞིག་གསུངས་པ་དེ་ལྟར་བདེ་ལྷག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །མདོ་འབྲེལ་ནི། ཆོས་དགོན་མཚོག་ལ་གདམས་པ་ཡན་ཆད་དུ་ལུས་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་བཙོན་
ཚུལ་རྣམས་གསུངས་ལ་དེ་ནས་དེ་ལྟར་བཙོན་པའི་བྱང་སེམས་དེ་རྣམས་གང་ནས་འདིར་སྐྱེས་འདི་
ནས་གང་དུ་སྐྱེ་ཞེས་ཁྲིས་པའི་ལན་དུ་དགེ་འདུན་འདི་རྣམས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་(རྩ་བས་བསྟན་པ་)ལ་ལྟ། གང་ལས་དབྱེ་བའི་གཞི། ཇི་ལྟར་བྱེ་བའི་གྲངས། བྱེ་བ་སོ་

སེའི་རང་བཞིན། དེ་དག་གང་གིས་མཆོན་བསམ་པ། བྱད་པར་གྱི་ཆོས་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་
 བོ་ནི། འཕགས་པ་དང་། སློབ་དཔོན། དེགས་བྱིན། ཞེས་འབྱུང་། བྱད་ཆ་གྱི། ཨ་ལྷ་ཀ་ར་ནམས་
 བོ་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་ལ་འབྱེད་པར་བཞེད་དེ། འདི་རྒྱུད་སྤྲ་མར། དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་
 བཤད་པ་ས་དང་སོ་ཡན་ཆད་ལ་ཐོགས་མེད་གིས་བཤད་པས་དེ་དང་མཐུན་ནོ། །ཤུཌི་བ་ནི། དེས་
 འབྱེད་ཡན་ལག་ནས་བཟུང་སྟེ། །ཞེས་སོགས་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དང་སོ་གཉིས་སྦྱར་ལམ་
 པ། དེ་ནས་བཞི་མཐོང་ལམ་པ། དེ་ནས་བཅུ་བཞི་སྟོམ་ལམ་པའོ་ཞེས་སྤྲ་མ་དག་འཆད་དོ། །འོན་
 །ཀྱང་མདོར། བྱང་ཆེན་ཡུམ་གྱི་གནས་པ་འདིས་གནས་པ་དེ་གང་ནས་ཞི་འཕོས་ཏེ། འདིར་སྦྱེས་
 པ་ལགས། ཞེས་པའི་དོན་འགྲེལ་པ་ན། དག་ལྟན་ལས། ཞེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་གནས་
 པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ལ་སོགས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཅམ་
 མ་གཏོགས་པ་སྦྱར་མཐོང་སྟོམ་གསུམ་སོ་སོ་ལ་གནས་པ་རོལ་བཟུང་བ་མི་སྤྲང་རོ། །དེས་ན་
 དག་ལྟན་གྱི་ལུང་དེ་སྦྱར་ལམ་ནས་ས་མཆོམས་མཛད་པའི་ཞེས་བྱེད་དུ་འགྲོའོ། །སྦྱང་སོ་མཆོག་
 ཏུ་ནི་བྱིར་མི་སྟོག་གི་དགེ་འདུན་དུ་བཤད་པ་སྤྲང་ཡང་ལམ་གྱི་གསལ་ཁ་མེད་དོ། །དད་མོས་གྱི་
 མདོར་ལྟ་ཆེ་རིང་སོར་སྦྱེ་བར་གསུངས་པ་ལ་ཚུད་པ་སྦྱོང་བའི་ལན་གྱི་སྐབས་སུ། ཡུལ་བ་ཀྱི་ག་ལ་
 པའི་མཁས་པའི་ལུགས་གིས་རན་འགྲོ་ལ་སོགས་པའི་མི་ཁོམ་པ་མ་ལུས་པར་ཟད་པ་ནི་བཟོད་པ་
 བས་ཡིན་ཏེ། རན་འགྲོ་མེད་པས་ཆོས་ཆེན་སོ་ལ་བཟོད་པའི་བྱིར། ཞེས་པས་སོ། །དེས་ན་བྱོད་
 ཅེར་མི་ཁོམ་པ་པལ་ཆེར་ཟད་གྱི་མ་ལུས་པ་མིན་པས་འདུ་ཞེས་མེད་པ་པར་སྦྱེས་པ་དེ་བྱོད་ཅེ་
 བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྤྲང་པའི་གནས་དེར་ཡུན་མུང་ལ་སྤྱག་བསྐལ་ཡང་ཆུང་བ་སྦྱོང་ཞེས་ཟེར་ཏེ་
 དེའི་ལུགས་གིས་ཀྱང་འདིའི་དགེ་འདུན་ལ་སོ་སྦྱེ་འདོད་དོ། །དེ་དག་ལས་བ་ཀྱི་ག་ལ་པའི་འདོད་
 པ་ནི་མི་དེགས་ཏེ། འདི་སློབ་དཔོན་གྱི་ལུང་ལ་ཆད་མར་བྱེད་ལ་སློབ་དཔོན་གིས་འཕགས་པ་
 ཁོ་ནར་བཤད་པའི་བྱིར་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱོད་ཅེ་བ་ཐར་པའི་ལམ་ཡིན་མིན་ལ་འཁྲུལ་བ་མི་
 སྤིད་ལ། འདུ་ཞེས་མེད་པ་པར་སྦྱེ་བ་ལ་དེའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་ཐར་ལམ་དུ་འཁྲུལ་བར་ཞིང་

ཏྲ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་པས་སོ། །དག་ལྡན་གྱི་བཞེད་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། སངས་
རྒྱུ་ལ་སོགས་དཀོན་མཆོག་གསུམ། །ཞེས་པའི་དགོ་འདུན་དུ་རང་ཉིད་ཀྱང་བཞེད་ལ། སྐབས་
གསུམ་ལ་བྱལ་གྱི་དགོ་འདུན་ནི་སར་ཁྱགས་ཡིན་པར་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བཤད་པས་
སོ། །དེས་ན་ངེས་འབྱེད་ལ་གནས་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་གི་དགོ་འདུན་ཅམ་དུ་རུང་ཡང་དགོ་འདུན་
དཀོན་མཆོག་ཏུ་མི་རུང་ངོ། །

གཉིས་པ་(རི་ལྷར་བྱེ་བའི་གངས་)ལ་གཉིས། མདོ་དང་རྒྱན་མ་སྦྱར་བ་དང་། སྦྱར་བའི་འབྲེན་
ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི། འབྲམ་ཉི་མེ་མི་བརྒྱད་སྟོང་པ་གསུམ་དུ། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཞིང་གཞན་དང་།
དགའ་ལྡན་དང་མའི་ནང་ནས་ཆེ་འཕོས་ཏེ་འདྲིར་སྦྱེས་པར་རིག་པར་བྱ། ཞེས་གསུམ་གསུངས་
ལ་དེའི་རྗེས་སུ་ལྷ་ཆེ་རིང་པོར་སྦྱེ་བའི་མདོ་ནས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྤང་བ་དང་འབྲལ་བར་
མི་བྱེད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེའི་བར་རྣམས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལ་ཞེ་ལྷ་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་དང་པོ་
གསུམ་རིམ་པ་ལྟར་བྱང་སེམས་དབང་པོ་རྫོ་འབྲིང་རྒྱལ་གསུམ་གྱིས་མཆོག་འབྲིང་དམན་གསུམ་
དུ་གཞོད་འཛོམས་གཉིས་ལས་བཤད་ལ། འབྲམ་གྱི་གཞོད་འཛོམས་ལས་དང་པོ་གསུམ་མདོར་
བསྟན་དང་ལྷག་མ་ཞེ་ལྷ་རྒྱུ་བཤད་དུ་བྱས་སོ། །ཡུམ་གསུམ་གཞོད་འཛོམས་ལས། ཐབས་
མཁས་མི་མཁས་གཉིས་སུ་བསྐྱུས་ནས་ཐབས་མི་མཁས་པ་ལ་ལྷ་ཆེ་རིང་པོ་དང་འདོད་ཁམས་
སུ་སྦྱེ་བ་གཉིས། ལྷག་མ་ཞེ་གསུམ་ཐབས་མཁས་སུ་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཐབས་མི་མཁས་པ་
ལ་གཉིས་སུ་བྱས་ནས་ཞེ་ལྷ་བབྱང་བར་གཉིས་ཀ་མཐུན་ལ་མི་མཐུན་པའི་ཆ་འདི་ཅམ་ཞིག་ཡོད་
དེ། འདི་ལྟར་མདོ་གསུམ་གར་ཞེ་གཉིས་པའི་ཐད་དུ་བྱང་ཆེན་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་ཕྱིན་ཆད་
ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ས་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ནམ་ཡང་དགོ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་མི་གཏོང་བ་དག་ཀྱང་ཡོད་
དོ། །ཞེས་པ་ནི། ཡུམ་གསུམ་གཞོད་འཛོམས་སུ་མ་བབྱངས་པར་ཕྱོགས་བཅུའི་འགྲེས་ཀྱི་སྐབས་
སུ་མདོ་ལས་སེམས་དབང་བཅུ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལ་ཕྱོགས་བཅུ་པོ་རེ་དང་བཅུ་བཞུམས་
པ་ལ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་བབྱངས་སོ། །འབྲམ་གྱི་གཞོད་འཛོམས་ལས་བཅུ་པོ་བཞུམས་པ་

མདོ་ན་མེད་པས་དེ་མ་བགྲངས་པར་མདོ་ན་ཡོད་པའི་དགེ་བཅུ་འེ་ལམ་མི་གཏོང་བ་བགྲངས་ཏེ་
འདི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཏེ་མདོ་གསུམ་ག་འགྲིག་པས་སོ། །དེས་ན་གཞོན་འཛོམས་ཆེ་བས་ཡོད་པ་
བཞག་ནས་མེད་པ་བཅའ་བ་འདིས་ཀྱང་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ཡིན་པ་ལ་ཐེ་ཆོས་ཟེམ། །དེ་ལྟར་སྤྱིར་
རྒྱལ་སྤྱོད་ཞེ་བརྒྱད་བསྟན་ཏེ་དང་པོར་གསུམ་དང་ཕྱིས་ཞེ་ལྔ་གསུངས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་(མདོ་དང་རྒྱན་སྒྲུབ་པའི་འཛོམས་ལུགས་)ལ་གཉིས། སྤྱི་འཛོམས་པ་དང་། རི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་
འཛོམས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རུད་རྩ་ཤྲི་དང་ལྷནྱེ་པ་སྟེ་རྩ་བའི་སྤྱི་འཛོམས་ལྟེ་འཛོམས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་(རི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་འཛོམས་པ་)ལ་གཉིས། འཕགས་པ་དང་། སྤྱོད་དཔོན་གྱི་ལུགས་
སོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱི་མ་རྣམས་བཅུ་དྲུག་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་བཞི་ཁ་འགྲོངས་པ་འཕགས་པའི་
ལུགས་སུ་འདོད་དེ་བཞི་ནི་བརྒྱད་པ་ཕྱིར་འོང་ཕྱིར་མི་འོང་དག་བཅོམ་ཞུགས་པའོ། །དེའི་རྒྱ་
མཆན་ཡང་ཉི་ལྔ་དང་ལས། གོང་དུ་འཕོ་བ་ནི་ལྔ་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་འོག་མིན་འགྲོ་འཕར་གསུམ། སྤྱིར་
ཅེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོ་སྟེ་ལྔ་པ་གོང་འཕོ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བགྲངས་པས་སོ་སྟེ་ལྔ་པ་བསམས་སོ། །དེ་
ལ་ཁ་ཅིག་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། གོང་འཕོ་ལྔ་པར་བྱས་པ་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་འེ་ལྔ་པ་མིན་གྱི། ཕྱིར་མི་
འོང་ལ་བདུན་དུ་སྤྱོད་པའི་ལྔ་པ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་བར་དོར་འདའ་བ་ནས་དགེ་འདུན་
གྱི་དང་པོ་བགྲངས་པ་དང་། རྒྱན་སྒྲུབ་དང་རྟོགས་དཀར་ཡང་གོང་འཕོ་ལྔ་པར་གསུངས་པས་
དེ་དག་གི་ལུགས་ལ་ཡང་དེར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་ཐུབ་དགོངས་སུ་བཅུ་དྲུག་དངོས་
དང་འོག་མིན་འགྲོ་འཛོམས་འཕགས་ལྟེ་འཕགས་ལྟེ་འཕགས་ལྟེ་འཕགས་ལྟེ་འཕགས་ལྟེ་འཕགས་ལྟེ་འཕགས་ལྟེ་
དགོངས་པ་རྒྱངས་པ་ཉིད་འཐད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་མདོ་ལས་བརྒྱད་པ་དང་། རྒྱན་ཞུགས་
འཕགས་གནས་དང་ཕྱིར་འོང་ཕྱིར་མི་འོང་འོག་མིན་འགྲོ་རྣམས་ཐ་དད་དུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་
ཞེ་ན། དང་པོ་ནི་རྣམས་འཕགས་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་དང་། གཉིས་པ་ནི་ཉི་ལྔ་དང་། རྒྱན་དུ་ཞུགས་
པ་ཞེས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ནི། རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྤྱོད་བ་རྣམས་པ་གཉིས་སུ་ཤེས་
པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་དང་། གསུམ་པ་ནི་བར་ཆད་གཅིག་པར་འདུས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ལན་ཅིག་

ཕྱིར་འོང་བ་ཞེས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་བར་ཆད་གཅིག་པ་ཡིན་པ་ནི། ཞེས་དང་། བཞི་
 བ་ནི་དེ་ཉིད་ལས། ཉོན་མོངས་པ་དགུ་སྟངས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ཞེས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
 བེ་ཆམ་པ་ལྡར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ལྡ་བ་ནི་དེ་ཉིད་ལས་འོག་མིན་གྱི་མཐར་ཐུག་པར་
 འགྲོ་བའི་གོང་དུ་འཕོ་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་བེ་ཆམ་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་དེ་དག་གི་དབྱེ་
 གཞིར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཆད་པ་ནི་ཐུབ་དགོངས་ལས། དེ་ལྟར་ན་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་
 འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པ་དང་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་དང་། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་
 པ་དང་། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་
 བ་དང་། དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པའོ། །ཞེས་གང་ཟག་བདུན་གྱི་རབ་དུ་དབྱེ་བས་
 བཅུ་དགུ་རང་སངས་རྒྱས་དང་བཅས་པ་ཉི་ཤུ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །སྤྱིར་ཨ་ལྷ་ཀ་ར་རང་ལ་
 ཡང་ཡིད་བརྟན་ཐུབ་པ་མི་སྣང་སྟེ། རྒྱ་འོད་ལས་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་དང་ལན་
 ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་དང་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་གོ་སྤྱོད་ཀྱིས་མ་བསྟུས་སོ་
 ཞེས་བཤད་ཅིང་། སྤིང་ཅེར་འགྲོ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་དང་མཐོང་ཆོས་ཞི་དང་ལུས་
 མངོན་བྱེད་གཉིས་གཅིག་དུ་བབས་ནས་གཉིས་སུ་བྱེད་པར་མངོན་ལ་གཞན་རྣམས་སྒོ་བ་དཔོན་
 གྱི་འགྲེལ་རྒྱུད་འདི་ཇི་བཞིན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དོ། །

གཉིས་པ་(སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་ཞུགས་)ནི། རྒྱུན་སྒྲུབ་དང་འགྲེལ་བ་འདིའི་དགོངས་པ་ནི་འཆད་པར་
 འགྱུར་དོ། །ལེ་བརྒྱད་མར་ནི་ཅ་བའི་སྤྱི་མཐོན་ཅི་ཉི་ཤུའི་སྟེང་དུ་བརྒྱད་པ་རྒྱུན་ཞུགས་ཕྱིར་འོང་ཕྱིར་
 མི་འོང་དག་བཅོམ་ཞུགས་པ་སྟེ་ཉེར་ལྔ་ལ་མདོ་བྲངས་སོ། །ད་ལྟའི་མདོ་རྣམས་སུ་རྒྱུན་ཞུགས།
 བར་དོར་འདའ་བ། འོག་མིན་འགྲོ་འཕར་བ་དང་པོ་གཉིས། སྤིང་ཅེརི་མཐར་ཐུག་འགྲོ། གཟུགས་
 ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་དང་། རང་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་མདོ་རྣམས་མི་སྣང་ལ་འཕར་བ་གསུམ་པ་ཡང་ཇི་ལྟ་
 བ་བཞིན་མེད་དོ། །འོ་ན་སྤར་བཤད་པ་ཅི་ཞེ་ན་བརྒྱད་པ་ནི་རྗེས་འབྲང་གཉིས་དང་ཕྱིར་མི་འོང་ནི་
 བར་དོར་འདའ་བ་སོགས་དང་། འོག་མིན་འགྲོ་འཕར་གསུམ་དང་སྤིང་ཅེར་འགྲོ་དང་གཟུགས་ཀྱི་

ཆགས་བཅོམ་གཉིས་མཐོང་ཆོས་ཞི་དང་ལུས་མངོན་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་
ན་འགྲེལ་བ་ཆེ་རྒྱུད་གཉིས་དང་ཡང་མཐུན་ནོ། །འོན་ཀྱང་འབྲས་བུ་བར་བ་གཉིས་ཀྱི་ཞུགས་བ་
འདྲེན་ཚུལ་མི་གཅིག་སྟེ། དེར་ནི་ཉི་ལྔ་དང་མོས་གཉིས་དང་མཐོང་ཐོབ་གཉིས་བསྐྱེགས་
ནས་རེ་རེར་བགྱངས་པས་སོ། །གྲགས་ཆ་ལས་ནི། དབང་པོ་ནི་རྩལ་གཉིས་འོག་མིན་དང་སྲིད་
ཅེར་འགོ་གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་རྣམས་དོར་ནས་རྒྱུན་ཞུགས་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་གནས་ཕྱིར་མི་
འོང་ཞུགས་བ་དག་བཅོམ་ཞུགས་བ་བཞི་འདྲེན་ཏེ། དང་པོ་གཉིས་དང་ཐོབ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པས་
མི་འདྲན་ཟེར་རོ། །འབྲས་འགྲེལ་ལས་ནི། དབང་པོ་ནི་རྩལ་གཉིས་འོག་མིན་འགོ་གསུམ་དོར་ནས་
མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ཞི་བ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་བྱེད་བ་ཞེས་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བགྱངས་ནས་
བཅུ་དྲུག་མདོ་དང་སྤྱར་ཏེ་མདོ་སྦྱོར་ཚུལ་འཕགས་སེང་དང་ཆེས་མི་མཐུན་ནོ། །དེ་ལྟར་འདོད་
བ་ཐ་དད་བ་དེ་དག་ལས་འདིར་གང་གཟུང་ཞེ་ན། འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ཉིད་རིགས་ཏེ། གང་
ཡིན་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་བ་(ཕྱེ་བ་སོ་སེའི་རང་བཞིན་)ནི།

ཅ་བ། དབང་པོ་རྩལ་དང་ཚོན་པོ་དག །དད་དང་མཐོང་ཐོབ་རིགས་ནས་རིགས། །

བར་ཆད་གཅིག་བར་སྐྱེས་ནས་དང་། །བྱེད་དང་བྱེད་མིན་འོག་མིན་འགོ། །

འཕར་གསུམ་སྲིད་ཅེའི་མཐར་ཐུག་འགོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་མཐོང་བ་ཡི། །

ཆོས་ལ་ཞི་ལུས་མངོན་སུམ་བྱེད། །བསེ་རུ་དང་ནི་ཉི་ཤུ་འོ། །

གསེར་བྲང་། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དགེ་འདུན་ནི་དབྱེ་གཞི། དབྱེ་ན་ཉི་ཤུ་འོ། །དེ་གང་ན་འདི་ལ་
བཞི། བརྒྱད་པ། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་། མཐར་ཀྱིས་པ། རང་རྒྱལ་གྱི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་
སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་ཀྱི། ལམ་ཞེས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་བཅོ་ལྔ་གང་རུང་ལ་
གནས་པའི་དབང་རྩལ་དད་པས་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ནི། བྱང་ཆེན་གང་མིའི་ནང་ནས་ཤི་
འཕོས་ནས་མི་རྣམས་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་ནི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆེན་མ་

གཏོགས་པར་དབང་པོ་རྒྱལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡུམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་ཡང་སྦྲུང་དུ་མཉམ་པར་འཛོག་
 བ་མ་ཡིན། དེ་ལ་གཟུངས་ཀྱི་སྒོ་དང་ཉིང་རེ་འཛོན་གྱི་སྒོ་རྣམས་ཀྱང་སྦྲུང་དུ་མཛོན་དུ་མི་འགྱུར་
 རོ། །ཞེས་སོ། །འདིར་འབྲུམ་གྱི་གནོད་འཛོམས་ལས། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་མ་
 གཏོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ས་བརྒྱད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཁ་ཅིག་སེམས་
 ཅན་གྱི་དོན་གྱི་དབང་གིས་མིའི་ནང་དུ་སྦྱེ་ཞིང་ཆེ་འཕོ་བ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། དེ་དག་ནི་དབང་པོ་
 རྒྱལ་བོ་མ་ཡིན་ལ། ཡུམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་ཡང་མཉམ་པར་འཛོག་ཅུས་ཤིང་གཟུངས་དང་ཉིང་རེ་
 འཛོན་གྱི་སྒོ་རྣམས་ཀྱང་འཕོ་བ་པར་ཅུས་ཀྱི་དེ་མ་གཏོགས་པ་དགོ་པའི་ལས་དང་བསོད་ནམས་ཀྱི་
 དབང་གིས་མིའི་ནང་ནས་ཆེ་འཕོས་ཏེ་མིའི་ནང་དུ་སྦྱེ་བ་ཁ་ཅིག་ནི་དེའི་ཆེ་ཡུམ་ལ་བཙོན་ཡང་།
 སྒྲོན་ཡུམ་ལ་གོམས་པར་མ་བྱས་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་དབང་པོ་རྒྱལ་བས་ཡུམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་
 ལ་སྦྲུང་དུ་མཉམ་པར་འཛོག་མི་ཅུས་ལ་གཟུངས་དང་ཉིང་རེ་འཛོན་གྱི་སྒོ་རྣམས་ཀྱང་སྦྲུང་དུ་
 མཛོན་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བསྟན་པ་སྟེ་ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། འཕགས་པས་ཀྱང་། ཕྱིར་མི་ལྟོག་
 བ་བཀོལ་བ་ནི་དབང་པོ་རྣམས་པོའི་ལམ་ཁོ་ནས་ས་དེ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དབང་རྣམས་ཁོ་ནས་
 ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཐོབ་པས་དེ་ལ་དམིགས་བསལ་བྱས་པར་གསུངས་སོ། །

རྟོགས་པ་སྤྲུལ་ལྟ་བུའི་དབང་རྣམས་རབ་གྱིས་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྱང་བ་ནི། བྱང་ཆེན་
 གང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གཞན་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་འདིར་སྦྱེས་པ་དེའི་དབང་པོ་རྣམས་ནི་བར་
 འགྱུར་ཞིང་དེས་སྦྲུང་དུ་རྣལ་འབྱོར་འདི་འབྱུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ་ཡུམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་
 རོ། །ཞེས་དང་། བྱང་ཆེན་གང་དགའ་ལྡན་གྱི་ལྟའི་རིས་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་འདིར་སྦྱེས་པ་དེ་
 ཡང་དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་རྣམས་པར་འགྱུར་ཞིང་པར་ཕྱིན་དུག་ལས་ཉམས་པ་མེད་པ་དང་གཟུངས་ཀྱི་
 སྒོ་དང་ཉིང་རེ་འཛོན་གྱི་སྒོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཛོན་དུ་ཕྱོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་
 ཉི་མུང་དང་ལེ་བརྒྱད་མར། བྱང་ཆེན་ཡུམ་གྱི་གནས་པ་འདིས་གནས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་
 གཞན་དང་དགའ་ལྡན་དང་ཞིང་འདི་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་འདིར་སྦྱེས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་

པ་འདི་བརྒྱད་པའི་མདོར་བཞེད་དོ། །དེ་ནས་ཐ་མ་འདི་སྟོན་ལ་སྦྱང་ནས་དད་འབྲིང་དང་དང་
 བོ་གཉིས་ཆོས་འབྲིང་ལ་སྦྱར་དོ། །དེས་ན་རྗེས་འབྲང་གཉིས་ཀྱི་མདོ་དེ་བརྒྱད་པའི་མདོའི་དོན་
 དང་ཁྱད་མེད་པས་འཕགས་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་འདི་གཉིས་ལྷགས་པ་དང་པོར་བྱེད་དགོས་
 སོ། །དེའི་ཕྱིར་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ལ་གནས་པ་གསུངས་ཀྱང་བཙོ་ལྷ་ལ་གནས་པར་དགོངས་
 པ་སྤང་དོ། །འོ་ན་སྐབས་འདིར་འཕགས་པས་རྗེས་འབྲང་གཉིས་ཀྱིས་འདོད་པའི་དྲུག་པ་ནས་
 བརྒྱད་པའི་བར་མཐོང་ལམ་ཀྱི་སྟོན་དུ་སྤངས་ན་དེ་གཉིས་ཕྱིར་འོང་དང་དགུ་པ་སྤངས་ན་ཕྱིར་
 མི་འོང་ལྷགས་པ་ཡིན་ལ། གང་གི་ཆེ་བཅུ་དྲུག་པ་ཐོབ་པ་དེའི་ཆེ་དེ་གཉིས་ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་
 མི་འོང་གི་འབྲས་གནས་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་སྤར་ཀྱི་དབང་རྒྱལ་ནི་དད་མོས་དང་དབང་རྣམས་མཐོང་
 ཐོབ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྗེས་འབྲང་གཉིས་ཐོད་གྲལ་བའི་ལྷགས་པར་མ་བཤད་དམ་ཞེ་ན། ཉིས་པ་མེད་
 དེ། འདིའི་ལུགས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གཉིས་ལ་ལྷགས་པ་དང་པོས་ཁྱབ་པར་མི་འདོད་ཀྱི་ཆགས་བྲལ་
 སྟོན་སོང་གི་ལྷགས་པའང་འདོད་པས་སོ། །འོ་ན་ཉི་སྤང་ལས། འབྲས་བྱ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་
 ལ་ལྷགས་པ་དད་པས་ལྷག་པར་མོས་པ་ཞེས་དང་། འབྲས་བྱ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ལ་ལྷགས་
 པ་མཐོང་བས་ཐོབ་པ་ཞེས་པ་མི་རིགས་ཏེ། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ལྷགས་པའི་ཆེ་དད་པ་དང་
 ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ཞེས་བརྟུན་འདོགས་པ་དང་། མདོན་པ་གོང་འོག་ལས་དད་ཐོབ་གཉིས་འབྲས་
 གནས་ཀྱི་དུས་ལ་བཞག་པས་ཤེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ལྷགས་པ་ཡིན་ཀྱང་
 དད་ཐོབ་ཀྱི་བརྟུན་སྤར་བ་ནི། དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་དབང་སོ་རྒྱལ་རྣམས་ལ་རྗེས་འབྲང་གཉིས་ཀྱང་དེ་
 ཡིན་པས་དབང་སོའི་རིགས་གཅིག་པ་ལ་དགོངས་པས་སོ། །གཞན་དུ་ན་ཉི་སྤང་ལས། ཆགས་
 བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ལྷགས་པ་རྗེས་འབྲང་གཉིས་སུ་བཞག་པ་དང་འབྲས་གནས་ཀྱི་ཆེ་དད་ཐོབ་ཏུ་
 མིང་འཕོ་བར་གསུངས་པ་དང་རི་ལྟར་ནང་མི་འགལ། གལ་ཏེ་དད་ཐོབ་གཉིས་འབྲས་བྱ་བར་པ་
 གཉིས་ལ་ལྷགས་པ་དེ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་དུ་འགལ་ཡང་མཐར་ཀྱིས་པའི་ལྷགས་པའོ། །ཞེ་
 བ། མི་རིགས་ཏེ། ཕྱིར་འོང་དད་ཐོབ་ཁྱད་པར་ཅན་ཕྱིར་མི་འོང་ལྷགས་པ་ཡིན་ཀྱང་དེའི་ཕྱིར་

འོང་ཞུགས་པར་འགལ་བས་སོ། །དེས་ན་ཉི་མུང་ལས། དད་ཐོབ་གཉིས་ལ་མདོ་བྲངས་མ་ཐག་
ཏུ་ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་གཉིས་ཀྱི་མདོ་བྲངས་པ་ནི་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་
ཞུགས་འབྲས་བཞི་དང་སྐར་བའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན། དབང་པོ་རྟལ་དང་རྟོན་པོ་དག། ཅེས་
བས་ཞུགས་པ་དང་པོ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཞུགས་པ་གཉིས་དང་གསུམ་བསྟན་ལ། དད་དང་
མཐོང་ཐོབ་ཅེས་བས་དེའི་འབྲས་གནས་གཉིས་བསྟན་ནོ། །དད་ཐོབ་གཉིས་དཔེའི་དགེ་འདུན་གྱི་
སྐབས་སུ་འབྲས་གནས་ཁོ་ནར་བསྟན་པ་དང་། ཉི་མུང་ལས་ཀྱང་རྗེས་འབྲང་གཉིས་འབྲས་གནས་
གཉིས་སུ་སོང་བ་ན་དད་ཐོབ་ཏུ་འགྱུར་བར་བཤད་པས། དེ་གཉིས་ལ་ཞུགས་པར་བྱས་ཀྱང་སྐར་
བཤད་པ་ལྟར་དབང་པོ་འབྲ་བ་ལ་དགོངས་པ་སྐྱངས་ནས་ཞུགས་པ་གཉིས་རྗེས་འབྲང་གཉིས་
སུ་དང་འབྲས་གནས་གཉིས་དད་ཐོབ་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །མཐར་གྱིས་པའི་འབྲས་བྱ་བར་བ་
གཉིས་ལ་ཞུགས་པ་ནི་རྒྱུ་ཞུགས་བྱུང་པར་ཅན་རིགས་སྟེ་དང་ཕྱིར་འོང་བྱུང་པར་ཅན་བར་ཆད་
གཅིག་པས་མཆོན་ལ། ཕྱིར་མི་འོང་བར་དོར་འདའ་བ་སོགས་དག་བཅོམ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལྟར་བྱས་ན་ཞུགས་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་བརྒྱུད་པ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་དང་། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་
ཞུགས་པ་དབང་པོ་རྟལ་རྟོན་གཉིས་གཉིས་སུ་དང་། དེའི་འབྲས་གནས་གཉིས་གཉིས་སུ་བགྲངས་
ནས་འོག་མེད་འགོ་འཕར་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བཞི་ཡིན་པས་དོར་ལ་གཞན་རྣམས་སྐྱ་ཇི་བཞིན་ཏུ་
བགྲང་ངོ་། །འདི་ཁོ་ན་རྗེ་བཙུན་གྱི་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དགེ་འདུན་འདི་དག་མདོན་པ་ནས་བཤད་
པ་དང་མིང་མཚུངས་པར་བསྟན་ཅིང་དེ་ཡང་དེ་དག་དང་ཆོས་མཚུངས་པས་ཡིན་ལ། མདོན་པ་
ནས་ཀྱང་པ་དང་པོ་དང་དེ་ནས་བྱེད་ཀྱིས་རིམ་པ་ལྟར་སྐར་གྱི་ཞུགས་པ་གསུམ་དང་དེའི་འབྲས་
གནས་གསུམ་བསྟན་ལ་རྒྱུ་ཞུགས་འབྲས་གནས་ནི་འོག་ཏུ་བཤད་པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཉི་མུང་
ལས་ཀྱང་སྐབས་དེར་མཛོད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་བཤད་ནས་བརྒྱུད་པ་དང་ཆགས་བྲལ་
སྟོན་སོང་གི་ཞུགས་འབྲས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྣམས་བསྟན་ནོ། །འདི་ལྟར་བྱས་ནས་དགེ་འདུན་ཉི་
ཤུར་བྱེད་པ་ནི་འཕགས་པའི་དགོངས་པར་གསལ་མོད། འོན་ཀྱང་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་པལ་མོ་

ཆེས་འདིའི་དགོངས་པ་བཅའ་ཡང་རི་ལྷ་བ་བཞིན་གསལ་བར་མ་གྱུར་རྟོ། །

གཉིས་པ་(ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་)ལ་གཉིས། བྱགས་པ་དང་གནས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་བྱགས་པ་དང་མོས་དང་རིགས་མཚུངས་པའི་དབང་རྒྱལ་ནི། བྱང་ཆེན་ཐབས་མི་མཁས་པ་གང་དག་བསམ་གཏན་བཞི་པོ་རྣམས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པར་ཕྱིན་རྣམས་ལ་སྟོད་པར་བྱེད་ཅིང་བསམ་གཏན་ཐོབ་པ་དེས་ཀྱང་ལྷ་ཆེ་རིང་པོ་རྣམས་སུ་སྐྱེས་ཏེ། དེ་རྣམས་ཤི་འཕོས་ནས་དེ་གལ་ཏེ་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་དང་མི་རྣམས་སུ་སྐྱེ་ཞིང་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་མཉེས་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ན་དེ་དག་གི་དབང་པོ་རྒྱལ་པོར་འགྱུར་ཞིང་རྣོན་པོར་མི་འགྱུར་བ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་ལ་བྱགས་པ་མཐོང་ཐོབ་དང་རིགས་མཚུངས་པའི་དབང་རྣོན་ནི། བྱང་སེམས་ཐབས་ལ་མཁས་པ་གང་དག་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་ལ་སྟོམས་པར་བྱགས་ཤིང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་ལ་ཡང་’སྟོམས་པར་འབྱུག་ལ། བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་ཐབས་མཁས་པས་གང་དང་གང་ན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་མཉེས་པར་བྱེད་པས་བྱགས་ཤིང་འཆོ་སྦྱང་བ་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །དེ་དག་ནི་ཡུམ་གྱི་རྒྱལ་འབྱོར་དང་མ་བྲལ་བས་བསྐྱལ་བ་བཟང་པོ་འདི་ཉིད་ལ་སྦྱ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་འཆང་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །འདིར་བྱགས་པ་བཞི་དབང་པོའི་སྟོན་ནས་བསྐྱེས་ཏེ་གཉིས་གཉིས་སུ་བགྲངས་པ་ནི་དབང་པོ་རྣོན་རྒྱལ་གྱི་མདོ་རེ་རེ་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་(གནས་པ་)ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་དང་ཐོབ་གཉིས་ཀྱི་སེམས་དཔའ་ནི། བྱང་ཆེན་ཆེ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ཡུམ་ལ་སྟོད་པ་གང་དག་ཐབས་མཁས་པས་བསམ་གཏན་བཞི་ཆད་མེད་བཞི་གཟུགས་མེད་བཞི་ཆོས་སོ་བདུན་རྣམས་ཐར་གསུམ་ལ་སྟོམས་པར་འབྱུག་ཅིང་དེ་དག་གི་དབང་དུ་མི་འགྲོ་བར་སངས་རྒྱས་གཅོམ་ལྷན་འདས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་མཉེས་པར་བྱས་ནས་དེར་ཆངས་པར་སྟོད་པ་སྟེད་དེ། སྐར་

ཡང་དགའ་ལྷན་གྱི་ལྷ་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པར་སྐྱེས་ཏེ། དེ་དག་དེར་ཆེ་རི་སྤྲོད་དུ་གནས་ནས་
 དབང་པོ་མ་ཉམས་པ་དང་བློ་ཞིང་ཤེས་བཞིན་དུ་ལྷ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མས་བསྐྱར་
 ཏེ། མདུན་དུ་བྱས་ནས་འདིར་སྐྱེ་བ་བསྟན་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྤྱ་ཆོག་པ་བ་རྣམས་སུ་སངས་
 རྒྱ་བ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཞེས་སོ། །འདི་ནི་འཛིག་རྟེན་འདིར་ལན་ཅིག་འོངས་ནས་གཞན་དུ་སྤྱ་
 ངན་ལས་འདའ་བས་ཕྱིར་འོང་ངོ་། །གཉིས་པ་དེའི་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་དད་ཐོབ་གཉིས་ཀྱི་
 སེམས་དཔའ་ནི། བྱང་ཆེན་མངོན་ཤེས་བྱུག་ཐོབ་པ་གང་དག་འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་
 མེད་པའི་ཁམས་སུ་མི་སྐྱེའི་འོན་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙུག་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
 པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་བཀུར་སྟོན་བྱེད། ལྷ་མར་བྱེད། རི་མོར་བྱེད། མཆོད་པར་བྱེད་ཅིང་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་འདོད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཞེས་སོ། །འདི་ནི་
 གང་དུ་སྐྱེས་པ་དེར་མི་འོང་བས་ཕྱིར་མི་འོང་ངོ་། །

གསུམ་པ་(མཐར་ཁྱིམ་པ་)ལ་གསུམ། རྒྱན་ཞུགས། ཕྱིར་འོང་། ཕྱིར་མི་འོང་གི་མིང་ཅན་གྱི་
 དགོ་འདུན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་མིའི་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེའི་
 སེམས་དཔའ་ནི། བྱང་ཆེན་བསམ་གཏན་བཞི་ཆོད་མེད་བཞི་གཟུགས་མེད་བཞི་སྐྱེད་ཀྱི་ནས་ཡང་
 དེ་དག་ཐབས་མཁས་པས་བསམ་གཏན་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་རྣམས་ལས་
 འོག་ནས་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བར་བྱེད་དེ། །སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
 རྒྱལ་རིགས་བཅ་ཟེ་ཁྲིམ་བདག་གི་རིགས་ཤིང་སྤྱ་ལ་ཆེན་པོ་ལྷ་བྱ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡོད་
 དོ། །ཞེས་སོ། །ལྷའི་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེའི་སེམས་དཔའ་ནི། བྱང་ཆེན་བསམ་གཏན་བཞི་ཆོད་
 མེད་བཞི་གཟུགས་མེད་བཞི་ལ་འཇུག་ཅིང་དེ་དག་ཀྱང་ཐབས་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསམ་
 གཏན་ཉིང་རེ་འཛིན་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་དབང་གིས་མི་སྐྱེ་བར་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་ནས་གཞན་
 འབྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པར་སྐྱེས་ཏེ། ཞེས་སོ། །འབྲུམ་འབྲེལ་དུ་ལྷའི་
 རིགས་སྐྱེ་ལ་འདོད་ལྷ་དང་གཟུགས་ཀྱི་ལྷའི་རིགས་སྐྱེ་གཉིས་བྱས་སོ། །དེ་གཉིས་ཀྱང་འདོད་

པའི་ཉོན་མོངས་གསུམ་དང་བཞི་སྤངས་པ་དེའི་གཉེན་པོ་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་ཐོབ་པ་དང་སྐྱེ་
བ་གཉིས་སམ་གསུམ་ལུས་པས་བྱད་པར་དེ་གསུམ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རྒྱན་ཞུགས་ཅམ་ལས་
བྱད་ཞུགས་པར་ཉི་སྤང་ལས་སོ། །

གཉིས་པ་བར་ཆད་གཅིག་པའི་སེམས་དཔའ་ནི། བྱང་ཆེན་བསམ་གཏན་བཞི་ཐོབ་པ་ནས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་ཐོབ་པ་དང་། དེ་དག་རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་
ཕྱིར་སྦྱོང་པ་གང་དག་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ཐོབ་པ་ཡིན་ཀྱང་དེ་དག་མངོན་དུ་
མི་བྱེད་པ་དག་ཡོད་དེ། །ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་དེ་དག་ནི་ཆོ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །ཞེས་སོ། །འདི་ནི་ཉོན་མོངས་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་སྤངས། དེའི་གཉེན་པོ་ཟག་མེད་ཀྱི་
དབང་པོ་ཐོབ། སྐྱེ་བ་ལྷག་མ་གཅིག་ལུས་ཏེ་བྱད་པར་དེ་གསུམ་དང་ལྷན་པས་ཕྱིར་འོང་ཅམ་
ལས་བྱད་ཞུགས་པར་ཉི་སྤང་ལས་སོ། །བར་ཆད་གཅིག་པའི་དོན་ཀྱན་བཏུས་འགྲེལ་པར་སྐྱེ་བ་
གཅིག་གིས་མྱང་འདས་ལ་བར་བཅད་པ་ལ་བཤད་པ་ནི་མདོ་འདི་དང་མཐུན་ནོ། །འདི་ཨ་རྩུས་ས་
ཀྱི་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་ལ་འཆད་ཀྱང་མདོ་དང་བསྟུན་ན་བཅུ་པར་གསལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་
ཐོགས་པའི་རྒྱས་སྤྲོས་སུ་བཤད་པས་སོ། །འདིས་སྟོབས་སོགས་ནས་མ་འདྲེས་པའི་བར་ཐོབ་
པར་གསུངས་པ་དེ་དག་གི་རིགས་ཅམ་མཇུག་ཀྱིས་བྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པ་ལ་དགོངས་པའོ། །

གསུམ་པ་(ཕྱིར་མི་འོང་གི་མིང་ཅན་གྱི་དགེ་ལུན་)ལ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་ཕྱིར་མི་འོང་བར་དོར་
འདའ་བའི་སེམས་དཔའ་ནི། བྱང་ཆེན་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉི་བར་བཟུང་སྟེ། བསམ་
གཏན་ཆད་མེད་གཟུགས་མེད་ཆོས་སོ་བདུན་སྟོབས་མི་འདིགས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་
པ་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཐོབ་པ་གང་དག་ཐབས་མཁས་པས་ཆངས་རིས་ནས་འོག་མིན་གྱི་
ལྷའི་བར་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེར་སངས་རྒྱས་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་
དོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་བར་མ་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་གནས་གང་རུང་གཅིག་ཏུ་
སངས་རྒྱས་ནས་འདིར་བྱང་རྒྱལ་པ་སོགས་སྟོན་པའི་ཕྱིར་བར་དོར་འདའ་བའོ། །གཉིས་པ་སྐྱེས་

འདའ་བའི་སེམས་དཔའ་ནི། བྱང་ཆེན་གང་དག་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
འཆང་བྱ་ཞིང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་ཏེ། སེམས་ཅན་གཞུག་དུ་མེད། སེམས་ཅན་གངས་མེད་
པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱས་ནས་ཕྱང་པོ་མ་ལུས་པའི་ཕྱང་ན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་ཡོངས་སུ་ཕྱ་
ངན་ལས་འདའ་ཞིང་། དེ་དག་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ཀྱང་དམ་པའི་ཆོས་བསྐྱལ་བའམ་བསྐྱལ་
བ་ལས་ལྷག་པར་གནས་པ་དག་ཡོད་དོ། །ཞེས་སོ། །འདིར་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནི་འོག་
མིན་ནས་དགའ་ལྡན་དུ་དེ་ནས་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་གཤེགས་ནས་ཁྱིམ་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་སྟེ་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་བྱང་དུ་སྦྱིལ་ཀྱང་བཅས་མ་ཐག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་སྟེ་ཕྱང་པོ་ལྷག་བཅས་ཀྱིས་
འདའ་བས་སྦྱེས་འདའ་བ་ཞེས་དག་ལྡན་ལས་སོ། །གསུམ་པ་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་འདའ་བའི་
སེམས་དཔའ་ནི། བྱང་ཆེན་ཕྱིན་དྲུག་ལ་སྦྱོད་པ་གང་དག་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་ནས་འཛིག་རྟེན་
ཀྱི་ཁམས་སུ་འདོང་ཞིང་དེ་དག་ཏུ་ཡང་སེམས་ཅན་རྣམས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡང་དག་པར་འཛིག་པར་
བྱེད་དོ་དེ་དག་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་ལ་རྟག་པར་བརྩོན་ཏེ་ནམ་ཡང་དོན་མེད་པའི་ཆོག་མི་
སྤོ། །སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་དུ་རྟག་ཏུ་བརྩོན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་
དུ་འགྲོ། །ཞེས་སོ། །འདི་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་ལ་བརྩོན་པའི་ཕྱིར་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་འདའ་
བའོ། །བཞི་པ་འདུ་བྱེད་མེད་པར་འདའ་བའི་སེམས་དཔའ་ནི། བྱང་ཆེན་གང་དག་དང་པོ་སེམས་
བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོན་མེད་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་ཞིང་ཕྱིར་མི་
ལྷོག་པའི་ས་ལ་ཡང་ངེས་པར་གནས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྦྱོན་པར་བྱེད་
པ་དག་ཡོད་དོ། །ཞེས་སོ། །རིགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས་འབད་པ་ཆུང་དུས་ཆེས་སྦྱར་བ་ཉིད་དུ་
བྱང་ཆུབ་པའི་ཕྱིར་བྱེད་མེད་དུ་འདའ་བའོ་ཞེས་དག་དགོངས་གཉིས་སུ་འོ། །ཉི་ལྷང་ལས། སྦྱེས་
འདའ་བ་བྱེད་བཅས་གཉིས་ལ་མངོན་པར་བརྩོན་པ་དང་། བྱེད་མེད་ལ་བརྩོན་པ་མེད་པར་ལམ་
ལ་འཇུག་པར་བཞད་ལ་ཐུབ་དགོངས་སུ་ཡང་ངོ། །

ལྷ་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མདོ་ལས། བྱང་ཆེན་ཕྱིན་དྲུག་ལ་སྦྱོད་པ་གང་དག་འཁོར་

ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོར་གྱུར་ནས་སྤྱིན་པའི་པར་སྤྱོད་ལྟར་བྱས་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ལ་བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་སྐྱབ་ཅིང་ཟས་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ཟས་དང་ཞེས་པ་ནས་
དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་སུ་སེམས་ཅན་རྣམས་རབ་ཏུ་བཀོད་དེ། ཆངས་རིགས་ནས་
འོག་མིན་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་བར་དུ་སྐྱེས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྤྱོད་ཆོགས་སུ་འཆང་རྒྱ་བ་ཡོད་
དོ། །ཞེས་པས་བསྟན་པའི་འོག་མིན་འགྲོ་ལ་འཕར་བ་གསུམ་སྟེ། འཕར་བ་དང་། བྱེད་དུ་འཕར་
བ་དང་། གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བའོ། །དེ་ལ་འཕར་བའི་སེམས་དཔའ་ནི། བྱང་ཆེན་
གང་དག་བསམ་གཏན་བཞི་བསྐྱབས་ཏེ་བསམ་གཏན་རྣམས་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་ནས་བསམ་
གཏན་དང་པོ་བསྐྱབས་ཏེ་ཆངས་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་ཞིང་དེ་དག་ཡང་བསམ་གཏན་རྣམས་
བསྐྱབས་ནས་འོག་མིན་ཉིད་དུ་སྐྱེས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྤྱོད་ཆོགས་སུ་སྐྱེ་མེད་རྫོགས་བྱང་
དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བ་དག་ཡོད་དོ། །ཞེས་སོ། །བྱེད་དུ་འཕར་བའི་སེམས་དཔའ་
ནི། བྱང་སེམས་གང་དག་ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་གནས་གཅིང་མར་སྐྱེས་ཏེ་
གནས་གཅིང་མའི་གནས་གཅིག་གམ་གཉིས་ལས་བརྒལ་ཏེ་འོག་མིན་དུ་སྐྱེས་ནས། སོགས་སྤར་
ལྟར་དོ། །གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བའི་སེམས་དཔའ་ནི། བྱང་ཆེན་གང་དག་བདག་ཉིད་ཀྱི་
ལུས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱ་ལྟ་བུར་སྐྱལ་ནས་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་སྤངས་ནས་ཆངས་རིས་
ཀྱི་ལྷ་རྣམས་འོག་མིན་གྱི་ལྷའི་བར་དུ་སྐྱེས་ཏེ་ཐབས་མཁས་པས་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་རྣམས་ལ་
ཆོས་སྟོན་ཞིང་དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་དང་གཤེན་རྗེའི་འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཆོས་སྟོན་པ་
ཡོད་དོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་སྤྱིད་ཅེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོའི་སེམས་དཔའ་ནི། བྱང་ཆེན་གང་དག་བསམ་གཏན་
དང་གཞུགས་མེད་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དག་ཆངས་རིས་ནས་དགེ་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་ལྷ་རྣམས་སུ་
སྐྱེ་ཞིང་དེ་ནས་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ནས་སྤྱིད་ཅེའི་བར་དུ་སྐྱེ་བར་བྱེད་དེ། དེ་ནས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྤྱོད་ཆོགས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དག་ཡོད་དོ། །ཞེས་སོ། །མདོ་ལས་དགེ་

རྒྱལ་ཞེས་འབྲུང་ཡང་ཉི་ལྔ་ལས་གནས་གཞན་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེས་ནས་གནས་གཅིང་མར་མ་
 ལྷགས་པ་ཁོ་ནར་གཞུགས་མེད་པར་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བས་ཞེས་འབྲུང་བའི་བྱིར་འབྲས་བྱ་ཆེའི་བར་
 དུ་འགྲོ་ལོ། །དུག་པ་གཞུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་གཞུགས་མེད་ཉེར་འགྲོའི་སེམས་དཔའ་ནི། བྱང་
 ཆེན་བསམ་གཏན་དང་གཞུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནས་
 མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ནས་སྲིད་པའི་ཅེ་མོའི་བར་དུ་སྐྱེ་ཞིང་དེ་ནས་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་སྡེ་
 ཆོགས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དག་ཡོད་དོ། །ཞེས་སོ། །འདི་ནི་འདི་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་གཞུགས་
 སུ་མ་སོང་བར་གཞུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་ལོ། བདུན་པ་མཐོང་ཆོས་ཆེ་འདི་ལ་ཞི་བ་སྤྱང་ན་ལས་འདའ་
 བའི་སེམས་དཔའ་ནི། བྱང་ཆེན་གང་དག་ཕྱིན་དུག་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆེ། ལུས་ལ་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་
 མཆོན་སོ་གཉིས་ཀྱིས་བརྒྱན་ཞིང་དབང་པོ་ཡོངས་སུ་དག་པ་སྤྲོད་མེད་པ་དང་ལྡན་ཏེ། རྣམ་
 ཡང་རན་སོང་རན་འགྲོ་ལོག་པར་ལྷུང་བ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བ་ཉིད་དང་། བདག་ཉིད་
 ལ་བསྟོད་པ་དང་གཞན་ལ་སྦོད་པར་མི་བྱེད་དེ། །དེ་དག་དབང་པོ་ཡོངས་སུ་དག་པ་རྣམས་དང་
 ལྡན་པས་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་བྱམས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བར་འགྱུར་རོ། །སེམས་ཅན་གང་དག་གིས་
 བྱང་ཆེན་དེ་དག་མཐོང་བ་དེ་དག་གྲང་སེམས་རབ་ཏུ་དང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་
 རིམ་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་འདའ་བར་བྱེད་པ་དག་ཡོད་དོ། །ཞེས་སོ། །ཐེག་དམན་གྱི་
 མཐོང་ཆོས་ཞི་ནི་དང་པོར་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པའི་རྟེན་དེ་ལ་འདའ་བ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་མདོ་དང་
 བསྟན་ན་བྱང་སེམས་འདི་གང་གིས་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་སྤྱང་ན་ལས་འདའ་བ་ལ་གསལ་ཞིང་། ཐུབ་
 དགོངས་སུ། སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་མཐོང་
 བའི་ཆོས་ལ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཚུབ་པའོ། །ཞེས་སོ། །བརྒྱད་པ་ལུས་མངོན་བྱེད་གྱི་
 སེམས་དཔའ་ནི། །བྱང་ཆེན་ལུས་ལ་སྦྱོད་པ་གང་དག་བསམ་གཏན་ཆད་མེད་གཞུགས་མེད་
 བཞི་ཐོབ་པ་དེ་དག་གསུམ་པོ་དེ་དག་གིས་རྣམ་པར་ཅེ་ཞིང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྟོམས་པར་
 འཇུག་གོ། །དེ་ལས་ལངས་ནས་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ། །དེ་

བཞིན་དུ་སྤྱི་ཅེ་འེ་བར་དུ་སྐྱར་ནས་ཤུ་རིའི་བུ་དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྦྱོར་བ་ཐབས་མཁས་
 བ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་བསམ་གཏན་དང་ཆད་མེད་པ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་སྦྱོམས་པར་འབྱུག་
 བ་འདི་དག་ཡང་དང་ཡང་དུ་རྣམ་པར་བསྐྱན་ཅིང་སྦྱོམས་པར་འབྱུག་པས་ཐོད་ཀླལ་ལ་སྦྱོམས་
 བར་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྤྲོ་ཆོགས་སུ་འཆང་རྒྱ་བ་དག་ཡོད་དོ། །ཞེས་སོ། །ཅིའི་
 ཕྱིར་ལུས་མངོན་བྱེད་ཅེས་བྱ་ན། སྤང་འདས་དང་འབྲ་བའི་ཆོས་འགོག་སྦྱོམས་སེམས་མེད་པས་
 ལུས་ལ་བཏེན་ཏེ་སྦྱིད་པས་སོ། །ཞེས་འཆད་དེ་བྱེ་སྦྱོར་དང་མཐུན་ནོ། །སྦྱོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་
 བློ་འགོག་པ་ལས་ལངས་པ་ན་འགོག་པ་ནི་སྤང་འདས་དང་འབྲ་བར་ཆོས་ཀྱི་བ་ཡིན་ནོ་སྦྱོར་
 དུ་སེམས་པས་རྣམ་ཤེས་དང་བཅས་པའི་ལུས་ཉོན་མོངས་ཞི་བ་སྡོན་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པས་ལུས་
 མངོན་བྱེད་དོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །

བཞི་པ་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་ནི། ཤུ་རིའི་བུ་བྱང་ཆེན་གང་དག་སངས་རྒྱས་མི་
 བཞུགས་ཤིང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་མེད་པའི་འཛིན་ཏེན་ཀྱི་ཁམས་སུ་རང་བྱང་རྒྱབ་དུ་མངོན་
 བར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བ་དག་ཡོད་དེ། དེ་དག་ཐབས་ལ་མཁས་པས་སྒོག་ཆགས་བརྒྱ་སྟོང་
 བྱེ་བ་སྤག་མང་པོ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྦྱོན་པར་བྱས་ནས་སྤྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་
 བར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བ་དག་ཡོད་དོ། །ཞེས་སོ། །རང་རྒྱལ་ནི་གཉིས་ཏེ། གཅིག་ནི་གཞན་
 ལ་སྤྱར་བརྫོད་པས་ཐོས་པ་མེད་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྤང་བར་བྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་རང་
 རྒྱལ་གྱི་ཆ་ལུགས་ཅོམ་འཛིན་པའོ་ཞེས་དག་བྱུབ་གཉིས་ལས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ནི་སྤང་ལས་སྦྱིར་
 མངོན་པའི་བཞི་བྱངས་ཏེ་དབྱ་བཅོམ་ཞུགས་པ་དང་བཅས་པའོ། །

བཞི་པ་(དེ་དག་གང་གིས་མཆོན་བསམ་པ་)ནི། གལ་ཏེ་དགེ་འདུན་འདི་དག་འབྲ་བ་རྒྱ་མཆོན་
 དུ་བྱས་ཏེ་ཐེག་ཆེན་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བསྐྱན་ན། གང་དཔེར་བྱེད་ཅེ་
 བ། འཕགས་པས་ནི་ཐོད་ཀླལ་བ་དང་རིམ་གྱིས་པ་གཉིས་དང་མཚུངས་པར་བཤད་དེ། དེ་ཡང་
 དབང་པོ་ནོ་རྒྱལ་གཉིས་དང་། དད་ཐོབ་གཉིས་ནི་ཐོད་ཀླལ་བའི་ཞུགས་གནས་བཞི་དང་། ལྷག་

མ་རྣམས་མཐར་གྱིས་བ་དང་སྦྱར་ཞིང་དེ་དག་གྲང་མཛོད་དང་མཐུན་པར་འཆད་དོ། །སློབ་དཔོན་གྱིས་ནི་རྒྱན་སྦྱང་དུ་ཐམས་ཅད་གྲང་མཐར་གྱིས་བ་དང་མཚུངས་པར་བཤད་ཅིང་གཙོ་བོར་ཀུན་ལས་བརྟུས་དང་མཐུན་པར་འཆད་དོ། །ཅིག་ཅར་བ་དང་སྦྱར་བ་ནི་འགྲེལ་བ་སྤྱད་ཀྱང་མ་བཤད་དོ། །འོ་ན་དེ་དག་དང་ཆོས་མཚུངས་གང་ཞིག་གིས་སྦྱར་ཞེ་ན། སྤངས་ཉོགས་དང་སྦྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་ཏེ་གསུམ་གྱིས་སྦྱར་དོ། །སྤངས་བ་སྦྱར་ཚུལ་ལ་འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་རིགས་ཀྱིན། ཤེར་འབྱུང་། ལུབ་དགོངས། རྒྱ་འོད་རྣམས་སྤྱད་གསལ་བར་བཤད་ཅིང་ཆོག་གསལ་གྱིས་མཛོན་བ་ལ་ཁ་འཕངས་སོ། །དོན་འདི་ལ་སྦྱར་བས་བ་རྣམས་ཐེག་ཆེན་གྱིས་སྤང་བྱ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་སྦྱོང་བས་འཕགས་བ་དང་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཐེག་དམན་གྱིས་སྤངས་པའི་རིགས་བ་ཐེག་ཆེན་ལ་སྦྱར་བ་ཤིན་ཏུ་ཞོར་ཞེས་ཟེར་དོ། །ཡང་གཞན་དག་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཉོག་ཡིན་ལ་དེ་ཤེས་སྦྱོབ་ཡིན་པས་མཐོང་ལམ་གྱི་སྡོན་དུ་སྤངས་བ་མི་སྲིད་ལ། ཉི་སྤང་ལས། ཆགས་བྲལ་སྡོན་མོང་དང་སྦྱར་བ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་གྱི་ལུགས་ཡིན་གྱི་ཐེག་ཆེན་མིན་ཏེ། ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་ཆགས་བྲལ་སྡོན་མོང་དང་སྦྱར་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྡོན་དུ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལུགས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་དུ་སྦྱོང་བ་དང་འཛིག་ཉེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་སྦྱོང་བ་འོང་མི་འོང་ལ་སོགས་བ་ནི་འོག་ནས་བཤད་པར་བྱའོ། །

ལྷ་བ་(ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་གཞན་བསྟན་བ་)ལ་གསུམ། མདོའི་དཀའ་གནས་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་ས་མཆམས་བསྟན་པ། མཆོན་ཉིད་བ་དང་བཏགས་བ་བ་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷ་ཆེ་རིང་བོར་སྦྱེ་བ་དེ་འཕགས་པར་མི་རིགས་ཏེ། བསམ་གཏན་ལ་སོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡོངས་སྤྱད་པར་དང་། ཞེས་སོ། །སྦྱོར་ལམ་བ་ཡང་མིན་ཏེ། རྫོང་ནས་མི་ཁོམ་བརྒྱུད་ཐད་པར་བཤད་པས་སོ། །ཆོགས་ལམ་པར་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ཕྱིར་མི་ལྡོག་ཏུ་བཤད་པས་ཤེ་ན། འདི་ལ་མཁས་བ་གསུམ་གྱི་ལན་ལས་བ་ག་ལ་པའི་འདོད་བ་བཛོད་ཟེན་ཏོ། །ཡུལ་ཨོ་”དེ་ཤེས་པའི་མཁས་བ་རྣམས་ནི་ཞལ་འཆམ་

དུ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་ཏུ་བཤད་པ་ནི་པལ་ཆེ་བས་བརྗོད་པ་སྟེ། ཕྱིར་མི་ལྷོག་པ་མ་གཏོགས་ཞེས་པའི་
 དམིགས་བསལ་ཡོད་པས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདིའི་ལྷར་ན་དེ་ཆོགས་ལམ་པར་གསལ་ལོ། །ཀོང་
 ཀ་ན་པ་དག་ནི་ལྷ་ཆེ་རིང་པོ་ལ་མི་ཁོམ་པ་ཡིན་མིན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཕྱི་རོལ་པའི་ལམ་
 གྱིས་ཁམས་དང་ས་ལོག་མ་ལ་ཆགས་པ་དང་བུལ་ནས་དེར་སྐྱེས་པ་འཆི་ཁའི་ཆེ་ལོག་ལྷ་སྐྱེས་
 བས་དཔྱལ་བར་ལྷུང་བས་མི་ཁོམ་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེ་བདེན་པ་མ་མཐོང་
 བ་དག་བརྒྱ་ལམ་ན་བཤེས་གཉེན་ངན་པའི་མཐུས་དེར་སྐྱེས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུ་དང་རང་གི་
 བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་སོགས་པས་སྤྲ་མ་ལྷར་མི་ཉམས་པས་མི་ཁོམ་པར་སྐྱེས་པ་མིན་ཏེ། དེ་
 ལྷར་བྱས་ན། ཡེ་ཤེས་རྒྱས་པའི་མདོ་ལས་སངས་རྒྱས་སྟན་པ་བརྗོད་པས། དགེ་སྤྱོད་དམིགས་
 བ་ཀྱན་ལ་གནས་པར་མཚུངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྟོན་ཅིག་ཡོད་པ་ལྷ་ཆེ་རིང་པོར་སྐྱེས་
 བ་ན་གདུལ་བྱ་གཞན་མེད་ནས་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་ཏེ་ཡང་མེར་སྐྱེས་པའི་དོན་མཛད་དོ་ཞེས་
 གསུངས་པ་ཡང་ལེགས་པར་བཤད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། མདོར་ན་ཆོས་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་
 ཏུ་གྱུར་པ་དེར་སྐྱེས་པ་དེ་ལོག་ལྷ་སྐྱེ་བས་མི་ཁོམ་པ་ཡིན་ཀྱང་། བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེ་ནི་དེར་ཡང་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ལོག་ལྷ་མི་སྐྱེ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །འདིའི་ལྷར་ན་སྐྱོར་ལམ་པ་མི་ཁོམ་
 ཟད་པས་དེར་སྐྱེ་བ་མི་འགལ་ཞེས་པའོ། །འདི་དག་ཀྱན་ཀྱང་དད་མོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་འདི་བདེན་
 བ་མ་མཐོང་བར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་དགག་པ་ནི་བསྟན་ཟེན་ཏོ། །

གཞན་ཡང་ཁམས་གོང་གི་སྐྱེ་སྤྱིད་ཀྱི་རྟེན་ལ་རྒྱ་འབྲས་ལ་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་ལོག་ལྷ་མེད་
 ལ། ཕྱིར་མི་ལྷོག་མ་གཏོགས་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ས་བརྒྱད་པ་བ་དམིགས་བསལ་ཡིན་
 ཀྱི་ཕྱིར་མི་ལྷོག་ཅམ་མིན་པས་སོ། །དེས་ན་ཡུམ་གསུམ་གཞོད་འཛོམས་ལས། ཐབས་ལ་མི་
 མཁས་པ་སྤྲ་མ་ནི་བསམ་གཏན་ཀྱི་སྟོན་པ་དང་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྟོན་པ་ལ་བཙོན་ཡང་ཐབས་
 མི་མཁས་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ལྷ་ཆེ་རིང་པོར་སྐྱེས་ཏེ། དུས་དེ་སྤྱིད་གཅིག་གི་བར་དུ་པ་རོལ་ཏུ་
 ཕྱིན་པ་ནམས་ལ་མི་བཙོན་པར་གྱུར་ནས་ཕྱིས་མིའི་ནང་དུ་སྐྱེས་པའི་ཆེ་སྟོན་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་

ལ་སྐྱོད་སྐྱོད་པའི་མཐུས་བཙུག་པར་བྱེད་ཀྱང་དབང་པོ་རྩལ་པོར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པ་ལྟར། ཆེ་
 སྡེ་མ་ཞིག་ལ་དེར་སྐྱེས་ཕྱིས་མིའི་ནང་དུ་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པ་དེ་དབང་རྩལ་དུ་བཞག་གོ། ཡང་
 སྤྱི་ཅེར་འགྲོ་དང་གཞུགས་ཀྱི་ཆགས་བཙུག་གཉིས་གཞུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བར་མི་རིགས་ཏེ། སྤྱད་
 པར། བྱང་ཆུབ་ཡོན་ཏན་པ་རོལ་ཕྱིན་ཉམས་འགྱུར་འོང་ཞེས། །གཞུགས་མེད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་
 རོན་དུ་གཉེར་མི་བྱེད། །ཅེས་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན། ཉེས་པ་མེད་དེ། སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་དེར་སྐྱེ་
 པའི་རྒྱ་གཞུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འདུག་ཐོབ་པ་ཙམ་ལ་དགོངས་པའོ། །དེས་ན་སྐྱེ་བ་ལ་དབང་
 མ་ཐོབ་ན་སྐྱེ་བ་སྤྱི་ཀྱང་ཐོབ་ན་མི་སྐྱེ་སྟེ། ཀུན་བདུས་སུ། གཞུགས་མེད་པའི་ཁམས་རྣམས་པར་
 སྤངས་པའི་བསམ་གཏན་དང་ལྡན་ལ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འདོད་པ་
 དང་གཞུགས་ན་སྐྱོད་པ་ཡིན་ཀྱི་གཞུགས་མེད་པ་ན་སྐྱོད་པ་ནི་མིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་
 སྤོན་པའི་གནས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐུའི་བྱང་པར་ཐོབ་པ་དག་དེར་མི་སྐྱེ་འོ། །ཞེས་སོ། །ཡང་
 འཕར་བ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་རོ་མུངས་ནས་བསམ་གཏན་གསུམ་ལས་
 ཉམས་པར་བཤད་པ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་དབང་གིས་ལྟ་གནས་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བར་བཤད་པ་མི་
 རིགས་ཏེ། ས་མཐོན་པོར་རྒྱད་པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་རོ་མུང་བ་མེད་ལ་བསམས་
 བཞིན་དུ་སྤྱི་བ་ལེན་པས་སྟོམས་འདུག་གི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་བཞོག་པས་ཤེ་ན། ཉེས་པ་མེད་དེ།
 དང་པོ་བྱང་འཕགས་དབང་རྩལ་ཐབས་མི་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་བསམས་པའོ། ཡང་ན་སོ་
 སྐྱེའི་དུས་སུ་རོ་མུངས་པ་ལ་དགོངས་ལ། གཉིས་པ་ནི་འདོད་བཞིན་དུ་སྟོམས་འདུག་དེ་དག་ལ་
 བཞེན་ནས་སྐྱེ་བས་སོ། །

གཉིས་པ་(དགེ་འདུན་གྱི་ས་མཚམས་བསྟན་པ་)ནི། རྗེས་འབྲང་གཉིས་སྐྱོད་ཅིག་བཙུག་ལ། རིགས་
 རྣམས་སྐྱེ་གཉིས་ས་གཉིས་པ་ནས་ལྔ་པའི་བར་བཞི་ལ། ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་ས་བྱག་པ་ལ་
 ཕྱིར་འོང་དང་བར་ཆད་གཅིག་པ་ས་བདུན་པ་ལ། ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ས་བརྒྱད་པ་དང་དགུ་
 པ་ལ། བར་དོར་འདའ་བ་ནས་ལུས་མཛོན་བྱེད་ཀྱི་བར་དག་ནི་ས་བརྒྱ་པ་ལ་གནས་པར་བྱབ་

དགོངས་ལས་བཤད་དོ། །ཆེ་འདྲ་བུ། ཕྱིར་འོང་མཐར་ཐུག་པའི་བར་ཆད་གཅིག་པ་ས་བརྒྱད་པ་
 དང་དགུ་པ་ལ་དང་། བར་དོར་འདའ་བ་ནས་གོང་འཕྱི་བར་ཕྱིར་མི་འོང་ལྷན་བྱེད་པར་གྱི་ལམ་
 ཏུ་སྒྲོམ་སྤང་དོན་གཅིག་སྤངས་པ་དག་བཅོམ་ཞུགས་པར་བཤད་ཅིང་། གཞན་རྣམས་འདྲ་ལ་རང་
 རྒྱལ་ལ་གཉིས་ཀར་ས་མཆམས་མི་སྤང་རོ། །དེས་ན་ཨ་ལྷཱི་དགོངས་པ་ལ་བར་ཆད་གཅིག་
 པ་ས་བརྒྱུན་པ་གཅིག་བྱ་དང་། བསེ་བུ་ལྟ་བུ་དག་བཅོམ་ཞུགས་པ་དང་ས་མཆམས་གཅིག་ཏུ་
 བྱེད་པ་ལ་ཤེས་བྱེད་མི་སྤང་སྟེ། འགྲེལ་བ་དེ་གཉིས་ཞིབ་བར་བལྟས་པས་ཤེས་སོ། །བདག་
 ཉིད་ཆེན་པོ་ནི་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བསྟན་པས་རྒྱུན་ཞུགས་སྒྲོར་ལྟ་བུ་འཛིག་རྟེན་
 ལས་འདས་པའི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་གཉིས་ཕྱིར་མི་འོང་དང་
 བཅས་པའི་ཞུགས་པ་གཉིས་ཏེ་བཞི་ནི་སྟོན་པ་ལ་ཞུགས་པ། ཕྱིར་མི་འོང་ཅམ་པོ་དང་གོང་འཕྱི་
 གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་བྱེད་པར་བརྒྱད་དེ་དགུ་ནི་ཕྱིར་མི་སྟོན་པ་དག་བཅོམ་ཞུགས་པ་སྐྱེ་བ་གཅིག་
 གིས་ཐོགས་པ་ཡིན་ལ། རང་རྒྱལ་བཞི་པོ་དེ་དག་ཅི་རིགས་སུ་འདྲུ་བར་བཞེད་ཅིང་དགེ་འདུན་
 ཉི་ཤུའི་གངས་ཀྱི་ཀྱང་དེ་ལྟར་འཛིན་ཏོ། །འཕགས་པའི་བཞེད་པས་ནི་རྗེས་འབྲང་གཉིས་མཐོང་
 ལམ་པ་དང་། ལྷག་མ་རྣམས་སྒྲོམ་ལམ་པ་ཡིན་ལ་བྱེད་པར་ཏུ་ཞུགས་པ་བཞི་པ་ས་བརྒྱུ་པ་ལ་
 གསུངས་སོ། །སྟོབ་དཔོན་ནི་རྒྱུན་ཞུགས་ཅམ་པོ་མཐོང་ལམ་པ་དང་ལྷག་མ་རྣམས་སྒྲོམ་ལམ་
 པར་བཞེད་དོ། །གང་ལྟར་ཡང་འདི་དག་རིམ་པ་ལྟར་ས་རིམ་ཅན་ལ་སྟུར་བ་མི་འཐད་པར་གོ་སྟེ།
 ཆོས་འབྲང་དང་བར་ཆད་གཅིག་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་མདོ་ལས་དེ་དག་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་
 པའི་སེམས་དཔར་བཤད་པས་སོ། །

གསུམ་པ་(མཆོན་ཉིད་པ་དང་བཏགས་པ་བ་བསམ་པ་)ནི། འོ་ན་འདིར་རྒྱུན་ཞུགས་སོགས་བཤད་པ་
 འདི་དག་དངོས་ཀྱི་སྤྱའམ་འོན་ཏེ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་བྱུང་ན་རེ། བཏགས་པའི་སྤྱ་
 ཡིན་ཏེ། ཆོས་གསུམ་ཆང་བས་སོ། །ཆོས་གསུམ་ནི་སྤངས་རྟོགས་ཅུང་ཟད་ཅམ་འདྲ་བ་ཡོད་
 པ་རྒྱ་མཚན་ལོ། །ཁ་ཅིག་གིས་འདི་སྟམ་ཏུ་དགེ་འདུན་བྱ་བ་སྐྱེས་བྱ་བྱུང་བཞི་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་བྱང་

སེམས་ལ་དེའི་དོན་མེད་དོ་སྙམ་པ་བསྒྲིག་པ་ནི་དགོས་པའོ། །ཡུམ་དང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་འཁོར་ལོའི་
མདོ་གཉིས་ཀར་བྱང་སེམས་ཀྱི་དགེ་འདུན་དུ་གསུངས་པ་ནི་དངོས་ལ་གཞིན་བྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་
རོ། །དྲགས་སོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་ལ་རྒྱན་ཞུགས་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཡོད་པས་དངོས་ཀྱི་སྒྲི་
ཡིན་ལ་བཏགས་པ་བ་མིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་གཉིས་ལ་བྱང་ཡི་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲུབས་སུ་བྱུང་
འདས་ཀྱི་རྒྱ་ནི་ལམ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་ཞུགས་པས་དེ་མཆོད་ཉིད་པར་འཛོག་པ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་རྒྱན་ལམ་ལ་ཞུགས་པ་ལ་ཡང་རྒྱན་ཞུགས་སོགས་སུ་བཞག་པ་དངོས་སུ་འགྱུར་བས་ཕྱི་མ་
ལེགས་པར་སྒྲུའོ་དེ་ལ་ཡུམ་ཀྱི་མདོར་བྱང་སེམས་ལ་རྒྱན་ཞུགས་ཕྱིར་འོང་ཕྱིར་མི་འོང་གི་ཞུགས་
གནས་དང་རང་རྒྱལ་ཀྱི་སྒྲིས་ཟེན་པར་གསུངས་པ་མེད་དོ། །འོན་ཀྱང་མདོའི་དོན་རྗེ་བཙུན་གྱིས་
བཀའ་བས་རྗེས་འབྲང་གཉིས་དང་རིགས་སྟེ་ལ་སོགས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཞུགས་གནས་ལ་གྲགས་
པའི་བརྟེན་མཛད་ཅིང་དེ་དག་འབྲེལ་པ་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ནས་འབྱུང་བ་དང་
བསྐྱེད་ནས་ཞུགས་གནས་སུ་ཡང་བཤད་དོ། །ཕྱིར་མི་ལྟོག་འཁོར་ལོའི་མདོ་ལས་ནི། བྱང་
སེམས་ལ་རྗེས་འབྲང་གཉིས་བརྒྱད་པ་རྒྱན་ཞུགས་ཕྱིར་འོང་ཕྱིར་མི་འོང་དག་བཙུན་ཉན་ཐོས་
རང་རྒྱལ་ཏེ་དགའི་བརྟེན་མཛད་དོ། །དེར་བཤད་པ་ནི་སྒྲི་རི་བཞིན་པ་མིན་ཏེ། ཡིན་ན་བྱང་སེམས་
ཡིན་པའི་ཉན་རང་དང་དག་བཙུན་མཆོད་ཉིད་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་གསུམ་
འཆོལ་བར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་མདོ་དེ་ལས་དགེ་སྦྱོང་རྣམས་རྒྱལ་བྱེད་ཆལ་རྒྱར་མེད་པ་ལ་རྒྱའི་
འདུ་ཤེས་སྟེས་པ་དཔེར་བཞག་ནས་རྒྱན་ཞུགས་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བཞི་དང་རང་རྒྱལ་མིན་
པ་ལ་དེ་དག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་དེ་དག་གི་འདུ་ཤེས་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་བྱང་སེམས་ལ་བརྒྱད་པ་
ལ་སོགས་པར་བཤད་པའི་དགོངས་པ་འདི་དག་གོ་ཞེས་གསུངས་པ་རྗེ་ལྷ་རྒྱལ་ཞེ་ན། ཉེས་པ་
མེད་དེ། ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་རྣམས་འབྲས་བུ་བཞི་དང་རང་རྒྱལ་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ཅན་
ཀྱིས་ཆོག་ཤེས་ཤིང་དེ་ལས་གོང་ན་བསྟོད་དུ་མེད་དོ་སྙམ་པ་རྣམས་ཐེག་ཆེན་ལ་བྱང་བའི་ཕྱིར་
དུ་བརྒྱད་པ་སོགས་དེ་དག་བྱང་སེམས་ཉིད་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་པས་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ།

གཞན་དུ་ན་གཞོད་བྱེད་ཡོད་པས་སོ། །

འོ་ན་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པའི་གཞི་དང་། དགོས་པ་དང་། དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ནམས་གང་ཞེ་ན། མདོ་ལས། སངས་རྒྱས་མཐོང་ལ་ཆགས་མེད་དེ། །སེམས་ཅན་དབག་མེད་དད་པར་བྱེད། །དེ་ནི་དེ་ལ་ཆགས་མེད་དེ། །དེ་ཕྱིར་སྒོ་ལྷན་དད་པས་འབྲང་། །ཞེས་དང་། ཆོས་རྒྱུན་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ། །རྒྱུན་དེ་ལས་ཀྱང་འདའ་མི་བྱེད། །ཆོས་ཉིད་དེ་ནི་རྗེས་སུ་ཐོབ། །དེ་ཕྱིར་ཆོས་རྗེས་འབྲང་ཞེས་གསུངས། །ཞེས་པ་དང་། འོག་པ་བརྒྱད་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས། །ནམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་ལ་རེག །ཡང་དག་བརྒྱད་ལ་ཞེན་པ་མེད། །དེ་ཕྱིར་བརྒྱད་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་དང་། ལམ་ལ་རྒྱུན་ཞེས་ངས་བརྗོད་དོ། །བསམ་དུ་མེད་པ་སངས་རྒྱས་ལས། །གང་དག་ལ་ལ་འདིར་གནས་པ། །དེ་དང་དེ་དག་རྒྱུན་ལ་གཞོལ། །ཞེས་དང་། གང་གིས་བྱང་ཆུབ་འགྲུབ་འགྱུར་བའི། །རྒྱུན་ནམས་མང་པོ་རབ་གསུངས་པ། །རྒྱུན་དེ་ཤེས་པར་བྱ་འོ་ཞེས། །དེ་དག་འཆོལ་ཞིང་འོངས་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། འགྲོ་བ་ནམ་གསུམ་གང་དུ་ཡང་། །དེ་ནི་ཕྱིར་ཞིང་མི་འགྲོ་སྟེ། །སངས་རྒྱས་ཆོས་ནམས་ཐོབ་པས་ནི། །དེ་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞེས་བརྗོད། །ཅེས་དང་། གང་གིས་སེམས་ཅན་སྤྱུག་བསྐལ་བ། །ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་དེ་ཡིས་བཅོམ། །ཉོན་མོངས་པ་ལས་སེམས་ཅན་གྲོལ། །དེས་དེ་དག་བཅོམ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་དང་། བྱང་ཆུབ་ཞི་བ་སྒྲོས་པ་མེད། །རྟོག་པ་མེད་པར་སྒྲོགས་པར་བྱེད། །སྒྲེ་བོ་དབག་ཏུ་མེད་ལ་སྒྲོགས། །དེས་དེ་ཉོན་ཐོས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་དང་། མ་རིག་ནམ་མཁའ་རི་བཞིན་ཏེ། །ཆོས་ནམས་ཐམས་ཅད་མཆོན་ཉིད་མེད། །འདི་ནི་མཛོན་སུམ་གྱུར་པས་ན། །རང་རྒྱལ་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་འདི་ནམས་ཀྱིས་ནི་བརྒྱད་པ་དང་རྒྱུན་ཞུགས་སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཆོན་བཤད་པས་དགོངས་གཞི་བསྟན་ཏོ། །མདོ་འདི་ལས་གང་ཟག་དགུ་པོ་འདི་བྱང་སེམས་ལ་བཞག་པས་དད་རྗེས་འབྲང་སོགས་ཉི་ཤུ་ཡང་བྱང་སེམས་སོ། །འདི་ཐུགས་ལ་བཞག་ནས་ཉི་ལྔ་དང་རྒྱུན་སྤྱང་དུ་ཕྱིར་མི་སྤྲུག་འཁོར་འཁོར་མདོ་ལ་ཞལ་འཕངས་སོ། །དགོངས་ཏེ་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ནི། ལྷ་

འོད་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་གང་ཟག་དང་མིང་འབྲ་བ་ནི་དགེ་འདུན་ཉིད་དུ་ཡིད་ཆེས་པའི་དོན་དུ་འོ། །ཞེས་
བ་ལྟར་དགེ་འདུན་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱ་བྱུང་བཞི་ཁོ་ན་འོ་སྒྲུབ་ནས་བྱང་སེམས་ལ་དགེ་འདུན་
དུ་མི་མོས་བ་ཡོད་བ་དེ་བརྒྱུག་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲུབ་བྱ་བྱུང་བཞིའི་བརྟུང་མཛད་དོ། །དངོས་ལ་གཞོད་
བྱེད་ནི། ཐེག་བ་གསུམ་འཆོལ་བར་ཐལ་བ་ལ་སོགས་བ་སྤར་བརྟུང་ཐེན་ལ། ཀྱན་བརྟུས་ལས།
ཅིའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་མེད་བ་ལ་ཞུགས་ན་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན།
རྒྱུན་ལ་འདུག་པ་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བར་མི་འགྱུར་
ཞེ་ན། བསམས་བཞིན་དུ་སྤྲིད་པར་སྒྲེ་བ་ཆད་མེད་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་
ཕྱིར་མི་འོང་བར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་རྣམས་ཀྱིས་གནས་ཤིང་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྒྲེ་
བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བསྟན་བ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་བ་(འགྲེལ་བས་བཤད་བ་)ལ་ལྟའི་དང་པོ་རྒྱུན་ཞུགས་ལ་གསུམ་སྟེ། ཞུགས་བ་དང་།
འབྲས་གནས་ཙམ་དང་། འབྲས་གནས་བྱུང་བར་ཙན་འོ། །དང་པོ་ནི།

འགྲེལ་བ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ། །འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་ཤེས་བ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱུས་
བ་མཐོང་བའི་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ལ་བརྟེན་ནས་དད་བ་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་
བྱེ་བྲག་གིས་འབྲས་བྱ་དང་པོ་ལ་ཞུགས་བ་རྣམས་བ་གཉིས་སོ། །

གསེར་མེད་། བདེན་དང་བདེན་ལ་བཟོད་བ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་ནས་འཆད་པར་
འགྱུར་བའི་ལམ་ཤེས་བ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་སྟེ་བཙོ་ལྷ་
ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་སྤངས་རྟོགས་སྒྲུབ་ཕྱིར་དུ་བཙོན་པའི་དབང་རྒྱལ་དད་བ་དང་དབང་
རྟོན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་འབྲས་བྱ་དང་པོ་རྒྱུན་ཞུགས་ལ་
ཞུགས་པའི་མིང་ཙན་རྣམས་བ་གཉིས་སོ། །དབང་པོ་རྟོན་རྒྱལ་ནི། ཡུན་རིང་པོར་ཤེས་བ་དང་སྐྱར་
བར་ཤེས་པའམ། རྟོན་ལེགས་པར་སྐྱངས་བ་དང་མ་སྐྱངས་བ་ལས་འདིར་འོངས་པའོ། །

གཉིས་བ་(འབྲས་གནས་ཙམ་)ནི།

འགྲེལ་བ། དེའི་འོག་ཏུ་རྒྱུན་ཏུ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསེར་སྒང་། ཞུགས་པ་བཤད་ཟིན་པ་དེའི་འོག་ཏུ་རྒྱུན་ཏུ་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཙམ་པོའི་
མིང་ཅན་འཆད་དོ། །དེ་ཡང་གང་ན། འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་གཅིག་ཀྱང་མ་སྤངས་པ་བཅུ་དྲུག་པ་
ལ་གནས་པ་འོ། །དེ་ལྟར་དེའི་འོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་འབྲུ་གཞིན་དང་ཁྱི་བ་དེ་དང་དེའི་མིང་ཅན་ཞུགས་
པ་རྣམས་འདི་ལ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་འོག་མ་ཐམས་ཅད་ལ་བསྐྱེདོ། །

གསུམ་པ་(འབྲས་གནས་བྱད་པར་ཅན་)ནི།

འགྲེལ་བ། དེའི་འོག་ཏུ་དེ་ཉིད་ལྟ་དང་མིའི་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་ཉིད་གྱིས་གཞན་
རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །

གསེར་སྒང་། རྒྱུན་ཏུ་ཞུགས་འབྲས་གནས་དེ་ཉིད་ལྟའི་རིགས་དང་མིའི་རིགས་ནས་རིགས་
སུ་སྐྱེ་བ་ཉིད་གྱིས་འབྲས་གནས་ཙམ་ལས་གཞན་བྱད་པར་ཅན་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། སྤངས་པ་ཙམ་
བ་ལྟར་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་གཉིན་པོ་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་སྤངས་པ་འོ། །

གཉིས་པ་སྤྱིར་འོང་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ཞུགས་པ་ནི།

འགྲེལ་བ། དེའི་འོག་ཏུ་དབང་པོ་རྩལ་པོ་དང་རྒྱུན་པོ་དང་པོ་དང་མཐོང་བས་ཐོབ་པ་དག་
འབྲས་སུ་གཉིས་པ་ལ་ཞུགས་པ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །

གསེར་སྒང་། སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་འདོད་ཉོན་ལྟ་བུ་སྤངས་ནས་སྤྱིར་འོང་གི་འབྲས་སུ་ཐོབ་སྤྱིར་
བཙོན་པའི་དབང་རྩལ་དད་མོས་དང་། དབང་རྒྱུན་མཐོང་ཐོབ་འབྲས་སུ་གཉིས་པ་སྤྱིར་འོང་ལ་
ཞུགས་པ་གཉིས་ནི་ཉི་ཤུ་གཉིད་པ་ན་གངས་གཅིག་ཏུ་འདྲེན་པ་ཁོ་ན་འོ། །

གཉིས་པ་འབྲས་གནས་ཙམ་ནི།

འགྲེལ་བ། དེའི་འོག་ཏུ་ལན་གཅིག་སྤྱིར་འོང་བ་ཡིན་ནོ། །

གསེར་སྒང་། འདོད་ཉོན་དྲུག་པ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པ་ལ་ལན་ཅིག་སྤྱིར་
འོང་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་འབྲས་གནས་བྱུང་པར་ཅན་ནི།
འགྲེལ་པ། དེའི་འོག་ཏུ་དེ་ཉིད་གཞན་བར་ཆད་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །
གསེར་སྒྲིབ་། ཕྱིར་འོང་དེ་ཉིད་སྤངས་པ་ཅ་བ་ལྷར་ལ་སྐྱེ་བ་ལྷར་སྐྱེ་བ་གཅིག་ལྷས་པའི་
ཕྱིར་འབྲས་གནས་ཅམ་ལས་གཞན་བྱུང་པར་ཅན་བར་ཆད་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །
གསུམ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་ཞུགས་གནས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
འགྲེལ་པ། དེའི་འོག་ཏུ་སྤྲ་མ་བཞེན་དུ་དད་པ་དང་མཐོང་བས་ཐོབ་པ་འབྲས་བྱ་གསུམ་པ་
ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསེར་སྒྲིབ་། འདོད་ཉོན་བདུན་ནམ་བརྒྱད་སྤངས་ཤིང་དགྲ་པ་སྒྲོང་ཕྱིར་བཙོན་པའི་དབང་
པོ་ནི་རྩལ་གཉིས་འབྲས་བྱ་གསུམ་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྲ་མ་བཞེན་ནི་གངས་གཅིག་ཏུ་
འབྲེན་པའོ། །འོ་ན་ཞུགས་པ་དང་པོའི་དབང་པོ་ནི་རྩལ་གཉིས་སོ་སོར་བགྲངས་ནས་བར་པ་
གཉིས་ལ་ཞུགས་པ་གཅིག་ཏུ་འབྲེན་པ་ཅི་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་མཐོང་ལམ་བཙོ་ལྷའི་ཆེ་གཉེན་པོའི་
བྱེད་པ་དང་བཅས་ལ་དེ་ཡང་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱི་རྩས་པ་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པས་གཉིས་སུ་འཛོག་
ལ། འབྲས་བྱ་ལ་གནས་པ་ན་གཉེན་པོའི་བྱེད་པ་ཆད་པས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་གསུང་བ་ནི་འབྲས་
གནས་ཀྱི་ཆེ་མཐོང་སྤང་སྒྲོང་བའི་བྱེད་པ་མེད་ཀྱང་སྒྲོམ་སྤང་སྒྲོང་བའི་བྱེད་པ་ཡོད་དོ། །བྱང་ཡེ་
ནི་མཐོང་ལམ་བར་མ་ཆད་དུ་སྐྱེ་བས་དབང་པོ་འཕོ་ལོང་མེད་པས་སོ་སོར་ངེས་པའི་ཕྱིར་གཉིས་
སུ་བགྲངས་ལ། སྒྲོམ་ལམ་ཀྱི་ཆེ་དབང་པོ་འཕོ་ཞིང་སོ་སོར་མ་ངེས་པས་གཅིག་ཏུ་བགྲངས་
གསུང་པ་ཉིད་འཐད་དོ། །

གཉིས་པ་(གནས་པ་)ནི།

འགྲེལ་པ། དེའི་འོག་ཏུ་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ནི། བར་མ་དོ་དང་། སྐྱེས་ནས་དང་། བཅོན་པར་
འདུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་དང་། བཅོན་པར་དུ་བྱེད་པ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་འདའ་བ་
ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་བཞེསོ། །

གསེར་མེད་། འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་བ་སྟེ་དེ་ལ་ལྷ་ལས། དང་པོ་བར་
 ཁོར་འདའ་བ་ནི། གཟུགས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཀུན་སྦྱོར་དངོས་ནི་སྤངས་ལ་དེའི་བར་དོ་འབྲུག་པའི་ཀུན་
 སྦྱོར་ནི་མ་སྤངས་པས་བར་དོའི་སྲིད་པ་འབྲུག་པར་བྱེད་པ་དང་། བྲུག་པ་ན་ཡང་རུང་སྟེ། བར་
 ཁོར་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་ནས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐ་མ་ཐོབ་པའོ། །འདི་ཆོག་གསལ་ལས། ཆངས་པའི་
 འཛིག་རྟེན་དུ་སྐྱེས་ནས་ལུས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོགས་བསགས་ནས་འཆང་རྒྱ་བར་བཤད་ལ། དག་
 ལུན་དུ་དེ་ཉིད་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདིར་འོག་མིན་ཉིད་དུ་སྟེ་འཛམ་བུའི་སྤྱིང་དུ་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་
 སོ། །གཉིས་པ་སྐྱེས་ནས་འདའ་བ་ནི། ཀུན་སྦྱོར་གཉིས་ཀ་མ་སྤངས་པས་གཟུགས་ཁམས་སུ་
 སྐྱེས་ནས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐ་མ་ཐོབ་པའོ། །འདི་སྲིད་པ་ཐ་མ་པ་དང་ཆེ་ཆད་མེད་པར་བྱས་
 བས་ཆེ་གཅིག་པོ་དེ་ལ་འཆང་རྒྱ་བའོ། །གསུམ་པ་བྱེད་བཅས་དང་། བཞི་པ་བྱེད་མེད་ཀྱིས་
 འདའ་བ་ནི། རིམ་པ་ལྟར་གཟུགས་སུ་སྐྱེས་ནས་འབད་ཚེ་ལ་ཀྱིས་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་ནས་དང་།
 དེ་ལས་བརྒྱུ་པས་འདའ་བ་སྟེ་མུ་ངན་ལས་འདའ་བ་བཞིའོ། །

ལྷ་པ་གོང་དུ་འཕོ་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཕྱིར་མི་འོང་དེ་ཉིད་འོག་མིན་གྱི་མཐར་ཐུག་
 པར་འགོ་བ་ལ་ནི།

འགྲེལ་པ། དེའི་འོག་དུ་དེ་ཉིད་འོག་མིན་གྱི་མཐར་ཐུག་པར་འགོ་བ་སྟེ། འཕར་བ་དང་། བྱེད་དུ་
 འཕར་བ་དང་། གནས་ཐམས་ཅད་འཆེ་འཕོ་བ་ཉིད་ཀྱིས་གོང་དུ་འཕོ་བ་གཞན་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །

གསེར་མེད་། ཆངས་རིས་ནས་གནས་བར་པ་རྣམས་དོར་ཏེ་འོག་མིན་དུ་འཕར་བ་དང་ཆངས་
 རིས་ནས་གནས་གཅང་རྣམས་སུ་སྐྱེས་བར་ནས་གནས་འགའ་ཁྲལ་ཏེ་འོག་མིན་དུ་འཇུག་པའི་
 བྱེད་དུ་འཕར་བ་དང་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་བརྒྱུད་ནས་འོག་མིན་དུ་འཇུག་པའི་གནས་ཐམས་ཅད་
 དུ་འཆེ་འཕོ་བ་གསུམ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གོང་འཕོ་སྲིད་ཅེར་འགོ་ལས་གཞན་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །

གཉིས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་དེ་ཉིད་སྲིད་ཅེར་འགོ་བ་ནི།

འགྲེལ་པ། དེའི་འོག་དུ་དེ་ཉིད་སྲིད་པའི་ཅེ་མོའི་མཐར་ཐུག་པར་འགོ་བ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་

འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྟེ། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ཞི་བ་དང་། ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་
གཞན་ནམ་པ་གཉིས་སོ། །

གསེར་ཐོང་། གཞུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྟེ་གཞུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་ཡིན་
ལ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། མཐོང་ཆོས་ཞི་ཆེ་འདི་ལ་སྤང་འདས་འཕྲོ་བ་དང་འགོག་སྦྲུམས་ལུས་ཀྱིས་
མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་འོག་མིན་འགོ་ལས་གཞན་ནམ་པ་གཉིས་སོ། །འདི་དང་སྤྲ་མ་གཉིས་སུ་
དེ་ཉིད་ཅེས་པ་གོང་འཕྲོ་དེ་ཉིད་ཅེས་རིགས་བྱིན་འཆད་དོ། །འདིར་རྒྱན་སྤང་འགྱུར་རྟེན་ལས།
སྤྱིད་པའི་ཅེ་མོའི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་ནི་གཞུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་མཐོང་
བའི་ཆོས་ལ་ཞི་བ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་སྟེ་གཞན་ནམ་པ་གཉིས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར་
ཆོག་གསལ་ལས་ཀྱང་བཤད་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱང་རིམ་པ་ལྟར་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་གཞུགས་ཁམས་
ཀྱི་མཐོང་སྤང་དང་སྦྲོམ་སྤང་སྤངས་ཏེ་གཞུགས་མེད་བཞི་ཐོབ་པར་བྱས་ནས། འདི་ནས་ཤི་ནས་
གཞུགས་ཁམས་པོར་ཏེ་གཞུགས་མེད་དུ་སྦྱེ་བ་དང་། རྒྱལ་སྤྱིད་སྤྲ་བ་དུན་དང་ལྷན་ཞིང་ལུས་
གཞན་མི་ལེན་པར་ཆེ་གཅིག་ལ་འཆང་རྒྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བྱི་མ་འདི་བྱང་སེམས་མཆོག་ཏུ་
བཤད་དོ། །བཤད་པའི་རྒྱལ་འདི་ནི་འབྲུམ་པ་གསུང་བ་ལྟར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་སྤྱིད་ཅེར་འགྲོས་
བསྟན་ནས་གཞུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་གྱིས་བཤད་དེ། དེའི་དབྱེ་བར་མཐོང་ཆོས་ཞི་ཁམས་གོང་
མ་གཉིས་སུ་འགྲོ་མི་སྤྱིད་པ་དང་། ལུས་མངོན་བྱེད་དེ་གཉིས་སུ་འགྲོ་བའི་ངེས་པ་མེད་པ་གཉིས་
སུ་བྱེད་པ་ནི་དཔེར་ན་རྟ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤང་པོ་ཆེ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་ར་དང་ལུག་གོ། །ཞེས་
པ་ལྟར་མ་འབྲེལ་ལོ་བྱས་པ་ལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་བདེན་པ་བྱང་སེམས་ནི་བསམ་
གཏན་དང་གཞུགས་མེད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་བརྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོམ་པས་སྤྱིད་ཅེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོ་ཞེས་
བྱ་ལ། གཞུགས་མེད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་འཇུག་བྱས་པས་གཞུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་ཞེས་ཀྱང་
བྱའོ་ཞེས་འབྲུམ་ཐག་གསུམ་པས་གསུངས་པར་བྱང་ཡེ་འཆད་པ་ལྟར་འཐད་དོ། །དེའི་བྱིར་སྦྲོབ་
དཔོན་གྱིས་བཤད་པ་ནོར་བར་སྦྲ་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། རོན་རགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་

པའི་བཤ་ཆེན་འདི་འབྲུལ་བ་ག་ལ་སྲིད།

བཞི་བ་དག་བཅོམ་ཞུགས་པ་ནི།

འབྲུལ་བ། དེའི་འོག་ཏུ་དག་བཅོམ་བ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསེར་མེད། སྲིད་ཅེའི་སྒྲོམ་སྤང་བ་རྒྱུད་པ་སྤངས་ལ་དགུ་པོ་སྟོང་བ་ལ་བཅོན་པ་ནི་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པའོ། དེ་དག་ནི་རྒྱལ་སྤང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གསེར་མེད་པས་ཀྱང་གྲིས་པའི་དགོངས་པའོ། །ཤེར་འབྱུང་གིས་གོང་འཕོའི་སྐབས་སུ་ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་རྣམས་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་སྤངས་པར་བཤད་པ་ནི་འཕགས་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་གངས་འཛེན་ལུགས་འབྲུལ་བ་འདིའི་དགོངས་པར་སྤང་ངོ། །

ལྷ་བ་རང་རྒྱལ་ནི།

འབྲུལ་བ། དེའི་འོག་ཏུ་རང་སངས་རྒྱས་ཉི་ཉི་ཤུའོ། །

གསེར་མེད། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྟོད་ལ་དམིགས་ནས་རང་ལམ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་མི་འབྱུང་བ་ན་རང་རྒྱལ་དུ་འགྱུར་བའོ། །རྒྱལ་སྤང་ལས། རང་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བ་སྟེ་ཞེས་པས་དག་བཅོམ་མི་འཛེན་པ་དགོངས་པར་གོ་སྟེ། འཛེན་ན་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་གྱི་མིང་ཅན་མི་འཛེན་པ་མི་འཐད་དེ་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པས་སོ། །ཆེག་གསལ་དུ་ཐ་མ་འདི་གསུམ་རིམ་པ་ལྟར་རང་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀའི་དོན་བྱེད་པའི་སེམས་དཔའ་མཆོག་གོ་ཞེས་འཆད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་རྒྱལ་ཞུགས་ལ་ལྷ། ཕྱིར་འོང་ལ་གསུམ། ཕྱིར་མི་འོང་བཅུ། དག་བཅོམ་འབྲས་ཞུགས་རང་རྒྱལ་ཉི་ཉི་ཤུའོ། །དེས་ན་རྩ་བར་བསྟན་པ་ལ་བཅུ་བདུན་ཁ་བསྐྱང་བ་ལ་གསུམ་བྱེད་པ། འདི་དང་རྒྱལ་སྤང་གི་དགོངས་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། འབྲས་བུ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ལ་གནས་པ་དང་འབྲས་བུ་བཞི་བ་ལ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་ནི་གོ་སྟེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ན་བསྐྱས་པར་མ་བཤད་དོ། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་(གདམས་པའི་འབྲས་བུ་ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་)ལ་གཉིས། སྟེ་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན། དང་པོ་ལ་གཉིས། སྟེར་ལམ་སྟེ་བའི་རྟེན། བརྟེན་པ་སྟེར་བའི་ལམ་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ལུས་རྟེན་ནི་རང་འགྲེལ་ལས། གསུམ་ནི་མི་དག་གི་ནང་ཁོ་ན་དང་གྲིང་གསུམ་དུ་སྐྱེད་
 བར་བྱེད་དོ། །སྒྲོན་སྐྱེད་པ་རྣམས་ནི་ལྷ་དག་གི་ནང་དུ་ཡང་མཛོན་སུམ་དུ་བྱེད་དོ། །བཞི་པ་ནི།
 ལྷ་དག་གི་ནང་དུ་ཡང་སྐྱེད་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེས་ན་མཛོང་ལམ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་ལ་སྐྱེ་
 དགོས་སོ། །གཉིས་པ་སེམས་རྟེན་ནི་མཛོད་ལས། མི་སྒྲོགས་མེད་པ་དང་། བྱང་པར་བསམ་
 གཏན་ས་པའོ། །ཞེས་བསམ་གཏན་ས་དུག་དང་། གཉིས་ནི་འོག་ནའང་ཡོད་པའམ། །ཞེས་
 བཅུན་པ་དབྱངས་སྒྲོག་དོན་ཅེ་གཉིས་འདོད་པའི་ས་ལ་ཡང་བརྟེན་བར་འདོད་དོ། །ཁྱེ་བྲག་ཏུ་བྱང་
 སེམས་ཀྱི་སྒྲུབ་ལམ་ནི་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལའང་བསམ་གཏན་
 བཞི་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ། ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ནས་ཆོས་རྒྱན་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐོབ་པ་དང་། མཛོད་ལས།
 སྟོན་དང་བསེ་དུ་བྱང་ཆུབ་པ། །བསམ་གཏན་མཐའ་རྟེན་གཅིག་ལ་ཀྱུ། །ཞེས་བསམ་སོ་ཞེས་
 ཟེར་རོ། །འདིའི་ལྷན་ན་སྒྲུབ་ལམ་དུ་མ་ཟད་ཆོས་རྒྱན་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐོབ་ཕྱིན་ཆད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་
 ཀྱི་ལམ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་བར་ཏུ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། བྱང་
 བར་དུ་གཞུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ཟད་པར་འགོག་སྒྲུམས་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འགྱུར་བས་གཙོ་
 བོར་བསམ་གཏན་ས་དུག་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་བརྟེན་ནོ། །

གཉིས་པ་(བརྟེན་ས་སྒྲུབ་བའི་ལམ་)ལ་གསུམ། རོ་བོ། དབྱེ་བ། བྱེ་བའི་སྒྲོག་གང་ཡིན་བརྟག་
 པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཐུན་མོང་དང་། སོ་སོའི་ངོ་བོའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲོམ་བྱང་ཞེས་བའི་
 མཛོད་འགྲེལ་ལས། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་རྣམ་པ་འདི་བཞི་ཆར་ཡང་སྒྲོམ་
 བྱང་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་ལས་བྱང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །འོན་ཀྱང་སྒྲུབ་ལམ་
 ལ་སྒྲོམ་བྱང་གིས་བྱུང་པར་བཤད་པ་ནི་དེ་གཙོ་ཆེ་བས་ཡིན་ཀྱི་ཐོས་བསམ་ཡང་མེད་པ་མིན་
 ཏེ། ཀྱན་བརྟུས་ལས། སྒྲུབ་བའི་ལམ་གང་ཞེ་ན། ཆོགས་ཀྱི་གང་ཡིན་པ་སྒྲུབ་བའི་ཡང་དེ་ཡིན་
 བ་ཞེས་ཆོགས་ལམ་ལ་བཤད་པའི་སོ་སྐྱེའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྒྲུབ་ལམ་ལ་ཡང་
 ཡོད་པར་གསུངས་ལ་ཆོགས་ལམ་དུ་ཐོས་བསམ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡང་བཤད་པས་སོ། །ཆོས་ཆོས་

ཉིད་འགྲེལ་པར་ཡང་དེ་ལ་ངེས་པར་རྟོག་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱལ་བཞིན་
 ཏུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་བསྐྱེད་པ་སྦྱར་བའི་ལས་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཐམས་ཅད་ནི་ཐོས་
 པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྒོམས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་སྟེ་དེས་དེ་ངེས་པར་རྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 སོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སྦྱར་ལས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་བྱད་པར་ཅན་དེ་རྣམས་
 ཐར་ལས་གཏན་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་ངོ་བོ་)ནི། མདོ་རྒྱན་ཀུན་བཏུས་གཉིས་སུ་བཤད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་
 རྒྱན་སྤང་ཏུ་ཡང་བྱོད་སོགས་བཞིའི་སོ་སོའི་ངོ་བོ་འཛིན་གསུངས་པས་འདིར་ཡང་དེ་བཞིན་ཏུ་
 བཤད་དོ། །དེ་ལ་བཞི་ལས་དང་པོ་བྱོད་ནི། བྱང་སེམས་མཉམ་པར་བཞག་པས་ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་
 པ་ལས་མ་གཏོགས་པར་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དོན་རྣམས་མ་མཐོང་གི་ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པ་ཁོ་
 བ་རང་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་ཏུ་སྤྱང་བར་མཐོང་སྟེ་སྤྱང་བ་ཐོབ་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནོ། །ཆོས་ལ་ངེས་
 རྟོག་གི་བཟོད་པ་དང་པོ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། དེ་ནས་དེ་འབྲར་གྱུར་བ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་མཉམ་གཞག་པས། །ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པ་མ་གཏོགས་པ། །དོན་ཀུན་རབ་ཏུ་མི་མཐོང་
 རོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཅེ་མོ་ནི། བྱོད་ཏུ་ཐོབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱང་བ་དེ་ཉིད་རྗེ་ཆེ་རྗེ་ཆེར་འཕེལ་
 བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མི་གནས་པའི་བྱེད་པར་བརྩོན་འགྲུས་བརྟན་པོ་ཅོམ་པ་སྟེ་སྤྱང་བ་མཆེད་པའི་
 ཉིང་དེ་འཛིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། ཆོས་ཀྱི་སྤྱང་བ་འཕེལ་བའི་ཕྱིར། །བརྩོན་འགྲུས་བརྟན་པོ་ཀུན་
 ཏུ་ཅོམ། །ཞེས་སོ། །འདི་ལ་འགྲེལ་པར་བརྩོན་འགྲུས་བརྟན་པོ་ལ་འབྲུ་མནན་ལ། འགྲེལ་ཆེན་
 ལས་བརྟན་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཞེས་བརྟན་པའི་འབྲུ་གཞོན་བྱང་སེམས་ལ་མཛད་དོ། །གསུམ་པ་
 བཟོད་པ་ནི། དེ་ལྟར་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱང་བ་ཤས་ཆེར་འཕེལ་ནས་སེམས་
 ཅམ་ལ་གནས་ཏེ་ཡུལ་ཏུ་སྤྱང་བ་འདི་ནི་ནང་གི་སེམས་ཁོ་ནར་ཟད་དོ་ཞེས་རྟོགས་པའོ། །དེ་
 བས་དོན་ཏུ་སྤྱང་བ་རྣམས་ནི་སེམས་ཁོ་ནར་ཟད་ཀྱི་སེམས་ལས་གཞན་མིན་ནོ་ཞེས་མཐོང་སྟེ་
 དེའི་ཆེ་ནི་གཟུང་བའི་གཡེང་བ་སྤངས་ལ་འཛིན་པའི་གཡེང་བ་འབའ་ཞིག་ལུས་སོ། །འདི་གཟུང་

མེད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཞུགས་པ་དང་འཛིན་པ་མེད་པའི་རྗེས་སུ་སོང་བའི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཞུགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། ཆོས་ཀྱི་སྤང་བ་འཕེལ་ནས་
ནི། །སེམས་ཙམ་ལ་ནི་གནས་པར་འགྱུར། །དེ་ནས་དོན་དུ་སྤང་བ་ནི། །སེམས་སུ་རབ་ཏུ་མཐོང་
པར་འགྱུར། །དེ་ཆེ་འདི་ཡི་གཟུང་བ་ཡི། །རྣམ་པར་གཡེང་བ་དེ་སྤང་འགྱུར། །དེ་ནས་དེ་ལ་འཛིན་
བ་ཡི། །རྣམ་པར་གཡེང་བ་འབའ་ཞིག་ལུས། །ཞེས་སོ། །

བཞི་པ་ཆོས་མཆོག་ནི། དེ་ལྟར་གཟུང་བའི་གཡེང་བ་སྤངས་ནས་འཛིན་པའི་གཡེང་བ་
ཙམ་ལ་གནས་པ་དེ་ཡང་འདི་སྤང་དུ་དེ་ལྟར་གཟུང་བ་མེད་ན་འཛིན་པ་ཡང་ཡོད་པར་མི་རིགས་
སོ། །ཞེས་འཛིན་པའི་གཡེང་བ་ལ་ཆགས་པ་ཡང་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྤངས་ནས་དེ་མ་ཐག་པའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་ལ་རེག་པར་བྱེད་དེ་འདི་ནི་དེ་མ་ཐག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཞེས་བྱའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དེ་མ་ཐག་
པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། གཟུང་བའི་གཡེང་བ་སྤངས་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཡེང་
བ་སྤང་བ་དང་། འཛིན་པའི་གཡེང་བ་སྤངས་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ས་དང་སོར་འཇུག་པས་སོ། །དེ་
ལྟར་ཡང་། དེ་ཆེ་བར་ཆད་མེད་པ་ཡི། །ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྤྱར་དུ་རེག །འདི་ལྟར་དེ་ཡི་མཇུག་
ཐོགས་སུ། །འཛིན་པའི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་སྤོང་། །འདི་དག་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ནི། །དོ་བར་གྱུར་
སོགས་ཡིན་ཞེས་བྱ། ཞེས་སོ། །རྒྱན་སྤང་ལས། དང་སོ་གསུམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བ་རྒྱུང་འབྱིང་
ཆེ་གསུམ་དུ་གསལ་བ་དང་བཞི་པ་སྤང་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བ་རྫོགས་པ་ལ་བཤད་དོ། །དེ་
ལྟར་ན་དང་སོ་གསུམ་གྱིས་ནི་གཟུང་མེད་ལ་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ངེས་པ་རྟེན་གྱིས་སེམས་ཙམ་དུ་ཞེན་པས་
འཛིན་པའི་གཡེང་བ་མ་ཞི་ལ། བཞི་པས་ནི་སེམས་ཙམ་དུ་ཡང་མི་འཛིན་པས་འཛིན་མེད་ལ་སྒྲོམ་
བྱུང་གི་ངེས་པ་རྟེན་དོ། །དོན་འདི་ལ་རིགས་རལ་ན་རེ། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེའི་མཇུག་
ཐོགས་ཞེས་ཆོས་མཆོག་གི་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་གཡེང་བ་སྤོང་བར་གསུངས་པས་སོ་ཟེར་བ་ནི་
དོན་མིན་ཏེ། འབྲེལ་ཆེན་ལས་དེའི་མཇུག་ཐོགས་ཀྱི་དོན་གཟུང་བའི་གཡེང་བ་སྤངས་པའི་དེ་མ་
ཐག་ལ་བཤད་པ་དང་། རྒྱན་སྤང་དུ་ཡང་ཆོས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཡེང་བ་མེད་པར་གསུངས་

བ་དང་། གུན་བརྟམ་སྤྱི་མདོ་བྱངས་པར་ཡང་། བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་མཉམ་གཞག་པས། །ཡིད་
 གྱི་གཞུགས་བརྟན་མཐོང་དེ་ནས། །རང་གི་འདུ་ཤེས་ངེས་པར་བཟུང་། །དེ་ལྟར་ནང་གི་སེམས་
 གནས་ནས། །གཞུང་བ་མེད་པར་རྟོགས་པར་བྱ། །དེ་ཡི་འོག་ཏུ་འཛིན་མེད་པར། །དེ་ནས་མི་
 དམིགས་རེག་པར་བྱ། །ཞེས་འཛིན་པ་མེད་པའི་འོག་ཏུ་མཐོང་ལམ་བཀའ་སྩལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
 ལྟར་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་སྒྲག་པར་མོས་པ་བརྟན་པའི་ཕྱིར་མོས་སྤྱོད་གྱི་
 ས་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །དཀོན་མཆོག་སྤྱིན་ལས་ཀྱང་། ས་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་
 ཉི་མོ་སོ་སྤྱི་བོ་ཡིན་ན་ཡང་བྱིས་པའི་རྒྱད་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཤིང་ཉིང་རེ་
 འཛིན་དང་གཞུངས་དང་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་མདོན་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱངས་
 མེད་པ་དང་ཡང་ལྡན་ནོ། །ཞེས་ཡོན་ཏན་དུ་མ་དང་ལྡན་པར་ཡང་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་(དཔེ་བ་)ནི། རོ་བོས་ཕྱེན་དོད་ཅེ་བཟོད་མཆོག་བཞི་ཡོད་ལ། ཆེ་འབྲིང་གིས་ཕྱེ་
 བ་བཅུ་གཉིས་ཉེ་རེ་རེ་ལ་གསུམ་གསུམ་དུ་ཡོད་པས་སོ། །གཞན་ཡང་དོད་ཅེ་གཉིས་དང་བཟོད་
 བ་དང་ཆོས་མཆོག་ལ་ཆོས་ལ་ངེས་སེམས་ཀྱི་བཟོད་པ་རྒྱང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་དུ་ཡང་བཤད་
 དོ། །ཆོས་མཆོག་ལ་པར་བྱིན་གྱི་འགྲེལ་པ་རྣམས་སྤྱི་ཆེ་འབྲིང་གི་དབྱེ་བ་བཤད་ལ། མདོན་པ་
 གོང་འོག་གཉིས་ཀར་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཏུ་བཤད་ཅིང་། མདོན་རྒྱན་ལས་ཀྱང་དེ་མ་ཐག་པའམ་བར་
 ཆད་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དུ་བཤད་པས་སྐད་ཅིག་ཏུ་བཞེད་པ་འདྲའོ། །

གསུམ་པ་(ཕྱེ་བའི་སྒོ་གང་ཡིན་བརྟག་པ་)ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤྱིར་ལམ་མཉམ་གཞག་ནི་རྣལ་
 འབྱོར་མདོན་སྤྱི་ཡིན་གྱི་རྟོག་པ་གང་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་ལ། གཞན་དག་ནི་བླ་བ་བཅད་
 ཤེས་སོ། །ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་ལ་མཁས་པ་དག་གི་ཞལ་སྤྱི་ནས་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། གཞན་
 དུན་སྤྱིར་ལམ་མཉམ་གཞག་དེ་ཆོས་ཉིད་མདོན་སྤྱི་རྟོགས་པ་དང་། མཐོང་སྤང་གི་ས་བོན་
 འགའ་སྤངས་པ་དང་། རྟོག་བཅས་དང་རྩེར་མཐོང་གི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཉེ། རྣལ་འབྱོར་
 མདོན་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་གསུམ་འདོད་ན་གུན་བརྟམ་ལས། བདེན་པ་རྣམས་ལ་

རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ནི་འཛིག་རྟེན་པ་ཡང་ཡོད་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །འཛིག་རྟེན་
པ་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ལ་བྱེ་བྲག་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། ཤེས་བྱ་ལ་ལེགས་པར་མ་ཞུགས་པ་
དང་ལེགས་པར་ཞུགས་པ་དང་། སྤྱི་བ་པ་དང་བཅས་པ་དང་སྤྱི་བ་པ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་
པ་དང་བཅས་པ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ནི་བྱེ་བྲག་གོ་ཞེས་པ་དང་འགལ་
ལོ། །བཞི་པ་ལ་”ཁྱབ་པ་མེད་ན་ཨ་ལྷུས་དེ་ལ་གང་ཅིག་ཤོས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་སུམ་དེ་ནི་དོན་
དམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མ་འབྲུལ་བར་མི་བརྟོད་དོ། །གཞན་དུ་ན་ཐམས་ཅད་རྣལ་འབྱུང་
པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་གྱི་ཚུ་རོལ་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་ཡང་མི་
འཐད་དེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསལ་ལ་སྤང་མེད་པར་ཐལ་ཏེ་དྲན་པ་བཅད་ཤེས་ཡིན་པས་སོ། །ཁྱབ་པ་
ཡོད་དེ། དྲན་པ་བཅད་ཤེས་སྤྲུལ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་གསལ་ལ་སྤང་འགལ་བས་སོ། །འདོད་ན་ཨ་ལྷུས་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་སྤྱེ་བ་དེའི་ཆེ་བཟོད་པའི་གནས་སྐབས་ཏེ་ཞེས་པ་དང་འགལ་
ལོ་ཞེས་གཞན་ལུགས་འགོག་པར་བཤད་དོ། །དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསལ་ལ་སྤང་ཡོད་པར་བཤད་པ་
ཡང་ཆོགས་ལམ་དུ་རྣམ་གཤེད་ཤས་ཆེ་བ་སྦྱར་ལམ་དུ་སྒྲོམ་བྱུང་གིས་འདྲིས་པར་བྱས་ཏེ་གས་
ཚུང་བ་ལ་བཞེད་ན་རུང་ལ། དེ་ལྟ་མིན་པར་ཆོས་ཉིད་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསལ་ལ་སྤང་ཡོད་པར་འདོད་
ན་དེ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ་བ་གང་གིས་སྒྲོག་སྤྱིར་མཉམ་གཞག་དགག་རྟོག་གི་ངོ་བོར་བཞེད་པ་
དང་སྤྲུལ་ཏེ་མེད་པར་འདོད་པ་ཡང་འགལ་ཏེ་དེ་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

འོ་ན་རང་གི་ལུགས་གང་ཞེ་ན། སྦྱར་ལམ་མཉམ་གཞག་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་མངོན་
སུམ་དུ་ནི་མི་འདོད་དེ། སོ་སྤྱེའི་རྒྱད་ལ་ཉོན་ཡིད་མངོན་གྱུར་དུ་མི་འབྲུག་པའི་སྐབས་སྤིང་པར་
ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་སྒོ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆེ་བདག་ལྟ་
མངོན་དུ་གྱུར་པ་འགལ་བས་སོ། །དེས་ན་སྦྱར་ལམ་བདག་མེད་ལ་དམིགས་པ་ནི་བདག་མེད་
ཀྱི་དོན་སྤྱི་རང་ལ་སྤང་བ་ལ་དེར་མོས་ནས་འཛིན་པའི་དོན་སྤྱི་འཇལ་བའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤྱི་
དོན་སྤང་བའི་རྟོག་པ་ཡིན་ལ། ཆོགས་ལམ་དུ་བདེན་བཞིའི་དོན་རིགས་པས་ངེས་པའི་འདུ་བྱེད་

མ་ཉམས་པ་ལ། དེ་ལྟར་བཤི་བཅད་ཤེས་ཀྱང་ཡོད་ཅིང་བདག་མེད་ཀྱི་བྱང་པར་འགའ་ཞིག་
 ལ་རྗེས་དཔག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་སྒྲིབ་ལམ་རང་གི་ངོ་བོ་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་ཀྱང་ཐ་མལ་བའི་
 སྒྲོ་ལྟར་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འཁྲུལ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་ནམ་པར་དག་པའི་
 རྒྱ་མཐུན་པ་ཐོས་པའི་བག་ཆགས་བརྟན་པས་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་ཀྱི་དབང་འདི་གཟིགས་
 བས། རྗེས་སུ་མཐུན་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག། རྗེས་སུ་འབྲེལ་བཅས་བསྒྲོག་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
 ཕྱིན་ཅི་ལོག། རྗེས་སུ་འབྲེལ་མེད་སྒྲོམ་པ་ལོ། །ཞེས་རྗེ་བཙུན་གྱིས་གསུངས་པའི་དོན་འབྲེལ་
 པ་ན་མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མ་འཁྲུལ་བའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་འཁྲུལ་ཤེས་ནི་སོ་སྟེ་
 རྣམས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒྲོམ་སྤང་དང་འབྲེལ་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་མ་འཁྲུལ་པ་ནི་
 འཕགས་པ་སྒྲོབ་པའི་སྒྲོམ་ལམ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་རྗེས་འབྲེལ་གཉིས་ཀ་མེད་པ་ནི་མི་སྒྲོབ་
 པའི་སྒྲོམ་ལམ་ལ་གསུངས་ཤིང་། འབྲེལ་བཤད་དུ་འང་དང་པོ་ནི་བཙུན་ཉེ་ནས་སྒྲོབས་སྒྲོམ་པའི་
 བར་དང་། གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་བདུན་དང་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་སྒྲོམ་པའི་བར་ལ་གསུངས་
 སོ། །མདོར་ན་གང་དག་ཚུར་མཐོང་གིས་ཆོས་ཉིད་མདོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་འདོད་
 ཅིང་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པ་ནས་མི་མཐོང་བར་བཤད་པའི་འགལ་སྔོང་ལ་སྒྲགས་དང་མཆོན་ཉིད་
 ཀྱི་ལམ་ཉེ་རིང་གི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་སྒྲུས་འབྲིད་པ་ནི་ཁོ་བོའི་མ་ཚོ་གཤམ་མོ་ཞེས་
 པ་དང་འབྲེལ་བྱེད་ཀྱི་བྱང་པར་འགའ་ཞིག་ལ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་
 ཟབ་མོའི་དོན་དུ་གྱུར་པ་དེ་སྒྲགས་ཀྱི་ཐེག་པར་ཚུར་མཐོང་གིས་ཀྱང་རྟོགས་པའི་ཉེ་རིང་གི་བྱང་
 པར་ཡོད་པ་དང་། མཆོན་ཉིད་ཐེག་པར་ཚུར་མཐོང་གིས་ཐོབ་སྤྱོད་པར་གསུངས་པའི་མདོན་ཤེས་
 སྒྲུན་རྒྱ་འཕུལ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཆོས་ཉིད་མདོན་དུ་གྱུར་ཀྱང་མི་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ནི། ལྷན་པོ་
 ཆོག་ཙམ་ཞིག་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་མཁས་པ་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་སུ་
 ཞིག་ཡིད་ཆེས་ཏེ། མཐོང་སྤང་དང་སྒྲོམ་སྤང་གི་བདག་ལྟ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཁ་མ་བྱི་བར་བདག་མེད་
 མདོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཐབས་མཆོག་དང་ལྷན་པའི་ལམ་

མཐར་ཐུག་གིས་བསྐྱབས་པའི་རྟོགས་པ་ནི་ལྟོག་པ་ཐབས་མཆོག་དང་མི་ལྡན་པའི་དམན་པའི་ཉེ་
ཆེ་བས་བསྐྱབས་པའི་རྟོགས་པ་མི་ལྟོག་པར་འདོད་པ་འདི་ཡང་སྒོ་གྲོས་ནས་མཁའ་དང་མཉམ་
པ་བྲིད་ལས་གཞན་སུ་ཞིག་གིས་ཉིད། དེས་ན་འདི་དག་ནི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཉན་པ་ཅམ་
ཡང་སྤང་སྟེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞི་བ་འཆོས། ཚུ་རོལ་མཐོང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །སེམས་ནི་དེ་
ལ་རྟོར་བའི་བྱིར། །ཡང་དག་དངོས་པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་། །མངོན་སུམ་དག་གིས་བྱུང་བ་མེད། །ཅེས་
དང་། རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཆ་བ་ཀྱིས། བྲ་བྱར་ཐོས་པའི་ཡུལ་མེན་བྱིར། །དོན་དམ་ཡིན་བྱིར་བསམ་བྱ་
མིན། །ཆོས་ཉིད་ཟབ་བྱིར་འཛིག་རྟེན་པའི། །སྒྲོམ་པ་ལ་སོགས་ཡུལ་མ་ཡིན། །གང་བྱིར་གཟུགས་
ལ་དཔྱུས་ལོང་བཞིན། །བྱིས་བས་དེ་སྟོན་མཐོང་མ་སྟོང་། །ཞེས་པ་ལྟར་ཁས་སྐྱོང་ངོ་། །

གཉིས་པ་(ཡན་ལག་གི་དོན་)ལ་གཉིས། སྤྱིའི་མཆོམས་སྤྱར། དོན་དངོས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
འབྲེལ་བ། ལས་དང་པོ་བ་དེ་ལྟར་གདམས་ངག་ཐོབ་པ་ལ་ངེས་པར་འབྲེད་པའི་ཡན་ལག་
འབྱུང་བས་ངེས་པར་འབྲེད་པའི་ཡན་ལག་

གཤམ་མེད་། གདམས་ངག་གི་རྗེས་སུ་ངེས་འབྲེད་ཡན་ལག་སྟོན་པའི་འབྲེལ་ཅི་ཞེ་ན།
ལམ་དང་ས་ལ་འཇུག་པའི་ལས་དང་པོ་བ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་གདམས་
ངག་ཐོབ་པ་སྟེ་དེའི་དོན་ཉམས་སུ་སྐྱངས་པ་ལ་ངེས་པར་འབྲེད་པ་སྟེ་མི་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་མཐོང་
ལམ་དེའི་དབྱེ་བ་ནི་ཆུ་ཤེད་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། ཡན་ལག་ནི་དེའི་རྒྱ་སྟེ་དེ་འབྱུང་བས་སོ། །

གཉིས་པ་(དོན་དངོས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ངོ་བོ་མཐོང་བསྟན། བྲད་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་དང་། །རྒྱ་དང་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡིས། །

བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སྐྱོབ་པ་ཡི། །དོན་སོགས་བདག་ཉིད་ངེ་བཞིན་བྱ། །

རྣམ་རྟོག་བཞི་པོ་ལྡན་བསྟེན་བ། །རྒྱང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རྣམས། །

ཉན་ཐོས་བསེ་བྱ་ལྟ་བུ་དང་། །བཅས་པ་དག་ལས་བྲད་པར་འཕགས། །

གསེར་མེད་། བྱད་པར་དུ་འཕགས་སོ། །གང་ན། བྱང་སེམས་ཡིན་ལ་སྐྱབ་ཀྱི་པའི་བསམ་
 བ་ཡོད་པས་སྐྱབ་པའི་བྱོད་སོགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་རྣམས་ནིའོ། །གང་ལས་ན།
 ཉན་ཐོས་སོགས་སོ། །གང་གིས་ན། རྒྱ་དང་སོགས་སོ། ཉི་ལྟང་ལས། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་
 ལས་བྱད་པར་རྣམ་པ་བཞི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་རྟོག་པ་མ་གཏོགས་པ་བཞི་བྱད་ཆོས་
 སུ་བཞེད་ལ་སང་ཀྱེས་ཀྱང་ངོ། །རྣོས་སྤྱོད་གི་སྐབས་སུ་དུག་གསུངས་པ་ནི་བྱད་པར་འཕགས་
 ཆོས་མེད་པར་བསྟན་ཟེན་ཏོ། །འགྲེལ་བ་འདིས་སྤྱོད་ལམ་གྱི་གངས་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་ལྟན་ཞིང་རྟོན་
 ཀྱི་པའི་རྣམ་རྟོག་བཞི་དང་བཅས་པའི་བྱད་པར་ལྟར་བཞེད་དེ། །དག་སྤྱིང་ཆེ་ཡོད་བྱུང་གི་རྣམས་
 ཀྱང་ངོ། །རྒྱན་སྤང་དུ་བྱད་པར་དང་པོ་བཞིས་འཕགས་པར་བསྟན་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་རྟོག་པ་
 བཞིས་གངས་བཞེན་དུ་སྤྱོད་ལམ་འདི་དག་ཀྱན་ནས་ཉན་ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ་
 ཞེས་གསུངས་ཤིང་དེ་ནས་དེ་བཞེན་དུ་རི་སྐད་བཤད་པའི་རྟོག་པ་དང་ལྟན་པ་ལ་བརྟེན་པ་འདི་
 དག་རེ་རེ་ཞིང་ཅུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་ཡང་བརྗོད་
 པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་བྱད་པར་རྣམ་པ་ལྔ་ཞེས་འཆད་དོ། །འདིའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་རྟོག་པ་དོར་
 བའི་བྱད་ཆོས་ལྔ་ཞེས་འདོད་ཀྱང་། ཉན་རང་གི་སྤྱོད་ལམ་བྱད་པར་དང་བྲལ་བར་སྟོན་པ་ན་
 རྟོག་པའི་བྱད་ཆོས་མེད་པར་བསྟན་གྱི་ཅུང་འབྲིང་གི་དབྱེ་བ་མེད་པར་མ་བསྟན་པས་དེ་མི་འཐད་
 དོ། །དེས་ན་གཞུང་འདི་ལྟར་སྤྱར་ཏེ། འདི་དག་རེ་རེ་ཞིང་ཅུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་
 བས་རི་སྐད་བཤད་པའི་རྟོག་པ་དང་ལྟན་པ་ལ་བརྟེན་པས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་ཡང་བརྗོད་
 པར་བྱ་བ་ཡང་ཡིན་པས་ཞེས་འགྲེལ་བ་འདི་ལྟར་དུ་དབྱེ་བ་འཕགས་གཞི་དུ་བྱའོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་བྱད་ཆོས་ལྟར་བསྟན་ན། ཁ་ཅིག་འདི་སྟམ་དུ་ཐེག་པ་ཆེ་ཅུང་གི་སྤྱོད་ལམ་འདི་
 གཉིས་དམིགས་པ་བདེན་བཞིར་མཚུངས་པ་དང་། བྱད་ལས་རང་རང་གི་མཐར་ཐུག་པའི་སྤངས་
 རྟོགས་ཙམ་སྐྱབ་པ་དང་། ཡོངས་འཛིན་སངས་རྒྱས་སུ་བྱད་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་པ་དང་།
 བྱད་ལས་དང་། ཡོངས་འཛིན་ལ་བྱད་མེད་དོ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་སྐྱེ་བས་དེ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ལྟ་

བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་དམིགས་ཀྱིས་ནི་རྟོགས་པའི་བྱ་བ་བསྟན་ཏེ། ཉན་རང་གིས་ནི་བདེན་
བཞི་ཙམ་ཞིག་གཏན་ལ་དབབ་པའི་གཞི་དམིགས་པར་བྱས་ནས་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཤེས་
པར་བྱེད་པས་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པའི་དམིགས་ཀྱིས་ཅན་ཡིན་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱིས་ནི་མི་རྟག་
སོགས་ཀྱིས་བྱ་བ་དུ་བྱས་པའི་བདེན་བཞི་གཏན་ལ་དབབ་བྱ་བྱས་ནས་མི་རྟག་སོགས་
སྲུ་ཞེན་བྱར་མི་བདེན་པར་གཙོ་བོ་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་དམིགས་ཀྱིས་ཅན་ལོ། །འདི་
ནི་རྩ་འགྲེལ་གྱི་བཞེད་པ་སྟེ། ཁ་ཅིག་ཉན་རང་གིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་པ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱིས་རང་
གཞན་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར་དམིགས་པའི་བྱ་བ་འདོད་པ་དང་།
གཞན་དག་བདེན་བཞི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་པས་ཞེས་འདོད་པ་ནི་དོན་མིན་ལོ། །རྒྱ་དང་ལྷན་
ཆོས་ཀྱིས་ནི་བྱེད་ལས་བསྟན་ཏེ། འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་རྟོགས་རིགས་ཐམས་ཅད་ཆང་
བར་སྐྱེད་པ་དང་། རང་འབྲས་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ལམ་རྣམས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་སྒྲིབ་གཞུང་འཛིན་གྱི་
རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་བྱེད་ཏེ་སྐྱེད་པས་སོ། །དེས་ན་རྟོག་པ་སྤང་བྱར་ལྷན་པ་བྱེད་ཆོས་ཡིན་
པའི་བྱིར། མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡོངས་འཛིན་གྱི་
བྱ་བ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་བཞི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་བྱེད་པར་ལྷ་ལྷན། ཉན་རང་གི་སྒྲོར་
ལམ་བྱེད་པར་ལྷ་བྲལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་དམིགས་ཚུལ་སྒྲ་ཆོགས་སྲུ་བསྟན་པ། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་
བཤོ། །དང་པོ་ནི།

འགྲེལ་པ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཐོས་པ་ལ་སོགས་
པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པ་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་
དགོ་བའི་རྩ་བའི་འོག་ཏུ་བདེན་པ་བཞི་རྟོགས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་
དང་མཐུན་པ་བཞི་སོ། །འཛིན་རྟོག་པའི་སྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་བ་བློ་བར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དགོ་བའི་
རྩ་བ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་རྩ་མོར་གྱུར་པ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་བཟོད་པར་གྱུར་པ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་

ཚོས་ཀྱི་མཆོག་ཅེས་བྱ་བ་རྒྱུ་དུ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བས་སམ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་
དང་འབྲེལ་བའི་དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་གང་ཟག་གི་བྱེ་བྲག་གིས་རྒྱུ་དུ་དང་འབྲེལ་དང་
ཆེན་པོ་ནི། འཆད་པར་འགྱུར་བ་དམིགས་པའི་བྱང་པར་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་བདེན་པ་བཞིའི་དངོས་པོ་
ལ་དམིགས་པ་དང་། ཚོས་སུ་ལྟ་བའི་གཉེན་པོ་ཉིད་གྱིས་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་
པའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་རྟོགས་པའི་རྒྱུའི་ངོ་བོ་དང་། དགེ་བའི་བཞེས་
གཉེན་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། མཐོང་བ་དང་
སྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་གཟུང་བ་དང་། འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་འཆད་
པར་འགྱུར་པའི་རྒྱལ་དང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ནི། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་རྩོ་བ་ལ་སོགས་པ་
ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསེར་ཐོང་། བྱང་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ན། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་
ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞི་པོ་རྒྱུ་དུ་དང་འབྲེལ་དང་ཆེན་པོ་རྣམས་ནིའོ། །ངེས་
འབྱེད་ཆ་མཐུན་རིམ་བཞེན་ན། འདི་ལ་གསུམ་ལས། རྒྱུའི་བྱང་པར་ནི། ཐོས་པ་དང་སོགས་
བས་བསམ་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པ་ཐར་པའི་ཆ་མཐུན་གྱི་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་
ཉིད་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེའི་འོག་ཏུ་སྟེ་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའོ། །དམིགས་རྣམ་གྱི་
བྱང་པར་ནི། རང་འབྲས་བདེན་བཞི་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་དང་དམིགས་རྣམ་
རྗེས་སུ་མཐུན་པའོ། །ངོ་བོའི་བྱང་པར་ནི། ཚོས་མཆོག་མན་ཆད་ཀྱི་གང་ཟག་འཛིག་རྟེན་པ་དང་
འཕགས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ལྟ་བུ་སྟོང་འཛིག་རྟེན་པ་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་
སྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །བཞི་པོ་གང་ཞེ་ན། རྩོ་བར་གྱུར་པ་དང་ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་ཡང་རྩོ་བ་
རྣམས་ཞེས་སོགས་རྣམ་དབྱེ་དང་པོའི་ཆོག་གིས་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་བསྟན་ལ། རྩོ་བར་གྱུར་པ་
ཞེས་སོགས་གྱུར་པའི་སྐྱས་སྐྱུའི་ཆོག་ཏུ་བརྟེན་པའོ། །རྒྱུ་འབྲེལ་ཆེན་པོའི་བྱང་པར་གང་ན། རྒྱུ་
དུ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་ཐོག་མ། བར་དང་། ཐ་མར་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བས་བཞག་ལ། སམ་གྱི་དོན་

ཡང་ན་བྱང་མེས་དབང་པོ་རྒྱལ་འབྲིང་རྫོང་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཏེ་སྒོ་ནས་འཛོག་གོ། །གང་ལས་ན། ཉན་ཐོས་དང་སོགས་པས་རང་རྒྱལ་སོགས་སོ། །གང་གིས་ན། ལྷ་ལས་དང་སོ་དམིགས་པའི་བྱང་པར་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི། རྒྱལ་བཤད་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་བདེན་བཞིའི་དངོས་པོ་སྟེ་བྱང་ཆོས་མི་རྟག་སོགས་ལ་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པའི་བྱང་པར་ནི། མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་'སྟེ་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པའོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཆོས་བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་གཉེན་སོ་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །རྒྱའི་བྱང་པར་ནི། འབྲས་བུ་ཡི་ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་གྱི་རྟོགས་རིགས་རྟོགས་པ་སྟེ། ཐོབ་པའི་རྒྱའི་ངོ་བོ་དང་། ཡོངས་འཛིན་གྱི་བྱང་པར་ནི། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་འཆང་རྒྱ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སངས་མ་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་སྤྱིད་ཞེར་ལྷང་བ་ལས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། ལྷན་ཆོས་ཀྱི་བྱང་པར་ནི། ཅེ་སྟོར་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་རང་འབྲས་མཐོང་སྟོམ་གྱི་ལམ་གྱིས་སྤང་བར་བྱ་བའི་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་བཞི་པོ་རྒྱལ་བཤད་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱལ་དང་རྒྱུད་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའོ། །

གཉིས་པ་(ཉན་རང་གི་སྦྱོར་ལམ་བྱང་པར་ལྷ་བྲལ་)ནི།

འབྲེལ་བ། དེ་དག་གི་རྫོ་བར་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་ཅ་བ་ནི། ལུགས་ལས་གཟུགས་སུ་བྱང་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པ་དང་། བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་གཉེན་སོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པ་དང་། རང་གི་ཐེག་པ་རྟོགས་པ་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་དང་། ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་བཞི་དང་མི་ལྷན་པར་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསེར་ཐོང་། ཉན་རང་གི་སྦྱོར་ལམ་དེ་བྱང་པར་ལྷ་དང་བྲལ་བར་ཅིས་ཤེས་ཤེ་ན། འབྱུང་ངོ་གང་ལས་ན། ལུགས་ལས་ཏེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལུང་ངམ་སྟེ་སྟོན་ལས་སོ། །གང་ན། ཉན་རང་དེ་དག་གི་རྫོ་བ་སོགས་ཀྱི་དགེ་ཅའི་དམིགས་རྣམ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་ནིའོ། །རི་ལྷར་ན། གཟུགས་

སྲ་རྒྱུ་བ་དང་སོགས་པས་ཉམས་སྲ་སྤྱོད་བ་མཚན་མར་འཛིན་པ། སེམས་ཡུལ་ལ་འདུ་བྱེད་པ། ཡུལ་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་པའི་སྤང་པོ་ལྗེའི་དངོས་པོའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བདེན་བཞི་དག་པ་བ་ལ་དམིགས་པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ཙམ་གྱི་རྣམ་པར་ཞུགས་པ་དང་། ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་རེ་རེ་བ་རྟོགས་པ་སྟེ་ཐོབ་པ་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་གྱུར་བའི་རྒྱ་དང་། ཐབས་མཁས་ཀྱི་དགོ་བཤེས་ཀྱིས་དམན་ལམ་ལས་ཡོངས་སྲ་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གོགས་སྲ་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་བཞི་རྒྱུད་ལ་མི་ལྟན་པར་འབྱུང་ངོ་ཞེས་དེ་ལྟར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐེག་ཆེན་ལས་དམན་པར་གྲུབ་པོ། །འོ་ན་ཐེག་དམན་གྱི་ལུང་ལས་རང་གི་སྤྱོད་ལམ་བྱེད་པར་དེ་དག་དང་བྲལ་བའི་དམན་པར་སྟོན་པ་མི་འཐད་ཅེ་ན། ཐེག་དམན་གྱི་ལུང་ལས་བྱེད་པར་དེ་དག་མེད་པའི་སྟོན་པ་དམན་པར་མ་གསུངས་ཀྱང་། ཉན་རང་གི་དམིགས་རྣམ་ལ་སོགས་པ་འདི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་ལས་དམན་པར་གྲུབ་པ་ལ་དགོངས་ནས་བྱེད་པར་ལྷ་བྲལ་དུ་བསྟན་པར་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་(བྱང་སེམས་ཀྱི་དམིགས་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་སྲ་བསྟན་པ་)ནི།

འབྲེལ་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་རྣམས་ཀྱི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྣམས་ནི། ཐབས་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་རྒྱུའི་སྟོན་པ། ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་འབྲས་བུའི་སྟོན་པ། ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་པ། ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྟོན་པ་ཇི་ལྟར་སྲིད་པ་བཞིན་བདེན་པ་བཞིའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་བདེན་པ་བཞི་ལ་ཀྱན་དུ་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །མདོར་བསྡུས་ཏེ། རྣམ་པར་བཤོལ་བ་ཙམ་དུ་བརྗོད་པར་འདོད་པས་མ་སྟོས་སོ། །གང་གི་ཕྱིར་འདི་ནི་རྣམ་པར་གཞན་པ་གཞན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་གང་དུ་ཡང་སྲུན་འབྱེན་པ་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ། །

གསེར་སྤང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་རྣམས་ཀྱི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་རྒྱུའི་སྟོན་པ་ཇི་ལྟར་སྲིད་པའམ་རིགས་པ་བཞིན་དུ་བདེན་པ་བཞིའི་

དངོས་སོ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ལ་ཞེས་ནམ་པར་སྦྱར་ཏེ་ལྷག་མ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་
བཅོད་པ་འབྲིང་གི་སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་རྒྱུའི་སྒོ་ནས་དམིགས་ཏེ། སྐྱེ་བ་དང་ངེས་འབྱུང་མེད་པ་
ཉོགས་པ་འདི་ནི་ལུས་སོགས་དག་པ་ལྟེན་གྱི་ཕྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་
མཆོག་ཆུང་དུའི་སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་དམིགས་ཏེ། དཔའ་བར་འགོ་བ་ལ་
སོགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་འདི་ནི་སེམས་ཅན་ལ་པན་པའི་འབྲས་བུ་དང་ལྷན་ནོ་ཞེས་ཉོགས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྲུམ་པ་ནི་འབྲས་བུ་སྔོན་དུ་མ་ཉོགས་པར་སྦྱེད་པའི་རྒྱས་པ་རྣམས་པར་བྱེད་ལ།
ཕྱི་མས་ནི་འབྲས་བུ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ལ་དངོས་སུ་ཡོད་པར་ཉོགས་ནས་རྣམས་པར་བྱེད་
དོ། །བཅོད་པ་ཆུང་དུའི་སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དམིགས་ཏེ། རོན་དམ་པར་ངོ་
བོ་ཉིད་མེད་པ་འདི་ཉིད་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ངོ་བོ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཛིན་པས་སོ། །རྣམ་པ་ལྷག་མ་
དགྲའི་སྐབས་ཀྱི་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་དམིགས་ཏེ། བདེན་བཞི་སྟོས་བྲལ་
དོན་དམ་པ་དེ་རྣམས་པར་བྱེད་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གྱི་རྣམ་པ་གཉིས་ལས་
དང་པོ་ལ་རྒྱ་འབྲས་བུ་ངོ་བོ་ཉིད་དང་གསུམ་རྣམས་པར་བྱེད་ལ། དོན་དམ་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་
པ་ཁོ་ནར་ཟད་དོ། །དེ་ལྟར་རྣམས་པ་དུ་མས་དམིགས་པ་དེ་ཡང་ཞེན་པ་མེད་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་
པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སོ། །འདི་དག་གི་སྐབས་རྣམས་ནི་རྒྱན་སྒྲུང་གི་བཞེད་པ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་
བཀོད་པ་ལྟར་བདག་གིས་ཀྱང་བྲིས་སོ། །

འདི་ལས་གཞན་དུ་ཀྱན་འབྱུང་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཕྱེད་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་ཀྱན་
འབྱུང་གི་འབྲས་བུ་དང་། འགོག་པ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པས་ངོ་བོ་ཉིད་དང་།
ལམ་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་དམིགས་ཞེས་རིགས་ཀྱིན་འཆད་པ་དང་། ཤེར་འབྱུང་གིས་
ཀྱན་འབྱུང་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་
ཀྱི་རྒྱ་དང་། ཉོགས་བཞིན་པའི་འབྲས་བུ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། ཐ་མི་
དད་པའི་བདག་ཉིད་ཆོས་ཉིད་དེ་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སམ། མཛོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་

པའི་རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་དམིགས་པ་རྣམས་ལ་སྦྱབ་པ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་སྟེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་
 བོ། །ཞེས་དང་། ཆོག་གསལ་དུ། རྒྱུ་ལྡན་ཞི་ཐེག་པ་མ་ལུས་པའི་ལོ། །འབྲས་བུ་ནི་སངས་རྒྱས་
 ཉིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་པའི་རྒྱུར་རྒྱུར་བས་སོ། །དེ་མོ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་ངེས་
 པར་གནས་པ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་པ། །འདི་ལྟར་ཆོས་ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་
 འབྱུང་བའི་ཚུལ་ལས་སོ། །ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྟོན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ཡང་
 ཀུན་རྫོབ་པའི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་དུ་མར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་
 བའི་མཐུའི་ཆེ་བས་གནས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདིར་ནི་རང་བཞིན་
 གཅིག་ཉིད་ལས་སྣ་ཆོགས་པར་འབྱུང་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མཐུའི་ཆེ་བ་ཡིན་ལ། སྣ་ཆོགས་
 གྲང་གཅིག་ཁོ་ན་འདི་ལྟར་སྟོས་པ་མེད་པར་འབྱུང་བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་བའོ་
 ཞེས་འཆད་པ་རྣམས་ནི་སྟོབ་དཔོན་ཀྱི་དགོངས་པ་མིན་ཏོ། །རྣམ་པ་བཞི་པོ་དེའི་སྟོན་པ་དམིགས་
 པར་མ་ཟད་རྣམ་པ་གཞན་ཀྱིས་གྲང་བདེན་པ་བཞི་ལ་ཀུན་རྟུ་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་
 བྱའོ། །དེ་ཡང་རི་འབྲ་བ་ཞེ་ན། སྤྲ་མ་ཉན་རང་གི་རྣམ་པའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་མི་རྟག་པ་
 ལ་སོགས་པ། བཅུ་དྲུག་གི་སྟོན་པ་གྲང་དམིགས་སོ་ཞེས་བཤད་ན་འགྲིག་ལ། རིགས་བྱིན་ལྟར་
 མངོན་ཞེན་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་གཞན་ཀྱིས་གྲང་ཞེས་འཆད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། མངོན་
 ཞེན་མེད་པའི་རྣམ་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པས་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་རིགས་པས་སོ། །འོ་
 བ་རྣམ་པ་དེ་དག་ཆང་བར་འདིར་སྟོན་ཅིག་ཅེ་ན། མདོར་བསྟུས་ཏེ་སོགས་སོ། །

བཞི་པ་(དེ་ལ་ཚད་པ་སྤང་བ་)ནི། གལ་ཏེ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ལས་མང་བའི་རྣམ་པ་གཞག་དེ་དག་མི་
 འཐད་དེ། མཛོད་ལས། རི་མེད་བཅུ་དྲུག་གཞན་རྣམ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པས་ཤེ་ན། ཐེག་ཆེན་
 ཀྱི་རྣམ་པ་གཞག་འདི་ལ་ནི་ཐེག་པ་གཞན་ཐེག་དམན་ཀྱི་ལུགས་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་སྐབས་གང་
 དུ་ཡང་སུན་འབྱིན་པ་བཛོད་པར་མི་བྱ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ལུགས་འདི་ནི་ཐེག་དམན་
 ཀྱི་རྣམ་པ་གཞག་ལས་གཞན་མི་མཚུངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་སྟེ་བྱུང་བ་སྐབས་པ་

ན་གྱེ་བླ་གསུམ་ལ་མ་གྱི་དམིགས་ཀྱི་ལ་ཡང་གོ་བར་འགྱུར་རོ། །རིགས་བྱིན་མང་པོས་བཀྱར་བ་
དག་བདག་ཅག་གི་སྡེ་སྡོད་ལ་ཐེག་ཆེན་མི་སྣ་དང་བས་དེ་སངས་རྒྱུ་གྱིས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ལ་
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་ཀྱང་ག་ལ་ཡོད་ཅེས་པའི་ལན་དུ་གཞུང་འདི་བཏོན་
ནས་ཐེག་ཆེན་བཀར་ལྷན་པར་བྱེད་ཀྱང་། ཨར་གྱིས་ཅོད་པ་སློང་ཚུལ་སྤར་བཤད་པ་དེ་ཡང་
མཛད་དེ་དེ་ཉིད་འགྲིག་པར་མཐོང་ངོ། །

གཉིས་པ་(ཁྱད་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། དམིགས་ཀྱི་རྒྱ་གསུམ་དང་། མཚུངས་ལྡན་
རྟོག་པ་དང་། ཡོངས་འཛིན་དགོ་བཤེས་ཀྱི་བྱད་པར་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
སྤྱིའི་མཆོམས་སྤར་བ། སོ་སོའི་དབྱེ་བ་བཤད་བ། བརྗོད་ཚུལ་ལ་ཅོད་པ་སྤར་བའོ། །དང་པོ་ནི།
འགེལ་བ། དམིགས་པ་དང་རྣམ་པའི་བྱད་པར་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར་དམིགས་པ་
དང་རྣམ་པ་དག་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བདུན་གྱིས་བཤད་དེ།

གསེར་ཐོང་། དམིགས་པ་དང་ཞེས་སོགས་སོ། །སྒྲིམ་ལམ་ལ་གདམས་པའི་སྐབས་སུ།
བྱང་སེམས་ཅེ་མོའི་སྦྱོན་དུ་མི་ལྟང་བ་དེ་ལྟ་བུའི་དགོ་ཅ་རྟོགས་པར་བགྱི་བར་འཆལ་བའི་བྱང་
སེམས་ཀྱིས་ལུལ་ལ་བསྐབས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ལྷ་རིའི་བྱས་རབ་འབྱོར་ལ་སྦྱོན་
དེ་རྒྱུ་ཤིང་རབ་འབྱོར་གྱིས་ཐབས་མི་མཁས་པས་བྱིན་དུ་ག་དང་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་ལ་བཏེན་ཏེ་
ཉན་རང་གི་སར་ཡང་མི་ལྟང་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོན་མེད་པར་མི་འཇུག་པའོ། །ཞེས་སྒྲིམ་པ་དང་།
ལྷ་རིའི་བྱས་རབ་འབྱོར་ལ་དེ་ལྟ་བུ་དེ་ཅེའི་ཕྱིར་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོན་དུ་འགྱུར་ཞེས་རྒྱུ་ཤིས་པས་ན།
བྱང་ཆེན་གྱི་སྦྱོན་ནི་ཆོས་ལ་སྤེད་པའོ། །ཞེས་སྒྲིམ་པ་དང་། ལྷ་རིའི་བྱས་རབ་འབྱོར་ལ་ཆོས་
ལ་སྤེད་པ་གང་ཡིན་རྒྱུ་ཤིས་པའི་ལན་དུ་དམིགས་ཀྱི་མདོ་འདི་གསུངས་ཏེ་འདི་ནི་གདམས་པ་ག་
དང་སྦྱོར་ལམ་གཉིས་ཀྱི་མདོ་ཡི་འབྲེལ་ལོ། །

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་)ལ་བཞི། རྟོན། ཅེ་མོ། བཟོད་པ། ཆོས་མཆོག་གི་དམིགས་
རྣམ་མོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཅེ་བ་དང་། འགེལ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྒྱུང་དུ་འབྲིང་ཆེན་

པོའི་དམིགས་ཀྱི་མོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས།

ཅ་བ། དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ། །བདེན་པའི་རྟོན་ཅན་དེ་ཡི་ནི། །

རྣམ་པར་མངོན་ཞེན་ལ་སོགས་འགོག་། ཐེག་པ་གསུམ་ཅར་འཛོལ་པའི་རྒྱ། །

གཟུལ་སོགས་འདྲ་འགོད་གནས་བྲལ་དང་། །གནས་དང་བཏགས་དང་བརྗོད་དུ་མེད། །

གསེར་མེད། དམིགས་པ་ནི། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་བདེན་པ་བཞིའི་རྟོན་ཆོས་སུ་
ཡོད་པ་ཅན་ཡིན་ལ། དམིགས་པ་དེའི་རྣམ་པ་ནི། མི་རྟག་སོགས་སུ་མངོན་ཞེན་སོགས་གསུམ་
འགོག་པ་སྟེ། བྱང་ཆེ་གཟུགས་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ལྷག་པར་གནས་
པ་དང་། ཀུན་ཤེས་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་བ་དང་། སྟོང་པ་དང་། བདག་མེད་པ་དང་། སྟོང་
པ་དང་། སྟོན་པ་མེད་ཅེས་བྱ་བར་སྤར་ལྷར་སྤར་རྟེ། མཐར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་ལྷག་པར་
གནས་པ་དང་ཀུན་ཤེས་པ་འདི་ནི་ཤུ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་གྱི་མཐུན་པའི་ཆོས་ལ་སྟེད་པ་སྟེ་སྟོན་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྟེ། འདིས་སྤྱག་བདེན་དུ་རྟོགས་པའི་དམིགས་རྣམ་བསྟན་ལ་སྐབས་འདིར་བྱོད་
རྒྱུ་དུ་ལ་བདེན་པ་བཞི་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དམིགས་རྣམ་སྟོན་པའི་མདོ་ལེ་བརྒྱད་མ་ཉི་
ལྔ་དག་སྟོང་རྣམས་སུ་སྤར་རོ། །དེ་ཡང་འདིར་ཕྱང་པོ་ལྔ་ལ་མི་རྟག་པ་ནས་བདག་མེད་གྱི་
བར་བསྟན་པས་ནི་དམིགས་པ་བསྟན་ལ་རྣམ་པ་ནི་བརྒྱུད་པའི་སྟོན་པ་སོ། །ཞེན་པ་གསུམ་ནི་
དག་ལྟ་དུ་མངོན་ཞེན་ཆེ་འབྱིང་རྒྱུ་གསུམ་ལ་བཤད་ལ། དུམ་གསུམ་གཞོད་འཛོམས་སུ། ཆེ་
འབྱིང་དུ་འཛོག་ཚུལ་དག་ལྟར་དང་འབྲེལ་བའི་གསུམ་རིམ་པ་ལྷར་འདྲེས་དང་སེམས་དང་ལྟ་
བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་བཤད་དོ། །མཐུན་པའི་ཆོས་ལ་སྟེད་པ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྟོང་
བའི་རྒྱར་གྱུར་བའི་ཕྱིར་མཐུན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཆོས་སུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་
ཆོས་ལ་སྟེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །བྱོད་སོགས་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་
གྱི་རྟོགས་རིགས་ཆང་བ་འཛོལ་པའི་རྒྱ་བྱེད་པ་ནི། ཉན་ཐོས་གྱི་ས་ལ་སྟོབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་
དུམ་འདི་ཉིད་མཉན་པར་བྱ། གཟུང་བར་བྱ། བཅང་བར་བྱ། བསྐྱུག་པར་བྱ། ཀུན་རྒྱུ་བར་བྱ།

ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་དང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་སྒྲོབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་། ཞེས་ལྷར་ལྷར་གསུངས་ནས། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། འདི་ལྷར་ཡུམ་འདི་ལས་བྱང་ཆེན་མས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སའམ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའམ་
བྱང་སེམས་ཀྱི་སའམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་གང་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་རྣམས་
རྒྱ་ཆེར་བསྟན་ཏེ། ཞེས་སོ། འདི་ལ་དག་ལྡན་དུ། ཐེག་པ་གསུམ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་པ་རྣམ་པ་གསུམ་
ཐོབ་པའི་རྒྱར་གང་དག་རིགས་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་དམན་པ་ཡང་འཐོབ་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་བཤད་ཀྱང་། ཀྱུ་ལན་ཏས་མྱང་འདས་གསུམ་ཀྱི་རྒྱ་ལ་བཤད་པའི་དོན་འབྲས་བུའི་
ཐེག་པའི་ཡོན་ཏན་ཡར་ལྡན་འདུས་པའི་རྒྱ་ལ་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(འཕྲིང་གི་དམིགས་རྣམ་)ལ་གཉིས་ལས། དམིགས་པ་ནི། འདུ་འགོད་སྟེ་འཛིག་དང་
བྲལ་བའི་གཟུགས་སོགས་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་ནི། གནས་བྲལ་རྒྱན་མི་འབྲ་བར་འདུག་པ་དང་གནས་
པ་དེ་ལས་བསྒྲོག་པར་འདུག་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་བ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་གིས་གཟུགས་
ཀྱི་འདུ་བ་དང་འགོད་པ་མ་འཆལ་མ་དམིགས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་དང་།
མིང་དེ་གནས་པ་ཡང་མ་ལགས། མི་གནས་པ་ཡང་མ་ལགས། གནས་པ་དང་བྲལ་བ་ཡང་མ་
ལགས། གནས་པ་དང་བྲལ་བ་མ་ལགས་པ་ཡང་མ་ལགས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མིང་དེ་མ་
མཆི་བ་'སྟེ། ཞེས་སོ། །འདུ་བ་སྟེ་བ་འགོད་པ་འཛིག་པ་དང་། མ་དམིགས་མ་མཐོང་ཞེས་ཆོག་
གཉིས་སྟོས་པ་ཡིད་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཡིན་ནོ། །འཕྲུལ་གཟུགས་སོགས་སྟེ་
འཛིག་ཅེས་བཏོན་ནས། སྟེ་བ་ནི་མིང་གིས་གཞན་ལས་གོ་བ་དང་། འཛིག་པ་ནི་མིང་གིས་གཞན་
ལ་སྟོན་པ་དང་། གནས་བྲལ་སོགས་ལ་བཞི་ཡོད་པའི་གཉིས་ལས་མ་སྟོས་པ་ནི། འདིར་'སྟོས་
པ་གཉིས་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །

གསུམ་པ་(ཆེན་པོའི་དམིགས་རྣམ་)ལ་གཉིས་ལས། དམིགས་པ་ནི། མིང་དུ་བཏགས་ཙམ་ཀྱི་
ཆོས་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་ནི། དེ་མིང་གང་གིས་ཀྱང་བརྗོད་དུ་མེད་པ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བད་

དང་ལྷན་པའི་ཚོས་གདགས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བགྲི་བ་གང་ལགས་པ་
དེ་ཡང་ཕུང་པོ་འཕམ་ཁམས་སམ་སྒྲེ་མཆེད་དམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་མ་འདྲེས་པ་བཙུག་གི་
བར་གང་གིས་ཀྱང་བརྗོད་པར་བགྲི་བ་མ་ལགས་ཏེ། ཚོས་སུ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་བས་སོ། །ཞེས་
དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚོས་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་
དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ནི། དགེ་མི་དགེ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཙས་
མ་བཙས། བདེ་སྤྱག་བདག་ཡོད་མེད། ཞི་མ་ཞི། དབེན་མི་དབེན། མཚན་མ་ཡོད་མེད། དངོས་
པོ་ཡོད་མེད་གང་གིས་ཀྱང་བརྗོད་དུ་མ་མཆིས་པའོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(འགྲེལ་བ་)ནི། འདིར་དེ་ལ་ཞེས་དང་། འོག་རྣམས་སུ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཞེས་པ་ནི་རྩ་
བ་དེ་དང་དེས་བསྟན་པའི་སྒྲིབ་ལམ་ལ་ཆེ་འབྲིང་གི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་བྱིར་དུ་གནས་གཞིའི་སྒྲི་
སྒྲོས་སོ། །འདི་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་བཤད་པ་དང་། རོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་
པོ་རྩོ་བ་རྒྱུད་དུ་འེགས་དམིགས་བྱའི་དམིགས་པ་ནི།

འགྲེལ་བ། ཅེས་བྱའོ། །དེ་ལ་རྒྱུད་དུ་འེགས་པ་ནི། སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་
པ་བཞི་པོ་ལ་བརྟེན་པ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་བརྟུ་དུག་ཡིན་ནོ། །

གསེར་སྤང་། སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་ལ་མི་རྟག་པ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་
པ་རྣམ་པ་བརྟུ་དུག་ནི་ཡིན་ཏེ། ཤེས་ནས་སྒྲོ་འདོགས་གཅད་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཡིན་པས་སོ། །གང་
གིས་དམིགས་བྱེད་དམིགས་པ་དེའི་རྣམ་པ་ནི།

འགྲེལ་བ། དེའི་རྣམ་པ་ནི། སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་
དང་། དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །

གསེར་སྤང་། སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་ལ་མི་རྟག་པ་སོགས་སུ་མངོན་པར་
ཞེན་པ་དང་ལྷག་པར་གནས་པ་དང་ཀྱན་ཤེས་པ་རྣམས་འགོག་པ་སྟེ། དེ་དག་ཏུ་ཞེན་བྱས་སྟོང་
པར་གཅོད་པས་སོ། །གང་དམིགས་བྱ་དང་གང་གིས་དམིགས་བྱེད་ཅེས་སྤྱག་མའི་དམིགས་

རྣམ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དམིགས་རྣམ་ལ་འདོད་ལུགས་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་
འདིར་བཤད་པའི་དོན་ནི། ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་གཞི་ནི་དམིགས་པ་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་
ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་རྒྱའི་དོན་གཅིག་ལ་རྣམ་པར་འདོད་པར་བྱ་ཞིང་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བྱད་པར་
དུ་འཕགས་པར་བཤད་པ་ནི་དེ་གཉིས་ལུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཚོས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ལ་ལུལ་དེས་
བྱས་པར་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་རྣམ་གྱི་བྱད་པར་འཆད་པ་ན་བདེན་པ་བཞིའི་དངོས་སོ་
ལ་དམིགས་པ། ཞེས་དང་། མདོན་པར་ཞེན་པ་ལ་སོགས་པ་འགོག་པ་ཞེས་བཤད་པས་སོ། །དེ་
ལྟར་ན་དམིགས་རྣམ་གཉིས་ཀ་དམིགས་བྱེད་དུ་མཚུངས་པས་བྱད་མེད་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། བྱད་
གཞི་དང་བྱད་ཚོས་ལ་དམིགས་པའི་བྱད་པར་ཡོད་པས་སོ། །

རྒྱའི་བྱད་པར་ནི།

འགྲེལ་པ། རྩོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐེག་པ་གསུམ་ཅར་གྱི་རྟོགས་པ་འཛོལ་བའི་
རྒྱའི་རོ་བོ་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་བྱའོ། །

གསེར་མེད། རྩོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པ་སྟེ་གོ་བར་ཟད་དོ། །

གཉིས་པ་བྱོད་འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ནི།

འགྲེལ་པ། འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ནི། མོས་པ་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དག་གིས་
གངས་བཞེན་དུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྦྱབ་པ་དང་། དགག་པ་དག་མི་དམིགས་ཤིང་མ་མཐོང་
བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

གསེར་མེད། མོས་པ་ཡིད་བྱེད་བྱིས་པས་སྦྱབ་པ་དང་དགག་པ་དག་མ་དམིགས་ཤིང་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ཡིད་བྱེད་འཕགས་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་མ་མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། མདོར་ན་དེ་ཁོ་ནར་དགག་
སྦྱབ་གཉིས་དང་བྲལ་བས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །

རྣམ་པ་ནི།

འགྲེལ་པ། རྣམ་པ་ནི། མིང་ཐམས་ཅད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱུན་མི་འདྲ་བ་དང་རྒྱུན་འདྲ་བར་

འབྲུག་པའི་མཆན་ཉིད་དག་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

གསེར་ཐང་། དམིགས་པ་དེ་ལ་དེ་ཁོ་ནར་མིང་གི་རྒྱན་འབྲུག་པ་དང་། རྒྱན་མི་འབྲུག་པ་འབྲུག་པའི་མཆན་ཉིད་དག་མེད་པ་སྟེ་དེ་གཉིས་གང་ཡང་རྫོང་བྱེད་དུ་འབྲུག་པ་མེད་དོ་ཞེས་རྟོགས་པ་སྟེ། རྒྱ་མཆན་ནི་མིང་ཐམས་ཅད་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དེ་ལ་ཉི་ལྔ་དང་དྲུག་གནས་པ་ནི་རྒྱན་འབྲུག་པའོ། །གནས་པ་དང་བལ་བ་ནི་རྒྱན་མི་འབྲུག་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་བཀོད་ལ་དེའི་དོན་ལ་ཀྱུ་ལན་ཉས་རང་ངེས་གསལ་བ་ཀྱུན་ལ་ཁྲབ་པའི་སྤྱི་ལ་རྒྱན་འབྲུག་པ་དང་། གསལ་བ་བྱེ་བྲག་རྣམས་ལ་རྒྱན་མི་འབྲུག་པར་འདོད་པ་ནི། གཞུང་གཞན་དུ་སྤྱི་ལ་འབྲུག་པ་དང་བྱེ་བྲག་ལ་མི་འབྲུག་པར་བཤད་པ་ཡོད་ཀྱང་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། རྒྱན་འབྲུག་མི་འབྲུག་ནི་མིང་ལ་ཅི་དགོས་པས་སོ། །སྤྱི་མ་རྣམས་བུམ་པ་མི་རྟག་པ་ཀ་བ་ནི་བྱས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མི་འབྲུག་པ་དང་། བུམ་པ་མི་རྟག་པ་བུམ་པ་བྱས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་འབྲུག་པར་འདོད་མོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་མིང་གི་རིགས་འབྲུག་སྤྱི་བརྒྱད་མར་འབྲུག་པ་ལ་རྒྱན་འབྲུག་པ་དང་། དེ་ལྟར་མེད་པ་ལ་རྒྱན་མི་འབྲུག་པ་བྱ་སྟེ། གནས་པ་རྒྱན་འབྲུག་པར་གསུངས་ལ་གནས་པ་ནི་རྒྱན་མིན་པ་ལ་མེད་པས་སོ། །མདོར་ན་རྒྱན་དང་སྐད་ཅིག་མིང་གང་ཡང་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །

གསུམ་པ་རྫོང་ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི།

འགྲེལ་བ། ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི། གཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བའི་བར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྟན་བཟགས་པའི་ཆོས་ཐ་སྙད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

གསེར་ཐང་། བརྟན་བཟགས་པའི་ཆོས་ཐ་སྙད་པ་སྟེ་མིང་ཅམ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་རྟོགས་པའི་གཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་ནོ། །

རྣམ་པ་ནི།

འགྲེལ་བ། རྣམ་པ་ནི། དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་གང་དུ་འདར་བརྫོང་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ།

གཤམ་མེད་། དམིགས་པ་དེ་དོན་དམ་པར་དག་སོགས་ཀྱི་ཆོས་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་
དོ་ཞེས་རྟོགས་པ་ལོ། །

གཉིས་པ་(དོན་བསྐྱུ་བ་)ནི།

འགྲེལ་བ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེད་པ་ལྟམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ་བར་
གྱུར་པ་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །

གཤམ་མེད་། མཐོང་ལམ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མེད་པ་འདྲ་བ་སྐྱེ་བའི་ལྟམ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དོ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ལམ་འདི་ལ་ནི་དམིགས་རྣམ་ཐུང་ལྡན་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། །ཁྱོད་
ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ལ་དམིགས་རྣམ་ཐུང་རེ་རེ་སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ན་ལོ། །

གཉིས་པ་(ཅེ་མོའི་དམིགས་རྣམ་)ལ་གཉིས་ལས་། ཅུ་བ་དང་། འགྲེལ་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས།

ཅུ་བ། གཞུགས་སོགས་མི་གནས་དེ་དག་ནི། །དེ་ཡི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་མེད། །

དེ་དག་གཅིག་གི་རང་བཞིན་གཅིག་། དེ་མི་རྟོག་སོགས་པར་མི་གནས། །

དེ་རྣམས་དེ་ཡི་ངོ་བོས་སྟོང་། །དེ་དག་གཅིག་གི་རང་བཞིན་གཅིག་།

ཆོས་རྣམས་མི་འཛིན་གང་ཡིན་དང་། །དེ་དག་མཆོན་མར་མི་མཐོང་ཕྱིར། །

ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཡོངས་རྟོགས་པ། །ཐམས་ཅད་དམིགས་སུ་མེད་པར་རོ། །

གཤམ་མེད་། ཅེ་མོ་ཆུང་དུའི་དམིགས་རྣམ་ལ་བདེན་པ་རྣམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་། བཞག་
པ་གཉིས་ལས། དང་པོའི་དམིགས་པ་ནི། གཞུགས་སོགས་དེའི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་མེད་པས་
ཞེན་ནས་མི་གནས་པ་སྟེ་གནས་ཕྱར་མེད་པའི་གཞུགས་སོགས་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་ནི། གཞུགས་
སོགས་དེ་དག་གཅིག་གཅིག་གི་རང་བཞིན་དང་རང་བཞིན་ཅན་གཅིག་པ་ཐ་དད་མེད་པ་སྟེ། བྱང་
ཆེན་ཡུམ་ལ་སྟོད་པས་གཞུགས་ལ་གནས་པར་མི་བགྱེད། །ཞེས་དང་། གཞུགས་གཞུགས་ཀྱིས་
སྟོང་། ཞེས་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་གཞུགས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ལགས་པ་དེ་ཡང་གཞུགས་མ་
ལགས་སྟོང་པ་ཉིད་ལས་གཞན་ན་ཡང་གཞུགས་མ་མཆིས་ཏེ། གཞུགས་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་

ཉིད་གཞུགས་སོ། །ཞེས་སོ། །གཞུགས་ཉིད་སྟོང་པས་ནི་རྟག་པ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་གཞུགས་ཀྱིས་
 བྱི་ཆད་པའི་མཐའ་བཀག་གོ། །གཉིས་པ་ནི་དེ་མི་རྟག་ནས་ངོ་མོས་སྟོང་གི་བར་དང་། དེ་དག་ཅེས་
 པའི་རྟག་པ་གཅིག་གོ། །འདི་ལ་བདེན་པ་བཞིའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དམིགས་རྣམས་གཉིས་གཉིས་
 ལས། སྤྱག་བདེན་གྱི་དམིགས་རྣམས་ནི། བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྟོན་པས་གཞུགས་མི་རྟག་གོ་ཞེས་
 གནས་པར་མི་བཟུང་སྟེ་ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞུགས་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་དང་ཞེ་བ་ལ་སྤྱར་
 བས་གཞུགས་མི་རྟག་པ་ཉིད་གཞུགས་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་སྟེ། གཞུགས་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་
 སྟོང་པ་ཉིད་གང་ལགས་པ་དེ་ཡང་གཞུགས་མི་རྟག་པ་ཉིད་མ་ལགས། སྟོང་པ་ཉིད་ལས་གཞན་
 བ་ཡང་གཞུགས་མི་རྟག་པ་ཉིད་མ་མཆིས་ཏེ། གཞུགས་མི་རྟག་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་
 གཞུགས་མི་རྟག་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་ལྷག་མ་གསུམ་ལ་ཡང་སྤྱར་ནས་སོ། །སྐབས་འདིར་ཀུན་འབྱུང་
 གི་རྣམས་པ་བཞི་ལ་ཡང་དམིགས་རྣམས་སྤྱར་རོ་ཞེས་ཉི་ལྔ་ལས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བདག་
 ཉིད་ཆེན་པོས་མདོ་ལས་སྟོང་ཉིད་མཆོན་མེད་སྟོན་མེད་དཔེན་པ་བཞི་ལ་སྤྱར་ལྟར་གསུངས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་སོགས་བཞི་བཀག་པ་སྟོར་རོ། །འགོག་བདེན་གྱི་དམིགས་རྣམས་ནི། དེ་བཞིན་
 ཉིད་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཆོས་ངེས་པ་ཉིད་ཡང་དག་མཐའ་ལ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་རྣམས་
 སོ། །དེ་ལྟར་བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་དམིགས་རྣམས་ལ་ནི། དེ་མི་རྟག་སོགས་ནས། དེ་དག་
 གཅིག་གི་རང་བཞིན་གཅིག །ཅེས་པའི་དོན་སྤང་བས་རྟག་པ་གསུམ་པོ་དེས་བསྟན་ཏོ། །ལམ་
 བདེན་གྱི་དམིགས་རྣམས་ནི། ཆོས་རྣམས་མི་འཛིན་གང་ཡིན་དང་། །ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་
 གཞུང་འདིས་མཆོན་མར་གཞུང་བྱས་སྟོང་པའི་ཆོས་རྣམས་དམིགས་པར་བྱགས་ལ་བསྟན་ནས་
 དེ་ལྟར་མི་འཛིན་པའི་རྣམས་པ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆེ་ཐབས་མི་མཁས་པས་བདག་
 ཏུ་བཟུང་བ་དང་བདག་གིར་བཟུང་བ་ལ་གནས་པའི་ཡིད་ཀྱིས་གཞུགས་ལ་གནས་ན་དེ་གཞུགས་
 མཛོན་པར་འདུ་བཟུང་བ་ལ་སྟོན་གྱི་ཡུམ་ལ་མི་སྟོན་དོ། །ཞེས་དངོས་སུ་བྱང་པོ་ལྷ་ལ་བདག་དང་
 བདག་གིར་བཟུང་བའི་ཉེས་པ་བསྟན་པའི་སྟོན་ནས་བྱགས་ལ་འཛིན་པ་དེ་གཉིས་དང་བྲལ་བར་

རྟོགས་པར་བྱ་ཞེས་དམིགས་པ་བསྟན་ཏོ། །

དེ་ནས་དེ་ཅིའི་སྒྲུབ་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་ནི་འདི་ལྟར་གཞུགས་ནི་ཡོངས་སུ་
གཞུང་བ་མ་མཆིས་པ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས་ཅི་ནས་ཀྱང་ཆོས་གང་ལ་ཡང་ཡིད་རྣམ་པར་མི་རྒྱ་བ་
དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཡོངས་སུ་མི་འཛིན་པར་གསུངས་སོ། །བདག་ཉིད་
ཆེན་པོ་ནི་ཆོས་རྣམས་མི་འཛིན་ཞེས་པའི་རྟེན་པ་གཅིག་པོ་འདིས་ལམ་བཤེན་དང་། ཅེ་མོ་འབྲིང་
གི་རྣམ་པ་ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་པར་བྱས་ནས་ཅེ་མོ་རྒྱུང་དུའི་ལམ་བཤེན་གྱི་དམིགས་པ་བཤེན་པ་
དང་པོ་གསུམ་གྱི་དམིགས་པ་སྟོན་པའི་གཞུང་གིས་བསྟན་ཅིང་། དེ་དག་མཆོན་མར་ཞེས་པའི་
རྟེན་པས་འབྲིང་གི་དམིགས་པ་བསྟན་པ་འཕགས་པའི་དགོངས་པར་འཆད་པ་ནི། མདོ་ཆོག་
ལ་པལ་ཆེར་འགྲིག་པ་སྟམ་བྱེད་ཀྱང་དགོངས་པར་རུང་ཟད་མ་སོང་སྟེ། ཉི་སྒྲུང་ལས། ལམ་
བཤེན་གྱི་དམིགས་རྣམ་གྱི་མདོ་སྦྱར་རྩལ་སྤར་ལྟར་མཛད་པའི་མཐུག་ཏུ་འདི་ནི་ཅེ་མོ་རྒྱུང་དུ་
ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ནས་འབྲིང་པོ་ནི་ཞེས་མཆོམས་སྤར་ནས་དམིགས་རྣམ་རིམ་
བཞིན་སྤར་བ་དང་གོ་རིམ་མི་མཐུན་པས་སོ། །གང་དག་རྟེན་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་བཤེན་པ་མ་
བཞག་པའི་དམིགས་རྣམ་དང་དེའི་འོག་མ་གསུམ་གྱིས་བཤེན་པ་བཞག་པའི་དམིགས་རྣམ། དེ་
ནས་གཉིས་གྱིས་འབྲིང་དང་། དེ་ནས་གཉིས་གྱིས་ཆེན་པོའི་དམིགས་རྣམ་བསྟན་པ་འཕགས་
པའི་དགོངས་པར་འཆད་པ་ནི། དག་ལྷན་གྱི་བཤད་པ་མཐོང་ནས་ཉི་སྒྲུང་གི་བཤད་པ་མ་ངེས་
བཞིན་དུ་སྤར་བས་ཆེར་ཅིངས་སོ། །ངེས་ན་འཕགས་པའི་བཞེད་པ་ནི་ཁོ་མོས་བཀོད་པ་ཇི་ལྟ་
བ་བཞིན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བཤེན་བཞིའི་དམིགས་རྣམ་གྱིས་ནི་གཞུགས་སོགས་ལ་མི་གནས་
པའི་དམིགས་རྣམ་དང་པོ་དེ་ཉིད་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་པར་བཞེད་དོ། །ལམ་བཤེན་གྱི་
དམིགས་པ་དེ་མི་རྟག་སོགས་ཞེས་པའི་རྟེན་པ་གཉིས་གྱིས་བསྟན་པར་བྱས་ན། མདོ་ལ་དེའི་ངོ་
མོས་སྟོང་དང་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་དོན་མི་སྒྲུང་བས་མདོ་དང་མི་འགྲིག་གོ། །མདོ་མཆོམས་འབྲེད་
རྩལ་འདི་ནི་ཉི་སྒྲུང་ཇི་བཞིན་དུ་ལེ་བརྒྱད་མར་བྱེ་ལ། འོན་ཀྱང་དེར་ཅེ་མོ་རྒྱུང་དུ་ལ་བཤེན་པ་

བཞག་མ་བཞག་གི་དམིགས་རྣམ་གཉིས་བྱས་ནས་མདོ་མ་བྱངས་སོ། །ཚུལ་འདི་ལ་ནི་བྱིས་ཀྱི་
རྒྱུ་བྱེད་པལ་མོ་ཆེ་ལ་དགའ་མི་དགའི་བེ་ཆོམ་མི་སྤང་ཞིང་། འགའ་ཞིག་ལ་བེ་ཆོམ་བྱུང་ཡང་མ་
གོ་སྤང་བས་བདག་གིས་འབད་དོ། །

གཉིས་པ་ཅེ་མོ་འབྲིང་གི་དམིགས་རྣམ་ནི། དེ་དག་མཆོན་མར་མི་མཐོང་བྱིར། །ཞེས་པས་
བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་མཆོན་མར་གཟུང་བྱས་སྟོང་པ་ལྷགས་ལ་དམིགས་པར་བསྟན་ནས་དེ་ལྟར་མི་
འཛིན་པའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་གསུངས་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་ནི་མཆོན་མར་གཟུང་བར་བསྐྱེ་བ་མ་ལགས་
ཏེ་མཆོན་མ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ལགས་སོ། །མཆོན་མ་ཡང་གང་ཞེ་ན། ཞེས་པའི་ལན་དུ་གཟུགས་
ནས་ཡང་དག་མཐའི་བར་རྣམས་མཆོན་མར་གསུངས་པས་དམིགས་པ་བསྟན་ཏོ། །སྐབས་འདིར་
མདོ་ལས་ཡུམ་མཆོན་མར་བཟུང་བ་ཞིག་ལགས་ན་ནི་ཀུན་ཏུ་རྒྱ་བྲེང་བ་ཅན་ཡང་བསྟན་པ་འདི་
ལ་མི་མོས་པ་དང་། མཆོན་མ་མེད་པའི་བྱིར་བྲེང་བ་ཅན་དད་པའི་ཇེས་སུ་འབྲང་ཞིང་ལྷག་པར་
མོས་ནས་སྐྱོགས་གཅིག་པའི་ཤེས་པས་ཞུགས་ནས་ཆོས་གང་ཡང་མི་འཛིན་པར་གསུངས་པའི་
འགྲེལ་པར། རྒྱན་སྤང་ལས། དེ་ལ་ཀུན་ཏུ་རྒྱ་བྲེང་བ་ཅན་དཔེར་བྱས་པ་ནི་སྤྱི་སྟོན་པ་དང་
འབྲེལ་བས་ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་ལངས་པ་ནི་དེ་ལྷག་པར་མོས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དོན་དེ་མདོན་དུ་
བྱ་བའི་དཔང་པོ་མོ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །རྣམ་པ་ནི། ཤེས་པ་
དེ་ལ་ནང་གི་ཐོབ་པ་དང་མདོན་པར་རྟོགས་པར་ཡང་དག་པར་ཇེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ། །ཤེས་པ་
དེ་ལ་བྱི་རོལ་གྱི་ཐོབ་པ་དང་སོགས་སྤར་ལྟར་ངོ། །

གསུམ་པ་ཅེ་མོ་ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི། ཡིན་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་
ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པོ་སྟེ་བརྟག་པའི་གཞི་རྣམས་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་
ཅད་དམིགས་སུ་མེད་པར་རྟོགས་པ་སྟེ། བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྟོན་པ་ན་ཡུམ་ནི་གང་། ཡུམ་འདི་
ནི་གང་གི་ཡུམ་འདི་ནི་ཅི་ཞིག་ཅིའི་བྱིར་ན་འདི་ལ་ཡུམ་ཞེས་བྱ་ཞེས་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་བརྟག་
པར་བསྐྱེད། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ཇེས་སམ་ཡོན་ཏན་ནམ་བྱ་བའམ་རིགས་གང་ཞེས་

བཤོ། །གཉིས་པ་ནི་བདག་གམ་ཆོས་གང་གི་ཡིན་ཞེས་བཤོ། །གསུམ་པ་ནི་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་
རྣམས་ཀྱི་ཅི་ཞིག་ཅེས་རྟོག་བཤོ། །ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །དེ་བཞིན་
དུ་སྟོང་པ་ཉིད་བཅུ་དགུ་དང་། སྦྱར་བ་དང་ཕྱིན་དུག་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པས་རྣམ་
བ་བསྟན་ཏོ། །དེ་དག་ནི་འཕགས་པའི་ཡིན་ལ། །ཤེས་རྟོག་ཀྱང་པ་དང་པོ་གསུམ་དང་དེ་ནས་གསུམ་
ཆོན་པ་གཉིས་སུ་བྱས་ནས་ཅེ་མོ་ཆུང་དུའི་དམིགས་རྣམ་དང་། དེ་ནས་རྟོག་པ་གཉིས་གཉིས་
ཀྱིས་རིམ་པ་ལྟར་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་དམིགས་རྣམ་བསྟན་པར་སྦྱར་རོ། །

གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས། བཤད་པ་དང་། བསྟུ་བཤོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་
པོ་ཅེ་མོ་ཆུང་དུའི་དམིགས་པ་ནི།

འགྲེལ་བ། ཞེས་བྱ་བ་ལ། ཆུང་དུའི་དམིགས་པ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་རང་གི་ངོ་
པོ་དང་བྲལ་བའི་ངོ་པོ་ཉིད་ཡིན་པ་ལ། རང་གི་ངོ་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་
མི་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

གསེར་ཐོང་། དངོས་པོར་དམིགས་པའི་སེམས་ཀྱིས་མི་གནས་པ་སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་མེད་
བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་གཟུགས་སོགས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི། གཟུགས་
སོགས་དེ་ཁོ་ནར་རང་གི་ངོ་པོ་དང་བྲལ་བ་བདེན་མེད་ཀྱི་ངོ་པོ་ཉིད་ཡིན་པས་རང་རང་གི་ངོ་པོས་
སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །

རྣམ་པ་ནི།

འགྲེལ་བ། རྣམ་པ་ནི། རྟོན་དམ་པར་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་། སྟོང་
པ་ཉིད་དག་པན་ཚུན་ངོ་པོ་གཅིག་ཡིན་པས། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་ཉིད་
ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་དུ་མི་གནས་པ་
ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

གསེར་ཐོང་། དམིགས་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལ་རྟག་མི་རྟག་བདེ་སྟུག་བདག་

ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པ་ཉིད་དུ་བདེན་པར་མི་གནས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་རྟོགས་པ་འོ། །དེ་ལྟར་
མི་གནས་པ་འདི་རྒྱ་མཚན་ནི། གཞུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་དག་རང་རང་གི་ངོ་བོས་
སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དག་དོན་དམ་པར་པན་ཚུན་ངོ་བོ་གཅིག་པ་སྟེ་ཐ་དད་མེད་པ་ཡིན་པས་
སོ། །ཁྱབ་སྟེ། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མི་རྟག་པ་དང་སོགས་པས་རྟག་པ་སོགས་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉེ་
དག་གི་སྟོས་པ་དང་བྲལ་བས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་རྐང་པ་དང་པོ་གཉིས་དམིགས་པ་དང་། དེ་ནས་
གཉིས་རྣམ་པ་འོ། །

གཉིས་པ་ཅེ་མོ་འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ནི།

འགྲེལ་བ། འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་རྟག་པ་ལ་
སོགས་པ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་རྣམས་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་པས། མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་
སོགས་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་དག་པན་ཚུན་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

གསེར་ཕྱེང་། དེ་ཁོ་ནར་མི་རྟག་པ་སོགས་དང་དེ་དག་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་
དག་པན་ཚུན་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་སྟེ་ཐ་དད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་གཞུགས་
སོགས་སོ། །ཐ་དད་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྟོས་བྲལ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པས་
མི་རྟག་སོགས་དང་སྟོང་ཉིད་དག་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་སོ། །

རྣམ་པ་ནི།

འགྲེལ་བ། རྣམ་པ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་བཞག་པས་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་རང་གིར་མི་བྱེད་
པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །

གསེར་ཕྱེང་། དམིགས་པ་གཞུགས་སོགས་ལ་རང་གིར་མི་བྱེད་པ་སྟེ། བདག་དང་བདག་
གིར་གཞུང་བྱས་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྟོགས་པ་འོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། བདག་དང་བདག་
གིར་གཞུང་བྱའི་ངོ་བོ་ཉིད་བཞག་པ་སྟེ་མ་གྲུབ་པས་སོ། །འདི་ལ་རྐང་པ་གཉིས་དམིགས་པ་དང་
གཅིག་རྣམ་པ་འོ། །

ཅེ་མོ་ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི།

འགྲེལ་བ། ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་
དག་ལ་སྡོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་མཆན་མར་མི་མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

གསེར་ཐོང་། དེ་ཁོ་ནར་སྡོན་པོ་དང་སོགས་པས་སེར་པོ་ལ་སོགས་པའི་མཆན་མར་མི་
མཐོང་བ་སྟེ་མཆན་མ་དེ་དག་དང་བྲལ་བ་ཞེས་བྱ་བས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་གཟུགས་སོགས་
ཡིན་ནོ། རྒྱ་མཆན་ནི། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་སོ། །

རྣམ་པ་ནི།

འགྲེལ་བ། རྣམ་པ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པས་
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པར་ངེས་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

གསེར་ཐོང་། དམིགས་པ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མི་དམིགས་
པར་ངེས་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་མཆན་ནི། གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པས་སོ། །འདི་ལ་
ཀྱང་པ་གཅིག་དམིགས་པ་དང་གཉིས་རྣམ་པའོ། །འདི་ནི་རྒྱན་གྱི་སྒྲུབ་བ་དང་འདི་གཉིས་ཀའི་
ཡིན་ལ། གྲགས་ཆ་དང་བྱུང་སྟེ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱང་འདི་ཡི་རྗེས་སུ་འབྱུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་(བསྟུ་བ་)ནི།

འགྲེལ་བ། དེ་ལྟར་ན་དགེ་བའི་རྩ་བ་གཡོ་བའི་རྩེ་མོར་གྱུར་པ་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དང་
ལྡན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །

གསེར་ཐོང་། རྟོན་མན་ཆད་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གཡོ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྩེ་མོར་སོན་པའི་ཕྱིར་རྩེ་
མོ་ཞེས་བརྟུར་བའི་ལམ་འདི་ལ་ནི་སོགས་སོ། །

གསུམ་པ་(བཅོད་པའི་དམིགས་རྣམ་)ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས།

རྩ་བ། གཟུགས་སོགས་རོ་བོ་ཉིད་མེད་ཉིད། །དེ་མེད་པ་ཉིད་རོ་བོ་ཉིད། །

དེ་དག་སྐྱེ་མེད་ངེས་འབྱེད་མེད། །དག་དང་དེ་དག་མཚན་མ་མེད། །

དེ་ཡི་མཚན་མར་མི་བརྟེན་བས། །མོས་མིན་འདུལེས་མེད་བ་ཡིན། །

གསེར་ཐོང་། བཟོད་བ་རྩེད་ཀྱི་དམིགས་བ་ནི། བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་གཟུགས་
སོགས་ཡིན་ལ། རྣམ་བ་ནི། ངོ་བོ་དེ་མེད་བ་ཉིད་སྣང་ཆོད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ། གཟུགས་ནི་གཟུགས་
ཀྱི་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བའོ་ཞེས་བ་ནས་ཡང་དག་མཐའི་བར་ལ་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་བ་དང་
གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་རིམ་བུ་རྒྱས་པའི་ལན་དུ་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དངོས་པོ་མེད་པའོ་ཞེས་
བ་ལ་སོགས་པས་དམིགས་བ་དང་། མཚན་ཉིད་ཀྱང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བའོ། །ངོ་
བོ་ཡང་ངོ་བོའི་མཚན་ཉིད་དང་བྲལ་བའོ་ཞེས་པས་རྣམ་བ་བསྟན་པར་ཉི་སྣང་ལས་སོ། །སྟོབ་
དཔོན་ཀྱི་བཞེད་བ་ནི། གཟུགས་ནས་ཡང་དག་མཐའི་བར་རྣམས་རང་རང་གི་རང་བཞིན་དང་
བྲལ་བ་དང་། རྣམ་པའི་འོག་ཏུ་ཆོས་དེ་རྣམས་ལ་མཚན་ཉིད་དང་བྲལ་བར་གསུངས་བ་དང་།
འཕགས་པས་རྣམ་བ་ལ་བྱངས་པའི་མདོ་རྣམས་ཀྱིས་དམིགས་བ་དང་། གཟུགས་ནས་ཡང་དག་
མཐའི་བར་ལ་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བར་བསྟན་པའི་མཐུག་ཏུ་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་རྒྱས་པའི་ལན་
དུ་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་དངོས་པོ་མེད་པར་གསུངས་པས་རྣམ་བ་བསྟན་བ་ཡིན་ལ་འདི་མདོ་དང་
མཐུན་པའི་བཤད་བ་ཡིན་ཞིང་། ཅེ་མོའི་དམིགས་རྣམ་ནི། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་མི་མཐུན་པས་
དབྱེད་དགོས་སོ་ཞེས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ལེ་བརྒྱད་མར་དམིགས་རྣམ་འདི་
གཉིས་སོ་སོའི་མདོ་མཚམས་བརྒྱང་བ་མི་སྣང་ཡང་འགྲེལ་བ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་ཀྱི་བཤད་
པའི་ཆོག་རིས་རྣམས་མདོ་ཆོག་དང་བསྟན་ན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་གསུང་། བ་སྟོབ་དཔོན་ཀྱི་
བཞེད་པའོ། །མདོ་ལས་ནི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དངོས་པོ་མེད་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་
ནས་སྤར་གཟུགས་སོགས་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བར་གསུངས་བ་བསྟུན་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་
གཟུགས་སོགས་མཚན་ཉིད་དང་བྲལ་བ་སོགས་གསུངས་པས་དམིགས་རྣམ་རིམ་བ་བཞིན་མདོ་
དང་སྤར་ན་འཕགས་པའི་དེ་འགྲིག་ལ་བྱད་པར་དུ་སྟོབ་དཔོན་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་

མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་སྟོང་ཉིད་དུ་གཅིག་པ་བཀོད་པ་ནི་མདོ་ལ་མི་
གསལ་ལོ། །འདི་སྐད་དུ་མདོ་ལས་རང་བཞིན་དང་མཚན་ཉིད་གཉིས་དང་བྲལ་བ་དང་དེ་དག་གི་
རང་བཞིན་དངོས་པོ་མེད་པར་གསུངས་པས་དམིགས་པ་དངོས་སུ་གསུངས་ལ། དོན་དམ་པར་
ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་རྣམ་པ་མདོ་ནས་ཤུགས་ལ་གསུངས་
པ་བསྟན་བཅོས་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་སོ་ཞེས་སྒྲུབ་ན་ཡང་ལེགས་བཤད་དུ་འགྱུར་རོ། །

བཟོད་པ་འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ནི། སྐྱེ་བ་འཁོར་བ་དང་ངེས་འབྱུང་མུང་འདས་བདེན་པར་
མེད་པའི་གཟུགས་སོགས་དེ་དག་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་ལུས་སོགས་དག་
པའི་རྒྱར་རྟོགས་པ་སྟེ། གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་སྟེ་དེ་ལ་སྐྱེ་བའམ་ངེས་
པར་འབྱུང་བ་ཡང་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་ཡུམ་ལ་སྟོད་པ་ནི་རྣམ་མཐུན་དང་ཉེ་
བ་ཡིན་ཏེ། དེ་རི་ལྟ་རི་ལྟར་རྣམ་མཐུན་དུ་ཉེ་བར་གྱུར་པ་དེ་ལྟར་ལུས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་།
དག་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། སེམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། མཚན་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཐོབ་པར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་པན་ཡོན་དང་བཅས་པ་གསུངས་སོ། །

ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི། མཚན་མར་གཟུང་བྱ་མེད་པའི་གཟུགས་སོགས་དེ་དག་ཡིན་
ལ། རྣམ་པ་ནི། གཟུགས་སོགས་དེ་དག་མཚན་མར་མི་རྟེན་པ་སྟེ་གནས་བྱར་མེད་པར་རྟོགས་
པས་མཚན་མར་མོས་བྱ་མིན་པ་དང་། དེར་འདུག་པས་པར་བྱར་མེད་པ་ཡིན་པར་རྟོགས་པ་སྟེ།
ཐབས་མི་མཁས་པས་གཟུགས་ལ་སྟོད་ན་མཚན་མ་ལ་སྟོད་དེ་ཡུམ་ལ་མི་སྟོད་དོ། །ཞེས་དང་།
བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྟོད་པ་ནི་གཟུགས་ལ་གནས་པ་མེད་པ་དང་ལྷག་པར་མོས་པ་མེད་པ་དང་ཀུན་
ཤེས་པ་མེད་པ་དང་། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(འགྲེལ་བ་)ལ་གཉིས། བཤད་པ་དང་། བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། བཟོད་
པ་རྒྱུད་དུའི་དམིགས་པ་ནི།

འགྲེལ་བ། ཞེས་བྱ་བ་ལ། རྒྱུད་དུའི་དམིགས་པ་ནི། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་ངོ་བོ་ཉིད་

གྱི་མཚན་ཉིད་དག་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་གཅིག་བ་ཉིད་ཀྱིས། གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་བ་
ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

གསེར་སྒྲིང་། བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་བ་ཞེས་བྱ་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་གཞུགས་
སོགས་ཡིན་ནོ། །རྩ་མཚན་ནི། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་
དག་སྟོང་བ་ཉིད་སྟོས་བྲལ་དུ་གཅིག་བ་སྟེ་ཐ་དད་མེད་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །

རྣམ་པ་ནི།

འགྲེལ་པ། རྣམ་པ་ནི། སྐྱེ་བོ་དམིགས་པ་ཅན་གྱི་ངོར་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་མེད་
བ་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

གསེར་སྒྲིང་། དམིགས་པ་གཞུགས་སོགས་དེ་དེ་ཁོ་ནར་དངོས་པོ་མེད་བ་ཉིད་སྐྱེ་བོ་དམིགས་
པ་སྟེ་མངོན་ཞེན་ཅན་གྱི་ངོ་བོར་བདེན་པ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་སྒྲུང་ངོ་ཞེས་ཉོགས་པའོ། །

བཅོད་པ་འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ནི།

འགྲེལ་པ། འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞུགས་ལ་
སོགས་པ་ལ་སྐྱེ་བ་ཡང་མེད་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ཡང་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

གསེར་སྒྲིང་། སྐྱེ་བ་འཁོར་བ་དང་ངེས་འབྱུང་ཟུང་འདས་ཀྱི་ཆོས་གང་དུ་ཡང་བདེན་པ་
མེད་ཅེས་བྱ་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་གཞུགས་སོགས་ཡིན་ནོ། །རྩ་མཚན་ནི། །རང་བཞིན་
གྱིས་སམ་གདོད་མ་ནས་མ་སྐྱེས་པས་སོ། །

རྣམ་པ་ནི།

འགྲེལ་པ། རྣམ་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉོགས་པ་ཁོ་ནས་ལུས་ལ་སོགས་
པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

གསེར་སྒྲིང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་ཉིད་ཉོགས་པ་ཁོ་ནས་ལུས་སོགས་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པར་དག་པའི་རྩ་བུ་དང་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཉོགས་པའོ། །དེ་ཡང་རྒྱན་སྒྲུང་

ལས། རྣམ་པར་དག་པའི་རྣམ་པ་རྒྱུད་སྒྲོ་ནས་བསྐྱབས་པ་ལས་ལུས་ཀྱི་ལས་རྣམ་པ་གསུམ་
ཡོངས་སུ་དག་པས་ལུས་ཡོངས་སུ་དག་པར་འགྱུར་རོ། །སེམས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་
ལས་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །མཆན་ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི་སྤྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་མཆན་
སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་གནས་ན་གནས་པ་དང་། གསལ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
སོ། །སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི་སེམས་ཅན་དང་སྣོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཡོངས་སུ་དག་
པ་ཉིད་དོ། །དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་འདི་དག་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་ཅུང་ཟད་ཅམ་གྱིས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ལེ་བརྒྱད་མ་འབུམ་ཁྲི་བརྒྱད་
སྟོང་པ་ཉི་ལྔ་རྣམས་སུ་ཞིང་དག་པ་མེད་པར་བཞི་སྟངས་ཞིང་། འདིའི་པན་ཡོན་དུ་ཞིང་དག་པར་
བྱེད་པ་ཡང་བཤད་དོ། །

ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི།

འགྲེལ་བ། ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི། རང་དང་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་མི་འཐད་པས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་མཆན་མ་མེད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

གསེར་ཐོང་། མཆན་མའི་ཆོས་གང་དུ་ཡང་གཟུང་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་བས་ཁྱད་
པར་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་མཆན་ནི། དེ་ཁོ་ནར་རང་དང་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་
གྲུབ་པར་མི་འཐད་པས་སོ། །

རྣམ་པ་ནི།

འགྲེལ་བ། རྣམ་པ་ནི། རང་བཞིན་ཁོ་ནས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་མཆན་མ་རྣམས་ཀྱི་
རྟེན་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་མི་མོས་ཤིང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་
པས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ།

གསེར་ཐོང་། དམིགས་པ་གཟུགས་སོགས་དེ་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་མཆན་མར་མི་མོས་
པ་སྟེ་མོས་བྱར་མེད་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་མཆན་མར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱར་

མེད་པའོ་ཞེས་རྟོགས་པའོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། རང་བཞིན་ཁོ་ནས་ཉེ་དེ་ཁོ་ནར་མཚན་མ་རྣམས་ཀྱི་
རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་བྲལ་བས་སོ། །

གཉིས་པ་(བསྟར་བ་)ནི།

འགྲེལ་བ། དེ་ལྟར་ན་རན་འགྲོ་མེད་པས་ཆོས་ཆེན་པོ་ལ་བཟོད་པའི་ཕྱིར། བཟོད་པར་གྱུར་
པ་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་སོ། །

གསེར་མེད་། འདི་ཐོབ་པ་ན་རན་འགྲོར་འགྲོ་བ་མེད་པས་ཆོས་ཆེན་པོ་སྐྱེ་མེད་ལ་བཟོད་
པའི་ཕྱིར་བཟོད་པར་གྱུར་པ་ཞེས་བརྟུན་པའི་ལམ་འདི་ལ་ནི་སོགས་སོ། །

བཞི་པ་(ཆོས་མཚོག་གི་དམིགས་རྣམ་)ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས།

ཅ་བ། ཉིང་འཛིན་དེ་ཡི་བྱེད་པ་ཉིད། །ལུང་སྟོན་པ་དང་རྫོམ་པ་ཟད། །

གསུམ་པོ་པན་ཚུན་ངོ་བོ་གཅིག་། ཉིང་འཛིན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ། །

དེ་ལྟར་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ནི། །རྒྱུད་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཡིན། །

གསེར་མེད་། ཆོས་མཚོག་རྒྱུད་དུའི་དམིགས་པ་ནི། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོང་ཉིད་དང་ཐ་
དད་མེད་པའི་གཟུགས་སོགས་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་ནི། ཉིང་ངེ་འཛིན་དེའི་བྱེད་ལས་གཞན་དོན་
སྐྱབ་པར་རྟོགས་པ་སྟེ། བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཞེས་
བྱ་བ་སྟེ་ཡངས་པ་མདུན་དུ་བྱས་པ་ཆད་མེད་པར་ངེས་པ་ཉན་རང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་འཕྲོགས་
'པའོ། །ཞེས་པ་ནས། ཉན་མཁའ་ལྟར་ཆགས་པ་མེད་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་ཞིང་གོས་པ་མེད་པའི་
ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བར་ཉིང་ངེ་འཛིན་བརྒྱ་ལྷག་དང་བཅས་པ་དང་དཔལ་བར་འགྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་
ཉིང་ངེ་འཛིན་གང་ཞེ་ན། ཉིང་ངེ་འཛིན་གང་གིས་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་ཡུལ་ཉན་པས་
སུ་སྟོང་བར་འགྱུར་བ་སྟེ། ཞེས་སོ། །

འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ནི། གང་གི་རང་བཞིན་རྟོགས་ན་ལུང་སྟོན་པའི་གཟུགས་སོགས་
ཡིན་ལ། རྣམ་པ་ནི། འཁོར་གསུམ་དུ་རྫོམ་པ་ཟད་པ་སྟེ། བྱང་ཆེན་གང་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་དག་གིས་

གནས་པ་དེ་ནི་སྔོན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དབང་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱུ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྒྲ་མེད་བྱང་རྩལ་ཏུ་ལུང་བསྟན་ཏེ། ཞེས་དང་། དེས་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱང་
ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་སྟེ་བདག་ནི་མཉམ་པར་གཞིག་པོ། །བདག་གི་མཉམ་པར་
གཞག་པར་བྱའོ། །བདག་ནི་མཉམ་པར་བཞག་པར་གྱུར་ཏེ་ཞེས་སྒྲུ་སེམས་སུ་འགྱུར་བ་མེད་
དེ་དེ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་དག་མེད་ཅིང་མི་རྒྱའོ། །ཞེས་སོ། །

ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི། ཡུམ་ཉིང་དེ་འཛིན་སྒྲོམ་པ་པོ་གསུམ་པོ་པན་རྩལ་དོ་པོ་སྟོན་བྲལ་
དུ་གཅིག་པའི་གཟུགས་སོགས་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་ནི། ཉིང་དེ་འཛིན་སོགས་ལ་དེར་མི་རྟོག་པ་སྟེ།
ཡུམ་ཡང་གཞན་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱང་གཞན་བྱང་སེམས་ཀྱང་གཞན་ཞེས་བྱ་བ་མེད་ཀྱི། །ཡུམ་
ཉིད་ཀྱང་ཉིང་དེ་འཛིན། ཉིང་དེ་འཛིན་ཉིད་ཀྱང་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའོ། །བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་
ཉིད་ཀྱང་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏེ། །ཞེས་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟོག་པ་མེད་དེ་དེ་ལྟར་ན་
ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་ལ་རྟོག་པ་མེད་དོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་བཤད་བསྟུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། ཆོས་མཆོག་རྩལ་
དུའི་དམིགས་པ་ནི།

འགྲེལ་པ། ཞེས་བྱ་བ་ལ། རྩལ་དུའི་དམིགས་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟེ་བ་མེད་པ་དང་
དཔའ་བར་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

གསེར་ཐོང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟེ་བ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་དཔའ་བར་འགྲོ་བ་ལ་
སོགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་དེ་དག་དམིགས་པར་བསྟན་པས་དེས་མཆོན་
ནས་དེ་ཁོ་ནར་ཉིང་དེ་འཛིན་རྣམས་དང་སྟོང་པ་ཉིད་ཐ་དད་མེད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་
གཟུགས་སོགས་སོ། །སྔ་མ་དག་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་བཞི་དང་གཙོ་བོ་གང་དང་མཚུངས་པར་
ལྟན་པ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཡིན་པས་དེས་ཕྱང་པོ་སྔ་དང་དེས་ཀྱང་བདེན་པ་བཞི་
བསྟུས་པས་བདེན་པ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ་གསུང་ཡང་རྒྱན་སྒྲུང་གི་དགོངས་པ་སྔ་མའོ། །

ནམ་པ་ནི།

འགྲེལ་བ། ནམ་པ་ནི། རང་གི་སྟོན་ལམ་དང་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་དང་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྦྱོན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་སྐལ་བ་ཇི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

གསེར་སྒང་། དམིགས་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེའི་བྱེད་པ་སྟེ་འབྲས་བུ་གདུལ་བྱ་ཡོད་པའི་འཛིག་
རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་རང་རང་གི་སྐལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འབད་ཚལ་ལ་མི་སྟོས་པར་
སྦྱོན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྤོན་ལས་འཇུག་པའོ་ཞེས་འབྲས་བུའི་སྟོན་པ་དམིགས་སོ། །རྒྱ་གང་གིས་
འཇུག་ན་སྟོན་གྱི་རང་གི་སྟོན་ལམ་དང་ཆོག་གས་གཉིས་དང་ཆོས་ནམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅིར་ཡང་
མ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སོ། །དེ་ཡང་དབྱུ་མའི་རྩ་བ་ལས། གང་ལ་སྟོང་པ་
ཉིད་རུང་བ། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་རུང་བ་ཡིན། གང་ལ་སྟོང་ཉིད་མི་རུང་བ། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མི་
རུང་འགྱུར། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །ཁ་ཅིག་འདིའི་འབྲས་བུ་ཆོས་མཆོག་ལ་མི་འགྲིག་གོ་ཞེས་འདོད་
ཀྱང་། འབྲས་བུའི་སྟོན་པ་དམིགས་མཁན་དེ་ཆོས་མཆོག་ཡིན་པས་དམིགས་ལུལ་གྱི་འབྲས་བུ་
ཆོས་མཆོག་གི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་འབྲས་བུར་བཤད་དགོས་རྒྱ་མེད་དོ། །

འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ནི།

འགྲེལ་བ། འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ནི། ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ལྷན་
པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལུང་སྟོན་པར་མཛད་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་
བ་ཡིན་ནོ། །

གསེར་སྒང་། ཤེར་ཕྱིན་རྣལ་འབྱོར་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ལྷན་
པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆོས་མཆོག་ལ་གནས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་ཏེ་ལུང་སྟོན་
པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱའི་གཞུགས་སོགས་ནི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་གང་ཟག་གིས་རྟོགས་ན་
ཡོན་ཏན་བྱད་པར་ཅན་སྟེ་བར་བྱེད་པ་སྟེ་བདེན་པ་བཞིན། །ལུང་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི་རྟེན་

འབྲེལ་གྱི་ཚུལ་ཉིད་དམ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །

ནཱ་བ་ནི།

འབྲེལ་བ། ནཱ་བ་ནི། ནཱ་བ་ར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་པས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་
ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་པ་ལ་བདག་ནི་མཉམ་པར་བཞག་པའོ་སྟུང་བ་ལ་སོགས་
པའི་ཤེས་པ་མི་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཤམ་མེད་། དམིགས་པ་དེ་དེ་ཁོ་ནར་མཉམ་པར་བཞག་འཛོག་གིས་སྟོང་པའི་སྟོན་བྲལ་
དུ་བསྒྲུབས་པས་བྱང་སེམས་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་པ་སྟེ་དེ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་
པ་ལ་བདག་ནི་སྤར་མཉམ་པར་བཞག་པའོ། །སོགས་པས་མ་འོངས་པ་ན་འཛོག་པར་འགྱུར་
རོ། །ད་ལྟ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཞེན་པའོ་སྟུང་པའི་ཤེས་པ་མཛོན་གྱུར་མི་འབྱུང་བར་རྟོགས་
པའོ། །རྒྱ་མཚན་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་ན་དེ་ལྟ་བུའི་རྟོག་པ་མཛོན་གྱུར་པལ་ཆེ་བ་
ཐམས་ཅད་མི་འཐད་པས་སོ། །

ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི།

འབྲེལ་བ། ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི། ཚུལ་ཉིད་ཀྱིས་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་དོན་གསུམ་པོ་པན་ཚུན་ངོ་བོ་གཅིག་པའོ། །ཞེས་བྱ་
བ་ཡིན་ནོ། །

གཤམ་མེད་། ཚུལ་ཉིད་ཀྱིས་ཉེ་སྟོན་བྲལ་གྱི་ངོར་སྟོན་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་སྟོན་པ་པོ་བྱང་
སེམས་དང་བསྟོན་བྱ་ཡུམ་གྱི་དོན་གསུམ་པོ་པན་ཚུན་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ཐ་དད་མེད་
པས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་གཞུགས་སོགས་སོ། །

ནཱ་བ་ནི།

འབྲེལ་བ། ནཱ་བ་ནི། ཚུལ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉིང་དེ་འཛིན་ནཱ་བར་
མི་རྟོག་པ་ནི་ཐབས་དམ་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ།

གསེར་མེད། དམིགས་ཡུལ་ལ་བརྟག་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་ལ་ཡོད་པ་མིན་པ་
ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་ཉིང་རེ་འཛིན་དུ་ཡང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ལམ་ནི་མཐོང་ལམ་མཐ་བྱང་ཆུབ་
སྤྱབ་པའི་ཐབས་དམ་པའོ་ཞེས་རྟོགས་པའོ། །དེ་ལྟར་དམིགས་ཡུལ་བརྟག་པར་བྱ་བས་སྟོང་པ་
དེ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ལ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་གཞན་བརྒྱད་ལ་ཡང་རིག་པར་
བྱའོ། །ཁ་ཅིག་ཆོས་ཉིད་དོན་རྣམ་དང་དེ་རྟོགས་ཤེས་རྣམ་ཞེས་གཉིས་གཉིས་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་(བསྟར་བ་)ནི།

འགྲེལ་པ། དེ་ལྟར་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་
མཆོག་ཅེས་བྱ་བ་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །

གསེར་མེད། འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་
ཅིང་ཟག་མེད་ཀྱི་དང་པོ་རང་གི་ཅུལ་གྱིས་འབྲེན་པས་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཅེས་བརྗེས་པའི་ལམ་
འདི་ལ་ནི་སོགས་སོ། །

གསུམ་པ་(བརྗོད་ཆུལ་ལ་རྟོག་པ་སྤང་བ་)ལ་གཉིས། རྟོག་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཀྱུ་ལན་
ཏ་འདི་ལྟར་འཆད་དེ། དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་ཅན་ཡང་བསྟན་
པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ཆོས་ཙམ་དུ་རྟེན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོམ་པ་ནི་མི་རིགས་ཤེ་ན།
ཞེས་པའི་རྟོག་པ་བཏོད་ནས། ལན་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

འགྲེལ་པ། དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ། །བདེན་པའི་རྟེན་ཅན། ཞེས་བྱ་བ་མ་གཏོགས་
པར་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་བྱུང་པར་ཅན་ཀྱི་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་རྫོང་པས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་
ཡང་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་བྱུང་པར་ཅན་ཀྱི་ཆོས་རྫོང་པས་ཐམས་ཅད་དུ་བརྗོད་པ་ནི། བྱུང་པར་
གཞན་སྟོང་བ་དང་མི་སྟོང་བ་མ་གཏོགས་པར་འདི་དག་ལ་དོན་ཀྱི་བྱུང་པར་འགའ་ཡང་མེད་དོ་
ཞེས་ལུགས་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསེར་མེད། དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ། །བདེན་པའི་རྟེན་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཆོས་

དང་ཆོས་ཅན་བཟོད་པས་དེ་མ་གཏོགས་པའི་དམིགས་ཀྱི་ལྷན་པ་གཞན་དག་ལ་སྤྱི་དབྱེ་བ་
བཟོད་ཚུལ་ཐ་དད་པ་ཅམ་གྱིས་དོན་སྟོན་པའི་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བཟོད་
པའི་སྤྱི་དམིགས་པ་ཆོག་ཏུ་བཟོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན་ཡང་ཞེས་པ་འདིར་དམིགས་པ་བཟོད་
པར་བྱ་བ་ཞེས་པ་ནི་མཆོན་པ་ཅམ་སྟེ་དེས་ན་ཀྱིས་བཟོད་པ་ཡང་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆོག་
གིས་བཟོད་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་བཟོད་དགོས་ཀྱང་སོ་སོར་མ་བཟོད་པར་ཆོས་བཟོད་གྱིས་ཐམས་
ཅད་བཟོད་པ་ལ་ནི་ཆོས་ཅན་མ་བཟོད་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཀྱིས་པ་མངོན་ཞེན་ལ་
སོགས་འགོག་ །ཅེས་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་གིས་དམིགས་ཀྱི་ལྷན་པའི་སྐབས་ཐམས་ཅད་
དུ་དམིགས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་འདུ་འཇུག་ལྟར་སྤྱད་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཆོས་བཟོད་
པས་ཆོས་ཅན་ཉོགས་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། བྱད་པར་གཞན་རིགས་མི་མཐུན་སྤོང་བ་ལྷོག་པ་དང་
མི་སྤོང་བ་མི་ལྷོག་པ་མ་གཏོགས་པར་སྤྱི་བྱད་པར་འདི་དག་ལ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱད་པར་
ནི་ཡང་དག་པར་ན་འགའ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་རིགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུགས་ལས་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཤིང་ཞེས་དང་ཤིང་ཉིད་ཅེས་བཟོད་པ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཤིང་བཟོད་པ་དང་འབྲ་
བར་གང་དུ་དམིགས་ཀྱི་ལྷན་པ་ན་བདེན་བཞི་དང་འབྲེལ་བར་སྤྱི་བཟོད་པ་མ་བསྟན་པ་དེར་
ཡང་དམིགས་ཀྱི་ལྷན་པ་དེ་དག་བདེན་བཞིར་གཏོགས་པར་གྲགས་པས་བྱུང་བ་དང་། ཆོས་དང་ཆོས་
ཅན་གཉིས་གཅིག་མེད་ན་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཆོས་ཅན་ཉོགས་པས་ཁོལ་བ་འདི་
ནི་ཅིར་ཡང་མི་བྱུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་ནི།

འབྲེལ་པ། ཀྱིས་པ་གཅིག་ཏུ་ན་ཆོག་ལའུར་བྱས་པ་བསྐྱེབ་པའི་ངོར་ཐ་དད་པ་བཟོད་ཀྱང་།
མངོན་པར་ཞེན་པ་ལ་སོགས་པ་བཀག་པ་དང་ལྡན་པ་དག་དེ་ཁོ་ནར་སྦྱབ་པ་དང་དགག་པ་དང་
བྲལ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་སྤྱད་པས་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པར་གཏོགས་པ་ཁོ་ན་དམིགས་པ་
དང་ཀྱིས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ་འོག་མ་དག་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་པར་བྱའོ། །

གསེར་མེད་། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་སྟེ་ཡང་ན་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་བསྐྱེབ་པའི་ངོར་ཏེ་སྒྲེབ་
 སྒྱུར་དང་འགལ་བའི་འཛིགས་པས་ཆོས་ཅན་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་ལས་ཐ་དད་པར་རྣམ་པ་མངོན་
 ཞེན་ལ་སོགས་འགོག་། ཅེས་སོགས་གྱིས་ཆོས་ཅན་བདེན་པ་ཀུན་ཏུ་བྲངས་ཏེ་དམིགས་རྣམ་གྱི་
 དབྱེ་བ་སྒྲོས་པ་ཡིན་ན་ཡང་། སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་ནི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ལ་དེར་
 གཏོགས་པ་ཁོ་ན་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པའི་ཆོས་ཡིན་ནི་ཞེས་འཆད་པ་སོ་རྣམས་གྱིས་བཤད་
 པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མངོན་པར་ཞེན་པ་ལ་སོགས་པ་
 འགོག་པའི་བདག་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡང་དག་པར་སྐྱེ་བ་དང་འཛིག་པ་དང་བྲལ་བ་སྟེ་རིམ་དང་
 ཅིག་ཅར་གྱིས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་པའི་ཆད་མས་བརྟགས་པ་ན་རི་བོང་
 གི་རུ་དང་འབྲེལ་བར་དགག་སྐྱབ་གྱི་སྟོང་པས་དེ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཀར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེན་ཆོས་
 སུ་མི་རིགས་པར་མཐོང་བ་ན་དོན་གྱིས་ན་བདེན་པ་རྣམས་དེར་གོ་སྟེ་ཀུན་རྗེ་བ་ཏུ་ཡོད་པས་
 སོ། །དེར་མ་ཐད་འོག་མ་དག་ལ་ཡང་སྟེ་གང་དུ་ཆོས་ཅན་ཞིག་བསྟན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་དུ་ལྟར་
 བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བདེན་བཞི་མ་སྒྲོས་ཀྱང་ཆོས་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་འཆད་དོ། །འདིའི་
 ལྟར་ན་གཞུང་གོང་མ་ལ་ཡང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་བརྗོད་པས་དམིགས་པ་བརྗོད་
 པར་བྱ་བ་ཡིན་ན་ཡང་ཞེས་འདོན་པ་དང་། དམིགས་རྣམ་གཉིས་ཀ་ཆོས་སུ་བཤད་ནས་བདེན་
 པ་ཆོས་ཅན་དུ་འདོད་ཅིང་། ཁྱད་པར་གཞན་སྟོང་མི་སྟོང་གི་གཞུང་དང་། མཐུན་དངོས་གཞན་
 གྱི་དངོས་དག་ལས། །ལྗོག་པ་ལ་ནི་ཉེན་པ་ཅན། །ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་ནས་
 ཁྱད་པར་གཞན་སྟོང་མི་སྟོང་གི་དོན་རིགས་མི་མཐུན་ལས་ལྗོག་མི་ལྗོག་ལ་འཆད་དོ། །ཁྱིལ་བྱེད་
 ཕྱི་མ་རྣམས་བཤད་པ་འདི་འཐད་སྟོགས་སུ་བྱེད་མོད། འདི་རྩལ་པ་སའི་དགོངས་པར་མི་འདོད་
 དེ། དམིགས་པ་རྣམས་ཆོས་སུ་བཤད་ཅིང་ཁྱད་པར་གཞན་སྟོང་མི་སྟོང་ལོག་པར་བཀའ་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དམ་པའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྐྱབས་འདིའི་དམིགས་པ་ནི། ཤེས་པར་
 བྱ་བའི་གཞི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་ནི། དམིགས་པ་དེ་ཤེས་པའི་ཐབས་ཆོས་ཡིན་པས་ཉེན་

དང་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་མངོན་ཏོགས་ཀྱི་དམིགས་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་པས་བདེན་པ་དང་
 དེའི་སྟེང་གི་ཆོས་ཀྱི་སྐབས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་དམིགས་པ་གང་ཡིན་ཆོས་ཅན་བདེན་བཞིའི་སྐབས་ཟེན་
 པ་དང་ཀྱང་པ་ཀྱང་པས་དེའི་སྟེང་གི་ཆོས་བརྟེན་པའི་སྐབས་བརྟེན་པར་རིགས་པ་ལ་བྱོད་ཚུང་དུའི་
 སྐབས་སུ་དམིགས་པ་དེ་བདེན་པའི་སྐབས་ཟེན་པར་བསྟན་ནས་དམིགས་པ་གཞན་གྱི་སྐབས་
 སུ་དེའི་སྐབས་མ་ཟེན་པར་བསྟན་པ་ལ། ཁ་ཅིག་འདི་སྟུམ་དུ་བྱོད་འབྲིང་མན་ཆད་ཀྱི་དམིགས་
 ཀྱི་བདེན་བཞིར་གཏོགས་པར་མི་གོ་སྟེ། ཆོས་ཅན་བདེན་བཞི་དང་འབྲེལ་བར་མ་བསྟན་པས་
 སོ། །དེའི་ཕྱིར་དམིགས་ཀྱི་སྐབས་བརྟེན་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འབྱུང་ཏེ། དམིགས་པ་ཆོས་ཅན་དང་
 ཀྱང་པ་ཀྱང་པས་ཆོས་བརྟེན་གྱི་སྐབས་བརྟེན་དགོས་པ་ལ་གཉིས་ཀ་ཡང་ཆོས་བརྟེན་པས་བརྟེན་
 པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

འདིའི་ལན་ལ་གཉིས། སྐྱ་གཉིས་བརྟེན་བྱ་ཐ་དད་མེད་པ་དང་། རོན་གྱི་ཕུགས་ཀྱིས་ཆོས་
 ཅན་གོ་བའི་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དམིགས་པ་གང་ཡིན་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་
 ཅན་དང་། ཀྱང་པ་ཀྱང་པས་ཆོས་ཅན་གྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་བརྟེན་པས་བརྟེན་པར་
 བྱ་བ་རིགས་ན་ཡང་། དམིགས་པ་མི་ཉག་ལ་སོགས་པ། །བདེན་པའི་རྟེན་ཅན་ཞེས་པ་ལ་ཆོས་
 ཅན་བདེན་བཞི་སྐབས་ཟེན་པར་བརྟེན་པས་མ་གཏོགས་ཞེས་སྒྲུབ་ཀྱི། གྲུ་ལན་ཏ་ལྟར་དེར་ཆོས་
 དང་ཆོས་ཅན་ཡོད་པས་མ་གཏོགས་ཞེས་མི་བརྟེན་དེ། དེ་ནི་དམིགས་པའི་གཞུང་ཡིན་གྱི་ཀྱང་
 པའི་མིན་པས་སོ། །དེ་མ་གཏོགས་པའི་དམིགས་པ་བཅུ་གཅིག་ཀྱི་སྐབས་པ་བཅུ་གཉིས་ཐམས་ཅད་
 བྱུང་པར་ཅན་གྱི་ཆོས་བརྟེན་པའི་སྐབས་དམིགས་ཀྱི་སྐབས་སྟེན་པའི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་བརྟེན་པ་
 ལ་ནི་ཆོས་ཅན་མ་བརྟེན་པར་ཐམས་པའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། །ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྟེན་པའི་སྐྱ་འདི་
 དག་ལ་རིམ་པ་ལྟར་བྱུང་པར་ལྟོག་པ་གཞན་སྟོང་བ་དང་དེ་མི་སྟོང་བ་ལྟར་སྐྱར་བ་མ་གཏོགས་
 པ་སྐྱ་གཉིས་ཀའི་བརྟེན་བྱའི་རོན་གོ་བ་ལ་ནི་བྱུང་པར་འགའ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་
 པའི་ཕུགས་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་སྐྱའི་བརྟེན་ཚུལ་གང་བྱས་ཀྱང་བརྟེན་བྱ་གོ་བ་

ལ་བྱད་མེད་པའི་སྒོ་ནས་ལན་བསྟན་རྟོ། །

འདིར་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཅུང་ཟད་ཅིག་དབྱད་པར་
བྱའོ། །འདི་ལ་གཉིས། ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་དང་། ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་རྣམ་གཞག་གོ། དང་པོ་ནི།
སྒྱིར་བརྟུན་རྣམས་ཉན་པ་པོའི་ཤེས་འདོད་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་འཆད་པ་པོའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་
ཀུན་ནས་བསྐྱར་སྟེ་དགོས་པ་འགའ་ཞིག་གི་ཕྱིར་དུ་སྒྱུར་བ་ཡིན་ལ། འདིར་ཡང་དེ་ལྟར་བཤད་
དེ། དེ་ལ་བརྟུན་སྒྱུར་བའི་དུས། བརྟུན་བའི་དགོས་པ། གང་ལ་བརྟུན་བྱ་བའི་ཡུལ། དེ་ལ་བརྟུན་
བའི་ཚུལ་ཉེ་བཞིའོ། །དང་པོ་ནི། རྟོག་ལོག་ཤེས་འདུས་པའི་གོང་བྱ་གཅིག་ལ་རྟེན་མིན་པ་དང་མ་
རྟེན་མིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྟོག་པའི་བྱད་པར་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་ཉན་པ་པོ་དེའི་སྟེང་དུ་རྟེན་བཅད་
ཅམ་ཞིག་ཤེས་པར་འདོད་ཀྱི་མ་རྟེན་མིན་པ་སོགས་མི་འདོད་པའི་ཆེ་ནའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་བྱ་
དེ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུའོ། །གསུམ་པ་ནི། རྟེན་རྣམས་པར་བཅད་ཅམ་ཀྱི་ལྟོག་པ་ལའོ། །བཞི་པ་
ནི། གོང་བྱ་འདི་ལ་རྟེན་མིན་པ་ཉིད་ཡོད་དོ་ཞེས་སྒྱུར་རོ། །དེའི་ཆེ་བརྟུན་འདི་བྱད་པར་གཞན་སྒྲོང་
གི་སྒྲ་ཡིན་ཏེ། བ་ལང་གོང་བྱ་དེ་ཉན་པ་པོའི་སྒྲ་ཡུལ་དུ་མ་རྟེན་མིན་པ་སོགས་ཀྱི་ལྟོག་པ་གཞན་
ཀྱི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བར་རྟེན་བཅད་པའི་ལྟོག་པ་ཅམ་ཞིག་གི་རྟེན་དུ་འཕངས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་(ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་རྣམ་གཞག་)ལ་ཡང་སྒྲར་ལྟར་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། བ་ལང་གི་
གོང་བྱ་ལ་མ་རྟེན་མིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྟོག་པ་གཞན་ཤེས་པ་མི་འདོད་པ་མེད་པར་རྟེན་རྣམས་པར་
བཅད་པ་ཤེས་པར་འདོད་པའི་ཆེ་ནའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒྲར་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། ལྟོག་པའི་
བྱད་པར་གཞན་མ་སྐྱངས་པའི་བ་ལང་གི་ལྟོག་པ་ཅམ་ལའོ། །བཞི་པ་ནི། གོང་བྱ་ལ་རྟེན་མིན་པ་
ཡོད་དོ་ཞེས་བརྟུན་རོ། །དེའི་ཆེ་བརྟུན་འདི་བྱད་པར་གཞན་མི་སྒྲོང་བའི་སྒྲ་ཡིན་ཏེ། བ་ལང་
གི་གོང་བྱ་དེ་ཉན་པ་པོའི་སྒྲ་ཡུལ་དུ་རྟེན་མིན་དང་མ་རྟེན་མིན་པ་སོགས་ཀྱི་ལྟོག་པའི་བྱད་པར་
གཞན་ཀུན་ཀྱི་རྟེན་དུ་རུང་བ་ལྟར་འཕངས་པས་སོ། །དེས་ན་སྒྲ་དང་པོས་བ་ལང་གི་གོང་བྱ་
དེ་ལྟོག་གཞན་ཀྱི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བ་དང་། གཉིས་པས་དེ་ལྟོག་གཞན་ཀྱི་རྟེན་དུ་རུང་བ་ལྟར་

གོ་བར་བྱས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་བ་ལང་གི་གོང་བྱ་གོ་བར་བྱེད་པ་ལ་ཁྱད་
མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤོང་བ་དང་མི་སྤོང་བ་སྒོ་ཡུལ་དུ་སྤང་གི་དོན་གྱི་སྤྱིང་ན་མེད་དོ། །ཉན་པ་
པོའི་ཤེས་འདོད་འདི་ཞུགས་པའི་དུས་སུ་འཆད་པ་པོས་བདེ་སྤྱར་ལ་དེས་ཀྱང་སྒོ་ཡུལ་དུ་
འདི་ལྟར་གོ་བར་བྱེད་ཅེས་པའི་ཚུལ་འདི་ནི། ཁྱད་པར་གཞན་ནི་སྤོང་བ་དང་། །མི་སྤོང་བ་དག་
དེ་གཉིས་ཀྱི། །བདེ་ཡི་བྱེ་བྲག་ཏོགས་པ་པོའི། །འདོད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་གཞི། །ཞེས་པའི་
རང་འབྲེལ་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་སྟེ་གངས་ཅན་པ་གཞན་ནི་འདི་ལ་དེའི་བར་དུ་སྒོ་ཁ་
སྤྱོད་སྤང་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་མཁས་པ་ཆོས་མཆོག་གིས་ཀྱང་ཆོས་དེ་ཆོས་གཞན་དང་འབྲེལ་
རུང་དུ་བརྗོད་མ་བརྗོད་ལ་ཁྱད་པར་གཞན་སྤོང་མི་སྤོང་གི་དོན་དུ་གསུངས་ཤིང་། རྣམ་འབྲེལ་
ལས་ཀྱང་། ལ་ལར་སོར་མའི་ལྡན་པ་ཞེས། །ཐ་དད་ཆོས་བཞིན་རྗོད་པར་བྱེད། །དོན་གཅིག་
བརྗོད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ནི། །འཕེན་ཕྱིར་སོར་མོ་ལྡན་འགྱུར་ཞེས། །ཆོས་ཅན་བརྗོད་པར་གྲགས་
ཡིན་ཏེ། །ཞེས་དང་། གཉིས་ཀས་གཅིག་གཅིག་བརྗོད་མོད་ཀྱི། །བརྗོད་བྱའི་ཤན་གྱི་ཁྱད་པར་
གྱིས། །རྣམ་དབྱེ་ཐ་དད་འབྱེད་པ་ཡིས། །ཐ་དད་དོན་བཞིན་སྒྲུབ་པར་བྱེད། །ཅེས་སོ། །

ལན་གཉིས་པ་(དོན་གྱི་ཤུགས་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་གོ་བའི་ལན་)ནི། ལན་གྱི་རྣམ་པ་གཅིག་དུ་ན་ཆོག་
ལེའུར་བྱས་པ་སྟེ་བ་པའི་དོར་ཆོས་ཅན་བདེན་པ་སྤྱིས་ཟེན་པར་བརྗོད་པ་ལས་ཐ་དད་པར་ཆོས་
བརྗོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བདེན་པ་སྤྱིས་མ་ཟེན་པར་བརྗོད་ཀྱང་བདེན་བཞི་དམིགས་རྣམ་དུ་མི་གོ་
བར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་བརྗོད་ཀྱང་སྤྱག་བསྟུལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་བཞིར་
གཏོགས་པ་གཅིག་ཁོ་ན་སྤྱིར་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་
རྒྱ་མཚན་ཡང་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལ་སོགས་པ་བཀག་པ་ནི་བློ་རྒྱུང་དུའི་རྣམ་པ་ཡིན་ལ་རྣམ་པ་
དེ་དང་ལྡན་པ་ནི་དེའི་དམིགས་པ་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་མི་རྟག་སོགས་ཏེ། དེ་ནི་བློ་འབྲིང་གི་
དམིགས་པ་དེ་ཁོ་ནར་སྒྲུབ་པ་དང་དགག་པ་དང་བྲལ་བ་དེར་འགྱུར་ཟེར་ཡང་དེ་དང་དོན་ལ་ཁྱད་
མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །དོན་ནི་མངོན་ཞེན་བཀག་པ་དང་ལྡན་པ་བདེན་པའི་ཆོས་སུ་སྤྱིས་

ཟེན་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་དང་། མངོན་པར་ཞེན་བྱས་སྟོང་པ་དང་དགག་སྒྲིབ་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་
 བྱུང་མེད་ལ། དེས་ན་བྱི་མས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་གཟུགས་སོགས་ཉིད་ལྔ་མས་བྱུང་པར་དུ་
 བྱས་པའི་བདེན་པ་ཡིན་པས་རྟོག་འབྱིང་གི་ཆེ་ཡང་དོན་གྱིས་ན་བདེན་པ་དམིགས་པར་སོང་བ་
 ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རྟོག་རྒྱུད་དུ་འཛིན་པ་དམིགས་པ་གཉིས་དོན་ལ་བྱུང་མེད་
 པས་འབྱིང་ལ་ཡང་བདེན་པ་དམིགས་པར་སོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་འོག་མ་ཆོས་མཆོག་གི་བར་ལ་
 ཡང་སྒྲིབ་མ་ཟེན་གྱི་རྒྱུད་དུ་འཛིན་པ་དམིགས་པ་རྟོག་བྱུང་མེད་པས་བདེན་བཞི་
 དམིགས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག་ཤེས་འབྱུང་གིས་རི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་
 རྣམ་པ་དག་རྒྱུད་དུ་འཛིན་པ་དམིགས་པར་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། དེའི་རྣམ་པ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལ་
 སོགས་པ་འགོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འབྱིང་གི་དམིགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །འབྱིང་གི་རྣམ་པ་
 ཆོས་ཀྱི་བདུ་རྒྱུན་མི་འདྲ་བ་དང་འདྲ་བ་དག་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆེན་པོའི་
 དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཅེ་མོ་ལ་སོགས་པ་འོག་མ་ལ་སྒྱུར་བར་བྱའོ་ཞེས་བཤད་པ་
 གཞུང་བྱི་མ་འདི་ཡི་བཤད་པར་བྱེད་པ་ནི་ཤེས་འབྱུང་གིས་བཞུགས་པའི་སྐབས་དང་དེའི་དགོས་
 པ་གཉིས་ཀ་མ་ཤེས་ཏེ། དེ་ནི་དེ་ལས་གསལ་ལོ། །

གཉིས་པ་(མཚུངས་ལྟན་རྟོག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྤྱི་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་
 ཐོ་ལ་གཉིས། སྤང་བྱ་རྟོག་པ། སྤྱོད་བྱེད་གཉིན་པོའོ། །དང་ཐོ་ལ་བདུན། གང་གིས་རྟོག་པའི་ངོ་
 ཐོ། གང་ལ་རྟོག་པའི་ཡུལ། རི་ལྟར་རྟོག་པའི་རྒྱལ། རྟོག་པ་དེའི་རབ་དབྱེ། གངས་ངེས་པ། གོ་
 རིམས་ངེས་པ། ལྷ་བཅེ་བའོ། །དང་ཐོ་ལ་གཉིས། སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་བསམ་པའོ། །དང་ཐོ་ནི།
 མངོན་ལས། རྟོག་དང་དཔྱེད་པ་རྩིང་ཞིབ་ཉིད། །ཅེས་རྩིང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། རྣམ་འབྲེལ་
 ལས། ཤེས་གང་གང་ལ་སྤྱོད་དེ་འཛིན། །དེ་ནི་དེ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན། །ཞེས་མིང་དོན་འབྲེལ་ཀྱང་
 དུ་འཛིན་པ་དང་། དབྱས་མཐའ་ལས། ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀྱང་རྟོག་ནི། །སེམས་དང་སེམས་བྱུང་
 །ཁམས་གསུམ་པ། །ཞེས་གཉིས་སུ་སྤང་བའི་ཁམས་གསུམ་པའི་སྒོ་ཐམས་ཅད་ལ་རྟོག་པར་

བཤད་པ་རྣམས་ལས། འདིའི་རྟོག་པ་གང་ཞེ་ན། བྱིས་ཀྱི་སྒྲིག་བྱེད་རྣམས་སྲ་མ་གཉིས་མིན་གྱི་
བྱི་མའོ་ཞེས་འདོད་ལ། སྲ་རབས་པ་རྣམས་བར་བར་འདོད་དོ། །དེ་ལ་ལྷགས་སྲ་མས་ནི་རྟོག་པ་
འདི་དག་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་དོན་གོ་ཡང་བརྟེན་ལ་སྤོངས་ཏེ་རྟོག་པ་འདི་དག་ཡུལ་ལ་འཇུག་
པ་ན་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་འདི་དག་ནི་དོན་དམ་པར་མེད་པའོ་སྟུང་དུ་ཞེན་པར་བྱེད་པ་རང་
ཉིད་ཀྱང་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་འདི་ནི་འདི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་སྒྲུབ་བར་བྱེད་པ་ཡང་སྤྲོ་རྟོག་ཡིན་
པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་མཉམ་གཞག་དགག་རྟོག་གི་ངོ་བོར་བཞེད་པ་དང་དེ་ལ་སྤྲོ་དོན་སྤང་བའི་
རྟོག་པ་མེད་པར་བཞེད་པ་ནི་འགལ་བའི་ཁུར་རོ། །དེས་ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་འབྲུལ་ཡང་
དེ་དང་དེར་ཞེན་པར་མི་བྱེད་པ་ནི་སྐབས་འདིའི་རྟོག་པར་མི་འཐད་དེ། འདི་ནི་གཟུང་བའོ་འདི་
ནི་འཛིན་པའོ་ཞེས་ཞེན་པའི་མཆན་ཉིད་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ཚུར་མཐོང་གི་དབང་ཤེས་
བཞེན་ནོ། །འབྲེར་བྱང་འཛིན་པ་ལ་ནི་ཀྱན་རྟོག་གིས་བྲལ་ལ་དེ་ལ་ནི་དེས་མ་བྲལ་པས་འབྲེར་
བྱང་འཛིན་པའི་ཀྱན་རྟོག་ལ་བྱའི་དེ་དང་བྲལ་བའི་ཀྱན་རྟོག་ལ་མི་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(ཁྱེ་བྲག་ཏུ་བསམ་པ་)ནི། འོ་ན་རྟོག་པ་འདི་དག་དགག་པའམ་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་
གང་ཞེ་ན། སང་ཡེས་ཀྱིས་ནི་དགག་རྟོག་ཏུ་འདོད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། དེ་ལ་གཟུང་བར་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། དངོས་སོ་ཅམ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། གང་གིས་ན་ལྷང་སོ་ལ་སོགས་པ་
དངོས་སོ་ཅམ་ལ་བརྟེན་པ་ཅམ་དུ་ཤེས་པའོ། །གཉིན་སོ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། གང་གིས་ན་པ་རོལ་ཏུ་
བྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་བྱང་བའི་དངོས་སོ་ཁོ་ན་ལ་སེམས་ཅམ་དུ་རྣམ་པར་འཛིག་པར་
བྱེད་པའོ། །འཛིན་པར་རྟོག་པར་རྟོག་པ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། གང་ཟག་གི་རྩས་ལ་བརྟེན་པ་
ནི། གང་གིས་ན་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་གང་ཟག་གི་རྩས་སུ་སྒྲོ་བཏགས་པ་གཙོ་བོར་སེམས་ཅན་
ལ་སོགས་པར་ལྟ་བུའི་ཡུལ་གྱི་དངོས་སོ་འགོག་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་རྟོག་པས་པ་ལ་བརྟེན་པ་
ནི། གང་གིས་ན་དེར་གདགས་པ་ཅམ་ཡང་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་འབྱེད་པར་བྱེད་
པའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཡུལ་གསུམ་དོན་བརྒྱུད་ཀྱིས་མཐུན་པར་བསྟན་པ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་

ཞེད་བྱད་ཏུ་གྲི་ཡང་དགག་རྟོག་ཏུ་འདོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་གྲེད་སྤྲུལ་ཆེ་བ་ཡང་དགག་
 རྟོག་ཏུ་འདོད་ཅིང་། དེ་ཡང་རྩ་བ་དང་འཕགས་པ་དང་སྒོ་བ་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པར་སྤྲུལ་
 དགག་རྟོག་མིན་ན་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་སུ་མི་རུང་ངོ་སྤྲུལ་དུ་བསམས་སོ། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་
 བེ་ཇས་འཛིན་སྐྱབ་རྟོག་ཡིན་ན་ཉོན་སྤྲུལ་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་བཟོད་པའི་བྱེད་
 ཆོས་སུ་མི་རུང་བས་དེ་མི་དགག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས་ཀྱང་གཟུགས་ཉི་ལེ་མི་
 དམིགས་ཞེས་སོགས་གསུངས་ལ་གཞན་གསུམ་ནི་སྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བཞེད་དོ། །དེ་ལ་
 སྤྱིར་བྱང་སེམས་ལ་དགག་སྐྱབ་གཉིས་ཀའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་སྐབས་
 འདིའི་རྟོག་པ་དགག་པའི་རྣམ་པར་འཆད་པ་ནི་རྩ་འགྲེལ་གང་གི་ཡང་དགོངས་པ་མིན་ནོ། །དེ་
 ལ་རྩ་བའི་མིན་ཏེ། གཟུང་བར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་གཉིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཟུང་བར་ཞེན་པ་དང་
 འཛིན་པར་ཞེན་པ་དེ་དག་གི་རྟོག་པར་གསུངས་སོ། །འཕགས་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་མི་གསལ་ཏེ།
 དེའི་ཆོག་གིས་ཟེན་ཆོད་ལ་ནི། བདག་གཅིག་བྱུར་རྟོག་པའི་རྣམ་རྟོག་ནི། ཞེས་དང་། རྟུན་ནས་
 ཉོན་མོངས་པའི་རྟེན་གྱི་བདག་ཏུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། ཞེས་སོགས་དང་། བྱང་པོ་བཏགས་པར་
 ཡོད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། ཞེས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་བཏགས་པར་ཡོད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་
 ཞེས་སོགས་སྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བསྐྱན་པ་མ་གཏོགས་པ་དགག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྟོན་པ་
 ཆོག་གི་བྱུར་ཅན་ཡང་མི་འབྱུང་བས་སོ། །རྒྱན་གྱི་སྤྱང་བར་ཡང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་པོ་ནི་
 རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གོགས་སུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པས་ན་གང་གི་སྤྱིར་དེ་དང་འབྲས་པར་གྱུར་ཀྱང་
 མ་འབྲས་པར་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་པར་བཞག་གོ་ཞེས་རྣམ་རྟོག་བཞི་ཀ་ཉན་རང་ལ་ཡང་
 ཡོད་ཀྱང་རང་གི་བྱང་ཆུབ་འཛོལ་པའི་གོགས་མིན་པས་ཡོད་ཀྱང་མེད་པ་དང་འབྲས་པར་གསུངས་
 པས་ཉན་རང་ལ་གཟུང་འཛིན་མ་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་དགག་རྟོག་ཡོད་པས་སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་
 དགོངས་པར་རི་ལྟར་བཞག དེས་ན་རྟོག་པ་བྱེད་ཆོས་སུ་འགྲོ་བ་ཡང་དགག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་
 ཡིན་པས་མིན་གྱི། རང་གིས་སྐྱེད་པའི་མཐོང་སྒོམ་གྱིས་ཟད་པར་བྱ་བུས་པའི་རྣམ་རྟོག་བཞི་དང་

ལྷན་ཞེས་རང་འབྲས་ཀྱི་སྤང་བྱར་ལྷན་པའི་སྒྲོ་ནས་བྱེད་ཚུས་ཡིན་པ་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་
ཡིན་ཏེ། སྤང་བྲངས་པའི་ལུང་དང་འདི་ལས་ཀྱང་མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་གཞུང་
བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་ཞེས་པས་སོ། །གལ་ཏེ་ཉི་མྱང་ལས། དེ་ལ་
ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་དག་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་གཞུང་བའི་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་སུ་གྱུར་བ་ཡིན་ལ། གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་དག་ཀྱང་འཛིན་པའི་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་གཉིས་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགག་རྟོག་ཡིན་ཏེ། སྤྱབ་རྟོག་གི་ངོ་བོར་
སྒྲོར་ལམ་མི་ལྷན་པས་ཤེ་ན། དེ་ན་བྱོད་སོགས་བཞི་ནི་རྟོག་པ་བཞི་ལྷན་པ་ལ་དགོངས་ཏེ་སྤྱི་
བཞིན་པར་འདོད་ན། ཉི་མྱང་ལས། གཞུང་རྟོག་དང་པོ་གང་ཡིན་གཉིས་པའང་ཡིན་པར་བཤད་
པས་བྱོད་གང་ཡིན་ཅེ་མོར་ཁས་སྐྱོང་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །རྣམ་རྟོག་བཞི་པོ་ཉན་རང་ལ་ཡོད་
པར་སྐྱོད་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། རྣམ་རྟོག་བཞི་པོ་ཡོད་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་བྱང་
ཚུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མིན་པས་རྣམ་པར་བཞག་པ་མ་བྱས་སོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(གང་ལ་རྟོག་པའི་ཡུལ་)ནི། གཞུང་བ་དང་འཛིན་པ་གཉིས་སོ། །འོ་ན་འདིའི་གཞུང་འཛིན་
གང་ལ་བྱེད་ཅེ་ན། སྤྱིར་སངས་རྒྱུས་པ་ལ་གཞུང་འཛིན་གྱི་འཛོག་ཚུལ་གསུམ་སྟེ། །སྤྱི་བྱེད་དང་།
ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་དང་། བདག་དང་བདག་གི་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ལྟར་ན། ཡུལ་དུག་
གཞུང་བ་དང་དབང་པོ་དུག་ནི་འཛིན་པའོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། བེམས་པོ་ཐམས་ཅད་གཞུང་བ་
དང་རིག་པ་ཐམས་ཅད་འཛིན་པའོ། །གསུམ་པ་ལྟར་ན་ཀྱི། བདག་ནི་འཛིན་པ་དང་བདག་གི་བ་ནི་
གཞུང་བའོ། །དེ་ལ་འདི་ནི་ཕྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ་གཞུང་བ་ནི་རྩལ་བཏགས་ཀྱི་བདག་གི་སྤྱད་
པར་བྱ་བ་སྟེ་བཟའ་བྱའོ། །འཛིན་པ་ནི་དེ་ལ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་ཐ་བ་པོའི་ཞེས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་
གསུང་པ་ལ་སྤོན་གྱི་མཁས་པ་དག་ཀྱང་འཐད་ཕྱོགས་སུ་བྱེད་པ་ལྟར་འཐད་དོ། །དེ་ལ་གཞུང་རྟོག་
གི་ཡུལ་ནི་ཉི་མྱང་ལས། དངོས་པོ་ཅམ་ལ་བརྟེན་པ་དང་གཉིན་པོའི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་པའོ། །ཅམ་
སྒྲོམ་པ་ནི་བྱང་པར་བསལ་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་པོའི་ཡུལ་ཀྱན་བྱང་སོ་སོར་མ་བྱེ་བའི་

སྤྱི་ཅུམ་བ་དང་། གཉིས་པའི་ཡུལ་རྣམ་བུ་དེས་ཆད་བ་ལ་བྱས་ནས་དང་པོ་ལ་གཉིས་བ་ཡིན་
 བ་དང་། གཉིས་བ་ལ་དང་པོ་མིན་པས་བྱབ་བ་མཛད་ཀྱང་། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། གཞན་དག་ན་རེ་ཀུན་
 རས་ཉོན་མོངས་པའི་གཞི་ལ་བརྟེན་བ་ནི་དང་པོ་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་བྱང་བའི་གཞི་ལ་བརྟེན་བ་ནི་
 གཉིས་བ་ཡིན་པས་འདི་གཉིས་པན་ཚུན་རྣམ་པར་ཆད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདི་གཉིས་
 བེ་ཐ་དད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་སྡེ་མས་གཟུང་རྟོག་གཉིས་ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བྱང་བར་བཞག་
 བ་བཀག་ནས་རང་ལུགས་བཞག་པ་འདི་བཞིན་དུ་འཐད་དེ། །གཞི་དང་དེ་ཡི་གཉིན་པོ་ཡིས། །ཞེས་
 གཞི་སྤང་བའི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱབ་བ་དང་། སྡེ་མ་ལྟར་ན་མ་རིག་པའི་རྟོག་པ་སོགས་རེ་རེ་ཡང་ཀུན་
 བྱང་མ་ལུས་བ་ལ་དམིགས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཀུན་བྱང་ངམ་རྣམ་བྱང་ལ་ཐེག་པ་ཆེ་
 རུང་གི་རྣམ་བྱང་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་རྣམས་སོ། །འཛིན་རྟོག་གི་ཡུལ་ལ་ནི་ཆོག་གསལ་དུ་སོ་སོའི་སྤྱི་
 པོ་ཡུལ་དུ་བྱས་ཏེ་སྤྱིས་བྱ་རྣམས་སུ་ཡོད་པར་འཛིན་བ་དང་། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཡུལ་དུ་བྱས་
 ཏེ་དེ་ལ་བཏགས་པར་ཡོད་པར་འཛིན་བ་ཞེས་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པར་སྦྱར་རོ་ཞེས་འཆད་བ་ནི་
 སོ་སྤྱིས་རྣམས་སུ་དང་འཕགས་པས་བཏགས་པར་རྟོག་པར་བཤད་པ་མ་དགོངས་སོ། །དེས་ན་ཅ་
 འབྲེལ་རྣམས་སུ་སེམས་ཅན་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་དང་སེམས་ཅན་བཏགས་པར་ཡོད་པར་རྟོག་པ་ཞེས་
 གང་ཟག་ཡུལ་དུ་བཤད་དོ། །འོ་ན་ཡུལ་ཅན་རྟོག་པ་དེ་གང་ཟག་དུ་འཛིན་པར་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟར་རྟོག་
 པ་འདི་རྣམས་ཉན་རང་གི་བྱང་རྒྱུ་གྱི་གོགས་མིན་པས་དེའི་ལམ་གྱིས་མི་སྦྱང་བར་བཤད་པ་མི་
 འཐད་དེ་ཉོན་སྤྱི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་གི་ངོ་བོར་
 རྟོག་ན་ཉོན་སྤྱི་བ་ཡིན་ཡང་འདིས་རྣམས་དང་བཏགས་པའི་བདག་དེས་ཀུན་བྱང་ལ་འདོར་ལེན་བྱེད་
 པར་རྟོག་པས་ཆོས་གཞན་དང་འབྲེལ་བར་རྟོག་པའི་ཕྱིར་ཤེས་སྤྱི་བ་པོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ནི་ཆེས་
 མི་འཐད་དེ། །དེ་ལྟར་དབང་ཕྱུག་འབྲོ་བའི་རྒྱུར་འཛིན་པ་ཡང་ཉོན་སྤྱི་བ་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་
 བ། དེ་ཡང་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྤང་བྱར་འགྱུར་རོ། །མ་དེས་ན། སྡེ་མ་ཡང་
 ཆོས་གཞན་དང་འབྲེལ་བར་འཛིན་པའི་ཤེས་སྤྱི་བ་ཡིན་པས་ཉན་རང་གི་སྤང་བྱ་མིན་པར་འདོད་

བ་ཉམས་སོ། །བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤང་བྱ་མིན་པར་འགྱུར་བས་ན་ཀུ་མྱ་ར་གླེས་གང་ཟག་རྩམ་སུ་ཡོད་པ་ནི་གང་ཟག་གི་རྩམ་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའོ། །སྤྲེས་བྱ་བཏགས་པར་ཡོད་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའོ་ཞེས་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་བཤད་པ་ཡང་མི་འཐད་དོ། །དེས་ན་རྩམ་དང་བཏགས་པའི་གང་ཟག་ཡུལ་ཀྱི་འཛིན་པ་པོར་ཞེན་པ་ཡིན་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤང་བྱ་མིན་པར་ཐལ་བ་སྤྲུས་ཀྱང་མི་སྒྲོག་པས་གང་ཟག་གམ་སེམས་ཅན་དུ་རྟོག་པར་བཤད་ཀྱང་དེ་དག་དངོས་མིན་གྱི་དེ་དག་ཏུ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་གཞི་སྤང་པོ་ཁམས་སྤྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཆོས་ཅམ་ཞིག་ལ་གཟུང་ངོ། །དེ་ཡང་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡུལ་ལ་འཛིན་པ་པོར་མི་ཞེན་ཀྱང་བདག་དེས་དབེན་པའི་ཆོས་ཅམ་ཞིག་ལ་འཛིན་པ་པོར་སྒྲོ་འདོགས་པ་སྤྱེ་ལ། ཆོས་དེ་ལ་ཡང་དོན་དམ་རྩམ་གྱུ་བ་ཀྱི་དངོས་པོར་གཟུང་ནས་དེ་ལྟར་ཞེན་པ་དང་། དོན་ལ་མ་གྱུ་བ་པའི་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་བཟུང་ནས་དེ་ལྟར་རྟོག་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ངོ། །

གསུམ་པ་(རི་ལྟར་རྟོག་པའི་ཚུལ་)ལ་གཉིས། རང་ལུགས་བཞག་པ་དང་། གཞན་ལུགས་མི་འཐད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡུལ་དེ་དག་ལ་རྟོག་པས་རི་ལྟར་ཞེན་ཞེ་ན། ཀུན་བྱང་གི་གཟུང་བ་ལ་དམིགས་ནས་རིམ་བཤུར་འདི་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོར་བྱའི་གཟུང་བའོ་སྟམ་དུ་མི་མཐུན་པ་དང་། འདི་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྤང་བྱའི་གཟུང་བའོ་སྟམ་དུ་མཐུན་པར་འཛིན་པ་འདིའི་གཟུང་རྟོག་གི་ཞེན་ཚུལ་ལོ། །འདི་ནི་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ཡིན་པས་འདི་ལས་ལྡོག་པ་དང་། འདི་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཡིན་པས་འདི་ལ་འཇུག་པར་བྱའོ་སྟམ་དུ་ཞེན་པ་ནི་ཅེ་མོའི་གཟུང་རྟོག་གི་ཞེན་ཚུལ་ལོ། །གང་ཟག་ཏུ་བཏགས་པའི་གཞི་རྩམ་སུ་གྱུ་བ་པ་དང་། དེར་བཏགས་པའི་གཞི་བཏགས་པ་ཅམ་འདི་ནི་ཡུལ་རྣམས་ཀྱི་འཛིན་པ་པོ་ལས། ལོངས་སྤྱོད་པ་པོའོ་སྟམ་དུ་ཞེན་པ་ནི་འཛིན་རྟོག་གི་ཞེན་ཚུལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་འདིར་སེམས་ཅན་དང་སྤྲེས་བྱ་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་གང་ཟག་འབའ་ཞིག་ལ་བསམས་པ་མིན་གྱི་ཡུལ་རྣམས་ཀྱི་འཛིན་པ་པོ་ཅམ་གྱི་མཆོན་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་རྒྱན་གྱི་སྤང་བར་ནི་ཅེ་མོའི་སྐབས་སུ་སྒྲོམ་སྤང་གི་རྣམ་རྟོག་བཞི་ལ་ཡང་འཇུག་པ་དང་ལྡོག་པའི་གཟུང་

རྟོག་དང་། རྩམ་འཛིན་དང་། བཏགས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ཞེས་མཐོང་སྤང་དང་འབྲ་བར་འཆད་ཅིང་དེ་
ལས་རྩམ་སྤྱོད་ཡོད་པའི་བདག་འཛིན་པ་པོའི་ཞེས་དང་། བཏགས་པར་ཡོད་པའི་བདག་འཛིན་པ་
པོའི་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་བདག་གི་སྤྱིང་ནས་བཤད་དོ། །ཉི་སྤང་ལས་ཅེ་སྤྱིར་དུ་སྒྲོམ་སྤང་གི་རྟོག་པ་
བཞི་ལ་མིང་འདོགས་གྱི་གསལ་ཁ་མི་སྤང་ལ། གཉེན་ཆོགས་གྱི་སྐབས་སྤྱི་དངོས་པོ་ཙམ་གྱི་རྣམ་
པ་དང་། གཉེན་པོའི་རྣམ་པ་དང་། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་དུ་བཏགས་པ་དང་། བཏགས་
པ་དེའི་རྒྱ་མཚན་ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་དང་། མཐོང་སྤང་བཞིའི་དང་པོ་གཉིས་ལ་རྣམ་པ་མ་སྒྲོམ་པ་མ་
གཏོགས་པ་སྤར་ལྟར་དང་། གྱི་མ་གཉིས་ལ་གང་ཟག་རྩམ་སྤྱོད་པ་དང་སྤྱིས་དུ་བཏགས་པར་
ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་བརྟེན་རྟོག་རྟོ། །སྤྱི་མ་བཞིའི་བརྟེན་ཅེ་སྤྱིར་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་བཞི་ལ་སྤྱིར་བ་
འཕགས་པའི་དགོངས་པར་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་མཐོང་སྤང་གི་བརྟེན་ཡང་ཅེ་སྤྱིར་གྱི་
མཐོང་སྤང་ལ་སྤྱིར་དགོས་པར་འགྱུར་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ཉི་སྤང་ལས་ཀྱང་འཇུག་པ་དང་
ལྷོག་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་བཏགས་པས་སོ། །གལ་ཏེ་འཛིན་རྟོག་རྣམས་ཆོས་སྤྱི་འཛིན་པ་ཡིན་ན།
སོ་སྤྱིས་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དུ་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེའི་འཛིན་པ་ལ་རྩམ་འཛིན་
གྱིས་མ་བྱལ་བོ། །ཞེས་དང་། འཕགས་པ་ལ་ཡང་མཚན་མོ་འདས་ནས་ནང་པར་ངས་ཅེ་སྤྱིར་སྤྱད་
འབྱེན་པ་ཐོས་ཞེས་གསུངས་པས་འཕགས་པའི་འཛིན་པ་ལ་བཏགས་འཛིན་གྱིས་མ་བྱལ་བར་ཐལ་
ལ་ཞེས་པའི་ལན་དུ། སོ་སྤྱིས་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཡིན་ལ། བཏགས་འཛིན་ནི་
འདིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་བྱེད་ལ་འདོད་ཅེས་དང་། འཕགས་པ་ལ་ང་ཞེས་ངར་འཛིན་ཡོད་པ་སྤྱད་
གསུངས་པ་ཐ་སྙད་དམ་བཤོད་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ངར་འཛིན་ལ་རྩམ་འཛིན་དུ་གསུངས་ལ་རྒྱན་
སྤང་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་པས་ཀྱི་ཤེ་ན། འདིའི་ལན་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་(གཞན་ལུགས་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་)ནི། ཁ་ཅིག་སོ་སྤྱིའི་འཛིན་པ་ལ་རྩམ་འཛིན་དང་།
འཕགས་པའི་འཛིན་པ་ལ་བཏགས་འཛིན་དུ་རྟོག་པ་དེ་གཉིས་གྱི་རྟོག་པར་བྱས་ནས་འཛིན་པ་
དང་། དེ་གཉིས་གྱི་རྟོག་པ་སོ་སོར་འཆད་པའི་ཞིབ་ཆ་ནི་ཆེས་མི་འཐད་དེ། རྟོག་པ་འདི་གཉིས་

གྱི་ཡུལ་ལ་འཛིན་པ་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པ་དུ་མ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོག་གསལ་དུ། དེ་ལ་
 སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དག་ནི་སྐྱེས་བུ་ཞེས་བྱ་སྟེ་འཛིན་ཏེན་ལ་གྲགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའོ། །དེ་
 དག་རྗེས་སུ་ཡོད་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་དོན་བྱ་བ་ལ་མཐུ་དང་ལྡན་པ་ཆེ་བ་གཉིས་པ་
 ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པའོ། །འཛིན་པ་ནི་འདི་ནི་བདེན་ཏེ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་ལས་
 གྲང་། འགྲོ་བའི་ལས་དང་རང་བཞིན་དང་དབྱེ་བ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟུམ་པའོ། །ཞེས་སོ་སྐྱེ་
 དེ་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཏེ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པས་རྗེས་སུ་ཡོད་པ་དང་། མངོན་གྱུར་ཡིན་པ་དང་དེའི་
 རྒྱུ་ལས་དང་འབྲས་བུ་རང་གི་ངོ་བོ་དང་འགྲོ་བའི་དབྱེ་བ་གསུངས་པ་རྣམས་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་
 རྒྱུ་མཚན་དུ་བཤད་དོ། །བཏགས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པའི་འཇུག་ཚུལ་ཡང་། ཇེ་ཉིད་ལས། འཕགས་
 པའི་གང་ཟག་ནི་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ལ། སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་བཏགས་པ་ཅམ་སྟེ།
 འདི་སྐད་དུ་དག་སྒྲོང་དག་ཆོས་ལྡན་པའི་དག་ནི་བཏགས་པ་ཅམ་སྟེ། ལྡན་གང་ཞེ་ན། འདས་
 པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་། སོ་སོར་བཏགས་པའི་འགོག་པ་དང་།
 གང་ཟག་རྣམས་ཏེ་འདི་དག་ནི་མིང་ཅམ་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་སོ། དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ནི་
 འདི་ནི་བདེན་ཏེ་འདི་ནི་མིང་ཅམ་དུ་ཡོད་པར་གྲགས་པས་བྱུང་བ་ཅིང་། མིང་ཅམ་སོ་དེ་མེད་ན་སུ་
 ཞིག་ལམ་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་ཅེས་མིང་ཅམ་གྱི་ཞེས་པས་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཡོད་པར་
 རྗེས་སུ་དཔོག་པར་ཡང་བྱེད་པའོ། །ཞེས་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་སྤང་འདས་ཡིན་ལ་སྤང་
 འདས་བཏགས་ཡོད་དུ་གསུངས་པས་འཕགས་པ་བཏགས་ཡོད་དང་། མིང་ཅམ་ཡང་མེད་ན་ལམ་
 ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པ་མེད་པར་འགྱུར་བས་མིང་ཅམ་གྱིས་འཕགས་པ་ཡོད་པར་དཔོག་པ་འཛིན་
 སྤངས་སུ་འཆད་དོ། །འདི་ནི་ཆེས་མི་འཐད་དེ། ལུང་བྱི་མ་འདིས་སྤང་འདས་བཏགས་ཡོད་དུ་
 གསུངས་པས་འཕགས་པའི་གང་ཟག་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ན་སོ་སྐྱེ་ཡང་བཏགས་ཡོད་དུ་འགྱུར་
 ཏེ་ལུང་འདིས་གང་ཟག་རྣམས་བཏགས་ཡོད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅ་འབྲེལ་གཉིས་ཀ་སོ་
 སྐྱེ་དང་འཕགས་པ་རྟོག་པ་སོར་བཤད་གྱི་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་བཤད་པ་མེད་པ་དང་། ཀུན་བརྟུས་

ལས་ཀྱང་། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་གང་ཞེ་ན། འཕགས་པའི་ཚོས་རྣམས་མ་ཐོབ་པ་ལ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཞེས་གདགས་སོ། །ཞེས་བཏགས་ཡོད་ལྟ་མེད་འདུ་བྱེད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་བཟོད་དུ་མི་རིགས་ལ། གང་ཟག་ནི་སྒྲོས་བཏགས་པ་ཙམ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་སོ་སྐྱེ་དང་འཕགས་པ་གཉིས་ཀ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་མཚུངས་པས་དེ་གཉིས་ལ་རྩས་བཏགས་ཀྱི་བྱད་པར་མི་རུང་ངོ་། །

བཞི་པ་(རྟོག་པ་དེའི་རབ་དབྱེ)ནི། ཅ་བའི་དབྱེ་བ་བཞི་ཡིན་ལ་ཡུལ་གྱིས་བྱེ་བས་དེ་དག་རེ་རེ་ཡང་དགུ་དགུར་སྒྱར་བས་སོ་དུག་གོ། །དེ་ཡང་ཁམས་གྱིས་དབྱེ་ན་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་དོ། །

ལྷ་པ་(གངས་ངེས་པ་)ནི། བརྟག་བྱ་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་ངེས་པས་དེ་ལ་རྟོག་པ་ཡང་གཉིས་ཡིན་ལ། གཟུང་བ་ལ་ཡང་ཀུན་བྱང་ངམ། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་རྣམ་བྱང་གཉིས་སུ་ངེས་པས་གཟུང་རྟོག་གཉིས་དང་། འཛིན་པར་ཞེན་པའི་ཡུལ་ལ་ཡང་རྩས་བཏགས་སུ་ངེས་པས་དེའི་ཡུལ་ཙམ་གྱི་རྟོག་པ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་སོ། །དེ་ནི་ཅ་བའི་རྟོག་པ་བཞིའི་གངས་ངེས་ཡིན་ལ་རེ་རེ་ལ་དགུ་དགུར་བྱེ་བ་ནི་གདུལ་བྱ་འཁོར་དུ་ཉེ་བའི་བསམ་པ་དང་བསྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི་དངོས་སོ་ལ་གནས་པའི་གངས་ངེས་མིན་ནོ། །འོ་ན་གཟུང་རྟོག་ལ་ཀུན་བྱང་སོ་སོ་དང་རྣམ་བྱང་འབའ་ཞེག་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་གཉིས་བཤད་པ་ཅི་ཞེ་ན། ཉན་རང་དང་སྐྱེན་མོང་བའི་ཞེན་པ་སྒྲོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དང་སོ་དང་བྱང་སེམས་གྱི་རིགས་ཙམ་གྱི་སྐྱེན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཞེན་པ་སྒྲོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གཉིས་པ་བཤད་དོ། །

དུག་པ་(གོ་རིམས་ངེས་པ་)ནི། ཅ་བའི་རྟོག་པ་ནི་ངེས་འབྱེད་བཞིའི་གོ་རིམ་དང་བསྐྱེད་པ་ཡན་ལག་དགུ་དགུར་བྱེ་བ་ལ་ནི་བཟོད་འདོད་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་གཞན་མེད་དོ། །

བདུན་པ་(སྤྱ་བཅི་བ་)ནི། ཉི་ལྷང་ལས། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིན་ལ་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྤྱ་བཞི་སྟེ། སྤྱ་དང་པོ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་དུག་གོ། །གཉིས་པ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་ལྟན་པའི་རྣམ་པར་རིག་པའོ། །གསུམ་པ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་གྱི་དེ་ཉིད་དོ། །བཞི་པ་ནི་རྣམ་པ་དེ་དག་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་

བཤོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །དེའི་དོན་ལ་སྔ་མ་དག་ན་རེ། ལུ་དང་པོ་སེམས་བྱུང་མ་གཏོགས་པའི་
 ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་བཅས་ཡུལ་དུག་ལ་རྟོག་བཤོ། །གཉིས་པ་ནི་སྔ་འཛིན་གྱི་མིག་ཤེས་སྐད་
 ཅིག་དང་པོ་ལྟ་བུ་ལ་རྟོག་བཤོ། །གསུམ་པ་ནི་མིག་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱན་ལ་རྟོག་བཤོ། །སྟེ་རང་ཡུལ་ལ་
 འཛིན་པ་ཡིན་ལ། རྗེས་ཀྱི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་དུ་བྱས་པས་དེ་གཟུང་བཤོ། །འོ་ན་ལུ་གཉིས་པ་
 ལ་ཡང་མཆུངས་ཤིང་། སྐད་ཅིག་མ་སོ་སྐྱེས་ངེས་མི་རྣམས་ལ་རྒྱན་འཛིན་རྣམས་པས་མི་མཆུངས་
 སོ། །གཞན་ཡང་སྔ་ཅི་བ་ལ་ཁྲབ་ཆེས་སྒྲོན་མིན་གྱི་དེ་ལྟ་བུ་སྤྱིད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་ངེས་པ་
 མིན་ནོ་ཞེས་མི་བརྗོད་པས་སོ་ཞེས་འཆད་ཀྱང་སྔ་གཉིས་པ་ནི་རྗེས་སྐྱེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་
 ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། ལུ་གསུམ་པ་ནི་དེས་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ལ་བསམས་པའི་དབང་དུ་བྱས་
 ཞེས་བརྗོད་ན་ལེགས་སོ། །འོ་ན་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོ་ལ་འཛིན་པ་དང་ལོངས་སྤྱོད་བྱ་ལ་གཟུང་བར་
 བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། ལུ་ཅི་བའི་སྐབས་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ཡིས་
 འབྲུལ་གཞི་བྱས་ནས་སྔར་ཡང་གཟུང་བ་ལ་རྟོག་ན་གཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་པ་ལ་རྟོག་ན་འཛིན་
 རྟོག་ཏུ་བྱས་ནས་ལོག་རྟོག་ཏུ་བྱེད་པ་བྱུང་མོད། དེ་དག་གིས་ནི་ལེགས་པར་མ་རྟོགས་ཏེ། དེ་
 ལྟ་ཡིན་ན་རྟོག་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱུང་པོ་ལྔ་དང་། ཁམས་བཙུག་པར་བརྟུན་དང་། སྐྱེ་མཆེད་
 བཅུ་གཉིས་དང་། རྟོག་པ་བཞི་པའི་ཡུལ་དུ་གཟུགས་ཅན་བཤད་པ་རྣམས་དོར་དགོས་པར་འགྱུར་
 རོ། །དེས་ན་འདི་ནི་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་བཤད་པའི་ཞར་ལ་སྤྱི་སྐད་ལ་གྲགས་ཆོས་ཀྱི་གཟུང་
 འཛིན་བཤད་ནས་དེ་ལ་སྔ་ཅིས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་གཟུང་རྟོག་རྒྱང་པའི་ཡུལ་ལ་རིག་པ་
 མེད་པ་དང་། འཛིན་རྟོག་རྒྱང་པའི་ཡུལ་ལ་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་གིས་ཁྲབ་པའི་རྣམ་གཞག་མཛད་
 དགོས་ན་དེ་འབྲུལ་བ་གང་དུ་ཡང་མ་མཛད་པ་དང་། རྟོག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཞེན་སྣངས་ཀྱི་དང་། གཉེན་
 པོ་མི་མཐུན་པར་བཤད་པས་དེ་གཉིས་གཞི་མཐུན་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རིགས་པ་ནི་
 རྒྱན་གྱི་སྒྲུང་བར་བཤད་པ་ལ་ཡང་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་རྟོག་པ་འདི་དག་གི་ཡུལ་དང་དེ་
 ལ་ཞེན་ཚུལ་སོགས་ནི་རྩ་བའི་ཆོག་སྒྲུབ་སྤངས་ཞིང་འབྲེལ་པ་རྣམས་སུ་ཡང་ཞིབ་ཏུ་དབྱེད་པ་

མི་སྤང་བས་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དགའ་བར་འདུག་པའི་ཕྱིར། གངས་ཅན་པ་རྣམས་ལ་ཡང་རྩི་ལྷ་བ་
བཞིན་བཤད་རྒྱ་མ་བྱུང་བར་སྤང་མོད། ཁོ་པོས་ནི་ཞིབ་བའི་སྒོས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་
ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་རྫོགས་པར་དབྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་(སྤོང་བྱེད་གཉེན་པོ་)ནི་ཅེ་སྒྲོར་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་(ཡན་ལག་གི་དོན་)ལ་བཞི། མཆོམས་སྤྱར། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད། དོན་
བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

འགྲེལ་བ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་དང་ལྷན་པ་ཡང་དོན་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བར་སྐྱབས་
ཀྱི་ཆེགས་སུ་བཅད་བ།

གསེར་ཐོང་། དམིགས་རྣམ་རྒྱ་གསུམ་དུ་མ་ཟད་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་དང་ལྷན་པའི་ཁྱད་
པར་ཡང་བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཆེགས་བཅད་གཉིས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །དགོས་པ་ནི། མདོར་བསྟན་
དུ་བཤད་པའི་དོན་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་(མདོར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། གཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་མདོར་བསྟན་བའོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་འགྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། གཞི་དང་དེ་ཡི་གཉེན་པོ་ཡིས། གཟུང་བར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་གཉིས། །

ཚོངས་དང་སྤང་སོགས་བྱེ་བྲག་གིས། །དེ་ནི་སོ་སོར་རྣམ་པ་དགུ། །

གསེར་ཐོང་། གཟུང་བར་རྟོག་པ་ནི་དབྱེ་གཞིའོ། །རྣམ་པ་གཉིས་ནི་འདྲེ་བའོ། །གཞི་
ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་དེའི་གཉེན་པོ་རྣམ་བྱུང་ནི་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་འོ། །དེ་ནི་ཅ་བའི་དབྱེ་
བ་ཡིན་ལ། ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བ་ནི། གཟུང་རྟོག་དེ་ནི་སོ་སོར་ཉེ་རེ་རེ་ལ་རྣམ་པ་དགུ་ཞེ། ལུལ་
ཚོངས་པ་སོགས་དགུ་དང་། རྣམ་བྱུང་གི་སྤང་སོགས་དགུར་ཡོད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་སོ། །

གཉིས་པ་(འགྲེལ་བ་)ནི།

འགྲེལ་བ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་

གཞིའི་རྟེན་ཅན་དང་གཉིན་པོའི་རྟེན་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་མ་རིག་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་
བའི་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པའི་རབ་རྟ་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་དགུའོ། །

གསེར་མེད་། གོ་བར་ཟད་དོ། །

གཉིས་པ་(འཛིན་རྟོག་མདོར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། རྩས་དང་བཏགས་པའི་རྟེན་ཅན་གྱིས། །འཛིན་པའང་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འདོད། །

རང་དབང་བདག་སོགས་ངོ་མོ་དང་། །སྤང་སོགས་རྟེན་ལས་དེ་བཞིན་ནོ། །

གསེར་མེད་། གཟུང་རྟོག་རྟ་མ་ཟད་འཛིན་པའང་དབྱེ་གཞིའོ། །རྣམ་པ་གཉིས་ནི་དབྱེ་
བའོ། །རྩས་དང་བཏགས་པའི་རྟེན་ཅན་གྱིས་ནི་རྒྱ་མཚན་ཏེ་ཅ་བའི་དབྱེ་བའོ། །འདིར་རྟེན་ཅན་
ཞེས་པ་ཐམས་ཅད་ཡུལ་ཅན་ལ་གོ་བར་བྱའོ། །ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བ་ནི། གཟུང་རྟོག་དེ་བཞིན་དུ་
འཛིན་རྟོག་ལ་ཡང་རེ་རེ་ལ་དགུ་དགུ་སྟེ། བདག་རང་དབང་ཅན་ལ་སོགས་པར་དམིགས་པ་དང་།
སྤང་སོགས་ཀྱི་རྟེན་ཏེ་ཡུལ་ལ་དམིགས་པ་དགུར་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །

གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ནི།

འགྲེལ་པ། ཞེས་བྱ་བ་ནི། གང་ཟག་རྩས་སུ་ཡོད་པ་དང་སྦྱེས་སུ་བཏགས་པར་ཡོད་པ་ལ་
དམིགས་པའི་འཛིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། བདག་རང་དབང་ཅན་
དང་། སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོར་དེ་ལྟར་རྣམ་པ་དགུའོ། །

གསེར་མེད་། གོ་བར་ཟད་དོ། །

གསུམ་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ནི།

འགྲེལ་པ། དེ་ལ་མདོར་བསྟན་པའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ།

གསེར་མེད་། རྟོག་པ་བཞིར་བྱེ་བ་དེ་ལ་མདོར་བསྟན་ཏེ་ཅ་བར་བསྟན་པའི་དོན་རྒྱས་པར་
བཤད་ན་འདི་ཡིན་ཏེ་ཞེས་མཆོམས་སྦྱར་རོ། །འདི་ལ་གཉིས། གཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་རྒྱས་
པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་། རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་རྒྱས་པར་

བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

འགྲེལ་བ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཞིའི་རྟེན་ཅན། མ་རིག་པ་དང་། གཞུགས་ལ་
སོགས་པའི་སྤང་པོ་དང་། མིང་དང་གཞུགས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། མཐའ་གཉིས་ལ་ཆགས་
པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་མ་ཞེས་པ་དང་། འཕགས་པའི་ལམ་ལ་མི་
གནས་པ་དང་། དམིགས་པ་དང་། བདག་ལ་སོགས་པ་དང་། རྣམ་པར་དག་པ་སྦྱེད་པ་ལ་སོགས་
པ་ལ་གཞུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་དང་།

གསེར་སྒང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཞིའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གཞུང་རྟོག་ལ་དབྱེ་ན་དགུ་
རྣམས་སུ་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་ཡུལ་དགུ་ལ་རྟོག་པའི་སྒོ་ནས་སོ། །ཡུལ་དགུ་གང་ན། དང་པོ་ནི་ལས་
རྒྱ་འབྲས་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མོངས་པའི་མ་རིག་པ་སྟེ། ཆོས་འདི་དག་ནི་ཕྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོས་
རི་ལྟར་མངོན་པར་ཆགས་པར་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གསོལ་བ་བཙུག་
ལྟར་འདས་འོ་ན་ཆོས་འདི་དག་ནི་རི་ལྟར་མཆིས་པ་ལགས། བཙུག་ལྟར་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་
བ། རི་ལྟར་མེད་པ་དེ་ལྟར་ཡོད་དེ་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་
སོ། །ཉི་ལྔ་དང་རྒྱུན་ལྔ་དུ་དེའི་ཕྱིར་མ་རིག་པ་ཞེས་བྲངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་མ་རིག་པས་ཀུན་
ནས་བསྐྱངས་པའི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་གཞུགས་སོགས་ཟག་བཙས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་། གསུམ་
པ་ནི་མིང་སྤང་པོ་ཕྱི་མ་བཞི་དང་གཞུགས་དང་བཙས་པ་ལ་བདག་དང་བདག་གི་བར་མངོན་པར་
ཞེན་པ་དང་། བཞི་པ་ནི་འདིག་ལྟས་ཞེན་པའི་ཡུལ་དེ་ལ་མཐར་ལྟས་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སུ་
ཆགས་པ་དང་། ལྔ་པ་ནི་དེ་ལྟར་ཆགས་པས་མ་རིག་པ་ནས་རྒྱུའི་བར་གྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
དང་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་རྣམ་བྱང་གི་སྒྲིན་དང་ཡོན་ཏན་མི་ཞེས་པ་དང་།
དྲུག་པ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཞེས་པས་སྦྱིན་པ་ནས་མ་འདྲེས་པའི་བར་གྱི་འཕགས་ལམ་ལ་མི་གནས་པ་
དང་། བདུན་པ་ནི་དེ་ལྟར་ལམ་ལས་གོལ་བས་ཆོས་རྣམས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་དམིགས་པ་དང་།
བརྒྱད་པ་ནི་རྣམ་འགྲེལ་ལས། བདག་ཡོད་ན་ནི་གཞན་འདུ་ཞེས། །བདག་གཞན་ཆ་ལས་འཛིན་

དང་སྒྲིང་། །འདི་གཉིས་དང་ནི་འབྲེལ་བ་ལས། །ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་པ་
ལྟར་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་དམིགས་པས་བདག་གི་ཆ་ལ་ཆགས་པ་དང་སོགས་པས་གཞན་གྱི་ཆ་ལ་
སྒྲིང་བ་ཞེས་བཤད་ཀྱི་བདག་དང་སེམས་ཅན་སོགས་ལ་འཆད་པ་ནི་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། རྒྱན་
སྒྲིང་ལས་ལུང་འདི་བྲངས་ནས་བདག་ལ་སོགས་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཞེས་པས་སོ། །དགྲུ་བ་
ནི་རྣམ་པར་དག་པ་སྒྲིང་འདས་བརྒྱད་ནས་སྐྱེད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཏེ་དེ་ཡང་སྐྱོ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས་
སོ། །སོགས་པས་མཐོ་རིས་སྐྱེད་པའི་ཟག་བཅས་རྣམས་བསྟོལ། །འདི་འགོག་བདེན་སྐྱེ་བའི་ལམ་
བདེན་ལ་འཆད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། །རྟོག་པ་འདིའི་ཡུལ་ཀུན་ཉོན་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་དང་པོ་
ནི་མ་རིག་པ། གསུམ་པ་ནི་འདིག་ལྟ། བཞི་བ་ནི་མཐར་ལྟ་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་
ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་སྐྱེ་བའི་ཀུན་འབྱུང་ཡིན་པས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ངོ་བོའོ། །ལྟག་མ་ནི་
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་དང་ངོ་བོ་ཅི་རིགས་པའོ། །ཡུལ་དེ་ལ་རྟོག་པའི་ཚུལ་ཡང་
འདི་དག་ནི་ཀུན་ཉོན་གྱི་གཞུང་བ་ཡིན་པས་དོར་བྱའོ་སྟུང་དུ་ཞེན་པའོ། །རྟོག་པ་སྤྱི་མ་གསུམ་སོ་
འདི་དང་གཉིས་པ་ནི་མངོན་པ་གཉེན་པོའི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་(རྣམ་བྱང་གཞུང་རྟོག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ནི།

འབྲེལ་པ། གཉེན་པོའི་རྟེན་ཅན། སྤང་སོ་དང་། སྐྱེ་བའི་སྒྲོ་དང་། རིགས་དང་། སྐྱེ་བ་དང་།
སྐྱོང་བ་ཉིད་དང་། པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་དོན་དང་། མཐོང་བ་དང་། སྒྲོམ་པ་དང་། མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་
ལ་གཞུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་དང་།

གཤམ་མེད་། གཉེན་སོ་རྣམ་བྱང་གི་རྟེན་ཅན་གྱི་གཞུང་རྟོག་ལ་དབྱེ་ན་རྣམ་པ་དགྲུང་ཡོད་
དེ། དེ་ཡང་ཡུལ་དགྲུ་ལ་རྟོག་པའི་སྒྲོ་ནས་སོ། །ཡུལ་དགྲུ་གང་ན། དང་པོ་ནི་སྤང་སོའི་དོན་རྣམ་
བྱང་དུ་མ་སྤྱངས་པ་སྟེ། དེ་ཐབས་མི་མཁས་པས་གཞུགས་ལ་རྟོག་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན།
རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་ལ་རྟོག་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན། ཞེས་སོ། །རྣམ་བྱང་དུ་གཏོགས་པ་
ཞེས་འོག་མ་རྣམས་ལ་འང་སྤྱར་རོ། །གཉིས་པ་ནི་སྐྱེ་བའི་སྐྱོའི་དོན་སྐྱེ་མཆེད་དང་། གསུམ་པ་ནི་

རིགས་ཀྱི་དོན་ཁམས་དང་། བཞི་པ་ནི་སྐྱེ་བའི་དོན་རྟེན་འབྲེལ་མ་བྱུང་བ་ལས་བྱུང་བའོ། །འདིར་
མདོ་ལས་མ་རིག་པ་ནས་ཆུ་ཤིའི་བར་ལ་རྟོག་ཅིང་མཛོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ཞེས་གསུང་བའི་དོན་
བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་བསྐྱོག་ཏུ་བཤའ་བ་ལྟར་ཁས་སྦྱང་སྟེ། ཉི་སྤང་ལས།
རྣམ་པར་བྱུང་བའི་ཆར་གཏོགས་པའི་སྤང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་དང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་དགྲུང་འགྱུར་རོ་ཞེས་པས་སོ། །ལྷ་པ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་
ཀྱི་དོན་ཏེ། དབྱ་མའི་རྩ་བ་ལས། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད། །ལྷ་ཀྱན་ངེས་པར་འབྱེན་པར་
གསུངས། །ཞེས་པ་ལྟར་མེད་དགག་ཅམ་ལྷ་བས་བྱས་པའི་འཛིན་པའི་གཉེན་པོར་མི་རྩུང་བས་
གང་ལ་དམིགས་ན་དེ་དག་བྱངས་འབྱེན་པའི་ཟབ་མོ་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་ཉིད་དེ། སྟོང་ཉིད་
ཀྱི་དོན་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྲ་ཞེན། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མི་རྒྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
པ་ལྟར་ཡིན་པས་སོ། །དུག་པ་ནི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་ཏེ། དངོས་པོ་མེད་ཅམ་དོན་གཉིས་
ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་བྱེད་མེན་པས་དེའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་བྱེད་དོ། བདུན་པ་ནི་མཛོང་སྤང་
གི་སྤང་བྱ་དང་འབྲལ་བར་བྱེད་པ་ལ་རྒྱས་པ་དང་ལྷན་པའི་ཤེས་བཞེད་བཅུ་དྲུག་གི་མཛོང་ལམ་
དང་། བརྒྱད་པ་ནི་ཡན་ལག་དང་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་འོག་ས་ལས་འདའ་བའི་བསམ་གཏན་
དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རོ་བོ་སྒྲོམ་ལམ་དང་། དགྲུ་པ་ནི་བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པའི་མི་སྒྲོ་བ་
པའོ། །དེ་དག་ཀྱང་རྣམ་བྱང་གི་དངོས་པོ་དང་རྒྱེན་དང་རྒྱ་དང་རྟེན་འབྲེལ་དང་། དམིགས་པ་
དང་། སྟོང་པ་དང་། དབྱེ་བ་སྟེ་དང་པོ་དུག་དང་ཐ་མ་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་ལ་ཞེན་
ཚུལ་ཡང་འདི་ནི་རྣམ་བྱང་གི་གཟུང་བ་ཡིན་པས་སྦྱང་བྱའོ་སྟམ་དུ་ཞེན་པའོ། །འདི་དགུ་ནི་མདོ་
ལས་བཞི་པ་མ་གཏོགས་པ་རོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་(འཛིན་རྟོག་རྒྱས་པར་བཤའ་བ་)ལ་གཉིས། རྩས་འཛིན་དང་། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་
རྒྱས་པར་བཤའ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

འབྲེལ་པ། གང་ཟག་རྩས་སུ་ཡོད་པའི་རྟེན་ཅན་བདག་རང་དབང་ཅན་དང་། གཅིག་སུ་དང་།

རྒྱ་དང་། ལྷ་བ་པོ་ལ་སོགས་པའི་བདག་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བ་དང་། མཐོང་བ་དང་། སྒྲོམ་པ་དང་། རྟོན་བྱས་པའི་རྟོན་ལ་འཛིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
རྣམས་དང་།

གསེར་ཐོང་། གང་ཟག་སྟེ་འཛིན་པ་པོ་རྣམས་སྲུ་ཡོད་པའི་རྟོན་ཅན་གྱི་འཛིན་རྟོག་ལ་དབྱེ་
བ་རྣམ་པ་དགུ་རྣམས་སྲུ་ཡོད་དེ། །དེ་ཡང་ཡུལ་ལ་རྟོག་པའི་སྒྲོ་ནས་སམ་ཡུལ་ཅན་གྱི་འཛིན་
སྒྲུངས་དགུ་ཡོད་པའི་སྒྲོ་ནས་སོ། །འཛིན་སྒྲུངས་དགུ་གང་ཞེ་ན། དང་པོ་ནི་བདག་སྟེ་ཡུལ་གྱི་
འཛིན་པ་པོ་གཞན་ལ་མ་སྟོན་པའི་རང་དབང་ཅན་དུ་འཛིན་པ་སྟེ། བདག་ཉེ་བར་མི་དམིགས་དེ་
བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་དང་སྟོག་དང་གསོ་བ་དང་སྦྱེས་བྱ་དང་གང་ཟག་དང་ཤེད་ལས་སྦྱེས་དང་
ཤེད་བྱ་དང་བྱེད་པ་པོ་དང་ཚོར་བ་པོ་དང་ཤེས་པ་པོ་དང་མཐོང་བ་པོ་མི་དམིགས་སོ། །དེ་ཅིའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། ཤེན་དུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་བདག་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་སོ། །བདག་
གི་འབྱུང་གཞོན་དེ་ལོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་རིག་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི་བདག་ལྷ་མེད་པའི་གཅིག་
བྱ་དང་། གསུམ་པ་ནི་བདག་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་དང་། བཞི་པ་ནི་བདག་ལྷ་བ་པོ་ནས་
ཤེས་པ་པོའི་རྣམ་སྲུ་རྟོག་པ་སྟེ། འདི་གསུམ་གྱི་འབྲུལ་གཞི་ནི་རིམ་པ་ལྟར་བྱང་པོ་སྦྱེ་མཆེད་
ཁམས་གསུམ་སོ། །ལྷ་པ་ནི་བདག་མ་རིག་པ་ནས་ཀྱི་ཤིའི་བར་གྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གསུམ་
དང་། རྒྱག་པ་ནི་བདག་འཛིན་རྟོན་པའི་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱིས་འོག་ས་
ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། བདུན་པ་ནི་བདག་བདེན་བཞིའི་མཆོན་ཉིད་མཛོན་སྲུམ་
དུ་མཐོང་པའི་ལམ་དང་། བརྒྱད་པ་ནི་བདག་རྣམ་ཐར་མཐར་གནས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་མོར་གྱུར་པའི་
སྒྲོམ་ལམ་དང་། དགུ་པ་ནི་བདག་དེ་ཡང་དག་པར་སྒྲོབ་པའི་རྟོན་ནས་དགོས་པ་བསྒྲུབས་ཟིན་
པའི་མི་སྒྲོབ་ལམ་གྱི་རྟོན་གྱི་རྣམ་སྲུ་རྟོག་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དང་པོ་བཞི་བདག་གི་མཆོན་ཉིད་དུ་
རྟོག་པ་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་རྣམས་བདག་དང་འབྲེལ་བར་རྟོག་པ་སྟེ་ལྷ་པས་ཀུན་ཉོན་དང་། རྒྱག་
པས་འཛིན་རྟོན་དང་། ལྷག་མས་འཛིན་རྟོན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་བྱང་གི་རྟོན་དུ་འཛིན་པ་སྟེ།

མདོར་ན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྟེན་ལ་འཛིན་པ་པོ་ཆོས་ཅམ་དུ་གྱུར་བའི་
རྣམ་ཤིག་ཏུ་ཞེན་པ་ལོ། །རྟོག་པ་འདི་དགུ་ནི་ཡུལ་མི་དམིགས་པར་བསྟན་པ་གཉེན་པོའི་སྒོ་ནས་
མདོ་ལས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཡང་ཉི་སྣང་ལས། ཆད་མའི་བརྟགས་པ་དང་སྤང་བོ་དང་སྦྱེ་མཆེད་དང་
ཁམས་དང་རྟེན་འབྲེལ་དང་འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། བདེན་པ་མངོན་སུམ་
དུ་མཐོང་བ་དང་། ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་སྒོ་མ་པའི་དོན་རྣམས་རིམ་བུ་ལྟར་རྟོག་པ་
དང་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་གཉེན་པོར་གསུངས་ནས་ཐ་མ་ལ་གཉེན་པོ་མ་བཤད་དོ། །

གཉེས་པ་(བརྟགས་འཛིན་རྟོག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ནི།

འབྲེལ་པ། སྦྱེས་བྱ་བརྟགས་པར་ཡོད་པའི་རྟེན་ཅན་སྤང་བོ་དང་། སྦྱེ་མཆེད་དང་། ཁམས་
དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་དང་། མཐོང་བ་དང་། སྒོ་མ་བ་དང་།
བྱད་པར་དང་། མི་སྒོ་བ་པའི་ལམ་ལ་འཛིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ཏེ།

གསེར་ཕྱེད་། སྦྱེས་བྱ་སྟེ་འཛིན་པ་པོ་བརྟགས་པར་ཡོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་འཛིན་རྟོག་ལ་
དབྱེ་ན་རྣམ་པ་དགུར་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་ཡུལ་དགུ་ལ་རྟོག་པའི་སྒོ་ནས་སོ། །ཡུལ་དགུ་གང་ན།
དང་པོ་ནི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྤང་བོ་སྟེ། རབ་འབྱོར་དེ་རི་སྟམ་དུ་སེམས་གཟུགས་ཀྱང་གཞན་
ལ་སྦྱུ་མ་ཡང་གཞན་ཞིག་ཡིན་སྟམ་མཇུག་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་ཡང་གཞན་ལ་སྦྱུ་མ་ཡང་གཞན་ཞིག་ཡིན་སྟམ་མཇུག་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་ནི་མ་
ལགས་སོ། །ཞེས་སོ། །གཉེས་པ་ནི་མིག་སོགས་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་དང་། གསུམ་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་
ཁམས་སོགས་ཁམས་པོ་བཅོ་བརྒྱད་དང་། བཞི་པ་ནི་མ་རིག་པ་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་
དང་། ལྷ་པ་ནི་སྦྱོགས་མཐུན་སོ་བདུན་གྱི་རྣམ་པར་བྱང་བ་དང་། རྟག་པ་ནི་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་
གྱི་ངོ་བོའི་མཐོང་ལམ་དང་། བདུན་པ་ནི་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒོ་མ་ལམ་དང་། བརྒྱད་
པ་ནི་ཉན་ཐོས་སོགས་ལས་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་དང་། དགུ་པ་
ནི་སྟོབས་ལ་སོགས་པའི་མི་སྒོ་བ་པའི་ལམ་སྟེ། དང་པོ་བཞི་ལས་ཀྱི་སྦྱུ་མ་དང་། ལྷག་མ་རྣམས་

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུ་མས་སྦྱིད་པའི་བཏགས་པ་ཅམ་མོ། །དེ་ཡང་སྦྱེ་མཆེད་ཁམས་རྟེན་འབྲེལ་ཆོས་སོ་
བདུན་ནམ་ཐར་གསུམ་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོབས་ནས་མ་འདྲེས་པའི་བར་
ནམས་ཀྱང་གཞན་ལ་སྒྱུ་མ་ཡང་གཞན་ཞིག་ཡིན་སྟུང་མམ་ཞེས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རྩལ་སྤྲུལ་
པའི་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་གསུངས་པས་ཡུལ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་མདོ་ལས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ་ཞེན་
པའི་ཚུལ་ནི་བཏགས་པ་ཅམ་གྱི་འཛིན་པའོ་སྟུང་དུ་ཞེན་པའོ། །

བཞི་པ་(དོན་བསྟར་བ་)ནི།

འབྲེལ་པ། དེ་ལྟ་བུའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་དང་ངེས་པར་འབྲེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞི་
པོ་གངས་བཞིན་དུ་ལྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

གསེར་ཐོང་། སྒར་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཞེས་སོགས་སོ། །

གསུམ་པ་(ཡོངས་འཛིན་དགེ་བཤེས་ཀྱི་བྱང་པར་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

འབྲེལ་པ། ཆོགས་སྤྱ་བཅད་པ་སྒྱར་བ་དང་མཐུན་པར་ཡོངས་སྤྱ་འཛིན་པ་སྒར་གསུངས་
ན་ཡང་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་རི་སྐད་བཤད་པ་བྱང་པར་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡང་མཐུག་
ཐོགས་སྤྱ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སྤྱ་བཅད་པ།

གསེར་ཐོང་། རྟོག་པའི་མཐུག་ཐོགས་སྤྱ་བར་ཆོགས་གཅིག་གིས་ཡོངས་འཛིན་གསུངས་
སོ། །འོ་ན་མདོར་བསྟན་དང་གོ་རིམས་འགལ་བས་རྒྱས་བཤད་དུ་འདྲ་རྟོག་པའི་སྟོན་དུ་བཤད་
དགོས་ཤིང་། མདོར་བསྟན་ཏུ་ཡོངས་འཛིན་རྟོག་པའི་སྒར་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ནི་དམིགས་
ནམ་མདོར་བསྟན་གྱི་ཆོགས་བཅད་སྒྱར་བ་དང་མཐུན་པར་ཏེ་སྒྱར་སྤྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་
རྒྱས་བཤད་དུ་མཐུག་ཏུ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི་སྒར་རི་སྐད་བཤད་པའི་དམིགས་ནམ་རྒྱ་གསུམ་
རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་བྱང་པར་བྱེད་ཆོས་སྤྱ་འགྱུར་བ་ནི་ཡོངས་འཛིན་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན་ནོ་
ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་སྤྱ་མས་ནི་དོགས་པའི་ངོ་བོ་བསུས་ནས་ཚོལ་བ་ཁོང་ནས་ལེན་
ལ། ཕྱི་མ་ནི་མདོར་བསྟན་ཏུ་སྟོན་དུ་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པར་མ་ཟད་པའོ། །

གཉིས་པ་(ཙ་བས་བསྟན་པ་)ནི།

ཙ་བ། སེམས་མི་འགོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས། །ངོ་བོ་ཉིད་མེད་སོགས་སྟོན་བྱེད། །

དེ་ཡི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བོར་བ། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཡོངས་འཛིན་ཡིན། །

གསེར་བྱེད་། འཕགས་པས་རྒྱུ་པ་དང་སོ་དང་ཐ་མ་སྤྱེལ་བ་ཐབས་མཁས་དང་། གཉིས་
པ་དང་ཐ་མ་སྤྱེལ་བ་དག་གི་འཕེལ་གཉེན་དང་། གསུམ་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཀའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
སྟོན་པས་གཉིས་ཀའི་བྱེད་པར་བྱ་འཆད་དོ། །དེ་ལ་ཐབས་མཁས་ནི། སྤྱག་པ་དང་དངང་པ་དང་
ལེན་ཏུ་དངང་པ་སྟེ་སྤྱག་པ་རྒྱུ་པ་ཆེ་འབྱེད་ཆེ་གསུམ་གྱི་གཉེན་བོར་སེམས་མི་འགོང་ཡང་དག་པར་
མི་འགོང་ཡང་དག་པར་འགོང་བར་མི་འགྱུར་བའི་རྒྱ་རྣམ་མཁུན་ཡིད་བྱེད་དང་ལྟན་པས། སྤང་སོ་
ལྟ་ལ་མི་རྟག་སྤྱག་བསྟེན་སྟོང་པ་བདག་མེད་ཞི་བ་དཔེན་པ་སྟོང་པ་མཆོན་མེད་སྟོན་མེད་རྣམས་
སུ་མི་དཔེགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ་སོར་རྟོག་ཅིང་སྤང་སོ་ལྟ་སོ་དེ་དག་མི་རྟག་སོགས་སུ་སྟོན་པ་
དང་། མི་རྟག་སོགས་སུ་ཡིད་བྱེད་གྱི་མཆོག་འཛིན་མེད་པ་དང་། ཁམས་བྱག་ལ་མི་རྟག་སོགས་
སུ་འདོད་ཅིང་བཟོད་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་དང་། སྤང་སོགས་རྣམས་ལ་མི་རྟག་སོགས་སུ་སོ་སོར་
རྟོག་ཅིང་མི་དཔེགས་པ་དང་ལྟན་པས་རྣམ་མཁུན་ཡིད་བྱེད་མི་འདོར་བ་དང་། ཐེག་དཔེན་ཡིད་
བྱེད་གྱི་སྤྱབས་མི་འབྱེད་པ་དང་། སྤང་སོ་ནས་མ་འདྲེས་པའི་བར་རྣམས་རང་རང་གི་སྟོང་ཉིད་
གྱིས་སྟོང་པ་མིན་པ་དང་། དེ་རྣམས་དང་དེའི་སྟོང་ཉིད་དག་པལ་ཚུན་དེའི་རང་བཞིན་བྱ་རྗེས་སུ་
ལེས་པ་རྣམས་རིམ་པ་ལྟར་བྱིན་བྱག་ཡིན་པ་རྣམས་སོ། །དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ནི་རྣམ་མཁུན་
ཡིད་བྱེད་དང་བྲལ་བས་པར་བྱིན་ནས་མ་འདྲེས་པའི་བར་རྣམས་སྟོན་པ་ན་དེ་དག་ཏུ་རྟོག་པས་
དངང་པ་སོགས་སུ་འགྱུར་བར་གསུངས་པའོ། །དག་བལྟས་ནི་སྤང་སོ་ནས་མ་འདྲེས་པའི་བར་
གྱི་ཆོས་རྣམས་མི་རྟག་སོགས་སུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའམ་མི་དཔེགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་སྟོན་
པ་དང་སོགས་པས་ཐབས་མཁས་དང་བདུད་ལས་རྣམས་སྟོན་པ་དང་དག་ཙ་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་
མཁུན་མ་གཏོགས་པ་ཉན་རང་གི་སར་བསྐྱར་མི་འདུག་པའོ། །དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ནི་བྱིན་

དུག་དང་བུལ་བའི་དོན་དུ་འདི་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་མ་གསུངས་ཀྱི་སྟོན་དངགས་མཁན་གྱི་རང་
བཟོའོ་ཞེས་སྟོན་པ་དང་། ཕྱིན་དུག་ལ་མོས་པ་བསྒྲིག་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྟོན་ལ་སྦྱར་བར་བྱེད་
པ་དང་། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་རྣམས་བདག་དང་བདག་གིས་སྟོང་ན་སངས་རྒྱུས་ཏེ་
ཅི་བྱ་ཞེས་སྟོན་ཞིང་བདུད་ལས་དང་བདུད་ལས་མིན་པ་མི་སྟོན་པ་ནི་སྡིག་གོགས་སུ་རིག་པར་
བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་རིམ་པ་ལྟར་གཞུང་དང་ལམ་དང་འབྲས་བུ་སྟོང་
བའི་སྡིག་གོགས་སོ། །དེས་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དེ་གཉིས་ཐོར་བ་ནི་ཡོངས་འཛིན་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བས་བཤད་པ་)ནི།

འགྲེལ་པ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། སེམས་མི་འགོང་ཞིང་མི་སྐྱག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་
མཁས་པས་བསམ་པ་རིམ་ལྔ་བ་བཞིན་དུ་དངོས་སོ་མཐའ་དག་བདག་མེད་པ་ལ་སོགས་པར་སྟོན་
པར་བྱེད་པ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སེར་སྣ་ལ་སོགས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ནི་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་ཡིན་པས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །

གསེར་ཐེང་། ལེ་བརྒྱད་མར་ཐབས་མཁས་དང་ཡོངས་འཛིན་གཉིས་སོ་སོར་མཛད་ཀྱང་
རྒྱན་སྦྲང་དང་འདི་གཉིས་སུ་དེ་གཉིས་གཅིག་དུ་བསྐྱས་ནས་དགེ་བཤེས་ཉིད་ཡོངས་འཛིན་དུ་
འཆད་དོ། །ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་དགེ་བཤེས་ནི་ཡོངས་འཛིན་ཡིན་ནོ། །གསུམ་གང་ན།
ཐབས་མཁས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། སྟོང་ཉིད་འཛིགས་པའི་གནས་མིན་པ་ལ་འཛིགས་པའི་དངང་བ་
དང་། དེ་ལ་རྒྱན་དུ་འཛིགས་པའི་སྐྱག་པ་དང་། སྐྱག་པ་དེ་ཉིད་ངེས་པར་གྱུར་པའི་ཀུན་དུ་སྐྱག་པ་
སྟེ། དེ་དག་གི་གཉེན་ཐོར་གདུལ་བྱའི་སེམས་སྟོང་ཉིད་ལ་མི་འགོང་ཞིང་མི་སྐྱག་པ་དང་སོགས་
པས་ཀུན་དུ་མི་སྐྱག་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའོ། །ཆོས་སྟོན་པའི་ཁྱད་པར་ནི། རྒྱལ་
པོའི་བཅུན་མོ་སྐྱག་པ་ཤི་བའི་བརྩ་སྟོན་པ་དང་འབྲ་བར་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་རིམ་ལྔ་བ་བཞིན་དུ་
དངོས་སོ་མཐའ་དག་བདག་གཉིས་མེད་པར་སྟོན་པ་དང་སོགས་པས་མངོན་མཐོའི་ལམ་སྟོན་
པར་བྱེད་པའོ། །འགལ་རྒྱུན་སྟོང་བའི་ཁྱད་པར་ནི། ཕྱིན་དུག་གི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་

སེར་སྐྱ་ནས་འཆལ་གྱི་བར་དང་མི་ལྷན་བ་སྟེ་བདེ་འགོ་དང་ངེས་ལེགས་གྱི་འབྲས་བུ་གདུལ་བྱ་
ལ་ཐོབ་པར་བྱེད་པས་སོ། །གལ་ཏེ་ཡོངས་འཛིན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་སྟོན་བ་སྐྱུ་མོང་བ་ཡིན་པས་ཤེ་ན། ཡོངས་
འཛིན་ལ་བཟང་ངན་མེད་ཀྱང་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཚུལ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། འདིས་ནི་ནམ་མཁའ་
ལ་དམིགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད། ཆོས་ནམས་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ། དག་ཅ་
ནམ་མཁའ་དུ་སྟོབ་པའི་བསྟོ་བ་གསུམ་སྦྱར་ལམ་བ་ལ་སྦྱེད་པའི་སྟོན་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་ལ།
ཉན་རང་ལ་དེ་ལྟར་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་གདུལ་བྱ་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས་ཡིན་
གྱི་སངས་རྒྱུ་ལ་ཉེ་རིང་ཡོད་པས་མིན་ཏེ། ཆུ་དྲངས་བ་དང་བརྟོགས་བ་ལ་ཆེ་གཞུགས་འཆར་
བ་དང་མི་འཆར་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཡོངས་འཛིན་གྱིས་ཆོས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་སྟོན་
དུ་བྱང་བའི་རྒྱུད་དག་པ་ཉིད་ཡོངས་འཛིན་གྱི་ཁྱད་པར་རོ། །

བཞི་བ་(གདམས་པའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་)ལ་བཞི། སྐྱབ་པའི་རྟེན། སྐྱབ་པའི་དམིགས་བ།
སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ། སྐྱབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྐྱ་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་
ནོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ། རིགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ། རིགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ། རིགས་ཀྱི་
ངེས་ཆོག་གོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཉན་ཐོས་སྟེ་བ། སེམས་ཅམ་བ། དབུ་མ་པའི་ལུགས་སོ། །དང་
པོ་ནི། འདུལ་བ་ལས། ཆོས་གོས་དང་། བསོད་སྟོམས་དང་གནས་མལ་ངན་ངོན་ཅམ་གྱིས་ཆོག་
ཤེས་པ་འཕགས་པའི་རིགས། སྟོང་བ་དང་སྟོམ་བ་ལ་དགའ་བ་འཕགས་པའི་རིགས་ཏེ་བཞི་བཀའ་
སྤུལ་ལ། ངོ་བོ་ནི་སེམས་བྱང་འདོད་ཆགས་མེད་པའོ། །བཞི་པོ་འདིས་ཅི་བསྟན་ན། འཕགས་
པའི་རིགས་གསུམ་གྱིས་ལམ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་དང་བཞི་པས་ལས་དངོས་བཅས་ཏེ། དེ་ཡང་སྟོན་
པས་རང་གི་སྟོབ་མ་ནམས་ལ་ཁྱེད་ཚུལ་འདིས་ལས་འདི་བྱེད་ན་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་ཐར་པ་
འཐོབ་པོ་ཞེས་གསུངས་པའོ། །བཞི་པ་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ནི་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་ཆོས་གོས་
སོགས་བདག་གི་བའི་དངོས་པོ་ལ་སྟེད་པ་དེའི་ཆེ་ཞི་བར་བྱེད་ལ། ཐ་མས་བདག་དང་བདག་གི་

བ་གཉིས་ཀ་ལ་སྲིད་པ་གཏན་དུ་ཞི་བར་བྱེད་དེ། མཛོད་ལས། མ་ཆགས་འཕགས་རིགས། ཞེས་
དང་། གསུམ་གྱིས་ཚུལ་བསྟན་ཐ་མས་ལས། །ཞེས་དང་། བདག་གི་བདག་འཛིན་དངོས་འདོད་
པ། །དེ་ཡི་དུས་དང་གཏན་ཞིའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོ། །དེ་དག་རིགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ནི་རང་
འབྲེལ་ལས། འདི་དག་ལས་འཕགས་པ་རྣམས་སྐྱེ་བས་ན། འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་སྟེ། ཞེས་
སོ། །དབང་པོ་ཚོ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་ཡང་རིགས་སུ་འཛོག་སྟེ། མཛོད་ནས། ཁ་ཅིག་དང་པོ་ནས་
དེའི་རིགས། ཁ་ཅིག་སྐྱུངས་པ་ལས་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་རིགས་ཅམ་ཞིག་གྲགས་
ཀྱང་རིགས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་བྱས་ནས་བཞག་པ་ནི་མེད་དོ། །མདོ་སྟེ་པས་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་
ཁྱད་པར་སྐྱབ་པ་སྤང་བ་འདོད་ཅེས་འཆད་པ་ལ་ནི། ཤེས་བྱེད་མ་མཐོང་ངོ་། །

གཉིས་པ་(སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་)ནི། རོན་གསང་ལས། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་
ཏེ། ཏྲག་པ་དང་མི་ཏྲག་པའི་ཞེས་དང་། མི་ཏྲག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཡང་དག་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དང་ས་བོན་ཀྱི་བདག་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་། ས་བོན་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱང་
རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་ཡང་དག་པར་བསྒྲུབས་པ་དང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཞེས་པ་དང་། རྣམ་
པར་བྱང་བ་རང་བཞིན་ཀྱི་རིགས་ལ་ཡང་ལྟོས་ནས་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་ཐ་སྙད་གདགས་
ཏེ། དཔལ་འཕྲེང་སེལླེའི་ང་རོའི་མདོ་ལས། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ས་བོན་ལ་ལྟོས་ནས་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྣང་པོ་ཅན་ཅོ་ཞེས་འབྱུང་བ་དང་ཞེས་རང་བཞིན་གནས་
རིགས་ཀུན་གཞིའི་སྣང་གི་ཟག་མེད་སྐྱེད་པའི་བྱས་པ་ལ་འདོད་དེ་འདུས་བྱས་སོ། །ཐེག་བསྐྱུས་
ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་ཐོས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་བོན་ཚུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཡང་ཆོས་
ཀྱི་སྐྱེའི་ས་བོན་དུ་བཟུང་། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་ཀུན་གཞི་རྣམ་
པར་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་ཀུན་གཞི་ལ་འོ་ཚུ་བཞིན་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་དེ་
ཇི་ཅམ་འཕེལ་བ་དེ་ཅམ་གྱིས་ངང་པས་ཚུ་ལ་འོ་མ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུར་ས་བོན་རྣམས་ཟད་ནས་
གནས་འགྱུར་བར་བཤད་དེ་འདིས་ཀྱང་མི་ཏྲག་པར་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་མདོ་སྟེ་རྒྱུ་ལས་

གསུངས་པ་ཡང་འདུས་བྱས་ཡིན་ཏེ། ཁམས་རྣམས་དང་ནི་མོས་པ་དང་། །སྐྱབ་པ་ཐ་དད་དབྱེ་
བ་དང་། །འབྲས་བུ་ཐ་དད་དམིགས་པའི་ཕྱིར། །རིགས་ཡོད་ཉིད་དུ་ངེས་པར་བརྗོད། །ཅེས་ཐེག་
པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཐ་དད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་རྒྱ་ཁམས་ཐ་དད་དང་། རྒྱུ་ཐེག་གསུམ་ལ་མོས་པ་
ཐ་དད་དང་། རེས་པར་སྐྱབ་མི་སྐྱབ་ཐ་དད་དང་། འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་ཡོད་
པས་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ན་ཆོས་ཅན་ཐ་དད་པ་ཅམ་གྱི་དབྱེ་བ་མ་གཏོགས་
པ་རང་རྒྱད་པའི་དབྱེ་བ་མེད་པས་མོས་པ་ཐ་དད་སོགས་གྱིས་སྐྱབ་པར་མི་བྱས་པས་སོ། །

གཞན་ཡང་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་རང་གི་ལྷག་མེད་གྱི་ཆེ་ཡོངས་སུ་གཏུགས་ལ་ཐེག་ཆེན་
གྱི་དེའི་ཆེ་ཡང་མི་ཟད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རིགས་མཚོག་ཏུ་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་དེ་བཞིན་ཉིད་
ཡིན་ན་རྒྱན་ཆད་པ་མི་སྲིད་པས་སོ། །བསྐྱབ་པ་ལས་ཀྱང་། སྐྱིབ་པ་གཉིས་ཀ་དང་། ཉོན་སྐྱིབ་
ཅམ་སྤང་དུ་བྱང་བ་དང་སྤང་དུ་མི་བྱང་པའི་རྒྱད་ལ་རིམ་བུར་ཐེག་ཆེན་དང་ཐེག་དམན་དང་
རིགས་ཆད་ཡིན་པར་བཤད་དེ། འདི་ཡང་ཀུན་གཞིའི་སྤྱིང་གི་ས་ཐོན་ལ་དགོངས་སོ། །ཀུན་གཞི་
རྣམ་པར་མ་བཞག་པའི་རིགས་ལ་ཡང་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་རྒྱས་པ་ལས་གྱུར་པ་གཉིས་
ཡོད། །བྱང་ས་ལས། དེ་ལ་རིགས་གང་ཞེ་ན། མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་
གནས་པ་དང་ཡང་དག་པར་བསྐྱབས་པའོ། །དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པའི་རིགས་ནི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་བྱང་པར་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་གཅིག་ནས་གཅིག་
ཏུ་བརྒྱུད་དེ་འོངས་ལ་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་ཆོས་ཉིད་གྱིས་ཐོབ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་
ཡང་དག་པར་བསྐྱབས་པའི་རིགས་ནི་སྤྲོན་དགེ་པའི་རྩ་བ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་ཐོབ་པ་གང་
ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། ཉན་ས་ལས་ཀྱང་། འོ་ན་རིགས་དེའི་རང་བཞིན་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ལུས་
ལས་བྱུང་པར་དུ་གྱུར་པ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དུག་གིས་ཐོབ་པ་དང་ཆོས་ཉིད་གྱིས་ཐོབ་པ་དང་ཐོག་
མ་མེད་པའི་དུས་ནས་བརྒྱུད་དེ་འོངས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། །

འོ་ན་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་བྱང་པར་ཞེས་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཁུ་ན་རེ་དབང་པོ་ལྟ་བུ་རིགས་

སུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་མཆེད་དུག་པ་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་བྱའོ་ཟེར་བ་ལ། འབྲེས་སེམས་
 ཅམ་པའི་ལུགས་ཀྱིས་དབང་པོ་ལྷ་ཡང་སེམས་ཀྱི་སྤང་བ་ཅམ་ཡིན་པས་སོར་བཞག་པས་ཆོག་
 པར་འཆད་དོ། །ཁ་ཅིག་ནི་ཕྱིར་སྐྱེ་མཆེད་དུག་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་རམ་ནང་ཆོན་
 དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ཞེས་པས་སོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །དེ་ལ་དང་པོ་གཉིས་
 ཀྱིས་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་ནང་གི་ལ་འདོད་པས་སྐྱེ་མཆེད་གང་ཡིན་ལ་མ་འབྲུལ་ཡང་སྐྱེ་མཆེད་
 དུག་པ་དང་དུག་ཉིད་རིགས་སུ་འདོད་པ་ནི་འབྲུལ་ལ། གསུམ་པ་ནི། སྐྱེ་མཆེད་དང་རིགས་ཀྱི་ངོ་
 བོ་གཉིས་ཀ་ལ་འབྲུལ་ལོ། །ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པར་ཅིས་ཤེས་ཤེ་ན། ཉན་ས་ལས། ས་བོན་
 དེ་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་པོ་དེ་དག་ལས་ལོགས་ཤིག་ན་ཐ་དད་པའི་མཚན་ཉིད་མེད་དེ། ཐོག་མ་མེད་
 པའི་དུས་ནས་བརྒྱད་དེ་འོངས་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་པོ་དེ་ལྟར་ཐོབ་
 པའི་གནས་སྐབས་དེ་ལ། རིགས་དང་ས་བོན་དང་ཁམས་དང་རང་བཞིན་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་དང་
 ཐ་སྙད་དེ་དག་བཏགས་པར་ཟད་པས་དེའི་ཕྱིར་ན་དེ་ནི་རྒྱད་གཅིག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་རིགས་
 དེ་རྒྱད་གཅིག་གམ་ཐ་དད་གང་ཡིན་དཔྱད་པའི་སྐབས་སུ་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་གནས་སྐབས་ལ་
 བཏགས་པར་བཤད་པས་ཕྱིར་སྐྱེ་མཆེད་རི་ལྟར་འདིའི་གདགས་གཞིར་བྱང་། རྒྱ་མཚོ་སྤྲོན་ལས་
 གྲང་། ས་བོན་དེ་ཡང་འདུས་བྱས་ལས་དེ་ཉིད་གཞན་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་པ་ལས་གྲལ་བ་གཟུང་
 བར་མི་བྱས་པ་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་ཁྱད་པར་ཞེས་བྱ་བའོ། །སྐྱེ་མཆེད་དུག་པོ་དེ་ཡང་སེམས་ཅན་
 ཀྱི་རྣམས་ཀྱི་ཅ་བར་གྱུར་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཀྱི་ཁྱད་པར་ངོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། གང་
 དང་ལྡན་པས་སེམས་ཅན་དང་སྟོང་པོ་དང་གཅིག་བྱ་དཔའ་བ་དང་སྐྱེས་བུའི་ཁྱད་པར་ཞེས་བརྗོད་
 དོ། །ཡང་ན་སྟོམས་པར་འབྲུག་པ་དང་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པ་དེ་དང་དེར་སྐྱེ་མཆེད་གང་ཡང་བྱང་བ་དང་
 མི་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ལ་རིགས་ཞེས་རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གཟུང་དོ། །ཞེས་
 སོ། །དེ་ལྟར་ན་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གམ་གང་བྱང་གཅིག་ལྡན་པས་གྲང་ཆོག་པས་སྐྱེ་མཆེད་
 དུག་གི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་གཞིའམ་གནས་སྐབས་ཅན་ནོ། །རིགས་ནི་དེའི་ཁྱད་པར་རམ་གནས་

སྐྱབས་ལ་བཏགས་པ་སྟེ། མདོར་ན་སྐྱེ་མཆེད་དུག་ཟེར་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་རྒྱུད་ཁམས་
དང་སྐྱེ་གནས་སོགས་གང་དུ་ཡང་བར་མ་ཆད་དུ་འཇུག་པའི་སྟེང་གི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་རྣམས་པ་
དོན་བྱེད་པས་རྩམ་སུ་ཡོད་ཀྱང་། བྱུང་དུ་རང་རྒྱ་བྱུབ་པའི་རྩམ་ཡོད་མིན་པར་གདགས་གཞི་དང་
དེ་ཉིད་གཞན་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཞིག་ལ་འདོད་པས་སྐྱེ་མཆེད་དུག་ཉིད་ཀྱང་རིགས་
མིན་ལ་དེ་ལས་གཞན་པ་ཡང་མིན་ནོ། །རྒྱ་མཚོ་སྤྲིན་ལས། ཆོས་ཉིད་གྱིས་ཐོབ་པ་སྟེ་སྤྲུམ་ཀྱང་
མདོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་ཞེས་པ་ནི་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱིས་གསར་དུ་སྐྱེད་
པ་མིན་གྱི་གདོད་མ་ནས་རྒྱུན་གནས་པ་ལ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་ནི་
སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་རིགས་ལ་གནས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ཀྱི་རྒྱ་མཐུན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགེ་བའི་ཅ་བས་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
སོ། །དེ་ལྟ་མིན་པར་ཆོས་ཉིད་གྱིས་ཐོབ་པ་ཞེས་པས་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ན་ཉན་ས་ལས། སྐྱེ་
མཆེད་དུག་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་བཤད་པ་དང་། སྐྱབས་འགྲོ་དང་སྤྲོམ་པ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་བཤད་པས་
འདུས་མ་བྱས་སུ་འགྱུར་རོ། །

རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ནི་སྟོབ་ལམ་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་འདོད་པ་ཡོད་ཀྱང་། རང་བཞིན་
དུ་གནས་པའི་རིགས་དེ་ཉིད་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱིས་བརྟན་པར་བྱས་པ་ན་མིང་གཞན་
རྒྱས་གྱུར་ཞེས་བཏགས་པ་ཅུ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚོ་སྤྲིན་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་ཡིན་
པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རིགས་དེ་ཉིད་གནས་སྐྱབས་ཀྱི་བྱུང་པར་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ལ་མིང་གཞན་
གྱིས་བརྟན་པ་ནི་ཡང་དག་པར་བསྐྱབས་པ་ཞེས་བྱ་བས་སོ། །ཞེས་སོ། །ཡང་དེ་ལས་ངས་མ་
ངས་ཀྱི་རིགས་དང་དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བ་དང་སོང་བའི་རིགས་གཉིས་ལ་ཡང་རང་བཞིན་
དང་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡོད་དོ། །འོ་ན་རྒྱུན་ལས། རང་བཞིན་དང་ནི་རྒྱས་པ་དང་། །དེ་ནི་རྟེན་
དང་བརྟེན་པ་དང་། །ཡོད་མེད་ཉིད་དང་ཞེས་རིགས་གཉིས་རིམ་པ་ལྟར་རྒྱུར་ཡོད་འབྲས་བུར་
མེད་པ་དང་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་བཤད་པས་དེ་གཉིས་འགལ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ལྟོག་པ་འགལ་བ་ཡིན་

གྱི་རྒྱུ་ལག་ལ་བ་ནི་མིན་ནོ། །དེས་ན་རྒྱུ་ལ་བསམས་ན་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ།
 ཉན་ས་ལས། ས་བོན་དེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མ་སྐྱེད་ཅིང་འབྲས་བུ་མ་གྲུབ་པ་ན་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །གང་
 གི་ཆེ་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ཅིང་འབྲས་བུ་གྲུབ་པ་དེའི་ཆེ་ན་ནི་ས་བོན་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་འབྲས་བུ་
 གང་ཡིན་པ་དེ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་དེའི་ཕྱིར་རིགས་དེ་རགས་པ་ཞེས་བྱ་བར་སྟོན་པར་འགྱུར་
 རོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཉི་ལྔ་ལས་གཞན་དག་ནི་རིགས་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་
 བྱུང་བར་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་རྒྱུ་གྱིས་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་དང་རང་བཞིན་དུ་
 གནས་པའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་སེམས་ཅམ་པའི་རིགས་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་སྒྲངས་པ་ཡང་ལེགས་
 བར་བྲངས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནི་འདུས་བྱས་ལ་རིགས་སུ་འདོད་པའི་ལུགས་ཡིན་ལ། ཆོས་ཉིད་
 ལ་རིགས་སུ་འདོད་པ་ཡང་ཡོད་དེ་རྒྱུ་འདིར་ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་བསྟན་པ་ལ་ཤུཌི་བས་ཀྱང་དེ་
 ལ་རིགས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །རིགས་སུ་འཛོག་པ་སྤྱོད་པ་ནི་དེས་ཟག་མེད་སྐྱེད་པས་ཡིན་ལ་
 ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་འཆད་པ་ནི། ཀུན་བཏུས་སུ། ཅིའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཉན་
 རོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་
 ལྟར་དེ་ལ་དམིགས་པས་ཡོན་ཏན་སྐྱེད་པ་ཅམ་ལ་རིགས་སུ་འཛོག་གོ། །དེ་ལྟར་ན་དམིགས་རྒྱུན་
 དང་རྒྱུའི་རྒྱུན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རིགས་སུ་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་(དབུ་མ་པའི་ལུགས་)ནི། ཆོས་བཏུ་པའི་མདོ་ལས། དུ་བ་ལས་ནི་མེར་ཤེས་དང་། རྒྱ་
 སྐྱར་ལས་ནི་རྒྱུར་ཤེས་ལྟར། །བྱང་རྒྱུ་སེམས་དབའ་ལྟོ་ལྟོ་ལྟོ་གྱི། །རིགས་ནི་མཆོན་མ་དག་
 ལས་ཤེས། །ཞེས་པ་དང་མཐུན་པར་དབུ་མ་ལ་འདུག་པ་ལས། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་དུས་ནའང་སྟོང་
 ཉིད་ཐོས། །ནང་གི་དགའ་བ་ཡང་དང་ཡང་དུ་ལྷང་། །དགའ་བ་ལས་བྱུང་མིག་ནི་མཆི་མས་
 བརྒྱན། །ལུས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཡང་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །དེ་ལ་རྩོགས་སངས་རྒྱས་སྟོའི་ས་བོན་
 ཡོད། །ཅེས་ལུས་ཀྱི་མཆོན་མ་དེ་དག་གི་རྒྱ་ལ་བཤད་པ་དང་། དཀོན་བཅེགས་ལས། གང་
 ལ་འདུ་བྱེད་རྩེད་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་དེ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ལ་འདུས་མ་བྱས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་

འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་ཏེ་རིགས་དེ་ནི་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱད་པར་
མེད་པའོ། །རིགས་དེ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་རོ་གཅིག་
ཏུ་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉལ་བའོ། །ཞེས་དང་། སལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་། གྱེ་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་བྱང་རྒྱལ་
སེམས་དཔའི་རིགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལྷུང་ལེན་པ་ནམ་མཁའ་ལྷུང་ཡངས་པ་རང་
བཞིན་ཀྱིས་འོད་གསལ་བ་སྟེ། དེ་ལྷུང་གནས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་དངས་པའི་སངས་
རྒྱས་བཙུན་ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱི་རིགས་སུ་སྦྱེས་པ་ཡིན། མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་བཙུན་
འདས་རྣམས་ཀྱི་རིགས་སུ་སྦྱེ་བ་ཡིན། ད་ལྷུང་བྱང་བའི་སངས་རྒྱས་བཙུན་འདས་རྣམས་
ཀྱི་རིགས་སུ་སྦྱེས་པ་ཡིན་ཞེས་པ་དང་མཐུན་པར་རྒྱན་འདིར་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་རིགས་སུ་
གསུངས་སོ། །ཉི་ལྷང་ལས། སྦྱེ་མཆེད་དུག་གི་བྱད་པར་རིགས་གཉིས་སུ་འདོད་པ་བཀག་ནས་
ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་གསུངས་ཏེ། རི་སྐད་དུ། དེ་དག་གིས་ནི་རང་བཞིན་དུ་
གནས་པའི་རིགས་ལ་རང་བཞིན་དུ་བརྗོད་པའི་དོན་བརྗོད་དགོས་སོ། །

རྒྱུའི་རྣམ་གངས་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། རྟེན་གྱིས་ཡང་དག་པར་སྦྲངས་པ་ཡང་དེ་ཡིན་པ་དེས་ན་
དོན་གྱི་བྱད་པར་ཅི་ཡོད། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གངས་ཡིན་པ་ལ་ནི་ཉེས་པ་འདི་མེད་དོ། །ཡང་ན་
དེ་དག་གི་རིགས་ནི་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ལ་འདི་ནི་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་དེ་དང་འདི་
འགྲིག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྷུང་འཕགས་པས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་དོན་ཆོས་ཉིད་
ལ་འདོད་ན་ཉེས་པ་མེད་ལ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་ཙམ་དུ་འདོད་ན་རྒྱས་རིགས་ཀྱང་དེར་ཐལ་
པས་དེ་གཉིས་བྱད་མེད་དོ་ཞེས་གསུང་ངོ་། །འོ་ན་ཆོས་ཉིད་རི་འབྲེལ་གྱི་རིགས་སུ་འདོད་ཅེ་ན།
དེ་ལ་རྒྱད་སྒར་ཡང་། སྦྱིར་རིགས་ལ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་འདི་ཡི་རིགས། །ཐམས་ཅད་
གཞིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ། །དེ་ཡང་རྣམ་བཞི། ཞེས་ཁམས་བྱང་རྒྱལ་ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་བཞི་
ཀ་རིགས་སུ་བཤད་པ་ཡང་ཡོད་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ། གཉེར་དང་འབྲས་བུའི་ཤིང་བཞིན་དུ། །རིགས་
དེ་རྣམ་གཉིས་ཤེས་བྱ་སྟེ། །ཐོག་མེད་རང་བཞིན་གནས་པ་དང་། །ཡང་དག་སྦྲངས་པ་མཚོག་ཉིད་

དོ། །ཞེས་རིགས་གཉིས་སུ་གསུངས་པའི་གཏེར་གྱི་དཔེས་མཚོན་པའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་
རིགས་ནི། དེ་བཞིན་ཡིད་ཀྱི་ནང་ཚུད་རིན་ཆེན་གཏེར། །དེ་མེད་བཞག་དང་བསལ་མེད་ཆོས་
ཉིད་ཀྱང་། །མ་རྟོགས་པས་ན་དབུལ་བའི་སྤྱག་བསལ་ནི། །རྣམ་མང་རྒྱན་དུ་སྦྲེ་རྒྱ་འདིས་སྤྱོད་
ངོ། །ཞེས་བསལ་བཞག་དང་བུལ་བའི་ཆོས་ཉིད་ལ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་(རིགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་)ནི། དེ་ལ་སྦྱར་སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་རྒྱུད་ལ་ཡོན་ཏན་སྦྱར་རུང་
ཞིང་། སྦྱོར་བ་སྤང་དུ་རུང་བའི་རྒྱ་ཅམ་ཞིག་རིགས་སུ་འཛོག་པར་དབུ་སེམས་གཉིས་ཀ་བཞེད་
བ་མཐུན་ཞིང་སྤང་དུ་རུང་བ་ཡང་དེ་མ་སྦྱོར་བར་སོང་བས་ཡིན་ལ། སྦྱོར་བའི་དོན་ལ་མི་
མཐུན་ཏེ་འདི་ལྟར་དབུ་མ་བ་རྣམས་ནི་དེ་མ་ཞེས་པ་སྦྱོས་བཏགས་ནས་བཞག་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་
དོན་ལ་རྩས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱོད་ཉིད་ཡིན་པས་སྦྱོར་བར་འཛོག་གོ །སེམས་ཅམ་བ་རྣམས་
ནི་དེ་མ་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་གཞན་དབང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པས། རྩས་སུ་བདེན་ཡང་
ལུང་པོའི་གནས་ལུགས་ལས་གོལ་བའི་གཅོང་བདེ་ཏྲག་བདག་ཏུ་འཛོན་པའི་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་
ཀྱིས་བསྐྱེད་པས་དེའི་རྒྱ་དེ་ཡུལ་སུན་ལུང་བའི་སྒྲོན་ནས་བསྒྲོག་པར་བྱས་ལ། དེ་ལོག་པ་ན་འབྲས་
བྱར་གྱུར་བའི་ཆགས་སོགས་ཀྱང་རང་གི་རང་གིས་ལྟོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་འབྲལ་རུང་ཡིན་
པས་སྦྱོར་བར་འདོད་དོ། །དེས་ན་དབུ་མ་བ་ནི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཤམ་ལ་ཅིར་ཡང་མ་
གྲུབ་པའི་སྤྱོད་ཉིད་དེ་རྟོགས་པ་ན་ཐ་སྙད་དུ་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུའི་འཛོན་བ་མཐའ་དག་ཞི་བར་འགྱུར་ཞིང་
སྦྱུ་མ་ལྟ་བུའི་གཉེན་པོ་མཐའ་དག་སྦྲེ་བར་འགྱུར་བས། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་ཀྱན་རྫོབ་
ཀྱི་ངོས་ནས་སྦྱོར་བཏགས་ཏེ་འདི་ནི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་སོ་ཞེས་འཛོག་གོ །སེམས་
ཅམ་བ་ནི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་དེ་གཤམ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་
གྲུབ་ཅིང་དེ་མ་དེ་དག་དེ་ལ་གཉེན་པོས་འབྲལ་དུ་རུང་ལ། ཅི་ཅམ་བུལ་བ་དེ་ཅམ་དུ་ཡོན་ཏན་
མཐའ་དག་སྦྱེད་པར་འགྱུར་བས་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་བྱེད་པས་ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་འདོད་དེ། སྤྱ་
མ་ནི་རྒྱན་འདི་དང་ཕྱི་མ་ནི་རྒྱན་སྒྲའི་བཤད་ཆོད་དུ་མཐོང་ངོ། དེ་ལྟ་ན་ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་འདོད་

པར་མཚུངས་ཀྱང་ནི་མའི་སྤྱང་གཞི་བདེན་པར་འདོད་མི་འདོད་མི་འབྲ་བས་རིགས་སུ་འཛོག་
 པའི་རྒྱ་མཚན་མི་མཚུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཙམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་ནི་མ་གདོད་མ་ནས་ཟད་
 པར་གསུངས་པ་རྣམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྦྱེད་པས་གནས་ལུགས་ལ་མ་ཞུགས་
 པ་ཙམ་ལ་བཤད་གྱི། །དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱོད་པ་ལྟར་སྤྱོད་པའི་མིང་ཙམ་དུ་མི་བཤད་དེ་
 འབྲས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ནི་མ་ཟད་མེད་སྦྱེ་མེད་ཀྱང་ལུགས་ཕྱི་མ་འདིའི་བྱང་ཚོས་ཡིན་
 པས་འདི་ལྟར་ན་སྤང་བྱ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པ་ཙམ་ལ་སྤངས་པའི་ཐ་སྟད་འདོགས་གྱི་སྤང་
 གཉེན་རྩིས་ཐ་དད་དུ་བདེན་པར་མི་འདོད་དེ། སྤྱོད་མའི་སྤང་པོས་སྤྱོད་མའི་སྤང་པོ་གཞན་ཞིག་པམ་
 པར་བྱས་པ་ལྟར་འདོད་པས་སོ། །ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་དབྱིངས་འདི་ཀུན་རྫོབ་ཉེ་བར་བཟུང་ནས་སྤྱོད་
 བཏགས་དེ་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་མ་ཤེས་པར་རང་རྒྱུད་དུ་བྱུབ་པར་བྱས་ནས་ཁ་ཅིག་གཅིག་དང་
 གཞན་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་སོགས་གྱི་ཀུན་བཏགས་དུ་མ་ཞིག་སྤང་བ་ལ་ནི་སྤྱོད་ལ་བ་ཙམ་ཞིག་
 འབྲས་བྱར་འདུག་གོ།

གསུམ་པ་(རིགས་ཀྱི་རབ་དཔྱེ་)ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་དང་མ་དེས་པའི་རིགས་དང་
 རིགས་ཆད་པ་ལྟར་ལང་གཤེགས་ལས་གསུངས་ཏེ། ཕྱི་མ་ནི་གྲོལ་དཀའ་བ་ཙམ་ལ་དགོངས་གྱི་
 རིགས་གཏན་ཆད་མི་སྲིད་དེ་ནི་མ་སྤང་དུ་མི་རུང་ན་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ།
 དེ་ལྟར་སྲིད་པ་ལས་ཀླལ་བ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ་མེ་ལ་མེའི་ཆ་བ་བཞིན་ནོ། །སེམས་ཙམ་པ་
 རིགས་གཏན་ཆད་འདོད་ཅེས་གྲགས་ཀྱང་བྲང་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་འགའ་ཞིག་ནས་བཤད་པ་དེ་དང་
 དེར་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་དེས་དོན་དུ་མི་བཞེད་དེ། འདོད་ན་སྦྱིབ་པ་སྤང་དུ་མི་རུང་
 བར་ཁས་ལེན་དགོས་ན་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ནི་མ་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་བྱར་བར་འདོད་པས་སོ། །

བཞི་པ་(རིགས་ཀྱི་དེས་ཆོག་)ནི། རྒྱན་ལས། ཡོན་ཏན་ནི། སྤྱོལ་བའི་དོན་དུ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་
 པ་ལྟར་འདི་ལས་ཡོན་ཏན་དག་སྦྱེ་ཞིང་འབྱུང་བས་རིགས་སོ། །མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། བྱང་ས་
 ལས། རིགས་དེ་ནི་གཞི་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟོན་པ་དང་རྒྱ་དང་རྟེན་དང་ཉེར་གནས་དང་། སྟོན་དུ་འགོ་

བ་དང་། གནས་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ་ཞེས་སོ། །གང་དག་མདོ་རྒྱ་སེམས་ཅམ་ལུགས་དང་སེམས་
ཅམ་བ་དང་དབྱ་མའི་རིགས་ཀྱི་འདོད་རྩལ་མི་མཐུན་པར་ཁས་ལེན་བཞིན་དུ་མདོ་རྒྱ་ཀྱི་རིགས་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྣམས་རང་ལུགས་ལ་འཆད་པ་ནི་རང་གིས་རང་ལ་ཅོ་འབྲི་བའོ། །

གཉིས་བ་(ཡན་ལག་གི་དོན་)ལ་གཉིས། རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། དབྱེ་བ་ལ་ཅོད་སྤང་ངོ་། །དང་
པོ་ལ་བཞེ། སྦྱར་ཅ་འགྲེལ་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

འགྲེལ་བ། སྦྱབ་བ་དང་ལྡན་པ་ལ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྗེ་སྐད་བཤད་པ་
དང་། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ཡང་འབྱུང་བས་སྦྱབ་པའི་རྟེན་ཏུ་གྱུར་བ།

གཤམ་མེད་། སྦྱར་ལམ་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྦྱབ་པའི་རྟེན་ཏུ་གྱུར་པའི་རིགས་གསུངས་ཏེ། རྟེན་
ཆོས་སྦྱབ་བ་དང་ལྡན་པའི་རིགས་ལ་གནས་པ་ལ་སྤར་རྗེ་སྐད་བཤད་པའི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་
དང་མཐོང་བའི་ལམ་དང་སོགས་པས་སྒྲོམ་ལམ་དང་བྱད་པར་གྱི་ལམ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ཡང་
འབྱུང་བས་སོ། །གལ་ཏེ་སེམས་བསྐྱེད་དང་ཐར་ཆ་དང་ངེས་ཆ་རྣམས་ཀྱི་སྡོན་དུ་རིགས་འགྲོ་
བས་དང་པོར་རིགས་བཤད་དགོས་ཤེ་ན། དེ་ནི་རྒྱ་སྡོན་དང་འབྲས་བུ་རྗེས་སུ་འཆད་པ་དོན་གྱི་
གོ་རིམ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་འབྲས་བུ་སྡོན་ལ་བཤད་ནས་འདིའི་རྒྱ་འདི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་རྟོགས་པར་བྱེད་
པས་བཤད་པའི་གོ་རིམ་སོ། །མདོ་འབྲེལ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་བྱང་རྩལ་
སེམས་དཔའ་ཞེས་བགྱི་བའི་ཆོག་འདིའི་དོན་གང་ལགས། དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་བ་དང་། བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །རབ་འབྱོར་བྱང་
རྩལ་སེམས་དཔའི་ཆོག་གི་དོན་ནི་ཆོག་གི་དོན་མེད་པ་སྟེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱང་རྩལ་ལ་ནི་སྟེ་
བའམ་ཡོད་པ་ཉིད་དམ་མེད་པ་ཉིད་ཡོད་པའི་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་རབ་འབྱོར་དེའི་ཕྱིར་བྱང་རྩལ་
སེམས་དཔའི་ཆོག་གི་དོན་ནི་ཆོག་གི་དོན་མེད་པའོ་ཞེས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ལུ་ནས་བཟུང་སྟེ་སྦྱར་
ལམ་དང་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ལམ་དེར་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ཞེས་ཡང་ཡང་གསུངས་པའི་ཆོག་གི་
དོན་ལུས་པའི་ལན་དུ་གསུངས་སོ། །མདོ་འདིས་ནི་རྟེན་བའམ་ཐོབ་བྱ་བྱང་རྩལ་རྗེས་སུ་མེད་པ་རྒྱ་

མཚན་དུ་བྱས་ནས་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐྱ་འཇུག་པའི་
རྒྱ་མཚན་ཡིན་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆོག་གི་དོན་དངོས་པོར་གྱུར་པ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་(ཙ་བས་བསྟན་པ་)ནི།

ཙ་བ། རྟོགས་པ་ཡི་ནི་ཆོས་དུག་དང་། །གཉིན་པོ་དང་ནི་སྟོང་བ་དང་། །

དེ་དག་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པ་དང་། །ཤེས་རབ་སྟོང་བཅེར་བཅས་པ་དང་། །

སྟོབ་མ་བྱན་མོང་མིན་ཉིད་དང་། །གཞན་ཀྱི་དོན་ཀྱི་གོ་རིམ་དང་། །

ཡེ་ཤེས་རྩོམ་པ་མི་མངའ་བར། །འཇུག་པའི་རྟེན་ལ་རིགས་ཤེས་བྱ། །

གསེར་སྒོང་། བདག་མེད་པ་རྟོགས་པའི་ཆོས་ངེས་འབྱེད་བཞི་དང་མཐོང་སྟོམ་གཉིས་
ཏེ་དུག་གི་རྟེན་ལ་རིགས་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་ནམ་པར་སྐྱར་ཏེ་ལྷག་མ་ནམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་
ནོ། །འདིར་རྟེན་དང་བཞེན་པའི་དོན་ནི་མཁར་’གཞོང་ལ་རྒྱ་བྱག་གམ་ས་གཞི་ལ་ལོ་རྟོག་ལྟ་
བྱར་ནི་མི་བསམ་ཀྱི། འོན་ཀྱང་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་རང་བཞིན་སྟོས་པ་དང་བྲལ་བ་དེ་རྟོགས་པའི་
མཐུས་སྐྱབ་པ་བཅུ་གསུམ་པོ་དེ་རིམ་པ་ལྟར་ཐོབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བློད་ཀྱི་རྟེན་
ནི། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། ནམ་མཁའ་ལ་བྱའི་རྗེས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །རབ་
འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ཆོག་གི་དོན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་
མི་ལམ། སྐྱ་མ། སྟོག་རྒྱ། སྐྱ་བརྟན། མིག་ཡོར།^༡ བྱི་ཟའི་ཁྲོང་ཁྱེར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
སྐྱལ་པ་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་སྐར་ལྟར་རོ། །འདིས་དངོས་སུ་
རྟེན་དངོས་པོ་བ་བཀག་ནས་བྱགས་ལ་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་ཆོས་ཉིད་བློད་ཀྱི་རྟེན་དུ་བསྟན་ཏེ་འདིའི་
དཔེ་དགུས་བློད་ཀྱི་རྟོག་པ་དགུ་མཚོན་པའི་སྟོན་ནས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱར་ལམ་ལྷག་མ་
དང་མཐོང་སྟོམ་གྱི་རྟེན་ལ་ཡང་རང་རང་གི་སྐྱབས་ཀྱི་ནམ་རྟོག་དང་དཔེ་དོན་སྐྱར་ཞེས་ཉི་མུང་
ལས་གསུངས་པ་བསྟན་པར་བྱའོ། །ཅེ་མའི་རྟེན་ནི། ཡང་དག་མཐའ། དེ་བཞིན་ཉིད། མ་ནོར་
བ་དེ་བཞིན་ཉིད། གཞན་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཉིད། ཆོས་ཉིད། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས། ཆོས་གནས་

བ་ཉིད། ཆོས་ངེས་པ་ཉིད། ཆོས་བདེན་པ་ཉིད་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་པའི་དཔེ་དགུས་
 ཅེ་མོའི་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་མཆོན་ནས་སོ། །བཟོད་པའི་ཉེན་ནི། སྤྱི་མའི་སྤྱེས་བྱའི་བྱང་པོ་ལྷ་
 དང་། དེའི་ནང་གི་སྤྱེ་མཆེད་དང་། དེའི་ཕྱིའི་སྤྱེ་མཆེད་དང་། དེའི་མིག་དང་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་
 ཁམས་དང་། དེའི་མིག་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་གི་དོན་མེད་ཅིང་མི་
 དམིགས་པའི་དཔེ་དགུས་རྩལ་འཛིན་དགུ་མཆོན་ནས་སོ། །ཆོས་མཆོག་གི་ཉེན་ནི། སྤྱི་མའི་
 སྤྱེས་བྱའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་རྣམས་དང་། བར་ཕྱིན། སྤྱོད་པ་མཐུན། སྤྱོད་པ་སོགས། བྱང་པོ། ཁམས།
 སྤྱེ་མཆེད། ཉེན་འབྲེལ། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་རྣམས་ཀྱི་ཆོག་གི་དོན་མེད་པའི་དཔེ་དགུས་
 བཏགས་འཛིན་དགུ་མཆོན་ནས་སོ། །མཐོང་ལམ་གྱི་ཉེན་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཟུགས་
 ཀྱི་བྱང་པོ་དང་། མིག་ནས་ཡིད་ཀྱི་བར་དང་། རང་སྤྱོད་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་རྣམས་
 རྣམ་སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་བར་གྱི་ཆོག་གི་དོན་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་འདུས་བྱས་
 ཀྱི་ཁམས་ལ་རིམ་བུ་ལྟར་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཁམས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་གནས་མེད་
 ཅིང་མི་དམིགས་པའི་དཔེ་བཞིས་མཐོང་སྤང་གི་རྟོག་པ་བཞི་མཆོན་ནས་སོ། །སྒྲིམ་ལམ་གྱི་ཉེན་
 ནི། སྤྱེ་མེད། འགག་མེད། མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད། འབྱུང་བ་མེད། མི་དམིགས་པ། ཀྱན་ཉོན་
 མེད། རྣམ་བྱང་མེད་པའི་ཆོག་གི་དོན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་པའི་དཔེ་བདུན་དང་། མཆོན་མ་མེད་
 བ་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་པའི་དཔེ་དང་། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་གནས་མེད་ཅིང་
 མི་དམིགས་པའི་དཔེ་དགུས་ས་དགུའི་སྒྲིམ་སྤང་གི་རྟོག་པ་དགུ་མཆོན་ནས་སོ། །འོ་ན་སྒྲིམ་
 སྤང་གི་རྟོག་པ་ཡང་བཞིར་ཡོད་པས་དཔེ་བཞིར་རིགས་ཤིང་། མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་དོན་
 ཆོན་བཞིར་བཅད་ནས་སྤང་ལ། འདིའི་སྐབས་སུ་སྤྱེ་བ་མེད་པ་སོགས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་དཔེ་
 གསུམ་དུ་འགྱུར་བས་དགུར་བྱས་ཏེ་སྒྲིམ་སྤང་ལ་ཆེ་འབྲིང་གི་སྒྲིམ་དགུར་འབྲེད་ལ་མཐོང་སྤང་
 ལ་དེ་ལྟར་བྱེ་བ་མེད་པས་སོ། །དེས་ན་ཉི་མུང་ལས་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་རྟོག་པ་དང་དཔེ་
 རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་བསྟན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དཔེ་དགུ་བྱང་བས་རྟོག་པ་ཡང་དགུར་བྱེད་

དགོས་ཤིང་དེ་དག་གྲང་ས་དགྲ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་སྒྲིམ་ལམ་
ས་བཅུ་པ་ཕྱིན་ལ་བཞེད་པར་གསལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་འདི་ནི་དགའ་ཞིང་
རྒྱུ་ཤེད་རྣམས་ཀྱིས་གྲང་དོར་བས་འདིར་བདག་གིས་བཤད་དོ། །

གཉེན་སྲིད་པར་ཆད་མེད་ལམ་ནི། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་མཛོན་པར་འཆར་བའི་འོད་ཀྱི་
གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་པའི་ཞེས་སོ། །སྤྱོད་བ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ནི་བསྐྱལ་པའི་མེ་འབར་བའི་
ཆེ་འདུ་ཤེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་ཞེས་སོ། །གཉེན་སྲིད་པར་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་དེ་དག་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པ་སྟེ་སྤྱོད་བ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
དགྲ་བཅོས་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ངན་པའི་
གནས་མེད་ཅིང་ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་
བ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་ལ། རྣམ་གཤེད་། ཤེས་འཆལ། རྣམ་པར་མ་
གྲོལ་བ། གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་མ་གཟིགས་པའི་གནས་མེད་ཅིང་ཞེས་སོ། །འདིར་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་
སྟོང་ལ་གཉེན་སྲིད་པར་སྤངས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟོག་པ་སྤྱོད་བ་བསྟན་རྟོ། །སྤངས་ཀྱི་སྤྱོད་
བས་བག་ཆགས་ཀྱི་མཆོམས་སྤྱོད་བ་དང་འདིས་ཤེས་སྤྱིབ་སྤངས་པར་བསྟན་རྟོ། །ཤེས་རབ་
དང་སྤྱིང་རྩེ་ནི། ཉི་མ་དང་ཆེ་བའི་འོད་ལ་གནས་མེད་ཅིང་ཞེས་སོ། །འདིས་ནི་ཤེས་རབ་དང་སྤྱིང་
རྩེ་རིམ་པ་ལྟར་འབར་བ་དང་འདོད་པ་དག་གིས་སྤྱིད་པ་ཅི་སྤྱིད་པར་སྤྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བས་
སྤྱིད་ནི་གཉིས་ཀར་མི་གནས་པར་བསྟན་རྟོ། །སྤྱོད་མ་ཉན་ཐོས་དང་སྤྱན་མོང་མིན་པའི་ལམ་ནི།
ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱུས་དང་གཟའ་དང་སྐར་མ་དང་ཞོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་སྤྱོད་གི་འོད་ལ་
གནས་མེད་ཅིང་སོགས་སོ། །འདིས་ནི་གཟའ་ལ་སོགས་པའི་འོད་ཀྱིས་མཆོན་པའི་ཉན་རང་གི་
ཡེ་ཤེས་དང་སྤྱན་མོང་མིན་པར་མཐའ་ཡས་པའི་འཛིག་རྟེན་དུ་འཕྲོ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤངས་བ་ཅན་
དུ་གསུངས་སོ། །སྐྱལ་བ་དང་འཆོམ་པར་གཞན་ཀྱི་དོན་གོ་རིམ་བཞིན་སྐྱབ་པ་ནི། རྒྱལ་ཆེན་
བཞིའི་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་འོད་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་འོག་མིན་ཀྱི་

བར་ལ་གསུངས་ཏེ། འདིས་ནི་ལྷ་གནས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་འབྲ་བར་འཛིག་རྟེན་གྱི་དགེ་ལེགས་གོང་
ནས་གོང་དུ་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་ཉིད་དུ་གསུངས་སོ། །ཡེ་ཤེས་ཚུལ་བ་མི་མངའ་བར་འབྲུག་
པའི་རྟེན་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙུགས་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་རྣམས་
ཀྱི་འོད་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་ཞེས་སོ། །ཐ་མ་འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ཡེ་ཤེས་ཚུལ་བ་མི་མངའ་
བ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ས་ཡིན་ལ། དེར་འབྲུག་པ་ས་བཅུ་ཐ་མ་ནའོ་ཞེས་སྒྲུབ་ནི་མི་འཐད་དེ། འབྲུག་
པའི་དོན་དེར་གཞན་ཞིག་འབྲུག་པ་རུ་མི་སྤང་གི་ཡེ་ཤེས་རང་གི་འབྲུག་ཚུལ་དུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །འདི་འབགས་པས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ས་ལ་བཞེད་དེ། རི་སྐད་དུ། དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་སྤྱན་གྱིས་གྲུབ་
པར་འབྲུག་པའི་རྟེན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དང་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་
བར་གནས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྱན་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི། འདི་ལྟར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙུགས་པ་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའོ་ཞེས་འཆད་ཀྱང་། ཉི་སྤང་
ལས་དེ་ནི་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པའི་དབྱེ་བས་བཅུ་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
སྒྲུབ་པ་བཅུ་གསུམ་དུ་བཤད་པ་ལ་འདི་ཡང་གཅིག་ཏུ་འབྲེན་དགོས་པས་ས་བཅུ་པའི་ལམ་ལ་དེར་
བཏགས་པ་དགོངས་པར་མངོན་པའི་ཕྱིར་གདགས་གཞི་བཟང་ལ་བཏགས་ཆོས་བཅུ་གསུམ་ལ་
མི་བཟང་ངོ། །བཅུ་གསུམ་དུ་འབྱེད་ཚུལ་ཡང་། ཁ་ཅིག་ཤེས་རབ་སྤྱིང་རྗེ་གཉིས་སོ་སོར་བྱས་
ནས་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་ནི་དོན་མིན་པས་ཉི་སྤང་དང་ལེ་བརྒྱད་མ་གཉིས་ཀར་གཉིན་སོ་དང་སྤྱོད་
བ་གཉིས་སོ་སོར་བྱས་ནས་བཅུ་གསུམ་དུ་མངོན་པ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་(འགྲེལ་པས་བཤད་པ་)ལ་བཞི། རྟེན་ཆོས་ཀྱི་ངོ་པོ། གོ་རིམ། བྱངས་ངེས། ས་
མཆམས་སོ། །དང་པོ་ནི།

འགྲེལ་བ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ། །རེ་ཞིག་དང་པོར་འཛིག་རྟེན་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་
ཆ་དང་མཐུན་པ་རྣམས་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་མཐོང་བའི་ལམ་དང་སྒྲོམ་
པའི་ལམ་དག་གོ། དེའི་འོག་ཏུ་དེ་དག་སྤྱིས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱན་སོ་སྤང་བ་དང་སྒྲོ་འཕར་བཅད་

བ་ལྟར་དུས་མཉམ་དུ་གཉེན་པོ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་དག་གོ།

གསེར་སྒང་། སྐྱབ་པ་བཅུ་གསུམ་གྱི་དང་པོར་འཛིག་རྟེན་པའི་ངེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་བཞི་
པོ་རྣམས་སྐྱེའོ། །རེ་ཞིག་ནི་རིམ་བ་སྟོན་པའོ། །དེ་སྐྱེས་པའི་འོག་ཏུ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
མཐོང་ལམ་དང་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་གྱི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་དག་སྟེ་རྟོགས་པའི་ཆོས་བྱུག་གོ། །དེའི་
འོག་ཏུ་ཆོས་བྱུག་པོ་དེ་དག་སྐྱེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱན་པོ་ནང་ནས་སྤང་བ་སྟེ་ཕྱིར་འབྱེན་བ་
ལྟར་སྤང་བུ་སྟོང་བཞིན་པའི་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྒྱན་པོ་སྤང་ནས་སྟོ་འཕར་
སྟོ་ལེགས་ཀྱི་བཅད་བ་ལྟར་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤངས་ཟེན་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་སྐྱེའོ། །དེ་
ཡང་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་སྐྱེས་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་འགགས་པ་དུས་མཉམ་དུའོ། །དུས་
མཉམ་ན་ལམ་གཉིས་སུ་མི་རུང་ཞེ་ན། གཉེན་པོ་སྐྱེ་བ་དང་སྤང་བུ་འགགས་པ་ལ་ཕྱོགས་པ་
དུས་མཉམ་པར་སྟོན་གྱི་དེ་གཉིས་རང་ནི་ལམ་གཉིས་མིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་ལ་ཕྱོགས་པ་མ་འོངས་པ་
ཡིན་ལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་དངོས་ནི་ད་ལྟར་བ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བུ་སྟོང་བ་ལ་རུས་པ་དངོས་སུ་
འཇུག་པས་སོ། །སྤང་བུ་འགགས་ཀྱི་པ་ལ་ཕྱོགས་པ་ཡང་སྤང་བུ་ཉིད་ཡིན་པས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
མིན་ནོ། །དེས་ན་གཉེན་པོ་སྐྱེས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། སྤང་བུ་འགགས་ཟེན་པའི་རྣམ་
གྲོལ་ལམ་ནི་རིམ་བ་ལྟར་གཉེན་པོ་དང་སྟོང་བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱན་པོ་སྤང་བ་དང་སྟོ་འཕར་བཅད་
པ་ནི། ལམ་གཉིས་ཀྱིས་སྤང་བུ་སྟོང་བའི་དཔེ་ཡིན་གྱི་དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་པའི་དཔེར་སྒྲིག་
པ་ནི་མི་རུང་སྟེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས། གཉིས་ཀྱིས་རྒྱན་པོ་འབྱེན་པ་དང་སྟོ་གཙོད་པ་བཞིན་
ནོ། །ཞེས་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་སྤང་བུ་སྟོང་ཚུལ་བཤད་པ་ལྟར་དུ་སྟོབ་
དཔོན་འདིས་ཀྱང་མཛད་པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སྤྲ་མ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་བ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དུ་འདོད་
པ་བཀག་ནས་སྤངས་པའི་ཆ་ལ་འཆད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས་རྟེན་
ཆོས་སྐྱབ་པར་མི་རུང་བས་སོ། །

འགྲེལ་བ། དེའི་འོག་ཏུ་དེ་དག་མི་དམིགས་པས་དེ་དག་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་དང་ལྷན་པའི་

རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤངས་པའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་སྡོན་གྱི་སྡོན་ལམ་དང་སྡོན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཁོར་བ་དང་སྤྱད་ལས་འདས་པ་ལ་མི་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་དེ་དག་སྡེས་པས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་བསམ་པ་རིམ་བཞིན་དུ་གཞུག་པ་ལ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་དགོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་གོ་རིམ་སོ། །

གཤམ་མེད་། དེ་སྡེས་པའི་འོག་ཏུ་གཉེན་པོ་སྡེ་བ་དང་སྤང་བྱ་འགགས་པར་ཞེན་པ་དང་ལྷན་པའི་རྣམ་རྟོག་ཤེས་སྤྱི་བ་སྤངས་པའི་སྦྱབ་པ་སྡེའོ། །ཐབས་གང་གིས་སྤང་ན་སྤང་། གཉེན་དེ་དག་མི་དམིགས་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་སོ། །དེ་སྡེས་པའི་འོག་ཏུ་འཁོར་འདས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་འདོར་ལེན་དུ་ཞེན་ནས་མི་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་། སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཐབས་ཀྱི་སྦྱབ་པ་དེ་སྡེའོ། །རྒྱ་མཚན་ནི་སྡོན་གྱི་ཆེ་སྡོན་ལམ་བཏབ་པ་དང་སྡོན་སོགས་ཀྱི་པར་བྱེན་སྦྱབ་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སོ། །དེ་སྡེས་པའི་འོག་ཏུ་ཉན་ཐོས་དང་སོགས་པས་རང་རྒྱལ་སོ་སྡེ་རྣམས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཐབས་ཤེས་གཉིས་སྡེའོ། །ཐབས་གང་གིས་སྡེད་ན། འཁོར་འདས་ལ་མི་གནས་པའི་སྦྱབ་པ་དེ་སྡེས་པས་སོ། །དེ་སྡེས་པའི་འོག་ཏུ་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་བསམ་པ་རིམ་བཞིན་དུ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་འགོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞན་གྱི་དོན་གོ་རིམ་བཞིན་སྦྱབ་པ་དེ་སྡེའོ། །ཐབས་གང་གིས་འགོད་ན་གཞུག་པ་ལ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་དང་སོགས་པས་ལྡེམ་དགོངས་ལྷག་མ་གསུམ་དང་དགོངས་པ་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་སོ། །

འདིའི་མཐའ་དབྱུང་པ་ལ་གསུམ། དགོངས་ལྡེམ་དགོངས་ཀྱི་ངོ་བོ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར། གངས་ངེས་གང་ཡིན་བསམས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དགོངས་པ་དང་། ལྡེམ་དགོངས་སོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་སྡེའི་རྒྱལ་ལས། མཉམ་པ་ཉིད་དང་དོན་གཞན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ནི་དུས་གཞན་དང་། གང་ཟག་གི་ནི་བསམ་པ་ལ། དགོངས་པ་རྣམ་པ་བཞིར་ཤེས་བྱ། ཞེས་པ་ལྟར་བཞི་

ལས། མཉམ་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་པ་ནི། རྟེན་དེའི་ཆེ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམ་
གཟིགས་སུ་གྱུར་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་མཉམ་པ་འོ། །དོན་གཞན་ལ་དགོངས་
པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་མ་སྐྱེས་པའོ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་སྐྱེ་ངེ་
བཞེན་པ་མ་ཡིན་པས་སོ། །དུས་གཞན་ལ་དགོངས་པ་ནི། གང་དག་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་སློན་
ལམ་འདེབས་པ་དེ་དག་དེར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་ཤི་འཕོས་མ་ཐག་མི་སྐྱེ་
ཡང་དུས་གཞན་ནའོ་སྟམ་དུ་དགོངས་པ་འོ། །གང་ཟག་གི་བསམ་པ་ལ་དགོངས་པ་ནི། དགེ་ཅ་
འགའ་ཞིག་ཁ་ཅིག་ལ་ནི་བསྒྲགས་ལ། རྒྱུད་དུས་ཆོག་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་ལ་ནི་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་འོ། །

གཉིས་པ་(ལྗེས་དགོངས་)ནི། རྒྱན་ལས། གཞུག་པ་ལྗེས་པོར་དགོངས་པ་དང་། མཚན་
ཉིད་ལྗེས་པོར་དགོངས་པ་གཞན། གཉིན་པོ་ལྗེས་པོར་དགོངས་པ་དང་། བསྐྱུར་བ་ལྗེས་པོར་
དགོངས་པ་སྟེ། ཞེས་པ་ལྟར་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་རྣམས་བསྟན་པ་ལ་གཞུག་པའི་
དོན་དུ་སྒྲག་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་གཞུགས་སོགས་ཡོད་པར་བསྟན་པ་འོ། །

གཉིས་པ་ནི། མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
སོགས་སུ་བསྟན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་སུམ་ཅུ་པ་ལས། ངོ་བོ་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་གྱི། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
རྣམ་གསུམ་ལ། དགོངས་ནས་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་བསྟན་པ་ཡིན། ཞེས་
ཀུན་བརྟགས་རྩིས་སུ་མེད་པས་མཚན་ཉིད་དང་། གཞན་དབང་རང་ལས་མི་སྐྱེའི་གཞན་ལས་སྐྱེ་
བས་སྐྱེ་བ་དང་། ཡོངས་བྱུང་དམ་པ་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོན་ནམ་དམིགས་པ་ཡིན་ཞིང་གཞན་
དབང་ལས་ལོགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། རྒྱན་ལས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལ་བརྟན་པ་དང་། །ལེ་ལོ་ཅུང་ཟད་ཆོག་འཛིན་
དང་། །ར་རྒྱལ་འདོད་ཆགས་སྡོད་པ་དང་། །འཁྱོད་དང་མ་དེས་ལྟོག་པ་ནི། །སེམས་ཅན་རྣམས་
ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྟེ། །དེ་ཡི་གཉེན་པོར་ཐེག་མཆོག་གསུངས། །ཞེས་པ་ལྟར་ཉེས་པ་བརྒྱད་གདུལ་བའི་

ཕྱིར་དུ་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། སངས་རྒྱུ་ལ་བརྟན་པའི་གཉེན་པོར་ནི་དགོངས་པ་དང་པོ་བཤད་
 པ་དང་། ལུང་གི་ཆོས་ལ་བརྟན་པའི་གཉེན་པོར་ནི་གཞུང་གི་བྱེ་མ་སྟེན་དང་མཉམ་པའི་
 སངས་རྒྱུ་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱས་ན་གཞོན་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་
 བུའོ། །འདི་ཐེག་བསྐྱུས་སུ་དོན་གཞན་ལ་དགོངས་པ་ལ་བཤད་ལ། དེའི་དོན་བཤད་སྐྱར་དུ་ལུང་
 ལས་དོན་གཞན་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་པའི་ཆོས་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པར་བཤད་དོ། །ལེ་
 ལོའི་སྐྱིབ་པའི་གཉེན་པོར་ནི། དུས་གཞན་ལ་དགོངས་པར་བཤད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་སྐྱེའོ་དེ་མེད་ཀྱི་མཆན་སྟོས་པ་ཅམ་གྱིས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་
 ལྟ་བུའོ། །རུང་ཟད་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པར་འདྲིན་པའི་གཉེན་པོར་ནི། ལ་ལར་སྐྱིན་སོགས་སྟངས་
 གཞན་དུ་བསྐྱུགས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདོད་ཆགས་ལ་སྟོད་པའི་གཉེན་པོར་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཞིང་གི་
 འགྲོར་པ་བསྐྱུགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ང་རྒྱལ་ལ་སྟོད་པའི་གཉེན་པོར་སངས་རྒྱུ་ལ་ལའི་ཕུན་ཆོགས་
 བསྐྱུགས་པ་ལྟ་བུའོ། །འགྲོད་པའི་གཉེན་པོར་གང་དག་སངས་རྒྱུ་བྱང་སེམས་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་
 པ་དེ་དག་མཐོངས་སུ་འགྲོའོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །མ་ངེས་པ་ལྟོག་པའི་སྐྱིབ་པའི་གཉེན་པོར་ཉན་
 ཐོས་རྣམས་ལུང་བསྟན་པ་དང་། ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་དང་དགོངས་པ་དང་
 ལྷེམ་དགོངས་གཉིས་པ་རྣམས་སེམས་ཅམ་ཁོ་ནའི་འདོད་པའོ། །

བཞི་པ་ནི། བརྗོད་བྱ་ཟབ་མོ་གཞན་དུ་འདྲན་པ་ལ་བལྟ་སྟེ། དེ་སྐད་དུ་སྟོང་པོ་མེད་ལ་སྟོང་
 པོར་ཤེས། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་ལེགས་པར་གནས། །ཉོན་མོངས་པས་ནི་རབ་ཉོན་མོངས། །བྱང་
 ཆུབ་དམ་པ་འཛོལ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་སྟོང་པོ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་གཤེད་རོ། །དེ་
 མེད་པ་ནི་སྟོང་པོ་མེད་པའོ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་ལས་ལོག་པའོ། །ཉོན་
 མོངས་པ་ནི་ཡུན་རིང་པོར་དཀའ་སྟུང་གིས་ངལ་བའོ། །དེ་དག་ནི་རྒྱན་ལས། ཉན་ཐོས་དང་ནི་
 རོ་བོ་ཉིད། །དེ་བཞིན་ཉེས་པ་གཏུལ་བ་དང་། །བརྗོད་པ་ཟབ་པ་ཉིད་ལ་ནི། ལྷེམ་པོར་དགོངས་
 པ་འདི་རྣམ་བཞི། །ཞེས་པ་ལྟར་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་(དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་)ནི། བཤད་སྒྲུང་དུ། དགོངས་པ་ནི་ཡིད་ལ་བཞག་པ་ཅམ་ཡིན་
 གྱི་པ་རོལ་ལ་ལྟོས་པར་ནི་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །ལྷེས་པོར་དགོངས་པ་ནི་དེ་ཉིད་པ་རོལ་གཟུང་བ་
 ལ་ལྟོས་པའོ་ཞེས་སོ། །འདི་ལ་སྤྲ་མ་རྣམས་དགོངས་གཞི་དང་དགོས་པ་གཙུག་པོར་སྟོན་པའོ་
 ཞེས་འཆད་པ་ནི་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་འདི་གཉིས་འགལ་དགོས་ཏེ་དགོས་པ་གཙུག་པོར་
 དགོངས་གཞི་མི་གཙུག་པོར་དང་། དེ་ལས་བསྐྱེད་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དགོས་པས་སོ། །མི་འགལ་
 བ་ནི་དགོངས་པ་དང་པོ་དང་མ་མ་གཉིས་གཉེན་པོ་ལ་ལྷེས་དགོངས་སུ་བཤད་ཅིང་། ཐེག་བསྐྱུས་
 སུ་བཤད་པའི་གཉིས་པ་ཡང་གཉེན་པོ་ལ་ལྷེས་དགོངས་ཡིན་པས་སོ། །གཞན་ཡང་ང་ཉིད་རྣམ་
 གཟིགས་སོ་ཞེས་པ་ཡང་གཙུག་པོར་སངས་རྒྱས་ལ་བརྟུན་པ་ལྟོག་པའི་དོན་དུ་གསུངས་ཀྱི་སངས་
 རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱོད་པ་གཙུག་པོར་བྱས་ནས་གསུངས་པ་མིན་པས་སོ། །དེས་ན་དགོངས་
 གཞི་གཞན་དུ་བཅའ་དགོས་པའི་སྤྱི་ཐོབ་པ་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་དགོས་པ་འབའ་ཞིག་གི་ཕྱིར་
 མཛད་པ་ཡིན་གྱི་དགོངས་གཞིའི་ཕྱིར་མིན་ནོ། །འོ་ན་ལུང་དོན་གང་ཞེ་ན། སྤྱི་ཐོབ་ཆོད་དེ་ཆོག་
 དེའི་དགོངས་པ་མིན་པར་ལོགས་སུ་བཤད་ནས་འདི་ལ་བསམས་ཏེ་གསུངས་སོ་ཞེས་སྤྱི་ཐོབ་པའི་
 བསམ་པ་སྟོན་པའི་ཆ་ནས་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། ཐད་ཀར་མི་སྟོན་པར་འབྱོག་པའི་དགུ་གིས་
 བསྟན་པའི་དགོས་པ་འདིའོ་ཞེས་དགོས་པ་སྟོན་པའི་ཆ་ནས་ལྷེས་པོར་དགོངས་པ་སྟེ་ལྷེས་པོའམ་
 ལྷེ་ལུང་དགུ་ནི་འབྱོག་པོ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་ལྟོགས་བསྟན་པའི་དོན་བཟྃ་དཔ་ནི་དགོངས་
 པ་ཅན་ཡིན་ལ། བསྟན་པའི་སྤྱི་ཐོབ་དགོས་པ་བཤད་པ་ནི་ལྷེས་པོར་དགོངས་པ་དང་ཡང་མཐུན་
 ནོ། །དེས་ན་དགོངས་ལྷེས་དགོངས་གཉིས་པར་དོན་གྱི་གཞུང་གཅིག་ལ་འཛིག་ཚུལ་ཐ་དད་པས་
 བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་འདི་ལ་དགོངས་ནས་སོ་ཞེས་དང་། འདིའི་ཆོད་དུ་གསུངས་སོ་ཞེས་
 པ་གཉིས་སོ། །དགོངས་པ་ལ་པ་རོལ་གཟུང་བ་ལ་མི་ལྟོས་ཞེས་པ་ནི་དེའི་ཆ་ནས་དགོངས་པར་
 མི་འཛིག་ཅེས་པ་ཡིན་ལ། ལྷེས་དགོངས་ལ་དེ་ཉིད་ཅེས་པས་གཉིས་ཀ་གཞི་གཅིག་ལ་ཅི་བར་
 གསལ་ལོ། །ཁྱེད་ཀྱི་དགུ་གིས་ནི་ཚུལ་འདི་ཅམ་ཡང་ལེགས་པར་མ་བརྟགས་སོ། །

གསུམ་པ་(མངས་ངེས་གང་ཡིན་བསམས་པ་)ནི། འདི་དག་ཐམས་ཅད་བློན་ཡིན་ཏེ། དགོངས་
 པ་ནི་སྤྱི་མཐུན་ཅིན་ལས་དགོངས་པ་གཞན་དུ་བཅལ་དགོས་ལ། ལྷེ་དགོངས་ནི་སྤྱི་ཅི་བཞིན་པ་
 མིན་པའི་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས་ལྷེ་པོར་དགོངས་པ་རྣམས་པར་ངེས་པ་གང་
 ཞེ་ན། གང་མིང་གི་ཆོག་པ་དང་ཆོག་གི་ཆོག་པ་དང་ཡི་གེའི་ཆོག་པ་གི་དོན་གཞན་དུ་བརྗོད་པ་
 དོན་གཞན་དུ་ཡོངས་སུ་བསྒྱུར་བ་སྟེ། ཞེས་སོ། །འོ་ན་ཐམས་ཅད་བསྒྱུར་བ་ལྷེ་དགོངས་སུ་
 འགྱུར་ཞེ་ན། འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ལྟར་ཕྱེ་ཞེ་ན་ལྟོག་པ་ཅམ་གྱིས་ཡིན་ཏེ་དེ་ལྟར་མིན་
 བ་དགོངས་ལྷེ་དགོངས་ཀྱང་འགལ་བར་འགྱུར་ལ། དགོངས་པ་དང་པོ་ཡང་དོན་གཞན་ལ་
 དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ན་དེ་ཡང་མིན་ཏེ། རྒྱུ་འབྲེལ་ལས། སྤྱི་ཅི་བཞིན་པ་མིན་པར་
 བཤད་པ་རྣམས་དེའི་དཔེར་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཐེག་བསྐྱུས་ལས། དགོངས་པ་བཞི་དང་
 ལྷེ་པོར་དགོངས་པ་རྣམས་པ་བཞིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཐམས་ཅད་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ་
 ཞེས་དང་། གཉེན་པོ་ལ་ལྷེ་པོར་དགོངས་པ་ནི་གང་དུ་སྦྱོད་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་གཉེན་
 པོར་བསྟན་པའོ་ཞེས་གསུངས་པས་བཀའ་ཐམས་ཅད་བློན་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། དང་པོ་ནི་ཆེས་
 མི་རིགས་ཏེ་གསུང་རབ་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཐབས་ཡིན་པས་གསུང་རབ་དེ་ཐབས་དེར་འགྱུར་ན་ཏ་
 ཅང་ཐལ་བས་སོ། །གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ་ལུང་དེའི་དོན་ནི་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྒྲུང་དང་ང་
 རྒྱལ་དང་རྣམ་རྟོག་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་རིམ་པ་ལྟར་མི་སྤྱད་པ། བྱམས་པ། ཁམས་
 ཀྱི་རབ་དབྱེ། དབུགས་འབྱུང་རྒྱུ་བཟང་པ་སོགས་ཀྱི་གཉེན་པོས་རྫོགས་པར་སྦྱོང་བར་བསྟན་པ་
 རྣམས་སྤྱི་ཅི་བཞིན་པ་མིན་ཏེ་དེ་དག་རེ་རེས་མ་ལུས་པར་སྤང་མི་རྒྱས་པས་སོ། །དེས་ན་དབང་
 པོ་གཏུལ་དཀའ་བ་རྣམས་གཉེན་པོ་ཉི་ཆེ་བ་སྟོམ་པ་ལ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི་
 བཀའ་ཐམས་ཅད་གཉེན་པོ་ལ་ལྷེ་དགོངས་སུ་འཆད་པ་མིན་ནོ། །གཉེན་པོ་ལ་ལྷེ་དགོངས་མི་
 སྤྱད་པ་སྟོམ་པ་སོགས་ལ་རྒྱུ་གི་བཤད་སྒྱུར་དང་དེའི་འབྲེལ་ཆེན་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་དོ། །

འབྲེལ་པ། དེའི་འོག་ཏུ་འཁོར་བ་རི་སྤྱི་དཔར་མཆོན་མ་མེད་ཅིང་ལྷན་གྱིས་བྱུང་བར་གཞན་

གྱི་དོན་གྱི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ།

གསེར་སྒོར་། གཞན་དོན་རིམ་བཞིན་སྐྱབ་པ་དེ་སྐྱེས་པའི་འོག་ཏུ་གདུལ་བྱའི་འཁོར་བ་རི་
སྲིད་པར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་མཚན་མ་མེད་ཅིང་འབད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་
གདུལ་བྱ་གཞན་གྱི་དོན་སྐྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བའམ་འདྲུག་པའི་སྐྱབ་པ་དེ་སྐྱེའོ། །གཞུང་
འདིའི་མཛུགས་གི་འབྱུང་ཞེས་པ་རྟོགས་པའི་ཆོས་རེ་རེའི་མཛུགས་ཏུ་སྦྱར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། འདི་ནི་
ཅ་བར་འདྲུག་པའི་ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་ཡིན་པས་སོ། །གཞན་དོན་གྱི་སློན་ལས་དེ་ལྟ་བུ་སངས་
རྒྱུ་ཁོ་ནའི་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། རྒྱུ་ལས། སྦྱོན་གྱི་འཕེན་པའི་དབང་དང་ནི། །རྣམ་རྟོག་ཐམས་
ཅད་བྲལ་བའི་ཕྱིར། །དེ་ནི་ལུས་ཅན་སློན་པ་ཡི། །དོན་དུ་འབད་པ་བྱེད་མ་ཡིན། །ཞེས་ས་བརྩ་
པ་ལ་གསུངས་པས་འབད་ཅེན་ཆེན་པོ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་སློན་ལས་ཡོད་པ་མི་འགལ་ལོ། །དེ་ལྟར་
གཅིག་འོག་ཏུ་གཅིག་སྐྱེ་བའི་རྟོགས་པ་འདིའི་རྟེན་འཆད་ཅེས་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་རོ། །

གཉིས་པ་(གོ་རིམ་)ནི།

འགྲེལ་བ། འདི་ནི་གོ་རིམ་ཡིན་ནོ། །

གསེར་སྒོར་། སྐྱབ་པ་བརྩ་གསུམ་པོའི་གཅིག་འོག་ཏུ་གཅིག་བཤད་པའི་རྣམ་གཞག་འདི་
ནི་གོ་རིམ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་འདི་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བ་རྒྱུ་འབྲས་དོན་གྱི་རིམ་བཤམ་འོན་ཏེ་དེ་
ལྟར་བཤད་ན་ཉན་པ་པོས་རྟོགས་སྒྲིབ་པའི་བཤད་པའི་གོ་རིམ་ཡིན་ཞེ་ན། རིགས་ཀྱིན་བྱད་རྟ་བློ་
ཤེར་འབྱུང་ནི་སྐྱེ་བའི་རིམ་པར་འདོད་དོ། །ཆོག་གསལ་ལས་ནི་སྔ་ཕྱི་རྣམས་ལ་ས་མཚམས་
གོང་འོག་ཏུ་བཞག་པས་སྐྱེ་བའི་རིམ་པར་མི་འདོད་པར་མངོན་ནོ། །རྒྱན་གྱི་སྦྱང་བར་དེ་བས་ན་
དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་གོ་རིམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདི་ནི་གོ་རིམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་ནི་རྟོགས་པ་རྒྱུད་
ལ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་ལ་གཞུང་སྟེ། སྐྱབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་སྐྱབས་ཐ་དད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཞེས་
རྟོགས་པ་འདི་དག་སྐྱེ་བའི་གནས་སྐྱབས་ཐ་དད་དུ་བཤད་པས་མཐོང་སྟོམ་གཉིས་སྐྱིད་དང་ཕྱི་མ་
བདུན་བྱད་པར་དུ་བྲས་ནས་བཤད་པའི་གོ་རིམ་ལ་འཆད་མི་རུས་པས་སོ། །

གསུམ་པ་(མངས་ངེས་)ནི།

འགྲེལ་པ། འདིས་ཀྱང་སྐྱེས་བུའི་དོན་ཐམས་ཅད་ལུན་སུམ་ཆོག་པ་པོ་ཡིན་ནོ། །

གསེར་ཐོང་། གདམས་ངག་བཅུར་མ་ཟད་བཅུ་གསུམ་པོ་འདིས་ཀྱང་སྐྱེས་བུ་ཞིག་འཆང་བྱ་
བའི་དོན་ཐམས་ཅད་ལུན་ཆོག་པ་སུ་སྐྱབ་བྱས་ཏེ། སྦྱོར་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆོས་དབྱིངས་སྤར་མ་
མཐོང་མཛོན་སུམ་དུ་བལྟས་ཏེ་སྒྲོམ་ལམ་ཆུང་དུ་ལ་སོགས་པ་སྦྱངས་ནས་གཉེན་པོས་མི་མཐུན་
སྟོགས་བྱངས་འབྲིན་པར་བྱེད་ཅིང་སྤང་གཉེན་ལ་སྒྲོམ་པ་མེད་བཞིན་དུ་ཐབས་ཤེས་ཀྱིས་བྱན་མོང་
མིན་པའི་ལམ་ཐོབ་པས་ཐེག་ཀྱིས་སེམས་ཅན་བདུལ་ཏེ་སངས་རྒྱ་བའི་བྱིར་རོ། །

བཞི་པ་(ས་མཆོམས་)ནི། ཆོག་གསལ་ལས། ལྷ་པ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་མོ། །དུག་པ་ནི་སྒྲོམ་
པའི་ལམ་མོ། །བདུན་པ་དང་དགུ་པ་ནི་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་བྲལ་བ་དང་། བྲལ་བའི་ཐོབ་པའོ། །བརྒྱད་
པ་ནི་ས་འོད་བྱེད་པ་ནས་དུག་པའི་བར་རོ། །བཅུ་པ་ནི་ས་བདུན་པའོ། །བཅུ་གཅིག་པ་ནི། མི་
གཡོ་བ་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་གྱི་བར་རོ། །བཅུ་གཉིས་པ་ནི་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་དང་སྤྲིད་
པ་ཐ་མ་པའོ། །བཅུ་གསུམ་པ་ནི་བྱང་པར་གྱི་ལམ་རྩི་རྩ་སྤྱིའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནོ། །ཞེས་དང་།
བྱང་རྩ་སྤྱིས་དུག་པ་ས་བདུན་པ་སྤྲིན་ཆད་དེ་ནས་གཅིག་དང་གཅིག་དང་བཞི་དང་གཅིག་ནི་
རིམ་པ་ལྟར་ས་བརྒྱད་པ་དགུ་པ་བཅུ་པ་དེའི་བྱང་པར་གྱི་ལམ་ལ་བཞག་གོ། །ཁ་ཅིག་བྱང་རྩ་
སྤྱིས་བདུན་བརྒྱད་གཉིས་ས་བརྒྱད་པ་ལ་བཞག་ཅེས་གསུངས་པ་ནི་འགྲེལ་པ་དེ་མ་ངེས་པ་ཡིན་
ནོ། །ཆོས་བཤེས་ཀྱིས་སྤྱི་སྤྱི་རྣམས་ཀྱི་ས་མཆོམས་གོ་ལོག་དུ་བཞག་པ་ནི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་
པ་མིན་ལ། བྱང་རྩ་སྤྱིས་བདུན་བརྒྱད་ས་སོ་སོ་ལ་བཞག་པ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མིན་
ནོ། །སྟོན་གྱི་མཁས་པ་དག་ག་ཡ་གོ་རི་ལས། དེ་ལ་ཤེས་པའི་ལམ་ནི་ས་དང་སོ་ནས་བཟུང་སྟེ་
བདུན་པའི་བར་དུའོ། །སྟོང་བའི་ལམ་ནི་ས་བརྒྱད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ས་བཅུ་པའི་བར་དུའོ། །ཞེས་
བཤད་པས་ཤེས་པ་དང་རྟོགས་པ་གནད་གཅིག་པས་སྒྲོམ་ལམ་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དང་། དེ་
ནས་བཞི་པ་བརྒྱད་པ་ལ་དང་། དེ་ནས་གཅིག་ས་འོག་མ་ནས་ཡོད་ཀྱང་ས་དགུ་པ་ལ་སོ་སོ་ཡང་

དག་པར་རིག་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱམ་མོང་མེན་པའི་བྱིར་དེ་ནས་བཞག་
གོ། །དེ་ནས་གཅིག་ས་བཅུ་པ་ལ་སྟེ་ས་དེ་ལ་གཞན་དོན་སངས་རྒྱས་དང་འབྲ་བར་བཞད་པས་
སོ། །བཅུ་གསུམ་པ་ནི་ས་བཅུ་ཐ་མ་ལ་བཏགས་པའོ་ཞེས་འཆད་དོ། །སྟོབ་དཔོན་འདིས་ཐ་མ་
སངས་རྒྱས་སར་བཞད་པ་མེད་ཅིང་ས་བཅུ་པ་ན་དེ་ཡོད་པར་གསུངས་པས་ཉི་ལམ་གདགས་
མི་དགོས་སོ། །ག་ཡ་གོ་རི་ལས་ཤེས་པའི་ལམ་ལ་སླིག་རུང་སྒྲང་ཡང་སྟོང་པའི་ལམ་བཞད་པ་
མི་འགྲིག་པས་ས་མཆོམས་འདི་ལ་འོལ་སླིག་ཅམ་སྒྲང་ཡང་རི་ལྟ་བུ་དཀའ་བར་སྒྲང་རོ། །རྩ་བ་
རང་གི་དོན་ནི་རྟོགས་པའི་ཆོས་དུག་གི་མཐོང་སྟོམ་གཉིས་སྟེ་དང་ལྟག་མ་བདུན་ཅི་རིགས་པར་
དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་དུ་བཞག་སྟེ་དེ་ཡང་རང་དོན་དང་། ལམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་། གཞན་དོན་
གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། དང་པོ་ཡང་གཉེན་སྟོང་ནི་གཉེན་པོ་སྟེད་པ་དང་སྤང་བ་འགོག་
པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གཏུགས་པ་ནི་སྤང་གཉེན་གྱི་བྱེད་པ་དེ་གཉིས་རྩོགས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་
ཤེས་རབ་སྟོང་བཅེ་གཉིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ལ་བྱམ་མོང་མེན་པ་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་
པའི་འབྲས་བུའོ། །གསུམ་པ་ལ་གཞན་དོན་གོ་རིམ་ནི་གཞན་དོན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ལ། ཡེ་ཤེས་རྩོལ་
བ་མི་མངའ་བ་གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་གནས་སྐབས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་སྒྲང་སྟེ་འཕགས་པའི་དགོངས་
པར་ཡང་འགྲུར་རོ། །

བཞི་པ་(དོན་བསྟར་བ་)ནི།

འགྲེལ་བ། སྐྱབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམ་པ་བཅུ་གསུམ་པོ་རི་སྐད་དུ་བཞད་པའི་ཆོས་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་
ངོ་བོ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་རིགས་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །

གསེར་བློང་། ཆོགས་བཅད་གཉིས་པོ་འདི་ནི་བྱང་སེམས་བཅུ་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་སྐབས་འདིར་རིགས་སུ་འཛོག་གོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །ཁོ་ན་ཞེས་པས་རྟེན་དངོས་པོ་
བ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་པའོ་ཡང་དག་པར་ན་དེ་ལས་གཞན་པའི་རིགས་མེད་པས་ཞེས་རྟོགས་དགར་

རོ། །རྒྱ་མཚན་ནི་སྤར་རི་སྐད་བཤད་པའི་སྐབས་པའི་ཚོས་བཅུ་གསུམ་གྱི་རྟེན་གཞིར་སྤར་པའི་
 ཚོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོག་གསལ་དུ་སྐབས་པ་བཞིའི་ཞེས་དང་། རིགས་བྱེན་སེམས་བསྐྱེད་
 ལ་སོགས་པའི་སྐབས་པའི་ཚོས་ཞེས་འཆད་པ་དོན་མིན་ནོ། །བཅུ་གསུམ་དུ་རི་ལྷར་བྱས་པས་བྱེ་
 བ། རྟོན་ནས་ཡེ་ཤེས་རྩལ་བ་མི་མངའ་བའི་བར་གྱི་སྐབས་པའི་ཚོས་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པའི་
 བྱེ་བྲག་གིས་ཉེ་རྟོགས་པ་མི་འདྲ་བ་བཅུ་གསུམ་གྱིས་སོ། །གང་ཡང་རྒྱ་འོད་དུ་གང་ཟག་གི་རང་
 བཞིན་རྣམ་པར་དག་པ་སྟོ་བྱར་གྱི་རི་མ་རྣམས་གྱི་ནང་དུ་རྒྱུད་པ་དེ་ཉིད་བྱང་རྒྱུབ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་
 གནས་པའི་རིགས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ཞེས་པའི་མིང་ཅན་གཞན་ཉིད་ནི་མ་རིག་པ་ལ་
 སོགས་པའི་སྤྱན་པ་སྤྲུལ་པ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་པོ་རྣམས་
 གྱི་རྟེན་ཏེ། དེ་ལྷར་ཡང་འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྤྲེས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ་
 དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ལ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའོ། །དེ་
 ཉིད་ཀྱིས་ན་སེལ་བཟང་པོའི་དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྣམས་ནི་ཚོས་གྱི་དབྱིངས་གྱི་
 རྟེན་ནོ་ཞེས་པ་ནི་མི་འཐད་དོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་འདི་འགོག་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཉི་སྤར་ལས་ཀྱང་
 རྟེན་ཚོས་བཅུ་གསུམ་དུ་བཤད་ནས་དང་པོ་རྟོན་ལ་བཤད་པས་སོ། །སེམས་བསྐྱེད་ནས་བརྩམས་
 ཏེ་ཞེས་པ་སྤར་མདོའི་སྐབས་དེ་དག་ཏུ་བྱང་སེམས་ཞེས་པའི་སྤྱ་དོན་འབྲི་བས་འབྲེལ་བཞོན་པ་
 ཅུ་མ་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་འཛོག་དགོས་ཤེ་ན། འོ་ན་གདམས་ངག་གི་
 སྐབས་སུ་ཡུམ་ལ་བརྩོན་པ་རྣམས་གང་ནས་འཕྲོས་ཏེ་འདིར་སྤྲེས་ཞེས་པའི་ལན་དུ་དགོ་འདུན་ནི་
 ཤུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཆོགས་སྦྱོར་བ་ཡང་ཡུམ་ལ་བརྩོན་པ་ཡིན་པས་དགོ་འདུན་རྣམས་དེ་ནས་
 འཛོག་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་སྤར་མ་རྣམས་ནི་ཆོགས་ལམ་ནས་རིགས་ཡོད་ཀྱང་ཐོས་
 བསམ་ཤས་ཆེ་བས་དེས་དེ་མི་ཕྱིགས་པའི་ཕྱིར་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་རོ་མི་འབྲོད་ལ། སྦྱོར་ལམ་
 རྣམ་སྟོམ་བྱང་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ་འབྲོད་པས་དེ་ནས་རིགས་བཞག་གོ་ཞེས་འདོད་དོ། །སྐབས་
 དོན་ནི་སྐབས་འདིའི་རིགས་ལ་གཉིས་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་ནི་རིགས་དེས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་རྟོན་

ནས་ཕྱིར་མི་ཐོག་ཏུ་བཤད་པས་དེ་དང་བསྟན་པ་ཡིན་ཞིང་། ཚེགས་ལམ་དུ་ཕྱིར་མི་ཐོག་གི་
རྟགས་མ་ཐོབ་པས་མ་བཞག་སྟེ་འདིར་བསྟན་པལ་བའི་རིགས་ནི་ཚེགས་ལམ་ན་ཡོད་པར་ཉི་
སྒྲུང་དང་རྒྱན་སྒྲུང་གི་རིགས་དང་སྒྲུར་ལམ་གྱི་འཆད་ཚུལ་ལ་ཅོད་པ་སྒྲོང་བས་ཤེས་སོ། །

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ་ལ་ཅོད་སྒྲུང་)ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རིགས་
ཅན་དང་། རིགས་སོ་སོར་མ་ངེས་པའི་ཅོད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

འབྲེལ་བ། གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཁོ་ན་འཕགས་པའི་ཆོས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྟོན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་
རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ཡིན་ན། འོ་ན་ནི་དེའི་ཆེ་དེ་ནི་སྤྱིར་གནས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ནོ་སྟེ་སྤྱི་བོ་སྒྲོ་དམན་པའི་ངོར་དོགས་པ་
བསྟུ་ནས་བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ།

གསེར་ཕྱེད་། བར་ཆོགས་ཕྱེད་ཀྱིས་ཅོད་པ་གསུངས་སོ། །གང་གི་ཆེད་དུ་ན། ལུང་གི་
དོན་མངོན་བར་མི་ཤེས་པའི་སྤྱི་བོ་སྒྲོ་དམན་པ་སྟེ་ཤེས་རབ་རྒྱུད་པའི་ངོར་དོགས་པ་ཁོང་ནས་
བསྟུ་ནས་དེ་ལ་ལན་གདབ་པའི་ཕྱིར་དུའོ། །དོགས་པ་རི་འབྲ་བ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
རྟོགས་པས་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྟོགས་པའི་ཆོས་རྟོགས་པ་སྟེ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཆོས་དབྱིངས་དེའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཏེ་དེས་བྱབ་པའི་བྱང་སེམས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྟོབས་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ཅན་དང་དེའི་ཆོས་
ཉིད་རིགས་སུ་དབྱུ་མ་བ་འདོད་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ་རིགས་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན་ཕྱོགས་སུ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་
པས་འོ་ན་ནི་བྱང་སེམས་ཁོ་ན་ཐེག་ཆེན་དང་ཉན་རང་ཁོ་ན་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་དུ་སོ་སོར་
མ་ངེས་པར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་ལ་རིགས་སུ་འདོད་པ་དེའི་ཆེ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ་ཆོས་ཉིད་དེ་ནི་
སྤྱིར་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུན་མོང་དུ་དབྱེར་མེད་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་རིགས་སོ་སོར་མ་ངེས་ལ་དེའི་
ཕྱིར་རིགས་ཅན་ཀྱང་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་སྟེ་སྤྱི་བོ་དོགས་པའོ། །ཁོ་ན་ནི་འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་

སྐྱེད་པ་ལ་འདི་ལ་ངེས་པར་དམིགས་དགོས་ཞེས་པའོ། །རྟོགས་དཀར་སྒྱུར་དབྱེར་མེད་དུ་གནས་
པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་རང་བཞིན་དང་རྒྱས་རིགས་གཉིས་ཐེག་གསུམ་གྱི་རིགས་ངེས་མ་ངེས་
གཉིས་ཀྱི་རིགས་ཐ་དད་པར་མི་རིགས་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་འདོད་ན་བྱང་སེམས་འབའ་ཞིག་
རིགས་ཡིན་ཞེས་པ་མི་རིགས་ཏེ་ཉན་ཐོས་སོགས་ཀྱི་རིགས་ཀྱང་འདིར་རིགས་སུ་འདོད་པའི་
བྱིར་ཞེས་འཆད་དོ། །མཚན་སྒྱུར་འདི་རྒྱང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་པར་མི་བྱེད་པ་ཡོད་
ཀྱང་རྟོགས་དཀར་མཛད་པ་ལྟར་ལེགས་སོ། །

གཉིས་པ་(རིགས་སོ་སོར་མ་ངེས་པའི་རྩྭ་པ་)ནི།

ཅ་བ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་བྱིར། །རིགས་ནི་ཐ་དད་རུང་མ་ཡིན། །

གསེར་ཐོང་། ཆོས་ཉིད་རིགས་ཡིན་ན་ཆོས་དབྱིངས་ཏེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུན་མོང་དུ་དབྱེར་
མེད་པར་གནས་པའི་བྱིར་རིགས་ཐ་དད་པའི་དབྱེ་བ་རུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟ་བུའི་ཞེ་ན། འདི་
ཐོག་མེད་ནས་འོངས་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་གནས་རིགས་སོ། །འདི་སྔོན་དགེ་ཅ་གོམས་
པས་ཐོབ་པ་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པའི་རིགས་སོ། །འདི་རྒྱུ་ཆེན་པོས་ཀྱང་མི་འཕྲོགས་པའི་བྱིར་
ཐེག་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་རིགས་སོ། །འདི་ནི་དེ་ལས་བསྒྲིག་པའི་བྱིར་དེར་མ་ངེས་པའི་རིགས་
སོ་ཞེས་པའོ། །འདི་རྒྱུ་སྒྲུང་གི་བཤད་པ་སྟེ་སྔ་མ་དང་དོན་ལ་བྱུང་པར་མེད་དོ། །འདིར་རྒྱས་
པའི་རིགས་དབྱེར་མི་རུང་པར་བཅད་པ་ནི་རིགས་གང་ཡིན་ཆོས་ཉིད་དུ་བཞག་པར་བསམས་
པ་ཡིན་ལ། ལན་གྱིས་ནི་དེ་ལ་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་རུང་པའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་པ་ཅན་གྱིས་དོགས་
པ་ལྟོག་གི་རྒྱས་རིགས་དབྱེར་ཡོད་པར་བསྟན་མི་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་(ལན་ལ་གཉིས། བསྟན་བཅོས་དང་། འདིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

འབྲེལ་བ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ། །རི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟོགས་
པའི་རིམ་གྱིས་དམིགས་པ་དེ་བཞིན་དུ། འཕགས་པའི་ཆོས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་བྱིར། ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་རྒྱའི་ངོ་བོར་ནམ་པར་འཛོག་པའི་སྟོན་རིགས་ཉིད་དུ་ཐ་སྟོན་འདོགས་སོ། །ཞེས་བྱ་

བའི་ལན་ཞིག་ཀྱང་གཟིགས་མོད་ཀྱི།

གསེར་སྒོར། ཐ་སྙད་འདོགས་སོ། །གང་དུ་ན་ཐེག་གསུམ་གྱི་རིགས་ཉིད་དུའོ། །གང་ན་
 ཆོས་དབྱིངས་སོ། །གང་གི་སྒྲོ་ནས་ན། དེ་གསུམ་གྱི་འཕགས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུ་འོ་ཐོར་རྣམ་པར་
 འཛིག་པའི་སྒྲོ་ནས་སོ། །སྐྱེད་པའི་རྒྱུའམ་ཞེ་ན་མིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་སོགས་པས་
 རང་རྒྱལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ཐ་དད་ཀྱིས་རང་རང་གི་འཕགས་པའི་ཐག་མེད་ཀྱི་
 ཆོས་རྟོགས་པ་སྟེ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ན། རི་ལྟར་དམིགས་པ་དེ་
 བཞིན་དུ་སྟེ་དེ་དང་མཐུན་པར་རྟོགས་པ་དེ་དང་དེ་ཐོབ་པ་ཙམ་ལ་རྒྱར་བཏགས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་
 དེ་ལྟ་བུའི་ལན་ཞིག་ཀྱང་བྱམས་པའི་མཐུན་པས་གཟིགས་མོད་ཀྱང་མ་བཞུགས་ཅེས་པ་ནི་རིགས་
 སུ་འགོ་ཚུལ་དེ་རྒྱན་འདིར་ཆོག་གིས་མ་ཐེན་པས་སོ། །འདི་ནི་ཉི་ལྟར་ལས། རི་ལྟར་དམིགས་པ་
 ན་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་རིགས་ཡིན་པར་བཟོད་པ་དེས་ན། འདིར་
 ཏ་ཅང་ཐལ་བ་ཅི་སྟེ་ཆོལ་བར་བྱེད་ཅེས་པའི་དོན་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བཞུགས་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆོག་
 གསལ་ལས། ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་རྣམ་འབྱོར་སྟོད་པ་བ་ལྟར་རིགས་ཐ་དད་པ་དང་རིགས་ཆད་
 མི་འདོད་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མ་དེས་པའི་རིགས་ཅན་དུ་འདོད་པས་ན། དེ་ལྟར་འདོད་
 པ་བྱིད་ཀྱི་ལུགས་ཀྱིས་རིགས་འོ་ཐོ་གཅིག་ཡིན་ཡང་རྒྱུན་གྱིས་བྱས་པའི་རྟོགས་པ་ཐ་དད་པར་
 འཐད་པ་ལྟར་ཁོ་ཐོ་ཅག་ཀྱང་རིགས་ཆོས་ཉིད་གཅིག་ལུར་འདོད་ཀྱང་དེ་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་
 ལས་རིགས་བྱུང་པར་ཅན་བཅུ་གསུམ་དུ་འདོད་ཅེས་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་ལ་གྲགས་པའི་དཔེའོ་
 ཞེས་དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་ཡན་ཆད་དཔེར་བཤད་པ་དགོངས་པ་མིན་ལ། བྱུང་པར་དུ་ཉན་ཐོས་
 རྣམས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མ་དེས་པའི་རིགས་ཅན་དུ་འདོད་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། གལ་
 ཏེ་འདོད་ན་བྱེ་སྟེ་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དུ་བཤད་དགོས་པ་ལས་མཛོད་དུ། འཕགས་དང་མཆོམས་
 མེད་བྱེད་པ་དག །ཡང་དག་ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས། །ཞེས་ཡང་དག་པ་དང་ལོག་པར་ངེས་པ་དང་
 མ་དེས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཆོགས་གསུམ་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉན་ཐོས་སྟེ་པས་རིགས་

ཐ་དད་དུ་མི་འདོད་པ་ལ་ཤེས་བྱེད་མེད་ཅིང་གཞོད་བྱེད་ཡོད་དེ་དེ་དག་མ་ཆགས་པ་དང་དབང་
པོ་བྱེད་པར་ཅན་ལ་རིགས་སུ་འདོད་པས་སོ། །གཞུང་འདི་དེ་ལྟར་མ་བཤད་ན་འོག་གི་ལན་
དང་གཉིས་ཀ་བྱེད་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཟླ་གསུམ་སྟེ་གཅིག་ཡིན་ཞིང་ལན་གྱི་དོན་ཡང་དམིགས་
ཚུལ་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཡོད་པས་རིགས་གསུམ་དུ་བཞག་ཅེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ཆས་ཐ་དད་ཀྱིས་
བཞག་པ་ཡང་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དམིགས་བྱ་དམིགས་བྱེད་ལ་བཤད་དགོས་པས་སོ། །གཞན་
ཡང་རིགས་བྱིན་གྱིས་ཉན་རང་གི་ལམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་རིམ་གྱིས་ཏེ་གོང་ནས་གོང་དུ་ཤེས་
པའི་གོ་རིམ་གྱིས་རྩི་ལྟ་བུར་དམིགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྟེ་དེ་དང་འབྲ་བར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་
འཕགས་པའི་ཆོས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་དབྱིངས་ལ་དམིགས་པར་བྱའོ། །དེ་ལས་ཅིར་
འགྱུར་ན། བྱང་སེམས་ཁོ་ན་ཉན་ཐོས་སོགས་ཀྱི་རིགས་ཉིད་དུ་ཐ་སྟོན་འདོགས་སོ། །རྒྱ་མཚན་ནི་
ཆོས་དབྱིངས་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་མེད་པས་དེ་ཁོ་ན་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྒྱར་ནམ་པར་བཞག་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྟེ་ལས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་ཁོ་ན་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་སུ་བསྟན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། བྱང་ལས་སྤྱིར་ཐེག་པ་གསུམ་འབྲས་བྱ་ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་
གྱི་བྱང་སེམས་རྒྱར་བྱས་ནས་ཉན་རང་གི་རིགས་བཞག་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐབས་
སུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་འཆད་པ་ཡང་དགོངས་པ་མིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(འདིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་ལན་)ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

འགྲེལ་བ། སྤྱི་ཆོས་ཉིད་དུ་འདིག་རྟེན་པའི་དངགས་ཀྱིས་ལན་གཞན་དུ།

གསེར་མེད། སྤྱི་ཆོས་ཉིད་དུ་སྟེ་གོ་སྤྱི་བའི་ཕྱིར་དུ་འདིག་རྟེན་པའི་དངགས་ཀྱིས་ཏེ་དེ་ལ་
གྲགས་པས་སྟེ་མ་ལས་ལན་གཞན་དུ་སྟོན་ནོ། །རྩ་ཆོག་གིས་འདིག་རྟེན་པའི་དངགས་དངོས་སུ་
མ་གསུངས་ཀྱང་དེས་མཆོན་པའི་དོན་བསྟན་པ་ལ་དགོངས་སོ། །

གཉིས་པ་(རྩ་བས་བསྟན་པ་)ནི།

རྩ་བ། རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། །དེ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་བརྗོད། །

གསེར་མེད་། ཚེས་ཉིད་ལ་དབྱེར་མེད་ཀྱང་རིགས་ཐ་དད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་
པ་མེད་དེ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་རྟེན་པའི་ཚོས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་ཐ་དད་གསུམ་གྱི་བྱེ་
བྲག་གིས་རྟེན་དེའི་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་བརྗོད་པའམ་བསྟན་ཏེ། མདོར་ན་རྟོགས་བྱ་དེ་བཞིན་ཉིད་
ལ་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་དེ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ལ་རབ་འབྱེད་ཐ་གསུམ་བྱུང་བས་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་མིང་
ཐ་དད་པར་བཏགས་ཞེས་པའོ། །

གསུམ་པ་(འགྲེལ་པས་བཤད་པ་)ནི།

འགྲེལ་པ། ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན་འཛིན་པ་གཅིག་ལས་མདོན་པར་བྱུང་བའི་མེ་
ལྷེ་གཅིག་གིས་སོ་བཏང་བའི་རྟེན་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ། བརྟེན་པ་སྤྱང་ཅི་དང་ཡི་ཁར་ལ་སོགས་
པའི་སྣོད་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་པ་དེ་བཞིན་དུ། རྟེན་པའི་ཚོས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པ། རྟོགས་
པར་བྱ་བ་ཐ་དད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །

གསེར་མེད་། ཚེས་ཉིད་ལ་དབྱེར་མེད་ཀྱང་དེ་དམིགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྟེན་པ་འབྲས་
བུའི་ཚོས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པ་རྟོགས་པ་སྟེ་ཐོབ་བྱ་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་
དམིགས་བུའི་རྟེན་རྒྱ་རིགས་དེ་ཡང་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཉིད་དོ་ཞེས་བསྟན་ཏེ། དཔེར་ན་ཉེར་ལེན་
འཛིན་པ་གཅིག་ལས་མདོན་པར་བྱུང་བའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་མེ་ལྷེ་གཅིག་གིས་སོ་བཏང་བར་
བྱུང་བར་མེད་པའི་རྟེན་སྣོད་བྱམ་པ་དང་སོགས་པས་བྱུང་བཟེད་རྣམས་བརྟེན་པ་བཅུད་སྤྱང་ཅི་
དང་ཡི་ཁར་སྟེ་ཀ་ར་ལ་སོགས་པའི་སྣོད་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཅུད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དེ་དང་དེའི་བྱམ་པ་
ཞེས་ཐ་དད་པར་འཛོག་པ་དེ་བཞིན་ལོ། །ཤུཌི་དང་རད་ཀིར་གྱིས་སྤྱང་ཅི་ལ་སོགས་པའི་བྱམ་པ་
རྣམས་བྱུང་པར་མེད་ཀྱང་བཅུད་ཐ་དད་པའི་དབང་གིས་བྱམ་པ་ཐ་དད་དུ་འཛོག་ཅེས་པ་ལྟར་མདོ་
གཞན་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བས་བྱམ་པ་གཅིག་ཉིད་ལ་མི་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་འཕགས་པ་
ཤུཌི་རྒྱ་འོད་རད་ཀིར་རྣམས་སུ་བྱེད་སྤྱེ་མས་ཚེས་ཉིད་དབྱེར་མེད་པས་ཐེག་པ་གསུམ་རིགས་
ཐ་དད་དུ་མི་བྱུང་ངོ་ཞེས་པའི་ལན་དུ་བྱེད་བྱི་མ་སྒྲུབ་ཞིང་། རྒྱ་འོད་དུ་བཟོད་བྱ་ནས་མཁའ་ལ་

ཐ་དད་མེད་ཀྱང་བཟོད་པ་པོ་ཕྱེ་ལེབ་བྱ་ཁྱུང་ཉི་མའི་ལམ་ཞེས་ཐ་དད་པར་བརྟེན་པ་བཞིན་ནོ་
ཞེས་དཔེར་མཛད་དོ། །བྱད་རྩ་ཕྱིས་ནི་རིགས་དེ་ཐ་དད་པའམ་ཐ་མི་དད་ཅེས་པའི་ལན་དུ་ཕྱེད་
སྒྲ་མས་ཐ་མི་དད་པར་བསྟན་ནས། འོ་ན་སྐབ་པའི་རྟེན་གྱི་དབྱེ་བ་རི་ལྟར་བརྟེན་ཅེས་པའི་ལན་
དུ་ཕྱེད་ཕྱི་མ་སྦྱོར་ཉི་ཕྱེད་སྒྲ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་རང་གཞུང་ངོ་། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ནི་བཙུ་གསུམ་
དུ་དབྱེར་མི་རུང་བར་བཅད་པའི་ལན་དུ་ཕྱི་མ་སྦྱོར་ལ། ཆོས་བཤེས་ཀྱང་ལན་འདེབས་ཚུལ་དེ་
ལྟར་བཞེད་དེ། འདི་ནི་གཞུང་གོང་འོག་དང་འབྲེལ་ལོ། །

གཉིས་པ་(སྐབ་པའི་དམིགས་པ་)ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

འབྲེལ་པ། རི་སྐད་བཤད་པའི་སྐབ་པའི་རྟེན་གྱི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན།

གསེར་ཐོང་། སྒར་རི་སྐད་བཤད་པའི་སྐབ་པའི་རྟེན་བྱང་སེམས་ཀྱི་དམིགས་པ་གང་ཞེ་
ན། ལན་དུ་དམིགས་པ་སྟོན་ནོ། །མདོའི་འབྲེལ་ནི། རིགས་ཀྱི་དོན་བསྟུར་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རྟོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པས་རབ་འབྱོར་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་གང་ལགས་
ཞེས་པའི་ལན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དགེ་བ་དང་ཞེས་པ་ནས་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པ་དག་
སྟེ་འདི་དག་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བས་དམིགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་དང་། དེ་
དག་གང་ཡིན་དེས་པས་དེའི་ལན་དུ་སོ་སོར་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་(རྩ་བས་བསྟན་པ་)ནི།

རྩ་བ། དམིགས་པ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ། །དེ་ཡང་དགེ་ལ་སོགས་པ་ཡིན། །

འདིག་རྟེན་པ་ཡི་རྟོགས་པ་དང་། །གང་དག་འདིག་རྟེན་འདས་འདོད་དང་། །

ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཆོས་དང་། །གང་དག་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས། །

སྟོབ་མ་སྟན་མོང་ཆོས་རྣམས་དང་། །གང་དག་སྐབ་པའི་སྟན་མོང་མིན། །

གསེར་ཐོང་། ཉི་སྒྲུང་ལས་ཀྱང་པ་དང་པོས་བསྟན་པ་དང་། གཉིས་པས་ཕྱང་ཟད་བཤད་
ལ་དབྱེ་བ་དེ་ཙམ་དུ་ཟད་དམ་ཞེས་པའི་ལན་དུ་སྟག་མས་རྒྱས་པར་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་(འགྲེལ་པས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། རབ་དབྱེ་དང་། རི་ལྟར་དམིགས་པའི་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་ལ་དབྱེ་ན་བརྩ་གཅིག་གོ། །འདི་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་
བ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

འགྲེལ་པ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། རེ་ཞིག་དང་པོར་སྦྱར་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་།
ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་སྟེ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ཉིད་དང་། སྟོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་
བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ལུས་ཀྱི་ལས་ལ་སོགས་པའོ། །

གསེར་སྒོང་། རེ་ཞིག་དམིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོར་དགེ་མི་དགེ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་སྟེ་
གསུམ་འཆད་དོ། །སྦྱར་ཞེས་པ་ནི་འདི་གསུམ་གྱིས་དམིགས་པ་ཀུན་ལ་བྱུང་བས་སོ། །རྟོགས་
དཀར་ཉན་ཐོས་སོགས་དང་བུན་མོང་བ་ཡིན་པས་སྦྱར་ཞེས་སོ། །དང་པོ་ནི། དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་
ཟག་མེད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་སོགས་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། གཉིས་པ་ནི། ཉན་མོངས་
པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་སྟོག་གཅོད་པ་དང་སོགས་པས་ལྷག་དགྲ་དང་། གསུམ་པ་ནི། ལུང་
དུ་མ་བསྟན་པའི་ལུས་ཀྱི་ལས་དང་སོགས་པས་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་དང་འབྱུང་བཞི་དབང་
པོ་ལྟའོ། །རྟོགས་དཀར་མཐའི་སོགས་སྐྱུ་མ་གཏོགས་པ་བར་པའི་སོགས་སྐྱུ་མེད་པ་ལྟར་དག་
གོ། །དང་པོ་གསུམ་གྱིས་མཆོན་བྱ་དང་། འོག་མ་གསུམ་གྱིས་མཆོན་གཞི་བཟོད་དོ། །དེ་ཡང་
མདོ་ལས། འཛིག་རྟེན་པའི་ཆོས་དགེ་བ་ཞེས་པར་ཤེས་པ་དང་། མར་ཤེས་པ་སོགས་དང་། མི་
དགེ་བ་བརྩ་ལ་བཤད་ཀྱང་མཆོན་པ་ཅམ་ཡིན་པས་དགེ་མི་དགེ་ཐམས་ཅད་གཟུང་ངོ། །

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ནི།

འགྲེལ་པ། དེའི་འོག་ཏུ་དེ་དག་ཉིད་ལ་འཛིག་རྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པ་གཉིས་པའི་
དབྱེ་བ་བཞི་ཉིད་གྱིས་ལྷག་མ་རྣམས་ཏེ་གངས་བཞིན་དུ་བྱིས་པའི་སྦྱོ་བོ་ཐམས་ཅད་དང་འགྲེལ་
བའི་ལུང་པོ་ལྟ་དང་། འཕགས་པའི་སྦྱོ་བོ་ཐམས་ཅད་གྱིས་བསྐྱས་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་དང་།
བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ལུང་པོ་ལྟ་དང་། དེར་ལྟ་བའི་གཉེན་པོ་

དཔེ་བཅུ་ལྟེ་བར་གཞག་པ་བཞི་དང་། རྒྱ་དང་རྒྱུ་ལ་རག་ལས་པ་འདོད་པའི་ཁམས་ལ་སོགས་
པ་དང་། རྒྱ་ལ་མི་ལྟོས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། འཕགས་པའི་སྐྱེ་ལོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་འབྱུང་
བའི་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་ལ་འབྱུང་བའི་ཆོས་
ཅན་སྒྲུབ་སྒྲུབ་བཅུ་ལྟེ།

གསེར་ཐོང་། དེ་གསུམ་ལ་དམིགས་པ་དེའི་འོག་ཏུ་དབྱེ་བ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་དམིགས་ཏེ་
དེ་ཡང་རྩ་བའི་གངས་བཞིན་དུ་འཆད་དོ། །རི་ལྷ་ར་ན་སྤར་གྱི་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཉིད་ལ་འཇིག་
རྟེན་པ་དང་སོགས་པས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཉིས་པོའི་དབྱེ་བ་སྟེ་བྱུང་
བཞིར་བྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །རྒྱུ་སྤར་དུ་གསུམ་པོ་དེའི་ནང་ནས་དགེ་བ་བཟུང་སྟེ་ལྷག་མ་རྣམས་
ལ་སེམས་བར་བཤད་དོ། །རིགས་བྱིན་གྱིས་ལུང་མ་བསྟན་ས་སོན་རུལ་བ་དང་འབྲ་བས་དེ་དོར་
བའི་ལྷག་མ་དགེ་མི་དགེ་གཉིས་རེ་རེ་ལ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་ཟག་པ་དང་བཅས་མ་
བཅས་ཀྱི་ལུང་པོ་བཞི་ཉིད་ཅེས་འཆད་པ་ནི། ལྷག་མ་དང་བཞི་ཉིད་ཀྱི་ཞེས་པའི་དོན་མ་དགོངས་
པའོ། །དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་རྫོགས་པ་ནི་སྤྱིར་ཞི་རགས་དང་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་སྤར་
བཅས་དང་སྤར་མེད་དང་བདེན་པ་མ་མཐོང་བ་དང་མཐོང་བའི་རྒྱུ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཇིག་
རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་སུ་འཇོག་པ་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་རྒྱུ་དབང་བཅོན་ཏེ་བྱས་པ་ཡིན་
པས་བྱིས་པའི་སྐྱེ་ལོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་དང་འབྲེལ་བའི་ལུང་པོ་ལྷ་དང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་དག་
བཅུ་བསམ་གཏན་ཆད་མེད་གཟུགས་མེད་མཛོན་ཤེས་ལྡོ། །དེ་དག་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་
ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆ་ལ་བཤད་དོ། །འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ནི་འཕགས་པའི་སྐྱེ་ལོ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་རྒྱུ་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་ཆོས་སོ་བདུན་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་དབང་པོ་གསུམ།
ཉིང་རེ་འཇིན་གསུམ་རྣམ་ཐར་བརྒྱུད་མཐར་གནས་དགུ་ལ་སོགས་པའོ། །ཟག་བཅས་ནི་གང་
ཟག་གི་བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་གཉིན་པོ་བྱེད་རུས་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉེ་བར་ལེན་པ་སྟེ་མ་འོངས་
པའི་ལུང་པོ་ལ་འདུན་པ་དང་ད་ལྟར་བའི་ལུང་པོ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་སྟེན་པ་དང་ལྡན་པའི་

ཕུང་པོ་ལྔ་དང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་བསམ་གཏན་ཆད་མེད་གཟུགས་མེད་རྣམས་སོ། །ཟག་མེད་ནི་
གང་ཟག་གི་བདག་དེར་ལྟ་བའི་གཉེན་པོ་བྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་བཞི་དང་ཡང་དག་སྒོར་'པ་ལ་
སོགས་པའི་འཛིག་ཉེན་ལས་འདས་པའོ། །དེ་ལ་སྒྲིར་ཀུན་བདུས་ལས། ཟག་པ་དེའི་བདག་ཉིད་
དང་། ཟག་པ་དང་འབྲེལ་བ་དང་། ཟག་པས་བཅིངས་པ་དང་། ཟག་པའི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་དང་།
ཟག་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང་། ཟག་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཟག་པ་དང་བཅས་པར་བལྟའོ་
ཞེས་ཟག་པའི་སྒོ་བྱག་པོ་དེ་དང་འབྲེལ་མ་འབྲེལ་དང་། མཛོད་ནས་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་
གང་རུང་གི་སྒོ་ནས་ཟག་པ་རྒྱས་མི་རྒྱས་ལ་ཟག་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་སུ་བཤད་ཀྱང་འདྲིར་ནི་
ཟག་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་མི་བྱེད་ལ་འདོད་པས་མི་མཐུན་ནོ། །འདུས་བྱས་ནི་རྒྱ་རྒྱེན་ལ་རག་ལས་
པ་འདོད་པའི་ཁམས་དང་ལྷག་མ་གཉིས་ཆོས་སོ་བདུན་ནས་མ་འདྲེས་པའི་བར་དོ། །འདུས་མ་
བྱས་ནི་རྒྱ་ལ་མི་སྟོས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་འགོག་པ་གཉིས་ནས་མཁའ་རྣམས་སོ། །ཐུན་མོང་
བ་ནི་འཕགས་པའི་སྐྱེ་པོ་ཐམས་ཅད་དེ་པལ་ཆེ་བའི་རྒྱད་ལ་འབྱུང་བའི་བསམ་གཏན་བཞི་དང་
ཆད་མེད་གཟུགས་མེད་མངོན་ཤེས་ལྔའོ། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་སྟོབས་བཅུའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཆོས་ཅན་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན།
སྟོབས་རེ་རེ་ལ་ཡང་དབག་ཏུ་མེད་པའི་སྟོབས་མངའ་མོད་ཀྱི་མདོར་བསྐྱུས་ནས་སྟོབས་བཅུ་
བསྟན་ཏི་ཞེས་མདོ་ལས་གསུངས་པས་རང་གི་ཡན་ལག་ནི་འདྲིར་ཆོས་སུ་བརྗོད་དོ། །གཞན་
དག་ནི་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་གཙོ་བོ་སྟོབས་ཡིན་པས་ཆོས་ཅན་ཀྱི་སྐྱས་གཙོ་བོ་
བརྗོད་ལ། མི་འཛིགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཆོས་ཀྱི་སྐྱས་བསྟན་ཏི་ཞེས་འདོད་དོ་ཞེས་ཆོག་གསལ་
ལས་འཆད་དོ། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལ་མདོ་ནས་ཆོས་སོ་བདུན་སྟོབས་མི་འཛིགས་པ་སོ་སོ་
ཡང་དག་པར་རིག་པ་མ་འདྲེས་པ་རྣམས་བཤད་ཅིང་། ལེ་བརྒྱད་མར་མཐུན་མོང་གི་སྐྱབས་སུ་
སོ་སྐྱེ་དང་ཐུན་མོང་བར་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་རྗེ་བཙུན་གྱིས་སྟོབ་མ་དང་ཐུན་མོང་བ་དང་
ཐུབ་པ་ཁོ་ནའི་ཐུན་མོང་མིན་པར་གསུངས་པས། དེ་ཞར་བྱང་ཅམ་དུ་མངོན་ནོ། །ཐུན་མོང་ཡིན་

མིན་འདི་ཚོས་དང་རྒྱད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ལས་ཉི་ལྔ་དང་ལས་སྤྱི་མར་བཤད་པས་དེ་ལྟར་
ཁས་སྒྲངས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་སྤྱི་བ་པ་མ་ལུས་པས་དག་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་སྤྱེ་བས་
སོ། །འོག་གི་སོགས་པ་ཞེས་པ་སྤར་བཤད་པ་བརྒྱད་པོ་རེ་རེའི་མཐར་སྤྱར་ནས་རིམ་པ་བཞིན་
སྤྱེ་མཆེད་དང་གཟུགས་མེད་དང་། སྤྱེ་མཆེད་དང་ཡང་དག་པའི་སྤྱོད་བ་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་
སོགས་དང་། སྤྱོད་ཉིད་དང་། གཟུགས་མེད་དང་མི་འཛིགས་པ་ལ་སོགས་པ་སོགས་ཁོངས་ནས་
ཀྱ་ལན་ཏ་ས་བཏོན་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ལ་དེ་ལྟར་ན་གཞུང་ལས་འདོད་པའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་
ཞེས་པ་ནི་མ་དག་གོ། །རྒྱན་སྤྱང་དུ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་སོགས་སྤྱ་སྤྱར་ཞིང་འོག་ཏུ་སྤྱི་ལ་སོགས་སྤྱ་
མེད་པས་དེར་སོགས་སྤྱ་འབྱུང་བ་ནི་མ་དག་པ་མིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(ཇི་ལྟར་དམིགས་པའི་ཚུལ་)ནི།

འབྲེལ་བ། དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་རིམ་གྱིས་
དམིགས་པས་ན། དམིགས་པ་རྣམ་པ་བརྩ་གཅིག་གོ།

གཤམ་མེད་། དེ་དག་ཇི་ལྟར་དམིགས་ན། སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་
ཐམས་ཅད་བཤད་པའི་གོ་རིམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་རིམ་གྱིས་དམིགས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་
ཡང་ཇི་ལྟར་ན། དང་པོར་བྱང་སེམས་ལ་བདག་གི་སྒྲང་བྱ་དང་དོར་བྱ་དང་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱ་བ་
གང་ཡིན་སྟམ་པའི་སྒོ་སྤྱེ་ལ། དེ་ལ་སྟོས་ཏེ་དང་པོ་གསུམ་མོ། །དེ་ནས་སྒྲང་བྱ་ཉི་བར་བཟུང་སྟེ་དེ་
ལ་ཡང་དང་པོ་དང་གྱིས་སྒྲང་བྱ་གང་སྟམ་པ་ལ་འཛིག་རྟོན་པའི་ལམ་དང་དེ་ལས་འདས་པ་གཉིས་
སུ་སེམས་སོ། །དེ་ནས་གྱི་མ་དེའི་སྤང་བྱ་དང་ངོ་པོ་གང་སྟམ་པས་ཟག་པ་ཡོད་མེད་གཉིས་ལ་
སེམས་སོ། །ཡང་ན་དང་པོ་ནི་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་སྒྲང་བྱ་རེ་ཞིག་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་
ཟག་མེད་ཡིན་པས་སྒྲང་བྱ་གཏན་དུ་བཏོ་སྟམ་དུ་སེམས་སོ། །དེ་ནས་ཟག་མེད་དེའི་དམིགས་པ་
གང་སྟམ་པས་འདུས་བྱས་ཀྱང་རྫོགས་དང་འདུས་མ་བྱས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ལ་སེམས་
སོ། །དེ་ནས་འདུས་བྱས་བཞག་ནས་འདུས་མ་བྱས་ལ་དམིགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ཐུན་མོང་བ་

དང་ཐུན་མོང་མེན་པ་གཉིས་སུ་སྒྲིམ་པར་བྱེད་དེ། འདུས་བྱས་ལ་དམིགས་པ་ལ་ཡང་འབྲས་
བྱ་ཡོད་མོད་ཀྱི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་རབ་དུ་བྱེ་བས་དེའི་འབྲས་
བྱ་མ་བསྟན་ཏོ། །དེའི་དོན་ཡང་འདུས་མ་བྱས་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་རེ་དང་པལ་ཆེར་དང་མཐའ་
དག་ཉོགས་པས་རིམ་བུར་འཕགས་པ་གསུམ་དུ་འཛོག་པས་སོ། །ཆོག་གསལ་དུ་ཉོགས་པའི་
རིམ་གྱིས་དམིགས་པའི་དོན་ལས་དང་པོ་པས་ཞེན་བཅས་དང་བྱི་མ་རྣམས་གྱིས་ཞེན་མེད་དུ་
དམིགས་པའི་རང་ལུགས་དང་། དང་པོར་དགེ་བ་དང་མཐར་སྟོབས་ལ་དམིགས་པ་དེའི་དོན་དུ་
འདོད་པའི་གཞན་ལུགས་གཉིས་བཤད་པའི་བྱི་མ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པའོ། །འདི་དག་ནི་རྒྱན་
སྒྲུང་གི་དགོངས་པ་སྟོན་གྱི་མཁས་པ་དག་གིས་སྒྲུངས་པ་ལྟར་བཞོད་དོ། །

གསུམ་པ་(སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་)ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

འབྲེལ་བ། དམིགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཆེད་དུ་བྱ་བ།

གསེར་མེད་། དམིགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཉོགས་པའི་སྐྱབ་པའི་ཉེན་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་
གང་སྟམ་པ་ལ་དེ་བསྟན་པའི་བྱིར་ཆེད་དུ་བྱ་བ་འཆད་དོ། །མདོ་འབྲེལ་ནི། སྒར་བྱང་ཆེན་ཞེས་
འབྱུང་བའི་སྐྱ་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཆན་བྲིས་པའི་ལན་དུ་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་རིགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། འདིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཆོག་དོན་གསུངས་པར་
གཞོད་འཛོམས་གཉིས་ལས་སོ། །ལན་ཡང་བཙུག་ལྟར་འདས་དང་ལྷ་རིའི་བྱ་དང་རབ་འབྱོར་
གྱིས་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་སྐྱ་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཆན་བཤད་པས་རིམ་བུར་ཆེན་པོ་གསུམ་
གསུངས་པ་གང་པོས་དེའི་རྒྱ་མཆན་གསུངས་པས་ནི་སྐྱབ་པ་དང་པོ་གཉིས་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་(རྩ་བས་བསྟན་པ་)ནི།

རྩ་བ། སེམས་ཅན་ཀུན་མཆོག་ཉིད་སེམས་དང་། སྟོང་དང་ཉོགས་དང་གསུམ་པོ་ལ། །

ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་རང་འབྱུང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་འདི་ཤེས་བྱ། །

གསེར་མེད་། ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་ན་རང་ལས་འབྱུང་བར་འབྱུར་བས་རང་འབྱུང་སྟེ་བྱང་

ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའོ། །དེ་གང་ན་ཆེད་དུ་གཉེར་བར་བྱ་བ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་འདོད་པར་འགྱུར་བའི་ཡུལ་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་མཆོག་ཉིད་དོ། །དེ་ཅི་འདྲ་
བ་ཞེ་ན། ཆེན་པོ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའོ། །གསུམ་གང་ན་སེམས་དང་སྤྱོད་བ་དང་རྫོགས་
པའོ། །དེ་ལ་སེམས་ཆེན་པོ་ནི། རྩོམ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའོ། །སྤྱོད་བ་ཆེན་པོ་ནི། ལྟ་བ་ཐམས་
ཅད་སྤྱོད་བའི་དོན་དུ་ཆོས་སྟོན་པའོ། །རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ནི། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་སོགས་པ་ལ་
ཞེན་པ་མེད་པའོ་ཞེས་པ་ནི་ཆེ་འོད་དང་དག་ལྡན་གྱི་དགོངས་པའོ། །འདི་ལྟར་ན་ཆེན་པོ་གསུམ་
བྱང་སེམས་ཀྱིས་བྱས་ནས་མཆོག་ཉིད་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱུ་ལ་འདོད་དོ། །

གསུམ་པ་(འགྲེལ་པས་བཤད་པ་)ནི།

འགྲེལ་བ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་
ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་སློ་ནས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་སངས་རྒྱུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
ཉིད་ཀྱི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་མཆོག་ཉིད་ཀྱི་སེམས་འཆེན་པོ་ཉིད་དང་།
སྤྱོད་བ་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། དེ་ལྟར་སྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་
པ་དེའི་ཕྱིར་ཆེན་པོ་ཉིད་གསུམ་དང་ལྡན་པས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གསུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསེར་མེད་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་དུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་
མཆན་ནི། ཆེན་པོ་ཉིད་གསུམ་དང་ལྡན་པས་སོ། །སུ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཞེ་ན། ལམ་གྱི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་བྱང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་སློ་ནས་དེར་འབྱུང་
བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རང་བྱུང་སངས་རྒྱུ་སུ་བཏགས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཉིད་
ཀྱི་འོ། །བྱང་སེམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འཛོལ་པ་ལ་དགོངས་ནས་སངས་རྒྱུ་དང་
དེ་གཉིས་ཀ་ལ་རང་བྱུང་དུ་བཤད་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཞེས་པས་ཉན་ཐོས་སོགས་ལ་
ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་མི་དམིགས་པའི་སེམས་དང་། ཉོན་མོངས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པར་
སྤངས་པ་དང་། ཡུལ་དུས་ཀྱིས་ཆོད་པ་དང་དངོས་པོ་བྲ་མོ་ཤེས་པ་མེད་པས་ཆེན་པོ་གསུམ་

མེད་དེ་ཞེས་དགོངས་སོ་ཞེས་རྟོགས་དཀར་འཆད་དོ། །དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་
 སེམས་ཅན་གྱི་སྤང་པོ་ཐམས་ཅད་དང་སེམས་ཅན་གྱི་སྡེ་ཆེན་པོ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོའི་
 སེམས་ཆེན་པོ་དང་། བདག་ལྟ་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་ལྟ་བའི་བར་རྣམས་སྤྱང་བའི་
 སྤྱང་བ་ཆེན་པོ་དང་། ཇི་ལྟ་ངེས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པའི་རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་གསུམ་
 ཐོབ་པར་བྱ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་སྤོངས་འཕགས་པ་དེ་ལྟར་བྱང་སེམས་སྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པ་དེའི་
 ཕྱིར་དོ། །དང་པོ་ནི། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་སྤང་པོ་ཆེན་པོ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་སྡེ་
 ཆེན་པོའི་མཆོག་ཉིད་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆེན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །དེའི་འོག་
 ཏུ་མདོ་ལས་རིགས་དང་བརྒྱད་པ་འབྲས་གནས་བཞི་རང་རྒྱལ་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ཕྱིར་མི་
 ལྟོག་པའི་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་བར་ལ་སྤང་པོ་དང་སྡེ་ཆེན་པོར་བཤད་དོ། །དེ་ལ་སྤང་
 པོ་སེམས་ཅན་སྤྱི་དང་རིགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྡེ་ཡིན་པས་སྡེ་ནི་བྱང་པར་དུ་འཆད་དོ། །

འོ་ན་ཆེན་པོ་དང་པོ་འདི་མཆོག་ཉིད་དམ་དེར་བྱེད་པ་ཡིན་གྲང་། དང་པོ་ལྟར་ན་མདོ་ལ་
 མི་གསལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་བྱེད་མཁན་བྱང་སེམས་ཡིན་པས་འདི་བྱང་སེམས་ལ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་སྤང་གྱི་ས་མཆོམས་དང་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་ཆེན་པོ་འདི་མདོར་བྱང་སེམས་ལ་
 སེམས་དཔའ་ཆེན་པོར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་བཤད་པས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སར་འདོད་པ་ཡང་
 མི་འཐད་ཅེ་ན། རྣམ་པར་རྟོག་པ་འདི་འདྲ་བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་ལ་སྐྱེ་བས་ཁོ་
 བོས་དེའི་ལན་པ་འཐད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དཔེར་ན་གཡུལ་དུ་འཇུག་པ་ན་གཡུལ་རྒྱལ་བ་ཉིད་
 དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཆེད་དུ་བྱ་བར་འདོད་ཀྱི་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་ཐབས་ཅིམ་ཡིན་པས་དེར་མི་འདོད་
 པ་བཞིན་དུ། ཆེན་པོ་གསུམ་སྐྱབ་པར་བྱེད་ཆོས་གསུམ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོར་འཛོག་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡིན་པས་ཆེད་དུ་བྱ་བར་མི་འདོད་ཀྱི་བྱེད་ཆོས་གསུམ་པོ་དེས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ལས་
 ཀྱི་ཆ་གསུམ་པོ་དེ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་མདོ་ལས་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོར་འཛོག་པའི་
 རྒྱ་མཚན་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་བསྐྱབ་བྱ་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱན་སྤང་ལས།

དེ་ལྟར་མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲུབ་
བའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ནམ་པ་གསུམ་བཞུན་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་ཉི་མུང་
ལས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་མདོ་”སྒྲུབ་པའི་འཕྲོས་ཉིད་ནས་རྩོམ་ལྟ་བུའི་
སེམས་ཀྱིས་དང་། རྒྱབ་སྤོང་ཆེད་སེམས་ཀྱིས་དང་། མི་སྒྲུབ་པའི་སེམས་ཀྱིས་དང་། བན་བདེའི་
སེམས་ཀྱིས་དང་། ཆོས་ལ་ཀྱན་དགའ་བའི་ཡུམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་པས་དང་། རྣམ་བུང་
གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་གནས་ནས་སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་མཆོག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་བྱའོ། །ཞེས་
བའི་དགོངས་པར་མཛད་ནས། ཉི་མུང་ལས་སེམས་དེ་རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་མཆོག་ཉིད་
དུ་བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་ལ་མཛད་ནས་ཆེན་པོ་དང་པོ་ལ་ནི་མཆོག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ་
མདོ་དང་ཤིན་ཏུ་མཐུན་ནོ། །དེས་ན་སློབ་དཔོན་གྱིས་སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་མཆོག་ཉིད་དུ་བྱེད་པའི་
སེམས་ཆེན་པོ་དང་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སེམས་ཆེན་པོས་མཆོག་ཉིད་དུ་བྱ་རྒྱུའི་སྙེང་ནས་བཤད་
གྱི་བྱེད་ཆོས་ལ་མི་བཤད་དེ་སེམས་རྣམས་ནི་མདོ་ལས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡིན་པར་བཤད་ལ། ཆེད་
དུ་བྱ་བ་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་ས་དང་པོར་ཡང་སློབ་དཔོན་གྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤར་བྱངས་
བའི་ལུང་གིས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །

འོ་ན་བྱེད་ཆོས་རྒྱག་པོ་རིམ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ལ་དང་པོ་ནི་སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་དོན་དུ་སྲིད་པ་
རིམ་བུར་གོ་བྱོན་ཏེ་ལུས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཛིན་ཅིང་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཏོང་
བ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་སེམས་མཉམ་ཞིང་དེ་དག་ཐེག་གསུམ་གྱིས་ཟུང་ན་ལས་འདས་ཀྱང་
ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་མེད་དུ་ཤེས་པས་འདས་པ་མེད་པར་རྟོགས་པ་དང་། ཉན་རང་གི་ཡིད་བྱེད་
དང་མ་འདྲེས་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཕྱིན་རྒྱག་ལ་སྦྱད་དེ་ཆོས་རྣམས་ཚུལ་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱེད་
པ་དང་། སེམས་ཅན་རེ་རེའི་དོན་དུ་ཡང་དེ་རྣམས་ཟུང་ན་ལས་མ་འདས་ཀྱི་བར་དུ་དེ་དག་གི་
རྒྱལ་བསྐྱེད་མཁོར་བར་བྱའོ་ཞེས་ཁས་བླངས་ནས་ཕྱིས་རང་གི་ཆོག་ལོངས་སུ་རྟོགས་པར་
བྱ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་འདོད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་ཕྱིན་ཆད་ཆགས་སོགས་དང་

ཉན་རང་གི་སེམས་མི་བསྐྱེད་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་རྫོམ་པ་མེད་
པའོ། །བཞི་པ་ནི། སེམས་ཅན་སྐྱོབ་ཅིང་མི་གཏོང་ལ་དེས་རྫོམ་པ་མེད་པའོ། །ལྔ་པ་ནི། ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབྱེར་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ལན་མང་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །དྲུག་པ་ནི། སྟོང་
པ་ཉིད་ཆོས་སོ་བདུན་སྟོབས་མི་འཛིགས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་མ་འབྲེས་པ་དང་རྩི་རྩེ་ལྟ་
བུ་ནས་ནམ་མཁའ་ལྟར་ཆགས་པ་མེད་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་ཞིང་གོས་པ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་
བར་ལ་གནས་པའོ། །སྟེ་མ་འདི་གཉིས་ལ་མོས་པའི་སེམས་ཞེས་གཅིག་དུ་བསྟུས་ནས་སེམས་
ལྟར་བྱེད་པ་ལ་ནི་མདོ་འགྲེལ་གྱི་ཤེས་བྱེད་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། བདག་དུ་ལྟ་བུ་དང་ཞེས་པ་
ནས་སངས་རྒྱས་སུ་དང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་ལྟ་བུ་བ་རྣམས་ཏེ། ལྟ་བུ་འདི་དག་ཐམས་
ཅད་རབ་དུ་སྤང་བའི་སྤྲད་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་བར་བབྱིད་ཀྱང་དེ་མི་དམིགས་
པའི་ཚུལ་གྱིས་བབྱིད་དེ་དེའི་སྤྲད་དུ་བྱང་ཆེན་ཞེས་བབྱིདོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་བདག་དུ་ལྟ་བུ་
སོགས་ནི་གང་ཟག་དུ་འཛིན་པའོ། །ཕྱང་པོར་ལྟ་བུ་སོགས་ནི་ཆོས་སུ་འཛིན་པ་སྟེ་བྱང་སེམས་
ཀྱིས་བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་ནས་དེ་དག་སྤང་བའི་བྱིར་གཞན་ལ་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་གཞོད་
འཛོམས་གཉིས་ལས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་
ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་སྐྱེ་མོང་མ་ལགས་པའི་སེམས་ཟག་པ་མ་མཆིས་
ཤིང་ཁམས་གསུམ་དུ་མ་གཏོགས་པའི་སེམས་གང་ལགས་པ་དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བའི་
སྤྲད་དུ་ཆགས་པ་མ་མཆིས་པས་དེའི་བྱིར་བྱང་ཆེན་ཞེས་བབྱིད་པའི་བྱངས་སུ་མཆིདོ། །ཞེས་
སོ། །དེ་ལྟར་ན་མཆོག་ཉིད་ཆེན་པོ་ནི་སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་མཆོག་སངས་རྒྱས་ཏེ་སྤྱིདོ། །སྤྲོང་བ་
ཆེན་པོ་དང་རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་ནི་རིམ་བུ་ལྟར་སྐྱབ་གཉིས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་དང་། རི་ལྟ་རི་
སྟེད་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པས་ལུལ་གང་ལ་ཡང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་སྟེ་བྱང་པར་རོ། །དམིགས་
པ་དང་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལ་བྱང་པར་ཅི་ཞེ་ན། དམིགས་པ་ནི་དུས་ད་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ནི་མ་
འོངས་པ་སྟེ། ཆོས་བརྒྱ་གཅིག་ལ་ད་ལྟ་དམིགས་པ་ནི་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་བྱིར་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ།

དཔེར་ན་མདའ་ལྟར་སྒྲིབ་བ་དང་འབེན་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཞི་པ་(སྐབས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་)ནི།

འབྲེལ་བ། དེ་ལྟར་སྐབས་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་ནས། དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་ཞེ་ན།

གསེར་མེད་། རྟེན་དང་ལྡན་པས་དམིགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་སྐབས་པར་བྱེད་པའི་སྐབས་པ་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་ཞེ་ན་དེའི་ལན་དུ་སྐབས་པའི་ངོ་བོ་འཆད་དོ། །གང་གི་ཆེ་ན་སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་སྐབས་པའི་རྟེན་དམིགས་པ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་རྣམས་བརྗོད་ཐེན་ནས་སོ། །འདི་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་ངོ་བོ་དང་། སོ་སོའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དུལ་དང་། སྒྲིབ་བའི་སྐབས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

འབྲེལ་བ། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ལ་སྤྱིར་དགོ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་དང་

གསེར་མེད་། མཆོན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་བའི་སྐབས་སུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐོབ་བྱ་ནི་གང་། ཐོབ་བྱེད་ནི་གང་། དེའི་གོལ་ས་ནི་གང་ཞེས་དེ་དག་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པས་མཐུན་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བྱ་བ་ནི་སྐབས་པ་སྟེ་ཞེས་འོག་ཏུ་འབྲེལ་ལོ། །དེ་ཡང་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་བསྐྱོམས་པས་དཀར་ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བས་དགོ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཏེ་ཡུལ་ཅན་བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་བྱ་བ་ཡིན་ལ། སྤྱི་སོགས་སུ་མགོ་མིག་མ་བརྟོད་པས་སྤྱིའི་སྐབས་པའོ། །

གཉིས་པ་(སྒྲིབ་བའི་སྐབས་པ་)ནི།

འབྲེལ་བ། རྣམ་པ་ཀུན་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་རྫོགས་པ་ལ་སོགས་པ་མཛོན་པར་རྫོགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་ལ་མཛོན་པར་རྫོགས་པ་རེ་རེ་ཞིང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་གི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱ་བ་ནི་སྐབས་པ་སྟེ།

གསེར་མེད་། རྣམ་པ་ཀུན་ལ་སོགས་པ་མཛོན་རྫོགས་སྒྲིབ་བ་རྣམ་པ་བཞི་ལ་མཛོན་རྫོགས་རེ་རེ་ཞིང་སྟེ་སོ་སོར་པར་བྱིན་དུག་གི་རྟེན་ཅན་ཏེ་ཡུལ་ཅན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་བྱ་བ་

ནི་སྐབ་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཕྱིན་དུག་ལ་འབད་ཚེ་ལ་གྱིས་གོམས་པར་བྱེད་པའི་བྱ་བ་ནི་རྣམ་ཀུན་གྱི་
 སྐབ་པ་ལོ། །དེ་དུག་ལ་འབད་ཚེ་ལ་ཞི་བའི་རྣམ་པས་སྒོམ་པའི་བྱ་བ་ནི་ཅེ་མོལོ། །དེ་དུག་ལ་རུས་
 པ་མཐར་ཐུག་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་དཀར་ཆོས་གཞན་དང་སྤྱེལ་ཞིང་རིམ་ཅན་དུ་སྒོམ་པའི་བྱ་བ་ནི་
 མཐར་བཀྱིས་པ་ལོ། །དེ་དག་རེ་རེས་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་སྒོམ་པའི་བྱ་བ་ནི་སྐད་ཅིག་མའི་
 སྐབ་པ་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་མངོན་རྟོགས་བདུན་གྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་བྱ་བ་
 ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་པས་བྱ་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་མཁྱེན་གཏན་ལ་
 དབབ་བྱའི་ཡུལ་ཡིན་པས་དེ་ཡང་ཡིན་པར་བྱུང་ཅེ་ན། མི་རིགས་ཏེ། དེ་ནི་ཡུལ་གྱིས་མཆོན་
 པའི་ལྗོགས་པ་ནས་གཏན་ལ་དབབ་བྱར་འཛོགས་ལ། ཆོས་སྐུ་ནི་འབྲས་བུའི་ལྗོགས་པ་ནས་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་གངས་ཅན་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་བ་ཀྱི་ཆེན་པོ་བྱང་ཡེ་འཆད་དེ། །འབྲེལ་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་
 དགོངས་པ་ལོ། །དེ་ཡང་རྟེན་རྒྱུད་ལས། སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་ནི་དེ་ལྟར་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བྱ་བ་ནི་སྐབ་
 པ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་རོ། །དོན་ནི་སྤྱིད་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བྱ་བ་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་
 བའོ། །དེ་ཡང་གནས་སྐབས་གང་དུ་ཡུལ་གང་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྒོམ་ཏེ་ཀུན་མཁྱེན་གསུམ་གཏན་ལ་འབབས་པའི་
 གནས་སྐབས་ལ་དེ་གསུམ་དུ་བརྗོད་དོ། །ཡུལ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྟེན་གྱི་ཡུལ་ཏེ་གནས་སྐབས་དེ་
 བ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །སྤྱིར་དགེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་
 དུག་གི་མཆོན་ཉིད་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་མ་ཟེན་པ་སྟེ་དེ་ལ་སྐབ་པས་དེའི་རྟེན་ཅན་ཏེ་བསྐྱབ་བྱ་
 ཅན་ནོ་ཞེས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ལ་ཞེས་པ་ཡན་བྱི་བ་དང་པོ་དང་། སྤྱིར་
 ཞེས་སོགས་བྱི་བ་གཉིས་པའི་ལན་དུ་མཛད་ནས་སྐབ་པ་དང་པོ་ངོས་བཟུང་ཞིང་སྐབ་པ་གཉིས་
 པ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས་རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བཞི་
 ལ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་དེ་ལ་གནས་པ་སྟེ་གནས་སྐབས་དེ་ན་ཡོད་པ་ལོ། །པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་གི་
 རྟེན་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དུག་གི་བསྐྱབ་བྱ་ཅན་ནོ། །

སྤྱིར་དགེ་བའི་ཆོས་སྐབས་པའི་བྱ་བ་དང་། ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དྲུག་སྐབས་པའི་བྱ་བ་ནི་སྐབས་པ་
 ཉིད་ཡིན་ལ། འདིར་བཀོད་པའི་སྐབས་པ་བཞི་པོ་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བཞིའི་གནས་སྐབས་ན་པ་
 རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དྲུག་སྐབས་པའི་བསྐབས་བྱ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་གནས་
 སྐབས་ན་ཡོད་པ་ཡང་འདིས་དོན་གྱིས་མཆོན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསམས་པའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་
 དེན་ལས་རྟེན་ཅིང་ཁྱད་པར་དུ་མཆོན་དོན་འདི་ནི་ལེགས་བཤད་ཆེན་པོ་འོ། །དོན་འདི་ལ་སློབ་
 དཔོན་རིགས་བྱིན་ནི་མཁུན་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ཏེ་བདེན་བཞི་ལ་སོགས་པ་ལ་སྤྱིར་ཏེ་ཐམས་ཅད་
 ལ་ཁྲབ་པའི་དགེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཏེ་ཆོས་དབྱིངས་ལ་གནས་པའོ། །མངོན་རྟོགས་བཞི་ལ་
 མངོན་རྟོགས་རེ་རེ་ཞིང་ཡང་ཞེས་པ་ནི་མངོན་རྟོགས་རེ་རེའི་སློམ་པར་བྱ་བའི་རྟགས་ལ་སོགས་
 པའོ། །བྱིན་དྲུག་གི་རྟེན་ཅན་བྱ་བ་ནི་སྤྱིན་སོགས་ལ་བརྟེན་པའི་བྱ་བ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ནི་སྐབས་
 པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་སྐུའི་མངོན་རྟོགས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་དཀར་པོ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་གནས་མེད་
 པ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་མ་བཤད་དོ་ཞེས་པ་ནི་འགའ་ཞིག་གིས་འདི་ལ་ནན་ཟུར་གྱིས་གསུང་དུ་
 བཅུག་པར་སྤང་ཞིང་། ཁྱད་པར་དུ་བྱི་མ་འདི་ནི་རྒྱན་སྤང་གི་བཤད་པ་འགོད་པར་འདོད་ཀྱང་
 ཆོག་ཙམ་ཡང་འབྲན་རྒྱུ་མ་བྱུང་སྤང་ངོ་། །ཆོག་གསལ་ལས་ནི། སྤར་སྐབས་པ་ཞེས་པའི་མིང་ཙམ་
 ཞིག་ལན་མང་དུ་བྱུང་བས་ད་ནི་དེའི་མིང་ཅན་སྟོན་ཅིག་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེའི་ལན་དུ་ཐམས་
 ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ་འདིར་དོན་ནི་འདི་སྐད་
 དུ་བསྟན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་གྱིས་དེས་པའི་སྐབས་པའི་ངོ་པོ་དེ་ནི་མངོན་ན་ནམ་པ་གཉིས་ཏེ་རི་
 ལྟར་ཞེ་ན། གོམས་པའི་མཐུ་མ་ཐོབ་པའི་བྱིར་སྟོད་མ་ནས་སྟོད་པའི་སྐབས་པ་བཞི་ནི་སྐབས་དང་
 པོ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་དེའི་ངོ་པོར་བཞག་ལ་ཡུན་རིང་དུ་འབྲིས་པའི་མཐུས་དགེ་བ་སྐབས་
 པ་རི་སྟེད་པ་པར་བྱིན་དྲུག་གི་རྟེན་དང་ལྡན་པར་བསྐྱས་ཏེ་སྐབས་པར་རུས་པའི་སྐབས་པ་དྲུག་ནི་
 སྐབས་ལྷག་མ་བཞི་ནམས་ཀྱི་སྐབས་པའོ། །ཞེས་སོ། །

འོ་ན་སྐབས་པ་བཞི་དང་སྐབས་པ་དྲུག་གང་ཞེ་ན། བཞི་ནི། གོ་འཇུག་ཆོགས་ངེས་སོ། །དྲུག་

ནི་གོ་སྐྱབ་དྲུག་གོ། དེས་ན་གོ་སྐྱབ་ནི་དང་པོ་གསུམ་དང་ལྷག་མ་བཞིའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྐྱབ་
པ་གཉིས་ཀར་འགྲུར་ལ་འཇུག་སྐྱབ་སོགས་གསུམ་ནི་དང་པོ་ཁོ་ནའོ། དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཇི་
བཅུན་གྱིས་སྐྱབ་པ་བཞི་སྟོན་པའི་སྐབས་འདིར་སྐྱབ་པ་གཉིས་ཀ་དུས་གཅིག་ཏུ་འཕམ་ཐུན་མོང་དུ་
སྟོན་པར་མཛད་དོ། དེ་ལྟར་ཡང་ཆོག་གསལ་ལས། དེ་ལ་ཇི་བཅུན་གྱི་ཞལ་སྤྱ་ནས་ནི་གོ་ཆའི་
སྐྱབ་པས་སྐྱབ་པ་གཉིས་ཀ་བསྟན་ལ། ལྷག་མ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་སྐྱབ་པ་དང་པོའི་ཞལ་
དགོངས་པས་དུས་གཅིག་གི་ཚུལ་གྱིས་སྟོན་པར་མཛད་དོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །ཞེས་སོ། །འུང་འདི་
སྤར་གྱི་རང་ལུགས་དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་སྤང་བས་འདིའི་ཇི་བཅུན་ནི་བྱམས་པ་ཡིན་གྱི་ཆོས་ཤེས་གྱི་
ཟླ་མ་མིན་ནོ། །འདི་དེ་ལྟར་འཆད་པའི་འཁྲལ་གཞི་ཡང་སྐབས་ལྷག་མ་བཞི་ལ་ཕྱིན་དྲུག་གི་རྟེན་
ཅན་གྱི་སྐྱབ་པ་བཤད་པས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་གཞུང་ཆོན་པ་འདི་གཉིས་གྱིས་སྐྱབ་པ་བཞི་རྣམས་
སྟོན་ལ་ཕྱི་མས་ནི་གོ་སྐྱབ་བསྟན་ཏེ། གོ་སྐྱབ་ནི་ཕྱིན་དྲུག་སྤྱད་པའི་སྐྱབ་པ་ཡིན་པས་སོ། །དེས་
ན་སྤྱ་མས་སྐྱབ་པ་གཞན་གསུམ་བསྟན་པ་ལས་འོས་མེད་དོ་སྟུམ་དུ་བསམས་སོ། །འོ་ན་འདིས་
སྐྱབ་པ་ཕྱི་མ་གསུམ་མཐེན་གསུམ་ལ་གོམས་པའི་མཐུ་མ་ཐོབ་པར་འཆད་པ་ཅི་ཞེ་ན། གོམས་
པའི་མཐུ་ཡེ་མ་ཐོབ་པ་ནི་མི་འདོད་ཀྱི་གོམས་པ་ཐོབ་ཀྱང་ཆོས་འདེས་མ་འདེས་ཀྱི་སྟོན་ནས་སྐབས་
དང་པོ་གསུམ་དང་། མཛོན་རྟོགས་བཞིའི་ལམ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འདིས་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་
ན་སྐྱབ་པ་གཉིས་ཀྱི་བཤད་པ་འདི་དང་པོར་ཉི་སྤང་ལས་གསུངས་ལ་དེ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་འགྲེལ་
པ་གཉིས་སུ་བཀོད་ཅིང་། ཁྱད་པར་དུ་རྒྱན་སྤང་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་ནི་
མིན་ཏེ། འབྲས་བུ་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་ལ་བྱ་བ་ཡོད་མི་སྤིད་དོ་ཞེས་མཛོན་རྟོགས་བརྒྱད་པ་ལ་སྐྱབ་
པ་མི་འོང་བའི་དོགས་དཔྱེད་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཚུལ་དེ་ལ་ནི་བདག་ཉིད་ཆོན་པའི་བཤད་པ་
ཉིད་ཆད་མའོ། །

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་དོན་)ལ་བཞི། ཐེག་ཆེན་ལ་གོ་བགོས་པ་དང་། ལྷགས་པ་དང་། ལྷགས་པ་
མཐར་ཕྱིན་བྱེད་དང་། མཐར་ཕྱིན་པའི་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱི་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་

ནོ། །དང་པོ་ལ་དྲུག་ཕྱིན་དྲུག་གི་རང་བཞིན། གངས་ངེས་པ། གོ་ངེས་ངེས་པ། སྐབ་པའི་ཚུལ།
བསྐྱབས་པའི་འབྲས་བུ། སྐྱ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྦྱིན་པ་ནི་གཏོང་བའི་སེམས་པ་ཆོས་བཞི་
ལྟ་ནོ། །ཆོས་བཞི་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སེར་སྒྲ་ཉམས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པས་
རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང་ལྟན་པ་དང་། གང་འདོད་པ་བྱིན་པས་འདོད་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དང་།
སྦྱིན་པས་བསྐྱུས་ནས་ཐེག་གསུམ་གྱི་སྐལ་བ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་བཞིན་
དུ་སྦྱོང་སེམས་དང་། མི་འབྲུག་པ་དང་། དགེ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་དང་། ཆོས་
རབ་དུ་རྣམ་འབྱེད་ཆོས་བཞི་ལྟ་ནོ། །དེ་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ནི་རང་རང་གི་སྐབས་ཀྱི་ཡིན་ལ།
འདོད་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་ངེས་པ་ལྟར་ལུས་ངག་གི་སྒོ་ནས་གཞན་ལ་གཞོད་པ་བསྐྱམས་
པ་དང་། གཞན་གྱིས་གཞོད་པར་བྱས་པ་བཟོད་པས་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་སུ་བྱ་བ་
གང་དང་གང་གི་ཕྱོགས་བྱེད་པས་དང་། སྐལ་བ་བྱས་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་ཡིད་བཞིན་དུ་སྐལ་
པས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་ཐེ་ཆོམ་གཅོད་པས་འདོད་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་སྐད་
དུ་ཡང་མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས། སྦྱིན་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉམས་དང་། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་
ལྟན། །འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་རྟོགས་བྱེད། །སེམས་ཅན་རྣམ་སྦྱིན་བྱེད་རྣམ་གསུམ། །ཞེས་
སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་མ་ལ་ཡང་འདོན་པ་བསྐྱར་རོ། །དེ་དག་རེ་རེ་ལ་ཡང་གསུམ་གསུམ་དུ་བྱེ་
བས་བཅོ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་བ་ནི། དང་པོ་ལ་ཆོས་ཟང་ཟང་མི་འཇིགས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་སེམས་
ཅན་དོན་བྱེད་དགེ་བ་ཆོས་སྤྱད་སྟོམ་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་གཞོད་པ་ལ་ཇི་མི་སྦྱོང་བ་སྤྱག་བསྐྱུ་
དང་ལེན་ཆོས་ལ་ངེས་སེམས་སོ། །བཞི་པ་ལ་གོ་ཆ་སྦྱར་བ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བའོ། །ལྷ་པ་
ལ་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་ཡོན་ཏན་མདོན་པར་སྐབ་པ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བའོ། །དྲུག་
པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་དོན་དམ་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའོ། །

གཉིས་པ་(གངས་ངེས་པ་)ནི། བསྐྱབས་གསུམ་རྒྱད་ལ་སྦྱེད་པ་ལ་དྲུག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ།
ཡོངས་སྦྱོང་ལ་མི་ལྟ་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་ལེན་ཞིང་དེ་གཤེ་བ་ལ་སྐར་མི་གཤེ་བ་སོགས་ཀྱི་བཟོད་

པས་སྤང་བས་ཚུལ་ཁྲིམས་སྒྲུབ་པ་ལ་དང་པོ་གསུམ་མོ། །ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་དང་ཤེས་
རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་རྣམས་པ་གཉིས་བསྐྱས་སོ། །བཙུན་འབྲུས་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲོགས་ཡིན་པས་
གསུམ་ཆར་ལ་གཏོགས་ཏེ། རྒྱུན་ལས། བསྐྱབ་གསུམ་དབང་དུ་མཛད་ནས་ནི། །རྒྱལ་བས་པ་
རོལ་ཕྱིན་པ་དུག །ཡང་དག་བཤད་དེ་དང་པོ་གསུམ། །ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམས་པ་གཉིས། །གཅིག་
ནི་གསུམ་ཆར་ལ་ཡང་གཏོགས། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་(གོ་རིམས་རེས་པ་)ནི། རྒྱུན་ལས། སྤྲ་མ་ལ་བརྟེན་བྱི་མ་སྤྱེ། །དམན་དང་མཆོག་
ཏུ་གནས་བྱིར་དང་། །རགས་པ་དང་ནི་སྤྲ་བའི་བྱིར། །དེ་དག་རིམ་བར་བརྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་
སོ། །དེ་ལ་སྤྱེ་བའི་རིམ་པ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་མི་ལྟ་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་ལེན་ནོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་དང་
ལྟན་ན་བཟོད་དོ། །བཟོད་པ་དང་ལྟན་ན་བཙུན་འབྲུས་ཅོམ་མོ། །བཙུན་འབྲུས་བཅའ་སྤྱོད་ཏེང་
རེ་འཛིན་སྤྱོད། །སེམས་མཉམ་པར་བཞག་ན་རི་ལྟ་བ་བཞེན་ཤེས་སོ། །དམན་མཆོག་ནི་སྤྲ་མ་
རྣམས་དམན་ལ་བྱི་མ་རྣམས་བཟང་བའོ། །རགས་སྤྲའི་རིམ་པ་ནི་སྤྲ་མ་རྣམས་ལ་འཇུག་པ་དང་
བྱ་སྤྱེ་ལ་བྱི་མ་རྣམས་ལ་དེ་དག་ཆེས་དཀའ་བའོ། །

བཞི་པ་(སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་)ནི། རྒྱུན་ལས། རེ་བ་མེད་པའི་བྱིན་པ་དང་། །ཡང་མིད་མི་འདོད་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་། །ཐམས་ཅད་ལ་ནི་བཟོད་པ་དང་། །ཡོན་ཏན་ཀུན་འབྱུང་བཙུན་འབྲུས་དང་། །དེ་
བཞིན་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་མེན་། །ཤེས་རབ་ཐབས་དང་ལྟན་པ་ཡི། །པ་རོལ་ཕྱིན་པ་
དུག་པོ་ལ། །བརྟན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དག་སྤྱོད། །ཞེས་པ་བཞིན་ཡིན་ལ། ཡང་ན་ཐེག་བསྐྱས་
ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་པས་རྟེན་དམ་པ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པས་དངོས་པོ་
དམ་པ། སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་དུ་སྤྱོད་པས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དམ་པ། འཁོར་གསུམ་དུ་མི་རྟོག་པས་བེན་
པས་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དམ་པ། བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྡོམས་པས་བསྡོམས་པ་དམ་པ། སྤྱི་བ་གཉིས་དག་
པར་བྱས་པས་དག་པ་དམ་པ་སྟེ་རེ་རེ་ཡང་དམ་པ་དུག་ལྟན་དུ་སྒྲུབ་པར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །རྣམ་
པ་གཅིག་ཏུ་ན་གཞུང་དུ་སྟོན་པ་ལྟར་རོ། །

ལྷ་པ་(བསྐྱབས་པའི་འབྲས་བུ)ནི། རིན་ཆེན་མེད་པ་ལས། སྤྱིན་པས་ཁོངས་སྤྱོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་
བདེ། །བཅོད་པས་མདངས་ལྡན་བཙོན་པས་བཟི། །བསམ་གཏན་གྱིས་ཞི་སྒོ་ཡིས་གྲོལ། །སྤོང་
བཅེ་བས་ནི་དོན་ཀྱན་འགྲུབ། །བདུན་པོ་འདི་དག་མ་ལུས་པ། །ཅིག་ཅར་པ་རོལ་བྱིན་པ་ཡིས། །ཡེ་
ཤེས་བསམ་མི་བྱབ་པའི་ཡུལ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ཐོབ། །ཅེས་གནས་སྐབས་དང་
མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དུག་པ་(སྤྲ་བཞད་པ་)ནི། རྒྱན་ལས། དབུལ་བ་འདོར་བར་བྱེད་པ་དང་། །བསེལ་བ་ཐོབ་དང་ཁོ་བོ་ཐོབ་
པ། །མཆོག་སྦྱར་བ་དང་ཡིད་འཛིན་དང་། །དོན་དམ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་བཤད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་(ཡན་ལག་གི་དོན་)ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

འགེལ་པ། དེ་ལྟར་རྗེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྦྱར་བ་དང་མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པ་དང་བྱུང་བར་གྱི་
ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབ་པའི་མཆོན་ཉིད་གོ་ཆ་དང་འཇུག་པ་དང་ཆོག་པས་དང་ངེས་པར་འབྱུང་
བ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དང་པོ་གོ་ཆའི་སྐྱབ་པ་གསུངས་པ།

གསེར་མེད་། དེ་ལྟར་སྤར་བཤད་པའི་སྐྱབ་པ་དེ་ལ་བྱེན་གོ་ཆ་དང་འཇུག་པ་དང་ཆོག་པས་
དང་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་པ་བཞིར་འགྱུར་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་དང་པོར་གོ་ཆའི་སྐྱབ་
པ་གསུངས་ཏེ། བཙོན་འགྲུས་གསུམ་ལས་འདི་གོ་ཆའི་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ལ་དེ་
ཡང་ལམ་སྒྲོམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱིན་དུག་རེ་རེར་དུག་དུག་
ཆང་བར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་སེམས་ཀྱིས་གོ་བྱོན་ནས་བསྐྱབ་བཅུགས་པ་ནི་ཕྱིན་དུག་གི་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་མི་ཕྱིགས་པའི་ཕྱིར། གོ་ཆ་དང་ཆོས་མཐུན་པས་གོ་ཆའོ། །སྐྱབ་པ་འདི་བཞི་
གང་དུ་སྒྲོམ་ན། གོ་ཆའི་སྐྱབ་པའི་མཆོན་ཉིད་ནི་མཐོང་ལམ་ལ་བརྟུན་ནས་སྦྱར་བའི་ལམ་གྱི་ངོ་
བོ་ཉིད་ཆོག་པས་ཀྱིས་དང་། འཇུག་སྐྱབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ནི་མཐོང་ལམ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པས་སྦྱར་
བའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མོས་སྦྱོད་ཀྱིས་ཆོས་མཆོག་འཕྲིང་གི་བར་གྱིས་དང་། ཆོག་པས་སྐྱབ་དང་
པོ་བཙོན་ལྟ་ནི་མཐོང་ལམ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སྦྱར་བའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ནས་

དང་། ས་དང་པོའི་ཆོག་ས་དང་མཐོང་སྤངས་གཉེན་པོའི་ཆོག་ས་སྐྱབ་ནི། མཐོང་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་དང་། ས་ལྷག་མ་དགུ་དང་སྒྲོམ་སྤང་གཉེན་པོའི་ཆོག་ས་སྐྱབ་ནི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོས་དང་།
ངེས་སྐྱབ་གྱི་མཆན་ཉིད་ནི་ས་བརྩ་པའི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱས་ཏེ་དེ་དག་
ཀྱང་དང་པོ་ཐོབ་པའི་མཆན་སོ། །རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ནི་རི་ལྟར་རིགས་པའི་རིམ་བས་སྐྱབ་པ་
ནམས་ལམ་ནམས་དང་སྒྲོར་བ་སྟེ་དེ་མ་ཐག་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །རྟོགས་དཀར་ནི་ལམ་བཞི་
དང་སྐྱབ་པ་བཞི་སྒྲོར་ཚུལ་ལོག་ནས་སྐྱབ་པ་བཞི་རི་ལྟར་འཆད་པའི་རིམ་བས་སོ། །ཞེས་འཆད་
དོ། །སྤར་གྱི་སྤར་ཚུལ་དེ་དག་ཀྱང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་གོ་ཆ་དང་འབྲུག་པའི་སྐྱབ་པ་
དག་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བརྒྱད་པ་དང་དངོས་སུ་སྒྲོར་བའི་རང་བཞིན་ཆོག་ས་དང་མོས་པས་སྒྲོད་
པའི་སས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོག་ས་གྱི་སྐྱབ་པ་ནི་བཅེ་བ་ནས་བཅམས་ཏེ་གཟུངས་གྱི་བར་ནི་
མངོན་སུམ་དུ་སྒྲོར་བའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ཆོས་གྱི་མཆོག་ཆེན་པོས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ས་དང་
པོ་རབ་དུ་དགའ་བའི་རང་བཞིན་དུ་ཀྱང་བའི་ཆོག་ས་གྱི་སྐྱབ་པ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་བདག་ཉིད་
ཡིན་ལ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ཞིང་། གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་གྱི་བདག་
ཉིད་ཅན་གྱི་ཆོག་ས་གྱི་སྐྱབ་པ་ནི་ལམ་གཉིས་ཀའི་སྒྲོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ངེས་པར་འབྱུང་བའི་
སྐྱབ་པ་ནི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་བཞེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །རྒྱན་སྤང་ལས་ལྷང་འདི་དངས་ནས་དེ་
ལྟར་སྒྲོར་བ་དང་མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་སྐྱབ་པའི་མཆན་ཉིད་གོ་ཆ་དང་ཞེས་
སོགས་བཤད་ལ། རྒྱན་སྤང་འགྱུར་ཉིད་དུ། བརྒྱད་པ་དང་མངོན་དུ་སྒྲོར་བ་ཞེས་བསྐྱར་བ་ལྟར་
ལེགས་ཏེ། མངོན་དུའི་དོན་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ཡིན་པ་དང་། དངོས་སུ་དང་མངོན་སུམ་དུ་སྒྲོར་བ་
ལ་བྱད་མེད་པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆོག་གསལ་དང་། ཤེར་འབྱུང་གིས་ལམ་བཞི་དང་སྐྱབ་པ་བཞི་
རིམ་བ་བཞིན་སྤར་བ་དང་། བྱད་པར་དུ་ཆོག་གསལ་ལས། དེ་ལྟར་སྒྲོར་བཤས་ཆེ་བའི་དབང་དུ་
བྱས་པའི་ཞེས་འཆད་ཀྱང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དང་ཨར་ལ་སོགས་པའི་མཁས་པ་ནམས་ཀྱིས་
སྤར་ལྟར་བཤད་པ་འཐད་པར་མཐོང་ངོ་། །མདོའི་འབྲེལ་ནི། གང་པོས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྷན་

འདས་དེ་ནི་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་པའི་སེམས་ཅན་ལགས་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་ནི་ཐེག་པ་
ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་ལགས་ལ། དེ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་
པར་གནས་པའི་སེམས་ཅན་ལགས་ཏེ་དེའི་སྤྲད་དུ་བྱང་ཆེན་ཞེས་བགྲེལ། །ཞེས་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་པོས་བཤད་པ་དང་། ལྷ་རིའི་བྱས་ཇི་ཙམ་གྱིས་གོ་ཆ་བགོས་
ཞེས་བྲིས་པའི་ལན་དུ་གསུངས་སོ། །འདི་ནི་ཟོར་ཡང་བའི་བྱར་ཏེ་ཡང་ན་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་པ་མན་
ཆད་ཉི་ཆེ་གོ་ཆའི་མཚམས་སྦྱར་དུ་བྲེལ། །

གཉིས་པ་(རྩ་བས་བསྟན་པ་)ནི།

རྩ་བ། དེ་དག་སོ་སོར་སྦྱོར་ལ་སོགས། །རྣམ་པ་བྱུག་ཏུ་བསྟུས་པ་ཡིས། །

གོ་ཆའི་སྦྱབ་པ་གང་ཡིན་ཏེ། །བྱུག་ཆེན་བྱུག་གིས་ཇི་བཞེན་བཤད། །

གསེར་ཐོང་། བཤད་དོ། །གང་ན། གོ་ཆ་སོགས་སོ། །གང་ལས་ན། ཡུམ་མཛེ་ལས་
སོ། །རི་ལྟར་ན། བྱུག་ཆེན་བྱུག་གི་དབྱེ་བའི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་སོགས་བྱུག་ཇི་བཞེན་དུ་སྟེ་གངས་
ཆང་བར་དོ། །རི་ལྟར་བྱས་པས་ཤེ་ན། སྤྲད་བྱེད་སྦྱོར་པ་དང་སོགས་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་
རྣམ་པ་བྱུག་ལ་སྟེ་བྱུག་ཏུ་བསྟུས་སྦྱོར་སོགས་དེ་དག་སྤྲད་ཚུལ་སོ་སོར་ཏེ་རེ་རེ་བྱུག་བསྟུས་པ་
ཡིས་སོ། །དེ་ལྟར་འགྱུར་ཉིང་ལྟར་ལེགས་ཀྱི་འགྱུར་གསར་ལས་དེ་དག་སོ་སོར་ཞེས་པ་ལྟར་
ན་གོང་དུ་བསྟན་པ་མེད་དོ། །

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང་། བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྦྱོར་
པ་ལ་བྱུག་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། ལྷག་མ་དེ་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

འགྲེལ་པ། ཅས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སྦྱོར་པ་ལ་སོགས་པ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་ན། ཉན་ཐོས་
ཀྱི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོང་བ་དང་། སྒྲེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་སྟོན་པར་སྦྱ་བ་ཉིད་བཟོད་
པ་དང་། འདུན་པ་སྦྱེད་པ་དང་། ཐེག་པ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པའི་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་དང་། རྩ་བ་
མེད་པ་ཡང་དག་པར་ཛོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་བསྟེན་པ་རྣམས། གོ་རིམ་བཞེན་དུ་སྦྱོར་བར་བྱ་བ་

ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པའི་གོ་ཆ་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་པ་དང་།

གསེར་སྒོང་། ཆོས་ཀྱི་ཆོག་དོན་སྟོན་པ་དང་སྒྲེགས་བམ་གྱིས་ཉེ་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་
ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་པ་དང་། སོགས་པས་སློག་གི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་འཛིགས་པ་ལས་
སྒྲིབ་པའི་མི་འཛིགས་པའི་སྒྲིན་པ་དང་། རྩོད་འབྲུ་ལ་སོགས་པའི་བདོག་པ་རྣམས་འཁོར་གསུམ་
དག་པར་གཏོང་བའི་ཟང་ཟང་གི་སྒྲིན་པ་སྟེ་དེ་གསུམ་གང་རུང་སྒྲིན་པར་བྱེད་པའི་སྒྲིན་པའི་གོ་ཆ་
ལ་གནས་པ་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་རང་གཅིག་ལུ་དུལ་བར་བྱའོ་སྟུང་པ་དང་སོགས་པས་རང་
རྒྱལ་ཀྱི་དེ་སྤོང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། སྤོང་མོ་བ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་སྟན་
པར་སྐྱ་བའི་གཤེ་བ་ལ་ཁོར་མི་ཁྲོ་བའི་བཟོད་པ་དང་དགེ་བ་འདོད་པའི་འདུན་པ་དྲག་པོ་བསྐྱེད་
པའི་བཙུན་འགྲུས་དང་། ཐེག་པ་གཞན་ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་དང་མ་འདྲེས་པའི་རྣམ་མཁུན་ལ་
སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་བསམ་གཏན་དང་། དགེ་ཅ་ཚོགས་བྱང་དུ་མི་དམིགས་པར་བསྐྱོ་བའི་ཤེས་
རབ་རྣམས་དང་ལྡན་ལ་དེའི་ཆེ་སྒྲིན་བྱ་དང་སོགས་པས་ལེན་པོ་གཏོང་བོ་གསུམ་མི་དམིགས་
པར་རྟོགས་པའི་གོ་ཆ་ཉིད་ཀྱིས་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་དོ། །གོ་རིམས་བཞིན་ནི་རེ་རེའི་མཐར་
འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པ་སྒྱུར་བའོ། །ཉི་ལྷང་དང་རྒྱན་ལྷང་དུ་ཐེག་པ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་
པའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པས་དགེ་ཅ་བསྐྱོ་བ་བསམ་གཏན་དང་། སྐྱ་མའི་འདུ་ཤེས་ཉེ་བར་གནས་
པས་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པ་ཤེས་རབ་ལ་སྐྱར་རོ། །གཞོད་འཛམས་གཉིས་སུ་སྒྲིན་པ་
གཏོང་ཞིང་དེ་ཡང་སེམས་ཅན་དང་ཐུན་མོང་དུ་བྱས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱོ་བ་སྒྲིན་པའི་གོ་ཆ་དང་།
དེའི་ཆེ་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པ་ལ་བཟོད་པ་དང་། དེའི་ཆེ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བསྐྱོས་པའི་
སྒྲིན་པ་ལ་བཙུན་པ་འཕེལ་བ་དང་། དེའི་ཆེ་ཀུན་རྫོབ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱོ་བ་དང་དོན་
དམ་ལ་བརྟེན་ནས་དམིགས་སུ་མེད་པའི་སྐྱོར་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པ་
ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་གོ་ཆའོ་ཞེས་འཆད་དེ། གཞན་གཉིས་མཐུན་ནོ། །འདི་ནི་མདོ་ལ་གསལ་ལོ། །

གཉིས་པ་(ལྷག་མ་དེ་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་)ནི།

འགྲེལ་པ། དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྤང་བར་བྱེད། བཟོད་པ་རྫོགས་པར་བྱེད། བཙོན་
འགྲུས་ཚོམ། བསམ་གཏན་སྒྲུབ། ཤེས་རབ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ། །

གསེར་མེད། སྤྱིན་པ་ལ་དུག་ཚང་བར་སྒྲུབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་དུག་ལྡན་དུ་སྤང་
བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་གཞན་ནམས་ལ་ཡང་སྤྱར་རོ། །འདི་དག་ལ་ལེ་བརྒྱད་མར་ལྟག་མ་ལྟ་སོ་
འདི་ལ་སྤྱད་ཅིང་སྤྱིན་པ་གཏོང་ལ་དེ་ཡང་སེམས་ཅན་དང་ཐུན་མོང་དུ་བྱས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱོ་
བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་པ་བཙོན་འགྲུས་གསུམ་འབྲེལ། རྣམ་མཁུན་
ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པས་དགེ་ཅུ་བསྐྱོ་བ་བསམ་གཏན་དང་། ལྟ་སོ་དེས་སྒྲོམ་སེམས་སུ་མི་
བྱེད་ཅིང་མི་དམིགས་པ་ཤེས་རབ་ལ་བཞད་ཅིང་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པར་ལྟ་ཀའི་ཤེས་རབ་བསྐྱོ་བ་
ལ་བཞད་ལ་གཞན་ནམས་ལེ་བརྒྱད་མ་ལྟར་རོ། །འདི་དག་གི་སྤྱིན་པ་ནི་རང་དེ་ལ་གནས་ནས་
གཞན་དེ་ལ་འགོད་པའོ། །

གཉིས་པ་(བརྒྱབ་)ནི།

འགྲེལ་པ། དེ་ལྟར་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་བ་རྩལ་ཏུ་བྱིན་པ་སོ་སོར་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་
བསྐྱུས་པས་ན་དུག་ཚན་དུག་གིས་རྣམ་པ་སྤྲུམ་ཅུ་ཅུ་དུག་ཡིན་མོད་ཀྱི་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དུག་
ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་གོ་ཆའི་སྒྲུབ་པ་རྣམས་པ་དུག་གོ། །བཅ་པོ་གཉིས་པ།

གསེར་མེད། སྤང་བཞད་པ་དེ་ལྟར་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་ཏེ་རེ་རེར་སྤྱིན་སོགས་
དུག་བསྐྱུས་པས་ན་རྒྱས་པར་བྱེ་ན་དུག་ཚན་དུག་གིས་གོ་ཆ་སོ་དུག་ཡིན་མོད་ཀྱི་བསྐྱུ་ན་གོ་
སྒྲུབ་རྣམས་པ་དུག་གོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། སྤྱིན་སོགས་དུག་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རི་ལྟར་མཐུན་
ན་ཁ་ཅིག་སྤྱིན་པ་དུག་སྤྱིན་པར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་རབ་དུག་དེར་མཐུན་ཞེས་འདོད་ཀྱང་།
སྤྱིན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་བྱིན་དུག་སྤྱིན་པ་ལས་བྱུང་ཞིང་དེ་ཉམས་ལེན་ལ་རག་ལས་པས་བྱེ་བས་
རྒྱ་གཅིག་ལས་བྱུང་བར་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཆོས་མཐུན་ནོ་ཞེས་ཆོག་གསལ་ལས་འཆད་པ་ལྟར་ཏེ་
གཞན་ནམས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་སྤྱར་རོ། །བཅ་པོ་གཉིས་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་(ཞུགས་པ་)ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།
འབྲེལ་པ། དེ་ལྟར་གོ་བགོས་པ་ལ་འཇུག་པ་འབྱུང་བས། གཉིས་པ་འཇུག་པའི་སྐྱབ་པ།
གསེར་མེད། གོ་སྐྱབ་ཀྱི་འོག་ཏུ་གཉིས་པ་འཇུག་པའི་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་པ་གསུངས་ཏེ། སྐར་
བསྟན་པ་དེ་ལྟར་གོ་བགོས་པ་ལ་འཇུག་པ་འབྱུང་བས་དོན་གྱི་རིམ་པའོ། །མདོ་ཡི་འབྲེལ་ནི། ལྷ་
རིའི་བྱས་ཐེག་ཆེན་ལ་འཇུག་པ་དང་འཛིག་པ་གང་ཞེས་ངེས་པའི་ལན་དུ་དང་པོ་ལྷ་ཐེག་ཆེན་ལ་
འཇུག་པ་དང་ལྷག་མ་བཞི་འཛིག་པའི་སྐྱས་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་(རྩ་བས་བསྟན་པ་)ནི།

རྩ་བ། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་སྤྱན་སོགས་དང་། །ལམ་དང་བྱམས་ལ་སོགས་པ་དང་། །
དམིགས་པ་མེད་དང་ལྡན་པ་དང་། །འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། །
ཆེད་དུ་བྱ་དང་མདོན་ཤེས་དུག །རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་ཚུལ་ལ་ནི། །
འཇུག་པའི་སྐྱབ་པ་ཐེག་ཆེན་ལ། །འཛིག་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། །
གསེར་མེད། ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་ན། འཇུག་པའི་སྐྱབ་པའོ། །གང་དུ་ན། ཐེག་ཆེན་ལ་
འཛིག་པ་ཡིན་པར་རོ། །འོ་ན་འཇུག་འཛིག་གི་དོན་གང་ཞེ་ན། འདི་གཉིས་རྣམ་གངས་པར་ཉི་
སྒང་ལས་བཤད་ལ། རྒྱན་སྒང་ལས་ཞུགས་པ་དང་གནས་པ་གཉིས་དང་པོར་ཐོབ་པ་དང་ཕྱིས་
བྱད་པར་དུ་འགོ་བ་ལ་བཤད་དོ། །འཛིག་ཡུལ་ཐེག་ཆེན་དེ་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་གཟུགས་
མེད་སོགས་དགའའོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདུས་ཏེ། འཛིག་ཉེན་པ་དང་། འཛིག་ཉེན་ལས་
འདས་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཐེག་ཆེན་མ་ཡིན་པ་ལས་བྱད་པར་དུ་བྱེད་པའི་ལམ་མོ། །དང་པོ་ནི་
བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། རང་དོན་སྐྱབ་པའི་ལམ་ནི།
སྤྱན་སོགས་དང་མཐོང་ལམ་སོགས་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་དང་། སྐྱབ་པ་སྤྱོད་བར་
བྱེད་པའོ། །གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་ལམ་ནི། བྱམས་སོགས་ཆོད་མེད་དང་། ཞེན་པའི་དམིགས་པ་
མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་གཞན་དོན་ལ་སྤྱོད་བཤད་དང་། དེ་སྐྱབ་པ་ལ་མཁས་པའོ། །གསུམ་

པ་ནི། འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་མངོན་ཤེས་ལྷག་
ནི་མཐུའི་བྱུང་པར་རོ། །འབྲས་བུ་ནི། རྣམ་མཁུན་ཐོབ་ནས་ཆོས་འཁོར་བསྐྱར་བའོ་ཞེས་རྟེན་
ཅུང་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ངོ་
མོར་ཡང་འགྱུར་བས་དེ་སྒྲོམ་པ་ལ་འདིག་རྟོན་པས་མ་བྱུང་ཅིང་འདི་མངོན་ལས་མི་དམིགས་པའི་
རྣམ་པར་སྒྲོམ་པར་གསུངས་པས་འདིག་རྟོན་པའི་ལམ་དུ་བཤད་པ་མི་འཐད་ཅེས་ཆོལ་ཡང་
འདིག་རྟོན་པའི་ལམ་དུ་བཤད་པ་ནི་དེར་ངས་ནས་མི་འཆད་ཀྱི་འདིག་རྟོན་པའི་ལམ་ལ་དེ་ཤས་
ཆེ་བས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ལ་འདས་ལམ་གྱིས་བྱུང་པར་འགྱུར་ཏེ།
མི་དམིགས་པས་མ་བྱེད་པ་མེད་པས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཡུལ་དགུ་པོ་དེ་ལ་འཇུག་པའི་སྐབས་པ་དགུ་ལས། དང་པོ་ནི། བྱང་ཆེན་བསམ་གཏན་
དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒྲོམས་འཇུག་འདི་དག་གིས་སྐྱེན་པའི་པར་བྱིན་ལ་སྐྱོད་པ་ན་ནམ་མཁའི་
རྣམ་པ་དང་རྟགས་དང་མཆན་མས་མཉམ་པར་འདོག་ཅིང་ལྡང་བ་ན་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྫོགས་པའི་
བྱང་རྩ་བ་ཏུ་བསྐྱོ་བ་འདི་ནི་བྱང་ཆེན་ཀྱི་སྐྱེན་པའི་པར་བྱིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ལྷག་མ་ལྷ་ལ་ཡང་
དེ་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་ནམ་མཁའི་རྣམ་པ་ཞེས་སོགས་ནི་རྣམ་རྟགས་མཆན་མ་རྣམས་དམིགས་སུ་
མེད་པར་ནམ་མཁའ་དང་འབྲེལ་བར་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །དེ་གསུམ་ཡང་རིམ་བཤར་སྟེ་འོག་མའི་
སྤང་བྱ་སྤངས་པ་གཉེན་པོ་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་གསུམ་མཐ། ཞེ་རགས་ཆོར་བ་གང་ཡོད་པ་
བདེ་བའི་རོ་སྤྱང་བ་གསུམ་མོ། །

གཉིས་པ་ནི། བྱང་ཆེན་དེ་རྣམ་ཁྱེན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་རབ་ཏུ་སྤང་བའི་བྱིར་ཆོས་བསྟན་པར་བྱའོ་སྟེ་པ་ནི་བྱང་ཆེན་ཀྱི་སྐྱེན་པའི་
པར་བྱིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ལྷག་མ་ལྷ་ལ་རིམ་བཤར་སྟེ་འོག་མའི་སྟེང་གི་སྤང་བྱ་སྤངས་པ་
བྱེད་ཀྱང་ཉན་རང་གི་སེམས་མི་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཟད་
བྱིར་ཆོས་བསྟན་ཏོ་སྟེ་དུ་སེམས་ཤིང་ཡིད་བྱེད་དེ་ལ་བཟོད་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱོད་པའི་

ཆོ་སེམས་ཅན་དང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བྱིར་བཙོན་པ་ནི་མི་གཏོང་བ་དང་། དེ་གཉིས་ལ་འཇུག་ཀྱང་
མི་དམིགས་པ་དང་། བསམ་གཏན་བཞིའི་ཡན་ལག་རྣམས་ལ་མི་རྟག་སྒྲུབ་བསྐྱེད་བདག་མེད་
ཞི་བ་སྟོང་པ་མཆོད་མེད་དུ་རྟོགས་ཀྱང་སྟོམས་འཇུག་དེ་དག་གིས་སྟོམ་སེམས་མེད་པ་རྣམས་
ཀྱིས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། བྱང་ཆེན་གྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་
སྟོམ་པ་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་ཐར་སྐོ་གསུམ་སྟོམ་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་མི་འཛིགས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་
མ་འདྲེས་པ་རྣམས་སྟོམ་པ་འདི་ནི་ཤུ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་གྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འོ། །ཞེས་སོ། །དེ་
ལྟར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གསུམ་འབྱུང་བ་ནི་མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་སྟོམ་པའི་
དབང་དུ་བྱས་པ་འོ། །

བཞི་པ་ནི། བྱང་ཆེན་ཆོད་མེད་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་དེ་དག་གིས་མ་འདྲེས་
པར་རྣམ་པར་སྦྱོད་ཅིང་ས་གཉིས་པོ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འདོད་པ་མི་སྦྱེད་ཀྱི་
རྣམ་མཁྱེན་དུ་འདོད་པ་དང་བཟོད་པ་འདི་ནི་བྱང་ཆེན་ཆོད་མེད་ལ་སྦྱོད་པའི་བཟོད་པའི་པར་ཕྱིན་
ནོ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མི་དགོ་བ་སྤང་བ་དང་། དགོ་བ་སྤུན་ཆོགས་བྱ་བའི་དོན་དུ་བཙོན་
པ་མི་གཏོང་བ་དང་། བསམ་གཏན་ཆོད་མེད་གཟུགས་མེད་ལ་འཇུག་ལྡང་བྱེད་ཅིང་མི་རྟག་
སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོགས་ཀྱང་ཉན་རང་གི་སྦྱོན་མེད་པར་མི་འཇུག་པ་དང་། དེ་ལ་མཉམ་པར་
འཇོག་ཀྱང་དེའི་དབང་གིས་མི་སྦྱེ་ཞིང་རོ་མི་སྤང་བ་དང་། ཆོད་མེད་བཞིའི་ཉིང་འཛིན་ལ་འཇོག་
ཅིང་སེམས་ཅན་བསྐྱབ་སྟོང་བཅེ་བར་བྱ་དགའ་བར་བྱ་ཐག་ཐད་དུ་གཞོལ་བར་བྱེད་པ་དང་། དེ་
གསུམ་གྱི་རྣམ་རྟགས་མཆོད་མ་རྣམས་རྣམ་མཁྱེན་དུ་བསྟོ་བ་རྣམས་རིམ་པ་ལྟར་ཆོད་མེད་ལ་
སྦྱོད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་བཙོན་འབྲས། ཤེས་རབ། བསམ་གཏན། སྦྱིན་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཕྱིན་དུག་གི་གོ་རིམ་འདི་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་ཆོད་མེད་བཞི་ལ་གནས་

པའི་གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ་དེ་ལ་འདི་སྲིད་པས་སོ་ཞེས་ཉི་ལྔ་ལས་སོ། །

ལྷ་པ་ནི། བྱང་ཆེན་གྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་གང་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཤེས་ཀྱང་དམིགས་པའི་ཚུལ་
གྱིས་མ་ཡིན་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་ཤེས་ཀྱང་དམིགས་པའི་ཚུལ་
གྱིས་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་སོ། །

དུག་པ་ནི། བྱང་ཆེན་སྦྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་ལ་འཛེག་ཀྱང་དེས་སྦྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་མི་དམིགས་
ཏེ་སྦྱིན་པ་པོ་དང་ལེན་པ་པོ་དང་སྦྱིན་པ་ཡང་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དམིགས་སུ་མེད་པ་དེ་
ལྟར་ན་ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འཛེག་པ་ཞེས་བྱའོ། །

བདུན་པ་ནི། བྱང་ཆེན་རྣམ་མཁྱེན་དང་ལྷན་པའི་ཡིད་ལ་བྱ་བ་མ་འདྲེས་པས་སྒྲོམ་པ་
རྣམ་པར་གཞིག་པའི་དོན་དུ་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་དེ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་
དེ། །ལྷ་རིའི་བྱ་དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆེན་ཐེག་ཆེན་ལ་འཛེག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ཉེན་ཡིད་བྱེད་
དགོས་པ་དོན་བསྐྱར་སྤར་དང་འབྲ་བ་ལས་རྣམ་ཐར་གསུམ་དང་། སྟོབས་ནས་མ་འདྲེས་པའི་
བར་རྣམས་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དེ་ཞེས་སོ། །སྐབས་འདིར་རྒྱ་འོད་དུ་
སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་ལ་བཤད་པ་ལ་འཕགས་པས་ཡུལ་བར་མའི་མདོ་
བྲིས་པ་མ་མཐོང་ངོ་ཞེས་འགོག་པ་ནི་ཡང་དག་པ་མིན་ཏེ། མདོན་ཞེན་མ་ལུས་པར་འགགས་པ་
ཉིད་ཆེན་པོ་གསུམ་ལས་མི་འདའ་བས་སོ། །སྒྲོམ་པ་གཞིག་པའི་དོན་དུ་ཞེས་པ་ནི་དེ་ལ་ཞེན་པ་
དགག་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་སོགས་གཞིག་པའི་དོན་མིན་ལོ། །

བརྒྱད་པ་ནི། བྱང་ཆེན་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉི་བར་བཟུང་སྟེ་སྟོང་པོ་བྱང་ཚུབ་ལ་
འདུག་གི་བར་དུ་མདོན་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་ན་སེམས་ཅན་ཡོངས་
སུ་སྦྱིན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོ། །

དགུ་པ་ནི། དེ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་ནས་ཀྱང་ཉན་རང་ཐམས་ཅད་དང་། ལྷ་ནས་མི་
དང་མི་མིན་དང་བཅས་པའི་འཛེག་ཉེན་གྱིས་བསྐྱོར་བར་མི་ལུས་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་

འགྲེལ་པ། ཞེས་བྲུ་བ་གསུངས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམ་པར་འཇུག་
པ་དང་། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་དང་། མཐོང་བ་དང་སྟོམ་པ་དང་། མི་སྟོམ་
པ་དང་བྱུང་པར་གྱི་ལམ་དང་། ཆོད་མེད་པ་བཞི་དང་། མི་དམིགས་པ་དང་ལྟན་པ་དང་། དངོས་
པོ་ཐམས་ཅད་ལ་འཁོར་གསུམ་དག་པ་དང་། ཆེད་དུ་བྲུ་བ་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་བྱུག་དང་།
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དག་ལ་ཡང་དག་པར་གནས་པའི་མཆོན་ཉིད་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་ཆོས་མཐའ་དག་གཞོན་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པས་འཇུག་པའི་སྐྱབ་པ་རྣམ་པ་དགུའོ། །

འོན་ལྟུང་ཅན་གྱི་སྐྱབ་པ་དགྲ་གང་ན། དང་པོ་ནི། དང་པོར་རང་གི་སེམས་འདོད་ཡོན་གྱི་
རྗེས་སུ་འབྲང་ཞིང་གཡེང་བ་དེ་ལས་ཡོན་ཏན་གང་ཡང་ཐོབ་པར་མི་རུས་པས་དེ་ནང་དུ་བཟུང་
བའི་སྒོ་ནས་དམིགས་པ་ལ་བརྟན་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྙོམས་
འཇུག་པ་འཇུག་ལྡང་བྱེད་ཅིང་དེ་ཡང་ཕྱིན་དུག་དང་འབྲེལ་བར་མི་དམིགས་པར་སྐྱབ་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཚོགས་གཉིས་བསགས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་སྟེ།
བའི་སྤར་དེ་རྟོགས་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་པའོ། །ལམ་ཡང་མཐོང་ལམ་དང་སྟོན་ལམ་ས་བདུན་པ་

མན་ཆད་དང་མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་ས་བརྒྱད་པ་སྟེ་འབད་ཚེ་ལ་ཞི་བས་དེ་ཐོབ་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁྱད་པར་
གྱི་ལམ་ས་དགུ་པ་དང་བཅུ་པའོ་ཞེས་འབྲུམ་པ་འཆད་ལ། རྟེན་ཆུང་ལས་མི་སྒྲོབ་ལམ་ལམ་གྱི་
དབྱེ་བར་བཀོད་པ་ཅམ་མོ་གསུང་ངོ་། །འདི་ལ་ཆེ་འོད་དུ་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་དང་མི་སྒྲོབ་པ་ཞེས་
བཤད་དགོས་པ་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་འདིས་དེ་བརྒྱུག་པ་མི་འཐད་དེ་སྒྲོབ་ལམ་ན་དེ་མི་སྲིད་པས་སོ་
ཞེས་སུན་འབྱེན་པ་མི་འཐད་དེ། །ལམ་ལྗེའི་མི་སྒྲོབ་པ་ནི་འདིར་གཟུང་བ་མིན་གྱི་འབྲུམ་པས་
བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་སྒྲོབ་ལམ་ན་མི་སྒྲོབ་པའི་མིང་བཏགས་པ་མདོ་བསྟན་
བཅོས་ལས་དུ་མ་འབྲུང་བས་སོ། །

བཞི་པ་ནི། རང་གིས་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་སྒྲོ་བའི་ཕྱིར་ཆད་མེད་
བཞི་ལ་འཇུག་པའོ། །འདི་པར་བྱིན་དང་འབྲེལ་བར་མ་བསྐྱོམས་ན་ཆངས་པར་སྐྱེ་བ་ཅམ་དུ་
འགྱུར་བས་བྱིན་དུག་དང་འབྲེལ་བར་ངོ་། །

ལྔ་པ་ནི། དེ་བཞིས་གཞན་དོན་ལ་འཇུག་པ་ན་དེའི་འཆིང་བའམ་བར་གཅོད་ནི་མངོན་ཞེན་
ཡིན་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་འཇུག་པའོ། །

དྲུག་པ་ནི། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྡན་པ་དེ་རི་ལྟར་འཇུག་སྟམ་པ་ལ་ལས་བྱ་
བ་བྱེད་པ་པོ་གསུམ་མི་དམིགས་པར་སྐྱེ་མའི་སྐྱེས་བུ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་འཁོར་
གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའོ། །

བདུན་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྒྲོད་པ་རྣམས་རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་འབད་པའི་ཕྱིར་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་
ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པའོ། །

བརྒྱད་པ་ནི་ཆེད་དུ་བྱ་ལ་འབད་པ་རྣམས་ནི་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་སོགས་གྱི་ཕྱིར་
བཅོན་པར་བྱེད་པས་མངོན་ཤེས་དྲུག་ལ་འཇུག་པའོ། །

དགུ་པ་ནི། མངོན་ཤེས་ཐོབ་པ་རྣམས་ནི་ཤེས་བྱས་’དུ་མ་ཤེས་པ་ན་ད་ནི་བདག་གིས་
རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་བྱ་སྟམ་ནས་འཆང་རྒྱ་བར་སྒྲོ་བ་དག་པོ་སྐྱེ་བས་རྣམ་མཁྱེན་

ལ་འཇུག་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡུལ་དེ་དག་ལ་ཡང་དག་པར་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་འཇུག་པའི་ངོ་
བོ་ཉིད་དགུ་པོ་དེ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་མཐའ་དག་གཞོན་པའམ་དེ་དག་བསྐྱོད་པར་
བྱེད་པས་འཇུག་སྐབ་པོ། །

གཉིས་པ་(ཡུལ་གྱི་རྟོགས་དཀའ་བ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་དང་། ཚད་
མེད་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། གང་གིས་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ། གང་ཞིག་ཐོབ་བྱའི་ངོ་
བོ། དེ་ལྟར་ཐོབ་པའི་རྟགས། ཐོབ་པ་པོའི་གང་ཟག་གོ། དང་པོ་ལ་གསུམ། བསམ་གཏན་དང་
པོའི་ཐོབ་བྱེད་བཤད། ལྷག་མ་དེ་དང་མཚུངས་པར་བསྟན། ལམ་དགུ་པ་གང་དུ་གཏོགས་བསམ་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ཀུན་བདུས་ལས། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བདུན་གྱིས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྟོམས་
པར་འཇུག་སྟེ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བདུན་གང་ཞེ་ན། མཚན་ཉིད་རབ་ཏུ་རིག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
དང་། མོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། རབ་ཏུ་དབེན་པ་དང་། དགའ་བ་སྤྱད་པ་དང་། དཔྱོད་པ་བ་
དང་། སྦྱར་བའི་མཐའ་དང་། སྦྱར་བའི་མཐའི་འབྲས་བྱ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་བཤད་
དོ། །འདི་ལ་གཉིས། ཡིད་བྱེད་ཀྱི་གངས་ངེས་དང་། སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཅིའི་
ཕྱིར་ཡིད་བྱེད་བདུན་དུ་བཞག་ཅེ་ན། ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་ས་འོག་མའི་སྤང་བྱ་མ་སྤངས་ཤིང་
གོང་མའི་ཐོབ་བྱ་མ་ཐོབ་ན་དངོས་གཞི་མི་ཐོབ་པས་དེའི་ཕྱིར་བདུན་དུ་བཞག་སྟེ། འདི་ལྟར་ཉེར་
བསྟོགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་རྒྱ་དང་། རོ་བོ་དང་། འབྲས་བྱ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མ་སྦྱེས་པ་སྦྱེད་པར་
བྱེད་པ་ལ་ཡིད་བྱེད་དང་པོ་གཉིས་ཏེ། དང་པོས་སྤང་བྱ་དང་ཐོབ་བྱ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སེམས་
གཏོད་པར་བྱེད་ཅིང་། གཉིས་པས་དེའི་དོན་དུ་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པས་སོ། །སྦྱེས་ཟིན་བྱུང་པར་
དུ་བྱེད་པ་ནི་ཡིད་བྱེད་ལྷ་བ་སྟེ་དེས་སྤངས་མ་སྤངས་བརྟགས་ནས་སྤང་བྱ་ལྷག་མ་མཐར་འབྲིན་
པར་བྱེད་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་ཡིད་བྱེད་གསུམ་པ་བཞི་པ་དུག་པ་སྟེ་ས་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་
ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་འཛོམས་པས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་ཡིད་བྱེད་བདུན་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཉན་
ས་ལས། དེ་ལ་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི་སྤང་བར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་

ཡང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱེད་ཐོབ་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱེད་ཅིང་
སྤང་བར་བྱ་བ་སྤང་བ་དང་། ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སེམས་གཏོད་པར་ཡང་བྱེད་
དོ། །མོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡང་
དག་པར་ཚུམ་པ་སྦྱར་བར་བྱེད་དོ། །རབ་ཏུ་དབེན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཆེན་
པོ་སྤང་བར་བྱེད་དོ། །དགའ་བ་སྤྱད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི་ཉོན་མོངས་པས་རྣམ་པ་འབྲིང་སྤང་
བར་བྱེད་དོ། །དཔྱད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་མེད་པ་ལ་སེམས་འཛིག་པར་བྱེད་
དོ། །སྦྱར་བ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་ཅུང་དུ་སྤང་བར་བྱེད་
དོ། །སྦྱར་བ་མཐར་ཐུག་པའི་འབྲས་བུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི་རྣམ་པ་དེ་དག་བསྐྱོམས་པའི་འབྲས་
བུ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(སོ་སེམས་འཛིན་)ནི། དང་པོར་འདོད་པ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཆེས་རྒྱས་ཤིང་མ་ཞི་བ་
དང་ཆེས་ཆེ་བྱང་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི་དེ་ལས་སྒྲིག་པས་རགས་པ་དང་ཞི་བའོ་ཞེས་ཐོས་
བསམ་འདྲེས་མར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་ཁམས་གོང་ལོག་གི་མཆན་ཉིད་སོ་སོར་གཙོད་པའི་ཕྱིར་
མཆན་ཉིད་རབ་ཏུ་རིག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །དེ་ལྟར་གོང་ལོག་ལ་ཞི་རགས་སུ་ཡུན་རིང་དུ་
མོས་པར་བྱས་པ་ལས་ཐོས་བསམ་ལས་འདས་ནས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་དུ་སོན་པ་ནི་
མོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །དེ་ཡུན་རིང་དུ་འདྲིས་པར་བྱས་པའི་མཐུས་ཐོག་མ་
ཁོ་ནར་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོ་གསུམ་སྤང་བའི་ལམ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང་སྦྱེས་པའི་ལམ་དེ་
དང་ལྡན་པའི་ཡིད་བྱེད་ནི་རབ་ཏུ་དབེན་པའི་ཡིད་བྱེད་དོ། །དེས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་དང་དེའི་
ཕྱོགས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་བྲལ་བར་བྱས་པ་ན་དེ་ནས་ཉོན་མོངས་སྤང་བ་དང་དེས་དབེན་པ་
ལ་དགའ་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་གཉིས་ལ་པན་ཡོན་དུ་མཐོང་ནས་དབེན་པ་ལས་སྦྱེས་པའི་དགའ་
བདེ་ཅུང་དུས་རིག་པ་ན། གཉིད་རྒྱགས་དང་ཟོད་པ་དང་བྲལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུས་དུས་སུ་རབ་
ཏུ་དང་བར་འགྱུར་བའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་དགའ་བར་བྱེད་ཅིང་། །ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་སྦྱོར་བར་

བྱེད་པ་ནི་དགའ་བ་སྤྱད་པའི་ཡིད་བྱེད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་འབྲིང་གསུམ་སྟོང་བའི་གནས་སྐབས་
སོ། །རབ་རྩ་དང་བ་དང་སྟོབས་འགྱུར་བའི་ཡིད་བྱེད་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སྟོང་བ་ལ་འདོད་པ་དང་། མ་
སྤངས་པ་ལ་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྟོམ་པའོ། །དེ་ལྟར་སྟོང་བ་ལ་བཙོན་པ་ན་རྒྱུའམ་གནས་
ཀྱང་རུང་སྟེ་དགོ་བ་ལ་སྟོར་བའི་གོགས་བྱེད་པའི་འདོད་པའི་ཀུན་དགྲིས་མི་འབྱུང་བ་ན་འདི་སྟམ་
དུ་ཅི་བདག་ལ་འདི་ཡོད་བཞིན་དུ་མི་སྟོང་ངམ་འོན་ཏེ་མེད་པས་མ་སྟོང་སྟམ་ནས་སྤྲུག་པའི་མཆོན་
མ་ཡིད་ལ་བྱས་པས་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་འབྱུང་བ་ན། འདི་སྟམ་དུ་བདག་གི་སེམས་འདོད་པ་
ལས་ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་ལོ་སྟམ་ནས་སྤང་བྱ་ལྟག་མ་སྤང་བའི་བྱིར་ཞི་རགས་སུ་སྟོམ་པ་ནི་
དཔྱོད་པའི་ཡིད་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་དུས་དུས་སུ་སྤངས་མ་སྤངས་དཔྱོད་པ་ན་སྤང་བྱ་མངོན་གྱུར་
མ་སྤངས་པ་སྤང་བའི་བྱིར་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཚུང་དུ་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོ་སྤྲུག་པ་ནི་སྟོར་བ་
མཐར་ཐུག་པའི་ཡིད་བྱེད་དེ། དེ་ཡང་རེ་ཞིག་ཙམ་སྤངས་པ་ཡིན་གྱི་གཏན་སྤངས་པ་ནི་མིན་ཏེ།
ས་བོན་དུངས་མ་སྤྱང་བའི་བྱིར་ཏེ། །འཛིག་ཉེན་པའི་ལམ་ལ་དེའི་རྒྱས་པ་མེད་པས་སོ། །དེའི་
འཇུག་ཐོགས་སུ་དེའི་མཐུས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ལ་འཇུག་ཅིང་དངོས་གཞི་དང་
ལྷན་པའི་ཡིད་བྱེད་སྟེས་པ་ནི་སྟོར་བའི་འབྲས་བྱ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །

གཉིས་པ་(ལྟག་མ་དེ་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་)ནི། ཀུན་བརྒྱས་ལས། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་
རིམ་ལྡོ་བར་འདུལ་ཤེས་མེད་འདུལ་ཤེས་མེད་མིན་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པ་ལྟར་
ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་མངོན་པའི་སྤྱི་སྒྲིབ་ལ་ཁམས་གོང་མ་ན་སེམས་པར་ཚོམ་པའི་ཆེ་སེམས་
ལོང་མེད་པར་ཉིང་རེ་འཛིན་དུ་འགྲོ་བས་གོང་མའི་ས་ལ་བསམ་བྱུང་དང་གཟུགས་མེད་ན་ཐོས་
བྱུང་མེད་པར་བཤད་པས། དེའི་ལྟར་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉེན་ལ་སྟོམ་ན་ཡིད་བྱེད་དང་པོ་ལ་
ཐོས་བསམ་གཉིས་ཀ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཉེན་ལ་སྟོམ་ན་བསམ་བྱུང་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་
བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཉེར་བསྟོམས་ནས་སྤྱི་ཅེའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་བར་ལས་དེར་ཆོར་བའི་
དགའ་བདེ་མེད་པས་དགའ་བ་སྤྱད་པའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་དོན་སྟོང་བ་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་མཐོང་བ་ཙམ་

ལ་བཤད་དོ། །བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་དང་པོ་འདི་འདྲོད་པ་ཡིན་གྱི་
གོང་མའི་སར་མི་གཏོགས་ཏེ། ཉན་ས་ལས། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ས་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་
བ་དག་གིས་འདྲོད་བ་རྣམས་ལ་རགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཞི་བའི་
མཚན་ཉིད་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པར་བྱེད་བ་དེ་ནི་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ་ཞེས་
བས་སོ། །འདིའི་རིགས་བས་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་འོག་སའི་རྟོན་ལ་སྟོམ་ན་ཡིད་བྱེད་དང་པོ་
འོག་སར་འདྲོད་པར་བྱའོ། །ཉེར་བསྟོགས་དེ་དག་ལས་བཞིར་བཞག་པའི་ཚུལ་ནི། བསྐྱ་བ་ལས།
མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་དང་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་བ་ནི་སྟོར་བའི་ལས་གྱིས་བསྐྱས་པ་ཡིན་
ནོ། །རབ་ཏུ་དབེན་པ་དང་སྟོར་བ་མཐར་ཐུག་པ་གཉིས་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལས་གྱིས་བསྐྱས་
པ་ཡིན་ནོ། །དགའ་བ་སྐྱད་བ་ནི་ལས་རྣམས་པ་བཞི་ཆར་གྱིས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དཔྱེད་པའི་ཡིད་
ལ་བྱེད་བ་ནི་བྱད་པར་གྱི་ལས་གྱིས་བསྐྱས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཏེ་དེ་ཡང་སྟོར་བ་ནི་དང་པོའི་
ཚུལ་བ་དང་། བར་ཆད་མེད་པ་ནི་སྟོར་གཉེན་དངོས་དང་། རྣམ་གྲོལ་ནི་སྤངས་མ་ཐག་གི་གནས་
གྱུར་སྟོང་བྱེད་དང་། བྱད་པར་ནི་དེ་ཡན་ཆད་ཀྱི་བྱད་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་པས་དེ་དག་ཡིད་བྱེད་དེ་
དག་ཏུ་ལྡན་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་(ལམ་དགུ་བ་གང་དུ་གཏོགས་བསམ་བ་)ནི། སྟོར་བ་མཐའི་འབྲས་བུའི་ཡིད་བྱེད་དངོས་
གཞིར་འདྲོད་བ་ལྟར་ན་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ལས་དགུ་བ་ལ་དངོས་གཞིས་བྱད་པར་
མཛོན་ལ། མཛོད་པ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ལས་དགུ་
བ་ལ་དངོས་གཞི་དང་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་སྟེ་བ་གཉིས་འདྲོད་ལ། བཞི་བ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཉེར་
བསྟོགས་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ལས་དགུ་བ་ལ་དངོས་གཞིས་བྱད་པར་འདྲོད་དེ་མཛོད་དུ། ས་གསུམ་
ལས་རྒྱལ་བསམ་གཏན་ནས། ཉེར་བསྟོགས་ལས་མཐའི་རྣམ་གྲོལ་ལས། གོང་མ་ཉེར་བསྟོགས་
ལས་མིན་ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་མཛོད་པ་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཁོ་ནར་འདྲོད་པས་
བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་དངོས་གཞི་དང་ཉེར་བསྟོགས་ལ་ཆོར་བའི་དབང་པོ་རིགས་

མི་འདྲ་བ་ཡོད་པས་དབང་སྐྱོང་ཡོད་པ་ལ། ལྷག་མ་རྣམས་ལ་བཏང་སྟོངས་ཁོ་ནར་ངེས་པས་
 དབང་སྐྱོང་མི་དགའ་སྟེ་བསམས་སོ། །དེ་ལྟར་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་རྒྱལ་གྱི་ངོས་
 འཛིན་གོང་དུ་བཞུགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་འཛིན་ཉེར་བའི་ལམ་གྱིས་ས་འོག་མ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་
 བྲལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་རྒྱལ་སྐོར་དེར་གངས་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་དང་སྟོངས་ལམ་
 ཟག་མེད་རྣམས་དང་སྐོར་ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་པ་ཡོད་ཅིང་། དེ་གཉིས་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་
 ཅན་དུ་འགལ་ལ། བྱད་པར་དུ་མཐོང་ལམ་འདོད་པའི་སྟོངས་སྤང་གི་གཉེན་སྐྱོང་མི་རུང་བའི་བྱིར་
 རོ། །སྤྱིར་ས་གོང་འོག་ལ་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པའི་རྣམ་པར་སྟོངས་པའི་ལམ་འདིས་འདོད་པ་
 ལྟ་བུའི་ཉེན་མོངས་མངོན་གྱུར་མ་ལུས་པར་སྤངས་པར་འདོད་པ་ལ། བྱེད་སྟོངས་ཅི་ཡང་མེད་
 པ་མན་ཆད་ཀྱི་མཐོང་སྤང་དང་སྟོངས་སྤང་གི་ཉེན་མོངས་གཉིས་ཀ་དང་། མདོ་སྟེ་པ་རྣམས་སྟོངས་
 སྤང་རྣམས་སྤང་བར་འདོད་དོ། །འོན་ཀྱང་ཞིབ་ཏུ་དབྱེད་ན་གྱིས་པས་ཞི་རགས་སུ་སྟོངས་པའི་
 ལམ་གྱིས་འདོད་པའི་སྟོངས་སྤང་གི་ཉེན་མོངས་མངོན་གྱུར་གྱུར་མ་ལུས་པར་སྤང་མི་རུས་ཏེ།
 འདོད་པའི་ཉེན་ཅན་གྱི་ཉེན་ཡིད་འཕགས་ལམ་མཐོབ་པར་དུ་སྟོགས་པ་མི་སྲིད་ལ། དེ་འདོད་པའི་
 སར་གཏོགས་པའི་སྟོངས་སྤང་གི་ཉེན་མོངས་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སུམ་ཅུ་པ་ལས། གང་
 དུ་སྦྱེས་པ་དེ་ཡིདོ། །ཞེས་ཉེན་ས་གང་དུ་གཏོགས་པ་དེར་དེའི་ཉེན་ཡིད་གྱུར་ས་དེར་གཏོགས་
 པར་བཞུགས་པས་སོ། །རིགས་པ་འདིས་ས་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་ལ་དེའི་སྟོངས་
 མོད་ཀྱིས་བའི་དགེ་འདུན་གྱི་སྤངས་པ་ལ་ཡང་ཞིབ་ཆ་གཤོན་པར་བྱའོ། །ཉེར་བསྟོགས་བརྒྱུད་སྐོར་
 དེ་ཡང་དང་སྐོར་གཏོགས་པ་རྣམས་དག་པ་བཞིན་དང་། དང་སྐོར་ལ་དག་པ་བ་དང་། ཟག་མེད་
 གཉིས་ཡོད་ལ། ཁ་ཅིག་རྩ་མུང་ཅན་དང་གསུམ་ཡོད་དེ་དངོས་གཞི་ལ་འགྲན་འཇུགས་པས་སོ་
 ཞེས་འདོད་དེ། མཐོང་ལས། དེ་དག་ལ་ནི་ཉེར་བསྟོགས་བརྒྱུད། །དག་པ་བའི་མིན་སྟུག་བསྟུལ་
 མིན། དང་སྐོར་འཕགས་པའང་ཁ་ཅིག་གསུམ། །ཞེས་སོ། །འདི་ལས་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ཆོར་བ་
 བཏང་སྟོངས་སུ་བཞུགས་པ་ནི་འདིར་མི་གཞུང་ངོ། །

གཉིས་པ་(གང་ཞིག་ཐོབ་བྱའི་ངོ་མོ་)ལ་གསུམ། འཇིག་རྟེན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
ལམ་དང་། དེ་དག་གི་རྣམ་གཞག་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། དག་
པ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཉོན་མོངས་པར་བྱ་བའི་གཞི་དང་། གང་གིས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་
པའི་ཆོས་དང་། རི་ལྟར་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་དང་གསུམ་གྱིས་རིག་པར་བྱའོ། །དང་
པོ་ནི། བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་སྟེ་དེ་དག་ལ་མཉམ་
པར་བཞག་པ་ན་ཕྱིས་ཉོན་མོངས་པ་བཞིས་ཅི་རིགས་པར་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
མཛོད་ལས། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་དགོ་བ་ནི། །དག་པ་དེ་ནི་དེས་སྤང་བྱ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་
པ་ནི། ཅུ་ཉོན་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཁོང་ཁྱོད་པོར་བ་སྟེ་དེ་ནི་ཁམས་གོང་མའི་སེམས་ལ་མེད་པས་
སོ། །དེས་ན་བསྐྱབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སྤེད་ལྟ་དང་རྒྱལ་མ་རིག་པ་བཞི་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་
གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ས་པ་སྟེ། ཀུན་བདུས་ལས། ཉོན་མོངས་པས་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ལུང་དུ་མ་བསྟན་
པའི་རྩ་བ་བཞི་པོ་སྤེད་པ་དང་ལྟ་བ་དང་དང་རྒྱལ་དང་མ་རིག་པ་སྟེ་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་ནི།
དག་པ་པའི་སྟོམས་འཇུག་དེ་དག་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་དེ་ལ་འདོད་ཆགས་སྦྱེས་ནས་སྤར་
དགོ་བ་ཡིན་ཀྱང་ཕྱིས་ཉོན་མོངས་དང་མཚུངས་ལྡན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དེ་དག་ཐོབ་པ་ན་བདག་
གིས་འདི་ཐོབ་ཀྱི་གཞན་གྱིས་མིན་ནོ་ཞེས་ཁེངས་པས་དང་རྒྱལ་དང་ལྡན་པ་དང་། དེ་དག་ཐོབ་
པ་ན་ལམ་དང་ལམ་མིན་ལ་མོངས་པའི་མཐུས་འདི་དག་ནི་ཐར་ལམ་ཡིན་ལས་ཆེ་སྟམ་པ་དང་།
ཐར་ལམ་ཡིན་པ་ལ་དེ་ལས་བསྒྲོག་པར་ཐེ་ཆོམ་ཐོས་ནས་དེ་དང་ལྡན་པ་དང་། སྟོམས་འཇུག་དེ་
དག་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་སྤྲོད་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་འགའ་ཞིག་མཛོང་བ་ན་དེ་ལ་འཇིག་
རྟེན་རྟག་སོགས་སུ་ལོག་པར་ལྟ་བ་སྦྱེས་པས་དེ་དང་ལྡན་པར་སོང་བའོ། །འོ་ན་གཟུགས་མེད་
མངོན་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་མིན་པས་དེ་ལ་ལྟ་བས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། བདེན་མོད་ཀྱི་
འོན་ཀྱང་གཟུགས་མེད་ལ་ནི་སྤར་ལྟ་ལོག་རྒྱུད་ལ་ལྡན་བཞིན་དུ་སྟོམས་འཇུག་དག་ཐོབ་པ་ན་
བདག་གི་ལྟ་བ་འདི་ནི་མཆོག་སྟེ་འདིའི་མཐུས་ཏིང་ངེ་འཛིན་འདི་ཐོབ་པས་སོ་ཞེས་ལྟ་བུ་ལ་

མཆོག་འཛིན་གྱི་ལྷ་བ་སྐྱེ་བས་དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་བྱེད་པས་སྦྱོན་མེད་དོ། །ཉོན་མོངས་ཅན་བཞིན་བྱེད་པ་འདི་ནི་ཉི་འོག་བྱེ་སྤྲོད་མཐུན་ཏེ་མཛོད་ལས། བཞི་ཞེས་ཉི་འོག་པ། །དེ་དག་སྐྱེད་ལྟ་རྒྱལ་མོངས། །ཞེས་སོ། །

ཁ་ཆེ་བྱེ་སྤྲོད་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་སྐྱེད་པ་ཤས་ཆེ་བའི་རྩ་མཚན་ཅན་གཅིག་ལུ་འདོད་དོ། །འོ་ན་འདི་སྦྱོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། འདི་དག་ཆགས་སོགས་དང་མཆོངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་མཆོན་ཉིད་པ་མིན་ཏེ་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྦྱོམས་འཇུག་ཏུ་ཏུ་ཅང་ཐལ་ཏེ་རྒྱ་མཆོན་བྱེད་པར་མེད་པས་སོ། །དེས་ན་འདི་སྤྲོད་སྦྱོམས་འཇུག་གི་རྩ་པ་ཙམ་ལ་བསམས་ནས་སྦྱོམས་འཇུག་གི་དངོས་གཞིའི་རྩས་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་བགྲངས་གྱི་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ནས་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་ས་བོན་རུལ་བ་དེ་སྤྲོད་ས་བོན་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན་པས་ས་བོན་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་བཞིན་ཏེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས། ཉོན་མོངས་ཅན་རྒྱུ་བསམ་གཏན་ཡིན་ཞེ་ན་ལོག་པར་སེམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཏུ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་རིགས་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ལ་དེའི་མིང་དུ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་དཔེར་ན་ས་བོན་རུལ་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་འདི་ལྟར་མ་བསྟན་པ་དང་འདི་ལ་དེ་དང་དེའི་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། སྦྱོམས་འཇུག་དགེ་བ་ཅེ་གཅིག་པ། ཞེས་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་དགའ་བདེ་དང་། རབ་དང་ཤེས་བཞིན་བྱ་བ་དང་། བཏང་སྦྱོམས་བྱ་བ་དག་པ་མེད། །ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་(དག་པ་བ་)ནི། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་འཛིན་ཉིན་པའི་དགེ་བ་སྟེ་རང་སའི་ཀུན་དགྱིས་དང་བྲལ་བས་དག་པ་བཟུང་ནས་བྱང་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཀུན་བརྟུས་ལས། རྣམ་པར་བྱང་བས་རྒྱ་བྱ་ཞེ་ན་དག་པའི་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱང་དགེ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་བྱང་བ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་སོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན་ཉམས་པ་དང་གནས་པ་དང་བྱེད་པར་དང་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཞི་ཡོད་དེ་མཛོད་ལས། དག་པ་ཉམས་པའི་ཆ་མཐུན་སོགས། །རྣམ་

བཞི་ཞེས་སོ། །དེ་དག་ནི་རིམ་བུ་རང་གི་མཐུག་ཐོགས་སུ་རང་སའི་ཉོན་མོངས་དང་རང་
དང་གོང་སའི་དག་པ་བ་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་སྦྱོར་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་སྟེ་མཛོད་ལས། ཉོན་
མོངས་སྦྱོར་དང་རང་ས་དང་། །གོང་དང་ཟག་མེད་རྗེས་མཐུན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་སྲིད་ཅེ་ལ་
གོང་ས་མེད་པས་བྱད་པར་ཆ་མཐུན་དོར་ལ་གཞན་རྣམས་ལ་བཞི་ཀ་སྤྱར་རོ། །

གཉིས་པ་(འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་)ནི། བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་དང་པོ་
གསུམ་སྟེ་བདུན་ལ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་རྟེན་གྱི་སྲིད་ཅེ་ལ་མེན་ཏེ་ཟག་མེད་ཀྱི་
ལམ་ནི་རང་ཡུལ་གསལ་བར་གཙོད་ལ། ས་འདི་ནི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཤིན་ཏུ་མི་གསལ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཀུན་བདུས་ལས། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྦྱོར་མཆེད་ནི་འདུ་
ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཡོངས་སུ་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་པ་ཉིད་དེ་དེའི་ཕྱིར་མཆོད་མ་མེད་པ་
ཞེས་བྱའོ། །བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཅི་ཙམ་དུ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྟོམས་པར་འཐུག་པ་དེ་ཙམ་དུ་ཀུན་
ཤེས་པ་རྟོགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་འདུ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་བ་གསལ་བ་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་
དུ་ཀུན་ཤེས་པ་ཟག་མེད་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ཤེས་བྱེད་དུ་འབྲེན་ནོ། །མངོན་པ་གོང་འོག་ནས་
འདི་ལྟར་བཤད་ཀྱང་། སྟོབ་དཔོན་འདིས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་སྟོམ་པ་ན་ཐབས་མི་མཁས་པས་དེ་
ལྟར་ཡིན་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཀྱིས་འདི་སྟོམ་པ་ན་ཐབས་ལ་མཁས་པས་ཟག་མེད་དུ་འགྱུར་བར་
བཤད་དོ། །སྤྱིར་ན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞི་ལ་ཙམ་བྱད་གཉིས་སུ་བྱས་ནས་
ཟག་མེད་དགྲར་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་(དེ་དག་གི་རྣམ་གཞག་དབྱེད་པ་)ལ་གསུམ། བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་དང་། གཟུགས་
མེད་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་དབྱེད་པ་དང་། དེ་དག་བསྟོམས་པའི་འབྲས་བུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། རྩས་བཏགས་ཀྱི་བྱད་པར། ཡན་ལག་གི་ངོ་བོ། བྱངས་ངེས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་
ནི། སྤྱིར་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ལ་མིང་གི་སྟོན་པ་བཙུག་ཡོད་དེ། མཛོད་ལས། དང་
པོ་ལ་ལྷ་རྟོག་དཔྱོད་དང་། །དགའ་དང་བདེ་དང་ཉིང་འཛིན་རྣམས། །གཉིས་པ་ལ་ནི་ཡན་ལག་

བཞི། །རབ་དང་དང་ནི་དགའ་བ་སོགས། །གསུམ་པ་ལ་ལྷ་བཏང་སྟོམས་དང་། །འཛུགས་པ་ལ་ལྷ་བཏང་སྟོམས་དང་། །མཐའ་ན་བཞི་འཛུགས་བཏང་སྟོམས་དང་། །བདེ་མིན་སྤྲུག་མིན་ཏིང་འཛིན་
ཆམས། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་དག་གི་སྤྲུག་ཆམས་ཆམས་བཅུ་གཅིག་ཏུ་འདོད་དེ། རྟོག་དཔྱད་དགའ་
བདེ་ཏིང་འཛིན་རབ་དང་འཛུགས་བཏང་སྟོམས་བཞི་བ་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་
ཀྱི་ཆམས་སོ། །གོང་མ་པ་ལྟར་ན་དགའ་བདེ་གཉིས་ཆམས་གཅིག་ཡིན་ཞིང་། རབ་དང་ནི་འཛུགས་
བཞིན་བཏང་སྟོམས་གསུམ་གྱི་རོ་བོ་ཡིན་པས་ཆམས་སུ་དགུ་དང་ལྷག་མ་བཏགས་ཡོད་ཏུ་འདོད་
དོ། །ཡང་ན་བདེ་བ་ཆམས་ཀྱང་ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་སེམས་པར་གཅིག་པས་ཆམས་གཅིག་
ཏུ་བགངས་ནས་བརྒྱུད་དུ་བུ། །

གཉིས་པ་(ཡན་ལག་གི་རོ་བོ་)ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཡན་ལག་
ལྷ་ལས་རྟོག་པ་ནི་རོ་བོ་ཅམ་ཆོལ་བའོ། །དཔྱད་པ་ནི་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་པ་སྟེ་གཉིས་ཀ་ཡང་ནང་
གི་བརྗོད་པ་དག་ཀྱི་ཀྱན་ནས་སྦྱོར་བའོ། །འདི་གཉིས་བསམ་གཏན་གཞན་གསུམ་ལ་ཡང་སས་
བསྐྱུས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མེད་ཀྱི་ཀྱན་ཏུ་འབྱུང་བའི་སྟོན་པ་ཡོད་པར་རྟོག་དཔྱད་ཀྱི་ས་ལས་བཤད་
དོ། །དེ་གཉིས་ཆར་ཀྱང་སེམས་པའམ་ཤེས་རབ་གཉིས་ཆར་ལ་བཏགས་པའོ། །དགའ་བདེ་
ནི་རིམ་པ་ལྟར་ཆོར་བ་ཡིད་བདེ་དང་སེམས་བྱུང་གིན་སྤངས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་བྱེ་སྤྲུག་ཆམས་འདོད་
དོ། །མཛོད་དུ། དང་པོ་ནི། ཡིན་ཏུ་སྤངས་པ་བདེ་བ་ཡིན། །ཞེས་དང་། ལྷང་ནམ་གཉིས་ཕྱིར་
དགའ་ཡོད་བདེ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་འདོད་པ་ཡང་བདེ་བ་ཆོར་བ་ལ་བྱས་ན་ལུས་ཆོར་དུ་མི་རྩང་
སྟེ། སྟོམས་འབྱུག་གི་བསམ་གཏན་ལ་དབང་ཤེས་ཀྱི་ས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་དབང་ཤེས་ནི་ཕྱིར་
རོལ་ཏུ་གཡང་བས་སོ། །ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཆོར་བར་ཡང་མི་རྩང་སྟེ། དགའ་བ་ཡང་ཆོར་བ་
ཡིད་བདེ་ཡིན་པས་བདེ་བ་དང་དེ་གཉིས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་ན་ཆམས་མཆོངས་ཉམས་པ་དང་། རིམ་
གྱིས་འོང་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་གཉིས་ཡན་ལག་ལྷ་པ་དང་ཡན་ལག་བཞི་པར་
མི་འགྱུར་ཏེ། ཡན་ལག་ཆམས་ནི་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བས་སོ་སྟམ་དུ་བསམ་པའོ། །

འདི་ལ་མཛོད་འགྲེལ་དུ་གཞན་དག་ན་རེ། སེམས་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ནི་
མེད་པ་ཁོ་ན་སྟེ་བསམ་གཏན་གསུམ་ཆར་ན་ཡང་ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་ཁོ་ན་ཡན་ལག་ཏུ་རྣམ་པར་
བཞག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་གའི་བདེ་བ་ཡིད་ཀྱི་ས་པ་མིན་པར་
ལུས་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ཀྱི་ཆོར་བ་བདེ་བ་ལ་འདོད་དེ། །ཤིན་སྤངས་བདེ་བར་འདོད་ན་བསམ་
གཏན་བཞི་པ་ལ་དེ་སྤྱང་བཞིན་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་མ་སྟོས། །ཆོར་བ་བདེ་བ་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་
པའི་ཤིན་སྤངས་སོ་ཞེ་ན་ནི་གསུམ་པ་ལ་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་བསམ་གཏན་གསུམ་
པའི་མདོད། བདེ་བ་ལུས་ཀྱིས་སྤྱང་ལ་ཞེས་རང་གི་སྤྱས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ལུས་ཆོར་རོ་ཞེས་
འདོད་དོ། །ཉན་ས་ལས་ནི། གཞུགས་ཀྱི་ལུས་དང་ཡིད་ཀྱི་ལུས་ཀྱིས་ཆོར་བའི་བདེ་བ་དང་ཤིན་
ཏུ་སྤངས་པའི་བདེ་བ་སོ་སོར་སྤྱང་བར་བྱེད་པས་ན་དེའི་ཕྱིར་བདེ་བ་ལུས་ཀྱིས་སྤྱང་ལ་ཞེས་
བྱ་བ་གསུངས་སོ་ཞེས་གཞུགས་ལུས་ཀྱིས་ཤིན་སྤངས་དང་ཡིད་ལུས་ཀྱིས་ཆོར་བའི་བདེ་བ་
སྤྱང་བར་བཤད་པ་ནི་བཤད་མ་ཐག་པའི་གཞུགས་ལུས་དང་། བྱེ་སྤྱ་རྣམས་ཡིད་ལུས་ཁོ་ནར་
འདོད་པ་དང་མི་མཐུན་ནོ། །དེས་ན་ཀུན་བདུས་འགྲེལ་པར། །བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ན་
ཡིད་ཤེས་འཁོར་ཀྱི་ཆོར་བ་སེམས་པར་སྤྱང་བ་ཉིད་ཀྱིས་དབང་པོ་རྟེན་བཅས་ཀྱི་ལུས་ལས་སུ་
རུང་བར་བྱས་པས་ལུས་དང་། རང་དང་མཚུངས་ལྡན་ཀྱི་ཡིད་ཤེས་འཁོར་བཅས་དགའ་རྣམ་
ཀྱིས་ཆེ་མ་པར་བྱས་པས་སེམས་ལ་པན་འདོགས་པའི་བྱ་བ་གཉིས་བྱེད་པས་རིམ་བཤར་བདེ་
བ་དང་དགའ་བ་ཞེས་འཛོག་གོ་ཞེས་བཤད་པ་དང་ཉན་ས་གཉིས་མཐུན་ནོ། །ཉིང་ངེ་འཛིན་རང་
དང་མཚུངས་ལྡན་ཀྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཞི་རགས་སོགས་ཀྱི་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་སྤྱད་
པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལྟ་ལས་རྟོག་པ་ཆེས་རགས་པས་དེ་ལ་སྟོན་དུ་བལྟས་ནས་བསྟོམས་པས་དེ་
གཅིག་སུ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་དང་པོའི་དངོས་གཞི་བྱེད་བར་ཅན་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་མཛོད་
པ་རྣམས་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཡན་ལག་བཞི་ལས་རབ་ཏུ་དང་བ་ནི། མཛོད་ལས།

རབ་ཏུ་དང་བ་དད་པ་ཡིན། ཞེས་མཉམ་གཞག་གི་ས་'བསམ་གཏན་དང་པོ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པའི་ཞེས་འདོད་ཀྱང་། བསྐྱ་བ་ལས། དེ་ལ་ནང་ཡོངས་སུ་དང་བའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། སྤྲུལ་པ། འཛུགས་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དང་། བཏང་སྦྲུམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །ཡན་ལག་ལྷན་མ་རྣམས་ནི་སྤར་ལྟར་རོ། །འདིར་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་ཆར་དང་བྲལ་བར་མཛོན་པ་གོང་འོག་དང་ཡུམ་གྱི་མདོ་རྣམས་སུ་གསུངས་ཤིང་། འབྲུམ་གྱི་གཞོད་འཛུམས་སུ། །བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི་རྟོག་པ་དང་བཅས་དཔྱད་པ་དང་བཅས་པའོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནི་རྟོག་པ་མེད་ལ་དཔྱད་པ་ཅམ་དང་བཅས་པའོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དང་བཞི་བ་གཉིས་ནི་རྟོག་པ་ཡང་མེད་དཔྱད་པ་ཡང་མེད་པ་སྟེ་ཞེས་བཤད་པ་ནི། ཤེས་རབ་ཁྱིམ་རང་རྟོག་བཅས་དཔྱད་བཅས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་། རྟོག་མེད་དཔྱད་བཅས་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་བར་ལ་བཤད་པས་འབྲུལ་གཞི་བྱས་པ་འདྲའོ། །གང་ཡང་ཤེས་རབ་ཁྱིམ་རང་རྟོག་མེད་དཔྱད་མེད་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་སྤིང་ཅེའི་བར་ལ་བཤད་པ་ནི་ཡི་གེ་མ་དག་པས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནས་ཐོག་མའི་མཆེམས་གཟུང་ལ། དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་བར་ནི་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཅམ་པོ་ལ་བྱ་སྟེ། བསམ་ཏན་གཉིས་པ་ལ་རྟོག་དཔྱད་དང་བྲལ་བར་དེ་ཉིད་ལས་བཤད་པས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་ཡན་ལག་ལྷན་ལས་བདེ་བ་ནི། ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་སེམས་པ་དེ་ཉིད་དགའ་བའི་གཡོ་བ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་པ་ཅམ་སོ། །འཛུགས་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དགའ་བའི་ཀུན་དགྱིས་རྫོགས་པའི་དམིགས་རྣམ་འཛིན་པ་དང་དེ་ལྟར་མི་ལྟར་གྱི་བྱ་ར་བྱེད་པའོ། །བཏང་སྦྲུམས་ནི་རྟོག་དཔྱད་དང་དགའ་བའི་སྦྱོན་དང་བྲལ་བས་དེ་དག་གིས་མི་མཉམ་པ་མེད་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་འཛུགས་བཞིན་དང་འདུ་བྱེད་བཏང་སྦྲུམས་འདི་གསུམ་ནི་དང་པོར་ཡོད་ཀྱང་རྟོག་དཔྱད་ཀྱིས་བསྐྱད་པ་དང་། གཉིས་པར་ཡང་དགའ་བའི་སྦྱོན་གྱིས་བསྐྱེད་པས་པས་རང་མིང་ནས་མ་སྦྱོས་པར་རབ་དང་གི་མིང་གིས་བཏགས་ཤིང་འདིར་སྦྱོན་དེ་དག་དང་བྲལ་བས་རང་

མིང་གིས་སྒྲོས་ཏེ། །བསྐྱབ་པ་ལས། དེ་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ནི་བླ་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དང་
བཏང་སྒྲུམ་སྒྲུབ་དག་རྟོག་པ་དང་དཔྱད་པའི་སྒོ་དག་གིས་མངོན་པར་བསྐྱབས་པས་ན་དེའི་ཕྱིར་
ཡོད་ཀྱང་མ་སྒྲོས་སོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ལས་བྱེད་པ་དག་ཡིན་ཡང་
སེམས་དགའ་བའི་ཉོན་མོངས་པས་ཀྱན་ནས་དགྲིས་པ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་ན་ཡོངས་སུ་དང་བའི་
མིང་གིས་བསྟན་ཏོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་ནི་སེམས་གྱི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དང་བྲལ་
བའི་ཕྱིར། རང་གི་མཆན་ཉིད་དེ་ཁོ་ནས་བསྟན་ཏེ། །ཞེས་སོ། །

བཞི་པ་ནི། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཡན་ལག་ནི་རྟོག་དཔྱད་ཡིད་བདེ་མི་བདེ་དབུགས་
འབྱུང་རྒྱུ་བདེ་སྤྱད་གི་སྒྲིན་བརྒྱུད་དང་བྲལ་བས་དེ་དག་གིས་ཡོངས་སུ་དག་པ་སྟེ། མངོན་
ལས། སྒྲིན་བརྒྱུད་ལས་ནི་གྲོལ་བའི་ཕྱིར། །བཞི་པ་གཡོ་བ་མེད་པ་ཡིན། །རྟོག་དང་དཔྱད་དང་
དབུགས་དག་དང་། །བདེ་བ་ལ་སོགས་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །རྟོག་དཔྱད་དང་དགའ་བདེ་
འདི་དག་ཀྱང་བཞི་པ་ལ་ལྟོས་ནས་གཡོ་བའི་སྒྲིན་དུ་བཤད་ཀྱི། །རང་ས་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་མིན་ཏེ།
བསྐྱབ་པ་ལ། གང་གི་ཆེ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པ་དང་དཔྱད་པ་ལ་སོགས་པའི་
ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་ཕན་འདོགས་པ་དག་བསམ་གཏན་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ས་ལ་ཕན་འདོགས་པ་དང་
ཡོངས་སུ་དག་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་འབྱུང་པ་ཡིན་ན། །ཅིའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གཡོ་
བའི་མིང་དུ་བསྟན་ཅེ་ན། སྤྱི་པ་གཞན་གྱི་ས་ལས་ལྟོས་ཏེ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་རང་གི་ས་ལས་ནི་
མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །བསམ་གཏན་དེ་དག་གི་བྱེད་པར་ཡང་བསྐྱབ་པར་གསུངས་ཏེ། །རྗེ་སྐད་
དུ། བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་བྱེད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྤྱི་པ་ཉིང་
རེ་འཛིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱེད་པར་ཡོད་དོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་བསམ་གཏན་
གསུམ་པ་ལ་བྱེད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྤྱི་པ་ཕན་འདོགས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱེད་པར་
ཡོད་དོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བྱེད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྤྱི་པ་
ཡོངས་སུ་དག་པ་རྫོགས་པའི་བྱེད་པར་ཡོད་དོ། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་(གངས་པེ་པེ་ལྷོ་ལྷོ་)ཞི། ཅིའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་རྒྱུ་ལ་ཡན་ལག་ལྔ་དང་བཞིར་
བཞག་ཅེ་ན། ཀུན་བརྒྱུ་ལས། གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་དང་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དང་དེ་གཉིས་
ཀའི་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཏེ། །འདི་ལྟར་བསམ་གཏན་བཞི་ལ་རིམ་པ་
ལྟར་རྟོག་དཔྱད་དང་། རབ་ཏུ་དང་བ་དང་། བཅས་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྟོམས་གསུམ་དང་། བཅས་
དང་བཏང་སྟོམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་རྒྱུ་ལ་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་སྟེ་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་རྒྱུ་
སྟོང་བས་སོ། །དེ་ཡང་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་རྒྱུ་ཡིན་ལ་དངོས་གཞིའི་ཆོ་ན་
ནི་འོག་སའི་ཐག་སྤྱིང་བྱེད་ཅུ་ཡིན་གྱི་སྟོང་གཉེན་དངོས་མིན་ནོ། །པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ནི་
རིམ་པ་ལྟར་དགའ་བདེ་བྱེད་གཉིས་དང་བདེ་བ་དང་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཏེ། འདི་དག་ནི་འོག་
ས་ལས་གཉེན་པོས་རྒྱལ་བ་ན་ཐོབ་པའི་པན་ཡོན་ཡིན་པས་སོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་གནས་ཀྱི་
ཡན་ལག་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏེ། དེས་གཉེན་པོ་དང་པན་ཡོན་རྒྱུ་ལ་བར་བྱེད་པས་སོ། །དེས་
ན་དེ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཡན་ལག་དེ་རྒྱུ་ལ་གངས་པེ་པེ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་
མིན་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཡན་ལག་དེ་དག་
དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་སེམས་པ་དང་འདུལ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྒྱུ་པ་
དགུ་པོ་གང་ཡང་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ནི་མིན་ལ་གཞན་ཡིན་པར་
ཡང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་རྟོག་དཔྱད་སྤངས་པས་གཉིས་པ་དང་། དགའ་བ་སྤངས་པས་
གསུམ་པ་དང་། བདེ་བ་སྤངས་པས་བཞི་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་རྒྱུ་ལ་ཡན་ལག་
གི་སྟོན་པ་འོག་ས་ལས་འདའ་བ་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(གཟུགས་མེད་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུ་དཔྱད་པ་)ལ་བཞི། རྒྱུ་ལ་མཁའ་དང་། རྒྱུ་ལ་མཁའ་
ལས། ཅི་ཡང་མེད་པ། སྤྱི་ཅེ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཐོབ་པ་ན་རྒྱུ་ལ་མཁའ་
དེས་གཟུགས་ལ་སྟོན་དང་གཟུགས་མེད་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་མཐོང་ནས་གཟུགས་ཀྱི་འདུལ་ཤེས་བསྟོགས་
པའི་ཕྱིར། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་དང་རེག་བྱ་སོགས་ཀྱི་མཚན་མ་དང་བྲལ་བའི་ནམ་མཁའི་འདུ་

ཤེས་ཁོ་ན་བསྐྱེད་པ་ན་སྤྱི་མཉམས་སྤྱི་སྤྱོད་པའི་གཞུགས་དང་། གྲུང་དང་ཅིག་པ་སོགས་
 སྤྱི་སྤྱོད་པའི་ཐོགས་པ་དང་། གོས་རྒྱུ་སྤྱི་མཉམས་ཆལ་རིམ་སོགས་པའི་སྤྱི་སྤྱོད་པའི་སྤྱི་མཉམས་
 པའི་འདུ་ཤེས་རྣམས་ལྷན་ཆེ། དེ་དག་ལ་ཡིད་གཏང་གྲུང་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་འབྱུང་
 བའོ། །འདིའི་ཉེར་བསྐྱེད་པ་དང་དངོས་གཞིའི་དམིགས་པ་ཡང་ཉན་ས་ལས། རི་སྤྱི་དུ་དངོས་
 གཞི་ལ་སྤྱི་མཉམས་པར་མི་འབྱུག་པའི་བར་དུ་ནི་ནམ་མཁའ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་དོ། །སྤྱི་མཉམས་
 པར་ཞུགས་ནས་ནི་ནམ་མཁའ་དེ་ཉིད་དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་རང་གི་སའི་ཕུང་སོ་རྣམས་ལ་
 དམིགས་པར་བྱེད་དོ། །ཉེར་བསྐྱེད་པ་གྱི་ཆེ་ན་ནི་འོག་མའི་ཕུང་སོ་རྣམས་ལ་ཡང་དམིགས་པར་
 བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་དེའི་རིགས་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་
 བློ། རྣམ་མཁའི་འདུ་ཤེས་རགས་པར་མཐོང་ནས་དེ་བརྒྱུག་པའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁའི་ཡུལ་ཅན་
 གྱི་རྣམ་ཤེས་ཅན་གྱིས་ཐམས་ཅད་ཁྱབ་པར་མོས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་
 དེ་རགས་པར་མཐོང་ནས་དེ་བརྒྱུག་པའི་ཕྱིར་གཞུགས་ཅན་དང་གཞུགས་མེད་ཀྱི་དམིགས་པ་
 བཅའ་བ་ན་ཅི་ཡང་མ་རྟེན་ནས་དམིགས་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་སྟུང་དུ་མོས་པའོ། །བཞི་པ་ནི། ཅི་
 ཡང་མེད་དོ་སྟུང་པ་ཡང་རགས་པར་མཐོང་ནས་དེ་བརྒྱུག་པའི་ཕྱིར། འདུ་ཤེས་རགས་པ་ནི་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་སྟེ་བ་ནི་མེད་པ་མིན་ཞོ་སྟུང་དུ་མོས་པའོ། །འདི་དག་ལ་བསམ་གཏན་བཞིན་དུ་
 ཡན་ལག་རྣམ་པར་བཞག་ཏུ་མེད་དེ། ཀྱུན་བརྟུས་ལས། གཞུགས་མེད་པ་རྣམས་ནི་ཞི་གནས་
 སྤྱི་རོ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་རྣམ་པར་བཞག་པ་མེད་དོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་དེ་དག་དམིགས་
 རྣམ་སྤྱི་མཉམས་རྟོག་ནས་ཕྱི་མ་རེ་ལ་འབྱུག་པའི་ཕྱིར། གཞུགས་མེད་རྣམས་ལ་དམིགས་པའི་
 སྤྱི་ནམ་འོག་ས་ལས་འདའ་བ་ཞེས་བྱའོ། །

གསུམ་པ་(དེ་དག་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་བཞད་པ་)ནི། ཀྱུན་བརྟུས་ལས། བསམ་གཏན་དང་སོ་ལ་
 རྒྱུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོར་བསྐྱེད་པས་བསམ་གཏན་དང་སོའི་སྤྱི་བ་གསུམ་མོ། །བསམ་
 གཏན་དང་སོ་ལ་རིམ་བཞག་པ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། བསམ་གཏན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་བ་

གསུམ་གསུམ་མོ་ཞེས་བསམ་གཏན་བཞི་ལ་རྒྱུ་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་དུ་བསྐྱེམས་བས་ཚངས་
 རིས་ནས་འབྲས་བྱ་ཆེ་བྱིན་ཆད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་གསུམ་གསུམ་འབྲུབ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་
 ན་གཟུགས་ཀྱི་སྣོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དང་བཅུད་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་ཀྱི་ཆར་གྱུར་བ་གཉིས་ཀ་སྐྱེ་བའི་
 བསམ་གཏན་ཡིན་ཏེ། སྣོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་ཀྱི་བདག་འབྲས་དང་རྣམ་སྤྲིན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་དོ། །གཟུགས་མེད་བསྐྱེམས་པའི་འབྲས་བྱ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་ན་
 བེ་གནས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་ཐ་དད་པ་མེད་དོ། །དེ་ན་རྒྱུ་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོར་
 བསྐྱེམས་བས་སྐྱེ་བ་མཐོ་བ་དང་དམའ་བ་དང་རྒྱ་བ་དང་བཟང་པོར་མངོན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར།
 གཟུགས་མེད་ལ་མེད་པས་སྒྲ་འོག་གིས་བྱེ་བའི་གནས་མེད་ཀྱང་དེ་བཞི་ལ་ཆེ་རིང་ཐུང་གིས་སྐྱེ་
 བ་མཐོ་དམའ་དང་ཉོན་མོངས་མང་ཉུང་གིས་བཟང་རྒྱ་ཡོད་དོ། །འོ་ན་རྒྱུ་འབྲིང་ཆེན་པོར་སྐྱེམ་
 པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། གུས་སྦྱར་དང་རྒྱུ་སྦྱར་གཉིས་ཀ་མེད་ན་རྒྱུ་དུ་དང་། གང་བྱུང་གཅིག་
 ཡོད་ན་འབྲིང་དང་། གཉིས་ཀ་ཡོད་ན་ཆེན་པོའོ་ཞེས་འཆད་དོ། །

གསུམ་པ་དེ་ལྟར་ཐོབ་པའི་རྟགས་ཀྱི། ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་བསམ་གཏན་རྣམས་ལ་སྣོམས་བར་
 འཇུག་པའི་ཆེ་ན་ནི། ལུས་སའི་འོག་ཏུ་བྱིང་བར་སྒྲ་བ་ལྟ་བུའི་རྟགས་འབྱུང་དོ། །གཟུགས་
 མེད་པ་དག་ལ་སྣོམས་བར་འཇུག་པའི་ཆེ་ན་ནི། ལུས་ནམ་མཁའ་ལ་འཕྱར་བ་ལྟ་བུར་སྒྲ་བའི་
 རྟགས་འབྱུང་སྟེ། ཞེས་པ་ལྟར་དོ། །

བཞི་པ་(ཐོབ་པ་པོའི་གང་ཟག་)ནི། མངོད་ལས། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་རང་ས་དང་། འོག་
 སའི་རྟེན་ཅན་འོག་དགོས་མེད། །ཅེས་སྦྱིར་བཏང་ནས། སྤྱིད་ཅེའི་འཕགས་པ་ཅི་ཡང་མེད། །མངོན་
 སུམ་བྱས་ནས་ཟག་པ་ཟད། །ཅེས་དམིགས་བསམ་ལ་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །དེ་ལྟར་ན་བསམ་
 གཏན་དང་གཟུགས་མེད་འདི་དག་ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པས་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་
 སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་གལ་ཆེ་ཞིང་རྟེན་གྱི་དཔལ་ཆེ་བས་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་བཤད་མི་
 རུས་པར་མཐོང་བས་བདག་གིས་ཆེ་མོང་ཅམ་ཞིག་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་(ཚད་མེད་ཕྱེ་བྲག་རྩ་བ་ཤད་པ་)ལ་བཞི། རྒྱ། རོ་པོ། དབྱེ་བ། སྤྱ་བ་ཤད་པའོ། །དང་པོ་
 བེ། རྒྱ་ལས། བདེ་དང་སྤྱག་བསྐྱེལ་དེའི་རྒྱ་ལས། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱང་ཇེ་སྤྱེ། །རྒྱ་
 དང་བཤེས་གཉེན་རང་བཞིན་ལས། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱང་ཇེའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་བྱེད་
 སྤྱ་མས་ཚོར་བ་བདེ་སྤྱག་གཉིས་དང་། དེ་གཉིས་འཕྲེན་བྱེད་ཚོར་བ་བཏང་སྤྱོམས་ཏེ། ཚོར་བ་
 གསུམ་ལ་དམིགས་ནས་སྤྱག་བསྐྱེལ་གསུམ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པས་སྤྱང་ཇེ་བར་བྱེད་
 པའི་བྱེད། སྤྱང་ཇེའི་དམིགས་རྒྱུན་བསྟན་ཏོ། །བྱེད་བྱི་མས་རྒྱུན་ལྷག་མ་གསུམ་བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་
 རྒྱ་ནི་རྒྱའི་རྒྱུན་ཏེ། གུན་གཞིའི་སྤྱང་གི་ཟག་མེད་ཀྱི་ས་པོན་ནོ། །བཤེས་གཉེན་ནི་བདག་པོའི་རྒྱུན་
 ཏེ། ཚད་མེད་སྤྱན་པ་པོའོ། །རང་བཞིན་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཏེ། སྤྱ་ལོགས་ཀྱི་རིག་པའོ། །རྒྱུན་ལྷག་
 མ་འདི་གསུམ་ནི་བཞི་ཀ་ལ་སྤྱར་ལ། རྒྱུན་དང་པོ་ནི་རོ་པོའི་སྐབས་སུ་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་(རོ་པོ)ལ། སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་གཉིས་ལས། དང་པོ་བེ། རྒྱ་ལས། བསྟན་པའི་
 ཚངས་པ་མི་མཐུན་སྤངས། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལྡན། །དམིགས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་
 འཇུག། །སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་ཡོངས་སྤྱོད་བྱེད། །ཅེས་བྱང་པར་བཞི་དང་ལྡན་པར་བསྟན་ཏེ།
 མི་མཐུན་བྱོགས་སྤངས་པའི་བྱང་པར་ནི་རིམ་པ་ལྟར། གཞོད་སེམས་དང་། རྣམ་འཆེ་དང་། མི་
 དགའ་བ་དང་། གཞོད་སེམས་འདོད་ཆགས་རྣམས་སྤངས་པའོ། །གཉེན་པོའི་བྱང་པར་ནི་སྤང་བྱ་
 དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་ཐོབ་པའོ། །དམིགས་པའི་བྱང་པར་ནི་སེམས་ཅན་དང་ཚོས་དང་དམིགས་པ་
 མེད་པ་ལ་དམིགས་པའོ། །བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱང་པར་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྤྱོད་པར་བྱེད་པའོ། །

གཉིས་པ་(ཕྱེ་བྲག)ནི། གུན་བཏུས་སུ། བྲམས་པ་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ཏེ་
 སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བདེ་བ་དང་སྤྱད་པར་ཤོག་ཅིག་པའི་བསམ་པའི་གནས་པ་ཡང་དག་
 པར་འཕྱོར་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་
 སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་པའི་ཚོས་རྣམས་སོ། །སྤྱང་ཇེ་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་
 ཏེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་བྲལ་བར་ཤོག་ཅིག་པའི་བསམ་པའི་ཞེས་པ་སྤྱ་མ་

བཞིན་ནོ། །དགའ་བ་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ཏེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བདེ་བ་དང་མི་
འབྲུལ་བར་ཤོག་ཅིག་པའི་བསམ་པའི་ཞེས་པ་སྡེ་མ་བཞིན་ནོ། །བཏང་སྟོམས་གང་ཞེ་ན། བསམ་
གཏན་ལ་བརྟེན་ཏེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མན་པའི་བསམ་པ་གནས་པ་ཡང་དག་པར་འགྱུར་པའི་
ཞེས་བྱ་བ་སྡེ་མ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་དག་གིས་ཀྱང་གནས་དང་དམིགས་པ་དང་རྣམ་
པ་དང་ངོ་བོ་དང་གྲོགས་བསྟན་ཏེ། དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་བཞིའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་གང་
ཡང་རུང་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡིན་ལ། བྱད་པར་ཅུང་ཟད་བྱེ་ན་བདེ་བ་
དང་མི་ལྡན་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱུལ་དང་ལྡན་པ་དང་བདེ་བ་དང་ལྡན་པ་དང་ཉེ་རིང་དུ་གཙོད་པའི་རྒྱ་
ཆགས་སྤང་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། བྱད་པར་འདོད་པ་སོགས་སོ། །བཞི་
པ་ནི། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་བོ། །ལྷ་པ་ནི། སེམས་སེམས་བྱུང་ངོ་། །

གསུམ་པ་(དབྱེ་བ་)ནི། སེམས་ཅན་དང་ཆོས་དང་དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་
བྱམས་སོགས་གསུམ་མོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། བྱམས་སོགས་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་སེམས་ཅན་ནམ་
གང་ཟག་གི་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་གཅིག་དམིགས་ནས་སྤྱང་རྗེ་སོགས་སྐྱེ་བའོ། །གཉིས་པ་
ནི། སྤྱག་བསྐྱུལ་བ་པོའི་སེམས་ཅན་གྱི་རྣམས་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཆོས་ཅམ་ཞིག་གི་ངོ་བོའི་སྤྱག་བསྐྱུལ་
བ་པོ་དམིགས་ནས་བྱམས་སོགས་སྐྱེ་བའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཆོས་ཅམ་དུ་ཡང་མི་དམིགས་པ་
གཟུང་འཛིན་དང་བྲལ་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་དམིགས་པའི་བྱམས་སོགས་སོ། །ཡང་ན་འདི་དག་
གི་ཡུལ་ནི་བདེ་བ་དང་བྱད་པར་འདོད་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱུལ་གྱིས་ཉམ་ཐག་པ་དང་བདེ་བ་དང་མི་
འབྲུལ་བར་འདོད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ནི་དང་པོའི་ཡུལ་དང་། ཆད་མེད་སྟོན་པའི་
བསྟན་བཅོས་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་རིམ་པ་བཞིན་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་ཏེ། རྒྱན་ལས། བརྟན་
པ་རྣམས་ཀྱི་དེ་དག་བདེ་འདོད་དང་། །སྤྱག་བསྐྱུལ་གྱིས་ཉམ་ཐག་དང་བདེ་བ་དང་། །ཉོན་མོངས་
ཅན་དང་དེ་དག་བསྟན་བཅོས་དང་། །དེ་ཡི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་ཅེས་སོ། །དེ་ཡང་
དང་པོ་ནི་སོ་སྐྱེ་དང་། གཉིས་པ་ནི་ཉན་རང་དང་ཐུན་མོང་བ་དང་། གསུམ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་

བྱང་སེམས་ཀྱི་འོ་ཞེས་ཤུ་ལྔ་སྒྲོས་བཤད་ལ། སྒྲོ་བྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས་ནི། ཐོག་མ་སེམས་
བསྐྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་བྱམས་པ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའོ། །སྒྲིད་པ་ལ་ཞུགས་པའི་
བྱང་སེམས་ཀྱི་བྱམས་པ་ནི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའོ། །མི་སྤྱི་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་
སེམས་ཀྱི་བྱམས་པ་ནི། དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའོ་ཞེས་བྱང་སེམས་ཉིད་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་
སྐབས་གསུམ་ལ་བཞག་གོ། །

བཞི་པ་(སྐྱབ་ཤད་པ་)ནི་འབྲུམ་ཀྱི་གནོད་འཛུམས་སུ། སེམས་ཅན་ཆད་མེད་པ་ལ་དམིགས་
པ་དང་། ཆོགས་ཆད་མེད་པའི་རྒྱར་གྱུར་པ་དང་། ཆོས་ཆད་མེད་པ་ཐོབ་པའི་རྒྱར་གྱུར་པ་དང་།
ཡེ་ཤེས་ཆད་མེད་པའི་སྒྲིད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཆད་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་བཤད་པ་ནི་
སོ་སོའི་སྤྱོད་ཤེས་ལ། འདི་དག་བསྒྲོམས་པས་ལྷ་ཆངས་པར་སྤྱེ་བས་ཆངས་པའི་གནས་
པ་ཞེས་བྱང་བྱའོ། །

གསུམ་པ་(ཞུགས་པ་མཐར་ཕྱིན་ཕྱིད་)ལ་གསུམ། མཆོམས་སྒྱུར་བ་དང་། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་།
རྟོགས་དཀའ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

འབྲེལ་པ། དེ་ལྟར་འཇུག་པར་བྱས་པ་ལ་ཆོགས་སྤྱེ་བས་གསུམ་པ་ཆོགས་ཀྱི་སྦྱབ་པ།

གསེར་མེད་། འཇུག་སྦྱབ་ཀྱི་འོག་ཏུ་གསུམ་པ་ཆོགས་ཀྱི་སྦྱབ་པ་གསུངས་ཏེ། རྒྱར་བསྟན་
པ་དེ་ལྟར་ཐེག་ཆེན་ལ་འཇུག་པའི་སྦྱབ་པ་བྱས་པ་ལ་སོགས་སྤྱེ་བས་དོན་ཀྱི་རིམ་པའོ། །མདོའི་
འབྲེལ་ནི། གོ་སྦྱབ་ལས་འཕྲོས་ནས་རབ་འབྱོར་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་རི་ཅམ་གྱིས་ན་
བྱང་སེམས་ཀྱིས་གོ་ཆ་བཞོས་ཞེས་དེས་པའི་ལན་དུ། ཆོགས་དང་པོ་བཅུ་གསུངས་སོ། །དེ་
ནས་འཇུག་སྦྱབ་ལ་འཕྲོས་ནས་རབ་འབྱོར་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐེག་
ཆེན་གང་། རི་ཅམ་གྱིས་ན་ཐེག་ཆེན་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས། ཐེག་པ་དེས་གང་ནས་ངེས་པར་
འབྱུང་། ཐེག་པ་དེས་གང་དུ་གནས་པར་འབྱུང་། ཐེག་པ་དེས་གང་ཞིག་འབྱུང་བ་ལགས་ཞེས་
དེས་པ་ལ། དང་པོའི་ལན་དུ་ཐབས་མཁས་ནས་གཟུངས་ཀྱི་བར་དང་། གཉིས་པའི་ལན་དུ་སའི་

ཚོགས་དང་། གསུམ་པའི་ལན་དུ་མཐོང་སྤང་གཉེན་པོའི་ཚོགས་བཞི་དང་། བཞི་པའི་ལན་དུ་སྒྲོམ་
སྤང་རྟོག་པ་དང་པོའི་གཉེན་པོ་དང་། ལྷ་པའི་ལན་དུ་སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་པ་ལྷག་མ་གསུམ་གྱི་གཉེན་
པོ་གསུངས་སོ། །བརྒྱད་སྟོང་པར་བྲི་བ་གཉིས་པའི་འོག་ཏུ་གང་གིས་ངེས་པར་འབྱུང་ཞེས་པ་
བསྟན་ནས་བྱུག་འབྱུང་ལ། དེ་ཡང་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ལན་འབྱུང་ཞིང་ཕྱི་མ་བཞིས་རིམ་པ་ལྟར་མི་
དམིགས་པའི་རྣམ་པས་ཁམས་གསུམ་ནས། རྣམ་མཁུན་དུ་བྱང་སེམས་འབྱུང་ངོ་ཞེས་དེ་རྣམས་
ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་བསྟན་པས་མཐོང་སྤང་བཞི་དང་། དེ་བཞིས་འབྱུང་བ་མེད་དོ་ཞེས་དོན་དམ་
གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲོམ་སྤང་བཞིའི་གཉེན་ཚོགས་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་(སྤྱིར་བསྟན་པ)ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། བཅེ་དང་སྤྱིན་ལ་སོགས་པ་བྱུག །ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་བཅས་པ་དང་། །

བྱང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་གང་དང་། །ཐབས་ལ་མཁས་པ་གང་ཡིན་དང་། །

ཡེ་ཤེས་དང་ནི་བསོད་ནམས་དང་། །ལམ་དང་གཟུངས་དང་ས་བཅུ་དང་། །

གཉེན་པོ་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ཡི། །རིམ་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། །

གསེར་སྤང་། གངས་ཀྱི་རིམ་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་གི་ན། ཚོགས་ཀྱི་སྐྱབ་
པ་ཡིའོ། །གང་ན། བཅེ་བ་ནས་གཉེན་པོའི་བར་གྱི་ཚོགས་བཅུ་བདུན་ནོ། །བཅུ་བདུན་པོ་འདི་
ཡང་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་རྣམ་པ་ལྟར་བསྐྱུས་པ་ལྟར་གནས་པས། དང་པོ་བསམ་སྦྱོར་གྱི་དབང་
དུ་བྱས་པ་ལ་བསམས་པས་བསྐྱུས་པ་བཅེ་པའི་ཚོགས་ནི། དེས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ན་སེམས་ཅན་དཔྱུལ་བའི་མེའི་ཕྱང་པོ་རྩི་སྟེང་ཡོད་པ་དེ་དག་ཐམས་
ཅད་ཞི་བར་བྱས་ཤིང་སེམས་ཅན་དཔྱུལ་བ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱུལ་རབ་ཏུ་བཅིལ་ནས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དགྲ་བོཅམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་བྱུག་འཆོལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བའི་
སྤྱ་བརྗོད་དོ་དབྱངས་རྩིས་སུ་སྒྲོག་གོ། །དེའི་ཆེ་སེམས་ཅན་དཔྱུལ་བའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཀྱང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱ་དེ་ཐོས་ནས་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ཐོབ་སྟེ། དེ་དག་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་དེས་

སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་དེ་དག་ནས་རྣམ་པར་ལྟོང་ངོ་། །དེ་དག་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་དེ་དག་ནས་
རྣམ་པར་ལངས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གང་དང་གང་ན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་
བཞུགས་ཤིང་འཆོ་སྦྱང་བ་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་སྦྱེ་སྦྱེ་ལྷ་དང་མིའི་སྦྱེ་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཏེ། ཞེས་
འགྲོ་བ་གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །འདིའི་སྐབས་སུ་སྟོག་ཆགས་རྣམས་སྟུག་
བསྐལ་དང་བལ་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པས་སྦྱང་རྩེ་བསྐྱེད་ཏེ། །རེ་རེའི་མཐར་ཆོགས་
ཞེས་འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་སྦྱར་ངོ་། །

སྦྱར་བས་བསྐྱས་པ་ལ་སྦྱིན་སོགས་དུག་ལས། སྦྱིན་པ་ནི། ཟས་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ཟས་
སྦྱིན། མིའི་ཡོ་བྱད་གང་ཅི་ཡང་རྩང་བའི་བར་དུ་བྱིན་ནས་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་
ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་པར་བྱིན་དུག་དང་ལྷན་པའི་ཆོས་བསྐྱེད་པ་འདི་ཉིད་དོ། །ཞེས་སོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་
ནི། དེ་འཁོར་ལོས་སྦྱར་བའི་དབང་བྱུག་དེ་ལ་གནས་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་དགེ་བ་བརྩའི་ལས་
ཀྱི་ལམ་ལ་རབ་ཏུ་འགོད་དོ། །ཞེས་སོ། །བཟོད་པ་ནི། བརྒྱ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདག་
ལ་རྩོལ་བ་དང་ཁུ་ཚུར་དབྱིག་པས་རྟེན་ཅིང་མཆོན་གྱིས་འདེབས་ཀྱང་དེ་ལ་བདག་གིས་འཁྱུག་
པའི་སེམས་འགའ་ཅམ་ཡང་བསྦྱེད་པར་མི་བྱ་ཞིང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བཟོད་པ་དེ་འདྲ་
བ་ལ་རབ་ཏུ་དགོད་པར་བྱའོ་སྟུམ་མོ། །ཞེས་སོ། །བཙོན་འགྲུས་ནི། བྱང་ཆེན་རྣམ་མཁེན་ཉིད་
དང་ལྷན་པའི་སེམས་བསྦྱེད་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་བཙོན་འགྲུས་ལ་
ཡང་དག་པར་སྦྱོར་ཞིང་། ཞེས་སོ། །བསམ་གཏན་ནི། བྱང་ཆེན་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་
ལ་གནས་ཤིང་ཆོས་གང་ལ་ཡང་རྣམ་པར་གཡེང་བའམ་རྣམ་པར་གཡེང་བ་མེད་པར་ཡང་དག་
པར་རྟེན་སུ་མི་མཐོང་བར་བསམ་གཏན་གྱི་པར་བྱིན་ལ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་སོ། །ཤེས་
རབ་ནི། བྱང་ཆེན་ཆོས་གང་ཡང་ཚུ་རོལ་ལམ་པ་རོལ་མི་དམིགས་ཏེ་རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་ན་བྱང་
ཆེན་ཡུལ་ལ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་མ་བཞག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོགས་བཞེ་ལས།

མཉམ་གཞག་གིས་བསྐྱུས་པའི་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ནི་ཞི་གནས་ནི། བྱང་ཆེན་གྱི་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་
ཤིང་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གསྐྱའི་སྤྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་དག་ཏུ་སོང་ཞིང་། ཇི་ལྟར་
བདག་སྤྱོད་པའི་པར་བྱིན་ལ་གནས་པ་དེ་བཞིན་ཏུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་དག་ན་སེམས་ཅན་
ཇི་སྟེད་ཅིག་འཁོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤྱོད་པའི་པར་བྱིན་ལ་ཡང་དག་པར་བསྐྱུལ་ཞིང་།
ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལྷག་མཐོང་ནི། དཔེར་ན་སྐྱུ་མའི་མཁན་པོ་འཇམ་སྐྱུ་མའི་མཁན་པོ་འཇམ་
'བྱ་མཁས་པ་ཞིག་གིས་ལམ་པོ་ཆེའི་བཞི་མདོར་འདུག་སྟེ། སྐྱེ་པོ་མང་པོའི་ཚོགས་ཀྱི་མདུན་
ཏུ་སྐྱེ་པོ་མང་པོའི་ཚོགས་ཤིག་མདོན་པར་སྐྱུལ་ཏེ་འདི་སྐྱམ་བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཆད་མེད་
གངས་མེད་པ་འདི་དག་པར་བྱིན་བྱག་ལ་དགོད་པར་བྱའོ། །རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལ་དགོད་པར་
བྱའོ་སྐྱམ་བྱ་སེམས་བསྐྱེད་པར་གྱུར་ན། རབ་འབྱོར་དེ་ཇི་སྐྱམ་བྱ་སེམས་སྐྱུ་མའི་མཁན་པོ་འཇམ་
སྐྱུ་མའི་མཁན་པོའི་མཆན་བྱ་དེས་སེམས་ཅན་གང་ཡང་བྱིན་བྱག་ལ་དགོད་པར་བྱས་པ་ཡོད་དམ།
རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལ་དགོད་པར་བྱས་པ་ཡོད་དམ། གསོལ་བ་བཙེལ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་མཆིས་
སོ་ཞེས་དཔེར་མཛད་ནས་དེ་བཞིན་ཏུ་བྱང་ཆེན་གྱིས་སེམས་ཅན་བྱིན་བྱག་ནས་རྣམ་མཁྱེན་
གྱི་བར་ལ་དགོད་པར་བྱའོ་སྐྱམ་བྱ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་སེམས་ཅན་གང་གི་དོན་ཏུ་ཡང་སེམས་
བསྐྱེད་པ་མེད་དོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ཞི་ལྷག་གཉིས་ནི་ཟུང་ཡིན་ལ་དེ་གཉིས་འབྲེལ་བ་སྟེ་
མཉམ་པར་འཇུག་པའི་ལམ་ནི། བཙེལ་ལྡན་འདས་གཟུགས་ནི་མ་བཅེངས་མ་གྲོལ་བའོ། །ཆོར་
བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་མ་བཅེངས་མ་གྲོལ་བའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་
ལ་རྒྱལ་སྤྱོད་རྣམས་འཁོར་བ་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྲིད་པར་མི་འཆིང་ལ།
གཞན་དོན་ལྟར་ལེན་པའི་སྟོང་རྟེན་སྲིད་པ་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་གྲོལ་བར་མི་བྱེད་པས་མདོ་འདི་
དག་གིས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཚོགས་བསྐྱར་ཏོ། །དེ་ཡང་ཉི་སྤང་ལས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྟོང་
རྟེན་ནི། །སྲིད་པར་དགའ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། །སྒོ་ཡིས་དེར་ནི་གནས་པ་དང་། །བཞུགས་པས་རྟེན་
སྐྱ་སེམས་མ་ཡིན། །སེམས་ནི་བྲན་པས་བཅེངས་གྱུར་པ། །བྱི་རོལ་ཏུ་ནི་མི་འཇུག་ཅིང་། །སོ་

སོར་རྟོགས་པའི་ལྷག་གིས་ནི། །རིག་པ་འབྱོར་ལྷན་གནས་ཐོབ་བྱེད། །སྦྱོར་བ་ཡོངས་སྒྲུབ་ལ་
བརྟེན་ནས། །འགའ་ཞིག་ཟུང་ན་འདའ་འགྱུར་ཞིང་། །འདིག་རྟེན་ལེགས་སྒྲུབ་ལ་བརྟེན་ནས།
ལ་ལ་འཁོར་བར་འཁོར་བར་འདོད། །ཅེས་ཏེ་ཆོགས་བཅད་དང་པོས་སྦྱང་རྗེས་སྤྱིད་པར་གནས་
ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེའི་སྦྱོན་གྱིས་མི་འཆིང་བ་དང་། གཉིས་པས་ཞི་གནས་ཀྱིས་མི་གཡེང་ཞིང་
ལྷག་མཐོང་གིས་བསྐྱལ་བས་འདོད་པ་འགྲུབ་པ་དང་། གསུམ་པས་ཞི་བ་ལྷུང་ལེན་པ་དང་མི་ལེན་
པའི་རྒྱ་བརྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་བཅུ་པོ་འདི་ནི་གོ་ཆ་བགོས་པའི་སྦྱོར་འབྲུག་པའི་རྒྱ་མཆན་བརྟན་པའི་
སྒོ་ནས་གསུངས་ལ། གོ་ཆ་བགོས་པ་ཡང་དོན་དམ་པར་གོ་བགོ་བ་མེད་པར་ཤེས་ནས་ཐ་སྙད་དུ་
སེམས་ཅན་བསྐྱལ་བའི་ཁུར་ཁྱེར་བའོ། །བཞི་པ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པས་བསྐྱུས་པའི་ཐབས་
མཁས་ནི། རབ་འབྱོར་བྱིན་དུག་ནི་བྱང་ཆེན་གྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྟེ། ཞེས་སོ། །འདི་ནམ་མཁའ་
ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་བྱིན་དུག་ལ་སྦྱོད་ཅིང་དེ་ཡང་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་དང་
ཐུན་མོང་དུ་བྱས་ཏེ་རྟོགས་བྱང་དུ་བསྡུ་བས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའོ་ཞེས་གསུང་ངོ། །

གསུམ་པ་ལྟ་བ་དང་སྦྱོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོགས་གཉིས་ལས་ལྟ་བས་བསྐྱུས་པའི་
ཡེ་ཤེས་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། སྦྱོད་པས་བསྐྱུས་པ་བསོད་ནམས་ནི། དེ་ལ་དཔའ་བར་འགྲོ་བ་
ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འདྲིན་གང་ཞེ་ན། ཉིང་དེ་འདྲིན་གང་གིས་ཉིང་དེ་འདྲིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱོད་
ཡུལ་ལ་སྦྱོད་པ་སྟེ་འདི་ནི་དཔའ་བར་འགྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འདྲིན་ཏོ། །ཞེས་སོགས་ཏེ། རམ་
མཁའ་ལྟར་ཆགས་པ་མེད་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་ཞིང་གོས་པ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འདྲིན་གྱི་བར་བརྒྱ་ཙ་
གཅིག་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཏེ། བསོད་ནམས་མང་པོ་སྦྱོར་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། མོས་
བསྡུ་ཡི་རང་གི་ཡིད་བྱེད་གསུམ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བའི་རྟེན་བྱེད་པས་སོ། །

བཞི་པ་འབྲས་བུ་སྦྱབ་པ་དང་དམིགས་པ་འདྲིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོགས་གཉིས་
ལས། འབྲས་བུ་སྦྱབ་པས་བསྐྱུས་པ་ལ་ནི། བྱང་ཆེན་གྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་བྲན་པ་ཉི་
བར་བཞག་པ་བཞེ་སྟེ། ཞེས་སོགས་སོ། །འདིར་ཐེག་ཆེན་བཅུ་བདུན་བརྟན་ཏེ། དན་ཉི་ནས་

འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་གི་བར་སྡེ་ཆོན་བདུན། རྣམ་ཐར་སློ་གསུམ། ཤེས་པ་བརྟུ་གཅིག་དབང་
 སོ་གསུམ། ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ། རེས་བྲན་བཅུ། སྟོམས་འཇུག་ལ། སྟོབས་མི་འཛིགས་པ་སོ་སོ་
 དེག་པ། མ་འབྲེས་པའི་ཐེག་ཆེན་ནོ། །སྤར་གྱི་ཕྱིན་བྲུག་སྟོང་ཉིང་ཉིང་ངེ་འཛིན་འཆད་འགྱུར་གྱི་
 གཟུངས་གྱི་ཐེག་ཆེན་དང་བཅས་པས་ཉེར་གཅིག་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ལྷ་པོ་བ་དམིགས་པ་འཛིན་པས་
 བསྐྱུས་པ་བྲན་ཤེས་གྱིས་ཆོས་གྱི་ཆོག་དོན་འཛིན་པའི་གཟུངས་ནི། །ཨ་ཞེས་བྲུ་བ་ནི་གདོད་མ་
 རས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་སྟོལོ། །ར་ཞེས་བྲུ་བ་ནི་རྩལ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་གྱི་སྟོལོ། །པ་ཞེས་བྲུ་བ་ནི་དོན་དམ་པ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་སྟོལོ། །ཅ་
 ཞེས་བྲུ་བ་ནི་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་སྟོལོ། །ན་ཞེས་བྲུ་
 བ་ནི་མིང་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་སྟོལོ། །ཞེས་སོགས་སོ། །

ལྷ་པོ་ཡོན་ཏྲན་གྱི་ཉེན་བྱེད་པའི་ས་དང་ཉེས་པ་སེལ་བའི་གཉེན་པོ་ནི་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །
 གཉེས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་བཞི། སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ངོ་སོ། རི་ལྟར་སྐྱབ་ཚུལ། སྐྱབ་པའི་ངེས་ཆེག
 སྐྱབ་པའི་གངས་ངེས་སོ། །དང་སོ་ནི།

འགྲེལ་པ། ཞེས་བྲུ་བ་གསུངས་ཏེ། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་སོ་དང་། སྤྱིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་།
 བཟོད་པ་དང་། བཙོན་འགྲུས་དང་། བསམ་གཏན་དང་། ཤེས་རབ་དང་། ཞི་གནས་དང་། ལྷག་
 མཐོང་དང་། ཟུང་བྱ་འགྲེལ་པའི་ལམ་དང་། ཐབས་མཁས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་། བསོད་ནམས་
 དང་། མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་དང་། ཆོག་ལ་སོགས་པའི་གཟུངས་དང་།

གསེར་བྱེད་། སེམས་ཅན་གངས་མེད་པ་རྣམས་ཐེག་གསུམ་གྱི་མྱང་འདས་ཐོབ་བར་བྱེད་
 པའི་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་སོ་དང་། བསམ་པ་སྤྱིང་བཅེ་བ་དང་བྲལ་ཞིང་ཐབས་པར་ཕྱིན་དང་མི་ལྡན་པས་
 འགའ་ཡང་མྱ་ངན་ལས་སྒྲོ་མི་རུས་པས་སྤྱིང་རྩེས་ཡིད་གདུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱིན་བྲུག་གིས་
 བསྐྱུས་པའི་བདེ་བ་བཞི་གཞན་ལ་སྐྱབ་སྟེ། འདི་ལྟར་སྤྱིན་པ་གཏོང་བ་ན་མོད་ལ་འདོད་པ་རྩོགས་
 པས་དེས་ནི་དེའི་བདེ་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་བཞོད་པས་བདེ་འགྱུར་ལུས་འཛིན་པས་དེས་ནི་

མ་འོངས་པའི་བདེ་བ་དང་། བཟོད་པ་བརྩོན་འགྲུས་བསམ་གཏན་གསུམ་ལ་བཀོད་པས་འབྲས་
བྱ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་རྒྱ་དང་རྗེས་མཐུན་པ་ཁོ་ན་འབྲུབ་པས་དེ་གསུམ་གྱིས་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་
བདེ་བ་དང་། ཤེས་རབ་ལ་བཀོད་པས་ངེས་ལེགས་འཁོར་བར་གཏན་མི་ལྟོག་པ་འཛོལ་བས་
གཏན་དུ་བའི་བདེ་བ་སྐྱབ་པོ། །ཕྱིན་དུག་གི་ཐབས་དང་ལྡན་པ་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་སྟེ་བས་གཞན་
དོན་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཞི་གནས་དང་། དེ་ཐོབ་པ་ལ་ལྷག་མཐོང་སྟེ་བ་ཞི་གནས་ཀྱི་ཡུལ་
མི་དཔེགས་པར་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་དང་། དེས་སྟོང་ཉིད་ལ་དཔེགས་པ་ན་ཐེག་དཔན་དུ་
ལྷུང་སྲིད་པས་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྲིད་ཞིའི་མཐར་མི་ལྷུང་བའི་བྱང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་
དང་། བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཆོགས་དང་ལྡན་པ་ནི་ནམ་མཁུན་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་
པའི་བྱིར་དེའི་འོག་ཏུ་ཐབས་མཁས་དང་། དེ་ཤེས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ལ་སློབ་པའི་བྱིར་དེ་
ནས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། དེ་ལ་གོམས་པས་ནི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་དང་ཉིང་
དེ་འཛིན་གྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལས་བསོད་ནམས་འབྱུང་བས་དེ་ནས་བསོད་ནམས་
དང་། ཆོགས་གཉིས་ལ་གོམས་པས་ནི་ཆོས་སོ་བདུན་ལ་འབད་པས་མཐོང་བ་དང་སོགས་པས་
སྒྲོམ་པ་དང་མི་སློབ་པ་དང་ལམ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱང་སྟེ། དེ་ཡང་མི་སློབ་པ་དང་ཆོགས་ལམ་ནི་
སྦྱིར་ལམ་ཆོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཅམ་ཡིན་པས། སྐབས་སུ་བབ་པ་ནི་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་སྦྱིར་
ལམ་དང་མཐོང་སྒྲོམ་གཉིས་ནམས་ཡིན་ནོ། །ལམ་དང་ལྡན་པ་ནི་ཨ་ལ་སོགས་པའི་ཡི་གེའི་
དོན་བསམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་དུ་མར་ཆོས་སྟོན་པའི་རྒྱའི་བླ་པ་གཏུགས་པ་མེད་
པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་དེ་ནས་ཆོག་དང་སོགས་པས་དོན་དང་། གསང་སྔགས་དང་། བཟོད་པའི་
རྒྱའི་གཟུངས་སོ། །

གཟུངས་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ཀྱང་རི་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན། འདི་ལ་བཞི། རོ་བོ། དབྱེ་བ། བྱེད་ལས།
ས་མཚམས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། ཐུན་མོང་གི་རོ་བོ་ནི། འབྲེལ་ཆེན་ལས། གཟུངས་ཀྱི་
རང་བཞིན་བློན་པ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཉེ་བློན་པ་དང་ཤེས་རབ་ཁྱད་པར་ཅན་གཟུངས་

ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །ཐུན་མོང་མེན་པའི་ངོ་བོ་བཟོད་པ་འཛོལ་པའི་རྒྱར་གྱུར་པ་དང་།
གསང་སྤྲུགས་དང་། ཆོག་གམ་ཆོས་དང་། འོན་གྱི་གཞུངས་ཏེ་བཞི་འོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ཨ་ར་པ་
ཅ་ན་ལ་སོགས་པའི་ཡི་གེ་དེ་དག་སྐྱེ་འགག་དང་འབྱུང་བ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་
དོན་དུ་མོས་ཏེ་བསྐྱོམས་པས་སྒྲོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པ་ན། དེའི་དོན་ལ་མི་སྐྱབ་པའི་བཟོད་
པ་སྐྱེ་སྐྱེ་དེའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་བླ་ཤེས་ནི་བཟོད་པའི་གཞུངས་སོ། །དེས་ན་བཟོད་པ་ཉིད་ལ་མི་
བྱ་བར་དེའི་རྒྱ་ལ་ཡང་བྱ་སྟེ། འབྲུམ་གྱི་གཞོན་འཛོམས་ལས། བཟོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཐོབ་པའི་རྒྱའི་
ཉིང་དེ་འཛིན་སྒྲོམ་པའི་ཆེ་ཤེས་རབ་དང་བླ་པ་ལ་བཟོད་པ་འཛོལ་པའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་གཞུངས་
ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། དུམ་གསུམ་གཞོན་འཛོམས་ལས་ཀྱང་། བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་རྒྱར་གྱུར་
པའི་གཞུངས་ཞེས་བསམ་སོ། །གཞན་ཡང་དེ་ལས་གཞུངས་འདི་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་འདི་ལྟར་ཡང་
བཤད་དེ། ཏ་བྱ་སྤྱ། ཨི་རི་མི་རི། ཀི་རི་མི་ལྷ་ན་བྱ། པ་དུ་ནི་སྤྱ་སྤྱ། ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་སྟུང་
དུ་བརྟགས་པ་ན་དེ་དག་ལ་བརྗོད་བྱ་མ་མཐོང་ནས་བརྗོད་བྱ་མེད་པ་ཉིད་འདིའི་བརྗོད་བྱའོ་སྟུང་
དུ་དེས་པར་བྱེད་ཅིང་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་དང་བྲལ་བར་སྒྲོམ་མོ། །དེས་མཆོན་ནས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱས་པས་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱན་བརྟགས་གྱིས་སྟོང་པར་མཐོང་བ་ན་
ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྗོད་བྲལ་དུ་རྩོགས་པས་དགའ་བ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་ཏེ་དེའི་ཆེ་ན་དེས་གཞུངས་ཐོབ་
པར་འགྱུར་རོ། །གཞུངས་ཐོབ་པའི་མཐུས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ས་དང་པོ་སྐྱེ་བ་དང་མཐུན་པའི་བཟོད་པ་
ཆེན་པོ་སྐྱེ་སྐྱེ་དོན་དམ་ལ་བཟོད་པས་བཟོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། བྱང་སེམས་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་དབང་ཐོབ་པས་སེམས་ཅན་གྱི་ཡམས། ཉེར་
འཆེ་འབྲུག་པ་སྤྲིག་པ་ལ་སོགས་པ་ཟད་པའི་ཆེད་དུ་ཆོ་གའི་བྱང་པར་འདི་ལྟ་བུས་དོན་དེ་འགྲུབ་
པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་སྟོན་ལམ་གྱི་མཐུས་བྱིན་གྱིས་ཆོབ་ཅིང་བཟླབས་པ་ལྟར་
དུ་དོན་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་རིང་དུ་གནས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་བླ་ཤེས་ནི་གཞུངས་མཆོན་
ཉིད་པ་ཡིན་ལ། སྤྲུགས་གྱི་ཡི་གེ་རྣམས་ཡུལ་ལ་ཡུལ་ཅན་གྱིས་སམ་འབྲས་བྱ་ལ་རྒྱའི་མིང་

གཤམ་བཏགས་ནས་ཐུགས་གྱི་གཞུངས་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་མཆོད་མ་ན་ནི་ཤེས་པ་དང་ཏ་སྐྱོང་པ་
སྟེ་ཡེ་ཤེས་དང་སྐྱོང་རྗེ་དེ་ཉིད་ཤེས་པ་དང་འཕྱོ་བ་སྐྱོང་པ་སྟེ་གསུམ་གསུམ་སོ། །ནམ་མཁུན་
གྱི་གཞིར་གྱུར་བས་གསུམ་གསུམ་གྱི་གཞི་ཞེས་བྱང་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། ས་ཐོབ་ནས་ཕྱོགས་
བཅུད་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྟོན་ཆོས་མ་སྐྱོང་བའི་ཆོས་ཀྱི་ནམ་གངས་གངས་མེད་པ་བསྟན་པ་
ནམས་དུས་གཅིག་དུ་འཛིན་པར་བྱས་པའོ། །བཞི་པ་ནི། རིམ་པ་དེ་ལྟ་བུས་ཆོས་ཀྱི་དོན་འཛིན་
པར་བྱས་པའོ། །དེ་ལྟར་ཨ་པ་སོགས་པའི་ཡི་གེ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་
པར་བྱེད་པ་ན། དཔེ་ཤེས་ཀྱི་གཞུངས་དེ་དག་སྟེ་བས་དེ་དག་ལ་གཞུངས་ཀྱི་སྟོ་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(དེ་ལ་)ནི། ཆེ་འདིར་ཆེད་དུ་མ་བཅུལ་གྱང་སྟེ་བ་ལྷ་མར་སྤངས་པའི་ནམ་སྟོན་
 གྱིས་ཐོབ་པ་དང་། འདིར་ཐོས་བསམ་ལ་འབད་བས་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་དོན་དུ་མ་སྤྱར་བར་འཛིན་ཅུས་
 པ་དང་། གྲོམ་བྱང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འཛིན་བར་ཅུས་པའི་གཞུངས་གསུམ་ལས།
 དང་པོ་གཉིས་ནི་ཆུང་དུ་དང་བྱི་མ་ནི་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་ས་ལ་མ་ཞུགས་པ་མོས་པ་སྟོང་
 པ་རྣམས་ཀྱི་ཆུང་། མ་དག་ས་བདུན་གྱི་འབྲིང་། དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་ཆེན་པོ་སྟེ། མདོ་སྟེང་རྒྱ་
 ལས། རྣམ་སྟོན་ཐོས་ལ་གོམས་པ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་གཞུངས་དག་ནི། ཆུང་དུ་དང་ནི་ཆེན་
 པོ་སྟེ། ཆེན་པོ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ། ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་(ཁྱེད་ལས་)ནི། དེ་ཉིད་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་དང་ཡང་། །དེ་ལ་ཡང་
དག་བརྟེན་ནས་ནི། །རྟག་ཏུ་དམ་པའི་ཆོས་དག་གྱང་། །རབ་ཏུ་སྟོན་ཞིང་འཛིན་པར་བྱེད། །ཅེས་
པ་ལྟར་རང་གིས་འཛིན་ཅིང་གཞན་ལ་སྟོན་པའོ། །

གསུམ་པ་^(ས་མཆོང་ས་)ནི། གསུམ་གྱི་གནོད་འཛིན་ས་ལས། བཟོད་པའི་རང་བཞིན་ཏུ་གྱུར་
པའི་གཞུངས་སྒར་བཤད་པ་དེ་ནི་ཕྱོད་གྱི་རྒྱ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་རྣམས་མོས་པས་སྐྱོད་པའི་ས་
ལ་འཛོལ་པོ། །གཞན་གཞུངས་གསུམ་པོ་ནི་བསྐྱལ་པ་གྲངས་མེད་པ་དང་པོ་འདས་ནས་ས་དང་པོ་
ལ་མོགས་པ་ལ་འཛོལ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་ཐོབ་པ་ནི་གཞུངས་གྱི་དབང་

དུ་བྱས་ལ། མོས་སྦྱོང་ནི་ཆོགས་སྦྱོར་གཉིས་ཀ་ལ་བྱས་ནས་སྔ་མ་ལ་བཟོད་པའི་རྒྱ་ཉིད་དང་བྱི་
མ་ལ་དེ་དང་དེའི་རྒྱའི་གཟུངས་གཉིས་ཀ་བཞག་གོ། །རྣམ་སྤྲོད་དང་ཐོས་ལ་གོམས་པ་ནི་ལམ་དུ་
མ་ཞུགས་པ་ལ་ཡང་ཡོད་དོ། །གཟུངས་ཐོབ་པའི་ཆོགས་པའི་གནས་སྐབས་ནི་ཡོན་ཏན་བྱི་མ་བྱི་
མའི་ཉེན་བྱེད་པས་དེ་ནས་ས་དང་། མཐོང་སྒོམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་སས་རང་རང་གི་སྤང་བྱ་སྦྱང་
བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་བས་གཉེན་ཆོགས་སུ་འགྱུར་བས་དེ་ནས་གཉེན་ཆོགས་བསྟན་ཏོ། །
གཉིས་པ་(རི་ལྟར་སྐྱབ་ཚུལ་)ནི།

འབྲེལ་པ། ས་དང་། གཉེན་པོ་རྣམས་མི་དམིགས་པས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལས་མི་འདའ་
བར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དོན་མཐའ་དག་སྐྱབ་པས་སྤྱང་རྗེ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་གིས་ཡང་དག་པར་
འགྲུབ་པའི་ངོ་བོས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་འབྱེན་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་ན་སྤྱང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་
ཆོགས་ཡིན་པས་ཆོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་རྣམ་པ་བཅུ་བདུན་ནོ། །

གསེར་ཕྱེད་། སྐྱབ་པོ། །གང་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དོན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པ་མཐའ་
དག་གོ། །རི་ལྟར་ན། དེ་ཁོ་ནར་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་མི་དམིགས་པར་ཆོགས་པས་དོན་དམ་དང་
ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྐྱུ་མ་ལྟར་དམིགས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལས་མི་འདའ་
བར་རོ། །གང་དག་དོན་དམ་དུ་བསྒྲོམ་བྱ་སོགས་མི་འབྱོར་བའམ་མེད་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བསྒྲོམ་
པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་བཞགས་པ་འམ་འཛོག་པ་ཀུན་རྫོབ་ལས་མི་འདའ་བའི་དོན་དུ་འདོད་པ་དང་།
ཀུན་རྫོབ་ལས་མི་འདའ་བ་ཡང་དེས་ཆོག་གི་ཁོངས་སུ་སྦྱང་པ་ནི་དོན་མིན་ནོ། །གང་གིས་ན།
བཅེ་བ་ནས་གཉེན་པོའི་བར་བཅུ་བདུན་གྱིས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱན་སྤང་ལས། །རི་སྐྱད་བཤད་
པའི་གོ་རིམ་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལས་མི་འདའ་བར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མ་
ལུས་པར་སྤྱང་རྗེ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་སྐྱབ་པས། །ཞེས་སོ། །འདིས་ནི་ཁ་ཅིག་སྤྱང་
རྗེ་སོགས་སྐྱབ་རྒྱའི་ཆོགས་བཅུ་བདུན་དུ་བྱས་ནས་དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཆོགས་སྐྱབ་བཅུ་བདུན་བྱར་
དུ་འཆད་པ་ཡང་བཞག་གོ། །

གསུམ་པ་(སྐྱབ་པའི་ངེས་ཆེག་)ནི། སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོགས་ཡིན་ཏེ། སྙིང་རྩེ་ལ་
 སོགས་པ་བརྩ་བདུན་འདི་དག་གིས་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོ་འཛིན་པ་ལས་དེར་འབྲིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། ཆོགས་ལ་སི་རྩ་ར་ཞེས་འབྲུང་ལ་སི་ནི་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ། རྩ་ནི་ངོ་བོ། ར་ནི་འཛིན་པ་
 སྙེ་མདོར་ན་བྱང་ཆེན་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་སོ། །འབྲས་བུར་འཛིན་
 ཚུལ་ཡང་སྙིང་རྩེ་སོགས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་མ་ལུས་པ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་སློན་ནས་སྐྱབ་པས་སོ། །ཡི་
 གེ་ཁ་ཅིག་ལས་འགྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཞེས་པ་མ་དག་སྟེ། ཉི་སྤང་ལས། སྙིང་རྩེ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་
 འདི་དག་ནི་རྩོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ངོ་བོའི་དོན་གྱིས་ན་ཆོགས་
 ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་སོ།

བཞི་པ་(སྐྱབ་པའི་གངས་ངེས་)ནི། ཆོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ནི་དབྱེ་གཞིའོ། །དབྱེ་ན་གངས་བརྩ་བདུན་
 བོ། །རྩུ་མཆན་ནི་སྙིང་རྩེ་ནས་གཉེན་པོའི་བར་བརྩ་བདུན་ནི་ཆོགས་ཡིན་པས་སོ། །གངས་ངེས་
 འདི་ནི་འཕགས་པས་མཛད་པ་ལྟར་སློབ་དཔོན་དང་ཤུཌི་ཨ་ལྷ་རད་ཀེར་བྱང་རྩ་བྱིས་ཀྱང་བཞེད་
 ལ། རྣམ་འགྲེལ་དུ། ལམ་དང་ས་བརྩ་གང་ཡིན་དང་། །ཞེས་ཅ་བར་གཟུངས་ཆེག་གིས་མ་བེན་
 བར་བྱས་ཤིང་འགྲེལ་བར་དེ་ལས་ཆོགས་ཀྱི་ནང་དུ་འབྲེན་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་
 གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྩུ་མཆན་དུ་བྱས་ནས་ཡེ་ཆོགས་ཉི་ཤུར་གཅིག་གིས་མ་ཆང་བ་
 ཞེས་འཆད་པ་ནི། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གང་དང་ཡང་མི་མཐུན་ཞིང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་མདོ་ཆེག་ཅམ་
 ཡང་མ་མཐོང་བར་གསལ་ལོ། །འདིར་ཆོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ཞེས་པ་སྐྱབ་པ་གཞི་མཐུན་པར་སྐྱར་
 ཏེ། ཉི་སྤང་ལས། ཆོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་རྣམ་པ་བརྩ་བདུན་ནི་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། འདི་རྩ་སྟེ་སྙིང་རྩེ་
 ཆེན་པོའི་ཆོགས་དང་ཞེས་པ་ནས་གཉེན་པོའི་ཆོགས་སོ་ཞེས་པའི་བར་དུ་གསུངས་སོ། །འོ་ན་
 ལམ་གྱི་ཆོགས་སྟོང་ལམ་ན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་དང་ཞེས་པས་ཤེ་
 བ། དེ་ལྟར་འབྲུང་བ་ནི་ཉི་སྤང་ལས། དཔ་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་ནས་བཅུ་མས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དེ་དག་གིས་ནི་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་བསྐྱས་པ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལམ་གྱི་ཆོག་གསུམ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡང་
མཐོང་སྒོམ་ལམ་ཆོག་གསུམ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའམ་མཐོང་ལམ་དབུས་ན་གནས་པས་དེ་ལ་སོགས་སྒྲི་
སྒྲུར་བས་སྒྲི་གཉིས་ཀ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །འདིར་ཐོག་མ་བློ་ཉེ་ནས་ཐ་
མ་མ་འདྲེས་པའི་བར་ལ་བཤད་ཀྱང་ངེས་འབྱེད་དང་པོ་གསུམ་དང་ཆོག་གསུམ་ལམ་གྱི་སྐྱབས་དང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བསྟན་པ་ནི་ཞར་བྱུང་གི་མདོ་ཡིན་ཏེ། དེགས་པ་འདི་ཡེ་ཤེས་དང་
བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་གསུམ་ལ་ཡང་སྒྲུར་རོ། །དེ་ལྟར་མངོན་ཏྟགས་པལ་མོ་ཆེ་ལ་སྐྱབས་ཀྱི་མདོ་
དང་ཞར་བྱུང་གི་མདོ་རེ་རེ་ཡོད་པ་བྱེད་དགོས་སོ། །

གསུམ་པ་(རྟོགས་དཀའ་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ཡེ་ཤེས་དང་། ས་དང་། གཉེན་པོའི་
ཆོག་གསུམ་རྟོགས་དཀའ་བ་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པའོ། །ཕྱི་མ་འདི་གཉིས་རྟོགས་དཀའ་བར་དགོངས་
ནས་རྗེ་བཙུན་གྱིས་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ་མཛད་ལ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་དང་པོ་ལ་ཡང་མཛད་
དོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་དང་། ཡུལ་སྟོང་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

འགྲེལ་བ། དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་གསུམ་ནི། ནང་དང་། ཕྱི་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་དང་། སྟོང་བ་
དང་། ཆེན་པོ་དང་། ཉོན་དམ་པ་དང་། འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་དང་། མཐའ་ལས་འདས་
པ་དང་། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་དང་། རྟོར་བ་མེད་པ་དང་། རང་བཞིན་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་
དང་། རང་གི་མཆོན་ཉིད་དང་། མི་དམིགས་པ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། དངོས་
པོ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་དང་། གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་
རྣམ་པ་ཉི་ཤེས་པའོ། །

གསེར་སྒྲིང་། ཆོག་གསུམ་བཙུན་བཙུན་བསྟན་པ་དེ་ལ་སྟེ་དེའི་ནང་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་གསུམ་བྱེ་
བྲག་རྩ་འཆད་པ་ལ་ནི་ཉི་ཤེས་ཡོད་དེ། ནང་སྟོང་བ་ཉིད་ནས་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་བར་ཡུལ་
སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤེས་ཡོད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་སོ། །དེ་ཡང་མདོར་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤེས་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཉི་
ཤེས་འཕངས་པ་ཡིན་ལ། རྗེ་ལྟར་འཕངས་པའི་ཚུལ་ནི། སྟོང་བ་ཉིད་འདི་གསུམ་ནི་མོས་པས་སྟོང་

བའི་ས་ལའོ། །ཞེས་དང་། བཞི་བ་ལ་འདི་ནི་སྦྱར་བའི་ལམ་ལའོ་ཞེས་རྒྱ་སྤང་དུ་འབྱུང་ལ། དེའི་
 རྟོན་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་དེའི་ཡུལ་ཅན་ཆོག་གས་ལམ་དང་བཞི་བས་དེའི་ཡུལ་ཅན་ངེས་འབྱེད་བཞི་
 འཕངས་བར་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འཆད་ཅིང་། ཐུབ་དགོངས་སུ། རང་དང་ཕྱི་དང་ཕྱི་རང་སྟོང་བ་
 ཉིད་ནི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་བ་ནས་བཅུམས་ཏེ་མོས་བས་སྦྱོད་བའི་ས་ལའོ། །སྟོང་བ་ཉིད་སྟོང་
 བ་ཉིད་ནི་ས་དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བར་ཆད་མེད་བ་སྦྱར་བའི་ལམ་ལའོ། །ཞེས་དང་པོ་
 གསུམ་ཆོག་གས་ལམ་དང་ངེས་འབྱེད་དང་པོ་གསུམ་དང་། བཞི་བ་ཆོས་མཆོག་ལ་འཆད་དོ། །དེ་
 ལ་སྦྱར་རྒྱ་སྤང་དུ་མོས་སྦྱོད་སྦྱར་ལམ་ལ་བྱས་བ་མང་ཡང་། སྐབས་འདིར་བཞི་བ་ལ་སྦྱར་བའི་
 ལམ་ཞེས་བ་དང་། ཆོག་གས་ལམ་ན་ཡང་སྟོམ་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་པལ་བའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་བའི་ཕྱིར་ནང་
 དང་ཕྱི་དང་དེ་གཉིས་ཀ་སྟོང་ཉིད་གསུམ་གྱིས་ཆོག་གས་ལམ་དང་སྦྱར་ལམ་དང་པོ་གསུམ་དང་།
 སྟོང་བ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་གྱིས་ཆོས་མཆོག་འཕངས་བ་དགོངས་བར་འཐད་དོ། །

ཆོག་གས་ལམ་ན་ཆོག་གས་སྐབ་མེད་པས་དེ་མི་འཐད་ཅེ་ན། ཉེས་བ་མེད་དེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་
 སུ་བཤད་ཆད་ཆོག་གས་སྐབ་ཏུ་མི་འདོད་དེ། ལམ་གྱི་ཆོག་གས་བཞིན་ནོ། །གཞན་དུ་ན་ཆོག་གས་ལམ་
 ལ་མི་འདོད་ཀྱང་ངེས་འབྱེད་དང་པོ་གསུམ་དུ་བཞག་དགོས་པས་དེར་ཡང་ཆོག་གས་སྐབ་རི་ལྟར་
 བཞག་ཆེན་པོ་དང་རྟོན་དམ་བ་སྟོང་བ་ཉིད་གྱིས་ས་དང་པོ་དང་གཉིས་བ་འཕེན་ནོ། །དེ་གཉིས་
 གྱིས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱན་ཏུ་འཕྲོ་བ་དང་མཆོག་གི་རྟོན་དུ་རྟོགས་བ་ན། ཆོས་དབྱིངས་དེ་སྟོང་
 བར་རྟོགས་ལ་དེའི་ཆེ་རང་བཞིན་ཅན་ཕྱོགས་བརྩ་དང་ཐུ་ངན་ལས་འདས་བ་མཆོག་ཀྱང་སྟོང་
 བར་རྟོགས་པས་སོ། །འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་སྟོང་བ་ཉིད་གྱིས་ས་གསུམ་བ་དང་བཞི་
 བ་འཕེན་ཏེ། དེ་གཉིས་གྱིས་ཆོས་དབྱིངས་རྒྱ་མཐུན་པའི་རྟོན་གྱི་མཆོག་དང་ཡོངས་སུ་འཛིན་
 བ་མེད་པའི་རྟོན་དུ་རྟོགས་བ་ན་དེ་སྟོང་བར་རྟོགས་ལ། དེའི་ཆེ་དེའི་རང་བཞིན་ཅན་འདུས་བྱས་
 འཁོར་བ་དང་ཡོངས་སུ་འཛིན་བ་མེད་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་སྟོང་བར་རྟོགས་པས་སོ། །འདིར་
 རྒྱ་མཐུན་བ་ནི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ཡིན་གྱི་འདྲ་བའི་འབྲས་བུ་མིན་ནོ། །མཐའ་ལས་འདས་བ་དང་

ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ས་ལྗེ་པ་དང་དྲུག་པ་འཕེན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་
དབྱིངས་རྒྱད་ཐ་དད་པ་མེད་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་དག་མེད་པའི་དོན་དུ་རྟོགས་
པ་ན་དེ་སྟོང་པར་རྟོགས་ལ། དེ་ལྟ་ན་དེའི་རང་བཞིན་ཅན་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་དབྱུས་
ཀྱི་རང་བཞིན་དང་འཁོར་བ་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པ་གཉིས་ཀྱང་སྟོང་པར་རྟོགས་པས་
སོ། །དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ས་བདུན་པ་འཕེན་ཏེ་དེས་ཆོས་དབྱིངས་མདོ་སོགས་ཀྱི་
མཆན་མ་ཐ་དད་མེད་པའི་དོན་དུ་རྟོགས་པ་ན་དེ་སྟོང་པར་རྟོགས་ལ། དེ་ལྟ་ན་དེའི་རང་བཞིན་
ཅན་དོར་བ་མེད་པ་ཡང་སྟོང་པར་རྟོགས་པས་སོ། །རང་བཞིན་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་
ཀྱིས་ས་བརྒྱད་པ་འཕེན་ཏེ། དེས་ཆོས་དབྱིངས་བྱི་འཕེལ་མེད་པའི་དོན་དང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་
དང་ཁིང་དག་པ་ལ་དབང་བའི་གནས་སུ་རྟོགས་པ་ན་སྟོང་ཉིད་དུ་རྟོགས་ལ། དེ་ལྟ་ན་དེའི་རང་
གྲིང་ཐོ་རོ་རང་བཞིན་དང་རྣམ་འགྱུར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པར་རྟོགས་པས་སོ། །རང་གི་མཆན་
ཉིད་དང་མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ས་དབྱུ་པ་འཕེན་ཏེ། དེས་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ལ་
དབང་བའི་གནས་ཉིད་དུ་རྟོགས་ལ། དེ་ལྟ་ན་དེའི་མཆན་ཉིད་མཐའ་དག་དབྱུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་མཆན་ཉིད་དང་དབྱུས་རྣམས་སྟོང་པར་རྟོགས་པས་སོ། །དངོས་
པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ས་བརྩ་པ་འཕེན་ཏེ། དེས་ཆོས་དབྱིངས་
ལས་ལ་དབང་བའི་གནས་སུ་སྟོང་པར་རྟོགས་ལ། དེ་ལྟ་ན་དེའི་རིགས་ཅན་ཆོག་པ་དང་ཡན་
ལག་ལས་ཀྱི་རྟེན་ཀྱང་སྟོང་པར་རྟོགས་པས་སོ། །དངོས་པོ་མེད་པ་དང་རང་གི་ངོ་བོ་དང་གཞན་
ཀྱི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འཕེན་ཏེ། དེས་ཉོན་ཐྱིབ་དང་ཤེས་ཐྱིབ་བག་
ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པ་དང་རང་བྱུང་ཉིད་ཐོབ་པ་ན་དེ་སྟོང་པར་རྟོགས་ལ། དེ་ལྟ་ན་དེའི་
རང་བཞིན་ཅན་ཆགས་པ་དང་གཞོད་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ནམ་
མཁའ་དང་། གཟུང་འཛིན་ཤེས་ཐྱིབ་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་ཉིད་དང་། གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པའི་བྱེད་པ་
པོ་སྟོང་པར་རྟོགས་པས་སོ། །འདི་དག་ནི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་དགོངས་པ་སྟེ་སྟོབ་དཔོན་ཀྱིས་ས་

མཆམས་མཛད་པའི་དགོངས་པ་མཁྱེན་པའི་བཤད་པའོ། །ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཕྱིན་ཆད་ཀྱི་ས་
མཆམས་ནི་ཐུབ་དགོངས་ཀྱང་སྟོབ་དཔོན་འདི་ཡི་རྗེས་སུ་འབྲང་རོ། །དེ་ལྟར་ས་མཆམས་སོ་
སོར་མཛད་པ་ཡང་རྗེས་ཀྱི་ཆེ་ཆོས་ཅན་དེ་དང་དེ་དག་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་ཚུལ་རེ་ཡོད་པས་གཙོ་
ཆེ་བས་བཤད་ཀྱི་ངེས་ནས་ནི་མིན་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་དང་འབགས་པ་གཉིས་མཐོང་སྟོམ་གཉིས་
ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་ལ་མི་འདྲ་བ་མི་བཞེད་པས་སོ། །

གཉིས་པ་(ལུལ་སྟོང་ཉིད་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྟེ་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
དོན་སྟེ་དང་། ཐེག་ཆེན་པའི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི། སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེན་ནི་སྟོང་པའི་གཞི་ཡིན་
ལ། ལྷ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱིས་ཀུན་བཏགས་པའི་རྟག་པ་དང་གཅིག་སྤྱི་གང་ཟག་གི་བདག་ནི་དགག་
བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་གང་ཟག་གི་བདག་ནི་མེད་ཀྱི་དེའི་བདག་མེད་ནི་ཡོད་ལ་དེ་ཡང་དགག་གཞི་
སྤང་སོགས་གསུམ་མཐ་བདེན་བཞིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་དགག་པ་སྟེ། བདོ་ལས། འདི་ན་
བདག་དང་སེམས་ཅན་མེད། །ཆོས་འདི་རྒྱ་དང་བཅས་ལས་བྱུང་། །ཞེས་དང་། སེམས་འགྲེལ་
ལས། བདག་ཏུ་འདྲིན་པ་རྒྱུ་དོན་དུ། །སྤང་སོ་ཁམས་སོགས་བསྟན་པ་སྟེ། །ཞེས་དང་། ཀུན་
བཏུས་ལས་ཀྱང་། སྟོང་པའི་མཆེན་ཉིད་གང་ཞེ་ན་གང་ན་ཅི་ཞིག་མེད་པ་དེ་ནི་དེས་སྟོང་པར་
ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་ལ་འདི་ལ་ལྷག་མར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ན་འདིར་ཡོད་པའོ་ཞེས་
ཡང་དག་པ་རྗེས་སུ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །གང་ན་ཅི་ཞིག་མེད་ཅེ་ན་སྤང་སོ་དང་ཁམས་དང་
སྐྱེ་མཆེད་ནམས་ལ་རྟག་པ་དང་བརྟན་པ་དང་ཐེར་བྱག་དང་མི་འགྱུར་པའི་ཆོས་ཅན་དང་བདག་
དང་བདག་གི་མེད་དེ་དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ནི་དེས་སྟོང་རོ། །ལྷག་མ་ཡང་གང་ཞིག་ཅེ་ན། གང་དེ་
ལྟར་བདག་ནི་མེད་ཀྱི་བདག་མེད་པ་ནི་ཡོད་པར་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ལྟར་
དང་། བདེ་གཤེགས་གཞུང་གི་རབ་དབྱེ་ལས། །འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་སྐྱད་ཅིག་མ། །བདག་
གིས་སྟོང་ཞིང་བྱེད་པོ་མེད། །ཅེས་དོན་སྤྱི་འདོད་པ་བཞོད་པ་ལྟར་རོ། །མདོར་ན་ཐེག་པ་ཆེན་
པོ་པལ་ཆེ་བར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྗེས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ་དེ་ནི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་གང་ཟག་གི་བདག་རང་སྟོང་དུ་འདོད་ལ་ཕྱང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་
རང་གིས་མི་སྟོང་གི་གཞན་གང་ཟག་གིས་སྟོང་བར་འདོད་དོ། །དེ་ལས་ཀྱང་ཞིབ་དུ་ཕྱེ་ན། རྟོག་
གེ་འབར་བ་ལས། དེ་རྣམས་ལས་སྤར་བསྟན་པའི་དགེ་འདུན་པལ་ཆེན་པ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱད་
དང་། ཕྱིས་བསྟན་པའི་གནས་བརྟན་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྲོ་བ་དང་། མང་སྟོན་པ་
དང་། ཆོས་མཆོག་པ་དང་། འོད་སྤངས་པ་རྣམས་ནི་བདག་མེད་པར་སྤྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱུ་སྟེགས་
པའི་འདོད་པས་བཏགས་པའི་བདག་དང་། བདག་གི་དང་ནི་སྟོང་པ་ཡིན་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་
ཅད་ནི་བདག་མེད་པར་སྤྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མ་གནས་མ་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་ལྷ་ནི་གང་ཟག་
དུ་སྤྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་ནི་ཕྱང་སོ་དག་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་རྣམས་རང་
ཤེས་པ་དུག་གིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་འཁོར་བར་གྱུར་བ་ཡོངས་སུ་གསལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
ཟེར་རོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(ཐེག་ཆེན་པའི་ལུགས་)ལ་གཉིས། རྣམ་པ་ཤེས་པར་སྤྲོ་བ་དང་། རོ་སོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲོ་
བའི་ལུགས་སོ། །དང་སོ་ནི། གཞན་དབང་ནི་དགག་གཞི་དང་། བདག་གཉིས་སུ་ཀུན་བཏགས་
པའི་ཆ་ནི་དགག་བྱ་དང་། གཞན་དབང་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་གཏོད་མ་ནས་སྟོང་པའི་ཆ་ཡོངས་
གྲུབ་དུ་འདོད་དེ། སྤྱུ་སྟེགས་པ་ལས། སྤྱུ་སྟེགས་པ་ལ་སྤྲོ་བ་སོ། །རྟོག་དུ་མེད་པར་གྱུར་བ་གང་། །ཞེས་
སོ། །དེས་ན་ཀུན་བཏགས་རང་གི་རོ་སོ་འཇམ་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་ལ་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་
གྲུབ་ནི་བཏགས་པས་སྟོང་གི་རོ་སོས་ནས་ཡང་སྟོང་པར་མི་འདོད། །ལྷན་པས། ཀུན་བཏགས་
པའི་རང་བཞིན་གྱིས་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་གཞན་གྱི་དབང་དང་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་
གྱིས་ནི་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའོ་ཞེས་དང་། སྟོན་སོ་ལ་སོགས་
པ་ལ་ནི་གཏོད་པ་འཇུག་པའི་སྐབས་ཡོད་ཀྱི་གསལ་བ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་
པ་དོན་ལ་ཡོད་པ་བཀག་ནས་རྣམ་པ་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་པའི་གསལ་ཆ་ལ་རིགས་པ་གང་གིས་
ཀྱང་མི་གཏོད་པར་བསྟན་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་བདེན་པ་དང་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་

བར་སྒྲུབ་པ་ལ་མི་འཐད་ཅེས་འགོག་སྟེ། །འཕྲིན་པས། གཞན་ཡང་དབྱུ་མ་བ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་ཉིད་དབྱུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། །འདི་ལྟར་གཤམ་ཏེ་འདི་དག་ཆད་མས་མེད་པར་གྲུབ་ན་འགས་ཀྱང་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པར་མི་རུས་སོ། །ཆད་མས་མ་ཡིན་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་ཅོམ་གྱིས་ལྟ་སྒྲོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། ཐམས་ཅད་མེད་པ་ཉིད་ན་ཅི་ཞིག་ཉེ་བར་སྒྲུབ་ནས་ཅི་ཞིག་གདགས་ཡང་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དབྱུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུབ། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་པན་ཚུན་གཞན་སེལ་བའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཅིག་བཀག་པ་ཉིད་གྱིས་གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་དགག་པར་མི་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

མདོར་ན་འདིའི་ལུགས་གྱིས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགག་བྱ་ནི་ཆོས་བདག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཀུན་བཏགས་འབའ་ཞིག་ལ་འདོད་ཅིང་མཆན་ཉིད་གཞན་གཉིས་ཐོགས་མེད་སྒྲུབ་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་ཚད་མེད་གང་དུ་ཡང་རང་སྟོང་དུ་བསྒྲུབས་པ་མེད་དོ། །མཆན་ཉིད་གསུམ་ལས་ཀུན་བཏགས་ཁོ་ན་དགག་བྱ་ཡིན་པ་ཡང་བརྒྱུད་སྟོང་དོན་བསྒྲུབ་ལས། མེད་དོ་ཞེས་ལ་སོགས་ཆོག་གིས། །བཏགས་པ་ཐམས་ཅད་འགོག་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དེས་ན་སངས་རྒྱུ་དེ་བཞིན་དུ། །བྱང་ཆུབ་མ་མཐོང་བར་བརྟོད་བ། །ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བར་གྱིས་འདིར། །བཏགས་རྣམས་སེལ་བར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་པ་དང་། དག་ལྡན་ལས་ཀྱང་། ཡོངས་སུ་བཏགས་པའི་ངོ་མོས་ཐམས་ཅད་མེད་དེ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་གནས་པ་མེད་ཅིང་འདིག་པ་མེད་དེ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་སྟོང་པའོ་ཞེས་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མདོའི་འགྲེལ་བར་འབྱུང་ཞིང་། སྟོང་སོ་མཆོག་ཏུ་ཡང་དེ་ལྟར་དོ། །དབྱུས་མཐའི་འགྲེལ་བར་ཡང་། །གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །དངོས་པོ་མེད་པ་དེ་ཡི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བདག་གཉིས་དགག་བྱར་གསུངས་པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་

རྒྱལ་སྤྱི་མཆོད་ཀྱི་གཞུང་གི་དགོངས་པར་འདོད་པ་སྒྲིལ་བར་རྒྱལ་སྤྱི་མཆོད་ཀྱི་ཐུན་སྦྲུལ་འབའ་ཞིག་
 གོ། །གལ་ཏེ་གསུམ་གྱི་གཞོན་འཛུལ་སྤྱི་མཆོད་ཀྱི་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བཏགས་དང་ཀུན་
 བཏགས་ཀྱི་མིག་ལ་སོགས་པས་སྟོང་པར་གསུངས་པའི་སྟོང་ཉིད་དང་ཕྱོགས་འདི་རྗེས་སུ་མཐུན་
 ཞེན། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་འདི་འཕགས་ཡུལ་གྱི་མཁས་པ་ཞིག་གིས་བཀའ་བར་འདོད་ན་གཞོན་
 འཛུལ་འདི་དང་མཐུན་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། འདི་དང་འདིའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་འབྲུག་གྱི་གཞོན་
 འཛུལ་དང་མན་ངག་རྗེས་འབྲང་གསུམ་དུ་ཆོས་ཉིད་སྟོང་གཞིར་བྱས་ནས་ཀུན་བཏགས་གཞན་
 དབང་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པར་གསུངས་ཀྱི་གཞན་དབྱེ་སེམས་ཀྱི་བརྗེ་ཏེ་ཆེན་པོ་སྤྱི་ཡོད་ཀྱི་ལྷ་ར་
 མ་བཤད་པས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཕྱོགས་འདི་དང་གཞོན་འཛུལ་གཉིས་ཡོངས་གྲུབ་སྟོང་གཞི་དང་མཆོད་ཉིད་
 གཞན་གཉིས་གང་གིས་སྟོང་པའི་ཆོས་སུ་བྱེད་པ་མིང་ཅམ་མཐུན་ཀྱང་དོན་གཏན་ནས་མི་མཐུན་
 ཏེ་དེ་ཡང་གསུམ་གྱི་གཞོན་འཛུལ་སྤྱི་མཆོད་ཀྱི་ཐུན་སྦྲུལ་རྣམས་པར་བཞག་ནས་འདི་སྟོང་
 སེམས་ཏེ་ཅི་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པར་ཡོད་དམ་འོན་ཏེ་མེད། གལ་ཏེ་སྟོང་པ་ཉིད་
 ཅེས་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་ན་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡོད་པས་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ།
 མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མེད་པར་གཉེན་པོ་ཡོད་པར་མི་འཐད་པའི་བྱེད་པོ། །སྟོང་པ་མ་ཡིན་པ་
 ཡོད་ན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དེ་སྟོང་པ་མཐུན་དུ་བསམས་ནས་ཡང་
 འདི་ལྷ་ར་གཏན་ལ་འབེབས་ཏེ་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཅི་ཡང་མེད་པའོ། །གལ་ཏེ་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་
 བའི་ཆོས་གཞན་འགའ་ཞིག་ཡོད་པར་གྱུར་ན་ནི་དེ་ལྟར་མི་སྟོང་པའི་ཆོས་ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་
 ན་ནང་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ནི་གང་ཡང་མེད་དེ། ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། དེའི་
 དཔེར་འགའ་ཞིག་གིས་བྱི་ཟེའི་གྲོང་ཁྲིམ་པ་ན་གྲོང་ཁྲིམ་གྱི་སྒྲོ་སྒྲེ་ལ། དེ་ནས་ལེགས་པར་
 བཏགས་པ་ན་གྲོང་ཁྲིམ་སྟོང་པའི་སྒྲོ་སྒྲེས་ཏེ་དེ་ཅམ་གྱིས་གྲོང་ཁྲིམ་སྟོང་པ་ཞེས་པའི་ཆོས་གཞན་
 མེད་པ་དང་འདྲ་བར་གཞུགས་སོགས་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་སྒྲེས་པ་ན་ལེགས་པར་བཏགས་ནས་ཡུལ་

དེ་དག་མ་ཉིད་པས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིམ་མེད་པར་སྟོང་པའི་སྒྲིམ་སྒྲེ་སྟེ་དེ་ཙམ་གྱིས་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
ཆོས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ཡོད་པར་མི་རུང་ངོ་ཞེས་བཤད་ནས་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་མེད་
པས་མི་སྟོང་པ་ཡང་མེད་དོ། །མི་སྟོང་པ་མེད་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་མེད་དོ་ཞེས་འདིར་དེ་སྐད་
བྱར་ནི་”རུང་ངོ། །སྟོང་པ་ཉིད་མེད་དེ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པར་མི་བྱ་སྟེ་འདི་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་
སྟོང་པའི་ཕྱིར་ངོ། །སྟོང་པ་ཉིད་ཡོད་ཅེས་ཀྱང་བརྗོད་པར་མི་བྱ་སྟེ་འདི་ལྟར་རྣམ་པར་བརྟགས་ན་
སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ངོ། །ཞེས་པ་དང་། གཤམ་
ཏེ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་མ་ཡིན་ན་དེ་ལྟ་ན་ནི་མི་སྟོང་པའི་ཆོས་
ཤིག་ཡོད་པར་གྱུར་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་འདི་
འགལ་བའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་ཉིད་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། འདི་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་སྟོང་པ་
ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་གང་ཡང་མེད་པས། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་
པར་ཁས་ལེན་ཏེ། ཞེས་དང་། རྟོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་། བྱ་ངན་ལས་འདས་
པ་ཡང་བྱ་ངན་ལས་འདས་པས་སྟོང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྟོན་དམ་པའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་ཀུན་
བརྟགས་པའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་ངོ། །

བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐེར་བྱུག་ཏུ་གནས་པ་ཞེས་མི་བྱའམ་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་
པ་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟ་ཡིན་ཀྱི་རྟོན་དམ་པར་ནི་བྱ་ངན་ལས་འདས་
པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་གང་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་སྐབས་དུ་མར་རྟོན་དམ་དང་སྟོང་
ཉིད་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པར་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་པ་དང་། རྟོན་དམ་དང་སྟོང་ཉིད་ངོ་བོས་མི་
སྟོང་པར་གཤམ་ལ་ཐེར་བྱུག་གི་རྟོག་པར་འདོད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་མཚུངས། འདི་ལས་ཆོས་ཉིད་
ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གཉིས་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་
པ་ནི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་བཀག་ན་དགག་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྣལ་མ་སྟོན་
པས་མཐའ་དོན་ལ་འགྱུར་པར་འགྱུར་དུ་དོགས་ནས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དེ་ཡིན་པ་

ལ་བསམས་ནས་དེ་སྐད་གསུངས་ཀྱི། རྟོན་ལ་ཐེར་བྱུག་གི་རྟག་པ་བྱུང་བར་འདྲོད་ནས་མིན་ཏེ།
འདུས་མ་བྱས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ཀྱང་འདི་དག་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་ན་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཏེ། ཞེས་འདུས་མ་བྱས་དོན་ལ་མ་བྱུང་
བར་གསུངས་སོ། །སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་མན་ངག་རྗེས་འབྲང་དུ་ཡང་འདི་ལྟར་བཤད་ལ།
འབྲུམ་གྱི་གཞོན་འཛོམས་སུ་ཡང་། གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དོན་དམ་པར་མ་བྱུང་བ་ཉིད་ལ་སྟོང་
བ་ཉིད་ཅེས་བྲ་བའི་སྟོང་དང་བཅུད་ལྟར་གཅིག་གིས་གཅིག་སྟོང་བ་ལྟ་བུ་ལ་མི་བྱའོ་ཞེས་འབྲུང་
བས་གང་དང་ཡང་མི་མཐུན་ལ། འདི་དག་ལས་གཞན་པའི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་སུ་ཡང་མི་བཞེད་པས་
མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་བཞིན་དུ་དོར་བར་རིགས་སོ། །

གཉིས་པ་(རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲ་བའི་ལུགས་)ནི། འདུས་བྱས་བཀག་ནས་འདུས་མ་བྱས་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་དངོས་པོ་བཀག་ནས་དངོས་མེད་དང་། ཡོད་པ་བཀག་ནས་མེད་པ་དང་། གཞན་དངོས་
བཀག་ནས་རང་དངོས་དང་། སྟོང་བ་བཀག་ནས་མི་སྟོང་བ་ལྟལ་དུ་སྒྱུབ་པ། མདོར་ན་ཆ་འགའ་
ཞིག་འགོག་འགའ་ཞིག་སྒྱུབ་པ་དགག་སྒྱུབ་དང་སྒྲུང་དོར་ལས་མ་འདས་པ་ཉི་ཆེ་བའི་སྟོང་བ་མ་
ཡིན་གྱི། སྟོས་པའི་བྲ་བ་མཐའ་དག་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་ཆོས་གང་ཡང་མ་བརྟགས་ན་
ཉམས་དགའ་བ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཁྲལ་དོར་སྟངས་ཡང་དོན་དམ་པར་ན་གདོད་མ་ནས་རང་གི་ངོ་བོས་
སྟོང་བས་ཅིའི་ཡང་ངོ་བོར་མི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མའི་ཅ་བ་ལས། འདུས་བྱས་བྱུང་བར་
མ་གྱུར་ན། །འདུས་མ་བྱས་ལ་ཅི་ཞིག་འབྱུག། །ཅེས་དང་། གང་དག་རང་དངོས་གཞན་དངོས་
དང་། །དངོས་དང་དངོས་མེད་ཉིད་ལྟ་བུ། །དེ་དག་སངས་རྒྱུས་བསྟན་པ་ལ། །དེ་ཉིད་མཐོང་བ་
མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། གལ་ཏེ་སྟོང་མིན་ཅུང་ཟད་ཡོད། །སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར། །མི་
སྟོང་ཅུང་ཟད་ཡོད་མིན་ན། །སྟོང་བ་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་པ་དང་། སེམས་འགྲེལ་ལས་
ཀྱང་། དམིགས་མེད་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡི། །སྟོང་ཉིད་སྲིད་པ་འཇིག་བྱེད་པ། །ཞི་བ་ཆོས་རྣམས་ཀྱན་གྱི་
གནས། །འདི་ནི་རྟག་དུ་སྟོན་པར་གྱིས། །ཞེས་དང་། དག་དང་མི་དགའི་རྣམ་རྟོག་རྣམས། །རྒྱན་

གཙོད་པ་ཡི་མཆན་ཉིད་འདི། །སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་པར་གསུངས། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་
ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པ་ནི་ལུགས་འདི་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་དེ། ཆོས་མཐའ་དག་རང་
བཞིན་མེད་པར་སྟོན་པས་སོ། །

གཉིས་པ་(ཡན་ལག་གི་དོན་)ནི།

འགྲེལ་བ། འདིར་སྤྲུལ་བ། རང་དང་ཕྱི་རོལ་རྣམས་དང་ནི། །གཉིས་དང་སྟོང་པའི་དངོས་པོ་
དང་། །སྤྱིགས་དང་ཐུངན་འདས་ལམ་དང་། །རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་དང་ཅིག་ཤོས་དང་། །མཐའ་འདས་
ཐོག་མ་དོར་བ་མེད། །རང་བཞིན་དང་ནི་ཆོས་ཀྱན་དང་། །ཆོས་སྐྱེ་ལ་སོགས་འདས་སོགས་
དང་། །ལྷན་དང་ཅིག་ཤོས་ངོ་བོ་དང་། །མཐའ་དང་སྟོང་པ་ཞེས་བྲ་དང་། །ཆོས་ཀྱི་གཞན་གྱི་ངོ་
བོ་ཉིད། །རང་རང་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། །སྟོང་པ་ཉིད་ནི་ཉི་ཤུར་འདོད། །

གསེར་ཐེང་། ལུལ་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་གང་ན། དེའི་ཡན་སྐབས་འདིར་སྤྲུལ་བ། སྟོང་པ་ཉིད་
ནི་དབྱེ་གཞི། དབྱེ་བའི་ངོ་བོ་གངས་ཉི་ཤུར་འདོད་དེ། རང་གི་ཆོས་རྣམས་ནས་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་
སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་ཉི་ཤུ་རྣམས་རང་རང་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་རྒྱ་
མཆན་དང་གཉིས་སུ་བྲང་ངོ་། །རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་དོན་ཡང་། འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ་དུ།
མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མིག་ལ་སོགས་པས་སྟོང་པ་ཉིད་སྤྲུལ་པས་ནི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་
ཡོངས་སུ་གསལ་བར་བྲས་པ་ཡིན་གྱི་མིག་ནང་གི་བྱེད་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་སྟོང་ཞིང་གཟུང་
བ་དང་འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་གཅིག་ལ་གཅིག་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །སྟོང་ཚུལ་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་དེའི་འགྲེལ་བ་འདད་དུ། རང་གི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་
བྱ་སྟོང་པ་ཉིད་དམ། ཡང་ན་གཅིག་ལ་སྟེ་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་གཅིག་མེད་པ་སྟེ་གཟུང་བ་
དང་འཛིན་པའི་དངོས་པོས་སྟོང་པ་ཉིད་དེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པར་སྤྲུལ་བ་དང་། སེམས་ཅན་དུ་
སྤྲུལ་བ་བཞིན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །ལེ་བརྒྱད་མར། བྲང་ཆེན་གྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་
འདི་ལྟ་སྟེ། རང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཞེས་པ་ནས་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་ཉི་ཤུ་པོ་ཐམས་

ཅད་དགུས་གཅིག་ལ་བྱུང་ངོ་། །མདོ་ལས་ནི་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་དང་། ཡང་གྲུད་དུ་སྟོང་ཉིད་ཐ་
མ་བཞི་གསུངས་ལ། གཉིས་ཀ་བསྐྱེམས་པས་ཉི་ཤུར་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་ནས། འཕགས་པ་
དང་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཉི་ཤུའི་གངས་མཛད་ལ། ལྷན། ཨ་ལྷུག། རེད་ཀིར། ར་ཡ་ཨ་ནན་ཏ། རུན་
ན་ལྷོ་ཕྱེ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལྟར་རོ། །

དེ་ལ་རྒྱས་པར་བྱེ་ན་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་དང་མདོར་བསྟུན་ཐ་མ་བཞི་དང་། ཤེན་ཏུ་བསྟུས་
ན་བདག་མེད་འདི་གཉིས་ཞེས་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད་དུ་འབྱུང་བ་ནི་འཇུག་པའི་དགོངས་
པའོ། །དེ་ལ་ནང་ནི། ནང་སྟོང་བ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ནང་གི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མིག་དང་རྣ་བ་
དང་སྣ་དང་ལྟེ་དང་ལུས་དང་ཡིད་ལ་བརྗོད་དོ། །དེ་ལ་ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་པ་མེད་པ་དང་། འཇིག་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར་མིག་ནི་མིག་གིས་སྟོང་ངོ་། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེའི་རང་བཞིན་དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ་ཀླེས་རྒྱ་མཚན་གཉིས་སྐྱར་པའི་ཚུལ་འདིས་ཉི་ཤུ་པོ་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་དུ་གསུངས་
སོ། །འདི་ཡང་སྟོང་པའི་གཞི། སྟོང་པའི་ཚུལ། སྟོང་པའི་ཐ་སྙད། ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་དང་བཞིས་
བསྟན་ཏོ། །དང་པོ་ནི་དབང་པོ་དྲུག་གོ། །གཉིས་པ་ནི། ཉི་ལྔ་དང་། གྱུ་ཏུ་ནི་ཆོག་ལས་པ་སྟེ་དེ་ལ་
ཡོད་པའི་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཨ་གྱུ་ཏུ་སྟེ་ཆོག་ལས་པར་གནས་པ་མེད་པའོ། །དེ་
ལྟ་བུར་གྱུར་པ་དེ་ཅི་ཞིག་འཇིག་པར་གྱུར་ཏེ། དེས་ན་འཇིག་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྟེ་བ་མེད་པ་
དང་འགག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་ཉིད་ནི་འདི་ཡི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དེའི་ལྟར་ན་
ཐེར་ཟུག་གི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་སྟེ་ནི་གནས་པའི་དོན་ཡིན་ལ་དེ་ཨས་བཀག་པས་རྒྱ་ཁྱེན་ཆོག་ལས་
པར་གནས་པ་མེད་ལ་དེ་ལ་སྟེ་བ་མེད་པས་འཇིག་པ་ཡང་མེད་དེ། དེས་ན་སྟེ་འགག་མེད་པའི་
ཕྱིར་མིག་སོགས་དེ་དེས་སྟོང་ཞེས་པའོ། །འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད་དུ། ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་པ་
དང་འཇིག་པ་མེད་པའི་དོན་རིམ་པ་ལྟར་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་དང་། འཇིག་པར་འགྱུར་བ་མེད་པ་ལ་
བཤད་ཅིང་། ཐེར་ཟུག་མིན་པ་དང་མི་འཇིག་པ་གཉིས་འབྱུང་བ་ནི་དང་པོས་འགྱུར་བ་བཀག་པ་
ན་རེ་ཞིག་གནས་ནས་ཕྱིས་འཇིག་གམ་སྟེ་པ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་འཇིག་པ་མ་ཡིན་ཞེས་སྟོས་པས་

སོ། །ཞེས་སོ། །འབྲུམ་གྱི་གཞོན་འཛོམས་སྟུ། དེ་གཉིས་མེད་པའི་དོན་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པར་
མེད་དེ་དེའི་ཕྱིར་དབང་པོ་བྱུག་ལ་དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་མེད་དེ་གཞན་དུ་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་
པོར་འབྱུང་དགོས་པས་སོ། །ཞེས་སོ། །རྒྱ་མཚན་གྱི་མ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མིག་ལ་མིག་གི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་གྱི་རྒྱ་གཞན་
གྱིས་བཞེགས་སྟེ་སྟོང་པར་བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། ཞེས་འབྱུང་བས་མིག་སོགས་
ལ་རྟག་མི་རྟག་གི་དངོས་པོ་མེད་པའི་རྟགས་སྟུབ་ཏུ་སྦྱར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཅན་ལྷག་མ་བཅུ་
དགུ་ལ་ཡང་རྒྱ་མཚན་སྟེ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་བཤའ་བ་རྣམས་འདིར་བཤའ་བ་བཞིན་བསྟེན། །

གསུམ་པ་ནི། བློ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་པའོ། །བཞི་པ་ནི་མིག་སོགས་རྣམས་ནང་གི་ཆོས་
ཡིན་པས་སོ། །ཕྱི་རོལ་ནི་སེམས་ཀྱིས་མ་ཟིན་པའི་ཡུལ་ལྟེ། ཕྱི་ནང་གཉིས་ནི་དབང་པོའི་
རྟེན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཡུལ་ལྟེ། དེ་ཡང་སེམས་ཀྱིས་ཟིན་པ་དང་དབང་པོས་མ་བསྐྱུས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །མདོ་ལས་ནི་དབང་པོ་དང་ཡུལ་བྱུག་ལ་ཕྱི་ནང་དུ་མང་དན་དེ་གཉིས་གཅིག་གིས་
གཅིག་སྟོང་པར་གསུངས་སོ། །འདིར་ཉི་ལྔ་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་ནི་རྣམ་པར་རྟོགས་པ་
འདི་དག་གསུམ་ཆར་ཡང་སྲིད་པ་དེས་ན་འདིའི་ནང་ལ་སོགས་པ་ནི་རི་ལྷར་སྲིད་པ་བཞིན་རིག་
པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནི་སེམས་བྱུང་དང་། འདུས་མ་བྱས་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཞུགས་
དང་ལྷན་མེན་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པ་གསུམ་རིམ་པ་ལྟར་ནང་དང་ཕྱི་དང་ཕྱི་ནང་རོ། །འདི་གཉིས་
དང་འོག་མ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་ཚུལ་ནི་དང་པོ་དང་མཚུངས་ཤིང་ཐ་སྟད་དང་ཐ་སྟད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་
ནི་སྟོང་གཞི་གསུམ་པོ་རིམ་པ་ལྟར་ནང་ཡུལ་ཅན་དང་ཕྱི་ཡུལ་དང་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་པས་
དེ་དག་གི་སྟོང་ཉིད་ལ་ཡང་ནང་དང་ཕྱི་དང་དེ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་ཏོ། །སྟོང་པའི་
དངོས་པོ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་སྟེ་སྟོང་གཞིའོ། །འདིས་སྟོང་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་
ཞི་བར་བྱེད་པ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྟད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །ཆོས་ཅན་བཞི་པ་འདིའི་འཛིན་ཚུལ་
ནི་དབུས་མཐའ་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱུས་ཅ་འགྲེལ་དང་སྟོབ་དཔོན་དང་འཕགས་པ་རྣམས་མཐུན་

ནོ། །འཇུག་པ་ལས་ནི། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད། །མཁས་པས་སྟོང་བ་ཉིད་ཅེས་
བསྟན། །སྟོང་ཉིད་དེ་ཡང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི། །དོ་བོས་སྟོང་པར་འདོད་པ་ཡིན། །སྟོང་ཉིད་ཅེས་བྱའི་སྟོང་
ཉིད་གང་། །སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཉིད་དུ་འདོད་དེ། །སྟོང་ཉིད་དངོས་པོའི་སྟོ་ཅན་ཀྱི། །འཛིན་པ་བརྟོག་
བྱེད་གསུངས་པ་ཡིན། །ཞེས་ཀྱང་བ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་གཞི། དེ་ནས་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་
ཚུལ། དེ་ནས་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ལ་མིང་འདོགས་ཚུལ། ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་དུ་བཤད་
པའི་དགོས་པ་བསྟན་ཏོ། །མདོ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་སྟོང་གཞིར་གསུངས་
པས་འདི་ནི་འཇུག་པར་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་ལ་བདེན་ཞེན་སྟོག་པའི་བྱིར་ཡིན་པས་སྟོང་
གཞི་འདི་ཉིད་འཐད་དོ། །ཕྱོགས་ནི་ཤར་ལ་སོགས་པ་བཅུ་ལྔ་དེ་ནི་དབྱིབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་བྱིར་
ན་དེའི་སྟོང་བ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ནི་སྤྱང་འདས་དང་ལམ་གཞི་མཐུན་
པར་བྱས་ཏེ་དེ་ནི་ཐོབ་པའི་དོན་དམ་པའོ། །མདོ་དང་ཉིད་སྤང་དང་རྒྱན་སྤང་དུ་སྤང་འདས་ཉིད་
ལ་བཤད་ཅིང་། འབྲེལ་བ་གཉིས་སུ་དེ་ནི་བྲལ་བ་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ནི་རྟག་མི་རྟག་
གཉིས་ཀར་གྲུབ་པ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་སྤྱར་ན་འགྲིག་ལ་བྲལ་བའི་དོན་ནི་ལམ་ཀྱིས་སྤང་བྱ་
བཅོམ་ཅམ་ཀྱི་ཆའོ། །རྒྱན་ལས་སྦྱེས་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་སྟེ། དེ་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་
པས་གཉེན་པོར་བསྐྱར་རུས་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །རྒྱན་སྦྱེས་ཀྱི་ཅིག་ཤོས་མ་སྦྱེས་པ་
སྦྱེ་འགག་དང་གནས་པ་ལས་གཞན་འགྱུར་བ་མེད་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཏེ་མཚན་ཉིད་དེ་དག་གིས་
མཚན་པའི་སྟོག་ཕྱོགས་སྦྱེ་བ་སོགས་ཀྱིས་དཔེན་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །མཐའ་འདས་ནི་
རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐས་སྟོང་པས་མཐའ་འདས་ཏེ། མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ལ། མཐའ་ལམ་ཆར་
འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ལྟོས་ས་དབྱས་ན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་གྲུབ་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དག་
ལྟར་དུ་ལོངས་སྦྱེ་ལ་བཤད་དོ། །ཐོག་མ་མེད་པ་ནི་ཐོག་མཐའ་དབྱས་དང་བྲལ་བ་འཁོར་བ་སྟེ།
དེ་ནི་ཐོག་མ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྦྱེས་པའམ་ཆོས་ཉིད་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་
ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དོར་བ་མེད་པ་ནི་དེ་དག་ཕྱོགས་དེ་དོར་བ་དང་སྤངས་པ་དང་བཏང་

བ་ལས་བརྒྱུག་པ་ནི་ཐ་སྟད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དག་ལྟ་ལས། རྟོང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐེག་ཆེན་ལ་
 བཤད་ཅིང་། གནོད་འཛམས་གཉིས་སུ་རྟོང་བ་ཕྱང་པོ་ཡིན་ལ་དེ་མེད་པ་ལྟག་མེད་ཀྱི་ཕྱང་འདས་
 ཏེ། འོད་སྤངས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལས་ཕྱང་པོ་ལ་རྟོང་བ་ཞེས་འབྱུང་ལ། སྤར་ཀྱི་ཕྱང་འདས་ལྟག་
 བཅས་ཡིན་པས་འདི་དང་མི་རྣོས་ཞེས་འཆད་དོ། །རང་བཞིན་ནི་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་
 ལྟངས་ཉིད་དོ། །དེ་ནི་ཡེ་ནས་སྟོང་བས་དེ་སྟོང་བར་འཕགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་མ་བྱས་པས་འདུས་
 བྱས་འགྱུར་བ་དང་འདུས་མ་བྱས་མི་འགྱུར་བས་གནོད་བར་མི་ལུས་པ་ནི་ཐ་སྟད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་
 ནོ། །ཆོས་ཀྱན་ནི་ཕྱང་ཁམས་སྤྱེ་མཆེད་རེག་པ་ཆོར་བ་གཟུགས་ཡོད་མེད་འདུས་བྱས་འདུས་
 མ་བྱས་ཏེ། དེས་ཆོས་ཀྱན་བསྐྱུས་པས་ནི་ཐ་སྟད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་ལ། འདུས་བྱས་མ་བྱས་
 ཀྱི་ཆོས་རྣམས་པན་ཚུན་ལྟོས་ནས་བཞག་པ་ཅམ་ཡིན་པ་ནི་སྟོང་པའི་རྟགས་སྤྱབ་ཏུ་བྱའོ། །ཆོས་
 སྤྱེ་སོགས་ནི་སྤྱེ་བ་དང་འགག་པ་སོགས་དང་གཟུགས་སུ་བྱང་བ་དང་། ཉམས་སུ་སྤྱོང་བ་ལ་
 སོགས་པ་སྟེ། སྤྱི་དང་བྱང་བར་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་ནི་ཐ་སྟད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་ལ། མཚན་
 ཉིད་ཏུ་བཞག་པའི་སྤྱི་དང་བྱང་བར་རྣམས་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་པ་ནི་རྟགས་སྤྱབ་པོ། །འདས་
 སོགས་ནི་དུས་གསུམ་སྟེ་དེ་དག་རེ་རེ་ལ་གཞན་གཉིས་མ་དམིགས་པ་ནི་ཐ་སྟད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་
 ཡིན་ལ། དུས་རྣམས་དངོས་པོ་ལ་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་པ་ནི་རྟགས་སྤྱབ་པོ། །ལྟན་པ་ནི་རྒྱ་
 རྒྱུན་དུ་མ་སྤྱོར་བའམ་འདུས་པ་ཡིན་ཞིང་། འདུས་པའི་སྤྱི་ཆོགས་ཅམ་ཡང་དངོས་པོར་མེད་པ་
 ནི་ཐ་སྟད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་ལ། སྤྱོར་བ་ལས་བྱུང་བའམ་འདུས་པ་ནི་རྟོན་འབྲེལ་ཡིན་པས་རང་
 བཞིན་གཉིས་མེད་དོ། །ལྟན་པའི་ཅིག་ཤོས་ནི་ཕྱང་པོ་ལྷ་སྟེ་ཉེར་ལེན་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ནི་ཐ་
 སྟད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་ལ། ཕྱང་པོའི་དོན་ནི་སྤངས་པ་ཡིན་ལ། སྤངས་པ་སྤྱོ་ཆོས་ཡིན་ཀྱི་དོན་
 ལ་མེད་པས་རང་བཞིན་གཉིས་མེད་དོ། །འདིར་ཅིག་ཤོས་ཞེས་པ་སྤྱུས་ཟིན་ཀྱི་ལྟན་པའི་བརྒྱུག་
 རྒྱལ་བྱས་ནམ་ཉིད་འདུས་པ་དང་མ་སྤྱད་བར་འགྱུར་བས་དེ་ལ་མི་བྱ་བར་ལྟན་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་
 པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་ཡིན་པས་དེའི་ཅིག་ཤོས་དངོས་པོ་སྟོང་བ་ཉིད་ཅེས་སྤྱར་རོ། །མཁའ་

ནི་མཆོན་པ་སྟེ་འགོག་པ་གཉིས་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ཞིང་དེ་དག་དངོས་མེད་ཡིན་པ་ནི་
ཐ་སྟོན་གྱི་རྒྱ་མཆོན་ཡིན་ལ་དེ་དག་རིམ་པ་ལྟར་ཐོགས་པའི་རེག་བྱའམ་སྒྲིབ་བྱེད་དང་བྲལ་བ་
ཅུང་དང་། མ་འོངས་པ་སྟེ་བའི་རྒྱན་མ་ཆང་ཅུང་དང་། ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་བཅོམ་ཅུང་གི་ཆ་དང་།
བདག་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་ཅུང་ལ་བཏགས་པས་རང་བཞིན་མེད་དོ། །འདིར་མཆོན་གཞི་དང་གོང་
དུ་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ངོས་ནས་བསྟན་པས་འདུས་མ་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་མི་སྒྲིབ་ཟེར་རོ། །སྟོང་པ་
ཞེས་བྱ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ངོ་བོ་སྟེ། དེ་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་
མཐོང་བས་གསལ་དུ་མ་བྱས་པར་གདོད་མ་ནས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་རང་གི་ངོ་བོ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་རང་
གི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་ཐ་སྟོན་དུ་བྱས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན་ཤེས་མཐོང་གིས་མ་བྱས་པ་རང་བཞིན་ནམ་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་དུ་
སྤྱར་གྱི་རང་བཞིན་དེ་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་རྒྱ་མཆོན་དུ་མི་སྤྱར་ཏེ། འཇུག་པར། རང་བཞིན་
ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ནི། །རང་བཞིན་ཞེས་བྱའི་སྟོང་ཉིད་དེ། །འདི་ལྟར་དེ་ནི་མ་བྱས་པས། །རང་བཞིན་
ཞེས་ནི་བྱ་བར་བསྟན། །ཅེས་སོ། །མདོ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན།
རང་གི་ངོ་བོ་ནི་ཤེས་པ་དང་མཐོང་བས་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་རང་བཞིན་
ནོ། །ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་པ་མེད་པ་དང་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་
སྟོང་ངོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེའི་རང་བཞིན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་འདི་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་
ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་པས་སོ། །གལ་ཏེ་ཤེས་མཐོང་གིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་སྟོང་པར་མ་
བྱས་ན་དེས་དེ་ལ་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཅི་ན། ཤེས་མཐོང་གིས་ནི་ཡང་དག་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་དོན་
དེ་གསལ་བར་བྱེད་པའམ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་མཐོང་གཉིས་ཀྱང་འབྲམ་གྱི་གཞོན་
འཛོམས་སུ། ཤེས་པ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱའོ། །མཐོང་བ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་ལས་བྱུང་བ་དག་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱ་སྟེ་ཞེས་འབྱུང་ལ། ཉི་
སྤང་དུ་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཤེས་པ་བསལ་བའི་དོན་དུ་མཐོང་བ་སྟོས་ལ། འབྲམ་པའི་མཐོང་བ་

བསལ་བའི་དོན་དུ་ཤེས་པ་སྒྲིམ་ཏེ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། མདོན་སྤྱོད་དང་མ་འཁྲུལ་པ་གཉིས་ལ་
བཞེད་དོ། །འདི་དང་རང་བཞིན་སྒྲིམ་པ་ཉིད་མི་སྒྲིམ་པ་ནི་མདོན་བསྐྱུས་པ་དང་རྒྱས་པར་བྱེ་བ་
ཐ་དད་པས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་མདོ་ལས། དེ་ལ་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྒྲིམ་པ་ཉིད་
གང་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤམ་གས་པ་རྣམས་བྱང་ཡང་རུང་མ་བྱང་ཡང་རུང་སྟེ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་
ཉིད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་གཞན་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཡང་དག་པའི་
མཐའ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་གནས་པ་ཉིད་དེ་གཞན་གྱིས་མ་བྱས་སོ། །ཐེར་བྱག་ཏུ་གནས་པ་མེད་
པ་དང་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ནི་དེས་སྒྲིམ་ངོ་། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེའི་རང་བཞིན་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ནི་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྒྲིམ་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་ནས་མ་
བྱས་པའི་བར་གྱིས་སྒྲིམ་གཞི་དང་། ཐེར་བྱག་ནས་དེའི་རང་བཞིན་ཞེས་སོགས་གྱིས་རྒྱ་མཚན་
དང་སྒྲིམ་ཚུལ་བསྟན་ནས་འདི་ནི་ཞེས་སོགས་གྱིས་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་ཐ་སྙད་བཏགས་སོ། །འདི་
ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་རོ། །

འདིར་གཞན་གྱི་དངོས་པོའི་སྒྲིམ་པ་ཉིད་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་བསྟན་
པ་དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་རྣམས་བྱོན་རུང་མ་བྱོན་རུང་མཆོག་ཉིད་དུ་གནས་པ་དང་། ཡང་ན་གཞན་
ནི་སྤུལ་དུ་བྱང་བའི་ཡེ་ཤེས་དང་དངོས་པོ་འཕྲོ་ངོ་བོ་ནི་དེའི་ཡུལ་ཡིན་པ་དང་། ཡང་ན་འཁོར་
བ་ལས་གཞན་ཏེ་པ་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་བྱའོ། །ཞེས་འཇུག་པའི་འགྲེལ་
པ་དང་འགྲེལ་བཤད་དུ་འབྱུང་ངོ་། །དག་ལྟར་དུ་ནི། འདི་ནི་དམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཞན་ཡང་
ཡིན་ལ་གཞན་གྱིས་མ་བྱས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པས་འདི་ནི་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྟེ། དེ་བཞིན་ཉིད་
དོ། །ཞེས་ཏེ། མདོན་ན་གཞན་གྱི་ངོ་བོར་འཇོག་ཚུལ་སྤྱར་ལྟར་ཡིན་པས་དེ་ལ་རང་བཞིན་མེད་
པ་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྒྲིམ་ཏེ་དུ་བསྟན་ལ། སྤྱི་མར་དེ་བཞིན་ཉིད་སྒྲིམ་ཏེ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་འཕགས་པ་
རྣམས་གྱིས་མ་བྱས་པའི་རང་གི་ངོ་བོར་བསྟན་ནས་དེ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་སྒྲིམ་
པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ནི་འདི་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་རོ། །འོ་ན་ཉིད་སྤྱང་ལས་བྱེད་པ་པོ་གཞན་གྱིས་

སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དེ། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པའི་སྐྱེས་
བུའི་བྱེད་པ་ནི་འཕོངས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ་ཞེས་པ་རི་ལྟར་བྲང་ཞེ་ན། བྱེད་པ་པོ་གཞན་གྱིས་
སྟོང་ཞེས་པ་ནི་འདིའི་སྟོང་ཚུལ་མིན་གྱི་འདིའི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་དེ་ལ་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་
ཅེས་པའི་ཐ་སྟངས་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་འདི་རང་སྟོང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་
ངོ། །ཆེག་ཐ་མས་ནི་སྟོང་ཉིད་དེ་གཞན་གྱིས་བྱེད་ན་རང་ཉིད་ངལ་བ་ཙམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་སྐྱེས་
ཀྱང་བྱ་མི་བྱས་པས་སོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །དོན་འདི་ལ་ཤེར་སྟོན་དུ། ཐམས་ཅད་དུ་རང་གི་ཆོས་
གྱི་དབེན་པས་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་གཞན་གྱི་ངོ་བོས་དབེན་པས་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་
སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་ངོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི། མདོ་དང་འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་དང་མི་མཐུན་ལ། གསུམ་
གྱི་གཞོན་འཛུལ་སྐྱེས་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་པའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་དངོས་ཤུགས་གྱིས་དངོས་མེད་
དང་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་གཉིས་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་པའི་དངོས་ཤུགས་གྱིས་ཉི་ཤུ་པ་དང་བཅུ་
དགུ་པ་བསྟན་པར་བྱས་ནས་ཐ་མ་བཞི་ལ་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་འཆད་
ངོ། །དེ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་ཉི་ཤུར་ངེས་པ་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་ཡོད་པས་ཡིན་ལ། ཡུལ་དེར་ངེས་པ་ནི་
གདུལ་བྱ་འཁོར་དུ་ཉི་བའི་བསམ་པ་ལ་ལྟོས་པས་ཡིན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་གནས་པ་མིན་ཏེ། སྟོང་
ཉིད་ཉི་ཤུར་བཤད་པ་ཆོས་ཅན་ཉི་ཤུ་ལ་མངོན་ཞེན་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་ཡུལ་དེ་དང་དེ་རང་བཞིན་
མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་ནི་དེ་ལས་མང་བ་དང་ཉུང་བ་གཉིས་ཀ་ལ་
ཞེན་པ་ཡོད་པས་སོ། །

གཉིས་པ་(སའི་ཚཱགས་རྟགས་དཀའ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྐྱི་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་
ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བྱེད་པར་གྱི་གཞི་སའི་ངོ་བོ། བྱེད་པར་གྱི་ཆོས་སའི་རྣམ་གཞག་ བྱེད་
པར་དེ་ལྟན་གྱི་སའི་ངེས་ཆེག་གོ། དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་བཞིན་དངོས་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་
པོ་ནི། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྟོང་རྗེ་བྱེད་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པའི་སྟོབ་པའི་རྟགས་
པ་གང་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ནི་སྐབས་འདིའི་སའི་ངོ་བོ་འོ། །

གཉིས་པ་(དེ་ལ་)ནི། དབྱེ་གཞི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་ས་ཙམ་ཞིག་གོ། དབྱེ་རོ་བཅུ་ལོ། བྱེ་བའི་
ཐ་དད་ནི་དངོས་པོ་ཐ་དད་དེ་སྤྱི་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པས་སོ། །བྱངས་ངེས་ནི་ཡོངས་སྤྱོད་མི་འབྲ་བ་
བཅུ་ཡོད་པས་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་སྒྲུང་དུ། མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་བའི་ཆོས་ཀྱི་
དབྱེ་བས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ས་བཅུར་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ནི་ཁྱད་
པར་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ་པལ་བ་ལ་ནི་དད་པ་དང་མོས་སྤྱོད་ཀྱི་ས་ཡང་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་(ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་སའི་རྣམ་གཞག)ལ་བདུན། ཤས་ཆེ་བ་དང་། ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཡོན་ཏན་
དང་། སྐྱེ་བ་འཛིན་པའི་ཚུལ་དང་། གཉེན་པོ་རྟོགས་པ་དང་། སྤང་བྱ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། ས་
ཐོབ་པའི་རྟགས་དང་། འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། ས་བཅུ་པོ་རེ་རེ་ལ་པར་བྱིན་བཅུ་
རེམ་པ་བཞིན་ཤས་ཆེ་བ་ནི་ཁྱད་པར་ཅན་དང་། དེ་རེ་རེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐྱབ་པ་ནི་ཁྱད་པར་
མེད་པ་སྟེ། དབུས་མཐར། ཁྱད་པར་ཅན་དང་ཁྱད་མེད་ནི། །ས་བཅུ་དག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་
པ་ནི་པར་བྱིན་ལ་སྟོབ་ཚུལ་ལོ། །གཞན་ཡང་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། །ཆོས་ཉིད་རབ་ཏུ་རྟོགས་ནས་
འདིར། །ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྷག་སེམས་དང་། །ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ལ་རྗེས་སྟོབ། །ཤེས་རབ་
སྤྱོད་ཡུལ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། །ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་དང་དེ་ནི། །མི་ཤེས་ཤེས་སོགས་འཇུག་པ་ཉིད། །ཅེས་
པས་ནི་ས་དང་པོ་དབུ་ཏུ་སྟོབ་ཚུལ་བསྟན་ཏེ། འདི་ལྟར་ས་དང་པོར་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་ནས་གཉིས་
པར་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། གསུམ་པར་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། དེ་ནས་ས་གསུམ་དུ་ཤེས་རབ་ལ་སྟོབ་
སྟེ། དེ་ཡང་བཞི་པར་ཕྱོགས་མཐུན་ལ་མཁས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། ལྷ་པ་དབུ་པར་ནི་ཤེས་རབ་
ཀྱི་ཡུལ་གཉིས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་བདེན་བཞི་དང་། དེ་མི་ཤེས་སོགས་ནི་རེམ་པ་བཞིན་མ་རིག་
པ་དང་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་རྟོན་འབྲེལ་ལུགས་མཐུན་དང་ལུགས་མི་མཐུན་ནོ། །དེ་བས་ན་
ས་གཉིས་ལ་ཡང་ཤེས་རབ་བཞག་གོ། །ས་ལྷག་མ་བཞིར་དེ་གསུམ་ལ་བསྐྱབས་པའི་འབྲས་བུ་
འབྲུབ་ཚུལ་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། མཚན་མེད་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་པར། །གནས་པ་འབྲས་བུ་དང་
པོ་ཡིན། །དེ་ཉིད་མཛོན་འདུ་བྱེད་མེད་དང་། །ཞིང་ནི་རྣམ་པར་དག་པ་དག །འབྲས་བུ་གཉིས་

པར་འདོད་པ་ཡིན། །སེམས་ཅན་སྒྲིན་པ་འབྲུག་ཉིད་དང་། །ཉིང་རེ་འཛིན་དང་གཟུངས་རྣམས་
ནི། །འབྲུག་པ་འབྲས་བྱ་དམ་པ་ཡིན། །འབྲས་བྱ་རྣམ་པ་འདི་བཞི་ནི། །ས་བཞི་པོ་ལ་ཡང་དག་
བཞེན། །ཞེས་པ་ནི་བསྐྱབ་པ་ལ་སྒྲོབ་ཚུལ་ལོ། །གཞན་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཚོས་ཉིད་རབ་ཏུ་རྟོགས་
ནས་འདིར། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ནི་ཕུང་པོ་སྦྱང་། །དེ་ཡི་ལོག་ཏུ་ཉིང་འཛིན་དང་། །ཤེས་རབ་ཕུང་
པོ་རྣམ་པར་སྦྱང་། །དེས་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་ནི། །སྒྲིབ་རྣམ་བཞི་དང་ཐོགས་པ་ཡི། །སྒྲིབ་
པ་ལས་ནི་རྣམ་གྲོལ་དང་། །གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་སྦྱང་། །ཞེས་ས་དང་པོར་ཕུང་པོའི་རྟེན་
ཚོས་ཉིད་རྟོགས་ནས་གཉིས་པར་ཚུལ་ཁྲིམས། །གསུམ་པར་ཉིང་རེ་འཛིན། །བཞི་པ་ལྷ་པ་བྲུག་
པ་རྣམས་སུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྦྱང་ལ། །ས་ལྷག་མ་བཞིར་འབྲས་བྱ་བཞིའི་གོགས་བཞི་དང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་ཐོགས་སྒྲིབ་སྦྱང་བས་རིམ་པ་ལྟར་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། །གྲོལ་བའི་ཡེ་
ཤེས་གཉིས་སྦྱང་བར་གསུངས་པ་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྷ་སྦྱང་ཚུལ་ལོ། །

གཉིས་པ་(ཀུན་རྫོབ་པའི་ཡོན་ཏན་)ནི། །ས་དང་པོ་ལ་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཐལ་བཅུ་གཉིས་སྐྱད་ཅིག་
ལ་འཐོབ་སྟེ། །ཉིང་རེ་འཛིན་བརྒྱ་འཐོབ་ཅིང་དེ་དག་ལ་འཇུག་པ་དང་། །སངས་རྒྱས་བརྒྱ་མཐོང་བ་
དང་། །དེ་རྣམས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱང་ཤེས་པ་དང་། །འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་གཡོ་པར་བྱེད་པ་
དང་། །ཞིང་བརྒྱར་ཡང་འགོ་བ་དང་། །འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་སྤང་བར་བྱེད་པ་དང་། །སེམས་
ཅན་བརྒྱ་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་། །བསྐྱལ་བ་བརྒྱར་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་། །བསྐྱལ་བ་བརྒྱ་ལ་
སྒྲོན་དང་བྱི་མའི་མཐར་འཇུག་པ་དང་། །ཚོས་ཀྱི་སྒྲོ་བརྒྱ་འབྱེད་པ་དང་། །ལུས་བརྒྱ་ཀུན་ཏུ་རྟོན་
པ་དང་། །ལུས་རེ་རེ་ལ་འཁོར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་བརྒྱ་བརྒྱ་དང་ལྡན་པར་སྒྲོན་པའོ། །འདི་ནི་
འཇུག་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། །ཡོན་ཏན་དང་པོ་ལ་འཇུག་པར། །ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་འཇུག་ལྷང་
བྱེད་པར་བཤད་ཅིང་། །འབྲེལ་བཤད་དུ། །ཡོན་ཏན་གསུམ་པའི་དེ་རྣམས་ཞེས་པས་སངས་རྒྱས་
རྣམས་ལ་བཤད་པས་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་བྱིན་རྒྱལས་ཞེས་རིག་རལ་འདོད་པ་ནོར་རོ། །ཡོན་ཏན་
དགྲུ་པ་ནི་བྱང་ས་ལས། །སྒྲོན་གྱི་མཐའ་དང་བྱི་མའི་མཐའི་བསྐྱལ་བ་བརྒྱར་ཡང་ཡེ་ཤེས་མཐོང་

བས་འཇུག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་གཡོ་བས་ནི་གདུལ་བྱ་འདུན་པར་བྱེད་ལ། འགྲོ་
བ་དང་སྒྲུབ་བས་ནི་གདུལ་བྱའི་གནས་སུ་སོང་སྟེ་མཐོང་ནས་སྒྲིན་པར་བྱེད་དོ། །སྟོན་དང་བྱི་
མཐའ་ལ་འཇུག་པས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་སྒྲིག་པ་བྲལ་བའི་ཆེད་དུ་ལས་ཀྱིས་འཁོར་བར་འགྲོ་བའི་
ཚུལ་སྟོན་ནོ། །ཆོས་སྟོ་བརྒྱ་འབྱེད་པས་ནི་རང་གི་སྟོ་སྟོས་སྒྲིན་པའི་ཆེད་དུ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་
རྣམས་ཀྱི་དོན་སེམས་པའོ་ཞེས་སྐབ་དགོངས་དང་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད་དུ་ཤོ། །དེ་བཞིན་དུ་ས་
གཉིས་པ་ལ་ཡོན་ཏན་དེ་དག་སྟོང་འགྱུར་དང་། གསུམ་པ་ལ་འབྱུང་དང་། བཞི་པ་ལ་བྱེ་བ་སྒྲག་
བརྒྱ་དང་། ལྷ་པ་ལ་བྱེ་བ་སྒྲག་སྟོང་དང་། རྒྱག་པ་ལ་བྱེ་བ་བརྒྱ་སྒྲག་སྟོང་དང་། བདུན་པ་ལ་བྱེ་བ་
ཁྲག་ཁྲིག་འབྱུང་འཕྲོ་བ་ལོ། །ས་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི་བྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་གྲངས་ཀྱིས་
མི་ཆོད་པས་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། བརྒྱད་པ་ལ་སྟོང་གསུམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འབྱུང་
གྱི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པ་དང་། དབྱ་པ་ལ་སྟོང་གསུམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
གྲངས་མེད་པ་འབྱུང་སྒྲག་བཅུ་འཛིན་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱི་རྩལ་རི་སྟེད་པ་དེ་སྟེད་དང་། བཅུ་པ་ལ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱི་རྩལ་སྟེད་དང་མཉམ་པའི་
ཡོན་ཏན་རྣམས་འཕྲོ་བ་པར་འཇུག་པ་ལས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་(སྟེ་བ་འཛིན་པའི་ཚུལ་)ལ་གཉིས། དབང་དང་། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་སྟེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།
མོས་སྟོད་པ་རྣམས་འདོད་པར་སྟེ་བ་ལས་དང་། ས་ཐོབ་པ་རྣམས་དུད་འགྲོ་སོགས་དམན་གནས་
སུ་སྟེ་བ་སྟོན་ལམ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་དབང་གིས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྟེ་བ་བསྟོག་ནས་
འདོད་པར་སྟེ་བ་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། སྤྱལ་པས་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ལ་སོགས་པར་སྟེ་བ་སྟོན་
པ་དབང་འགྱུར་པའི་དབང་གིས་སྟེ་བ་སྟེ། མདོ་སྟེའི་རྒྱན་ལས། རྟོ་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་ལས་དང་
ནི། །གཞན་ཡང་སྟོན་ལམ་དག་དང་ནི། ཉིང་རེ་འཛིན་དང་དབང་སྟོར་བའི། །དབང་གིས་སྟེ་
བར་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(རྣམ་སྒྲིན་གྱི་སྟེ་བ་)ནི། ས་བཅུ་ལ་གནས་པ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་པལ་ཆེར་འཛམ་

བུའི་སྒྲིང་དང་། སྒྲིང་བཞི་དང་། སུམ་ཅུ་ཙ་གསུམ་དང་། འཛོལ་བུལ་དང་། དགའ་ལྗན་དང་།
འཕྱུལ་དགའ་དང་། གཞན་འཕྱུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་། སྒྲོང་གི་བདག་པོ་དང་། སྒྲོང་གཉིས་
ཀྱི་བདག་པོ་ཆོངས་པ་དང་། གནས་གཙང་མའི་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བ་འཛིན་ནོ། །

བཞི་པ་(གཉེན་པོ་རྟགས་པ་)ལ་གཉིས། རྟགས་ཚུལ་དང་། དེ་མཉམ་རྗེས་གང་ཡིན་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ས་དང་པོར་ཆོས་དབྱིངས་དེ་རྒྱད་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཀུན་ཏུ་
འགོ་བའི་དོན་དུ་དང་། ས་གཉིས་པར་དེ་སྤྱི་བ་པ་སྤང་བུ་དུ་རྟགས་པས་མཆོག་གི་དོན་དང་། ས་
གསུམ་པར་ཐོས་པ་ཆོལ་བ་ནི་ཆོས་ཉིད་རྟགས་པའི་རྒྱ་མཐུན་པ་སྟེ་རྒྱའི་མཆོག་ཏུ་རིག་པས་རྒྱ་
མཐུན་པ་དོན་གྱི་མཆོག་ཏུ་དང་། ས་བཞི་པར་ཆོས་ལ་སྟེད་པ་ཡང་ལོག་པས་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་
སུ་འཛིན་པ་མེད་པའི་དོན་དུ་དང་། ས་ལྔ་པར་བདག་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཆོས་ཉིད་
དུ་རྟགས་པས་དེ་རྒྱད་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་དོན་དུ་དང་། ས་དྲུག་པར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་
རྟེན་མོངས་རྣམ་བྱང་དུ་འགྱུར་བའི་ཆོས་གང་ཡང་མེད་པར་རྟགས་པས་དེ་རྟེན་མོངས་དང་རྣམ་
དག་མིན་པའི་དོན་དུ་དང་། ས་བདུན་པར་ཆོས་དབྱིངས་ལ་མདོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོན་
མ་ཐ་དད་པ་མི་འབྱུང་བས་དེ་ཐ་དད་མེད་པའི་དོན་དུ་དང་། ས་བརྒྱད་པར་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་
བཟོད་པ་ཐོབ་པས་ཀུན་བྱང་གི་འཕེལ་མེད་པར་རྟགས་པས་དེ་གི་མེད་འཕེལ་མེད་ཀྱི་དོན་དུ་
དང་། རྟེན་ཡིད་དང་འཛིན་པ་སྒྲོ་ལྷའི་ཤེས་པ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་གནས་གྱུར་པས་རིམ་པ་བཞིན་
ཆོས་ཉིད་མི་རྟག་ཡེ་ཤེས་དང་ཞིང་དག་པ་ལ་དབང་བའི་གནས་སུ་དང་། ས་དགུ་པར་སོ་སོ་ཡང་
དག་པར་རིག་པ་བཞི་ཐོབ་པས་ཆོས་ཉིད་དེ་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བའི་གནས་སུ་དང་། ས་བརྒྱ་པར་
རི་ལྟར་བཞེད་པ་བཞིན་སྒྲུལ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པས་ཆོས་ཉིད་ལས་ལ་དབང་བའི་
གནས་ཉིད་དུ་རྟགས་ཏེ། དབང་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟག་པ་ཡིད་ཤེས་གནས་གྱུར་པ་ལས་
འབྱུང་བའོ། །དེ་ལྟར་ཆོས་དབྱིངས་བརྒྱུ་ལ་སྤྱི་བ་པའི་རྟེན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་
ཤེས་སྤྱི་བ་བརྒྱ་ཡང་གཉེན་པོ་ས་བརྒྱས་རིམ་པ་ལྟར་སྒོར་སྟེ། དེ་དག་གི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་

ཡིན་པས་སོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་དབུས་མཐའ་ལས། ཀུན་ཏུ་འཕྱོད་ཅན་མཆོག་གི་དོན། །རྒྱ་མཐུན་
དོན་གྱི་མཆོག་ཉིད་དང་། །ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་དོན་དང་། །རྒྱད་རྒྲུབ་མཐའ་མེད་དོན་
དང་། །ཉོན་མོངས་རྣམ་དག་མིན་དོན་དང་། །ཐ་དད་མེད་པའི་དོན་ཉིད་དང་། །བྲི་མེད་འཕེལ་
བ་མེད་དོན་དང་། །དབང་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡི་གནས། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་མ་རིག་པ། །ཉོན་
མོངས་ཅན་མིན་སྒྲིབ་པ་བཅུ། །ས་བརྩའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྣམས་ཀྱི། །གཉེན་པོ་དག་ནི་ས་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་སོ། །དབང་བཞིས་གསུམ་པོ་དེར་ཐོབ་པར་ཡང་མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས། ཡིད་དང་འཛིན་
དང་རྣམ་པར་རྟོག་གཏུང་ཕྱིར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ། །ཞིང་དང་ཡེ་ཤེས་ལས་དག་ལ། །དབང་ནི་
རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །དབང་དེ་མི་གཡོ་ལ་སོགས་པའི། །ས་གསུམ་ལ་ནི་རྣམ་བཞི་སྟེ། །གཅིག་
ལ་རྣམ་གཉིས་དེ་ལས་གཞན། །དབང་ནི་རེ་རེར་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(དེ་མཉམ་རྗེས་གང་ཡིན་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། འཐད་པའི་ཕྱོགས་དགོད། དེ་མི་འཐད་པར་
འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དབུས་མཐའ་བཤད་པའི་རྟོགས་རྩལ་དེ་དག་མཉམ་གཞག་
དང་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་རྟོགས་རྩལ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཆེ་ངེས་པ་འདྲན་རྩལ་ཐ་དད་པ་རེ་
ཡོད་པས་དེའི་རྟོགས་རྩལ་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་སྤང་ལས། གང་གི་ཆེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པའོ་
ཞེས་བསྒྲུབས་པས་ཆ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྟོགས་སུ་
ཐེན་ཀྱང་ངེས་པ་སྐྱེད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཀུན་ཏུ་འཕྱོད་པའི་དོན་གྱིས་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མདོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་
བ་དེའི་ཆེ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྦྱོན་མེད་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པས་མཐོང་བའི་ལམ་
ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་གིས་རི་སྟེང་པ་རྟོགས་པའི་རྒྱད་སྟེའི་
འགྲེལ་པར། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་མཐོང་བ་དེ་ཡང་ས་དང་པོ་ཉིད་ལ་སྐྱེ་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
ཀུན་ཏུ་འཕྱོད་པའི་དོན་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པས་སོ། །ལུང་ཕྱི་མ་འདི་ཤེས་བྱེད་དུ་འཕྱོད་པའི་
རྒྱ་མཆོན་ནི། རི་སྟེང་པ་རྟོགས་པ་རྗེས་ཐོབ་ལ་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཉམ་གཞག་ཏུ་ཆོས་

ཉིད་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལ་ནི་མི་འདྲ་བ་ཁས་སྒྲུབ་དུ་མི་བྱུང་སྟེ། རུང་ན་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་རྟོགས་བྱ་
 ཚོས་ཉིད་རྟོགས་མི་འདྲ་བའི་དོ་བོར་གནས་པས་ཡིན་ནམ། ཚོས་ཉིད་ལ་དེ་ལྟར་མེད་ཀྱང་སྒྲོམ་
 མི་འདྲ་བར་རྟོགས་པས་ཡིན་གྱང་། དང་པོ་ལྟར་ན། ཚོས་ཉིད་ལ་དབྱེ་བ་བྱེད་པ་རྟོགས་ཚོས་
 ཅན་ཐ་དད་པ་ཅམ་གྱིས་ཡིན་གྱི་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་དོས་ནས་མིན་པར་གསུངས་པ་རྟོགས་དང་འགལ་
 ལ། ཚོས་ཉིད་ཀྱང་བུམ་པ་དང་སྒྲུབ་བྱ་ལྟར་ཆ་དུ་མའི་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་པས་འདི་ལ་ཚོས་ཅན་
 ལ་མ་ལྟོས་པར་དབྱེ་བ་རང་རྒྱུད་དུ་བྱུབ་པར་ཁས་ལོང་ཞིག་གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཐེག་ཆེན་འཕགས་
 པའི་མཉམ་གཞག་དེ་དག་ཚོས་ཉིད་ལ་འབྲུལ་ཤེས་སུ་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་དང་རྗེས་སུ་མི་མཐུན་
 པར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཆུ་གཉིས་ཀྱི་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ས་བཅུའི་མཉམ་གཞག་རྟོགས་
 ཀྱིས་ཚོས་ཉིད་ལ་མཐའ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་སྟོས་པ་གང་དུ་ཡང་མི་འཛིན་ཞིང་དེ་མཐའ་དག་ཉི་
 བར་ཞི་བ་ཅམ་ལ་སྟོས་བྲལ་ལམ་གཤེས་ལུགས་མཐོང་ཞེས་བཏགས་པ་ཅམ་སྟེ། ཡོན་ཏན་རིན་
 ཆེན་སྤྱད་པ་ལས། གཞུགས་རྟོགས་མི་མཐོང་ཚོར་བ་དག་ཀྱང་མི་མཐོང་ཞིང་། །འདུ་ཤེས་མཐོང་
 བ་མེད་ལ་སེམས་པ་མཐོང་མེད་པ། །འདི་ནི་ཚོས་མཐོང་ཡིན་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
 བསྟན། །ནམ་མཁའ་མཐོང་ཞེས་སེམས་ཅན་ཆོག་ཏུ་རབ་བརྗོད་པ། །ནམ་མཁའ་རྗེ་ལྟར་མཐོང་
 ཡིན་དོན་འདི་བཏགས་པར་གྱིས། །མཐོང་བ་དཔེ་གཞན་གྱིས་ནི་བསྟན་པར་རྟུས་མ་ཡིན། །དེ་ལྟར་
 ཚོས་མཐོང་བ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན། །ཞེས་རི་ལ་སོགས་པའི་སྟོབ་གཡོགས་མ་
 མཐོང་བ་ལ་ནམ་མཁའ་མཐོང་བར་ཐ་སྟད་བྱེད་པ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་པས་སོ། །

འོ་ན་མཉམ་གཞག་གི་ཡུལ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་མཉམ་གཞག་གི་ཡུལ་སྤང་མེད་དང་། སྤང་
 བཅས་སུ་འདོད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྤྱོད་འཇུག་ལས། སྤོང་ཉིད་བག་ཆགས་གོམས་པས་
 བློ། །དངོས་པོའི་བག་ཆགས་སྤོང་འགྱུར་ཞིང་། །ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་གོམས་པས་ནི། །དེ་ཡང་ཕྱི་
 རས་སྤོང་བར་འགྱུར། །གང་ཆེ་གང་ཞིག་མེད་དོ་ཞེས། །བཏགས་བྱའི་དངོས་པོ་མི་དམིགས་པ། །དེ་
 ཆེ་དངོས་མེད་ཉེན་བྲལ་བ། །སྟོ་ཡི་བདུན་ན་རྗེ་ལྟར་གནས། །གང་ཆེ་དངོས་དང་དངོས་མེད་

པ། །སྒྲོ་ཡི་མདུན་ན་མི་གནས་པ། །དེ་ཆེ་རྒྱུ་པ་གཞན་མེད་པས། །དམིགས་པ་མེད་པར་རབ་
 ཏུ་ཞི། །ཞེས་དང་། ལུ་བ་དགོངས་སུ་ཡང་མཉམ་པར་བཞག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ནི་རྒྱུ་པར་
 ཉོག་པའི་སྒྲོ་པ་མཐའ་དག་ལྟོག་པས་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་པ་དང་།
 འོ་ན་མཐོང་བའི་དོན་རིམ་ལྟར་ཞེ་ན། ཡུལ་དེ་ལ་ཤེས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་དོན་ཏེ་མཐོང་བ་མེད་པ་ཁོ་ནའི་
 སྒྲོ་པ་ནི་མཐོང་བའོ་ཞེས་བརྗོད་དེ། ཤེས་པའི་སྐྱད་ཅིག་རྒྱུ་པ་དེའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
 མཐོང་བའོ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་བཞེད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། འཕགས་གྲོལ་དང་སྒྲོ་བ་དཔོན་གཉིས་
 ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་ཅུ་མ་མཉམ་གཞག་གི་ཡུལ་ཡིན་པ་དང་། མཉམ་གཞག་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་
 པ་ཅན་དང་། ཡུལ་དང་བྲལ་བ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་དམིགས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་སྐབས་
 སུ་བཀག་ནས་བདེན་དངོས་མེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་དགག་མཉམ་གཞག་གི་
 དམིགས་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་ཡང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་པར་སྒྲུང་བ་ནི་མིན་གྱི་མཉམ་གཞག་
 རང་རིག་གི་ཚུལ་གྱིས་ཉམས་སུ་སྒྱུར་བའི་སྒྲུང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཉིད་
 ལ་ལྟས་ཏེ་ནི་སྒྲུང་བ་བྲལ་བ་ཡང་མི་བཞེད་དོ། །དེ་ལ་སྒྲུ་མ་ནི་ཙྰ་པའི་གནས་ཆེ་བས་རེ་ཞིག་
 ཕྱི་མ་ཁས་སྒྲུང་དོ། །དེ་ལྟར་ན་རིམ་ལྟར་རྟོགས་པ་ནི་མཉམ་གཞག་ན་ཆོས་རྒྱུ་པ་ལ་འཛིན་པ་
 མཐའ་དག་ཏེ་བར་ཞི་བས་ཅིར་ཡང་མི་འཛིན་པ་ལ་འདོགས་པས་ས་བཅུ་གཅིག་གི་མཉམ་གཞག་
 གི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་ལ་བྱུང་བར་མེད་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིམ་ལྟར་རྟོགས་པ་རྫོགས་
 པ་ཡང་ས་དང་པོ་ནས་འདོད་པ་འཐད་དོ། །

གཉིས་པ་(དེ་མི་འཐད་པར་འདོད་པ་དགག་པ་)ལ་གཉིས། ལྟར་སྒྲུང་གི་ཙྰ་པ་དགོད། ཡང་དག་
 གི་ལན་གྱིས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ།
 ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཤེས་སྒྲིབ་མ་ལུས་པར་སྒྲུངས་པའི་སྒྲུངས་པ་མི་
 འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་སྒྲོས་བྲལ་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་བསྐྱོད་པའི་

རྟེན་དུ་མི་འབྲང་དེ། ཚོས་ཉིད་ལ་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་མེད་པའི་བྱིར། མཉམ་གཞག་གི་ཡུལ་གྱི་སྣང་
བ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་དེ་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ཡུལ་
ན་ཡོད་པས་སོ། །ཐུབ་པ་ཡོད་དེ། དེ་ནི་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མཐར་སྐྱབ་ཡིན་པས་
སོ། །ཚོས་ཉིད་དེ་ས་བཅུའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔས་ཀྱང་སྤྱོད་པ་རེ་ལས་མ་རྟོགས་ཤིང་སངས་
རྒྱུ་ཁོ་ནས་མཐའ་དག་རྟོགས་པར་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱང་མི་འབྲང་དེ། ས་དང་པོ་ནས་རི་ལྟ་བུ་
རྟོགས་པ་རྫོགས་པས་ཤིང་།

གཉིས་པ་(ཡང་དག་གི་ལན་གྱིས་དགག་པ་)ནི། ཐལ་བ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་མ་རྟོགས་
ཞེས་པའི་དོན་ནི། ཚོས་ཉིད་མཉམ་གཞག་གིས་གཉིས་སྣང་དུ་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ལ་བྱེད་ན་ནི་
ཁས་སྒྲངས་པ་དང་འགལ་ཡང་རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་ལན་མི་འདེབས་ཀྱི། ཐུབ་པ་མ་དེས་ཏེ་ཚོས་
ཉིད་རྟོགས་པའི་དོན་སྤྱོས་པའི་ཚོས་གང་ཡང་མ་གཟེགས་པ་ལ་འདོད་པས་སོ། །འོན་ཏེ་མཉམ་
གཞག་གིས་སྤྱོས་པ་མཐའ་དག་ཉེ་བར་ཞི་བའི་རྒྱལ་གྱིས་མ་རྟོགས་པ་ལ་བྱེད་ན་གཏན་ཆེགས་
མ་གྲུབ་པོ། །མདོར་ན་གཤེས་ལུགས་དང་། ཚོས་ཉིད་དང་རང་བཞིན་སྤྱོས་བྲལ་དོན་དམ་པའི་
བདེན་པ་རྣམས་རྟོགས་ཞེས་པའི་དོན་ཡེ་ཤེས་ལ་འཛིན་པ་མཐའ་དག་ཉེ་བར་ཞི་བས་དེ་རྣམས་
ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་མི་སྦྱེ་བ་ལ་བྱེད་ཀྱི། དངོས་སུ་ན་འགལ་ཞིག་འགལ་ཞིག་གིས་དམིགས་
བྱ་དམིགས་བྱེད་དུ་བྱས་པ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཤེས་པ་ཡུལ་རི་འབྲ་བ་དེའི་རྣམ་པར་སྤྱོས་པ་ན་
རང་དུས་ལ་ཡུལ་དེ་མེད་ཀྱང་དེ་རྟོགས་པར་འཛིན་པ་དང་འབྲ་བར་མཉམ་གཞག་གིས་ཚོས་
ཉིད་མཐའ་གང་དུ་ཡང་མི་གནས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་མཐའ་གང་དུ་ཡང་མི་འཛིན་པ་ན་
དེ་དང་དེ་རྟོགས་པར་ཐ་སྙད་བྱས་པ་སྟེ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། གང་ཆེ་སྟེ་མེད་དེ་ཉིད་ཡིན་
ཞིང་སྒོ་ཡང་སྟེ་བ་དང་བྲལ་བ། །དེ་ཆེ་དེ་རྣམས་བསྟེན་ལས་དེ་ཡིས་དེ་ཉིད་རྟོགས་པར་བརྟེན་
པ་སྟེ། །རི་ལྟ་སེམས་ནི་གང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་དེ་ཡིས་ཡུལ། །དེ་ཡོངས་ཤེས་པ་དེ་
བཞིན་ཐ་སྙད་ཉེ་བར་བརྟེན་ནས་རིག་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །

རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་ཡང་མེད་དེ། ཆོས་ཉིད་ནི་རང་བཞིན་
སྒྲོས་བྲལ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་སྒྲོས་པ་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཁྱེན་པས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་
ཡོན་ཏན་རྣམས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་ཙམ་ལ་བསམས་ནས་ཉེན་དང་བཞེན་པར་བཤད་ཀྱི་ཉེན་དང་
བཞེན་པ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པ་ལ་བྱུང་པར་མི་སྤྱིད་
ན་ཉེན་དང་བཞེན་པ་མཆོན་ཉིད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གཞན་དུ་ན་འཕེལ་མེད་དོན་གཞན་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་ཉེན་དང་བཞེན་པར་ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ། །སྤྱིད་ན་ཡང་ཆོས་ཉིད་དུ་རི་ལྟར་རུང་སྒྲུབ་པ་ཐེག་
ཆེན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ཡུལ་དུ་ཡོད་ཀྱང་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེས་
དེ་བདེན་པར་མ་གཞལ་གྱི་བདེན་མེད་དུ་གཞལ་བས་སོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་སྤྱབ་པའི་མཁྱེན་པ་ལ་
ཡུལ་མེད་དགོས་ཏེ་དེ་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མཐར་སྒྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཡུལ་
ཡིན་ན་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །མདོ་གང་དག་ལས། སྒྲོབ་ལམ་ན་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་
རེ་བ་དང་སངས་རྒྱས་སར་ཡོངས་རྫོགས་རྟོགས་པར་གསུངས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐབ་པ་དང་
རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚུལ་ལ་མི་མོས་པ་དམན་པའི་རིགས་ཅན་ཁ་ཅིག་ཐེག་ཆེན་ལ་བྱང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་
ཉིད་དེ་རྟོགས་དཀའ་བ་དང་། རྟོགས་པའི་པན་ཡོན་ལ་སོགས་པ་ཤད་ཀྱི་སྤྱི་རི་བཞིན་པ་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཆོས་ཉིད་ཆ་དུ་མའི་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན་ཐ་དད་མེད་པར་ཡང་མདོ་དེ་
དང་དེ་ལས་གསུངས་པས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཆོས་ཉིད་ནི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོས་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྲུབ་པ་དང་། དེ་རྟོགས་
སོ་ཞེས་ཉེ་བར་གདགས་ཀྱི་དོན་དམ་པར་ནི་དེ་ལྟར་མིན་པར་འཕགས་པ་བདེན་པ་གཉིས་ལ་
འཇུག་པ་ལས་གསུངས་ཏེ། རི་སྐད་དུ། ལྷའི་བྱ་གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་
པ་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་ན་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་
བའི་གངས་སུ་མི་འགོ་སྟེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །འོན་ཀྱང་ལྷའི་བྱ་དོན་དམ་
པར་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ་བྱེ་བྲག་མེད་པ་མ་སྤྱིས་པ་མ་

འགགས་པ། སྤྱི་བར་བྱ་བ་དང་། སྤྱི་བ་དང་། འེས་བ་དང་། འེས་བར་བྱ་བ་དང་བཅས་པའོ། །ལྷའི་
བྱ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྷན་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་
འེས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་བར་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་མཐའ་ཡས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་
ས་བཙུན་མཉམ་གཞག་ལ་ལྷོས་ཏེ་བྱད་པར་མེད་ཀྱང་རྗེས་སྐྱོབ་ཏུ་བྱད་པར་འཛིག་པའི་ཚུལ་ནི་
ཡེ་འེས་ཞབས་ཀྱིས། གལ་ཏེ་འོན་ཏེ་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་གནས་སྐབས་ཁོ་ནར་པར་བྱིན་ཐམས་
ཅད་རྣམ་པར་དག་པའི་བྱེད་ས་གཞན་དག་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། བདེན་ཏེ་ས་ཐམས་ཅད་ནི་
མཆོན་ཉིད་གཅིག་པའི་བྱེད་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་ལྷོས་ནས་བྱད་པར་ཅི་
ཡང་མེད་དོ། །དག་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཁ་ཅིག་ནི་མཐོང་བའི་སྐད་ཅིག་
མས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ཁ་ཅིག་སྒོམ་པས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །སའི་བྱད་པར་རྣམ་
པར་བཞག་པ་ཡང་དེ་ལ་ལྷོས་པའི་བྱེད་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

བཞི་བ་’ (སྤང་བྱ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་)ལ་གཉིས། འེས་སྤྱི་བ་པལ་ཆེ་བ་དང་། ཉོན་སྤྱི་བ་ཀྱི་དབང་
དུ་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ཐུན་མོང་བ་ནི། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་གཞུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་བརྒྱ་ཅ་
བརྒྱད་རྣམས་སོ། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི་ས་བཙུན་པོ་རེ་རེ་ལ་གིན་ཏུ་སྒྲོངས་པ་གཉིས་གཉིས་
དང་། དེའི་གནས་ངན་ལེན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རེ་རེ་སྟེ། འདི་ལྟར་ས་དང་པོ་ལ་གང་ཟག་དང་
ཆོས་ལ་མངོན་ཞེན་དང་ངན་སོང་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། གཉིས་པ་ལ་ལྷུང་བ་སྤྱི་མཐོང་འབྱུང་བ་
དང་། ལས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྤྱི་ཚོགས་ལ་དང་། གསུམ་པ་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ངང་སྒོས་པའི་གཞུངས་
ཡོངས་སྤྱི་ཚོགས་པ་ལ་དང་། བཞི་བ་ལ་སྒྲོམས་འཇུག་ལ་སྟེད་པ་དང་ཆོས་ལ་སྟེད་པ་དང་། ལྷ་
པ་ལ་འཁོར་བ་ལ་གཅིག་ཏུ་མི་ཕྱོགས་གིང་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ལྷུང་འདས་
ལ་གཅིག་ཏུ་མི་ཕྱོགས་གིང་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ལྷག་པ་ལ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་
འཇུག་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་ལ་དང་མཆོན་མ་མང་པོ་འབྱུང་བ་དང་། བདུན་པ་ལ་མཆོན་མ་སྤྱི་
མོ་འབྱུང་བ་དང་། མཆོན་མེད་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཐབས་དང་། བརྒྱད་པ་ལ་མཆོན་མེད་ལ་རྩིས་

བ་དང་མཚན་མ་རྣམས་ལ་མི་དབང་བ་དང་། དགྲ་བ་ལ་ཚོས་བསྟན་བ་དང་ཚོས་ཀྱི་ཆེག་དང་
ཡི་གེ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་གོང་ནས་གོང་དུ་ཤེས་རབ་དང་སྒྲོབས་བ་ལ་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ལ་
དང་། སྒྲོབས་པའི་དབང་ལ་དང་། བཅུ་བ་ལ་མངོན་ཤེས་ཆེན་པོ་ལ་དང་། གསང་བ་སྤྲོ་མོ་ལ་
འབྱུག་བ་ལ་དང་། བཅུ་གཅིག་བ་ལ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་བ་ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་མོ་དང་ཐོགས་
བ་ཤིན་མོངས་གཉིས་སོ། །དེ་ལྟར་ས་ལ་འབྱུག་བ་ལས། ཡན་ལག་བཅུ་གཅིག་རྫོགས་ཀྱང་
པས། །རབ་དགའ་ལ་སོགས་ས་བཅུ་གཅིག་མོངས་གཉིས་གནས་ངན་ལེན་གཅིག་པ། །མི་
མཐུན་ཕྱོགས་ཉེ་ཐ་དད་འདོད། །ཅེས་སོ། །

གཉིས་བ་(ཉོན་ཐྱིབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་)ལ་བཞི། མཐོང་སྤང་ལོག་ཁྱགས་དང་། སྒྲོམ་སྤང་སའི་
སྒྲོ་ནས་དབྱེ། དེ་ལྟར་བྱེ་བའི་རྣམ་གཞག་དབྱད། རི་ལྟར་སྤོང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་
གངས་དང་། ལོག་པར་འབྱུག་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་བཤད་ཚུལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི་ཀུན་
བཅུས་སུ། །འདོད་པའི་ཁམས་ན་སྤྱག་བསྐྱལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་དག་ནི་བཅུ་ལོ། །སྤྱག་
བསྐྱལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ལ་རི་ལྟར་བར་ཀུན་འབྱུང་དང་། འགོག་བ་དང་ལམ་མཐོང་བས་
སྤང་བར་བྱ་བ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་སྤྱག་བསྐྱལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་
བ་དག་ནི་དགུ་ལོ། །སྤྱག་བསྐྱལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་རི་ལྟར་བར་ཀུན་འབྱུང་དང་། འགོག་
བ་དང་ལམ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་རི་ལྟར་
གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་ཡང་དེ་བཞིན་ཉེ། དེ་དག་མདོར་བསྐྱུ་ན་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་
བའི་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱ་ཅུ་བཅུ་གཉིས་སོ། །ཞེས་ཁམས་གོང་གི་རྟེན་ལ་ཁོང་ཁྲོའི་ས་བོན་ཡོད་
ཀྱང་མངོན་དུ་རྒྱ་མེད་པའས། ས་བོན་དེ་འཛོག་བྱེད་འདོད་པའི་སར་གཏོགས་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་
དེའི་རྣམ་སྤྲིན་ཀྱང་འདོད་པ་ཁོ་ནར་སྤོང་བ་ལ་དགོངས་ནས་གོང་མའི་ས་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བོར་ནས་
འདོད་པ་དང་གོང་མའི་ས་ལ་ཡོད་པའི་སྤྲ་རྒྱས་བཅུ་དང་དགྲ་རྣམས་བདེན་པ་བཞི་ཀ་ལ་ཁྱད་
པར་མེད་པར་ལོག་ཁྱགས་སུ་བཤད་དོ། །གཉིས་བ་ནི། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་བ་བསྐྱུ་བ་

ལས། དེ་ལ་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་བཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་ལོག་པར་
 བྱགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཀུན་འབྱུང་ལ་ནི་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་
 བ་མ་གཏོགས་པ་བརྒྱད་ལོག་པར་བྱགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་འབྱུང་ལ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འགོག་
 པ་དང་ལམ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །གོང་མ་ལ་ནི་བདེན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁོང་ཁྱོད་བ་མ་གཏོགས་
 པ་རྣམས་འདོད་པའི་ཁམས་ན་རི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ལོག་པར་འབྲུག་པར་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རིག་
 པར་བྱའོ་ཞེས་ཁམས་གསུམ་གའི་བདེན་པ་ལྟག་མ་ལ་ལྟ་བ་དང་པོ་གཉིས་འབྲུག་པ་དོར་བས་
 སྤྱིར་ན་མཐོང་སྤང་གོ་བཞིར་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། མཛོད་ལས། དེ་དག་བཅུ་དང་བདུན་
 བདུན་བརྒྱད། །ལྟ་བ་གསུམ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ། །འདོད་ན་སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་སོགས་པ། །མཐོང་
 བས་རིམ་བཞིན་སྤང་བར་བྱེད། །ཅེས་དང་། ཁོང་ཁྱོད་མ་གཏོགས་དེ་དག་ཉིད། །གཟུགས་ཁམས་
 གཟུགས་མེད་དེ་དང་འབྲ། །ཞེས་འདོད་པ་ན་སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་བཅུ་དང་། ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་
 པ་གཉིས་ལ་ལྟ་བ་དང་པོ་གཉིས་དང་། མཚོག་འཛིན་ཐ་མ་སྟེ་གསུམ་དང་། ལམ་ལ་ལྟ་བ་དང་
 པོ་གཉིས་ཁོ་ན་དོར་བས་བདེན་བཞི་ལ་རིམ་པ་ལྟར་བཅུ་དང་བདུན་བདུན་བརྒྱད་ཡིན་ལ། གོང་
 མར་ཁོང་ཁྱོད་ཡང་དོར་བས་བདེན་བཞི་ལ་རིམ་པ་ལྟར་དགྲ་དང་བྱག་བྱག་བདུན་ལོག་པར་འབྲུག་
 པས་སྤྱིར་ན་བྱ་བརྒྱད་དོ། །

གཉིས་པ་(ལོག་པར་འབྲུག་ཚུལ་)ནི། གལ་ཏེ་མཐོང་སྤང་རྣམས་ལོག་བྱགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཆད་
 བ། འབྲུག་མཁན་ནི་དུ། འབྲུག་ཡུལ་ནི་གང་། འབྲུག་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འབྲུག་པ་པོ་ནི་ཅ་ཉོན་
 དང་མཚུངས་ལྟར་དུ་འབྱུང་བའི་ཉེ་ཉོན་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་བྱུང་གཙོ་བོ་སེམས་དང་
 བཅས་པ་མཐའ་ཡས་ཀྱང་གཙོ་བོ་དང་རིགས་བསྐྱུ་ན་བཅུ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྱོད་རྒྱལ་མ་
 རིག་པ། ཐེ་ཚོམ་ལྟ་བ་མཚོག་འཛིན་ཚུལ་ཁྱིམས་བརྟུལ་བྱགས་མཚོག་འཛིན་ལོག་ལྟ་སྟེ་མདོར་
 ན་ལྟ་མིན་ལྟ་དང་ལྟ་བ་ལྟའོ། །འབྲུག་པའི་ཡུལ་ཡང་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་ཀྱང་བདེན་
 པ་བཞིའོ། །འབྲུག་ཚུལ་ནི་ཀུན་བརྟུས་སྤྱ། སྤྱག་བསྐྱལ་དང་ཀུན་འབྱུང་བ་ལ་དེའི་རྒྱ་དང་གཞིའི་

གནས་ཀྱིས་ཀྱང་ལོག་པར་རྟོག་གོ། ཉོན་མོངས་པ་བཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་འགོག་པ་དང་ལམ་ལ་
ཡང་དེ་ལ་སྐྱག་པ་སྐྱེད་པས་ལོག་པར་ཞུགས་པའོ་ཞེས་པ་འདི་ཡིན་ནོ། །འདིའི་དོན་ནི། བདེན་
པ་བཞིའི་སྤྱན་མོང་གི་མཆན་ཉིད་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་པ་དེ་རི་སྲིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་
བྱས་པ་དེ་སྲིད་དུ་བཅུ་པོ་འདིས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེད་ཅིང་རང་གི་རིགས་འབྲས་སྤྱ་
མས་སྤྱི་མ་རྣམས་སྐྱེད་པ་དང་བྱི་མའི་རྣམ་སྤྲིན་འཕེན་པ་དང་འགྲུབ་པར་བྱེད་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་
འཕེན་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། སྤྱག་ཀུན་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་དང་། དེ་གཉིས་ལ་དམིགས་ནས་ཀྱང་འདི་
དག་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་བཅུ་པོ་འདིའི་རྒྱ་དང་གཞི་བྱེད་ལ་གང་གི་
ཆོ་བདེན་པ་བཞི་གང་ཟག་གིས་སྟོང་པར་མངོན་དུ་བྱས་པ་དེའི་ཆོ་དེ་དག་གིས་པན་ཚུན་དུ་འཕེལ་
བར་བྱེད་པ་ལྟོག་པའི་བྱིར་བཅུ་པོ་འདི་སྤྱག་ཀུན་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་
རང་བཞིན་མཐོང་བས་སྟོང་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདེན་བཞི་བདག་མེད་པར་མ་མཐོང་ན་
འཁོར་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་དབང་གིས་ཐར་པ་རྒྱ་འབྲས་ལ་གཡང་སར་འདུ་ཤེས་ནས་
སྤྱག་པར་འགྱུར་ལ། མཐོང་བ་ན་སྤྱག་པ་དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་བཅུ་སྟོང་བའི་སྟོན་སྟོན་ལྟོག་པའི་བྱིར་
འགོག་ལམ་སྤྱག་པའི་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་སྤྱག་སྟེ་སྟོང་བའི་ཉོན་མོངས་བཅུ་དེ་གཉིས་ལ་ལོག་
པར་ཞུགས་པའོ། །དེ་ཡང་དངོས་སུ་དང་། བརྒྱད་ནས་སམ་ལོག་པ་ལ་དང་། དབང་གི་ལོག་
ཞུགས་དང་གསུམ་གྱིས་རིག་པར་བྱའོ། །

དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ལྟ་བ་དང་པོ་གཉིས་དང་། ལྟ་བ་ཐ་མ་གསུམ་དང་། མ་རིག་པ་དང་ཐེ་ཆོ་མ་
སྟེ་ལྟ་མེན་གྱི་གཉིས་དང་ལྟ་ནི་བདེན་པ་ལ་དངོས་སུ་ལོག་ཞུགས་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་བདེན་པ་ལ་
བདག་དང་བདག་གི་བར་འཛིན་པ་དང་། དེ་ཉིད་ལ་རྟག་པ་དང་ཆད་པར་འཛིན་པ་དང་། བདེན་
པའི་རྣམ་པ་དེ་དང་དེ་དག་མེད་དོ་ཞེས་སྦྱར་བའམ་དེ་དག་རི་ལྟར་གསུངས་པ་ལས་གཞན་པའི་
རྣམ་པར་སྟོ་འདོགས་པ་དང་། བདེན་པའི་རང་བཞིན་ལ་རྟོགས་པ་དང་། དེ་དག་དེ་ལས་བསྐྱེད་
པ་ལྟར་ཡིན་མིན་ཡིད་གཉིས་ཟ་བས་བདེན་པ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་

ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གུན་བརྟུས་ལས་ཐེ་ཆོམ་གཉེན་པོ་ལ་ལོག་ཞུགས་སུ་བཤད་
 བ་ནི་བདེན་བཞི་གཉེན་པོའི་ཡུལ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་སོ། ། གཉིས་པ་ནི་ལྟ་བུ་ལ་མཆོག་འཛིན་
 གཉིས་དང་། ལྟ་མིན་ལ་འདོད་ཆགས་དང་ང་རྒྱལ་གཉིས་ཏེ་བཞི་ནི་བརྒྱད་ནས་ལོག་ཞུགས་
 ཡིན་ཏེ། དེམ་པ་ལྟར་དངོས་སུ་ལོག་ཞུགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་མཆོག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་། ལྟ་ངན་
 དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲིད་ངན་ལ་དག་གྲོལ་ངེས་འབྱེན་དུ་ལྟ་བ་དང་། ལྟ་ངན་གྱིས་སེམས་ཁེངས་པ་
 དང་། ལྟ་ངན་ལ་སྲིད་པར་བྱེད་པས་བདེན་པ་དང་བར་དུ་དམིགས་ཚུལ་གཞན་གྱིས་ཆོད་པའི་
 ཉོན་མོངས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གསུམ་པ་ནི། ཁོང་ཁྲོ་རྣམས་ནི་དབང་གི་
 ལོག་ཞུགས་ཡིན་ཏེ་རང་གི་ལྟ་བུ་དང་མི་མཐུན་པའི་ལྟ་བུ་གུན་ནས་མནར་བ་སེམས་པའི་དབང་
 གིས་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་(སྒྲོམ་སྤངས་པའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་)ལ་གཉིས། མཆོན་ཉིད་དང་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་སྤྱིའི་
 མཆོན་ཉིད་ནི། མི་ཤེས་པ་གང་ཞིག་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་གཞོམ་བྱར་གྱུར་པ་ཡིན་པ། དེའི་ཉོན་སྤྱིབ་དང་
 ཤེས་སྤྱིབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ནི་དེམ་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་
 པ་གང་ཞིག་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་གཞོམ་བྱར་གྱུར་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་འཆད་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
 ལ་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་དུག་ཁམས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཅུ་དྲུག་སྟེ། གུན་བརྟུས་ལས། འདོད་པའི་ཁམས་ན་
 སྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་དུག་སྟེ་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་དང་། མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བུ་ན་ཅིག་
 སྤྱིས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྲོ་བ་དང་ང་རྒྱལ་དང་མ་དེག་པའོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་
 ན་ཁོང་ཁྲོ་བ་མ་གཏོགས་ལ་ལྟའོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་རི་ལྟ་བུ་བར་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་
 ན་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ་དེ་དག་མདོར་བསྟུན་ཉོན་མོངས་པ་བཅུ་དྲུག་ནི་སྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་
 དེགས་སོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་སས་བྱེ་ན་ཞེ་དུག་སྟེ་འདོད་པ་ན་དུག་བསམ་གཏན་བཞིན་ལྟ་བུ་བཞི་
 ཉི་ཤུ། གཟུགས་མེད་བཞིན་འཤང་དེ་བཞིན་དུའོ། །ས་ལ་ཆེ་འབྲིང་གི་རྣམ་པའི་སྒྲོ་ནས་བྱེ་ན་ས་དགུ་
 པོ་རེ་རེ་ལ་ཁོང་ཁྲོ་མ་གཏོགས་པ་ལྟ་ལ་དགུ་དགུར་བྱེ་བས་བྱ་གཅིག་པ་ལྟ་དང་། འདོད་པར་ཁོང་

ཁོ་དགུར་ཕྱེ་བས་བཞི་བརྒྱ་དང་བཅུ་བཞི་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། མཛོད་ལས། བཞི་ནི་སྒྲོམ་པས་སྤང་
བྱ་ཡིན། །ཞེས་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་ཕྱེ་ན་འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁོང་རྒྱལ་མ་རིག་པ་བཞི་བཤད་ལ། བོད་
མར་ཁོང་ཁོ་བོར་བས་གསུམ་གསུམ་སྟེ་ཁམས་ཀྱིས་ཕྱེ་ན་བཅུ་ལོ། །བཅུ་པོ་དེ་ས་ལ་ཆེ་འབྲིང་གི་
རྣམ་པས་སྤང་ལྟར་ཕྱེ་བས་ཉིས་བརྒྱ་དང་དགཉིས་སོ། །འདི་ནི་ཕྱེ་སྤྱོད་ལྟ་བུ་དང་པོ་གཉིས་མཐོང་
སྤང་ཁོ་ནར་འདོད་པའི་ཕྱགས་ཡིན་ལ། སྤྱ་མ་ནི་སྤང་པོ་སྤྱའི་རབ་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་པར་ལྟ་བུ་ཐ་མ་
གསུམ་དང་། ཐེ་ཆོམ་ནི་ཀུན་རྟུ་བཏགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་ལྟག་མ་རྣམས་ནི་ཀུན་རྟུ་བཏགས་པ་བ་
དང་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལོ་ཞེས་པ་ལྟར་ཉེ་མདོ་སྟེ་བ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་(དེ་ལྟར་ཕྱེ་བའི་རྣམ་གཞག་དབྱེད་པ་)ནི། ཅིའི་ཕྱིར་མཐོང་སྤང་རྣམས་བདེན་པ་ལ་ལོག་
ཞུགས་དང་སྒྲོམ་སྤང་རྣམས་སའི་སྒྲོ་ནས་འབྱེད་ཅེ་ན། མཐོང་སྤང་ནི་གྲུབ་མཐའ་ངན་པས་ཡིད་
བསྐྱད་པས་སྐྱེད་པའི་རགས་པའི་ཆ་ཡིན་པས་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་སྤང་
བའི་ཕྱིར་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ལ་ལོག་ཞུགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་ལ། སྒྲོམ་སྤང་ནི་གྲུབ་མཐའ་ངན་
པས་ཀུན་བཏགས་པ་ལས་མ་བྱུང་ཡང་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་ཆ་
སྤྱ་བ་ཡིན་པས་བདེན་པ་མཐོང་བ་གོམས་པས་ཆེ་འབྲིང་ནས་སྤང་དགོས་ཀྱི་མཐོང་ཙམ་ནས་སྤང་
མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་སའི་སྒྲོ་ནས་ཆེ་འབྲིང་དུ་བཞག་གོ། །མཐོང་སྤང་དང་སྒྲོམ་སྤང་ལ་ཀུན་བཏགས་
དང་ལྟན་སྐྱེས་ཞེས་པའི་དོན་ནི། ཕྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲོ་བསྐྱར་བ་དང་མ་བསྐྱར་བ་ལ་བྱའི་
མངོན་གྱུར་དང་བག་ལ་ཉལ་ལ་མི་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་མཐོང་སྤང་བདེན་པ་དང་སྒྲོམ་སྤང་ཡུལ་ལ་
ལོག་ཞུགས་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་བསྐྱར་བ་དང་ཀུན་བཏགས་སུ་མཐོང་སྤང་ལ་མི་མཐུན་པ་གཉིས་
བསྐྱར་ཅེ་ན། དོན་འདི་ལ་ཁ་ཅིག་བསྐྱར་བཙོས་ཐ་དད་ཀྱི་དགོངས་པ་དང་། ཁ་ཅིག་མདོ་སྟེ་བ་
དང་། སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཐ་དད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་འཆད་པ་ནི་དོན་མིན་ནོ། །འོ་ན་
ཅེ་ཞེ་ན། ཀུན་བཏགས་སུ་བཤད་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ཀུན་གྱི་བདེན་པའི་གནས་ཕྱགས་
མ་མཐོང་བར་དུ་འཇུག་ཅིང་མཐོང་བ་ན་སྒྲོག་པ་ལ་དགོངས་ནས་བདེན་པ་རྣམས་ལ་ལོག་ཞུགས་

སུ་བཤད་ལ། བསྐྱུ་བར་གོ་བཞི་བཤད་པ་ནི་རགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཡིན་གྱི་ཞིབ་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ན་ཀུན་བདུས་ལྟར་དུ་འབྱུག་པར་བསྐྱུ་བ་ཉིད་ལས་གསུངས་ཤིང་། འབྱུག་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཡང་ཀུན་བདུས་ལྟར་བཤད་པས་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། ཟེག་ཆེན་གྱི་སྐབས་སུ་ཉོན་
སྒྲིབ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཐོང་སྤང་དང་སྒྲོམ་སྤང་གཉིས་ལུགས་དེ་དག་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྱང་
ཞེ་ན། རྒྱན་གྱི་སྤང་བ་དང་ཐུབ་དགོངས་སུ་ཀུན་བདུས་གྱི་ལུགས་འདི་བྱང་སེམས་གྱི་སྐབས་སུ་
གསུངས་པས་འདི་ཉིད་ཁས་ལྡང་དོ། །

བཞི་བ་(རི་ལྟར་སྤང་ཚུལ་)ལ་གཉིས། མཐོང་སྤང་དང་། སྒྲོམ་སྤང་རི་ལྟར་སྤང་ཚུལ་ལོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས། ལུགས་གཞན་བསྟན། རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བསྐྱུ་བ་དང་མཛོད་
ལས། འདོད་པའི་སྤྱག་བསྐྱུལ་མཐོང་སྤང་སྤྱག་བསྐྱུལ་ལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཤེས་གཉིས་དང་།
ཁམས་གོང་གི་སྤྱག་བསྐྱུལ་མཐོང་སྤང་སྤྱག་བསྐྱུལ་ལ་རྗེས་བཟོད་དང་རྗེས་ཤེས་གཉིས་གྱིས་
སྤོང་ལ། བདེན་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ་ཁམས་གོང་ལོག་གཉིས་གྱི་མཐོང་སྤང་གི་
གཉེན་པོ་རྣམས་ཐ་དད་པར་བཤད་དོ། །དེ་ནི་ཉན་ཐོས་གྱི་ཡིན་པར་འབྲི་བཞེད་དོ། །པོད་འགའ་
ཞིག་ཟེག་ཆེན་གྱི་སྐབས་སུ་ཀུན་བདུས་ནས་འབྱུང་བའི་མཐོང་སྤང་གི་རྣམ་གཞག་ཁས་ལྡངས་
ནས་སྤོང་ཚུལ་འཆད་པ་ན་མཛོད་དང་མཐུན་པར་སྤྱ་བ་ནི། ཀུན་བདུས་གྱི་སྤོང་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པ་མ་གོ་ནས་རང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཨ་ལྷ་ཀླག་རས་ཀྱང་། མཐོང་
སྤང་གི་གངས་དང་ལོག་པར་འབྱུག་ཚུལ་ཀུན་བདུས་ལྟར་བརྒྱ་རྩ་བཅུ་གཉིས་སུ་བྱས་ནས་ཆོས་
བཟོད་བཞིས་འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་བཞི་བཅུ་དང་། རྗེས་བཟོད་བཞིས་ཁམས་གོང་གི་མཐོང་སྤང་
དོན་གཉིས་སྤོང་བར་འདོད་དེ། འདི་ནི་པ་རྩེ་ཏ་ཆེན་པོའི་གསུང་ཡིན་ཡང་མངོན་པ་གོང་ལོག་གི་
མཐོང་སྤང་གི་གངས་མི་མཐུན་པ་ཅུ་ཤེས་ཀྱང་སྤོང་ཚུལ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མ་མཐུན་པས་དོར་བར་
བྱའོ། །འོ་ན་ཀུན་བདུས་གྱི་ལུགས་གང་ཞེ་ན། འདི་ནི་ལམ་ཤེས་སུ་འཆད་པར་འབྱུང་ལ་གཞན་
ཡང་ཀུན་བདུས་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་གྱི་བཤད་པ་ལ་ལོག་པར་བཤད་པའི་ཆ་འགའ་ཞིག་

ཐུབ་དགོངས་སུ་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་སྒྲུབ་པ་དེར་དགག་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(རང་ལུགས་བཞག་པ་)ནི། བདེན་པ་བཞི་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་མཐོང་སྤང་
བཞིའི་དངོས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་(སྒྲོམ་སྤང་ངེ་ལྟར་སྤོང་ཚུལ་)ལ་གསུམ། ཆོས་མངོན་པ་ནས་གསུངས་པའི་ཚུལ། དེའི་
དགོངས་པ་གང་ཡིན་བརྟག་པ། སྤང་གཉེན་གྱི་བྱང་པར་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉོན་
མོངས་པ་རྣམས་ལ་སྤང་'པའི་ཚུལ་གཉིས་ཏེ། འདི་ལྟར་ས་གོང་འོག་ལ་ཞི་རགས་སུ་བསྒྲོམ་
ནས་དང་། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་མ་རིག་པ་དང་འཛིན་སྟངས་འགལ་བ་ཕྱུང་པོ་བདག་
དང་བདག་གི་བས་སྤོང་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྒྲོམས་ནས་སྤོང་བ་སྟེ། དེ་ཡང་ས་དགུ་
ལ་སྒྲོམ་སྤང་དགུ་དགུར་བྱེ་བའི་གཉེན་པོ་འཛིན་ཉེན་པ་དང་འཛིན་ཉེན་ལས་འདས་པའི་སྒྲོམ་
ལམ་ལ་ཡང་ཐུས་དེ་སྟེད་དེ། འོན་ཀྱང་སྤིད་ཅེའི་སྤང་བྱ་དགུ་ལ་ནི་འཛིན་ཉེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་
གྱིས་སྤོང་བ་མེད་དོ། །དེ་ལ་དང་པོས་ནི་མངོན་གྱུར་དང་གཉིས་པས་ནི་བག་ལ་ཉལ་སྤོང་ཞིང་
དང་པོ་ནི་ལུ་སྟེགས་དང་ཡང་ཐུན་མོང་བ་དང་གཉིས་པ་ནི་ཆོས་འདི་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
ལམ་མོ། །འཛིན་ཉེན་ལས་འདས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་ཡང་
གཉིས་ཏེ། ཉན་ཐོས་འགའ་ཞིག་གིས་ཁམས་དང་ས་མ་བྱེ་བར་བསྒྲོམས་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་པར་བསྒྲོམས་པས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ཚུང་འབྱིང་ཆེན་པོ་རྣམས་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་
བ་དང་། བྱེ་སྟེ་ས་རྣམས་ལ་རིམ་ཅན་དུ་བསྒྲོམས་པས་རིམ་གྱིས་སྤོང་བའི་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་
ནས་ཐེག་ཆེན་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱང་པར་གསལ་པོར་མ་མཛད་དོ། །འོན་ཀྱང་ཀུན་བརྟན་སུ་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་ངེ་འདྲ་བས་སྤོང་ཞེ་ན། འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་པ་སྟེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་
ཞེས་བྱ་བའོ། །མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཡོངས་
སུ་སྤོང་བར་བྱེད་དེ་ཞེས་ཅིག་ཅར་པའི་དམིགས་རྣམ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་ཡིད་
ལ་བྱེད་པའི་འདྲེས་པའམ་བསྒྲོམས་པ་ལ་དམིགས་པས་སྤོང་བར་བཞག་པ་འཛིན་ཉེན་པའི་ལམ་

གྲིས་སྤངས་པ་བརྟམས་མིང་གིས་སྤངས་པ་ཅམ་དུ་གསུངས་པས་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པའི་སློན་ནས་
སློང་བ་བཏགས་པ་བ་དང་། བདག་མེད་པའི་རྣམ་པའི་སློན་ནས་སློང་བ་མཆོན་ཉིད་པར་མངོན་པ་
ལས་དོན་གྱིས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་(དེའི་དགོངས་པ་གང་ཡིན་བརྟག་པ་)ནི། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་གྱིས་ཁམས་
རྣམས་ལས་འདའ་བར་ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་དེ་དང་དེ་ལས་གསུངས་པ་ནི། གདུལ་བྱ་དབང་
བརྟམས་སྤངས་པ་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་ལྟ་བུ་ཞིང་སློང་བའི་སློན་མི་འཕུག་པར་རེ་ཞིག་བདག་མེད་པ་བསྟན་
པའི་སློན་དུ་མི་རུང་བ་ལ། རིམ་གྱིས་བདག་མེད་པའི་ལམ་ལ་བྱང་བའི་ཕྱིར་ཐབས་མཁས་པས་
ས་གོང་མ་གོང་མ་རྣམས་ལ་མཆོག་དུ་བསྟན་པའི་སློན་ནས་ས་དེ་དག་ལ་ཆགས་པ་མངོན་གྱུར་
པ་བརྒྱུག་ནས་དེ་དག་སྤྱང་བ་མི་འདོད་ཅིང་སྤྱང་བ་དང་བྲལ་བ་འདོད་པ་དེའི་ཆེ་བདག་མེད་པའི་
ལམ་སྟོན་ནོ། །ལམ་སྤྲུལ་མས་ནི་ས་དེ་དག་དུ་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་བ་ཡང་ཐམས་ཅད་ལྟ་ཞོག་
ས་དེ་དག་ལ་སྤྱང་བའི་སློན་ནས་མཆོག་དུ་ལྟ་བ་ཅམ་ཞིག་ཉམས་སློན་པར་བྱེད་ཀྱི་སྤྱང་བ་མངོན་
གྱུར་བ་ཐམས་ཅད་འགོག་པར་མི་རུས་ཏེ། བདག་དང་བདག་གི་བར་ཆགས་པ་ནི་ལམ་དེ་དང་
རྒྱུད་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་དུ་མངོན་གྱུར་དུ་འཕུག་པ་དང་། དེས་དེའི་རྒྱ་བདག་དང་བདག་གིར་
འཛིན་པ་ལ་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ངེས་པའི་དོན་དུ་ན་གོང་མའི་སེམས་ཐོབ་ཀྱང་འོག་
སའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་བ་ཀུན་ལྟོག་མི་དགོས་ཏེ། འོག་མའི་རྟེན་ལ་གོང་མའི་སེམས་ཐོབ་
པའི་ཚུར་མཐོང་གི་ཉོན་ཡིད་བཞིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་མཐོང་སྤང་རྣམས་འཛོམས་པ་ལ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྤྱེ་
དགོས་ཏེ་བདེན་པ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་འོག་སའི་མཐོང་སྤང་
གི་ཉོན་མོངས་ཀྱང་ལམ་དེས་རི་ལྟར་སྤྱང་། མངོན་ལས། ལྷག་སྤྱེས་མཐོང་དང་སློན་གཉིས་
ཀྱི། །ཞེས་སྤྱང་ཅེ་མ་གཏོགས་པའི་མཐོང་སྤང་མཐོང་ལམ་དང་འཛིག་རྟེན་པའི་སློན་ལམ་གྱིས་
སློང་བར་བཞག་པས་ནི་མི་གཞོད་དེ་དེ་ནི་བྱེ་སྤྱེས་ཀུན་བཏགས་པ་ཡིན་པས་སློབ་དཔོན་སངས་

རྒྱས་གཉིས་པས་ཀྱང་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ནི་རྒྱད་སྟོང་དུ་རྩེ་
བར་བྱེད་པ་ཅམ་ཡིན་ལ། ཐེག་པ་གསུམ་གའི་ཉོན་མོངས་ལས་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་ནི་བདག་
མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་བར་ཡིད་པ་བྱེད་པ་ནི་མ་རིག་པ་
དང་དངོས་སུ་འཛིན་སྟངས་འགལ་བས་མ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཉེས་པ་རྣམས་འཛོམས་པ་ལ་
མཐུ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྟོང་ཉིད་ལྟ་དང་དེ་འགལ་ཕྱིར། །དེ་ཡི་རང་བཞིན་
ཉེས་ཀྱན་དང་། །འགལ་བར་རབ་ཏུ་བྱུང་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། སྟོང་ཉིད་ལྟ་བས་གྲོལ་འགྱུར་
ཀྱི། །སྒོམ་པ་ལྷག་མ་དེ་དོན་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་དང་
བག་ལ་ཉལ་གཉིས་ཀ་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་བྱེད་
ཀྱིས་སྟོང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྣམ་གཞག་འདི་སྤར་གང་ཟག་གི་སྐབས་དང་བསམ་གཏན་དང་
གཟུགས་མེད་པའི་སྐབས་སུ་སྤར་བྱ་འཛོམས་ཚུལ་བསྟན་པ་རྣམས་དང་འགལ་བར་མི་བསམ་
སྟེ། དེ་ནི་མངོན་པ་ནས་སྤུས་ཟིན་ཆོད་ཀྱིས་བསྟན་པ་རྣམས་ལྟར་བཤད་ཀྱི་དགོངས་པ་གང་དུ་
འཐད་དབྱེད་པ་མིན་པས་སོ། །

གསུམ་པ་(སྤར་གཉེན་གྱི་ཁྱད་པར་གཞན་བསྟན་པ་)ལ་གསུམ། རིམ་དང་ཅིག་ཅར་དུ་སྟོང་བ་དང་།
སྤར་བྱའི་ངོ་བོ་དང་དུས་དང་། སྤངས་ཤིང་གྲོལ་བའི་དོན་གང་ཡིན་བཟླ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
འདོད་པ་དགོད། གནས་དོན་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉི་སྤར་དུ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་སྤར་
བྱ་དགུ་པོ་རྣམས་འཛིན་ཉེན་པའི་ལམ་སྟོན་དུ་སོང་ན་སྟོན་ཅིའི་སྤར་བྱ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་
མཛོང་ལམ་གྱི་སྟོན་དུ་སྟོང་བ་དང་། འཛིན་ཉེན་ལས་འདས་པའི་སྒོམ་ལམ་གྱིས་ཀྱང་འདོད་པ་
ནས་སྟོན་ཅིའི་བར་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་དགུ་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྟོང་བར་བཤད་ལ། ཐུབ་དགོངས་
སུ་ཡང་སྐབ་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་ས་དགུས་འདོད་པའི་སྤར་བྱ་དགུ་དང་། རྣམ་དག་
སྒོམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བྱེད་པར་གྱི་ལམ་ས་བཙུ་བས་བསྐྱས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུགས་དང་
གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྤར་བྱ་དགུ་ཆོན་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྟོང་བར་འདོད་ཅིང་དེ་ཡང་འཕགས་པའི་

དགོངས་པར་འཆད་དོ། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ནི་ཉི་མུང་གི་དེ་ཉན་ཐོས་དང་ཚུལ་བསྟན་ནས་བརྗོད་
 བ་ཅམ་ཡིན་གྱི་བྱང་མེས་ལ་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པར་སྐྱར་དུ་མི་རུང་སྟེ། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་ཉན་
 སྐྱབ་ལ་འདོད་ན་ནི་སྤྱད་ཅེའི་ཉན་ཐོངས་བརྒྱད་པ་སྤངས་པ་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་རྒྱལ་
 སྐས་སུ་བཤད་པ་མི་འཐད་དོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་པ་ལ་ཡང་ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཤེས་སྐྱབ་ལ་འདོད་ན་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ནི་མཐོང་ལམ་གྱི་སྤར་གྱི་འཛིག་ཉེན་པའི་ལམ་
 གྱི་སྤར་བྱར་འགལ་ཏེ། ལམ་དེ་ཉིད་ཤེས་སྐྱབ་ཡིན་པས་སོ། །འཛིག་ཉེན་ལས་འདས་པའི་སྐྱོམ་
 ལམ་གྱིས་ས་དགུའི་སྤར་བྱ་དགུ་ཚན་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྟོང་བར་འདོད་ན་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྤྱད་
 ཅེའི་ཉན་ཐོངས་དགུ་པ་སྤངས་པ་སངས་རྒྱས་སུ་དང་། བརྒྱད་པ་སྤངས་པ་ས་བཅུ་པར་བཤད་པ་
 མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་སྤར་ལྟར་རོ། །ཤེས་སྐྱབ་ལ་ལྟོས་ནས་དེ་ལྟར་འཛིག་ན་ཡང་མི་འཐད་དེ།
 དེ་ལྟར་ན་འདོད་པའི་སྤར་བྱ་རྒྱུད་དུའི་རྒྱུད་དུ་སྤངས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་བར་བརྗོད་པ་འགལ་ཏེ། དེ་
 སྤངས་ན་ཁམས་གསུམ་པའི་སྤར་བྱ་མཐའ་དག་ཅིག་ཅར་དུ་སྤངས་པས་སངས་རྒྱས་སུ་རིགས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྤངས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་བྱང་མེས་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྒྱན་ཞུགས་དང་
 ཕྱིར་འོང་ལ་སོགས་པར་བཞག་པ་ནི། དེ་དག་ལ་དེ་དག་གི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་ཆོས་མཐུན་
 པའི་རྒྱ་མཚན་བྱད་པར་ཅན་བསྟན་པར་འདོད་ནས་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། ཉན་ཐོས་
 གྱི་སྤངས་པའི་རིམ་པ་ཇི་བཞིན་དུ་འདོད་ནས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ངེས་སོ་ཞེས་གསུང་ངོ། །

གཉིས་པ་(གནས་དོན་བསམ་པ་)ནི། འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ལེན་ཚུལ་ལ་ཨ་ཟུག་དང་བདག་
 ཉིད་ཆེན་པོ་གཉིས་མི་མཐུན་ཡང་ཕྱི་མའི་རྗེས་སུ་འབྱང་སྟེ། ཟུབ་དགོངས་ལྟར་བྱས་ན་འགལ་བ་
 དུ་མ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ་འདི་ལས་ནི་འདོད་པའི་ཉན་ཐོངས་དགུ་སྤངས་པ་དང་། བྱི་མ་མེད་པ་ལ་
 སོགས་པ་ས་དགུ་རེ་རེ་ནས་སྐྱར་བ་འཕགས་པའི་དགོངས་པར་བྱས་པ་དང་། ཉི་མུང་གི་གང་
 ཟག་གི་སྐབས་ཀྱི་སྤངས་པ་རྣམས་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པར་འཆད་པ་གཉིས་འགལ་ཏེ། ཉི་མུང་གི་སྐྱས་
 ཟེན་ལ་ནི་སྤྱད་ཅེ་མ་གཏོགས་པའི་ཉན་ཐོངས་མཐོང་ལམ་གྱི་སྟོན་དུ་ཡང་སྤངས་པར་འབྱུང་བའི་

ཕྱིར། མཐོང་ལམ་གྱི་སྟོན་དུ་ཡང་ས་བརྩ་བ་ཐོབ་པར་ཐལ་བ་དང་། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་དགྲ་
བ་སྤངས་བ་ས་བརྩ་བ་ཡིན་ན་སྤྲོད་ཅིའི་བརྒྱུད་པ་སྤངས་པའི་དབྲ་བཙམ་ཞུགས་པ་འབའ་ཞིག་
ལ་ས་བརྩ་བ་ལ་གནས་པར་གསུངས་པ་མི་རིགས་བ་དང་། ས་བརྩ་བ་མ་ཐོབ་གོང་དུ་ཁམས་
གོང་མའི་སྤང་བྱ་སྤངས་བ་མེད་ན་འཕགས་པས་གཉེན་ཆོགས་གྱི་མཐོང་སྟོམ་གཉིས་གྱི་སྤང་
བྱར་གྱུར་པའི་ཉོག་པ་བཞི་ལ་ཁམས་གསུམ་པའི་དབྲེ་བ་གསུངས་པ་འགལ་བ་དང་། ཡང་ཅེ་
སྟུང་དུ་མཐོང་ལམ་ཅེ་མོའི་ངོ་བོ་འཆད་པ་ན་དེས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོག་པ་བརྩ་བ་བརྩུ་བ་སྤངས་
པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །

གལ་ཏེ་མཐོང་ལམ་དེ་གཉིས་ས་བརྩ་བའི་བྱུང་པར་ལམ་ལ་འདོད་པས་མི་འགལ་སྟམ་
ན་བཟང་པོའི་ཞབས་གྱིས་རྣམ་ཀུན་གྱི་སྒྲུབ་པ་གྱི་ལམ་རྣམས་བྱུང་པར་ལམ་ལ་འདོད་པ་ལ་
འཕགས་པའི་ལུང་གིས་བཀག་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་མགོ་ལ་འཁྲི་བའི་བཤད་པར་འགྱུར་ཞིང་།
རང་ཉིད་གྱིས་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་པའི་ཐོགས་མེད་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་བཞིའི་ས་མཆོམས་སྟོན་པའི་ལུང་
གིས་རང་ཉིད་འཛོམས་ཏེ། དེ་ལ་ནི་གཉེན་པོའི་ཆོགས་སྒྲུབ་མཐོང་སྟོམ་གཉིས་ཀ་དང་། དེས་
སྒྲུབ་སྟོམ་ལམ་འབའ་ཞིག་ལ་བཞག་ལ་བྱེད་ལྟར་ན་གཉིས་ཀ་ཡང་སྟོམ་ལམ་ལ་བཞག་དགོས་
པས་སོ། །གཞན་ཡང་དགོངས་འགྲེལ་དང་འཇུག་འགྲེལ་གྱི་ལུང་རིམ་པ་ལྟར་ས་བརྩུད་པར་བག་
ལ་ཉལ་བྲ་མོ་ཡང་མེད་པས་ཉོན་མོངས་གྱི་ཀུན་སྟོན་མེད་ཅིང་ཤེས་སྤྱིབ་གྱི་ཉེན་ཙམ་དུ་བསྟན་
བ་དང་། ས་དེར་ཁམས་གསུམ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་འཁོར་བ་འགགས་པར་བསྟན་
པ་རྣམས་འཐད་སྟོགས་སུ་བྲངས་ནས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་དགྲ་ས་དགྲ་ལ་རིམ་བ་བཞིན་དུ་
སྟོང་བར་བཞེད་པའི་པརྟེ་ཉ་དེ་ནི་ངོ་མཆར་རོ། །དེས་ན་ཉི་མུང་དང་རྒྱན་མུང་དུ་ཁམས་གསུམ་
གྱི་བྲེ་བྲག་ལ་གསལ་ཁ་མེད་པར་སྤྱིར་སྟོམ་སྤང་རྣམ་ཉོག་ཆུང་འབྲིང་དགྲའི་གཉེན་པོར་སྟོམ་
ལམ་ས་དགྲ་རིམ་བ་བཞིན་དུ་སྤྱར་བ་ནི་སྤྱི་རིམ་བཞིན་པར་ཁས་བླང་སྟེ་དེ་ཡང་ཁམས་གསུམ་
ལ་མ་བྲེ་བར་སྤྱིར་སྟོམ་སྤང་རྣམ་ཉོག་ལ་སྤང་དཀའ་སྤྱོད་ཡོད་པས་གཉེན་པོ་ཆེ་ཆུང་དགྲས་

སྒྲོང་བར་བསྟན་པའོ། །

འདི་དག་གྲང་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་རྣམས་ཐད་སོ་ཐད་
 སོར་བྱིལ་ཏེ་ཅིག་ཅར་དུ་སྒྲོང་སྟེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲོང་བའི་
 སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བར་བསྟོམས་པས་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལྡོག་ལ། དེ་ལོག་པ་ན་དེའི་
 རྒྱ་ཅན་གྱི་ཁམས་གསུམ་གྱི་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཏྲོག་པ་མཐའ་དག་གྲང་འགག་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱད་
 ལེང་ཟད་བའི་མེ་བཞིན་ནོ། །ཉི་མ་ལས། དེ་ཡང་འདོད་བའི་ཁམས་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་
 དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ས་དགུ་པོ་རྣམས་སོ་སོར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་
 རྣམ་པ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་དགུའི་གཉེན་པོ་སྟོམ་པའི་ལམ་ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་ལ་སོགས་
 པ་རྣམ་པ་དགུར་སྟེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྤང་བའི་རྟོན་ས་དགུ་པོ་སོ་སོར་རམ་རེ་རེ་ལ་དགུ་དགུ་
 ཞེས་སྟོམ་སྤང་དང་གཉེན་པོ་གྲ་གཅིག་རེ་གསུངས་པ་དང་། རྒྱན་དུ་དེ་ལ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་
 དུག་ཅི་རིགས་པར་རིམ་གྱིས་སྒྲོང་ངོ་ཞེས་པ་དང་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། སྤྲ་མས་ནི་གྲ་གཅིག་པ་རེ་
 རེར་སྟེ་བ་གསུངས་ཀྱང་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲོང་བར་མ་བསྟན་གྱི་སྤང་བའི་ས་བསྟན་པའི་སྟོན་པ་རབ་
 དཔེ་ཙམ་ཞིག་གསུངས་ལ། སྤྲ་མས་ནི་ཉོན་མོངས་དུག་ལ་དགུར་བྱས་པ་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲོང་བར་
 བསྟན་གྱི་ས་རེ་རེ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤང་བྱ་རྣམས་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲོང་བར་གསུངས་པ་མིན་ནོ། །རྣམ་
 པ་གཅིག་ཏུ་ན་བྱང་སེམས་དབང་པོ་ལོན་ཏུ་བརྟུལ་པོ་འགའ་ཞིག་ལ་ཁམས་གསུམ་རིམ་ཅན་དུ་
 བདག་མེད་པར་སྟོམ་པ་སྟིད་པ་དང་ཆོས་མངོན་པར་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲོང་བར་བཤད་པ་གྲགས་ཆེ་
 བས་དེ་དག་དང་བསྟན་པའོ་ཞེས་བཤད་ཀྱང་རུང་བ་ཙམ་མོ། །དེ་ལྟ་བུའི་དགོངས་པ་འཆད་མི་
 ལེས་པར་འཕགས་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤངས་པ་བྱང་སེམས་ལ་སྤྱར་བ་ནོར་རོ་
 ཞེས་སྤྲ་བ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་སྟོའི་བྲི་མ་གཞན་ལ་འགོལ་བའོ། །

གཉིས་པ་(སྤང་བའི་ངོ་བོ་དང་དུས་གང་ཡིན་བརྟག་པ་)ནི། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ་ལས། ཅི་ཀུན་
 རས་དཀྱིས་པ་སྒྲོང་བར་བྱེད་ནམ་ཙམ་ཏེ་བག་ལ་ཉལ་སྒྲོང་བར་བྱེད། གང་ལས་སྤངས་ན་སྤངས་

པ་ཞེས་བཟོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། བག་ལ་ཉལ་ལས་སྤོང་བར་བྱེད་དེ། ཀུན་དགེས་པ་ནི་དང་པོ་ཉིད་
ནས་སྤངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བག་ལ་ཉལ་སྤངས་ན་སྤངས་པ་ཞེས་བཟོད་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། ཀུན་ནས་དགེས་པ་ལས་སྤངས་ལ་བག་ལ་ཉལ་ལས་མ་སྤངས་ན་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་
ཀུན་ནས་དགེས་པ་འབྱུང་བར་འབྱུར་གྱི། བག་ལ་ཉལ་ལས་སྤངས་ན་ནི་བག་ལ་ཉལ་དང་ཀུན་
ནས་དགེས་པ་གཉིས་ཀ་གཏན་འབྱུང་བར་མི་འབྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །འོ་ན་སྤང་
བྱ་དུས་གསུམ་ལས་གང་སྤོང་ཞེ་ན། ཀུན་བརྟུས་ལས། འདས་པ་ནི་འགགས་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་
ནོ། །མ་འོངས་པ་ནི་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ནོ། །ད་ལྟར་བ་ནི་ལས་དང་མཉམ་དུ་མི་འཇུག་པའི་
ཕྱིར་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་སྤོང་སྟེ་གནས་ངན་ལེན་
གྱི་རྣམ་པ་གང་གི་གཉེན་པོའི་རྣམ་པ་དེ་འབྱུང་བ་དང་། གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་འགག་པ་
ནི་མཉམ་པས་མཉམ་སྟེ། དཔེར་ན་སྤང་བ་དང་ཐུན་པ་འབྱུང་བ་དང་འགག་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
སོ། །དེའི་དོན་ནི་མངོན་གྱུར་པ་འདས་མ་འོངས་ནི་ཞིག་ནས་དང་མ་སྐྱེས་ནས་མེད་པས་སྤང་
མི་དགོས་ལ། ད་ལྟ་བ་ནི་གཉེན་པོ་དང་དུས་གཅིག་དུ་མི་འཇུག་པས་མངོན་གྱུར་མི་སྤོང་ཡང་
སྤང་བའི་ས་པོན་དང་གཉེན་པོ་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་དུ་འཇུག་པ་མི་འགལ་བས་
གནས་ངན་ལེན་སྤོང་ངོ་། །དེ་ཡང་རྣམ་པོལ་ལས་རྒྱུད་དེ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་སྤང་བྱ་འགག་པ་གཉིས་
དུས་མཉམ་ལ་དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པོལ་ལས་རྫོགས་པར་སྐྱེས་པ་དང་སྤང་བྱ་ཡང་རྫོགས་པར་འགག་
གོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤང་བྱ་གང་དང་གང་གི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་རྣམ་པོལ་ལས་སྐྱེས་ཟིན་པ་ན་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤང་
བྱ་རྒྱུད་དེ་ལ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །སྤོང་དོན་ནི་གཉེན་པོ་མ་སྐྱེད་ན་རྒྱུད་དེ་ལ་སྤང་བའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་
མ་མཚམས་སྤོང་བ་ལས་དེ་སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱི་མའི་རྒྱན་འཐུད་པ་འགོག་པའོ། །

གསུམ་པ་(སྤངས་ཤིང་ཕྱོལ་བའི་དོན་གང་ཡིན་བརྟག་པ་)ནི། གཉེན་པོ་ཅུས་ལྡན་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་སྟོབས་
ཀྱིས་ཤེས་རྒྱུད་སྤང་སྤང་བྱ་དེའི་སྟོན་དུ་གྱུར་པ་སྟོན་མ་ཡིན་པར་གནས་གྱུར་ནས་སྤང་བྱ་དེའི་
རྒྱན་སྐྱེ་བའི་སྐབས་མེད་པར་བྱས་པ་ནི་སྤངས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བརྟུས་ལས། གནས་ངན་

ལེན་གྱི་རྣམ་པ་དང་བྲལ་བས་མ་འོངས་པ་ན་ཉོན་མོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་གནས་པ་དེ་
 བྱི་སྟོང་བཅོ་ཞེས་སོ། །མཛོད་ལས་ནི་གང་གྲོལ་ན་སྐྱེ་འགྱུར་མ་འོངས་པ་མི་སྟོབ་པའི་སེམས་
 གྲོལ་ལ། གང་གིས་སྟོང་ན་འགག་འགྱུར་ད་ལྟ་བའི་ལམ་གྱིས་སྐྱིབ་པ་སྟོང་ཞེས་འདོད་དེ། མཛོད་
 ལས། མི་སྟོབ་སེམས་ནི་སྐྱེས་འགྱུར་བ། སྐྱིབ་པ་ལས་ནི་རྣམ་གྲོལ་འགྱུར། །འགག་པར་འགྱུར་
 བའི་ལམ་གྱིས་ནི། །དེ་ཡི་སྐྱིབ་པ་རབ་ཏུ་སྟོང་། །ཞེས་སོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་དགག་འགྱུར་གཉིན་
 བོ་འགགས་པ་དང་སྤང་བྱ་འགགས་པ་གཉིས་དུས་མཉམ་པ་ལ་འདོད་པ་ནི་དོན་མིན་གྱི། ཟུབ་
 དགོངས་སུ། འོ་ན་འདས་པའམ་མ་འོངས་པའམ་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་ཞེས་
 བ། མ་འོངས་པའི་སེམས་སྐྱེ་བཞིན་པ་མི་སྟོབ་པ་སྐྱིབ་པ་རྣམས་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་ལོ། །དེ་
 སྐྱེས་པས་སྐྱིབ་པ་སྟོང་བའི་ལམ་ནི་གནས་སྐབས་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། འགག་བཞིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་
 ད་ལྟར་བཅོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འགག་པ་ནི་འགག་པ་ལ་མཛོན་དུ་སྒྲིགས་པ་
 ཉེ་ད་ལྟར་བཅོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །ཞེས་སོ། །

གལ་ཏེ་གཉིན་བོ་སྐྱེ་བ་དང་སྤང་བྱ་འགག་པ་དུས་མཉམ་ན་སྟོམ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་
 རྫོགས་པར་སྐྱེས་པ་ན་སྟོམ་སྤང་ཐ་མ་མ་ལུས་པར་འགག་དགོས་པས་རྒྱན་མཐར་སྐྱིབ་པ་མ་
 ལུས་པ་སྤང་དགོས་ཏེ། མཛོད་སྤང་དང་སྟོམ་སྤང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱིབ་པ་མེད་པས་སོ། །འདོད་མི་
 ལུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མོངས་པ་གཉིས་དང་། དེའི་གནས་ངན་ལེན་གཅིག་
 རྣམས་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་དང་། མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། ས་དེ་ལ་རྫོགས་པའི་
 སྐྱིབ་པ་བཤད་པ་དང་། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱ་བ་ལས་ཀྱང་། ཟག་པ་པའི་གནས་ངན་ལེན་ནི།
 བག་ལ་ཉམ་སྤངས་ཀྱང་སྟོན་ཟག་པས་བསྐྱེད་ཅིང་ཟག་པས་ཡོངས་སུ་བསྟོས་པ་སྟེ་དེ་དང་འབྲ་
 བའི་ལས་སུ་མི་རུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་ངན་པར་གནས་པ་དང་། ངན་པར་ཞུགས་
 ལ་ཆེས་སྤབ་པ་དང་། ཆེས་རྒྱུང་བ་གང་ཡིན་པའོ། །ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་གནས་ངན་ལེན་ནི་
 ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་དག་བཅོམ་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི་མ་

སྤངས་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤམ་གསུམ་པ་ཉག་གཅིག་གིས་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བག་ཆགས་ཡང་དག་
 བར་བཅོམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་ཟག་པའི་
 གནས་ངན་ལེན་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་
 ཀྱིས་སྤངས་ཤིང་བྱི་མ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནས་སྤངས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་དང་མ་རིག་བག་
 ཆགས་ཀྱི་ས་གཉིས་དོན་གཅིག་གོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རྒྱན་མཐར་སླིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་
 བཅས་པ་སྤངས་པ་ཡོད་ན་གནས་མ་ལུས་པར་གྱུར་པས་ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། བག་
 ཆགས་ཡང་དག་བཅོམ་པ་སྤངས་པའི་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་མིན་པར་ཐལ་བ་དང་། རོ་བོ་
 ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་མཛོན་དུ་བྱས་པར་ཐལ་བ་སོགས་མཐའ་ཡས་སོ། །སངས་རྒྱས་སའི་སྤང་བྱ་ཡོད་ན་
 སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་བྱི་བཅས་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཉེས་པ་དེར་མི་འགྱུར་ཏེ། ས་བརྩ་བ་ན་
 ཡོད་པའི་གནས་ངན་ལེན་ནམས་ཇི་སྟེན་ཀྱན་མཁུན་ཡེ་ཤེས་དང་པོ་མ་སྐྱེས་པ་དེ་སྟེན་དུ་སྤྱི་
 མཆོམས་སྦྱར་ནས་རྒྱན་ལྗན་དུ་འབྱུང་ཡང་གང་གི་ཆེ་ཡེ་ཤེས་དེ་ཐོབ་པ་དེའི་ཆེ་རྒྱན་ལྗན་པ་ལ་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་སས་སྤངས་པར་འདོད་ཀྱི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་པའི་རྗེས་ལ་སྦྱང་བར་
 མི་འདོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ས་སྤྱི་མ་ན་ཡོད་པའི་སྤང་བྱ་ནམས་ས་བྱི་མ་ནམས་མ་སྐྱེས་ན་རྒྱན་
 ལྗན་དུ་འབྱུག་པས་ས་བྱི་མ་སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱི་ས་བྱི་མའི་སྐབས་དེར་སྐྱེ་བའི་གོ་མ་རྟེན་པ་ལ་ས་
 བྱི་མས་སྤངས་པར་བཞག་གི་གཉེན་པོའི་རྗེས་སུ་སྤང་བྱ་ཡོད་པ་སྦྱང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

དུག་པ་(ས་ཐོབ་པའི་ཉགས་)ནི། ས་དང་པོ་ལ་སྦྱང་གསུམ་ཀྱི་སྦྱང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་འདི་
 གཏེར་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྦྱང་གིས་ཡོངས་སུ་གང་བ་དང་། གཉིས་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་དེ་ལག་
 མཐིལ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྦྱང་དུ་མས་ལེགས་པར་བརྒྱན་པ་དང་།
 གསུམ་པ་ལ་བདག་ཉིད་དཔའ་ཞིང་ལག་ཆ་དང་གོ་ཆ་སྤྱི་བ་ཐོགས་ནས་པས་ཀྱི་རྒྱལ་བ་ཐམས་
 ཅད་འདུལ་བ་དང་། བཞི་བ་ལ་ཕྱོགས་བཞི་ནས་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞིས་ཐམས་ཅད་དང་
 ལྗན་པའི་ས་ཆེན་པོ་ལ་མེ་རྟོག་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱིས་མཛོན་པར་འཐོར་བ་དང་། ལྷ་པ་ལ་རྒྱན་ཐམས་

ཅད་ཀྱིས་བརྒྱན་པའི་བྱད་མེད་ཀྱིས་མགོ་ལ་མེ་ཏྲག་ཅམ་པ་ཀའི་མེད་བ་འདོགས་པ་དང་། རྩལ་པ་
ལ་ཐེམ་སྐྱས་བཞི་དང་ལྷན་པའི་རྩིང་གསེར་གྱི་བྲེ་མ་བདལ་བ་དང་། བེད་རྩོག་མ་མེད་ལ་ཚུ་ཡན་
ལག་བརྒྱད་དང་ལྷན་པས་ཡོངས་སུ་གང་བ་མེ་ཏྲག་ལྷུ་ལ་དང་ཀྱུ་སྤྱ་ཏྲ་འི་དང་བརྒྱ་དཀར་པོས་
བརྒྱན་པའི་ཚུ་མཐོང་ནས་དེ་ལ་བདག་ཉིད་ཅེ་དགའ་བས་ཡོངས་སྤྱོད་པར་མཐོང་ངོ་། །བདུན་པ་
ལ་ངོས་གཡས་གཡོན་གཉིས་ན་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བའི་གཡང་ས་མཐོང་སྟེ་དེ་ལ་བདག་ཉིད་མ་
སྐྱས་མ་ཉམས་པར་སྤྲར་ལྗོག་པ་དང་། བརྒྱད་པ་ལ་ཐལ་པ་གཉིས་ན་རི་དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སེང་གེ་
རལ་པ་ཅན་ཅོད་བན་ཐོགས་པ་གཅན་གཟན་སྤ་མོ་ཐམས་ཅད་སྐྱག་པར་བྱེད་ཅིང་གནས་པ་དང་།
དགུ་པ་ལ་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་། འབྲེ་རྒྱལ་པོ་མཐོང་སྟེ་སྤྱོད་པོ་བྲེ་བ་ཐལ་ཐིག་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མས་
ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་ཅིང་མདུན་ཀྱིས་བལྟས་ཏེ་མགོ་བོའི་སྟེང་ན་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་སྤྱ་ཚོགས་པས་
སྐྱས་པའི་གདུགས་དཀར་པོ་འཛིན་པ་དང་། བརྒྱ་པ་ལ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱ་མཐོང་སྟེ་
འདོགས་གསེར་ལྷ་བྱ་འོད་འདོམ་གང་བ་ཆངས་པ་ཐལ་ཐིག་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་
ཞིང་། མདུན་ཀྱིས་བལྟས་ནས་ཚོས་སྟོན་པར་མི་ལམ་ན་མཐོང་ངོ་། །

ལྷས་འདི་དག་ཀྱང་ས་བརྒྱལ་པར་བྱིན་བརྒྱལ་ཆེ་བ་དང་བསྐྱུན་པའི་ལྷས་སུ་ཤེས་པར་
བྱ་ཞིང་། ས་རྩལ་པའི་ལྷས་ལ། རྩིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྐྱུན་པ། ཐེམ་སྐྱས་བཞི་ནི་དེ་ལ་འབྲུག་པའི་
སྟོ་བྱུ་མཐའ་བཞི། གསེར་གྱི་བྲེ་མ་བདལ་བ་བཞི་རིགས་དང་ཞིང་རྩོག་མ་མེད་པ་རང་བཞིན་
དང་སྟོ་བྱར་རྣམ་དག་རི་སྐད་དུ། བསེལ་དང་ཞིམ་དང་ཡང་དང་འཇམ། །དྲངས་དང་བྱིང་མེད་པ་
དང་། །འབྱུངས་ན་སྟོ་ལ་མི་གཞོད་དང་། །མགིམ་པ་ལ་ནི་མི་གཞོད་པའོ། །ཞེས་པའི་ཡན་ལག་
བརྒྱད་ཀྱི་རྒྱས་གང་བཞི་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དོ། །མེ་ཏྲག་རིགས་གསུམ་གྱི་གང་ཟག་
གསུམ་མཚོན་ཏེ། ལྷུ་ལ་ནི་ཉི་མས་ཀྱང་འབྱེད་ལ། གཞན་གྱི་ཆེ་ཡང་འབྱེད་སྤིང་པས་ཉན་ཐོས་
དང་། ཀྱུ་སྤྱ་ཏྲ་ཉི་མས་བྱམ་པ་དང་ཆོ་བས་འབྱེད་པར་བྱེད་པས་ཉི་མ་ལྷ་བྱའི་སངས་རྒྱས་མ་བྱོན་
པའི་ཆེ་འབྱུང་བས་དེས་རང་རྒྱལ་དང་། བརྒྱ་དཀར་པོ་ལྷ་བྱའི་བྱང་སེམས་ནི་བྱང་སེམས་མཚོག་

ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ། །འདི་དག་མིས་ལྟས་ཀྱི་རྟགས་ཡིན་ན་ཐོད་ནས་གཉིད་ལ་སོགས་པའི་
སྤྱི་བ་བ་ལྟ་དང་མི་འགྲོགས་པ་ཅི་ཞེ་ན། གཉིད་ལ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་རང་དབང་མེད་
པར་བྱེད་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། ལུས་རྟགས་པར་བྱེད་བ་དག་བར་བབས་པའི་གཉིད་གཉིས་
ཡོད་པས་སྒྲ་མ་མེད་ཀྱང་བྱི་མ་ཡོད་པས་སྒྲོན་མེད་དོ་ཞེས་པ་ལན་དོན་མཐུན་དང་། གཞན་དག་
ནི་སྒྲོ་བྱར་བའི་ཤེས་པའི་སྒྲར་བ་མི་ལྟས་བཞེན་དུ་བྱུང་བ་ལ་མི་ལམ་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་པར་
ལན་འདེབས་པ་ནི་དེ་ལ་མི་ལམ་གྱིས་བཏགས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། མཆོན་
མ་འདི་དག་སྐབས་མ་ཡིན་པར་བྱུང་ན་སྤྲུགས་སམ་བདུད་ཀྱི་མཐུར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཆོག་
གསལ་ལས་སོ། །

བདུན་བ་(འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་)ནི། མཐར་ཐུག་པའི་འབྲས་བུ་ནི་སངས་རྒྱས་ས་དང་། གནས་
སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་ས་བྱི་མ་ནམས་སོ། །

གསུམ་བ་(ཁྱད་པར་དེ་ལྟར་གྱི་སའི་ངེས་ཆོག་)ནི། ཆོག་དོན་དུ་སྟོན་ནོ། །

གཉིས་བ་(ཡན་ལག་གི་དོན་)ལ་གཉིས། མཆོམས་སྒྱར་བ་དང་། སའི་ཆོགས་དངོས་བཤད་
བའོ། །དང་པོ་ནི།

འབྲེལ་བ། ས་ཡི་ཆོགས་ལ་ས་གང་གི་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བར་འགྱུར་བའི་ཆོས་གང་དག་ཡིན་
པ་དེ་དག་བསྟན་པའི་བྱིར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་བ་ཉི་ཤུ་ཙུ་གསུམ་གསུངས་པ།

གསེར་ཐོང་། གསུངས་སོ། །གང་ན་བར་ཞེས་སོགས་སོ། །ཡོངས་སྦྱང་སྟོན་པ་ལ་ཉེར་
གཉིས་ལས་མེད་ཀྱང་། འབྲས་བུའི་སའི་ཆོགས་བཅད་གཅིག་དེར་བསྟུས་པ་ནི་སྤྱི་ལ་མཆོམས་
སྦྱར་གཅིག་བྱེད་བ་ན་སོ་སོར་སྤལ་བ་མ་བདེ་བས་དོར་བའོ། །དགོས་པ་གང་ན། ས་དགྲུ་པོ་
གང་གི་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བར་འགྱུར་བའི་ཡོངས་སྦྱང་གི་ཆོས་སོ། །གང་དུ་ན་སའི་ཆོགས་ལ་སྟེ་
དེའི་སྐབས་སུའོ། །མདོའི་འབྲེལ་ནི། ཆོགས་སྤྱིར་བསྟན་གྱི་ཇི་བ་ལྟའི་གཉིས་པའི་ལན་དུ་ངེ་
ལྟར་ན་བྱང་ཆེན་ཐེག་ཆེན་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་ཕྱིན་

དུག་ལ་སྤྱོད་ཅིང་ས་ནས་སར་འཕར་ཏེ་ཞེས་ས་བརྩས་བསྐྱས་པའི་སྤྱོད་སོགས་རྣམས་ལ་ཤས་
ཆེ་བར་གྱུར་བ་བརྩའི་སློ་ནས་རིམ་གྱིས་འཇུག་གོ་ཞེས་ས་ཡི་འབྲས་བྱའམ་རྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་
བསྐྱར་པའི་སློ་ནས་གསུངས་སོ། །འཇུག་སྐྱབ་དང་ཚོགས་སྐྱབ་ལས་འབྲོས་པ་ནི་མདོ་དང་རྒྱན་
གི་བྱང་པར་རོ། །

གཉིས་པ་(སའི་ཚོགས་དངོས་བཤད་བ་)ལ་གཉིས། རྒྱ་ས་དགའའི་ཡོངས་སྤྱོད་། འབྲས་བྱ་ས་བརྩ་
པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ལ་དགའ་ས་དང་པོ། གཉིས་པ། གསུམ་པ། བཞི་པ། ལྔ་པ། དུག་པ།
བདུན་པ། བརྒྱད་པ། དགའ་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་རོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང་། འབྲེལ་བའོ། །དང་
པོ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད། སྤྱོད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།
རྩ་བ། ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བ་རྣམ་བརྩ་ཡིས། །ས་ནི་དང་པོ་འཛོལ་འགྱུར་ཏེ། །

གསེར་ཐེང་། ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བ་རྣམ་བརྩ་ཡིས་ནི་འཛོལ་བྱེད་དོ། །ས་ནི་དང་པོ་ཐོབ་
བྱའོ། །ཐོབ་པར་བྱེད་ཚུལ་ནི། ཁ་ཅིག་ཐོབ་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་བ་དང་ས་ལྔ་བ་དང་བདུན་པར་མི་
དགེ་བ་བརྩ་དང་། བདག་དང་སེམས་ཅན་དུ་འཛིན་བ་སོགས་སྤྱོད་བར་བཤད་པས་མ་ཐོབ་བ་
ཐོབ་བྱེད་ཡིན་ཞེས་འདོད་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། ཐོབ་འགྱུར་ཞེས་བ་ནི་མདོ་ལས། ས་དང་པོ་ལ་གནས་
པའི་བྱང་སེམས་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བ་འདི་དག་བྱ་སྟེ་ཞེས་པའི་དོན་བསྐྱས་བ་ཡིན་བ་དང་།
ས་ལྟག་མའི་ཚོས་བརྒྱད་ལ་སོགས་བ་རྣམས་ལ་ཡང་ས་དེ་དང་དེ་ལ་གནས་པས་འདི་བྱ་སྟེ་མི་
བྱ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་བདག་འཛིན་སོགས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ས་དེ་ལ་
སྤྱོད་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ས་ཐོབ་ཐེན་བྱང་པར་ཅན་དུ་བྱེད་བ་ལ་ས་དེ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བ་
དང་ཐོབ་པར་འགྱུར་པའི་མིང་གིས་བསྟན་ཏེ། རྒྱན་སྤང་དུ། དེ་ལ་ཡང་ས་གང་གི་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་
བར་འགྱུར་པའི་ཚོས་གང་ཡིན་བ་རྣམས་ཇི་སྲིད་མ་རྫོགས་བ་དེ་སྲིད་དུ་ས་དེ་ཡིན་ལ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་ན་ནི་ས་གཞན་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །འདིར་སྤྱད་བར་བྱ་བ་ནི་ས་རྣམས་
སོ། །གང་གི་སློ་ནས་ན། ཅི་རིགས་པར་ས་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་སྤྱིད་བ་དང་སྤྱོད་གྱི་ཆ་

བསམ་པ་བཞི་སྒྲོན་སོ། །གང་གིས་ན། རྒྱུ་ཁྲད་པར་བརྩེ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མི་དམིགས་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པར་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་ས་རྣམས་སྤང་གཞིར་བྱས་
ནས་ཡོན་སྒྲོན་གཉིས་སྤང་བྱར་བྱ་སྟེ། ཡོན་ཏན་སྤྱོད་པའི་དོན་ནི་ཁང་བཟང་སྤྱོད་པ་ལྟར་རྫོགས་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། སྒྲོན་སྤྱོད་པའི་དོན་ནི་རིན་པོ་ཆའི་གཡའ་སྤྱོད་པ་ལྟར་སེལ་བའོ། །དེ་ལྟར་
གངས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་མདོར་བསྟན་པ་འདི་ནི་ས་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་རང་གི་སྒྲུབ་སྤང་བ་
རིག་པར་བྱ་སྟེ། མདོ་ལས་ས་དབྱུ་ལ་ཆོས་ཀྱི་གངས་ནས་འདི་དང་འདི་བྱ་བ་འདི་དང་འདི་མི་བྱ་
ཞེས་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལས་ས་ཁ་ཅིག་ལ་
ཡོངས་སྤྱོད་ཉུང་བ་དང་ཁ་ཅིག་ལ་མང་བར་གསུངས་པ་ནི་གདུལ་བྱ་ཉེ་བའི་བསམ་པ་ལ་ལྟོས་
པ་ཅམ་ཡིན་ལ། ས་ཁ་ཅིག་ལ་སྤང་བྱ་སྤྱོད་པ་དང་གཉེན་པོ་བསྐྱེད་པ་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་
གསུངས་པ་ནི་མ་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་མཆོན་པ་ཡིན་པར་སེམས་སོ། །

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ནི།

རྩ་བ། བསམ་དང་པན་པའི་དངོས་ཉིད་དང་། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སེམས་མཉམ་ཉིད། །

གཏོང་དང་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པ་དང་། །དམ་ཆོས་དམིགས་པ་ཆོལ་བ་དང་། །

རྟག་ཏུ་ངེས་འབྱུང་སེམས་ཉིད་དང་། །སངས་རྒྱས་སྤྱོད་དགའ་བ་དང་། །

ཆོས་སྟོན་པ་དང་བདེན་པ་ཡི། །ཆོག་ནི་བརྩེ་པ་ཡིན་པར་འདོད། །

གསེར་མེད་། བསམ་དང་ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་ཏེ། དེ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་
ཀྱིས་ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཡོངས་སྤྱོད་པ་དང་། མཆོན་མ་མི་དམིགས་པའི་བྱིར་པན་པའི་དངོས་
པོ་ཡོངས་སྤྱོད་པ་དང་། སེམས་ཅན་མི་དམིགས་པའི་བྱིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་
མཉམ་པ་ཉིད་ཡོངས་སྤྱོད་པ་དང་། སྒྲིན་པ་དང་གཏོང་བ་དང་ལེན་པ་མི་དམིགས་པའི་བྱིར་
གཏོང་བ་ཡོངས་སྤྱོད་པ་དང་། དེས་རྣོ་སེམས་སྤྱོད་མི་བྱ་བའི་བྱིར། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
བསྟེན་པ་ཡོངས་སྤྱོད་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པའི་བྱིར་ཆོས་བཅའ་བ་ཡོངས་

སུ་སྤྱད་བ་དང་། བྱིམ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཡང་དང་ཡང་འབྱུང་བ་ཡོངས་སུ་སྤྱད་བ་དང་།
མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཡོད་པ་ཡོངས་སུ་
སྤྱད་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཆོས་རྣམས་པར་འགྲེལ་བ་ཡོངས་སུ་སྤྱད་བ་
དང་། ཆོག་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་བདེན་པའི་ཆོག་ཡོངས་སུ་སྤྱད་བ་སྟེ། ཞེས་སོ། །མདོ་འདིས་
ནི་བཅུ་ཉིད་སྤྱད་བྱར་གསུངས་ཏེ་སྤྱད་བྱེད་དང་གཞི་མཐུན་པའོ། །

གསུམ་པ་(སྤྱད་པའི་ཚུལ་)ནི།

ཅ་བ། འདི་དག་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པས། །ཡོངས་སུ་སྤྱད་བར་ཤེས་པར་བྱ། །

གསེར་སྤེང་། ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་ཡིན་པར་ནི་། ཡོངས་སྤྱད་ཡིན་པར་རོ། །རི་ལྟར་
བྱས་པས་ན་བཅུ་པོ་འདི་དག་རང་བཞིན་ཅིར་ཡང་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པས་སོ། །འདི་ནི་
མཆོན་པ་སྟེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྤྱོད་པ་ལྟར་དམིགས་པ་ཡང་དགོས་ཏེ། དག་ལྟན་ལས། རི་ལྟར་འཕོ་
ཞེ་ན། ཐབས་ལ་མཁས་པས་སོ། །དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། བདེན་པ་གཉིས་ལ་ཡང་དག་པར་བརྟེན་
པ་སྟེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོངས་སུ་སྤྱད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོན་དམ་པའི་བདེན་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དག་དབྱེར་མེད་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །རྒྱང་པ་བྱི་མ་
གཉིས་པོ་འདི་ནི་མདོ་ལས་ཆོས་བཅུ་པོ་རེ་རེ་ལ་མི་དམིགས་པ་སྤྱད་བ་བསྟུས་ལ། འདི་ས་ལྷག་
མ་རྣམས་ལ་ཡང་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འགྲེལ་བ་འདིས་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(འགྲེལ་བ་)ལ་གཉིས། ཡོངས་སྤྱད་སོ་སོའི་ངོ་བོ། ཡོངས་སྤྱད་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ་ནི།

འགྲེལ་པ། ཞེས་བྱ་བ་ནི། རིམ་པ་རི་ལྟར་བ་བཞིན་གཞི་ཐམས་ཅད་ལ་གྲུ་གྲུ་མེད་པའི་བསམ་
པ་དང་། རང་དང་གཞན་གྱི་དགོས་པ་ལ་པན་བ་ཉིད་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་
གཅིག་པ་ཉིད་དང་། བདོག་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་མགྲུ་
བར་བྱེད་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་ཏུ་གཏོགས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་དམིགས་པ་འདོད་པ་དང་།

ཁྱིམ་ན་གནས་པ་ལ་མངོན་པར་མི་དགའ་བ་དང་། ལྷ་ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱུ་གི་སྦྱོར་དོད་པ་
དང་། དམ་པའི་ཆོས་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་དང་། བདེན་པར་སྦྱ་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་མཆོན་ཉིད་
གི་ཆོས་བཅུས་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསེར་ཐོང་། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞེས་པ་མཆོམས་སྦྱོར་དུ་གསུངས་པ་ལ། ཞེས་པ་སྤྱིའི་ཡོངས་
སྦྱོར་གསུངས་པའི་ནང་ནས་སོ་སོའི་ཡོངས་སྦྱོར་སྟོན་པ་ནི་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། ལྷག་མ་རྣམས་
ལ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ། །ལྷག་བསམ་ཡོངས་སུ་སྦྱོར་བ་ནི། དང་པོར་གཞན་དོན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་
པའི་ཚུལ་རིམ་བུ་བཞིན་གྱི་རིམ་བུ་དེ་ལས་མ་འདས་པར་བྱང་ཆུབ་གྱི་གཞིའམ་རྒྱ་དགེ་བ་སྦྱབ་
པ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་དོན་ལྟར་ལེན་གྱི་གྲུ་བ་ཉན་རང་གི་ཡིད་བྱེད་མེད་པའི་བསམ་པ་དང་།
ཡོངས་སུ་སྦྱོར་བ་ནི་ཞེས་འོག་མ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །ཡང་ན་རིམ་བུ་བཞིན་ཞེས་པ་
རྩ་བའི་གངས་གྱི་རིམ་བུ་བཞིན་འགྲེལ་པར་ཡང་འཆད་ཅེས་པའོ། །མདོ་དང་རྒྱན་སྒྲུང་གཉིས་
ཀར་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་སྦྱབ་པ་ཞེས་བཤད་པས་གཞི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཅེས་འཆད་པ་
ནོར་རོ། །ཕན་དངོས་ནི་རང་དང་གཞན་གྱི་དགོས་པའི་དོན་ལ་ཕན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་
སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་དེའི་རྒྱར་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་འཛིན་པ་དང་། སེམས་ཅན་
ལ་སེམས་མཉམ་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དེ་དང་ལྡན་པས་ཆད་
མེད་བཞི་སྦྱབ་པས་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་སྟེ་རིས་སུ་ཆད་པ་མེད་པ་དང་། དག་ལྷ་གཉིས་སུ་སྤྲ་མ་
སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པར་འདོད་པ་དང་འདི་དེའི་རྒྱར་བཤད་དོ། །གཏོང་བ་ནི་འཁོར་གསུམ་དུ་མི་
རྟོག་པའི་སྦྱོར་བས་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་གཏོང་བ་དང་། བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པ་ནི། རྣམ་མཁྱེན་
དུ་བསྐྱེལ་བའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཚུལ་ཐམས་ཅད་གྱིས་མགྲུ་བར་བྱེད་པ་དང་། དམ་ཆོས་
གྱི་དམིགས་པ་ཆོལ་བ་ནི། རྣམ་མཁྱེན་ཡིད་བྱེད་གྱིས་ཉན་ཐོས་གྱི་ཐེག་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་པས་
རེ་བས་ཆོག་པར་མི་འཛིན་པར་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གཏོགས་པའི་དམ་ཆོས་གྱི་དམིགས་པ་ཆོལ་
བར་འདོད་ཅིང་ས་གཉིས་སུ་མི་ལྟང་བ་དང་། རྟག་ཏུ་ངེས་འབྱུང་གི་སེམས་ནི། ཁྱིམ་ན་གནས་

བ་སྐྱུག་བསྐྱུལ་དུ་མའི་གཞིར་མཐོང་ནས་དེར་གནས་པ་ལ་མངོན་པར་མི་དགའ་ཞིང་ཆེ་རབས་
 ཐམས་ཅད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་ལ་རབ་དུ་འབྱུང་ཞིང་དེ་ལ་ཡང་བར་ཆད་མེད་
 བ་དང་། སངས་རྒྱུ་ལྷ་འདོད་དགའ་བ་ནི། ལྷ་ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱུ་གི་སྐྱུ་སྐྱུ་བ་པར་འདོད་
 ཅིང་དེ་མཐོང་ན་སངས་རྒྱུ་གི་བར་ཐམས་ཅད་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མི་འབྲལ་བ་དང་། སྐྱ་མའི་
 ཏྲག་དུ་ཞེས་པ་འདིར་ཡང་སྐྱར་རོ། །འདིར་མདོ་ལས་སངས་རྒྱུ་གི་སྐྱུ་ལ་འདོད་པ་ཡོངས་སུ་
 སྦྱང་བ་ཞེས་འབྱུང་བས་སྐྱུ་འདོད་ཅེས་པར་བསྐྱར་ན་བདེའོ། །གཞུང་ཁ་ཅིག་ལས་སྐྱར་རྟོགས་
 ཞེས་དང་། སྐྱར་གཏོད་ཅེས་པ་ལྟར་ན་དང་པོ་ལ་རྟོགས་པ་སྟེ། མཐོང་ན་དགའ་བ་དང་བྱི་མ་ལ་སྐྱུ་
 དེར་སེམས་གཏད་ནས་དེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་བཤད་དེ། མདོ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཐོང་
 བས་ནས་མཐུན་གྱི་བར་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མི་འབྲལ་བ་ལ་གསུངས་པས་སོ། །གྲགས་ཆར་
 བློ་སྦྱང་བ་ཞེས་འབྱུང་བས་སྐྱུ་འདོད་ཅེས་པར་བསྐྱར་ན་བདེའོ། །ཆོས་སྟོན་པ་ནི།
 ཐོག་མཐའ་བར་དུ་དགེ་བའི་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་ཀྱི་དམ་པའི་ཆོས་རི་བཞིན་དུ་རབ་
 དུ་སྟོན་པ་དང་། བདེན་ཆོག་ནི། དམ་བཅས་པ་ལྟར་གཞན་ལ་མི་སྐྱུ་བའི་བདེན་སྐྱུ་སྟེ་ཞེས་བྲ་བ་
 དེ་དེའི་མཐར་སྐྱར་བའི་འོག་དུ་ཡང་རོ། །

གཉིས་པ་(ཡོངས་སྦྱང་དུ་འགྱུར་ཚུལ་)ནི།

འགྲེལ་བ། ཡོངས་སུ་སྦྱང་བའི་རྒྱུའི་བྱེད་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མི་དམིགས་པས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་
 པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་དག་ཁོ་ནས་ས་དང་པོ་རབ་དུ་དགའ་བ་འཛོལ་བ་ཡིན་ནོ། །

གསེར་ཐོང་། འཛོལ་བ་ཡིན་ནོ། །གང་ན། ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པས་སོ། །གངས་
 བརྩའི་དང་པོ་མིང་རབ་དུ་དགའ་བ་ཞེས་པ་དེའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་བྲ་ན། བྱང་ཆུབ་ལ་ནི་ཉེ་བ་
 དང་། །སེམས་ཅན་དོན་སྐྱབ་མཐོང་བ་ལ། །རབ་དུ་དགའ་བ་སྐྱེ་འགྱུར་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་རབ་དགའ་
 ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །གང་གིས་ན། བོད་དུ་བསྟན་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་
 ཡོངས་སྦྱང་བརྩམས་སོ། །རི་ལྟར་བྱས་པས་ས་དང་པོའི་ཡོངས་སྦྱང་དུ་འགྱུར་ན་ཡོངས་སུ་སྦྱང་

བའི་རྒྱུ་འབྱུང་པར་བརྟེན་པོ་དེ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅིར་ཡང་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པས་ཁྱད་
པར་དུ་བྱས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་དག་ཁོ་ནས་ས་དེ་འཕྲོལ་གྱི་མི་དམིགས་པ་
སྦྱང་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་བལ་བའི་ཡོངས་སྦྱང་གིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །བརྟེན་པོ་དེ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཡོངས་
སུ་སྦྱང་བ་ཞེས་བྲ་ཞེ་ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྟེ་རྟོགས་པར་བསྐྱེད་བྱའམ་སྦྱང་བྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་ལྡན་རྣམས་བསྐྱབ་བྱའི་གནས་མཐར་ཕྱིན་པར་སྦྱབ་པ་ན་དེ་ལ་སྦྱང་ཞེས་བརྗོད་པ་
བཞིན། ཡང་ན་ས་དང་པོ་དེ་ཆོས་བརྟེན་ཡི་ཐོབ་བྱར་མི་རུང་སྟེ། བརྟེན་པོ་འདིས་དེ་ཐོབ་པའི་ཡོན་
ཏན་ཡིན་པས་ཤེ་ན། ས་དེ་ནི་སྤར་མ་ཐོབ་པའི་ཐོབ་བྱ་མ་ཡིན་ཡང་ཐོབ་ཐེན་རྟོགས་པར་བསྐྱེད་
བྱ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །འདིར་མདོར་བསྟན་ཏུ་བྱས་ནས་སྟོན་ལ་བཤད་ཡང་སྟོན་
དཔོན་གྱིས་སྟོན་དུ་ཆོས་བརྟེན་བཤད་ན་ས་དེའི་འོག་ཏུ་རྒྱུ་པ་དང་པོ་གཉིས་ཐ་མ་གཉིས་དང་
སྟེ་ལ་ཏེ་བརྟེན་པོ་དེ་ཡོངས་སྦྱང་དུ་འགྱུར་ཚུལ་བསྟན་པས་འདིར་དེ་དང་མཐུན་པར་བྲ་སྟེ་གཉིས་
ཀ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(ས་གཉིས་པའི་ཡོངས་སྦྱང་)ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། ཚུལ་ཁྲིམས་བྱས་པ་གཞོ་དང་བཟོད། །རབ་ཏུ་དགའ་དང་སྦྱིང་བཅེ་ཆེ། །

བཀྱར་སྟེ་ཁྲ་མ་ལ་གྲས་ཉན། །བརྒྱད་པ་སྦྱིན་ལ་སོགས་ལ་བཙོན། །

གསེར་ཐེང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། བྱང་ཆེན་ས་གཉིས་པ་
ལ་གནས་པས་ཆོས་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཡིད་ལ་བྱ་ཞིང་དེ་དག་ལ་ནན་ཏན་དུ་
བྱའོ། །བརྒྱད་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་ཞེས་པ་ནས་པར་ཕྱིན་
རྣམས་ལ་བཙོན་པས་ཆོལ་བ་སྟེ་ཞེས་པའི་བར་དོ། །

གཉིས་པ་(འབྲེལ་པ་)ལ་གཉིས། སྦྱང་བྱེད་སོ་སའི་ངོ་བོ། ཡོངས་སྦྱང་དུ་འགྱུར་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ་ནི།

འབྲེལ་བ། ཞེས་བྲ་བ་ནི། དགེ་བའི་ཆོས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྲ་བ་དང་། སྟོན་པའི་

ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། གཞན་གྱིས་པན་བ་བྱས་བ་བྲན་བ་དང་། གཞན་གྱིས་གཞོད་བ་བྱས་བ་ལ་
སོགས་བ་བཟོད་བ་དང་། དགེ་བའི་ཚོས་སྐྱབ་བ་ལ་འགྱོད་བ་མེད་བ་དང་། སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་
བྱམས་བ་དང་། མཁན་པོ་ལ་སོགས་བ་ལ་འདུད་བ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་བསྟན་
བའི་ཚོས་སྐྱབ་བ་དང་། སྦྱོན་བ་ལ་སོགས་བའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་བ་བྱག་ལ་སྒྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བ།

གསེར་མེད་། ཚུལ་ཁྲིམས་ནི། རང་རྒྱུད་ལ་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་སྦྱིད་པར་བྱེད་བ་དགེ་བའི་
ཚོས་སྦྱད་བ་དང་། གཏུལ་བུའི་སེམས་ཅན་སྦྱོན་པར་བྱེད་བ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་བ་དང་།
ཉེས་སྦྱོད་མཐའ་དག་ལས་ལྷོག་བ་སྦྱོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་བ་ཉན་རང་གི་ཡིད་བྱེད་
སྤངས་ཤིང་ཚུལ་ཁྲིམས་ངན་པར་བྱེད་བ་དང་། རྣམ་མཁུན་གྱི་གོགས་སུ་གྱུར་པའི་ཚོས་གཞན་
ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའོ། །བྱས་བ་གཙོ་བོ་ནི། གཞན་གྱིས་པན་བ་རྒྱུད་ཏུ་ཞིག་བྱས་ཀྱང་རྒྱུད་
པར་མི་ཅི་ཞིང་བརྟམས་པར་མི་བྱེད་པས་བྲན་བ་དང་། བཟོད་བ་ནི། གཞན་གྱིས་ལུས་གྱིས་གཞོད་
བ་བྱས་བ་དང་སོགས་པས་ངག་གིས་གཤེ་བ་རྣམས་བཟོད་ཅིང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་གཞོད་
སེམས་མི་སྦྱིད་ལ་ཚོས་རྣམས་མ་སྦྱོས་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་བ་དང་། རབ་ཏུ་དགའ་བ་ནི། དགེ་བའི་
ཚོས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཐེག་གསུམ་ལ་འགོད་བ་སྐྱབ་བ་ལ་འགྱོད་བ་མེད་ཅིང་སྒྲོ་བ་དང་། སྦྱིང་
བཅེ་བ་ནི། སེམས་ཅན་རེ་རེའི་བྱིར་ཡང་བསྐྱལ་བ་མང་པོར་དཔྱུལ་བའི་སྐྱག་བསྐྱལ་ཁྱོང་བ་ལ་
མི་སྒྲོ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱམས་བ་དང་། བཀྱར་སྟེ་ནི། མཁན་པོ་དང་སོགས་
པས་སྒྲོ་བ་དཔོན་དང་དེ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་ང་རྒྱལ་བཅག་པའི་སྒྲོ་ནས་འདུད་བ་
དང་། རྩ་མ་ལ་གྲུས་པར་ཉན་པ་ནི། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་སྦྱོན་པར་འདུག་ཤེས་ནས་དེས་
བསྟན་པའི་ཚོས་སྐྱབ་བ་དང་། སྦྱོན་སོགས་ལ་བརྩོན་པ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཏུ་ལས་གཞན་
མེད་པར་སྦྱོན་སོགས་བྱག་སྐྱབ་བ་ལ་སྒྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་བརྒྱད་དོ། །

གཉིས་པ་(ཡོངས་སྤྱོད་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ་)ནི།

འགྲེལ་བ། དེ་ལྟ་བུའི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་སྤྲོ་མ་བཞིན་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་བྱས་པའི་བྱེད་པར་

ནམ་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་ས་གཉིས་པ་རྩི་མ་མེད་པ་འཛོལ་པ་ཡིན་ནོ། །

གསེར་ཐོང་། འཛོལ་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ན་ས་གཉིས་པ་རྩི་མ་མེད་པ་ལོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་
བྱ་ན། འཆལ་ཚུལ་ཚུལ་བའི་རྩི་བྲལ་ཕྱིར། །རྩི་མ་མེད་པའི་ས་ཞེས་བྲ། །ཞེས་ཏེ། ཚུལ་བའི་རྩི་མ་
ནི་ཐོག་པ་གཞན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལོ། །གང་གིས་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡོངས་སུ་
སྦྱོང་བ་སྤྲ་མ་ས་དང་པོར་བསྟན་པ་བཞེན་མི་དཔེགས་པར་རྟོགས་པས་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་བྱས་
པའི་བྱེད་པར་དང་ལྡན་པ་ནམ་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་སོ། །ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་འདིར་ཡང་སྦྱར་ཏེ་འོག་མ་ནམས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་(ས་གསུམ་པའི་ཡོངས་སྦྱོང་)ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ཐོས་པས་མི་ངོམས་ཉིད་དང་ནི། །ཐང་ཐིང་མེད་པར་ཆོས་སྦྱོན་དང་། །

སངས་རྒྱས་ཞིང་ཀུན་སྦྱོང་བ་དང་། །འཁོར་བས་ཡོངས་སུ་མི་སྦྱོང་དང་། །

ངོ་ཆ་ཁྲིལ་ཡོད་ཅེས་བྲ་བ། །སྒྲོམ་མེད་བདག་ཉིད་དེ་ནམ་ལྟ། །

གསེར་ཐོང་། ཐོས་པས་ཞེས་པའི་རྐང་པ་བྱུག་སྟེ། བྱང་ཆེན་ས་གསུམ་པ་ལ་གནས་པས་
ཆོས་ལྟ་ལ་གནས་པར་བྱ་སྟེ། ལྟ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ་མང་དུ་ཐོས་པས་མི་ངོམས་ཤིང་དེ་ལ་ཡང་
ཡི་གེར་མངོན་པར་མ་ཞེན་པ་དང་ཞེས་པ་ནས་ངོ་ཆ་ཤེས་ཤིང་ཁྲིལ་ཡོད་པ་ལ་གནས་ཀྱང་དེས་
སྒྲོམ་སེམས་སུ་མི་འགྱུར་བ་སྟེ་ཞེས་པའི་བར་རོ། །འདིར་མདོ་ལས་དང་པོ་ལ་སྒྲོམ་སེམས་མེད་
པས་སྒྲས་མ་ཟེན་ཀྱང་སྦྱར་དགོས་ཏེ་སྒྲོམ་མེད་བདག་ཉིད་དེ་ནམ་ལྟ་ཞེས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས། སྦྱོང་བྱེད་སོ་སོའི་ངོ་བོ། ཡོངས་སྦྱོང་དུ་འགྱུར་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ་ནི།

འགྲེལ་བ། ཞེས་བྲ་བ་ནི། དམ་པའི་ཆོས་མཉན་པས་ངོམས་མི་ཤེས་པ་དང་། རྟོན་པ་ལ་
སོགས་པ་ལ་མི་ལྟ་བུའི་སེམས་ཀྱིས་དམ་པའི་ཆོས་རབ་ཏུ་སྦྱོན་པ་དང་། རང་གི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཞིང་རྟོན་དང་བརྟེན་པ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོང་བ་དང་། བན་བཏགས་པའི་སེམས་ཅན་མི་མཐུན་པ་ལ་

སོགས་པ་མཐོང་བས་ཡོངས་སུ་མི་སྐྱོ་བ་དང་། རང་དང་གཞན་ལ་སྟོས་ནས་མི་དགེ་བའི་ཆོས་
མི་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ།

གསེར་མེད་། ཐོས་པས་མི་ངོམས་པ་ནི། སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱོགས་བཅུ་ཀུན་དུ་ཆོས་
ཅི་གསུངས་པ་གཟུང་བར་སེམས་པས་དམ་པའི་ཆོས་མཉན་པས་ངོམས་མི་ཤེས་པ་དང་། ཟང་
ཟེང་མེད་པར་ཆོས་སྦྱོན་པ་ནི། ཡོན་འབྲུལ་བ་སོགས་ཀྱི་རྟེན་པ་དང་སོགས་པས་གདན་སྟོབ་པ་
སོགས་ཀྱི་བཀའ་སྟེ་ལ་མི་ལྟ་བའི་སེམས་ཀྱིས་དམ་པའི་ཆོས་རབ་དུ་སྟོན་པ་སྟེ་ཐ་ན་ཆོས་བཤད་
པའི་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ལ་ཡང་རང་དོན་དུ་མི་རེ་བ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་སྤྱོད་པ་ནི། ཞིང་དག་
བྱེད་ཀྱི་དགེ་ཅ་རྣམས་ཞིང་དག་པའི་རྒྱུ་བསྟོས་ཏེ་རང་གི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་ཉེན་སྟོད་དང་བཞེན་
པ་བཅུད་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པ་དང་། འཁོར་བས་ཡོངས་སུ་མི་སྐྱོ་བ་ནི། རང་གིས་པན་བཏགས་པའི་
སེམས་ཅན་རྣམས་རང་དང་མི་མཐུན་པའི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྲུར་སྟོན་པ་དང་སོགས་པས་དངོས་སུ་
གཞོད་པ་བྱེད་པ་དང་ངག་གིས་མི་སྟན་པར་བརྗོད་པ་རྣམས་མཐོང་བས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་
པ་ལ་སྦྱིད་ལུག་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡོངས་སུ་མི་སྐྱོ་བའོ། །མདོ་ནས་ནི་སེམས་ཅན་སྦྱིན་པ་དང་ཞིང་དག་
པའི་དགེ་བ་སྒྲུབ་པ་ལ་འཁོར་བར་གནས་ཀྱང་རྣམ་མཁུན་རྫོགས་ཀྱི་བར་དུ་མི་སྐྱོ་བ་ལ་གསུངས་
ཤིང་། རྒྱན་སྒྲུབ་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བའི་བྱིར་ནམ་ཡང་སེམས་སྐྱོ་བ་མེད་པ་ཞེས་པ་དང་འདི་
གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་གཞི་གང་ལ་དང་། འདིར་ནི་རྒྱུ་གང་གིས་མི་སྐྱོ་བ་བསྟན་
ཏོ། །ངོ་ཆ་ཁེལ་ཡོད་ནི། རིམ་པ་ལྟར་རང་ལ་སྟོས་ནས་མི་དགེ་བའི་ཆོས་ཉན་རང་གི་སེམས་ཡིད་
ལ་མི་བྱེད་པ་དང་། གཞན་ལ་སྟོས་ནས་དེ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ལྟོ། །

གཉིས་པ་(ཡོངས་སྤྱོད་དུ་འགྲུར་ཆུང་)ནི།

འབྲེལ་བ། དེ་ལྟ་བུའི་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པ་རྣམ་པ་ལྟ་བུ། སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མི་རྟོག་
པས་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པ་བྱས་པས་ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསེར་མེད་། རྟོགས་པ་སྟེ་འཕྲོ་བ་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ན་ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ་འོ། །ཅིའི་

ཕྱིར་དེ་སྐད་བྱ་ན། ཆོས་ཀྱི་སྤང་བ་ཆེན་པོ་ནི། །བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་འོད་བྱེད་པ། །ཞེས་ཉིང་རེ་འཛིན་
ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆོས་ཆད་མེད་པ་ཆོལ་བའི་ཕྱིར་གཞན་དག་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྤང་བ་ཆེན་པོ་བྱེད་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གིས་ན་སྤང་བ་ཤད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡོངས་སྤྱོད་རྣམས་པ་ལྡ་པོ་སྤང་མས་
དང་པོར་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མི་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་
བ་བྱས་པ་ངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མི་རྟོག་པ་ཞེས་པ་ནི། གཤགས་ཆར་རྣོ་མ་མེད་བདག་
ཉིད་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ལས་ཉེ་ཞེས་པ་ལྟར་རྣོ་མ་མེད་ཀྱི་འགྲེལ་པར་སྤང་ལ། དག་
ལྟ་ལས་ནི། རྣོ་མ་མེད་བདག་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དེས་ཁེངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཞེས་ཆོས་ལྡས་
མ་ཁེངས་པ་ལ་གསུངས་སོ། །

བཞི་པ་(ས་བཞི་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་)ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ཉགས་གནས་འདོད་ཚུང་ཆོག་ཤེས་དང་། །སྤྱངས་པ་ཡང་དག་སྟོམ་བསྟན་དང་། །

བསྐབ་པ་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་དང་། །འདོད་པ་རྣམས་ལ་སྟོད་པ་དང་། །

སྤྱངས་འདས་དང་བདོག་ཀྱན་གཏོང་། །མི་ཞུས་པ་དང་ལྟ་བ་མེད། །

གཤམ་ཐེང་། ཉགས་གནས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་བྱུག་སྟེ། བྱང་ཆེན་ས་བཞི་པ་ལ་གནས་
པས་ཆོས་བརྩ་པོ་འདི་དག་ཡོངས་སུ་སྤྱངས་ཤིང་གནས་པར་བྱ་སྟེ་དེ་དག་ཡོངས་སུ་གཏང་བར་
མི་བྱའོ། །བརྩ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ་དགོན་པ་ལ་གནས་པ་དང་ཞེས་པ་ནས། དངོས་པོ་ཐམས་
ཅད་ལ་རྟོས་པ་མེད་པ་སྟེ། ཞེས་པའི་བར་རོ། །

གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས། སྤྱོད་བྱེད་སོ་སོའི་ངོ་བོ། ཡོངས་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་ཚུལ་
སོ། །དང་པོ་ནི།

འགྲེལ་བ། ཅེས་བྱ་བ་ནི། དགོན་པར་གནས་པ་དང་། རྟེན་པ་མ་ཐོབ་པ་ལ་མངོན་པར་
འདོད་པ་མེད་པ་དང་། རྟེན་པ་ཐོབ་པ་ལ་ལྟག་པར་དོན་དུ་གཉིར་བ་མེད་པ་དང་། བསོད་སྟོམས་
པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྤྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡང་དག་པར་སྟོམ་པ་དང་། བསྐབ་པ་སྤྱངས་པ་སྟེ་ག་

ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་ཡང་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བ་དང་། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་
ལྟ་བུས་སྒོད་པ་དང་། གདུལ་བྱ་དང་འཆམ་པར་སྤྱད་ན་ལས་འདས་པ་ལ་གཞོལ་བར་བྱེད་པ་
དང་། བདོག་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དང་། དགོ་བ་སྐྱབ་པ་ལ་སེམས་མི་ཞུས་པ་དང་།
དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་ལ་མི་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་བ།

གསེར་མེད་། བཀས་གནས་ནི། ཐེག་དམན་ཡིད་བྱེད་གྱིས་དཔེན་པ་ལ་རྒྱན་སྒྲུབ་དུ་བཤད་
ལ། མདོ་ལས་ཀྱང་དེ་ལ་དགོན་པར་གནས་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ནི་དཔེན་པ་མཆོག་ཡིན་
ལ། བལ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དགོན་པར་གནས་པ་ནི་གྲོང་ལས་རྒྱང་གྲགས་གྱིས་བཅད་པའི་
གནས་ཏེ། མཛོད་ལས། གཟུགས་མིང་དུས་མཐའ་རྒྱལ་ཡིག་དང་། །སྐད་ཅིག་སྤྲོ་རབ་རྒྱལ་དང་
ནི། །རྒྱལ་ཐོན་དང་ནི་དེ་བཞིན་དུ། །ལྷགས་ཆུ་རི་ཐོང་ལུག་དང་གླང་། །ཉི་ཟེར་རྒྱལ་དང་སྒོ་མ་
དང་། །དེ་ལས་བྱུང་དང་དེ་བཞིན་ནས། །སོར་ཆེགས་ཞེས་བྱ་གོང་བདུན་བསྐྱར། །སོར་མོ་ཉི་
ལུ་བཞི་ལ་ཁྱ། །ཁྱ་བཞི་ལ་ནི་གཞུ་གང་ངོ། །དེ་དག་ལྷ་བརྒྱན་མས་ལ་ནི། །རྒྱང་གྲགས་དེ་ལ་
དགོན་པར་འདོད། །དེ་བརྒྱད་དཔག་ཆད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །བྱང་སེམས་གྱིས་མཆོག་
དམན་གྱི་དཔེན་པ་བསྟེན་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་སྤྱང་དགོས་པའི་ཕྱིར་མདོ་དང་མི་འགལ་ལོ། །འདོད་
ཆུང་ནི། རྟེན་པ་སྤར་མ་ཐོབ་པ་ལ་ཐོབ་ན་ཅི་མ་རུང་སྤྲུལ་དུ་ཐོབ་པར་མངོན་པར་འདོད་པ་མེད་
པ་སྟེ། དེ་ཡང་འདིར་ནི་རང་དོན་དུ་འཕམ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་བྱང་ཆུབ་ལ་ཡང་འདོད་པ་མེད་
པའོ། །ཆོག་ཤེས་པ་ནི། རྟེན་པ་ཐོབ་པ་ལ་དེ་བས་ཀྱང་ལྷག་པར་ཐོབ་ན་སྤྲུལ་དུ་དོན་དུ་གཉེར་
བ་མེད་པ་སྟེ། འདིར་ནི་ཐོབ་བྱའི་དངོས་སོ་ཁྱད་པར་ཅན་རྣམས་མཁྱེན་ལྟ་བུ་ཐོབ་ཀྱང་དེས་རྒྱུ་
སེམས་མེད་པའོ། །འདི་ནི་མཛོད་ལས། རྟེན་ལ་ཡང་སྤེད་ཆོག་མི་ཤེས། །མ་རྟེན་པ་ལ་འདོད་
ཆེན་ཅན། །བརྒྱུག་པ་དེ་ཡི་གཉེན་སོ་ཡིན། །ཞེས་པ་དང་མཐུན་ལ་དེ་ཡང་ཉི་སྤྱང་དུ་མཛོད་པ་ཉིད་
བཀོད་པའོ། །སྒོ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་མ་རྟེན་པ་ལ་སྤེད་པར་མཆུངས་
པའི་ཕྱིར་མཆོན་ཉིད་དེས་འབྱེད་མི་རུས་པས། ངན་ཅུང་རྟེན་པས་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། བཟང་

མང་ཉིད་ཀྱང་དེས་མི་ཆེས་པ་ལ་མཛད་དོ། །འོན་ཀྱང་མདོ་ལས་བྱང་ཚུབ་ལ་ཡང་འདོད་པ་མི་
སྐྱེད་པ་དང་ནམ་མཁུན་ཐོབ་ཀྱང་རྫོམ་པ་མེད་པ་གཉིས་ལ་བཤད་པས་འཕགས་པ་དང་སྒྲོབ་
དཔོན་གྱིས་བཤད་པ་ཡང་མདོ་ལ་ཞུགས་སོ། །

སྤྱངས་པ་ཡང་དག་སྒྲོམ་བསྟེན་ལ་ཡང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མཆོག་དང་། ཐུན་མོང་བ་པལ་
བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་སྒྲོམ་བྲལ་ཟབ་མའི་དོན་ལ་མི་སྐྱག་པའི་ངེས་ཉིད་
གི་བཟོད་པ་མི་གཏོང་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། བསོད་སྟོམས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྤྱངས་པའི་ཡོན་
ཏན་བཅུ་གཉིས་ཡང་དག་པར་སྒྲོམ་པ་སྟེ་དེའི་ཡི་དམ་ལ་གནས་པའོ། །བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་
གང་ཞེ་ན། སོ་སོའི་དབྱེ་བ་དང་། ཐུན་མོང་གི་སྒྲུབ་བཤད་པ་གཉིས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱའོ། །དང་པོ་
ནི་བསོད་སྟོམས་དང་། ཆོས་གོས་དང་། གནས་མཁའ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ་དང་གསུམ་དང་
དུག་སྟེ། ཟས་བཟང་པོ་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་འདྲིས་པའི་བྲིམ་ནས་ཅི་ཉིད་པ་ཙམ་ཟ་བའི་ཉིད་
པས་ཆོག་པ་དང་། བྲིམ་ནམས་སུ་མཐར་གྱིས་སྤྱངས་ཤིང་བརྒྱས་ཏེ་ཅི་ཐོབ་པ་ཟའི་བདག་གིས་
བྲིམ་འདི་ནས་ཅི་ཙམ་འདོད་པའི་བཟང་བཅའ་འཛོལ་བོ་སྟམ་ནས་མགོ་འཕང་བསྟོད་དེ་མི་འགོ་བ་
མཐར་གྱིས་སྒྲོང་བའི་བསོད་སྟོམས་པ་སྟེ། འདི་གཉིས་ཕྱེ་ན་སྤྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གསུམ་
དང་མ་ཕྱེ་ན་བཅུ་གཉིས་སོ། །ཟས་མང་པོ་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་སྟན་གཅིག་ལ་འདུག་ནས་
ཟའི་དེ་ལས་ལངས་ནས་མ་ཡིན་པའི་སྟན་གཅིག་པ་དང་། ཟས་ཀྱི་ཕྱིར་འདུག་ནས་ཅི་ཙམ་གྱིས་
བདག་འཆོ་བའི་ཟས་ཐམས་ཅད་མ་སྤྱངས་པའི་བར་དུ་མི་ཟ་ཞིང་འདིས་འཆོའ་སྟམ་དུ་དང་། དེའི་
འོག་ཏུ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་སྤྱངས་ནས་ཟ་བའི་ཕྱིས་མི་ལེན་པ་གཉིས་སོ། །གོས་མང་པོ་ལ་
ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་སྟམ་སྤྱར་སྒྲུབ་གོས་མཐར་གོས་གསུམ་གྱིས་འཆོ་བར་བྱེད་ཅིང་དེ་ལས་
ལྷག་པའི་གོས་མི་འཆང་བའི་ཆོས་གོས་གསུམ་པ་དང་། ཆོས་གོས་གསུམ་དང་གོས་ལྷག་ཅི་
འཆང་བ་ཐམས་ཅད་བལ་ལས་བྱས་པ་ལ་སྟག་འཆང་བའི་ཕྱིང་པ་པའམ། ལྷ་འོད་དུ་བལ་གྱི་དང་
གསོ་མ་ལ་སོགས་པ་གྱུན་པས་ཕྱིང་པ་པའོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དུག་དར་ཁོད་དུ་བོར་བའི་གོས་

བཤང་གཅི་སོགས་ཀྱིས་གོས་པའི་མི་གཙང་བ་རྣམས་ཐོར་ནས་ཐག་གི་བ་སྒྲངས་ནས་བརྒྱས་ཤིང་
 རྒྱབས་ཏེ་ཁ་དོག་བསྐྱར་ནས་འཆང་བའི་ཕྱག་དར་ཁོད་པའོ། །འདི་གཉིས་ནི་ཆོས་གོས་འཇམ་པོ་
 དང་བཟང་པོ་ལ་ཆགས་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདྲུ་འཛི་ལ་ཆགས་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་གྲོང་ལས་རྒྱང་
 གྲགས་ཀྱིས་བཅད་པར་གནས་པའི་དགོན་པ་པ་དང་། ཤིང་རྒྱང་ན་གནས་འཆང་བའི་ཤིང་རྒྱང་པ་
 དང་། སྤྲང་མ་གཡོགས་པར་གནས་པའི་སྤྲ་གཤམ་མེད་པ་དང་། སྤྲེ་པོ་ཤིའོ་ཙག་འདོར་བའི་གནས་
 སུ་གནས་འཆང་བའི་དྲར་ཁོད་པ་སྟེ། དེ་གསུམ་ནི་གནས་མལ་ལ་ཆགས་པ་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །སྒྲོས་འབབས་པ་དང་ཉལ་བའི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་ཁྲིའམ་ཁྲིའམ་རྩ་བཏིང་
 བ་ལ་ཙོག་ཕྱར་བསྐྱད་ནས་དུས་ཡོལ་བར་བྱེད་ཅིང་རྒྱབ་བམ་སྒྲོས་མི་བརྟེན་པའི་ཙོག་ཕྱར་བ་དང་།
 ལན་ཙོག་རྩ་དང་ལོ་མ་ཇི་ལྟར་བཏིང་བ་ལ་མལ་འཆང་བར་བྱེད་ཀྱི་ཡང་ཡང་མི་བརྟེན་མི་འཆོས་པའི་
 གཞི་ཇི་བཞིན་པ་ནི་སྟན་དང་གདིང་བ་དང་དགའ་བ་ལ་ཆགས་པ་སྤང་བའི་ཆེད་དོ། །འདི་དག་ནི་
 ཉན་ས་དང་སྒྲོལ་ལྟར་རོ། །ཁ་ཙོག་ཕྱི་མ་འདི་གཉིས་སྤྱོད་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་མཛད་ནས་
 གནས་མལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་བཞིར་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན་བལ་མ་བཞིག་མ་ཆེལ་
 བ་ན་སྤྱད་པར་མི་རུང་ལ། དེ་ལས་སྒྲོག་པ་ན་རུང་བ་བཞིན་དུ། བསོད་སྟོམས་ཆོས་གོས་གནས་
 མལ་ལ་ཆགས་པ་ན་སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བ་ལ་ཡོན་ཏན་འདི་དག་གིས་ཆངས་སྤྱོད་གནས་པར་
 བྱ་བའི་ཕྱིར་སེམས་ལས་རུང་དུ་སྤྱོད་བས་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་ཞེས་བྱའོ། །

བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བ་ནི། རང་གིས་བསྐྱབ་པའི་སྒྲོམ་པ་སྒྲངས་པ་སྒོག་དང་
 སོགས་པས་ལུས་དང་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའོ། །མདོར་བསྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་
 རྒྱ་བ་མེད་པ་ཞེས་པ་ལྟར་ན་བསྐྱབ་པ་རྣམས་ལ་མཚན་མར་མི་འཛིན་པའོ། །འདོད་པ་རྣམས་ལ་
 སྒོད་པ་ནི། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་གཞུགས་སྤྱོད་སོགས་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་འམ་མི་འདོད་པའི་རྣམ་
 པར་ལྟ་བུས་སྒོད་པ་དང་། ལྷ་པོ་ལས་འདས་པ་ནི། གདུལ་བྱའི་སྒོ་དང་འཆོམ་པར་གདུལ་བྱ་
 རྣམས་ལྷ་པོ་ལས་འདས་པ་ལ་གཞོལ་བ་སྟེ་འགོད་པར་བྱེད་པའོ། །མདོར་ནི་བྱང་ཆེན་གྱི་ལྷ་པོ་

ལས་འདས་པ་དང་སེམས་བསྐྱེད་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་
བ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ་ཞེས་པ་རི་བཞིན་དུ་རྒྱན་སྒྲིང་དང་སྒྲ་འོད་དུ་ཡང་འབྱུང་ལ། དོན་ནི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱད་ན་ལས་འདས་པ་སྒྲོས་པ་ཉི་བར་ཞི་བ་ལ་སྒྲོས་ཀྱང་མཆན་མར་
འདུ་མི་བྱེད་པའོ། །ཤུཌིས། སྒྲོ་བ་དང་ནི་བདོག་ཀྱན་གཏོང་། །ཞེས་ཡིད་འབྱུང་བ་ལ་གསུངས་
ཤིང་ས་ལྔ་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་གི་གངས་ལ་བཅུ་གསུངས་པ་འདིར་ཡང་སྤྱར་ཞེས་སོ། །མདོ་ཡི་དེ་
ནི་བྱང་སེམས་རང་གི་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་དང་། འགྲེལ་བ་དེས་ཡིད་བྱེད་དེས་གཞན་སྤྱང་འདས་
ལ་འགོད་ཚུལ་བསྟན་པས་འགལ་བ་མེད་དོ། །བདོག་ཀྱན་གཏོང་བ་ནི། ལུས་སོགས་བྱིན་པ་གི་
ཆོས་རྣམས་ལ་མཆན་མར་མི་འཛིན་པའི་སྒོ་ནས་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དང་།
མི་ཞུམ་པ་ནི། དགེ་བའི་ཆོས་སྤྱབ་པ་ལ་སེམས་མི་ཞུམ་ཞིང་ཡུལ་ལ་ཞེན་ནས་མི་གནས་པ་དང་།
ལྟ་བ་མེད་པ་ནི། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་མཆན་མར་མི་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་བཅུ་འོ། །

གཉིས་པ་(ཡོངས་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་ཚུལ་)ནི།

འགྲེལ་བ། དེ་ལྟ་བུའི་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བ་སྤྲ་མ་ལྟ་བུ་རྣམ་པ་བཅུས་ས་བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ་
ཅན་གཞོན་པ་ཡིན་ནོ། །

གསེར་མེད་། གཞོན་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ན་ས་བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ་ཅན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དེ་
སྐད་བྱ་ན། འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཆོས། །རབ་ཏུ་སྟེག་བྱེད་འོད་ལྟ་བུ། །དེ་དང་ལྗན་
ཕྱིར་ས་དེ་ནི། །གཉིས་པོ་སྟེག་པས་འོད་འཕྲོ་ཅན། །ཞེས་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་
རབ་དེས་སྤྱིབ་གཉིས་སྟེག་པ་ཉི་བར་གནས་པར་གསུངས་སོ། །གང་གིས་ན། གང་གི་དེ་ལྟ་བུའི་
ཡོངས་སྤྱོད་བཅུས་སོ། །ཡོངས་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་ཚུལ་ནི་སྤྲ་མ་ལྟ་བུའོ། །

སྤྲ་བ་(ས་ལྔ་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་)ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། འཕྲིས་དང་བྱིམ་ལ་འཁྲེན་པ་དང་། །འདུ་འཛིར་གྱུར་པའི་གནས་དང་ནི། །

བདག་བསྟོད་གཞན་ལ་བརྟན་པ་དང་། །མི་དགེ་ལས་ཀྱི་ལམ་བཅུ་དང་། །

ཚྲིམ་པས་ཁེངས་དང་བྱིན་ཅི་ལོག། ཁྲོ་དན་དང་ནི་ཉོན་མོངས་བཟོད། །

བརྩ་པོ་འདི་ནི་རྣམ་སྤངས་ན། །ས་ལྷ་པ་ནི་ཡང་དག་འཛོལ། །

གསེར་མེད་། འབྲིས་དང་ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཉིས་ཏེ། བྱང་ཆེན་ས་ལྷ་པ་ལ་
གནས་པས་ཚོས་བརྩ་པོ་འདི་དག་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། བརྩ་གང་ཞེ་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། བྲིམ་
པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་སྟེན་པ་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་ཞེས་པ་ནས་ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ་
དང་ཁེངས་པ་དང་བྱིན་ཅི་ལོག་རྣམས་དང་ཐེ་ཚོམ་དང་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཏི་མུག་
ཉམ་རངས་སུ་བཞག་པ་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་རོ། །

གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས། སྤྱིང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་སྤང་གཉེན་དང་། འཛོལ་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་སྤྱིང་
ཚུལ་དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

འགྲེལ་པ། ཅེས་བྱ་བ་ནི། རྟེན་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་
འགྲོགས་པ་དང་། དད་པ་ཅན་གྱི་བྲིམ་ཉེ་བར་མི་སྟོན་པ་དང་། སྤྱི་བོ་མང་པོའི་བྱོང་ལ་སོགས་པ་
དང་། བདག་ལ་བསྐྱགས་པ་དང་། གཞན་ལ་སྦྲོད་པ་དང་། མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་བརྩུ་དང་།
ཐོས་པ་ལ་སོགས་པས་ཚོམ་ཞིང་གཞན་ལ་མི་འདུད་པ་དང་། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ལ་བསྒྲིག་
སྟེ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ལོག་པར་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོ་བྱོས་ངན་པ་དང་། འདོད་ཆགས་
ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱོགས་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ།

གསེར་མེད་། འབྲིས་པ་ནི། རྟེན་པ་དང་སོགས་པས་བཀྱར་སྟེ་འདོན་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་
སོགས་པས་བྲིམ་པ་དང་འགྲོགས་པའི་འབྲིས་བཞེས་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་སྤྱིང་བ་ནི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཞིང་དུ་བརྒྱུད་མར་འགོ་ཞིང་རྩུས་ཏེ་སྤྱི་ལ་སྤྱོད་གསུམ་ནས་དུར་སྤྱིག་གི་གོས་བགོ་བ་དང་། དགེ་
སྤྱིང་མ་དང་སེ་གོ་ལ་གཏོགས་པ་ཅམ་ཡང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་ལ་མི་སྤྱིང་ཅིང་དེ་ལས་གོས་ཐོབ་
པར་མི་བྱེད་པའོ། །བྲིམ་ལ་འཁེན་པ་ནི། གཞན་གྱིས་རྟེན་པ་ཐོབ་པ་ལ་སྤྲུག་དོག་ནས་རབ་བྱུང་
ལ་དད་པ་ཅན་གྱི་བྲིམ་ཉེ་བར་མི་སྟོན་པ་སྟེ། གཉེན་པོ་ནི་བདག་གིས་སེམས་ཅན་ལ་བདེ་བ་སྤྲུབ་

དགོས་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་རང་གི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་བདེ་བ་ལ་སེར་སྒྲིབ་དུ་ག་ལ་རུང་
 སྒྲུབ་པའོ། །འདྲུ་འཛིན་གྱུར་བའི་གནས་ལ་གཉིས་ལས། ཕྱིའི་ནི་སྒྲེ་བོ་མང་བོ་གནས་པའི་གྲོང་
 དང་སོགས་པས་གྲོང་བྱེད་རྣམས་ཡིན་ལ། རང་གི་ནི་ཉན་རང་ཡོད་པ་དེའི་གཏམ་ཐོས་པ་དེའི་
 སེམས་སྒྲེ་བའི་གནས་ཡིན་ཏེ། གཉེན་པོ་ནི་དེ་གཉིས་ལུས་སེམས་ཀྱིས་སྤངས་པའོ། །མདོར་བྱི་
 མ་གསུངས་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཀྱིས་གཉིས་ཀ་ལས་དབེན་པར་བྱ་དགོས་པས་མི་འགལ་ཏེ། མདོ་
 ཡི་དེ་ནི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །བདག་བསྟོད་གཞན་ལ་བརྟུན་པ་གཉིས་ནི། ཡོན་ཏན་
 དང་སྒྲོན་བརྗོད་པའི་སྒྲོ་ནས་བདག་ལ་བསྐྱུགས་པ་དང་གཞན་ལ་སྒྲོད་པ་སྟེ། གཉེན་པོ་ནི་བདག་
 གཞན་དུ་གདགས་པའི་གཞི་བྱིན་གྱི་ཆོས་མི་དམིགས་པའོ། །མི་དགའི་ལས་ཀྱི་ལམ་བཅུ་ནི།
 རྣམ་སྒྲིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་སྟེར་བས་མི་དགའ་བ་ལུས་ངག་གི་བདུན་ནི་ལས་སེམས་པའི་རོ་བོ་
 ཡིན་ཞིང་ལམ་ཡང་ཡིན་ལ་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་སེམས་པའི་རོ་བོ་མ་ཡིན་ཀྱང་དེ་འདྲུག་པའི་གཞི་
 ཡིན་པས་དེའི་ལས་ཀྱི་ལམ་བཅུ་སྟེ། གཉེན་པོ་ནི་འདིས་བདེ་འགྲོ་ལ་ཡང་སྐྱེ་བ་ན་འཕགས་ལམ་
 ལ་སྒྲོས་ཅི་དགོས་ཞེས་དེ་བཅུའི་ཉེས་པ་རིག་པའོ། །རྣོམ་པས་ཁེངས་པ་ནི། ཐོས་པ་དང་སོགས་
 བས་ཚུལ་བྲིམས་ལ་སོགས་པས་རྣོམ་ཞིང་ཡོན་ཏན་ཅན་གཞན་ལ་མི་འདུད་པ་སྟེ། གཉེན་པོ་ནི་
 ཆོས་གང་ཡང་མ་'དམིགས་ན་ཡོན་ཏན་འདིས་བདག་ལྷག་ཅེས་པའི་རྣོམ་པའི་གཞི་དང་ཁེངས་
 པ་གང་ཡང་མི་དམིགས་པའོ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི། དགའ་བ་དང་མི་དགའ་བ་རིམ་པ་བཞིན་བསྟེན་བྱ་
 དང་དོར་བྱ་ཡིན་པ་ལས་གོ་བརྒྱུག་སྟེའམ། ཡང་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ལ་བདེན་དོས་སུ་མངོན་
 པར་ཞེན་པ་སྟེ། གཉེན་པོ་ནི་དོས་པོར་དམིགས་པ་དང་བྲལ་བའོ། །མདོའི་དགོངས་པ་ལ་བྱི་
 མ་ཐོབ་ཀྱང་སྤྲུལ་མ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་དོན་ལ་རྣམ་པ་གསལ་བས་མཛད་པའི་བྱིར་འགལ་བ་མེད་
 ཏོ། །སྒྲོ་བན་ནི། བྱེད་སྤང་དུ་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོ་བྱོས་ངན་པ་དང་ཞེས་པའི་
 སོགས་ཁོང་ནས་མཐར་ལྟ་བཏོན་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་སྒྲོམ་སྤང་ཡང་ཡོད་པས་སྒྱི་སྤྱད་དང་མི་འགལ་
 ཀྱང་། འདིར་ལོག་པར་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོ་བྱོས་ངན་པ་ཞེས་པས་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ལྟ་

བ་ལྷ་ཀ་ལ་གསལ་ལོ། །དེ་ཡང་ལྷ་བ་རྣམས་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ལ། ཅ་བར་སྒོ་ངན་
 ཞེས་སྒོ་གྲོས་ངན་བ་ལ་བཤད་པས་དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་པས་སོ་སྤྲུམ་དུ་དགོངས་པར་མངོན་
 བོ། །ཡང་ན་འདིའི་མདོར་ཐེ་ཆོམ་དང་ཞེས་འབྱུང་ལ་མཐོང་སྤང་ཡིན་པས་མི་འདྲེན་ན་དེ་ཡང་
 མི་འདྲེན་དགོས་པ་ལ་བྱངས་པའི་ཕྱིར་ལྷ་བ་ལྷ་ཡང་བྱང་བར་བྱ་སྟེ་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པས་སོ་
 སྤྲུམ་དུ་དགོངས་སོ། །འོ་ན་ཉོན་མོངས་རྣམས་ལས་ལྷ་བ་ཐ་མ་གསུམ་དང་ཐེ་ཆོམ་མཐོང་སྤང་
 ཁོ་ནར་གསུངས་པ་ཅི་ཞེ་ན། འཇིག་ལྷ་ལ་བྱང་བོ་ཆོས་ཅམ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ཆོས་
 ཅམ་ལ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐར་ལྷ་བ་དང་། ལྷ་བ་དེ་དག་ལ་མཆོག་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་སོགས་ཡོད་
 པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཇིན་ལ་ཡང་དེ་དང་མིང་མཐུན་པའི་རྣམ་གཞག་དུ་བྱང་བའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་
 མེད་དོ། །ཡང་ན་མཐོང་སྤང་དུ་གསུངས་པ་རགས་པ་ཅམ་དང་། འདིར་བཤད་པ་གནས་ངན་ལེན་
 ས་དེ་དག་དུ་སྒྲོང་བ་སྤིང་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་སྒྲོན་མེད་དོ། །ཡིད་གཉིས་དང་ནི་ཞེས་འདྲེན་
 པ་ནི་མདོ་ལས་ཐེ་ཆོམ་དང་ཞེས་པ་དང་མཐུན་ཏེ། གཉེན་པོ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིད་གཉིས་དང་
 བྲལ་བར་མཐོང་བའོ། །ཉོན་མོངས་བཟོད་ནི། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་
 ཅད་ལ་མངོན་དུ་སྒྲོགས་པར་བྱེད་པ་སེམས་བག་ཡངས་སུ་གཏོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་བརྟུ་ཡིན་ལ།
 གཉེན་པོ་ཆགས་སོགས་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའོ། །

གཉིས་པ་(འཛོལ་བྱེད་ཀྱི་ངོ་མོ་སྒྲོང་ཚུལ་དང་བཅས་པ་)ནི།

འབྲེལ་བ། དེ་ལྷ་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བརྟུ་རྣམ་པར་སྒྲོང་ཞིང་བསྒྲོག་པའི་ཆོས་དོན་གྱིས་
 འཕངས་པ་ཡོངས་སུ་སྒྲོང་བ་རྣམ་པ་བརྟུས་སྤྲ་བ་བཞིན་དུ་ས་ལྷ་པ་སྤྱང་དཀའ་བ་འཛོལ་བ་ཡིན་ལོ། །

གསེར་སྤང་། འཛོལ་བ་ཡིན་ལོ། །གང་ན་ཀྱིས་སོགས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དེ་སྤྲད་བྱ་ན། སེམས་
 ཅན་རྣམས་ཡོངས་སྤོན་བྱེད་ཅིང་། །རང་གི་སེམས་ཀྱང་སྤྱང་བའི་ཕྱིར། །སྒོ་ལྷན་རྣམས་ཀྱིས་
 སྤྱང་དཀའ་བ། །དེ་ཕྱིར་སྤྱང་དཀའ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སེམས་ཅན་སྤོན་པ་ལ་བཙོན་པ་དང་དེའི་
 ལོག་སྤྱབ་ཀྱིས་རང་གི་སེམས་ཉོན་མོངས་པར་མི་འགྱུར་བ་སྟེ་བྱ་བ་གཉིས་བྱེད་པར་གསུངས་

བས་སོ། །གང་གིས་ན་གོང་གི་དེ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྤང་བུའི་ཚོས་བཅུ་རྩ་བར་སྤོང་ཞིང་
སྤང་བུ་ལས་བསྒྲིག་པ་གཉིན་པོའི་ཚོས་སྤང་བའི་དོན་ནས་བྱུགས་ཀྱིས་འབངས་པའི་ཡོངས་
སྤོང་རྩ་བ་བཅུས་སོ། །འབངས་པ་ནི་བསྐྱན་བཅོས་སུ་ཡིན་ཏེ། མདོར་ནི་གཉིན་པོ་དངོས་སུ་
གསུངས་པས་སོ། །ཚུལ་ནི་སྤྲ་མ་ལྟ་བུའོ། །

རྒྱག་པ་(ས་རྒྱག་པའི་ཡོངས་སྤོང་)ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། སྤྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་བཅོན་འབྲུས། །བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་རབ་རྫོགས་པ། །

སློབ་མ་དང་ནི་བསེ་རུ་ལ། །དགའ་དང་སྐྱག་པའི་སེམས་སྤོང་བས། །

བསྐྱངས་ན་མི་ཁྱུ་བདོག་པ་ཀུན། །བཏོང་ཡང་མི་དགའ་མེད་པ་དང་། །

དབུལ་ཡང་སྤོང་བ་མི་སྤོང་བས། །ས་ནི་རྒྱག་པ་ཡང་དག་འཕྲོ། །

གསེར་མེད་། འཕྲོ་བ་པོ། །གང་ན། ས་ནི་རྒྱག་པའོ། །རི་ལྷར་ན། ཡང་དག་སྟེ་རྫོགས་
པར་རོ། །གང་གིས་ན། སྤྱིན་པ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་རབ་རྫོགས་པས་དང་། སློབ་མ་ཉན་
ཐོས་དང་བསེ་རུ་རང་རྒྱལ་གྱི་ས་ལ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་དགའ་བ་གཉིས་དང་། ཟབ་དོན་ལ་སྐྱག་པའི་
སེམས་རྩམས་སྤངས་པ་དང་། ཡོངས་སྤོང་གིས་འབྲོར་བ་ན་སྤོང་བ་པོས་བསྐྱངས་པའི་ཆེ་དང་
པོར་གཏོང་མི་འདོད་པ་མེད་པས་བསྐྱངས་ན་མི་ཁྱུ་བ་དང་། བདོག་པ་ཀུན་བཏང་ཡང་མཐར་
འཁྱོད་པ་མེད་པས་མི་དགའ་བ་མེད་པ་དང་། དབུལ་ཞིང་ཡོངས་སྤོང་གིས་བཟེན་ཡང་སྤོང་བ་པོ་
ཡལ་བར་འདོར་བའི་སློ་མི་སྤྱེ་བས་སྤོང་བ་མི་སྤོང་བས་སྤང་བུ་རྒྱག་སྤངས་པས་ཏེ། བྱང་ཆེན་ས་
རྒྱག་པ་ལ་གནས་པས་ཚོས་རྒྱག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱག་གང་ཞེ་ན་འདི་ལྟ་སྟེ་པར་ཕྱིན་
རྒྱག་གོ། །གཞན་ཡང་ཚོས་རྒྱག་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱ་སྟེ་རྒྱག་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
སེམས་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱ་སྟེ་ཞེས་པ་ནས་སྤོང་མོ་བ་མཐོང་ན་སྤོང་མོ་བས་འབྲུག་པར་མི་བྱ་
སྟེ་འབྲུགས་པའི་སེམས་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་རོ། །སྐབས་འདིར་མདོ་ལས་
ས་རྒྱག་པ་ལ་གནས་པས་རྫོགས་བུའི་ཕྱིན་རྒྱག་སྤྱིན་པ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་ལ་བཞད་ནས།

དེའི་འཐད་པར་པར་ཕྱིན་ཐུག་པོ་འདི་དག་ལ་གནས་ཏེ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་
དང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་རྒྱ་མཚོ་ལྷའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་གྱུར་
ཏོ། །ཕྱིན་པར་འགྱུར་རོ། །ལྷ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྷ་སྟེ། འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་
བྱུང་བ་དང་། བརྗོད་དུ་མེད་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་པ་སྟེ། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས། སྤྱོད་བྱེད་གྱི་ངོ་བོ་དང་། ཡོངས་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ་ནི།

འགྲེལ་པ། ཅེས་བྱ་བ་ནི། པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ཉན་ཐོས་དང་རང་
སངས་རྒྱས་ལ་འདོད་པ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་མི་དམིགས་པ་ལ་སྐྱག་པ་དང་། སྤོང་བ་པོའི་སྤྱེ་བོས་
བསྐྱངས་ན་ཞུམ་པ་དང་། བདོག་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་རང་གིས་གཏོང་བར་ཞུགས་པ་ལ་མི་
དགའ་བ་དང་། བཞེན་ཡང་སྤོང་བའི་སྤྱེ་བོ་སྤོང་བའི་སེམས་སྤོང་བ་སྟེ།

གསེར་ཤེང་། མདོ་ལས་ས་འདི་ལ་གནས་པས་ལམ་ཐུག་སྤྱེད་པ་དང་། ལམ་མིན་ཐུག་
སྤོང་བར་བྱས་ནས་ཚན་པ་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་དང་བསྐྱུན་ནས། བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་རབ་
རྫོགས་པས། །ས་ནི་ཐུག་པ་འཕྲོལ་ཅེས་དང་། །དགའ་དང་སྐྱག་པའི་སེམས་སྤངས་པས། །ས་
ནི་ཐུག་པ་འཕྲོལ་ཅེས་སྟེལ་ནས་བཞད་པར་ཡང་རུས་མོད། འོན་ཀྱང་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ས་བདུན་
པའི་སྐྱབས་དང་མཐུན་པར་ཕྱིན་ཐུག་རྫོགས་པས་སྤང་བྱ་ཐུག་སྤོང་བ་ལ་གསུངས་པས་འདིར་
དེ་བཞིན་དུ་བཞད་དོ། །པར་ཕྱིན་ཐུག་ལས། གཞན་དོན་དུ་ཟང་ཟེང་དང་བྱ་དང་ཆུང་མ་དང་རང་
གི་ལུས་སྟོག་གཏོང་བའི་གཏོང་བ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་སྤྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་རྫོགས་
པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་སེམས་སྤོང་བ་དང་། གཙོ་བོར་རང་དོན་ཡིད་
བྱེད་སྤོང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྫོགས་པས་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་སེམས་སྤོང་
བ་དང་། འདི་སྤྲ་མས་སྤང་རུས་ཀྱང་རང་རྒྱལ་ཉན་ཐོས་ལས་མཆོག་ཡིན་པས་དེ་འདོད་པ་སྤྲ་མ་
འདོད་པ་ལས་བརྗོད་དགའ་ཞིང་ཚུལ་ཁྲིམས་སྤྱིན་པ་ལས་རྫོགས་དགའ་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་

རྫོགས་པ་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ནི་དེའི་སྒྲིན་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱང་ཉིད་
ལ་མི་སྒྲུག་པའི་བཟོད་པ་རྫོགས་པས་ངོ་བོ་ཉིད་མི་དམིགས་པ་ལ་སྒྲུག་པའི་སེམས་སྤྱང་བ་དང་།
གཏོང་བ་ལ་སྒྲོ་བའི་བཙུན་འབྲུས་རྫོགས་པས་ཐོག་མར་སྤྱང་བ་པོའི་སྒྲུ་བོས་སྤངས་ན་སེར་སྒྲུས་
ཟེལ་གྱིས་ཉོན་པའི་ཞུས་པའི་སེམས་སྤྱང་བ་དང་། གཏོང་བ་ལ་ཡིད་ཅེ་གཅིག་པའི་བསམ་གཏན་
རྫོགས་པས་བར་དུ་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་རང་གིས་གཏོང་བར་ཞུགས་པ་ལ་མི་དགའ་བའི་
སེམས་སྤྱང་བ་དང་། སྒྲིན་པའི་པན་ཡོན་རྫོགས་པའི་ཤེས་རབ་རྫོགས་པས་ཐམས་ཅད་བཏང་
བས་མཐར་རང་ཉིད་བཀའ་ཡང་སྤྱང་བ་པོའི་སྒྲུ་བོ་ཐོབ་པ་མེད་པར་སྤྱང་བའི་སེམས་སྤྱང་བ་སྟེ་
བཅུ་གཉིས་སོ། །སྤང་བྱ་ཐ་མ་གསུམ་ཤེར་སྒྲིན་དུ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་སྒྱར་བ་ལྟར་བཤད་
ལ། དེར་ཡང་ཕྱིན་དུག་རྫོགས་པའི་རྒྱས་སྤང་བྱ་དུག་སྤྱང་བར་བཤད་དོ། །འོན་ཀྱང་མདོ་ལས་ནི་
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བཏང་བས་ཡིད་མི་བདེ་བར་མི་བྱ་སྟེ། ཞེས་དང་། ཅ་བར་ཡང་བདོག་པ་ཀྱན་
བཏང་ཡང་མི་དགའ་མེད་ཅེས་འབྱུང་བས་སྤང་བྱ་བཞི་ལྔ་གཉིས་སྤྱང་བའི་དོན་སྤངས་པའི་ཆེ་སྟེར་
མི་འདོད་པ་དང་། དེར་མ་ཟད་བྱིན་ཟིན་ནས་ཀྱང་དེ་ལ་འགྲོད་པ་མེད་པ་ཞེས་བཤད་ཀྱི་ལྔ་པ་འདི་
སྟེར་བཞིན་པའི་ཆེ་མི་དགའ་བ་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་གཉིས་ནི་སྒྲིན་རྒྱ་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ་དུག་
པ་ནི་མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། དབྱལ་ཡང་ཞེས་པ་ནི་སྒྲིན་རྒྱ་ཡོད་ན་སྤྱང་བ་མི་འདོར་བར་མ་
ཟད་དེ་དབྱལ་ཡང་དེ་ལ་ཡིད་འཁྲུག་པ་སྤྱང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་སྤྱོད་མི་སྤྱང་བ་ལ་ཡིན་གྱི་རྫས་
ཀྱིས་མི་སྤྱང་བ་ཡིན་ན་ནི་སྒྲིན་རྒྱས་དབྱལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་གཏོང་བ་ལ་ཞུགས་པ་ལ་
མི་དགའ་བ་སྤྱང་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་བཏང་ཟིན་པ་ལ་བྱས་ན་བདེའོ། །གངས་ཅན་གྱི་ཤིང་རྩ་ཆེན་
པོས་ནི་གཞན་དོན་ལ་ཅེ་གཅིག་པའི་བསམ་གཏན་དང་། རང་དོན་ཡིད་བྱེད་སྤྱང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་
གཉིས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་དང་པོ་གཉིས་དང་། སྒྲིན་པ་དང་བཙུན་འབྲུས་གཉིས་ཀྱིས་བཞི་ལྔ་གཉིས་དང་
ལྷག་མ་གཉིས་སྒྱར་ལྟར་སྤང་གཉིན་དུ་མཛད་ནས། ཐ་མ་གསུམ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གྱི་གོགས་
དང་དུག་པའི་མི་སྤྱང་བ་རྫས་ཀྱིས་མི་སྤྱང་བ་ལ་འཆད་པ་ནི་མི་བདེ་སྟེ། སྤང་གཉིན་ཆོན་པ་གཉིས་

པོ་དེ་སྒྲོར་ན་རིམ་བཞིན་དུ་སྒྲར་དགོས་ཏེ་ས་བདུན་པའི་སྤང་གཉིན་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(ཡོངས་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་ཚུལ་)ནི།

འགྲེལ་བ། དེ་ལྟ་བུའི་ཡོངས་སྤྱོད་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་ས་བདུག་པ་མངོན་
དུ་གྱུར་པ་ཀུན་གཤམ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

གསེར་སྤེང་། ཀུན་གཤམ་པ་སྟེ་འཛོལ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །གང་ན་’ས་སོགས་སོ། །ཅིའི་
ཕྱིར་དེ་སྒྲུབ་བྱ་ན། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་རྟེན་ནས། །འཁོར་བ་དང་ནི་སྤྱང་ན་འདས། །གཉིས་
འདིར་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། །མངོན་དུ་གྱུར་བའི་ས་ཞེས་བཤད། །ཅེས་ཡུམ་ལ་བརྟེན་ནས་
སྤྱིད་ཞིའི་མཐར་མི་གནས་པའི་འཁོར་འདས་མཉམ་པ་ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་པར་གསུངས་པས་
སོ། །གང་གིས་ན། དེ་ལྟ་བུ་སོགས་སོ། །ཚུལ་ནི། སྤྲ་མ་བཞིན་ནོ། །

བདུན་པ་(ས་བདུན་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་)ལ་ཡང་གཉིས། སྤང་བྱ་དང་། གཉིན་པོའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། བདག་དང་སེམས་ཅན་འདྲིན་པ་དང་། །སློག་དང་གང་ཟག་ཆད་རྟག་དང་། །

མཚན་མ་རྒྱ་དང་ལུང་པོ་དང་། །ཁམས་དང་སྤྱེ་མཆེད་དག་དང་ནི། །

ཁམས་གསུམ་པོ་ལ་གནས་དང་ཆགས། །སེམས་ནི་ཀུན་ཏུ་ཞུམ་པ་དང་། །

དགོན་མཆོག་གསུམ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ། །དེ་ལྟ་བུ་ཡི་མངོན་ཞེན་དང་། །

སྒྲོང་པ་ཉིད་ལ་ཚད་པ་དང་། །དེ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་ནི། །

ཉི་ཤུ་གང་ལ་རྣམ་ཆད་པ། །དེ་ཡིས་ས་ནི་བདུན་པ་འཛོལ། །

གསེར་སྤེང་། ཉེས་པ་ཉི་ཤུ་གང་ལ་འཆད་པ་སྟེ་སྤངས་པ་དེ་ཡིས་ས་ནི་བདུན་པ་འཛོལ་
བོ། །ཉི་ཤུ་གང་ལ་བདག་དང་སེམས་ཅན་ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གསུམ་སྟེ། བྱང་ཆེན་ས་
བདུན་པ་ལ་གནས་པས་ཆོས་ཉི་ཤུ་མི་བྱ་སྟེ། ཉི་ཤུ་གང་ཞེན་འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་ཏུ་འདྲིན་པ་དང་
ཞེས་པ་ནས་སྒྲོང་པ་ཉིད་དང་འགལ་བ་ཞེས་པའི་བར་རོ། །

གཉིས་པ་(འབྲེལ་པ་)ལ་གཉིས། སྤང་བྱ་ཉི་ཤུ་འཛིན་དང་། དེ་སྤངས་པས་འཛོལ་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ་ནི།

འབྲེལ་པ། ཅེས་བྱ་བ་ནི། བདག་དང་། སེམས་ཅན་དང་། རྟོག་དང་། གང་ཟག་དང་། ཆད་
པ་དང་། ཉག་པ་དང་། མཚན་མ་དང་། རྒྱ་དང་། སྤང་པོ་དང་། ཁམས་དང་། རྒྱེ་མཆེད་དང་།
ཁམས་གསུམ་པོ་ལ་གནས་པ་དང་། ཆགས་པ་དང་། སེམས་ཀྱན་ཏུ་ཞུམ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་
དང་། ཚེས་དང་། དགེ་འདུན་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་སུ་ལྟ་བུའི་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། སྤྲོད་པ་ཉིད་
ལ་རྩྭ་དཔ་དང་། འགལ་བ་བརྗོད་པ་འཛིན་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་སྟེ།

གསེར་ཐོང་། དང་པོ་བཅུ་བཞི་དང་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་མཐར་འཛིན་པ་དང་། རྒྱབས་གསུམ་
དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉེ་བཞིའི་མཐར་ལྟ་བུའི་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཞེས་རྒྱན་སྤང་ལྟར་སྤྲོད་པོ། །འདི་དང་
འོག་གི་གཉེན་པོ་གཉིས་ལོགས་ལོགས་སུ་གཞན་དག་འཆད་ཀྱང་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་སྤང་གཉེན་
རིམ་པ་ལྟར་སྤྲོད་པ། དེ་དང་མཐུན་པར་ཤེས་སྟོན་དུ་ཡང་འབྱུང་བས་ཉེས་པ་ཉི་ཤུ་ནི་གཉེན་པོ་
ནམས་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ་ངལ་བ་རྒྱུད་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་(དེ་སྤངས་པས་འཛོལ་ཚུལ་)ནི།

འབྲེལ་པ། ཉེས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཉི་ཤུ་དང་བྲལ་ནས་བརྟོག་པའི་ཆོས་དོན་གྱིས་འཕངས་པ་ཡོངས་སུ་
སྤྲོད་བ་ནམས་པ་ཉི་ཤུས་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་ས་བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བ་ཀྱན་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

གསེར་ཐོང་། ཀྱན་ཤེས་པ་སྟེ་འཛོལ་པོ། །གང་ན་ས་སོགས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དེ་སྤྲོད་བྱ་
ན། བསྟོད་གཅིག་ལམ་དང་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར། །རིང་དུ་སོང་བའི་སར་འདོད་དེ། །ཞེས་བསྟོད་པ་
གཅིག་པའི་ལམ་ས་བརྒྱད་པ་ལ་བར་མ་ཆད་དུ་འབྲེལ་བས་འབད་རྩལ་གྱིས་འདུ་བྱེད་པའི་སྤྲོད་
བའི་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པས་སོ། །གང་གིས་ན། ཉེས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཉི་ཤུ་དང་བྲལ་ནས་
སྤང་བྱ་ལས་བརྟོག་པ་གཉིན་པའི་ཆོས་སྤང་བུའི་དོན་གྱི་ཤུགས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་ཡོངས་སྤྲོད་ཉི་
ཤུས་སོ། །ཚུལ་ནི་སྤྲ་མ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་(གཉེན་པོ་)ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།
འགྲེལ་བ། འོན་གྱིས་འཕངས་པའི་ཚོས་ཉིད་བསྟན་པའི་བྱིར།
གསེར་ཐང་། འབྲུག་ལ་འཕངས་པ་རྣམས་གང་ན། སྤང་བྱའི་འོན་གྱིས་འཕངས་པའི་ཚོས་
གཉེན་པོ་ཉི་ཤུ་ཉིད་བསྟན་པའི་བྱིར་འཆད་དོ། །འདིར་འབྲུག་ལ་འཕངས་ཞེས་པ་ཉིས་པ་ཉི་ཤུ་
བསྟན་པའི་སྐབས་ཉིད་ལ་གཟུང་དོ། །

གཉིས་པ་(རྩ་བས་བསྟན་པ་)ནི།
རྩ་བ། རྣམ་ཐར་སློ་གསུམ་ཤེས་པ་དང་། །འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་ཉིད་དང་། །
སྤྱང་རྩེ་དང་ནི་རྩོམ་མེད་དང་། །ཚོས་མཉམ་ཉིད་དང་ཚུལ་གཅིག་ཤེས། །
མི་སྐྱེ་བ་དང་བཟོད་ཤེས་དང་། །ཚོས་རྣམས་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་སྟོན། །
རྟོག་པ་ཀུན་ཏུ་འཛོམས་པ་དང་། །འདུ་ཤེས་ལྟ་དང་ཉོན་མོངས་སྟོང་། །
ཞི་གནས་ངེས་པར་སེམས་པ་དང་། །ལྷག་མཐོང་ལ་ནི་མཁས་པ་དང་། །
སེམས་དུལ་བ་དང་ཐམས་ཅད་ལ། །ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། །
ཆགས་པའི་ས་མིན་གར་འདོད་པར། །ཞིང་གཞན་དུ་ནི་མཉམ་འགོ་དང་། །
ཀུན་ཏུ་བདག་གི་ངོ་བོ་ནི། །སྟོན་པ་ཉིད་དང་ཉི་ཤུ་ལོ། །
གསེར་ཐང་། རྣམ་ཐར་ནས་ཉི་ཤུའི་ཞེས་པའི་བར་ཏེ། དེས་ཉི་ཤུ་པོ་འདི་དག་ཡོངས་སུ་རྩོགས་
པར་བྱ་སྟེ་ཉི་ཤུ་གང་ཞེ་ན། སྟོང་པ་ཉིད་རྩོགས་པར་བྱ་བ་དང་ཞེས་པ་ནས་དེར་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གནས་ནས་བདག་གི་དངོས་པོ་སྟོན་པ་སྟེ་ཞེས་པའི་བར་རོ། །

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྤྱང་བྱེད་སོ་སོའི་ངོ་བོ། སྤངས་པས་འཐོབ་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ་ནི།

འགྲེལ་བ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སློ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་
པ་དང་། སྟོན་པ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་ཤེས་པ་དང་། དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ལ་བསད་པར་

བྱ་བ་དང་། གསོད་པ་པོ་དང་། བསད་པ་མི་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་
དམིགས་པ་འི་སྦྱང་བཅེ་བ་དང་། དངོས་པོར་དམིགས་པ་མེད་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་
ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གཅིག་དུ་རྟོགས་པ་དང་། མི་སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་།
ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་ངེས་པར་རྟོགས་པ་འི་བཟོད་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དང་། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཐེག་པ་
ཆེན་པོ་འི་ཐབས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རབ་དུ་སྟོན་པ་དང་། རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་གཅོད་པ་དང་། མཆོན་མར་
འཛིན་པ་འི་རྟོག་པ་མེད་པ་དང་། འཇིག་ཆོག་ལ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་འདོར་བ་དང་། འདོད་
ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་སྦྱང་བ་དང་། ཞི་གནས་སྒྲོམ་པ་དང་། ཤེས་རབ་དང་ཐབས་
ལ་མཁས་པར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་
པ་འི་ཡེ་ཤེས་དང་། མངོན་པར་ཞེན་པ་འི་གནས་མ་ཡིན་པ་དང་། རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་དུས་
མཉམ་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་དང་། གདུལ་བྱ་དང་མཐུན་པར་ཐམས་ཅད་
དུ་བདག་གི་ལུས་རབ་དུ་སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བ།

གསེར་མེད་། རྣམ་ཐར་སྒྲོ་གསུམ་ཤེས་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པར་
ཤེས་པ་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་མ་གང་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་། ཁམས་གསུམ་ལ་
སྟོད་པ་འི་སྒྲོ་ནས་སེམས་མི་གནས་པས་རིམ་པ་ལྟར་རྣམ་པར་ཐར་པ་འི་སྒྲོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་མཆོན་
མ་མེད་པ་དང་སྟོན་པ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་ཤེས་པ་སྟེ། རིམ་པ་ལྟར་བདག་སྟེ་ངོ་བོར་གྲུབ་པ་
དང་འདི་སྐྱེ་པ་འོ་འདི་བྱད་མེད་དོ་ཞེས་སོགས་སེམས་ཅན་གྱི་མཆོན་མ་དང་ཁམས་གསུམ་དུ་
གནས་བྱེད་སྟོག་ལ་མཆོག་དུ་འཛིན་པ་སྦྱང་ངོ་། །རྣམ་ཐར་གྱི་སྒྲོ་དང་བོ་ཤེས་པ་ལ་མདོར་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཉེ་བར་བཟུང་ནས་རྫོགས་པ་ཞེས་པས་འདིའི་སྤང་
བྱའི་བདག་འཛིན་གྱིས་ཡུལ་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་འབའ་ཞིག་ལ་མི་བྱ་བར་སྤྱིར་ངོ་བོ་བདེན་
པར་གྲུབ་ཅིང་ལ་བྱའོ། །ཤེར་སྒྲོན་དུ་སྤང་སོགས་ལ་དབང་བསྐྱུར་པ་འི་བདག་མེད་པ་དང་རྒྱས་
དཔེན་པ་དང་འབྲས་བུས་དཔེན་པར་རྟོགས་པ་ལ་འཆད་དོ། །འཁོར་གསུམ་རྣམ་དག་ནི། ལས་

སུ་བྱ་བ་གང་གསད་པར་བྱ་བ་དང་། བྱེད་པ་པོ་གང་གིས་གསོད་པ་པོ་དང་། བྱ་བའི་རང་བཞིན་
 བསད་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་འཁོར་གསུམ་དུ་མི་དམིགས་པར་སྟོག་གཅིད་པ་སྟོང་བ་དང་སོགས་པས་
 དེ་བཞིན་དུ་རང་རང་གི་སྐབས་ཀྱི་འཁོར་གསུམ་དུ་མི་རྟོག་པར་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་ནས་ལོག་
 ལྟའི་བར་སྟོང་བ་དགེ་བ་བརྩའི་ལས་ལས་ལ་འབྲུག་པ་སྟེ། སྟོང་བ་པོ་དང་གསོད་པ་པོའི་གང་
 ཟག་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་སྟོང་ངོ་། །སྟོང་རྗེ་ནི། སྟུག་བསྐྱལ་གྱིས་གདུངས་པའི་སྐྱེ་པོ་ཐམས་ཅད་
 ལ་ད་ལྟར་དང་ཆེ་རབས་གཞན་དུ་སྟུག་བསྐྱལ་དང་བྲལ་འདོད་པའི་རྣམ་པར་དམིགས་པའི་སྟོང་
 བཅེ་བ་སྟེ་བཅེ་ཡུལ་སེམས་ཅན་ཆེ་འཕྲོས་ནས་རྒྱན་ཆད་པར་འཛིན་པ་སྟོང་ངོ་། །རྫོམ་མེད་ནི།
 ཞིང་དག་པར་བྱེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཆོས་རྣམས་ལ་བདེན་པའི་དངོས་པོར་དམིགས་པ་མེད་པ་
 སྟེ་རང་བཞིན་ནམ་ཡང་མི་དོར་བར་གྲུབ་པའི་རྟག་པར་འཛིན་པ་སྟོང་ངོ་། །མདོར་བརྒྱས་མེད་
 དུ་བྱས་ནས་བྱམས་པ་རྫོགས་པ་ལ་བཤད་ལ་དེ་དང་མཐུན་པར་སྟོང་རྗེ་དང་ནི་བརྒྱས་མེད་དང་
 ཞེས་ཀྱང་འདོན་ནོ། །ཆོས་མཉམ་ཉིད་ནི། སྟོང་ཞིའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གདོད་མ་ནས་མཉམ་ཉིད་
 དུ་རྟོགས་པ་སྟེ་དེ་གཉིས་ལ་ལྷང་དོར་གྱི་མཆན་མར་འཛིན་པ་སྟོང་ངོ་། །ཚུལ་གཅིག་ཤེས་པ་ནི།
 མཐར་ཐུག་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་སུ་གཅིག་པར་རྟོགས་པ་སྟེ་རྒྱ་རིགས་ཐ་དད་པ་གསུམ་དུ་ངེས་
 པར་འཛིན་པ་སྟོང་ངོ་། །མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ནི། མིང་གཞུགས་གདོད་མ་ནས་མི་སྐྱེ་བར་ཡོངས་སུ་
 ཤེས་པ་སྟེ། དུང་པོ་ལ་སྐྱེ་བར་འཛིན་པ་སྟོང་ངོ་། །བཟོད་པ་ཤེས་པ་ནི། ཆོས་ཟབ་མོ་ཁམས་
 ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོས་བྲལ་ལ་མི་སྐྱུག་པའི་སྟོན་ནས་ངེས་པར་རྟོགས་པའི་བཟོད་པ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་
 སྟེ། ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་ལ་རྒྱ་འབྲས་སུ་འཛིན་པ་སྟོང་ངོ་། །ཆོས་རྣམས་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་སྟོན་
 པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཐབས་གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་སྟོན་ནས་རབ་ཏུ་
 སྟོན་པ་སྟེ་སྐྱེ་མཆེད་བརྩ་གཉིས་ལ་བྱི་ནང་དུ་འཛིན་པ་སྟོང་ངོ་། །རྟོག་པ་ཀུན་ཏུ་འཛོམས་པ་
 བྱི། གཞུང་འཛིན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་གཅིད་པའམ་འཛོམས་པ་སྟེ་ཁམས་
 གསུམ་པོ་ལ་གནས་པ་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀུན་རྟོག་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པ་སྟོང་ངོ་། །འདུ་ཤེས་སྟོང་།

བཞུགས་མེད་སྒྲུབ་སྤྱིར་བཏུ་། མཚན་མར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མེད་པ་དང་། འཛིག་ལྟ་སོགས་
ལྟ་བུ་འདོར་བ་དང་། འདོད་ཆགས་སོགས་ཉེན་མེད་སྒྲུབ་སྤྱིར་བཏུ་སྤྱི་ཁམས་གསུམ་པོ་ལ་
ལྷན་དོར་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཆགས་པའི་འཛིན་པ་སྤྱིར་དོ། ། གྲགས་ཆར་གནས་པ་ལུས་དང་ཆགས་པ་
སེམས་ཀྱིས་ཡིན་ལ་ལྷན་པ་ནི་གཉིས་ཀའོ་ཞེས་སོ། ། ཞི་གནས་སེམས་པ་ནི། གཞན་དོན་དུ་ནམ་
མཁུན་ལ་སེམས་བརྩེ་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་སྒྲོམ་པ་སྤྱི་ནམ་མཁུན་ཐོབ་པར་མི་བྱས་པར་སེམས་
ལྷན་པའི་འཛིན་པ་སྤྱིར་དོ། ། ལྷག་མཐོང་ལ་མཁས་པ་ནི། སངས་རྒྱུ་གྱི་སྒྱུ་སྒྱུ་མ་ལྟར་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་སྤྱིར་རྩེ་གཉིས་ལ་མཁས་པར་བྱེད་པ་སྤྱི་སངས་རྒྱུ་སྤྱི་ལྟར་མཐོན་
ཞེན་སྤྱིར་དོ། ། སེམས་དུལ་བ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྒྲོམས་པས་སེམས་
ཉེ་བར་ཞི་བ་ཐོབ་པ་སྤྱི་ཆོས་སྤྱི་བ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ལ་མཐོན་ཞེན་སྤྱིར་དོ། ། ཐམས་ཅད་ལ་
ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། བདེན་གཉིས་གྱི་སྒྲོ་ནས་གཟུགས་སོགས་ལ་ཐོགས་མེད་གྱི་ཡེ་
ཤེས་སྤྱི་བ་སྤྱི་དགེ་འདུན་དུ་ལྟ་བུ་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ལ་མཐོན་ཞེན་སྤྱིར་དོ། ། ཆགས་
པའི་ས་མིན་ནི། ཆོས་གང་ཡང་མཐོན་པར་ཞེན་བྱའི་གནས་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉེ་
ཚུལ་ཁྲིམས་སྤྱི་བ་ཉེས་སྤྱི་དམའ་དག་ལས་ལྷོག་པའི་སྤྱི་བ་ལ་མཐོན་ཞེན་སྤྱིར་དོ། ། ཤེས་
སྤྱི་དུ། གཟུགས་སྤྱི་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་ལ་དམ་
པའི་ཆོས་དང་། སྤྱི་བ་བྱུང་བཞི་ལ་དགེ་འདུན་དང་། ཚུལ་འཆལ་གྱི་གཉེན་པོ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་
སྤྱི་བ་ནམས་སྤྱིར་བར་འཆད་དོ། ། གར་འདོད་པར་ཞིང་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་ནི། ཆོས་ཡང་དག་
པར་འབྱེད་པའི་དོན་དུ་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་དུ་རང་རི་ལྟར་འདོད་པར་དུས་མཉམ་དུ་
འགྲོ་བ་སྤྱི་སྤྱིར་པ་ཉིད་ལ་ཚོད་པར་འཛིན་པ་དེ་ལ་ཐེ་ཆོས་ཟེ་བ་སྤྱིར་དོ། ། ཀུན་དུ་བདག་གི་ངོ་མོ་
སྤྱི་བ་ནི། མཐོན་ཞེན་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་ནམས་བསྐྱལ་བའི་ཕྱིར་དུ་གདུལ་བྱའི་སྤྱི་དང་མཐུན་
པར་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་དུ་བདག་གི་ལུས་རབ་དུ་སྤྱི་བ་ཞེས་བྱ་སྤྱི་དེས་སྤྱིར་
ཉིད་འགལ་བར་བརྟེན་པ་དངོས་པོར་འཛིན་པའམ་སྤྱིར་ཉིད་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་འགལ་བ་ལུས་

ལ་དབང་བསྐྱར་མི་རྣམས་པའི་ཉེས་པ་སྤོང་རོ། །སྤང་གཉེན་གྱི་སྤྱོད་ཚུལ་འདི་ནི་རྒྱན་སྤང་དང་
ཤེར་སྤོན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །རྟོགས་དཀའ་པའ་ཆེ་བ་ལས་སྤང་
གཉེན་གྱི་གངས་སྤྱར་བ་རྒྱན་སྤང་དང་མི་མཐུན་ཞིང་འགྲེལ་བཤད་དེ་ཉིད་ལ་ཡང་མི་མཐུན་པ་
སྤྱ་ཆོགས་སྤང་ལ། ཁ་ཅིག་ལ་ནི་རྒྱན་སྤང་དང་སྤང་གཉེན་དང་སྤྱོད་ལུགས་ཁྱད་མེད་པར་སྤང་
བ་ནི་འགྱུར་ཁྱད་མེན་པའི་ཕྱིར་འགྱུར་བསྟན་ལ་ཁྱེ་ཆེན་བྱས་མ་བྱས་གཉིས་ལས་མཆེད་པར་
མངོན་པས་རྒྱན་སྤང་དང་མཐུན་པ་ཉིད་འདིའི་དགོངས་པར་གསལ་ལོ། །

གཉིས་པ་(སྤྱོད་པས་འཛོལ་ཚུལ་)ནི།

འགྲེལ་བ། ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བ་རྣམས་པ་ཉི་ཤུ་པོ་འདིས་ཀྱང་སྤྱ་མ་བཞིན་དུ་ས་བདུན་པ་རྟོགས་
པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

གསེར་མེད་། སྤང་བྱ་ཉི་ཤུ་སྤངས་པས་འཛོལ་པར་མ་ཟད་ཡོངས་སྤྱོད་གཉེན་པོ་ཉི་ཤུ་པོ་
འདིས་ཀྱང་སོགས་སོ། །

བརྒྱད་པ་(ས་བརྒྱད་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་)ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། སེམས་ཅན་ཀྱན་ཡིད་ཤེས་པ་དང་། །མངོན་པར་ཤེས་པས་ཅེ་བ་དང་། །

སངས་རྒྱས་ཞིང་བཟང་སྦྱབ་པ་དང་། །ཡོངས་སུ་བརྟག་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་བསྟེན། །

དབང་པོ་ཤེས་དང་རྒྱལ་བ་ཡི། །ཞིང་སྤྱོད་སྦྱར་མ་ལྟར་གནས་དང་། །

བསམ་བཞིན་སྲིད་པ་ལེན་པ་དང་། །ལས་ནི་རྣམས་པ་འདི་བརྒྱད་བཤད། །

གསེར་མེད་། སེམས་ཅན་ཞེས་སོགས་ཆེགས་བཅད་གཉིས་ཏེ། བྱང་ཆེན་ས་བརྒྱད་པ་
ལ་གནས་པས་ཆོས་བཞི་པོ་འདི་དག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་སྟེ་བཞི་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་
བསྟེན་བཀྱར་ཞིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་བརྟག་པ་སྟེ་ཞེས་དང་། གཞན་
ཡང་བྱང་ཆེན་ས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་པས་ཆོས་བཞི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་སྟེ་བཞི་གང་ཞེ་ན།

འདི་ལྟ་སྟེ་དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་ཤེས་པ་དང་ཞེས་པ་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
དགེ་བའི་ཅ་བ་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་འབྲུབ་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ལུས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་ཅིང་ཆེད་དུ་
བསམས་ཤིང་སྲིད་པ་ཉི་བར་ལེན་པ་སྟེ་ཞེས་པའི་བར་རོ། །འདི་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་ཆོན་པ་གཉིས་
པོ་སོ་སོར་བྱས་པ་ནི་རེ་རེས་ཀྱང་ས་དེ་སྤྱོད་རུས་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་
ནི་དུག་བདུན་གཉིས་ལ་ཡང་རིག་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས། སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ངོ་པོ། སྤངས་པས་འཛོལ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།
འགྲེལ་པ། ཅེས་བྱ་བ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་
པ་དང་། འདིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་སུ་རྩ་འབྲུལ་ཀྱི་མངོན་པར་ཤེས་པས་ཅེ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཞིང་རྟེན་གསེར་ལ་སོགས་པའི་ངོ་པོར་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་ཡོངས་
སུ་བརྟག་པས་སངས་རྒྱས་མཉེས་པར་བྱེད་པ་དང་། ལྷའི་མིག་སྤྱོད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་
རྟེན་པ་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པ་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་སྤྱོད་པ་ལྟར་གནས་པ་དང་། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་མཛོང་ནས་སྒོ་སྟོན་དུ་བཏང་བའི་སྤྱོད་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བ།

གསེར་ཐོང་། སེམས་ཅན་ཀྱང་ཡིད་ཤེས་པ་ནི། སེམས་གཅིག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སྟེ་བཟང་ངན་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་རྟུལ་ཤེས་པ་དང་། མངོན་ཤེས་
ཀྱིས་བཅེ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་བཞུགས་པའི་འདིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་སུ་དེ་བལྟ་བའི་ཕྱིར་རྩ་འབྲུལ་
ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་བཅེ་བ་རྩ་འབྲུལ་མངོན་པར་འདུ་མཛད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་སུ་དམིགས་པ་
མེད་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བཟང་སྤྱོད་པ་ནི། སྤྱོད་གསུམ་ལ་དབང་བའི་འཁོར་སྤྱོད་ཀྱི་ས་ལ་
གནས་པ་སྟེ་རྟེན་སྤྱོད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གསེར་དང་སོགས་པས་བེད་སྤྱོད་ལ་སོགས་པའི་ངོ་
པོ་དག་པར་ཡོངས་སུ་བསྤྱོད་པའི་ཕྱིར་སྤྱོད་གསུམ་ཐམས་ཅད་གཏོང་ཞིང་དེས་ཀྱང་མི་སྒྲིམ་པ་
དང་། ཡོངས་སུ་བརྟག་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ནི། མདོར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དག་པ་ཇི་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བརྟག་པ་དང་། དེ་བསྟན་བཀུར་བ་གཉིས་སོ་སོར་གསུངས་ནས་དེའི་དོན་རིམ་

བ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱེ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་པན་
གདགས་པའི་བྱིར་ཆོས་ལ་བཀྱར་སྟེ་བྱེད་པ་ལ་བཤད་ལ། སྒྲིམ་གྲང་ཙུ་བར་འབྱུར་འདི་བཞིན་
ཡོད་ཀྱང་འགྲེལ་བར་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་དང་ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཅིག་དུ་བྱས་པ་
ཞེས་སྤལ་ནས་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་གཅིག་དུ་བགྲང་ངོ་། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་གྲང་མདོ་ཆོག་དང་
མཐུན་པར་སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་པན་པའི་དོན་དུ་ཆོས་ལ་བསྟན་བཀྱར་བྱེད་ཅིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སྐྱེ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དང་ཞེས་སྤལ་བའི་བཤད་པ་མཛད་དོ། །

སྟོབ་དཔོན་ཀྱི་བཞེད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་དོན་མཉེས་པར་ཡང་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་
ཡང་གང་གིས་ན་དུས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་མ་ནོར་
བར་བརྟག་པས་སངས་རྒྱས་མཉེས་པར་བྱེད་ཅེས་པ་ནི་འདིའི་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། རྒྱན་སྒྲུང་དུ་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཉེས་པར་
བྱེད་པ་དང་ཞེས་པས་ནི་མཉེས་པར་བྱེད་པའི་དགོས་པ་བསྟན་ཏོ། །དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་གཉིས་
ཀར་དགོས་པས་མཆོན་པ་ཡིན་ཏེ། མཉེས་པར་བྱས་པའི་དགོངས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཚུལ་
བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ་མཉེས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་གྲང་དེ་ལས་མེད་པས་སོ། །མདོར་
སངས་རྒྱས་བསྟན་བཀྱར་བའི་དོན་དུ་བཤད་པའི་ཆོས་ལ་རིམ་གྱི་བྱེད་པ་ནི། ཆོས་ལ་གཅེས་
སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཆོས་སྐྱེ་རྟོགས་པ་དེའི་དགོས་པ་དང་། དེའི་སློན་སྒྲུབ་གཅེས་སུ་བྱེད་པ་དང་།
གཅེས་སུ་བྱེད་པ་ཉིད་སངས་རྒྱས་མཉེས་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར་མདོ་དང་སྟོབ་དཔོན་ལ་འགལ་བ་
མེད་དོ། །དབང་པོ་ཤེས་པ་ནི། ལྷའི་མིག་བསྐྱེད་པའི་སློན་སྒྲུབ་སེམས་ཅན་ཀྱི་སྐྱེ་འཆི་དང་ལས་
ལེགས་ཉེས་སྐྱེད་པས་བདེ་འགྲོ་དང་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་སོགས་ཤེས་པའོ། །ཡང་ན་མདོ་ལས་
སྟོབས་བརྩུ་ལ་གནས་ནས་དབང་པོ་མཆོག་དམན་རྩོགས་པར་ཤེས་པ་ལ་གསུངས་པས་ལྷའི་
མིག་ནི་སྟོབས་དགུ་བ་ཡིན་པས་དེས་ལྷག་མ་རྣམས་གྲང་མཆོན་པར་བྱའོ། །རྒྱལ་བའི་ཞིང་སྤྱོད་
ནི། བརྟན་པ་བརྩུད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སེམས་ཅན་ཀྱི་རྒྱུད་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱོད་

བ་དང་། སྦྱ་མ་ལྟར་གནས་ནི། མཉམ་རྗེས་ཐམས་ཅད་སྦྱ་མ་ལྟར་གནས་པ་སྟེ་སྦྱ་མ་ལྟར་
ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་གནས་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་བྱེད་ཀྱང་དེ་ལ་དམིགས་པ་དང་བྲལ་
བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནོ། །བསམས་བཞིན་སྲིད་པ་ལེན་པ་ནི། ལུས་གང་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་དེ་མཐོང་ནས་སྒོ་སྒྲོན་དུ་བཏང་ཞིང་ཆེད་དུ་བསམས་པའི་སྟེ་བ་
ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་’སྟེ་བ་ཞི་ཤག་གཉིས་བསྟོམས་པས་བརྒྱད་དོ། །

གཉིས་པ་(སྦྱངས་པས་འཐོབ་ཚུལ་)ནི།

འགྲེལ་པ། ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཆོས་དེ་ལྟ་བུ་ནམ་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་སྦྱ་མ་བཞིན་དུ་ས་བརྒྱད་
པ་མི་གཡོ་བ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

གསེར་མེད་། ཉམས་སུ་སོགས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་བྱ་ན། འདུ་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་མི་
གཡོའི་ཕྱིར། །མི་གཡོ་བ་ཞེས་དེས་པར་བརྗོད། །ཅེས་མཆན་མ་དང་མཆན་མེད་གཉིས་ལ་རྩོལ་
བའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་མི་གཡོ་བར་གསུངས་པས་སོ། །

དགྲ་བ་(ས་དགྲ་པའི་ཡོངས་སྦྱོང་)ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། སྟོན་ལམ་དག་ནི་མཐའ་ཡས་དང་། །ལྟ་ལ་སོགས་པའི་སྐད་ཤེས་དང་། །

སྟོབས་པ་ཆུ་བོ་ལྟ་བུ་དང་། །མངལ་དུ་འཇུག་པ་མཆོག་དང་ནི། །

རིགས་དང་རུས་དང་ཆོ་འབྱང་དང་། །འཁོར་དང་སྟེ་བ་དག་དང་ནི། །

དེས་འབྱུང་བྱང་ཆུབ་ཤིང་ནམས་དང་། །ཡོན་ཏན་སྤྱན་སུམ་ཆོགས་པ་ཡིན། །

གསེར་མེད་། སྟོན་ལམ་ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་ཏེ། །ལྷན་སྟེ་མ་དགའི་མཐར་
སྤྱན་ཆོགས་སྦྱར་བ་ནི་མདོའི་སྒྲིལ་ཐེན་དང་མཐུན་ལ། །གསུམ་ཆར་སྟེ་མ་བཅུའི་མཐར་སྦྱར་ཡང་
འདི་དང་རྒྱན་སྦྱང་གི་དགོངས་པས་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་རོ། །བྱང་ཆེན་ས་དགྲ་བ་ལ་གནས་པས་
ཆོས་བཅུ་གཉིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་སྟེ། །བཅུ་གཉིས་གང་ཞེ་ན། རི་ལྟ་རི་ལྟར་སྟོན་པ་དེ་ལྟ་
དེ་ལྟར་སྤྱན་སུམ་ཆོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་ཞེས་པ་ནས་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་

བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་བ་སྟེ་ཞེས་བའི་བར་རོ། །

གཉིས་བ་(འབྲེལ་བ་)ལ་གཉིས། སྦྱང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ། སྦྱངས་བས་འཛོལ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།
འབྲེལ་བ། ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྟོན་ལམ་མཐའ་ཡས་བ་དང་། ལྷ་ལ་སོགས་བའི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐད་ཤེས་བ་དང་། སྟོབས་བ་ཚུ་བོ་ལྟར་མི་ཟད་བ་དང་། སྟེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
བསྐྱུགས་བའི་མངལ་དུ་འཇུག་བ་དང་། རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་བར་གནས་བ་དང་། ཉི་མ་ལ་སོགས་
བ་ལས་སྦྱེས་བ་དང་། མ་ལ་སོགས་བ་དང་ལེགས་བར་འབྲེལ་བའི་གཉེན་དང་། རང་དབང་བའི་
འཁོར་དང་། བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་བས་མངོན་བར་བསྟོད་བར་སྦྱེ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་
བས་བསྐྱུལ་ཏེ་ངེས་བར་འབྱུང་བ་དང་། ཡིད་བཞིན་ཀྱི་ཉོར་བྱ་དང་འབྲེལ་བའི་ཤིང་ཨ་ཤུང་ཐ་ལ་
སོགས་བ་དང་། སངས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་བར་བྱེད་བ་ཞེས་བྱ་བ།

གསེར་མེད་། སྟོན་ལམ་མཐའ་ཡས་བ་ནི། ཕྱིན་དུག་རྫོགས་བས་རི་ལྟར་སྟོན་བ་མཐའ་ཡས་
བ་འབྲུལ་བ་དང་། ལྷ་ལ་སོགས་བའི་སྐད་ཤེས་བ་ནི། ངེས་བའི་ཆོག་སོ་སོ་ཡང་དག་བར་རིག་
བས་ལྟ་དང་སོགས་བས་སྦྱ་དང་གཞོད་སྦྱིན་སོགས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐད་ཤེས་བ་དང་།
སྟོབས་བ་ཚུ་བོ་ལྟ་བུ་ནི། སྟོབས་བ་སོ་སོ་ཡང་དག་བར་རིག་བ་ཐོབ་བས་སྟོབས་བ་ཚུ་བོའི་རྒྱུན་
ལྟར་མི་ཟད་བར་འཇུག་པའོ། །དེ་གཉིས་འཆད་བྱེད་ཡིན་བས་བཤད་བྱའི་སོ་སོ་ཡང་དག་བར་
རིག་བ་གཉིས་ཀྱང་མཆོན་ནོ། །མངལ་འཇུག་མཆོག་ནི། སྟེ་བོ་དམ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྐྱུགས་
བའི་བྱད་མེད་ཡུམ་སྦྱུ་འབྲུལ་ལྟ་བུའི་མངལ་དུ་འཇུག་པའོ། །མདོར་ཆེ་རབས་ཀྱན་ཏུ་རྩས་ཏེ་སྟེ་
བ་ལ་མངལ་དུ་འབྲོ་བ་ཕུན་ཚོགས་སུ་གསུངས་བ་ནི་རྩས་སྦྱེས་མངལ་འཇུག་མིན་ཀྱང་སྟེ་གནས་
ཕུན་ཚོགས་སུ་སྟོན་བའི་སྐབས་ཡིན་ལ། རྩས་སྦྱེས་སྟེ་གནས་བཞིའི་མཆོག་ཡིན་བས་མི་འགྲིག་
བ་མེད་ཅིང་། འདིར་མངལ་འཇུག་མཆོན་ཉིད་པ་ལ་བཤད་ཀྱང་མདོ་དང་མི་འགལ་ཏེ། མདོ་ལས་
སྦྱར་སྟེ་གནས་བཞིའི་ཕུན་ཚོགས་ཙམ་ཞིག་དངོས་སུ་བསྟན་བ་ནི་སྟེ་གནས་གཞན་ནམས་ཀྱི་

ཡང་མཆོག་མཆོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་མིན་ན་ས་དགྲ་པ་བ་སྐྱེ་གནས་གཞན་དུ་སྐྱེ་བ་མི་སྤྲོད་
 པར་འགྲུར་རོ། །རིགས་ནི་རྒྱལ་པོ་དང་སོགས་པས་བྲམ་ཟེར་གནས་པ་སྟེ་སྐྱེ་བའོ། །རུས་ནི་
 ཉི་མ་དང་སོགས་པས་བྱར་ཤིང་ལས་སྐྱེས་པས་ཉི་མ་གཉེན་པ་དང་། བྱ་རམ་ཤིང་བ་ལྟ་བུ་སྟེ།
 དེ་ཡང་གོ་ཏེ་མའི་ཁུ་བ་ཁྲག་དང་འཕྲེས་པའི་ཐིགས་པ་གཉིས་ལྷུང་བ་བྱང་སྟོང་མདོག་ནག་གིས་
 བྱར་ཤིང་གི་ཆའ་དུ་བསྐྱུངས་པས། སྟོང་གཉིས་བྱུང་བ་ལས་ཁྲིའུ་གཉིས་བྱུང་སྟེ་དེ་ལ་བྱར་ཤིང་
 གི་ཆའ་དུ་བསྐྱུངས་པས་བྱ་རམ་ཤིང་པ་ཉི་འོད་ཀྱིས་སྤྲིན་པར་བྱས་པས་ཉི་མ་གཉེན་པར་བྱང་
 སྟོང་གིས་བཏགས་པར་གསུངས་པ་བཞིན་ཏེ་རྒྱས་པར་ལུང་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་དག་མའི་
 མངལ་དུ་མ་བཅས་པས་དང་པོའི་རིགས་བཅུན་པར་གྲགས་པའོ། །ཁ་ཅིག་ཉི་མ་གསེར་ནོར་བུ་
 ལ་སོགས་པའི་འོད་ལྟ་བུའི་སྐྱ་མདོག་ཅན་དུ་སྐྱེས་པ་ཞེས་འདོད་ཅིང་དེ་ལྟར་བྱས་ན། མདོ་ཁ་
 ཅིག་ལས། ཁྱོད་སྐྱ་གསེར་མདོག་འོད་གསལ་བའི། ཆང་ནི་དམིགས་སུ་མ་མཆིས་ཏེ། སྐད་
 ཅིག་མདོག་གསེར་ཅོད་ཀྱི་ཁ་དང་། ལྷུང་བར་ཤེལ་འོད་འབྱ་བར་གདལ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་
 ལེགས་པར་བྱངས་པར་འགྲུར་ཞེས་ཟེར་ཏེ། དེ་ནི་ཉི་མ་ལ་སོགས་པ་ལས་སྐྱེས་ཞེས་པའི་ལས་ཀྱི་
 ཡི་གའི་དོན་ལ་མ་ཁྱུགས་པའོ། །ཆོ་འབྲང་ནི། མ་དང་སོགས་པས་པའི་བདུན་བརྒྱད་ཚུན་ཆད་
 དུ་ལེགས་པར་འབྲེལ་བའི་གཉེན་ནོ། །མདོར་དེ་གསུམ་ལ་རིགས་ཆེན་པོ་དང་རྒྱལ་རིགས་དང་
 བྲམ་ཟེའི་རིགས་ཆེ་ཞིང་མཐོ་བ་དང་སྟོན་བྱང་སེམས་བྱུང་བའི་རྒྱད་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་གསུངས་ཏེ་དེ་
 ལྟར་ན་རིགས་སྐྱེ་དང་རུས་ཀྱི་བྲག་ལ་གསལ་ཡོ། །རིགས་རུས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་འདིར་རྒྱལ་
 རིགས་སོགས་རིགས་ལ་བཤད་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དོ། །གྲགས་ཆར་རྗེའུ་རིགས་སོགས་རུས་ཀྱི་
 དོན་དུ་འདོད་དོ། །འཁོར་ནི། རང་དབང་བའི་འཁོར་རང་གིས་རི་ལྟར་བསྐྱོ་བ་ལྟར་རིམ་གྱོ་སྐྱབ་
 པའོ། །མདོར་རང་གིས་བྱང་ཆུབ་ལ་བཀོད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་འཁོར་ལ་བཤད་དོ། །སྐྱེ་བ་ནི།
 བརྒྱ་བྱིན་དང་སོགས་པས་ཆངས་པ་དང་འཛིག་རྟེན་སྟོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་མདོན་པར་བསྟོད་ནས་
 སྐྱེ་ལ་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་སྤང་བས་བཀང་ཞིང་དེ་དག་རྣམ་པ་བྱུག་ཏུ་གཡོ་བར་

བྱེད་པའོ། །རད་ཀིར་གྱིས་དབང་པོ་ལ་སོགས་པར་སྐྱེ་བ་ནི་སྐྱེ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའོ་ཞེས་
 ཟེར་བ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས་འདིར་བརྒྱ་བྱེན་ལ་སོགས་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཚིག་ཅན་ཞིག་
 མཐོང་བར་གདོན་མི་ཟའོ། །དེས་འབྱུང་ནི། སངས་རྒྱུ་སོགས་པས་གནས་གཙང་གི་ལྷའི་བྱ་
 ལ་སོགས་པས་ཡིད་འབྱུང་བའི་གཏམ་གྱིས་བསྐྱུལ་ཏེ་འཁོར་བ་ལས་དེས་པར་འབྱུང་བ་སྟེ་དེ་
 ཡང་སློབ་ཆགས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་ཞིང་དེ་དག་གྱང་ཐེག་
 པ་གསུམ་ལ་འགོད་པའོ། །བསྐྱུལ་བའི་ཚུལ་ནི་རྒྱ་རོལ་ལས། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་སྤྱར་དུ་
 འཛིག་པ་སྟེ། །མཁའ་ལ་སློབ་རྒྱུན་རིང་དུ་མི་གནས་བཞིན། །ཁྲིད་ཀྱི་དུས་འདི་ཉི་ལྔ་གནས་གྱུར་
 གྱིས། །བརྒྱལ་ཞུགས་བཟང་པོ་མངོན་བྱུང་དུས་ལ་བབ། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་ནི།
 ཅ་བ་གསེར་གྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ། ལྷན་བེ་རྒྱུར་འདུག་པ། ཡལ་ག་རིན་པོ་ཆེ་སྤྲ་བདུན་ལས་བྱུབ་
 པ། མེ་ཉིག་དང་ལོ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་ལས་བྱུབ་པ། ཇི་ཞེས་པོ་དང་འོད་བཟང་པོས་འཛིག་
 ཉེན་གྱི་ཁམས་རྒྱས་པར་འགོངས་པ། དགོས་འདོད་ཀྱན་འབྱུང་བས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བྱ་དང་
 འབྲ་བའི་ཤིང་ཨ་ལུད་ཐ་དང་སོགས་པས་སྐྱེ་ཤིང་སོགས་ཡིན་ཏེ། མདོར་ན་དེ་འབྲ་བའི་བྱང་ཆུབ་
 ཀྱི་ཤིང་འབྱུབ་བྱེད་ཀྱི་སྟོན་ལམ་དང་། དག་བ་གཞན་ནམས་ཡོངས་སྤྱོད་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འཁོར་
 འཛིག་གི་སྒྲ་ཤ། གསེར་ཐུབ་ཀྱི་ལྷ་དུམ་མ་ར། འོད་སྤྱང་གི་བྱ་མོ་ཏ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་ཨ་
 ལུད་ཐ། བྱམས་པའི་སྐྱེ་ཤིང་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ཤིང་གཅིག་ལ་སྟོན་པ་ཐ་དད་ཀྱི་སྟོན་པས་
 མིང་འཕོ་བར་འདོད་པ་ལ། དེ་མི་འཐད་དེ། སྟོན་པ་སྐྱམས་སུ་འཇུག་པ་དང་། བལྱམས་པ་དང་།
 བྱང་ཆུབ་པ་དང་དུས་མཚུངས་པར་ཤིང་དེའི་ཅ་བ་འཇུགས་པ་དང་། ཁ་འབྲས་པ་དང་། སྤྱོད་པོ་
 རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །སྤར་ལྷར་སྟོན་པ་རེ་རེ་ལ་མི་འབྲ་བ་རེ་རེ་ཡོད་པས་རིགས་
 གཅིག་པའང་མིན་གསུང་བ་ནི་ལེགས་པར་བརྟགས་པའོ། །ཡོན་ཏན་ནི། ཉེན་སངས་རྒྱས་དང་
 བརྟེན་པ་སྟོབས་ལ་སོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་
 ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་བརྒྱ་གཉིས་སོ། །

གཉིས་པ་(སྤངས་པས་འཛོལ་ཚུལ་)ནི།

འབྲེལ་བ། དེ་ལྟ་བུའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བ་ནམ་པ་བཅུ་
གཉིས་པོས། སྡེ་མ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བ་བྱས་པའི་བྱང་པར་དག་གིས་ས་དགུ་པ་ལེགས་
པའི་སྒོ་གྲས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསེར་མེད་། མངོན་སོགས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་བྱ་ན། སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་སྒོ་
བཟང་། །ས་དེ་ལེགས་པའི་སྒོ་གྲས་ཡིན། །ཞེས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞིའི་སྒོ་གྲས་
བཟང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གང་གིས་ན་གོང་གི་དེ་ལྟ་བུའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་
མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བཅུ་གཉིས་པོ་དག་གིས་སོ། །སྤྱོད་ཚུལ་ནི་སྡེ་མ་སོགས་སོ། །

གཉིས་པ་(འབྲེལ་བུ་ས་བཅུ་པའི་མཆན་ཉིད་)ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

འབྲེལ་བ། རྒྱའི་ས་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བ་དེ་ལྟར་ངེས་པར་བསྟན་ནས། འབྲས་བུའི་
ས་ཉིད་དུ་དེ་དག་མ་བཤད་པར་ས་ཐམས་ཅད་བསྟུ་བའི་སྒོ་ནས་ས་བཅུ་པའི་མཆན་ཉིད།

གསེར་མེད་། རྒྱའི་ས་དགུ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བ་རྣམས་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་
སྤྱོད་ཚུལ་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ངེས་པར་བསྟན་ཞིང་། གཏན་ལ་པབ་ནས་འབྲས་བུའི་
ས་འཆད་པའི་སྐབས་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་དེ་དག་མ་བཤད་པར་ས་བཅུ་པའི་མཆན་ཉིད་ཅམ་ཞིག་
གསུངས་སོ། །གང་གི་སྒོ་ནས་ན། ཐེག་དམན་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་ཐམས་ཅད་ཡར་ལྡན་དུ་བསྟུ་
བའི་སྒོ་ནས་སོ། །དེས་ན་ས་དགུ་འདས་པ་ནི་དེ་དོར་བ་མ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་ལྷག་པར་ཡར་ལྡན་
དུ་ཐོབ་པ་ལ་བྱའོ། །ཡོངས་སྤྱོད་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ལ་ཤེར་སྒོན་དུ་རྒྱའི་ས་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་
བ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་པར་ཕུལ་དུ་གྱུར་བ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུའི་ས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ་
ཞེས་དགོངས་ཏེ་འདིར་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བ་གཞན་བཅུ་པ་ནི་མ་གསུངས་སོ། །ཞེས་དང་། བྲགས་
ཆ་ལས་ས་དགུ་པོ་གང་རྣམས་ཀྱི་ཚོགས་དེ་ཐམས་ཅད་བསྟོམས་པ་ནི་ས་བཅུ་པའི་ཚོགས་ཡིན་
ནོ་ཞེས་དོན་གྱི་འུགས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བས་དེའི་ཚོགས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་ནི་བརྗོད་པར་མི་

བྱའོ་ཞེས་ཏེ་དེ་གཉིས་གནད་གཅིག་གོ། །དེ་གཉིས་ལྟར་ན་ས་དགུ་པ་ལ་ཡང་འཆད་མི་རིགས་
ཏེ། བརྒྱད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ཡོངས་སྤྱོད་ཕུལ་དུ་གྱུར་པ་དེ་དགུ་པའི་ཡང་དེར་འགྱུར་བས་སོ། །དེ་
བཞིན་དུ་ས་དང་པོའི་བར་དུ་བསྐྱེདོ། །དེས་ན་བརྩ་པ་ལ་བཤད་མི་དགོས་ཏེ། ཡོངས་སྤྱོད་བཤད་
པའི་དགོས་པ་ས་འོག་མ་ལས་ཐ་དད་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ་འདི་འབྲས་བུའི་སར་བསྟན་
པས་འོག་མ་ལས་ཐ་དད་པར་བྱུང་བས་སོ་ཞེས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་མཛད་པ་ལྟར་རམ། ཡང་
ན་སའི་ཚོགས་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་འབའ་ཞིག་ཡིན་ལ་དེ་ལ་ཡང་མཐར་ཐུག་པ་དང་མ་ཐུག་པའི་
ས་གཉིས་ལས་མ་ཐུག་པ་རྣམས་ཐུག་གི་བར་དུ་སྤྱང་དགོས་པས་དང་པོ་དགུ་ལ་བཤད་ཅིང་།
མཐར་ཐུག་པ་ལ་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོར་མེད་པས་སྤྱོད་བྱེད་མེད་པར་མཆན་ཉིད་ཙམ་ཞིག་གསུངས་
སོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འགྲོ་དགོས་པས་མི་རིགས་ཤེ་ན། སྤྱོན་མེད་དེ།
སེམས་དཔའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་སྟོས་ནས་ནི་འདི་ཡང་རྒྱུའི་སར་
བཤད་དགོས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་སར་མི་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་དང་པོ་དགུ་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་གི་སྟོན་ནས་
གོང་མར་བསྟོན་ཚུལ་དང་། འདི་ལ་ས་འོག་མའི་ཡོན་ཏན་ཡང་ལྡན་དུ་འདུས་པའི་སྟོན་ནས་རང་གི་
སར་གནས་ཚུལ་གཉིས་མདོ་དང་རྒྱན་ལས་གསུངས་པ་གོ་བའི་གནད་ཀྱི་དོན་ནོ། །

གཉིས་པ་(ཙ་བས་བསྟན་པ་)ནི།

ཙ་བ། ས་དགུ་འདས་ནས་ཡེ་ཤེས་ནི། །གང་གིས་སངས་རྒྱས་སར་གནས་པ། །

དེ་ནི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་ས། །བརྩ་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། །

གསེར་སྤེང་། རིགས་ཀྱི་ས་ལ་སོགས་པའི་ས་དགུ་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་གིས་བྱང་
རྒྱུ་སེམས་དཔའ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་གནས་པར་འགྱུར་བར་བྱེད་པ་དེ་ནི། བྱང་རྒྱུ་སེམས་
དཔའི་ས་བརྩ་པའོ་ཞེས་ཤུགས་སོ། །རྣམ་འགྲེལ་དུ། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་ས་བརྩ་པ་རི་ལྟ་བུ་
ཞེ་ན། ས་དགུ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་འཆད་ཅིང་
རིགས་ཀྱི་ས་དོར་ནས་དཀར་པོ་རྣམ་པར་མཛོང་བའི་ས་བགྲངས་ནས་དགུར་བྱེད་དོ། །གྲགས་

ཆར་ས་དགུ་པོ་འདི་རྣམས་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་གང་
གིས་ཀུན་ཏུ་འོད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་གནས་པར་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ནི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བརྩ་བའོ་ཞེས་ཏེ། འདི་གསུམ་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་གནས་པ་གནས་
འགྱུར་ལ་འདོད་ཀྱི་གནས་བཞིན་པ་ལ་མིན་ནོ། །

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ས་བརྩ་པ་མཚན་གཞིའི་སྒོ་ནས་ངོས་གཟུང་།
འདའ་བྱ་ས་དགུའི་རང་བཞིན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

འགྲེལ་པ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་རིགས་དང་། འབྲས་བུ་དང་
པོ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་དང་། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་བ་དང་།
དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་བྲག་དང་། ཚུལ་གསུམ་རྣམས་པར་གཞག་པར་དགོངས་པས་བསྐྱུས་
པ་ལྷག་མ་ཞུགས་པ་གསུམ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ། རིགས་དང་། བརྒྱད་
པ་དང་། མཐོང་བ་དང་། བསྐྱབས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། བྱས་པ་རྟོགས་པ་
དང་། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་རྣམས་དང་། རི་སྐད་བཤད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་ས་རྣམས་པ་དགུ་པོ་གཅིག་ཁོ་ན་སྟེ། དེ་ལྟར་ས་དགུ་འདས་ནས་ས་བརྩ་པ་ལ་ནི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནར་བརྗོད་པར་བྱའི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་མ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དེ་ལ་སྒོན་ལམ་ཤེས་པ་གང་གིས་གནས་པ་དེ་
ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བརྩ་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཤམ་མེད། ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གང་ཡིན་པར་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་བརྩ་པ་ཆོས་
ཀྱི་སྤྲིན་ཡིན་པར་ངོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་བྱ་ན། སྤྲིན་བཞིན་གཉིས་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་ཆོས། །ཁྱབ་
པའི་ཕྱིར་ན་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན། །ཞེས་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་གཟུངས་ཀྱི་སྤྲིན་གྱིས་ཐོབ་པའི་རྟེན་ནམ་
མཁའ་ལྟ་བུ་ལ་ཁྱབ་པས་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་ནོ། །གང་ན་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་རམ་དེ་ལྟ་བུའི་ས་
དགུ་འདས་པ་སྟེ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡར་ལྡན་དུ་རྫོགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

ས་བཙུ་བ་དེ་ལ་སློན་ལམ་ཤེས་པ་གང་གིས་གནས་པ་དེ་ནི་དོ། །སློན་ལམ་ཤེས་པ་གང་ན། འདི་
ལ་རྒྱན་སྤང་དུ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་གང་ལ་ལས་ལ་དབང་བའི་རྟེན་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
གང་གིས་གནས་པ་དེ་ནི་ཞེས་དབང་བཞི་པའི་རྟེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་གསུངས་ལ། ཚིག་གསལ་ལས།
སློན་ལམ་ཤེས་པས་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ད་དུང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་མ་ཐོབ་ཏུ་ཟེན་
ཀྱང་སློན་ལམ་གྱི་མཐུས་ནི་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ནས་འབབ་པ་ལ་སོགས་པའི་མཛད་པ་བཙུ་
གཉིས་ཀྱི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བའི་སྦྱར་བ་ཤེས་པས་གནས་པའོ་ཞེས་སློན་ལམ་གྱི་
མཐུས་མཛད་པ་བཙུ་གཉིས་ཀྱི་སློན་ལམ་འཆང་རྒྱ་བའི་ཐབས་ཤེས་པ་ལ་བཤད་ནས། དེ་ལྟ་ན་ས་
བཙུ་བའི་མདོ་ལས། ས་དང་པོ་ལ་ཡང་སློན་ལམ་གྱི་མཐུས་ནི་འཆང་རྒྱ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
དེ་ལྟར་ན་དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་མི་བགང་ཞེ་ན། དེར་སངས་རྒྱ་བ་ནི་བརྒྱ་ལ་སོགས་པའི་
གངས་ཀྱིས་དམན་པའི་ཕྱིར་འདི་དང་ག་ལ་མཉམ་ཞེས་ཅོད་པ་སྤྲོད་ངོ་། །

འོ་ན་ས་འདི་ལ་བསྟན་བཅོས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཞེས་བཞེད་ཀྱི། ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་མི་བྱ་བ་ཅི་ཞེ་ན། ས་བཙུ་བའི་བྱང་སེམས་ལ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནར་བཞེད་
པར་བྱའི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་ནི་བཞེད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མདོ་
ལས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་དེ་དང་མཐུན་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་སྦྱར་ན་ལུང་འདི་ཤེས་བྱེད་དུ་འགྲིག་
གོ། །གང་དག་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་བཙུ་བ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འགལ་ཞེས་པའི་ལན་དུ་ས་
བཙུ་བ་ལ་ནི་བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་ཞུགས་པས་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནར་བཞེད་པར་བྱའི།
སྟོབས་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་མ་རྫོགས་པས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཉི་མེ་ལས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འཐད་དེ་ཞེས་གསུངས་
པ་ལ་ནི། ཚིག་སྤྲ་མའི་ཁོ་ནའི་རྣམ་བཅད་ཚིག་ཕྱི་མ་འདི་ས་བཙུ་བ་དང་སངས་རྒྱས་ས་མི་འགལ་
བའི་ཤེས་བྱེད་དུ་དེ་ལྟར་འགྲིག་མདོ་གང་ལས་ན་རྒྱན་སྤང་དུ། ཉི་མེ་ལས་གསུངས་སོ་ཞེས་པ་
ནི་ཚིག་སྤྲ་མ་དངོས་དང་ཕྱི་མའི་དོན་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ཏེ། དོན་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་མདོ་

དེར་སངས་རྒྱུ་གི་ས་ལ་གནས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་དུ་བརྟེན་དོ་ཞེས་གསུངས་
གི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་གི་སྤྱོད་མ་སྤྱོད་ལ། དེའི་དགོངས་པ་ཡང་དབྱེད་ན་སྟོབས་
ལ་སོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་གི་ཡིན་ཏན་ཐམས་ཅད་མ་རྫོགས་པ་ལ་འདོད་དགོས་པས་སོ། །དེ་
ལྟར་ཡང་ཉི་སྤྱོད་དུ། བྱང་ཆེན་ས་བརྩ་བ་ལ་གནས་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་དུ་བརྟེན་
དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་གི་ས་བརྩེས་པའི་སྟོབས་ལ་སོགས་པ་
སངས་རྒྱུ་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པར་ཡོད་པ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །སྟེ་བ་
གཞན་དག་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བརྟེན་པར་བྱའི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱུ་ཞེས་ནི་བརྟེན་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་བཤད་དོ་ཞེས་སོ། །

འོ་ན་ས་བརྩ་བ་འདི་སངས་རྒྱུ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དངོས་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། འདི་
ལ་ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱུ་དངོས་ཡིན་ཀྱང་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་སྤྱོད་གི་ལུང་དོན་དུ་
འདོད་ཀྱང་། ས་འདིར་སངས་རྒྱུ་དང་འཕྲིན་ལས་ལྷན་གྱུ་བ་རྒྱུ་མི་འཆད་དུ་མཆུངས་པ་ཐོབ་
པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱུ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་གསུངས་གི་དེ་དག་གིས་བརྩེས་པའི་སྤངས་
རྫོགས་མ་ཐོབ་འདི་ཕྱིར་དངོས་མིན་ཏེ། ཉི་སྤྱོད་ལས། ས་བརྩ་བ་ལ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་
ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཛད་པས་ཉི་
བར་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བརྟེན་གི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱོད་
སྤྱོད་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་འདི་གཉིས་
དང་ལྷན་དང་ཀྱང་ཆོས་བཤེས་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱུ་དངོས་མིན་པར་གསལ་ཐོར་བཤད་
དོ། །དེ་གཉིས་དངོས་མིན་པར་མཆུངས་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱུ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་
བཏགས་ནས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་ཞེས་མ་གསུངས་པ་ནི་འཕྲིན་ལས་མཉམ་
པ་དང་སྤངས་རྫོགས་མི་མཉམ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་(འདའ་བྱ་ས་དགའའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་)ནི། འདའ་བྱ་ས་དགའ་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་ལ་

སོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འཛོལ་པའི་རིགས་སུ་དང་པོར་ངེས་པའི་རིགས་ནི་རིགས་ཀྱི་ས་དང་།
འདིར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སོགས་པས་གང་བསྐྱུས་པ་དང་ས་འདི་གང་ལ་བྱེད་ན། ལྷནྱེས་མྱུང་ངན་འདེང་
བའི་རིགས་ཅན་ནི་རིགས་ཀྱི་སའོ་ཞེས་པ་ཅམ་ལས་མ་བཤད་ཅིང་གྲགས་ཆར་ཡང་ངོ་། །ཟླ་
འོད་དུ་དེ་ལ་རིགས་ཀྱི་ས་ནི་མྱུང་ངན་ལས་འདེང་བའི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ངེས་པར་འབྱེད་
པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་གནས་སྐབས་སོ། །ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་
དང་པོ་གསུམ་ནི་དཀར་པོ་རྣམ་པར་མཐོང་བའི་ས་ལ་རིགས་ཀྱི་ས་ནི་ཆོས་མཆོག་གི་གནས་
སྐབས་སོ་ཞེས་རྣམ་པར་བཞག་སྟེ་དེ་འདིར་བསྐྱུབ་པར་མི་བྱའོ་ཞེས། རང་ལུགས་སྦྱོར་ལམ་ལ་
རིགས་ཀྱི་སར་བཞག་ནས་གཞན་ལུགས་བཀག་གོ། །གཞོན་འཛོམས་ཆེ་ཆུང་གཉིས་སུ་སྐབས་
འདིར་ངེས་པ་ལྟར་མོས་སྦྱོད་དང་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་དང་ཐོད་ཅེ་དང་བཟོད་མཆོག་གཉིས་ལ་ངེས་
པ་ལྟར་དཀར་པོ་རྣམ་པར་མཐོང་བ་དང་རིགས་ཀྱི་སར་བཤད་ནས། ཆུང་བ་ལས་”དང་པོར་རྣམ་
པར་བྱང་བའི་ཆོས་དཀར་པོ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དཀར་པོ་རྣམ་པར་མཐོང་བའི་ས་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་
སོ། །རིགས་ཀྱི་ས་འདི་བྱང་ཆུབ་གསུམ་གའི་ཡིན་པར་འབྱུང་གི་གཞོན་འཛོམས་ལས། མོས་
པས་”སྦྱོད་པའི་ས་ལ་ཐོད་དང་ཅེ་མོ་དང་བཟོད་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ལ་གནས་པའི་ཆེ་བྱང་
ཆུབ་གསུམ་ཀྱི་རིགས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རིགས་ཀྱི་ས་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

དེ་ལྟར་སྤྲོ་ཆོགས་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། འཕགས་པ་དང་སློབ་དཔོན་གཉིས་ཀས་སོགས་ཀྱི་
སྒྲ་སྒྲུར་པའི་དོན་ནི་རང་རྒྱལ་དང་ཐེག་ཆེན་གཉིས་ཀ་སྤྱད་པ་ཡིན་ལ། རིགས་ཀྱི་ཞེས་པ་ཡང་
ཆོགས་དང་མོས་སྦྱོད་ཀྱི་སར་རྟོགས་པ་གང་སྤྱེས་ནས་རང་གི་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་བར་དུ་གཞན་
དུ་མི་ལྟོག་པ་ནས་བཟུང་དགོས་པས་དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཉན་ཐོས་ལ་གཉིས་ལས་ཞི་བ་བཟོད་པ་ནི་
ཆོགས་ལམ་ནས་ངེས་པར་དེ་ནས་ཆོས་མཆོག་ཕྱིན་ཆད་ལ་བཟུང་སྟེ་མཐོང་ལམ་ནས་བརྒྱད་
པའི་ས་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་བས་སོ། །བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་བ་ནི་མ་ངེས་པ་ཡིན་པས་མི་བགང་
ངོ་། །རང་རྒྱལ་ལ་གཉིས་ལས་བསེ་བུ་ལྟ་བུ་སྤར་དང་འབྲེལ། ཆོགས་དང་སྦྱོད་པ་ནི་མ་ངེས་

བཤོ། །ཐེག་ཆེན་ལ་དབང་པོ་ཡིན་ཏུ་རྩོམ་ཆོག་ལས་ནས་ངེས་པས་དེ་ནས་ཆོས་མཆོག་ཕྱིན་
ལ་བྱ་ཞིང་འབྲིང་རྒྱལ་ནི་དེར་མ་ངེས་སོ། །འབྲས་བུ་དང་པོ་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་
བའི་རྟོགས་པ་ནི། བརྒྱད་པའི་ས་སྟེ། དག་བཅོམ་ནས་ཡས་བགྲངས་ན་གྲངས་བརྒྱད་པ་ལ་འབབ་
བས་སོ། །ཞུགས་པ་དང་པོ་སྦྱར་ལས་ནས་འཛིན་ན་མཐོང་ལས་གྱིས་མ་བྱལ་ཅིང་སྦྱ་བཤད་དང་
བསྟུན་ན་ཅིག་ཅར་བའི་ཞུགས་པ་ལ་སྦྱའི་དོན་མེད་དོ། །རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ཙམ་གྱི་
རྟོགས་པ་ནི། མཐོང་བའི་ས་སྟེ། འཛིན་རྟོག་ལས་འདས་པའི་ལས་གྱིས་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་
བ་མཐོང་བས་སོ་ཞེས་འཆད་དོ། །ཡང་ན་བདེན་པ་བཞི་མཐོང་བ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་དང་པོ་ཡིན་
བས་སོ་ཞེས་བྱའོ། །ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ཙམ་གྱི་རྟོགས་པ་ནི་བསྐྱབས་པའི་ས་སྟེ།
འདོད་ཉོན་གྱི་སྤུམ་གཉིས་སྤངས་བས་སོ། །ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ཙམ་གྱི་རྟོགས་པ་ནི། འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ས་སྟེ། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བས་སོ། །དག་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་
ནི། བྱས་པ་རྟོགས་པའི་ས་སྟེ། རང་ལས་གྱི་བྱ་བ་རྟོགས་པར་བྱས་པར་རྟོགས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ས་
བྲལ་གོ། །ཞུགས་པ་དང་པོའི་ལྷག་མ་ཞུགས་པ་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པ་ནི་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་སའོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་སའི་དོན་དེ་ཡིན་པར་ཅིས་ཤེས་ཤེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ཞེས་བ་བྱུང་བར་
གྱི་ཆོག་དང་མ་འབྲེལ་བས་སྤྱིའི་སྦྱ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་ལ་འཇུག་པ་མི་འགལ་བས་སོ། །མི་
འགལ་མོད་དེ་གསུམ་ལ་འཇུག་པ་ཅིས་ཤེས་ཤེ། སྐབས་ཀྱིས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཞུགས་གནས་ཀྱི་
རྟོགས་པ་གང་རུང་ལ་བཤད་དགོས་ཤིང་གསུམ་པོ་དེ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ལ་ས་རེ་རེ་བཤད་ཐེན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལྷག་མར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཡང་གོ་བྱས་སོ། །འོ་ན་ས་གོང་མའི་ཕྱོགས་གཅིག་
དང་ལྷག་མ་ལྟ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ཡིན་བཞིན་དུ་གྱུད་དུ་སྦྱོས་པ་ཅི་ཞེ་ན། སྐབས་འདིར་ཐེག་གསུམ་གྱི་
ཚུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་གསལ་བར་མཛད་དགོངས་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ཞེས་གསུངས་སོ། །

མདོར་ན་དེའི་མིང་མ་སྦྱོས་ན་གོང་མ་ལ་སའི་མིང་འདོགས་མི་འདྲ་བ་རེ་རེ་ཡོད་པས་ཐེག་
པ་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པར་གོ་དགའ་ལ་དེ་སྦྱོས་ན་རང་རྒྱལ་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་ཞེས་གྲང་

སྒྲོམ་པས་རྣམ་བཞག་དེ་གོ་སྒྲུ་ཞེས་པ་སྟེ། ཉི་སྤང་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་གསལ་
བར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་དགོངས་པ་སྟེ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཞེས་པ་འདི་ནི་ས་
རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཆོག་སྒྲུ་དྲགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ཐེག་གསུམ་
ཀྱི་རྣམ་བཞག་བྱས་པའི་དགོས་པ་ཡང་ས་བཅུ་པར་དེ་གསུམ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཡར་ལྗན་དུ་
འདུས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དོ། །དེ་ལྟར་སྒྲོབ་དཔོན་འདིས་ཞུགས་གནས་དེ་དག་རིམ་གྱིས་བ་
ལ་མཛད་པར་མངོན་པས་དེའི་ལྷགས་ལ་འབྲས་བུ་དང་པོ་གསུམ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་གནས་པ་ནི་
ཞུགས་པ་ལྷག་མ་གསུམ་ཡིན་པས་འབྲས་གནས་ཙམ་པོར་བཤད་ཀྱི་ཐོད་ཀླལ་བ་དང་ཅིག་ཙར་
བ་ཡང་སྤྱད་ན་སྐབས་དང་སྤྱར་ལ་བཤད་དོ། །ཤུཌིས་སྤར་ཀྱི་དྲག་པོ་ཉིད་དང་ཆེ་འོད་དུ་དྲག་པོ་
དེ་དང་། ཞུགས་པ་གསུམ་ཀྱི་རྟོགས་པ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སར་བཤད་དོ། །རང་སངས་རྒྱས་བསེ་
བྱ་ལྟ་བུ་དང་ཚོགས་དང་སྟོད་པའི་རྟོགས་པ་ནི། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དང་། གོང་དུ་རི་སྐད་
བཤད་པའི་བྱང་མེས་ཀྱི་ས་དགུ་པོ་གངས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་ཁོ་ན་སྟེ་དགུ་འོ། །

འདི་དག་ཀྱང་མདོ་ལས་བྱང་ཆེན་ཐབས་མཁས་པས་བར་ཕྱིན་རྣམས་ལ་སྟོད་པ་དང་ཞེས་པ་
ནས་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་སྟོད་པའི་ཆོ། རིགས་ཀྱི་ས་དང་། བརྒྱད་པའི་ས་དང་། མཐོང་
བའི་ས་དང་། བསྐྱབས་པའི་ས་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ས་དང་། བྱས་པ་རྟོགས་པའི་
ས་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལས་ཡང་
དག་པར་འདས་ཏེ། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་ས་དགུ་ལས་ཡོངས་སུ་འདས་ནས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ས་ལ་གནས་པ་སྟེ་རབ་འབྱོར་འདི་ནི་བྱང་ཆེན་ཀྱི་ས་བཅུ་པའོ། །ཞེས་པ་སྟེ། འདས་ཏེ་ཞེས་པ་
ཡན་ཆད་ཀྱི་དོན་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ནས་གཅིག་ཁོ་ན་སྟེ་ཞེས་པའི་བར་དང་། མདོ་ལྷག་མའི་
དོན་དེ་ལྟར་ས་དགུ་སོགས་ཀྱི་དོན་ནོ། །ཉི་སྤང་དང་ལེ་བརྒྱད་མར་མདོ་བྲངས་པ་ལ་ཐོག་མ་རིགས་
ཀྱི་ས་ལ་མཛད་ནས་དཀར་པོ་རྣམ་མཐོང་མ་བགྲངས་ཤིང་མདོ་གཞན་ལས་དཀར་པོ་རྣམ་མཐོང་
ཞེས་འབྲུང་ངོ། །འདིའི་ཁྱད་པར་ནི་རྗེ་བཙུན་ཀྱིས་ས་དགུ་ཞེས་གསུངས་པས་དེ་བགྲངས་ན་བཙུར་

འགྲུར་བས་མ་དག་པར་དགོངས་པའམ་ཡང་ན་དེ་རིགས་ཀྱི་སར་འདུས་པར་དགོངས་སོ། །སྐབས་
འདིའི་ས་དགུ་འདྲེན་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་རྣམས་ལ་ཉན་ས་དོར་ནས་དཀར་པོ་རྣམ་མཐོང་རྗེས་འབྲང་
གཉིས་དང་མོས་སྦྱོང་ལ་བྱས་ནས་གཅིག་ཏུ་འདྲེན་པ་རྣམས་འགྲེལ་མ་གཏོགས་པ་མེད་དོ། །

གསུམ་པ་(གཉེན་པོའི་ཆོགས་རྟོགས་དཀའ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཞད་པ་)ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

འགྲེལ་བ། གཉེན་པོའི་ཆོགས་ལ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་བ།

གསེར་ཐེང་། གཉེན་པོའི་ཆོགས་སྟོན་པ་ལ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་གཅིག་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་(རྩ་བས་བསྟན་པ་)ནི།

རྩ་བ། མཐོང་དང་གོམས་པའི་ལམ་དག་ལ། །གཟུང་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་རྣམས། །

ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཅེས་བྱ། །

གསེར་ཐེང་། མཐོང་དང་གོམས་པ་སྟོམ་པའི་ལམ་དག་ལ་གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་པར་
ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་དག་སྤང་བྱ་གང་སྤང་བའི་དོན་དུ་ཡིན་ལ། དངོས་པོ་ཅམ་དང་། གཉེན་པོ་ལ་
བརྟེན་པའི་གཟུང་བའི་རྣམ་རྟོག་གཉིས་དང་། གང་ཟག་རྗེས་སུ་ཡོད་པ་དང་། སྤྱིས་བྱ་བཏགས་
པར་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་གཉིས་རྣམས་མཐོང་སྟོམ་ལ་སོ་སོར་ཉེ་བར་ཞི་
བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུའོ། །རྟོག་པའི་མིང་འདོགས་འདི་རྒྱན་སྤང་སྦྱོང་དུ་ལྷན་ཁྲིམས་ཆ་རྣམས་སུ་
འབྱུང་ལ། ཉེ་སྤང་ལས་མཐོང་སྤང་འདི་དང་འབྲེལ་ཞིང་སྟོམ་སྤང་ལ་དངོས་པོ་ཅམ་དང་། གཉེན་
པོའི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་དུ་བཏགས་པ་དང་། བཏགས་
པ་དེའི་རྒྱ་མཚན་ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་པའི་བརྟེན་པ་ཞི་མཐོང་སྤང་
ལས་སྤྱི་བར་སྟོན་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །མཐོང་སྤང་གི་རྟོག་པ་བཞིའི་དང་པོ་ནི་བྱི་བ་གསུམ་
པའི་ལན་དུ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཁམས་གསུམ་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་ཞིང་རྣམ་མཐུན་དུ་
གནས་པར་གསུངས་པའི་འཐད་པར་ཐེག་ཆེན་དང་རྣམ་མཐུན་གཉིས་ལ་ལྡན་མི་ལྡན་སོགས་
བཀག་ནས་རབ་འབྱོར་གང་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འདོད་པ་དེ་

ནི་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འདྲོད་དུ་ཟད་དོ། །ཞེས་ཏེ། དེ་ལ་གཟུང་བའི་དངོས་
 པོར་མི་དམིགས་པ་ནི་གཉེན་པོའོ། །གཉིས་པ་ནི། བར་ཕྱིན་ནས་མ་འདྲེས་པའི་བར་ལ་སྤར་
 བཞིན་ཏེ། རྣམ་བྱང་འདི་དག་ལ་གཟུང་བྱའི་དངོས་པོར་མི་དམིགས་པ་ནི་གཉེན་པོའོ། །གསུམ་
 པ་ནི། དག་བཙུགས་རང་རྒྱལ་བྱང་སེམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་སྤར་བཞིན་ཏེ། དག་
 བཙུགས་སོགས་ལ་གང་ཟག་གི་རྣམས་སུ་མི་དམིགས་པ་ནི་གཉེན་པོའོ། །བཞི་པ་ནི། མིང་མཚན་
 མ་བཟང་ཐ་སྟངས་རྣམས་ལ་སྤར་བཞིན་དེ་མིང་ལ་སོགས་པར་བཏགས་པའི་གཞི་ལ་བཏགས་པར་
 མི་དམིགས་པ་ནི་གཉེན་པོའོ། །སྒྲིམ་སྤང་བཞིའི་དང་པོ་ནི། ཇི་བ་བཞི་པའི་ལན་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་
 པོ་དེས་གང་དུ་གནས་པར་འགྱུར་བ་མེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ནི་
 མི་གནས་པ་སྟེ། རབ་འབྱོར་འོན་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དེ་ནི་མི་གནས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པར་
 འགྱུར་འོ། །རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་གནས་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་གནས་
 པ་ཡང་མ་ཡིན་འོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡང་གནས་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་གནས་
 པ་ཡང་མ་ཡིན་འོ། །ཞེས་ཚོས་དབྱིངས་སོགས་གནས་པ་དང་མི་གནས་པ་མེད་པ་དང་འདྲ་བར་
 གཟུང་བྱའི་དངོས་པོར་ཡང་དེ་ལྟར་མི་དམིགས་པ་ནི་གཉེན་པོའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཇི་བ་ལྔ་པའི་
 ལན་དུ་ཐེག་པ་དེས་གང་ཡང་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་མེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་
 འབྱོར་དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དེ་གང་ཡིན་པ་དང་། གང་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་
 དང་། གང་གིས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། གང་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་
 ཚོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཚོས་ཐམས་ཅད་མེད་ཅིང་མི་
 དམིགས་ན། ཚོས་གང་ཞིག་ཚོས་གང་གིས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞེས་པར་ཕྱིན་སོགས་
 གཉེན་པོ་ལ་གཟུང་བྱའི་དངོས་པོར་མི་དམིགས་པ་ནི་གཉེན་པོའོ། །གསུམ་པ་ནི། མཐའ་ལས་
 འདས་པས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་དམིགས་སུ་མེད་དོ་ཞེས་པ་ནས་སངས་
 རྒྱུས་ཀྱི་བར་བདུན་ལ་དེ་བཞིན་དུ་སྤར་ནས་རྒྱུན་ཞུགས་སོགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྣམས་མི་དམིགས་

བ་ནི་གཉེན་པོ་འོ། །བཞི་པ་ནི། མཐའ་ལས་འདས་པས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་རྒྱན་དུ་ཞུགས་
པའི་འབྲས་བུ་མི་དམིགས་པས་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་དམིགས་སུ་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་
ནས་དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་སའི་བར་ལ་སྦྱར་ནས་གསུངས་ཏེ་ཞུགས་གནས་ཀྱི་འཕགས་པར་
གདགས་པའི་གཞི་མི་དམིགས་པ་ནི་གཉེན་པོ་འོ། །

གསུམ་པ་(འགྲེལ་པས་བཤད་པ་)ནི།

འགྲེལ་པ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཀྱང་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་
དངོས་པོ་ཅམ་དང་། གཉེན་པོའི་རྟེན་ཅན་གཉིས་དང་། འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་ཟག་རྩས་
སུ་ཡོད་པ་དང་། སྦྱེས་བྱ་བཏགས་པའི་རྟེན་ཅན་གཉིས་སོ་སོར་མཐོང་བའི་ལམ་དང་། སྒྲོམ་པའི་
ལམ་ལ་སྦྱོང་བས། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྒྱད་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
བདེན་པ་གཉིས་ཀའི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་དུ་བྱ་བའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་
བས་ལམ་གཉིས་སོ་སོ་ནའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་དོ། །

གསེར་མེད་། ལམ་གཞན་གྱིས་རྟོག་པ་འདི་དག་གཏན་ཞི་བར་མི་རུས་པས་མཐོང་སྒྲོམ་
གྱི་ལམ་གཉིས་སོ་སོ་ནའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དབྱེ་གཞིའོ། །ཁྱད་པར་དེ་ཡང་ཆེག་གསལ་
ལས། ལམ་གཉིས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། མཐོང་ལམ་སྒྲུང་ཅིག་མ་བརྒྱད་པ་ལྟ་བུ་ཀྱང་
རྩོམ་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་མིན་པ་དང་། སྒྲོམ་ལམ་ལ་ཡང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྦྱབ་པ་སྒྲོམ་
ལམ་འཆད་པ་ནི་མཉམ་གཞག་དགོས་པའི་ཞིབ་ཆ་རུང་ཡང་། ལམ་ཤེས་སུ་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་
ཁམས་གསུམ་གྱི་རྣམ་རྟོག་དགུ་འཛོམས་བྱེད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་སྦྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་ཁོ་ནར་
འདོད་པ་མི་འཐད་དོ། །དབྱེ་དོན་སྤང་བུ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་བྱེན་གཉེན་པོ་རྣམ་པ་
བརྒྱད་དོ། །འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྟོག་པ་བརྒྱད་
ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུང་བའི་རྣམ་རྟོག་ཀྱང་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་དངོས་པོ་ཅམ་སྟེ་
རྣམ་བྱང་མ་འདྲེས་པ་དང་། གཉེན་པོའི་རྟེན་ཅན་ཏེ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་དང་། འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་

གང་ཟག་རྩལ་སྤྱོད་པ་དང་། སྤྱི་བྱ་བ་ཉག་པ་པ་ཡོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཏེ་ཡུལ་ཅན་བཞི་པོ་དེ་
མཐོང་ལམ་དང་སྒྲོམ་ལམ་སོ་སོར་ཏེ་རེ་རེ་ལ་བཞི་བཞི་སྒྲོང་བས་སོ། །གཉེན་པོ་བརྒྱད་པོ་དེ་མདོ་
ལས་རི་ལྟར་བསྟན་ཞེ་ན། ཁམས་གསུམ་ནས་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བྱང་སེམས་ངེས་པར་
འབྱུང་ཞིང་ནམ་མཁུན་དུ་གནས་པར་འབྱུང་རོ་ཞེས་པའི་ཆོག་བཞིས་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་
བརྟེན་བ་སྟེ་སྟོན་ནས་དེ་བཞི་ཡོད་པར་བསྟན་པས་གཉེན་པོ་བཞི་ཆོད་དང་པོ་བསྟན་པར་མདོན་
དུ་བྱ་བ་སྟེ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་སྤར་གྱི་བྱ་བ་བཞི་བཀག་པ་བརྫོད་པའི་ཆོག་བཞིས་དོན་
དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་བ་སྟེ་སྟོན་ནས་དེ་བཞི་མེད་པར་བསྟན་པས་བཞི་ཆོད་ཕྱི་མ་བསྟན་
པར་མདོན་དུ་བྱ་བ་སྟེ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །འདི་ནི་བརྒྱད་སྟོང་པའི་རྩལ་སྤྱོད་འབྱུངས་ནས་རྒྱན་སྤར་
དུ་བཀོད་བ་ལྟར་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་ཡང་དེ་གཉིས་ལ་དམན་མཆོག་གས་རགས་ཕྱ་གཉིས་
ཡོད་པ་ལ་དགོངས་སོ། །གལ་ཏེ་གཉེན་ཆོགས་ལམ་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་སྟོན་པ་ན་དེ་སའི་
ཆོགས་སྤྱུ་འདུས་པས་དེ་ལས་ལོགས་སྤྱུ་བཤད་པ་དོན་མེད་ཅེ་ན། གཉེན་ཆོགས་ལམ་གཉིས་
ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པར་མ་བསྟན་ན་དེ་གཉིས་ལས་ལོགས་ན་ཡོད་དམ་སྟུམ་པའི་དོགས་པ་
སྤིང་པས་དེ་སྤར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

བཞི་པ་(མཐར་ཕྱིན་པའི་སྒྲུབ་པ་)ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

འབྲེལ་བ། དེ་ལྟར་ཆོགས་བསགས་པ་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བས་བཞི་པ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྒྲུབ་པ།

གསེར་ཕྱོང་། ཆོགས་སྒྲུབ་ཀྱི་སྐབས་སྤྱུ་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་རིམ་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོགས་
བསགས་པ་ནི་འབྱུང་ས་མཐར་ཐུག་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བས་དེའི་འོག་དུ་བཞི་པ་ངེས་པར་འབྱུང་
པའི་སྒྲུབ་པ་སྟོན་ཏོ། །མདོའི་འབྲེལ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཆོན་ཉིད་སྤར་གསུངས་པ་དང་འཆད་
འབྱུང་རྣམས་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཐེག་ཆེན་ཞེས་བྱ་སྟུམ་པའི་ཁོང་གནས་ཀྱི་བྱི་བའི་ལན་དུ་གསུངས་
པ་ཤུག་ཏེ་དགོངས་པར་གནས་སོ། །

གཉིས་པ་(ཙ་བས་བསྟན་པ་)ནི།

ཙ་བ། ཆེད་དུ་བྱ་དང་མཉམ་ཉིད་དང་། །སེམས་ཅན་དོན་དང་འབད་མེད་དང་། །

མཐའ་ལས་འདས་པར་ངེས་འབྱུང་དང་། །ཐོབ་པའི་མཆོན་ཉིད་ངེས་འབྱུང་དང་། །

ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཉིད་དང་། །ལམ་གྱི་ཡུལ་ཅན་ངེས་འབྱུང་སྟེ། །

ནམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་འདི། །ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཤེས་བྱ། །

གསེར་ཐོང་། གངས་ནམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་འདི་ནི་ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ་ཡིན་པར་ཤེས་
པར་བྱའོ། །རི་ལྷོ་བརྒྱད་ཡིན་ན་ཡུལ་ལམ་འབྱུང་ས་བརྒྱད་ཡོད་པས་སོ། །དེ་ཡང་གཙོ་བོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དང་པོར་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གསུམ་དུ་འབྱུང་བ་བཤད་དེ། བཙུག་ལྷན་འདས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བརྒྱ་བ་འདི་ནི་ལྷ་དང་མི་དང་ལྷ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་ཟེལ་གྱིས་
མནན་ཏེ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དེའི་སྒྲུབ་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བརྒྱའོ། །ཞེས་སོ། །འདིར་ཡང་
དག་མ་ཡིན་པའི་ཀྱན་ཏུ་རྟོག་པ་གཟུང་འཛིན་མེད་པ་”བཞིན་དུ་དེར་ལོག་པར་སྒྲུབ་པའི་རང་
བཞིན་ཁམས་གསུམ་པའི་འཛིག་རྟེན་ནམས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པས་ཟེལ་གྱིས་མནན་ཏེ་བཟོད་
བྱའི་གནས་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཐེག་ཆེན་པོ་ཞེས་བརྟུན་དོ། །མཉམ་པ་
ཉིད་རྟོགས་པ་མེད་པར་ཆེད་དུ་བྱ་བར་འབྱུང་མི་རུས་པས་མཉམ་པ་ཉིད་དེས་པར་འབྱུང་བ་
སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དེ་ནི་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་སྟེ་ཞེས་སོ། །འདིར་ནམ་མཁའ་ལྷ་བྱའི་མཉམ་
པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བྱི་མེད་ཀྱིས་ཤེས་བྱས་”མཐའ་དག་ལ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་ཐེག་ཆེན་པོ་ཞེས་འབྱུང་ས་བརྟན་པས་འབྱུང་བྱེད་ཀྱང་བརྟན་ཏོ། །སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱས་
པའི་སྒོ་ནས་བསོད་ནམས་མ་བསགས་པར་མཉམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་ངེས་པར་མི་འབྱུང་བས་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོབ་བྱའི་དོན་དེས་པར་འབྱུང་བ་སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་སེམས་
ཅན་གཞལ་དུ་མ་མཆིས་གངས་དང་ཆོད་མ་མཆིས་པའི་གོ་སྐབས་འབྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་
པ་ཆེན་པོ་འདི་ཡང་སེམས་ཅན་ནས་འབྱེད་དེ། བཙུག་ལྷན་འདས་ནམ་གངས་དེས་ན་བྱང་ཆེན་
ནམས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལགས་སོ་ཞེས་སོ། །འདིར་ཐེག་ཆེན་ལ་སེམས་ཅན་ཆོད་མེད་ཐར་

ལམ་དུ་འཁྲིད་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད་པར་བསྟན་པས་ངེས་དེ་དག་གི་དོན་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བར་
 བསྟན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་དོན་བྱ་བས་སྟོང་པས་གོ་སྐབས་དེ་ཡང་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །འབད་
 མེད་དུ་འབྱུང་བ་མེད་ན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་འབྱུང་བ་རྫོགས་པར་མི་འགྱུར་བས་འབད་མེད་
 ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལ་ནི་འགྲོ་བ་མི་མཐོང་འོང་བ་
 དང་གནས་པ་ཡང་མི་མཐོང་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདི་ལ་འགྲོ་བ་མི་དམིགས་འོང་
 བ་མི་དམིགས་གནས་པ་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་སོ། །འདིར་ཐེག་ཆེན་དེ་ནམ་མཁའ་དང་འབྲེལ་བར་
 འགྲོ་འོང་གི་འབད་ཚུལ་དང་བྲལ་བར་བསྟན་པས་ངེས་འབྱུང་བྱེད་ཀྱང་བསྟན་ཏོ། །རྟག་ཆད་གྱི་
 མཐའ་དང་བྲལ་བར་འབྱུང་བ་མེད་པར་འབད་མེད་དུ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བས་མཐའ་ལས་འདས་
 པར་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ནི་དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིབ་དུ་སྡོན་གྱི་
 མཐའ་མི་དམིགས་བྱི་མའི་མཐའ་མི་དམིགས་དབྱས་མི་དམིགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་
 པོ་འདི་ཡང་དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིབ་དུ་སྡོན་གྱི་མཐའ་མི་དམིགས་བྱི་མའི་མཐའ་མི་
 དམིགས་དབྱས་མི་དམིགས་ཏེ་བཙུག་འདས་དེ་ལྟར་ན་འདི་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐེག་པ་ཆེན་
 པོ་ཞེས་བགྱིའོ། །ཞེས་སོ། །འདིར་ཐེག་ཆེན་ལ་སྡོན་མཐའ་རྟག་པ་དང་བྱི་མཐའ་ཆད་པ་དང་དེ་
 གཉིས་ཀྱིས་བཞག་པའི་དབྱས་ཀྱང་མེད་པར་བསྟན་པས་མཐའ་འདས་མི་གནས་པའི་སྤང་འདས་
 བསྟན་པས་ངེས་འབྱུང་བྱེད་ཀྱང་བསྟན་ཏོ། །ཐེག་གསུམ་སོ་སོའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་རྫོགས་
 པའི་གནས་སྐབས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འབྱུང་བ་མེད་པར་མཐའ་འདས་སྤང་འབྱུང་བ་མེད་པའི་བྱིར་
 ཐོབ་པའི་མཆན་ཉིད་དུ་འབྱུང་བ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདི་ལ་བསྐྱབས་ཤིང་འདས་པའི་བྱང་ཆེན་
 རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཐེག་པ་འདི་ཉིད་ལ་བསྐྱབས་ཤིང་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
 སོ། །འདིར་ཐེག་ཆེན་ལ་བསྐྱབས་པས་རྣམ་མཁྱེན་དུས་གསུམ་དུ་ཐོབ་པར་བསྟན་པས་ངེས་
 ངེས་འབྱུང་བསྟན་ཏོ། །རྣམ་མཁྱེན་དུ་ངེས་འབྱུང་མེད་པར་ཐོབ་པར་ངེས་འབྱུང་མེད་པས་རྣམ་
 མཁྱེན་དུ་ངེས་འབྱུང་སྟེ། བྱང་ཆུབ་དེས་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་ཏེ་ཆོས་

དེ་དག་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་དོ། །ཞེས་སོ། །འདིར་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་ཡང་
ཞེན་པ་མེད་པའི་རྣམ་མཐེན་བསྟན་པས་དེར་འབྱུང་བྱེད་ཀྱང་བསྟན་ཏོ། །རྣམ་མཐེན་དུ་འབྱུང་
བ་ཡང་ལམ་གྱི་ངེས་འབྱུང་མེད་པར་མེད་པས་ལམ་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཏེ་དེ་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་འབྱུང་
བའི་སྐྱབ་པ་སྟེ། རི་ལྷར་ན་བྱང་ཆེན་ཕྱིན་དུག་ལ་སྟོན་པའི་ཆེ་བྱང་ཚུབ་གྱི་ལམ་ཡོངས་སུ་སྟོང་
བ་ཡིན། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྦྱས་པ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་སྤྱོན་པའི་པར་ཕྱིན་ནི་འཛིག་ཏེན་
བ་ཡང་ཡོད་འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་པ་ཡང་ཡོད་ཅེས་སོ། །འདིར་འཁོར་གསུམ་དུ་དམིགས་
བ་དང་བྲལ་བའི་~~ཕྱིར་བྱུག་གིས་~~བསྐྱས་པའི་བྱང་པར་གྱི་ལམ་བསྟན་པས་དེར་འབྱུང་བྱེད་ཀྱང་
བསྟན་ཏོ། །འཛིག་ཏེན་པ་དང་འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་པའི་བྱང་པར་ནི་འཁོར་གསུམ་དུ་དམིགས་
བ་ཡོད་མེད་ལ་བཤད་དོ། །ཐ་མའི་ཡུལ་ཅན་ནི་གོང་མ་བདུན་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །

གསུམ་པ་(འགྲེལ་པས་བཤད་པ་)ནི།

འགྲེལ་པ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་རི་སྐད་བཤད་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་
མཉམ་པ་ཉིད་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱད་པར་བྱེད་པ་དང་། མཚན་མ་མེད་པར་ཐམས་ཅད་བྱེད་
པ་ཉིད་གྱིས་ལྟན་གྱིས་བྱུང་བ་དང་། ཏྲག་པ་དང་ཆད་པ་དང་བྲལ་བའི་ངོ་བོའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་
པར་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་འཛོལ་པ་དང་། རི་སྐད་བཤད་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཐེན་པ་ཉིད་དང་། དེའི་བྱང་པར་གྱི་ལམ་སྟེ། ངེས་པར་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་གཞི་དེ་ལྟ་བུ་དག་ལས་
བྱང་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པ་ཉིད་གྱིས་ངེས་པར་
འབྱུང་བ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡིན་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་པ་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །

གསེར་ཐོང་། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་པ་ནི་དབྱེ་གཞི། དབྱེ་བའི་ངོ་བོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡིན་
ནོ། །འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་གཞི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡིན་པས་སོ། །ངེས་པར་
འབྱུང་བའི་ཚུལ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅིར་ཡང་མི་དམིགས་པར་ཏྲོགས་པ་ཉིད་གྱིས་སོ། །གཞི་
བརྒྱད་པོ་གང་ན་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གསུམ་སྦྱར་རི་སྐད་བཤད་པ་དང་ཤེས་རབ་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་

ནམ་མཁའ་ལྟར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་དང་། སྙིང་རྗེས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱུང་པར་རམ་
མཐའ་ལས་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བས་འབད་ཚོལ་གྱི་མཆོན་མ་མེད་པར་
བྱེད་པ་སྟེ་གཞན་དོན་གྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལྷན་གྱིས་བྱུང་པ་དང་། ཟུང་འཇུག་
གི་ལམ་དེས་རྟག་པ་སྟོན་མཐའ་འཁོར་པ་དང་ཆད་པ་བྱི་མཐའ་མུང་འདས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་
འབྲེལ་བར་བྱས་པའི་རོ་བོའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱུང་པར་མི་གནས་པའི་མུང་འདས་དང་། ཡུམ་
རྒྱུར་ཡོད་པ་ལས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཐོབ་བྱའི་དོན་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་འཛོལ་བ་
དང་། རྣམ་པ་གང་དག་དང་ཞེས་སོགས་སམ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རྟེན་ཅན་ཞེས་པར་ངེ་སྐྱད་བཤད་པའི་མི་རྟོག་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་
དང་། ཆོག་གསལ་ལས། ངེ་སྐྱད་བཤད་པ་གཉིན་ཆོགས་ཡན་ཆད་དུ་བཤད་པ་རྣམས་ལ་བྱས་
ནས། རྣམ་མཁྱེན་དེར་བཤད་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ་དེ་ཡང་འདུན་ལྡན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པ་
དང་སྦྱར་ལམ་ལ་སོགས་པ་ནི་དེའི་རྒྱ་ཡིན་པས་དེ་སྐྱད་བྱ་ཞིང་། ཁ་ཅིག་དེའི་རོ་བོ་སྟེ་སེམས་
བསྐྱེད་པ་བཅུ་དགུ་པ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ལྟར་དེ་དག་མ་ལུས་པ་སྤར་སྤངས་པ་དང་བྲིས་ཐོབ་
པ་ལ་དམིགས་ནས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྟེ་ཚུལ་འདི་བརྒྱད་ཆར་ལ་སྦྱར་
རོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་མི་འཐད་པ་རྟོགས་སྟོལ། རྣམ་མཁྱེན་དེའི་བྱུང་པར་གྱི་ལམ་སྟེ་དེ་ལྟར་བརྒྱད་
དོ། །དེ་ནི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱའི་ལམ་བྱུང་པར་དུ་གྱུར་པ་བར་ཆད་མེད་ཅེའོ། །གལ་ཏེ་འབྱུང་གཞི་
བརྒྱད་པོ་དེ་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡང་ཡོད་པས་གཞི་བརྒྱད་དུ་མ་ངེས་ཤེ་ན། ངེས་པར་ཞེས་
སོགས་སྦྱར་རོ། །འདི་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པ་ཉིད་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་
ཆོས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་མི་དམིགས་པའི་རང་བཞིན་ཁོ་ནས་ཡོངས་སུ་སྦྱོར་བར་བྱེད་ཅེས་
སམ། དེ་ལྟར་བྱོས་ཤིག་ཅེས་ཆོག་ཟུང་གིས་གདམས་པ་སྟེ་ཆོག་འདི་ནི་བྱུང་བ་དང་འབྱུང་བར་
འགྱུར་བ་རིལ་ལ་སྦྱར་བ་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། དེ་ལྟར་ངེས་པར་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་
གཞི་རྣམས་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་གཞན་མེད་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་སུ་

མེད་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་བརྒྱུད་སོ་འདི་དག་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་
ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐབས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་རྒྱན་སྣང་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་བས་དོར་
བར་བྱའོ། །སྐབས་པ་འདི་འབྱུང་ས་མཐར་ཐུག་ཏུ་འབྱིན་བྱེད་ཡིན་ལ་དེ་ལ་ཡང་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་
པའི་སློན་ས་མཐར་ཐུག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མི་སློབ་ལམ་ན་བདུན་དང་། སློབ་ལམ་ན་
གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་ནི་རིགས་སོ། །

གསུམ་པ་(སྐབས་བཅུ་བ་)ནི།

ཅ་བ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་
ཅེས་བྱ་བ་ལས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ཉེ་དང་པོའོ། །

འགྲེལ་བ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་
པའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་ལས། སྐབས་དང་པོའི་འགྲེལ་པའོ། །

གསེར་མེད་། ཤེས་ནས་འོའི་བར་ཉེ་ལས་ཞེས་པ་ནི་ཡུམ་གྱི་རྒྱན་ལ་སྐབས་བརྒྱུད་ཡོད་
པའི་ནང་ནས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། སྐབས་ནི་ལེའུ་དང་། དང་པོ་ནི་མཚོག་གི་དོན་ནས་གཉིས་
པ་ལ་ལྟོས་ནས་དང་། འགྲེལ་པ་ནི་དོན་ཅམ་གྱི་དང་། འོ་ནི་རྟོགས་ཆོག་སྟེ་འོག་མ་རྣམས་སུ་
ཡང་དེ་ལྟར་རོ། །

བསྐྱར་མཆན།

- 8 གཤམ་ཆོ་ཡ/ཡ བྱའི། སེ་ར་ ཡ/བ/ན བྱ་བའི། གཤམ་ཆོ་ ཡ/གཤམ་ སེ་ར་ ཡ/ན/ན ཟླ་དུ།
- 9 གཤམ་ཆོ་ ཡ/གཤམ་ སེ་ར་ ཡ/བ/ག ཟླ་དུ།
- 11 གཤམ་ཆོ་ ཡ/བ/ག ཡུམ་མེས།
- 12 གཤམ་ཆོ་ ཡ/བ/ག བལ་མོ་ཆེ།
- 13 གཤམ་ཆོ་ གཤམ་ཆོ་ རྟོགས་པ།
- 16 གཤམ་ཆོ་ གཤམ་ཆོ་ གཤམ་ཆོ་
- 17 གཤམ་ཆོ་ གཤམ་ཆོ་ གཤམ་ཆོ་
- 18 གཤམ་ཆོ་ གཤམ་ཆོ་ གཤམ་ཆོ་
- 19 གཤམ་ཆོ་ གཤམ་ཆོ་ གཤམ་ཆོ་
- 20 གཤམ་ཆོ་ གཤམ་ཆོ་ གཤམ་ཆོ་
- 21 གཤམ་ཆོ་ གཤམ་ཆོ་ གཤམ་ཆོ་
- 22 གཤམ་ཆོ་ གཤམ་ཆོ་ གཤམ་ཆོ་
- 25 གཤམ་ཆོ་ གཤམ་ཆོ་ གཤམ་ཆོ་ གཤམ་ཆོ་ གཤམ་ཆོ་ གཤམ་ཆོ་
- 27 གཤམ་ཆོ་ གཤམ་ཆོ་ གཤམ་ཆོ་
- 28 གཤམ་ཆོ་ གཤམ་ཆོ་ གཤམ་ཆོ་ གཤམ་ཆོ་ གཤམ་ཆོ་
- 29 གཤམ་ཆོ་ གཤམ་ཆོ་ གཤམ་ཆོ་ གཤམ་ཆོ་
- 30 གཤམ་ཆོ་ གཤམ་ཆོ་ གཤམ་ཆོ་
- 32 གཤམ་ཆོ་ གཤམ་ཆོ་ གཤམ་ཆོ་

- 33 གཤམ་མཆོ་ ༣༡/༩ གྲུང་ཏམ།
- 35 གཤམ་མཆོ་ ༣༡/༡༡ གང་ལ་དད་ན། གཤམ་མཆོ་ ༣༡/བ/༡ མོ་མོ་རང་རང་གིས།
- 38 གཤམ་མཆོ་ ༣༡/བ/༩ དེ་གང་ཞེ་ན།
- 41 གཤམ་མཆོ་ ༣༩/༡༣ དང་བསྐྱེད།
- 44 གཤམ་མཆོ་ ༩༡/༡ ཡེར་བྱེད་ཏོ།
- 46 གཤམ་མཆོ་ ༣༡/བ/༩ བརྟགས་པ།
- 49 གཤམ་མཆོ་ ༩༩/༡༩ དེས་ཀྱང་།
- 50 གཤམ་མཆོ་ ༣༠/ན/༡ སྤྱོད་པ་སྤྱད་ཀྱང་། གཤམ་མཆོ་ ༩༡/༡ བསྐྱེད་ཏུ་བྱུང་།
- 52 གཤམ་མཆོ་ ༩༩/༡༡ མོར་མོར།
- 53 གཤམ་མཆོ་ ༡༡/༡ ཉིད་རང་སངས་རྒྱས།
- 61 གཤམ་མཆོ་ ༣༡/བ/༡ བྱིར་ཉེ། གཤམ་མཆོ་ ༡༩/༩ དྲན་བཞིང་། གཤམ་མཆོ་ ༣༡/བ/༡ ཉིང་འཛིན།
- 64 གཤམ་མཆོ་ ༩༡/༡༡ ཡིན་ནོ།
- 66 གཤམ་མཆོ་ ༩༩/༩༩ གཤམ་མཆོ་ ༩༩/ན/༩ བཀའ་མཆོག་ གཤམ་མཆོ་ ༩༩/བ/༡ བཀའ་མཆོག་
- 69 གཤམ་མཆོ་ ༩༡/བ/༡ རྒྱས་བརྟགས།
- 70 གཤམ་མཆོ་ ༩༣/ན/༣ སྤྱོད་པ།
- 71 གཤམ་མཆོ་ ༩༣/ན/༩ བསྐྱེད་པ། གཤམ་མཆོ་ ༩༩/༡༠ བྱིན།
- 73 གཤམ་མཆོ་ ༡༡/༩ གཤམ་མཆོ་
- 80 གཤམ་མཆོ་ ༩༡/ན/༩ ཆེས་ཆེར།
- 84 གཤམ་མཆོ་ ༡༠/༡༠ ཡིན་གྱིས། གཤམ་མཆོ་ ༡༠/བ/༡ ང་ལ་ན། གཤམ་མཆོ་ ༡༠/བ/༡ རོལ།
- 86 གཤམ་མཆོ་ ༡༡/༩ བརྟགས་པ།

- 87 ཉེ་མེ་ར་ ༥༩/ན/༩ དགོས་པ།
- 88 ཉེ་མེ་ར་ ༥༩/ན/༩ ཡང་།
- 89 ཉེ་མེ་ར་ ༥༩/ན/༩ མི་འདུས། ཉེ་མེ་ར་ ༥༩/བ/༩ ཁད་བྱང། ཉེ་མེ་ར་ ༥༩/བ/༥ འགྲེལ།
- 91 ཉེ་མེ་ར་ ༥༥/ན/༡ བེམས་པོ་འི།
- 93 ཉེ་མཆོ་ ༩༩/༡༡ རྟོན་རྟོ། (འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་པས་མ་བཞོད།)
- 98 ཉེ་མེ་ར་ ༥༩/བ/༥ བསྐྱར་རྟོ། (འོག་མ་ལ་ཡང་འདིས་ཤེས་པར་བྱའོ།)
- 100 ཉེ་མེ་ར་ ༩༠/ན/༡ རེག ཉེ་མཆོ་ ༩༩/༩ ཡིན་ཏེ།
- 103 ཉེ་མཆོ་ ༩༩/༩༠ དབྱ་ས།
- 104 ཉེ་མཆོ་ ༡༠༠/༩ ཕྱིན་ཏོ།
- 106 ཉེ་མཆོ་ ༡༠༩/༩ རྣམས་སྐྱོས།
- 108 ཉེ་མཆོ་ ༡༠༩/༩ ཏོ། ཉེ་མེ་ར་ ༩༥/ན/༩ པའི།
- 109 ཉེ་མེ་ར་ ༩༥/ན/༩ སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས།
- 110 ཉེ་མཆོ་ ༡༠༩/༡༩ ལྷ་ག།
- 112 ཉེ་མེ་ར་ ༩༥/ན/༩ དང་པོ་ལྷ།
- 113 ཉེ་མེ་ར་ ༩༥/ན/༡ ལྷ་ཞིང་།
- 114 ཉེ་མེ་ར་ ༩༥/བ/༩ གོ་རིམ། (འོག་མ་རྣམས་དེ་བཞིན་བྱུང་བྱའོ།)
- 116 ཉེ་མེ་ར་ ༩༩/བ/༡ རེག་པ།
- 117 ཉེ་མེ་ར་ ༡༠/བ/༡ ཟག་ཟེད།
- 120 ཉེ་མེ་ར་ ༡༩/བ/༥ ཁྱད་པར་ཅན། ཉེ་མེ་ར་ ༡༩/བ/༩ པ་ས་བཟུ།
- 121 ཉེ་མཆོ་ ༡༡༩/༡༡ གསལ་ལ།

- 122 གཤེས་པ་ ༡༣/བ/༥ དེས་ནས་བརྒྱད།
- 123 གཤེས་པ་ ༡༤/བ/༡ བཞག་གི། གཤེས་པ་ ༡༡༤/མ དེས་ནས།
- 125 གཤེས་པ་ ༡༥/བ/༤ ལྷ་ནི། གཤེས་པ་ ༡༤/ན/༡ གསུམ་བཤད།
- 129 གཤེས་པ་ ༡༡༤/༡༤ གང་ཞིག
- 132 གཤེས་པ་ ༡༠/ན/༤ འབྲུང་བའི།
- 149 གཤེས་པ་ ༡༤༠/༡ བསྐྱེད་པར།
- 152 གཤེས་པ་ ༡༤/བ/༡ འབྲེལ་བ། གཤེས་པ་ ༡༤༣/༡ ཡང་དང་། གཤེས་པ་ ༡༤༣/༣ རོགས་བསྐྱེད་པས།
- 154 གཤེས་པ་ ༡༤༥/༡༥། སེ་ར་༤༡/བ/༡ ལྷང་མངའ།
- 155 གཤེས་པ་ ༡༤༤/༡ བསྐྱེད་ཡང་།
- 159 གཤེས་པ་ ༤༤/ན/༣/༥ ཆོགས།
- 161 གཤེས་པ་ ༡༤༣/༡༤ མ་རྒྱུད། གཤེས་པ་ ༤༤/ན/༡ གཏན།
- 162 གཤེས་པ་ ༤༤/ན/༥ བཏན། གཤེས་པ་ ༤༤/བ/༡ དང་པོས།
- 163 གཤེས་པ་ ༡༤༥/༡ ཆ་བཞི།
- 164 གཤེས་པ་ ༤༡/བ/༣ ལ་ཉེས།
- 170 གཤེས་པ་ ༡༤༡/མ ལྷང་རྩོ།
- 171 གཤེས་པ་ ༡༠༡/བ/༡ འགར།
- 172 གཤེས་པ་ ༡༤༣/༡༡། སེ་ར་ ༡༠༣/ན/༡ བསྐྱེད་ཏོ།
- 173 གཤེས་པ་ ༡༠༣/བ/༤ འདལ། གཤེས་པ་ ༡༤༣/༣༠ ལེན་པ་ཆེད། སེ་ར་ ༡༠༣/ན/༡ ལེན་པ་སྟེ་ཆེད།
གཤེས་པ་ ༡༠༣/ན/༡ མེད་པ།
- 174 གཤེས་པ་ ༡༤༥/༤ འབྲེལ་བ།

- 177 གཤམ་མཆོ་ ༡༩༩/༨ ཅེ་ནས།
- 178 གཤམ་མཆོ་ ༡༩༩/༡༥ གང་གི།
- 179 གཤམ་མཆོ་ ༡༩༩/༣/༩ རེ་དག།
- 181 གཤམ་མཆོ་ ༡༩༩/༡ མཛོ་བསྐྱར།
- 182 གཤམ་མཆོ་ ༡༩༩/བ/༣ ལྷ་མོ་སྒྲི།
- 183 གཤམ་མཆོ་ ༡༩༩/ན/༥ ཆད། གཤམ་མཆོ་ ༡༩༩/བ/༣ དང་། གཤམ་མཆོ་ ༡༩༩/བ/༣ བཤད་བྱིན།
- 184 གཤམ་མཆོ་ ༡༩༩/བ/༥ བཤགས། གཤམ་མཆོ་ ༡༩༩/བ/༩ དགའ། གཤམ་མཆོ་ ༡༩༩/ན/༡ བསྐྱརས།
- ༩༩ མཆོ་ ༡༩༩/༡༩ བཤགས།
- 187 གཤམ་མཆོ་ ༡༩༩/༡༥ རི།
- 188 གཤམ་མཆོ་ ༡༩༩/༡༩ བསྐྱརས།
- 189 གཤམ་མཆོ་ ༡༩༩/༨/བསྐྱར་གཤམ། གཤམ་མཆོ་ ༡༩༩/ན/༣ དོ་སྐྱོབ་འཇུག།
- 190 གཤམ་མཆོ་ ༡༩༩/༥ ཆོགས་སྒྲི།
- 192 གཤམ་མཆོ་ ༡༩༩/ན/༩ མཛོ་འཇུག།
- 195 གཤམ་མཆོ་ ༡༩༩/ན/༥ མཛོ་སྐྱོབ་འཇུག། གཤམ་མཆོ་ ༡༩༩/བ/༩ སྐྱོབ།
- 196 གཤམ་མཆོ་ ༡༩༩/༡ གངས་གཤམ་ (འོག་མ་ལ་ཡང་དེ་དང་འདྲ།)
- 199 གཤམ་མཆོ་ ༡༩༩/ན/༣/༣ གཤམ་མཆོ་
- 202 གཤམ་མཆོ་ ༡༩༩/༣ རིགས། (དེ་འོག་མ་ལ་ཡང་འཇུག་མཆོ་འཇུག།)
- 203 གཤམ་མཆོ་ ༡༩༩/༡༩ སྐྱོབ། (འོག་མ་ལ་ཡང་དེ་དང་འདྲ།)
- 205 གཤམ་མཆོ་ ༡༩༩/བ/༩ རིགས་མཆོ་ གཤམ་མཆོ་ ༡༩༩/༡༥ འཇུག་མཆོ་
- 206 གཤམ་མཆོ་ ༡༩༩/ན/༥ མཛོ་འཇུག། གཤམ་མཆོ་ ༡༩༩/ན/༩ སྐྱོབ་མཆོ་ གཤམ་མཆོ་ ༡༩༩/༩ དགའ།

- ༤༽ སེ་ར་ ༡༩༩/བ/༤ སྐབས། ༥༽ སེ་ར་ ༡༩༩/བ/༤ བྲངས།
- 207 ༡༽ མཆོ་ ༡༩༩/༡༡ འཁོག་ ༩༽ མཆོ་ ༡༩༩/༡༩ འཁོག་གས། ༣༽ སེ་ར་ ༡༩༩/བ/༤ གཅོད།
- 208 ༡༽ མཆོ་ ༡༩༩/༩། སེ་ར་ ༡༩༩/བ/༩ མི་འགྲུག།
- 209 ༡༽ མཆོ་ ༡༩༩/༡༥། སེ་ར་ ༡༩༩/བ/༡ མི་འགྲུག།
- 210 ༡༽ མཆོ་ ༢༠༠/༤ མི་བཙོན་པ་སྟེ། ༩༽ སེ་ར་ ༡༩༩/ན/༤ སྐྱོར།
- 211 ༡༽ མཆོ་ ༢༠༡/༡༩ ཅེས་སོ།།
- 212 ༡༽ མཆོ་ ༢༠༩/༡༩ བཙོན་བྲུག། སེ་ར་ ༡༩༩/ན/༤ བཙོན་བྲུག།
- 213 ༡༽ སེ་ར་ ༡༩༩/བ/༤ འདས་གས། ༩༽ མཆོ་ ༢༠༩/༡༩ རྟེན། ༣༽ སེ་ར་ ༡༩༩/ན/༩ ལ་གཞོད།
- 216 ༡༽ མཆོ་ ༢༠༩/༤ འོ་ལོ་གས། སེ་ར་ ༡༩༩/ན/༩ འོ་ལོ་གས།
- 217 ༡༽ མཆོ་ ༢༠༩/༡༤ ཅེད། ༩༽ སེ་ར་ ༡༩༩/བ/༩ དཔོན་པོ། ༣༽ སེ་ར་ ༡༩༩/བ/༩ འདོད་པའི།
- 218 ༡༽ སེ་ར་ ༡༩༩/བ/༤ རྟེན་བཞག།
- 219 ༡༽ སེ་ར་ ༡༩༠/བ/༩ མ་སྐྱོར།
- 220 ༡༽ མཆོ་ ༢༡༠/༢༠ མི་སྐྱོར་རོ།།
- 221 ༡༽ སེ་ར་ ༡༩༡/བ/༩ གང་ཞེན།
- 222 ༡༽ མཆོ་ ༢༡༩/༡༤ བཙོན་པའི།
- 225 ༡༽ སེ་ར་ ༡༩༩/ན/༤ སྐྱོར་གཞིས། ༩༽ མཆོ་ ༢༡༩/༡༤ སེ་ར་ ༡༩༩/བ/༤ སྐྱོར་བྲ།
- 227 ༡༽ མཆོ་ ༢༡༩/༡༡ སེ་ར་ ༡༩༩/ན/༩ གསུམ་གྱི།
- 228 ༡༽ མཆོ་ ༢༡༩/༩ གཞིས་ལས། སེ་ར་ ༡༩༩/བ/༩ གཞིས་སྟེ་ལས།
- 229 ༡༽ མཆོ་ ༢༡༩/༡༤ ཞེས་པ་ལྟར་མཐར།
- 230 ༡༽ མཆོ་ ༢༡༩/༤ གྱིས། ༩༽ མཆོ་ ༢༡༩/༡༩ ལྷག་ལ།

- 231 གཤམ་མཆོ་ ༡༣༠/༡ བཟུང་བ། གཤམ་མཆོ་ ༡༣༡/༣ རྟོག་ གཤམ་མཆོ་ ༡༣༡/༣ མེད་པའོ་ཞེས།
- 233 གཤམ་མཆོ་ ༡༣༡/༡ རྒྱལ་པོ། གཤམ་མཆོ་ ༡༣༡/༡ འགའ་ཡང་། གཤམ་མཆོ་ ༡༣༡/༡ རྟོག་པོ།
- 234 གཤམ་མཆོ་ ༡༣༡/༡ རྟོག་པོ། གཤམ་མཆོ་ ༡༣༡/༡ རྟོག་པོ། གཤམ་མཆོ་ ༡༣༡/༡ རྟོག་པོ།
- 237 གཤམ་མཆོ་ ༡༣༠/༣ བས་པོ་ཞེས། གཤམ་མཆོ་ ༡༣༠/༣ མེད་པོ།
- 240 གཤམ་མཆོ་ ༡༣༡/༡ གཤམ་མཆོ་ ༡༣༡/༡ མེད་པོ།
- 241 གཤམ་མཆོ་ ༡༣༡/༡ བས་པོ་ཞེས།
- 244 གཤམ་མཆོ་ ༡༣༡/༡ བས་པོ་ཞེས།
- 246 གཤམ་མཆོ་ ༡༣༡/༡ བས་པོ་ཞེས།
- 247 གཤམ་མཆོ་ ༡༣༡/༡ བས་པོ་ཞེས།
- 248 གཤམ་མཆོ་ ༡༣༡/༡ བས་པོ་ཞེས།
- 251 གཤམ་མཆོ་ ༡༣༡/༡ བས་པོ་ཞེས།
- 252 གཤམ་མཆོ་ ༡༣༡/༡ བས་པོ་ཞེས།
- 253 གཤམ་མཆོ་ ༡༣༡/༡ བས་པོ་ཞེས། གཤམ་མཆོ་ ༡༣༡/༡ བས་པོ་ཞེས།
- 254 གཤམ་མཆོ་ ༡༣༡/༡ བས་པོ་ཞེས།
- 256 གཤམ་མཆོ་ ༡༣༡/༡ བས་པོ་ཞེས།
- 258 གཤམ་མཆོ་ ༡༣༡/༡ བས་པོ་ཞེས།
- 259 གཤམ་མཆོ་ ༡༣༡/༡ བས་པོ་ཞེས།
- 261 གཤམ་མཆོ་ ༡༣༡/༡ བས་པོ་ཞེས།
- 263 གཤམ་མཆོ་ ༡༣༡/༡ བས་པོ་ཞེས།
- 264 གཤམ་མཆོ་ ༡༣༡/༡ བས་པོ་ཞེས།

- 266 གཤེས་པ་ ༡༥༩/ན/༥ མི་མཚུངས།
- 267 གཤེས་པ་ ༡༥༩/བ/༥ ལ་སྟོམས།
- 268 གཤེས་པ་ ༡༦༠/བ/༡ འདོད་པ། གཤེས་པ་ ༡༥༩/༤ བསྐྱེད།
- 269 གཤེས་པ་ ༡༦༡/ན/༡ མ། གཤེས་པ་ ༡༦༠/༣ ལྷན་བཅུན།
- 271 གཤེས་པ་ ༡༦༣/བ/༤ བསྐྱེད།
- 273 གཤེས་པ་ ༡༦༤/༤ ཆེས་ཞི།
- 274 གཤེས་པ་ ༡༦༤/བ/༤ ལྷ་དེ།
- 277 གཤེས་པ་ ༡༦༥/༡༥ ལྷན་པ། གཤེས་པ་ ༡༦༥/༡༥ འཛིན་ལོ།
- 278 གཤེས་པ་ ༡༦༥/ན/༤ བསྐྱེད་པ།
- 279 གཤེས་པ་ ༡༦༥/༤ ལྷན་པ། གཤེས་པ་ ༡༦༥/བ/༤ དེས་ཞི།
- 283 གཤེས་པ་ ༡༦༤/༡ ཆོད། གཤེས་པ་ ༡༦༤/༥ བཀའ།
- 285 གཤེས་པ་ ༡༦༥/༡༡ མི་ར་ ༡༦༠/བ/༣ དགུ་པ།
- 290 གཤེས་པ་ ༡༦༣/བ/༤ བཞི་བ་ཁྱབ། གཤེས་པ་ ༡༦༡/༡༣ གཞུག་བ་དག
- 293 གཤེས་པ་ ༡༦༣/༡༥ མི་ར་ ༡༦༥/བ/༣ ལྷན་པ། གཤེས་པ་ ༡༦༣/༣༠ བྱང་ཡེས།
མི་ར་ ༡༦༥/བ/༣ སངས་ཡེས། གཤེས་པ་ ༡༦༤/༣ བཞིན་པ།
- 296 གཤེས་པ་ ༡༦༤/༡༣ སྐབས་མ་སྟེ།
- 298 གཤེས་པ་ ༡༦༥/༤ དགུའི་ཁ་ཅིག་མི་ར་ ༡༦༥/ན/༣ དགུའི་སྐབས་ཁ་ཅིག
- 300 གཤེས་པ་ ༡༦༩/ན/༥ བཀའ་སྐྱེད། གཤེས་པ་ ༡༦༩/བ/༥ བྱང་ཆེན།
- 302 གཤེས་པ་ ༡༦༩/༡༡ མཆིས་པ། མི་ར་ ༡༦༠/ན/༤ མཆི་བ། གཤེས་པ་ ༡༦༩/༡༥ འདོད།
- 304 གཤེས་པ་ ༡༦༤/༥ དེ་མ་མཐོང་།

- 306 གཤམ་མེ་ར་ ༡༩༣/ན/༤ གཤམ་མེ་ར་ (ཚ་བ་དང་། འབྲེལ་བའོ།)
- 309 གཤམ་མེ་ར་ ༡༩༤/ན/༤ དང་བའོ། གཤམ་མེ་ར་ ༡༩༤/༡༠༡ མེ་ར་ ༡༩༤/ན/༤ དབང་མོ།
 གཤམ་མེ་ར་ ༡༩༤/བ/༡ རྟོགས།
- 310 གཤམ་མེ་ར་ ༡༩༤/ན/༤ བཤམ་མེ་ར་
- 312 གཤམ་མེ་ར་ ༡༩༤/ན/༤ གསུམ་མེ་ར་མོ།
- 313 གཤམ་མེ་ར་ ༣༠༡/༤ གསུངས་མེ་ར་
- 317 གཤམ་མེ་ར་ ༣༠༤/༣ འཕྲོག
- 318 གཤམ་མེ་ར་ ༣༠༤/༡༡ འཕྲོག གཤམ་མེ་ར་ ༣༠༤/༡༣ བཤམ་མེ་ར་ མེ་ར་ ༡༩༤/ན/༡ བཤམ་མེ་ར་
 གཤམ་མེ་ར་ ༡༩༤/ན/༡ བཤམ་མེ་ར་
- 320 གཤམ་མེ་ར་ ༣༠༤/༤ གཤམ་མེ་ར་མོ།
- 325 གཤམ་མེ་ར་ ༣༡༠/༤ བསྐྱུངས་མེ་ར་
- 326 གཤམ་མེ་ར་ ༡༩༣/ན/༣ བཤམ་མེ་ར་
- 327 གཤམ་མེ་ར་ ༡༩༣/ན/༡ འཕྲོག་མེ་ར་
- 328 གཤམ་མེ་ར་ ༡༩༣/ན/༤ མེ་ར་ གཤམ་མེ་ར་ ༡༩༣/བ/༣ མེ་ར་ གཤམ་མེ་ར་ ༣༡༤/༡ དེ་བཤམ་མེ་ར་
 མེ་ར་ ༡༩༣/བ/༣ དེ་བཤམ་མེ་ར་
- 329 གཤམ་མེ་ར་ ༡༩༤/ན/༡ དམོངས་མེ་ར་མེ་ར་མོ།
- 330 གཤམ་མེ་ར་ ༣༡༤/༤ མེ་ར་ གཤམ་མེ་ར་ ༣༡༤/༡ མེ་ར་ གཤམ་མེ་ར་ ༣༡༤/༤ རྟོགས།
- 333 གཤམ་མེ་ར་ ༣༡༤/༡༣ རྟོགས་མེ་ར་ གཤམ་མེ་ར་ ༡༩༤/ན/༤ མེ་ར་མོ།
- 334 གཤམ་མེ་ར་ ༡༩༤/བ/༣ འཕྲོག་མེ་ར་མོ།
- 336 གཤམ་མེ་ར་ ༣༡༣/༣ མེ་ར་ ༡༩༤/ན/༤ རྟོགས།

- 337 ཉེ་མཚོ་ ༣༣༣/༦། སེ་ར་ ༡༩༩/ན/༩ ཟུངས་ཤིང་། ཉེ་མེ་ར་ ༡༩༩/བ/༣ གཉིས་དབྱེ་བཤོ།
- 342 ཉེ་མཚོ་ ༣༣༡/༡༩ ལུ་མ་བདག
- 343 ཉེ་མཚོ་ ༣༣༤/༡༩ སོགས་བཅོ་བརྒྱད།
- 345 ཉེ་མཚོ་ ༣༣༩/༡༣ བས།
- 348 ཉེ་མཚོ་ ༣༣༣/༡༠ གཞི་གསུངས། སེ་ར་ ༣༠༥/ན/༣ བཞི་མ་གསུངས།
- 349 ཉེ་མཚོ་ ༣༣༣/༡༣ རྩེ་ལས།
- 350 ཉེ་མཚོ་ ༣༣༥/༡༡། སེ་ར་ ༣༠༡/ན/༡ རྩོལ་བ།
- 352 ཉེ་མཚོ་ ༣༣༡/༣ དས།
- 357 ཉེ་མཚོ་ ༣༩༣/༡༥ འཁར། ཉེ་གསེར་ཐོང་སྐབས་ཤོག་གྲངས་༡༠༣ཐོང་༡༡ལས།
(གཟུགས་བརྟན་གྱི་དཔེ་ཆད།)ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ནམ་སྟམ།
- 360 ཉེ་མེ་ར་ ༣༡༣/བ/༣ མ་སྒྲང་། ཉེ་མེ་ར་ ༣༡༣/བ/༣ རང་ག
- 361 ཉེ་མཚོ་ ༣༩༩/༡༩ རྩེགས། ཉེ་མཚོ་ ༣༩༡/༥ འགག
- 362 ཉེ་མེ་ར་ ༣༡༩/ན/༣ རྩོང་གཉེན།
- 365 ཉེ་མཚོ་ ༣༥༡/༡༩ བསྟན་པའི་དགོས།
- 368 ཉེ་མེ་ར་ ༣༡༡/བ/༩ ཐེག་པ་གསུམ།
- 370 ཉེ་མེ་ར་ ༣༡༩/བ/༡ མ་འཛོད།
- 376 ཉེ་མེ་ར་ ༣༣༣/ན/༩ གཞུང་འོག
- 378 ཉེ་མཚོ་ ༣༩༣/༩ དེས། ཉེ་མཚོ་ ༣༩༣/༩། སེ་ར་ ༣༣༣/ན/༥ བཅོན།
- 379 ཉེ་མཚོ་ ༣༩༣/༡༩ ཟུང་།
- 381 ཉེ་མེ་ར་ ༣༣༩/བ/༩ རྩེད་དོ།

- 383 གཤམ་ཆོ་ ༣༤༡/༡ ཡན་བཤད།
- 384 གཤམ་ཆོ་ ༣༤༡/༡༡ མདོ་ལྷ་མ། སེ་ར་ ༣༣༤/བ/༤ མདོ་ལྷ་མ།
- 387 གཤམ་ཆོ་ ༣༤༡/༡༤ གྱིས། གཤམ་ཆོ་ ༣༣༤/བ/༣ གྱིན་བཤམ་ཆོ།
- 388 གཤམ་ཆོ་ ༣༤༣/༡ གན་ཏུར།
- 390 གཤམ་ཆོ་ ༣༤༥/༡༡ གཞོད་སམ།
- 391 གཤམ་ཆོ་ ༣༤༤/༡༤ མེད་ཡིན།
- 392 གཤམ་ཆོ་ ༣༤༡/༡༥། སེ་ར་ ༣༣༣/ན/༣ བཅུགས།
- 394 གཤམ་ཆོ་ ༣༤༤/༡༤། སེ་ར་ ༣༣༣/ན/༥ བསྐྱབས།
- 401 གཤམ་ཆོ་ ༣༤༥/༡༣/༡༤ བསྐྱར་ཏོ།
- 403 གཤམ་ཆོ་ ༣༤༡/༣ བཤམ་བྱ།
- 411 གཤམ་ཆོ་ ༣༤༤/༡༣ བཤམ་བྱ།
- 413 གཤམ་ཆོ་ ༣༤༤/༡༣ བཤམ་བྱ།
- 417 གཤམ་ཆོ་ ༣༤༤/༡༣ བཤམ་བྱ། གཤམ་ཆོ་ ༣༤༤/༡༣ བཤམ་བྱ། གཤམ་ཆོ་ ༣༤༤/༡༣ བཤམ་བྱ།
- 423 གཤམ་ཆོ་ ༤༠༤/༤ མཆན།
- 424 གཤམ་ཆོ་ ༤༡༠/༣། སེ་ར་ ༣༤༡/ན/༥ རེག་བ།
- 425 གཤམ་ཆོ་ ༤༡༠/༤། སེ་ར་ ༣༤༡/ན/༥ རེག་བ། གཤམ་ཆོ་ ༤༡༠/༤། སེ་ར་ ༣༤༡/ན/༥ རེག་བ།
- 428 གཤམ་ཆོ་ ༤༡༠/༤། སེ་ར་ ༣༤༡/ན/༥ རེག་བ། གཤམ་ཆོ་ ༤༡༠/༤། སེ་ར་ ༣༤༡/ན/༥ རེག་བ།
- 429 གཤམ་ཆོ་ ༤༡༤/༡༤ བཤམ་བྱ།
- 433 གཤམ་ཆོ་ ༤༡༤/༣༠ བཤམ་བྱ། གཤམ་ཆོ་ ༤༡༤/༣༠ བཤམ་བྱ།

- 434 ཉེ་མཚོ་ ༢༩༠/༣༠། སེ་ར་ ༣༥༧/བ/༥ དེ་ནི།
- 438 ཉེ་སེ་ར་ ༣༥༩/བ/༥ བྱར་ནི་མི་བྱང་།
- 441 ཉེ་སེ་ར་ ༣༥༡/བ/༣ ཟ། ཉེ་མཚོ་ ༢༩༤/༣ བྱིར་ཞེས།
- 445 ཉེ་སེ་ར་ ༣༥༢/ན/༢ བྱས་ན་མ།
- 446 ཉེ་སེ་ར་ ༣༥༥/ན/༢ རྟོང་ཉིད།
- 447 ཉེ་སེ་ར་ ༣༥༥/བ/༢ ཐམས་ཅད།
- 450 ཉེ་སེ་ར་ ༣༥༤/ན/༣ དབང་འབྱོར།
- 452 ཉེ་སེ་ར་ ༣༥༩/ན/༡ དབང་བཞི་ས།
- 453 ཉེ་མཚོ་ ༢༢༡/༣ འབྲ། ཉེ་མཚོ་ ༢༢༡/༡༢ དབའང་།
- 455 ཉེ་མཚོ་ ༢༢༡/༡༤ རོན་ཅེས།
- 456 ཉེ་སེ་ར་ ༣༧༡/བ/༥ བརྗོད་བྱ།
- 457 ཉེ་མ་དབེ་གསུམ་ག་ལས་(བཞི་བ་)གསལ་ཡང་(ལྷ་བ་སྤང་བྱ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་)མིན་ནས་སྟུམ།
- 464 ཉེ་མཚོ་ ༢༥༣/༡༠ རྟོང་།
- 467 ཉེ་མཚོ་ ༢༥༧/༩ མོགས་བས།
- 472 ཉེ་མཚོ་ ༢༥༣/༡༥ བ་ལས།
- 473 ཉེ་མཚོ་ ༣༥༣/༥ དྲངས་ཤིང་། ཉེ་མཚོ་ ༢༥༣/༦ ད། ཉེ་མཚོ་ ༢༥༣/༡༡ སྟུང་།
༢༥༣/༡༥ ཅིང་།
- 477 ཉེ་མཚོ་ ༢༥༧/༥ ན།
- 482 ཉེ་མཚོ་ ༢༧༡/༤། སེ་ར་ ༣༤༧/བ/༦ སྟུང་།
- 486 ཉེ་མཚོ་ ༢༧༢/༡༠ གཏོང་བའོ།

- 487 གཤམ་ཆོ་ ༩༡༥/༡༥ འབེབས།
- 490 གཤམ་ཆོ་ ༩༡༥/༡༩ མི་དམིགས།
- 491 གཤམ་ཆོ་ ༩༡༥/༢༠ ལྷ་བ་གསུམ། གཤམ་ཆོ་ ༩༡༥/༢༡ ལྷ་བ་
- 495 གཤམ་ཆོ་ ༩༡༥/༢༢ ལྷ་བ་
- 504 གཤམ་ཆོ་ ༩༡༥/༢༣ ལྷ་བ་ལྷ་བ་
- 506 གཤམ་ཆོ་ ༩༡༥/༢༤ ལྷ་བ་
- 508 གཤམ་ཆོ་ ༩༡༥/༢༥ ལྷ་བ་ལྷ་བ་
- 513 གཤམ་ཆོ་ ༩༡༥/༢༦ ལྷ་བ་ གཤམ་ཆོ་ ༩༡༥/༢༧ ལྷ་བ་ལྷ་བ་
- 514 གཤམ་ཆོ་ ༩༡༥/༢༨ ལྷ་བ་ གཤམ་ཆོ་ ༩༡༥/༢༩ ལྷ་བ་
- 520 གཤམ་ཆོ་ ༩༡༥/༣༠ ལྷ་བ་ གཤམ་ཆོ་ ༩༡༥/༣༡ ལྷ་བ་

པར་བྱང་སྟོན་ཆོག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་བབས་སྤང་། །
ཆོག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱིས། །
འི་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི། །

དཔར་དུ་བསྐྱུན་པའི་ནམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས། །
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྟོ་མོ་སྟོང་ཐག་བརྒྱ། །
གདངས་ཏེ་རྒྱད་ལྗེའི་འཁོ་བ་མ་ལུས་བ། །
རེས་ལེགས་ཞོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཞོག། །

ཅེས་བ་འདི་ནི་ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དཔར་དུ་བསྐྱུན་དང་
བསྐྱུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྤྱར་ཆོག་པའི་དགོ་བསྟེན་སྟོན་ཆོག་ཏུ་ཤུགས་དགོ་སྟོང་ཆོས་སྤྲེལ་
ངག་དབང་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྤྱར་བའོ། །

དཔེ་མཛོད་འགན་འཛིན།
ཏེ་ཉོར་དགེ་བཤེས་བསོད་ནམས་དོན་འགྲུབ།
རྒྱ་དགེ་བཤེས་སློ་བཟང་དོན་ལྷན།

ཁུ་དག་ལ།
སློམ་ར་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་མཁུན་རབ་དཔལ་འབར། ལུ་ཁང་དགེ་སློང་སློ་བཟང་ཉི་མ།
ཏེ་ཉོར་དགེ་སློང་ཁུ་རྒྱ་སྐྱབས། ལུ་ཁང་དགེ་སློང་བྱམས་པ་ཆོས་འཕེལ།

སློག་ཁྲད་དུ་བར་ཅ་སློག་མཁན།
ཏེ་ཉོར་ཁུ་རྒྱ་སྐྱབས།

ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཐེང་བ།
སྟོད་ཆ།

མཛད་པ་པོ། རྒྱ་ཅོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ།

མཁས་མང་སློ་སྤྱིང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

མཉེན་ཆས། InDesign CS3

དེབ་ཆད། 7 x 9.5 In